BIBLIOTHECA
CHIRURGICA

IN QUA

RES OMNES AD CHIRURGIAM PERTINENTES

ORDINE ALPHABETICO,

IPSI VERO

SCRIPTORES,

QUOTQUOT AD ANNUM USQUE MDCCLXXIX

INNOTUERUNT.

AD SINGULAS MATERIAS

ORDINE CHRONOLOGICO

EXHIBENTUR,

ADJECTO AD LIBRI CALCEM AUCTORUM INDICE.

STUDIO ET OPERA

STEPHANI HIERONYMI DE VIGILIIS,

VON

CREUTZENFELD,

PHIL. ET MED. DOCTORIS, FACULT. MED. VINDOBON. MEMBRI.

Volumen II.

VINDOBONÆ,

TYPIS ET SUMTIBUS JOANNIS THOMÆ NOBILIS DE TRATTNERN,
SACR. CÆS. REG. AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

MDCCLXXXI.

INFLAMMATIO

SIVE

PHLEGMONE, PHLOGOSIS.

ERASISTRATUS inflammationis ejusmodi tradebat theoriam: arteriam ſpirituum, venam ſanguinis eſſe receptaculum; oſcula ſanguinea naturaliter contracta convergere, a violenta tamen cauſa aperiri, ſanguinem ad arterias venire, & hominem ægrotare, tranſire etiam ex arteriis in venas per venæ ſectionem & per ſucceſſionem, metu vacui, quando ſpiritus effluxit (a). HALLER (b). Vide *pag.* 762.

GALENUS in *method. med.* L. XIII. cap. 1. &c. de inflammationibus partium curandis.

Idem *de arte curat. ad* GLAUCONEM cap. 1. & 2. de inflammationibus curandis.

Idem in L. *de tumoribus* &c. cap. 1. de inflammatione.

Idem in L. *de inæquali intemperie* cap. 3. quomodo inflammatio curetur. WALTH. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS *de morb. curat.* L. III. cap. 41. 42. de inflammatione.

Idem in *ſynopſis* L. VII. cap. 24. 25. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. cap. 17. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 17. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. II. cap. 11. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 358.

HALY ABBAS in L. III. aliqua etiam de inflammatione. HALLER. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 3. tract. 1. cap. 2. & 3. de phlegmone & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 29. cap. 2. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 267.

FRANC. de PEDEMONTIO in *ſupplementi* &c. parte 2. ſect. 2. &c. de phlegmone variarum partium. WALTH. V. *pag.* 418.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 2. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 297.

LEON-

(a) Apud GALENUM *de venæ ſectione adverſus* ERASISTRATUM. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I.

LEONHARDUS de BERTAPALIA in L. *fuper quartum* &c. cap. I. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 3.

UDALRICUS BINDERUS. Ejus *epiphania medicorum* &c. . . . 1506. 4. loco editionis non addito. Spiffum & inutile volumen. Ita HALLER (c). In *epiph.* 3. agit etiam de phlegmone & ejus cura. WALTH. *conf. pag.* 275.

SYMPHORIANUS CHAMPIER. Ejus *dialogue de la cure du phlegmon, où font introduits phlegmoniatros, philochirurgus, & meteorus.* LION . . . abfque anno. HALLER. V. *pag.* 373.

GODOFRED. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 12. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. cap. 94. de cura phlegmonis. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPH. PARACELSUS *von offenen Schäden* cap. I. & 52. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inftitutione* &c. L. I. cap. 6. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS in L. V. parte 2. fect. 2. cap. I. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum chirurgicorum* L. VI. cap. 7. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 301.

FRANC. VALERIOLA in *exercitationum* L. I. agit etiam de inflammationibus. WALTH. V. *pag.* 273.

Idem in *obfervat. med.* L. V. *obf.* I. de phlegmone magna in fpina dorfi fuborta. WALTH. V. *pag.* 767.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de inflammationibus. HALLER. V. *pag.* 801.

JODOCUS LOMMIUS in *medicinal. obfervat.* L. II. pag. 223. (d) de inflammatione WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. cap. I. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* cap. I. de inflammatione. WALTH. V. *tumores.*

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. I. part. 3. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 377.

VICTOR TRINCAVELLUS in tract. *de compof. med.* L. III. cap. 20. de curanda inflammatione. WALTH. V. *pag.* 378.

JOH. RIOLAN in *generalis medendi meth.* fect. 3. cap. 4. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 3 8.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. V. de tumoribus cap. II. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERO-

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 492. (d) Edit. FRANCOF. 1645. 4.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuch.* L. I. cap. 5. de inflammatione. Cap. 6. de phlegmone per suppurationem curando. Cap. 7. de accidentibus, quæ curam inflammationis impediunt. WALTH. V. *pag.* 302.

NIC. ABR. FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. VII. pag. 513. de cura phlegmonis. WALTH. V. *pag.* 14.

BARTH. HIEROVIUS in *methodo chirurgica* &c. etiam de phlegmone agit. WALTH. V. *pag.* 15.

J. FLACH. Ejus *de phlegmone.* JEN. 1600. 4. HALLER.

JACOBUS FONTANUS in *practicæ* &c. L. de indicationibus communibus in curatione omnis inflammationis. WALTH. V. *pag.* 433.

JOACHIM TANCKIUS. Ejus *de phlegmone ex sententia* GALENI. LIPS. 1608. 4. HALLER. V. *pag.* 15.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 385.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* cap. 44. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. I. cap. 2. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS. Ejus disp. *de inflammatione.* WITTEBERG. 1610. 4. HALLER.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 5. de inflammatione in genere. In parte 4. cap. 23. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 17.

J. GUNTHER. Ejus disp. *de phlegmone legitimo partium externarum.* LIPS. 162.. HALLER (e).

PETRUS van der STYLLE in *chirurgischem Handbuche* parte 2. cap. 1. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 555.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. I. cap. 7. de phlegmone. WALTH. V. *ulcera.*

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. parte 1. de tumoribus L. I. etiam de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 6. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 5. de inflammatione & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 18.

LUD. MÖGLING. Ejus *de inflammationibus partium corporis humani.* TUBING. 1619 4. HALLER.

PETR. FABRUS in *Chirurgiæ spagiricæ* sect. 1. cap. 8. de inflammatione & ejus cura secundum chymicos. WALTH. V. *pag.* 19.

(e) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 405.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopeæ* &c. L. IV. cap. 1. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. IV. cap. 2. etiam de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte 1. pag. 57. de phlegmone. WALTH. V. *pag.* 443.

MART. BLOCHWIZ in *anatom. famb.* tract. 3. cap. 30. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* L. II. parte 1. cap. 17. de tumoribus cum inflammatione. WALTH. V. *pag.* 303.

ALBERTUS KYPER in *institut. med.* L. IV. cap. 19. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 355.

BALTH. (vel BARTH) WIDMACHER. Ejus disp. *de inflammatione.* WITTEBERG. 1640. 4. HALLER.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VI. cap. 1. art. 2. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 391.

HERMANNUS CONRING. Ejus *commentariolus in* GALENI *L. XIII. methodi, de ratione curandi inflammationes.* HELMSTADT 1663. alii 1662. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii chirurgici* &c. *obs.* 98. de inflammatione. WALTH. V. *instrum. chirurg.*

J. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 134. de inflammatione. WALTH. V. *pag.* 316.

MATTHIAS BIEBEN. Ejus *de inflammatione.* BASIL. 1660. 4. HALLER.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de inflammatione renum.* JEN. 1697. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANC. SYLVIUS de le BOE. Ejus disp. *de inflammatione.* LEID. 1671. 4. HALLER. V. *pag.* 35.

H. BRUYNSTEEN (vel HIER. BRUYN.). Ejus disp. *de inflammatione.* LEID. 1674. 4. HALLER.

J. CASPAR WIDMARCKER. Ejus disp. *de inflammatione.* ERFORD. 1682. 4. HALLER.

JEREM. LOSS. Ejus disp. *de inflammatione.* WITTEBERG. 1683. 4. HALLER.

TOBIAS HOFER. Ejus disp. *de inflammatione.* LEID. 1683. 4. HALLER.

FRID. GOTT. SYLVESTER ERKELS. Ejus disp. *de inflammatione in genere.* BASIL. 1686. 4. HALLER.

GEORG. CHRISTOPH. PETRI. Ejus disp. *de phlegmone.* ERFORD. 1690. 4. HALLER.

TOB.

TOB. SCHRECK. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* LEID. 1691. 4. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 1. de phlegmone. V. *pag.* 305.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

M. EDINGH. Ejus diſp. *de inflammatione.* LEID. 1708. 4. HALLER.

LAURENT. HEISTER in *Chirurgiæ* L. IV. cap. 2. de phlegmone. V. *pag.* 82.

MICHAEL ERNEST. ETMULLER. Ejus diſp. *de ægro prægrandi pedum inflammatione laborante.* LIPS. 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 86.

J. HENR. ten DAM. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* HADERVIC. 1717. 4. HALLER.

J. BERNH. FELTRUP. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* HADERVIC. 1720. 4. HALLER.

ANTON. FIZES & RENE' diſp. *de theoria inflammationis.* MONSPEL. 1751. 8. HALLER. V. *ſuppurat.*

EMANUEL CHRIST. LOEPER. Ejus diſp. *de inflammatione.* HALÆ 1722. 4. HALLER.

DIEDERICH SCHACKENECK. Ejus diſp. *de inflammatione in genere.* LEID. 1723. 4. HALLER.

AUGUST. FRIDER. WALTHER. Ejus diſp. *de inflammatione.* LIPS. 1741. 4. HALLER. V. *pag.* 825.

ANDR. ELIAS BUCHNER. Ejus diſp. *de ſolutione inflammationis per ſolutionem non ſemper optima.* HALÆ 1762. 4.

Ejus *de ſolutione inflammationis per diſcuſſionem facta non ſemper optima.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. Ejus diſp. *de inflammationis curationibus variis.* HALÆ 1741. 4. HALLER. V. *off. morb.*

HERM. PAUL. JUCH. Ejus *ſelecta remedia externa adverſus inflammationes.* ERFORD. 1751. 4. HALLER. V. *obſt. art.*

HENR. JOS. SCHROEDER. Ejus diſp. *de inflammationibus in genere.* LEID. 1731. 4. HALLER.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus *inflammationis pathologia.* JEN. 1745. 4.

Ejus *inflammationis vera diagnoſis.* Ibid. 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 343.

PAUL HENR. GERARD. MOEHRING, medicus Jeveranus. Ejus diſp. *de inflammationis ſanguineæ theoria mechanica.* WITTEBERG 1733. 4. HALLER.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de inflammatione in genere.* JEN. 1758. 4.

Ejus *de inflammatione quatenus per venæ sectionem discutitur, & quatenus inde gravior redditur.* Ibid. 1766. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRISTOPH. POHL. Ejus *de sede obstructionis inflammatoriæ.* LIPS. 1768. 4. HALLER. V. *tumores.*

HENR. BESNIER & CAR. DIONIS *E. in phlegmone curando repercutientibus resolventibusque præferenda maturantia.* PARIS 1738. 4. HALLER.

J. BAPT. BICHON de LAPINSONIERE. Ejus disp. *med. chir. de phlegmone ac erysipelate.* MONSPEL. 1739. 4. HALLER.

JOSEPH. ANTON. SCRINCI. Ejus disp. *de inflammatione, gangræna, & sphacelo in genere.* PRAG. 1741. 4. HALLER.

GERARD. v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

REYMOND de la RIVIERE & PETR. JOS. MACQUER *E. inflammationi pro varia sede resolutio vel suppuratio potior.* PARIS 1742. 4. HALLER.

PHILIP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus disp. *de inflammatione doloris experte.* HALÆ 1772. 4. frequentem esse ait. HALLER. V. *prolaps. uteri.*

CAR. CHRISTOPH. WOLFAHRT. V. *ocul. morb.*

JAC. FRANC. REBER. Ejus disp. *de inflammationis cura & resolutione.* LEID. 1745. 4. HALLER.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

Cl. ARDERON. V. *pag.* 136.

FRANC. IMBERT. V. *tumores.*

JOSEPH. LIEUTAUD. V. *pag* 151.

ARNOLD ROCHUSEN (vel ANTON. R.) JUNGERHELD. Ejus disp. *de inflammationibus in genere.* LEID. 1755. 4. HALLER.

JOSEPH. JAC. GARDANE. Ejus *theoria inflammationis.* PARIS 1758. 4. Utcunque bona disputatio. HALLER.

RUDOLPH. AUGUSTIN VOGEL. V. *pag.* 170.

JOSEPHUS QUARIN. Ejus *methodus medendi inflammationem.* VIENNÆ 1774. 8. Germanice vertente JUSTO ZADIG de MEZA, COPENHAG. & LEIPZ. 1776. 8. Hoc opus non sine laude recensetur in *deutscher allg. Bibliothek.* V. *medicam. chir.*

JOSEPH. CAVALLINI in *collezzioni istoriche* &c. Inflammatio musculos inter & peritonæum, hæc membrana rupta. HALLER. V. *pag.* 179.

CHRIST.

CHRIST. FRID. RICHTER. Ejus disp. *de inflammatione sanguinea, ejusque in tota cellulosa sede frequentissima.* HALAE 1762. 4. HALLER.

ANT. PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. ad inflammationem acetum & salem ammoniacum laudat, ad suppurationem chamaemelum. Sedem inflammationis esse in tela cellulosa. HALLER. V. *pag.* 186.

FRANCISCUS VACCA. Ejus *de inflammationis morbosae natura, causis, effectibus & curatione.* FLORENT. 1765. 8. Theoria inflammationis. Puris origo partim ex lympha. HALLER.

GIOVANNI ALESSANDRO BRAMBILLA, Augustissimorum Imperatoris & Imperatricis chirurgus, Acad. Bonon., Mant., Chirurg. Paris. Montpel. Membrum. Vir multa expertus, qui merita sibi plurima comparavit olim in castris Austriacis; nunc autem (anno 1779.) castra iterum secutus ad dignitatem primarii chirurgi castrensis evectus est.

Ejus *lettera critica in cui si scioglie la questione, se l'infiammazione, e la gangrena si debbono abbandonar alla natura sola, o debbono esser soccorse dal l'Arte medica.* MILANO 1765. 4.

Ejus *riflessioni fisico-medico-chirurgiche in risposta ad una lettera dell' Abb. A. ed alle off. del S.* GIOSEPPE DION *chirurgo, donde si parla del metodo di trattar diverse malatie chirurgiche, dell' uso ed abuso della posca* &c. Ibid. 1769.

Ejus *chirurgisch-practische Abhandlung von der Phlegmone und von ihren Ausgängen.* Ex Italico versum opus. WIEN 1773. 8. Pars II. ibid. 1775. 8. Versionem Germanicam non laudant Censores. Italice cum editione nitida, dictione pura MILANO 1777. 4. Praeter plurimam theoriam, inflammatio varia, etiam venerea. Inflammatae mammae. In mamma inflammatio facile in scirrhum transit. Mobilis excidi potest. Benignus tumor a pressione malignitatem induit. Scirrhos vapore discuti & cicuta. In oedemate incisiones saepe profuisse; sic in hydrope & hydrocele. Gangraena imminens cortice Peruviano repressa. In parte II. fuse agit de gangraena ejusque causis & curatione; de corticis Peruviani efficacia; de contusione; de pernionibus; de morbis venereis; de usu incisionum, & scarificationum in Chirurgia. Casus varios, observationes proprias, & aliquot medicamentorum formulas adjecit.

J. PHIL. NONNE. Ejus *inflammationis theoria.* ERFORD. 1765. 4. Disputatio. HALLER.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

THOMAS HOULSTON. Ejus disp. *de inflammatione.* LEID. 1767. Theoria mali. HALLER.

JAC. JOS. WINTERL. Ejus disp. *de inflammatione.* WIEN 1767. 8. Theoria. HALLER.

DA-

DANIEL MAGENISE *the doctrin of inflammations.* LONDON 1768. 8. Germanice vertente FRID. AUGUST. WEBER ... 1776. 8. (Contra theoriam BOERHAAVIANAM). Inflammationem esse a nimia irritabilitate. Contra errorem loci. De œdemate. HALLER.

J. B. GERRARTS van der HORT. Ejus disp. *de inflammatione in genere.* UTRECHT 1768. 4. HALLER.

GISBERT BEUTH. Ejus disp. *de theoriæ inflammationis* BOERHAAVIANÆ *falsitate.* DUISBURG 1768. 4. HALLER.

ANDR. CHRISTIAN. STRENG. Ejus disp. *de inflammatione partium tam solidarum quam fluidarum in corpore humano.* ERFORD. 1768. 4. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

CALENUS CAMPBELL. Ejus disp. *de phlegmone.* EDINBURG 1771. 8. HALLER.

J. G. WEND. Ejus disp. præside G. M. GATTENHOF *inflammationis causæ & eventus.* HEIDELBERGÆ 1775. 4.

INSTILLATIO. Vide *embrocat.*

INSTITUTIONES CHIRURGICÆ. V. *chir. univ.*

INSTRUMENTA CHIRURGICA.

HIPPOCRATES in L. *de fracturis* scamnum, quod dicitur HIPPOCRATIS describit, canales etiam fracto cruri recipiendo aptos dicit. Amben invenit, quam nuperi variis modis conati sunt perficere.

In L. περι ιητρειων habet instrumentum chirurgi, gladiolos, qui hodie scalpelli dicuntur, & lanceolas, & cucurbitulas. HALLER. V. *pag.* 1.

PHILISTION. V. *luxat.*

PHILINI COI de ambe locum habet EROTIANUS (a). HALLER.

APOLLONIUS dicitur HIPPOCRATIS fuse discipulus. Is fuerit antiquus ille, cujus de ambe locum EROTIANUS habet. HALLER.

DIOCLES. Ejus nomen mansit cum ferramento, quo infixum latius telum emoliebatur, a CELSO descriptum (b). HALLER. V. *pag.* 682.

ERA-

(a) Pag. 18. (b) L. VIII. c. 5.

Erasistratus. Ejus de ambe locus est apud Erotianum. Haller. V. *pag.* 762.

Andreas Carystius machinamentum ad reponendum femur invenit (*). Ejus plinthium, & organum (c). Haller.

Zenonis Herophilei locum de ambe Erotianus habet. Haller.

Ammonius. V. *pag.* 504.

Nileus. V. *luxat.*

Pasicrates. V. *luxat.*

Aristion. V. *luxat.*

Protarchus machinamentum ad femur extendendum invenit (d). Haller.

Asclapo, laudatus Ciceroni medicus (e). Ejus locum de ambe habet Erotianus (f). Haller.

Apollonius Citiaeus. Ejus pessum (g). Haller. V. *pag.* 705.

Demosthenes. Ejus est ἀστραβη machinamenti genus (h). Haller. V. *ocul. morb.*

Meges. V. *pag.* 504.

Straton, Erasistrateus. Ejus est locus de ambe. Haller.

Erotianus fuse agit de ambe. Haller.

Caelius Aurelianus in *chron.* L. V. cap. 2. laureolam describit novum instrumentum, quo calcem de arthriticorum artubus eximeret. Haller. V. *pag.* 293.

Archigenes de dioptra, qua vagina dilatatur, quo abscessus uteri possit scalpello incidi (i). Haller. V. *pag.* 319.

Heliodorus. Ejus de machinamentis Oribasius servavit, vertitque Vidius, & in chirurgicis edidit: adjectus est idem editionibus Oribasii, plenus libellus, qui & ipse est in Nicetae *collectione*, & quo machinae ab ipso retro Hippocrate inventae breviter recensentur. Haller. V. *pag.* 319.

Perigenes, organicus, cujus organon citatur, & galea gladiatoria (k). Ejus *geranis*, quae etiam Hippocrati tribuitur (l). Ejus *thais*, quae ad alios ab aliis refertur. Haller.

Amynthas. Ejus vallum (m): ad nasum in alteram partem declinaturum (n). Ejus thorax (o). Haller.

Gale-

(*) Cels. L. VIII. cap. 20. (c) Apud Oribasium *machinam.* c. 4. (d) Celsus L. VIII. c. 20. testatur. (e) Ad Tiron. *Ep.* L. IX. ad Mem. Ep. L. XX. (f) Asclapionem tamen vocat. (g) Aetius L. II. c. 3. (h) Oribas. *machin.* c. 4. (i) Apud Aetium L. IV. c. 86. (k) Galen. *fasc.* c. 28. (l) Ibid. c. 74. (m) Ibid. c. 51. (n) Ibid. c. 54. (o) Ibid. c. 83.

GALENUS apud ORIBASIUM de machinamentis agit de scala perpendiculari & horizonti parallela; de plinthio; de repositione per scamnum.

Idem *de methodo medendi* in L. VI. agit etiam de machinis. Glossocomium HIPPOCRATI non fuisse notum. Terebella & cyclisco abaptiston habet, & clavum.

Idem in *comment. in* HIPP. *de articulis* &c. varia instrumenta describit. HALLER. V. *luxat.*

ORIBASIUS in L. XLV. ex opinione doctissimi COCCHII agit ex HELIODORO de machinamentis VIDO VIDIO interprete: Redit hicce liber in editione GALENI Gesneriana. Recusus fuit cum Græco textu in collectione NICETÆ. Collectanea sunt etiam ex veteribus, HIPPOCRATE, GALENO, aliis, sed etiam potissimum ex Architectonicis. Describuntur enim & delineantur polyspasti varii, quibus fortissimæ extensiones fiant, ad fracta & luxata. Deinde scala ad humeri luxationem, & sic porro ad universi corporis luxationes aptæ machinæ delineantur. Pro femoris etiam luxatione hic administrationes reperias. Scamnum HIPPOCRATIS noster laudat ad omnia, sed potissimum etiam ad spinam repellendam, quæ retrorsum excessit. NILEI plinthium mutavit. De varia genu luxatione, ejusque repositione. HALLER. V. *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. instrumentum tribus cuspidibus instructum ad scarificandum utile videtur invenisse. HALLER. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. III. instrumentum ad evellendos dentes, & in L. XV. tabulam describit ad luxatum femur continendum aptam. HALLER. V. *pag.* 265.

ALBUCASIS primus est, qui instrumentum chirurgicum sigillatim depictum dedit. In L. II. cap. 77. spathomele delineat nostris simile. HALLER. V. *pag.* 267.

Nomina instrumentorum variorum, quibus chirurgici medici uti solent reperiuntur in Bibl. R. Paris. n. 2210. HALLER.

Liber chirurgicus cum instrumentorum figuris, Hebraice in Bibl. BODLEY. n. 3744. An forte ALBUCASIS? HALLER.

Anonymi tract. *de Chirurgia & delineatio instrumentorum*, *quæ ad eam exercendam necessaria sunt.* In B. R P. I. n. 430. HALLER.

Anonymi *chirurgicum opus*, *in quo omnia instrumenta chirurgica* delineantur, servatur in B. CASIRI n. 871.

Anonymi tract. *de oculorum morbis* &c. Aliqua etiam chirurgica instrumenta ruditer delineantur. Ibid. cum priori. HALLER.

Schem siu codex *de veterum instrumentis chirurgicis*, in GAFFARELLI libris (p). Tres Arabum ad morem rudiores figuræ fistularum: alia

(p) RHODIUS *de acia* p. 117.

alia icon exprimens filum tortum, ultima fiebat lignis duobus ad comprimendum vulnus excogitatis &c. HALLER.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgia* &c. forcipem curvam AVICENNÆ dentatam depictam dat. HALLER.

LUDOVICUS CÆLIUS, a patria RHODIGINUS dictus, cujus nomen gentile fuit RICHERUS. Ejus sunt *lectionum antiquarum* libri XVI. BASILEÆ 1517. fol. 1599. fol. & alias editi (q). In L. III. IV., & VII. aliqua habet de chirurgicis instrumentis. HALLER.

VIDUS VIDIUS in splendida sua editione *Chirurgiæ* &c. dedit etiam ORIBASIUM *de laqueis & machinamentis*. VIDIUS in *commentariis* inter varias terebras eam etiam compingit, quæ habena circumagitur; qualem J. a GERSDORF.

Idem in *operum*, quæ VIDIUS junior edidit, *collectione* VENET. 1611. fol. FRANCOF. 1626. 1645. 1677. fol. In T. III. L. II. instrumentum continet chirurgicum. Ferramento utitur ad venam aperiendam, quali veterinarii. Deinde venæ incisionem moliri docet. In L. III. vincula ex libro de fasciis descripta, laqueos, machinamenta, omnia ex suis Græcis. In L. IV. de sutura, & Chirurgia per classem moliminum medici, conjungere, separare, digerere, educere &c. Catheteres cum multis foraminulis pertusi, forcipes, scalpella, terebræ, omnia ex priori opere (nempe *Chirurgiæ* &c.); hamuli, cauteria. HALLER. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in L. *maniere de traiter les playes* (in *collectione operum* latina est liber X.) *d'arquebusades* &c. machinas habet ad evellendos globos, & varios forcipes; acum pro trajicienda sutura; varia instrumenta ad sagittas; trepanum exfoliativum, quale fere GARENGEOTUS; machinam ad imitandos motus naturales manus, brachii.

Idem in L. *methode curative des playes* &c. (respondet in *collectione operum* pars libri IX.) terebram habet simplicem *Trephine*: tum manubriatam alteram cum cylindrica corona simplici, absque laminis: stylo armatam & inermem; cuneos ad exscindendum cranium, qui nunc quidem obsoleti sunt.

Idem in *operum collect.* L. IX. trepanum habet cylindricum absque laminis; forcipem ad transfigendum linum; tubulos ad educendum tabum. In L. XII. instrumenta ad demoliendum fistularum callum. In L. XIV. capsulam ferream ad fracturas. In L. XVI. est acus ad cataractam planiuscula & scindens. Instrumenta varia ad calculi sectionem. Lanceola nostræ similis ad venæ sectionem. In L. XVIII. trepanum manubriatum & cauteria delineat. In L. XXII. laminæ pro supplendo palato. Scutulum, quo in os immisso homo expedite loquatur, qui linguæ partem amiserat.

(q) HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503.

Variæ armillæ & capsulæ pro dirigendo digito, aut manu. Manus iterum artificialis & pes. In L. XXIII. ad extrahendam molam forceps tricruris. Specula. Pessos depingit. Instrumentum LEVRETIANI non dissimillimum pro extrahendis molis. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. amicum suum J. B. CANANUM laudat, qui verum *trocart*, acum nempe in fistulam inclusam excogitavit, qua glandem penis cœcam aperit. HALLER. V. *pag.* 314.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. forcipes ad incidendos & confringendos calculos excogitavit. HALLER. V. *pag.* 801.

PIETRO LODOVICO ROSETTINI. V. *pag.* 7.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *vulnera.*

J. ANDREAS della CROCE in *chirurgia universale* &c. L. VII. armamentarium chirurgicum. HALLER. V. *pag.* 10.

JUL. CÆS. ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum. HALLER. V. *tumores.*

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 11.

ISAIE le LIEVRE. Ejus *officine de Chirurgie militaire.* PARIS 1583. 8. Instrumenta artis. HALLER.

HIERONYMUS FABRICIUS in *prælectionibus chirurgicis* &c. sibi tribuit (non bene) trepanum manubriatum cum quatuor alis. Ita HALLER.

Idem in *pentateuchis* &c. invenisse se trepanum, quatuor in corona alis. In hydrope abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente. Ad explorandum calculum cereo utebatur, cujus finis argenteus esset. Scalpelli varii. Hydrocephalum aperit scalpello, cui fistula respondeat (vero *trocart*). Suam forcipem polypariam describit, qua reliquiæ polypi conteruntur. Thorax pro gibbosis. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIELMUS FABRICIUS in *observat. chirurg. centuria* I. siphonem habet, quo ægrotus sibi ipsi clysterem dat. Terebra per fistulam adacta pro educendis glandibus plumbeis. In *cent.* II. pro elevando cranio depresso vectis longus, qualem nuper etiam delineaverunt. Terebrarum varietas. Instrumenta varia ad evellendas de oculo festucas. Aliud ad ligandam uvulam, ex fistula factum in annulum terminata. Lamina pro supplendo palato. Forceps dentata ad extrahendum fœtum. Forceps ad amputandam mammam. In *cent.* V. inventa ab auctore semicapsula os fractum femoris restitutum, & ad extensionem faciendam instrumenta. In *cent.* VI. ocreæ ad corrigendum pedem distortum. HALLER. V. *pag.* 13.

GABRIEL FERRARA in *nova selva* &c. L. II. armamentarium habet cum instrumentorum iconibus; obliquas in trepano laminas. HALLER. V. *pag.* 15.

HIPPO-

Hippolytus Parma in *introductionibus* &c. de inſtrumentis etiam agit, quibus uſus ſit ad eximendum, ad reponendum, ad ſupprimendum hæmorrhagiam. Haller. V. *pag.* 17.

Jean Girault. V. *pag.* 303.

Matth. Lud. Glandorp. V. *pag.* 701.

Sanctorius Sanctorius in *commentariis* &c. catheterem delineat trifidum: per eum in grandiorem calculum ſpecillum ſagittatum immittit, eo, ut putat, calculum dividit, ut fragmenta inter ſpecilli crura cadant, & poſſint extrahi, (mera ſpeculatio). Coriaceum lectulum huc referas, in quo quaſi in utre, balnei uſu æger fruatur. Tubulum, per quem acus trajicitur, invenit, qua umbilicum conpungit, in vulnere nunc facto acum extrahit, tubulum relinquit, quale nunc dicitur *trocart*. Metrenchyta pro injicienda thermali aqua. Ex utero etiam aquam extrahit inſtrumenti ope, quod ad ſpeculi modum os uteri dilatat, & aquam educit. Per veſicam ad fiſtulam aptatam lotium ano proprio inſtrumento immingit, ut fæces educat. Haller. V. *pag.* 19.

Helkiah Crooke. Ejus *an explanation of the fashion and uſe of three and fifty inſtruments of Chirurgery.* London 1631. fol. Eſſe ex Paræo. Haller.

Mar. Aur. Severinus *de efficaci medicina* &c. ex Nicolo Fabricium ſua ad polypum narium inſtrumenta habere. Inſtrumenta varia ad ignis uſum. Haller. V. *pag.* 303.

Thomas Bartholinus in *hiſt. anatom. centuria* II. inſtrumentum ad uvulam decurtandam a ruſtico Norwegico excogitatum, minime abſurdum, nuperorum pharyngotomo ſimile. In *cent.* V. excutia ad ventriculum repurgandum. Pro clyſtere tabacario injiciendo fiſtula.

Idem in *epiſtolarum* &c. *centuria* III. Petrus Schumacher, inde comes a Greiffenfeld, de excutia ventriculi. Haller. V. *pag.* 23.

Joh. v. Horne in *μικροτεχνη* &c. acum cum cannula pro abdomine perforando habet. Siphone utebatur loco cucurbitulæ. Dentes tres quatuorve internos polypariæ forcipi addidit. Haller. V. *pag.* 23.

Joseph. Schmidt. Ejus *inſtrumenta chirurgica, oder Beſchreibung aller Inſtrumenten.* Frankfurt 1660. 12. Augsp. 1697. 12.

Ejus *neueingerichteter Feldkaſten.* Frankfurt 1710. 8. 1722. 8. Armamentarium nempe chirurgicum. Idem forte liber, qui *Beſchr. aller Inſtrum.* Haller. V. *pag.* 23.

Johannes Scultetus, Spigelii diſcipulus, phyſicus Ulmenſis, qui & ipſe manu ſua ſolebat mederi. Ejus celebre opus eſt *χειρατοθηκη*, *vel armamentarium chirurgicum XLIII. tabulis æri inciſis exornatum*, opus poſthumum, cum anno 1645. obiret, curante cognomine fratris filio, editum Ulmæ 1653. fol. 1655. fol. Haag. 1656. 8. Venet. 1655. 8. alii 1665. 8.

FRANKFURT 1666. 4. 58. tabb. AMSTERDAM 1663. 8. 1669. 8. 1672. 8. LEID. 1741. 8. 2. vol. cura J. CHRISTOPH. SPROEGEL, unica tabula auctum, & mutato nomine. Gallice LION 1675. 4. 1712. 4. 2. vol. si cum titulo *l'Arsenal de Chirurgie.* Germanice vertente J. MEGERLIN *wundarzneyisches Zeughaus* FRANKFURT 1666. 4. 1679. Belgice DORDRECHT 1657. 1670. 8. & auctius curante GERARDO v. DIETEN, LEID. 1748. Duplex est opus. Pars I. proprie armamentarium est chirurgicum, quo instrumenta continentur, quæ eo ævo innotuerant. Passim aliqua peculiaria habet, ut cultellum, qui NURSINOS herniotomos utentes vidit. Forceps dentaria idem est genus cultelli, quod vocant *bistouri caché*, ad sinus aperiendos excogitatum. Cereos habet, & cochleam ad comprimendam arteriam excogitatam. Una modum indicat, quo instrumenta adhibere oporteat, & passim rudiores aliquos chirurgos corrigit. Interposuit suis instrumentis passim observatos eventus. Altera pars operis *centuria* est *observationum chirurgicarum*, totidem nempe curationum a SCULTETO peractarum. In editionibus posterioribus & AMSTELODAMI 1669. 8. decem tabulæ accesserunt, in quibus icones aliquæ instrumentorum nuper inventorum, etiam operationum continentur. Heredibus auctores tribuit editor, sed mera est compilatio: inventa etiam continet SCULTETO nuperiora.

Deinde *appendicem ad armamentarium* addidit J. BAPTISTA LAMZWEERDEN, AMSTERD. 1671. 8. Belgice LEID. 1741. 8. tum etiam Latine. Primum varii sunt tractatus, de transfusione, de cerebro, de oculorum humoribus reparandis; deinde instrumentorum & administrationum delineationes. Porro centum quinque curationes chirurgicæ, quas tanquam sibi aut amicis visas narrat; ut tamen dudum ab ALMELOVEENIO, tum a MORGAGNO sit adnotatum, alienis historiis & potissimum PETRI de MARCHETTIS adnotationibus, mutatis nominibus J. BAPTISTAM usum esse. Instrumentum CASSERIANUM ad cauteria, pyxis nempe ex qua lamina candens expellitur.

Tandem *auctarium II.* continens PETRI HADRIANI F. VERDUYN, chirurgi Amstelodamensis *observationes a* J. TILING *e Belgico Latine versas* prodiit LEIDÆ 1693. 8. Curationes sunt XXII. Multæ harum curationum patris sunt HADRIANI. Ita HALLER.

CHRIST. BENNET in *theatro tabidorum* &c. instrumentum delineat, quo vena a sectione connivens aperiri potest, absque novo vulnere. Instrumentum ad vapores siccos recipiendos aptum, ligneum, conicum, cavum. HALLER. V. *pag.* 702.

PAULUS BARBETTE in *Chirurgia*, *s. heelkonst* &c. instrumentum, cannulam nempe perforatam cum acu, JACOBUM BLOKIUM ex ITALIA retulisse, se perfecisse, quam parum bene delineat: ipsa vero cannula cuspide est lanceolata. HALLER. V. *pag.* 26.

HEN-

Henricus v. Roonhuysen *genees en heelkonstige* &c. in novo volumine trepanum habet nostri simile, corona tamen breviori, ad cariosam calvariam adhibitum. Arcus cupreus pro continenda maxilla inferiori fracta. Haller. V. *pag.* 28.

Job van Meekren in *Heel en genees konstige aanmerkingen* &c. syringotomum habet falcatum pro ani fistula. Haller. V. *pag.* 30.

Joh. Muraltus in *collegio anatomico* &c. cistam etiam militarem brevibus recenset. Haller. V. *pag.* 30.

J. Henr. Meibom. V. *pag.* 775.

Tarduccio Salvi in *chirurgo col ministro del medico* &c. aliqua etiam de supellectile chirurgica. Haller. V. *pag.* 31.

Pierre Joseph Michon, vulgo Abbé Bourdelot, medicus apud R. Christinam gratiosus, qui cum splendore aliquo vixit, & demum veneno se interemisse creditus est. Ipse cum ab infelici venæ sectione aneurysma passus esset, instrumentum invenit, scutum nempe, cujus diuturna pressione, hoc malum facile toleravit, de quo apud Blegnyum (r) retulit. Exstat in Planque *Biblioth. de Medecine* T. II. p. 481. dissertatio ejus de aneurysmate. Exemplum orti a vociferatione, a conatu. Historia proprii mali. Haller.

Georg. Wolfg. Wedel. Ejus disp. *de excutia ventriculi.* Jen. 1712. 4. Haller. V. *pag.* 34.

Johannes Bohn in opere *de officio medici duplici* &c. V. *pag.* 602.

Bernardinus Genga in *anatomia chirurgica* &c. etiam de usu preli *tourniquet* agit. Haller. V. *off. morb.*

Cornelius Solingen in *manual operation* &c. Furca dentibus scindentibus, quam per amputandam mammam trajiciebat. Acum incurvam ad ligandum vas læsum primus dixit. Forcipem habet polypariam altero brachio infracto, altero dentato. Haller. V. *pag.* 304.

J. Nicolaus Pechlin. V. *pag.* 37.

Anno 1674. chirurgo, cui nomen Morel, in obsidione Vesuntiana receptum vulgo *tourniquet* inventum tribuitur. La Faye.

Jacob. Sponius in *voyage d'Italie* &c. balistæ simile instrumentum, a Russis inventum pro vena aperienda describit. Haller. V. *pag.* 858.

Stephanus Blancard in *collectaneis* &c. J. B. Pincket forceps ad restituendam costam introrsum depressam. V. *pag.* 45.

Gabriel Carol. le Clerc in *Chirurgie complete* &c. inter Arnaldi machinas reperiri, quæ patellam fractam continent. In lamina compressoria nodulus replens cavum. Crux ferrea ad fracturam claviculæ. Tibiis rachiticis

(r) *La nouvelles decouv. sur la Medec.*

rachiticis confirmandis ocreæ. Machina ex ferro stannato fabrefacta, ad continendam luxatam maxillam. ARNAULD machina claviculas retrorsum urgens. HALLER. V. *pag.* 53.

ANTONIUS NUCK in *operat. & experimentis* &c. multa instrumenta describit, & noviter a NUCKIO, ut putat, inventa; acum cataractæ deponendæ destinatam obtusam; pharyngotomum aliquantum mutatum; prelum adversus incontinentiam urinæ in fœminis, catheterem multis locis perforatum; laqueum ad vasa comprimenda; tubulos ad sanguinem transfundendum. HALLER. V. *pag.* 56.

HENR. EMANUEL MEURISSE in *l'art de saigner* &c. testimonium de invento a. 1674. prelo *tourniquet.* HALLER. V. *venæ sect.*

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. instrumenta etiam dat delineata, qualia eo tempore in usu erant. Syringotomum in stylum abeuntem nuper inventum esse.

J. ZWINGER in *neue wohlbestellte* &c. Cista etiam militaris. HALLER. V. *pag.* 63.

FRIDR. RUYSCH in epistola XIII. AMSTERDAM 1700. 4. instrumentum a BARTISCHIANO diversum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitiose productam. HALLER. V. *pag.* 63.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus disp. *de instrumentis Hippocratis chirurgicis, hodie ignoratis.* JEN. 1709. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

AUG. BELLOSTE in *chirurgien de l'hopital* &c. armamentarium etiam copiosum habet. HALLER V. *pag.* 68.

SCIPION ABEILLE. V. *pag.* 69.

PETRUS VERDUYN. V. *pag.* 324.

SAINT CHRISTAU. V. *pag.* 70.

GEORGIUS PASCHIUS in *novis inventis* LIPS. 1700. 4. de chirurgicis etiam in C. IV. agit; de lanceola pro vena incidenda, quæ elatere retenta, eo laxato venam percutiat, non tamen ultra destinatam profunditatem. HALLER.

Codex seculi XVII. *de Chirurgia ejusque operationibus & instrumentis* est in B. R. P. n. 7141. HALLER.

J. ADOLPHUS WEDEL, GEORGII WOLFGANGI filius, & successor, mechanices amans & matheseos. Ejus *exerc. de punctis medicis.* JEN. 1701. 4. In hac differt. etiam de acupunctura, instrumentis pungentibus &c. HALLER.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. cistam etiam chirurgicam habet. HALLER. V. *pag.* 75.

J. LUD.

J. LUD. PETIT in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. contra elevatoria, ut vocant, cranii, deque suo simplici elevatorio, vecte nempe trabecula transversa fulto. HALLER. V. *pag.* 76.

Il lume all'occhio. FORLI 1707. 8. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adseritur, ut etiam lamina, qua duram membranam detectam tutatur, sit MAGATI. HALLER.

HERM. FRIDR. TEICHMEYER. Ejus *de novo instrumento expurgatorio ventriculi, vulgo die Magenbürste.* JEN. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

ANDR. OTTOM. GOELICKE in diario quod cum nomine *exercitationum Francofurtensium* prodiit T. III. pessum suum descripsit. HALLER. V. *lites chirurg.*

LAURENTIUS HEISTER. V. *pag.* 82.

Sonderbare und curieuse Magenbürste. LIPS. 1711. 8. Brevis ævi inventum. HALLER.

CASP. HENR. FUCHS *vom nützlichen Gebrauch der Magenbürste, nebst einigen Beantwortungen auf* J. THEODOR. BOETII *Uebelgebrauches* &c. LEIPZ. 1712. 8. HALLER.

J. C. SOCRATIS *Beschreibung der Magenbürste, Magenkrazers, oder Magenräumers.* LEIPZ. 1712. 8. alii 1713. HALLER.

J. WILH. WIEDEMAN in disp. *de tonsillis* ALTDORF. 1712. 4. iconem pharyngotomi habet. HALLER.

GUILIELMUS CHESELDEN in *observations and a sett of instruments* &c. icones sunt plusculæ, ab ipso CHESELDENIO delineatæ, quæ nova instrumenta & notationes non paucas continent. Ad trepanum, quod absque manubrio sola manu regit. Ad fistulam lacrumalem cum cannula incurva in ductum nasalem data: acus triquetro fine curva pro perforando osse; cauterium. Prælum ex corio factum fortique tela. Acus cataractaria. Scalpellum rectum, quod curvo *bistouri* præfert. Acus curvæ. Acus triquetræ. Incile & instrumenta ad calculi extractionem, ad amputationem. Ad fistulas ani. Ad saccum hernialem. HALLER. V. *pag.* 86.

HENRICUS BASS in *observationibus* &c. Syringotomus occultus, in specillo nempe latens longum & angustum scalpellum, quod presso elatere prominet. Ad nares scarificandas instrumentum. Novum bracherium ad hernias ex corio & ligno fabrefactum. Tetragonum HIPPOCRATIS esse instrumentum, quo sanguis intus de naribus detrahatur. HALLER. V. *pag.* 90.

MICH. GLÜSING. Cum ejus *anatomia corporis humani* HAMBURG: 1719. fol. prodiit tabula, quæ numerosas satis figuras instrumentorum chirurgicorum continet. HALLER.

REN.

REN. JAC. CRESC. GARENGEOT. Ejus *nouveau traité des instrumens de Chirurgie les plus utiles.* PARIS 1723. 12. 2 vol. Germanice BERLIN 1729. 8. Instrumenta dat depicta, qualia eo ævo ad nuperas chirurgorum Parisinorum emendationes solebant fabricari, potissimum etiam ad PETITI consilia. Inter ea est *bistouri herniaire*, & MORANDI *bistouri gastroraphique* (ita vertit GARENGEOTUS), cujus perfectio est F. COSMÆ *bistouri caché.* Eorum tamen instrumentorum pluscula interim obsoleverunt, ut reticulum AMANDI, ut trifidum ani speculum, ut ipsum PETITI torcular. HALLER. V. *pag.* 306.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93.

Catalogus 200. *chirurgischer und anatomischer Instrumenten.* LIPS. 1720. 4. cum iconibus. HALLER.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus diss. *de thoracibus.* LIPS. 1735. 4. Ut thoraces adversus gibbos accurate fabrefiant. Tubercula & inde nati gibbi.

Idem in *institutionibus chirurgicis* &c. instrumenta passim rariora dat descripta, ea inter Glossocomium PURMANNI perfectius.

Idem in *Actis Eruditor.* a 1729. instrumenta aliqua chirurgica describit, ad fœtus calvariam perterebrandam FRIEDII, cultellum globulo munitum, herniotomum LE DRANII, fundam J. H. HESSII. Ita HALLER. V. *pag.* 94.

SALVATOR FRANC. MORAND. Ejus *catalogue des pieces d'Anatomie instrumens & machines pour la chancellerie de Medecine de Petersburg sous la direction de M. Morand.* PARIS 1759. 8. Brevis catalogus supellectilis Parisinæ nuperæ. HALLER. V. *pag.* 95.

J. ERNEST. WREDE. Ejus *programma, wodurch er die benöthigsten Instrumenten und den Verband bey den chirurgischen Operationen zeiget.* HANNOVER 1722. 8. HALLER. V. *pag.* 96.

In *Hist. de l'Acad.* 1725. describitur GUYOTI sipho ad injectionem tubæ Eustachianæ fabrefactus. HALLER.

HENRICUS VYLHOORN. V. *pag.* 528.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

In *Act. Lit. Suec.* H. M. HOFFMANNI, chirurgi, machina describitur, qua lingua nimis ampla, & propendens confirmata est, ut tuto ejus potuerit amputari, quantum erat necesse, felici omnino eventu. HALLER.

THOMAS GOULARD in *Mem. de l'Acad. Roy. des scienc.* 1740. describit, & depingit acus ad ligandas arterias, potissimum intercostales; alia instrumenta ad setaceum per nares ducendum, ad continendas costas fractas. HALLER. V. *obst. art.*

ALB-

Alexander Monro. V. *pag.* 110.

Claud. Nic. le Cat in *Phil. Transf. n.* 468. de lectulo suspenso ad curandos ægros, quibus nimis grave & iners est corpus. *N.* 469. ejusdem ambe, quam Hippocraticæ præfert. In *Vol.* LVI. de machina, quæ artus in suo situ contineat. Haller. V. *pag.* 529.

Carolus Frider. Kaltschmidt. Ejus *emendati instrumenti chirurgici trocar schema, cum curatione virginis hydropicæ.* Jen. 1738. 4. cannulæ nempe majoris cum epistomio. Haller. V. *vuln.*

Alexander Butter, in *Essays of a society at Edinburg* T. V. *n.* 20. ejus est forceps factus ex laminis incurvis, fere ut in Belgio. Gallice recus. par A. Roux 1766. 12. Haller.

Samuel Sharp. Ejus epistola, in qua agit de instrumento, quod invenit ad fracturas tibiæ conbinandas. Recusa Gallice cum Pottii libello, Paris 1771. 12. Haller. V. *pag.* 309.

Henricus Ettrick in *Phil. Transf. n.* 459. machinam describit ad extendendam tibiam aptam, quæ per rotas dentatas vim suam exerit. Haller.

Archibald Cleland ibid. *n.* 461. invenit catheterem fissilem, qui aptam sedem pro compungenda vesica demonstret; proponit etiam acum fissilem, qua possit aut deponi cataracta, aut eadem in forcipe conversa extrahi. Ad mala aurium cognoscenda speculi genus & aptus sipho. Haller.

Guilielmus Bromfield. V. *pag.* 534.

Gerardus v. Swieten. V. *pag.* 123.

J. Georg. Siegwart. Ejus *novum instrumentum fractis luxatisque accommodum.* Tubing. 1772. 4. Est trochlea, fulcrum simplex vel duplex. Retinacula duo. Inventor D. Pitschel. Ita Haller. V. *ocular. morb.*

Olaus Acrell. V. *pag.* 310.

Jacques Daran. V. *vener. morb.*

Anton. Louis. V. *pag.* 133.

Ant. Casamajor la Place. Ejus *description d'une nouvelle aiguille propre à faire la ligature des vaisseaux.* Paris 1746. & cum Goulardo 1747. 12. Haller.

Mauro Solda. Ejus *descrizione degli instrumenti, delle machine, delle suppellettili racolte ad uso chirurgico del* F. Don Ippolito Rondinelli, *opera di* D. Miragoldo, Firenze. 1746. 1766. fol. Haller.

Andreas Levret. V. *obst. art.*

Benjamin Pugh. V. *obst. art.*

DANIEL WILHELM TRILLER, Vir eruditus, clinicus, deinde Professor Wittebergensis. Ejus progr. *de veterum chirurgorum arundinibus atque habenis ad artus male firmos confirmandos adhibitis, occasione loci cujusdam Suetonii.* WITTEBERG. 1749. 4. Harenas quibus CÆSAR AUGUSTUS se confirmavit, in habenas mutat, quibus, & ferulis, crura debilitata firmaverit. Et certum est apud GELLIUM ferularum loco arundinum vocem reperiri. Ita HALLER.

Cum vero ea emendatio a Cl. SPRINGSFELD minus probaretur, respondit celeb. TRILLER in sua *Exercitat. altera ad quemdam Suetonii locum in vita Augusti de remedio habenarum atque arundinum.* WITTEBERG 1751. 4. De ferulis jam REINESIUM cogitasse. In *hieracosophio* arundinum vocem pro ferulis sumi, & PALLADIUM arundines pro anthrace commendare. Videri AUGUSTO femur subinde elapsum fuisse. (*Tibias* ischiadi mederi GELLIUS). Ita HALLER.

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD. Ejus *epistola critica ad Danielem Wilhelmum Triller.* LIPSIÆ 1750. 4. AUGUSTUM non videri luxationem passum, cum non perpetuo claudicaverit, arthridite vero laborasse. Arenis ad sudorem ciendum usum fuisse; arundinis vocem nunquam pro ferulis esse sumtam: in gibbo fuisse pro fasciis. Arundinum vero radices cum aceto tusas ad dolores articulorum in usu fuisse; iis videri & AUGUSTUM usum fuisse.

Ejus *defensio uberior qua D. W. Trilleri exercitationem alteram pleniorem de remedio habenarum atque arundinum retractat.* HALÆ 1752. 4. Asperior refutatio, quæ etiam in litem de injuriis eruperit. Non usum esse alieno calamo. Non claudicasse AUGUSTUM, duobus calceis alterne esse usum; cursu etiam saltu & pila se exercuisse, nihil adeo habuisse in femore luxati. Eam luxationem incurabilem esse, neque ferulis arctioribus tentatam fuisse. Adversus podagram etiam nostro ævo arundinum radices in usu esse. Avibus calamos fuisse pro ferulis, non hominibus. Καλαμυς Græcos dixisse pro ferulis, non Latinos. Nullo in codice habenas legi. HALLER. V. *pag.* 494.

NATALIS JOSEPH. PALUCCI. V. *ocul. morb.*

HUGO RAVATON in *Mercure de France a.* 1756. uncum describit, quo tæniam ex ventriculo piscatus est. Tubus erat argenteus, bipedalis, paulum curvus, per quem filum argenteum transibat, aliquanto longius, inque uncum terminatum, qui in crenam globi argentei congruebat, tum presso elastro discedebat, quoad inter uncum & sphærulam tæniam interceptam sentiret & extraheret. Experimentum semel fecit. HALLER. V. *vulnera.*

BEAULATON. V. *pag.* 311.

LAFFE-

LAFFEMANT, sartor. Ejus *avis au public sur differentes espéces de corps & de bottines de nouvelle invention.* PARIS 1751. 12. HALLER.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

CHRIST. GOTTL. LUDWIG. V. *vulnera.*

JOH. TRAUGOTT ADOLPH. Ejus *capsa Petitiana pluribus cruris complicati fracti casibus aptanda.* HELMSTADT 1760. 4. Bona disputatio. HALLER.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

FRANC. GUILL. le VACHER. Ejus machina ferrea, cujus hypomochlion in capite sit, quod nullo incommodo sit ægroto, & dorsum in junioribus equidem hominibus tamen emendet & corrigat, describitur in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. IV. PARIS 1768. 4. Ita HALLER. Verum in celeberrimo RICHTERO (s) lego non istum VACHERUM, sed alium (vide *pag.* 886.) VACHERUM de la FEUTRIE, medicum, hujus machinæ auctorem esse. Hanc machinam porro idem vir celeberr. exacte descriptam, & delineatam exhibet (t); & quamvis eam omnibus aliis præfert, tamen emendationis indigam esse affirmat: cum sic corporis humani partes nimium distrahendo, ægro molestos utique dolores pariat.

LAURENT. FERRET & FRANC. THIERRY de BUSSY. V. *pag.* 186.

ANTONIUS PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. etiam instrumenta habet; inter ea BUTTERIANUM ad injicienda in vesicam medicamenta HOUSSETI bracherium; FOUQUIERI ad vulnera sinuum duræ meningis instrumentum; ROUX & MAGNY ad corrigendum dorsum gibbosum; LOUIS lithotomus; alia. HALLER. V. *pag.* 186.

De la CHAPELLE HAMART, Medicinæ studiosus, in *Journal des savans* 1766. *M. Oct.* de perficienda ambe sua consilia aperit. Historiam ejus machinæ dat; suadet vectem ad certam a cardine distantiam involvere cylindrico, facile mobili, tubo, & a vecte accurate repleto, eodem tribus annulis instructo, quibus & propriis fasciis brachium firmatur. HALLER.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. Ejus *selectus materiæ chirurgicæ, cui additur elenchus instrumentorum, & fasciarum chirurg.* WIEN 1775. 8. Germanice ibid. 1775. 8. Ita de LUCCA (u). V. *medicam. chirurg.*

GIOANNI ALESS. BRAMBILLA. V. *pag.* 196.

Le BEAU. V. *pag.* 681.

De BAUVE. V. *pag.* 681.

(s) In *chirurg. Bibl.* I. *Band.* 2. *Stück.* (t) Ibid. *I. Band.* 2. *Stück* pag. 54. (u) In *gelehrten Oesterreich* &c.

VENEL. V. *pag.* 681.

DAVID van GESSCHER. V. *pag.* 847.

KECK. V. *pag.* 207.

J. AIKIN. V. *pag.* 725.

REISSER, sartor Germanus, edidit *Avis important au sexe, ou essay sur les corps baleines.* LION 1770. 8. Germanice scriptum nec male versum opusculum. In thoracibus balænariis sæpe peccari, potissimum etiam PARISIIS, cum justo breviores parentur & angustiores. Utrumque sexum dextram scapulam fere humiliorem habere. Debere eos thoraces satis amplos esse, & postice robustiores. Ut humeri retrorsum ducantur, scapulæ deprimantur, iniqua corporis forma emendetur. Gibbi initia sæpissime curat. HALLER.

BONNAUD *degradation de l'espece humaine par l'usage des corps de baleine.* PARIS 1770. 12. Multa mala, quæ a thoracibus balænariis in genus humanum redundant. Respirationem impediri, costas introrsum pelli, alterum humerum altius adscendere, spinæ dorsi figuram vitiari, ventriculum urgeri, & lienem, & hernias nasci: pelvis fabricam corrumpi, sanguinem ad caput repelli, nihil ab iis thoracibus bonum sperari posse. HALLER.

LIBOUTON. V. *pag.* 211.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 587.

VACHER de la FEUTRIE, medicus. Ejus *traité du rachitis, ou l'art de redresser les enfans contrefaits.* PARIS 1772. 8. Aliam machinam comprimentem, quæ capitis pondere spinam liberat; sellam, quæ gibbum reprimit, & ocreas varias proponit. Ita HALLER. Hujus quoque posterioris machinæ fusam descriptionem tradit, atque ejus vitia docte exponit RICHTER (x).

PERRET *l'art du coutelier* II. *Partie* I. *section.* PARIS 1772. fol. Chirurgicum armamentarium tradit, GARENGEOTIANO plenius. Multa monita pro artificibus. Instrumentum chirurgi FOUCOU, quo arteria sub dente læsa comprimitur. Clavis perfectior, Fratris de S. COSMA inventum. *Bistouri gastrique* MORANDI. Specula varia.

Ej. *Seconde section.* Ibid. 1772. fol. Instrumenta amputatoria: prela: coronam trepani debere coni esse partem. Plenissimum armamentarium ad calculum secandum; etiam reticulum, quo le CATIUS lapidem piscabatur. Ejus viri nuperiora ferramenta, novumque *bistouri caché.* Alia instrumenta ejus scopi. Quæ ad partum expediendum adhibentur, ad caput extrahendum, ad inoculandas variolas. HALLER.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

In

(x) In *chirurgische Bibl. des* 2. *Band.* 2. *Stück pag.* 71.

In conſeſſu ſocietatis *Regiæ Gottingenſis* oſtenſum eſt Cl. Hesse inſtrumentum, quo hydrargyrum in veſicam impulit, cum in ea pars abrupta catheteris argentei hæſiſſet. Catheter eſt chalybeus, cui adferruminatum infundibulum ejusdem metalli. Haller.

Joh. Arnold. Isengarth, chirurgus Stasburgenſis. Ejus *Beſchreibung eines von ihm verfertigten tourniquet.* Strasburg 1773. 8. Ita Meusel. Nec deſcriptio nec delineatio exactam ſatis inſtrumenti ideam ſuppeditat; hinc neque de novo hoc invento judicari quidquam poteſt. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 22. *Band.* 1. *Stück* pag. 213.

D. A. S. M. D. V. *pag.* 227.

Carolus Posch, chirurgus. Ejus *Beſchreibung einer ſehr bequemen Maſchine das Fuſſbette genant.* Wien 1774. 8. Lectulus in quo crus flexo genu quieſcit, facilis eſt ad partem læſam aditus, facilis tranſvectio ſaucii, & alia commoda. Ita Haller. Minime tamen laudatur in *deutſcher allg. Bibl.* 26. *Band.* 1. *Stück.* pag. 198.

Lassauzee. V. *pag.* 236.

Juville. V. *pag.* 238.

Carol. Ernest. Kositzki. Ejus *noxæ faſciarum geſtationis & thoracum.* Gotting. 1775. 8. Meusel.

(Alia inſtrumenta, puta ad calculi ſectionem, fracturas; luxationes, obſtetriciam artem, oculorum morbos &c. adinventa, ſuo quæque loco indicantur.)

ISCHURIA
SIVE
SUPPRESSIO URINÆ.

Aetius in *tetrabibl.* III. ſ. 1. cap. 21. 23. medicamenta ad ſuppreſſionem urinæ. Walther. Vide *pag.* 265.

Avicenna in L. III. *fen.* 10. tract. 2. cap. 6. 7. 8. 9. de difficultate urinæ & ejus ſignis & cura. Walth. V. *pag.* 267.

Albucasis in *practica* tract. 21. cap. 10. de retentione urinæ. Walth. V. *pag.* 267.

Arnaldus de Villanova in *breviarii* L. II. cap. 35. de ſtranguria & iſchuria: allium, inquit, tritum appoſitum ſuper caput virginis & in muliere in labiis vulvæ, ſtatim urinam provocat. Walth. V. *pag.* 296.

Guil. de Varignana in *ſecretorum* &c. tract. 14. cap. 1. de productione urinæ: ad tollendam iſchuriam laudat radicem centinodiæ, & trifolium. Cap. 2. de retentione urinæ. Walth. V. *pag.* 371.

J. Matth.

J. MATTH. de FERRARIIS in *conſiliorum ſecundum vias* &c. *conſ.* 73. de difficultate urinandi cum mictu ſanguinis & ſanioſo. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 22. rubr. 11. de iſchiatica. Cap. 19. de difficultate & retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 373.

MARCUS GATTINARIA in L. *de curis ægritudinum* &c. corticem ovi ad iſchuriam ait egregie valere, ſeque eam efficaciam expertum eſſe. HALLER. V. *pag.* 420.

SYMPHORIANUS CHAMPIER in *practicæ novæ* &c. L. V. cap. 1. etiam de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. III. cap. 25. de iſchuriæ ratione & curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS. Ejus *de ardore urinæ, & difficultate urinandi libellus.* VENET. 1558. 8. HALLER. V. *pag.* 420.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. ſect. 14. cap. 7. de retentione urinæ. WALTH V. *pag.* 374.

HIERONYM. CARDANUS *de cauſis & ſignis* &c. pag. 217. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS in *univerſæ Medicinæ* &c. L. VI. de morbis veſicæ: etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 273.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. X. cap. 21. præſentaneum ait eſſe remedium ſuccum limoniorum cum vino albo epotum, & ſuccum ex raphano acerrimo expreſſum addito pauco ſaccharo. WALTH. V. *pag.* 375.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 46. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS *morb. internor. curat.* pag. 78. de iſchuriæ curatione: helxinem frixam pubi imponi jubet, eamque efficaciſſimam eſſe teſtatur. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collect.* L. XVI. cap. 48. 49. 50. 55. ad ciendam urinam. WALTH. V. *pag.* 301.

BENEDICTUS VICTORIUS in *medicinal. conſil. conſ.* 30. & 31. de iſchuria & ardore urinæ. WALTH. V. *pag.* 789.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III. ſect. 9. cap. 11. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. *mal.* 99. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 376.

JODOCUS LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* L. II. pag. 198. (a) de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 425.

LEONARD.

(a) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

LEONARD. GIACCHINUS in *commentar.* &c. cap. 62. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 129. de iſchuriæ curatione. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. cap. 5. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS in *Medicinæ practicæ* L. III. cap. 32. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 377.

Idem *de morbis puerorum* &c. cap. 20. interne laudari decoctum centinodii, vel ſaxifragiæ, vel cicerum; ego vero, inquit, ſoleo accipere cucurbitam, in qua diu conſervatum fuit oleum, eamque curo injici in aquam ferventem, & deinde virgam pueri jubeo injici in os cucurbitæ, & hoc remedium efficaciſſimum eſſe expertus ſum ad provocandam puerorum urinam. WALTH. V. *pag.* 362.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchirid. med.* L. X. cap. 9. de ſuppreſſione urinæ & ejus cura.

Idem in *conſil. medicor.* L. III. *conſ.* 65. 66. 67. de urinæ ſuppreſſione a variis cauſis. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. ſ. III. L. V. cap. 11. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 378.

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica infantum* &c. L. IV. cap. 10. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 314.

JOH. RIOLAN in *particul. medendi meth.* ſect. 3. pag. 213. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 378.

CASP. WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 41. de mingendi difficultate. WALTH. V. *pag.* 428.

NICOL. PISO *de cognoſc. & curandis* &c. L. III. cap. 40. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 379.

REMBERTUS DODONÆUS in *obſervat. med. rar.* cap. 47. de urinæ ſuppreſſione propter fæces in recto inteſtino hærentes. WALTH. V. *pag.* 506.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practicæ medicæ* &c. pag. 237. ad urinæ retentionem. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. CRATO in *epiſtolar. med.* L. II. pag. 437. (b) ſummopere laudat emulſionem ſemin. violarum purpurear. cum aqua veronicæ paratam. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER.

(b) Edit. BASIL. 1590. 8.

RODER. a FONSECA in *conſultationum* &c. L. I. *conſ.* 97. de iſchuria. In T. II. *conſ.* 96. pro retentione urinæ: virgam auream commendat. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 18. de iſchuria. In L. XX. cap. 47. de curatione iſchuriæ WALTHER. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *obſervat.* & *curat.* L. XXIV. *obſ.* 2. 26. 27. 28. 29. de ſuppreſſione urinæ ex calculo. In L. XXV. *obſ.* 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. de iſchuria ob calculum. In L. XXV. *obſ.* 2. de omni ſuppreſſione urinæ ab excreſcentia carnis in fiſtula urinaria. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. II. cap. 39. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *method. practicæ Medicinæ* &c. L. III. cap. 30. 31. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. cap. 39. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus* pag. 75. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervat. chirurg. centuria* II. *obſ.* 65. de mira urinæ retentione. In *cent.* IV. *obſ.* 52. 53. de iſchuria. In *cent.* V. *obſ.* 39. de periculoſa retentione urinæ poſt ſumtam terebinthinam. In *cent.* VI. *obſ.* 48. 49. 50. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 274.

LUD. MERCATUS *de internorum morb. curat.* L. IV. cap. 12. de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 431. ad urinæ ſuppreſſionem. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. SCHENK in *obſervat. rarar.* L. III. *obſ.* 242. urinæ ſuppreſſio, ſoluta alvo, curata. WALTH. V. *pag.* 16.

JOH. JESSENIUS in *inſtitut. chirurg.* ſect. 3. cap. 16. de obſtaculorum urinam intercipientium remotione. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDREAS CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. VII. cap. 32. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 384.

JACOB. FONTANUS in *practicæ* &c. L. III. cap. 36. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 433.

BARTHOL. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Fœmina, quæ per umbilicum mingebat, ſanata, reſtituto itinere naturali. Umbilicus vinctus & igne tactus; & clauſus, qui præter naturam patebat urachus. HALLER. V. *pag.* 275.

CLAUDIUS DEODATUS in *Panthei* &c. ſect. 9. cap. 26. flores tunicæ cum vino cydoniorum exhibitæ potentiſſime urinam provocant: etiam ſuccum naſturtii aquatici cum pauxillo nitri laudat. WALTH. V. *pag.* 385.

JUL.

Jul. Cæsar Claudinus in *empiricæ rationalis* &c. L. III. ſect. 3. tract. 5. cap. 6. de ſuppreſſione difficili & imminuta excretione urinæ. Walth. V. *pag.* 386.

Theod. Baronius. V. *pag.* 435.

Petrus Pigraus in *epitome præceptorum* &c. punctionem veſicæ habet. Haller. V. *pag.* 17.

Christ. Guarinoni in *conſilior. medicinal. conſ.* 232. 455. 554. de mingendi impotentia. Walth. V. *pag.* 436.

Henricus Smetius in *miſcellaneis* &c. Mors ex retento lotio, diſtenta veſica & gangræna correpta. Haller. V. *pag.* 436.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* parte 3. ſect. 2. cap. 2. de iſchuria. Walth. V. *pag.* 17.

Hieronymus Venerosi. Ejus *conſultatio reſponſoria de urinæ ſtillicidio, pruritu, & herpete excedente.* Venet. 1611. 4. Haller.

Zacharias a Puteo. Ejus *clavis Medicinæ rationalis ſpagirica, & chirurgica, quæ in tractatu conſultatorio de ſtranguria, pruritu, & herpete excedente ſelectiſſima recludit præſidia. Additur conſultatio reſponſoria Hieronymi Veneroſii.* Venet. 1612. 4. Haller.

Gregorius Horst in *obſervat. medicinal.* L. IV. de morbis infimi ventris *obſ.* 49. retentio totalis urinæ ſine dolore.

Idem in *centuria problemat. decad.* VIII. *quæſt.* 8. an & quomodo oleum ſcorpionum inunctum proſit in iſchuria. Walth. V. *pag.* 276.

Petr. Poterius in *inſignium curationum* &c. *centuria* I. cap. 66. de iſchuria. *Centuria* II. cap. 19. de ſuppreſſione urinæ. Walth. V. *pag.* 387.

J. Philipp. Brendel in *conſiliorum medicorum* &c. *conſ.* 87. de iſchuria. Walth. V. *pag.* 387.

Guil. Ballonius in *conſiliorum* &c. L. III. *conſ.* 17. de ſuppreſſione urinæ. Walth. V. *pag.* 387.

Theod. Corbæus in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 4. cap. 26. de iſchuria. Walth.V. *pag.* 315.

Henr. Petræus in *noſologiæ* &c. T. II. *diſſert.* 41. de iſchuria. *Obſ.* 17. iſchuria ex ebrietate laborans ſanatus. Walth. V. *pag.* 388.

Lazarus Riverius in *obſervat. med.* centuria I. *obſ.* 1. 81. 89. de urinæ ſuppreſſione. In *cent.* II. *obſ.* 29. 82. de urinæ ſuppreſſione. In *cent.* IV. *obſ.* 45. de iſchuria. Walth. V. *pag.* 24.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. cap. 8. de iſchuria. Walth. V. *pag.* 388.

Carol. Piso in *ſelectar. obſervat.* ſect. 4. de morbis ventris inferioris cap. 6. de iſchuria memorabili cum ſudore. Walth. V. *pag.* 439.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 30. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 389.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis, ſ. ſpeculi* &c. T. II. parte 4. ſect. 7. cap. 7. ad iſchuriam. Parte 6. cap. 25. ad urinæ infantum ſuppreſſionem. WALTH.

Ejus porro diſp. *de urinæ ſuppreſſione.* ARGENT. 1651. 4.

Ejus diſp. *de ſtranguria.* Ibid. 1657. 4. HALLER. V. *pag.* 364.

EPIPHANIUS FERDINANDUS in *centum hiſtoriis* &c. Mors ſeptima die ab urina retenta poſt ſeroſum vomitum. HALLER. V. *pag.* 354.

PHILIPP. HOECHSTETTER in *rarar. obſervat.* dec. VI. cap. 1. iſchuria cauſa mortis. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. RUD. CAMERARIUS in *ſylloges memorabilium* &c. *centuria* VIII. part. 73. iſchuriam ſolvit anima halecis. Part. 74. in iſchuria decoctum abrotoni cum ſale nitri ſpecificum. ALBERTI. V. *pag.* 19.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopeæ* &c. L. I. cap. 16. etiam de urinæ ſuppreſſione. WALTH. V. *pag.* 442.

SIMON PAULI in *quadripartiti* &c. claſſe II. & III. medicamenta ad iſchuriam. WALTH. V. *pag.* 442.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. hiſt.* T. I. L. II. *hiſt.* 145. &c. de iſchuria.

Idem in *praxis med. admirand.* L. II. *obſ.* 73. 74. 75. 77. de ſuppreſſione urinæ. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte 2. pag. 271. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 443.

MAR. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. parte 2. cap. 12. de ſectione ad eliciendam urinam neceſſaria. WALTH. V. *pag.* 303.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 17. etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 390.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. III. de ventris affectibus cap. 4. de retentione urinæ. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIPP. GRULING in *obſervationum* &c. *centuria* II. *obſ.* 2. & in *cent.* IV. *obſ.* 38. de urinæ ſuppreſſione.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. IV. part. 2. cap. 6. de iſchuria & dyſuria. WALTH. V. *pag.* 391.

GODOFR. MOEBIUS in *epitomes inſtit.* L. II. cap. 7. etiam de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 448.

NICOL. TULPIUS in *obſervat. med.* L. II. cap. 43. iſchuria lunatica. In L. IV. cap. 26. Iſchuria undecimo die ſanata. WALTHER. V. *pag.* 22.

GUERNER ROLFINK in *epitomes* &c. L. III. cap. 18. de urinæ difficultate. WALTH. V. *pag.* 448.

J. BE-

J. BENED. SINIBALDI in γενεανθρωπειας &c. L. IX. tr. 1. cap. 10. iſchuriæ aliiſque urinæ laboribus venus auxiliatur. ALBERTI. V. *pag.* 359.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* II. *hiſt.* 52. ſuppreſſæ urinæ anatome.

Idem in *epiſtolarum centuria* IV. *epiſt.* 30. de cauſis ſuppreſſionis urinæ. *Epiſt.* 53. medicamentum ex cantharidibus. WALTHER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. X. art. 3. de iſchuria. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. PETR. LOTHICHIUS in *conſil. & obſervat.* L. IV. *obſ.* 11. iſchuria lethalis. WALTH. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. part. 2. pag. 415. ad urinæ ſuppreſſionem. WALTH. V. *pag.* 23.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* II. *obſ.* 20. intromiſſio ſyringis per mentulam (in ſuppreſſione urinæ) pluries tentata lethalis. *Obſ.* 40. in ſuppreſſione urinæ recens admodum magni reperti. In *pentecoſt.* V. *obſ.* 17. urinæ in mulieribus retentio. WALTHER. V. *pag.* 25.

CAROL. ARTH. PLESSIUS in *enchiridio anatomico* &c. punctionem veſicæ in hypogaſtrio indicat, & inciſionem, quæ fit in perinæo, cum cathetere intus relicto, ante centum annos PARISIIS inſtitutum. Ita HALLER. V. *pag.* 277.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii chirurgici* pag. 168. (c) de educenda per catheterem urina ſuppreſſa. WALTH. V. *pag.* 877.

GODOFR. WELSCH in *Hebammenbuch* parte 3. cap. 43. de urinæ ſuppreſſione infantum. WALTH. V. *obſt. art.*

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* L. II. cap. 1. ad iſchuriam. WALTH. V. *pag.* 27.

CASPAR REIES in *Elyſ. jucund. quæſt. camp. quæſt.* 87. exempla rara diuturnæ ſuppreſſionis urinæ. ALBERTI. V. *pag.* 27.

PETR. MICH. de HEREDIA in *oper. med.* T. III. L. IX. de morbis acutis cap. 2. &c. de urinæ ſuppreſſione. Sect. 10. cap. 1. &c. de urinæ ſuppreſſione ob vitium veſicæ, & ejus cura. WALTHER. V. *pag.* 454.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *obſervat. propriis* &c. Iſchuria PARISIIS conpuncta veſica ſublata. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. *obſ.* 33. de iſchuria a ſcirrho proſtatæ & veſicularum ſeminalium. HALLER. V. *pag.* 30.

(c) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

J. Henr. Meibom. Ejus diſp. *de ſuppreſſione urinæ.* Helmstadt 1676. 4. Haller. V. *oſſ. morb.*

Nic. Mourik. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1668. 4. Haller.

Frid. Hoffmannus in *inſtitut. med.* L. III. cap. 75. de urinæ cohibitione. Walth. V. *pag.* 393.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obſ.* 2. iſchuria lethalis ex calculo renum. *Ann.* IV. V. *obſ.* 59. iſchuria ex diſtenſione emulgentium. *Obſ.* 74. iſchuria triduana curata. *Ann.* X. *obſ.* 78. iſchuria diuturna aliquoties recidivans non lethalis. *Dec.* II. *ann.* II. *obſ.* 114. iſchuria ex glandulis in & extra veſicam calloſis. *Ann.* V. *obſ.* 89. iſchuria quindecim dierum curata acidulis. *Obſ.* 135. iſchuria lethalis. *Ann.* VI. *obſ.* 240. iſchuria octiduana, etiam duodecim dierum curata. *Ann.* IX. *obſ.* 61. iſchuria inopinato terrore curata. *Obſ.* 163. iſchuria ex caſu ab alto. *Dec.* III. *ann.* I. *obſ.* 139. iſchuriæ curioſa curatio. *Ann.* III. *obſ.* 69. iſchuria pueri recens nati immiſſo in penem pediculo, illico ſoluta. *Ann.* VII. *obſ.* 115. iſchuria, oleo ſcorpionum ex errore ſumto, curata. In *Cent.* I. pag. 66. urinæ retentio ab abuſu veneris. *Obſ.* 152. retentionis urinæ inſolita cura per fortuito factam candelæ cereæ intromiſſionem in veſicam. In *Cent.* IX. pag. 455. iſchuria ſucco cochleariæ curata. Alberti. V. *pag.* 31.

Jacob. a Teffelin. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1671. 4. Haller.

Ehrenfr. Hagedorn in *obſervat. & hiſtor. centuria* II. *hiſt.* 35. de iſchuria ſingulari. Alberti. V. *pag.* 33.

Georg. Wolfg. Wedel. Ejus *æger iſchuria laborans.* Jen. 1699. 4. Haller. V. *pag.* 34.

Franc. Sylvius. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1671. 4. Haller. V. *pag.* 35.

Georg. Frank. Ejus *caſus de dyſuria ad ſtranguriam vergente.* Heidelberg. 1686. 4. Haller. V. *pag.* 637.

J. Nic. Pechlin in *obſervationum* &c. *obſ.* 10. iſchuriæ latentes cauſæ. Alberti. V. *pag.* 37.

J. Nic. Binninger in *obſervat. & curat. centuria* I. *obſ.* 60. iſchuria a fæcibus induratis. Alberti. V. *pag.* 37.

Car. Frid. Gruber. Ejus diſp. *de ſtranguria.* Argent. 1674. 4. Haller.

Rudolph. Wilh. Krause. Ejus diſp. *de iſchuria.* Jen. 1686. 4. Haller. V. *pag.* 813.

Alphonsus Kohn. V. *pag.* 40.

Johannes Dolæus. V. *pag.* 40.

Nicol.

Nicol. Blegny in *zod. med. Gallici ann.* 1680. *Maj. obſ.* 3. urinæ ſuppreſſio lethalis. *Ann.* 1681. *Febr. obſ.* 2. in urinæ ſuppreſſione catheteris uſus. Alberti. V. *pag.* 42.

Gerard. Blasius in *Medicinæ univerſæ* &c. L. III. ſect. 31. de urinæ ſuppreſſione. Walth. V. *pag.* 365.

J. Georg. Trumpf. V. *pag.* 43.

Lucas Schroeck. V. *pag.* 43.

Felix Platerus in *obſervat. med.* Iſchuria ex veſicæ ulcere. Haller. V. *pag.* 46.

François Tolet. V. *pag.* 511.

Augustinus Quirinus Rivinus, Profeſſor Lipſienſis. Ejus diſp. *de iſchuria.* Lips. 1682. 4. Haller.

In *Actis Eruditor. Lipſ. ann.* 1700. *Aug.* pag. 370. ſigna iſchuriæ deſperatæ. *Ann.* 1714. *Maj.* p. 198. ad iſchuriam pereira brava. *Ann.* 1717. *Jan.* p. 28. in iſchuria urina per alvum excreta. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 102. iſchuria lethalis ex tumore proſtatarum; pag. 402. iſchuria ex ulcere renum. Alberti. V. *pag.* 49.

Rudolph. Jacob. Camerarius. V. *pag.* 50.

Mich. Bernard. Valentini in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* VII. VIII. *obſ.* 50. punctura in perinæo felix adverſus iſchuriam, adhibita acu triquetra. Haller. V. *pag.* 51.

Vitus Riedlin in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Febr. obſ.* 2. iſchuria ab excreſcentia glanduloſa in collo veſicæ lethalis. *Decemb. obſ.* 11. iſchuria in infante quinquemeſtri curata. *Ann.* IV. *Maj. obſ.* 25. iſchuria laborans ſe ipſam juvans; *Sept. obſ.* 7. iſchuria, frigida externe applicata, curata.

Idem in *curar. medicar. cur.* 579. iſchuriæ cauſa valde latitans. Alberti. V. *pag.* 52.

Daniel Leger. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1684. 4. Haller.

Johannes Mery. V. *pag.* 816.

J. Jacob. Hauser. Ejus diſp. *de iſchuria integra urinæ ſuppreſſione.* Basil. 1690. 4. Haller.

Frid. Ruysch in *obſervat. anatom. obſ.* 15. iſchuria ex calculis in urethra hærentibus. Alberti. V. *pag.* 63.

Paulus Spindler in *conſignat. obſervat. obſ.* 56. 57. iſchuria lethalis ex obturatione amborum ureterum. *Obſ.* 58. iſchuria præter ſpem curata. *Obſ.* 59. iſchuriæ rara cauſa. *Obſ.* 60. iſchuria epilepſia curata. Alberti. V. *pag.* 64.

J. Godofr. Berger. Ejus diſp. *de Iſchuria.* Witteberg. 1691. 4. Haller.

J. B. Verduc. in *traité des operations* &c. cap. 12. de punctura perinæi. V. *pag.* 305.

J. P. Riebe. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1693. 4. Haller.

Petr. Doye & J. Gelly *an iſchuriæ emeticum.* Paris 1694. 4. Haller.

Dionys. Vincent. Drouin in *lettre à M.* Faugon de punctione veſicæ: de inmiſſo tubulo adverſus iſchuriam. Noſter mavult uti acu triquetra. Haller. V. *pag.* 67.

Eduardus Baynard in *Phil. Tranſ. n.* 215. lotium ſuppreſſum datis acidulis medicamentis liberavit. Haller.

Elias Camerarius. Ejus *vitia urinæ vias & viciniam illarum adſtringentia.* Tubing. 1733. 4. Haller. V. *pag.* 70.

Philipp. Georg. Huth. Ejus diſp. *de iſchuria.* Altdorf. 1703. 4. Haller.

J. Ludov. Petit in *traité des maladies* &c. T. III. urinæ retentio in veſica, in rene, in uretere; a calculo in urethra. Iſto in caſu adminiſtratio Petiti. A calculo ſub præputio nato, a tumente glandula proſtata: exempla ubi eventus funeſti, & ſigna tumentis proſtatæ. Ab ipſo conatu catheteris, & effuſo ſanguine, via liberata, ut catheter nunc ſubiret. Catheter figuram literæ ∽ referens, quem noſter in veſica relinquit, quoties lotium retinetur. Abſceſſus proſtatæ (non infrequens malum). Urethra a retenta veſica rupta, lotium in celluloſam telam effuſum. Paralyſis veſicæ: frigore tunc lotii exitus adjuvatur. Catheteres varii, eorumque uſus prudentior. Gangræna & mors a violentia catheteris in veſica relicti. Retentio lotii renalis. A partu involuntario rupta veſica, urina in vaginam viam ſibi fecerat, eam cruſta obduxerat lapidea. Urina per umbilicum fluens. Ita Haller. V. *pag.* 76.

G. B. Kaufman. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1707. 4. Haller.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Adrian. Helvetius. Ejus diſp. *de puncto.* Leid. 1709. 4. Auctorem putares eſſe Bidloum, niſi in operibus hæc diſſertatio omiſſa fuiſſet. De punctione in perinæo agit. Ita Haller.

Laurent. Heister in *Chirurgiæ* parte 2. cap. 144. de punctura perinæi. V. *pag.* 82.

Mich. Alberti. Ejus diſp. *de dyſuria ſenili.* Halæ 1728. 4. Haller. V. *pag.* 608.

Johannes Fantoni. V. *pag.* 87.

Christoph. Erh. (vel Ern.) Kleinfeld. Ejus diſp. *de natura, curaque iſchuriæ.* Duisburg 1716. 4. Haller.

Jac.

Jac. de Witte. Ejus diſp. *de iſchuria.* Leid. 1717. Haller.

Joh. Astruc. Ejus *ergo ex anatome ſubtiliori medicina certior.* Paris 1753. Refertur Littriana curatio hominis iſchuria laborantis, quem compuncta veſica ſervavit. Haller. V. *pag.* 697.

Sabourinus in ſuo libello, qui a. 1719. prodiit, punctionem perinæi a ſe factam deſcripſit. Ita Haller.

J. Rudolph. Zwinger. V. *pag.* 93.

Renatus Jac. Cresc. Garengeot in *traité des operations* &c. Meryum puncturam veſicæ in iſchuria adhibuiſſe. Haller. V. *pag.* 306.

Christ. Frider. Joerdens. V. *pag.* 96.

Girolamo Marini in *prattica* &c. Iſchuria renalis, dum nullum eſt in veſica impedimentum. Haller. V. *pag.* 307.

Christoph. Jacob. Trew in *Comm. Litt. Nor.* a. 1743. *h.* 32. de iſchuria funeſta abſque vitio viarum urinariarum, etſi lapillus exciſus fuerat. Haller. V. *vuln. capit.*

Roger Dibon *ſuite de la deſcr. &c. dans laquelle on traite des retentions d'urine & des maladies de l'urethre.* Paris 1748. 12. Boehmer. V. *vener. morb.*

Petr. Gericke. Ejus diſp. *de exulceratione veſicæ.* Halæ 1724. 4. Ejus diſp. *de iſchuriæ cauſis.* Helmstadt 1736. 4. Haller.

Franciscus Colot. V. *pag.* 523.

Herman (vel Henr.) Petrus Meyer. Ejus diſp. *de punctura veſicæ urinariæ & iſchuria veſicæ.* Marburg. 1727. 4. Propria aliqua habet, exempla varia calculorum. Haller.

Herm. Paul. Juch. Ejus diſp. *de dyſuria.* Erford. 1736. 4. Haller. V. *obſt. art.*

Jacob. Denys. V. *pag.* 527.

Josias Weitbrecht in *Comm. Litt. Nor.* a. 1733. *h.* 2. de punctura veſicæ ſupra os pubis facta, cum in perinæo non ſucceſſiſſet. Haller.

Car. Gianella in *ſaggio di Medicina Italiana.* Venez. 1734. 4. refert de iſchuria funeſta. Haller.

Ern. Frid. Schmidt. V. *pag.* 105.

A. Joerdens in *Comm. Litt. Nor. n.* 33. agit de variis iſchuriæ cauſis & caſibus. Haller.

J. Sebast. Albrecht. V. *pag.* 107.

George de la Faye in *cours des operations* &c. de iſchuria ejusque remediis multa addit. Haller. V. *pag.* 308.

Paul. Henr. Vogel. V. *pag.* 118.

Samuel

Samuel Sharp in *critical inquiry* &c. fuse etiam agit de incidenda urethra, de punctione vesicæ, quæ acu fit triquetra supra os pubis defixa, quam administrationem laudat. Haller. V. *pag.* 309.

Archibald Cleland in *Phil. Transf. n.* 461. invenit catheterem fissilem, qui aptam sedem pro compungenda vesica demonstret. Haller.

Olaus Acrell. V. *pag.* 131.

Jacques Daran in *recueil des observations* &c. cicatrices callosas prope ostium prostatæ, excrescentias scirrhosas, fungos prostatæ & vesicularum urinæ iter etiam impedire, frequentius tamen carunculas. Haller. V. *vener. morb.*

Henr. Frid. Delius. V. *pag.* 137.

J. Baptista Bergst. Ejus disp. *de ischuria vera.* Leid. 1748. 4. Haller.

Ern. Ant. Nicolai. Ejus disp. *de quibusdam excretionis urinæ vitiis.* Jen. 1764. 4. Haller. V. *pag.* 493.

Joh. Balth. Ehrhart. V. *pag.* 139.

Joh. Frid. Cartheuser, (Professor pathologiæ & therapiæ Francofurtensis ad Mœnum, qui obiit 22. Jun. 1777.). Ejus & Borchard disp. *de ischuria, & dysuria.* Francof. ad Viadr. 1750. 4. Haller.

Georg. Heuerman in *vermischte Bemerkungen* &c. Punctura vesicæ supra os pubis, cum exitus a calculo obstrueretur, felici eventu facta. Haller. V. *pag.* 310.

Toussaint Bordenave. Ejus & Lambert disp. *de vesicæ paracentesi.* Paris 1765. 4. Haller. V. *ocul. morb.*

Joseph. Lieutaud in *précis de la Medecine* &c. Ischuria ex indurata, quam vocat, mola vesicæ. Catheter rectus ad ischuriam optimus.

Idem in operis nova & aucta editione *synopsis* &c. de tumente in ostio vesicæ callo, qui urinæ exitum intercepit. Haller. V. *pag.* 151.

Christ. Gottl. Ludwig. Ejus disp. *de ischuria ex vesicæ tumoribus.* Lips. 1767. 4. Integra morbi historia cum cadaveris dissectione. Haller. V. *pag.* 722.

Roland. Martin. V. *pag.* 155.

Martin. V. *pag.* 157.

Leautaud. V. *pag.* 159.

Diederich Timmers. Ejus disp. *de ischuria.* Leid. 1757. 4. Haller.

Henricus Kerschner. Ejus disp. *de ischuria.* Wien 1758. 4. Haller.

Ambrosius Dawson in *Phil. Transf.* L. I. P. I. de diuturna ischuria sponte sanata. Haller.

Claud. Pouteau. V. *pag.* 170.

Chri-

CHRISTOPH. MOLINARI in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol. III. app.* refert de proſtata ulceroſa & fungoſa, hinc nata iſchuria aqua calcis & cortice Peruviano ſanata. HALLER. V. *ſcirrh.*

GEORG. ANDREAS GLOXIN. Ejus diſp. *de iſchuria.* MONTPELIER 1761. 4. Quadraginta tres hujus mali ſpecies recenſet, totidem ex diverſis cauſis natas. HALLER.

JOSEPH. CAVALLINI in *collezioni iſtoriche* &c. T. II. Iſchuria: punctura hypogaſtrii fruſtranea, cum veſica durior, colon ſideratum, lotium in abdomen effuſum eſſet. HALLER. V. *pag.* 179.

DANIEL LYSON. V. *pag.* 180.

AGASSON. V. *pag.* 181.

DENIS. V. *pag.* 181.

J. CHRIST. HENNICKEN. V. *pag.* 184.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

CAROL. RICHARD de BEAUREGARD, chirurgus Gallus. Ejus *nueva diſſertacion chirurgica de las infermidades, que ſe opponon a la expulſion de la urina.* MADRIT 1767. 4. HALLER.

GEORG. DAVID ALBRECHT. Ejus diſp. *de iſchuria.* GOTTING. 1767. 4. HALLER.

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

J. CHRIST. ANT. THEDEN in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol. V. obſ.* 68. a repulſa tinea ſphacelus in perinæo, pene, & ſcroto, & urina ſuppreſſa. Veſica perforata acu cannulata, quam digitus in anum datus dirigebat. HALLER. V. *pag.* 211.

PHILIPP. HENR. GERHARD PETERSEN. Ejus *caſus iſchuriæ ex materia podagrica ad veſicam delata.* ARGENT. 1772. 4. Diſputatio. Poſt intermiſſos podagræ inſultus iſchuria, quam podagra in manibus & pedibus erumpens ſuſtulit. HALLER.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. HENR. BLUMENTHAL. V. *obſt. art.*

LEMPEREUR. V. *pag.* 229.

J. LEBBRECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

ANDREE. V. *pag.* 244.

NOURSE. V. *pag.* 247.

VILDE. V. *pag.* 254.

LABIUM LEPORINUM.

Aurelius Cornelius Celsus in *re medica* L. VII. cap. 9. quomodo labia curta farciri & curari possint. Walther. Vide *pag.* 287.

Hieronymus a Brunswich in *Buch der Chirurgie* &c. Funesta curatio labii leporini. Haller. V. *pag.* 4.

Petrus Franco in *traité des hernies* &c. etiam de labio leporino agit, & de palato fisso, multo felicius, quam quisquam antiquorum. Haller. V. *pag.* 801.

Jacques Guilemeau in *Chirurgie Françoise* &c. labium leporinum fere ad saporem seculi nostri curat. Haller. V. *pag.* 11.

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 30. quomodo labia curta resarciantur. Walth. V. *pag.* 302.

Durantes Scacchius in *subsidio Medicinæ* &c. etiam labium leporinum. Haller. V. *pag.* 15.

Joh. Schenk in *observat. rarar.* de capite humano *obs.* 410. labio curto nati. Walth. V. *pag.* 16.

Felix Platerus in tract. III. *de vitiis* cap. 1. etiam de labii superioris divisionis cura. Walth. V. *pag.* 385.

J. Rud. Salzmannus in *observationibus anatomicis* Amsterdam 1669. 12. exemplum habet labii leporini ad sellam equinam usque divisi, cujus curatio mortem intulit. Haller. V. *pag.* 711.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. I. parte 1. cap. 4. de labiis leporinis & curtis. Walth. V. *pag.* 17.

Henr. Petræus in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 8. de labiis leporinis. Walth. V. *pag.* 18.

Melchior Sebiz in *manualis*, *s. speculi* &c. T. I. part. 2. sect. 4. cap. 3. ad labia leporina. Walth. V. *pag.* 364.

Arnold. Weickardus in *pharmacopœæ* &c. L. IV. pag. 622. de divisione labii superioris. Walth. V. *pag.* 389.

Mar. Aur. Severinus *de efficaci medicina* part. 2. de sectionibus cap. 125. de sutura labiorum leporinorum. Walth. V. *pag.* 303.

Joh. Scultetus in *armament. chirurg.* pag. 127. (a) de labiis leporinis. Walth. V. *pag* 877.

Henricus v. Roonhuysen. V. *pag.* 28.

Eberhardus Goekel in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. VII. obs.* 127. duplex labium leporinum. Haller. V. *obst. art.*

Georg.

(a) Edit. Norimberg. 1657.3.

Georg. Wolfg. Wedel in L. *de morbis infantum* Jenæ 1717. 4. labium leporinum uncinulis adglutinatis absque acubus intra octiduum se sanaturum sperat. Haller. V. *pag.* 34.

Salomon Reisel. V. *pag.* 35.

Petrus Rommel in *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. IV. obs.* 84. de labiis leporinis in porcellis visis. Haller. V. *obst. art.*

Georg. Frank. Ejus disp. *de labiis leporinis.* Heidelberg. 1686. 4. Haller. V. *pag.* 637.

Gerard. Blasius in *Medicinæ universæ* parte II. sect. 6. cap. 2. de morbis labiorum, etiam de labio leporino. Walth. V. *pag.* 365.

Christophorus Voelter. V. *obst. art.*

Matth. Godofr. Purmann in *chirurgischen Lorberkranz* &c. productissimum labium superius feliciter decurtavit. Labio leporino simile malum solo emplastro sanatum; sic labium leporinum. Haller. V. *pag.* 45.

In *Actis Erudit. Lipsiens. ann.* 1687. *Mens. Jul.* pag. 398. labii leporini cura. *Ann.* 1717. *Sept.* pag. 408. labium leporinum sutura sicca curatum. *Ann.* 1719. *Jun.* pag. 253. instrumenta pro labiis leporinis. Alberti. V. *pag.* 49.

Johannes Muys in *Podalirio redivivo* &c. Sylvium maluisse absque acubus labium leporinum curari, & felices eventus se ipsum vidisse. Haller. V. *pag.* 51.

Vitus Riedlin in *lineæ medicæ ann.* VI. *Febr. obs.* 29. labia leporina ter visa. Alberti. V. *pag.* 52.

J. B. Verduc in *traité des operations* &c. cap. 23. de operatione labii leporini. V. *pag.* 305.

Polycarp. Gottl. Schacher. Ejus disp. *de labiis leporinis.* Lips. 1704. 4. Haller. V. *ocul. morb.*

Christ. Henr. Erndl. V. *pag.* 82.

Laurentius Heister. Ejus disp. *de labiis leporinis.* Helmstadt 1744. 4. Conjunctus usus emplastrorum glutinantium, quæ labia adducant vulneris, & suturæ circa acus intortæ. Vitta ad labium leporinum. Duplicis ejusmodi labii curatio, qua ipse Heister defunctus est. Haller.

Idem in *Chirurgiæ* parte II. cap. 75. de labio leporino. V. *pag.* 82.

Jac. Staalkopf. V. *pag.* 93.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93. 94. 98. 100. 101.

Girolamo Marini. V. *pag.* 307.

J. Storch. V. *obst. art.*

Bernard. Siegfr. Albinus in *adnotationibus* &c. labium leporinum cum defectu palati, & ossei & mollis, & uvulæ, & interstitii narium. Haller. V. *pag.* 522.

HENRICUS VYLHOORN in HEISTERI *inftitutionibus* &c. labium leporinum fanari poffe adferit, etiam quando offium adeft intervallum. Non ante 40. diem fe id labium confuere. HALLER. V. *pag.* 106.

CLAUD. NIC. le CAT in *Mercure de France* 1756. *April.* eft ejus curatio labii leporini. HALLER. V. *pag.* 529.

ZACHARIAS VOGEL. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinifchen und chirurgifchen* &c. T. III. duplex labium leporinum curatum excifo medio offis fragmento. HALLER. V. *pag.* 115.

GEORGE de la FAYE in *cours des operations* &c. non debere labia leporina forcipe comprimi.

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. I. de labio leporino duplici curato. HALLER. V. *pag.* 308.

JOACH. FRID. HENKEL in *Abh. der chir. operat.* T. V. loco acuum ad labium leporinum bacillos argenteos nodulo donatos immittit. HALLER. V. *pag.* 309.

HERISSANT in *Hift. de l'Acad. des fciences* a. 1743. de labio leporino, amiffis etiam offibus turbinatis inferioribus. HALLER.

PLANQUE in *bibliotheque* &c. labium leporinum a D. la FAYE curatum, eminentia offea forcipe remota, reliqua curatione ad vulgarem modum. HALLER. V. *pag.* 130.

OLAUS ACRELL in diff. *om nodwändigheten* &c. male FOUBERTUM cartilaginis nafi partem in labio leporino refecuiffe. HALLER. V. *pag.* 310.

ANTONIUS LOUIS in *Mem. de Chirurgie* T. IV. agit de meliori labii leporini fectione. Scalpellum forcipi præfert: nullas acus in vulnere relinquit, quod adductis labiis facile conferveat, folis emplaftris glutinantibus adhibitis. Duplex etiam labium leporinum fanavit. HALLER. V. *pag.* 133.

ANDREAS LEVRET. V. *obft. art.*

GEORG. HEUERMAN in *vornehmften chirurgifchen operationen* &c. T. III. labium leporinum duplex vidit: acubus intorto filo obnuptis non utitur, cum vulgaris futura fufficiat, ab emplaftris glutinofis adjuta. HALLER. V. *pag.* 310.

Du VERGET in *Anfangsgründe* &c. non debere plumaceola in labii leporini curatione fub acus dari. HALLER. V. *pag.* 151.

J. ERNESTUS THEBESIUS. V. *obft. art.*

J. BAPT. THURANT in *Journal de Med.* T. I. retulit de labio leporino duplici. HALLER. V. *pag.* 840.

JOURDAIN in *Journal de Med.* T. XXXIX. agit de labio leporino. Nafci a fœtu nimis convoluto atque preffione pugnorum. Multum a natura fpe-

ſperat, & a dentibus molaribus ſubnaſcentibus, qui duo oſſa ſemota palati poſſint ad ſe invicem adprimere. Virginem adoleviſſe abſque operatione. In T. XL. tuetur ſententiam ſuam contra LEVRETUM. Exempla naturam in uniendo fiſſo palato utique laboraſſe. HALLER. V. *pag.* 659.

J. BAPT. M. WILH. FERRAND & PETR. MICH. MENAGER diſp. *de labio leporino.* PARIS 1765. 4. HALLER.

VALENTIN in *recherches critiques* &c. agit etiam de labio leporino: ſe aciam ad hunc uſum inveniſſe, & duo tenacula, quæ labra continent. HALLER. V. *paracent. thor.*

NICOLAS. V. *pag.* 207.

JACOB. BIDERMANN. Ejus diſp. *de labio leporino.* ARGENT. 1770. 4. HALLER.

AUCANTE de NEUVILLE. V. *pag.* 209.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

J. D. METZGER. V. *pag.* 226.

L A Q U E I. Vide *faſcias.*

L A R Y N G O T O M I A. Vide *bronchot.*

LIGAMENTORUM ADFECTUS. Vide *tendin. adfect.*

L I N A M E N T U M. Vide *turund.*

L I N G U Æ M O R B I.

AURELIUS CORNELIUS CELSUS *de re medica* L. IV. cap. 3. de reſolutione linguæ. In L. VI. cap. 12. de oris vitiis: etiam de vinculo linguæ. WALTHER. Vide *pag.* 287.

GALENUS *de methodo medendi* L. XIV. linguam prætumidam validis intus purgantibus reſtituit, extus refrigerantibus. HALLER. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* II. ſerm. 2. cap. 31. reſolutio linguæ & curatio. Serm. 4. cap. 36. de ancyloglоſſis, & qui vix loqui poſſunt. WALTH. V. *pag.* 265.

RHA-

RHAZEUS in L. *ad* ALMANS. VII. tit. de gravedine linguæ: etiam de balbutie. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. cap. 74. de linguæ passionibus & earum medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 6. cap. 6. 7. de mollificatione linguæ & ejus gravitate & cura. Cap. 10. de magnitudine linguæ & cura. Cap. 12. 13. de abbreviatione linguæ, & cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 9. cap. 6. de exitu linguæ & inflammatione. Cap. 7. de fcissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 4. etiam de morbis linguæ. WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. parte 3. cap. 20. de passionibus linguæ. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. I. cap. 42. de fissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *fecretorum* &c. tract. 5. cap. 6. de linguæ affectibus. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. de inflammatione, magnificatione, paralysi, & balbutie linguæ. WALTHER. V. *pag.* 297.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. parte 1. cap. 8. de fissuris linguæ. Cap. 42. de pustulis sub lingua. Cap. 45. de gravedine linguæ. Cap. 46. de magnitudine & abbreviatione linguæ. WALTHER. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 6. rubr. 5. de magnitudine & brevitate linguæ. Rubr. 11. de adustione linguæ. Rubr. 12. de fissuris linguæ. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. I. cap. 41. de linguæ refolutione. In L. V. cap. 14. de linguæ adustione & fcabritie. Cap. 17. de linguæ tumoribus. WALTH. V. *pag.* 300.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis Med. practicæ* &c. cap. 5. de gravedine linguæ. Cap. 51. de lingua, quæ adeo tumefcit, ut os egrediatur. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 3. de paralysi linguæ. In L. XII. cap. 2. de curando nimio incremento linguæ. WALTHER. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. cap. 27. de curatione ægritudinis linguæ. Cap. 29. de inflammatione, & gravitate linguæ. WALTHER. V. *pag.* 374.

PETRUS

Petrus de Bayro *de medendis corp. hum. malis* &c. L. VI. cap. 7. de ulceribus, fiſſuris, & inflammatione linguæ. Walther. V. *pag.* 374.

Andr. Vesalius in *paraphraſis* &c. cap. 50. ad læſum linguæ ſenſum, & deficientem motum. Cap. 51. ad linguam in nimiam molem intumeſcentem. Walth. V. *pag.* 375.

Leonhardus Faventinus *de morbis puerorum* &c. cap. 26. de ancylogloſſæ curatione; de tumore linguæ. Walth. V. *pag.* 422.

Ambros. Paræus in *collect. operum* L. XVI. cap. 29. de vinculo linguæ. Walth. V. *pag.* 301.

Guil. Rondelet in *methodi curandorum* &c. cap. 24. de paralyſi linguæ. Walth. V. *pag.* 377.

Hieronym. Mercurialis *de morbis puerorum* L. II. cap. 8. de balbutie. Walth. V. *pag.* 362.

Victor Trincavellus in *enchiridii medici* &c. L. V. cap. 11. de affectibus linguæ. Walth. V. *pag.* 378.

Domin. Leonus in *artis medicæ* ſect. I. L. VII. cap. 11. de paralyſi linguæ. Cap. 12. de læſione motus linguæ, & loquela impedita. Cap. 13. de lingua tumefacta. Cap. 15. de combuſtione linguæ. Walther. V. *pag.* 378.

Joh. Riolan in *particularis med. method.* ſect. I. tract. 4. de balbutie. Walth. V. *pag.* 378.

Joh. Marquard in *practicæ theoricæ* &c. L. II. cap. 6. de magnitudine linguæ. Walth. V. *pag.* 379.

Petrus Forestus in *obſervationum* &c. L. XIV. *obſ.* 24. de linguæ inflammatione. *Obſ.* 30. de ancylogloſſis, & qui vix loqui poſſunt. *Obſ.* 31. de gravitate linguæ, & de quodam ex defectu loquelæ laborante. *Obſ.* 32. de paralyſi linguæ. Walth. V. *pag.* 381.

Eust. Rudius in *artis medicæ* L. I. cap. 38. de linguæ motu læſo. Walth V. *pag.* 382.

Hieronymus Fabricius de operationibus chirurgicis pag. 34. de linguæ chirurgia. Walth. Frenulum linguæ ſcalpello incidit. Haller. V. *pag.* 302.

Guilielmus Fabricius in *obſervat. chirurg. centuria* III. *obſ.* 28. de frenuli linguæ periculoſa ſectione. *Obſ.* 84. de cancro graviſſimo linguæ. Walth. V. *pag.* 274.

Ludov. Mercatus *de internor. morb. curatione* L. I. cap. 14. de paralyſi linguæ. Walth. V. *pag.* 383.

Joh. Schenk in *obſervat. rarar. de capite humano obſ.* 357. linguæ portentoſæ magnitudinis. Walth. V. *pag.* 16.

J. Affinati d'Acuto *il muto che parla, dialogo ove si tratta delli difetti della lingua umana.* Venezia 1602. 8. Haller (a).

Jul. Cæs. Claudinus in *consult. & respons. cons.* 9. de miro linguæ tumore.

Idem in *empiricæ rationalis* L. III. tract. 3. part. 4. membr. 2. cap. 6. de læsa loquela a tumore. Walth. V. *pag.* 386.

J. Hieronym. Pulverinus in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 35. de loquela impedita. Walth. V. *pag.* 435.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. parte 3. sect. 5. cap. 1. de linguæ scabritie. Cap. 2. de linguæ inflammatione, magnitudine, tumore etiam cancroso, & paralysi. Cap. 5. de linguæ adstrictione. In L. II. parte 3. cap. 4. de vitiis vocis & sermonis. In tract. *de infant. cur.* parte 2. cap. 15. de vinculo sub lingua, Walther. V. *pag.* 17.

Gregor. Horst in *observat. med.* L. IV. parte 2. *obs.* 13. de sarcomate linguæ.

Idem in *centuriæ problematum* &c. decad. IV. quæst. 1. de ligamenti sub lingua periculosa sectione. Walth. V. *pag.* 276.

Petrus Poterius in *insignium curationum* &c. *centuria* II. *obs.* 66. de paralysi linguæ. In *centuria* III. cap. 15. de inaudito carcinomatis genere in lingua. Walth. V. *pag.* 387.

Joh. Phil. Brendel in *consilior. medic. cons.* 60. de inflammatione & convulsione linguæ. Walth. V. *pag.* 387.

Franc. Peccetti in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 19. de linguæ scissuris. Walth. V. *pag.* 18.

Henr. Petræus in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 1. de vinculo sub lingua. Walth. V. *pag.* 18.

Lazar. Riverius in *praxis medicæ* L. V. cap. 1. de linguæ tumoribus & inflammatione.

Idem in *observat. med. centuria* IV. *obs.* 24. de inflammatione linguæ. Walth. V. *pag.* 388.

J. Dan. Mylius in *basilicæ medicæ* L. II. cap. 15. de linguæ vitiis. Walth. V. *pag.* 389.

Melchior Sebiz in *manualis, s. speculi* &c. T. I. part. 2. sect. 4. cap. 14. ad vitia loquelæ. Cap. 18. ad linguæ fissuras. Cap. 20. ad linguæ ligationem. In T. II. part. 6. cap. 12. ad linguæ infantum ligationem. Walther. V. *pag.* 389.

Philipp. Hoechsteter in *rararum observat. decade* IX. cap. 8. linguam referens tumor sub lingua. Alberti. V. *pag.* 19.

J. Ru-

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 355.

J. Rudolph. Camerarius in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* VI. part. 24. frænulum linguæ in infantibus, cur, quomodo, ex quibus divellendum: Part. 38. a linguæ portione amputata, qui fari nequeunt, ars eos juvandi, casu inventa. Part. 39. lingua per putrefactionem ad radicem usque corrumpitur, & semestri vicissim sufficientem integritatem nanciscitur miram. Alberti. V. *pag.* 19.

J Car. Rosenberg in *rosa nobili iatrica* Argent. 1624. 12. de linguæ frenulo, quo inciso nonnulli loquelam recuperarunt. Haller. V. *medic. chir.*

Zacutus Lusitanus *de medicor. princip. histor.* T. I. L. I. *obs.* 47. linguæ portentosus tumor hirudinum suctu curatus. *Obs.* 48. ingens linguæ tumor scarificatione curatus. *Obs.* 49. lapis supra mucronem linguæ enatus. *Hist.* 72. linguæ paralysis.

Idem in *praxis medicæ admirandæ* &c. L. I. *obs.* 12. linguæ resolutio curata. Walth. V. *pag.* 389.

Jacob. Primerosius in *enchirid. med.* parte 2. pag. 110. &c. de loquelæ vitiis, linguæ asperitate, paralysi. Walth. V. *pag.* 443.

Marc. Aur. Severinus *de efficaci medicina* &c. parte 2. de sectionibus cap. 39. de linguæ freno immodico. In L. II. part. 1. de exopyria cap. 32. de cancro linguæ. Cap. 54 de sarcomate, & verrucis linguæ. Walther. V. *pag.* 303.

Vopis. Fortunat. Plempius in L. *van de spieren* .... contra lacerationem freni linguæ dicit, & periculo plenam esse, & absque necessitate. Haller. V. *ocul. morb.*

Wolfg. Hoefer in *Herculis medici* &c. L. I. de capitis affectibus cap. 12. etiam de linguæ vitiis. Walth. V. *pag.* 390.

Philipp. Gruling in *Medicinæ practicæ* &c. L. II. part. 1. cap. 10. de paralysi linguæ. Walth. V. *pag.* 391.

Guerner Rolfink in *epitomes* &c. L. I. part. 2. cap. 5. de loquela impedita. Walth. V. *pag.* 448.

Joh. Johnstonus in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 7. de balbutie; de linguæ tumore. Walth. V. *pag.* 391.

Joseph. Schmidt in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. pag. 348. ad tumorem linguæ. Walth. V. *pag.* 23.

Joh. Scultetus in *armamentarii* &c. pag. 132. (b) de vinculi sub lingua incisione. In *observat. chirurg. obs.* 3. vinculum linguæ unguibus male discerptum. Walth. V. *pag.* 877.

Petrus de Marchettis in *observationum medico-chirurgicarum* &c. *obs.* 33. tumor scirrhosus linguæ cum impedita loquela. Walther. Lingua a vulnere adhærens sectione soluta. Haller. V. *pag.* 26.

(b) Edit. Norimberg. 1657. 8.

PAUL. BARBETTE in *Chirurgia* &c. frenulum linguæ ſolvere perraro neceſſe videri. HALLER. V. *pag.* 26.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* pag. 132. de linguæ vinculo. WALTH. V. *pag.* 316.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonſtige aanmerkingen* &c. novo volumine. Frenum linguæ inciſum. HALLER V. *pag.* 28.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *obſervationibus propriis* &c. de linguæ parte reſecta reparata. HALLER. V. *pag.* 30.

PAULUS de SORBAIT in *univerſa Medicina* &c. Cancer linguæ per hæmorrhagiam funeſtus. HALLER. V. *pag.* 33.

NIC. CHESNEAU in *obſervationibus medicis* &c. Ulcera linguæ ſanata aqua rubra. HALLER. V. *pag.* 34.

GEORG. FRANK. Ejus diſp. *de inciſu freni ſub lingua.* HEIDELBERG. 1682. 4. recuſa in *ſatyris.* Non debere ungue amputari. HALLER.

Idem in *ſatyris medicis* pag. 119. Linguæ defectus; pag. 120. linguæ quadantenus abſciſſæ regeneratio; pag. 424. frenulum vario modo ſolvitur; dilaceratio ab unguibus noxia; pag. 507. linguæ defectus alio inſtrumento compenſatus. ALBERTI. V. *pag.* 637.

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. maximum frenum linguæ in puero ſeptimeſtri perexili diſſecuit. HALLER. V. *pag.* 304.

JOHANNES DOLÆUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obſ.* 77. atheroma ſub lingua inſigne. HALLER. V. *pag.* 40.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ univerſæ* &c. parte 13. cap. 3. de vitio linguæ magnitudine excedentis. WALTH. V. *pag.* 42.

STEPHANUS BLANCARD in *collectione operum* &c. tumorem linguæ enormem pyrethro & ſalivam cientibus medicamentis ſe ſanaſſe. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgiſcher Lorberkranz* &c. Quibus lingua præciſa, iis apto inſtrumento redditus loquelæ uſus. HALLER. V. *pag.* 45.

JOH. HELLWIG in *obſervationibus medico-phyſicis* &c. Loquelæ uſus reſtitutus inciſo frenulo. HALLER. V. *pag.* 46.

ANTON. NUCK in *operationibus* &c. frenuli ſectione raro opus eſſe. HALLER. V. *pag.* 56.

PETRUS DIONIS in *cours des operations* &c. Ab inciſo linguæ frenulo funeſta hæmorrhagia. HALLER. V. *pag.* 304.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 14. de linguæ morbis. V. *pag.* 305.

J. Lu-

J. Ludov. Petit in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1742. aliqua de frenuli in lingua incisione, & de iis, quæ in ea incisione caveri debent.

Idem in *traité des maladies* &c. T. III. etiam de frenuli linguæ vitiis, & necessaria subinde incisione, quoties infans sugere nequit. Hæmorrhagia in ea administratione supetveniens. Haller. V. *pag.* 76.

J. Jacob. Baier, vir doctus. Ejus disp. *de freno linguæ.* Altdorf. 1706. 4. Haller.

Anton. Vallisnieri in *consulti medici* etiam de cancroso linguæ ulcere. Haller. V. *pag.* 473.

Laurent. Heister in *Chirurgiæ* parte 2. cap. 87. &c. de linguæ morbis. V. *pag.* 82.

Guilielmus Mauquest in *traité complet* &c. Lingua ferro candente perforata, facile sanata. Haller. V. *pag.* 90.

Fulvius Gherli in *centuria di rare osservazioni* &c. Scirrhus linguæ excisus. Haller. V. *pag.* 92.

Henr. Franc. le Dran in *traité des operations* &c. se tamen subinde linguæ frenulum resecuisse. Haller. V. *pag.* 308.

Franciscus Marescotti. V. *pag.* 308.

Henr. Vylhoorn in Heisteri *institutionibus* &c. freno linguæ inciso se loquelam restituisse. Haller. V. *pag.* 106.

Nicolaus Cyrilli in *consulti medici* &c. bis de lingua pueri enormi, a qua chirurgos vult abstinere. Haller. V. *pag.* 117.

Cornelius Trioen in *observationibus chirurgicis* &c. Linguæ enormis tumor. Haller. V. *pag.* 118.

Gerardus v. Swieten in *comment.* T. IV. frenulum linguæ debere resecari, quando motum linguæ moratur, non aliter. Haller. V. *pag.* 123.

François Simon. Ejus & Petri Lassi disp. *de morbis linguæ.* Paris 1765. 4. Vulnus sclopetarium linguæ felicissime curatum, & pars amissa reparata. Haller. V. *obst. art.*

Andreas Levret. V. *obst. art.*

Antonius de Haen in *prælectionum* &c. pag. 197. a dente molari inferiori asperrimo linguæ excoriatio, dein ulcus fungosum frustra ferro & cauterio tentatum denique post multas ærumnas lethale. V. *pag.* 656.

Georg. Heuerman in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. III. post evulsos dentes cariem maxillæ & funestum in lingua cancrum supervenisse. Haller. V. *pag.* 310.

Andreæ Lud. Saure' & F. Henr. Dubois disp. *de sectione frenuli linguæ.* Paris 1755. 4. Haller.

CAROL. PHILIPP. GESNER. V. *pag.* 161.

LAPIE. V. *pag.* 162.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

PIBRAC in *Mem. de Chir.* T. III. ad morſus & vulnera linguæ ſacculus, quo contineatur. HALLER.

JOURDAIN in *Journal de Med.* T. XXI. de excoriatione & ulcere linguæ, reſecto pullulante tumore, corroſivis medicamentis ſanato. HALLER. V. *pag.* 659.

RUDOLPH. AUGUST. VOGEL. V. *pag.* 170.

GODARD. V. *pag.* 173.

MAURANT. V. *pag.* 177.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

BIESHAAR. V. *pag.* 183.

CHRISTOPH. GOTTLIEB BÜTTNER. Ejus *Wahrnehmungen eines an der Zunge aus dem Munde hervorhangenden Fleiſchgewächſe.* KÖNIGSBERG 1770. 4. V. *pag.* 619.

AURRAN. Ejus *elinguis fœminæ loquela.* ARGENT. 1767. 4. A variolis lingua & ipſi muſculi gloſſopharyngæi deſtructi, ut tamen loquelæ uſus non ſit amiſſus. HALLER. V. *pag.* 188.

ANTON. BALTHASSAR. V. *pag.* 224.

CAR. JOS. OEHME. V. *obſt. art.*

PETR. BIERCHE. V. *pag.* 574.

FRIESE. V. *pag.* 236.

(Plura de inciſione frenuli linguæ in recens natis. Vide *obſt. art.*)

LITES, STATUTA
ET
HISTORIA CHIRURGICA.

LANFRANCUS. Vide *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC hiſtoriam chirurgicæ artis præfationi, quam *Chirurgiæ* ab ſe conſcriptæ præmiſit, inſeruit. KESTNERUS (a). V. *pag.* 297.

LEONHARDUS FUCHS in *inſtitut. med.* L. I. tradit hiſtoriam Medicinæ. HALLER. V. *pag.* 789.

J. PHILIPPUS ab INGRASSIA. V. *pag.* 6.

CON-

(a) In *Bibl. med.* T. I. cap. 1. ſect. 2. §. 9.

Conradus Gesner *collectionem chirurgicorum scriptorum* edidit Tiguri 1555. fol. qua continetur tum Gesneri præfatio *de Medicinæ chirurgicæ præstantia & antiquitate*, tum *catalogus operum chirurgicorum, quæ hactenus prodierunt*. Hunc *thesaurum* Petrus Uffenbach recusum dedit Francof. 1610.. Haller (b). V. *pag.* 350.

Simon Vallambert, Burgundus, ex pago d'Avalon, medicus. Ejus *de la conduite du fait de Chirurgie*. Paris 1558. 8. alii 1559. 8. Haller.

Hieronymus Rupeus. V. *pag.* 7.

Stephanus Gourmelen. In ejus *synopseos* &c. præfatione legas anno 1551. sanctum esse, ne quis inter chirurgos reciperetur, quin a Facultate & quatuor medicis fuissent ejus profectus explorati. Eam senatus legem Regem a. 1576. confirmasse, & jussos chirurgos quotannis 15. Novembri in schola medica Decano obsequium promittere. Haller. V. *pag.* 8.

Hieronymus Mercurialis in *Medicina Gymnastica* &c. inscriptos lapides habet ad historiam chirurgorum facientes. Haller. V. *pag.* 9.

Anno 1577. magnæ lites medicos inter & chirurgos Parisinos exarserunt. Prodierunt utrinque multi libelli.

Satyra in perfidam quorumdam chirurgorum a medicis defectionem. Paris 1577. 12. Granerio Portalius tribuit, alii Guilielmo Ballonio.

J. Riolan, pater. Ejus *ad impudentiam quorumdam chirurgorum, qui medicis æquari, & Chirurgiam publice profiteri velint, pro veteri Medicinæ dignitate apologia*. Paris 1577. 12.

In chirurgos e medicato medicantes ausibus auxilio medicorum famæ oblatrantes. Paris 1577. 12. Corruptum titulum esse putat Hallerus.

Comparatio medici cum chirurgo. Ibid. 1577. 8.

Apologia philosophiæ ad impudentiam quorumdam chirurgorum. Ibid. 1577. 12.

Chirurgi medicorum famæ oblatrantes. Ibid. 1577. 12.

Comparatio medici cum chirurgo ad castigandam quorumdam chirurgorum audaciam, qui nec possunt tacere nec bene loqui. Ibid. 1577. 12.

Examen plusquam barbaræ & monstrosæ responsionis chirurgorum. Ibid. 1577. 12.

Animad-

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 52.

Animadversio in sycophantæ cujusdam & chirurgis injurii medici libellos duos, imposturis scatentes, quorum alteri apologia philosophica, alteri comparatio medici cum chirurgo nomen est. Ibid. 1577. 12.

PETRI CABALLI *ad cujusdam incerti nominis apologiam pro chirurgis responsio.* Ibid. 1577. 12. PORTALIUS.

Les statuts, & ordonnances Royales, faites par les Rois de France sur l'état de barbier chirurgien par tout le Roy. de France, confirmées par HENRI III. *imprimées pour Jehan Precontas valet de chambre, & premier barbier de S. M. du* 29. *Avril* 1580. 4.

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. apologiam habet pro chirurgis. HALLER. V. *pag.* 11.

MARCELLUS DONATUS. V. *pag.* 12.

Decret de la Fac. de Medecine en faveur des barbiers chirurgiens, qu'elle reconnoit pour vrais écoliers, & à qui elle prête aide, & conforts contre les torts, & injures, que veulent leur faire les pretendus chirurgiens de Paris. Du 14. *Nov.* 1588. PARIS fol.

PROSPER ALPINUS. V. *pag.* 13.

GUILIELMUS FABRICIUS. In posthumis ejus voluminibus, quæ in Bibliotheca Bernensi servantur, HENRICUS SCHOBINGER de Chirurgia Italorum sui ævi. HALLER. V. *pag.* 274.

Ordonnance, & avertissement de l'Archevêque de Valence à tous medecins, & chirurgiens de son diocese, où il leur est préscrit ce qu'ils doivent observer. LION 1596. 8. HALLER.

Avertissement aux maitres barbiers, & chirurgiens uniques de chef d'œuvres de la Ville de Paris. 1598. PORTALIUS.

BENEDICTI BASELLI S. PEREGRINI de MEDICIS *apologia, qua pro Chirurgiæ dignitate strenue pugnatur libris* III. PERGAMI 1600. 4. HALLER.

JOHANNES RIOLANUS, junior. Ejus *recherches curieuses sur les écoles de Paris & de Montpellier.* PARIS 1651. 8. Multa contra Monspelienses, quorum jura tunc maxime in litem vocata fuerant. Ad historiam Medicinæ utique pertinet libellus. HALLER. V. *obst. art.*

Reformation der Apotheker und wie sich die ordinarii Medici, Chirurgi, Barbierer, und andere angehörige in praxi medica in Maynz hinfüro zu verhalten. MAYNZ 1606. 4. HALLER (c).

HIPPOLITUS PARMA in *introductione* &c. primum de chirurgi officio in universum agit. HALLER. V. *pag.* 17.

MICH. JAC. DOERING, medicus Wratislaviensis. Ejus *de Medicina & medicis adversus iatromastiges & pseudoiatros* L. II, *in quibus non solum generatim Medicinæ origo, progressus, dignitas, & medici officium prolixe*

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 389.

prolixe afferitur, *fed etiam particulatim* &c. GIESSÆ 1611. 8. Plura hic effe in rubro quam in nigro, titulumque libello ipfo magnificentiorem, & rem ipfam fuperficiarie tantum ac negligenter admodum elaboratam, id jam pridem DANIEL CLERC in præfatione, quam *hiftoriæ* fuæ medicæ præmifit, obfervavit. Ita KESTNERUS (d). Chirurgos debere in medici effe poteftate. HALLER.

Les ftatuts, privilèges, & ordonnances royales accordées, & confirmées par le Rois à leur premier barbier, fes lieutenants, commis, & autres barbiers chirurgiens du Royaume 8. *mars* 1611. PARIS 4. recuf. 1639. 4. PORTALIUS.

J. GENESIUS SEPULVEDA. Ejus *philofophicæ ac medicæ fcholarum Bononienfium gymnafii ftatuta inftaurata a.* 1609. BONON. 1612. HALLER (e).

NICOLAS FOISSEY. Ejus *prerogatives de la Chirurgie.* PARIS 1614. 12. Abfurda chirurgorum defenfio. Ita PORTALIUS.

HENRICUS PETRÆUS. Ejus *Medicinalordnung Landgraf Moritzens zu Heffen.* MARBURG. 1617. 4. HALLER (f). V. *pag.* 18.

Lettres patentes concernant les barbiers, & chirurgiens, & des privileges du premier barbier chirurgien du Roi. Avril. PARIS 1618. 4.

Arrêt du grand Confeil concernant les apprentifs, & garçons barbiers, & chirurgiens 4. *Mai.* PARIS 1618. 4.

MARTINUS PANSA. Ejus *Baderordnung.* LEIPZ. 1618. 8. HALLER (g).

GUILIELMUS LAUREMBERGIUS. V. *pag.* 439.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

SIMON PAULI. Ejus *de officio medicorum, pharmacopœorum & chirurgorum oratio a.* 1665. *dicta* ARGENT. 1668. 4. 1674. 4. 1708. 4. HALLER (h). V. *pag.* 773.

Extrait des regiftres du grand Confeil concernant l'examen & reception des barbiers, & chirurgiens du 27. *Mars.* PARIS 1629. 4.

Arrêt du Parlement portant defenfe de donner des cadavers aux chirurgiens de Paris, fans un billet du Doyen de la Faculté de Medecine. PARIS 1630. 8. HALLER.

MARCUS AURELIUS SEVERINUS *de efficaci Medicina* L. I. parte 1. cap. 2. quædam ad hiftoriam chirurgicam pertinentia habet. KESTNERUS. V. *pag.* 303.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 21.

LUD.

(d) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. fect. 1, §. 1. (e) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 428. (f) Ibid. pag. 416. (g) Ibid. pag. 434. (h) Ibid. pag. 573.

Lud. van Hoernigk. V. *pag.* 22.

Car. Bouvart & Mart. Akakia. *E. solo medico digna Chirurgia.* Paris 1638. 4. Haller.

J. Henricus Meibom in *jurejurando* &c. agit de originibus Chirurgiæ divinis, & humanis; quod iidem olim medici fuerint, qui chirurgi; quod medicis instrumentorum tota supellectilis tribuatur; etiam medicos sua manu curasse. Haller. V. *pag.* 448.

Thomas Bartholinus in *cista medica* &c. statuta collegii chirurgici Hafniensis. Haller. V. *pag.* 601.

Johannes v. Horne. V. *pag.* 23.

Anno 1644. chirurgi Parisini inter discipulos Facultatis recepti fuerunt, anno vero 1660. tota Chirurgia cum nomine *Barbiers* & *Chirurgiens* Facultati se subjecit, & etiam anno 1724. confirmatum, ut Facultati quotannis jurejurando obsequium promitterent. Santeuil p. 81. 86.

De l'union des chirurgiens jurés & barbiers chirurgiens à la charge de soumission à la Faculté de Medecine suivant les contracts de 1577. & 1644. avec defense de prendre qualité de bacheliers, licentiés, docteurs, & college, faire lecture ni acte public, porter robes ni bonnets. Paris 1644. fol.

Memoires tirés des archives de l'Université, & Faculté de Medecine contre les chirurgiens, & barbiers chirurgiens, & contre les titres insolents de bachellerie, licence. Paris 1644. 4. Haller.

Discours de la réunion de la Medecine & de la Chirurgie. Paris 1646. 8. 1684. 8. Haller (i).

Jean Charpentier M. D. *chir. de Sedan, discours de la reünion de la Medecine, & de la Chirurgie.* Sedan 1646. 4. 1684. 8. Haller.

Ordonnance du Prevôt de Paris du 9. Oct. 1647. qui enjoint que le garçons barbiers chirurgiens ne peuvent demeurer chez un bourgeois &c. Paris 1648. 4. Haller.

Hermannus Conring. Ejus *introductio in artem medicam singulasque ejus partes.* Helmstad. 1654. 4. & deinceps, cum additamentis Güntheri Christoph. Schelhammeri, Ibid. 1687. 4. denique Halæ 1726. 4. Quamquam secundum tantum & tertium caput proprie ad historiam medicam pertineat; hæc ipsa tamen adeo solide excellenterque sunt elucubrata, ut e compendioso isthoc specimine, ac veluti σκιαγραφίᾳ, facile conjectare liceat, seculo superiori vix ullum repertum fuisse medicum, qui ad consignandam universalem & integram omnibusque partibus perfectam eruditionis medicæ historiam, Conringio magis esset idoneus, pluraque & majora ad id ipsum præstandum adferre subsidia potuisset. Dolendum itaque, reliqua ejus negotia non permisisse eidem, opera ut huic totus vicaret. Ita Kestnerus (k). V. *pag.* 24.

Ysbrand

(i) Ibid. pag. 713. (k) In *Bibl. Med.* T. I. cap. I. sect. I. §. III.

Ysbrand de Diemerbroeck. Ejus *oratio de reducenda ad Medicinam Chirurgia* Ultrajecti 1649. fol. in collectione operum non recusa. Haller. V. *pag.* 24.

Guido Patinus. V. *pag.* 450.

Schwäbisch Hallische Barbier u. Wundärzte taxa. Schwäbisch Hall 1652. 4. Haller.

Ordnung wornach sich die in dem Fürstenthum ordentlich angenommene chirurgi &c. Gotha 1654. 4. Haller.

Extrait des registres du parlement de Paris, du 20. *Mars* 1657. *en homologation de l'art &c.* du 21. *Febr.* 1657. 4. Haller.

Marcus Garcia, in Nosodochio Madritensi chirurgus. Ejus *honor de la Medicina, aplauso de la Chirurgia Castillana, la fama de Pedro Fernandez.* Madrit. 1657. 4. Haller.

Union des chirurgiens avec les barbiers par devant les notaires du Roi en son chatelet. 7. *Sept.* 1658.

Requete de la Faculté contre les titres de Faculté, de licence de bachellerie à Noss. du parlement extrait des registres du conseil du Roi du 23. *Aout* 1655. *extrait des registres du parlement du* 11. *Sept.* 1659. Paris 1659. 4.

Arrêt du parlement confirmatif des chirurgiens jurés & barbiers à la charge de soumission à la faculté de Medecine. Paris 1660. 4.

Franciscus Bosellus in *amaltheo midico historico.* Patav. 1668. 4. refert ut lege a. 1638. sancta Patavii licentia docendæ & exercendæ Chirurgiæ conferatur. Haller.

Arrêt du Conseil d'Etat du 6. *Aout.* 1668. *portant desunion des droits & privileges sur & concernant l'etat de barbier chirurgien dans le Royaume, ci-devant attribues à la charge de premier barbier du Roi, & union d'icelle à celle de premier chirurgien de S. M.; enregistré au greffe du grand Conseil.* Paris 1668. 4.

Arrêt du Conseil d'Etat du Roi portant reglement du nombre des chirurgiens des Maisons royales, qui doivent tenir boutique à Paris du 1. *Juin* 1669. 4.

Extr. des registres du Conseil d'Etat, portant que les barbiers, & chirurgiens non compris dans l'etat de la Maison du Roi & des Maisons royales, ne peuvent tenir boutique. Paris du 4. Sept. 1669. 4.

Declaration du Roi en faveur des quatre chirurgiens de ses ecuries Guignard de la S. &c. verifiée en parlement le 24. *Sept.* 1669. Paris 1670. 4.

Extrait des registres du Conseil d'etat du 25. *Aout* 1670. *en faveur des chirurgiens* &c...... Haller.

Georg. Frank in *satyra* I. 1673. 4. in *satyris medicis* recusa, agit inter alia de Chirurgiæ origine. Haller. V. *pag.* 637.

Factum pour Jacques le Vasseur M. chir. Lieut. du Ier barbier du Roi à Amiens, contre M. Felix premier chirurgien du Roi opposant à l'execution d'un arrêt du conseil du 20. Janvier 167. . . 4. HALLER.

Extrait des registres du parlement contre J. Michault, rendu le 8. Juillet 1673. ibid. 4. recus. in HECQUET *brigandage de la medecine* 1736. 12. HALLER.

JEAN CHARPENTIER *l'etat present de la Chirurgie, où il est parlé ensuite de la préséance du chirurgien, & de l'apothicaire, & de divers abus qui se commettent aujourd' hui dans la Medecine.* PARIS 1675. 12. alii vero 1674. 12. HALLER.

Extrait des registres du parlement du 2. Avril 1676. les chirurgiens sont condamnés à la soumission & reconnoissance annuelle d'un écu d'or & sol. PARIS 1676. 4. HALLER.

In *diario*, quod ABB. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit ann. 1682. habentur fuse litigiosa scripta, quæ chirurgos inter & pharmacopolas Lugdunenses edita sunt, de cujusque artis limitibus. HALLER.

Sentence de police concernant les privileges des chirurgiens PARIS 1685. 9. *juillet* 1685. *arrêt du parlement.* 4.

JOHANNES CHARDIN in suo *itinere Persico.* LOND. 1686. fol. scripsit de statu Chirurgiæ in PERSIA. Fere esse barbitonsores. HALLER.

Arrêt du Conseil d'Etat portant defense à tous chirurgiens & apothicaires faisant profession de la R. P. R. de faire aucun exercice de leur art; du 15. *Sept.* 1685. PARIS. 4. HALLER.

JOHANNES BERNIER. Ejus *essays de Medecine où il est traité de l'histoire de la Medecine & des medecins.* LUTETIÆ PARISIOR. 1689. recusum cum titulo, *histoire chronologique de la Medecine & des medecins.* Ibidem 1695. 4. Quem quæsivit, applausum adsecutus non est. Ut enim taceam, priorem tantum hujus operis partem ad præsens nostrum argumentum referri posse: hæc ipsa quoque, eo quod auctor e libris scribendis victum quærere coactus erat (l), adeo festinanter parumque sufficienter est elaborata, ut spei lectorum, non exhausto argumento, minime faciat satis. Unde & jam pridem ÆGIDIUS MENAGIUS autorem hujus historiæ inter milites levis armaturæ numeravit. Ita KESTNERUS(m.(Præter historiam medicam, intercedit etiam caput de chirurgis, contra quos medicorum privilegia tuetur; denique de obstetricibus. Ita HALLER.

GUALTHER. HARRIS in *dissertat. medicar. dissert.* XIII. de chirurgorum erroribus. HALLER. V. *pag.* 339.

JEAN

(l) v. NICERON *memoir.* T. XXXIII. p. 370. seqq. (m) In *Bibl. Med.* T. I. cap. I. sect. I. §. V.

JEAN de VAUX. Ejus *index funereus chirurgorum Parisinorum*. TREVOUX 1714. 12. & cum *recherches sur l'histoire de la Chirurgie*. PARIS 1744. 4. qua in editione habentur elogia chirurgorum Parisinorum ab ipso retro PITARDO. Verum inter eos viros alii sunt medici, alii de barbitonsorum, quos noster spernit, collegio. Multorum mera nomina, celebriorum elogia addidit, celebresque subinde curationes, historiam ornamentorum Chirurgiæ Gallicæ fere adjecit.

Idem scripsit etiam contra ANDRYUM epistolam *lettre à M.... sur le huitieme extrait du journal des savans* 1726. HALLER. V. *pag.* 605.

Edit du Roi portant erection de deux chirurgiens jurés dans chacune des grandes villes, & un dans les autres, & d'un medecin juré ordinaire du Roi en chacun ressort Fevrier 1694. *verifié en parlement* 1691. 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état concernant les offices de jurés chirurgiens dans chacune des villes principales du Royaume créés par l'edit de Fevrier 1692. du 22. *Avril* 1692. PARIS. 4.

Motifs pour justifier comme les offices de chirurgiens jurés créés par l'édit de Fevrier 1692. *doivent être remis aux communautés des chirurgiens* 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état du Roi portant, que les particuliers, qui seront pourvus des offices de chirurgiens jurés avant que d'être reçus maîtres pourront se faire recevoire par devant le premier chirurgien de S. M. ou son lieutenant, ou les communautés des chirurgiens des villes les plus prochaines du 19. *Avril* 1692. 4.

Arrêt du conseil d'état en faveur des chirurgiens royax créés dans chacune des villes du Royaume par édit du Fevrier 1692. *du* 2. *Sept.* 1692. 4.

Arrêt du Conseil d'état du 16. *Sept. portant que les chirurgiens des villes & bourgs dependants d'Alsace jouiront des fonctions, droits, & exemtions des chirurgiens royaux* &c. 4.

Arrêt du Conseil d'état du Roi, qui fait defense aux chirurgiens jurés de Bordeaux & autres d'exiger aucune somme des barbiers, perruquiers créés par edit du mois de Novembre 1691. *sous pretexte de prestation de serment du Mars* 1694.

Arrêt du Conseil d'état du Roi, servant de reglement pour tous les chirurgiens du Royaume, du 5. *Janvier* 1694. 1725. 4. HALLER.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus *de fatis Chirurgiæ*. JEN. 1696. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

Statuts & reglemens, arrêts du conseil d'état & lettres patentes portant confirmation du Roi, de Novembre 1694. *pour les maîtres operateurs, chirurgiens, herniaires de Paris.* PARIS 1696. 4. HALLER.

DANIEL le CLERC. Ejus *histoire de la Medecine, où l'on voit l'origine & les progrès de cet art, les sectes, qui s'y sont formées, les*

noms des medecins, leurs découvertes, leurs opinions & les circonstances les plus remarquables & leur vie. GENEVÆ 1696. 12. Quod præstantissimum & quantivis pretii opus, sex annis post, integrum AMSTELODAMI 1702. 4. publicatum, atque eodem in loco, sub limam revocatum ac emendatum, a. 1723. 4. una cum delineatione continuationis hujus historiæ, a temporibus GALENI usque ad PARACELSUM prosequendæ, auctius prodiit. Quemadmodum vero auctor celeberrimus omnibus, ad perficiendum tam nobile opus, necessariis dotibus ac subsidiis erat instructissimus: ita & hoc illius syntagma tanto omnium ubique locorum applausu, tantaque cum approbatione est exceptum, ut in eo nihil desideraretur, quam hoc unum, quod in temporibus GALENI jam substiterit, nec ulterius progressus fuerit. Quum autem CLERICUS, in adjecta editione hujus historiæ AMSTELODAM. a. 1723. admonitione ad lectorem, causas allegaverit, quibus impeditus sit, quo minus ulterius elucubraret hanc historiam Medicinæ; honori suo melius consulturus fuisset, si additam editioni modo dictæ delineationem, seu rationem continuandæ ulterius historiæ medicæ (*Plan pour servir à la continuation de l'histoire de la Medecine*) omnino pressisset ac domi suæ retinuisset; apparent enim in eadem diversæ, eæque partim momenti haud levis, mendæ, quæ huc subrepserunt. Ita KESTNERUS (n). Historiam Chirurgiæ utique docet, inquirit num ea Ars, num Medicina propria dignior sit & antiquior. De Chirurgia Romana. Princeps ubique auctor, candidus & ab omni secta alienus. Ita HALLER.

Eidem etiam tribuit *appareil commode en faveur des jeunes chirurgiens* PARIS 1700. 12. PORTALIUS.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS, medicus Hildesheimensis. Ejus *medicus legalis oder gesetzmässiger Bestell und Ausübung der Arzneykunst.* HELMSTADT 1698. 8. Auctoris nomen solis literis C. B. B. notatum est. Agit de chirurgis, eorumque officiis, & erroribus.

Ejus *selecta medica, de Medicinæ natura, certitudine, imprimis pharmacopolarum, chirurgorum atque obstetricium functionibus.* FRANCOF. & LIPS. 1708. 4. HALLER.

DACIER edidit Gallice a se conversos, & cum codicibus Bibliothecæ Regiæ collatos, notis auctos HIPPOCRATIS nonnullos libros PARIS 1697. 12. inter quos sunt *de arte, de veteri Medicina, lex, jusjurandum, de medico, de decoro medici, & præcepta.* Notæ ut a litteratore. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

LIONELLUS WAFER, chirurgus. Ejus *description of the isthmus of Panama.* LOND. 1698. 8. Describit medicinam Indorum. Sagittis minutis

(n) ibid. §. VII.

nutis ex arcu emissis repetita vulnuscula infligunt loco venæ sectionis. HALLER.

GUILIELM. ULRICH WALDSCHMIDT, J. JACOBI filius, Professor Kiloniensis. Ejus *de chirurgorum ignorantia*. KIEL. 1698. 4. HALLER.

GEORG. ERNEST. STAHL *de Medicinæ, & Chirurgiæ perpetuo nexu*. HALÆ 1705. 4.

Ejus *de officio medici circa casus chirurgicos*. Ibid. 1710. 4.

Ejus *de medica Chirurgia in genere*. Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

HENR. le DRAN *premier prevôt de la comp. des chirurgiens de Paris, & Alexandre Passerat ancien prevôt, remontrent qu'ils sont obligés de s'opposer aux entreprises de quelques uns de leurs confreres qui veulent renverser les statuts &c. du* 27. *Juill.* 1699. 4. HALLER.

J. GOTTFRIED GOTTLIEB *neueröfnete Apothekerschule .... von Barbierern, Badern, Materialisten, Oculisten.* FRANCF. 1700. 8. Agit scilicet de cujusque Artis privilegiis, propriisque finibus. HALLER.

Replique des M. M. Apothicaires de Lion au factum que J. Antoine Martin chirurgien juré, accusé de plusieurs contraventions aux réglemens des dits Apothicaires, a fait imprimer, tant pour lui que pour Vian & autres chirurgiens prodiit seculo XVI....4. HALLER.

Statuts des chirurgiens de Paris. PARIS 1701. 4. 1742. 4. 1743. 4.

Arrêt du conseil d'état du 24. *Mai.* 1701. *portant réglement général entre les chirurgiens jurés royaux des villes où il y a presidial & ceux des autres villes du ressort des presidiaux.* PARIS... 4. HALLER.

J. HENR. de HEUCHER. Ejus *chicrurgus insons.* WITTEBERG 1710. 4. Adfert exempla malorum eventuum, cum nulla chirurgi culpa. HALLER. V. *morf. anim. venen.*

CHRISTOPH. BERNARD. Ejus *present state of Surgery, with some remarks on the abuses committed.* LOND. 1703. 8. HALLER.

J. CASPAR SCHWARZ *gezerrete Narrenkappe der Bartschärerey.* FREYBURG 1703. 12. HALLER. V. *vuln.*

FRIEDLIEB WAHRHEITSBURG contra prædictum scripsit *zurükgeschikte schwarzische Narrenkappe oder Ablehnung der verläumderischen Chartek Schwarzens wider die Barbiererkunst.* FREYBURG. 1703. 12. HALLER.

Arrêt du conseil d'état, qui permet à Claude Pellemos d'exercer l'art de Chirurgie avec l'office de lieutenant du maire de Chartres, fait

fait defenſe de le comprendre dans le rolle des tailles, *du* 8. *Mai.* 1703.

Arrêt du grand Conſeil, *du* 29. *Fevr.* 1704. PARIS 4. HALLER.

J. LUDOV. PETIT videtur auctor eſſe nonnullorum libellorum editorum ob lites medicorum cum chirurgis, *Lettres de M. Aſtruc*, *J. Louis Petit & autres ſur les diſputes qui ſe ſont élevées entre les medecins, & les chirurgiens avec leurs reponſes.* PARIS 1738. 4. Ita HALLER. V. *oſſ. morb.*

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE. V. *pag.* 78.

PHILIP. HECQUET. Ejus *les brigandages de la Medecine ou la Medecine opprimée par les chirurgiens.* PARIS 1738. 12. V. *venæ ſect.*

RAPHAEL MORENUS in *Galeria di Minerva* a. 1708. aliqua de ſtatu artis medicæ, quæ CAIRI exercetur. HALLER.

ANDREAS OTTOMARUS GOELICKE, Stahlianæ ſectæ adſecla, DUISBURGI primum, inde FRANCOFURTI ad VIADRUM Profeſſor. Ejus *de mutilo corpore Medicinæ reſarciendo per Chirurgiam*, *& Pharmaciam poſtliminio revocandas.* HALÆ 1709. 4. Chirurgiam vult medicis ſubjici.

Ejus *de Chirurgiæ cum Medicina conjunctione.* FRANCF. ad VIADR. 1735. 4.

Ejus *hiſtoria Chirurgiæ antiquæ.* HALÆ 1713. 8.

Ejus *hiſtoria Chirurgiæ recentis.* Ibid. 1713. 8. Scriptores ordine fere temporum & regionum recenſet, & laudat.

Ejus *hiſtoria Medicinæ.* FRANCF. ad VIADR. 1717. 1718. 1719. 1720. ſex tomis excuſa, in qua HIPPOCRATEM, & alios recenſet, qui pariter manu & conſilio medicati ſunt. Ita HALLER.

Privilegia Willekuuren &c. van het chirurgyns gilde in Amſterdam. REGENSPURG 1709. 4. HALLER.

FRANC. SUAREZ y RIBERA. V. *pag.* 81.

Declaration du Roi, *ou lettres patentes portant confirmation des droits & privileges du premier barbier & chirurgien du Roi*, *en faveur du S. Marechal*, 21. *Janvier* 1710. 4. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus *de Chirurgia cum Medicina neceſſario conjungenda.* HELMSTADT 1732. 4. Antiquitates Chirurgiæ. Nunquam a Medicina vere ſejunctam fuiſſe. Errores aliquos chirurgorum Medicinæ ignarorum. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ* Parte I. agit de origine & incrementis Chirurgiæ. V. *pag.* 82.

JOH.

JOH. CONRAD. BARCHUSEN. Ejus *hiſtoria Medicinæ, in qua, ſi non omnia, pleraque ſaltem medicorum ratiocinia, dogmata, hypotheſes, ſectæ, quæ ab exordio Medicinæ, ad noſtra uſque tempora, inclaruerunt, dialogis XIX. pertractantur.* AMSTELODAMI 1710. 8. Quia vero auctorem pigebat methodi dialogiſticæ, idem liber longe auctior, hac inſignitus rubrica: *de Medicinæ origine & progreſſu diſſertationes XXVI.* prodiit ULTRAJECTI 1723. 4. Fruſtra autem vel de vita vel de ſcriptis medicorum aliquam in hocce opere quæſiveris enarrationem: quum id præcipue propoſitum BARCHUSENIUS ſibi habuerit, ut diverſas medicorum ſententias, diverſaque eorundem dogmata, libero non minus ac modeſto ſcribendi genere, ſub examen revocaret; qua tamen in re potior illi ad theoreticam, quam ad practicam medicinam habetur reſpectus. Ita KESTNERUS (o). Confer *pag.* 87.

MICHAEL ALBERTI. V. *pag.* 608.

Arrêt du Conſeil d'état du 7. *Sept.* 1711., *qui confirme les droits honorifiques, & la juriſdiction de George Marechal premier barbier chirurgien du Roi, ſur les barbiers, perruquiers, baigneurs & etuviſtes, ainſi que ſur les M. M. chirurgiens avec attribution au grand Conſeil.* PARIS 1711. 4.

Statuts, privileges & ordonnances accordés par le Roi à ſon premier chirurgien. PARIS 1712. 4.

Arrêt de la chambre des vacations du 24. *Oct.* 1714. *qui enjoint au lieutenant du premier chirurgien & aux jurés en charges de la communauté des maîtres barbiers chirurgiens de Paris de ſe rendre à l'aſſemblée de la Fac. de Medecine & de faire la ſoumiſſion, prêter le ferment & payer la redevance accoutumée.* PARIS 4.

Concordats du 13. *Janv.* 1553. 11. *Mars* 1577. & 1644. & *arrêts intervenus en conſequence du* 6. *Avril* 1505. 7. *Fevr.* 1660. & 24. *Octobre* 1714. PARIS.

Declaration du Roi donnée le 15. *Août.* 1715. *qui attribue au parlement de Paris la connoiſſance des conteſtations qui peuvent ſurvenir à l'occaſion des privileges attribués à la charges de premier chirurgien du Roi.* PARIS 1715. 4. HALLER.

JOHANNES FREIND, quum CLERICI hiſtoria Medicinæ in temporibus ſubſtiterit GALENI, ſuam inde hiſtoriam phyſices, quam lingua conſcripſit Anglica *hiſtory of Phyſick* incepit. Hæc ipſa inſecuto tempore, ob præſtantiam ſuam, in Gallicum idioma eſt translata ſub hoc titulo: *Hiſtoire de la Medecine depuis Galien juſqu'au commencement du XVI. ſiécle, par* JOH. FREIND... 1727. 12. tribus tomulis. Translatio autem Latina, quæ tam ſepa-

(o) Ibid. §. VIII.

ſeparatim, quam in *operibus* Freindianis junctim editis, haberi poteſt, ſequenti inſtructa eſt inſcriptione: *hiſtoria Medicinæ, a Galeni tempore ad initium ſæculi XVI. in qua præcipue notantur, quæ ad praxin pertinent: Latine verſa a* D. JOH. WIGAN .... Hujus operis ea eſt oeconomia ſeu diſtributio, ut geſta artis ſalutaris, imprimis quidem practicæ, inde ab ætate GALENI, uſque ad reſtaurationem bonarum artium ac diſciplinarum, ſeculo decimo quinto factam, ita continuando diſpoſuerit, ut parte prima de Græcanica; ſecunda vero de Arabica; tertia denique de Latino-barbarica Medicina egerit. Qua occaſione res adeo pulcras, adeo lectu dignas congeſſit, quæ omnes ejus lectores cogant impenſam huic hiſtoriæ ab auctore operam grata mente agnoſcere. Ita KESTNERUS (p). Conf. *pag.* 90.

Lettres patentes ſur reglement concernant les chirurgiens dans la marine, données le 8. *Juin* 1714. *regiſtrées au Parlement le* 6. *Aout* 1717. PARIS 1717. 4.

Sentence pour la communauté des M. M. chirurgiens de Paris, donnée par le Lt. général de Police le 14. *Janvier* 1718. PARIS 1718. 4. HALLER.

MICHAEL LUDOVICUS RENEAULME de la GARANNE *diſcours pour l'ouverture de l'ecole de Chirurgie.* PARIS 1725. 12. Agit de utilitate ſcholarum, quas medici pro docenda Chirurgia aperiunt. HALLER. V. *pag.* 637.

In KOLBII *hiſtoria capitis* B. S. de Chirurgia dicitur Hottentottorum. Venam ſecant, ſcarificant, caſtrant. HALLER.

RENATUS JAC. CRESC. GARENGEOT cum *ſplanchnologia* dedit in utraque editione PARIS 1728. 12. & 1742. 12. *hiſtoire de la Chirurgie*, in iſta auctiorem. Ex CLERICO fere ſumſit, cujus loca ita detorſit, ut prærogativis chirurgorum favere videantur, quando minime favebant. Ita HALLER. V. *pag.* 306.

FRANCISCUS RONCALLUS PAROLINUS. V. *pag.* 93.

ABRAHAM VATER. Ejus diſp. *de Chirurgiæ antiquitate & dignitate.* WITTEBERG. 1728. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Sentence rendue par le Lt. criminel ſur la requiſition du procureur du Roi au Chatelet, portant reglement entre les medecins de la Fac. de Paris, les M. M. Chirurgiens de S. Côme & Chirurgiens privilegiés de la ville de Paris, au ſujet des viſites & ouvertures qu'il convient de faire aux cadavres decedés de mort violente, & dont la juſtice aura pris connoiſſance 1721. 22. *Juill.* PARIS fol. HALLER.

SALVATOR FRANCISCUS MORAND. V. *pag.* 95.

Arrêt du Parlement de 1722. *ſur les cadavres pour les demonſtrateurs.....*

Edit

(p) Ibid. §. X.

Edit du Roi portant retabliſſement des lieutenants & greffiers du premier chirurgien du Roi, dans les communautés des chirurgiens des villes y mentionnées, avec les ſtatuts & reglemens de Verſailles du mois Septembre 1723. ROUEN 1723. 4.

Edit du Roi portant la deſunion des droits & privileges des chirurgiens jurés royaux, & union au lieu d'iceux au lieutenant du premier chirurgien du Roi retabli par le preſent édit. Sept. 1723. PARIS 4.

Reglement donné a la chirurgie de la Charité 1723.

Memoire pour les DD. Regens de la Fac. de Medecine de Paris contre les medecins & chirurgiens du Châtelet M. S. de Santeuil medecin, Mathurin Thurel chirurgiens, & les MM. chirurgiens jurés a Paris auſſi demandeurs, avec intervention PARIS 1723. fol. PORTALIUS.

LUDOVICUS XV. anno 1724. quinque demonſtratorum cathedras in Collegio D. Coſmi conſtituit, quæ princeps fuit cauſa immenſarum inter medicos & chirurgos litium. HALLER.

Arrêt du 11. *Mars qui deboute les medecins des pretentions qu'ils avoient ſur les MM. chirurgiens jurés* 1724. 4.

Obſervations ſur les fonctions attribuées aux cinq demonſtrateurs de Chirurgie 1724. fol. HALLER.

LAFITAU. Ejus *mœurs des ſauvages Americains*. PARIS 1724. 4. 2. vol. Paſſim aliqua de Chirurgia Americanorum. Scarificare acutis lapidibus, & cucurbitulis ſiccis cum igne uti, & uſtulare & cauterium admovere, clyſteres demum ſubdere. Oſſa etiam fracta componere, ut celeriter conferveant. HALLER.

NICOLAUS ANDRY. Ejus *Cleon & Eudoxe touchant la préeminence de la Medecine ſur la Chirurgie.* PARIS 1728. 12. 2. vol. Acutum & ingenioſum ſcriptum. Fuſe de chirurgorum Pariſinorum litibus cum medicis agitatis. Anno 1660. vix ullos ſuperfuiſſe chirurgos antiqui ordinis, a tonſoribus diverſos, eosque tamen ordini medico fuiſſe ſubjectos. Medicum ordinem, cum chirurgi obſequium ſibi negarent, tonſores adoptaſſe, eos docere, ſuſcepiſſe, fœdere a. 1494. 1505. & 1660. icto, etiam a ſupremo ſenatu confirmato. Qui eo tempore humillimas ad medicum ordinem epiſtolas dederant, eos ipſos nunc eſſe chirurgos D. COSMÆ, qui & ipſi teneantur medicos ad candidatorum *examina* invitare, & cadavera a Decano petere, quod valde nuper neglexerint, uti nuper principe PETITO Decano jusjurandum præſtare renuerint. Vitia chirurgorum, malæ calculi curationes, nonnullorum aviditas. Viginti lithotomiam paſſi homines perierunt inter triginta. PETITI *tourniquet* eſſe SCULTETI. Invitis chirurgis puncturam perinæi a LITTRIO per fratrem eſſe factam. Neceſſitas medicæ inſtitutionis chirurgorum. Incertitudo effectorum chirurgorum. Enormia curationum præmia. HALLER. V. *pag.* 99.

Memoires pour l'Univerſité de Paris au ſujet des lettres patentes du Roi portant établiſſement de cinq demonſtrateurs chirurgiens a S. Come. PARIS 1725. 4.

Reponſe pour les chirurgiens de S. Come aux memoires des medecins de la Faculté de Paris. Ibid. 1725. 4.

Probleme philodemique, ſi c'eſt par zele où par jalouſie que les medecins s'oppoſent a l'etabliſſement de cinq chirurgiens demonſtrateurs. PARIS 1725. Medici impugnabant novas illas chirurgorum cathedras, iſti ſe tutabantur. HALLER.

Memoire preſenté par le Sieur Marechal. Avril 1725.

Lettres patentes pour l'etabliſſement de cinq places de demonſtrateurs en Chirurgie, defenſe aux freres de la Charité & autres perſonnes d'exercer cet art 1724. *Sept. regiſtré en Parlement* 1725. *Mars* 26. PARIS 1725. 4.

Second memoire pour l'Univ. de Paris & pour la Fac. de Medecine contre la communauté des MM. barbiers chirurgiens. Ibid. 1725. 4.

Extrait du ſecond memoire 1725. 4.

Addition au 2. *mem.* 1725. 4.

Arrêt du Parlement qui fait defenſe a toutes ſortes de perſonnes de troubler les juges dans les viſites des cadavres & dans les inhumations qu'ils auront ordonnées 1. *Sept.* 1725. fol.

Sentence de police rendue ſur la requête du ſieur Botentuit contre Bellet, auquel il eſt fait defenſe d'entreprendre ſur la profeſſion de Chirurgie. PARIS 1725. 4.

Arrêt du Conſeil d'état du Roi du 4. *Dec.* 1725. *& lettres patentes obtenues du* 3. *Fevr* 1726. *par les Recteurs de l'Univerſité Doyens des Facultés &c. au ſujet des lettres patentes du mois de Septembre* 1724. *portant l' etabliſſement de cinq demonſtrateurs en Chirurgie enregiſtré en Parlement le* 5. *Avril* 1726. PARIS 1726. 4.

Requête des Recteurs, Doyens, Procureurs, Docteurs regens a Meſſ. du Parlement (contre l' Edit du 4. Dec. 1725.) PARIS 1726. M. 10.

Memoire concernant les droits de la Faculté de Medecine de Paris ſur la communauté des MM. chirurgiens de S. Come. PARIS 1726. 4.

Sentence rendue en chambre de Police le 22. *Fevr.* 1726. *pour les Doyens &c. de la Faculté de Medecine contre J. Bapt. Beſſiere M. Chir. Par. portant defenſe au dit Beſſiere & a tous autres chirurgiens d'entreprendre ſur la profeſſion des Medecins.* PARIS 1726. 4.

Sentence de Police, qui enjoint a tous les chirurgiens de Paris d'avertir les Commiſſionaires des bleſſés, qu'ils auront panſés & qui condamne le S. des Eſſarts chirurgien pour y avoir contrevenu, du 23. *Avril* 1726. PARIS. 4.

Lettre

Lettre d'un Chirurgien à un apothicaire sur la diss. intitulée le Chirurgien Medecin. PARIS 1726. 12.

Dissertation en forme de lettre sur le livre des maladies des os avec le chirurgien medecin ou lettre contre les chirurgiens qui exercent la medecine. PARIS 1726. 12. Tribuitur FRANCISCO JOSEPHO HUNAULD (q). Negat tamen NICOLAUS ANDRY Facultatis nomine scriptum esse (r). Celeb. PORTALIUS epistolam HUNAULDO, chirurgum medicum RENEAULMIO tribuit.

M. D. L. R. C. *Lettre a M. D. L. H. au sujet de la dissertation en forme de lettre intitulée le chirurgien medecin* 1726. 12. A chirurgo, ut videtur, contra HUNAULDI librum. HALLER.

Memoires pour les DD. Regens de la Faculté contre la communauté des chirurgiens & le S. Petit 1726. 4. Recensentur merita ordinis medici in Artem chirurgicam. Cum antiqui chirurgi Artem sua desidia amisissent, ordinem medicum a 1505. barbitonsores inter chirurgos suos recepisse, & ita erudivisse, ut soli chirurgiam fecerint. Anno 1660. tonsores cum chirurgis in unum collegium coaluisse, sed reservata esse medicorum jura, etiam in edicto regio anni 1725. HALLER.

J. HENR. SCHULZE. Ejus *historia Medicinæ, a rerum initio ad annum urbis Romæ* 535. *deducta.* LIPSIÆ 1728. 4. De singularibus plane meritis viri celeberrimi, inque historia artis medicæ haud vulgariter exercitati, superfluum foret, prolixe hic differere. Ipsius hocce opus de iisdem re ipsa testatur. Genere scribendi tam solido, tamque docto, adeoque perspicue etiam & sincere conscripta est hæc historia, ut omnes a partium studio alieni lectores continuationem tam bene cœpti operis impatienti prope desiderio hactenus & expectaverint, & expetiverint. Eo magis quoque hæc ipsa est exoptanda, quod *Freindiana* historia circa meram ferme praxin occupatur, sepositis maximam partem dogmatibus ac hypothesibus theoreticis, una cum iis, quæ in illis obtigerunt subinde mutationibus & variationibus. (Chirurgiam etiam passim adtigit. Ita HALLER). Nihil tamen ulterius a dicto viro longe doctissimo hucusque publici factum est juris, præter

Ejusdem *compendium historiæ Medicinæ, a rerum initio, ad Hadriani Augusti excessum,* HALÆ 1741. 8. typis exscriptum: quod & ipsum manum desiderat supremam. Ita KESTNERUS (s). Utique etiam Chirurgiæ origines & antiquitates adtigit. Ita HALLER.

Ejus *Chirurgia in usum auditorum edita a* CEL. STRUMPFIO (genero) HALÆ 1747. 8. Historia & bibliotheca primum chirurgica, deinde ea pars artis, quam FABRICIUS dixit pentateuchon. HALLER. V. *oss. morb.*

(q) *Cleon a Eudoxe* p. 1242. (r) Ibid. p. 376. (s) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. sect. 1. §. XI.

GERHARD STOERS *Unterſuchung der Frage ob es nöthig &c. die Praxin der Medicin, Chirurgie und Apothekerkunſt in einer Perſon zu vereinigen nach Anleitung der Gölichiſchen Diſputation* (quæ una recuditur) HELMSTADT 1727. 4. HALLER.

Sommaire de l'inſtance pour les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine intervenants contre les medecins & chirurgiens du Chatelet de Paris. PARIS 1727. 4.

Mem. pour Louis de Santeuil D. Regent appellant de la ſentence du 21. Juillet 1727. contre les medecins & les chirurgiens du Chatelet PARIS 1727. 4. etiam fol.

Arrêt de la cour du Parlement concernant les MM. chirurgiens de Paris. PARIS 1727. 4. Statuta chirurgorum confirmantur.

Memoire pour la communauté des MM. chirurgiens jurés de Paris, le S. Petit ancien Prevôt &c. contre les Doyens, Docteurs regens de la Faculté de Medecine, & contre l'Univerſité y jointe. PARIS 1728. fol.

Addition au memoire pour la communauté des chirurgiens &c. contre la Faculté de Medecins, fol.

Memoire ſignifié pour les Medecins & chirurgiens du Chatelet contre le S. de Santeuil & conſorts Medecins de la Faculté, Caignard, Dathy & conſorts MM. chirurgiens & la communauté des chirurgiens de S. Come intervenants. PARIS 1728. fol. Deciſum eſt a. 1728. Medicos & Chirurgos CASTELLETI non eſſe ſolos eo privilegio munitos ut corpora poſſint ſecare, & *referre*: idem licere omnibus medicis Facultatis, & omnibus chirurgis, exceptis caſibus mortis violentæ. *Art de faire des raports princ.* HALLER.

Ars chirurgica. Anatomiſche Streitfrage, & ars Pharmaceutica der Chirurgie quod dignitatem vorzuſetzen ſey, und ob den Chirurgis oder Pharmacopolis der Rang gebühre. PRAG 1728. 4.

Gründliche Erörterung der Beweiſe vermittelſt welcher aufgewachſenen Streitfrage die Chirurgi oder Barbierer zu Prag bey dem Magiſtrat eine favorabilem ſententiam zu erhalten geſucht. PRAG 1729. 4. TREW.

ADAM JOS. GRENECK & Reſp. FRANC. JOS. HAAS *vindiciæ artis chirurgicæ de nobilitate & præſtantia artis chirurgicæ.* WIEN 1729. 4. Jure chirurgos pharmacopolas præcedere, & ex regiis Boruſſicis atque Auſtriacis legibus. HALLER.

Ejus, nempe GRENECK, *Rettung der Wundarzneykunſt oder Schutzrede von der Edle und Fürtreflichkeit der Wundarznykunſt.* WIEN 1730. 4.

Ob.

Obſervations ſur les fonctions des chirurgiens &c. PARIS 1729. fol.

Memoire pour la communauté des M. M. chirurgiens &c. PARIS 1729. fol.

Arrêt du Conſeil d'Etat du 16. *Juillet* 1729. *en faveur des chirurgiens jurés de S. Come* 1729. HALLER.

DANIEL VINK *amœnitates philologico-medicæ in quibus Medicina a ſervitute liberatur.* UTRECHT 1730. 8. Litem a MIDDLETONO motam recenſet: cum hiſtoria medica etiam chirurgicam conjunxit: ad chirurgos fere ſervos illos retulit, qui medici dicuntur, privilegia vero medicis impertita ſolis medicis, quos nunc vocamus clinicos, tribuit. Multos huc facientes lapides collegit. HALLER.

Memoires pour les Doyens & docteurs regens. PARIS 1730. fol. Contra lectiones publicas chirurgorum.

Declaration du Roi concernant les chirurgiens des Provinces du 24. *Fevr.* 1730. PARIS 1736. 4.

Ordonnance de Police portant le reglement ſur ce qui doit être obſervé par les étudiants en Medecine & garçons chirurgiens, lors de la viſite des malades dans l'hôpital de la Charité du 16. *Maj* 1730. PARIS 4.

GEORG. MAURERS *Vademecum chirurgicum worinn der Urſprung und heütige Beſchaffenheit der Chirurgie entworfen wird.* SCAFHAUSEN 1731. 8. recuſ. cum titulo *gründliche Einleitung zur Chirurgie.* FRANKF. und LEIPZ. 1737. 8. HALLER.

Arrêt du Conſeil d'Etat du Roi, concernant la diſcipline & police des trois corps de la Medecine du 17. *Mars* 1731. *Extrait des Regiſtres du Conſeil d'Etat, de l'imp. Royal*, 1731. *in* 4. *la même, avec l'ordonnance de M. Herault, Lieutenant de Police.* PARIS 1731. 4. HALLER.

GOTTLIEB STOLLE. Ejus *Anleitung zur Hiſtorie der mediciniſchen Gelarheit.* JEN. 1731. 4. Etiam Chirurgiæ hiſtoria continetur vitæque virorum celebriorum. Ita HALLER. Hoc unum eſt, quod monendum eſt: eam hiſtoriam ab aliis huc uſque ſcriptis in eo differre, quod partim in generaliori parte hiſtoria medicæ artis, non, ut alias fieri ſolet, ab antiquiſſimis temporibus, ſed ab ætate HIPPOCRATIS cœpta ſit, & deinde ad ſeculum decimum octvum deducta; partim vero in ſpecialiore parte, ratione eadem temporis ſervata, hiſtoria omnium ad Medicinam pertinentium, tum theoreticarum, tum practicarum diſciplinarum, quæ hactenus in deſideratis fuerat, quanta fieri potuit brevitate, ſit enarrata. Quum ergo particularis iſthæc hiſtoria, potiori ſui parte, fuerit conſignata, ſufficit hoc ſolum addidiſſe, to-

tum

tum hoc celeberrimi Viri opus non caruisse singulari eruditorum favore atque approbatione (t). Ita KESTNERUS (u).

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN. V. *spin. bifid.*

D. OTTO JUST WREDEN. V. *vulnera.*

Reglement pour une Academie de Chirurgie. PARIS 4. *Janvier* 1732.

Statuts pour la communauté des maîtres chirurgiens de Paris. PARIS 1732. 4.

Lettre sur le reglement pour l'Acad. de Chirurgie. PARIS 1732. 4.

Prix proposé par l'Academie de Chirurgie pour l'année. 1732. 4.

Avis au sujet du prix proposé par l'Acad. de Chirurgie pour 1732. PARIS 1732. 4.

Lettre à MM. les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine.

Lettre d'un étudiant de Medecine à MM. les chirurgiens de S. Cosme au sujet de leur programme sur les tumeurs à exstirper ou à ouvrir. PARIS 1732. 4. HALLER.

J. GEORGIUS HASENEST. V. *pag.* 612.

PETER du PUY, chirurgus & pharmacopola Enkhusanus. Ejus est *vermaakelykheden omtrent de vryheyd der heelkonst.* LEYDEN 1733. 8. Contra D. VINK conatur ostendere, vetustissimos medicos vel unice vel certe primario chirurgos fuisse: deinde servos illos medicos promiscue & clinicos fuisse, & chirurgos, neque quidquam Medicinam, uti nunc vocatur, habere prærogativæ. ROMÆ utique clinicos fuisse a chirurgis diversos, sed istos nihilo deteriori fuisse loco. Sordide scriptus & passim indoctus liber. Ita HALLER.

Edit du Roi portant suppression de la charge de chirurgien operateur de la pierre, de laquelle est pourvu le S. Tollet. PARIS 1733. & *imprimé.* 1734. 4.

Table chronologique de tous les edits, declarations, lettres patentes, arrêts du Conseil, statuts & reglemens, concernant les medecins, chirurgiens, accoucheurs, operateurs, sagesemmes, barbiers &c. PARIS 1733. 4.

Orden-

(t) Vide *Acta Eruditor. ann.* 1732. *Mens. Oct.* pag. 465. seqq. Item *Commerc. litterar. Noriberg. ann.* 1732. hebd. XL. pag. 319. seqq. ubi hæc leguntur: scopo suo satisfecit auctor, & introductionem ad historiam Medicinæ litterariam dedit, qua meliorem nondum habemus. Item *Heumanni* conspectum reipublicæ litterariæ cap. 5. §. 43. pag. 268. Edit. quartæ ann. 1735. (u) In *Bibl. Med.* T. I. cap. 1. sect. 1. §. XII.

Ordonnance pour les apothicaires contre les chirurgiens. LION 1734.

4. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *vulnera.*

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. In ejus *Bibliotheca chirurgica* ſequentes paragraphi huc faciunt: T. I. §. I. litigatum eſt (x) paſſim, utra pars artis curandi fuerit antiquior, utrum ea, quæ conſilio medetur, an ea potius, quæ manu. Ejusmodi lites vix exitum inveniunt, cum difficile ſit limites circumſcribere, quibus quæque harum artium ab altera ſeparetur. Si omnis victus ratio, ſi adnotata eventa fructuum, radicum, & herbarum a primis mortalibus inter alimenta receptarum, ſi æſtus, ſubitive frigoris, ſi laſſitudinis, nimiique laboris incommoda ad medicum referas, ejus certe ars fuerit antiquior. Neque enim vel primus annus a primis hominibus facile ſuperatus fuerit, quin aliqua ex his cauſis nata mala perceperint, iisque ipſa a neceſſitate coacti, abſtinentia eorum, quæ noxia experti eſſent, quiete, potu, utcunque ſubvenire tentarint. Sed caſibus humanis chirurgica mala rarius ſe admiſcent, multique mortales & olim, & nunc ætatem vixerunt, qui nunquam ullum manus auxilium deſideraverunt. Poſſis primæ mulieris abmorſum funiculum umbilicalem ad chirurgicas adminiſtrationes referre. Verum etiam tunc ſerius ejus cujuscunque Chirurgiæ aliqua fuit neceſſitas, quam aut cibi, aut potus, aut aëris, aut aliarum rerum naturalium, quæ intra fines ſunt Medicinæ. Accedit, quod antiquiſſimi populi plantarum quidem medicatarum vires beneficas inter prima vitæ ſocialis initia didicerint: ad Chirurgiam & perfectiores artes requirantur, & neſcio quæ audacia, quæ per experimenta nata fuerit. Metallorum uſus non potuit, niſi poſt varios caſus, & multa artificia locum habere, & absque metallis exiguum eſt, quod manu efficias. Deinde vero homini vulnus inferre, ſanguinem emittere, nocere ut proſis, id omne ſerioris ævi partus videtur; cum per varios caſus, qui ſponte ſe hominibus offerebant, innotuiſſet, & absque magno periculo eam crudelitatem eſſe, & ſalutarem, & demum neceſſariam.

§. IX. Hippocratico ævo medici Chirurgiam fere exercebant: *ἰητρεῖον* nomen erat officinæ, in qua manu medicabatur, ut HIPPOCRATIS exemplo. In ea, ut apud orientales adhucdum populos, otioſi cives conveniebant, deque republica diſceptabant (y). ERASISTRATI & HEROPHILI temporibus medicam artem in tres artes ſeceſſiſſe CELSUS reliquit; Clinicen, Chirurgiam, & Pharmaceuticen. Aliquando vero antiquiora ſunt veſtigia hujus ſeparationis. Pharmacopolas jam THEOPHRASTUS recenſet, quos non vocat

(x) Jam SENECA Chirurgiam Medicinæ matrem fecit *epiſt. ad* LUCILIUM XCV. (y) AELIAN. *var.* L. III. c. 7.

cat medicos, ARISTOPHILUM & THRASYAM. Sed etiam apud ARISTOTELEM locus est (z), equidem aliquanto obscurior, in quo tres medicorum facit ordines, *αρχιτεκτονας*, *δημιουργους*, denique in arte excitatos, quo in loco CLERICUS (a), & nuper N. ANDRY (b) per *δημιουργους* eos intelligunt, qui manu operabantur. Ante ARISTOTELEM PLATO (c) liberum medici ministrum ita descripsit, ut pariter tres ordines inde fiant medicorum: domini, vel magistri: ministri liberi, clinici; & ministri servi, quos addit omnes medicorum nomine fuisse vocatos. Ministrorum jam HIPPOCRATES mentionem fecerat. Hæc divisio partim integrum effectum sortita est, partim imperfecta fuit. Nam utique post ea tempora Pharmacopolæ fuerunt, quos in Botanicis diximus. Fuerunt etiam chirurgi (d), qualem putas ARCHAGATHUM fuisse (e), qualis & ex CELSI loco PHILOXENUS fuit, AMMONIUS & alii. CICERONIS ævo utique alii erant, qui morbis, alii qui vulneribus mederentur, alii, qui oculis (f). Sic MARTIALIS ævo

Chirurgus fuerat, nunc est vespillo Diaulus,
Cepit quo poterat clinicus esse modo (g).

GALENI seculo ROMÆ chirurgi soli administrationes eas suscipiebant, quæ manu perficiuntur, & ipse GALENUS, cum ROMAM venisset, gentis morem secutus, desiit manu mederi (h). Eadem consuetudo ad Arabes descendit, ut AVENZOAR dedecori duceret vero medico, si manu curaret. Ipsi demum chirurgi in varia officia discesserunt, ut in magnis urbibus fit. Nam & vulnerarii fuerunt medici & castrenses (i), atque legionarii (k), & ocularii & alii Chirurgi, vel ex nominis vi (l), medicorum nomen gesserunt. Pharmacopolas medicum imitari, ut sophista philosophum, MAXIMUS TYRIUS auctor est, ut nunc fere in ANGLIA fit. Nomine tamen abstinuerunt (m) Chirurgiam utique adfectarunt. Male caput devinxisse pharmacopolam, ut oculi prolaberentur MANTIAS (n). Non perfectam vero fuisse divisionem facile ostendas. Medici fere omnes, qui post ERASISTRATUM, postque HEROPHILUM vixerunt, Chirurgiam perinde exercuerunt, aut certe de ea scripserunt. Paucos ex istis nominabimus ex multis, ASCLEPIADEM (o), ARETAEUM (p). CELSUS adeo non putabat, ad chirurgos solos (q) Chirurgiam spectare, ut etiam in vulneribus, ulceribus & tumoribus curandis, ea sola medelæ parte iis cederet, quæ est in incisione. Laudat idem eum virum,

(z) *Politic.* L. *III.* (a) *P.* 835. (b) *Dial.* d'ARISTE, & d'EUDOXE. (c) *Leg.* IV. (d) *Etiam in Latinis marmoribus.* (e) PLIN. L. VII. c. I. (f) De natur. L. III. (g) *Ut in clinicos postea abirent.* VINK *amœn.* p. 490. 491. (h) *Meth. med.* L. VI. *fin.* (i) SUIDAS *in voce επιμεληται.* (k) VINK *Amœnit.* p. 456. 457. fuse. (l) Ιατρος ab ιω telo, ejusque extractione. SEXTUS *adv. Mathem.* I. c. 2. (m) VARRO medicos vocat, quorum formidabilia instrumenta describit. (n) GALEN. *fasc. princ.* (o) Notante MIDDLETONO in *defens.* p. 15. (p) Vid. suo loco. (q) L. All. c. I.

virum, qui quam maximam partem artis medendi teneat. GALENUS sua manu, dum in ASIA fuit, operatus est. CÆLIUS AURELIANUS chirurgica scripsit, quæ interierunt. Sic ORIBASIUS, AETIUS. PAULUM manu curasse notum est. Adparet inde, neque post ANTONINUM Chirurgiam a medicis esse derelictam (r). Denique P. DECIMUS ille P. L. EROS in lapide GRUTERIANO se & chirurgum ocularium, & clinicum vocat. In JAPONIA tres sunt medicorum ordines, Medici, *Phendo*, qui internis adfectibus medentur, chirurgi, *Chenkieu*, qui acu puncturam & inustionem exercent, & denique *Paksieu*, qui in sola acu punctura occupantur (s).

§. LVIII. Apud omnes gentes, etiam maxime barbaras, & ab artium commercio remotas, aliqua ab antiquissimis retro temporibus Chirurgia fuit. Difficile vero est dictu, qua de causa ea Chirurgia fere tota in ustione posita fuerit, & in scarificatione. Ustionem reperimus Græcis fuisse adprime familiarem ab HIPPOCRATE ad PAULUM usque constat. Sed Afri etiam pastores (t) pueris quadrimis œsypo ovillo bregma inurebant, ne catarrhis essent obnoxii; quam eandem ob causam, HIPPOCRATES (u) octo cauteriis caput exurebat. Ægyptii (x), molles cæterum homines, etiam nostro ævo frequentissime ad urendum gossypio utuntur. Arabes & olim plurimis locis ignem admovebant, etiam in hydrope (y). Totus liber primus ALBUCASIS (z) unice in ferramentis occupatur, quæ igniuntur. Turcæ linteolo intorto se urunt (a) ob defluxiones & capitis dolorem & artuum (b). Utuntur etiam fomite accenso, stercore caprino siccato & gossypio, quæ omnia in loco adfecto deflagrant. Passim videas totos cicatricibus obsitos. Ipsi Americani indigenæ plurimum cauteriis utuntur (c). Armeni ventrem in colica candente ferro exurunt (d). Bengalenses cauteriis adversus epilepsiam utuntur (e). Indi & Persæ gossypinum pannum cæruleum in loco dolente sinunt deflagrare, cum intolerabili fere dolore (f). Indi etiam ferro candente pedem in lentis febribus exurunt (g). Brachmani junci medulla utuntur. Chinenses & Japonenses, subtilioris ingenii gentes (h), artemisiæ vulgaris folia lente exsiccata tundunt, fibras ligneas fricando separant, ex stupa reliqua conos faciunt, qui absque magno dolore sensim deflagrant. Ad podagricos dolores hoc præsidio potissimum utuntur. In epilepsia bregma inurunt. Loca (i) per universum corpus designant ad hanc ustionem opportuniora (k). Credas artifici artemisiam esse; lanam putabat esse HERMANNUS BUSCHOF,

 qui

(r) Ut LAMPE *privileg.* p. 16. (s) Ten RHYNE p. 158. (t) HERODOT. L. IV. (u) Aut certe auct r L. II *de morbis*. (x) PROSPER ALP. *med. Aeg.* L. III. c. 12. (y) RASES *sect. caut. cont.* (z) ALBUCASIS L. I c. 34. In metatarso. (a) C. de BRUYN *klein Asien* p. 143. (b) BELLON obs. p 415. THEVENOT. *voy.* I. c. 27. (c) CHARLEVOIX *Amer sept.* L. III. p 366. LAFITEAU *mœurs des sauv.* L. II. p. 370. (d) GEMELLI CARERI in *itinerario*. (e) *Lettres edifiantes & cur.* L XV. p. 412 (f) KÆMPFER (g) Ten RHYNE. p. 102. (h) KÆMPFER *Amœnit. exot. fasc.* L. III obs. 12 *ten* RHYNE *acupunct.* p. 108. (i) KÆMPFER CLEYER *Ind. Liter.* n. 14. *ten* RHYNE p. 86. 96. (k) Icones dat ten RHYNE L. I.

qui huic tamen uſtioni reſtitutam ſanitatem debuerit. Subtilem muſcum Jeſuitæ (l) dixerunt. Poſt inuſtionem Japonenſes locum, qui noxam paſſus eſt, aqua ſalſa contrectant (m). Cicatricibus tamen vulgo notata habent corpora. Ferro etiam in colicis doloribus pedes urunt. Tabulas, in quibus loci indicantur moxæ deſtinati, invenit medicus SIKKEsso (n). Scoti inſulani icterum ſanant, candentibus laminis ad lumbos admotis (o). Neque ea res undique vana eſt, etſi Europæi hanc curationem deſeruerunt, nam & ipſe eques G. TEMPLE, non ille credulus, podagræ paroxyſmum moxa incenſa diſpelli teſtis eſt. Lappones ſomitem adligant in conum ſactum & incendunt ad dolores artuum aliaque mala (p). Scarificationes & inciſiones perinde omnibus barbaris familiares ſunt. In ipſis Philippinis inſulis conchis ſanguinem detrahunt (q). AMERICÆ borealis incolæ (r) inciſa de cute ſanguinem educunt. Lapidibus iidem acutis ſcarificant (s). Serpentum morſum feliciter ſcarificando curari, idoneus eſt teſtis (t). Sic Braſilienſes eo fine etiam ſpinis uſi & lapidibus (u). Congani incidunt cutem & ſanguinem exſugunt (x). Sic in fronte conchula ſcarificant Americani & exſugunt ſanguinem (y). Caraibes dente animalis Aguti venam utcunque ſecant, parum tamen emittunt ſanguinis (z). Bockhari per ſacerdotes vulnera ſibi patiuntur infligi, quibus morbos putant ſuperari (a). Medicus ſacerdos ex lamarum ordine oculorum morbos operabatur, maximis uſus ad ſcarificandum cucurbitulis, ut ad 16. uncias ſanguinis emitteret (b). Siamenſes utuntur cucurbitulis ex cornu bubulo factis (c). Arabes in apoplexia (d) cucurbitulas adfigunt, eoque auxilio ipſe ZACHARIAS feliciter uſus eſt. Turcæ in cephalæa locum dolentem incidunt (e). Ægyptii (f) partem dolentem ſcarificant, inflammatum pectus in pleuritide; in hepatitide hypochondrium, pueris aures, labia, gingivas; crura vero etiam creberrime (g). Veteres Græci (h) ab ipſo retro HIPPOCRATE, in hydrope ſcarificatione utebantur, etiam THEMISON (i); in paralyſi, in arthritide (k), aliasque inciſiones cutaneas etiam crudeliſſimas in oculorum & capitis morbis moliebantur (l). Japonenſes (m) paulo aliter rem adgrediuntur: acus habent aureas, vel argenteas; eas vel intorquent, quoad cutem perforaverint (n), vel etiam proprio malleo adigunt. Ea perforatio-

ne

(l) In *recueil d'obſervations édifiantes & curieuſes.* (m) TEN RHYNE de *Arthrit.* p. 116. (n) Ten RHYNE p. 160. (o) MARTIN *Weſt. Isl.* (p) KNUT. LEEM. p. 378. (*) HOGSTRÖM p. 164. (q) THEVENOT. L. II. p. 4. (r) PONCE de LEON *itin.* L. I. CHARLEVOIX L. III. p. 366. & de Miſſiſſipianis *Voy. des Miſſ. de la* C. V. p. 292. (s) LAFITEAU L. c. GUMILLA *Orinok* & 258. &c. (t) SALZBURG *Geſch.* Cont. VI. (u) PISO *hiſt. nat. Ind.* L. II. (*) LAFITEAU L. II. 370. (x) LOPEZ p. 64. (y) MOURGOIS apud de BRY A. p. XX. ic. (z) DU TERTRE L. II. p. 410. (a) *Algem. Reis.* T. VII. p. 377. (b) GMELIN *Sibir. Reis* T. II. p. 115. (c) La LOUBERE L. I. p. 190. GERVAISE p. 138. (d) RHAZE *de iis, quæ ipſi evenerunt.* (e) Le BRUYN L. c. (f) P. ALPIN. *med. Ægypt.* L. III c. 4. (g) Id. L. III. c. 12. (h) CÆL. *tard.* L. II. (i) Ib. c. I. (k) L. V. c. 2. (l) Conf. PAULUM p. 109. & AETIUM. (m) TEN RHYNE *acupunctur.* BONT. L. V. (n) P. 185.

ne utuntur intesticulorum endemia inflammatione; sed & in colica, in capitis vitiis, pleuritide, hepatis, & lienis malis. Profunde defigitur acus, & triginta respirationum spatio detinetur (fere minutis primis duobus). Ipse bonum acupuncturæ effectum G. ten RHYNE vidit (o). Artificium Japonenses a Chinensibus habere videntur. Etsi enim & ipsi suis in libris hanc acupuncturam describunt, reperiuntur tamen ea præcepta etiam in libris Chinensium, ut in *Tong Ching tu King*, seculo XI. scripto, impresso anno 1442. (p). Tum in *Sching kio uya*: etsi enim interpretes ajunt pertinere ad bubones, seu pustulas acu aperiendas, nimis tamen probabile est (q), non differre a vicinorum Japonum acupunctura. Venam etiam Chinenses (r) secant & Tunkinenses (s), & Tartari (t). Lanceola Persæ utuntur (u). Barbari novacula, qua frontis venam aperiant, vinculo prius collo circumjecto (x). Hottentoti & scarificant & venam secant (y). Medici circa *Hudsonbay* (z) venam secant, acu traducta sub vena, quæ secatur. Clysteribus utuntur Americani (a). Ambustionem oleo fervente factam foliis chinæ semi ustulatis admotis sanant (b).

§. LXV. Medici Arabes manu sua non videntur artem chirurgicam exercuisse. RHAZEUS frequenter de curationibus malorum externorum sermonem facit, quibus ipse adfuerit; sed idem chirurgis utique ipsas administrationes perficiendas reliquerat. Nosodochii etiam sui, *Marustin*, cujus, plurima apud eum virum est mentio, chirurgos sæpissime citat, & ab iis se didicisse non dissimulat. Ipsi chirurgi in legendis libris erant negligentiores (c). Ocularios medicos non raros fuisse adparet, in gente sæpe ex oculis laborante.

§. LXXVI. Rei chirurgicæ apud Arabes status: Chirurgia, apud Mahometanos, ut neque ceteræ artes, vix ulla cepit incrementa. Ad amputatos artus crudelem adhibent curationem, totam nempe artus truncati sectionem bullienti pici inmergunt. Passim tamen aliqui reperiuntur, qui manu curant. In Coromandelia Mahometanus medicus hoc seculo cataractas deponebat (d). Ursæ Turca secabat ad calculum extrahendum apparatu parvo, & vulnus consuebat (e). In Persia excœcabant candente acu argentea inter palpebras trajecta (f); multo vero immaniores nuperi totum oculum exscindunt; Sarcocelen exstirpari vidit (g) THEVENOT (h). In ÆGYPTO curari herniam inciso abdomine, intestino elapso reposito, vulnere consuto (i). Sic Arnautæ (k). Paracentesin etiam thoracis moliuntur (l). Cataractam

(o) P. 190. (p) B. R. P. L. I. p. 3. 75. n. 31. (q) Ibid. p. 381. n. 58. (r) SAAR *Ind. reis.* p. 30. (s) *Allgem. Reis.* Th. X. (t) THEVENOT. L. II. c. 81. (u) Id. *Suite du voy.* L. II. c. 6. (x) Id. L. II. c. 81. (y) KOLBE. (z) *Voyage for the discov. of a* N. W. *passage* p. 234. (a) LAFITEAU L. c. (b) DU MONT. L. p. 61. (c) RHAZEUS ad MANZOR. L. VII. c. I. (d) *Trankeb miss. Ber. contin.* L. II. p. 603. (e) THEVENOT *voy.* T. II. L. I. c. 9. (f) *Della* VALLE L. III. p. 250. (g) HANNAWAY. (h) Idn. T. II. L. I. c. 9. (i) PERRY p. 262. (k) CANTEMIR *hist. Ottomann.* L. III. p. 398. (l) ALPIN. *med. Ægypt.*

Græcus medicus CONSTANTINOPOLI depofuit (m). Rufticos circa ATHENAS, quos dicunt Albanios, Chirurgiæ peritos effe lego, ut fit, qui novacula calculum fecet, & inter trecentos ægros amiferit unicum (n), neque tamen abfque judicis auctoritate calculum excidi. Solis manibus fracturas offium curant (o). In Atfchin amputatos artus comprimunt vefica arcte circumligata, ita fanguinem coercent (p). De Chirurgia Malabarorum (q) aliqua. Mireris etiam alias multo rudiores gentes difficilibus nonnunquam chirurgicis adminiftrationibus feliciter defungi. Genu in articulo a medicis in AMERICA feptentrionali feliciter amputatum (r) fuiffe, offa confracta eosdem reponere & expedite ad fanationem perducere (s).

§. LXXVIII. In occidente & EUROPA Chriftiana medio ævo, feu totis novem feculis a feptimo ad decimum quintum, bonæ artes languerunt; Medicina etiam potiffimum. Non deerant medici, quos Galli *mire* (t) vocabant, qui & internis morbis medebantur, & manu curabant. Præcipui tamen medici Judæi erant, fcholæque aut Arabicæ, quo Toletanam fcholam referas, aut a Saracenis edoctæ, quo Monfpelienfis pertinet & Salernitana. Primus undecimo feculo CONSTANTINUS a patria AFRICANUS dictus ex oriente, fedeque imperii Abbaffidarum BAGDADO, medicinam aliquanto comtiorem in ITALIAM retulit, SALERNUMque.

§. LXXIX. Seculo XIII. aliqui in ITALIA femibarbari chirurgi vixerunt, quorum fcripta fuperfunt. Multum vero bonæ arti nocuit, quod omnis eruditio, & linguarum potiffimum, quæ fupererat cognitio, apud folos clericos effet, quos ipfos lex feculi XII. & concilii Turnefienfis anno 1163. fanguinis quacunque effufione prohibeat; donec tota Chirurgia eos juffit abftinere pontifex BONIFACIUS VIII. Sed homines ejus ævi in præliis quidem ferro fevire non defierunt, in Chirurgia utique fanguinem profundere detrectarunt, & ad unguenta, emplaftra, & carmina delapfi funt, quæ acerba LANFRANCI (u) querela eft. Qui vero de laicorum ordine inftrumentis porro utebantur, ii fere illiterati erant homines, omnisque antiquitatis ignari.

§. LXXXII JOH. PITARD, nullo opere celebris homo, LUDOVICO tamen IX, PHILIPPO III. & IV. ob chirurgica officia familiaris, magnæ in rebus chirurgicis converfionis auctor fuit. Collegium nempe chirurgorum, anno ut videtur 1278. (x) ejus viri fuafu coaluit, neque enim anno 1260 (y), quinquaginta (z) annis ante viri mortem, ea juveni fuerit auctoritas, ut ejus fuafu novum collegium fundaretur, aut ab eo leges acciperet. Italos non ejecit, nam anno 1295. LANFRANCUS gratus humanitatem adgnofcit,

(m) MARITI. (n) *Remarq. d'un voyag. au levant* p. 149. (o) Ibid. (p) DAMPIER. (q) *Lettr. edif. & cur.* L. XV. (r) Tefte le PAGE II. p. 399. (s) LAFITEAU *moeurs des fauvag* III. p. 368. (t) *Rech fur l'hift. de la chir.* p. 19. 454 (u) Pag. 209. 249. (x) PASQUIER nuperiores facit. (y) *Hift. de la chir.* p. 48. (z) Vivebat a. 1311. PORTAL. p. 200.

gnofcit, qua fit PARISIIS exceptus, & anno 1301. iisdem PARISIIS HIERONYMUS de PADOVA & J. de SIENA chirurgiam fecerunt (a). Hæc cæterum chirurgorum Parifinorum focietas ab Univerfitate quidem non adoptata, magiftrorum tamen fuit, qui ob veftes *Doctoralium* fimiles, *chirurgiens de robe longue* dicti fuerunt, & litteras etiam a difcipulis requirebant (b), Medicinæ denique peritiam. In ea fchola, prima, quantum novi, a medicorum fchola diftinctio nata eft, chirurgorum, & facultatis peculiaris chirurgorum, qui proprios honoris gradus fuis difcipulis impertirent. Hoc chirurgorum collegium a. 1437. a medicis adoptatum (c), & cum Univerfitate conjunctum fuit, ea lege, ut fcholas medicas frequentarent. Hos chirurgos, ipfum PITARDUM & reliquos *togatos*, putem effe veros medicos *Laicos*, qui cum conjugii libertatem fibi vindicarent, a clericis medicis fecefferunt. Lex enim, qua per duos annos (d) medica ftudia juffi funt continuare, magiftri titulus, non alteri eo ævo præter eruditos datus, doctoris demum dignitas, quam feculo XIV. gefferunt & facultatis (e) nomen & latina lingua, qua eorum leges fcriptæ funt, doctorum virorum focietatem indicare videntur.

§. LXXXVII. Fata Chirurgiæ: Non licet lites omittere, quibus feparatio Chirurgorum in literatos & illiteratos occafionem dedit. Nempe fi omnino PITARDI Chirurgos *de robe longue* admittas, ignoratum quidem accurato antiquitatum rimatori PACQUIER collegium, erant Seculo XIV. PARISIIS medici primo loco diu clerici, fæpe ad epifcopatus promoti, Univerfitati ftudiorum accenfi, qui medicinam pauperibus gratis faciebant, a chirurgicis adminiftrationibus abftinebant, veteres tamen auctores legebant, neque undique curam Chirurgiæ depofuerunt. Nam LUDOVICO XI. imperante (f), medici Regii impetraverunt, ut experimentum fectionis calculi, in occidente fere amiffæ, in latrone fieret, quam GERMANUS COLLOT, de chirurgorum inferiorum claffe, feliciter adminiftraverit. Ad eos etiam medicos clericos tonfores (g) fe receperunt, quatuor integris annis fe ftudiis fub Facultatis doctoribus daturos operam. Præpofito JOHANNE *fub* FURNO a. 1496 Univerfitati fe adgregaturo (h) chirurgi *de robe longue* petita privilegia obtinuerunt ea conditione, ut lectiones (i) medicorum frequentarent, quam etiam conditionem medici acceptaverunt (k). Deinde cum neglectis, ut videtur, his fcholis Univerfitas eos chirurgos expellere vellet, denuo a. 1510. & 1515. hi literati chirurgi fe medicorum difcipulos profeffi (l) funt, perque fuos delegatos cum medicis tranfegerunt, eoque titulo, juribus (m) & privilegiis Univerfitatis ipfis frui licuit. Proprio etiam tributo veniam redemerunt audiendæ in fcholis medicis anatomes (n). Aliis legibus juffi

funt

(a) COCCHI L. c. 246. (b) PACQUIER. (c) PORTAL. p. 200. (d) *Rech. fur hift. de la Chir.* p. 71. 77. (e) p. 71. (f) PAREUS L. XXIV. *Second mem. pour le doyen de la fac. de med.* p. 20. Negant ibi ullum fuiffe GERMANUM COLLOT. (g) *Hift. de la Chir.* p. 116. 117. (h) pag. 167. (i) pag. 168. 169. (k) pag. 346. (l) pag. 110. 162. 164. 165. 169. 173. (m) pag. 173. (n) pag. 109.

funt latinas difcere literas (o). Sed etiam jurejurando Univerfitati fe obligarunt (p), & juffi funt, *magiftros* non abfque præfentibus quatuor doctoribus Facultatis recipere (q). Quæ ideo repeto, ne credas homini caufidico, medicos literatos, & Academicos undique Chirurgiam neglexiffe. Iis cæterum cum conditionibus chirurgi literati collegii gradum tenuerunt, & magiftri honorem impertierunt. Altera claffis medicorum, quorum plerique laici fuerunt, & qui fe chirurgos erant profeffi, cum medicis phyficis, cumque tonforibus fubinde lites quidem agitavit, ut tamen ad fæculum ufque XVI. fere exiens res hactenus inter eos componerentur. Tertius *tonforum* ordo fuit, qui chirurgiam manu fua curabant, illiterati cæterum homines. Contra eos chirurgi literati jam a. 1312. (r) legum auxilium implorarunt, & edictum obtinuerunt regium, ut tonforibus fola vulnera & ulcera, atque tumores permitterentur. Sed iis titulis univerfa fere Chirurgia continebatur. Apud LEONARDUM de BERTAPALIA, ejus ipfius feculi auctorem, videas ad apoftemata omnes inflammationes, fcirrhos, cancros, & tumores effe revocatos. Ultra ejus ævi Chirurgia non adfpirabat. Paulatim tamen etiam hi tonfores fua ex ruditate emerferunt. A medicis, ut fibi de arte prælegerent, petierunt & obtinuerunt, in fcholis iisdem diffecuerunt (s), dum doctor prælegebat, quem a fanguinis effufione ecclefiaftici ordinis honor retinebat, ne ipfe puras manus adhiberet. Literati chirurgi ab hac libertate (t) tonfores repellebant, tuebantur medici (u), & a. 1505. folemni fœdere quatuor annorum ftudia promittentibus, præfenti Facultate fuos difcipulos recepturis, annuum etiam tributum pendentibus tonforibus, tamquam medicorum fcholaribus in fidem falutaris ordinis receptis, nova dignitas acceffit. Eos inter fuit STEPHANUS de la RIVIERE, qui prælegente CAROLO STEPHANO diffecabat. Ipfe chirurgorum Parifinorum princeps AMBROSIUS PARÆUS conftanter fe fcribit *barbier chirurgien* (x). Ipfe etiam THEODORICUS de HERY titulum fibi fecit *lieutenant du premier barbier du Roi.*

In ITALIA, fcientiarum matre, medici nunquam Chirurgia fe abdicarunt. Et XIII. feculo, & XIVto, & demum XV. & XVI. feculo Profeffores medici Academiæ Bononienfis, Patavinæ, aliarum in ITALIA illuftrium fcholarum, & manu curaverunt & confilio, & inter iftos viros fummi chirurgi exftiterunt. Præter hos eruditos chirurgos eadem ITALIA etiam plebeios alios aluit. NURSIA, nefcio quo privilegio, herniotomorum fchola facta eft.

In

(o) a. 1544. 1577. 1603. &c. conf. *hift.* pag. 177. (p) pag. 186. (q) a. 1551: p. 189. a. 1618. p. 190. (r) pag. 94. a. 1423. p. 36. (s) pag. 108. (t) a. 1491. p. 87. 97. 101. 106. 107. conf. p. 92. (u) pag. 116. feqq. (x) primis editionibus *des adminiftrations anatomiques de la maniere de traiter les playes.*

In CALABRIÆ (y) civitate TROPEA homines acuti ingenii artificiales nasos adfigere, & deformitatem faciei a novo morbo ortam reparare receperunt. (De his hominibus confer *decorat. pag.* 633.)

§. XCIII. Literarum feculo XV. renovatarum lux paulatim etiam ad Chirurgiam penetravit fub novi feculi ortum, & melior ftilus barbaræ illi Arabiftarum dialecto fucceffit. Medici a conpilatione ad naturam cœperunt redire, nova etiam arti falutari præfidia ab anatome accefferunt, quæ fub ifto tempore fufcitata, rapida cœpit incrementa. Plerique plufculis annis, chirurgi de medicorum fuerunt ordine.

§. CXXXVII. Anno 1567. chirurgi Parifini obtinuerunt, ut literæ Regiæ in *parlamento* feu fenatu Parifino in publicos faftos reciperentur, quibus a barbi tonforibus feparati, & univerfitati Parifinæ adfcripti funt. Ita jam FRANCISCUS I. fanxerat, ut tamen fenatus ei legi obftaret. Eandem legem HENRICUS III. a. 1571 confirmavit (z). Ita ad annum ufque 1596. medicos inter & chirurgos res compofitæ fuerunt, ut tamen 15. die Novembris chirurgi jurejurando fe medico ordini adftringerent (a). Gradus tamen publicos fuis eo tempore difcipulis conferebant, fruftra reclamante fubinde & Univerfitate & Facultate medica.

§. CXCII. Anno 1604. publica auctoritate abrogatum eft fœdus inter chirurgos, quo medici ab anatome arcebantur (b).

§. CCXXXVI. His temporibus Chirurgia mafcula in univerfa EUROPA, fed potiffimum in ITALIA languebat. Paffim medici hujus ævi conqueruntur, ad ferias & difficiles adminiftrationes vix Chirurgum reperiri, cui fidas, aut qui eas fufcipiat. Unicus a. 1627. ROMÆ, tanta in urbe, chirurgus fuit, qui faceret obftetriciam (c). Neminem anevryfmati manum admovere aufum J. B. SYLVATICUS in proprio de eo malo libro. Calculi fectionem NURSINIS relinqui V. BARONIUS (d) & alii querebantur. Cum Gallus chirurgus (du TAU) tendines confueret, res pro incantamento habita eft (e). Verum fubipfa hæc tempora exftitit medicus MARCUS AURELIUS SEVERINUS, THURIUS, THARSENSIS, CRATHIGENA (f), qui NEAPOLI medicinam utramque faciebat, idem incifor, vir animofus & ardens, qui ferrum & ignem ex antiqua GRÆCIA in patriam reduxit.

§. CCXL. Anno 1634. Facultas Parifina primum Profefforem Chirurgiæ conftituit.

§. CCXCVI. LUDOVICUS XIV. perpetuis bellis implicitus Chirurgiæ utilitatem propius didicit æftimare, eamque artem omnibus modis adjuvit, privilegiis, & honoribus impertitis, fcholis fenfim erectis, militaribus

(y) PETRUS RANZANUS in *annalibus mundi* a. 1442. fcriptis. (z) Vide hæc *rech. fur l'hift. de la Chir.* p. 195. &c. (a) p. 221. (b) PREVOST p. 27. (c) FABER ad HERNANDEZ *plant. Mexican.* p. 267. (d) De *tripl. oper. maj.* (e) *Phil. Tranf.* n. 265. (f) A CRATHONE.

bus potiſſimum noſodochiis conſtitutis. Ita ad urbem regiam, alioquin nunquam celebriorum doctorum egenam, exteri cœperunt confluere, & Obſtetriciam reliquamque Chirurgiam per ipſa artis opera diſcere.

§. CCCCVIII. Circa annum 1690. chirurgorum Pariſinorum fama magis & magis prævaluit, ut HARDERUS, KOENIGIUS, BRUNNERUS, ſenſimque omnium gentium medici PARISIOS Chirurgiæ cauſa adierint. Nam & ipſe Rex inter perpetua bella ſaluti ſubditorum conſuli volebat, novaſque paſſim cathedras, nova noſocomia militaria conſtituit, quibus præſidiis inſtructi chirurgi & in arte ſua proficerent, & docendo inclareſcerent. Multum etiam contulit, quod ſpecimina a candidatis ſeveriſſima fuerint exacta (g). Paulatim chirurgicam etiam ſuppellectilem perfecerunt, & difficiliores adminiſtrationes in uſum revocarunt, quas nuperorum deſidia ſiverat in oblivionem delabi.

§. CCCLXXXVI. FRANCISCO GIGOT de la PEYRONIE debetur potiſſimum Accademia chirurgorum a. 1731. inſtituta, & a. 1743. novis legibus & privilegiis ornata.

In ejusdem *Bibliothecæ chirurgicæ* T. II. ſequentia huc referas: pag. 132. chirurgi Pariſini anno primum a. 1730. inter cenſores regios adlecti ſunt.

Ibid. pag. 151. & 249. Accademia chirurgica ſollicitante FRANCISCO de la PEYRONIE anno primum 1732. in GALLIA convenit, & ejus ſtatuta anno 1743. a Rege confirmata ſunt, & primum commentariorum volumen prodiit. Eadem præmia iis propoſuit, qui optime ad quæſtiones chirurgicas reſponderent. Neque dubitari poteſt, æmulationem, quam præmia propoſita quotidie inflammant, utilemque ambitionem novis inventis in conſeſſu idoneorum judicum excellendi, multa bona arti chirurgicæ promittere, accuratiorem potiſſimum & minutiorem obſcuriorum malorum, difficilioris ſignorum diſcriminis, adminiſtrationum ſubtiliorum, inſtrumentorum denique, quæ ſimplicitatem cum vera utilitate conjungant.

Idem ibid. pag. 251. Anno 1743. Facultas chirurgorum Pariſina condita eſt regio privilegio, ut chirurgi ſibi ſuas ſcholas, ſuos profeſſores, ſua examina, ſuos honores haberent, a medicorum inſpectione pene undique ſoluti, ut demum in litterariam ſocietatem colligerentur, neque ad *magiſterii* in Chirurgia gradum admitteretur, niſi qui artium eſſet magiſter. Ea nova privilegia eo tempore medicis inviſa inſuitas pepererunt querelas & apologias, cum medici antiqua decora vellent tueri, chirurgi favorem potentium experti novos honores tuerentur.

CLAUDIUS NICOLAUS le CAT. Ejus *lettre ſur les avantages de la reunion du titre de docteur en Medecine avec celui de maitre en chirurgie.* PARIS 1766. 8. Chirurgos merito loco cedere medicis, qui numeroſioribus malis medeantur. Recte in GERMANIA medicos manu curare, neque

(g) DIONIS *preface.*

que ad eundem in arte gradum chirurgum pervenire illiteratum, ad quem vir doctus emergat. De Monachorum in nosocomio *de la Charité* super chirurgos dominio; de sordibus nosodochii *l'Hôtel Dieu* queritur. HALLER. V. *pag.* 529.

BERNARDUS de SYLVA MOURA, Archiater Lusitanicus. Ejus *dissertagao medica en defensa de sangria da salvatella directa o ferecida a os professores de Medicina.* LISBON. 1735. 4.

Ejus *escrupulos medicos e reparos chirurgicos.* Ibid. 1739. 4.

Ejus *dissertagao medica illustrada ou sangria de la salvatella defendida.* LISBOA 1739. 4. CAP. de VIL.

CAROL. FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus *Chirurgia medicis vindicata.* JEN. 1749. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Memoire ou l'on fait voir en quoi peut consister la preeminence de la Medecine sur la Chirurgie. PARIS 1736. 4. Contra medicos, & contra diss. LUDOVICI de SANTEUIL.

Declaration du Roi portant, que le premier chirurgien sera autorisé à nommer les lieutenants & greffiers dans les communautés des MM. chirurgiens des villes du Royaume du 3. *Sept.* 1736. PARIS 1736. 4.

Second memoire pour les chirurgiens (par M. PETIT;) *en reponse à la question de Medecine* PARIS 1736. 4.

Seance publique de l'Academie de Chirurgie in Merc. de France 1736. *Juil.*

Lettre (HECQUETI) *d'un Medecin de la Faculté de Paris, sur ce que c'est que le brigandage de la Medecine.* PARIS 1736. 8. 12. recusum cum *brigandage de la Chirurgie.*

Lettre d'un Docteur en Medecine à un maitre en Chirurgie. PARIS 1736. 4.

Reponse à la lettre d'un Docteur en Medecine de la Fac. Ibid. 1736. 12.

Lettre de M. à un ami de Province. Ibid. 1736. 12.

Reponse à la lettre de M. à un ami de Province par Des Rosiers maitre chirurgien. PARIS 1736. 12.

Lettre à l'auteur des obss. sur les ecrits modernes (alias *lettre d'un Pacificateur*) *Merc. de France* 1736. *Aout.*

Reponse d'un Chirurgien à la lettre inserée dans le Merc. de Franc. du Mois d'Aout & adressée aux autres des observations sur les ecrits modernes. PARIS 1736. 12. quæ est *reponse d'un Pacificateur.*

LUDOV. de SANTEUIL. Ejus disp. *non ergo est medico chirurgus certior.* PARIS 1736. 4. etiam Gallice. Latine ibid. 1736. 4. recusa cum sequenti libello:

Ejus *des proprietés de la Medecine par rapport à la vie civile.* PARIS 1739. 12. Contra chirurgos ad litem eo tempore ferventem. Anatomen rectius callere fatetur, physiologiam esse medici. Medici auxilium etiam in morbis chirurgicis requiri. Ab Universitate Parisina chirurgos inter discipulos medicæ Facultatis numerari: anni 1724. lege teneri, ut jurejurando obsequium Decano promittant.

Idem non addito nomine respondit PAR. 1736. *reponse d'un Medecin Anglois à la critique de la these de M. Maloet.* Ibid. 1736. 12.

PETR. MALOET & PAYEN. E. *Chirurgia non est Medicina certior.* PARIS 1736. 4. Et idem titulus cum nominibus GUILIELMI de MAGNY, & LUD. JAC. PIPEREAU Ibid. 1736. 4.

Extrait de la these de M. Maloet. obss. sur les écrits modernes 1736. *T. V. Refutation de la these de M. Maloet* in iisdem *obss.* JAN. 1736.

Relique à l'auteur des observations sur les écrits modernes à l'occasion de son extrait sur la reponse d'un Medecin Anglois. PARIS 1736. 12. HALLER.

Anno 1737. fervebant iterum lites medicos inter & chirurgos Gallos contra medicos prodierunt:

Lettres sur les disputes entre les medecins & les chirurgiens. PARIS 1737.

Contra chirurgos:

Le Baillon, ou reflexion adressées à l'auteur de la lettre inserée dans le Merc. de France Août dernier au sujet de la dispute qui s'est elevée entre M. MALOET *& un Medecin Anglois d'une part, & les chirurgiens de l' autre par Mr. Medecin.* PARIS 1737. 4. In PETITUM, aliosque ejus gregis. Tribuerunt LUDOVICO de SANTEUIL.

Responderunt chirurgi in *reponse de M, D. M. chirurgien d'Orleans au Medecin auteur du Baillon.* PARIS 1737. 4.

JOH. ASTRUC. Ejus *lettre sur un écrit, ou second memoire pour les chirurgiens.* PARIS 1737. 4. Medicos de lue venerea docuisse, quæ sibi chirurgi tribuunt.

Ejus *seconde lettre.* Ibid. 1738. sanandæ lu's curam ad medicos spectare.

Ejus *troisieme & quatrieme lettre à M. de Laire sur un écrit intitulé reponse d'un chirurgien de S. Come à la lettre de M. Astruc.* Ibid. 1738. 4. Nil invenisse JOHANNEM de VIGO. Dudum ante T. de HERY varios medicos Gallos ROMAM petiisse.

Ejus *cinquieme lettre sur l'extrait, qui a été fait de la quatrieme par* (l'Abbe de FONTAINE). Ibid. 1738. 4. Carpensem BERENGARIUM utique

que medicum fuisse. Chirurgos sua habere a medicis. PETITUM propria pecunia homines alere, qui contra medicos libellos scriptitant.

Ejus *la necessité de maintenir dans le Royaume les écoles de Chirurgie qui y sont établies dans la Faculté de Medecine.* PARIS 1749. 4. Ordinem medicum duos Professores Chirurgiæ absque stipendio constituisse: a Regia liberalitate vix sublevari, & annonam mereri medicos, qui Chirurgiam doceant.

Ejus *état des contestations entre la Faculté de Medecine & les communautés des M. M. chirurgiens & les Sr. de la Peyronie.* PARIS 1747. 4. Tribuitur enim JOHANNI ASTRUC. Pro medicorum prærogativa. Nusquam in universo regno chirurgum unquam receptum esse, nisi medicis præsentibus & consentientibus. Contra immodica petita FRANCISCI de la P. qui solus velit honores tribuere chirurgicos. Medici petunt ne chirurgis medicinam liceat fecisse, neve majoris momenti curationem adgrediantur, nisi consulto medico.

Ejus *memoires pour servir à l'histoire de la Faculté de Medecine de Montpellier.* PARIS 1767. 4. Fit mentio de GUIDONE de CHAULIACO, aliisque Chirurgiæ auctoribus. HALLER. V. *pag.* 697.

Reponse d'un chirurgien de S. Come à la premier lettre de M. Astruc. PARIS 1737. 4.

Lettre de J. L. Petit à M. Astruc. Ibid. 1737. 4. cum ejus epistolis recusa, alii 1738. 4. PORTAL.

Douze lettres de M. Astruc, Petit, & autres sur les differens entre les medecins, & les chirurgiens sur le droit, qu'a M. Astruc d'entrer dans ces disputes, sur la preference qu'il se donne en comparant son ouvrage à celui de Thierri de Hery par M. chirurgien de Rouen à M. chirurgien de Namur avec leurs reponses. PARIS 1737. 8. alii 1738. 4.

Lettre de M.... Maitre es arts & chirurgien juré à un de ses amis & reponse à celle de M. Pistous D. de Montp. Med. de Martigny 1737. 12.

Second memoire pour les chirurgiens. PARIS 1737. 4.

Der Statt Kaufbeuren Ordnung nach welcher sich die Hebammen zu verhalten haben. 1737. 4.

Alia est collectio: (ab ea, quæ *pag.* 940.) *Lettres sur les disputes des medecins & des chirurgiens. Lettre de M. L. M. à M. P. C. Reponse de M. P. C. Seconde lettre de M. P. C.* PARIS 1738. 12.

Lettre d'un avocat de Paris à un de ses amis de Province (au sujet des disputes, qui se sont elevées entre les medecins & les chirurgiens) PARIS 1738. 12. Pro medicis.

Reponse à l'écrit intitulé, Cleon & Eudoxe touchant la preéminence pretendue des medecins sur les chirurgiens adressée par M. des Roziers chir. d'Estampe à M. Andry D. regent de la Fac. PARIS 1738. 4.

Reflexion sur les ouvrages de literature T. IV. PARIS 1738. *& in obsserv. sur les écrits modernes Tom.* 13. 1738. *Juin.* Aliqua huc faciunt.

Sur la seance de l'Acad. de Chirurgie.

PROCOPE COUTEAUX *trois lettres pour savoir, si les chirurgiens savent la Medecine, & s'ils peuvent l'exercer.* PARIS 1738. vel 1739. HALLER.

COMES de BIEVRE in *Comm. Litt. Nor. n.* 17. de collegio chirurgico HAFNIÆ constituto.

JACOB. KIRKPATRIK in *tr. on putrefaction,* refert de societate chirurgorum navalium ejusque legibus. HALLER. V. *pag.* 487.

K Majestäts medicinal ordningar utgangne an. 1699. 1. *nyo uplagde.* STOKHOLM 1742.8. Constituitur collegium medicum, cujus auctoritati & physicis obstetrices subjiciuntur. Chirurgis praxis medica interdicitur &c. HALLER.

J. BAPT. LUDOV. CHOMEL *Essai historique sur la Medecine en France.* PARIS 1762. 12. Varia ad historiam etiam Chirurgiæ spectant. Circa a. 1281. chirurgos & pharmacopolas absque ullo dubio medicis subjectos fuisse, & sacramentum apud Decanum dixisse. Nullum fuisse chirurgorum doctorum & illiteratorum discrimen a. 1350. & chirurgos & pharmacopolas a medicis in ordinem fuisse redactos. Auctorem libri *recherches sur la Chirurgie* passim corrigit. HALLER.

CLIFTONI, Angli librum, cujus Gallica versio PARISIIS ... 12. prodiit cum titulo: *Etat de la Medecine ancienne & moderne, avec un plan, pour perfectionner celle-ci, par Monf. Clifton,* cognitum ulterius ait se non habere KESTNERUS, quam, quod in novis litterariis Lipsiensibus anni 1743. pag. 311. seq. de eodem refertur; jure optimo mereri illum nomen historiæ artis medicæ: in qua vero opiniones, dogmata & hypotheses medicorum, qua veterum, qua recentiorum, non nude tantum recensentur, sed simul severe examinentur atque censeantur.

Anno 1743. *Facultas chirurgorum Parisina* regio privilegio constituta est, ut chirurgi sibi suas scholas, suos professores, sua examina, suos honores haberent, a medicorum inspectione pene undique soluti, ut demum in litterariam societatem colligerentur, neque in *Magisterii* in Chirurgia gradum admitteretur, nisi qui artium esset magister. Hæc nova constitutio & privilegia multarum querelarum & apologiarum fuerunt causa: (ut jam dictum est *pag.* 938.) quas celebr. PORTALIUS ita recenset:

Declaration du Roi concernant la communauté des M. M. chirurgiens de Paris donnée 23. *Avril* 1743. PARIS 1742. 4.

Précis

Précis pour les chirurgiens de Paris contre les Medecins de la même ville sur une demande des medecins qui consiste à assister comme simples spectateurs muets aux Examens de reception des chirurgiens. Ibid. 1743. fol. Est breve historiæ chirurgicæ compendium. HALLER.

Memoire pour les Doyens & docteurs regens de la Faculté de Medecine en l'Université de Paris contre les prevôts & communauté des M. M. chirurgiens, & contres J. Bourdelin, Bonaventure Furnier, & autres aspirans en Chirurgie. Ibid. 1743. 4. etiam in fol. Integra chirurgorum Parisinorum historia. Anno 1544. obtinuisse chirurgos a FRANCISCO I., ut gradus baccalaurei, magistri licentiati, Professorium demum decus possent adquirere. Reclamasse medicos, & quæ communem cum ipsis causam fecerit, Universitatem Parisinam. Sanctum esse a. 1551., & a Regni statibus Blesis a. 1580. confirmatum, ne chirurgi ullum canditatum reciperent, nisi præsente medici ordinis Decano. Anno 1724. edicto regio confirmatum esse annuum tributum a chirurgis ordini medico depensum, & jurisjurandi præstationem, quæ omnia nunc medicis eripiantur. Ex tonsoribus, non ex illis litteratis chirurgis, primos in arte magistros esse delectos. Ceremonias chirurgorum a STEPHANO PASQUIER pro mimo haberi. Chirurgos togatos discipulos facultatis medicæ fuisse, ipsis confitentibus. Anno adhuc 1721. Decanum ordinis medici receptioni candidatorum adfuisse, & vota chirurgorum addidisse irrita. Sic senatus auctoritate 4. Sept. 1743. chirurgorum electio irrita redditur, ut medicos jubeantur ad explorandum invitare. HALLER.

Sommaire pour la Faculté de Medecine de Paris contre les chirurgiens de la même ville pour servir de refutation aux fables avancées dans leur memoire intitulé Précis. Ibid. 1743. fol.

Reflexion sur la declaration du Roi du 23. Avril 1743. 8. Pro medicorum juribus: multa mala redundare ex chirurgis litteratis, neque manu curandi artem exercentibus.

Argumens en faveur de la Faculté de Paris. Signé Procope Couteaux & Col de Willars 1743. fol.

Observation sur un écrit intitulé Reflexion sur la declaration du Roi &c. Ibid. 1743. 4. *avec une replique aux reponses des Medecins.* Est chirurgorum apologia pro sui ordinis a tonsoribus separatione. Falso hic adfirmant PARÆUM & THEODORICUM de HERY fuisse de chirurgorum togatorum grege. HALLER.

Ejusdem L. *seconde edition avec une replique aux reponses des medecins.* Ibid. 1743. 4.

Notes sur les Reflexions. Ibid. 1743. 8. Chirurgos litteratos, HEVINUM, QUESNAI aliosve neminem habere, qui ipsis se committat, artemque a solis illiteratis chirurgis exerceri. FR. de la PEYRONIE (quo solicitante

citante hæc nova Academia condita est) maximum lucrum ex licentia confice- re, quam tot hominibus vendat. Tribuunt PROCOPIO.

Nouvelles reflexions sur la declaration du Roi 1743. *concernant la communauté des M. M. chirurgiens jurés de Paris.* Ibid. 1743. 8. Dicunt esse LUDOVICI de SANTEUIL.

Lettres & reflexions sur la qualité de maître es arts, nouvellement exigée pour être chirurgien de S. Come. Ibid. 1743. 8. Eidem SANTEUIL tribuunt.

Memoire pour la Faculté de Medecine de Paris, contre l'auteur des observations. Ibid. 1743. 12. Ordinem medicum chirurgos togatos tanquam matrem respicientem filios in suum sinum recepisse a. 1596. Nunquam ordinem medicum chirurgos habuisse nisi pro suis discipulis.

Requête au Roi F. de la Peyronie & le corps des chirurgiens de Paris represent &c. avec l'extrait des registres du Conseil qui portent. Vu le present memoire & les statuts. Ibid. 1743. 4.

Idem *extrait* seorsim ibid. 1743. 4.

Lettres d'Octroi du Roi aux chirurgiens de Paris de semblables privileges, que les suppots Regents & Docteurs de l'Université de Paris du mois de Janvier 1544. *enregistrées le* 11. *Sept.* 1611. *confirmées en Parlament le* 12. *Sept.* 1644. Recus. PARIS 1743. 4.

Statuts privileges & Reglemens du college de Chirurgie de la ville de Paris. PARIS 1743. 4.

Statuts privileges & Reglemens du college de Chirurgie de la ville de Paris. PARIS 1743 4.

Recueil de pieces & memoires pour les MM. es arts & science de Chirurgie contre la Faculté de Medecine concernant la declaration du Roi du 25. *Avril* 1743. PARIS 1750. Novus titulus.

Lettres d'un medecin de Paris à un medecin de Province sur la place de medecin consultant occupée par M. de la Peyronie. Ibid. 1743. 8. In SYLVÆ locum successisse præter consuetudinem & leges. CAROLUM GUILLEMEAU verum fuisse medicum, PARISIIS post solita pericula admissum.

Le medecin & le chirurgien contens, actions de graces à Themis à l'occasion de l'arrêt de la cour du 4. *Sept.* 1743. 8. Ibidem.

Le medecin avocat malgré lui. Ibid. 1743. 8.

Entretiens familiers de deux garçons apoticaires sur la Medecine generalement prise. Ibid. 1743. 12.

Lettre d'un garçon barbier à l'abbé des Fontaines, au sujet de la maitrise es arts. Ibid. 1743. 8. Esse de BARBEU du BOURG.

Themis & le malade pour la subordination dans la Medecine. Ibid. 1743. 8.

Le

Le ſpectre apparition premier chirurgi.

LAURENT FERRET *des moyens de former des parfaits chirurgiens.* Ibid. 1743. 4. Contra MORANDI *diſcours dans lequel on prouve qu'il eſt neceſſaire au chirurgien d'être letré.* Ibid. 1743. 4. Frigere chirurgos, neque eam artem a litteris adjuvari. HALLER.

JULIANUS OFRAI vulgo la METTRIE. Ejus *ouvrages de Penelope, ou Machiavel en Medecine par Aletheius Demetrius* T. I. BERLIN 1748. T. II. ibid. 1748. 8. T. III. ibid. 1749. 8. Acerba in medicos Pariſinos Satyra, ſolo excepto PETRO SENAC. Chirurgos male privilegia medicorum ſibi adrogare: medicum melius educatum, doctiorem, melius utriusque artis limites inturbatos ſervare. HALLER. V. *pag.* 126.

CHRIST. GUIL. KESTNERUS, medicus. Ejus *kurzer Begriff der Hiſtorie der mediciniſchen Gelahrtheit überhaupt.* HALÆ 1743. 8. Compendium hiſtoriæ medicæ artis litterariæ generalioris.

Ejus *bibliotheca medica, optimorum per ſingulas Medicinæ partes auctorum delectu circumſcripta & in duos tomos diſtributa.* JENÆ 1746. 8. Auctores claſſicos medicos ac chirurgicos ſub variarum materiarum titulis non ſine proprio addito judicio erudite recenſet. In T. I. cap. 1. ſect. II. §. IX. ſcriptores hiſtoriæ chirurgicæ locavit; nempe GUIDONEM de CHAULIAC, CONRADUM GESNERUM, MARC. AUR. SEVERINUM, JOHANNEM v. HORNE, & GOELIKIUM. Neminem deprehendi, qui de hiſtoria chirurgicæ artis ſolicitum ſe præbuerit, & peculiari commentatione hoc ex inſtituto egerit, ſi ſolum GOELIKIUM excipias, queritur.

ANDREAS WESTPHAL. Ejus *curationes morborum internorum, quæ a chirurgis ſuſcipiuntur a Magiſtratu non eſſe tolerandas,* GREIFSWALD 1743. 4. HALLER. V. *vuln.*

Ad novas chirurgorum cum Medicis lites, & ſequentia pertinent:

Recherches critiques & hiſtoriques ſur l'origine, ſur les divers états & ſur les progrès de la Chirurgie en France. PARIS 1744. 4. & 12. 2. vol. Tribuitur FRANCISCO QUESNAI. Cauſam certe chirurgorum contra medicos tanta contentione orat, ut fidem ei narrationi facile tribuas; tot tamen falſa, & manifeſto falſa veris miſcet, ut infra FRANCISCI famam ſit. De antiquis medicis chirurgis GALLIÆ, vulgo *Mires.* LANFRANCUM, GUILIELMUM de SALICETO chirurgos facit, qui manifeſtiſſime clerici fuerint, & medici, ut LANFRANCUS ſuum ordinem a laicis diſtincte ſeparet, qui chirurgi fuerint. Alios medicos-chirurgos noſter admittit, quorum caput facit JOHANNEM PITARD, primum D. LUDOVICI & ejus filiorum chirurgum. Verum & iſte de medicorum ordine fuerit, ut ex toga adgnoſcas, ex magiſtri titulo, qui etiamnum Doctoris habet ſignificationem, ex loco, quem

quem hi medici in Univerſitate tenuerunt, ex LANFRANCI medici phyſici certiſſima in eorum collegium adoptione, ex ſtudiis demum biennii in Medicinam phyſicam ex lege impenſi. Qui tamen cælibatum ægrius ferebant, ii ſeorſim a medicorum collegio receſſerunt, & toga uſi, laicorum nomine diſtincti, aliquem in Univerſitate gradum tenuerunt, hactenus a tonſoribus diverſi. Paulatim tonſores a medicis eruditi, iisque ſubjecti, in artis exercitio prævaluerunt. Tunc etiam togati chirurgi, ne ab Univerſitate rejicerentur, medicorum ſe profeſſi ſunt diſcipulos, & apud eos litterarum ſtudium manſit, ut eo minus auctorem noſtrum probes, qui medicos-chirurgos & in univerſum litteras contemnit. Inde a. 1613. chirurgi bene multi cum tonſoribus ſub auctoritate ordinis medici coaluerunt, eaque unio a Senatu a. 1657. & 1672. & alias confirmata fuit, & etiam a. 1699. novæ conjunctorum chirurgorum leges ab ordine medico confirmatæ fuerunt. Verum anno demum 1743 Regia lege tonſores a chirurgis ſeparati, hi toga ornati, Univerſitati tanquam magiſtri adgregati, & paulatim medicis undique æquati fuerunt, ut ſuas haberent cathedras, ſuos honores, tantum & umbram quamdam veteris obſequii medicis debeant. Adjectus eſt *index funereus chirurgi* de VAUX. Medici aliqua æmulatione moti hinc quidem lege agere cœperunt, inde & ipſi majorem in Chirurgia ornanda laborem ponere, ut etiam baccalaureos ſuos cogerent, operationes chirurgicas demonſtrare, & cathedram chirurgicam aperuerint, chirurgis exoſam, & frequentes diſputationes chirurgici argumenti ediderint. HALLER.

Requête au Roi pour le D. & DD. Reg. contre le S. de la Peyronie &c. contre la communauté des chirurgiens jurés de Paris, ſur la queſtion préliminaire de la proviſion, concernant les examens, & la delivrance des cadavres. PARIS 1744. 4. Contra GARENGEOTUM & C. VERDIER, cum pro obtinendis cadaveribus anno adhuc 1742. ſupplices ad Decanum litteras dediſſent, nunc vero dare omitterent. Queruntur etiam medici, quod chirurgi nullos aut candidatos aut obſtetrices admittere maluerint, quam medicos ad *examina* vocare. Sed ea ad Regem data petitio non fuit admiſſa. HALLER.

Memoires pour les Prevôts & Gardes de chirurgiens jurés de Paris contre les Doyen & DD. Regens de la Fac. de Medecine. PARIS 1744. 4. PORTALIUS.

Premiere reponſe pour le D. & les DD. Regens de la Faculté contre le S. de la Peyronie & la communauté des MM. chirurgiens. PARIS 1744. 4. Non FRANCISCUM GIGOT verum Chirurgiæ caput eſſe, eos honores ordini deberi medico. Male eumdem candidatorum admiſſionem ſibi ſoli ſumere. Male confundi exercendæ artis licentiam cum licentia ſumendorum honorum. Contra privilegium docendi, quod chirurgi invadant. HALLER.

Re-

Reponſe du Recteur, Doyens, Procureurs & ſuppots de l'Univerſité de Paris au memoire de S. de la Peyronie inſeré dans l'arrêt du Conſeil 26. Aout 1743. PARIS 1744. fol. Nitidiſſime ſcripta diſſertatio. Rejicitur chirurgorum ambitus, qui honores ab Univerſitate erogatos invadebant, nullo Univerſitati præſtito obſequio, & doctores Chirurgiæ vocari adfectabant. Anno primum 1436., deinde 1585. & 1589. chirurgos ab Univerſitate adoptatos fuiſſe, ea conditione, ut medicorum eſſent diſcipuli. Repulſam tuliſſe eosdem, cum vel philoſophis ſe adjungere, vel peculiarem in Univerſitate facultatem conſtituere vellent, neque contra reclamantem ſcholam Pariſinam voluntatem HENRICI III. prævaluiſſe. Iterum a. 1612. interdictum eſſe chirurgis togatis ne docere vellent; anno vero 1624. ne theſes defenderent. Nuper anno 1726. Univerſitatem a Rege petiiſſe ne chirurgi prælegerent. Statuta chirurgorum ſublectæ eſſe fidei, & nuper compilata HALLER.

Premier Memoire pour le Doyen & DD. RR. contre les S. FR. de la PEYRONIE, *& la communauté des MM. chirurgiens jurés de Paris en reponſe a leur Memoire inſeré dans l'arrêt du Conſeil 2. Aout* 1743. PARIS 1744. 4. PORTAL.

General Taxordnung für Medicos, Chirurgos, und Apotheker. BRESLAU 1744. 4.

Arrêt du Conſeil d'Etat du Roi, qui ordonne l'execution des edits ſtatuts & reglemens concernant la Chirurgie & la barberie, que les acquereurs des offices pour les barbiers & les perruquiers feront tenus de s'y conformer, & que les lieutenants du premier chirurgien acquereront les mêmes droits, mais ſeront tenus d'apeller à toutes les aſſemblées les controleurs & inſpecteurs Arrêt du Fevrier 1743. & du 3. Juillet &c. PARIS 1745. 4.

Second Memoire pour le Doyen & les DD. Regens de la Faculté de Medecine contre le S. de la Peyronie & les Prevôts & Communauté des MM. chirurgiens de Paris. Ibid. 1745. 4. Multa continet ad hiſtoriam Chirurgiæ gallicæ facientia. LANFRANCUM utique medicum fuiſſe. Chirurgiam a. 1301. inter opificia fuiſſe numeratam (*un metier*). Anno demum 1436. chirurgos in gremium Univerſitatis receptos fuiſſe. A. 1647. repetito iis interdictum eſſe, ne cadavera acciperent diſſecanda, niſi conſentiente medicorum Decano. A. 1494. ordinem medicum poſt multas tonſorum ſupplicationes exoratum, prælectiones iis conceſſiſſe, interque ſuos diſcipulos recepiſſe, quod fœdus ſæpe ſit renovatum. HABICOTUM tonſorem fuiſſe, & ſero ad Chirurgos togatos tranſiiſſe: iſtos togatos inertes fuiſſe, & parum practicos. Anno 1671. lege confirmatum eſſe, ut præſentibus medicis chirurgi candidatorum profectus explorarent, & a. 1676. juſſos chirurgos annuum ordini medico præſtare jusjurandum atque tributum. A. 1699. cum medicos inter & chirurgos ſumma intercederet concordia, medicorum jura ſuprema in ſtatutis chirurgorum conſervata fuiſſe. Cum ab anno 1714, & 1719. tributum

tum & in *examinibus* præsentiam medicorum detrectarent, in ordinem redactos esse lege anni 1724. chirurgos tributum & jusjurandum a. 1725. sponte medicis obtulisse, quod utrumque a. 1742. negaverint, neque judici a. 1739. paruerint, a quo medicos ad examen jussi sint invitare. In eorum curationibus plurimum esse errorum, & in sanatione morborum venereorum flagitiorum & scelerum. Cum magno reipublicæ periculo FRANCISCUM de la PEYRONIE adrogare sibi jus tribuendæ licentiæ operandi. Ridentur experimenta Fr. QUESNAI, FOUARTI, HEVINI. FRANCISCUM la P. non esse legitimum medicinæ doctorem. Librorum chirurgicorum censuram ab omni tempore medicis concessam, etiam a. 1575. & 1672. HALLER.

A Messieurs les administrateurs des hôpitaux signé par M. Lepine Doyen. PARIS 1745. fol. Cum VERDIER & GARENGEOT absque Decani consensu cadavera poscerent, petunt medici, ne obtineant. HALLER.

Lettre miraculeuse adressée a M. le medecin & avocat malgré lui. PARIS 1745. 8. PORTALIUS.

ANTONIUS LOUIS. Ejus *examen des plaintes des medecins de Province, & refutation de divers memoirs de M. Combalusier en faveur de la Faculté de Medecine.* PARIS 1748. 4.

Ejus historia Academiæ chirurgorum ad a. 1743. habetur in *Memoire de chirurgie* T. IV. HALLER. V. *pag.* 133.

MICHAEL PROCOPE COUTEAUX *discours sur les moyens d'etablir une bonne intelligence entre les medecins, & les chirurgiens.* PARIS 1746. 4. Sermo in scholis medicis eo anno pronuntiatus, sale plenus & ironia. Chirurgos nova petere. Medicos sua tueri. Medicis inspectionem in Chirurgiam deberi. Chirurgiam a medicis in EUROPA natam esse, ipso fatente PARÆO. Non sufficere clinicis consiliis chirurgos. HALLER.

Memoires pour les S. de la Peyronie, & le Prevôt & College des chirurgiens contre le Doyen & la Faculté de Medecine. PARIS 1746. 4. Fuisse utique litteratorum chirurgorum collegium, qui absque ulla subjectione, quam medicis debuerint, honores Artis suæ candidatis tribuerint. Nuperam legem nihil novi chirurgis dare, reddere vero antiquum splendorem, quem anno 1660 Senatus obscuraverit. (Male certe chirurgi physicos & LANFRANCUM suis annumerant, qui verissimi medici fuerint, neque satis dilucide respondent ad decreta Universitatis anni 1436. & 1515., quibus se scholares medicorum sint confessi, quorum scholas auscultarent. Fatentur iidem leges Regni Blesenses jussisse chirurgos medicis præsentibus suos recipere candidatos, neque cadavera sibi promissa fuisse, nisi medicis præsentibus. Ita HALLER).

HENR. FRIDER. DELIUS. Ejus *Entwurf einer Erläuterung der deutschen Gesetze, besonders der Reichsabschiede aus der Arzneygelahrtheit und Naturlehre.* ERLANGEN 1753. 4. Primum index legum Germanicarum,

rum, etiam ad Chirurgiam ſpectantium. Deinde notæ ad conſtitutionem medicam Baruthenſem, & in agyrtas aliqua. HALLER. V. *pag.* 137.

Eſtatutes del real collegio de Profeſſores Cirujanos de Madrit aprobados par S. M. en MADRIT 1747. 4.

A crecidos del real collegio de Profeſſores Cirujanos de Madrit aprobados para S. M. MADRIT 1748. 4. HALLER.

Sammlung einiger Schriften von dem Urſprung und den Schickſalen der Wundarzneykunſt und Zergliederung 1747. 8. abſque loco. HALLER.

Ordnung, Generaltax, ſowohl für die Medicos und Chirurgos, als Apotheker im Erzherzogthume Schleſien. BRESLAU 1747. 4.

Requête au Roi pour les Doyens & Docteurs regens de la Faculté contre le premier chirurgien, prevôts & communauté des chir. jurés de Paris avec le Memoire de conſultation ſur le faux. PARIS 1747. 4. Chirurgos fictitia produxiſſe ſtatuta, ordinemque annorum manifeſto invertiſſe, annum 1600. refinxiſſe in 1268. recentiori manu uſos, foliis etiam evulſis, per chirurgum de la NOUE.

Conſultation pour les Doyens & Docteurs regens de la Faculté contre les prevôts, & les chirurgiens jurés de Paris. PARIS 1747. 4. Advocati conſulti reſpondent in chirurgorum legibus fraudem manifeſtam eſſe. Archiatri Regii ſubſcriptis nominibus oſtendunt, ſe cum reliquis medicis ſentire. HALLER.

Ordonnance du Roi portant reglement general concernant les hôpitaux militaires du 1. *Janvier* 1747. PARIS 1747.

Arrêt de la cour du Parlement, qui declare qu'en conformité des declarations de 1710. & 1719. *tous maitres chirurgiens, barbiers, perruquiers & autres qui exercent quelque partie de Chirurgie & de barberie ſeront tenus de païer au premier chirurgien* 21. *ſ.* 3. *d. une fois ſeulement pour ſon droit d'avenement.* PARIS 1747. 4.

Decretum ſaluberrimæ Fac. Par. 28. Jan. 1747. *datum* PARIS 1747. 4. Litem intentatam omnibus per Regnum Academiis indicat.

Etat des conteſtations entre la Faculté de Medecine & l'Univerſité, faiſant pour les autres Facultés & colléges du Royaume & la communauté des MM. chirurgiens Jurés de Paris & le premier chirurgien. PARIS.... *D. Reg. de la Fac. de Medecine.* PARIS 1747. 4. Tribuitur ASTRUCIO.

Teſtament de la Peyronie du 18. *Avril* 1747. 4.

Remarques ſur les Memoires de l'Academie de Chirurgie. PARIS 1747. 4.

Lettre de MM. de Valence & M. apoticaire de Grenoble au ſujet d'un paſſage inſeré dans le dernier memoire des chirurgiens de Paris contre les medecins de la meme ville par M. J. J. A. A. M. D. A. D. R. M. A. D. J. PARIS 1747. 12.

L'avocat curieux au medecin veridique, le medecin veridique à l'avocat curieux. La HAYE 1747. 4.

Lettre d'un garçon barbier a l'avocat curieux &c. 1747. 12.

Arrêt donné a la grande chambre de Ratopolis en faveur des MM. chirurgiens professeurs & membres de l'Acad. de ſ. Come pour le retabliſſement de leur anciens privileges. 1747, 12.

Requête au Roi pour les Doyens & DD. Regens de la Faculté de Med. contre le S. Pichaut de la Martiniere, & les prevôts & communauté des chirurgiens. PARIS 1748. 4. Chirurgos poſt priorem illam refutationem ſua ſtatuta ipſos deſeruiſſe. Nupera ergo Regia reſcripta, quæ iis ſtatutis nitantur, & prærogativam tribuendorum honorum, chirurgis conceſſam, una ruere. HALLER.

Troiſieme Memoire pour les Doyens & Docteurs Regens de la Faculté de Medecine contre le S. Pichaud &c. PARIS 1748. 4. Fuſius opus, quo multa continentur, ad hiſtoriam Chirurgiæ pertinentia. Chirurgi nunc quidem juri civitatis Academicæ renuntiaverant, jus docendi, & latina quidem lingua utendi nihilo ſecius ſibi ideo vindicabant, quod a LUDOVICI IX. temporibus latinas ſcholas conſtanter aperuiſſent. Medici reſpondent, ſe ab a. 1436. latine Chirurgiam docuiſſe: privilegia chirurgorum ipſis tributa eſſe ob conſortium Academicæ civitatis; repetito Senatum ipſis interdixiſſe ne prælegere vellent: nunquam chirurgos facultatis gradum in Univerſitate tenuiſſe, nunquam ipſis licuiſſe candidatos absque medicorum conſenſu admittere, non poſſe ipſis licentiam concedi internos curandi morbos, aut graves operationes absque conſenſu medicorum ſuſcipiendi, etiam per nuperas leges. HALLER.

Requête au Roi pour les Doyens & DD. Regens de la Faculté de Medecine de Paris contre le premier chirurgien, prevôts & communauté des chirurgiens jurés de Paris, ſervant de reponſe aux dernieres repreſentations du S. de la Martiniere, pour demander la caſſation des arrêts du Parlement de 1551. & 1743, *qui ont maintenu les medecins dans le droit d'aprobation aux receptions des chirurgiens de S. Come.* PARIS 1748. 4.

Au Roi requête des Doyens & DD. Regg. de la Faculté de Medecine repreſentans que les chirurgiens deconcertés par l'inſcription en faux de leur pretendu ſtatuts &c. PARIS 1748. 4.

Sommaire pour la Faculté de Medecine de Paris contre les chirurgiens de la même ville pour ſervir de refutation aux fables par eux avancées dans leur memoire intitulé le Précis. PARIS 1748. 4.

Requête au Roi pour les Doyens & les DD. Regens &c contre le S. Pichaut pour ſervir de reponſe a leur Requête. PARIS 1748. 4.

Repreſentations au Roi ſur la declaration du 23. *Avril* 1743. PARIS 1748. 4. Tribuitur D. COMBALUSIER.

Ob-

Observations des Recteurs, Doyens, Procureurs & sujets de l'Université de Paris servant de reponse au dernier memoire du S. Pichaut & de la communauté de chirurgiens. PARIS 1748. 4.

Relation de ce qui s'est passé dans l'Université en 1576. *au sujet des chirurgiens, tirées des registres de l'Université, augmentée de quelques observations.* PARIS 1748. 4.

Memoire servant de representation à Nos S. du Parlement pour les Doyens & DD. Regens de la Fac. de Medecine au sujet de quelques dispositions testamentaires du S. de la Peyronie. PARIS 1748. 4.

Memoires presentés par M. Chicoineau premier Medecin, chancelier de l'Université de Montpellier au Roi pour détruire les faussetés avancées par le S. Pichaut dans son memoire au Roi. PARIS 1748. 4.

Extrait chronologique de l'état des chirurgiens jurés dits de S. Come jusqu'à leur union faite avec les barbiers chirurgiens en 1656. *concernant leur subordination envers la Faculté de Medecine, tiré des Archives de la Faculté.* PARIS 1748. 4.

Expositions des examens ou actes d'approbation des candidats pendant leur cours de licence dans la Faculté. PARIS 1748. 4.

Representations de M. Pichaut de la Martiniere & des chirurgiens &c. sur la conservation de leurs droits & privilèges pour servir de reponse aux representations de M. Chicoineau. PARIS 1748. 4. Non brevis libellus. De medicorum ad *examina* chirurgorum invitatione & necessaria præsentia agitur. Omnino a. 1555., 1578. & alias id jus medicis datum, & ab anno 1660. ad 1724. exercitum esse. Verum medicos mutas fuisse personas, neque omnino idoneos esse de chirurgi profectibus judices. Neque interna mala a chirurgis debere curare, neque externa a medicis. Blesenses leges nunquam effectum esse sortitas. HALLER.

Memoire presenté au Roi par son premier chirurgien, en reponse du 2 Memoire presenté par le premier medecin. PARIS 1748. Excusat paulo prioris scripti incivilia scommata, cæterum, etsi & ipse apud comitem Archiatrorum jusjurandum præstitit, nullam tamen ejus eminentiam adgnoscit. HALLER.

Representation pour les maîtres en chirurgie de Montpellier contre les reproches de M. Chicoineau. PARIS 1748. 4. Chirurgos Monspelienses paria fere cum medicis privilegia possidere, & cathedram ipsis in Academia suam esse. HALLER.

Second Memoire pour le S. de la Martiniere & les maîtres en chirurgie de Paris, servant de reponse au troisieme memoire des medecins & aux observations de l'Université. PARIS 1748. 4. Utique chirurgis jus docendi deberi. Medicos equidem lege anni 1743. ad graves casus chirurgicos vocari, nihil tamen iis inde accedere in chirurgos imperii. Sexaginta prælectio-

ctiones medicorum chirurgicas ad perfectam artis cognitionem adquirendam non sufficere. Frustra repugnante Universitate, chirurgos tamen facultatem constituere, quæ pars sit Universitatis.

Précis pour le S. de la M. contenant la refutation de l'écrit intitulé, la subordination des chirurgiens. PARIS 1748. 4. (aliud autem scriptum in HALLERI editione anno demum 1749. prodiit). Medicis ut olim clinicis *præcedentiam* deberi, nihil ultra. Nullius momenti esse doctores Chirurgiæ medicos. In refutatione asperitatem ipse auctor adgnoscit. Chirurgos in anatome medicorum præceptores esse. F. JOSEPHUM HUNAULD in incisione cadaveris hæsisse. In minoribus nosodochiis & ruri chirurgos internos morbos curare. HALLER.

Memoire présenté au Roi par son premier chirurgien pour repondre à celui, qui à été presenté à S. M. par son premier medecin. PARIS 1748. 4.

Requête tres importante au Roi, où il est demontré, qu'avant 1656. depuis l'institution du collége de S. Come en 1226. les chirurgiens de Paris ont toujours été de vrais membres de l'Université pour enseigner publiquement la Chirurgie, que l'assemblée de 1670. &c. PARIS 1748. 4.

Sommaire par le S. Pichaut de la Martiniere premier chirurgien contre les Doyens & DD. Regens de la Faculté & contre l'Université de Paris. PARIS 1748. 4.

Addition au sommaire contenant l'inventaire des titres pour le S. Pichaut contre les Doyens & DD. Regens de la Faculté. PARIS 1748. 4.

Examen impartial des contestations des medecins & des chirurgiens considerées par rapport à l'interêt public par M. de B. PARIS 1748. 12. Tribuitur FRANCISCO QUESNAI.

Lettres Patentes portant confirmation de l'établissement de l'Academie Royale de Chirurgie. PARIS 1748. 4.

FRANCISCI de PAULA COMBALUSIER *la subordination des chirurgiens aux Medecins demontrée par la nature des deux professions & par le bien public.* PARIS 1748. 4.

Pretextes frivoles des chirurgiens pour s'arroger l'exercice de la Medecine combattus dans leurs principes & dans leurs consequences. PARIS 1748. 4. Tribuitur etiam D. COMBALUSIER.

Remarques sur la subordination des chirurgiens aux medecins, & sur celle qui est établie à la Cour. PARIS 1748. 4. Tribuitur iterum COMBALUSIER.

Lettre d'un medecin à M. Pichaut de la M. au sujet du memoire qu'il à presenté à sa Maj PARIS 1748. 4.

Memoires presentés au Roi. PARIS 1748. 4.

Re-

Repreſentations au Roi ſur les plaintes des provinces. PARIS 1748. 4.

Conſiderations d'un medecin de Montpellier ſur les deux premiers memoires de M. Pichaut de la Martiniere. PARIS 1748. 4. FRANCISCUM CHICOINEAU contra PICHAUTI cavillos tuetur, qui tamen intra manus Archiatri ſacramento ſe adſtrinxerit. Medicos & PARISIIS & MONSPELII pauperum curam gratuitam gerere. Chirurgos principes tamen doctoris medici gradum ambire. Eorum qui excellunt, eos medicorum fuiſſe diſcipulos. PETITUM fraude uſum WINSLOWI correctiones ſubterfugiſſe. Crure integro hominem ſervatum eſſe, in quo F. GIGOT crus geſtiebat amputare, ipſumque proprio in morbo, male a chirurgis intellecto a D. SIDOBRE ſanatum fuiſſe. HALLER.

Lettre d'un Chirurgien de Paris à un chirurgien de province contenant un reve ſingulier & quelques remarques ſur l'excellence de la Medecine moderne. PARIS 1748. 4. Aſperrimæ & inciviles calumniæ, quibus FRANCISCUS CHICOINEAU, JOHANNES ASTRUC, & in univerſum medici Pariſini maculantur. Obſcuriſſimos HALLIUM, VICARY, VIGIER inter celebres inciſores numerat &c. HALLER.

Refutation de l'écrit des medecins intitulé la ſubordination des chirurgiens. Ibid. 1748. 4. Tribuitur D. LOUIS.

Reponſe du Bedeau de S. Come au ſecond Bedeau de la Faculté de Medecine contre le nouvel écrit du medecin veridique contre le garçon chirurgien. Ibid. 1748. 4.

Lettre d'un citoyen zelé qui n'eſt ni medecin ni chirurgien, ou l'on propoſe un moyen d'apaiſer les troubles de la Medecine, & de la Chirurgie. Ibid. 1748. 12.

Entretiens familiers de deux garçon apoticaires ſur la Medecine generalement priſe. Ibid. 1748. 12. (Forte idem erit, quod ad annum 1743. relatum eſt.)

Epitre de M. à ſon frere au ſujet de la theſe du Bachelier en Medecine ſcript. 1748. impreſſ. 1752. 8.

Plaidoyer d'un Contrebandier. Ibid. 1748. 4.

Teſtament du S. de la Peyronie Med. Ibid. 1748.

Conſultation de MM. Pogeau &c. au ſujet de ce teſtament. Ibid. 1748. 4.

La Peyronie aux enfers. LA HAYE 1748. 12.

Arrêt de la Cour du Parlement portant confirmation d'une ſentence du Châtelet qui ordonne l'exécution du teſtament & codicille de M. de la Peyronie. Ibid. 1748. 4.

Testament de M. de la P. & arrêts rendus en consequence. Ibid. 1750. 4. Omnia fere sua bona, quæ erant plurima, ordini chirurgico legavit: annuum præmium 500 ℔. optime problema solventi: nummos argenteos in quolibet consessu. 500 alias ℔. pro cursibus obstetriciis, 300 ℔. secretario, 2500 quinque adjunctis. 100000 ℔. chirurgis Monspeliensibus. HALLER.

La superiorité des medecins sur les chirurgiens prouvée par les loix & les usages de toute l'Europe. PARIS 1749. 4. Medici Parisini ad exteras Academias (etiam ad Gottingensem HALLERO tunc temporis Decano) scripserunt, ut limites discerent, in quibus chirurgi a medicis continentur. Responderunt plurimæ Facultates Medicæ, Oxoniensis etiam & Cantabrigiensis, absentibus medicis chirurgos non adoptari: hos internis morbis non mederi, neque majoris momenti curationes absque medicorum consensu suscipere; demum ubique a medicis Chirurgiam doceri. HALLER.

Reponse au dernier memoire de M. le premier chirurgien, à l'écrit intitulé examen impartial. PARIS 1749. 4. Auctor D. PAYEN. Antiquissima medicorum prærogativa confirmatur. Experientiæ in chirurgicis utilitas contra chirurgum primarium defenditur, qui experientiam parvi faciebat, ut litterarum necessitatem ornaret. Veteres chirurgos togatos ad incrementa artis suæ vix quidquam contulisse; melius de ea meruisse tonsores, optime medicos, potissimum Italos. Infinita mala ex internis curationibus oriri, quas chirurgi suscipiunt. HALLER.

Memoire au Roi pour les conseillers & medecins de S. M. chancelier, Doyen, & professeur en l'Université de Montpellier & pour le Corps des docteurs en la dite Université contre les MM. chirurgiens de la même ville par Combalusier. PARIS 1749. 4.

Consideration d'un medecin de Montpellier sur les deux premiers memoires presentés au Roi par le S. Pichaut de la M. & sur les progrés de la Medecine & de la Chirurgie. PARIS 1749. 4. Tribuitur etiam FRANCISCO COMBALUSIER.

Representations faites au Roi par la Faculté de Medecine de Paris sur les plaintes des Provinces sur le désordre général introduit par les chirurgiens dans l'exercice de la Medecine & de la Pharmacie. PARIS 1749. 4.

La necessité de maintenir dans le Royaume les ecoles de Chirurgie, qui y sont établies dans les Facultés de Medecine. PARIS 1749. 4.

Lettre d'un medecin de Montpellier à M. C. D. F. medecin ordinaire du Roi au sujet de l'examen public, que le S. Louis à subi à S. Come le 25. Sept. 1749. Ibid. 1749. 8. In theses ANTONII LOUIS.

Lettre

Lettre d'un medecin de Montpellier au sujet de l'examen public que le S. Louis à soutenu à S. Come en 1749. *pour servir d'éclaircissement à ce qu'en dit M. F.* PARIS 1749. 4. ANTONIO PETITO tribuit Cl. PORTALIUS.

Du droit que les medecins ont d'assister & d'opiner aux examens & receptions les MM. chirurgiens. Ibid. 1749. 4.

Memoire pour le S. de la Martiniere & les prevôts & college des chirurgiens, contenant la refutation des derniers écrits de la Faculté de Medecine à Paris. Ibid. 1749. 4. Cum medici ostendissent, in universa Europa chirurgos medicorum eminentiam adgnoscere, Parisini chirurgi regerunt, extra GALLIAM meros esse tonsores, qui neque brachio uti norint, neque mente. HALLER.

Observations pour servir de reponse à la dernier requete des medecins. Ibid. 1749. 4.

Memoire presenté au Roi par son premier chirurgien, ou l'on expose la sagesse de l'ancienne legislation sur l'état de la Chirurgie en France. Ibid. 1749. 4. D. PICHAUT extollit litterarum in chirurgo necessitatem. Chirurgum medicum facit, & clinico præfert. Chirurgos negat quemquam adoptare, nisi quatuor annis in nosodochio curantibus adfuerit. Operationes ita contemnit, ut eas in 48. horis disci posse adfirmet. Votum chirurgi esse non operari. Neque tamen chirurgos velit interna mala suscipere curanda. Gallorum chirurgos ab ipsis exteris præferri. Pariturum se & chirurgos medicis, nisi ea imperent, quæ conscientia vetat exsequi. Ad externa etiam mala vocari medicos consentit, & eorum vota numerari. In oppidis vellet medicos ali, qui in nosodochiis ægris adstiterint, & Chirurgiam didicerint. Nihil se debere Archiatrorum comiti. HALLER.

Examen des plaintes des medecins de province presentés au Roi par le Parlement de Paris. Ibid. 1749. 4. Ironiæ & cavilli. Tribuunt ANTONIO LOUIS, forte non vere. Ita HALLER.

Addition à l'examen des plaintes &c. Ibid. 1749. 4.

Observations sur le memoire des medecins de Montpellier, écrit par F. de P. Combalusier. Ibid. 1749. 4. Superbum & injuriosum scriptum. GUIDONEM de CHAULIAC in chirurgo litteras desiderasse (sed GUIDO medicus erat & clinicus, agebatque de suis similibus). Lectiones chirurgicas medicorum nullius esse momenti. Ita HALLER.

Secondes representations au Roi par le S. de la Martiniere. Ibid. 1749. 4. Leges Blesenses irritas fuisse. Anno 1721. tonsores chirurgis traditos esse examinandos. Senatus contrariam legem anni 1551. nullum effectum esse sortitam. Medicos equidem anno 1656. & 1660. in chirurgos eamdem potestatem adquisivisse, quæ ipsis fuerit in tonsores.

Secondes répresentations au Roi pour les maîtres en Chirurgie de Montpellier. Ibid. 1749. 4. Plus hic & boni ordinis. Vetustos chirurgos Monspelienses de tonsorum grege fuisse. Anno 1496. lege sanctum esse, ut medici eorum examinibus adessent, eam legem sæpe renovatum tamen contrario usu refutari. Chirurgos ipsos cadavera incidere, medicos orare. Chirurgos intra eosdem MONSPELII limites se contenturos, quos PICHAUT admiserit. HALLER.

Tandem hæ lites a Rege 12. Aprilis 1749. 4. per *Arrêt du conseil d'Etat au sujet des contestations qui se sont formés entre les medecins & les chirurgiens* recus. 1753. 4. compositæ fuerunt, quibus silentium medicis imponitur & chirurgis. Hi candidatis examinandis & recipiendis tres medicos advocare jubentur, qui per horam eorum profectus explorent. Alius ordo est chirurgorum non togatorum, qui ad antiquum usum recipiantur. Utrorumque catalogus a Præpositis chirurgorum quotannis die Lucæ medicorum Decano offertur. Chirurgis interdicitur, ne morbos internos curasse velint. Ad operationes medici suam mentem aperire tenentur, & eorum vota numerantur. HALLER.

Reflexion sur le jugement du procés entre la Faculté de Medecine & l'Acad. Royale de Chirurgie. Ibid. 1749. 4.

La voix du peuple sur les contestations entre les medecins & les chirurgiens de Paris en faveur des chirurgiens. Ibid. 1749. 4.

Brevet de la Calotte pour la Chirurgie de Paris. Ibid. 1749. 8. Satyra scripta in chirurgos.

Compliment de felicitation à M. le Doyen & DD. Reg. de la Fac. de Medecine au sujet de l'Arrêt rendu en leur faveur. Ibid. 1749. 4. Ironia in medicos.

Utcunque huc facit *arrêt du Conseil d'Etat concernant la vente faite à S. M. de la terre de Marigny legée par feu M. de la Peyronie au college des MM. en Chirurgie de Paris.* Ibid. 1749. 4.

Et *lettres patentes portant confirmation du contrat de vente de la terre de Marigny.* Ibid. 1750. 4. HALLER.

GEORG. BARBETTE, medico-chirurgus, Bononiensis. Ejus *lettera ad un suo amico.* JESI 1749. 4. Laudes Chirurgiæ. Ejus cognitionem magni medici famam juvare. HALLER.

Arrêt du conseil d'état portant reglement entre la Faculté de Medecine de Paris, & les MM. en art de science de la Chirurgie du 4. Juillet 1750. PARIS 1750. 4.

Nouveau reglement pour l'Academie R. de Chirurgie donné par le Roi 18. Mai 1751. PARIS 4. In quo forma Academiæ, Præses, consilium, adjuncti, sodales exteri, conventus stati, præmia, auctoritate regia constituuntur. HALLER.

Au

Au Roi Sire le Doyen du college des maitres en Chirurgie suplient V. M. de leur permetter de faire des representations au sujet du reglement de l'Acad. Roy. de Chirurgie du 18. *Mars* 1751. PARIS 1751. 4.

Deux memoires importans présentés au conseil du college des MM. en Chirurgie par le plus grand nombre d'entre eux ensuite desquels. . . . une consultations de M. Clavel &c. PARIS 1751. fol.

Lettres patentes portant reglement pour l'aggregation des MM. en Chirurgie des villes du Royaume donné le 31. *Dec.* 1750. PARIS 1751. 4.

Statuts & Reglemens pour les communautés des Chirurgiens de Province nouv. edition, avec notes, eclairciſſemens, l' édit de 1723. *la declaration de* 1736, *celle de* 1750. *differens arrêts* &c. PARIS 1751. 4. HALLER.

The state of Surgery, more particularly of the disavantages its Professors lie under. LOND. 1753. 8. HALLER.

In *Memoires de l'Acad. R. de Chirurgie* T. II. PARIS 1753. 4. Belgice compendium prodiit HAARLEM 1772. 8. habetur primum hiſtoria Academiæ, & elogia GEORGII MARECHAL, FRANCISCI GIGOT de la PEYRONIE, J. LUDOVICI PETIT, & ejus filii. Conſtitutio Acad. Chirurgicæ ejusque leges, officia, concilium, adjuncti Chirurgi Pariſini, adnumerati Academiæ exteri. HALLER.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Projet de reglement demandé par quelques medecins de la ville de Lille. Memoire pour les MM. Chirurgiens de Lille oppoſans au projet ci deſſus & demandans d'un autre reglement contre quelques medecins du college de la meme ville. LILLE 1755. 4.

Suite des pieces concernant les chirurgiens independemmant des medecins. Reflexion pour les MM. chirurgiens de Lille concernant le droit que quelques medecins diſputent d'examiner les ſages femmes, les lithotomiſtes, les oculiſtes & les autres operateurs. LILLE 1755. 4.

Arrêt du parlement qui homologue les deux deliberations génerales des M. és arts & ſcience de Chirurgie de Paris, autoriſe les Prevots en exercice à percevoir chaque année un droit de viſite double ſur ce différens memoires du dit corps des chir. lequel ſera de 12. *l. pour chacun des MM. en Chirurgie & de leurs veuves & de* 4. *l. pour chaque expert dentiſte, oculiſte, herniaire & ſage-femme. Ibid.* 1755. 4.

Arrêt du Conſeil d'Etat & lettres patentes ſur icelui, qui ordonne que les MM. en Chirurgie du Royaume jouiſſent en qualité de notables bourgeois des honneurs diſtinctions & privileges dont jouiſſent les autres notables bourgeois, qu'ils peuvent être pourvu des offices municipaux, qu'ils ſeront exemts de la collecte, de la taille, de guet, & de garde, corvées & autres charges publiques: & defend de les mettre ſur le role des arts & metiers,

metiers, & d' assujettir leurs élèves a la milice: Enregistré en Parlement. PARIS 1756. 4. HALLER.

ROLAND MARTIN. Ejus *om de gräntsfor som naturlike billighet synes hafwa utkast imellan Medicine och Chirurgie.* STOKHOLM 1756. 8. Rectius diversos homines utramque artem exercere, amicitiam vero sibi debere. Medicos tamen bonos de Chirurgia libros scripsisse. Multum ROBENIO deberi. Le CATIUM non laudanda emulatione J. de S. COSMA pressisse. Litteras chirurgos melius medicis relicturos. HALLER.

Memoire pour le premier chirurgien contre les freres de la Charité. PARIS 1757. 4. & *second Memoire* 1758. 4. Chirurgi fratres Charitatis Parisinos administrationibus chirurgicis excluserant. Nunc quærebatur, num in provinciis chirurgi pariter monachis jus manu curandi possent eripere. Ostenderunt monachi, se felicissime calculum secuisse, chirurgos infeliciter. Eam prærogativam primus chirurgus tamen suis tribuit chirurgis, qui in nosocomio calculosos secuerint, quos inter sit TOLETUS.

Précis pour le premier Chirurgien du Roi contre les freres de la Charité. PARIS 1759. 4. Porro urget primarius Chirurgus, e re esse publica, ut soli chirurgi manu curent. HALLER.

Lettre d'un garçon chirurgien a un de ses camerades a Avignon signé Alexis Diastilet 1757. 8.

Premier lettre de Boniface Diastilet chir. juré à Alexis Diastilet son neveu au sujet des frequentes meprises de M. Louis 1757. 4.

Deliberation des Chirurgiens. LION 1757.

Lettres patentes en forme de statuts pour toutes les communautés des maitres barbiers, perruquiers, baigneurs, & etuvistes établis dans le Royaume. PARIS 1757. 4.

Memoire à consulter sur un libelle diffamatoire publié contre M. Louis. PARIS 1757. 4. HALLER.

Sammlung einiger von berühmten Aerzten in lateinischer Sprache herausgegebenen Schriften, von dem Ursprung und den Schicksalen der Wundarzneykunst u. der damit verbundenen Zergliederungskunst mit einem responso der Fac. zu Halle ob die zu Nürnberg befindlichen Barbierer und Wundärzte unrecht gethan, dass sie sich von gemeinen Handwerkskünsten abzusondren suchen: und ob sie nicht eben sowohl als die Apotheker für angehörige des Collegii Medici zu halten. ERFURT 1757. 8. HALLER.

Ordnung der Medicorum, Apotheker, Chirurgorum und Hebammen zu Strasburg 1757. *fol.* Ad politiam ejus civitatis. Balneatoribus venæ sectione interdicitur. Chirurgis in solis morbis venereis licet interna medicamenta propinare. Obstetricium institutio utilissima est. HALLER.

ANTO-

Antonius L. B. de Störck. Ejus *instituta Facultatis medicæ Vindobonensis.* Viennæ 1775. 8. V. *obst. art.*

Georg. Rud. Mohr. Ejus *Entwurf einer allgemeinen Gesetztafel bey medicinischen Anstalten.* Hirschfeld 1757. 8. Haller. V. *obst. art.*

Goguet *de l'origine des loix, des arts, & des sciences & leur progrés chez les anciens peuples.* Paris 1758. 4. 4. vol. Amsterdam &c; De Chirurgiæ etiam antiquitate. Hanc artem ante Medicinam fuisse putat. Haller.

Statut & reglement pour les chirurgiens des provinces établis ou non etablis en corps de communauté par M. L. B. d'Olblen. Paris 1758. 4. Haller.

J. Frid. Rübel. Ejus *wahres Portrait eines geschikten Medici, Chirurgi, und einer Hebamme.* Frankfurt 1766. 8. Haller. V. *pag.* 167.

G. J. Beuth, Professor Medicinæ, Chir. & Artis obst. Ejus *Anmerkung über D. Rübels dritten Theil des wahren Portraits eines geschickten Medici, Chirurgi, und Hebamme.* Kleve. 1769. 8.

Car. Lud. von l'Estocq. Ejus *Antwort auf die Frage obs rahtsamer sey sich bey innerlichen Krankheiten einem jungen Leibarzte oder einem alten Wundarzte anzuvertrauen.* Leipz. 1758. 8. Haller.

J. Reinh. (vel Henr.) Kugler. Ejus *de jure obstetricum secundum statuta Argentoratensia* P. I. Argent. 1758. 4. P. II. 1760. 4. Haller.

Abgenöhtigte Beantwortung der von einigen Medicis wider die Chirurgos herausgegebenen Schriften in einem Schreiben entworfen von einem Liebhaber der medicinischen und chirurgischen Wissenschaften. 1758. 4. Trew.

Pascal Baseilhac *memoire contre le premier chirurgien du Roi.* Paris 1759. 4. Haller.

Deslandes. V. *pag.* 173.

A. M. Pibrac *par Veriphile au sujet des seances de l' Academie de S. Come.* Paris 1761. Haller.

B. T. le Clerc *discours prononcé aux écoles de medecine pour l' ouverture d'un cours de Chirurgie.* Paris 1761. 4. Haller.

Bref til en wän om hela medicinal wärkes nu paarbeta de jämnwigt och befordran. Stokholm 1761. 8. Pro chirurgis, qui in medicorum provinciam irrumpere gestiebant, morbosque internos curare, & proprium cum pharmacopolis in collegium coalescere. Haller.

Frider. Christ. Junker. Ejus & Uhse disp. *de Chirurgiæ, Medicinæ, & Philosophiæ superstructæ præstantia.* Halæ 1769. 4. seorsim etiam solo cum C. Uhse titulo. Haller. V. *luxat.*

Cen-

Cenſure de la Faculté de Chirurgie de Pont à Mouſon 1762. 4. Satyra in ANTONIUM LOUIS, cum doctoralem lauream ambiret. HALLER.

Examen d'un diſcours prononcé par M. Morand à la ſeance publique de l'Acad. Roy. de Chirurgie le 12. *d'Avril* 1762. 12.

Reglement pour les profeſſeurs & étudiants du College de Chirurgie de Paris. PARIS 1763. 4.

VERDIER, advocati, *la Juriſprudence particuliere de la Medecine en France.* PARIS 1763. 12. & *la Juriſprudence particuliere de la Chirurgie en France.* PARIS 1764. 12. Poſterius volumen potiſſimum huc pertinet, quod in univerſum confuſe prodiit, auctoris ſumtibus. Traditur hiſtoria Chirurgiæ valde ab ea diverſa, quæ reperitur in libro *Recherches ſur l' hiſtoire de la Chirurgie en France.* Primario chirurgo nihil olim juris fuit in chirurgos & etiam anno 1656. tum chirurgi, tum tonſores primo tonſori ſubjiciebantur. Ea jura FELIX redemit, & cum primi chirurgi officio conjunxit. Eadem jura a. 1723. in univerſum fere imperium extenſa fuerunt, ut in quaque civitate primarius chirurgus vicarium ſibi conſtitueret. A. 1743. uti dictum eſt, Chirurgia a tonſtrina ſeparata fuit, inque provinciis lex anni 1755. eumdem in ſenſum lata. Anno 1278. chirurgi Pariſini in confraternitatem coiverant, cui collegio nuper fictitiæ leges tribui cœperunt. Anno 1301. collegium chirurgorum ſub præſidio chirurgi *au châtelet* coaluerat. Tonſores & ipſi in collegium coaluerant, ipſisque a. 1321. & 1425. jus datum eſt curandorum ulcerum. Eos tonſores a. 1496. 1505. ordo medicus inſtituere, & erudire ſuſcepit, iique homines publicam confidentiam meriti fuerant, cum a. 1603. ſenatus ipſis permitteret candidatos, præſentibus quatuor doctoribus medicis adgregare. Cum a. 1614. togæ honores ambirent, conatibus ſuis exciderunt, & a. 1660. pariter ut chirurgi, medicis ſubjecti fuerunt, quoad a. 1723. & 1743. conditio chirurgorum funditus mutata eſt, & vix umbra relicta obſequii, quod medicis chirurgi præſtiterant. In provinciis tamen nonnullis chirurgorum inſpectio penès medicos eſt. Sic incidendi jus, quod cum BLEGNYUS involaret a. 1683. idem acriter repreſſus eſt: & hactenus a. 1750. idem jus a rege medicis videtur confirmari. Magnus numerus legum & edictorum hic recuſus reperitur. HALLER.

Memoire pour Dame Eliſabeth Iſſert contre les communautés des chirurgiens de Paris, & de Montpellier... 4. (Verum annum ignorat HALLER). Sororis eſt FRANCISCI de la PEYRONIE querela, de chirurgis duriſſime favore FRANCISCI & ejus odio in medicos abutentibus, & de teſtamento inofficioſo fratris. HALLER.

ANTONIUS PORTAL. Ejus eſt *hiſtoire de l'Anatomie, & de la Chirurgie.* PARIS 1770. 12. 5. vol. Multos chirurgos parum notos recenſuit, inventa ſæpe decerpſit. In appendice multi rariores ſcriptores ſupplentur.

In

In T. VI. supplementum est ad libros chirurgicos potissimum eos, qui ad litem medicorum Gallorum cum chirurgis spectant. HALLER. V. *luxat.*

FRANÇOIS LOUIS TH. d'ONGLE'E *discours prononcé aux écoles de medecine pour l'ouverture solemnelle du cours de Chirurgie.* PARIS 1765. 4.

Statuts des maîtres en Chirurgie de Paris. PARIS 1765. 4.

Statuts & reglemens generaux pour les communautés des chirurgiens de province donnés en 1730. PARIS 1765. 4. HALLER.

Allgemeine deutsche Bibliotheck prodire cœpit BERLIN & STETTIN 1765. 8. In præstantissimi hujus operis partibus jam editis multa quoque, quæ huc referas, sparsim continentur.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER. V. *pag.* 193.

MARTIN JACOBSON. Ejus disp. *de antiqua Medicinæ divisione.* HELMSTADT 1766. 4. HALLER.

Memoire lu & presenté à Auxerre pour reünir la fonction de chirurgien Major de l'Hôtel-Dieu à la communauté de S. Come de la susdite ville. AUXERRE 1767. fol.

Edict du Roi portant établissement d'une communauté de MM. perruquiers, barbiers, baigneurs &c. PARIS 1768. 12.

Lettres patentes du Roi en forme d'édit portant reglement pour le College de Chirurgie de Paris. Ibid. 1768. 4.

In *Memoires de l'Acad. Roy. de Chir.* T. IV. qui PARIS. prodiit a. 1768. reperitur elogium historicum chirurgorum Parisinorum. Originem suam ducunt a chirurgis togatis seculi XVI. (inter quos tamen non erat, is de quo gloriantur, PARÆUS) Gratum adgnoscit collegium chirurgicum FRANCISCI GIGOT maxima merita, qui & cathedras regias, & constitutionem Academicam a Rege obtinuerit. Ita HALLER.

Lettres patentes du Roi qui concernent l'acquisition faite de divers bâtiments en faveur du college & de l'Acad. R de Chirurgie. PARIS 1769. 4.

Requête presentée au Roi par M. le chirurgien ordinaire & les huit chirurgiens en titre d'office servans par quartier auprès de S. M. PARIS 1769. 4.

Declaration du Roi qui crée Mr. de la Martiniere Conseiller d'Etat 1770.

Lettres patentes concernant les chirurgiens des Duchés de Lorraine & de Bar, du 19. *Juin* 1770. NANCY 1770. 4. HALLER.

G. J.

G. J. BRÜHLS *Anmerkungen*, *über* RUBELS *dritten Theil des wahren Portraits*, *eines Medici*, *Chirurgi*, *und Hebamme*. ULM 1770. 8. HALLER.

Declaration du Roi en faveur des chirurgiens des maisons & famille Royale. PARIS 1771. 4. HALLER.

GILIBERT *l'anarchie medicinale*, *ou la Medecine considerée comme nuisible à la societé*. NEUFCHATEL 1772. 12. 3. vol. Multa de pseudomedicis, de chirurgorum perniciosa morborum internorum curatione. De nimio chirurgorum numero, mala educatione, negligentia studiorum. Doctoris titulos ab iis in minoribus scholis emi. HALLER.

Etat des medecins & chirurgiens de France. BOUILLON 1772. 12. Vita GEORGII MARECHAL. Historia Academiæ chirurgorum, & acta publica chirurgorum collegii. HALLER.

Ordonnance du Roi concernant les hopitaux militaires. PARIS 1772. 4.

Declaration du Roi concernant les études & exercices des élevés en Chirurgie. Ibid. 1772. 4.

Antwort an den Verfasser der freyen Briefe über einige in die Medicin einschlagenden Materien. DRESDEN 1772. 8. Pro chirurgorum castrensium jure curandorum morborum internorum. HALLER.

J. ALB. HAZON. Ejus *eloge historique de la Faculté de Medecine de Paris*. PARIS 1773. 4. Ad historiam litium cum chirurgis. Jam a. 1268. chirurgos medicis subjectos fuisse. Anno 1491. 1508. & 1576. eum ordinem scholam chirurgis illiteratis aperuisse; a. 1660. literatos chirurgos inter suos discipulos recepisse. A. 1745. obstetricibus doctorem dedisse. HALLER.

CHARLES LOUIS FRANÇOIS ANDRY, medicus Parisinus. Ejus *discours prononcé le* 22. *Nov*. 1772. *combien la Chirurgie doit aux travaux des medecins*. PARIS 1773. 8. Græci, Arabes, Arabistæ. Laudes G. de SALICETO, J. BERENGARII Carpensis, scholæ Parisinæ seculi XVI., potissimum etiam G. FABRICII HILDANI, cujus machina ad fracturam obliquam femoris, & herniæ uteri descriptio laudatur. C. MAGATUS. RUYSCHII (potius ROONHUYSII) vectis ad expediendum fœtum. NUCKIUS potissimum ob aurium morbos. DEVENTERIUS. ANTONIUS PETIT. Ita HALLER.

JOH. CLEMENS TODE. V. *pag*. 240.

DUJARDIN. Ejus *histoire de la Chirurgie depuis son origine jusqu'à nos jours*. *Tome I*. PARIS 1774. 4. Historiam chirurgicam inde ab ejus obscura admodum origine pertractatu difficillimam esse. Paucos reperiri scriptores, a quibus hæc materia rite fuerit pertractata, queritur. CLERICUS enim, omnis neglecta ordinis ratione compilans, Chirurgiæ obiter tantum

memi-

meminit. Freindius momento quasi Græcos & Arabes lustravit. Schulzii narrationes jejunæ sunt & hiatibus scatentes. Golickii historia est chronica carens ordine, nexu, scopo denique præfixo. Portalio, qui etsi in perpendendo maturiorem se, in enarrando accuratiorem exhibuisset, id saltem objici posse, quod nihil præter catalogum inutilem dederit rerum factarum, nullo interposito judicio; historia autem, quam idem ab origine Artis ad Cælsi usque tempora enarrat, fallax & mutilata ex Clerico est descriptio. Omnia horum auctorum opera simul sumta vix materiam historiæ chirurgicæ delineandæ suppeditant. Atque sic Dujardin de istis; de Hallero verbum nullum. Ordo operis talis est: in prolegomenis errores & superstitiones, quas obscurissima ætas pepererit, recensentur. In L. I. Chirurgia Ægyptiorum, Hebreorumque continetur. In L. II. Chirurgia Græcorum. In L. III. Chirurgia, quæ floruerit tempore Hippocratis. Liber IV., qui Tomum I. absolvit, Chirurgiam, qualem Romani coluerant, & præcipue Celsianam complectitur in epitomen redactam. Richter.

Christ. Joh. Bergeri in *Christiano - Albertina M. P. P. O. super Chirurgiæ genuina indole, & recta discendæ ratione, ad Medicinæ studiosos allocutio.* Hamburg 1775. 8. Laus Chirurgiæ. Imprudenter sentire eos, qui curationes chirurgicas solis instrumentorum cancellis contineri ajant; utique Chirurgiam partem esse Medicinæ nequaquam separandam. Eam violentera Medicinæ gremio ut minus nobilem ejectam apud ignaros potissimum homines, maximo artis salutaris damno, exulare. Pristinæ tamen dignitati, depositis paulatim præjudiciis, eam restituet nostra, ut sperat, ætas; id quod notabilem artis universæ salutaris epocham constituet. Regulæ quædam pro tyronibus, vulgo notæ. Richter.

Henr. Palmat. Leveling *præstantiam Chirurgiæ ad illustrandam Medicinam oratione Academica exposuit, & edidit.* Monach. 1777. 4. V. *pag.* 585.

Anton Frid. Büsching. Ejus *der chirurgische Finanzstaat in der neuesten Zeiten, mit einem historischen Anhange.* Halle 1777. 4.

Gottfr. Daniel Hoffmann. Ejus *Rede von dem Nutzen, den ein gehörig eingerichtetes medicinisches Fach in einem Staate stiften kann.* Göttingen 1777. 4.

Franc. Wolfgang. Graffenhuber, Protomedicus castrensis, qui a. 1778. obiit, & Joannes Alexand. Brambilla, chirurgus castrensis primarius ediderunt *Instruction für die bey den Kaiserl. Königl. Armeen, und in den Feldspitälern angestellten Feld - Medicos und Staabs-Chirurgos.* Wien 1778. fol. Adjectus est etiam medicamentorum catalogus.

Idem Jo. Alex. Brambilla recudi curavit *Instruction für die bey den Kaiserl. Königl. Armeen, und in den Feldspitälern angestellten Feld-*

Chirurgen. WIEN 1778. fol. Priora continet, quæ ad folos chirurgos fpectant, & quædam alia nova auctoris ftatuta, additis tabellis, in quibus chirurgi caftrenfes omnia, de quibus referri oporteat, confignent. V. *pag.* 871.

LITHOTOMIA. Vide *calculi fect.*

LUXATIO
SIVE
DISLOCATIO, ECPTOSIS, ELUXATIO, EXARTHREMA, EXARTICULATIO, EXCIDENTIA.

HIPPOCRATES in L. *de fracturis* per fingulos artus luxationes, tum modum, neque fimplicem, quo luxata reftituuntur explicat; & mihi quidem, inquit celeberrimus HALLER, videtur admiratione dignum, potuiffe illas luxationes ea ætate adeo accurate in ordinem & adeo plene redigi. Extenfiones neceffarias jubet maturare, neque longe differre. In vertebris reponendis excufes vetuftatem. Femoris luxationem defcribit, eamque multiplicem. HALLER. Vide *pag.* 286.

CTESIAS, Cnidius, & ipfe Afclepiades (a), Gentilis, & emulus HIPPOCRATIS, qui in PERSIA medicinam fecit, & manu pariter curavit, ejusque Imperii hiftoriam fcripfit. Medicus erat CYRI minoris, cujus exercitus fecutus eft, & vulnus ARTAXERXIS curavit, in pugna ad CUNAXAM acceptum, & HIPPOCRATEM, non certe ruditer, accufavit, temere ab eo varias curationes femoris luxati defcribi, quod nunquam reftitui poffit. HALLER.

PHILISTION, Locrius, Hippocrateus dictus, qui organum ad reponenda luxata dicitur inveniffe (b). HALLER.

DIOCLES femur ita reftituit, ut repofitum maneret (c). HALLER. V. *pag.* 682.

PHILOTIMUS librum reliquit (d), cui titulum fecit, certe in nonnullis exemplaribus, *de iis, quæ fiunt in medici officina.* Femur reponi poffe, ut in acetabulo maneat (e). HALLER.

ERASISTRATUS a nimia diftenfione in luxato humero convulfionem fequi & paralyfin (f). HALLER. V. *pag.* 762.

ANDREAS

(a) GALEN. In *comm.* IV. ad librum *de articulis.* (b) ORIBASIUS *de machinam.* c. 4. (c) CELSUS VIII. c. 20. (d) GALEN. I. ad DIOCLEM citato. (e) CELS. VIII. c. 20. (f) Apud GALEN. L. VI.

ANDREAS CARYSTIUS machinamentum ad reponendum femur invenit (g) HALLER.

HERACLIDES machinamentum ad femur restituendum excogitavit (h). Testatur femur repositum aliquando suo loco manere (i). HALLER.

NILEUS, incerti ævi chirurgus fuit, per machinamenta celebris, qui & ipse femur elapsum adgressus est restituere (k). Ejus plinthium ad restituendos artus notum est (l). M. S. exstat in B. R. Par. n. 2247. HALLER.

PASICRATES *plinthium* NILEI Sindone vidit, architectus, sed chirurgica adgressus. Habet enim de luxatione humeri sententiam, quam ORIBASIUS refellit. HALLER.

ARISTION, filius, luxatum humerum una & fractum, una jubebat restitui (m). De trispasto a patre dissensit, cui id organon non placebat. ORIBASIUS in patris ivit sententiam (n). HALLER.

NYMPHODORI glossocomium (o) mutatum ab ARISTIONE PASICRATIS filio (p), quæ eadem forte machina fuerit ad luxatum femur, CELSO dicta (q). AETIUS vocat NYMPHODOTUM, tum GALENUS (r), ubi medicamentum ad strumas citat. HALLER.

ASCLEPIADES in L *chronicorum* scripsit, duo se exempla vidisse (s) femoris elapsi ex interno morbo. Locum excusum dedit COCCHIUS; exstat etiam in codice Parisino B. R. n. 2247. HALLER. V. *pag.* 406.

MEGES genu in anteriora luxatum restituit (t). HALLER. V. *pag.* 504.

A. C. CELSUS in L. VIII. cap. 11. &c. de variarum partium luxatione. WALTHER. V. *pag.* 287.

HELIODORUS membra luxata absque instrumentis reponebat. De variis artus reponendi modis (u) initium & finis. HALLER. V. *pag.* 319.

GALENUS. Ejus *commentariorum in* HIPPOCRATIS *de articulis librum* Libri IV., quos J. B. FELICIANUS interpretavit. Esse omnino continuum librum ei, qui dicitur *de fracturis* & reliquas absolvere luxationes. De origine vocis *ambes* s. gnomonis; de luxatione humeri accurate. Elabi quandoque inter dissilientes humeri musculos, deltoidem & bicipitem. Frequenter humerum excidere, primo antrorsum, inde deorsum; & contrario

 ductu

(g) CELS. L. VIII. c. 20. (h) CELS. ibid. (i) Apud GALENUM *comment.* In IV. *de articulis.* (k) CELSUS L. VIII. c. 20. ORIBASIUS *machin.* c. 8. (l) *Machin.* p. 498. edit. VIDII. (m) ORIBAS. l. c. (n) *Machin.* (o) ORIBAS. c. 4. (p) Idem ibid. c. 24. (q) L. VIII. c. 20. (r) *Compos. sec. gen.* L. VI. (s) Apud ORIBASIUM in collect. NICETÆ p. 154. (t) CELSUS L. VIII. c. 21. (u) Apud. ORIBAS. in collect. NICETÆ p. 172.

ductu debere reponi. Pilam vix posse firmari. Contra pistillum. Quinquies se vidisse luxationem, quæ antrorsum fit, non visam HIPPOCRATI. Mira curatio quassationis hominis inverso capite de scala suspensi. Se utique femoris luxationem bis sanasse, sed ab humoribus sensim auctis natam. Restitutio quæ fit inverso corpore. Citat sua lignea simulacra, in quibus instrumentorum effectum demonstrat. Hujus commentarii pars non exigua interiit. Edidit VIDUS VIDIUS cum *comment. de fracturis* PARIS 1544. fol., cujus *commentarii* codex M. S. est in B. R. P. n. 6866. Codex alius in B. MEDICEA est Græcus; & in B. R. P. n. 1849. & 2248. HALLER. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS *de machinamentis* L. I. parte 1. fuse agit de luxationibus. WALTHER.

Ejus L. *de luxatis* habetur pro libro XLVII., quem & ipsum ex collectione MEDICEA COCCHIUS Græce & Latine edidit. Et ista fere ex GALENO sunt, ut iterum, quæ GALENO acciderunt, sibi ajat accidisse. Aliqua ex ASCLEPIADE, ARCHIGENE & HELIODORO. Ita HALLER. V. *pag.* 874.

AETIUS in *tetrabibl.* III. f. 2. cap. 72. ad torsiones (luxationes). WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. 111. &c. de luxationibus variis. WALTHER. Alas adversus frequentiam luxationum exurere docet. De luxatis cum ulcere: periculo plena esse; debere septimo die reponi, præmisso prognostico. Maxillam integram luxari non posse, subluxari utique. Ut CELSUS, ita noster claviculam antrorsum negat luxari, sed cartilagineum os emoveri, quo clavicula cum sterno committatur. Humerum antrorsum negat luxari, reponi variis modis, sed nos, inquit, ambe utimur. HALLER. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. XV. JOHANNITIUM carpit, qui luxationem humeri cum aliqua difficultate dixerit adgnosci. De reponendo humero elapso, (suspenso ægro super vectem, qui alæ subest). Tabulam describit ad luxatum femur continendum aptam. Manum contortam per imposita emollientia & deligationem aptam correctam esse. Ad dislocationem adjuvamenti (humeri). Os torqueri, nisi usus adstringentium emplastrorum diu continuetur. Qui adjuvamentum manu & absque instrumentis restituerit. HALLER. V. *pag.* 265.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 5. tract. 1. cap. 1. &c. de dislocatione f. luxatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. II. luxationes cito reponendas esse, ne inflammatio accedat. Tarsum luxatum sola manu reponi posse, dum ægri corpus retineatur. Ferulas ex levi arundine parat. L. III. est de fracturis & luxationibus.

tionibus. Multum sibi placet in repositione gibbi, quæ propria fit machina, quam sibi tribuit inventam. HALLER.

Idem L. *practicæ* tract. 29. sect. 2. cap. 4. de dislocatione. WALTH. V. *pag.* 267.

GENTILIS de FLORENTIA. V. *pag.* 707.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. sigillatim etiam luxationes variarum partium describit. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* &c. doctr. 1. tract. 4. cap. 1. &c. de dislocatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* &c. tract. 5. doctr. 2. cap. 1. &c. de dislocatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOL. de FALCONIIS in *sermon.* agit & de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 634.

JOH. de VIGO in L. VI. de luxationibus agit. HALLER. V. *pag.* 270.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* L. II. cap. 14. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. I. *berthoneæ* cap. 10. 11. de luxatis articulis & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. MANARDUS in *epistolar. medicinal.* L. IX. *epist.* 3. de luxatione femoris in infante, cui crus luxatum altero longius erat. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. GUINTHERUS in *comment* T. I. agit etiam de luxatis. HALLER V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* L. VII. cap. 10. de ossibus fractis & luxatis. WALTH. V. *pag.* 273.

JOH. TAGAULT *de chirurgica institutione* L. V. de luxationibus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* L. VII. cap. 1. &c. de curatione ossium a sede sua recedentium. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collection.* L. XV. agit de luxatis. Epiphysios secessio insanabilis. Claviculæ luxatio imponit pro luxatione acromii. Luxationes tamen femoris quaquaversum factas admittit. Humerum introrsum non luxari. NICOLLUM PICARDUM addidisse ambæ semicanalem, qui nascentem humerum comprehendat: semel ex lapsu se vidisse humerum antrorsum luxatum, tunc operatorem in restitutione retinere per ministrum scapulam, ne obsequatur. Processum etiam styliformem cubiti luxari posse; fistulam a tibia detrahi. HALLER. V. *pag.* 301.

JOH. LANGIUS in *epistolarum med.* L. I. *epist.* 81. de recta luxata instaurandi methodo. In L. VI. tit. 5. cap. 1. de luxationibus mandibulæ, claviculæ & vertebrarum. Cap. 2. de luxatione humeri. Cap. 3. de luxatione femoris. WALTH. V. *pag.* 320.

FRANC.

FRANC. VALERIOLA in *appendicis ad loca communia* cap. 6. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 273.

JOHANNES de BAILLEUL *Abbé de Jonval* peritus fuit in reponendis luxatis artubus. Ea laus in viri posteris superfuit, ut denique omnes ii *Bailleuli* sint dicti, qui luxationes reponerent. Ita HALLER.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 801.

JOH BAPT. MONTANUS in *consultat. med. conf.* 26. 31. 32. in luxationibus. WALTH. V. *pag.* 424.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridio chirurgico* &c. etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS. Ejus L. *de luxationibus.* Frequenter ex tortura fieri: vidit etiam in projecto gravi corpore factas. Ex adstringentibus medicamentis impositis articuli humorem spissari & fere gypseum fieri, neque ejusmodi luxationem posse restitui. Prius dolorem sopiri debere, quam artus extendatur. Diligenter de deligatione. Luxatio complicata non continuo reponenda contra PAULUM ÆGINETAM. Recidivas luxationum ustione occupat. Ancylosis in dorsi vertebris. HALLER. V. *ulcera.*

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* &c. L. V. refert de puero, cui omnia ossa luxata. HALLER. V. *pag.* 578.

JAC. DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. docet, ut M. JAMES luxatum caput extendat. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. etiam de luxatis. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in L. *variarum lectionum* &c. de luxatione Darii. HALLER. V. *pag.* 851.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* &c. L. IV. de fracturis & luxationibus cum TAGAULTII de iisdem libris. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandorum vulnerum ratione* in T. II. pedem distortum propria machina correxit. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. V. *pag.* 709.

LAURENTIUS JOUBERT in *annotations sur la Chirurgie* &c. carpi officuli luxationem recenset, quod per abscessum exiit, ex quo deinceps & carpi & metacarpi ossa carie consumta prodierunt: sanatum tamen est ulcus auctore TANAQUIL GUILLAUMET. Addit frequens esse malum. HALLER. V. *pag.* 298. & 299.

BARTHOL. CARRICHTER in *practica von allerhand Leibskrankheiten* &c. cap. 83. ad luxationem coxendicis. WALTH. V. *pag.* 379.

GERMANUS COURTIN in *leçons anatomiques* &c. L. XIII. de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 11.

JUST.

Just. Ortloph. Maroldus in *practica medica* &c. pag. 362. ad luxationes. Walth. V. *pag.* 379.

Joh. Crato in *consilior. & epistol. med. epist.* 60. de dislocatione tali. Walth. V. *pag.* 380.

Roder. a Fonseca in *consultationum* &c. T. I. pro luxatione tali sive tibiæ cum vulnere. Walth. V. *pag.* 381.

Georg. Bertinus in *Medicinæ* &c. L. III. cap. 9. de luxationibus. Walth. V. *pag.* 12.

Petrus Forestus in *observationibus chirurgicis*, quæ seorsim prodierunt, refert de femoris luxatione irreconciliabili; de subluxatione genu. Haller.

Idem in *observat. & curat.* L. X. cap. 26. de mandibula ex oscitatione luxata. Walth. V. *pag.* 381.

Eustach. Rudius in *artis medicæ* &c. *de morb. extern.* L. IV. cap. 1. &c. de luxationibus. Walth. V. *pag.* 382.

Hieronym. Fabricius in *prælectionum chirurgicarum* L. V. luxationes in universum, non sigillatim percurrit.

Idem in *pentateuchis* &c. luxatum carpum vidit, ut ossa libera discederent. Luxatus cubitus celeriter reponendus, ne fiat ancylosis. Haller. V. *pag.* 302.

Guiliel. Fabricius in *observat. & curat. centuria* IV. a luxatione lumborum paralysis artuum inferiorum, non tamen sphincterum resolutio, & vita diu superstes. Os diu non repositum materie calcarea obducitur. In *epistolarum ad amicos* &c. *centuria* a mala repositione ossium luxatorum atrophia, a compressis arteriis nutrientibus. Haller. In *centuria* V. *Obs.* 67. de luxatione. In *cent.* VI. *Obs.* 89. 90. de pede distorto: ocreæ ad id malum corrigendum. *Obs.* 100. de luxatione. Walther.

Idem in *observat. epistolarum centuria* I. *epist.* 13. de luxatione brachii ex lapsu. *Epist.* 14. de dislocatione cubiti. Walth. V. *pag.* 274.

Ludovicus Mercatus. Ejus *institutiones ad usum eorum, qui luxatoriam exercent artem*, ex Hispanico Latine versæ Francof. 1624. fol. Haller. V. *pag.* 383.

Nic. Abraham Frambesarius in *canonum & consultationum* L. IX. etiam de curatione luxationum. Walth. V. *pag.* 14.

Carolus Batti in *Handtbœk* &c. etiam luxationes tractat. Haller. V. *pag.* 15.

Hippolytus Boscus, Ferrariensis, in L. *de facultate anatomica* Ferraræ 1600. 4. luxatos artus suadet solis manibus extendere & restituere. Haller.

Joh.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* sect. 2. cap. 7. de ossium loco motorum repositione. WALTH. V. *pag.* 384.

J. ZECCHIUS in *consultat. med. cons.* 10. de coxendicum utriusque lateris luxatione. WALTHER. Luxationem utriusque femoris a causa interna tamen vult extendere & reponere. HALLER. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de functionibus læsis* L. II. cap. 2. de mobilitate ossium a luxatione.

Idem in *observat. med. obs.* 1. de pedis inferioris inclinatione. WALTH. V. *pag.* 385.

HIPPOLITUS PARMA in *introductione ad Chirurgiam* &c. breviter etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 17.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *consult. & respons. cons.* 44. de spinæ contorsione seu luxatione. WALTH. V. *pag.* 386.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 20. de articulorum luxationibus. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. IV. cap. 3. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneis* &c. Pugni ictu vertebra colli tertia & quarta luxata: capitis motus amissus & superioris palpebræ. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 6. cap. 1. &c. de luxationibus variarum partium. WALTH. V. *pag.* 17.

JOH. VIGIER in *operum chirurg.* L. V. cap. 1. &c. de luxationibus variarum partium. WALTH. V. *ulcera.*

J. LEOPOLD. Ejus τα χειρουργημενα περι αρθρων, *s. capita generalia d luxationibus ossium.* LIPS. 1614... HALLER.

PETRUS PAAUW. V. *oss. morb.*

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 22. de luxatione ossium. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 7. cap. 1. &c. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *observat. med.* &c. Luxatio calcanei non curata quidem, sed superata symptomata. HALLER. V. *pag.* 388.

EPIPHAN. FERDINANDUS in *centum historiis* &c. Subluxatio & gibbus sponte natus. HALLER. V. *pag.* 354.

PETR. FABRUS in *chirurgiæ spagyricæ* sect. 4. cap. 1. &c. de luxatione. Sect. 5. cap. 1. 2. 3. de luxationibus. WALTH. V. *pag.* 19.

ARNOLDUS WEICKARDUS in *pharmacopœa* &c. L. IV. cap. 1. agit etiam de luxatione. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico practici* part. 1. agit de luxationibus varis. WALTH. V. *pag.* 443.

MAR. AUR. SEVERINUS *de recondita abscessuum natura* L. VI. de gibbis, variis & valgis, ac membris aliis contortis. WALTH. V. *pag.* 276.

Idem in *trimembris Chirurgiæ* &c. cap. 8. de victu luxatorum. WALTH. V. *medicam. chirurg.*

JOH. AGRICOLA. in *Chirurgiæ parvæ* tract. 8. de membris luxatis. WALTH. V. *pag.* 21.

PHILIPP. GRULING in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 3. cap. 17. de dislocatione ossium. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observat. medicinal. centuria* I. *obs.* 98. de luxatione maxillæ. In *centuria* III. *obs.* 80. ossis coccygis luxatio restituta. ALBERTI. V. *pag.* 447.

GODOFR. MOEBIUS in *epitomes institut.* L. V. parte 1. sect. 4. cap.
4. de luxatorum ossium repositione. WALTH. V. *pag.* 448.

THOMAS BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* I. & II. Costæ inferiores luxatæ, sponte in suum locum repositæ. Costæ a causa interna luxatæ.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* III. *obs.* 1. tibiæ os sponte elapsum & per callum restitutum. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. V. tit. 2. cap. 4. art. 1. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 391.

J. THEOD. SCHENK. Ejus disp. *de luxatione ossium in genere.* JEN. 1653. 4. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. VESLING in *epistolis* &c. consilium ad humeri luxationem. Utique femur posse subluxari, adductis testimoniis, etiam RHODII, claudi: a causa tamen interna luxari. Hæc contra HOFMANNUM, qui callum potius putabat frangi. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. ANDREAS PLANER. Ejus *theses generales de articulorum luxationibus.* ULTRAJECT. 1650. 4. HALLER.

DOMIN. PANAROLI in *jatrologismorum &c. pentecoste* II. Vita diu superstes, cum secunda dorsi vertebra luxata esset. HALLER. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii* &c. tract. 26. etiam de curatione luxationum. WALTH. V. *pag* 877.

PETR. BORELLUS in *histor. & observat. centuria* II. *obs.* 71. luxatio costarum a phlegmone. WALTH. V. *pag.* 25.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* pag. 158. de luxatione. WALTH. V. *pag.* 316.

Paulus Amman in *Medicina criticæ* &c. *caſ.* 51. de dislocatione carpi. Walth. V. *pag.* 601.

J. Arnold. Friderici. Ejus diſp. *de contorſione vertebrarum.* Jen. 1668. 4. Haller. V. *terebrat.*

Corn. van der Woorden in *lichtende Fackel* &c. agit etiam de luxationibus. Haller. V. *pag.* 28.

Henr. a Moinichen in *Actis Hafn. Vol.* II. *obſ.* 37. de luxatione femoris ex cauſa interna. Haller. V. *pag.* 29.

Eberhard. Goekel in *gallicinii, ſ. obſervationum & curat. centuria* I. *conſ.* 95. de repoſitione luxati antrorſum & deorſum prolapſi oſſis femoris dextri ultra femeſtre. Alberti. V. *pag.* 29.

Casp. March & Henr. Bern. Beselin diſp. *de oſſium luxatione.* Kiel. 1666. 4. Haller.

Georg. Hier. Welsch in *obſervationibus propriis* &c. Luxatum femur hactenus per ætatem adaptatum, ut æger ſatis libere incedere poſſet. Haller. V. *pag.* 30.

J. Henricus Meibom. V. *oſſ. morb.*

Frider. Hoffmannus in *method. med.* L. II. cap. 2. agit etiam de luxationibus. Walth. V. *pag.* 393.

Pierre Morenno Terrer *flor de anatomia, dislocationes y fracturas del cuerpo humano.* Madrit 1670. 8. Haller.

Denis Fournier. V. *oſſ. morb.*

Ehrenfried Hagedorn in *obſervat. & hiſtor. centuria* I. *hiſt.* 76. maxilla per oſcitationem luxata. Alberti. V. *pag.* 33.

Cornelius Solingen in *manual operation* &c. vidiſſe ſe ſeceſſum oſſis tibiæ ab epiphyſi. Omnino tamen etiam caput femoris elabi: laxatis ligamentis, vix ſanari abſque claudicatione. Haller. V. *pag.* 304.

J. Nicol. Binninger in *obſervat. & curat. centuria* II. *obſ.* 36. pedis ſiniſtri luxatio, & varia ſymptomata. Alberti. V. *pag.* 37.

Dominico Gervasi *delle dislocazioni trattato chirurgico.* Lucca 1673. 4. Haller.

J. Frider. Allmacher. V. *pag.* 38.

Richardus Wisemann in *ſeveral chirurgical* &c. L. VII. maxillam non poſſe luxari, niſi ad anteriora; facile reponi parte anteriori maxillæ ſublata, poſteriori depreſſa. Exemplum ſanatæ, cum alterum latus diſtortum fuiſſet. Clavicula fere a lapſu luxatur, & facile reponitur humero retrorſum ducto, in ſuam ſedem repoſito capite claviculæ. Laminam ſtanneam ad claviculæ formam fictam commendat, ut retineatur. Humerus vix poteſt elabi, niſi in alam inter bicipitem & infraſcapularem muſculum: antrorſum ſe elapſum vidiſſe, ſed chirurgi forte vitio. Ut manu ſola, ut calce in alam data humerum repoſuerit. Manus introrſum luxata, & proceſſus ſtili-

filiformis ulnæ a radio distractus, ut officulum carpi se interponeret. Hoc primum suum in locum noster reposuit, deinde ulnam. Ut tarsi ad luxationes facilitatem calce & medicamentis adstringentibus sanaverit. HALLER, V. *pag.* 41.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Sect. II. subsect. 2. cap. 2. &c. de luxatione. Sect. III. subsect. 2. cap. 1. &c. de luxatione variarum partium. WALTH. V. *pag.* 365.

RAYMUNDUS FORTIS. V. *pag.* 42.

J. MATTH. NESTER. V. *pag.* 42.

MATTH. GODOFR. PURMAN. V. *pag.* 45.

ANTONIUS de HEYDE in *observationibus medicis* &c. Luxatus humerus restitutus, & tamen in motu impotentia, a contusione nervorum. HALLER. V. *pag.* 46.

FELIX PLATER in *observationibus medicinalibus* &c. Ex lapsu intortum collum & musculi cervicis convulsi, non ideo, ut auctori visum, luxatæ vertebræ, dum hoc totum malum facillime sublatum fuerit. HALLER. V. *pag.* 46.

In *Actis Erudit. Lips. ann.* 1683. *Mens. Jan.* pag. 37. luxationis curandæ instrumentum. *Ann.* 1687. *Jul.* pag. 398. luxationis cum vulnere cura. *Ann.* 1689. *Nov.* pag. 561. cura luxationis vertebrarum introrsum factæ. *Ann.* 1718. *Jan.* pag. 15. luxationum restitutio. ALBERTI. V. *pag.* 49.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. Cubitus a causa interna luxatus, laxatis ligamentis. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* I. *April. obs.* 30. luxatio humeri. *Ann.* II. *April. obs.* 16. luxatio femoris a causa interna. *Ann.* VI. *Decemb. obs.* 30. luxatum os femoris tandem mortem inferens. ALBERTI. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROLUS le CLERC in *Chirurgie complete* &c. consilia aliqua ad vertebrarum luxationes. Luxationes femoris ad omnes partes admittit. Ruptum ligamentum vertebræ. Machina ex ferro stannato fabrefacta, ad continendam luxatam maxillam. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat. ARNAULD machina claviculas retrorsum urgens.

Idem in tr. *des maladies des os*, de gibbo & vertebrarum luxatione ornate agit. HALLER. V. *pag.* 53.

JACOB. BURGIUS. V. *pag.* 54.

LAURENTIUS VERDUC. V. *pag.* 715.

THEODORUS CAROLI. V. *pag.* 58.

JOH. MUNNIKS in *Chirurgia* &c. in luxatione tibiæ, qua talo committitur, artum amputari necesse fuisse. HALLER. V. *pag.* 61.

GUICHARD JOSEPHUS DUVERNEY. V. *off. morb.*

FRIDER. RUYSCH in *thesauro* VII. os femoris raro luxari, facile vero in collo frangi. Non tamen negat aliquando vere luxari. HALLER. V. *pag.* 63.

J. BAPT. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* &c. De luxationibus in genere. Cap. 1. de luxationibus a relaxatis tendinibus. Cap. 2. de luxationibus, in specie autem de luxatione maxillæ inferioris. Cap. 3. de instrumentis ad repositionem ossium luxatorum necessariis. V. *pag.* 305.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag* 67.

De la VAUGUYON in *traité complet* &c. luxationes recenset, spissato liquore articulari ortas. Luxationes in calvariæ suturis admittit, iis fascias obponit, quibus contineantur. Radium a cubito facile discedere. HALLER. V. *pag.* 305.

NIC. EGLINGER. V. *pag.* 716.

FRIDER. HOFMAN in *Medicinæ consultatoriæ* T. IV. Luxatio hinc humeri, inde radii & ulnæ cum non potuissent sanari, & arteria a fragmento osseo convulnerata fuisset, chirurgus correptus. In T. XII. Ex lapsu femur luxatum. HALLER. V. *pag.* 279.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. etiam luxationes tractat. HALLER. V. *pag.* 75.

J. GEORG. GRUHLMANN. Ejus *de luxationum synthesi in genere.* HALÆ 1703. 4. & *in specie.* Ibid. 1704. Germanice *von bequemer Zusammenfügung der Verrenkungen.* LIPS. 1706. 8. Medicamenta aliqua commendat. HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies des os* &c. L. I. fuse agit de luxationibus. V. *off. morb.*

Idem in *Memoire de l'Acad. des sciences* a. 1716. describit scamnum HIPPOCRATICUM perfectius, ut putat, ad extendendos artus luxatos.

Idem in *Mem.* a. 1722. retulit de luxatione femoris sursum facta, & extrorsum ex lapsu.

Idem in *traité des maladies* &c. T. III. luxationum pedis pericula exponit. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

TOB. DEGGELER. Ejus disp. *de luxatione vertebrarum.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

THOM.

THOM. BECKET in *chirurgical obſervations* &c. Patella ſubluxata reſtituta. Humerus ambe reſtitutus, paulum mutata. HALLER. V. *pag.* 81.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus diſp. *de luxatione & fractura femoris.* ALTDORF. 1718. 4. Oſtendit frequentem eſſe fracturam.

Idem *de genuum ſtructura* &c. exemplum luxationis patellæ ſurſum factæ. Luxatio tibiæ perfecta retrorſum facta. Patellam utique poſſe luxari, & longe ſupra genu ſurſum dari, contra PETITUM. HALLER. V. *pag.* 717.

Idem in *Chirurgiæ* &c. L. III. de luxationibus. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus diſp. *de tortura domeſtica, & abuſu ſubluxationis vertebrarum plebeiæ.* HALÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

GUILIELM. CHESELDEN in *anatomy* &c. edition. a. 1741. ruptis ligamentis patellam luxari: ſemel id vidit & fruſtra reſtitutam, vidit ligamentoſis vinculis conjuncta fragmenta. HALLER. V. *pag.* 86.

JOH. SALZMANNUS. Ejus diſp. *de luxatione oſſis femoris rariore, frequentiori colli fractura.* ARGENT. 1723. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Ægerrime femur luxari poſſe, frangi facile. HALLER. V. *pag.* 87.

J. CASPAR MUSTINGER. Ejus diſp. *de luxationibus.* ARGENT. 1713. 4. HALLER.

LOUIS LEGER in *veritable Chirurgie* &c. de luxatione carpi cum vulnere conjuncta. HALLER. V. *pag.* 89.

J. P. WAGERT (an WAGNER?) in *obſervations* &c. Ex lapſu femur luxatum & in nates detortum, reſtitutum. HALLER. V. *pag.* 89.

J. DANIEL GOHL in *Act. Erud. Berolin.* luxatio, ut videtur, vera femoris, os certe cum fragore reſtitutum, eo redditus ſubito artus uſus. HALLER. V. *pag.* 89.

J. BURKHART MOEGLING. V. *pag.* 90.

GUILIELM. MAUQUEST in *traité complet* &c. Luxatio ſcapulæ cum fractura claviculæ feliciter ſanata. Luxatio genu, cum patella neque fracta eſſet, neque loco mota. Luxationum femoris tria exempla. HALLER. V. *pag.* 90.

RUDOLPH. PHILIPP. BEURLIN. Ejus diſp. *de luxatione & fractura femoris.* ALTDORF. 1718. 4. Emoti ab interna cauſa femoris exemplum. HALLER.

FRANCISCUS WIEDEMAN in *kurze und allgemeine Lehre* &c. negat ſe unquam luxatas vidiſſe vertebras. HALLER. V. *pag.* 92.

J. ZA-

J. ZACHAR. PLATNER in *institutionibus chirurgicis* &c. Luxatio femoris rupto ligamento tereti; absque ea violentia in adulto non posse luxari. HALLER. V. *pag.* 94.

BURCHARD DAVID MAUCHART. Ejus disp. *de luxatione nuchæ.* TUBING. 1747. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Contra PETITUM, caput in suspensis non luxari. Exempla luxatæ cervicis sero funestæ. Suspensorum symptomata; discrimina subluxationum HALLER. V. *pag.* 824.

J. BAPTISTA BOTTENTUIT, chirurgus. Ejus *dissertation sur une machine pour reduire les luxations.* PARIS 1724. 12. Contra J. LUDOVICI PETITI glossocomium, quod mammas contundat, funestos produxerit effectus. Instrumentis mallet abstineri, quibus omnibus perita manus longe præstet.

Ejus *lettre écrite au sujet de la reponse faite par M. Petit dans l'amphitheatre de S. Côme à la dissertation qui a paru contre sa machine.* Ibid. 1724. 12. Urget suas objectiones. HALLER.

Lettre à l'auteur de l'article du Journal des Savans. Ibid. 1724. Nimis favere PETITO.

NICOLAUS ANDRY. Ejus & LINGUET E. *in humeri luxatione ambe potius quam scala, janua polyspastonque iterato renovata.* PARIS 1732. recus. in HALLERI *selectis.* Amben contra PETITUM defendit, polyspasti violentiam accusat in vasis strangulandis, musculis distrahendis. Amben in luxatione antrorsum & retrorsum facta convenire, nocituram si humerus sub alam vel dorsum luxatus fuerit. De debilitate polyspasti. HALLER. V. *pag.* 99.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 100.

J. HENR. SCHULZE. Ejus & MULLER disp. *de ossis femoris luxatione.* HALÆ 1738. 4. Veræ luxationis exemplum, etiam in ipso respondente.

Idem SCHULZE in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de luxationibus. HALLER. V. *pag.* 102.

JACOB. (BENIGNUS) WINSLOW in disp., cui titulus est: *non ergo potest anatomes gnarus funestos errores evitare,* PARIS 1732. 4. cum chirurgi in æstimanda femorum æquali longitudine errarent, jussit noster coxendices comparare, ne, dum alter superius retineretur, alter manum sequeretur chirurgi. HALLER. V. *pag.* 719.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

HENRICUS VYLHOORN in HEISTERI *institutionibus* &c. luxationem patellæ lateralem vidit. HALLER. V. *pag.* 106.

GEORG.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus difp. *de luxatione & fubluxatione*. JEN. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 343.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

J. DANIEL SCHLICHTING in *Comm. Litt. Nor. a.* 1741. *h.* 1. exempla retulit luxati femoris, tum ruptis ligamentis, tum absque ea violentia.

Idem in VERBRUGGI *nieuw hervormde examen* &c. luxationum femoris fibi vifarum teftimonia. Claviculæ ad fternum luxatio. Ut longitudo duorum femorum rite menfuretur. Os femoris vidit a caufa interna luxatum, deorfum & in foramen offis pubis; caput furfum luxatum & fractum, & novum acetabulum in offibus innominatis fubnatum: vidit idem luxari, etiam non fractis ligamentis, & frequenter in infantibus. Ulna perfecte luxata. HALLER. V. *pag.* 582.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

DIDACUS ROBLES. V. *pag.* 110.

DOMINICUS MILITIA. Ejus *de morbis exitialibus, virginem Patavinam excruciantibus*. PATAV. 1734. 4. Narrat de luxatione femoris in hydropica, fponte nata, & fponte reftituta. HALLER.

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

CAR. WILH. SACHS in *felect. Francof.* 1737. luxatio brachii cum mala curatione funefta. HALLER. V. *pag.* 829.

ZACHARIAS VOGEL. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT. V. *off. morb.*

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

J. FRIDER. KNOLLE. Ejus difp. *de extremitatum fuperiorum luxationibus*. ARGENTOR. 1738. 4. Acromii & claviculæ luxationem reftitui vidit. Humerum centies absque machinis repofuit, cum vis non major ducentis libris ad eam operam requiratur: hinc inutilem effe PETITI machinam. Radii luxationes. In claudo incifo vidit partem capitis femoris, & acetabuli, & offis facri confumtam. HALLER.

FRANC. MICH. DISDIER. Ejus & P. L. COLON difp. *de diaftafi*. PARIS 1770. 4. HALLER. V. *pag.* 686.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

PERCIVAL POTT. Ejus *fome few felect remarks on fractures and dislocations*, quæ prodierunt una cum *obfervations on the nature and confequences of thofes injuries to which the heat* &c. LONDON 1768. 8. Non poffe absque anatomica peritia artus feliciter reponi. Emplaftra glutinantia nofter rejicit, & fpirales fafcias: atque commendat eam, quæ octodecim habet capita, in fimplici etiam fractura. Ferulas requirit peramplas, totum continentes artum. In fractura cum vulnere complicato nihil fere nifi in amputa-

putatione spei esse, neque debere effectum sotus exspectari. In luxatione vim extendentem ipsi semper ossi applicat, quod de sede sua decessit. Hunc librum Gallice vertit & edidit D. LASSUS, PARIS 1771. 12. & aliqua addidit de D. FABRE, & DUPOUY consiliis. Belgice vertit J. JACOBS, GENDT 1772 HALLER. V. *pag.* 832.

GERARDUS V. SWIETEN. V. *pag.* 123.

J. GEORG. SIEGWART *de luxationis brachii ætiologia.* TUBING 1771. 4.

Ejus *de luxatione brachii nosologia.* Ibid. 1771. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

PETRUS TABARRANI. V. *pag.* 720.

THOMAS SCHWENKE. V. *pag.* 126.

JOACHIM. FRID. HENKEL. V. *pag.* 128. & 720.

CHRISTIAN GOTTL. FREGE. V. *pag.* 131.

FABRE, chirurgus, in *Lettre à MM. Journal des savans* 1768. *Mai.* agit de chirurgi DUPOUY consilio qui in luxationibus non partem luxationi proximam sed remotam velit extendere. Quod machinis non utatur laudat, & sibi tribuit: in illa extensione vero debere contrariam extensionem addi. HALLER. V. *med. chir.*

MATTHIAS GEORG PFANN, Professor Erlangensis. Ejus & J. GEORG DEGGELER disp. *de luxationibus generatim.* ERLANG. 1745. 4. HALLER.

BERNARD. MARIANUS LUTHER. Ejus disp. *de luxationibus.* ERFORD. 1745. 4. HALLER.

PHIL. CONRAD. FABRICIUS in *sciagraphia* &c. in hominibus suspensis vertebras non luxari. HALLER. V. *vulnera.*

ABRAHAM BAEK in *tal om nyttam* &c. bis se vidisse femoris luxationem. HALLER. V. *pag.* 136.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 137.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

AUGUSTUS SCHAARSCHMIDT. Ejus *Verzeichniss der Merkwürdigkeiten bey dem anatomischen Theater.* BERLIN 1750. 8. Luxatio femoris sursum retrorsum elapsi. HALLER. V. *oss. morb.*

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

Idem porro in *prælectionum* &c. pag. 229. &c. fuse agit de luxatis. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

GEORG. HEUERMANN in *vermischte Bemerkungen* &c exempla habet luxationum femoris. HALLER. V. *pag.* 310.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

PETR.

PETR. ANTON. LAPY & JAC. FR. LATIER auctoris *E. luxationes non pluribus auxiliis quam laqueis & manu reponendæ.* PARIS 1752. 4. HALLER.

MOREAU in *Mem. de Chir.* T. II. de luxationibus agit offis femoris non reductis, & novis ea occafione nafcentibus acetabulis. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & GUYENOT difp. *de luxationibus.* PARIS 1764. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

PETRUS CAMPER in *diff. anatom.* L. I. etiam de luxatione claviculæ. HALLER. V. *pag.* 541.

THOMAS KIRKLAND. V. *pag.* 721.

DANIEL GOTTLOB THEBESIUS. V. *pag.* 148.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

DU VERGET in *Anfangsgründe* &c. luxatum caput & vertebras tamen corrigere fufcipit. Ut femur ex lapfu in trochanterem poffit in acetabulum impelli, partes eæ contundi, & a collecta demum materie femur de acetabulo ejici. HALLER. V. *pag.* 151.

CHRIST. GOTTLIEB LUDWIG. V. *pag.* 617. & 722.

JACOB. MACKENZIE. V. *pag.* 155.

MARTIN. V. *pag.* 157.

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

CAROLUS WHITE in *Phil. Tranf. Vol.* L. I. P. II. feu anni 1760. de perfecta luxatione femoris a caufa interna perfecte repofita. HALLER. V. *pag.* 171.

CAROLUS YOUNG in *Phil. Tranf. Vol.* LI. P. I. de luxatione femoris extorfum facta, perfecte repofita. HALLER.

E. BERDOT. V. *pag.* 174.

J. ULRIC. BILGUER. V. *pag.* 174.

In *avis d'un ferviteur d'Efculape* &c. vidiffe fe femur ad foramen ovale pubis luxatum; vidiffe ad veterum morem reftitui. Luxationem mufculorum a PLATERO dudum dictam effe. HALLER. V. *pag.* 545.

FRIDER. CHRIST. JUNCKER & F. A. WEIZ difp. *de curis luxationum internis.* HALÆ 1761. 4.

FRIDER. AUGUST. WEIZ. Ejus difp. *de caufis luxationum internis.* HALÆ 1761. 4. HALLER. (An eadem cum priori difp.?) V. *pag.* 175.

FRANC. AUGUST. FERDINAND CUENOTTE. Ejus difp. *de cafu fubluxationis vertebrarum dorfi cum fractura complicata poft factam repofitionem & varia dira fymptomata decima demum feptimana funeftæ.* ARGENTOR. 1761. 4. Luxatio imperfecta primæ vertebræ lumborum a duodecima dorfi difcedentis: aderat cartilaginea induratio ultimæ vertebræ dorfi,

& gangræna veficæ, cum interim medulla fpinalis integra effet, nihilque paffa. HALLER.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

JOHANNES TRAVES. V. *pag.* 180.

HENR. THOMSON. V. *pag.* 181.

SIMON PALLAS. V. *off. morb.*

In *Ontleed en heelkondige verhandling* &c. V. *pag.* 184.

ANTONIUS PORTAL, Profeffor Parifinus, & A. Sc. fodalis. Ejus eft *diff. medico-chirurgica, generales luxationum comprehendens notiones, fed præcipue novæ machinæ defcriptionem tradens.* MONTPELL. 1764. 4. Polyfpaftum aptius quam PETITUS ad reponenda offa adhibet.

Idem in *Journ. de Med.* T. XXVI. pro machinarum ad luxationes reponendas neceffitate.

Idem ibid. T. XXVIII. contra machinas ad humeri extenfionem & repofitionem receptas. Omnes nocere. HALLER.

HUNT. V. *pag.* 189.

GAUTHIER. V. *pag.* 194.

E. C. SCHWAGERMAN in *ontleed* &c. luxari femur contendit, litemque narrat ex van den BORSTII & RUYSCHII fententia natam, qui ejusmodi luxationes recufabant admittere. HALLER. V. *fpin. bifid.*

Vollftändige Abh. von Beinbrüchen, Verrenkungen und übrigen Krankheiten der Knochen. HAMBURG 1767. 8.

DUPOUY. V. *pag.* 199.

AUBRAI, junior. V. *pag.* 201.

BUTTET. V. *pag.* 203.

COULON. V. *pag.* 204.

VALENTIN in *recherches critiques* &c. in patellæ luxatione femur unice debere ad truncum corporis flecti. HALLER. V. *paracent. thor.*

LEYMAR de la COMBE. V. *pag.* 206.

J. COSME ANGERVILLE (vel ANGEVILLE). Ejus difp. *de coccygis luxatione.* PARIS 1770. 4. HALLER.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

PLAZANET. V. *pag.* 225.

DIONYS. PAUTIER de la BREUILLE & JOS. COTTON, auctoris *E. diftortionibus emollientia, relaxantia anodyna.* PARIS 1772. 4. HALLER.

D. A. S. M. D. V. *pag.* 227.

THO-

THOMASSIN. V. *pag.* 228.
MELLE. V. *pag.* 229.
SELLIE. V. *pag.* 234.
RIEDIGER. V. *pag.* 234.

BERNARDUS FELDMANN in *Berlinische Sammlungen* &c. retulit de luxatione femoris fensim facta ex metastasi, ut videtur, tussis vehementis. HALLER. V. *pag.* 701.

ANDERSON. V. *pag.* 243.

MEDICAMENTA CHIRURGICA.

HIPPOCRATES in L. περι ιητρων agit de cataplasmatibus, & multa alia medicamenta habet, quæ æs ingreditur. HALLER (a). Vide *pag.* 1.

ALEXANDRO M. Regi medicamentum oculare adscribebatur, passim citatum (b), etiam ab AETIO. Satis vero solebant Græculi suis medicamentis illustrium virorum nomina præfigere.

DIOCLES. Ejus panchrestos ad oculi inflammationem (c). An ejus fuerit medicamentum ad dentium dolorem (d)? V. *pag.* 682.

ANDRONIS perantiqui pastilli centies ab auctoribus citantur, siccatorii, ad ulcera maxime frequentati, & ad nervorum vulnera (e). Electuarium adstringens ad cancrum & carbunculum (f.)

POLYIDES, qui inter inventores Medicinæ etiam numeratur. Ejus pastillus siccatorius (g).

PASION. Ejus pastillus ad narium polypum (h), & nervorum vulnera (i), acrior, quam POLYIDÆ.

CHRYSIPPUS. Ejus cataplasma ad renum morbos (k).

HERODOTUS perantiquus sit oportet, cujus medicamentum HICESIUS exscripserit, aliud HERAS (l). An idem, cujus ex sermone de remediis evacuantibus aliqua GALENUS excerpsit, de cucurbitulis, & cujus eumdem L. de medicamentis evacuantibus, atque alia inde loca habet ORIBASIUS (m); alibi vero de exterioribus (n). Ejus porro varia consilia exstant

(a) Ne identidem HALLERUS citandus mihi esset, sciat lector reliqua etiam, quæ sequuntur, ad eum pertinere; paucis exceptis, quæ facile possunt vel ex ætate annum 1774. excedente, vel ex adjectis citationibus, vel demum ex signis, quibus sunt inclusa, dignosci. (b) AETIUS VII. 39. 87. (c) ORIBAS. *ad* EUSTATH. L. III. (d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. I. certe *medicum* vocat. (e) CELS. L. V. c. 20. GALENUS *compos sec. loc.* L. III. V. ORIBASIUS *synops.* ad EUSTATH. L. III. ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 6. Formula exstat in CELSO L. c. (f) SCRIBONIUS LARGUS c. 13. (g) GALEN. *compos sec. loc.* L. III. CELS. L. c. (h) ACTUAR. *meth. med* VI. GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. V. ORIBAS. *synops.* III. (i) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III. (k) RUFUS p. 4. (l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. *sec. loc.* L. V. (m) De *cucurbitulis* VII. c. 17. (n) L. VIII. c. 37.

de ficcatione per arenam in hydrope utili (o), de cauteriis & caufticis medicamentis. Ejus erat *lite ex falice* (p). An idem Herodotus Lycius cujus *dictionarium vocum* Hippocratis Græce Latine Venet. 1588. fol. cum Mercurialis Hippocrate prodiit?

Erasistratus. Ejus exftant medicamenta ocularia liquida (q), ut *panchreftos* (r), & ad purulenta aurium (s). V. *pag.* 762.

Herophilus. Ejus medicamenta ad pofteros defcenderunt, ut emplaftrum viride (t). V. *pag.* 762.

Mantias inter præftantes medicos a Galeno numeratus (u), ut tamen ajat, Heram Mantiæ medicamenta omififle, quod minus effent probata (x). Scripfit librum *de officina medici* (y), & cujus paffim chirurgica medicamenta citantur ex L. de re medica (z).

Andreas Carystius. Ejus medicamenta paffim citantur, ut ad oculos compofitio (a), malagma (b), emplaftrum ad ulcera callofa (c), ejus fufca Ægyptia (d).

Hicesius de vi vulneraria anonymi herbæ (e). Ejus medicamentum (f), fæpe citatur, fi tamen ab ipfo nomen habet. Nuperior enim, & diverfus ab Herophileo, Hicesius fuiffe videtur.

Demetrius Bithynus, qui ab Heraclide (g) citatur, & cujus medicamenta chirurgica paffim reperiuntur. Chryfocollam calente cera recipiebat, ea ad ulcera utebatur (h). Emendavit medicamentum ad ulcera Chironia (i). An ejusdem *paftillus* Bithinus, fæpe citatus? (k).

Demetrius Attaleus vel Apameus, Herophili fectator, frequenter a Cælio citatur, etiam ad hydrophobiam, quem morbum tardum effe docuerit & melancholicum (l).

Apollonius Mephiticus fcripfit περι αρθρων (m). Ejus eft medicamentum ad fugillata (n).

Cleophantus, vir celebris, qui difcipulos reliquit, & ex quo pleraque fua Asclepiades habuit (o). Ejus malagma ad podagram Galenus citat (p).

Apol-

(o) Oribas. coll. X. c. 8. 11. (p) Galen. *compof. fec. loc.* L. V. (q) Apud Aetium L. VII. c. 20. (r) Oribas. *fynopf.* III. (s) Cels. VI. c. 7. (t) Apud Actuarium *meth. med* L. VI. c. 6. (u) *Compof. fec. loc.* L. II. (x) *Compof. fec gen.* L. II. (y) Galen. duobus locis in *comm.* ad Hipp. L. κατα ιητρειον. (z) Galen. *compof. fec. gen.* L. IV. (a) Cels. VI. 6. n. 16. (b) Cels. V. c. 17. Galen. *compof. fec. gen.* L. VII. (c) Galen. *compof. fec. gen.* L. IV. (d) Id. ibid. L. VI. (e) Plin. L. VII. 14. (f) Galen *compof. fec. gen.* L. V. (g) Apud Galenum *compof. fec. gen.* L. IV. (h) Soran. *comp. gener.* L. IV. (i) Galen. *compof. fec. gen.* L. V. (k) Actuar. *meth. med.* L. VI. bis. (l) *Acut.* L. III cap. 11. (m) Apud Erotianum. (n) Apud Aetium. (o) In *febrium curatione* Cels. L. III. c. 14. (p) *Compof. fec. gen.* L. VII.

APOLLOPHANES, an illuſtris ille ANTIOCHI M. medicus? Ejus eſt paſtillus ſtypticus (q), malagma (r), epithema (s). Antiquior certe HERACLIDE fuit, qui ejus malagmate uſus ſit (t).

SERAPION Empiricus melinum pugilibus utile ad vulnera excogitavit (u). Ad impetiginem (x). Ægyptium (y).

HERACLIDES Tarentinus, MANTIÆ diſcipulus, vir in re medicamentaria inſignis, GALENI etiam laudes (z) meritus, multa medicamenta reliquit, ut ad menti mala (a). Emplaſtrum ad fracturas (b), ad ulcera Chironia (c), ad carnes ex aurium ulceribus ſupercreſcentes (d). Ad pilos palpebrarum agglutinatoria (e). Cataplaſma pro lippientibus, cum opio (f). Ad emotos dentes (g). Diſſolvens tophos (h). Iceſium (i). Paſtillus (k). Medicamentum cum arſenico & ſandaracha (l). Ad hæmorrhoides (m).

Scripſit *de curatione eorum, quæ extrinſecus ſunt*, cujus operis L. IV. GALENUS citat (n). Scripſit etiam ad STRATIOTEN (o), & ad ANTIOCHIDEM (p), & ad ASTYDAMANTEM (q) opus, cujus libros quatuor GALENUS citat. In omnibus medicamenta externa tradit.

CLAUDIUS PHILOXENUS, ſæpe a GALENO citatus, cujus pluſcula medicamenta externa citantur (r).

Duo HERONES. Alterutrius eſt collyrium, cui nomen pſittacus (s); ophthalmica (t).

AMMONIUS. Ejus medicamentum ad cruſtam inurendam AETIUS habet (u). V. *pag.* 504.

NILEUS. Ejus nempe NILI vel NILEI malagma citatur a CELSO (x). Ejus collyrium CELSUS valde laudat (y). Collyrium de roſis (z). Ejus pharmacon (a), diarrhodon (b), NILI ſplenicum (c); epithema (d). V. *pag.* 965.

NYMPHO-

(q) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. V. (r) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VII. ORIBASIUS *ſynopſ.* ad EUST. L. III. TRALLIANUS L. VIII. c. 2. ad jecorarios, tum PAULUS L. VII. c. 18. (s) TRALLIANUS L. I. c. 16 (t) CÆLIUS *tard.* L. II. c. 24. (u) GALEN. *med. ſec. gen.* L. II. (x) CELS. L. V. c. 28. (y) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (z) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. &c. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. V. (b) PAULUS L. VII. c. 17. (c) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. ex litharg ri &c. (d) ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. (recipiebat viride æris). GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. AETIUS L. VI. c. 85. (e) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Ibid. (g) Ibid. (h) L. X. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L V. (k) Ibid. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) *Comment.* in IV. *de articulis.* (o) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (p) Ibid. (q) Ibid. (r) GALEN. *comment.* in IV. *de articulis.* (s) GALEN. *meth. med.* L. V. c. 5. *compoſ ſec. loc.* L. IV. (t) Idem *compoſ. ſec. loc* L. IV. (u) L. XIV. c. 52. (x) L. V. c. 18. (y) L. VI. c. 6. Habet etiam GALENUS cum nomine NILI *compoſ. ſec. loc.* L. IV. AETIUS L. VII. c. 25. (z) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. V. Collyrium NILEUM Demoſthenis *de roſis* vocat ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. (b) AETIUS L. VII. c. 22. Ad oculi vulnera fiſtulasque c. 27. 107. L. VIII. c. 2. (c) PAULUS L. VII. c. 18. (d) TRALLIAN. L. VIII. c. 12.

NYMPHODORUS. Ejus medicamentum ad ſtrumas. V. *pag.* 965.

PROTARCHUS. Ejus malagma CELSUS citat (e), & ad ſcabiem (f).

ATTALUS ultimus Attalidum, regum Pergami, in univerſum Medicinæ ſtudioſus fuit. Ejus Attalium apud poſteros celebre fuit (g) ad aurium dolores utile, tum emplaſtrum ad vulnera (h), quod æris ſpumam recipiebat. Album ex ceruſſa GALENUS habet (i).

NICOMEDES Rex, PRUSIÆ filius, cujus medicamenta paſſim reperias, & digeſtivum emplaſtrum (k), ad pus diſcutiendum (l).

PARTHENIUS, MITHRIDATI coævus, malagma deſcripſit, ſi idem PANTHEMUS eſt, non aliunde notus, quem CELSUS citat (m).

MITHRIDATES. Ejus antidotus adverſus venena, ab ea alia, quam vulgo citant, reperitur apud SCRIBONIUM (n). Ejus aliqua externi uſus medicamenta citat GALENUS (o).

ZOPYRUS. Ejus antidotus ad vulnera ſerpentum reperitur (p); ſepticum (q), adſtringens (r), ſiccans (s).

ASCLEPIADIS medicamenta externa multa occurrunt, ſed ea videntur poſterioris ASCLEPIADIS, forte pharmacionis. Putes tamen huc facere, quod CELSUS ad omnia aurium vitia dicit receptum eſſe (t), antiquius eo ASCLEPIADE. HALLER. V. 406.

PHILONIDES, Siculus. Ejus multa ſunt medicamenta externa. Malagma (u).

METRODORUS Aſclepiadeus negabat bitumen & reſinam calefacere (x).

THEMISON. Ejus exſtat compoſitio ex caſtoreo & opio (y). V. *pag.* 850.

CASSIUS FELIX, & ipſe de ſecta ASCLEPIADIS (z); vixit TIBERII ævo, aut aliquanto prius, *naturales & medicinales quæſtiones* Græce ſcriptas reliquit, quarum bona pars chirurgici eſt argumenti, prodiit Græce Latine cura CONRADI GESNERI, TIGURI 1562. 8. Ejus *colicam* ſervus ATIMETUS TIBERII Cæſaris legato SCRIBONIO (a) dedit, etiam CÆLIO dictam, quæ Zingiber recipiebat (b), & lacrumam papaueris, atque caſtoreum

(e) L. V. c. 18. (f) C. 28. (g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (h) CELS. L. V. c. 19. (i) *Compoſ. ſec. gen.* L. I. (k) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. II. & *ſec. gen.* L. VI. (l) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (m) L. V. c. 18. (n) Cap. 169. (o) *Compoſ. ſec. loc.* L. VII. (p) SCRIBONIUS ibid. (q) ORIBASIUS L. XIV c. 58. (r) Idem ibid. c. 61. (s) Idem ibid. c. 52. (t) L. VI. c. 7. (u) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (x) GALEN. *ſimpl. med. fac.* L. I. c. 33 (y) CELSUS L. VI. c. 7. (z) *Paſſim* adparet ex *problematibus.* (a) SCRIBONIUS habet *compoſ.* 29. (b) CÆLIUS *tard.* L. IV. c. 7.

reum (c), Celso laudatam. Ejus antidotus adverſus toxica (d), ex quo de ætate judices; & ad ſuffuſionem (e).

Cleopatra. V. *obſtet. art.*

Moschus. Ejus malagma (f).

Medus. Ejus malagma digerens (g).

Micon, quem doctiſſimus Cocchius mallet dici Niconem. Ejus malagma ad ſtrumas (h), aliud ad reſolvendum, aperiendum, purgandum (i), aliud ad alphos (k), ad papulas (l).

Aristogenes. Ejus malagma ad oſſa & nervos (m).

Euthycleus. Ejus malagma ad articulos omnemque dolorem (n).

Sesagora. Ejus malagma ad dolores articulorum (o).

Ctesiphon. Ejus malagma ad dolores articulorum (p); ad parotides, phymata, ſtrumam, ad extrahendum, emplaſtrum (q); diſcutiens emplaſtrum (r). Ejus Cerine dictum.

Irenæus ad vitiliginem (s).

Ariston (an forte Aristion Vide *pag.* 695.). Ejus malagma ad podagras, phymata, dolores (t). An idem forte Aristus, cujus emplaſtrum nigrum Scribonius habet (u), & aliud ejusdem nominis (x)?

Theoxenus. Ejus malagma ad pedum dolores (y).

Numenius. Ejus malagma ad podagram, & alios articulorum dolores (z), peſſus ad inflammationem vulvæ (a).

Dexius. Ejus malagma ad callum, qui in articulo increvit (b).

Philotas, M. Antonii medicus (c). Ejus emplaſtrum ad caput (d). Aphroditarium ad oculos (e); ad lichenes (f). Medicamentum ad ulcera maligna (g).

Judæus. Ejus emplaſtrum ad fractum caput (h). Emplaſtrum ex calce, nitro, urina (i).

Philocrates. Ejus emplaſtrum ad extrahendum & pus movendum (k).

Hecatæus. Ejus emplaſtrum ad extrahendum (l).

Diony-

(c) Celsus L. IV. c. 14. L. V. c. 25. Habet & Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (d) Scribonius *compoſ.* 45. (e) Galenus *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Celsus L. V. c. 18. Galen. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (g) Celsus L. V. c. 18. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. L. V. c. 28. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) Ibid. (o) Ibid. (p) Ibid. (q) Galenus *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (r) Ibid. (s) Celsus L. V. c. 28. (t) Celsus ibid. (u) C. 77. (x) C. 79. (y) Celsus L. V. c. 18. (z) Ibid. (a) Idem L. V. c. 21. (b) Idem L. V. c. 18. (c) Apud Plutarchum. (d) Celsus L. V. c. 19. Galenus *compoſ. ſec. gen.* L. IV. & L. II. (e) Galen. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Idem ibid. L. V. (g) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (h) Celsus L. V. c. 19. (i) Idem ibid. c. 22. (k) Idem L. V. c. 19. Laudat L. V. c. 26. (l) Idem ibid. laudat.

DIONYSIUS (m), incertum eſt quis fuerit. Antiquus fuit DIONYSIUS, HERACLIDIS condiſcipulus (n). Fuit & Samius (o) & Mileſius DIONYSIUS, cujus medicamentum advulnera exſtat (p). Fuit demum chirurgus, cujus duas compoſitiones SCRIBONIUS habet (q). Hujus forte fuerint & alia chirurgica medicamenta paſſim citata, collyrium (r), medicamentum diſcutiens (s), emplaſtrum e buccinis (t). Idem fuerit qui ſandaracham jubebat hæmorrhoidi adſpergi (u); Ærianum ei inſcriptum (x).

DIOGENES. Ejus eſt emplaſtrum nigrum (y); Pharmacum ad ozænam & polypos (z).

BOETHUS. Ejus peſſus (a); malagma ad podagram (b).

JOLLAS, Bithynus, qui de medicamentis ſcripſit, DIOSCORIDI dictus (c). Ejus medicamentum exedens ex ſandaracha & auripigmento (d).

TRYPHON pater, chirurgus Gortyniates (e), qui fuerit TRYPHON αρχαιος, qui non debuiſſet Latine TRYPHON ARCHÆUS dici (f), nuper ante CELSUM ROMÆ eminuit (g). Ejus compoſitio ad ephelides (h). Medicamentum ad ulcera maligna viride (i); paſtillus (k); medicamentum ad ophthalmiam (l); adverſus morſus phalangii (m); ad ſplenem induratum (n). Euchrous (o). Plura SCRIBONIUS habet, emplaſtrum (p); aliud ad cicatricem (q), baſilicon (r), ſubviride (s). Filium non datur ſeparare.

PHILO celebris auctor *philonii*. Ejus eſt collyrium (t), Sotira (u.)

CLEON. Ejus collyrium (x) ad ulcera oculorum ab igne (y); auriculare (z); gluten (a), cohibens fluxionem ex myrrha, terra Samia aliisque compoſitum.

THEODOTUS. Ejus αχαριςον collyrium apud veteres celebre (b). Ejus compoſitio, qua plurimum uſi medici Ægyptii (c).

HERMON. Ejus collyrium (d).

An

(m) CELSUS L. VI. c. 6. (n) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. V. (o) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (p) Apud GALENUM *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (q) Ex lithargyrio unam, alteram ad morſum rabidi canis. (r) CELSUS L. VI. c. 6. (s) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (t) AETIUS L. VI. c. 90. (u) CELSUS L. VI. c. 19. (x) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (y) CELSUS L. V. c. 19. (z) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (a) CELSUS L. V. c. 21. (b) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (c) In princip. (d) CELSUS L. V. c. 22. (e) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (f) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (g) CELSUS L. VI. c. 6. (h) Idem L. VII. c. 1. (i) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. IV. (k) Idem ibid. L. V. (l) Idem *compoſ. ſec. loc.* (m) Idem *antidot.* L. II. c. 3. (n) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (o) Idem ibid. L. V. (p) SCRIBON. c. 94. (q) C. 93. (r) C. 78. (s) C. 69. (t) CELSUS L. VI. c. 6. (u) Idem ibid. (x) AETIUS L. VIII. c. 28. (y) CELSUS L. VI. c. 6. laudat ibid. AETIUS L. VII. c. 28. (z) AETIUS L. VII. c. 18. (a) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (b) ORIBASIUS *ſynopſ.* L. III. ad EUSTATH. (c) CELSUS L. VI. c. 6. (d) CELSUS L. VI. c. 6.

An differt HERMIAS, cujus paſſim medicamenta ocularia exſtant (e). Idem ſpumam aquæ poſt dropacem illitam conducere ſcripſit (f).

HIERAX, Thebanus. Ejus collyrium (g); paſtillus ſtypticus ad ulcera ſerpentia (h).

PTOLEMÆUS, chirurgus. Ejus medicamentum ex gallis (i). Ejus viride (k); aridum (l). Medicamentum ad ſcabras palpebras (m); ſternutatorium (n).

MENOPHILUS. Ejus validum medicamentum ad aurium ulcera (o).

CRATO. Ejus medicamentum (p). Aliud ad purulenta naturalia (q).

MENEMACHUS. Ejus ad dentium mala (r). Auriculare medicamentum (s). Locum ex MENEMACHO de pſilothris ORIBASIUS habet (t). Non poteſt idem eſſe, quem Aphrodiſeum vocat, & methodicis adnumerat *Introductionis* auctor. Is enim CELSO nuperior fuerit.

POLYARCHUS. Ejus malagma ad fractas coſtas laudat CELSUS (u): & ex ejus *epiſtolis* medicamentum citat GALENUS (x). Ejus medicamentum, quo uſus eſt JULIUS AGRIPPA (y), in quo caſtoreum & piper.

PHILETES. Ejus collyrium ad oculorum puſtulas (z).

HALIEUS apud HERAM citari videtur (a). Ejus malagma, quo diſtortum corpus ſanatum eſt, datum VALERIO PAULINO (b); emplaſtrum gilvum (c), acopum (d).

EUELPISTUS, PHLEGETIS filius, nuper ROMÆ Chirurgiam profeſſus (e) erat, quando CELSUS ſcripſit. Ejus luteum emplaſtrum etiam SCRIBONIUS habet (f).

MEGES. Ejus eſt pſilothrum ex ranis in aceto enecatis (g). Medicamentum quo uſus eſt MEGES ad ozænam (h). Emplaſtrum (i); & ſubviride habet SCRIBONIUS (k). V. *pag.* 504.

HERAS CAPPADOX, diſcipulus HERACLIDIS TARENTINI (l), ROMÆ vixiſſe videtur (m), medicamentorum compoſitorum partem compilavit ex ATTALO (n), HERACLIDE (o) aliiſque, partem invenit (p), bonus ſcriptor & cui fidas (q); ita parcus laudator GALENUS (r). Scripſit

 Nαρ-

(e) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (f) Idem ibid. (g) CELSUS L. VI. c. 6. (h) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (i) CELSUS L. VI. c. 7. (k) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (l) Ibid. (m) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (n) Ibid. L. II. (o) CELSUS L. VI. c. 7. (p) Idem ibid. (q) Idem ibid. c. 18. (r) CELSUS L. VI. c. 10. (s) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (t) *Collect.* L. X. c. 13. (u) L. VII. c. 9. (x) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. (y) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. VIII. (z) CELSUS L. VI. c. 6. (a) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (b) Ibid. L. VII. ANDROMACHUM. (c) Ibid. (d) Ibid. L. III. & V. (e) CELSUS L. I. c. (f) C. 83. (g) PLINIUS L. XXXII. c. 24. (h) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (i) Idem ibid. L. V. (k) C. 70. (l) Ita FABRICIUS. (m) Conf. HALLERI *Bibl. botan.* p. 69. (n) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. I. (o) Idem *compoſ. ſec. gen.* (p) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (q) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. *ſec. gen.* L. V. (r) *Compoſ. ſec. gen.* L. II. & III.

Ναϱϑηκα f. *medicamentarium*, & librum *de facultate medicamentorum*. Ad aurium mala ex charta usta, auripigmenti scobe. Ad putrem carnem continendam (s). Ad alopeciam (t); pastillus ad ischiadem (u); icesium nigrum (x); ad capitis dolorem (y); auriculare (z): de Besasa (a). Ad morsum rabidorum canum ex cerussa (b). Catagmatica (c); διαβοτανον (d); album (e); gleucinum (f); acopa (g); πανυγρον (h); Hellespontium (i); barbarum (k); isis (l); emplastrum quo usus est MARCUS CATHEGETES ad serpentum morsus (m), cruentis idoneum (n); panacea (o); malagma emolliens (p); pastillus ad sugillata, carnem excrescentem, fistulam, ex ærugine &c. (q); ad nares ex alumine (r).

ANTONIUS MUSA, post ARTORIUM AUGUSTI Imperatoris medicus. Multos libros scripserat (s). JAPYS VIRGILII secundum MEADIUM in honorem ANTONII MUSÆ a VIRGILIO dictus est. Multorum medicamentorum auctor fuit. Ejus pastillus exstat (t), ad pilos palpebrarum (u), medicamentum cum atramento sutorio (x), auriculare ad ulcera (y), ad suffusionem (z), ad ozænam (a), ad oris ulcera (b), ischiadicum ANTONII Archiatri (c). Iterum alia (d). Collyrium (e).

HYGINI, an AUGUSTI liberti? aliqua medicamenta supersunt: Melinum (f), collyrium (g).

FLORUS. Ejus collyrium ANTONIÆ, DRUSI matri, profecit (h); etiam ab AVICENNA repetitum (i).

L. APULEIUS CELSUS, Centuripinus, rusticorum auctor, SCRIBONII præceptor. Ejus antidotum ad canis rabidi morsum SCRIBONIUS habet, ingenue tamen fassus, neminem ab eo morbo convaluisse (k).

CALLINICUS. Ejus malagma ex collectaneis PACCII citat ANDROMACHUS (l).

PACCIUS etiam ANTIOCHUS hujus fuerit ævi, cum PHILONIDEM audiverit, & ab ejus morte medicamentum ad TIBERIUM C. pervenerit, hiera

(s) CELSUS L. V. c. 22. (t) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (u) ORIBASIUS *synops.* L. III. AETIUS L. III. IV. c. 5. (x) GALEN. *compos. sec. gen.* L. III. (y) Idem *compos. sec. loc.* L. II. (z) Idem ibid. L. III. (a) Idem ibid. L. V. (b) Idem *compos. sec. gen.* L. I. (c) Idem ibid. L. II. (d) Idem ibid. L. VI. (e) Idem Ibid. L. I. (f) Idem ibid. L. VII. (g) Ibid. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Idem *compos. sec. gen.* L. II. (l) Ibid. & L. V. Tribuit HERMONI: scarificatorl. (m) *De antidot.* Habet etiam HERÆ emplastrum ACTUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 8. (n) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (o) Ibid. (p) Ibid. L. VII. (q) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (r) Ibid. (s) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VI. (t) Apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. III. Apud ORIBASIUM *synops.* L. II. & III. Ex alumine & vitriolo L. IV. (u) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV. (x) Ibid. L. III. (y) Ibid. (z) Ibid. L. IV. (a) Ibid. L. III. (b) *meth. med.* L. V. c. 10. (c) ORIBAS. *synops.* L. III. (d) GALEN. *compos. sec. loc.* L. X. &c. (e) MARCELL. (f) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (g) Ibid. L. IV. (h) Ibid. & AETIUS L. VII. c. 107. (i) P. m. 552. (k) C. 13. (l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII.

hiera nempe SCRIBONIO dicta (m). Ejus est emplastrum album (n), medicamentum ocularium (o), ocularia varia (p).

AURELIUS CORNELIUS CELSUS in L. V. habet *materiem*, ut ajunt, *chirurgicam*, & medicamenta ad externa mala pertinentia, tum simplicia, tum composita. V. *pag.* 287.

TULIUS BASSUS, non TYLIUS, DIOSCORIDI (q) dictus, & SCRIBONIO (r), AUGUSTI ævo vixit. Ejus remedia adversus hydrophobiam citat AURELIANUS (s), clysteres, alia; ad nervorum resolutoinem malagma (t). An idem BASSUS, cujus aram GALENUS citat (u). Alius etiam videtur BASSUS, cujus oculare medicamentum citat NIGER TULLII BASSI amicus (x).

NICERATUS, pariter dictus DIOSCORIDI. Ejus medicamentum auriculare (y); acopum, quo AUGUSTA & ANTONIA usæ (z). OCTAVIÆ, AUGUSTI sororis dentifricium (a).

MARCIANUS, medicus. Ejus antidotus, quæ AUGUSTO CÆSARI componebatur (b); collyrium (c), & fomentum ad inflationem circa septum transversum (d).

MENECRATES, Zeophletensis, TIBERII etiam & CLAUDII medicus (e). Ejus multa medicamenta chirurgica GALENUS habet. Celebris emplastri diachylon (f) auctor est; est etiam ejus emplastrum discutiens (g), & Proteus (h). Ejus denique est accipiter (i).

DAMOCRATES, qui sibi nomen fecit SERVILII, non longe ab hac ætate abest, cum filiam curaverit M. SERVILII, qui AUGUSTO imperante consulatu functus est. Carmine compositiones descripsit, quarum plusculæ ad chirurgicos morbos pertinent. Titulum fecerat *Philiatri* (k). Ad dentes motos (l); collyrium (m); acopon (n); malagmata (o); diachylon (p); emplastrum ex dictamno (q); dentifricium (r); emplastra varia (s); gilvum (t); collyrium diasmyrnium (u).

CHARICLES, insignis TIBERII temporibus medicus (x). Ejus auriculare (y) GALENUS habet.

(m) C. 23. (n) SCRIBON. c. 85. (o) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IV. (p) Ibid. (q) In princip. (r) C. 29. (s) Acut. L. III. c. 13. TULLIUM dicit. (t) GALEN *compos. sec. gen.* L. VII. (u) *Compos. sec. loc.* L. VII. (x) Ad hydrophobiam CÆLIUS. (y) GALEN. *compos. sec. loc.* L. II. (z) SCRIBONIUS c. 271. LIVIA, putat HALLERUS, & ANTONIA DRUSI. (a) Idem c. 11. (b) Idem c. 46. (c) AETIUS L. VII. c. III. 112. &c. (d) Idem L. III. p. I. c. 27. (e) Ex fide lapidis, MERCURIAL. *var. lect.* L. III. c. 22. (f) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. (g) Idem ibid. L. VI. (h) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (i) Idem *fasc.* c. 53. apud NICETAM. (k) GALEN. *compos. sec. loc.* L. VII. (l) Idem ibid. L. I. (m) Idem ibid. L. III. (n) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (o) Idem ibid. L. II. (p) Id. ibid. a MENECRATE habuit. (q) Idem *compos. sec. gen.* L. V. (r) Pariter carmine expressum idem *compos. sec. loc.* L. V. (s) Idem *compos. sec. gen.* L. VI. (t) Ibid. (u) AETIUS c. 82. & alias. (x) TACITO dictus. (y) *Compos. sec. loc.* L. II.

ANTHERO TIBERII lib. admota torpedine podagram fanavit, & magnas ea curatione divitias fibi comparavit (z).

AMBROSIUS, Puteolanus medicus. Ejus medicamentum fuperftitiofum SCRIBONIUS citat.

TRASEAS, chirurgus. Ejus eft emplaftrum viride (a), & nigrum (b), idem, quod indum TARSEI (c) GALENO dictum.

GLICON, chirurgus. Ejus emplaftrum viride (d), & nigrum (e). An idem qui GLYCON? V. *vulnera.*

ZOPYRUS, Gordinenfis medicus, cujus medicamentum adverfus hydrophobiam exftat, apprime ridiculum (f). Apud ORIBASIUM (g) etiam locus eft de his, quæ ulcus inducunt, quæ adftringunt (h). An is fuerit ZOPYRUS ALEXANDRI filius ALEXANDER medicus RHODIO dictus (i)? An idem cum Zopyro fuperius dicto? (*pag.* 984.)

SCRIBONIUS LARGUS, APULEII CELSI difcipulus (k). Cum librum fuum C. JULIO CALISTO, celebri CLAUDII liberto dicaverit, cum CLAUDIUM in BRITANNIAM exercitum ducentem (l) comitatus fit; cum MESSALINÆ (m) dominæ meminerit, nihil in ætate fua incertum habet. ASCLEPIADEM fuum citat (n); cæterum ita fcripfit, ut propior fit empirico, paffim etiam improbabiles medicamentorum fucceffus laudaverit, ut in epilepfia eboris (o) cum melle, teftudinis fanguine &c. mafculæ, fi puer fuerit, fœminæ fi puella. Multum tamen laboravit, ut veras compofitiones colligeret (p). Negat quemquam ex hydrophobia fanatum (q), dum interim abfurdum a muliercula acceptum medicamentum proponit (r). Adverfus calculum millepedes laudat (s). Multa habet medicamenta chirurgica: collyriorum formulas & emplaftrorum; remedia ad cancrum, ad anum prolapfum, ad hæmorrhoides malagmata, acopa. Plufcula ejus medicamenta GALENUS repetit: emplaftrum digerens (t), & aliud (u), ad hæmorrhoides (x), ad palpebras fcabras (y), ad ozænam (z), paftillum ftypticum (a); adde alios locos (b). Citat eum ASCLEPIADES junior (c). Cum nunc rariffime, fi unquam, GALENUS latinum fcriptorem citaverit, factum eft, ut JANUS CORNARIUS fufpicatus fit, SCRIBONIUM Græce fcripfiffe, cum præterea adeo barbara fit SCRIBONII dictio, ut non putes, quemquam CLAUDII ævo potuiffe usque adeo rudite fcripfiffe. Vide phrafes *remediare multas* (d) *hereditates*, *remediari* (e). Multa contra RHODIUS; & certe auctor *in præfatione* dicit Latine fe fcripfiffe. Verum ea *præfatio* potuit

a

(z) SCRIBONIUS c. 41. (a) Idem c. 72. (b) Idem c. 76. (c) *Compof. fec. gen.* L. IV. (d) SCRIBONIUS c. 74. (e) Idem c. 75. (f) Apud SCRIBONIUM c. 43. (g) L. XIV. c. 58. (h) C. 61. (i) In LARG. p. 252. (k) C. 43. (l) C. 42. (m) C. 11. (n) C. 75. (o) C. 2. (p) C. 4. (q) C. 43. (r) Ibid. (s) C. 39. (t) *Compof. fec. gen.* L. VI. (u) Ibid. (x) *Compof. fec. loc.* L. IX. (y) Ibid. L. IV. (z) Ibid. L. III. (a) *Compof. fec. gen.* L. V. (b) *Compof. fec. loc.* L. IX. (c) Ibid. L. VII. (d) C. 29. (e) C. 41.

a barbaro traductore vitiata esse. Ita HALLER. Ejus liber de *compos. medicam.* prodiit PARIS. 1567. fol. Ita WALTHERUS.

PAMPHILUS μιγματοπωλεα (f), quem putes CLAUDII tempore vixisse, cum ex lichenum curatione magnas divitias (g) adquisiverit, novo eo seculo morbo. Emplastrum ad lichenes viride GALENUS habet (h); emplastra Pamphilia (i).

Qui sequuntur scriptores apud GALENUM ab ANDROMACHO citantur, qui NERONIS Archiater fuerit. Cæterum difficillime, sua in tempora disponuntur obscuri hi homines, quorum vix ulla est memoria, præter aliqua medicamenta, quæ a GALENO nominantur.

De THESSALO satis certum est, NERONE imperante floruisse, qui methodicæ sectæ sit auctor. Etiam de *Chirurgia* scripsit, de curatione ulcerum diuturnorum, sed nimis extendisse (k) dicitur unius medicamenti ad diversa mala usum; exemplo medicamenti ex sinapi: suasisse præterea inertia medicamenta, ut gestationes.

ANTONIUM, qui centesimum annum PLINII tempore adtigerit, non ponas post NERONEM, & priori forte ævo recte posuisses. Viperarum esu ulcera insanabilia curasse (l) dicitur. Citat ANTONIUM ASCLEPIADES (m), & ad capitis dolores GALENUS (n). An idem est ANTONIUS Archiater, cujus ischiadicum medicamentum citatur (o). An is est MUSA? (*pag.* 988.)

QUADRATUS, cujus acopon habet ANDROMACHUS (p), & pastillum (q).

ANTIMACHUS. Ejus acopon ad podagram (r).

PHILOCLES. Ejus acopon ad podagram (s).

ASPHALARTHESIUS. Ejus acopon (t).

GLYTUS. Ejus acopon (u).

ABASCANTIUS medicus Lugdunensis. Ejus medicamentum in quo euphorbium (x); antidotus (y).

ANTIPATER (z). Ejus malagma ASCLEPIADES habet (a); aridum (b); colicam (c); auriculare (d); ad narium morbos, quo usus ANTIPATER (e); ad strumas (f). Non potest esse ANTIPATER, qui GALENI ævo vixit. Ejus fuerint epistolæ, in quarum L. III. vincula negat adversus sanguinis fluxum recte artubus injici (g). De ANTIPATRO methodico auctor agit

(f) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII. c. 3. (g) Ibid. L. V. (h) Ibid. (i) Idem *compos. sec. gen.* L. I. c. 17. (k) Idem *meth. med.* L. VI. c. 17. (l) PLINIUS L. XXX. n. 39. (m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. VII. (n) Ibid. L. II. (o) ORIBASIUS *synops.* L. II. (p) Apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. III. (q) Idem *compos. sec. loc.* L. II. (r) Idem *compos. sec. gen.* L. VII (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Idem *compos. sec. loc.* L. VII. (y) Idem L. II. *antid.* c. 12. (z) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. & VII. (a) Apud GALEN. *compos. sec. loc.* L. X. (b) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (c) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (d) Ibid. L. III. (e) Ibid. (f) Idem *compos. sec. gen.* L. VI. (g) CÆLIUS L. II. *tard.* c. 13. de hæmorrhagia.

agit introductionis, quæ est inter GALENI scripta. Huic medicamenta RHODIUS tribuit. Ægre tunc idem esset, quem SCRIBONIUS citat.

ÆLIUS GALLUS. Ejus viride (h); aridum (i) ad pterygia (k); ad summos aurium dolores (l). Mireris alibi legi, eundem ÆLIUM ANDROMACHI medicamentum correxisse (m), & schistum ejus catagmatico adjecisse.

CRISPUS. Ejus malagma (n); medicamentum ad nomas (o), ad menti mala (p). Generosum CRISPI (q).

APHRODAS, cujus frequens fit mentio (r). Ejus est Ischæmum (s), viride (t); ad dentium dolores (u); ad ulcera cancrosa (x).

CASTUS. Ejus acopon calefaciens (y), dolorem sedans (z). Aliud (a).

ORION pectendorum capillorum artifex. Ejus acopon (b).

MELITO. Ejus aridum (c).

ALEXANDER, qui usus est medicamento ab ASCLEPIADE citato (d), cujus est emplastrum aridum (e).

ARISTOCRATES. Ejus ad dentium dolores est medicamen (f).

ANTIPHANES. Ejus medicamentum ad dentium dolores (g).

PHILINUS. Ejus aridum (h).

CYRTUS. Ejus est emplastrum adhærens (i).

HARPALUS vel HARPALA. Ejus duo emplastra (k).

PHILOXENUS, difficillimus homo. Præter priorem illum superius dictum PHILOXENUM, reperitur apud ANDROMACHUM PHILOXENUS Grammaticus (l): alibi chirurgus (m), cujus est medicamentum ad ozænas & narium polypos.

CLAUDII vero PHILOXENI emplastrum ad fracturas (n), ægyptium (o), citat & ASCLEPIADES (p).

PHILOXENI simpliciter dicti medicamentum ad suffusionem (q), illinitio ad oculum (r), emplastrum ad scabras palpebras valde compositum (s). Citantur ejus collectanea (t). Conf. *pag.* 983.

EPIGONUS (vel EPIGENES). Ejus viride (u); isis (x) ad ulcera recentia, quam ajunt ex adyto templi VULCANI sumtam (y) esse.

ZENO.

(h) ANDROMACHUS apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. V. (i) GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. (k) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (l) Ibid. L. III. (m) GALEN. *compos. sec. gen.* L. II. (n) Idem ibid. L. VII. (o) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (p) Ibid. (q) GALEN. *compos. sec. gen.* L. X. (r) Ibid. L. VII. (s) GALEN. *compos. sec. loc.* L. III. V. (t) Idem *compos. sec. gen.* L. II. (u) Idem *compos. sec. loc.* L. V. ex libris APHRODÆ & L. VII. (x) Idem *compos. sec. gen.* L. IV. (y) Ibid. L. VII. (z) Ibid. L. VI. (a) Ibid. L. IV. (b) Ibid. L. VII. (c) Ibid. L. V. (d) Ibid. L. IV. (e) Idem *compos. sec. loc.* L. II. (f) Ibid. L. V. (g) Ibid. (h) GALENUS *compos. sec. gen.* L. V. (i) Ibid. L. VI. (k) Ibid. (l) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VII. (m) Idem *compos. sec. loc.* L. III. (n) Idem *compos. sec. gen.* L. II. (o) Ibid. L. III. (p) GALEN. *compos. sec. loc.* L. IX. (q) Ibid. L. IV. (r) Ibid. (s) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (t) Ibid. L. IV. (u) Ibid. L. II. AETIUS L. IV. I. c. 124. (x) Apud CRITONEM in GALENI *compos. sec. gen.* L. V. (y) Ibid.

ZENO. Ejus emplaftrum ad maligna ulcera, quo ufus fit in defperato cafu VALERIÆ (z) SECUNDÆ. Ejus locus etiam citatur (a). Quod dofes addiderit, laudat GALENUS (b). Non putat HALLERUS effe ZENONEM HEROPHILEUM Cordubenfem, quem alias GALENUS citavit.

EUBULUS ad vulnera nervorum (c).

TELEPHANES ad cicatricem inducendam (d).

PUBLIUS. Ejus ex vino viride (e), aridum (f).

MACEDO. Ejus medicamentum ad vitia veficæ (g).

EVANGELUS. Ejus viride epuloticum (h).

EPICURUS. Ejus emplaftrum epuloticum (i).

ALCIMION vel NICOMACHUS (k). Ejus viride (l); epuloticum (m); malagma emolliens (n), aridum (o).

THEUDAS farcophagus. Ejus emplaftrum difcutiens & extrahens (p).

CANDIDUS. Ejus emplaftrum, quo utitur ANDROMACHUS (q).

SAUCERTICA Ejus emplaftrum adhærens (r).

HARPOCRATES, aut HERPOCRAS (s). Ejus aridum epuloticum (t), auriculare (u). HARPOCRATIONIS etiam auriculare (x), conjungit CLERICUS.

DARIUS. Ejus eft paftillus (y).

AGATHOCLES librum *de diæta* fcripfit (z). Ejus paftillus (a).

ARISTOCLES. Ejus ad cynanchen ex gallis & aceto (b); paftillus (c); malagma (d).

ISIDORUS. Ejus ad nomas (e).

IRION. Ejus fufcum (f).

ACHILLS, conpunctor dictus (g). Ejus paftillus (h).

MAGNUS fimpliciter dicitur (i), an Tarfenfis, ut putat HALLER, cujus remedium ad hæmorrhoides acerrimum exftat ex cyclamine & felle (K), & floridum (l), & after (m), emplaftrum exficcans ex falicibus (n).

MAGNUS,

(z) GALEN. *compof. fec. gen.* L. III. (a) Ibid. (b) *Compof. fec. loc.* L. VI. (c) GALEN. *compof. fec. gen.* L. IV. (d) Ibid. L. II. (e) Ibid. L. V. (f) GALEN. *compof. fec. loc.* L. V. (g) Ibid. L. X. (h) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. L. II. (m) Ibid. (n) Ibid L. VII. (o) GALEN. *compof. fec. loc.* L. V. (p) Idem *compof. fec. gen.* L. VI. (q) Ibid. (r) Ibid. (s) ANDROMACHUS apud GALENUM *compof. fec. gen.* L III. V VII. (t) Ibid. L. II. (u) GALEN. *compof. fec. loc.* L. III. (x) Ibid. (y) Ibid. L. V. (z) Schollaft. NICANDR. (a) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (b) GALEN. *compof. fec. loc.* L. VI. (c) Idem *compof. fec. gen.* L. V. (d) Ibid. L. VII. (e) Ibid. L. V. VI (f) GALEN. *compof. fec. loc.* L. VI. (g) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (h) Ibid. L. V. (i) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (k) Idem *compof. fec. loc.* L. IX. (l) Idem *compof. fec. gen.* L. V. (m) PAULUS L. VII. (n) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III.

MAGNUS, Philadelphus seorsim dicitur (o). Ejus ad carbunculos pastillus.

MAGNUS, Ephesius, in cujus L. II. epistolar. agitur de hydrophobia, cujus sedem cor fecit & stomachum & diaphragma (p).

CRITO, & ipse antiquior est ANDROMACHO, cum GALENUS diserte dicat, priorem HERAM *icesium* dixisse, inde CRITONEM, tunc ANDROMACHUM (q), & voluisse a CRITONE discrepare (r). De *ornatu* aliquot libros reliquit (s). Ejus numerosissima medicamenta externa a GALENO citantur: ipsum nempe, quod mox dictum est *icesium* (t); ad sugillata (u); stomaticum ex musto (w); epuloticum ex ladano (x); emplastrum diabotanon (y); emplastrum de scillis GALENO laudatum (z); dia Aconis (a); ad stigmata (b); naribus immittenda (c); & ad varia aurium mala (d); ad oris crustas (e); ad columellæ mala (f); aniceton (g); Gleucinum (h); ad menti vitia (i); isis viridis (k); ad ulcera maligna (l); ad capillorum defluvia (m); ad pruritum (n); emplastrum de salicibus (o); aliud medicamentum (p); psilothrum cum auripigmento & calce viva (q); illitio ad tumores (r).

APOLLONIUS, pharmacopola (s), qui in Egypto vixit, aliquanto ANDROMACHO antiquior est, a quo non infrequenter citetur (t). Ejus consilia & remedia ad dolores aurium (u), & de iis extrahendis, quæ in aures illabuntur (x); ad ozænam (y); ad polypos; ad aurium carneas excrescentias (z); ad sugillata (a); ad sonitus & susurros (b); ad aurium gravitatem (c); aridum (d); malagma emolliens (e); ocularia (f); & aromaticum (g); aridum ad hebetudines (h); ad suffusionem (i); pepiasmenon collyrium (k); ad dentes (l). Laudat hactenus GALENUS, quod aliquanto plenius, quam ANDROMACHUS, medicamenta describat; tamen & carpit (m), quod non accurate satis discrimina causarum definiat, quod contraria multa miscuerit. Cum ex ejus consilio medicus in aurium

(o) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (p) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 4. (q) *Compos. sec. gen.* L. III. (r) Ibid. L. V. (s) Quos citat GALENUS *de compos. sec. gen.* L. V. (t) Ibid. (u) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (w) Ibid. L. VI. (x) GALEN. *compos. sec. gen.* L. IV. (y) Ibid L. VI. (z) Ibid. (a) Ibid. Pro medicamento vesicas trahente habet TERILLUS. (b) ACTUARIUS *meth.* L. VI. c. 6. (c) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (d) Ibid. L. III. (e) Ibid. L. VI. (f) Ibid. (g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. VI. (h) Ibid. L VII. (i) GALEN. *compos. sec. loc.* L. V. (k) Idem *compos. sec. gen.* L. V. (l) Ibid. L. IV. (m) GALEN. *compos. sec. loc.* L. I. (n) AETIUS L. IV. I. c. 126. (o) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (p) PAULUS L. VII. c. 13. (q) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (r) AETIUS L. IV. c. I. (s) GALENUS *compos. sec. loc.* L. II. (t) Apud GALENUM *compos. sec. gen.* L. V. VIII. & III. (u) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. III. (x) Ibid. (y) AETIUS L. VI, c. 93. (z) Idem Ibid. c. 85. (a) GALENUS *compos. sec. loc.* L. V. (b) Ibid. L. III. (c) Ibid. (d) Ibid. L. V. (e) GALENUS *compos. sec. gen.* L. VII. (f) Idem *compos. sec. loc.* L. V. (g) AETIUS L. VII. c. 79. (h) Ibid. c. 97. (i) Ibid. c. 98. (k) Ibid. c. 111. (l) Idem L. VIII. c. 33. (m) GALENUS *compos. sec. loc.* L. II.

rium dolore piper adhibuit, malum immaniter auctum fuiſſe notat (n). Scripſit *parabilium* libros aliquos (o).

An idem APOLLONIUS *Archiſtrator*, cujus melinum citat ANDROMACHUS (p)?

An is fuerit APOLLONIUS *organicus*, cujus ad carbunculos medicamentum ASCLEPIADES citat (q); & junior chirurgus, cujus ἡμικρανιος (r), & de ſcarificatione locus (s).

APOLLONIUS, Tarſenſis, cujus remedium citat GALENUS (t).

APOLLONIUS Θης EROTIANO dicitur. In L. *de ambe* ejus ædicula (u).

APOLLONIUS, Pitanus, cujus medicamentum ad ſuffuſiones PLINIUS habet (x).

APOLLONIUS, Pergamenus, multos, quibus aquæ metus aliunde ſupervenillet, ſanatos fuiſſe, neminem, cui canis rabidi morſus mali cauſa fuerit (y).

Difficillimum vero fuerit omnes illos numeroſos diſtinguere APOLLONIOS. Antiquus ille MUS, HEROPHILI diſcipulus, non potuit noſter eſſe, cum iſte res Romanas citet (z); neque ARCHIGENIS & CRITONIS ſimillima fuiſſent medicamenta (a); neque GALENUS eum cum ARCHIGENE comparaſſet.

XENOCRATES ab ANDROMACHO juniori citatus, & PLINIO dictus (b), quem avorum ſuorum tempore GALENUS vixiſſe ait (c). Aphrodiſienſis erat. Ejus eſt emplaſtrum dolorem ſedans (d); medicamentum auriculare, quo uſus eſt ANDROMACHUS (e); album (f); paſtillus (g).

MINUTIANUS. Ejus ad ſtrumas emplaſtrum (h).

POLYSTOMUS. Ejus emplaſtrum ad podagram (i).

PRYTANIDES. Ejus ad omnes dolores (k).

SOLON, dentarius. Ejus auriculare (l).

SPHENDUSA (forte fœmina). Ejus compoſitio ad aurium dolores (m).

CHRYSANTHUS GRATIANUS (n).

LECANIUS AREUS, Tarſenſis (o), ad quem DIOSCORIDES ſcripſit (p). Ejus aridum erodens medicamentum ad nomas ex plumbo (q); ad

(n) Ib. L. III. (o) Ib. L. II. III. (p) Apud GALENUM *compoſ. ſec. gen.* L. V. (q) Apud GALEN *compoſ. ſec. gen.* L. V. (r) *Faſc.* (s) *De cucurbitis* ORIBASIUS L. VII. c. 19. (t) *Compoſ. ſec. loc.* L. IX. (u) Apud ORIBASIUM NICET GALL. *faſc.* 98. (x) L. XXIX. c. 6. (y) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. VIII. c. 13. (z) Apud GALENUM *compoſ. ſec. loc.* L. II. *de aure.* (a) Vide HALLERI *Bibl. botan.* L. II. pag. 101. (b) L. XXXVII. c. 11. (c) *Compoſ. ſec loc* L. III. *ſimpl med.* L. VI. (d) GALEN. *compoſ ſec gen.* L. VI. (e) Apud GALENUM *compoſ. ſec. loc.* L. III. (f) Idem *compoſ ſec. gen.* L. I. (g) Ibid. L. IV. (h) Ibid L. VI (i) Ibid. (k) GALEN. *ſec. loc.* L. III. (l) Ibid. (m) Ibid. (n) Ibid. (o) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. III. (p) Ibid. L. VI. (q) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V.

durum ſplenem (r); paſtillus (s); auriculare (t); ad ſordida (u); peſſus acris (x).

DIOSCORIDES, Tarſenſis vel Anazarbæus, botanica laude celebris, multorum medicamentorum chirurgicorum auctor fuit. AREO ASCLEPIADÆ amico medicamentum ſanguinem comprimens tradidit (y). Ejus libri de *materia medica* notiſſimi ſunt. In iis cæterum paſſim laudatis carpit GALENUS, quod medicamentis nimia tribuat (z). Glaucium ex ejus *mater. med.* L. I. ipſe GALENUS citat (a). Sed plurima alia olea noſter eo loco deſcribit. Medicamentum ad ulcera maligna (b), cataplaſma (c); medicamentum ad pedum tophos (d).

In *Euporiſtis*, quæ DIOSCORIDI tribuuntur, ARGENTORATI 1565. 8. CONRADI GESNERI cura excuſis, medicamenta ad omnia corporis mala, etiam chirurgica, tumores, ulcera, morſus animalium venenatorum numeroſa recenſentur.

In *hippiatricis* medicamentum eſt, quod refertur ad DIOSCORIDEM.

Spurius liber fere eſt ASCLEPII & DIOSCORIDIS Chirurgia, cujus codex ſervatur in *Bibl. S. Victoris* (e).

ANDROMACHUS, ANDROMACHI filius, quorum uterque NERONIS fuit Archiater. Ejus plurima & probata fuiſſe medicamenta GALENUS fatetur, tamen ut virtutes confectionum fere omitteret & diſcrimina (f). Liber *de exterioribus* citatur (g), & *de oculorum remediis* (h). Medicamenta ejus numeroſa GALENUS citat ad ulcera maligna (i); iceſium ab HERA ſumtum (k); viride (l); ægyptia ad nervos (m), fuſca (n); aridum epuloticum (o). Alia epulotica (p); ad ſanguinem de naribus fluentem (q); de beſaſa medicamentum fere ut HERAS (r), catagmaticum (s), barbarum nempe ex bitumine paratum (t). Medicamenta ad veſicæ adfectus. Quo curata eſt uxor MARII, & in FRONTINO (u). Myſterium a ruſtico acceptum (x). Pro CLEMENTE SERTORIO ad bronchocelen (y); & viride (z); panacea ex argenti ſpuma &c. (a); melinum (b). Quo ſanatus eſt ARUNTIUS AQUILA (c); emplaſtrum emolliens (d); paſtillus (e) crocoſus (f) ad ſplenem (g); emplaſtrum ex ærugine ad gangrænam (h); auricularia (i); ſtoma-

(r) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (s) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V. (t) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. III. (u) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. V. (x) PAULUS L. VII. (y) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. V. (z) *De ſimpl. facult.* 5. (a) *Compoſ. ſec. gen.* L. VII. ex c. 56. (b) Idem Ibid. L. IV. (c) AETIUS L. VII. c. 95. (d) Idem L. XII. c. 45. (e) Apud MONTFAUCON L. II. p. 1369. (f) *Compoſ. ſec. gen.* L. III. IV. & *ſec. loc.* L. V. IX. (g) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V. (h) Ibid. L. I. (i) *Compoſ. ſec. gen.* L. III. (k) L. V. & VI. (l) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (m) Ibid. L. III. (n) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. VI. (o) Ibid. L. IV. (p) Ibid. L. II. (q) Ibid. L. III. (r) Ibid. L. VI. (s) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (t) Ibid. (u) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. X. (x) Ibid. (y) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VI. (z) Ibid. L. VII. (a) Ibid. L. II. (b) Ibid. (c) Ibid. L. VII. (d) Ibid. (e) Ibid. L. V. (f) Ibid. (g) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IX. (h) Ibid. L. VI. (i) Ibid. L. III.

ftomaticum ex punicis (k); malagma emolliens (l); ad ulcera maligna (m); ad capillorum defluvia (n); Gleucinum unguentum ex mufto (o); ad aphtas acerrimum medicamentum (p).

APELLES fcincum ad fagittarum vulnera valere fcripfit (q). Meminit ejus GALENUS (r). Ejus diachartu (s).

STRATON, Erafiftrateus. Ejus antidotus (t).

BACCHIUS. Ejus eft emolliens, quo CÆSAR ufus eft (u).

ARÆTEUS CAPPADOX malagma fuum ad ventriculi mala citat, quod fit μυςηςιον (x). V. *pag.* 291.

LYCUS a PLINIO citatur (y), fi idem eft cum LYCO Neapolitano. Ejus aliqua medicamenta externa fuperfunt: cataplafma ex frumento (z). Etiam de clyfteribus dyfentericorum, fere adftringentibus, etiam cum auripigmento locum habet ORIBASIUS. Cataplafma ex panis fermento (a).

C. PLINIUS SECUNDUS in L. XXVI. medicamenta ad externos perinde, ut ad internos morbos; ad cutis mala, ftrumas, ad luxata, vulnera, ulcera. In L. XXVII. de iisdem. In L. XXIX. medicamenta ex animalibus depromta, etiam ad canis rabidi morfum, calculum, ulcera, cancros. In L. XXXI. & XXXII. remedia ex aquatilibus recenfet. In L. XXXIV. & XXXV. ex mineris, ubi emplaftrorum cum plumbo conponendorum rationem defcribit. Compilata effe, & plurima vana notum eft, & ipfe levitatem confiliorum adgnofcit, feque VARRONIS exemplo tuetur.

SORANUS, Ephefius. Ejus aliqua externa medicamenta citantur, ut illitio de uva acerba (b). Medicamentum, quo etiam ufus eft ARCHIGENES (c).

In libro περι μητρας multa SORANUS addit medicamenta (d). V. *pag.* 706.

MOSCHION incertæ ætatis eft, non tamen poteft pofteriori loco poni, cum eum junior ASCLEPIADES citet (e). Catagmaticum MOSCHIONIS citat, medicamentum ad nomas (f) & epuloticum (g), illinitionem ad oculos (h), & emplaftrum ad fracturas (i).

(k) Ibid. L. VI. (l) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (m) Ibid. L. IV. (n) Idem *compof. fec. loc.* L. I. (o) Idem *compof. fec. gen.* L. VII. (p) Ibid. L. VI. (q) PLINIUS L. XXVIII. c. 8. (r) *Antidotor.* L. II. (s) GALEN. *compof. fec gen.* L. V. c. 14. (t) AETIUS L. IV. I. c. 346. (u) GALENUS *compof. fec. gen.* L. VII. ex ASCLEPIADE: (x) C. 7. (y) L. XX. (z) ORIBASIUS L. IX. c. 25. AETIUS de Cæf. f. (a) Apud ORIBASIUM coll. L. IX. c. 25. (b) AETIUS L. VIII. c. 43. (c) Idem L. VI. c. 55. (d) C. 86. (e) GALEN. *compof fec. gen.* L III. citatum in ASCLEPIADIS *med. ext.* L. III. *compof. fec. loc.* L. IV. (f) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (g) Ibid. L. II. (h) Ibid. L. IV. (i) Ibid. L. II.

AGATHINUS, ARCHIGENIS Præceptor, citatur ab ASCLEPIADE ob paftillum ftypticum (k).

ARCHIGENES. Ejus externa medicamenta GALENUS plurima repetit (l). Omnino certe empirici funt ingenii plurima fimplicia, fed absque difcr mine (m) & ordine temere congefta, ad unum malum centena, ut etiam alieniffima commifceat, & repulforia ubi mollire opus eft, vana etiam admittat. V. *pag.* 319.

ARCHIBIUS aridum epuloticum ASCLEPIADIS correxit (n).

DEILEON, cujus ad maligna ulcera medicamentum eft cephalicum (o).

ARISTARCHUS Samius. Ejus eft paftillus (p).

SERAPIAS. Aridum ex SERAPIADE (q).

MARCIUS. Ejus nectarium (r).

MENIUS RUFUS. Ejus acopon (s).

APHRODISIUS, alii legunt APHRODAM. Ejus collectio citatur (t).

PATROCLUS, CÆSARIS libertus. Ejus illinitio (u).

POMPEJUS SABINUS. Ejus medicamentum pro FLAVIO CLEMENTE DOMITIANI adfini (x). Ejus polyteles ad podagram ABURNIO VALENTI datum (y).

CHARIXENUS ad ulcus arteriæ (z); ad polypos (a); ad ozænas (b); auriculare (c); ad inflammationes aurium cum ulcere (d).

LYSIAS ad ulcus arteriæ (e).

ORIGENIAS ad profunda ulcera afperæ (f).

ASTER ad ulcera cancrofa (g).

TURPILLIANUS, perinde (h).

AMPHION, perinde (i).

CLAUDIUS DAMONICUS perinde (k). Ejus porro auriculare (l).

PHILOCALUS (m).

DOMITIUS NIGRINUS. Ejus illinitio (n).

ANTIGONUS, medicus in caftris exercitatus. Ejus fphragis (o).

THREPTUS. Ejus paftillus ad ulcera ferpentia (p).

NICOLAUS (q), cujus paftillus, emplaftrum ad vulnera recentia (r).

AMY-

(k) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (l) *Compof. fec. gen.* L. II. (m) *Compof. fec. loc.* L. III. 1. L. II. & VI. (n) GALEN. *comp f. fec. gen.* L. V. (o) Idem ibid. L. IV. (p) Ibid L. V. (q) Ibid. (r) Ibid. (s) Ibid. L. VII. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Ibid (y) Ibid. (z) GALEN. *compof. fec. loc.* L. VII. (a) Ibid. L. III. (b) Ibid. (c) Ibid (d) Ibid. (e) Ibid. L. VII. (f) Ibid. (g) GALEN. *compof. fec. gen* L. IV. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. L. IV. (l) GALEN. *compof. fec. loc.* L. III. (m) Ibid. L. X. (n) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (o) Idem *compof. fec. loc.* L. II. (p) Ibid. L. V. (q) Ibid. (r) PAULUS L. VII. c. 17.

AMYTHAON. Ejus pargyron ad ancylofes (s); malagma (t); emplaftrum (u); malagma ad hypochondriacos (x).

ONESIDEMUS (y).

PRIMION ad ulcera chironia (z).

DIOPHANTUS, chirurgus. Ejus emplaftrum (a); emplaftrum ad ferpentum morfus (b); ad ambufta (c).

GENNADIUS. Ejus collyrium (d).

POLYXENUS. Ejus medicamentum ad palpebras fcabras (e).

CLEOBULUS. Ejus medicamentum ad nomas (f).

DIODORUS. Ejus medicamentum ad carbunculos (g) & ex calce, alumine, lapide Afio, quod GALENUS habet (h). Ejus nafturcinum (i) &c.

LUCIUS, præceptor ASCLEPIADIS. Ejus medicamentum ad renes (k); fanguinem fiftens (l); emplaftrum adhærens (m), de chalcitide (n); diarrhodon (o); paftillus ftypticus (p); ad fracturas (q); diarrhodon emolliens (r); viride (s); epuloticum (t); catagmaticum (u); melinum (x); malagma ad articulorum diftortiones (y).

SEVERUS. *Severianum* ad palpebrarum fcabritiem (z); ejus *Theodotio* (a); linimentum ad totum caput (b). Pulvis Severinus (c). Ejus cataplafma, illitiones mufculorum temporum (d), & totius capitis (e).

TELAMON (f).

PETRONIUS. Ejus Virtus (g).

TERENTIUS. Ejus paftillus ftypticus (h); diarrhodon ex rofis (i). Hunc virum putes effe, qui pleno nomine dicitur MARCUS TERENTIUS ASCLEPIADES (k).

PITHION. Ejus catagmaticum (l).

TONSOR, Bithynicus, ut videtur. Ejus ad hydropem (m); malagma (n).

PETINUS. Ejus ad profunda ulcera afperæ (o).

ASCLE-

(s) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. (t) Ibid. L. VIII. c. 13. (u) PAULUS L. c. (x) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (y) GALEN. *compof. fec. loc.* L. X. (z) Idem *compof. fec. gen.* L. IV. & AETUARIUS *meth. med.* L. VI. c. 6. (a) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (b) Idem *antidot.* (c) Idem *compof. fec. loc.* L. V. (d) Ibid. L. IV. (e) Ibid. (f) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (g) Ibid. (h) GALEN. *compof. fec. loc.* L. X. (i) Ibid. L. IX. (k) GALEN. *compof. fec. gen.* L. V. (l) Ibid. (m) Ibid L. VI. (n) Ibid. L. II. (o) Ibid. (p) Ibid. L. V. (q) Ibid. L. II. (r) Ibid. L. VII. (s) Ibid. L. V. (t) Ibid. L. II. (u) Ibid. (x) GALEN. *compof. fec. loc.* L. IV. (y) AETIUS L. III. 4. c. 42. (z) GALEN. *compof. fec. loc.* L. IV. (a) AETIUS L. VII. c. 27. 32. 33. 114. &c. Alia etiam paffim medicamenta habet, quibus nomen fit Theodotion. Ibid. c. 114. (b) Idem L. VII. c. 99. (c) TRALLIANUS L. II. c. 6. (d) AETIUS L. II. 3. c. 4. (e) Idem ibid. c. 95. (f) GALEN. *compof. fec. gen.* L. II. (g) Ibid. L. V. (h) Ibid. (i) GALEN. *compof. fec. loc.* L. IV. (k) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII. c. 6. (l) Ib. L. III. (m) GALEN. *compof. fec. loc.* L. IX. (n) PAULUS L. VII. c. 18. (o) GALEN. *compof. fec. gen.* L. VII.

Asclepiades, junior. Numerosi fuerunt cum hoc nomine medici, ut quem hic Galenus velit, non satis intelligas. Marcum Terentium Asclepiadem eundem esse putabat celeberrimus Hallerus pleno nomine (p) dictum, cognomento Pharmacionem (q), cujus *externorum* libros quinque citat Galenus (r). Verum ab ea sententia recessit Hallerus, quod Terentius seorsim, & eodem quidem cum Asclepiade capite citetur (s). In medicamentis potissimum se exercuit. Galenus saepe laudat, quod melius Andromacho medicamentorum vires definiat (t), quod doceat medicamenti conficiendi modum (u). Est tamen ubi carpat, quod tempora morborum non addat (x). Multa priorum scriptorum medicamenta collegit. Ejus ad ozænam medicamentum Galenus habet (y); ad oculorum mala ex lapide Phrygio (z), quod Galenus laudat; agglutinatorium ad oculos (a); panacea collyrium (b), ex hirudinibus absque belasa. Ejus stomaticæ illitiones (c); Libianum (d); stella (e); acopon (f); malabathrinum (g); ad hæmorrhoides (h); ad splenem (i); ad prolapsum uterum (k); malagma ad mala ischiadica (l); catagmaticum (m); epuloticum ex cydoniis (n); malagma acre (o); ad ulcera cancrosa (p); viride (q); gilvum (r); ad maligna ex salicum foliis emplastrum (s); ad alia maligna ulcera (t); chironia (u); malagmata emollientia (x); acopa (y); metasyncriticum (z); epitemata ad capitis dolorem (a); ad alopecias (b); ad polypos (c); ad sanguinem de naribus (d); cicatricem in ulceribus ducentia (e); pastillus ad dolores femorum (f). Extus in podagricis opio usus est (g). Variorum apud Asclepiadem medicamenta (h). Quæ vero fuerint antiquorum medicamenta externa, docte expedivit D. Clericus, qui recte adnotavit: μαλαγματος nomen a medicamenti mollitie sumtum esse, vires sæpe acres, & adstringentes fuisse. Lipara & parygra emplastra molliora erant. Collyria aliquid simile erant magdaleonibus; posteriori vero ævo id nomen ad oculorum mala restrictum fuit.

Rufus in L. *ad vulgus* oleum cum vino laudat in auris doloribus. Ejus unguentum acre ad penem erigendum, & ad ciendam venerem, in quo grana

(p) Galen. *compos. sec. gen.* L. VII. c. 6. Item le Clerc pag. 841. (q) Galen. Ibid. L. IV. (r) *Compos. sec. loc.* L. IX. & III. (s) Galen. *compos. sec. gen.* L. VII. (t) Ibid L. VI. (u) Ibid. L. II. & III. (x) *Compos. sec. loc.* L. II. (y) Ibid. L. III. (z) Ibid. L. IV. (a) Ibid (b) Aetius L. VII. c. 109. (c) Ibid. L. VI. (d) Ibid. L. VII. c. 104. (e) Ibid. (f) Ibid. L. III. 4. c. 44. (g) Ibid. L. VIII. IV (h) Galen. *compos. sec. loc.* L IX. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. Et Aetius L. III 4. c. 5. (m) Galen. *compos. sec. gen.* L. II. (n) Ibid. (o) Aetius L. III. 2. c. 11. (p) Galen. *compos. sec. gen.* L. IV. (q) Ibid. L. V. (r) Ibid. L. II. (s) Ibid. (t) Ibid. L. VI. (u) Ibid L. IV. (x) Ibid L. VII. (y) Ibid. (z) Ibid (a) Aetius L. VI. (b) Ibid. (c) Ibid. c. 93. (d) Ibid. c. 95. Vincebat etiam pollicem pedis. (e) Ibid. L. XVI. c. 95. (f) Oribasius ad Eustath. L. III. (g) Aetius L. III. 3. c. 38. (h) Galenus *compos. sec. loc.* L. IV.

grana cnidia, reperitur apud ORIBASIUM (i), & apud AETIUM (k) ſmegma odoratum coſmeticum. V. *pag.* 415.

LEONIDES. Ejus emplaſtra ad mammarum fiſtulas (l), ad ſcirrhum & cancrum mammarum (m); paſtillus ex œſypo ad nomas (n). V. *pag.* 320.

ANTYLLUS de dropace (o); de ſinapiſmo, de ſuffitibus ad muliebria admotis (p); ejus olfactoria (q); collyria (r); paſtilli (s); ad clyſteres, alii illiniendi, peſſi (t); de iis quæ infunduntur (u); de unguentis (x); de malagmatibus (y); de acopis (z); de empaſmatibus (a); cataplaſmatibus (b), inunctionibus; de cataplaſmatis compoſitione (c).

Ex L. VII. *de remediis extrinſecis* reperitur de dropace (d), de ſinapiſmo (e), de collyriis (f) quæ ANTYLLUS dicit etiam utero, fiſtulis, ſinubus imponi; de paſtillis (g); de peſſis (h); de unguentis (i); de malagmatibus (k); de acopis (l); de cataplaſmatibus &c. (m); de auricularibus medicamentis (n); de dentium remediis (o). V. *pag.* 406.

JULIANUS. Ejus barbarum (p).

MNASEUS, vel ſi idem eſt, MNASEUS methodicus fuit (q). Ejus eſt diachylon (r); medicamentum emolliens ad parotides diſcutiendas emplaſtrum (s); cataplaſma (t). Nomen etiam PHIMENI MNASÆI reperitur, cujus eſt cataplaſma (u) & cilidion (x). Deinde PHILUMENI nomen ſolum (y), cujus anthera ad oris ulcera (z); remedia varia externa, etiam frigida (a).

NAUCRATITES. Ejus collyrium (b).

OLYMPIONICUS. Ejus oculare (c).

ZOSIMUS. Ejus oculare (d), ad tumores (e).

HERMOPHILUS. Ejus collyrium thalaſſinum (f); collyrium (g).

POMPONIUS BASSUS. Ejus ad incipientem ſuffuſionem (h).

APIUS PHASCUS. Ejus excoriatorium (i).

AXIO-

(i) *Synopſ.* ad EUSTATH. L. III. (k) L. VIII. c. 6. (l) Apud AETIUM L. XVI. c. 41. (m) Ibid. L. II. c. 44. (n) Ibid. L. XIV. c. 51. (o) Apud ORIBASIUM *collect.* L. X. c. 12. (p) Ib. c. 19. (q) Ib. c. 20. (r) Ib. c. 23. (s) Ibid. c. 24. (t) Ib. c. 25. (u) Ib. c. 26. (x) Ib. c. 27. (y) Ibid. c. 28. (z) Ibid. c. 29. (a) Ibid. c. 31. (b) Ibid. c. 32. (c) Ibid. L. IX. c. 4. (d) Ibid. L. X. c. 12. (e) Ibid. c. 13. (f) Ibid. (g) Ibid. c. 24. (h) Ibid. c. 25. (i) Ibid. c. 27. (k) Ibid. c. 28. (l) Ibid. c. 29. (m) Ibid. c. 32. 33. 34. (n) Ibid. c. 35. (o) Ibid. c. 36. (p) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (q) L. *de introduct.* (r) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. VII. & *ſec. loc.* L. III. (s) ACTUAR. *meth. med.* L. VI. AETIUS L. XV. c. 14. (t) TRALLIANUS L. III. c. 7. (u) ORIBASIUS *ſynopſ.* L. III. (x) Idem ad EUSTATH. L. VI. (y) Apud ORIBASIUM *ſynopſ.* L. III. (z) ORIBAS. *inſtit.* L. III. (a) AETIUS L. II. I. (b) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (c) Ibid. (d) Ibid. (e) PAULUS L. VII. c. 19. (f) Ibid. (g) AETIUS L. VII. c. 112. (h) Ibid. (i) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. V.

AXIORIUS. Ejus medicamentum cutaneum (k).

ÆSCHRION, empiricus Pergamenus, quem GALENUS inter magiſtros ſuos recenſet, ex cinere cancrorum exuſtorum medicamentum ad canis rabidi morſum fecit (l).

MENÆTUS. Ejus melinum ex lithargyrio (m), aliud ejus aureum (n).

MACHÆRION. Ejus medicamentum ad auferendas cruſtas in gangræna (o).

BAPHULLUS. Ejus emplaſtrum ad ſerpentum ictus (p).

DIODORUS (an idem qui *pag.* 999.?) Ejus medicamentum ad lichenes (q).

NICOSTRATUS. Ejus malagma ad podagram (r).

ZEUXIDES. Ejus medicamentum ad menti lichenes (s).

DIOMEDES. Ejus lyſiponion (t).

SOSANDER. Ejus ad palpebras (u).

TIMOCRATES. Ejus dentifricium (x).

LEUCUS. Ejus melinum (y); malagma ad articulos diſtortos (z).

PHILIPPUS in cæſaria (a).

CIMON. Ejus auriculare ex ARIO TARSENSI (b).

LAMPO. Ejus medicamentum ad ozænas ex miſy & ære (c).

CLONIANUS. Ejus ad podagram (d).

PROCLIANUS. Ejus emplaſtrum (e).

PYTIUS. Ejus ad dentes motos, niſi eſt PYTHICUS DAMOCRATIS (f).

MAGNUS, circulator. Ejus ad lichenes (g).

CHARITON, circulator. Ejus ad phalangia (h).

SIMMIAS vel SIMONIAS, circulator. Ejus adverſus phalangia (i).

CHRYSUS, cujus *teſtamentum* nomen eſt collyrii, quod dicitur a morte auctoris ab HADRIANO eſſe inventum (k).

CLAUDIUS GALENUS magnam partem ſui laboris utique poſuit in re medicamentaria, quam accurate didicit, etiam pretio conducto magiſtro, & manu ſua exercuit, ut omnino ruri, ſi quando medicamentis vulgaribus deſtitueretur, in caſu præſenti alia & alia medicamenta componeret, & propolide, fermento & oxelæo vulnera nervorum curaret. Teſtas uſtas pauperibus utendas dedit. Adverſus achores ipſe chartam exuſſit, pauperibus medicis euporiſta tradidit. Ejus libri *VII. de compoſitione medicamentorum ſecundum genera* toti ad mala externa ſpectant. Hoc opus ſcripſit, cum alii

(k) Ibid. (l) *Simpl. Facult.* L. II. (m) GALEN. *compoſ. ſec. gen.* L. II. (n) Ibid. (o) GALEN. *de art. cur. ad Glauc.* II. c. 9. & *compoſ. ſec. loc.* L. V. (p) GALEN. *antidot.* (q) Idem *compoſ. ſec. loc.* L. V. (r) Idem *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (s) Idem *compoſ. ſec. loc* L. V. (t) Ibid. L. IV. (u) Ibid. (x) Ibid. L. V. (y) Ib. L. I. (z) AETIUS L. XII. c. 41. (a) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. IV. (b) Ibid. L. III. (c) Ibid. (d) GALENUS *compoſ. ſec. gen.* L. VII. (e) Ibid. L. VI. (f) GALEN. *compoſ. ſec. loc.* L. I. (g) Ibid. L. V. (h) Idem *antidot.* L. II. (i) AETIUS L. XIII. c. 18. (k) Idem L. VII. c. 114.

alii duo libri conflagrassent, quos de eadem re consignaverat (l). Solet autem præmittere rationes, quare his vel illis medicamentis utatur, quare hoc illove modo ea componat, ut nempe ex simplicibus medicamentis, hoc vel illo certo gradu caloris vel frigoris notis, aliud componatur ejusmodi gradus, quo gradu natura nullum medicamentum suppeditasset. Nimiam etiam violentiam componendo frangi, gratiamque aliquam addi. Exemplum dat, ut sua manu ex chalcitide medicamentum præparaverit & coxerit. Ipse varia excogitavit auxilia, & Phœnicium suum citat (m). Lithargyrium ut lavetur. De medicamentis ex lithargyrio, cerussa, molybdæna: de ulceribus; ad ulcera cacoethea, & de emplastris albis. Ipse cum ulcus femoris, etiam fistulam, passus esset, sanatus est meris illitionibus; & alias medicamento ex oxelæo & lithargyrio fistulas sanavit. In L. II. porro agit de emplastris, variorum colorum. Fortia medicamenta cum aceto digesta mitescere: ut cum ærugine præparentur: diu cota gilva reddi. Catagmatica. Barbarum suum. Glutinantia, barbara, quæ ex bitumine. In L. III. potissimum ad vulneratos nervos. Tendines in gladiatoribus male curatos se vidisse, ut quasi cocti viderentur. De rhizopolis querela, qui medicamenta contaminent. Putrido tendini lixivium adfudit: inflammato oleum. Ad ea mala, tendinum & nervorum vulnera, euphorbium cum oleo. Ut quis nervo conpuncto die septimo interierit. In puncturis cutem jubet duobus locis incidere. Metallica ad nervorum vulnera, ærugo, misy. Compositio ex euphorbio. Medicamentum ad puncturas nervorum, adque rabidi canis vulnus, non sinit vulnus claudi, factum ex pice, aceto, & opopanace. Punctis acriora, denudatis nervis imponit, quæ mediocriter adstringant & una digerant. Medicamenta ex euphorbio, ex columbarum stercore, diabotaro, alia ad nervorum vulnera ibi reperias. In L. IV. ad ulcera maligna siccantia, metallica, terrea laudat. Corpora mollia ab acrioribus pati phlegmonen. Ad ANDROMACHI medicamenta varia monet; ita & alibi suum judicium interponit. Ad CRITONEM, aliaque de cavis ulceribus, tum ad ASCLEPIADEM & ARCHIGENEM. In L. V. emplastra multiplicis usus. Ad ea, quæ HERAS adversus ulcera maligna laudat. Ut alii scriptores alios exscripserint: HERACLIDEM HERAS, HERAM CRITO, CRITONEM ANDROMACHUS. Pastilli. Solet autem ex variis scriptoribus numerosa ejusdem tituli medicamenta colligere. Arida ad nomas, carbunculos. In L. VI. emplastra iterum ad nomas. Virtutes medicamentorum ab ANDROMACHO neglectas supplet. Medicamenta plumbea ut coquantur. Fuse de Ægyptio. Emplastra digerentia & extrahentia. In L. VII. emollientia. Scirrhi pathologia. Ut HERAS & ASCLEPIADES in dosibus dissentiant. Relaxantia. Acopa (quæ lassitudinem aut dolorem tollunt). In hoc opere

(l) Citat in L. I. *methodum suam med.* etiam L. IV. & VI. *simpl. medic.* (m) Ibid. L. II.

GALENUS potiſſimum HERAM, CRITONEM, ANDROMACHUM & ASCLEPIADEM excerpit. Vertit J. GUINTHERUS, ad vetera exemplaria emendavit AUGUSTINUS GADALDINUS (Editiones vide in HALLERI *Bibl. botan.* T. I. *pag.* 116.). Arabice L. IV & VI. cum adnotationibus HONAIN in Bibl. Scurialenſi n. 791.

Medicamenta varia GALENI ad poſteros deſcenderunt, ut collyrium, quo uſus eſt LEUCUS paſtor (n). Malagma GALENICUM apud PAULUM (o).

Non perinde unice chirurgici ſcopi eſt alterum GALENI opus *de compoſitione medicamentorum ſecundum locos* (morbos), cujus Libros X. GUINTHERUS vertit, NICOLAUS MACHELLUS ad Græcorum exemplarium fidem recognovit, demum CHARTERIUS emendavit. (Editiones vide in HALLERI *Bibl. botan.* T. I. pag. 114. 118. 119.) Morbos perſequitur a capite ad calcem. In L. I. mala cutanea. In L. II. ad vulnera capitis aliqua. In L. III. ad auris dolores, inflammationem. Recte monet, priſcos non ſatis cauſas & diſcrimina morborum in præſcribendis medicamentis conſideraſſe. Ut parotides ad ſuppurationem ducantur. Paſtillus ex charta uſta GALENI. Adverſus aurium vermes; inmittit veratrum. De polypo narium, breviſſime: ſe uſu diphrygis diu continuato eum conſumſiſſe. Narium ulcera, & proprius ad ea GALENI paſtillus. In L. IV. ocularia medicamenta varia. Morbi oculi & palpebrarum per ſingulos. Ad ſuffuſionem, fel hyænæ. Ad pſorica etiam arſenicum admiſcet. Arterias in temporibus ſe excidere. In L. V. porro de oculorum morbis & dentium. Inflammatis acria & aſtringentia non conveniunt. ARCHIGENEM ſolanum diſcutientibus non bene admiſcuiſſe. Suum dat dentifricium. In L. VI. oris mala. Adverſus putredinem laudat atramentum ſutorium. Nihil effici medicamentis externis, niſi interna conjungas. In L. IX. aliqua externa ad hydropem. Pompholygis vim beneficam laudat. V. *pag.* 264.

ADAMANTINUS. Ejus medicamenta ad ramicem adſtringentia cum ſandaracha, & aliud ad phagedænas (p).

PHILAGRIUS. Ejus ceratum (q); collyria varia; (r); medicamentum GALENI ad nervos ſauciatos metallicum ſe efficax eſſe expertum (s). PHILAGRII medicamentum ex nitro & oleo (t); hippace (u); medicamentum ad tophos (w); ad ſanguinem reprimendum (x); diſcuſſorium (y); ad evocandum (z); malagma (a); ipſe cum metallicis deſtitueretur, de ſalicibus addidit (b), cum auripigmento & alumine (c); unctiones

(n) ACTUAR. *meth. med.* L. VII. cap. 5. (o) L. VII. cap. 18. (p) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (q) AETIUS L. III. S. 4. c. 23. (r) Idem L. VII. c. 111. & alibi. (s) Apud AETIUM L. XII. c. 33. (t) Ibid. c. 41. (u) Ibid. c. 42. (w) Ibid. c. 45. (x) Ibid. L. XIV. c. 52. (y) Ibid. L. XV. c. 14. (z) Ibid. c. 18. (a) PAULUS L. VII. c. 18. (b) AETIUS L. XI. c. 8. (c) Idem L. X. c. 11.

nes ad uteri ſuffocationem (d), & ſtrangulationem (e), ad oris cruſtas (f). V. *pag.* 416.

ORIBASIUS in L. XIV. aliqua medicamenta chirurgici ſcopi ex plantis. Cap. 58. de exulcerantibus, inter quæ cantharides & nitrum toſtum. Cap. 61. de adſtringentibus. In L. XV. medicamenta ex animalibus fere, ut pleraque hujus ſcriptoris ex GALENO ſumta: num aliqua propria ſint auctoris difficile eſt dictu.

In majoris compendii magnæ collectionis L. I. agit etiam de dropacibus & ſinapiſmis. In L. II. medicamenta aliqua externa, interna alia. In L. III. unguenta, emplaſtra, malagmata, cataplaſmata, paſtilli, collyria, ſmegmata, dropaces, alia ex antiquis, potiſſimum etiam ex GALENO. Collyrium ex ære uſto ſuum ad vetuſtas adfectiones citat. In L. VII. externa iterum medicamenta ad ulcera, tumores &c. Malignis plumbum, nervis nudatis calcem & pompholygem adhibet, breviſſime. In L. VIII. ad oculorum mala: tum aurium & dentium, ad canis rabidi morſum.

In alterius brevioris *ſynopſis* L. II. aliqua medicamenta ſimplicia, adtrahentia, digerentia. In L. IV. formulæ aliquæ veterum, ut ANDRONIS paſtillus.

Aliqua porro ORIBASII medicamenta ad poſteros pervenerunt. Emplaſtrum e buccinis ad parotides ex ORIBASIO (g); ad polypos (h); collyrium ſiſtens (i); aliud (k); diarrhodon album (l); chiacum (m); ad aſperitates (n); abſterſorium (o); diaceraton (p); ad maculas (q); ad ficos (r); lichenicum (s); ſmegma (t). Ipſe MESUES emplaſtrum habet ORIBASII (u). Ex urina medicamentum (x); decumanum ad podagram (y); ſmegma ad elephantiaſin (z); ad ſedis inflammationes (a); paſtillus (b); ad verrucas (c); ad ramicem (d); Ægyptium (e); ad nomas pudendorum (f); emplaſtrum ad ſinus & fiſtulas (g); ad putrefacta (h); ad pterygia (i); ad lepram (k); ad fracturas e ſucco ſalicis (l), e cadmia (m); ejus diachylon (n), ad ſtrumas (o), ruptorium (p), candidum (q), evocatorium (r), e capparibus (s), apochyma ex ovis (t), parygron (u). Varia ad lapides, etiam cicadæ aridæ (x), ad alopeciam (y), ad fracturas (z). Malagma ex ſtercore caprillo (a). Ad dealbandas cicatrices nigras (b). Epithema ad

 uteri

(d) Idem L. XVI. c. 70. (e) Idem ibid. c. 71. (f) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (g) Apud AETIUM L. VIII. cap. 9. (h) Ibid. cap. 94. (i) Cap. 101. (k) Cap. 104. (l) Cap. 107. (m) Cap. 109. (n) Cap. 111. (o) Ibid. (p) Cap. 113. (q) L. VIII. cap. 11. (r) Ex L. ad EUSTATH. (s) Cap. 16. (t) Cap 35. (u) *Antidot.* L. III. (x) AETIUS L. XII. cap. 42. (y) Cap. 43. (z) L. XIII. cap. 123. (a) L. XIV. cap.. 1. (b) Cap. 3. (c) Cap. 4. (d) Cap. 23. (e) Cap. 31. (f) Cap. 49-52. (g) Cap. 56. (h) Cap. 52. (i) Cap. 57. (k) Cap. 80. (l) Cap. 13. (m) Ibid. (n) L. XV. cap. 54. (o) Cap. 17. (p) Cap. 18. (q) Ibid. (r) Cap. 19. (s) Cap. 20. (t) Cap. 30. (u) Cap. 31. (x) L. XI. cap. 10. (y) L. VI. cap. 56. (z) PAULUS L. VII. cap. 17. (a) Idem ibid. cap. 18. (b) AETIUS L. IV. 1. cap. 129.

uteri fcirrhum ex lauri baccis (c). Ad cancrum uteri (d). Parygron (e). Dropax Gallus (f).

Excerpta ex ORIBASIO etiam de emplaftris funt in Bibl. R. P. n. 2240. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in L. I. farraginem tradit formularum ad morbos externos a capite ad calcem, etiam ad ambufta. Porro multa THEODORI habet AETIUS. Admirandum ad herniam, quod experti fumus, & cum admiratione fanavimus (g); charta nempe in pilam trita. Malagma, quo fuum patrem fanavit (h); ad cancrum exulceratum (i). V. *pag.* 361.

PLINIUS VALERIANUS, magno, quod ufurpat nomine indignus, MARCELLO undique fimilis, indoctus, empiricus & exfcriptor TRALLIANI, a quo totum librum V. fumfit. Ejus *de re medica* L. V. ROM. 1509. fol. & BONON. 1516. fol. multo quam ROMÆ accuratius cum titulo *aureum opus & fublime ad medelam non parum utile* PLINII *philofophi & medici*: deinde cum SORANO & aliis a TORINO, a quo emendatus fuit ARGENTOR. 1533. fol. BASIL. 1538. fol. 1549. fol. VENET. 1547. fol. cum aliis. Medicamenta funt omnis generis, & fimplicia & compofita; pleraque medici fcopi, tamen etiam ad mala externa pertinentia, ut ad capitis vulnera (k); peffus LIVIANUS (l); ad auriculæ mala (m); ad parotides (n); oculorum mala (o); narium mala (p); oris (q); dentium (r); ad fauces & uvulam (s); ad mammæ cancrum (t); inteftina vulnerata (u), & rupta (x); calculum (y); ramices (z); pedum mala (a); ad ulcera & cancros (b); ad abfceffus (c); ftrumas (d) carbunculum (e); ambufta (f); mala cutanea (g); livores (h); offa fracta (i); morfum canis rabidi (k); & alios morfus (l).

MARCELLUS vulgo EMPIRICUS, neque male, qui undique etiam a rufticis, medicamenta perinde ut mox dictus PLINIUS compilaverit, THEODOSII M. Archiater, Burdigalenfis, ab ARCADIO officio exfutus. Infidus, etiam quando fe ipfum medicamenti vim dicitur expertum effe; abfque ullo judicio aut felectu vaniffima quæque & abfurdiffima corrafit, ut naufeæ fit legenti SCRIBONII magnam, partem compilavit, fuamque fecit, quem eundem JANUS CORNARIUS effe putat, qui dicitur a MARCELLO SIBURIUS. Dictio barbara, etiam infra feculum. Ejus L. *de medicamentis* prodiit BASIL 1536. fol. a JANO CORNARIO editus, tum inter principes H. STEPHANI & apud ALDUM 1547. fol. Male a J. CORNARIO editum

(c) L. XVI. cap. 84. (d) Cap. 99. (e) PAULUS L. VII. cap. 17. (f) Idem ibid. (g) L. XIV. c. 27. (h) Idem AETIUS L. III. f. 4 c. 5. (i) Idem L. XVI. c. 50. (k) L. I. c. 5. (l) Ibid. alieno loco. (m) Ibid. c. 9. 10. 11. (n) C. 13. (o) Cap. 15. feqq. (p) C. 24. feqq. (q) C. 29. feqq. (r) C. 36. feqq. (s) C. 43. feqq. c. 68 .(t) L. II. c. 3. (u) C. 31. L. III. c. 17. (x) C. 32 (y) C. 39. (z) C. 40. (a) C. 48. feqq. (b) C. 22. feqq. (c) C. 23. feqq. (d) C. 28. feqq. (e) C. 30. (f) C 36. (g) C. 38. feqq. (h) C. 47. (i) C. 48. (k) C. 50. (l) C. 51.

tum esse J. RHODIUS queritur, qui novam editionem parabat. Gallice versus est ab ANTONIO de MOULIN, LION 1653. 8. Ad chirurgica referas, quæ suadet ad tubera & cutanea mala capitis, ad oculorum dolores, ad aurium dolores, & ulcera, ad narium, oris, dentium vitia, quorum vermiculos suffitu necat bituminis accensi; ad uvam & fauces; uvulam caustico medicamento jubet consumere; ad paronychiam; ad mala cutanea, ad calculum, ani fistulas, partium genitalium vitia. artuum dolores & vitia.

SEXTUS APULEIUS, cui *de medicina ex animalibus* liber tribuitur, ad varia mala chirurgica remedia proponit.

CYRIACUS, Archiater Edessenus. Ejus pastillus adversus ozænam (m).

CONSTANTINUS. Ejus sapo (n).

DANAUS. Ejus aridum ad oculos (o).

PETRUS, Archiater. Ejus collyrium (p).

STRATIOTICE (q).

MARIANUS, medicus Afrus. Ejus medicamentum ad calculum (r).

JACOBUS, Psychrestus. Ejus ceratum (s):

CASTINUS. Ejus unguentum ad podagram (t).

ANDREÆ comitis, & MAIORIANI siccum (u).

FAUSTINUS. Ejus pastillus (x).

AETIUS in L. VI. medicamentarias compositiones numerosissimas habet. In L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO. Cap. 32 etiam HORI collyrium. Cap. 43. multa SEVERI ocularia. Cap. 86. ad ægilopem, abscessum. Cap. 87. ad aspritudinem. In L. VIII. cap. 33. ESDRÆ antidotum ad dentes laudat. In L. XII. potissimum ad articularem morbum numerosa remedia externa. Interna ad fervidas inflammationes. In L. XIII. denuo medicamenta externa & interna. Antidotus ESDRÆ hic describitur, quam & intus propinabant, & extus illiniebant. V. *pag.* 265.

MAXIMIANUS. Ejus collyrium habet ALEXANDER (y).

POLYDEUCUS. Ejus collyrium (z) quod sit expertus.

BUFATUS. Ejus ceratum (a)

ALEXANDER in medicamentis potissimum versatur, quibus & compositionibus multum tribuit, nimiumque. In arthritide euphorbio & sinapi feliciter usus est (b). In L. I. plurima habet collyria. In L. XI. fomenta podagrica. V. *pag.* 369.

NILAM-

(m) Citatur ab AETIO L. VI. c. 91. (n) Ibid. c. 54. (o) Ibid. c. 96. (p) Ibid. L. VII. c. 110. (q) Ibid (r) Ibid. L. XI. c. 10. (s) Ibid. L. XII. c. 43. (t) Ib. c. 44. (u) Ibid. ad finem. (x) Ibid. L. XIII. c. 49. (y) L. II. c. 6. (z) Idem in L. II. (a) Idem ibid. (b) L. XI.

NILAMMON. Ejus collyrium habet PAULUS (c).

BASILIUS. Ejus acopon (d).

PAULUS ÆGINETA in L. VII. habet medicamenta ſimplicia deinde compoſita fere ex GALENO. Antidoti. Hic varia ex ALEXANDRO. V. *pag.* 293.

FILOGORIUS aut PHILOGORASIUS poſſet pro PHILAGRIO haberi: ejus tamen liber I. ad GEORGIUM, quem RHAZEUS citat (e), non videtur ea tempora admittere; quæ ORIBASIO ſint antiquiora. Alium librum ad *commune, & librum parvum* RHAZEUS legit. Reperias cæterum in magna collectione RHAZEI FILOGORII medicamenta ad omnia fere corporis mala, a capite ad calcem, ex more ſeculi; ad aurium, narium & dentium morbos; ad hæmorrhoides; lithontriptica. Plumbea medicamenta ad ulcera cancroſa dicta commendat (f).

THEODORUS, ſi diverſus ab illo antiquiori PRISCIANO, ſuperius dicto (*pag.* 1006.). Ejus medicamentum, ex melonum ſeminibus, ciceribus factum &c.; quo calculus veſicæ in pueris frangitur; ad hæmorrhoides RHAZEUS habet.

PHILARETUS. Ejus externa aliqua medicamenta citantur. Ad morbos oculorum (g).

SYMON (vel SYMEON) frequenter citatur, quem ſuſpiceris PSELLUM eſſe. Ejus medicamenta plerumque RHAZEUS repetit; emplaſtra ad fracturas, & alia.

ATHURISCUS, ATURSIUS, ACCURSIUS, cujus medicamenta chirurgica RHAZEUS paſſim citat. Superſtitioſa ſæpe habent; ſanguinem hircinum calculum frangere, ad idem valere lumbricos terreſtres. (h).

COSTA, alicujus CONSTANTINI corruptum nomen. Ejus medicamenta aliqua externa RHAZEUS habet (i).

ENDITES. Ejus collyrium (k).

HONORATUS. Ejus confectio (l).

BITANO ad aurium mala (m).

BACHINISO ad narium morbos (n).

DRADUCUS ad dentium mala (o).

ANYASIUS ad eadem (p).

NICOLAUS MYREPSUS, ut alii antidotariorum ſcriptores, etiam medicamenta externa deſcripta dedit (q).

NONUS, incertæ ætatis ſcriptor. Ejus *de omnium particularium morborum curatione &c. liber, nunc primum in lucem editus converſus per* HIERONYMUM MARTIUM *medicum phyſicum Auguſtanum* ARGENTOR. 1568. 8.

(c) PAULUS L. VII. c. 16. (d) Idem ibid. c. 19. (e) *Cont.* L. XI. c. 7. (f) L. XIII. c. 9. (g) Apud RHAZEUM L. II. (h) L. X. c. 2 (i) L. XV. (k) Idem nempe RHAZEUS L. II. c. 4. (l) Idem ibid. (m) Idem L. III. c 1. (n) Idem ib. c. 3. (o) Idem ibid. c. 4. (p) Ibem ibid. (q) Vide HALLERI *Bibl. Botan.* T. I. p. 166.

8. Græce Latine. Græcos exſcripſit, Aetium, Alexandrum, Paulum. Ita Freindius. Mera medicamenta collegit ad omnes, etiam ad externos adeo morbos: palpebrarum, oculorum, aurium, narium faucium, dentium; ad ſtrumas, ad mammarum cancros, ad ulcera, aliaque mala partium utriusque ſexus genitalium, ani; ad inflammationem, carbunculum, gangrænam, mala cutanea, cancrum, cyſticos tumores, nervorum vulnera, venenatorum animalium morſus. Codex Græcus eſt in Bibl. Auguſtana.

Johannes Actuarius in L. VI. habet medicamenta etiam externa, unguenta, emplaſtra. V. *pag.* 358.

Incertæ ætatis.

Callistus, Chriſtianus fuit, cætera ignotus auctor Græcus. Ejus liber *de emplaſtris & compoſitione oleorum* eſt in Bibl. Vindobon. (r).

Anonymus *de oleis, emplaſtris, cataplaſmatibus* Bandin. III. p. 142.

Anonymus *de emplaſtris* in B. R. P. n. 2229.

Remedium adverſus calculum. Ibidem n. 2276.

Aaron, Arabs, ex Alexandrina ſchola fuit, quæ ſeculo VII. exeunte, & aliquanto etiam ſeriori florebat, Chriſtianus, presbyter, Mahometo coævus. Syriace ſcripſit *pandectarum* libros (s) XXX. ex Græcis ſcriptoribus collectos, quorum plurima fragmenta poſſis ex Rhazis *continente* decerpere. In iis univerſam Medicinam, & medicamentariam partem Chirurgiæ tractavit, & Chirurgiam. Ejus medicamenta leguntur ad ophthalmiam (t), ad aurium ulcera aliaque mala (u), & dentium.

Maserjawaih (x) integro nomine, & Masarguih Rhazei, tempore Chaliſæ Abdelmalec Ommiadæ vixit, ſeculo VII, exeunte, Judæus, & Balſoranus, qui Aaronis *pandectas* Arabice vertit; Rhazeo ſæpe citatus. Cicera (y) fieri lithontriptica, ſi ſicco loco nata fuerint; longe vero frequentius

Judæus citatur, quem celeberrimus Haller ſuſpicatur eundem eſſe. Medicamenta quidem ejus dicuntur ad ophthalmiam, & alia. Sed frequenter omnino vere chirurgica ei tribuuntur; ut de fractura cranii &c.

Ebn Abu Zaher, vel Zahar, Saher, Schear, Scher, eum putes eſſe ſcriptorem, quem Rhazeus ſæpiuſcule citat, ejusque medicamenta habet ad ambuſta (z), ad contuſiones, ad oculorum morbos (a); ad ſugillationem (b). Dicitur a. 125. poſt *hegiram* vixiſſe.

Isaac

(r) Lambec. L. VI. p. 11. (s) Herbelot p. 129. (t) *Voyage for the diſcov. of a N. W. paſſage* p. 234. (u) Lapiteau l. c. (x) Abulfarai p 126. (y) Rhazeus L. X. c. 1. (z) Rhazeus L. XV. (a) Idem L. II. (b) Idem L. XXV.

ISAAC frequenter a RHAZEO citatur, qui videtur esse senior ille ISAAC BEN AMRAM. Medicamenta passim ex eo habet RHAZEUS, ad ambusta, ad vulnera, ad ulcera, ad oculorum morbos, eorum aliqua superstitiosa (c).

CHUTZ (vel CHUTZI) putes Æthiopicos esse medicos, nam plurali fere numero a RHAZEO citantur; antiquos utique, qui a JOHANNE MESUES filio tempore AARONIS ALRASCHIDI (d) citentur. Inter primos de sublimato mercurio dixerunt, quem inter medicamenta erodentia recensent; etsi enim ignarus interpres (e) terram vertit hydrargyri, venenum tamen vult, quod mures occidat.

JOHANNES filius MESUE. Difficilis est hujus viri historia. Satis equidem certum, inter medicos AARONIS ALRASCHID, ejusque filii & nepotis, JOHANNEM BEN MESSUIAH ABU ZACHARIAH (f), doctum virum vixisse, qui multa scripta Græcorum converterit, facetum hominem, sed vanum, coævum & emulum GEORGII filii BACTISCHUAH. Pater ei Chuzensis fuit Æthiops (g). Hunc virum RHAZE sæpissime citat, alias cum pleno nomine, J. F. MESUE, alias filium MUSEY vocat & MUSEYA. Medicamenta fere habet ad chirurgica mala, etiam ad fracturas; ad aurium & oculorum morbos. De avicula *safrahum* in Francia dicta, cujus intestina calculum frangant (h).

Cum JANI DAMASCENI nomine exstant ab ALBANO TORINO editi *Medicinæ therapeuticæ* libri VII. BASIL. 1543. fol. Hoc opus vir eruditus J. GODOFREDUS HAHN pro vero antiqui JOHANNIS, MESUI filii opere habet. Non videtur probabile, nam nomen fert DAMASCENI, quod frequenter apud RHAZEUM occurrit, neque ullo modo cum MESUE conjungit. Porro JANUS DAMASCENUS non respondet iis, quæ de MESUEO apud HALY ABBAS leguntur. Denique JANUM cum JOHANNIS SERAPIONIS filio comparavit celeberrimus HALLERUS (i), & tantam reperit similitudinem, ut omnino eundem præter pauca mutata librum putet: erat autem ALBANUS TORINUS homo non certissimæ fidei.

SABUR EBN SCHALED, medicus Nosodochii Jondissapuriensis (k), scripsit librum seculo nono exeunte *de medicinis compositis*. Sæpiuscule a RHAZEO citatur. Ejus medicamentum ad hernias (l); collyrium (m).

JOHANNES SERAPIONIS filius in L. VII. f. *antidotariis* habet censum formulasque medicamentorum compositorum. V. *pag.* 265.

SARAC, SCHARAK, quem etiam quod Indus sit, a patria RHAZEUS vocat SINDIHIAR, *Sindhesar*, ex quo medicamenta varia decerpit, ut

(c) L. XV. c. 5. (d) ABULFARAI p. 154. (e) Apud RHAZEUM L. XV. c. 1. (f) MASAWAIHI ABULFARAI p. 154. (g) ABULFARAI p. 168. (h) L. X. c. 1. passere troglodytico. (i) Vide reliqua in *Bibl. chir.* T. I. p. 121. (k) ABULFARAI p. 176. (l) Apud RHAZEUM L. XI. c. 3. (m) Ibid. L. II.

ut ad veſtigia tollenda (n) ulcerum; ad oculorum mala; ad calculum pellendum (o); ad hæmorrhoides &c. (p).

TABRI frequentiſſimum apud RHAZEUM nomen eſt, quod gentilitium videtur. Et ipſe fere in medicamentis verſatur: ad nudatam meningen; mumiam ad fracta & ſugillata; ad ulcera vis unguentorum.

MISIH, quem alias ABU HILAL HIMISI RHAZEUS vocat. Medicamenta ejus pluſcula ſunt: ad lapſus (q); ad aurium mala, ad vermes inde exeuntes (r). Lac aſininum ad calculum veſicæ (s). Carpobalſamum calculum confringere.

PERSUS, PERSA. Ejus lithontriptica (t); ad dentium mala.

MAHUMET EBN ABUCAID, & alias MAHUMET filius CALET, cujus medicamenta ad iſchuriam (u), & antidotum ad morſus venenatos (x) & alia citat RHAZEUS.

RHAZEUS in L. XXV. aliqua coſmetica de veſtigiis ulcerum & puſtularum removendis. V. *pag.* 265.

AVENZOAR in *antidotario* etiam medicamenta chirurgica tradit. V. *pag.* 295.

Tractatus filii Amerumnæ Afri ad Romanum Porphyrogenetam de ſpecie quadam pici ſimili ad fracturas & alios morbos utili. Græce eſt in B. BODLEYANA n. 150. Procul dubio de mumia Perſica agit. Romanorum nullus nomen geſſit PORPHYROGENETÆ. Sermo videtur eſſe de Romano filio CONSTANTINI PORPHYROGENETÆ, ſeculi decimi imperante.

GALAF, quem etiam AZARAM vocat GUIDO, antidotarium ſcripſit, in quo medicamenta reperias chirurgica.

Anonymi *tract. de variis unctionibus & emplaſtris* Hebraice ſcript. eſt in B. R. P. I. n. 429.

CHANG PA SCHANG TU, eſt index medicamentorum ad vulnera curanda in B. R. P. I. n. 59.

ROGERIUS. V. *pag.* 2.

JACOBUS DONDUS. V. *pag.* 3.

GUILIELMUS de VARIGNANA in L. *ſecretorum* &c. medicamenta etiam chirurgica habet. V. *pag.* 371.

BARTHOLOM. de MONTAGNANA in *conſiliis* &c. enormem farraginem remediorum tradit. V. *pag.* 372.

MARCELLUS CUMANUS in *obſervationibus* &c. multus eſt in medicamentis: ad ſtrumas dipſacum laudat; ad enterocelen emplaſtrum, quod citri ſuccus ingreditur. V. *pag.* 410.

(n) Ibid. L. XV. (o) Ibid. L. X. c. 1. (p) Ibid. c. 11. (q) RHAZEUS L. XV. (r) Idem L. III. c. 1. (s) Idem L. X. c. 1. (t) Idem L. IX. (u) Idem L. X. c. 3. (x) Idem L. XX.

PAULUS BAGELARDUS. V. *pag.* 799.

MARCUS GATTINARIA in L. *de curis ægritudinum* &c. fere sola medicamenta habet. V. *pag.* 420.

JOHANNES de KETAM. V. *vulnera.*

ANGELUS BOLOGNINI V. *ulcera.*

Anonymi incertæ ætatis.

Secrets of Surgery cum antidotario sunt in Bibl. ASHMOLE. n. 7799.

A medicine for the apostume in the head. Ibid. n. 2535.

A composition of several medicines belonging to Surgery. Et *Introductions concerning the making of worthy medicines for Chirurgery* in Bibl. BODLEY. n. 2073.

A medicine for tootach for scalds. A plaister for bruised arm or leg in B. ASHMOLE. n. 7668.

Receipts of Surgery. Ibid. n. 7694. 7797. TYSON. 4160.

HIERONYMUS CARDANUS. Ejus L. XXI. *de subtilitate.* BASIL. 1550. fol. 1552. fol. 1560. 8. In L. VII. lapidem causticum ex sapone & calce viva describit. In L. XII. aliqua cosmetica & ad morbos externos. V. *pag.* 374.

JOH. GUINTHERUS in *comment.* T. II. dial. 6. formulas varias habet. In dial. 8. collyria, unguenta, emplastra, epithemata & alia medicamenta externa. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *therapeutices* L. VI. auxilia morborum externorum tradit. V. *pag.* 273.

ANTONIUS FUMANELLUS. V. *pag.* 375.

In OTTONIS BRUNFELSII *jatreio* . . . etiam medicamenta chirurgica reperiuntur.

JACOBUS SYLVIUS. Ejus *de medicamentorum simplicium præparatione, delectu, mistionis modo L. III.* PARIS 1542. fol. LION 1548. 16. &c. Gallice LION 1574. 8.

Ejus *methodus medicamenta componendi ex simplicibus, quatuor libris distributa.* PARIS 1744. fol. &c. V. *pag.* 350.

JACOBUS HOLLERIUS. Ejus *materies chirurgica, s. liber sextus* cum TAGAULTII *chirurgicis institutionibus* editus PARIS. 1543. fol. 1552. 8. 1565. 8. 1571. 8. 1611. 4. LION 1560. 8. 1588. 8. FRANCOF. 1589. 12. 1603. 12. & in *collectione* GESNERI atque UFFENBACHII. Germanice FRANCOF. 1574. fol. 1584. 8. Gallice 1544. 4. Classes sunt medicamentorum ad Chirurgiam spectantium, simplicium & compositorum, ex Græcis collectorum. V. *pag.* 335.

TAR-

TARQUINUS SCHNELLENBERG. Ejus *Bericht von etlichen edelen u. bewährten Balſamenölen, Wundtränken, Pflaſtern und Unguenten zu machen.* FRANCOF. 1549. 4.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collectione* L. XXV. medicamenta ſimplicia & compoſita. V. *pag.* 301.

De ſecretis remediis theſaurus, Anonymo PHILIATRO (GESNERO) auctore prodiit TIGURI 1554. 8. Pars II. a WOLFIO addita 1565. 8. Continet etiam medicamenta chirurgica, aquas eo facientes, mercurium ſublimatum, alia. V. *pag.* 350.

ALEXIUS PEDEMONTANUS, Pſeudonymus, cujus verum nomen fuit HIERONYMO ROSSELLO. Ejus *de ſecretis* L. VI. VENET. 1557. 4. 1562. 8. 1563. 8. *Aggiunta* PEARO 1558. 8. Italice, & Latine BASIL. 1559. 8. Libri VII. & octavus de artificioſis vinis BASIL. 1563. 8. 1568. 8. LION 1561. 12. Gallice ROUEN 1660. 12. Germanice BASIL. 1570. 8. 1571. 4. 1573. 8. 1580. 8. 1581. 8. 1593. 8. 1611. 8. 1615. 8. 1616. 8. Anglice LONDON 1562. 4. 1615. 8. Belgice AMSTERDAM 1614. 8. In præfatione gloriatur, ſe linguas pene omnes callere, peregrinatum eſſe annis 57. orientem adiiſſe, annorum 82. ſenem ſe ſcribere. Ab anno 70. ad ſtatum annorum 36. ſe ipſum ſe reduxiſſe, liquore quodam compoſito ex variis & diverſiſſimis medicamentis ſimplicibus. Multum habet etiam medicamentorum chirurgicorum. HALLER (y).

ANTONIUS CHALMETHÆUS. V. *pag.* 274.

GEORGIUS PICTORIUS, Villinganus, medicinam ENSISHEMII fecit. Ejus *Medicinæ tam ſimplices quam compoſitæ ad pene omnes corporis humani adfectus, ex Hippocrate, Galeno, Avicenna, Ægineta, ordine alphabetico conſcriptæ.* BASIL. 1560. 8. Secundum ordinem morborum medicamenta ex veteribus.

FELIX WURTZ. Ejus *practica der Wundarzney* &c. L. IV. continet medicamenta. V. *pag.* 8.

GUILIELMUS RONDELET. Ejus liber *de medicamentis externis* prodiit cum *methodo curandorum* &c. V. *pag.* 377.

LEONARDO FIORAVANTI in *teſoro della vita umana* Libro IV. medicamenta deſcribit, etiam vana, aliqua anagrammate velata.

Idem in *Chirurgia diſtincta* &c. medicamenta dat ſua chirurgica, quibus immenſos effectus tribuit. In L. III. remedia aliorum ſcriptorum.

Idem in *caprici medicinali* &c. medicamenta etiam chirurgica habet. V. *pag.* 9.

Mmmmmm 3 JEAN

(y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 119.

JEAN DONGOYS. Ejus *recette medicinale de l'huile Espagnole, ou huile magistrale, & la maniere de l'appliquer particulièrement & selon les playes.* PARIS 1572. 8.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. VI. agit de medicamentis. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. Ejus *antidotary chirurgical containing variety of all sorts of medicines.* LONDON 1589. 8. V. *pag.* 10.

J. JACOB. WECKER in suo *antidotario* BASIL. 1585. 1588. & in L. V. *secretorum* BASIL. 1592. 8. chirurgica etiam tractat, arcana principum nonnullorum medicamenta.

Ejus *liber de unguento armario* exstat in collectione *de pulvere sympathetico* NÜRNBERG 1662. 4. V. *pag.* 10.

GERMANUS COURTIN in *leçons anatomiques* &c. L. XIV. de medicamentis. V. *pag.* 11.

J. BAPTISTA ZAPATA. V. *pag.* 429.

ANTONIUS ANGUISOLA. Ejus *compendium simplicium & compositorum medicamentorum.* PLACENT. 1586. 8.

GUILIELMUS FABRICIUS. V. *pag.* 13.

CAROLUS BATTUS. V. *pag.* 15.

GABRIEL FERRARA in *sylvæ chirurgicæ* L. III. agit de medicamentis chemica arte præparatis. V. *pag.* 15.

JOHANNES WITTICH, Arstadiensis. Ejus *medicamentorum tum simplicium tum compositorum enarratio* &c. LIPS. 1596. 8. Prælectiones dicit se PATAVII 1568. excepisse: habet & externa.

JULIUS CÆSAR. CLAUDINUS. V. *venæ sect.*

JOHANNES VARANDÆUS, qui a coævis VARANDAL vocatur, Decanus scholæ medicæ Monspeliensis. Ejus *formulæ remediorum internorum & externorum ante aliquot annos Medicinæ studiosis traditæ*, quas PETRUS JANICH edidit HANAU 1607. 8. & cum *operibus omnibus* MONSPEL. 1620. 8. In P. I. medicamenta secundum loca, in altero secundum genera dicuntur. Formulæ nempe meræ Galenicæ, quales eo ævo MONSPELII receptæ erant (z).

HIPPOLITUS PARMA in *introductionis ad Chirurgiam* L. II. de revulsione, derivatione, classibus medicamentorum digestivorum, adstringentium &c. V. *pag.* 17.

GONSALEZ RODRIQUEZ de CABREIRA, ALLEGUTÆ in LUSITANIA natus. Ejus *compendio de multos remedios de Cirurgia e outras cou-*

(z) Ibid. pag. 386.

coufas curiofas recapiladas de tefauro de pobres e outres auctores. LISBOA 1611. 8. 1614. 8. 1617. 8. 1635. 8.

De lampade vitæ. FRANEKER 1611. 4. Curationes fympatheticæ narrantur.

(De curationibus vulnerum fympatheticis, de pulvere fympathetico & de unguento armario) V. *vulnera.*

DANIEL SENNERTUS. V. *pag.* 17.

J. LUDOVICUS BERTALDUS. Ejus *externorum medicamentorum apparatus.* TAURIN 1614. 4. Sinapifmi, cauteria, ruptoria, fontanellæ & dropaces, &c.

JOHANNES VIGIER. V. *ulcera.*

GUILIELMUS BALLONIUS. V. *pag.* 438.

LUDOV. REMELIN. V. *pag.* 400.

JEAN BARBIER *les miraculeux effets de la main de Rois de France.* LION 1618.

STEPHANUS CALANDRUS. V. *pag.* 19.

J. CAROLUS ROSENBERG. Ejus *rofa nobilis jatrica, f. animadverfiones & exercitationes medicæ Hippocraticæ & hermeticæ.* ARGENT. 1624. 12. Medicamenta aliqua fimplicia. Contra inunctiones mercuriales.

J. ANTOINE LAMBERT in *commentaires* &c. L. I. armamentarium habet medicamentorum externorum & vulnerariorum. V. *pag.* 20.

JEAN BONNART, tonfor & chirurgus Parifinus. Ejus *la femaine de medicamens obfervée es chefs d'œuvres des maitres barbiers chirurgiens de Paris.* PARIS 1629. 8. Materia medica, potiffimum chirurgica; fimplicia aliqua etiam compofita.

J. PRÆVOT, Delemontanus Rauracus, difcipulus HERCULIS SAXONIÆ & HIERONYMI FABRICII, ab a. 1613. profeffor Patavinus, pefte obiit a. 1631. Nihil ipfe edidit, fed a morte viri J. STEPHANUS *elenchum* dedit *medicamentorum, quæ communiter ufurpantur*, multum, ut THOMASINUS queritur, ab eo diverfum, qui M. S. apud heredes eft. Editionem LINDENIUS dicit Venetam anni 1611. 12. forte pro 1641.

Ejus *medicina pauperum, f. de remediis facile parabilibus* cum libro *de venenis.* FRANCOF. 1642. 12. LION 1644. 12. cum libro *de medicamentorum curatione.* FRANCOF. 1657. 12. 1686. HANAU 1666. 12. PARIS. 1654. 12. PATAV. 1719. 12. Medicamenta facile parabilia fecundum claffes virium medicarum & indicationes varias, ex plantis fere defumta: adjectæ fed fimpliciores compofitiones.

Ejus *collectio operum medicorum pofthumorum.* FRANCOF. 1651. 12. 1656. 12. HANAU 1666. 12. Ineft *libellus de remediorum cum fimplicium tum compofitorum materia*, recufus PATAV. 1676. 12. Catalogus medi-

medicamentorum simplicium cum gradibus & dosibus secundum classes indicationum, cum paucis animadversionibus (a).

MAR. AUR. SEVERINUS. Ejus *trimembris Chirurgia, in qua diaetetico-chirurgica, pharmaco-chirurgica & chimico-chirurgica tradita est.* FRANCOF. 1653. 4. LEID. 1725. 4. Medicamenta tam simplicia quam composita, vel aliorum vel ipsius inventoris SEVERINI, & alimenta tradit, ad usus chirurgicos selecta. Multa passim testimonia curationum propriarum. Vesicatoriis & sinapismis, ut facile speres, valde indulget. V. *pag.* 276.

J. PHARAMOND RHUMEL in *Kriegsarzney* &c. formulas habet pro militibus, quibus & chirurgica medicamenta, & proprie clinica continentur. Multa superstitiosa. V. *pag.* 315.

JOHANNES AGRICOLA in *Chirurgia parva* &c. homo alchemista pene totus in formulis est & remediis; habet etiam unguentum armarium & superstitiosam *Sodae* curationem. V. *pag.* 21.

THEODORUS TURQUET de MAYERNE, in pago prope GENEVAM natus, in chemica medicamenta pronior, non ideo non dogmaticus, PARISIIS artem exercuit, in GALLIA a schola Galenica agitatus, in ANGLIA JACOBI I., & ANNAE, CAROLI I., & MARIAE Reginae valetudinem rexit. Obiit senex a. 1654. *Albonae* ab a. 1621. dominus. Ejus *medicamentorum formulae.* LOND. 1640. fol. & cum sequentibus.

Ejus *opera medica, in quibus continentur consilia, epistolae, observationes, pharmacopoea variaeque medicamentorum formulae, quae Annae & Mariae Reginae praescriptae fuerunt*, JOSEPHUS BROWNE M. D. edidit LOND. 1703. fol. Nitida sed vitiosa & negligentissima editio. Codices dicuntur ad prelum ab auctore praeparati, & eo fine ad BONNETUM missi fuisse, chirurgica vero a BROWNIO de industria omissa.

Elogium viri in L. *de devoirs d'un medecin* LOND. 1700. 4.

Multos codices M. S. chirurgicos editor BROWNE edere noluit, ob numerum tabularum, & pauca subscribentium nomina. HALLER (b).

PHIL. GUIBERT. Ejus *tr. des baumes, onguens, & emplâtres.* PARIS 1641. 12.

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de lapide bezoar.* JENAE 1665. 4. V. *pag.* 860.

HERMANUS van der HEYDE, medicus. Ejus *discours & avis sur les flux de ventre douloureux.* GAND. 1643. 4. Aquae frigidae laudes.

Ejus *synopsis discursuum* M. H. van der HEYDE Gallice editorum GANDAVI 1649. 8. Idem *physical discourse of the wonderfull virtues of cold water* LONDON 1720. 8. Italice *dell'incredibile virtù dell aqua fredda si data per bocca come applicata dal fuori &c. alle ferite,* cura SANCASSANI recu-

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 590. (b) Ibid. pag. 359.

recusum .:.. (puto ROMÆ vel VENET. 1715. in magna SANCASSANI collectione). Vulnera recentia frigido fomento & immersione sanat, ita suppurationem averti turpemque cicatricem. Exempla addit, etiam cum nervi læsi essent.

CONRAD VICTOR SCHNEIDER in libro *de catarrhis* IV. WITTEBERG. 1661. 4. varia remedia chirurgica recenset ex omni antiquitate, frictiones, phœnigmos, vesicantia, cauteria, fonticulos. V. *pag.* 450.

PETRUS PIAZZA. V. *pag.* 25.

RALF WILLIAMS *choice receipts medical and chirurgical.* LONDON 1657. 8.

SIMON IRNSINGER, *Bericht von seinem Pflaster* ... 1660. 4.

ROBERTUS BOYLE. Ejus L. *de medicamentorum specificorum concordia cum philosophia corpusculari.* LONDON 1686. 12. Contendit, lapide quodam e capite serpentis Indici exemto, felem a rabida vipera demorsam servatam esse, & eam curationem cum physicis principiis consentire.

Ejus *medicinal experiments.* LOND. 1696. 12. Continet etiam chirurgica medicamenta. Solebat autem noster se paulo faciliorem bonis eventibus admittendis præbere. V. *pag.* 28.

ANTONIUS de SGOBBIS. Ejus *novo ed universal teatro farmaceutico.* VENEZIA 1667. fol. Continentur medicamenta etiam chirurgica.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in appendice *anni IV. & V. Eph. Nat. Cur. Dec.* I. ejus sunt *mictomimematum centuriæ* III. Medicamenta fere etiam chirurgica. V. *pag.* 30.

JOHANNES MURALTUS. V. *pag.* 30.

Idem porro in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *obs.* 95. ex imposito ranunculo caustico syncope.

JOHN JOSSELYN *new Englandes rarities discovered with the remedies used by the natives to cure their diseases, wounds and sores.* LONDON 1672. 8. 1675. 8.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

J. GIRARD *la remede à toutes les maladies par le seul secours de la main charitable.....*

JACOB. CONSTANT in *chirurgien charitable* &c. classes medicamentorum ad Chirurgiam spectantium. Formulæ etiam infusi vulnerarii *Faltrank.* Osteocollam ad fracta ossa laudat, interno usu. V. *pag.* 37.

ELIAS BEYNON. V. *pag.* 37.

Cours

Cours de chymie de P. Thibault dit le Lorrain, revu & enrichi de la composition du baume vulneraire avec un emplâtre styptique &c. PARIS 1674. 8.

THEOPHILUS BONNET. V. *pag.* 39.

HENRICUS MARTIN. Ejus *medicina sanguinis styptica.* BRIEG. 1674. .

J. GIPPING. Ejus *antidotarium chirurgicum.* ULM. 1676. 4. edente G. H. WELSCH.

GEORG. THANMULLER. Ejus *experimenta medico-chirurgica & antidotarium chirurgicum*, cum priori prodiit.

THOMÆ STROMAIER *experimenta medico-chirurgica & collectanea medico-chirurgica*, prodierunt etiam cum priori.

BERN. WILH. GEILFUS. Ejus disp. *de moxa.* MARBURG 1676. 4. An idem fuerit J. C. GEILFUS, cujus exstat Germanice *trutz podagra* AUGSBURG 1697. 12.

JACOBUS YOUNG. V. *pag.* 323.

J. v. B. in *chirurgyns schepskist* &c. catalogum exhibet medicamentorum simplicium & compositorum, quæ in chirurgi nautici penum reponi debent.

Idem in *het examen* &c. fusus est in medicamentis, quæ calida & alcalina ad nutum sectæ Sylvianæ laudat. Rudes in pharmaceuticis errores non tacere licet, ut colocynthidis drachmam pro unica dosi præscriptam. V. *pag.* 41.

RAYMUNDUS FORTIS. V. *pag.* 42.

MATTHIAS GODOFRID PURMAN. V. *pag.* 45.

WILLIAM SALMON. V. *pag.* 47.

PETRUS van de STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. multum laborat in re medicamentaria, quam inter multa habet Paracelsica. V. *pag.* 48.

ANDREAS CLEYER. V. *pag.* 51.

MICH. BERN. VALENTINI. V. *pag.* 594.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

JUSTUS VESTI. Ejus disp. *de lapide bezoardico orientali.* ERFORD. 1707. 4. V. *pag.* 467.

CHRIST. FRANC. PAULINUS. Ejus *neuvermehrte heilsame Dreck-apotheke, wie nämlich mit Koth und Urin die schweresten giftigsten Krankheiten curiret werden. 2. Theil.* FRANKFURT 1748. 8. (Puto ejusdem esse, qui *pag.* 57.)

CANDIDE ROMAIN *discours sur les effets merveilleux de la pierre divine.* PARIS 1689. 12.

GERARD.

GERARD SERMES. Ejus *kortbondige verklaaring van de gezonde en ongezonde toestand des menſches, derſelfs oorzaaken en geneeſing.* AMSTERDAM 1690. 12. Agit etiam de medicamentis chirurgicis.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. adjecit ad finem medicamenta aliqua chirurgica, quibus plurimum tribuebat. V. *pag.* 64.

GUILIELMUS TEMPLE. V. *pag.* 65.

CHRISTIANUS JOH. LANG. V. *vulnera.*

J. JACOBUS MANGET in *bibliotheca pharmaceutica* &c. etiam medicamenta chirurgica. V. *pag.* 67.

JOHANNES COLEBATCH. V. *pag.* 68.

AUGUSTINUS BELLOSTE in *chirurgien de l'hopital* &c. medicamenta plurima, multa etiam ſua. V. *pag.* 68.

GEORG. LANGERMANN. Ejus diſp. *de fraudibus & erroribus circa lapidem bezoar.* LEID. 1656. 4.

SAINT CHRISTAU. V. *pag.* 70.

PAULUS BOCCONE. V. *pag.* 70.

HENRICUS V. SANDEN. Ejus diſp. *de medicamentis cauſticis.* REGIOMONT. 1697. 4.

ROSE. Ejus *account of a celebrated ſtyptic.* LONDON 1701. 8. 1726. 8.

J. ADOLPH. WEDEL *de liquore non corroſivo lapides duriores abſumente.* JENÆ 1720. 4. nempe glandibus quernis in aqua infuſis. V. *pag.* 880.

JOH. MOYLE in *Chirurgo marino* &c. habet & antidotarium chirurgicum. V. *pag.* 75.

J. BROENIUS in *operibus medicis* cap. I. *de operationibus medicamentorum.* ROTERD. 1703. 4. Tractat etiam chirurgica medicamenta.

J. PHIL. ROHTEN. V. *pag.* 79.

Chirurgiſches Kleeblatt, worinn die materia medica, ſo in der Chirurgie brauchbar, abgehandelt wird. LEIPZ. 1709. 8. Sunt aliquot libri, ejusdem fere tituli.

FRANC. PETIT in *Mem. de l'Acad. des ſciences* a. 1732. experimenta fecit ad rimandas vires medicamentorum, quæ carnes integras conſervant, & quæ eadem ſperat ad hæmorrhagias ſiſtendas valere. V. *vulnera capit.*

ANTONIUS VALISNIERI in *lettere ſcientifiche ....* agit de medicamentis nonnullis chirurgicis. V. *veterinar. art.*

LAURENTIUS HEISTER. V. *pag* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus diſp. *de belladonna.* HALÆ 1739. 4. cujus utilitatem ad cancrum laudat.

Ejus *de abusu emollientium in morbis chirurgicis.* Ibid. 1743. 4. V. *pag.* 608.

Brevis elucidatio secreti D. REVEL *sympathicos sudores excitantis.* GEDAN. 1711. 12.

HENR. de FONSECA. Ejus *apiarium medico chymicum chirurgicum & pharmaceuticum.* LISBON. 1711. 8.

J. RUSHWORTH *proposal for the improvement of Surgery offerd to the Masters of the mystery of barbers and surgeons at London.* LONDON 1732. 8. Germanice recus. in collectione NÜRENBERG 1760. 8. Ab anno retro 1715. corticem Peruvianum in gangræna a causa interna nata bono successu propinavit. CLAUDIUS AMYAND in epistola addit alia exempla utiliter dati divini remedii. Aliud J. DOUGLAS. V. *pag.* 565.

ENGELBERT. KÆMPFER. V. *pag.* 84.

HIERONYMUS LUDOLF. Ejus disp. *de medicamentorum suppurantium modo agendi, & usu.* ERFORD. 1763. 4. V. *vulnera.*

RICARD. BOULTON. Ejus *essai on external remedies.* LOND. 1715. 8. V. *pag.* 87.

Nouveau recueil des plus beaux secrets de medecin pour la guerison de blesures & autres accidens. PARIS 1713. 12.

DACQUEVILLE & CANY *discours touchant les merveilleux effets de la pierre nephritique, qui sert à la guerison de la colique nephritique, pierre, gravelle, retentions d'urine, expulsant les glaires qui composent la dite pierre.* ORLEANS 1713. 12.

Ein auserlesenes Handbüchlein, oder rare und sonderbare Arzneyen zusammen getragen von der Gräfin von Kent, übersetzt durch J. CASP. GRIMM. LEIPZ. 1713. 12.

SANCTIUS de TORREZ, Lusitanus. Ejus *promptuario pharmaco, e chirurgico en que se acharao limitados os pesos &c. de remedios contro a multas e graves enfermidades, que afligen lo corpo humano.* LISBON. 1714. 4.

ALEX. SCHAMSKY. Ejus *promtuarium medico practicum...* 1714. 4. Continet etiam chirurgica.

J. CASPAR REISS. V. *pag.* 89.

Le BRETON. Ejus *remedes choisis de chirurgie.* PARIS 1716. 8.

J. DANIEL GOHL in *compendio* &c. etiam medicamenta. V. *pag.* 89.

ANDREAS HUTTER. V. *pag.* 91.

J. W. A. (ALRUZ). V. *pag.* 91.

J. FRIDER. du PRE'. Ejus disp. *de balsamo evangelico samaritano.* ERFORD. 1723. 4. V. *pag.* 395.

JOH.

Joh. Juncker. Ejus diſp. *de ſepticis eorumque uſu, & abuſu.* Halæ 1742. 4. V. *pag.* 93.

Janus Plancus, ſ. Johannes Sim. Bianchi, *lettera ad un amico intorno alla magneſia arſenicale.* Pesaro 1722. 4. ibi nomen ſibi finxit Mar. Chillenio. V. *ocul. morb.*

Ludov. Lamorier. Ejus *de utilitate aquæ communis in Chirurgia* diſſertatio in *Mem. de l'Acad. de ſc. de* Montpel. 1732. 4. Ulcera, & vulnera balneo, carunculas injecta aqua curavit. V. *pag.* 342.

Georg. Cheyne *on chirurgical pharmaci ...* 8.

Proprietés & uſages de la terre vulneraire dite de Judée. Paris 1722. 4. Ebuccinatio agyrtæ.

Phil. Henr. Muller dictus Wolheimer. Ejus diſp. *de aqua traumatica Gallorum eau d'arquebuſade.* Heidelberg 1722. 4. Formula & ingredientium, ut vocant, analyſis.

J. Carolus Spies. Ejus *tres diſputationes de medicamentis antinephriticis.* Helmstadt 1722. 4.

An account of D. Eaton's *balſamik ſtyptik.* London 1723. 8. Bur. 1726. 8.

Georg. Frid. Gutermann. Ejus *Unterricht von äuſſerlichen und chirurgiſchen Arzneyen* I. *und* II. *Theil.* Augspurg 1761. 8. Simpliciter ſcriptum compendium plantarum ſecundum vires medicatas & claſſes. V. *obſtet. art.*

Guilielmus Rutty in *Med obſſ. and caſes* T. III. de efficacia cicutæ agit. Sordidum ulcus ſanie plenum, ſanatum tribus quatuorve extracti granis in diem ſumtis. Ulcus cancroſum genæ pene integre ſanatum. Videri vi narcotica operari. Hic auctor dicitur John; an alius? V. *pag.* 479.

Andreas Elias Büchner. Ejus diſp. *de medicamentis traumaticis eorumque uſu legitimo.* Halæ 1746. 4.

Ejus *de pellentium remediorum uſu abuſu ac damno in parturientibus.* Ibid. 1746. 4.

Ejus *de topicorum medicamentorum abdomini illinitorum modo agendi.* Ibid. 1757. 4.

Ejus *de mercurii ſublimati corroſivi uſu medico interno.* Ibid. 1758. 4. V. *pag.* 479.

J. Henr. Schulze. Ejus diſp. *de emplaſtrorum uſu, & abuſu.* Halæ 1739. 4. V. *off. morb.*

Felix Eguya, medicus & preſbyter. Ejus *formulario de medicamentos experimentados.* Madrit 1730. 1750. 1769. 8. Cum eodem prodiit a. 1750. 8. 1769. *formulario o recettario chirurgo aprobado por el Real*

Real Porto medicato i que se ha mandado que se observa en los reales hospitales de Madrit.

THOMAS CORTIIO HERRAIZ, presbyter & Med. Doct. Ejus *secretos medicos & chirurgicos del* D. J. CURBO SEMMEDO hispanice vers. MADRIT 1730. 4.

GOTTFRIED SAMUEL BAÜMLERS *mitleidiger Artzt.* STRASBURG 1731 8. Habet etiam medicamenta chirurgica, & inter ea agaricum quernum ad hæmorhagias.

THOMAS GOULARD in *Ess. de l'Acad. de Montpelier* 1751. agit de suo remedio saturnino, ad omnes inflammationes, & ad contusa utilissimo.

Ejus *tr. sur les effets des preparations de plomb & principalement de l'extrait de saturne de Goulard.* MONTPEL. 1760. 12. 2. vol.

Ejus *oeuvres de Chirurgie* LIEGE 1763. 12. 2. vol. PEZENAS 1766. 12. 2. vol. MONTPEL. 1770. 12. 2. vol. Germanice *chirurgische Schriften.* LEIPZ. 1767. 8. iterum Germanice LUBECK 1772. cum præfatione ZACH. VOGEL. Primum de viribus medicatis plumbi, nempe lithargyrii in aceto dissoluti, deinde aquæ misti, cum pauxillo spiritus vini: porro de unguento & cerato plumbi. Vires horum medicamentorum in angina, etiam gangrænosa, in paronychia, ophthalmia, in contusis, ambustis, vulneribus sclopetariis, a quibus noster emollientia medicamenta vult abesse. Porro in ulceribus, fistulis, cancris, articulis subluxatis & debilitatis, rheumatismo, herpete, scabie, hernia incarcerata. Putrefactionem sanguinis a dissoluto plumbo impediri, ancylosin unguento curari. Remedia sua candide aperit, quæ etiam celeberrimus HALLER fida se reperisse testatur. In P. II. redit libellus de carunculis. V. *obstet. art.*

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

J. ARMSTRONG. V. *pag.* 111.

A. D. *de usu arenæ externo in curandis quibusdam morbis, præcipue ad illustrandum locum Suetonii.* LIPS. 1735. 4.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de medicamentorum consolidantium modo agendi, & usu.* JENÆ 1761. 4.

Ejus *de noxis medicamentorum aquosorum in quibusdam morbis chirurgicis.* Ibid. 1769. 4. Exempla in ulceribus, in quibus spirituosa profuerunt. V. *vulnera.*

ELIAS COL de VILLARS in *cours de Chirurgie* &c. plurimum formularum. V. *pag.* 116.

ARTHUR CONRAD ERNSTING in *exercit. de phellandrio* BONON. 1739. 4. vires ejus seminis vulnerarias deprædicat.

J. WILH. WERNER. Ejus disp. *de medicamentis corrosivis.* REGIOMONT. 1740. 4.

CAR.

CAR. FRID. HUNDERTMARK. Ejus diſp. *de ſingulari uſu frictionis, & unctionis in curatione morborum.* LIPS. 1740. 4.

ETTLINGER in *Comm. Litt. Nor.* 1741. *n.* 32. de noxiis emplaſtrorum effectibus.

GUILIELMUS BROMFIELD. Ejus *account of the Engliſch-nigtshades and their effects.* LONDON 1757. Belladonnam in ulceribus nocuiſſe teſtatur. Ita & vulgare ſolanum ad venena pertinere. Scirrhos ab uſu interno argenti vivi deteriores reddi. V. *obſ. art.*

ANDR. CANTWELL ad S. YVESII librum de morbis oculorum addit diſſ. *l'hiſtoire d'un remede pour les maux des yeux & contre la morſure du chien enragé.* AMSTERDAM 1767. 12. V. *pag.* 484.

ALARY præmium Academiæ chirurgicæ a. 1742. de medicamentis repercutientibus, theoria mera meruit. D. A. KULBEL idem præmium cum ALARYO diviſit, qui cum theoria formulas conjunxit.

CAROLI JOSEPHI de BEUKIS & LÖWENFELS *apologia pro arte ſympathetica.* 1743. 4. Proprium venditat medicamentum.

THOMAS RIEGER. Ejus *introductio in notitiam rerum naturalium & arte factarum, quarum in medicina uſus eſt.* LEID. 1743. 4. 2. vol. Continet etiam medicamenta chirurgica.

Præmium in reſolutiva medicamenta a. 1743. ab Academia chirurgica Pariſina propoſitum diviſum eſt. PONTIER, dum medicamenta eo pertinentia recenſet, phytolaccam acerrimam habet pro narcotica; & camphoram opio adgregat.... Ita HUGON junior Lugdunenſis inter diluentia valida cicutam, & lotium inter valida reſolventia recenſet, cirſium, lycoperdum & flores rubi Idæi inter debiliora, arum inter carminativa valida, daucum inter lenia, aſam fœtidam, inter reſolventia ceruſſam & lithargyrium. Tertia diſſ. MOPILLIER filii ad præmium acceſſit.

JOACHIM FRID. HENKEL. Ejus *Abhandlung von der Wirkung der äuſſerlichen Arzneyen.* BERLIN 1761. 8. Paſſim nimias laudes moderatur, in quibus plerique ſcriptores prodigi ſunt. Appendix analyſi materiæ medicæ Ludolfianæ, exque excerptis diſputationum inauguralium conſtat. Cicuta in ſcirrhis atque cancris nullo effectu uſus eſt &c. V. *pag.* 128.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

GUISEPPE MARIA SAVERIO BERTINI *dell'uſo eſterno ed interno del mercurio.* FIRENZA 1744. 4.

GRASSOT, chirurgus Lugdunenſis, a. 1744. præmium retulit Acad. Chir. Pariſ. diſſertatione de emollientibus medicamentis; breviter agit, & per præcepta.

Concurrit cum GRASSATO M. GUYOT. Laudat aquæ calidæ vaporem, quo etiam partum difficilem expedierit, deinde ſambuci folia. Ex eryſi-

eryſipelate ab unguinoſis gangræna. Indurata mamma ſtercore vaccino ſoluta.

Idem a. 1745. egit de anodynis: opium extus impoſitum dolores non lenire. Cicutam nocuiſſe vidit. Sedi acris ſuccus in cancro femoris non inutilis viſus eſt.

A. PHILIP. QUEITSCH in *ſelect. Francof.* 1744. agit de nonnullis topicis medicamentis.

FABRE, chirurgus, de anodynis egit in diſſ. ad præmium Academiæ merendum a. 1745. edita. Dolores putat ab extus admotis ejusmodi medicamentis remiſiſſe, ut anginam ab illito *balſamo tranquillo.*

Idem a. 1747. de deterſivis. In vulneribus cerebri cum F. GIGOT olea balſamica & terebinthinam oleis æthereis præfert.

Idem in *Mem. de Chir.* T. IV. enixe contendit, ut demonſtret, nullam novam carnem ſubnaſci, aut amiſſam ſuppleri, alioquin potius nocituram; hic nimius.

VIGNON. V. *pag.* 132.

HANS SLOANE, venerabilis ſenex. Ejus *an account of a moſt efficacious medicine for ſoreneſs wealneſs and ſeveral other diſtempers of the eye.* LOND. 1745. 8. ſepe recuſum. Germanice GEDANI 1745. 8. Laudes unguenti ex adipe viperæ, tutia, hæmatite, & aloe parati. Arcanum Dampierianum utique lichenem terreſtrem recepiſſe.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH a. 1746. egit de ſuppurantibus in diſſertatione quam ad Academiam chirurgicam Pariſinam miſit, & quæ in T. II. collectarum ejusmodi diſſertationum prodiit. Fuſa diſputatio. V. *pag.* 133.

ANTON. LOUIS præmia ab Academia chirurgica propoſita alias meruit, alias ad ea acceſſit, quæ meruerunt. Ad problema anni 1744. valde tum juvenis monet, ne cataplaſmatis aceſcentibus utamur, tumores potius induraturis. Egerat de emollientibus.

Præmium a. 1745. ipſe meruit. De anodynis egit.

Idem a. 1747. de detergentibus egit. V. *vulnera.*

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

HENR. FRIDER. DELIUS. Ejus diſp. *de diſcuſſione & medicamentis diſcutientibus in genere.* ERLANG. 1755. 4. V. *pag.* 137.

GEORGIUS KEY. Ejus *diſſertation on the effects of mercury.* LONDON 1747. 4. De corticis chinæ adverſus vulnera ſclopetaria efficacia.

LAURENT. MIZLER. Ejus diſp. *de balſami vulnerarii univerſalis uſu & præſtantia.* ERFORD. 1747. 4. alii 1746. 4. Medicamentum ad ſcirrhum, viperarum morſum, cataractas.

GEORG.

GEORG. ARNAULD. Ejus *remarks on the compoſition uſe and effects of the extract lead of Goulard and of his vegeto-mineral water*. LONDON 1770. 12. Ad oculos minori doſi debere adhiberi, camphoræ doſin augeri.

CHARMETTON, chirurgus, præmium Acad. Chir. meruit a. 1748. diſſertatione, qua egit de ſiccantibus & cauſticis medicamentis.

FLEURANT, chirurgus, præmium ab Acad. chirurgica. a. 1747. propoſitum, anno demum 1749. meruit, diſſertatione brevi, didactica, absque experimentis.

THOM. FÜLLER. Ejus *pharmacopœa extemporanea oder die ſichere vollſtändige und auserleſene Apothecke, worinnen mehr als tauſend Hilfsmittel zu finden*. BASEL 1750. 8.

AUGUST. SCHAARSCHMIDT *Verzeichnis der Arzneymittel zur allgemeinen Curmethode*. BERLIN 1773. 8. V. *oſſ. morb.*

J. CHRISTIAN TILLING in ejus *obſervationibus medicis ſingularibus circa uſum thermarum Carolinarum* LIPS. 1751. 8. legas profuiſſe has hermas in ophthalmia venerea, phimoſi, ani abſceſſu, non perinde in cancro.

J. GEORG DEGGELER. Ejus *Abhandlung aller der in der äuſſerlichen Heilungskunſt üblichen Arzneyen*. HERBORN 1752. 8. Multa de actione medicamentorum externorum theoria.

JOSEPH HIGGS, chirurgus Birminghamenſis. Ejus *a practical eſſay on the cure of venereal, ſcorbutic, Artritic, leprous. ſcrophulous and cancrous diſorders, in a method entirely new* LOND. 1755. 4. Medicamenta ſua laudat, æthiopem mineralem, qui inunctus frigidos tumores tollat; mercurium, myrrhæ fumum ad tumores cyſticos; hydrargyrum currentem ad cereos debere adhiberi. Ex eodem metallo cum creta remedium parari ad tumores cancroſos. Ad vulnera ſlopetaria valere decoctam cum interno quercus cortice aquam. Morborum ſanatorum exempla.

HENR. J. NEP. (Lib. Bar.) de CRANTZ. Ejus *Materia medica & chirurgica* VIENNÆ 1763. 8. & auctius 1765. 8. Paſſim ſimplicium quorumdam medicamentorum vires commendat. V. *obſtet. art.*

ALEXANDER CATANI, chirurgus Regius Neapolitanus, comitis titulis decoratus. Ejus *rifleſſioni fiſico mediche ſopra d'un nuovo antiliſſo*. NAPOLI 1756.... Regio juſſu publicatus pulvis ex pipere & cantharidibus.

GOTTFRIED. FERD. (vel FRID). JAENISCH. Ejus præſide J. A. BUCHNER diſp. *de efficacia mercurialium, & uſu chirurgico*. HALÆ 1756. 4.

THOMAS GATAKER, chirurgus Aulicus. Ejus *obſervations on the internal uſe of the ſolanum, or nightſhade*. LOND. 1757. 8. quæ quinta dici-

dicitur editio, omnes ut videtur, hujus aut certe superioris anni. Solani hortensis infusum in ulceribus etiam scorbuticis, malignis, cum scirrho conjunctis, aut in meliorem conditionem ea mala reduxit, aut sanavit. Belladonnæ usus in difficili ulcere profuit, a gravi leopardi morsu nato. In *supplement* una edito priores laudes noster ipse minuit. Ulcera, quæ a solano sanata videbantur, iterum aperiri, in cancro nihil inde boni factum, mammæ tamen scirrhum sublatum, etsi non perpetuo.

Ejus. *Essays on medical subjects originally printed severally, an introduction relating to the use of hemlok and corrosive sublimate.* LOND. 1764. 8. redit hic tractatus de solano, deinde *an account of the eye* prius jam editus libellus. Præter anatomica hic de cataracta agitur, & multa contra extractionis methodum monentur. Iterum de solano; prodesse in vetustis ulceribus tenuem ichorem fundentibus: debere tamen usum intermitti, quamprimum malum corrigi videtur. In ANGLIA cicutam neque boni fecisse quidquam neque mali. Cancrum corrodentibus medicamentis non bene oppugnari. Mercurium sublimatum in leviori malo valere, non item in majori. Testiculum venereum frequenter a balsamicis & adstringentibus medicamentis supervenire. In DARANIUM. Vaporem hydrargyri in maligniotibus ulceribus laudat.

Idem le DRANII *operations de Chirurgie vertit* & edidit. LONDON 1749. 8.

ANTON HEINS *Gebrauch auserlesener Genesmittel.* LIPSIÆ 1757. 4. Etiam chirurgica medicamenta continet.

JOSEPH. ANTON. MARKMÜLLER. Ejus disp. *de sapone veneto.* VIENNÆ 1757. 4. Multa mala & glandulas potissimum induratas, sapone superatas fuisse. Exemplum calculi ab ejus usu non quidem soluti, symptomatum tamen sublatorum.

ANTONIUS (Lib. Bar.) de STÖRCK. Ejus *libellus, quo demonstratur cicutam non solum usu interno tutissime exhiberi, sed & esse simul remedium valde utile in multis morbis, qui hucusque curatu impossibiles dicebantur.* VIENNÆ 1760. 8. 1769. 8. Germanice WIEN 1764. 8. (& cum aliis ejusdem Ill. Viri libellis *de flammula jovis* &c. DRESDEN und WARSCHAU 1765. 8. vertente GEORG. LUD. RUMPELT. Gallice vertente H. J. COLLIN, WIEN 1771. 8). Nempe ad scirrhos, scrophulas, ulcera, etiam cancrosa, ad mammas cancro adfectas valere, & intus sumtam & extus impositam.

Ejus *libellus secundus, quo confirmaurt cicutam* &c. VIENNÆ 1761. 8. Germanice Ibid. 1764. 8. Exempla succi spissati ejus herbæ utiliter propinati: & curatorum in mammis scirrhorum, etiam lividorum, etiam dolentium: tum cariei cancrosæ, spinæ ventosæ, scrofularum, fungi articulorum.

Ejus

Ejus *supplementum necessarium de cicuta.* Ibid. 1761. 8. Germanice Ibid. 1764. 8. Iterum de faustis effectibus cicutæ legitimæ & rite adhibitæ.

Ejus *libellus, quo continentur experimenta & observationes circa nova sua medicamenta.* Ibid 1765. 8. Multa exempla curationum in iisdem malis cicuta peractarum: in abscessibus mammarum difficilibus, cancro faciei, spina ventosa, carie. Sic aconito exostoses, ulcera, spinam ventosam curari vidit. V. *obstet. art.*

JAC. van der HAAR. Ejus *verhandeling over de natuur en aart van de Klier Knoest en Kanker gezwellen waarin teglyk de verhandeling van h. Störck over de cicuta ordeelkondig onderzockt en ter toets gebragt word.* AMSTERDAM 1761. 8. Verus scriptoris scopus fuit, nova Ill. STÖRCKII inventa refutare. Aliqua præmittit de scrophularum a scirrhis discrimine; in illis quidem majorem partem tumoris succum esse coactum, in istis vasa dilatata: eandem fere benignæ a maligna exostosi diversitatem esse. In cancri initiis semper scirrhi aliquid subesse, etiam quando ab externa aliqua injuria natus est. Sibi quidem cancrum insanabilem videri. Frustra se usum extracto solani: cicutæ vires etiam nimis prædicari. STÖRCKII viginti observationes scrutinio subjicit. Leviora mala absque cicuta curari, gravioribus aliis gummata amara potius auxilio fuisse, aut mercurium sublimatum. Alias scirrhos a STÖRCKIO pro cancrosis habitos esse, qui scrophulosi fuerint. Mammarum ulcera, quæ lactantibus fœminis molesta sunt facile curari. Sæpe cancrum meliorem faciem induere, neque ideo sanari. Ab extracto cicutæ ad meliorem spem ægros erigi, curationem veram non præstari. Esse ubi natura sibi sufficiat, & fistulas sanet. Frustra etiam in cancro labiorum, in tonsilla indurata, in fungis œsophagi, in scrophulis, in mammæ scirrho, & in cancro cicutæ usum fuisse. Nunquam ex CAMPERI & aliorum testimonio in vero cancro profuisse, cum extractum tamen VINDOBONÆ emtum fuisset. Se solo linteo carpto cum oxicrato feliciter usum. Eodem cum cortice Peruviano quinquaginta se amputatos sanasse. V. *vulnera.*

Contra hoc HAARII opus prodiit *k. agnomastix apologia Haariana or eernstige verdeediging voor den h. Jac. v. d. Haar en over desselfs verhandeling over de Klier Knoest en Kanker gezwellen.* AMSTERDAM 17.. 8. ULTRAJECTI data præfatio. Aspera in HAARIUM satyra. Non recte scirrhum difinivisse, non bene cum cancro conjunxisse. Non absque speesse, in nascente scirrho aliqua posse dissolvi, neque recte HAARIUM negare, etiam clausum scirrhum posse curari. Dari & sanabiles scirrhos & cancros & insanabiles.

JOH. CAROL. GEHLER. Ejus *de plumbo, ejusque in corpus humanum vi medicamentosa.* LIPS. 1776. 4. V. *obstet. art.*

MAZARS de CHAZELLE in *Journal de Med.* T. XXXIV. retulit de bonis cicutæ effectibus. V. *prolapſ. uteri.*

RUDOLPH AUGUSTIN VOGEL. Ejus *dubia quædam contra acrium linimentorum ſulphureorum in ſcabie uſum.* GÖTTING. 1765. 4. V. *pag.* 170.

LOUIS FLORENT des HAYES GENDRON *lettre ſur pluſieurs maladies cauſées par l'uſage du rouge & du blanc.* PARIS 1760. 12.

GEORGIUS LEONHARDUS HUTH, qui in utilibus libris vertendis multam operam præſtitit, edidit *Sammlung verſchiedener die Fieberrinde betreffender Abhandlungen und Nachrichten* NORIMBERGÆ 1760. 8. Huc pertinent ſcripta J. DOUGLAS & J. SHIPTON. Recuſa eſt hæc collectio ibid. 1769. deinde in T. II. adjectum eſt ſcriptum THOMÆ KIRKLAND ejuſdem argumenti.

JOH. ANDREE, medicus Londinenſis. Ejus *obſervations upon a treatiſe of the virtues of hemlok in the cure of cancres.* LONDON. . . . 8. videtur a. 1761. prodiiſſe, neque enim annus expreſſus eſt. Extractum cicutæ in ANGLIA autumnali tempore coctum, nimias potius vires narcoticas oſtendiſſe, tremorem etiam & paralyſin feciſſe, menſesque ſuppreſſiſſe. Neque in ſcirrho profuiſſe unquam, neque in cancro. In STÖRCKII hiſtoricas animadverſiones: cicutam ad opii modum agere, doloribus ſuppreſſis, humoribus inſpiſſatis. Ab ejus uſu ſcirrhos potius in cancrum degeneraſſe. A nemine abſque noxa adhibitam eſſe.

ROBERTUS DOSSIE. V. *pag.* 175.

JOSEPHUS QUARIN, (celebris medicus Vindobonenſis, Archiater, in noſocomio Fratr. Miſericordiæ phyſicus ordinarius). Ejus *tentamina de cicuta.* WIEN 1761. 8. Plurima exempla recenſet egregiarum virium, quas cicuta exſeruerit in ſcirrho, in ſcrophulis tam apertis quam clauſis: in cancro certe ſpem aliquam excitavit. In fiſtulis ani, in ulceribus, etiam profuiſſe viſa eſt.

PAUL ANDRE' PARENT. Ejus *de medicamentorum doſibus index cum antidotario chirurgico.* WIEN 1761. 4.

Kurze Anweiſung zu der Wiſſenſchaft, die Arzney aus der Apothecken ordentlich und nützlich zu verſchreiben, für die Zuhörer des königlichen Preuſsiſchen Collegii medico - chirurgici in Berlin. BERLIN 1761. 8.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175

DESMILLEVILLE. V. *pag.* 176.

LANDEUTTE. V. *pag.* 176.

MUTEAU de ROQUEMONT. V. *pag.* 177.

MAUPOINT. V. *pag.* 177.

AUBRE-

AUBRELIQUE. V. *pag.* 177.

PELET. V. *pag.* 177.

FINANT. V. *pag.* 177.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

JOSEPHUS CAVALINI. V. *pag.* 179.

FERDINANDUS de LEBER, JAVI & LAUDII discipulus, Chirurgiæ doctor, institutionum chirurgicarum ac anatomicarum Professor Vindobonensis, & nosocomii civici chirurgus ordinarius. Celebris hic vir opere suo anatomico, cui titulum fecit *Vorlesung über die Zergliederungskunst* WIEN 1775. 8., laudem eruditorum virorum (c) non exiguam sibi meruit. Huc autem pertinet ejus *Abhandlung von der Nuzbarkeit des Schierlings in der Wundarzneykunst.* WIEN 1762. 8.

CHRISTOPH. LUDOV. HOFMAN. Ejus *vom Gebrauch des Schierlings.* MÜNSTER 1762. 8.

P. IMMAN. HARTMANN. Ejus *obss. ad cicutæ, mercurii sublimati & phosphori usum internum pertinentes.* HELMSTADT 1763. 4. In magnis malis cicutam profuisse, etiam in spina ventosa.

PROJECT JOSEPH EHRHART. Ejus disp. *de cicuta.* ARGENTOR. 1763. 4. Huc pertinent adnotata de effectu hujus medicamenti. Profuisse longo usu in carie, tumoribus variis, indurata parotide, cancro aperto mammæ, patulo ulcere uteri, scirrhis mammæ, ophthalmia longa, ulcere phagedænico penis, obstructis mesenterii glandulis.

LUD. WILH. le MONNIER & CARL. FRANC. ANDRY *Ergo cancer ulceratus cicutam eludit.* PARIS 1763. 4. Cicutæ succum VINDOBONA accersitum nunquam in scirrhis aut in cancro PARISIIS quidquam præstitisse. Recusa est PARIS 1766. 4. respondente L. AL. CEZAN.

ANTON. de HAEN. Ejus *epistola de cicuta.* V. *pag.* 569.

NICOLAUS POLLAROLI. V. *pag.* 184.

LUDOVICUS ROUPPE. V. *pag.* 185.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

ERN. GOTTFRIED BALDINGER. Ejus *Arzneyen, eine physicalischmedicinische Wochenschrift zum Unterricht allen denjenigen, welche den Schaden des Quacksalbens nicht kennen. Erster Band.* LANGENS. 1766. 8. V. *pag.* 185.

LEB. FRID. BENJAMIN LENTIN. V. *pag.* 186.

JOH. JACOB. HUBER, nunc Professor Anat. & Chirurg. Cassellanus. Ejus *de cicuta.* CASSEL. 1764. 4. MEUSEL.

HENR. JOSEPH. COLLIN, medicus Vindobonensis, nosocomii Pazmaniani physicus, in *anno* III. *nosocomii Pazmaniani* WIEN 1764. 8. ali-

 qua

(c) In *allgem. Deutsch. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.* pag. 172.

qua experimenta habet, cum cicuta instituta. Cancri ulcerati curati, scirrhi sæpe resoluti.

JOH. MICH. HUBERT WIRTZ. Ejus disp. *de unguento fusco Felieis Würz.* ALTDORF. 1764. 4.

J. GOTTSCHALL WALLERIUS. Ejus disp. *de unguento nardino pretioso.* UPSAL 1764. 4.

GABRIEL ZAGONI. V. *pag.* 186.

J. HENR. LANGE. Ejus *dubia cicutæ vexata.* HELMSTADT 1764. 4. Multum extracti cicutæ exhibuit in malis ulceribus, in scirrhis glandularum, ulceribus cancrosis, & frustra, & cum aliqua noxa.

Ejus *tentamen de remediis Brunswicensium domesticis.* BRUNSWIC. 1765. 8. Varia huc faciunt, ut oleum templinum ad tumores frigidos: phellandrium ad gravia vulnera, potissimum etiam equorum.

Ejus *die heilsamen Wirkungen des Wasserfenchels oder der Peersaat.* FRANKF. und LEIPZ. 1771. 8. Idem phellandrium, populari primum fama celebratum, nunc accuratius comperit valere ad gravia vulnera, morsus canum, contusa, abscessus, furunculos, ulcera vetusta, ulcera uteri, & magno se cum effectu dedisse.

Ejus *veritates medicæ.* LUNEBURG 1774. 8. Aliqua huc faciunt, ut medicamentum Kortholtianum ad cancrum: aliqua alia ad glandulas scirrhosas, ad nephritidem.

FRANCISCUS RAHN in diario *Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich* T. II. 1764. 8. multa sua de cicuta experimenta recenset. In scrophulis succus spissatus utiliter adhibitus est, tum in strumis, induratis mammis, testibus, ulceribus malignis, diuturnis oculorum inflammationibus. Ad cancrum ulceratum ejus vis non sufficit.

J. FRID. FASELII & C. KUHN disp. *de singulari topicorum temporibus applicandorum præstantia.* JENÆ 1765. 4.

J. ELIAS LEO HIRSCHEL. Ejus *Betrachtungen über den innerlichen Gebrauch des mercurii sublimati corrosivi.* BERLIN 1765. 8. Huc faciunt, quæ de cicuta habet, cujus tamen solum usum externum probat, cum ad opii similitudinem sopiat.

Idem in *Beyträgen zu seinen Betrachtungen* &c. BERLIN 1767. 8. repetit, se cicutæ usum frequentem inutilem vidisse.

Aletophilorum elucidatio necessaria epistolæ de cicuta, quam Cl. HAENIUS *scripsit ad Cl.* TRALLES, WIEN 1766. 8. De Ill. HAENII & STÖRCKII ob cicutæ vires medicas dissensu, quem SWIETENIUS compesc ere studuit, ut etiam HAENIO interdiceret, ne porro in cathedra cicutæ vellet meminisse. Cicuta tamen cum cortice Peruviano conjunctis viribus cancrum mammæ supperatum fuisse.

J. FRI-

J. Frider. Closs. Cum ejus *nova variolis medendi methodo* Ultrajecti 1766. 8. prodiit fasciculus observationum de cicuta. Emplastro, quod eam herbam recipiebat, scirrhos & scrophulas curavit; succo spissato etiam uteri ulcus.

In *notizia interessante sulla gravissima malattia, che trasse di vita la S.*, Venez. 1766. 4. de cicuta agitur, adversus mammas induratas adhibita, quam alii medici accusarunt, cum ex maligna febre interiret. Responderunt consulti medici, nunquam a cicuta febrem natam esse, etiam quando æger ex ejus usu profecit. De eadem in Halleri *epist.* 239. T. V.

Joh. Aug. de Capell. Ejus disp. *de cortice Peruviano.* Wien 1766. 8.

J. Caspar Sulzer in *N. E. N. Cur. Vol.* III. *obs.* 40. multa exempla cicutæ feliciter datæ.

Le Moine. V. *pag.* 193.

Mareschal de Rougeres. V. *pag.* 194.

Josephus Jacob Plenck, Chirurgiæ Doctor, Professor Anatomiæ, Chirurgiæ, & artis obstetriciæ in Universitate Tirnaviensi, quæ nuper translata est in civitatem Budensem. Ejus est *Schreiben an Herrn Rumpelt von der Wirksamkeit des Queckſilbers.* Wien 1766. 8.

Ejus *Methodus nova & facilis argentum vivum venerea labe infectis exhibendi in vias salivales.* Vindobonæ 1776. 8. Germanice 1767. 8.

Ejus *Materia chirurgica, oder Lehre von den Wirkungen der in der Wundarzney gebräuchlichen Heilmittel.* Wien 1771. 8. Belgice Utrecht 1772. 8. De medicamentorum externorum efficacia libere judicat. Farinam lini inter optima emollientia numerat. Adipem ursi hernias adhærentes non solvisse. Non probat emplastrum de spermate ceti, ad lac discutiendum impositum. Membranulam internam, quæ testam ovi convestit, posse ad corneæ tunicæ ulcera adhiberi. Ad scirrhum gummi Ammoniacum. Tumor in genu a balneo carbonum fossilium luto intrito impraegnato levatus fuit. Agarici utilitatem non esse contemnendam, quod pressionis necessitatem minuat. Aqua & alumine noster tumores cysticos discussit. Cortex Peruvianus laudem meretur, quoties suppuratio confert. Camphoram ab inflammato oculo non ferri. Sabadillæ semen copiosius capiti inspersum insaniam fecisse. Aquam calcis mercurio sublimato impraegnatam prodesse in ulceribus venereis. Externum opii usum in auris ulcere nocuisse. Cicutam tamen profuisse. Calculum intra vesicam a phosphoro solutum. Solis internis medicamentis, & spiritu frumenti, se spinam ventosam superasse: bolo cereo infantem, cui umbilicus avulsus fuerat. Fæcem vini ad gangrænam perutilem esse. Funestus effectus ustionis calvariæ. Haller.

Ejus

Ejus *Pharmacia chirurgica, seu doctrina de medicamentis praeparatis ac compositis, quae ad curandos morbos externos adhiberi solent.* Ibid. 1775. 8. Perutile æque ac commodum compendium, in quo novorum, nec inefficacium medicamentorum grata sese offert varietas. Usum tamen chirurgicum, quem iis medicamentis auctor ubique adjecit, malles aut prorsus abesse aut magis esse explicatum. Experto quidem chirurgo breve quoddam & nutu quasi factum indicium eorum, quæ lector talis ad suam aliorumve experientiam accommodare optime noverit, non potest non jucundum esse; at vero inexpertis efficere ipsa hæc brevitas videtur. Illi enim, genuina indicatione destituti, remediis temere arreptis, quum optime se agere putant, sæpe ægris nocent. Cæterum chirurgis grata sit oportet *pharmacia* viri, cujus nomen celebrari ob fervorem promovendæ etiam in HUNGARIA artis chirurgicæ meretur. RICHTER.

Idem in *Sammlung* &c. agit de usu opii & corticis Peruviani chirurgico. V. *pag.* 195.

GEORGIUS TARTREAUX, episcopatus Wormatiensis physicus. Ejus *epistola apologetica adversus* A. de HAEN *in causa de cicutæ usu....* 1767. 8. Cicuta trigesies se usum, decies bonum effectum expertum esse. Cancrum verum & apertum in collo ei remedio cessisse: sic phthisin, morbos cutaneos, ulcera maligna, duros passim tumores eo superatos.

J. GOTTFR. MORGENBESSER. Ejus *Anleitung zur Kenntniß der Wirkung äusserlicher Arzneyen.* BRESLAU 1771. 8. Breviter exponit, ut quæque classis medicamentorum externorum in corpus humanum operetur, deinde selectus meliorum in quavis classe medicamentorum. Ita HALLER. Inutilem vero esse laborem ostendit RICHTER. V. *obst. art*

THOMAS PERCIVAL, medicus. Ejus *Essay medical and experimental on the empiric and dogmatik physik on the operation of bitters* &c. LONDON 1767. 8. Solo stimulo amara operari, non resorptis particulis acribus. De morbis in quibus prosunt. HALLER.

Ejus *observations and experiments on the poison of lead.* Ibid. 1774. 8. Parvus liber, eleganter scriptus; multa quidem jam non nova continet, nec ideo est contemnendus. Aquam GOULARDI cæteraque ex plumbo parata medicamenta etiam colicam externe applicata excitasse, nocuisse ventriculo. Plures id genus observationes in hominibus brutisque factas recenset noster, ut tamen his forte non satis convincaris de noxa applicati externe saturni. TODE.

CAR. NIC. JENTY *a narrative of the trial of Thomas Pierce styptic medicines.* LONDON 1767. 8.

ARCANGE le ROI *essai sur l'usage & les effects de l'écorce de Garou.* PARIS 1767. 12. Novus phœnignus, quo non vesica quidem, sed aqua ubertim de cute educitur. Id fit cortice thymelææ lini folio, super cutem

cutem impofito. Multa exempla felicis effectus, etiam adverfus cariem. In Germanica editione ARGENTOR. 1768. 8. aliqua aucta funt. Plus aquæ ab integra radice extrahi, quam ex contufa. Non ab eo cortice effe fymptomata, quæ fuperveniunt.

J. A. BRAMBILLA *zwey Abhandlung über den nützlichen und fchädlichen Gebrauch des Oxikrats und der trockenen Karpey in der Wundarzneykunft, aus dem Italienifchen überfezt.* WIEN 1778. 8. V. *pag.* 871.

J. VIVENZI, Archiater Regius. Ejus *de cicuta comm.* NEAPOLI. 1767. 8. Tertia editio & aucta 1773. 4. Experimenta cicuta facta feliciter ceciderunt, ad duros tumores abdominis, ftranguriam, ftrumas, etiam ulceratas &c.

In *N. Hamburg. Magaz.* 1767. Belladonna fuperati duri tumores, & de cancrofa natura fufpecti.

ALEXANDER RUSSEL. V. *pag.* 198.

JOH. FOTHERGILL. V. *pag.* 198.

COSTE. V. *pag.* 200.

ROZIERE de la CHASSAGNE. V. *pag.* 200.

WILLIAM ALEXANDER, chirurgus. Ejus *experimental effays on the external application of antifeptiks in putrid difeafes.* LONDON 1768. 8. Nitrum in aqua folutum per cutem, in usque lotium penetrare. Sic vim antifepticam corticis Peruviani per cutem fibi viam aperire, ut etiam febrem ea ratione fperet curari poffe.

ANT. CANESTRINI. Ejus difp. *chymico-medica de mercurio.* VIENNÆ 1768. 8.

L'Albert moderne &c. V. *pag.* 201.

ANT. FRANC. SETTEGAST. V. *pag.* 201.

CHRISTIAN EBERHARD. KAPP. V. *fcirrh.*

Praxis medica & chirurgica &c. V. *pag.* 205.

Two papers on the ufe of oleum afphalti in ulcers of the inteftines, lungs and other vifcers, translated by Th. Healde. LONDON 1769. 8. Recufus eft libellus in *Actis Acad. Batavicæ.*

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

Differtation fur les antifeptiques. DIJON 1769. 8. Præmium meruit B. BOISSIEU. Multa phyfica, nonnulla chirurgica. CL. CAMUTTIUM in gangræna ufum ferri igniti commendare, eminus admoti. Altera differtatio eft auctoris TOUSSAINT BORDENAVE. Tertia GODARTI, quæ HALLERO imprimis placet.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

J. GEORG. SCHENKBECHER, medicus caftrenfis. Ejus *Bericht von den heilfamen Würkungen der Kinkina nebft einem Anhange von dem innerli-*

nerlichen Gebrauche des Schierlings &c. RIGA 1769. 8. Feliciter adhibitus Cortex Peruvianus, in gangræna fcroti, fpina ventofa, gangræna penis. Succus cicutæ ad induratas glandulas colli & fcroti duritatem.

ABRAH. CHRISTOPH. SALCHOW. V. *pag.* 333.

J. AIKIN. Ejus *obfervations on the external ufe of lead with fome general remarks on topik medicines.* LONDON 1771. 8. Extractum faturni GOULARDIANUM noftro non placet, etiam minime admiftus fapo. Plumbum non refolvere, neque refolvere, quæ mollientia dicuntur. Nocere ea inflammatis. Pus formatum nullo auxilio diffipari. Gangrænam caufam effe inflammationis non effectum. Callofas ulcerum oras egere mollientibus, non corrofivis: illis etiam ulcera maligna tibiæ fanata. Farinofa fomenta oleofis præftare. Princeps finis in cancro eft, refiftere putrefactioni. Ad ancylofes plumbum non valere: ligamenta craffefcere eo in malo, & tendines rigefcere, plurimum a veficatorio medicamento fperari. Scrophulofa mala articulationum curationem non admittere. Nocere mollientia in hernia incarcerata; plus præftare fimplicem tractationem. Cerei: eorum vis falutaris fere a figura pendet. V. *pag.* 786.

NICOLAS. V. *pag.* 207.

GUIL. HENR. SEBAST. BUCHHOLZ. V. *pag.* 209.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

FRANC. XAVER. HARTMANN *formulæ medicæ in materiam medicam Cl. Crantzii.* LIPS. 1771. 8.

LEOPOLDUS KÜRCHBERGER, Vindobonenfis. Ejus difp. *inaug. fiftens hiftoriam morbi chronici & fpecimen hiftoriæ cicutæ.* WIEN 1771. 8.

JOHN. HILL. V. *pag.* 216.

LEMOINE. V. *pag.* 224.

J. AUG. BÜTEFISCH. V. *pag.* 227.

J. DAVID HOMBERG. V. *pag.* 228.

FRANC. JACOBI. Ejus *defcriptio methodi mercurium fublimatum corrofivum tutius copiofiusque exhibendi.* MONAST. 1772. 8.

BERNARD. RUST. (an BENJ. RUSH?). Ejus difp. *de limitanda laude virtutis ftypticæ balfami vulnerarii rubri Dippelii, & olei martis per deliquium.* GÖTTING. 1773. 4. Balfamum DIPPELII fanguinem non cogere, neque fupprimere, ita neque ferri oleum, etfi fanguinem aliquanto potentius cogat. Balfamum rubrum fanguinem non cogit. Nimias effe SCHULZII laudes.

JOH. CRUSO. Ejus *Arzneyfchaz oder Sammlung bewährter und leicht zu bekommender Mittel gegen die meiften Krankheiten des menfchlichen Körpers.* MIETAU 1773. 8.

ANDR. DUNCAN. Ejus *Abhandlung vom Queckfilber.* LEIPZ. 1773. 8.

SIB-

SIBBERN. V. *pag.* 236.
WHITE. V. *pag.* 242.
PERCIVAL. V. *pag.* 243.
DOUGLAS. V. *pag.* 244.
LEAUTAUD. V. *pag.* 245.
HORNE. V. *pag.* 248.
PATEL. V. *pag.* 249.

JOACHIM SPALOWSKY, Vindobonenfis. Ejus difp. inaug. *de cicuta, flammula jovis, aconito, pulfatilla, Gratiola, dictamno, ftramonio, hyofcyamo & colchico.* VINDOBONÆ 1777. 8. Defcriptio earum plantarum botanica, ufus medicus & chirurgicus, additis fingularum plantarum inconibus. Collecta ex Ill. STÖRCKII libellis.

J. GOTTF. ESSLGS (alibi lego ESSICH) *medicinifch - pharmaceutifches Handbuch für junge anfänger der Arzneykunft und Chirurgie 2. Theil.* AUGSB. 1778. 8.

FRANC. WOLFG. GRAFFENHUBER. V. *pag.* 963.

MICTUS CRUENTUS: Vide *hæmorrhag.*

MORSUS ANIMALIUM VENENATORUM.

DIOCLES in L. ad PLISTARCHUM de ferpentum morfu egit (a). HALLER. Vide *pag.* 682.

ERASISTRATUS. Ejus de ferpentum morfu locum DIOSCORIDES habet (b). In L. etiam *de virtutibus* ERASISTRATUS remedia ad viperarum ictum indicavit (c): dixit etiam de devorato bafilifco (d). HALLER. V. *pag.* 762.

ANDREAS CARYSTIUS fcripfit *περὶ δρακέτων f. de ferpentum & aliarum beftiarum morfibus* (e). HALLER.

NICANDER de morfu ferpentum fcripfit, qui funt inter vulnera, deque eorum fymptomatibus & cura (f). HALLER.

A. C. CELSUS in L. V. pfyllorum nullum effe privilegium præter audaciam; & venenum ferpentis non guftu nocere, fed in vulnere. Noffe fe medicos, qui adverfus fcorpii morfum nihil moliti fint, præter venæ fectionem. V. *pag.* 287.

(a) DIOSCOR. VI. (b) GALEN. L. VI. (c) Idem *meth. medend* L. III. (d) CÆL. *chron.* V. c. 10. (e) ATHENÆUS *δειπνοσοφ.* L. VIII. (f) Vide HALLERI *Bibl. Botan.* T. I. p. 54.

SCRIBONIUS LARGUS *de compoſit. medicam.* cap. 41. ad ſerpentum ictus & morſus. WALTHER. V. *pag.* 990.

APOLLONIUS, pharmacopola. Ejus conſilia pro demorſis a crocodilo (g). HALLER.

DIOSCORIDES in L. VI. agit de morſu animalium venenatorum. Vulneratos a ſerpente ſcarificat. Varia a ſerpentum morſu ſymptomata nuperiores in calidas regiones peregrinatores confirmaverunt. HALLER. V. *pag.* 996.

LYCUS. Ex ejus commentariis ad viperarum morſum aliqua apud PAULUM exſtant (h). HALLER. V. *pag.* 997.

C. PLINIUS SECUNDUS in L. XXIX. & XXX. agit de morſu phalangiorum, aſpidum. HALLER. V. *pag.* 997.

CLAUDIUS ÆLIANUS in *hiſtoria animalium* LONDINI 1744. 4. ſplendide excuſa, aliqua de demorſis ab aſpide habet (i). HALLER.

GALENUS in L. VI. *de locorum adfectorum natura* &c. agit de morſibus viperarum eorumque curatione. Icterus a viperæ morſu. HALLER.

Idem *de antidotis* L. II. cap. 11. ad morſus & ictus ſerpentum. Cap. 12. 13. ad ictus ſcorpionum & phalangiorum. Cap. 14. ad viperæ morſum. WALTHER. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS *de morb. cur.* L. III. cap. 71. 72. de variis venenis animalium morſu illatis. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl. IV. ſ.* 1. cap. 1. de his, qui ab homine morſi ſunt. Cap. 2. contra variorum animalium morſus. Cap. 3. 4. 5. 6. de variis animalium morſibus: calcem vivam cum oleo & melle miſtam imponi jubet. Cap. 11. de veſpis & apibus. Cap. 16. ad araneæ ictum. Cap. 19. ad ſcorpii ictum. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. V. agit de morſu ſerpentum, phalangii, ſcorpii. Morſus illos ſerpentum jubet exſugere. De ſaltatione a phalangii morſu nihil habet. CLEOPATRÆ aſpis & mors vulgo nota. HALLER. Cap. 15. de veſpis & apibus. In L. VI. cap. 11. de venenatis, ut ictus veſparum, apum &c. WALTH. V. *pag.* 293.

AARON de morſu ſcorpii agit (k); de animalculo perexiguo dana, cujus morſus pernicioſiſſimus ſit. HALLER. V. *pag.* 1009.

JOH. ACTUARIUS in *methodi medendi* L. VI. cap. 11. de venenatis. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XX. de morſu animalium venenatorum. Ad morſum ſcorpii medicamentum. ABIMASAREM theriaca ſumta fuiſſe ſanatum. Farrago medicamentorum ejusdem ſcopi. Recte tamen vulnus jubet exſugere, quod a morſu reptilis inflictum ſit.

Idem

(g) AETIUS L. XIII. c. 6. (h) L. V. c. 13. (i) In L. IX. c. 62. (k) Apud *Rhazeum cont.* L. XIV. cap. 1.

Idem in *operis ad* ALMANSOREM L. VIII. agit de morsu venenatorum animalium. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoriæ* L. VIII. cap. 20. & 22. de morsu animalium. In *practicæ* L. IV. cap. 27. &c. de morsu & ictu variorum animalium, ejusque medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 6. tract. 3. cap. 1. de cura morsus animalium variorum. Tract. 5. cap. 2. de punctione scorpionum, aranearum, vesparum, apum &c. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 30. sect. 1. cap. 19. &c. de punctura variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in *loc. commun. med.* L. VIII. cap. 21. 22. de morsu tiriæ & scorpionis. WALTH. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* &c. doctr. 3. tract. 2. cap. 7. de cura vulneris facti a cane rabido, vel alio animali venenoso. WALTHER. V. *pag.* 2.

PETRUS de APONO *de venenis* scripsit, interque ea de animalium venenatorum, deque canis rabidi morsu. HALLER. V. *pag.* 270.

BERNARD. GORDON in *Medicinæ* &c. parte 1. cap. 14. de morsu serpentum. Cap. 15. 16. de puncturis scorpionum & apum. WALTHER. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. III. cap. 14. &c. de morsu variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 3. serm. 4. cap. 1. de cura animalium puncturæ, & præservatione ab ea. Cap. 4. 5. de morsu serpentis & aliorum animalium. Cap. 6. de fuga animalium venenosorum. Cap. 7. de fugandis animalibus venenatis in specie. WALTHER. V. *pag.* 371.

JACOBUS DONDUS. V. *pag.* 3.

ANTON. GUAINERUS in *operum medic.* tract. de venenis cap. 11. de cura puncturæ animalium. WALTH. V. *pag.* 372.

Anonymi *contra morsum canis rabidi, aranei, bufonis, scorpionis* exstat in Bibl. BONLEY. n. 2063. HALLER.

SANTES ARDOYNUS, qui nondum (l) medio seculo XV. vixit, in L. *de venenis* BASIL. 1562. fol. excuso, fusissime agit de morsu canis rabidi aliorumque animalium venenatorum. Plurimos scriptores legit, Græcos, PLINIUM etiam, deinde Arabes, & constanter ALZAHARAVI citat, tanquam ALBUCASIS opus. HALLER.

ANTON. CERMISONUS in *consiliorum med. cons.* 1. ad morsum aspidis. WALTH. V. *pag.* 372.

(l) Ante a. 136. VENETIIS scriptum esse T. ZWINGER in *præf.*

FERDINANDUS PONZETTI, Cardinalis. Ejus *de venenis* L. III. VENET. 1492. fol. BASIL. 1562. fol. Ad venenatos morsus. HALLER.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum caussis* &c. cap. 56. a scorpione ictus glande se opprimi querebatur. WALTH. V. *pag.* 362.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. VII. cap. 11. &c. morsuum venenatorum ratio & curatio. WALTH. V. *pag.* 313.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XVII. cap. 3. de morsu animalium venenosorum. Cap. 4. de præservatione a morsibus venenosorum. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHRAST. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. III. tract. de curatione vulnerum cap. 3. de morsu serpentum &c. WALTHER. V. *pag.* 272.

HIERONYM. CARDANUS in Libris III. *de venenis cum commentariis* &c. una excusis, morsus animalium venenatorum aut rabidorum tractat. Patrem suum in principio mali cepam crudam imposuisse, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 670.

ANTONIUS LUDOVICUS in L. V. *de occultis proprietatibus* OLYSSIP. 1540. fol. aliqua habet de serpentibus & aliis morsu nocentibus. Etiam de tarantula, & cane rabido. HALLER.

ANT. FUMANELLUS in tract. *de composit. medicam.* cap. 54. quæ morsibus venenosorum animalium medentur. WALTHER. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curat. generatim* part. 2. sect. 2. cap. 4. de venenis, quæ petuntur a belluis & eorum cura. WALTHER. V. *pag.* 375.

ANTON. MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuriis* varia habet de serpentibus, eorumque morsu. ALBERTI. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS. Ejus *discours de la mumie, des venins, de la licorne, de la peste.* PARIS 1583. In *collectione operum* liber XX. de venenatis animalibus. Ea in cibo non nocere (quod nimis ampliter dictum est, quis enim impune infectis vesceretur, adeo acribus, ut fœtidissimo lepore marino). Theriacam & extus admotam, & intus sumtam, laudat; præfert tamen ustionem. Vix credas bono viro, rabidum fuisse canem, a quo demorsum puellum cepis servaverit & theriaca. Multa hic compilatitia, & icones etiam ad imaginationem auctoris depictæ. Quem scarificatione repetita servaverit, eum non a colubro sed a vipera putes demorsum fuisse. Qui mordeat bufo, qui sit edentulus. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. de viperæ morsu, in LUSITANIA satis minaci, in quo profuit & vulnus, & totum artum scarificasse; nam fraxini foliorum succo ægrotæ salutem vix tribuas.

buas. In *centur.* III. viperæ morsus funestus, etiamsi æger venenum de vulnere suxisset. In *cent.* VI. Scorpii vulnus RAGUSÆ parum noxium. HALLER. V. *pag.* 314.

J. BAPT. THEODOSIUS. Ejus *epistolarum medicinalium* L. XVIII. BASIL. 1553 8. Epistola trigesima continet solitam illam demorsorum a tarantula per saltationem curationem. HALLER.

CONRADUS GESNER in L. *de serpentibus* .... jaculos in HUNGARIA dari. De viperis earumque morsu. HALLER. V. *pag.* 350.

THADDÆUS DUNUS in *miscellaneis* &c. de ictis a scorpio aliqua habet. HALLER. V. *obstet. art.*

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridi chirurgici* &c. L. II. cap. 9. de morsu animalium. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. MERCURIALIS. Ejus L. *de venenis*, quem perinde ex MERCURIALIS ore ALBERTUS SCHELIG edidit VENET. 1584. 4. De viperæ morsu & scorpii, aliorumque similium animalium reperias. HALLER. V. *pag.* 377.

JACOBUS GREVINUS. Ejus *de venenis.* ANTWERP. 1571. 4. Habet etiam morsus animalium venenatorum. HALLER.

BARTHOL. CARRICHTER in *practica von allerhand Leibskrankheiten &c.* L. II. cap. 60. de morsu suis feræ. WALTH. V. *pag.* 379.

ANDREAS BACCIUS, Elpidianus, Archiater Pontificius, & SIXTI V. medicus. Ejus *de venenis & antidotis προλεγομενα, s. communia præcepta ad humanam vitam tuendam saluberrimam Venenorum methodus per genera, differentias, partes, passiones, præservandi modum, & communia ad eorum curationem antidota.* ROMÆ 1586. 4. Non tamen est absque adnotatione propria. A viperæ morsu magna symptomata tamen superata. A galli morsu rabies & mors gallinacei. Antidoti. Inustio quæ ferro fit. Hydrophobia post morsum canis rabidi erumpens cum furore: se quos curaverit, servasse ustione, antidotis, demum demersione in aquam marinam. HALLER (m).

BALDUS ANGELUS ABBATIUS, Eugubinus. Ejus *de admirabili viperæ natura.* URBIN. 1589. 4. Habet etiam & organum, quo vipera lædit, & de curatione aliqua. HALLER.

PETRUS FORESTUS in *observationum &c.* L. XXX. de venenis duo habet capita, de animalibus morsu lædentibus, & de tarantula saltatrice (& de aliis animalibus venenatis, serpentibus, viperis &c.) HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ &c.* L. I. cap. 13. de morsibus variorum animalium & hominis. WALTH. V. *pag.* 382.

GUIL.

(m) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 157.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. gravia mala a vespæ punctura. HALLER. V. *pag.* 274.

JACOBUS PONS, Lugdunensis. Ejus libellus *avertissement pour la préservation & cure générale contre les poisons.* In eo libro viperas Lugdunenses nimis debiles esse, hinc theriacam in ea urbe pariter deterioris esse conditionis. Contra eum scripsit LOUIS de la GRIVE, qui infra dicetur. Responsum est in *sycophantie theriacale.* LION 1634. 8. Nomen ibi præfigitur JACOBI PONS. Quare eo magis persuadetur celeberrimus HALLER (n), annum 1566. male apud PL. scribi, & verius esse a. 1596. 8. ut LINDEN.

FRANC. RANCHIN in *opusculis medicis* tract. *de morbis subitaneis* cap. 19. de ictu serpentum. Cap. 20. de morsu viperarum. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. ZECCHIUS in *consult. med. cons.* 33. de vulnere ex morsu viperæ. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDREAS CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ &c.* L. III. cap. 37. de ictu vesparum, apum &c. Cap. 38. de phalangio & tarantula. Cap. 39. de scolopendra, scorpionis ictu. Cap. 40. 41. 42. 43. 44. de marinis scorpione, dracone, serpentibus &c. Cap. 45. de aspide, basilisco &c. WALTH. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de morsuum venenatorum curatione. WALTH. V. *pag.* 385.

VICENZO BRUNO. Ejus *tre dialogi, nel primo della tarantola, nel secondo del vivere e morire, nel terzo delle pietre preziose, e de semplici.* NAPOLI 1602. 4. HALLER (o).

PAULUS REONAULME. Ejus *ex curationibus observationes.* PARIS 1606. 8. Aliqua huc spectant. A vipera ipse & a cenchride (quid?) inter legendas plantas demorsus facile convaluit, aliosque simili in casu noster servavit, sacrificatione, baccis acacalis &c. Recte vero monet, canes a viperis demorsos non interire, & post 24. horas symptomata evanescere. HALLER.

FIDEJUSTUS REINECCER in *thesauri chymici &c.* L. V. pag. 167. ad morsum animalium venenatorum. WALTH. V. *pag.* 386.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 17. 21. 51. 90. 100. 102. ictus & morsus vesparum, apum, serpentum &c. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* cap. 17. de vulneribus a cane rabido & aliis animalibus venenatis. WALTH. V. *pag.* 17.

DA-

(n) Ibid. pag. 324. (o) Ibid. pag. 356.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. part. 4. cap. 19. de morſu animalium. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch* Parte IV. cap 3. de morſu variorum animalium. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *centuria problematum* &c. Ictus ſcorpii. HALLER. V. *pag.* 276.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. *de tumoribus* L. I. cap. 3. de morſu vel punctione venenati animalis. In L. II. cap. 41. de vulnere vel ictu venenatorum animalium. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervationum* &c. *cent.* IV. *obſ.* 96. de ictu ſerpentum. WALTH. V. *pag.* 388.

MELCHIOR SEBIZ. Ejus *diſcurſus de caſu adoleſcentis, qui a.* 1617. *mortuus repertus eſt adjacente ipſi ſerpente.* ARGENTOR. 1617. 4. 1618. 4. 1624. 4. 1660. 4. Mors ſubita hominis cauſarii, cujus cadaveri ſerpens adſtans repertus eſt. Eum ſerpentem noſter putat in corpore ægroti habitaſſe, exiiſſe per aſperam arteriam (non per aſperam arteriam, ſed ex ventriculo per œſophagum; nam in ipſo auctoris opere ſic lego: „ per os vero egreſſum (ſerpens) moliebatur: quoniam, cum prius in inteſtinis vixiſſet, pellectus forſan ſuavitate aſſumtorum ferculorum — ad ventriculum adſcendit: quibus cum liguritionem expleviſſet ſuam, ulterius progreſſus eſt: & quia per œſophagum recta via ſurſum ad os tendebat, factum, ut reptando eo ſe receperit. Dum vero egrederetur, nullus dubito, quin premendo arctandoque arteriam aſperam, & maxime rimulam laryngis — adoleſcentem ſtrangularit), ſic hominem ſtrangulaſſe, cui ſpuma ante os ſteterit. De ſerpentibus collectanea. HALLER (p). V. *venæ ſect.*

EPIPHANIUS FERDINANDUS in *centum hiſtoriis* &c. Tarantulæ morſus muſica curatus, omnino ut vulgo ſolet narrari. HALLER. V. *pag.* 354.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *ſylloge memorabilium* &c. etiam de tarantulæ fabula. HALLER. V. *pag.* 19.

J. FABER. V. *morſ. canis rabidi.*

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* III. *obſ.* 4. morſus quorumdam animalium maligni. ALBERTI. V. *pag.* 442.

PETR. JOH. FABRUS in *myrothecii ſpagirici* &c. Sect. II. cap. 8. de vulnere animalium venenatorum: laudat ſpiritum ſalis rectificatiſſimum. WALTH. V. *pag.* 442.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires* L. IV. A. tarantula ictus, prope oculum, relapſa eſchara ſanatus. HALLER. V. *pag.* 20.

ZACU-

(p) Ibid. pag. 417.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. historia* T. I. L. I. *obs.* 58. stercus humanum contra venena celebre est medicamentum. In L. V. *hist.* 1. &c. de morsu & ictu animalium variorum. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχεῖον &c. L. III. cap. 8. de morsu variorum reptilium animalium. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico-practici* Part, I. pag. 124. vulnus ferarum a morsu. WALTH. V. *pag.* 443.

MART. BLOCHWIZ in *anatomiæ Sambuci* tract. 3. cap. 33. de venenis corpori inflictis. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUREL. SEVERINUS. Ejus *vipera pythia*. PATAV. 1651. 4. De morsu viperæ, de instrumenti lædentis fabrica, decuratione. HALLER. V. *pag.* 276.

LOUIS de la GRIVE, pharmacopola Lugdunensis. Ejus est *antiparallele des viperes Romaines, & herbes candiotes au quel il est prouvé la theriaque lionnoise n'avoir pas seulement les vertus du theriaque diatessaron, mais aussi du grand theriaque d'Andromachus.* LION 1632. 8. Lis est cum medico Lugdunensi JACOBO PONS, qui viperis Lugdunensibus minores vires esse scripserat, quam Romanis sunt, & herbas pariter Creticis inferiores esse, adeoque theriacam Lugdunensem deteriorem. Noster viperas omnino æque funesto eventu LUGDUNI mordere, per exempla demonstrat: servari equidem demorsos vi theriacæ, quam LUGDUNI optimam præparent. A morte bestiam periculose mordere. Fuisse qui a morsu viperæ Pictoniensis perierint. Plantas, quæ ex insula CRETA accersuntur, viribus multo esse debilioribus, quam in terra erant natali. Theriacæ Lugdunensis usu munitum circumforaneum bufones tuto devorare. HALLER (q).

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 4. pag. 443. de vulneribus venenatis ab animalibus venenatis inflictis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. II. cap. 1. pag. 111. de vesparum ictibus. WALTH. V. *pag.* 390.

FRANCISCUS SANCHEZ, Professor Tolosanus. Ejus *opera medica.* TOLOSÆ 1636. 4. Huc referas librum de venenatis. HALLER.

PHIL. GRULING in *observationum herm. dog. centuria nova cur.* 1. & 7. de ictu serpentum & apum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observationibus* &c. aliquot exempla recenset a viperis & a scorpio demorsorum, nullo funesto eventu. HALLER. V. *pag.* 447.

In *tractatu* . . . . ligato & absecto digito, quem vipera percusserat, sanatus æger. HALLER. V. *pag.* 22.

ATHA-

(q) Ibid. pag. 600.

Athanasius Kircher S. J. Ejus *magnes*, *s. de arte magnetica opus tripartitum*. Romæ 1641. 4. Colon. 1643. 4. Fuse etiam de tarantula agit.

Ejus *regnum naturæ magneticum*, *s. de triplici naturæ magnete*. Rom. 1662. 4. Amsterdam 1667. 12. Prædicantur laudes lapidis serpentis adversus morsum periculosissimi animalis, tum ad venenum scorpii, aliorumque animalium venenatorum. Contra has jactationes Redi experimenta facta sunt. Haller.

Thomas Bartholinus in L. *de morbis biblicis*. Francof. 1662. 8. etiam de morsibus serpentum. Haller. V. *pag*. 23.

Guido Patinus in *epistolis* &c. Scorpii ictus absque alexipharmacis sanatus. Haller. V. *pag*. 360.

Kenelmus Digby in *discours sur la guérison* &c. etiam tarantularum fabellam recenset. Haller. V. *vulnera*.

Domin. Panarolus in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* I. *obs*. 45. de aranearum morsu septimo die lethali. In *pentecost*. II. *obs*. 4. mulieris morsus venenatus. Walth. V. *pag*. 25.

Petrus Borellus in *histor*. & *observat*. *centuria* I. *obs*. 27. ictus serpentis facile curatus. *Obs*. 33. ictus venenati inflicti. *Obs*. 43. venenatus lacertæ morsus. Walth. V. *pag*. 25.

Baldassar Timæus in *casibus medicinalibus* &c. Ex ictu vespæ magna symptomata. Haller. V. *pag*. 26.

Caspar Reies in *Elysio jucundarum quæstionum campo quæst*. 36. de serpentibus ignitis, qui Israelitas necarunt, animadversio. *Quæst*. 65. morsus galli gallinacei vetusti venenosus. *Quæst*. 96. serpentes qui maxime venenosi sint; viperarum morsus, & earum virulentia. Alberti. V. *pag*. 27.

Robertus Boyle in *considerations* &c. de viperarum veneno: id impune posse deglutiri; remedium adversus ejus bestiæ morsum optimum esse, vulnus continuo ferro candente amburere. Haller. V. *pag*. 28. & 1017.

Franciscus Redi, Aretinus, celebris rei naturalis cultor. Ejus sunt *osservazioni intorno alle vipere*. Firenza 1664. 4. Latine in *Eph. Nat. Cur.* a. 1670. app. Experimentis confecit, succum viperarum venenatum, qui per cavos dentes instillatur, absque noxa deglutiri, etiam vero mortem inferre, si in sanguinem vivi animalis accessum invenerit.

Lettere di Francesco Redi *sopra alcune opposizioni fatte alle sue osservazioni intorno alle vipere*. Firenza 1670. 4. Latine in *E. N. C.* a. 1671. app. Contra Moysem Charas, verum in liquore viperarum venenum esse, neque solam iram nocere.

Idem in *esperienze intorno a diverse cose naturali.* FIRENZA 1671. 4. 1686. 4. KIRCHERIANAS illas eximias laudes lapidis serpentis pariter per experimenta refutat, & ostendit adversus viperæ morsum nihil effecisse. HALLER.

J. GEORG. SOMMER in *Act. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* X. *obs.* 82. magna mala ex morsu galli irati, tamen superata. HALLER. V. *obstet. art.*

PHIL. JACOB. SACHS. V. *pag.* 453.

SIG. RUP. SULZBERGER. Ejus *de morsu viperæ.* LIPS. 1666. 4. 1679. 4. Respondit MICHAEL ETTMULLER, magnæ suo ævo famæ medicus. Ab ira venenum esse. HALLER.

WOLFERDUS SENGUERDIUS (Phil. doctor LUGD. Bat. 5. iduum Decembris a. 1667. creatus. Ejus disp. *de tarantula.* LUGD. Bat. 1667., Correcta & aucta cum titulo: *tractatus physicus de tarantula.* Ibid. 1668. 12) ROTERDAM 1715. 8. Fabulas solitas admittit, eas tentat ad suas causas reducere. HALLER.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees* &c. Funestus morsus hominis irati. HALLER. V. *pag.* 30.

OTTO TACHENIUS. Ejus *epistola de lapide, qui morsui serpentum medeatur* exstat in diario TINASSI 1668. p. 149. HALLER. V. *pag.* 454.

CHRISTOPH. ANTON. SCHOENEGAST. Ejus disp. *de Enkurek morsuque tarantulæ.* LIPSIÆ 1668. 4. HALLER.

In novo diario, quod apud TINASSIUM prodiit a. 1668., experimenta recensentur cum calculo facta, a quo admoto demorsa a vipera animalia subito interierint. HALLER.

MOSES CHARAS in *experiences sur la vipere* PARIS 1669. 8. 1672. 8. & in *suite des experiences sur la vipere* PARIS 1672. conjunctim recusis PARIS. 1694. 8. contendit venenum viperæ nullum esse, solamque iram nocere. REDUS putat hominem pennis non suis volatum adfectasse; VIGANUS effetum & vetustum venenum ad experimenta adhibuisse. Tarantularum miranda narrat. Ipse a vipera morsus, suctione, vinculo, sale viperæ sumto nihil passus est (r). HALLER.

HERMANNUS GRUBE. Ejus *de ictu tarantulæ.* FRANCOF. 1669. 8. Credulus rei non visæ. HALLER.

PIERRE JOSEPH. MICHON, vulgo Abbé BOURDELOT. Ejus *observations sur la vipere.* PARIS 1670. 12. De morsu viperarum; in eo tamen virus esse, etsi in GALLICA mitiores sint.

Apud eundem BOURDELOT conventus fuit Academicus, in quo varia physica & medica a variis eruditis viris agitata fuerunt. Aliqua in eo collegio

(r) In *Mem. de l'Acad.* a. 1693.

legio proposita edidit GALOIS cum titulo: *conversations de M. l'A. Bourdelot*, PARIS 1675. 12. recus. in *zodiaco Gallico*. De lapide ad morsum serpentum. HALLER. V. *pag.* 879.

CHRIST. FRID. GARMAN *de miraculis mortuorum* L. II. tit. 1. §. 54. 55. morsus venenosi cur sint lethales. Morsus venenosi distinctio a non venenoso. Tit. 2. §. 63. viperæ innoxiæ. ALBERTI. V. *pag.* 401.

In *Act. Nat. Cur Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 137. de serpentibus, qui boves, homines, cervos, mures & bufones deglutiunt. *Ann.* V. *obs.* 190. serpens ano rejectus. *Ann.* VII. *obs.* 215. serpens ex homine post mortem prorepens. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 134. bufonis venenum feliciter curatum. *Ann.* II. *obs.* 7. de serpente magno INDIÆ orientalis. *Ann.* IV. *obs.* 65. morsus viperæ curatus. *Obs.* 121. de viperæ morsu dissertatio. *Ann.* VII. *obs.* 140. serpentis morsus curatus. Aliqua de veneno bufonum. *Ann.* VIII. *obs.* 90. morsus viperarum. *Obs.* 210. viperæ morsus curatus. *Ann.* X. *obs.* 2. morsus galli venenatus. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 20. scorpionum ictus. *Ann.* II. *obs.* 151. morsus serpentis. *Ann.* III. *obs.* 152. viperæ morsus. *Ann.* V. VI. *obs.* 159. serpens in os dormientis repens per vomitum rejectus. In *cent.* I. *append.* pag. 203. morsus quorumdam animalium maligni. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT in *tractatu V. chirurgico* agit de periculosis vulneribus formicarum volantium. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de* PAULO *a vipera demorso.* JENÆ 1710. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

CAROLUS RAYGER. V. *pag.* 36.

THOMAS PLATT. Ejus est in *Phil. Transact.* anni 1672. *n.* 87. relatio de experimentis FLORENTIÆ in viperis factis. Mortuæ etiam viperæ vulnera, dentesque in animalis pectus impressi funestum habuerunt eventum, cum alia vulnera, etiam profundiora, sed a vipera non inflicta absque noxa essent. Iratarum contra viperarum vulnera sæpe non funesta. HALLER.

VALENTIN. HUBNER. Ejus disp. *de tarantismo.* ARGENTOR. 1674. 4. HALLER.

J. CASPAR. WETZEL. Ejus disp. *de morsibus & puncturis animalium.* ARGENTOR. 1676. 4. & in collectione VALENTINI.

J. MÜLLER & auctor FRIDER. CHRISTIAN. BRAUNIUS. Ejus disp. *de tarantula.* WITTEBERG 1676. 4. HALLER.

GODOFR. SCHULZ. V. *pag.* 44.

THOUVENOT (vel THOUVENEL) chirurgus, in *Journal des savans* a. 1678. agit de tarantula, ex diario forte NAZARIANO. Theoria mirorum symptomatum, quæ hujus araneæ morsui tribuunt. HALLER.

BENJAMIN SCHARF. Ejus *toxicologia*, *s. de natura venenorum.* JENÆ 1679. 8. HALLER.

J. ANDR. SCHLEGEL. Ejus disp. *de venenis & morbis venenosis.* ERFORD. 1679. 4. Medetur per cathartica. HALLER.

In BIRCHII diario a. 1680. viperam Britannicam carere viribus noxiis, neque canem demorsum ægrotasse. HALLER.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de tarantismo* FRANCOF. ad VIADR. 1691. 4. ubi etiam de hydrophobia agitur. HALLER. V. *pag.* 703.

EMANUEL KÖNIG, Professor Basiliensis, in *regno animali* BASIL. 1682. 4. 1698. 4. excuso, agit de animalium rabidorum & venenatorum morsu. HALLER.

In *Actis Eruditorum Lips. ann.* 1686. *Mens. Jan.* pag. 49. serpentum dentes venenati. *A.* 1694. *Sept.* p. 341. viperæ morsus curatus. *A.* 1696. *Oct.* p. 456. viperæ venenum in quo consistat. *A.* 1698. *Jan.* p. 42. tarantulæ descriptio; pag. 43. a tarantulæ morsorum symptomata. *A.* 1704. *Mart.* p. 132. de veneno tarantulæ; viperarum morsus cura. *A.* 1708. *Mart.* p. 108. serpentes in INDIA non venenati. *A.* 1717. *Sept.* p. 409. serpens vivus excretus. *A.* 1723. *Maj.* p. 208. viperarum morsus num lethalis. *A.* 1728. *Maj.* p. 217. viperæ anatome. In *Supplement.* VI. pag. 178. serpentum historiæ. ALBERTI. V. *pag.* 49.

J. PETRUS ALBRECHT. V. *pag.* 49.

MATTH. TILING. V. *pag.* 51.

ADAM a LEBENWALD. V. *pag.* 54.

DANIEL CRUGER. V. *pag.* 54.

J. JACOB. HARDER. V. *pag.* 56.

In *Giornale de letterati*, quod anno 1686. PARMÆ prodiit, referunt *Philexotici Brixiani* de curata puella, quam vipera momorderat. HALLER.

In *Actis Academiæ novæ Philexoticorum* BRIXIÆ 1687. 12. melissæ recente succo fœminam a vipera ictam & graviter laborantem sanatam fuisse. HALLER.

JOSEPHUS LANZONI. In ejus L. *de venenis*, qui in *operum omnium* Vol. I. continetur, recensentur fere omnia animalia, quorum morsus veneno creditur nocere. Collectaneum fere opus, in quo de tarantulis BAGLIVIO credat &c. HALLER. V. *pag.* 59.

CHRISTIAN SCHUCHMAN. V. *pag.* 60.

J. LINDEL. Ejus disp. *de vipera ejusque morsu.* UTRECHT 1690. 4. HALLER.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

BASILIUS WOOD. V. *pag.* 67.

AUGU-

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *pag.* 68.

GEORGIUS BAGLIVIUS, medicus, qui ſuo ævo magnam famam meruit, ſectamque pene condidit, hypotheſium in aliis inimicus, in ſe ipſo fautor. Inter *diſſertationes* ROMÆ 1696. 8. LION 1699. cum *praxi* edita & ſæpiſſime recuſa eſt *diſſ. de tarantula*, in qua fabulas illas vulgares & curationem per choreas, credulus recipit. HALLER.

PAULUS BOCCONE. V. *pag.* 70.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

AARONIS GOODYER in *Phil. Tranſ. n.* 245. relatio de viro prope ALEPUM ex ſerpentis morſu pereunte. Celeriter interiit, celerius etiam alia animalia ab eo ſerpente mora. HALLER.

MELCHIOR FRICK; medicus Ulmenſis. Ejus *paradoxa medica de venenis.* ULM 1699. 12. In ſeptimo viperarum, ſcorpionum & aliorum animalium venenati morſus. Solo vulnere lædere, & nihil ab iis ad ſanguinem læſi animalis pervenire. In nono oſtendit venenum animalium rabidorum ab aliorum animalium veneno longe differre, & alia curatione egere. HALLER.

UDALRICUS STAUDIGER. V. *pag.* 73.

J. HENRICUS de HEUCHER, Archiater Saxonicus, vir eruditus. Ejus diſp. *araneus homini pernicioſus & ſalutaris.* WITTEBERG 1701. 4. HALLER.

RICHARDUS MEAD. Ejus *mechanical account of poiſons.* LOND. 1702. 8. 1708. 8. 1747. 8. Huc pertinet caput de morſu viperæ, dentibus, maxillis, veneno, in quo ſales ſe putat vidiſſe; de ſymptomatibus, curatione, per ſuctionem, axungiam viperinam. DUVERNEYUM CHARASSIO faviſſe. Porro de aliis venenatis animalibus & de tarantula, cujus morſum per excitatum delirium putat ſaltandi facere neceſſitatem, vulgari enim narrationi fidem adhibet. HALLER.

RAPHAEL THORESBY in *topography* &c. caſus etiam aliquos habet vulnerum & morſuum lethalium. HALLER. V. *pag.* 472.

In *miſcellaneis curioſis.* LONDIN. 1705. & alias excuſis agitur etiam de vipera caudiſona. HALLER.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

LUDOVICUS VALETTA, monachus, ſed vir excitati ingenii. Ejus *de phalangio Apulo opuſculum.* NEAPOLI 1706. 12. Apulus ea narrat, quæ ipſe ſuis vidit oculis. Forcipes tarantulæ æſtate ſola venenum habent. Utique demorſos ſaltatione ſanari, ut ea ſaltatoribus moleſta ſit. Extra provinciam nullum eſſe tarantulæ venenum. Varia ſuperſtitioſa admiſcuit. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

J. LIN-

J. Linder, postea Lindenstolpe. Ejus *de venenis.* Leid. 1708. 12. De animalibus rabidis, canibus, viperis, serpentibus variis: de cantharidibus, araneis etiam deglutitis, de Fennonum *tyrer*, quæ animalia media perforent. Haller.

Daniel Turner. V. *pag.* 80.

Natalis Chomel. V. *pag.* 81.

Antonius Valisnieri in *raccolta quinta di osservazioni, e di esperienze*, quæ reperitur in Tom. *operum* I. Venet. 1710. 8. recenset experimenta de morsu viperarum. Viperam ab alia vipera demorsam non interire, pati tamen. Qui ab ea bestia demorsus memoriæ jacturam sit passus. De Amelli s. Asteris attici adversus viperæ & scorpii morsum benefica efficacia.

Idem in *Galeria di Minerva* T. VII. chirurgiam infusoriam a morsu viperæ feliciter adhibitam recenset.

Idem in *raccolta di osservazioni varie spettanti all' istoria medica, e naturale* in T. III. de vesicantium usu damnoso. Contra medicamenta venenis vulgo opposita. Nullum bufonum pro cibo assumtorum venenum esse. Longobardicas viperas non valde nocere. Nil adversus earum morsum valere *pedra del porco*, aut terram D. Pauli. Virus esse in saliva. De medicamentis defensivis. Jacobi Antonii Giacomini felix infusio spiritus cornu cervi in venas hominis a vipera demorsi, redit in *osservazioni varie.*

Idem in *saggio d'istoria naturale* aliqua habet de serpentibus morsu nocentibus; de tarantula, cujus effectus musica & saltatione sanabiles ad fabulas refert. Haller. V. *pag.* 473.

Michael Alberti in *praxi extemporanea* cas. 20. de serpentum & viperarum morsu agit. V. *pag.* 608.

Engelbert Kæmpfer. V. *pag.* 84.

Guilielm. Courten in *Phil. Transf. n.* 335. experimenta varia, vulnerum etiam a scorpiis inflictorum, quorum exigua fuit efficacia. Haller.

J. Baptist. Gastaldi, Professor Avenionensis. Ejus *an venena inter se essentialiter differant, & aliquod detur remedium omnibus venenis indistinctim conveniens.* Avenion. 1715. 12. Haller.

Guilielmus Mauquest in *traité complet* &c. exempla etiam gangrænarum curatarum a viperæ morsu natarum. Mortes & sanationes a morsu viperæ, istæ scarificando & data theriaca. Haller. V. *pag.* 90.

Gott-

GOTTLIEB EPHRAIM BERNER, Profeffor Duisburgenfis. Cum ejus *exerc. de applicatione mechanifmi ad medicinam* AMSTERDAM 1720. 8. prodiit diff. *de araneæ punctura & ejus medela*. Fufe difputat de malis ab aranea palpebram compungente natis, & late ferpentibus.

Idem in *Eph. Nat. Cur. cent.* II. *obf.* 49. de araneæ punctura. HALLER.

ABRAHAM VATER *antidotum novum adverfus viperarum morfum præfentiffimum, in Anglia haud pridem detectum.* WITTEBERG 1736. 4. Oleum nempe olivarum.

Ejus *olei olivarum efficacia & virtus adverfus morfus animalium venenatorum cafu fingulari obfervata.* Ibid. 1751. 4. HALLER. V. *vulnera.*

MICH. ERNEST. BORETIUS. V. *pag.* 97.

CHRISTIAN. GOTTFRIED STENZEL. Ejus difp. *de venenis acutis.* WITTEBERG 1732. 4.

Ejus *toxicologia pathologico-medica, f. de venenis libri tres.* Ibid. 1733. 4. In L. II. de venenis acutis, quo etiam animalia venenum habentia continentur. HALLER. V. *tumores.*

FARCY in *Phil. Tranf. n.* 376. aliqua de vi incantante ferpentis caudifoni.

C. J. SPRENGEL ibid. demorfos a viperis Italicis emetico fanavit. HALLER.

In TABORI *exercitationibus.* LOND. 1724. 8. agitur de ictibus moleftis apum. HALLER.

THOMAS ROBIE in *Phil. Tranf. n.* 382. de araneæ ictu cum magnis inde natis fymptomatibus.

RICH. HALE in *Phil. Tranf. n.* 398. aliqua de veneno viperæ caudifonæ. HALLER.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 101.

FRANCISCUS ERNESTUS BRÜCKMANN in *epiftolis itinerariis* inter plurima, quæ ad naturalem hiftoriam pertinent, tamen aliqua habet ad Chirurgiam facientia. In *epift.* 14., quæ anni eft 1729. agit de morfu canis rabidi & viperæ, etiam Hercynicæ, & araneæ. HALLER.

RENE' MOREAU du MAUPERTUIS. In *Mem. de l'Acad. des fc.* 1731. exftat ejus differtatio de fcorpiis. HALLER.

D. J. ZENGVARDINUS in *genees* &c. agit etiam de morfu araneareum Surinamenfium in gangrænam abeunte. INDIAM enim nofter adiit. Morfus araneæ Americanæ incifione fuperatus. HALLER. V. *pag.* 110.

CLAUD.

CLAUD. NIC. le CAT in *Journal de Med.* T. X. retulit de funesto morfu irati anferis. HALLER. V. *pag.* 529.

J. HOLLAND. Ejus disp. *de veneno ex animalibus rabidis.* LEID. 1734. 4. HALLER.

ROBERT JAMES. V. *morf. canis rabid.*

WILHEL. BURTON & CROMWELLI MORTIMER in *Phil. Tranf.* n. 443. experimenta de olei olivarum ad morfus viperarum curandos poteftate. Demorfos a cane rabido balneo calido mallet curare.

JOSEPH. ATWELL ibid. n. 444. demorfi a vipera facillime fanati.

DU FAY in *Phil. Tranf.* n. 451. oleum olivarum in GALLIA ad viperæ morfum non perinde refpondere ait. HALLER.

JOH. TENNENT. Ejus *epiftole to D. Mead.* LONDON 1742. 8. De morfu viperæ caudifonæ. Per os fumtum venenum non nocere. HALLER.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

J. BENYAMIN BOEHMER, Profeffor Lipfienfis. Ejus *de pfyllorum, marforum, & ophiogenum adverfus ferpentes eorumque ictus virtute.* LIPS. 1745. 4. HALLER.

ABRAHAM BAEK in *Wet. Acad. Sw. handl.* 1746. de morfu ferpentum, afpidis, viperæ. Ab ifta tamen canes occifi. V. *pag.* 136.

J. BREINTAL. V. *pag.* 136.

BERNARDUS de JUSSIEU in *Hift. de l'Acad. des fc.* 1746. recenfet, ut ope tincturæ alcalinæ *eau de luce* hominem fervaverit, quem vipera momorderat, cum idem fymptomata fatis fæva pateretur. Redit in *Mercure de France* 1747. *Septembre.* HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER vulgo de SAUVAGES. Ejus & JOSEPH. BERTHELOT difp. *de animalibus venenatis Galliæ.* MONSPEL. 1763. 4. De radio venenato paftinacæ marinæ. Non videri fcorpionum aculeum venenum habere. Venenum viperæ non effe perpetuum. In editione opufculorum, quas J. E. G. GILIBERT, medicus Monfpelienfis cum notis fuis edidit PARISIIS 1771. 12. 2. vol. cum titulo *chefs d'œuvres de M. de S.* aliquæ accefferunt adnotationes ad librum de hydrophobia, & BERTHELOTI difputationem. Periiffe canem, cui Cl. editor vulnufculum in lingua inflixerit, & venenum viperinum infuderit. De fcorpionum veneno dubitat. HALLER. V. *morf. canis rabidi.*

FRANCISCUS IMBERT, Cancellarius Univerfitatis medicæ Monfpelienfis, SENACI gener. Ejus funt *duodecim quæftiones, occafione cathedræ per mortem D. Fizgerald vacantis.* MONSPEL. 1749. 4. Inter eas fecunda eft de morfu viperæ. HALLER.

JOSEPHI EXUPERII BERTIN & JOH. FR. CLEM. MORAND *E. fpecificum morfus viperæ antidotum alcali volatile.* PARIS 1749. 4. recufa in HALLERI *felectis practicis.*

CARO-

CAROLUS LINNÆUS. Ejus & J. JAC. ACRELL disp. *de morsura serpentum* UPSAL. 1762. 4. In morsu cherseæ oleum olivæ spei non respondisse. Demorsum ab ignoto serpente a LINNÆO senecæ radicis usu servatum. De morsu viperæ nostratis (*Beri*). HALLER. V. *pag.* 494.

DOMINICUS BROGIANI, Florentinus, Professor Pisanus. Ejus *de veneno animalium naturali & adquisito tractatus.* FLORENT. 1752. 4. Doctum opus. Agit de animalibus, quæ morsu vel ictu nocent, ut de serpentibus. Dari in HETRURIA & salamandras & araneos, quorum morsus funestus sit: quæ etiam rabiem acciverint. Tarantulis, quæ vulgo tribuuntur symptomata, mali hypochondriaci sunt genus. HALLER.

PETR. KALM in *k. sv. wetensk. Handl. a.* 1753. refert de vipera caudisona. HALLER.

DELAISTRE. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

J. JOHNSTONI *historiæ naturalis de serpentibus* L. II. HEILBRUN 1757. fol.

FELIX FONTANA, Vir Ill. Ejus *ricerche fisiche sopra il veleno della vipera.* LUCCA 1767. 8. Dentes venenati & ductus toxico pleni accurate describuntur. Venenum unice in eo succo habitat, qui per dentes effunditur. Eo per repetitum morsum consumto vipera absque noxa mordet, tum deletis vesiculis veneniferis, demum revinctis ductibus toxico plenis, sibi aut alteri viperæ morsu non nocet. Non omnia animalia morsu nocent. Pingue videtur viperæ venenum, sed in aqua fundum petit. De veneno apum multo acriori. Hirudines absque veneno esse. Ut id venenum noceat, destructa irritabilitate, fere ad modum opii. HALLER. V. *tendin. adfect.*

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

RICHARDUS FORSTER. V. *pag.* 180.

VIMONT. V. *pag.* 181.

BOURIENNE apud RICHARD *obs.* T. II. agit de periculoso morsu tarantulæ Corsicanæ. HALLER. V. *pag.* 187.

BENJAMIN GALE. V. *pag.* 189.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

WILLIAM MORELAND, in *Hist. de l'Acad. des sciences a.* 1766. alcalino spiritu morsus viperæ sanatus. HALLER.

TRUDAINE de MONTIGNY. V. *pag.* 193.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 195.

J. FRID. CAR. GRIMM. V. *pag.* 198.

COSTE. V. *pag* 200.

JOSEPH. NICOL. LAURENTI, Austriaco-Viennensis. Ejus *synopsis reptilium emendata cum experimentis circa venena & antidota reptilium Austriacorum.* WIEN 1768. 8. Eximia disputatio plena experimentis, quibus

diversa efficacia venenatorum morsuum accurate definitur. Lacertæ morsu non nocent, neque vipera Anglorum, neque LINNÆI Berus: Italicam vero viperam utique, dum integris est viribus, animalia demorsa occidere. Nihil profuisse sales alcalino volatiles, sed hydrargyrum utique, cum gummi tritum. HALLER.

J. FR. WEILER. Ejus disp. *de animalibus noxiis Alsatiæ* Præside Ill. SPIELMANN. ARGENTOR. 1768. 4. Nullum animal quadrupes nocere; nisi furiis actum. HALLER.

AUDOUX. V. *pag.* 210.

BAJON. V. *pag.* 210.

La BORDE. V. *pag.* 211.

TURNBULL. V. *pag.* 215.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

ANTON. FRID. BÜSCHING. Ejus *eigene Gedanken und gesammlete Nachrichten von der Tarantel, welche zur gänzlichen Vertilgung des Vorurtheils von der Schädlichkeit seines Bisses und der Heilung desselben durch Musik hinlänglich sind.* BERLIN 1772. 8. Recte ostendit fabulas esse, quæ de periculoso tarantulæ morsu narrantur. HALLER.

Gift und Gegengift, oder leichte und sichere Mittel, mit welchen man solchen Personen zu Hilfe kommen kann, die aus Unwissenheit, giftige Kräuter und Wurzeln gegessen; von giftigen Thieren gebissen, von schädlichen Dünsten schier erstickt oder welchen heimlicher Weise Gift in die Speisen ist gemischet worden. STRASBURG 1776. 8.

MORSUS CANIS RABIDI
ET
HYDROPHOBIA.

HIPPOCRATEM in L. *prædictionum* hydrophobiam dicere CÆLIUS (a). Sed locum celeberrimus HALLER se non invenisse ait. Vide *pag.* 285.

DEMOCRITUS magni HIPPOCRATIS amicus, in L. *emprosthotonicis* dixit de hydrophobia, in qua nervi patiantur. HALLER.

POLYBUS, HIPPOCRATIS gener, qui arte sua celebritatem nactus est, passim etiam ei libri tribuuntur, qui sunt inter HIPPOCRATICOS (b). De hydrophobis dixisse, & vocasse φευγυδρος CÆLIUS (c) auctor est, quod scriptum oportet periisse. HALLER.

ARI-

(a) *Acut.* III. c. 15. (b) GALEN. *Comm.* in eum Libr. I. c. 5. (c) *Acut.* III. c. 15.

ARISTOTELES in *anim. hist.* L. VIII. locum habet, inter antiquissimos, de cane rabido morsu morbum propagante. HALLER. V. *pag.* 588.

DEMETRIUS Attaleus vel Apameus. V. *pag.* 982.

ARTEMIDOR, Sidensis Erasistrateus, negat hydrophobiam novum morbum esse (e); sedem ponebat in stomacho (f). HALLER.

ASCLEPIADES hydrophobiæ sedem ponebat in cerebri membranis (g). HALLER. V. *pag.* 406.

ARTORIUS, CÆSARIS OCTAVIANI medicus & amicus, qui ex naufragio post pugnam Actiacam interiit, ejusque splendidum exstat cenotaphium SMYRNÆ repertum, quod PATINUS descripsit. Hydrophobiæ sedem in stomacho posuit (h). De medico, qui hydrophobos in vas aqua plenum miserat; monet eos frigore enecatos esse (i). Et de medico, qui indignatus sit, quod bibere non sustinerent (k). HALLER.

THEMISON a cane rabido infectum mortem evasisse (l). HALLER. V. *pag.* 850.

A. C. CELSUS *de re medica* L. V. cap. 27. agit etiam de vulneribus, quæ per morsum canis rabidi inferuntur. WALTHER. In aquæ metu jubet inopinato demorsum in aquam præcipitare. In saliva canis virus non esse. HALLER. V. *pag.* 287.

MAGNUS, Ephesius. V. *pag.* 993.

APOLLONIUS, Pergamenus. V. *pag.* 995.

EUDEMUS (m) THEMISONIS sectator, qui negavit aliquem evasisse, qui ex canis rabidi morsu aquam metuerit; num LIVILLÆ corruptor? Ejus remedia adversus id malum. HALLER.

DIOSCORIDES in L. VI. agit de morsu canis rabidi fuse, cujus vulnus urit. HALLER. V. *pag.* 996.

ARETÆUS in *acut. caus.* L. I. cap. 7. canem rabidum solo halitu monet inficere. HALLER. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS *de morbis acutis* L. III. cap. 9. &c. fusissime agit de hydrophobia. HALLER. V. *pag.* 293.

RUFUS scripsit etiam L. *de canis rabidi morsu*. HALLER. V. *pag.* 415.

CLAUDIUS GALENUS in L. VI. *de locorum adfectorum natura* agit etiam de canis rabidi morsu. Canem solum rabidum fieri, ejusque salivam inficere. HALLER. V. *pag.* 264.

(e) Apud CÆLIUM *acut.* L. III. c. 15. (f) Ibid. c. 14. (g) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 17. (h) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 14. (i) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 16. (k) CÆLIUS *acut.* L. III. c. 11. (l) DIOSCORIDES L. VI. CÆLIUS L. III. c. 14. (m) DIOSCORIDES L. VI.

ORIBASIUS in *synopsis* L. VIII. cap. 10. de lycanthropia. Cap. 13. de curatione canis rabidi morsus. WALTHER. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in L. II. cap. 8. de hydrophobia. WALTHER. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* II. f. 2. cap. 11. de insania lupina aut canina. Cap. 24. de morsu animalium: novi, inquit, senem, qui morsus a cane rabido sola radice acidi rami curabat. Primo ulcus decocto fovebat, tum herbam ipsam ipsi propinabat potandam. In *tetrabibl.* IV. f. 1. cap. 2. de morsu canis rabidi. WALTHER. Quæ de canis rabidi morsu habet, sunt ex RUFO & POSSIDONIO sumta. HALLER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 16. de lycanthropia. In L. V. cap. 3. de morsis a cane rabido. WALTH. A canibus rabidis demorsos paucissimos, si ullos, mortem effugere, qui aquæ metum passi sint; multos vero servatos, quibus ante aquæ metum vulnera incisa fuerint. HALLER. V. *pag.* 293.

PHILARETUS agit de canis rabidi morsu, quod vulnus uri jubet (n). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *method. med.* L. VI. agit de hydrophobia ex morsu canis rabidi, aut serpentum, adversus quod malum cucurbitularum usum, & scarificationem laudat. HALLER V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XX. de morsu animalium venenatorum. Varii casus, quos in nosocomio (*Marasten*) vidit, hominum aquam ex morsu canis metuentium, ut canes latrantium. Cantharides in hoc malo laudat, nuper commendatas.

Idem in *operis ad Almansorem* L. VIII. agit de morsu venenatorum animalium, & de cane etiam potissimum rabido. Adgnoscit non evadere, qui aquæ metum sit passus. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IV. cap. 31. de rabidi canis medela. WALTHER. V. *pag* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 1. tract. 4. cap. 21. de insania lupina, lycanthropia & ejus cura. In L. IV. *fen.* 6. tract. 4. cap. 1. de morsu canis rabidi & ejus cura. WALTHER. V. *pag.* 267.

AVENZOAR in L. I. agit etiam de hydrophobia: demorsa etiam animalia rabie inficiuntur. HALLER. V. *pag.* 295.

CONSTANTINUS *commun. locor. med.* L. VIII. cap. 20. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* Doctr. III. tract. 2. cap. 7. de cura vulneris facti a cane rabido.

Idem in *Chirurgiæ parvæ* cap. 9. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 2.

PE-

(n) Apud RHAZEUM L. III.

Petrus de Apono. V. *pag.* 1037.

Bernard. Gordon in *Medicinæ* &c. part. 1. cap. 17. de morsu canis rabidi. Walth. V. *pag.* 270.

Arnaldus de Villanova in *breviarii* L. III. cap. 13. de morsu canis rabidi. Walth. V. *pag.* 296.

Nic. Bertruccius in *method. cognoscend.* L. II. agit etiam de canis rabidi morsu, signis, & causis. Walth. V. *pag.* 371.

Guil. de Varignana in *secretorum* &c. tract. 3. serm. 4. cap. 2. de morsu canis rabidi. Walth. V. *pag.* 371.

Balescon de Tharare in *tractatu Chirurgiæ* pag. 437. a cane rabido demorsos in Bearnia continuo ad mare properare, in eo lavare & marinam bibere. Haller. V. *pag.* 299.

J. Matth. de Ferrariis in *consiliorum secundum vias* &c. *cons.* 101. in casu diu infecti a qualite canis rabidi. Walth. V. *pag.* 372.

Anton. Guainerus in *operum medicorum* tract. *de venenis* Cap. 12. de cura morsus canis rabidi. Walth. Anno demum decimo octavo post morsum hydrophobia. Haller. V. *pag.* 372.

Anonymi *contra morsum canis rabidi* &c. V. *pag.* 1037.

Santes Ardoynus. V. *pag.* 1037.

Marcellus Cumanus in *observationibus* &c. de clava D. Bellini, qua ignita demorsos a cane rabido amburunt. Haller. V. *pag.* 410.

Anton. Cermisonus in *consil. med.* pag. 51. contra venenum canis rabidi. Walth. V. *pag.* 372.

Ferdinandus Ponzetti. V. *pag.* 1038.

Alexander Benedictus *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. I. cap. 30. de lycanthropia & hydrophobia. Walth. V. *pag.* 300.

Hieronymus Fracastorius in *operum omnium* L. II. agit de morsu canis rabidi & ejus curatione. Haller. V. *vener. morb.*

Phil. Theophrast. Paracelsus *von der grossen Wundarzney* tract. 3. & in L. III. tract. *de curatione vulnerum* cap. 1. de diæta vulneratorum a morsu canis rabidi.

Idem in *prælect. chirurg. de vulneribus* cap. 11. de morsu canis rabidi. Walth. V. *pag.* 272.

Hieronym. Cardanus *de subtilitate* in L. X. Cum rabiens lupus multos homines momordisset, perierunt omnes, præter unicum, quem bestia multis vulneribus pene laceraverat. V. *pag.* 421.

Idem *de varietate rerum* Basil. 1557. fol. In I. VIII. aliqua de morsu canis rabidi superstitiosa. Haller.

Idem in L. III. *de venenis.* V. *pag.* 1038.

Idem *de causis & signis* &c. pag. 115. de lycanthropia; pag. 126. de hydrophobia; pag. 235. de cane rabido. Walth. V. *pag.* 374.

Joh.

JOH. EICHMANN vulgo DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de morſu canis rabidi. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in L. *de abditis morb. cauſis* &c. etiam de canis rabidi morſu agit. HALLER. V. *obſtet. art.*

ANTONIUS LUDOVICUS. V. *pag.* 1038.

ANTONIUS FUMANELLUS. V. *pag.* 1038.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. II. cap. 6. de morſu canis rabidi & ejus curatione. WALTH. V. *pag.* 375.

PETRUS CARRERIUS in *quæſtione an dentur venena ad tempus* cum *Conciliatore* VENET. 1548. fol. Epiſcopum Brixienſem longum poſt tempus a canis morſu rabidum factum fuiſſe. Dari adeo venena ad tempus. Valde ſcholaſtice. HALLER (o).

ANTONIUS MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuria* IV. *aphor.* 8. canes ut ſint a rabie immunes. *Aphor.* 16. hydrophoborum auxilia. *Aphor.* 90. canes tuti ut fiant a rabie. In *cent.* V. *aph.* 66. hydrophoborum auxilia. *Aphor.* 74. ad canis rabidi morſum. In *cent.* VI. *aph.* 63. 88. ad morſum canis rabidi. ALBERTI. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS in *collect. operum* L. XX. cap. 14. de morſu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 1038.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinal. cent.* II. *cur.* 78. de morſu canis rabidi. WALTHER. In *cent.* VII. hydrophobia funeſta, quæ poſt morſum canis rabidi tertio demum menſe ſupervenit. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 2. de lycanthropia & hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 483.

DONAT. ANTON. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 9. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 376.

FRANC. VALERIOLA in *obſervat. med.* L. III. *obſ.* 3. a cane rabido morſus magno labore curatus. WALTH. V. *pag.* 273.

CONRAD. GESNER in *epiſtolis* &c. ſerotina a canis rabidi morſu ſymptomata & mortes. HALLER. V. *pag.* 350.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. obſervat.* pag. 62. (p) agit de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 425.

MARCEL. DONATUS *de medica hiſtoria* &c. in L. VI. de hydrophobia & morſu canis rabidi. HALLER. V. *pag.* 578.

HIERONYM. MERCURIALIS in *variarum lectionum* L. VI. VENET. 1571. 4. agit etiam de hydrophobia. HALLER.

Ejus tract. *de maculis peſtiferis & de hydrophobia.* PATAV. 1580. 4. Satis laudat PORTALIUS. V. *pag.* 1039.

Jo-

(o) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 87. (p) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

JOHANNES BRABO de PIEDRA HITTA. Ejus *de hydrophobiæ natura, causis atque remediis.* SALAMANTICÆ 1571. 8. 1576. 4. 1588. 4. HALLER.

JACOBUS GREVINUS. V. *pag.* 1039.

JULIUS PALMARIUS, (med. Paris.). Ejus *de morbis contagiosis* L. VII. PARIS. 1578. 4. FRANCOF. 1601. 8. In libro de morsu canis rabidi testatur valdecontagiosum esse, ipsumque stramen inficere, in quo animal eo morbo adfectum decubuit. Alexipharmacum deinde valde compositum proponit, quod expectationem nunquam fefellerit. Id se habere a JACOBO SYLVANO domino de *Pyrou.* HALLER.

JACOBUS HORST, familiæ medicorum, quæ per integrum sæculum superfuit, caput, IGLAVIÆ medicus, inde Professor Helmstadiensis. Ejus *von den wunderbaren Geheimnissen der Natur, und deren fruchtbaren Betrachtung.* LIPS 1575. 4. HALLER (q). In L. VII. parte 3. cap. 4. de morsu canis rabidi. WALTH.

BARTHOL. CARRICHTER in *practicæ* &c. L. II. *von alten Schäden* cap. 5. de vulneribus canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 379.

REMBERT. DODONÆUS in *exempl. medicinal.* Hydrophobia sexta a morsu hebdomade superveniens. HALLER. V. *pag.* 506.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medicæ* &c. pag. 33. ad demorsos & rabidos anagallidem marem pulverisatam laudat; & ad præcavendam hydrophobiam pimpinellam. WALTH. V. *pag.* 379.

PETRUS SALIUS DIVERSUS in *curationibus particularium morborum* &c. satis fuse agit de canis rabidi morsu. Demorsos homines solida deglutire, aquam & alios humores aversari, quod cum summo incommodo deglutiant. Esse qui delirent, esse etiam qui integerrima mente sint. Contra catulos in lotio visos. Elleborum album ipse propinat. HALLER. V. *pag.* 380.

JOH. HEURNIUS in *L. de morbis capitis* LUGDUN. 1589. 4. cap. 13. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 380.

RODERICUS a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *conf.* 25. de morsu canis rabidi: vulnus apertum servat, & irritantia applicat. WALTH. V. *pag.* 381.

ANDREAS BACCIUS. V. *pag.* 1039.

JOH VARISMANUS, Gedanensis. Ejus *de rabidi cànis morsu.* GEDAN. 1586 8. HALLER.

GEORG BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 22. de lycanthropia. In L. XX. cap. 5. curatio hydrophobiæ. WALTH. V. *pag.* 12.

ASCA-

(q) In *Bibl Med. pract.* T. II *pag.* 215.

ASCANIUS MANCINELLUS, Anglerienfis. Ejus *opufculum floridum de morfu canis rabidi, ejusque curatione.* VENET. 1587. 12. HALLER.

PETRUS FORESTUS in *obfervat. & curat.* L. X. *obf.* 25. 26. 27. 28. de hydrophobia & rabie. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 4. de morfu & hydrophobia.

Idem *de morbis occultis & venenatis* L. V. VENET. 1610. fol. in L. IV. cap. 12. &c. de canis vel alterius animalis rabidi veneno & morfu & eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *methodi practicæ medicinæ* &c. L. VII. de venenis: cap. 171. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 382.

J. BAUHINUS, ex familia Gallica, nuper adhuc celebri, ob religionem relicto Lugduno Ebrodunum, deinde Montembeligardum fe contulit, laudeque potiffimum botanica inclaruit, ut tamen Principis Archiater medicinam omnino fecerit; ipfe chirurgiam etiam & obftetriciam exercuit: fœtum pedibus ante nuperos continuo adreptis extrahebat, apud FRATREM *de fectione cæfarea.*

Ejus eft *denkwürdige Hiftorie von etlichen wütenden Wölfen und Schaden fo fie um Mümpelgard und Belfort gethan.* MÜMPELGARD 1591. 8. Tres lupi una rabie perciti, folis hominibus infefti, multos peremerunt hydrophobia infectos, fæpe diu a morfu fuperveniente. Plufculi aquam didicerunt bibere, neque eo minus perierunt. Plerique furiofi interierunt. Ignem nofter fuadet admovere. Anagallidis nullum fuiffe effectum. Multa collegit, quæ ad curandum hunc morfum unquam propofita fuerunt, multosque parallelos cafus. HALLER.

JOH. BAPT. CODRONCHUS. Ejus *de rabie & hydrophobia* L. II. FRANCOF. 1610. 8. Fere collectitium opus. Aquæ marinæ parum tribuit. HALLER. V. *pag.* 598.

GUIL. FABRICIUS in *obfervat. chirurg. cent* I. morfus humani periculo pleni exempla. Morfus canis rabidi. ABELIS ROSCII de eodem epiftola. Alius cauterio curatus. In *cent.* II. iterum canis rabidi morfus cauterio fanatus. In *cent.* IV. morfus canis rabidi funeftus. In *epiftolarum centuria epift.* 93. canis rabidi morfum melius uri quam fcarificari. HALLER. V. *pag.* 274.

FRANC. RANCHIN in *opufculis medicis tract. de morbis fubitaneis* cap. 30. de morfu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. SCHENK in *obfervat. rarar.* L. *obf.* 233. lycanthropiæ exempla horribilia. WALTH. V. *pag.* 16.

ALEX-

ALEXANDER MASSARIA in *practicæ medicæ* &c. L. I. cap. 23. de insania lupina. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ* L. III. de venenis: cap. 34. de morsu canis rabidi. Cap. 35. curatio morsus canis rabidi. WALTHER. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de functionibus læsis* cap. 3. de curatione hydrophobiæ a morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 385.

Questions proposée & reponses sur la maladie, cause, effets, & guerison de rages. SENS 1603.. HALLER.

JULIUS CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. f. 1. tract. 1. cap. 6. 7. de lycanthropia. C. 7. de rabie, f. hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 386.

ABEL ROSCIUS. Ejus *de morsu canis rabidi.* BASIL. 1606. 8. & in GUILIELMI FABRICII *operibus*, cujus amicitiam meruit, & ad quem sæpiusculе de rarioribus casibus retulit. HALLER.

PAULUS RENEAULME in *observationibus* &c. sanatos fuisse aliquos, quos rabidus canis momorderat, innominatis nonnullis arcanis. HALLER. V. *pag.* 1040.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 27. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 352.

MARTIN SCHEFFER. Ejus *de hydrophobia.* BASIL. 1610. 4. HALLER.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* cap. 17. de vulneribus a cane rabido. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 2. cap. 16. de rabie, hydrophobia & lycanthropia. In L. III. part. 1. sect. 1. cap. 6. de hydrophobia. In L. VI. part. 2. cap. 5. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* Parte IV. cap. 3. de morsu variorum animalium venenatorum. WALTH. V. *pag.* 555.

J. RUD. SALZMANNUS, senior, per multos annos Professor Argentoratensis. Ejus *de lyanthropia.* ARGENT. 1649. 4. HALLER (r). Eundem esse puto, qui *pag.* 711.

FRANCISCUS HILDESHEIM. Ejus *de cerebri & capitis morbis internis spicilegia.* FRANCOF. 1612. 4. In *spicil.* 2. agit etiam de hydrophobia. WALTH.

GREGORIUS HORST. in *observat. med.* L. VII. de morbis venenatis *obs.* 22. de veneno canis rabidi. *Obs.* 23. morsus canis rabidi. WALTH.

Idem in *centuria problematum* &c. (*decad.* 10. *quæst.* 2.) de ustione superstitiosa demorsorum a cane rabido, quæ fit in templo D. BELLINI. Ita HALLER. V. *pag.* 276.

(r) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 466.

Joh. Vigier in *operum medicorum* L. . agit etiam de vulnere a morsu canis rabidi. Walth. V. *ulcera.*

Guil. Ballonius in *consiliorum* &c. L. III. *cur.* 63. de morsu canis rabidi. Walth. V. *pag.* 387.

Franc. Peccetii in *Chirurgiæ* &c. L. II. cap. 43. de vulneribus ex morsu venenato. Walth. V. *pag.* 18.

Theod. Corbæus in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 6. cap. 4. de morsu rabidorum. Walth. V. *pag.* 315.

Jac. Duranc in *quæstionibus medicis Monspelienfibus* anni 1617. quærit an morsui a cane rabido balneum & aquæ potio.

Laur. Couan ibid. an in rabie canina cauteria profunda. Haller.

Matth. Lud. Glandorp in *speculo chirurgorum obs.* 49. de morsu canis rabidi. Walth. V. *vulnera.*

Melchior Sebiz in *manualis*, *s. speculi* &c. T. II. part. 9. cap. 46. de rabie canina ex hydrophobia. Walth. V. *pag.* 364.

Marin Hamel, chirurgus in Lisieux. Ejus *traite de la morsure du chien enragé, qui enseigne les causes, signes, & prognostics du mal de la rage avec la maniere de s'en preserver.* Lisieux. . . 8. ad annum 1620. refert Hallerus.

J. Bapt. v. Helmont in L. *de idea demente*...hydrophoborum per demersionem curationem narrat. Haller. V. *pag.* 439.

Paul. Zacchias in *quæst. med.* L. II. tit. 1. *quæst.* 17. de hydrophobia, s. rabiosis. Walth. V. *pag.* 599.

Johannes Colle. V. *pag.* 19.

Jacobus Caranta, Cuneas. Ejus *decadum medico-physicarum* L. II. *de morsu canis rabidi.* Savigliani 1623. 4. Exemplum morbi tertio a morsu mense incipientis, cum aquæ metu & furore, qui in mortem abiit. Alia exempla, funesta omnia. Remedia fere absona. Exemplum hydrophobiæ, quæ absque canis culpa supervenit. Hydrophobiam a morsu supervenire, etsi cutis non fuerit lacerata. Virus esse in saliva. Ignem jubet admoveri, deinde veratrum Haller.

Philip. Guibert & Fr. Mallet *E. rabiei mare.* Paris 1623. 4. Haller.

Josephus de Aromatariis, Favorini filius, Assisinus. Ejus est *disputatio de rabie contagiosa.* Venet. 1625. Francof. 1626. 4. Non malus certe libellus. Cur alii morbum vetustum fecerint, novum alii. Posse aquæ metum a morsu & a rabie abesse. Dari eum metum in hominibus a nullo animali violatis, aut a cane non rabido. Anginæ speciem esse; aquam metui, quod cum summo incommodo deglutiatur. Ab homine non rabido demor-

demorsus tamen aquam metuit & periit. Fabulosos in urina catellos deridet. Hellebori usum laudat & cauterium. HALLER.

Ejus *vita per* J. B. *de* FABRIS Italice prodiit VENET. 1661. 4.

J. FABER, jam a. 1625. paratas habuit *ad* RECCHUM *notas*, quæ cum F. HERNANDEZ opere Mexicano demum prodierunt ROMÆ 1627. fol. 1651. fol. Multa bona. Ut demorsum a vipera hominem theriaca potissimum curaverit. Luporum rabidorum exempla. Incisio hydrophobi ex canis morsu: inflammatio in ventriculo, intestinis & pulmone conspicua. HALLER (s).

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *syllog. memorab. centuria* III. part. 37. ad hydrophobiam pimpinellam laudat. In *cent.* IV. part. 11. 12. ex canis rabidi spuma catelli. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAROL. ROSENBERG in *rosæ nobilis* &c. L. II. cap. 33. radicem rosæ sylvestris ad canis rabidi morsum unicum esse remedium. WALTH. V. *pag.* 907.

ANTONIUS PONTIUS *de impedimentis* &c. quærit num in hydrophobia alvus ducenda. HALLER. V. *pag.* 20.

PHILIP. SALMUTH in *observat. med. centuria* I. *obs.* 96. venenum canis rabidi diu latens. In *cent.* II. *obs.* 52. hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta in febre maligna. In *cent.* III. *obs.* 90. rabidus canis non semper horret aquam. ALBERTI. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœa* &c. L. V. tract. 2. cap. 4. de rabie canina. WALTH. V. *pag.* 389.

GEORG. HEBENSTREIT. Ejus *epistola de veneno canis rabidi* cum HORSTIANIS exstat. HALLER (t).

JOHANNES GUTIEREZ de GODOY, Professor Granatensis, PHILIPPI IV. Archiater. Ejus quæstio medica non vulgaris an possibilis sit in rabientium urinis canes parvos generari. GIENNII 1624. 4. HALLER.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. historia* T. I. L. V. *hist.* 13. de hydrophobia. *Hist.* 14. de rabie canina. *Hist.* 16. de hydrophobia. *Hist.* 85. de rabie canina. WALTH.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. *obs.* 51. hydrophobiæ cura per hæmorrhoides. In L. III. *obs.* 85. 86. rabiei contagiosus effectus. *Obs.* 87. rabiei exemplum stupendum. ALBERTI. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. III. cap. 6. 7. de morsu canis rabidi, & ejus curatione. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte 2. pag. 19. de lycanthropia. WALTH. V. *pag.* 443.

(s) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 538. (t) Ibid. pag. 550.

CAR. DUPRE' & CLAUD. GERMAIN *Ergo hydrophobi medicandi.* PARIS 1631. 4. HALLER.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. L. I. part. 2. cap. 64. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 303.

NICOLAUS FONTANUS. Ejus *florilegium medicum, in quo flores universæ Medicinæ tam theoricæ, quam practicæ proponuntur, & variis quæstionibus exornantur. Opus medicis & chirurgis jucundum.* AMSTERD. 1637. 12. HALLER (u). In *quæst.* 63. agit de rabie canina. WALTH. V. *obstet. art.*

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 2. agit de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 390.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 2. vulneri a morsu canis rabidi inflicto alumen inspergi jubet. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. V. de vitiis cutis cap. 2. agit de canis rabidi morsu. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIP. GRULING in *observat. hermet. dogmat. centuria nova cur.* 12. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 391.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus disp. *de hydrophobia, s. rabie contagiosa.* JENÆ 1639. 4. HALLER. V. *pag.* 447.

JOH. RHODIUS in *observat. med. centuria* I. *obs.* 46. hydrophobia mente sana. WALTH. V. *pag.* 447.

THOMAS REINESIUS in *variis lectionibus* &c. Hydrophobia a morsu canis rabidi sero erumpens. HALLER. V. *pag.* 22.

GODOFR. MOEBIUS in *epitom. instit.* L. II. cap. 11. de lycanthropia. WALTH. V. *pag.* 448.

NICOL. TULPIUS in *observat. med.* L. I. cap. 20. de hydrophobia. Cap. 21. senex rabiosus ob morsum canis rabidi. WALTHER. V. *pag.* 22.

ATHANASIUS KIRCHERUS. V. *pag.* 1043.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* II. *hist.* 89. rabies canina. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. VIII. cap. 6. de rabie a venenati animalis morsu inducta. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. I. pag. 160. de morsu canis rabidi. In L. II. pag. 263. de ulceribus a canis rabidi morsu. WALTH. V. *pag.* 23.

HENRICUS REGIUS, Professor Ultrajectinus, de CARTESII secta. Ejus disp. *de morsu canis rabidi.* ULTRAJECTI 1645. 4. HALLER.

GUIDO

(u) Ibid. pag. 601.

GUIDO PATINUS in *epistolis* &c. Hydrophobus frustra ab Equite HUBERTIANO curatus periit. Perinde hydrophobiam ab interna causa oriri. HALLER. V. *pag.* 360.

J. ROD. SALZMAN, junior, seniori plusculis annis coævus, ut facile confundatur. Ejus *de lycanthropia.* ARGENTOR. 1649. 4. HALLER (x).

PETRUS PIAZZA in *breve ed utile discorso* &c. agit etiam de morsibus. HALLER. V. *pag.* 25.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* I. *obs.* 28. & 38. an in hydrophobi urina & vulneribus catelli observentur. *Obs.* 74. morsus canum rabidorum. *Obs.* 75. hydrophobia a lupi aliorumque animalium morsu. in *cent.* III. *obs.* 38. hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta. Rabidi canis morsum curans euporiston. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *casibus medicinalibus* &c. Demorsus a cane rabido, vulnere profunde scarificato, & ad 40. diem aperto, dato pulvere PALMARII sanatus homo. HALLER.

Idem in *epistol. med.* L. V. *epist.* 16. & 17. de morsu canis rabidi. In *consil. med.* L. VII. cap. 22. morsus canis rabidi.

Idem *respons. med. respons.* 34. de morsu canis rabidi. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* L. I. cap. 7. ad morsum canis rabidi. In L. II. cap. 1. rabies a cane rabido. WALTH. V. *pag.* 27.

JAC. TAPPE. Ejus *de hydrophobia.* HELMSTADT 1659. 4. HALLER.

CASPAR. REIES in *Elys. jucund. quæst. campo quæst.* 61. Hydrophobia utrum sit morbus contagiosus. Canis rabidi signa. Rabies canina ante ARISTOTELEM fuit cognita. Hydrophobia sine prægresso morsu canis aut animalis rabidi orta. Hydrophobia per contagium communicata. Rabiem ex vulnusculo ense inflicto, quo ante multos annos canis rabidus transfossus, provenisse refert. Hydrophobiæ contagium cur diu se occultet. *Quæst.* 62. an in hydrophobici urina & vulneribus catelli observentur. ALBERTI. V. *pag.* 27.

DUREY. Ejus *de stupendo & lugendo infortunio ex lupo rabiente narratio verissima.* DIVIONE 1661. 8. HALLER.

ANT. RUFFIN & J. B. FERRANT *E. rabidis mare.* PARIS 1661. 4. HALLER.

PAULUS AMMANN, Professor Lipsiensis, acuti vir ingenii & critici. Ejus disp. *de rabie, s. hydrophobia.* LIPS. 1662. 4. HALLER.

J. CHRI-

(x) Ibid. pag. 634.

J. Christoph. Steeb. Ejus *de rabie*. Basil. 1664. 4. Haller.

Petr. Mich. de Heredia in *operum* &c. T. IV. L. I. disput. 1. cap. 1. &c. de hydrophobia. Walth. V. *pag.* 454.

Eberhardus Goekel. Ejus *kurzer Bericht von wütenden Hundbissen* &c. Ulm 1679. 8. Aliquot historiæ puerorum a rabidis canibus demorsorum aut vexatorum, qui scarificatione, unguento Egyptiaco & pulvere eschharotico insperso sanati fuerunt. Sic quos rabida felis aut unguibus laceraverat, aut morsu. Nondum in hydrophobiam malum eruperat. De clave D. Ruperti, qua haud procul cœnobio *Elwangen* demorsos curant. Haller.

Idem in *Gallicinii* &c. *centuria* I. *obs.* 54. de canis rabiosi morsu feliciter curato. Alberti.

Idem in *appendice* &c. Morsus rabidæ felis funestus, cum vulnus neque incisum fuisset, neque ustum. Haller. V. *pag.* 29.

Anton. Meniot. V. *pag.* 454.

Septimius Andreas Fabricius. Ejus disp. *de catulis hydrophoborum*. Patav. 1665. 4. Historia hujus opinionis. In sola imaginatione hydrophoborum eos canes existere. Haller.

Casp. Caldere de Heredia in *illustrationum* &c. L. II. *illustr.* 26. de hydrophobia. Walth. V. *pag.* 454.

Joh. Muraltus in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VII. *obs.* 118. sanatus quem canis rabidus momorderat. Haller. V. *pag.* 30.

Conr. Phil. Limmer. Ejus disp. *de hydrophobia*. Altdorf. 1668. 4. Haller.

Franc. de Romanis in *observationibus* &c. nuces gallinis fuisse funestas, quas rabidi canis saliva vitiasset. Veterum cæterum morem sequitur, ut minus certis auxiliis fidat, ipso ad canis morsum Æschrionis medicamento. Haller. V. *pag.* 31.

Frid. Hoffmannus in *meth. med.* L. I. cap. 19. ad rabiem specifica. Walth. V. *pag.* 393.

Phil. Henr. Beier. Ejus disp. *de rabie vel hydrophobia*. Halæ 1669. 4. Haller.

Christ. Frid. Garmann *de miraculis* &c. L. II. tit. 2. §. 59. rabida animalia sive comesta, sive alia animalia violaverint, sunt contagiosa. Tit. 10. §. 182-185. an in hydrophobici urina & vulneribus catelli observentur. Alberti. V. *pag.* 401.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obs.* 302. ad morsum canis rabidi laudantur scarabæi majales. *Ann.* V. *obs.* 147. hydrophobiæ exempla. *Ann.* VI. *obs.* 147. de hydrophobia. *Ann.* X. *obs.* 43. hydrophobia vigesimo post morsum anno secuta. *Dec.* II. *ann.* IV. p. 79. hydrophobiæ cura. *Ann.* VI. *obs.*

obs. 200. hydrophobia absque morsu canis aut animalis rabidi. *Ann.* VII. *obs.* 203. hydrophobia octavo post morsum anno in puella superveniens. *Ann.* IX. *obs.* 9. rabidi pueri anatome. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 105. mira causa rabiei canis. *Ann.* VII. *obs.* 148. hydrophobia felina, ultra annum occultata. *Ann.* X. *obs.* 3. canis non rabidi levior morsus perniciosus. In *cent.* III. pag. 111. hydrophobia a causa interna. *Cent.* V. p. 51. hydrophobia singularis. *Cent.* VII. p. 101. hydrophobici pueri casus; in *append.* pag. 5. hydrophobia contagiosa. *Cent.* IX. p. 86. hydrophobiæ historia; pag. 171. hydrophobia ex morbo cholerico. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT in *universa Medicina* &c. in hydrophobia jubet vulnus continuo scarificari. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de hydrophobia.* JENÆ 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

FRID. DECKER in *exercitationibus* &c. de rabie a felis morsu nata, & frustra variis tentatis, etiam demersione in mari, tamen curata. HALLER. V. *pag.* 37.

J. HENR. BRECHTFELD. V. *pag.* 37.

GEORG. OPHOVEN. Ejus disp. *de rabie canum.* LEID. 1674. 4. HALLER.

J. LUDOV. HANEMANNUS. V. *pag.* 39.

NICOL. BLEGNY in *zodiaco* &c. a. 1679. *Mens. Aug. obs.* 12. de morsu simiæ. ALBERTI. V. *pag.* 42.

MARC. ANTON. HELLOT & JOH. THOMASSEAU *E. demorsis a cane rabido colocynthis.* PARIS 1676. 4. HALLER.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. L. III. sect. 3. cap. 5. de hydrophobia. WALTH. V. *pag.* 365.

PETRUS LOMBARD & PETR. LAURENCEAU *E. hydrophobia sanabilis.* PARIS 1677. 4. HALLER.

GEORG. ABRAHAM MERCLIN. V. *pag.* 42.

MATTH. GODOFR. PURMAN in *curiosis observationibus* &c. Morsus humani periculo pleni. HALLER. V. *pag.* 45.

ANTON. de HEYDE in *observationibus* &c. A morsu felis funesta hydrophobia. A fele rabido sexto mense rabiem successisse, etsi ignis fuerat admotus. HALLER. V. *pag.* 46.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de hydrophobia.* FRANCOF. ad VIADR. 1687. 4. HALLER. V. *pag.* 1046.

EMANUEL KÖNIG. V. *pag.* 1046.

In *Actis Erudit. Lips. ann.* 1682. *Mens. Febr.* pag. 35. & *ann.* 1684. *Jul.* p. 250. cura morsus canis rabidi. *Ann.* 1696. *April.* p. 181. hydrophobiæ causa. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. hydrophobia ex osculatione canis rabidi. *Ann.*

Ann. 1700. *Aug.* p. 368. in rabie canina unde aversio ab omnibus liquoribus. *Ann.* 1704. *Mart.* p. 133. 134. hydrophobiæ ratio & cura. *Ann.* 1705. *Mart.* p. 118. hydrophobiæ exemplum. *Ann.* 1706. *Oct.* p. 456. & *ann.* 1707. *April.* p. 147. hydrophobia ex ira. *Ann.* 1716. *Aug.* p. 350. hydrophobia a cane rabido demorsorum unde? *Ann.* 1717. *Jul.* p. 307. hydrophobia singularis. *Ann.* 1723. *Mart.* p. 95. 137. 370. hydrophobia lethalis. *Ann.* 1725. *Febr.* p. 55. morsus canis rabidi ut curetur. *Ann.* 1726. *Decemb.* p. 536. venenum canis rabidi quale sit. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 401. hydrophobia tardius secuta. In *supplement.* III. pag. 107. hydrophobia etiam a morsu hominis. Cur maxime afficitur saliva. Hydrophobiæ remedia. Cur insanabilis sit. In *suppl.* VI. p. 16. hydrophobiæ causa. Cur immersio aquæ hydrophobiam curet. ALBERTI. V. *pag.* 49.

J. PETRUS ALBRECHT. V. *pag.* 49.

J. BAPTISTA SCARAMUCCI. Ejus *lettera sopra un idrofobo.* MACERATA 1702. 8. Latine versa in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IX. X. *append.* Ex vehementi indignatione orta fuerat hydrophobia. HALLER V. *pag.* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. Ejus disp. *de alysso clavo.* TUBING. 1709. 4. nempe clavo, quo demorsi a cane rabido ALTINGÆ uruntur, cui tamen noster auxilio parum tribuit, quoties in recente vulnere scarificatio aliave præsidia neglecta fuerunt. HALLER. V. *pag.* 464.

VITUS RIEDLIN. V. *pag.* 52.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

ADAM a LEBENWALD. V. *pag.* 54.

ROSINUS LENTILIUS. Ejus ad L. C. GOEKEL *de hydrophobiæ causa & cura dissertatio.* ULM 1700. 8. Casus erat hydrophobiæ, non certo ex morsu natæ, nullo in faucibus enecti reperto vitio. In eum casum a GOEKELIO communicatum LENTILIUS commentatur. Quinquies ait se demorsos a rabido cane homines tutos constituisse. Consilia aliqua dat, nullo facto experimento. HALLER.

Idem in *jatromnematibus theoretico practicis* &c. pag. 27. de hydrophobia; pag. 40. 41. hydrophobi cur aquam metuant; pag. 47. 49. 54. 55. hydrophobiæ cura. ALBERTI. V. *pag.* 54.

ANTONIUS LUDERS. Ejus disp. *de rabie vulgo dicta hydrophobia.* LEID. 1685. 4. HALLER.

J. WILH. HANSEN. Ejus disp. *de rabie canina atque hydrophobia.* DUISBURG 1686. 8. HALLER.

BERNH. GRÜNDEL. V. *pag.* 55.

ROGER HOWMAN. V. *pag.* 55.

COR-

CORNELIUS STALPART van der VIEL in *centum & quinquaginta* &c. Mors ex morsu felis rabidæ, & ingens similium casuum collectio. HALLER. V. *pag.* 56.

J. DANIEL GEYER in *müssigen Reisestunden* &c. Discursus XI. est de curatione HUBERTIANA hominum & canum, a rabido cane demorsorum. Vulnera inciduntur & uruntur, dantur sudorifera medicamenta. V. *pag.* 57.

LUCAS TOZZI in *Medicinæ practicæ parte altera* agit etiam de hydrophobia. HALLER. V. *pag.* 466.

ROBERT GOURDON in *Phil. Transf. n.* 187. arcanum adversus morsum canis rabidi indicat, a DAMPERIO & MEADIO repetitum, nempe otitea cum pipere.

THEODORUS MAYERNE ibid. *n.* 191. sua dicit absurda adversus id malum arcana. HALLER.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 1046.

DANIEL PARIDOM KRAMER. Ejus disp. *de hydrophobia.* LEID. 1688. 4. HALLER.

GEORG. TOBIAS DURR. V. *pag.* 60.

GUERN. NEUHAUS. Ejus *homo hydrophobus*, *s. exercitatio de hydrophobia.* HAMM 1689. 12. HALLER.

J. GERDES. Ejus *idea errans & furibunda in hydrophobia conspicua.* ROSTOK 1689. 4. Disputatio.

Ejus *de hydrophobia.* GREIFSWALD 1697. 4. HALLER.

PAULUS SPINDLER in *consignatis observationibus* &c. Spasmus cynicus ex morsu canis non rabidi: ex rabidi vero canis morsu mortes. HALLER. V. *pag.* 64.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. aliquot a rabidis animalibus demorsorum hominum mortes, etiam quando æger potum admiserat. HALLER. V. *pag.* 64.

PETR. OPPERDOES. Ejus disp. *de hydrophobia.* LEID. 1693. 4. HALLER.

J. PHILIP. EYSEL. Ejus disp. *de hydrophobia.* ERFORD. 1705. 4. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIANUS JOH. LANG in *operibus omnibus* &c. caput habet de hydrophobia. HALLER. V. *vulnera.*

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

JOH. TURNER. V. *pag.* 67.

STEMAN. Ejus disp. *de hydrophobia.* UTRECHT 1695. 4. Ex morsu canis non rabidi. HALLER.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *pag.* 68.

J. RAVELLY. Ejus *traité de la maladie de la rage* METZ vel PARIS 1696. 12. Lupa rabida aliquot homines vulneraverat, eorum plerique sanati sunt, aliqui hydrophobi perierunt. Noster jubet locum demorsum exuri, vomitum cieri. HALLER.

J. BAPTISTA WENKH. V. *pag.* 69.

J. GERH. WINTHER. Ejus disp. *de rabie.* RINTELN 1697. 4. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. ERNEST SCHAPER. Ejus *medicinæ curiosæ specimen quid de pilorum canis rabidi impositione vulneri per ejus morsum inducto facta tenendum.* ROSTOCK 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 325.

GUILIELMUS DAMPIER in *Phil. Trans. n.* 237. agit de stella terrestri ad morsum canis rabidi salutari, quæ manifesto lichen est, recte etiam adnotante HANS SLOANE. Ita HALLER.

DANIEL TAUVRY in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1699. egit de hydrophobo, quem incidit, & cui gula erat inflammata. Adlata sunt etiam aliqua curatorum hominum exempla, potissimum etiam demersione in frigidam. HALLER.

RICHARD. MEAD in *mechanical account* &c. agit quoque de cane rabido, & hydrophobia, etiam absque morsu nata. Pulverem DAMPERII huic morsui putat mederi, qui ex lichene terrestri cinereo fit, cum pipere. Ex BOERHAAVII testimonio refert de hydrophobo multo nitro, succo limonum, laudano, clysteribus, balneis servato. HALLER. V. *pag.* 1047.

HUMPHREDUS RIDLEY. Ejus *observationes medico practicæ & physiologicæ de asthmate & hydrophobia.* LONDON 1703. 8. Diarium & alias aquæ timoris dat historias: negat in cicatrice antiqui morsus dolorem pertinacem sedere: sanavit hominem demorsum admotis cucurbitulis, theriaca. Laudat submersionem. HALLER.

J. MELCHIOR VERDRIES. Ejus disp. *de veneno canis rabidi, & animalium rabidorum, & de hydrophobia.* GIESS. 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 472.

In *Miscellaneis curiosis* LONDIN. 1705. & alias excusis, varia huc faciunt, de historiis hydrophoborum. HALLER.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHUS. V. *pag.* 76.

DIDERIC MULDER. Ejus disp. *de rabie hydrophobica.* LEID. 1707. 4. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

HERMAN. FRID. TEICHMEYER. Ejus diss. *de morsu canis non rabidi perniciosо.* JEN. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

J. LINDER, postea LINDENSTOLPE. V. *pag.* 1048.

J. B. SCARELLA. Ejus aliqua fragmenta de nonnullis hydrophobiæ rarioribus exemplis reperiuntur in *Galeria di Minerva* 1708. HALLER.

DANIEL TURNER. V. *pag.* 80.

NATAL. CHOMEL. V. *pag.* 81.

MICHAEL ALBERTI in *praxis extemporaneæ*... *caf.* 21. de morfu canino. V. *pag.* 608.

ANTONIUS DEIDIER. *E rabiei caninæ balneum.* MONSPEL. 1722. 12. Parvi momenti. HALLER. V. *tumores.*

J. PETR. FINGER. Ejus difp. *de hydrophobia.* UTRECHT. 1711. 4. HALLER.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

SEBAST. MELLI in *arte medico chirurgica* Parte II. VENET. 1732. 8. in differt. X. Morfus canis in fcroto dentem infigentis, ex quo gravia fymptomata. HALLER. V. *pag.* 86.

HUNAULD, medicus Andegavenfis, pater celebris anatomici, fcripfit *entretiens fur la rage & fes remedes.* CHATEAU GONTIER 1714. 12. Occafionem fcribendi fumfit ab infectione provinciæ fuæ, cum 140. homines a lupo rabido eodem fere tempore demorfi fuiffent. Symptomata recenfet, quæ rabiem præcefferunt, indicavit etiam naufeas, capitis dolores, fcintillas ante oculos, vertiginem, cicatricum intumefcentiam, absque fere fiti. Submerfionem hactenus morbum minuere, ut & bibant & pacate moriantur, maris nullam effe prærogativam. Perire quibus cicatrices non aperiantur. De rabie, fpuma inficiente, furore, ululatu. Horror a pluvia, a venæ fectione; a levi tactu intolerabilis titillatio: dolor a lumine, a coloribus, a ftrepitu; funt tamen qui ftupent fomnolenti. Cauterio locum profunde debere uri. Septem fpecies caninæ rabiei facit, quarum duæ nullam accipiant curationem. HALLER.

NIC. V. HEINS. Ejus difp. *de hydrophobia* LEID. 1716. 4. HALLER.

JOHANNES KANOLD. V. *pag.* 90.

JOH. ASTRUC. Ejus diff. *de hydrophobia.* MONSPEL. 1719. 12. Homines a lupo rabido morfos poft multum tempus demum in funeftum morbum incidere, eorumque cadavera celeriter putrefcere. HALLER. V. *pag.* 697.

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare offervazioni* &c. Sero hydrophobi facti, fub aquam merfi tamen perierunt. HALLER. V. *pag.* 92.

PHILIPP. EBERHARD DILLENIUS. V. *pag.* 92.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 93. 98. 100.

FRANC. RONCAL. PAROLINUS in *Europa Medicina* &c. de hydrophobia in HETRURIA frequenti. HALLER. V. *pag.* 93.

MARTINUS SCHURIG in *sialographia* DRESDEN 1723. 4. ad morsus animalium & hydrophobiam aliqua habet. HALLER. V. *pag.* 307.

J. ANDR. FISCHER. Ejus *diascepsis veneni canis rabidi pathologico therapeutica.* ERFORD 1725. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

ANTON. FIZES in *Mem. de l'Acad. des sc. de Montpelier*, exemplum habet hydrophobiæ a morsu canis rabidi sero natæ & funestæ cum rabie, moriendi voluntate, intolerantia lucis. Soli cauterio aliquid tribuit. HALLER. V. *suppurat.*

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus disp. *de rabie canina ad mentem celeberrimorum nonnullorum nostræ ætatis virorum.* ERFORD. 1726. 4.

Ejus & HAFFNERI disp. *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam spectantibus.* HALÆ. 1767. 4.

Ejus *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam pertinentibus.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE *de morsu canis rabidi, & hydrophobia.* HALÆ 1744. 4. HALLER. V. *off. morb.*

PIERRE FOURNYE. Ejus diss. *sur l'hydrophobie.* AGEN. 1729. 12. HALLER.

J. CHRISTIAN. FRITSCH. V. *pag.* 611.

FRANC. ERNEST. BRÜKMANN. V. *pag.* 1049.

J. HARTMANN DEGNER. V. *pag.* 104.

J. CHRISTOPH. GOETZ. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonst* &c. Morsus simiæ sanatus (malignos esse HALLERUS meminit, ut BOERHAAVIUS ob hortulanum graviter læsum suam simiam occiderit.) V. *pag.* 106.

J. HENR. RÜCKER. V. *pag.* 106.

Kurzer Entwurf was bey verfallender Wuth der Hunde zu beobachten. MÜNCHEN 1733. 4. Orichalci limatura, cynorrhodon &c. HALLER.

J. STEPH. CANZLER's *unvorgreifliche information wie die von den jezt grassirenden Wütenden Hunden gebissene Personen zu tractiren.* LANDSHUT 1733. 8. HALLER.

PAUL. HENR. MOEHRING. V. *pag.* 107.

J. SEBAST. ALBRECHT. V. *pag.* 107.

J. DANIEL SCHLICHTING in *siphilidis mnemosyne critica* AMSTERDAM 1739. 8. 1746. 8. commendat argentum vivum ad morsum canis rabidi. Anno jam 1738. se mercurii usum adversus canis rabidi morsum suasisse. HALLER. V *pag.* 108.

JOH. INNES. V. *pag.* 109.

CLAU-

CLAUDE du BAN. Ejus *præſervative againſt the conſequences of the bite of a mad dog.* LONDON 1734. 8. HALLER.

ROBERT JAMES. Ejus *method of preſerving and curing the madneſs cauſed by the bite of a mad dog.* LOND 1735. 8. 1741. 8. 1760. Gallice a BOUILLETO verſ. in *Elem. de med. prat.* BEZIERS 1743. 4. Turpetho nempe minerali & canes curat, & ipſos demorſos homines. Exempla adducit ſalutaris effectus, etiam quando hydrophobia aderat. Non putat absque morſu malum vere propagari. Hydrophobiæ exempla absque morſu natæ. Diu latere malum, & per annos nonnunquam. Vermem cani exſcindere vetat, qui nervus ſit. A lichene, a cancris nihil ſperat. Fabulam eſſe, quæ de tarantula narrantur. Ab inunctione mercuriali initium facit curationis, quæ & ſola morbum ſuperavit, inde ad tria & ad octo grana turpethi progreditur.

Idem in *modern practice of phyſik improved by Boerhaave and Hofman.* LONDON 1746. 2. vol. chirurgica etiam habet, & potiſſimum ad hydrophobiam conſilia, turpethum & arcanum Tunkinenſe cinnabarinum cum moſcho.

Idem in *Phil. Tranſ. n.* 441. experimenta protulit in homine, inque animalibus facta, felicis inunctionis mercurii potentiæ adverſus hydrophobiam. HALLER.

FRANC. BALTHASAR de LINDERN in *Commerc. Litt. Nor.* 1735. n. 11. de hydrophobia & morte ex felis morſu. HALLER.

WILHELM BURTON. V. *pag.* 1050.

PIERRE DESAULT in diſſ. *de rabie canina* exempla hominum a rabido cane demorſorum. Cauſam ponit in cerebri vermibus. Aquam averſari ob dolorem, quem in deglutiendo percipiunt. Nihil prodeſſe aut aquam marinam, aut medicamenta a religione petita. Non ſervavit ullos homines, qui aquam eſſent averſati; neque vidit ægros, qui amicos morſu petierint. Verum cæterum antidotum eſſe in mercuriali frictione. Negat felem rabidam fuiſſe, in cujus corpore nullum vermem invenerit. HALLER. V. *pag.* 114.

EDMUND. NOURSE, chirurgus, in *Phil. Tranſ. n.* 445. retulit de homine a morſu canis rabidi poſt elapſos 19. menſes hydrophobia exſtincto. HALLER.

ANDR. CANTWELL. V. *pag.* 1023.

NIC. le TELLIER & G. A. GARNIER *E. rabies ab acido.* PARIS 1738. 4. HALLER.

GUILIELMUS FULLER in *Phil. Tranſ. n.* 448. teſtimonium adfert morſus canis rabidi curati, ut nullus aquæ metus ſuccederet, uſu lichenis terreſtris cinerei (ſed pleroſque homines, qui hoc medicamento, aut roſæ ſylve.

sylvestris spongia radiceve, aut stanno sanati dicuntur, omnino nunquam a cane vere rabido fuisse commorsos putat celeberrimus. HALLER).

FRANCISCUS WOOLASTON ibid. de eodem malo profusa sanguinis missione superato. HALLER.

THOMAS STEWARD in *Phil. Trans. n.* 451. agit de specifico DAMPIERII s. MEADII ad morsum rabidi canis medicamento. Non esse lichenem, neque lychnidem viscosam, sed omnino coronopum. Ita RAVIUM sensisse. Totum arcanum sumtum esse ex GREYI veterinaria. ROBERTI MURRAY historiolam & ipsam videri ex eo GREYIO sumtam esse. Additum testimonium pro salubri effectu plantaginis coronopi. HALLER.

BERTRAND in *Merc. de France* 1738. de felici usu pulveris Palmariani in morsu canis rabidi. HALLER.

FRANCO FALESE. Ejus tr. *dell'idrofobia.* LUCCA 1739. 8. HALLER.

RICHARD KETEL. Ejus disp. *de hydrophobia.* LEIDÆ 1740. 4. HALLER.

J. STERK. Ejus disp. *de rabie canina.* LEID. 1740. 4.

GERARDUS v. SWIETEN in *comment.* §. 1128. agit de rabie canina. V. *pag.* 123.

THOMAS SCHWENKE in *verh. de Holl. Maatschappy* T. X. P. II. ex relatione DASCHII, de hydrophobia ex abusu liquidorum spirituosorum, non tamen diuturna. HALLER V. *pag.* 782.

ANDR. REID in *Phil. Trans. n.* 474. de remedio Tunkinensi ad morsum canis rabidi (musco nempe & cinnabari).

CHARLES PETERS in *Phil. Trans. n.* 475. de homine a cane rabido demorso, per repetitas venæ sectiones sanato. HALLER.

CHRIST. FRID. ESCHENBACH. V. *pag.* 133.

PETR. RAHTLAUW in *Gotting. Anzeigen von gelehrten Sachen* 1753. *n.* 99. leges ejus dissertationem de medicamento adversus morsum canis rabidi, etiam quando aquæ metus invasit, efficaci, ex oleo vitrioli & vulgari oleo composito, deinde ex ovis & oleo lini: quæ omnia valde videntur improbabilia. HALLER. V. *obst. art.*

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

J. JAC. STEIN. Ejus *casus hydrophobiæ lethalis sine delirii nota.* REGIOMONT. 1747. 4. Disputatio. HALLER.

MORANDUS MORANDI. Ejus *della cura preservativa della rabbia canina.* ANCONA 1755. 8. In demorsis a cane rabido & ex eo infortunio mortuis hominibus sæpe pectoris musculos inflammatos, intestina & ventriculum siderata, fel corruptum, arterias inanes, venas atro sanguine turgidas fuisse. Solam salivam etiam absque vulnere infecisse. Utitur turpetho mine-

rali,

rali, de quo spiritus vini ter deflagraverit: tamen ut vulnus scarificet, diu apertum teneat. Uxorem propriam eo in funesto casu servavit, tum alios demorsos: nonnunquam moschi usum turpetho feliciter addidit. Homines, qui demorsi fuerant a cane, qui pro rabido habebatur, sæpe vidit solis incisionibus servari. (Celeberrimus HALLER suspicatur in hujusmodi felicioribus casibus canes non rabie fuisse adfectos, quales ipse BERNÆ se vidisse testatur raso stanno & spongia cynosbati ad faustum eventum perductos.) V. *pag.* 745.

FRANCISCUS BOISSIER vulgo de SAUVAGES, Professor Monspeliensis, Jatromathematicus, vix ullam Medicinæ partem inornatam reliquit. Ejus diss. *sur la nature & la cause de la rage.* TOULOUSE 1750. 4. & in Auctoris *chefs d'œuvres* PARIS 1771. 12. 2. vol. Italice in *nova raccolta*, versus a G. S. cum præfatione, in qua experimenta exponuntur RAVENNÆ cum eodem medicamento facta. Dissertatio, qua præmium ab ea urbe propositum meruit. Rabies idiopathica in canino genere frequens, inter homines rara. Rabies communicata ab hominis saliva, per salivam animalis rabidi infecta, sero non raro erumpens, etiam absque vulnere inficiens. Humores humanos id venenum cogit: electricæ naturæ esse videtur. Auget idem sentiendi facultatem. Non deglutiunt ægri, quod fauces inflammatæ sint, quod ab aqua mucus faucium corruptus diluatur, & plus inferat doloris. Febris inde acuta, & sanguis colliquescit: spes omnis est in promptissima partis demorsæ amputatione, aut profunde certe fissa circumscriptione, ut neque sanæ carni parcatur. Serius si accesseris, hydrargyro utendum, cujus remedii felices effectus noster producit, non tamen, ut videtur, ipse expertus. Ab asino rabiente, ut credebatur, demorsus facile balneo & mercuriali inunctione sanatus homo. HALLER. V. *pag.* 1050.

HONORATUS PETIOT. V. *pag.* 140.

Le CONTE in *Hist. de l'Acad. des sciences a.* 1749. miram historiam narrat hydrophobiæ, vigesimo a morsu anno erumpentis, absurdis medicamentis sanatæ, pulvere ostreorum, vino, ovis. HALLER.

J. GEORG. ROEDERER. Ejus *de morsu canis rabidi sanato.* GOTTING. 1760. 4. Argenti vivi ope, & intus dato metallo, & extus in unguento scarificato vulneri illito. Hydrophobia non erupit. HALLER. V. *terebrat.*

THOMAS SHORT in *discourse on Sea, Sugar, Milk &c.* LONDON 1750. 8. agit etiam de hydrophobia a morsu canis rabidi nascente, quæ occupatur demersione in mare, raro fallente experimento, si mature eo recurratur. HALLER.

PHILIPPUS FRID. GMELIN. Ejus *antidotum adversus morsum canis rabidi.* TUBING. 1750. 4. Disputatio de remedio Tunkinensi. HALLER.

J. JA-

J. JAC. LUDOV. HOIN in *Journal de Med.* T. XV. retulit de 17. hominibus a cane rabido demorsis hydrargyro intus & extus sumto curatis. Sanatos esse, qui sufficientem liquidi metalli copiam adsumsissent, levatos tamen, qui nimis parcam. Ex eo numero omnino novem homines sanati. HALLER. V. *ocul. morb.*

DOMINICUS BROGIANI in tract. *de veneno* &c. agit etiam de cane rabido, ubi vir Cl. rabiem ab hydrophobia separat, quarum ista in morbis acutis etiam sola supervenerit. In demorsis a cane fere fauces inflammatæ sunt, sicca uvula, arteriæ inanes, venæ sanguine plenæ. Mori etiam, qui aquam bibant, neque adeo inmersionem boni quid porro promittere videri. Ferro candenti multum tribuit; eo effectum clavis S. HUBERTI refert. HALLER. V. *pag.* 1051.

CHRISTOPHORUS NUGENT, medicus. Ejus *essay on the hydrophobia to which is prefixd the case of a person who was bitten by a mad dog.* LONDON 1753. 8. Cum juvencula a cane rabido morsa aquam inciperet metuere, medicamento Tunkinensi, missione sanguinis, opio, & moscho malum superatum est. Hydrophobiam esse peculiare maniæ genus. HALLER.

GILES WATT in *dissertation* &c. morsui canis rabidi trajecto per cervicem setaceo sperat se medicaturum; eum morsum inflammationem in musculis glotidis excitare. HALLER. V. *pag.* 704.

PIETRO CLEMENTE LOMENI GALLARATI. Ejus *riflessioni sul morso d'un cane rabbioso.* MILANO 1754. 8. Laudatur. HALLER.

DANIEL GOTTLOB THEBESIUS. V. *pag.* 148.

JOSEPHUS LIEUTAUD in *synopsi* &c. demersionem in aquam marinam tamen in morsu canis rabidi profuisse. HALLER. V. *pag.* 151.

Des Sanitätrathes zu Zürich Mittel so bey dem Biss wütender Hunde zu gebrauchen 1755. 4. Pulvis antilyssus MEADII. HALLER.

J. PHIL. BAUMER. Ejus *Unterricht, Menschen und Thiere von dem Bisse der tollen Hunde zu heilen.* ERFURT 1755. 8. HALLER.

ALEXANDER BRUCE. Ejus disp. *de hydrophobia.* EDINBURG 1755. 8. recusa in HALLERI *selectis practicis.* In rabiem canes agi, si æstate siti torqueantur. Incisio hydrophobi. In insula Barbados ignem admotum hominem demorsum servasse. HALLER.

MARIGUES. V. *pag.* 152.

DARLUC. V. *pag.* 153.

CLAUDE de CHOISEL, S. J. Frater. Ejus *nouvelle methode sure pour le traitement des personnes attaquées de la rage.* PARIS 1756. 8. recus. in *Journal de Med.* T. V. & Anglice LOND. 1757. 8. Pharmacopola civita-

civitatis PONDICHERY, qui pene 50. annis in INDIA vixit, multasque habuit opportunitates curandorum hominum, quos varia animalia rabida momorderant, etiam vulpes, frequenter enim ea animalia in fervida regione rabie corripi monet. Salivam infectam certam mortem inferre, si in sanguinem penetraverit. Se a D. DESAULT usum hydrargyri habuisse, cujus quotidie drachmam in unguento admoveat, dum salivationem purgantibus medicamentis impedit, etsi salivatio non valde noceat. Supra trecentos homines se eo auxilio servasse, etiam aliquos, qui aquam aversabantur & vomitu rejiciebant. Anonymus in præfatione hanc hydrargyri efficaciam apud TAUVRYUM detegit, & de B. NUGENT humiliter sentit, cujus unicum sit experimentum. HALLER.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

ROSE. V. *pag.* 160.

ANTONIO ARRIGONI. Ejus *della mania, della frenesia, e della rabbia*... 1757. 4. HALLER.

JOSEPHUS BENEVENUTI. Ejus *de hydrophobia & aceto vini* differtatio, quæ prodiit cum Tomo I. *diss. & quæstionum medicarum celebriorum in Monspeliensium & Parisiensium medicorum scholis discussarum.* LUCCA 1757. 8. Curationem noster proponit, quæ vulgo inflammationi opponitur, potissimum acetum. HALLER.

CHRISTOPH. FRID. KUHN. V. *pag.* 162.

J. CHRISTOH. RIEDEL in *Actis Academiæ Moguntinæ scientiarum utilium* ERFORD. 1757. 8. retulit de homine a canis rabidi morsu quadragesimo die enecto, cum leve vulnus esset. Cartilagines adeo tumidæ, ut gulam comprimerent. Et hic & in toto corpore fœtor canibus proprius. HALLER.

Le BEAU. V. *pag.* 163.

Le JOYANT. V. *pag.* 163.

LAURENS. V. *pag.* 164.

RAZOUX. V. *pag.* 165.

La MOTHE. V. *pag.* 165.

DESBREST, medicus, in *Mercure de France* 1758. *Mart.* retulit de pueris a cane rabido demorsis illito hydrargyro & intus exhibito partim servatis, partim tamen enectis. HALLER.

In *nuova raccolta di opere scient. & filos.* T. IV. a. 1759. FR. de SAUVAGES exstat dissertatio *de la rages* versa a G. S. cum præfatione, in qua varia experimenta narrantur, variis remediis RAVENNÆ facta. HALLER.

BARTHOLOM. TOUSSAINT le CLERC & STEPHAN DUHAUME *E. hydrophobiæ hydrargyrosis.* PARIS 1759. 4. Felicia exempla salivatione mercuriali sanatorum, quos canis rabidus momorderat. HALLER.

J. CHRISTOPHILUS KEMME. Ejus *de nonnullis ad rabiem caninam & hydrophobiam pertinentibus.* HALÆ 1771. MEUSEL. V. *scirrh.*

MAZARS de CHAZELLE in *Journal de Med.* T. XVI. de hydrophobia spontanea. HALLER. V. *prolaps. uteri.*

MERLET. Ejus *remede contre les morsures des chiens enragés, piquures & morsures de serpent* recensetur in *Journal des Trevoux* 1759. *Nov.* Eglanteriæ (puto radicem rhodiam) radicem commendat. HALLER.

CLAUD. POUTEAU, filius. Ejus *Essay sur la rages, lu dans l'Academie de Lion* 1763. *le* 24. *Mai.* Scarificationem, rasionem, quæ lapide infernali facta sit, hydrophobiam esse moratam. Acres canis humores per salivam deponi. HALLER. V. *pag.* 170.

In le CAMUS *memoires sur divers sujets de medecine* PARIS 1760. 12. quintus libellus est de causis rabiei a morsu canis subnascentis. Mera theoria. HALLER.

HERM. HENR. CHR. SCHRADER in *observationum* &c. *fasciculo* I. refert de demorsa a cane rabido inunctione mercuriali sanata. HALLER. V. *obstet. art.*

BRIEU. V. *pag.* 173.

ANTON. NICOL. HAGG. Ejus disp. *de hydrophobia* ARGENTOR. 1761. 4. Quinque infantes usu mercurii interno & externo servati; periit vero fœmina, in qua hydrophobia eruperat. HALLER.

J. CHRISTIAN HILDEBRAND. V. *pag.* 176.

Medicinische Verordnung die wütenden Hunde betreffend. NÜRNBERG 1762. fol. HALLER.

CHRISTIAN FRID. SELIG & Præs. C. C. SCHMIEDEL disp. *de hydrophobia ex esu fructuum fagi.* ERLANG 1762. 4. HALLER.

THOMAS DICKSON. V. *pag.* 181.

DANIEL PETER LAYARD. Ejus *Essay on the bite of a mad dog.* LONDON 1763. 8. Germanice LEIPZ. 1778. 8. Ut rabies in cane ex subito frigore nata sit. De hydrophobia febribus acutis superveniente. Pleraque medicamenta, quæ dirissimo morbo opponuntur, percurrit. Historiæ morborum. Bonus effectus cinnabaris antimonii cum emplastro vesicas trahente cervici admoto. Aliquæ curationes unguento mercuriali factæ, demorso cruri imposito: huic plurimum tribuit. HALLER.

J. AWSITER. Ejus *of true sea bath and drinking of saltwasser.* LONDON 1763. 4. Ad morsum canis rabidi salem marinum valere. HALLER.

JOSEPHUS DALBY, chirurgus. Ejus *the virtues of cinnaber and musk against the bite of a mad dog illustrated.* BIRMINGHAM 1764. 4. Nitidissima editio. CRESWELLO anno 1746. cinnabaris & moschi in canibus

bus a rabido animali demorsis vires optime respondisse. Ea experimenta frequentissime repetita sunt, & noster modum docet, quo canis furiosus cogitur medicamenta deglutire. Viginti quatuor cinnabaris, sedecim moschi grana dat. Non veram esse hydrophobiam, quæ ex morbis provenit. Medicamentum suum hydrargyro præfert. HALLER.

JOH. JACOB. LUD. NEYDECK. Ejus *wie man aus unwidersprechenden gründen die Wuth der Hunde vernünftig beurtheilen, wissenschaftlich erkennen und die davon abhangenden Folgen zuverlässig behandlen solle.* SPEYER 1770. 4. MEUSEL. V. *pag.* 618.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & F. G. BRUNNEMANN disp. *de hydrophobia a morsu animalium rabidorum & ab aliis causis.* ERFORD. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

FR. LUD. TRIBOLET. Ejus disp. *de hydrophobia sine morsu prævio.* BASIL. 1765. 4. HALLER.

JACOBUS Comes de MORTON. V. *pag.* 189.

GAETANO FORNASA. V. *pag.* 191.

AGARTO CRITAONE. V. *pag.* 191.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

JOH. KÆMPF. Ejus *practischer Unterricht wie der tollen Hundswuth vorzubeugen.* FRANCF. 1766. 4. Laudat Anagallidem. HALLER.

J. VEIRAC *wederlegging van het kort berigt ofte beschryving van eene doodelyke watervrees door den* H. J. W. MEYNICHIUS D. *te Gouda, gevolgd van een broedelyke raadgeving aan de Schryver van de onlangs uytgekomne apologie.* GOUDA 1766. 8. HALLER.

BERNARD de JUSSIEU & ANDR. BLASIUS PELEE de VALONCOUR auctor *E. rabiei opium.* PARIS 1766. 4. HALLER.

In *extrait des Journaux* 1766. *M. Nov.* Anonymus refert de hydrophobia frigido balneo superata. HALLER.

In *observationum clinicarum ad ductam medicationum in nosodochio generali Warsaviensi fasc.* I. DRESDEN 1767. 12. & *Fasc.* II. 1768. 12. Auctor anonymus TROSCHELIUS. Aliqua huc faciunt de hydrophobia ex morsu lupi rabidi. Hydrargyro mota salivatio non potuit alium a rabido cane demorsum hominem servare. Magna a salivatione mala; genæ cum gingivis confirmatæ, amissus maxillæ motus. HALLER.

J. HENR. OTTENS (vel OTTIUS) in T. IX. *der verhandelingen uytgegeeven door de Hollandsche Maatschappy* ejusque parte III. HAARLEM 1767. 8. refert de nonnullis hominibus a rabidis canibus demorsis, & superviventibus absque furore, cum dolore, & destructa deglutitione. Hydrargyri usus frustra fuit, tum cinnabaris. HALLER.

In *Stralsunder Magazin*, cujus prima particula BEROLINI & STRALSUNDIÆ prodiit a. 1767. 8. In Part. I. habentur aliqua de morsu canis rabidi. HALLER.

J. BAPT. FALETHI. V. *pag.* 201.

J. MARIA BEGONTINA, (nobilis de *Ehrenberg* & *Vervei*, Tyrolensis Haydensis, medicus, qui egregia sua praxi nunc VINDOBONÆ floret.) Ejus est disp. inaug. *de hydrophobia.* WIEN 1768. 8.

NIC. MUNKLEY. V. *pag.* 202.

CAMILLO BUGLIONI. V. *pag.* 205.

J. AUGUST. UNZER. V. *pag.* 206.

SAULQUIN. V. *pag.* 206.

Nürnbergische Ordnung die Haltung grosser Hunde und die unter den Hunden und Katzen ausgebrochene Wuth betreffend. .... 1770. fol. HALLER.

CHRISTOPH. GOTTLIEB BONZ. V. *pag.* 209.

WILLIAM BUCHAN. V. *pag.* 217.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

ANDRE' le JOYANT. (an idem qui *pag.* 1075?) V. *pag.* 225.

WRIGTHSON, chirurgus, in *Medical Transactions published by the College of physicians Vol.* II. LONDON 1772. 8. retulit de rabie & conatu ad morsum, demum opio superatis.

FALCKENER ibid. de hydrophobia hydrargyro illito sanata. HALLER.

GUILLEMEAU. V. *pag.* 228.

Anonymus in *Journal de Med. Vol.* XL. retulit de puella a cane rabido demorsa, sanata frictione mercuriali. HALLER.

GUIL. HENR. SEBAST. BUCHHOLZ. V. *pag.* 229.

J. CASP. de RUEFF. V. *pag.* 230.

M. E. BLOCH. V. *pag.* 230.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

HENR. CALLISEN. V. *pag.* 335.

BERGEN GRUN. V. *pag.* 236.

JAC. FRANC. VIDAL. Ejus disp. *de hydrophobia*, *s. rabie.* MONSPEL. 1774. 4. HALLER.

JOAN. SCHNIERER. V. *pag.* 238.

JOANNES PETR. HAAS, Prumiensis ex Electoratu Trevirensi. In patria obiisse dicitur, eodem anno, quo inaug. dissertationem dedit *de morsu venenato & rabido.* VINDOBONÆ 1775. 8.

JACOB CHRIST. SCHÄFFERS *Abbildung und Beschreibung des Mayenwurmkäfers, als eines zuverlässigen Hülfsmittels wider den tollen Hundsbiss. Nebst einer ausgemahlten Kupfertafel.* REGENSBURG 1777. 4.

4. Infectum hocce male *Mayenwurmkäfer* vocari, fed pertinere ad *meloen profcarabæum* & *meloen majalem* LINNÆI. Hæc animalcula, quæ plerumque menfe Majo in fegetibus &c. reperiuntur, ubicunque tetigeris, mox ibi fundere liquorem flavum, olentem, in quo vis medica potiffimum refideat. Arcano fuiffe nobili cuidam familiæ in SILESIA, quod hæreditate poftea obtentum nonnemo Regi BORUSSIÆ vendidit. Formula hæc eft: ℞. animalculorum *Mayenwurmkäfer* (quæ collecta, avulfis capitibus ad hunc ufum in melle confervata fuerint) num. xxjv. theriacæ unc. ij. ligni ebeni drach. ij. rad. ferpent. virgin. drach. j. limatur. plumbi drach. j. fungi fraxini maris gr. xx. cum pauca quantitate mellis illius, in quo condita erant hæc animalcula. Adultis dandam effe hujus electuarii drachmam unam. Diætam abfolvi jejunio, fiti, & fudore. Vulnus aceto vel muria falis lavandum. Vix quidquam fperes ab hac cura, quam non fine periculo tentaveris. Monendum quoque eft, ne cætera efficaciora profecto, externa præfertim auxilia fimul negligantur. Ultimo additur, relatum fuiffe de hoc arcano in *Eph. Nat. Cur.* non in *Vol. anni* 1681., fed in *Vol. a.* 1672., ibique duos narrari cafus puerorum, qui ab affumtis his infectis mictum quidem cruentum paffi, fed tamen fanati fuerint, aut faltem fymptomata, quæ poft morfum canis rabidi erumpere folent, non experti. Ita lego in *Nürnbergifche gelehrte Zeitung* LXIV. *Stück. Dienftag den* 11. *Aug.* 1778. *n.* 262.

MUMISATIO Vide *balfamat.*

NARIUM MORBI.

HIPPOCRATES in L. XVI. de articulis pag. 479. de nafi fractura. WALTHER. Vide *pag.* 286.

A. C. CELSUS in L. VI. cap. 8. de narium morbis. In L. VII. cap. 11. de ozæna. In L. VIII. cap. 3. de nafo fracto. WALTH. V. *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS in L. *de compof. med.* pag. 38. ad ulcera narium. WALTH. V. *pag.* 590.

DIOSCORIDES in *facile probil.* L. I. cap. 161. 162. remedia ad azænam. WALTH. V. *pag.* 996.

ARCHIGENES agit de obftructione narium; medicamenta. Qui fanatus fuerit nigella & fcilla per nares infufa (a). HALLER. V. *pag.* 319.

ORIBA-

(a) Apud AETIUM L. II. cap. 96.

ORIBASIUS *de loc. affect.* L. IV. cap. 15. 45. de ozæna & polypo.

Idem in *synopsis* L. VIII. cap. 56. de narium obstructione. WALTH. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS de narium fractura agit (b). HALLER.

AETIUS in *tetrabibl.* II. f. 2. cap. 91. 93. de ozæna. Cap. 96. 97. ad narium obstructionem. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. III. cap. 8. 11. de narium affectibus. WALTH. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 24. ad ozænam. WALTH. V. *pag.* 293.

JOH. ACTUARIUS in *methodi medendi* L. II. cap. 5. de ozæna. In L. VI. cap. 4. de nasi vitiis. WALTH. V. *pag.* 358.

JOH. MESUES in *partic. med.* Summa VII. de ægritudinibus narium. WALTH. V. *pag.* 1010. si idem est.

RHAZEUS in L. *ad Almanf.* IX. tit. de ulcere narium. Ulcera narium difficulter sanari. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoria* L. V. cap. 70. de nasi fœtore. In L. IX. cap. 13. de passionibus narium. In *practica* L. IX. cap. 86. de fractura nasi. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 5. tract. 2. cap. 1. & 2. de fœtore nasi. Cap. 3. &c. de ulceribus narium. Cap. 10. de contusione nasi. Cap. 11. 12. de cancro nasi. In L. IV. cap. 12. de fractura nasi. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practica* tract. 2. cap. 1. & 2. de fœtore nasi. WALTH. V. *pag.* 267.

BERNARD. GORDON in *Medicinæ* &c. Part. III. cap. 15. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 270.

GUY DE CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 3. cap. 2. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 297.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practica* &c. Part. I. cap. 36. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 5. rubr. 6. de fœtore narium. Rubr. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 373.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* cap. 27. ozæna cum narium ulcere curata. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. cap. 44. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. IV. cap. 13. de ozæna. Cap. 14. ad narium ulcera. Cap. 15. de ozæna & aliis

(b) Apud AETIUM L. VI. cap. 92.

aliis ulceribus. Cap. 16. de narium graveolentia. Cap. 17. de narium carcinomate. WALTH. V. *pag.* 300.

SYMPHOR. CHAMPIER in *practicæ novæ* &c. L. II. cap. 13. (vel 15.) de morbis nasi. WALTH. V. *pag.* 373.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. de morbis partic. cap. 38. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XIII. cap. 21. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. II. cap. 24. de ozæna narium. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis* &c. L. V. cap. 1. de fœtore narium. Cap. 6. de ulceribus narium. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. MANARDUS in *epistolarum* &c. L. XIX. *epist.* 5. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 421.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 38. ad narium ulcera. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 7. de narium morbis. WALTH. V. *pag.* 273.

ANT. FUMANELLUS in tract. *de compos. medicam.* cap. 20. ad narium morbos. WALTH. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 6. de curandis symptomatibus, quæ morbos narium sequuntur. WALTHER. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum chirurg.* L. X. cap. 14. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 301.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. consil. conf.* 298. ad nasi fœtorem. WALTH. V. *pag.* 789.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 6. de morbis narium. WALTH. V. *pag.* 423.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III. sect. 4. cap. 1. de narium ulceribus. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 38. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 376.

J. BAPT. MONTANUS in *consultat. med. conf.* 7. de cancro narium. WALTH. V. *pag* 424.

REINERUS SOLENANDER in *consilior. med.* sect. II. *conf.* 5. in fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 383.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* L. III. cap. 21. de nasi ulceribus. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de ulceribus* cap. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *ulcera*.

LEONARD. GIACCHINUS in *commentar.* &c. cap. 26. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VI. pag. 160. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. I. cap. 65. ad ulcus narium. WALTH. V. *pag.* 377.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. IV. cap. 8. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. Sect. I. L. VI. cap. 4. de ozænis. Cap. 7. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 378.

JUL. CÆSAR ARANTIUS in *L. de tumoribus* &c. feliciter se candentibus ferramentis in ozæna usum fuisse. HALLER. V. *tumores*.

NIC. PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. I. cap. 46. de ozænis. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. HEURNIUS. V. *pag.* 380.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 38. de cura ozænæ. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XIII. agit de narium morbis. HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RHUDIUS in *artis medicæ* &c. *de morbis externis* L. II. cap. 7. de narium ulcere. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *methodi practicæ Medicinæ* &c. L. I. cap. 51. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 21. de narium affectibus. L. II. cap. 11. de vermibus narium. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* in ozæna per fistulam cauterium subdit, quo ulcus exurat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observat. chirurg. centuria* II. *obs.* 22. de ozæna gravi cum ossium palati erosione. *Obs.* 23. ex suffitu cinnabaris ozæna gravissima.

Idem in *epistolarum. epist.* 93. unguentum ad ozænam. WALTH. V. *pag.* 274.

NIC. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. III. tit. 6. *cons.* 3. de narium fœtore. WALTH. V. *pag.* 14.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 138. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH.

JOH. SCHENK in *obſervat. rarar. obſ.* 334. de ozænæ curatione. *Obſ.* 336. vermes in naribus mortem inferentes. *Obſ.* 337. 338. 339. 340. vermes in naribus. WALTH. V. *pag.* 16.

ANDR. CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. V. cap. 21. de affectibus narium. WALTH. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de vitiis* L. II. cap. 3. de fœtoris narium curatione.

Idem in tract. *de doloribus* cap. 6. de ozæna.

Idem in *obſervationum* &c. L. II. pag. 364. de ulcere naſi depaſcente. WALTH. V. *pag.* 385.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *conſultationum & reſponſ. conſ.* 27. de ulcere narium interno, & externo tumore.

Idem in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 3. cap. 1. de narium ulceribus. WALTH. V. *pag.* 386.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* cap. 76. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 352.

FULVIUS ANGELINUS. Ejus *de verme admirando per nares egreſſo.* RAVENNÆ 1610. 4. HALLER (c).

VINCENTIUS ALSARIUS a CRUCE. Ejus *de verme admirando per nares excuſſo commentariolum ad* FULVIUM ANGELINUM *cum ejusdem de eodem brevi diſcurſu.* ROMÆ 1610. 4. HALLER (d). V. *pag.* 385.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* &c. L. I parte 3. ſect. 4. cap. 1. ad detergendum narium ulcus aquam aluminis deſtillatam PLATERI laudat. Cap. 2. de cancro narium. Cap. 4. de narium anguſtia. Cap. 12. de naſi fractura. WALTH. V. *pag.* 17.

GREGOR. HORST in *obſervat. med.* L. IV. parte 2. *obſ.* 31. de exulceratione narium maligna & diuturna. WALTH. V. *pag.* 276.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. IV. cap. 2. de naſi fractura. WALTH. V. *ulcera.*

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *centuria* III. cap. 80. de herpete & ulcere maligno narium. Cap. 86. 87. de naſi ulcere peſſimo. WALTH. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *conſiliorum* &c. L. II. *conſ.* 21. ad fætorem narium. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 17. de narium ulceribus, ozænis. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. II. L. II. ſect. 2. de ozæna: oleum vitrioli ulceri illitum præſtantiſſimum eſſe remedium. WALTH. V. *pag.* 18.

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. (d) Ibid. pag. 362.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 49. de narium ulcere. Cap. 50. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 8. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. IV. cap. 4. de fœtore narium. WALTH. V. *pag.* 388.

JACOB. de MARQUE. V. *pag.* 684.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. parte 2. sect. 7. cap. 2. ad ozænas. Cap. 5. ad narium angustiam. Cap. 7. ad narium fœtorem. Cap. 9. ad nasi cancrum. WALTH. V. *pag.* 364.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopææ* &c. L. II. cap. 6. de affectibus nasi. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχεῖον &c. L. II. cap. 14. de ozænæ curatione. WALTH. V. *pag.* 443.

MARTIN. BLOCHWIZ in *anatom. Sambuci* sect. 3. cap. 90. de affectibus narium. WALTH. V. *pag.* 412.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. Part. II. *de sectionibus* cap. 27. de amissa nasi figura & ad latus retorsione. Cap. 73. de tuberculo nasi. In *pyrotechniæ* L. II. part. 1. cap. 24. de verrucis nasi. Cap. 30. de cancro nasi. Cap. 47. de naso verrucoso. Cap. 49. de occlusis cicatrice naribus. WALTH. V. *pag.* 303.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. L. II. cap. 13. de narium morbis. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. cap. 7. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 390.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. I. cap. 20. de narium affectibus. WALTH. V. *pag.* 390.

PHILIPP. GRULING in *Med. pract.* L. I. part. 4. cap. 5. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 391.

NIC. TULPIUS in *observat. med.* L. IV. cap. 11. narium vermes. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *cista medica* locul. 63. de ozænæ cura. WALTH. V. *pag.* 601.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 6. cap. 1. de ozæna. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. pag. 333. ad nares obstructas. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. SCULTETUS in *armamentario chirurgico* sagacitatem SPIGELII laudat, qui causam & naturam ozænæ ex inserta turunda divinavit, cujusque consilio noster locum cariosum admoto igne emendavit, qua curatione & alias feliciter dicit se usum esse. HALLER. V. *pag.* 877.

PETRUS

PETRUS de MARCHETIS in *observat. medico-chirurg. obs.* 26. de gravi contusione nasi cum fractura. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* cap. 1. agit de ozæna. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *observationum* &c. L. pag. 917. de narium obstructione. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 239. de ulcere narium. WALTH. V. *pag.* 316.

HENR. a MÖINICHEN in *observationibus* &c. Nasus totus amputatus, ab ANTONIO MOLINETTI, patre, continuo sutura firmatus conferbuit. HALLER. V. *pag.* 29.

VITUS RIEDLINUS in *observationibus* &c. memorabile & simile BIDLOIANO exemplum, plurimæ aquæ, quæ de naribus fluxit. HALLER. V. *pag.* 30.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

ELIAS RUD. CAMERARIUS. Ejus disp. *de ozæna.* TUBING. 1693. 4. HALLER. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observationum* &c. *centuria* I. *hist.* 58. de ulcerosa narium obstructione ex piso. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ.* Sect. I. subsect. 2. cap. 4. de narium angustia. Cap. 5. de narium fractura, & ozæna. WALTH. V. *pag.* 365.

In *Actis Eruditor. Lips.* ann. 1715. *Mens. Sept.* pag. 410. narium vermes. ALBERTI. V. *pag.* 49.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* II. *Maj. obs.* 4. pag. 209. vermes e naribus emuncti. ALBERTI. V. *pag.* 52.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

J. GODOFR. BERGER. Ejus disp. *de coryza, polypo, ozæna.* WITTEBERG. 1691. 4. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 12. de morbis narium. V. *pag.* 305.

LAURENT. HEISTER in *Chirurgiæ* Part. II. cap. 72. &c. de morbis narium. V. *pag.* 82.

J. CAR. ROST. Ejus disp. *de ozæna.* LEID. 1725. 4. HALLER.

GUIL. MANQUEST in *traité complete* &c. Nasus pene resectus sutura reconciliatus. HALLER. V. *pag.* 90.

SANCTUS ZARINI in *L. de curatione per sanguinis missionem* &c. Ozæna superata sanguine de naribus misso. HALLER. V. *venæ sect.*

ANTONIUS FIZES. V. *vuln. capit.*

J. EUSEBIUS VOET. Ejus disp. *de ozæna.* LEID. 1725. 4. HALLER.

SAMUEL THEOD. QUELMALZ. Ejus disp. *de incurvatione septi narium.* LIPS. 1750. 4. Totum septum vidit secessisse, ut mobile esset. HALLER. V. *pag.* 308.

PIERRE GUISARD. In ejus *pratique de Chirurgie* &c. adjecta est disputatio latina *de ozæna narium ulcere.* HALLER. V. *vulnera.*

HENRICUS VYLHOORN in HEISTERI *institutionibus* &c. in fractis nasi ossibus calamos rejicit. HALLER. V. *pag.* 106.

JUST. GODOFR. GUNZ. Ejus *observatio ad ozænam & dentium ulcus pertinens.* LIPS. 1753. 4. Ulcus inter HIGHMORI sinum & den em ipsum positum, ut differat ab ulcere sinus HIGHMORI & curetur. HALLER. V. *pag.* 532.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinischen und chirurgischen* &c. Ex vermibus in sinu maxillari ozæna & cephalæa. HALLER. V. *pag.* 115.

ANGELUS NANNONI in *trattato chirurgico* &c. nasum pene otum resectum vidit reconciliari, & cartilaginem conservere. HALLER. V. *pag.* 134.

ANDREAS LEVRET. V. *obstet. art.*

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. narium valetudines. V. *pag.* 283.

SALOMON PEYER. Ejus disp. *de morbis narium.* BASIL. 1756. 4. HALLER.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

JOHANNES SOGRAFI in *dissertazioni sul polipo del naso* &c. in ozæna post lapsum nata filum longum & fœtidum in nares pendens resecuit, deinde abscessum in sinu pituitario natum injectis liquoribus medicatis siccavit. HALLER. V. *polyp.*

PETRUS LASSUS. Ejus & de la BUISSIERE disp. *de naso fracto,* PARIS 1765. 4. HALLER.

J. JAC. WASER. Ejus disp. *de recessu ossium nasi.* ARGENTOR. 1767. 4. Ex ictu tumor maximus & dolens. Ossa nasi & a frontis ossibus & ab ossibus maxillaribus dimota, non sine labore suum in locum reposita. Ab humore, ut videtur, sensim collecto, situ remota. HALLER.

J. AUG. WOHLFARTH. Ejus *observatio de vermibus per nares excretis.* HALÆ MAGDEB. 1768. 4. HALLER.

(De restitutione nasi TAGLIACOTIANA. Vide *decorat.*)

(De hæmorrhagia narium. Vide *hæmorrhag.*)
(De narium polypo. Vide *polyp*)

NEPHRITIS. Vide *calcul.*

NEPHROTOMIA. V. *calcul. sect.*

OBSTETRICIA ARS.

HIPPOCRATES in L. *περι της των παιδιων εγκατατομης*, s. *de exsectione fœtus* docet, ut intra uterum fœtum concidas, & caput confringas. Plebeiam etiam feminæ concussionem docet, capite demisso, quo fœtus ex pelvi in uterum relabatur. Audax uterum prolapsum, in juvencula quidem excoriat. Codex exstat in Bibliotheca Vindobonensi (a). In B. R. P. n. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2146. 2257. 2545. Et apud BANDINI VIII. p. 44. duo codices.

In L. *muliebrium* I. agit de partu difficili, de mola. Multum hic auctor pessis utitur.

In L. *περι επικυησιος* casus aliqui partus difficilis, & fœtus intra uterum exstincti. Periculum ex hæmorrhagia ante partum superveniente non ignoravit.

In L. *de superfœtatione* dicuntur morbi aliqui puerperii; tum de abortu, utero suppurato, causis sterilitatis, utero clauso, ejus distortione, restitutione, medicamentis emollientibus, uterum purgantibus. HALLER. V. *pag.* 286.

CLEOPATRA Regina & seculi Augustei & Cæsarei fuit, regina artium studiosa, etiam Medicinæ, quæ perinde ut ATTALUS, venenorum experimenta capiebat, & antidotorum. Ei tribuuntur libelli duo *de mulieribus*, manifesto quidem spurii, quorum quoddam compendium a WOLFIO editum est in *harmonia gynæciorum*, edita BASIL. 1566. 4. & 1586. 4. In ipso opere reperiuntur multa vana & superstitiosa medicamenta. Pessarium ad matricis furorem (b); ad vulvæ tumorem, quo ea fœmina, quæcunque fuerit, ait se sæpe usam esse (c); ad molliendum uterum (d); ad vulnera (e); ad ulcera sordida (f); duritatem (g); dolores (h); odoratum CLEOPATRÆ (i). Porro signa dat caloris a partu suborti (k); matricem dicit in inguen

(a) LAMBEC. VI. (b) L. II. c. 2. (c) L. II. c. 9. (d) L. II. c. 1. (e) L. II. c. 31. (f) L. II. 32. cum arsenico. (g) L. II. c. 34. (h) Ibid. (i) AETIUS L. VIII. c. 6. (k) HARMON. L. I. c. 17.

guen infusam (l); & de tumore vulvæ & uteri (m); de inflammatione uteri & collectione, quæ videtur inflammatione gravior (n); de duritie (o); de vulnere (p); de cancro (q) de fistula (r); ad mammarum vitia (s).

Antiqui certe fuerunt CLEOPATRÆ inscripti *de ornatu* libri, passim a GALENO citati, ubi medicamenta ad alopeciam legas (t), & laudatas arundinum radices (u). Neque tamen putat Celeberrimus HALLER aut *muliebria* Reginæ Ægyptiæ CLEOPATRÆ opus esse, aut cosmetica; ejus enim fœminæ fervidum ingenium non exprimunt.

Codex *Gynæciorum* est in Bibl. MEDICEA n. 1382.

OLYMPUS, Reginæ CLEOPATRÆ medicus, ejus mortem descripsit. HALLER.

A. C. CELSUS in L. VII. cap. 29. fœtum dirigendum esse vel in caput vel in pedes. Ut unco educatur. Quando alter pes elapsus est, alter intus remansit, præscindendum quodcunque elapsum est. HALLER. V. *pag.* 287.

Obstetrices & medicæ, quæ & ipsæ partem ejus medicinæ exercuerunt, quæ manu utitur, sunt sequentes:

OLYMPIAS Thebana (x).

SALPE de abortivis (y) scripsit.

Sic LAIS (z), aut quæ ejus nomine usa est.

PYRRHONIS soror obstetrix (a) fuit.

ELEPHANTIDIS, an aedem, cujus obscæni exstabant libelli, liber de ornatu (b).

MAIA (obstetrix). Ejus ad condylomata & rhagades medicamentum aridum, a GALENO citatum (c).

ASPASIA, de studio adhibendo prægnantibus (d), & ægre parientibus (e), ad fœtum corrumpendum (f), deque abortu (g), cura post sectum fœtum (h), de utero prolapso revocando (i), de hydrocele (k), & varicoso ramice (l), herniis variis (m); de uteri condylomatibus (n), nomis (o), hæmorrhoidibus (p), de reclinatione, aversione, recursu uteri (q), de ejus retractione aut æquali, aut ad alteram partem. Opus cæterum de methodica secta scriptoris, cum medicamenta metasyncritica citentur.

SOTIRA obstetrix, cujus ad tertianas & quartanas medicamentum fuit (r). Olim etiam obstetrices medicamenta dedisse, POLLUX auctor est in

(l) L. II. c. 6. apud PRISCIANUM. (m) Ib. c. 9. (n) C. 10. 11. (o) C. 14. (p) C. 31. (q) C. 33. (r) C. 39. (s) 35. (t) GALENUS *compos. sec. loc.* L. I. (u) Ibid. (x) PLINIUS VAL. L. IV. POLLUX. Alia PLIN. L. XXVIII. c. 19. (y) PLINIUS L. XXVIII. c. 7. ATHEN. L. VII. (z) PLIN. Ibid. (a) LAERT. pag. 1033. (b) GAL. *compos. sec. loc.* L. I. (c) *Compos. sec. gen.* L. V. (d) AETIUS L. XVI. c. 12. (e) Ib. fere emollientia suadet c. 15. (f) Ib. id. facinus periculo non carere. (g) C. 18. (h) C. 25. (i) C. 79. (k) C. 107. Eum ramicem scarificat. (l) C. 104. (m) C. 100, 101, 102. (n) C. 106. (o) C. 92. (p) C. 97. Eas scarificat, volsella levat, constringit funiculo, excidit. (q) Ib. c. 77. (r) PLIN. L. XXVIII. c. 7.

in casibus levioribus, ut ex loco judices JUVENALIS. Medicas MARTIALIS dixit.

ANTONIÆ AUG. L. AGRIPPINÆ obstetrix.

Et SALLUSTIA Q. L. MERITA, apud GRUTERUM.

FABULLÆ medicæ medicamentum ad splenem (s).

FORELLA T. L. MELANIONA Medica a mammis ex GUDIO, WALCHIUS.

SENTIA ELIS medica serva (t).

JULIA Q. L. SABINA medica, conjux Q. JULII ATI METI (medici forte servi) (u).

SECUNDA LIVILLÆ S. medica (x).

Ad SALVINAM obstetricem libros dedit PRISCIANUS.

De MARIA ZENONIDIS Basilisci uxoris obstetrice SUIDAS refert.

TROTULA etiam posterioris est ævi. Ita HALLER.

C. PLINIUS in L. VII. c. 7. De matris utero, exsecti sunt SCIPIO Africanus major, & MANILIUS, qui primus CARTHAGINEM cum exercitu intravit, & CÆSARUM primus, & CÆSO. HALLER. V. *pag.* 997.

SORANUS, Ephesius. Ejus L. περι μητρας anatomici potissimum est argumenti; aliqua tamen habet de morbis mulierum: externam membranam uteri solam elabi, dum interna locum suum tenet. Ad latera etiam declinare. Ipse putat se vidisse, in hernia testem fœmininum cum cremastere excidisse. Hujus operis forte partes fuerint, quæ apud AETIUM conservantur: de feminis fluxu (y), de uteri debilitate (z), de furore uterino (a), resolutione & frequente abortu (b), de prolapsu uteri; non totum elabi, sed ovi struthiocameli similem esse; nuper elapsum conatur restituere. Tum uteri laxus (c) scirrhus, qui solvi possit, si circa os & collum uteri sedem habuerit, si circa fundum, spem nullam superesse. HALLER. V. *pag.* 706.

CÆLIUS AURELIANUS, qui SORANI præcepta *latinizavit* (d), de muliebribus egit, pessorumque varietatem descriptam dedit (e). HALLER. V. *pag.* 293.

MOSCHION scripsit *de ornatu* librum pro obstetricibus, & de *mulierum morbis*, cujus libri codex reperitur in Bibliotheca AUGUSTÆ Vindelicorum Græce scriptus. Eum librum Græce edidit CASPAR WOLF. Matricem totam prolapsam se excidere, & ab ea operatione fœminas supervixisse

(s) GAL. *compos. sec. loc.* L. IX. (t) Apud RHODIUM pag. 193. (u) Apud eund. 194. (x) Ex PIGNORIO le CLERC. (y) Apud AETIUM L. XVI. cap. 72. (z) Ibid. cap. 73. (a) Ib. cap. 74. (b) Ib. cap. 75. (c) Ib. cap. 81. (d) *Acut.* L. II. cap. 28. & L. I. &c. (e) *Tard.* L. II. cap. 4.

xisse apud antiquos reperiri. Sellam habet obstetriciam; obstetricis in partu officium, minutasque curas, morbos muliebres, picam, abortum, morbos puerperii, infantum, nutricum, hæmorrhagiam, molam; varias partus difficilis causas, perversosque fœtus situs, & auxilia; ut pedibus educatur infans, jubet, si in caput non æque commode dirigi possit. Medicamenta ad partum expediendum. Embryulcum habet, quem fœtui mortuo injicit, ut de utero extrahat. HALLER.

ANATHONIS philosophi pessarium dicitur in *Gynæcæis* (f). Is fuerit Philosophus, qui fassus est, molam fuisse, quam putabat uteri esse hydropem. HALLER.

PHILUMENI, simpliciter dicti, multa loca sunt apud AETIUM. In partu difficili, a fœtu viam obstruente, jubet fœtum in pedes convertere, & si minus succedat, uncum impingere oculo vel ori (g). Hydropici fœtus ventrem incidit & viscera eripit, caput etiam in gravi casu amputat, & tumidum incidit, evacuat (h), coxam etiam resecat (i). Ad caput vitiatum consilia (k). Ad mammarum inflammationem (l); indurationem (m); uteri inflammationem (n); docet, ut secundinas oporteat educere (o); leniter jubet agere (p). HALLER. V. MNASEUM *pag.* 1001.

GALENUS. Ejus librum *de causis, utilitate, difficultate respirationis, de uteri sectione, de fœtus formatione, semine,* vertit JANUS CORNARIUS, BASILEÆ 1539. fol. HALLER (q). V. *pag.* 264.

MISUSA. Ejus curatio virginis violentiam passæ, quam immaturam fuisse putes, cum jubeat cannulam in sinum pudoris dare, ne conferveat (r). HALLER.

ORIBASIUS in *synopsis ad* EUSTATHIUM filium L. V. agit de gravidarum & nutricum morbis, de nutrice eligenda, de morbis puerorum, eorum educatione & cura. HALLER (s). V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. IV. cap. 8. de mola. Cap. 12. de cura prægnantium. Cap. 14. de cura parientium. Cap. 15. de cura circa ægre parientes. Cap. 16. quomodo opem ferre oporteat his, quæ non tuto concipiunt. Cap. 21. de his, quæ abortiunt. Cap. 22. de difficultatis partus medela. Cap. 23. de fœtus extractione & exsectione. Cap. 24. de secundinarum eductione. Cap. 25. de cura post fœtus eductionem. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. I. cap. 1. quo victu gravidæ uti debeant. In L. III. cap. 69. de mola. Cap. 76. de partu difficili. In L. VI. cap. 74.

(f) *Harm.* p. I. (g) Apud AETIUM L. XVI. cap. 23. (h) Ibid. (i) Ibid. (k) Ibid. (l) Ibid. cap. 38. (m) Ib. cap. 39. (n) Ib. cap. 85. (o) Ibid. cap. 24. (p) Ib. L. VIII. cap. 45. 6. (q) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 271. (r) Apud RHAZEUM L. IX. (s) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 283.

74. de fœtus mortui extractione, & excisione. Cap. 75. de secundinis retentis. WALTH. V. *pag.* 293.

Anonymus *de morbis mulierum ex* METRODORO est in Bibl. *Medicea* Plut. 75. HALLER.

THEODORUS non debere secundinas violenter extrahi (t). HALLER. V. *pag.* 1008.

JOHANNES SERAPIONIS filius in L. V. agit etiam de partu difficili. HALEER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. IX. vitia uteri percurrit, in quibus multa sunt chirurgici argumenti, de inflammatione, ulcere, cancro uteri. De abortu: se vidisse in abortibus octavi mensis pedes præcedere, ut constet eo demum mense fœtum inverti. Breviter cœterum & imperfecte de partu. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoriæ* L. VI. cap. 39. de abortu. In *practicæ* L. I. cap. 19. de regimine gravidarum. In L. VIII. cap. 4. de abortu. Cap. 26. de difficultatis partus medela. Cap. 27. de secundinæ retentæ & mortui fœtus medela. L. IX. cap. 58. de mortui fœtus abortione. Cap. 59. de secundinæ inclusæ cura. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 21. tract. I. cap. 8. 9. 10. 11. de abortu, ejusque signis & cura. Cap. 12. 13. 14. 15. de regimine abortus, & extractione fœtus mortui. Cap. 18. 19. de mola & ejus cura. Tract. II. cap. 16. de secundinarum extractione. Cap. 21. de difficultate partus. Cap. 23. de regimine parientium & puerperarum. Cap. 24. de regimine partus difficilis. (Juvat fœtum ob capitis molem difficulter progredientem ligare margine panni, & leniter extrahere: id ni succedat, forcipes administrare, iisque educere: habet forcipem & reticulum. Breviter ista & fere his ipsis verbis, ut videatur de re suo ævo notissima dicere. Ita HALLER). Cap. 25. &c. de regimine partus. Cap. 51. medicamenta ad facilitandum partum. WALTH. V. *pag.* 267.

R. ISAAC BEN ALI BEN ATHAR, scriptor Ebræus. Ejus *de mulierum rebus* est in Bibl. VATICANA. HALLER (u).

ALBUCASIS in L. II. fœtum mortuum forcipibus educit. Fœminam vidit, in cujus utero fœtus mortuus remanserit, quæ tamen conceperit, de qua denique abscessu facto fœtus per umbilicum exierit, ut longo post tempore sanata sit. HALLER.

Idem in L. *practicæ* sect 2. cap. 1. de passione molari. Cap. 6. de abortu. Cap. 7. de morte embrionis. Cap. 10. de difficultate partus. Cap. 11. de regimine gravidarum. Cap. 22. de fœtu mortuo. WALTH. V. *pag.* 267.

(t) Apud RHAZEUS L. IV. (u) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 400.

ABDARRAHMAN NASSER BEN ABDALLAH, qui obiit anno Hegiræ 774., ejus codex *Hah fi assar al Nekah*, in quo agit etiam de rebus ad juvandum & impediendum partum idoneis, est in Bibl. R. P. I. n. 1091. HALLER.

CONSTANTINUS *de morborum cognitione* &c. agit etiam de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 268.

EROS *de mulierum passionibus ante & post partum* &c. de graviditatis & puerperii malis, de uteri variis morbis, de nutricis selectu. HALLER. (w) V. *pag.* 418.

GENTILIS de FULGINEO in *consiliorum* &c. *cons.* 2. ad præcavendum abortum. WALTH. V. *pag.* 418.

PETRUS de APONO in *conciliatore* &c. etiam de partu agit, quem non male ab utero nimis distento deducit. HALLER. V. *pag.* 270.

ALBERTUS MAGNUS, Germanus, Dominicanæ religionis, inde episcopus, eruditus vir, collector, scripsit *de secretis mulierum*, quæ magis videtur decorum fuisse ab eo ignorari. Liber sæpissime recusus est. Antiqua editio est XV. seculi, loco non addito. Germanice prodiit ARGENT. 1516. 8. 1544. 8. FRANCOF. 1581. 4. NÜRNBERG 1678. 12. edente JACOBO HIERONYMO BRANDIO, LIPS. 1595. 8. Latine LION 1506. 12. 1551. 12. 1571. 12. 1574. 12. ARGENT. 1615. 12. Aliqua, sed ad morem & saporem veterum, de partu difficili dixit. HALLER.

BERNARD. GORDON in *L. medicinæ practicæ* part. 7. cap. 16. de difficultate partus. Cap. 18. de mola. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. III. cap. 3. de regimine prægnantium, & de cautela abortus. Cap. 4. de difficili partu. Cap. 5. de mola; de extractione fœtus mortui. WALTH. V. *pag.* 296.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. de fœtus & secundinæ extractione. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS. V. *pag.* 634.

BALESCON de THARARE in *philonii* pag. 349. Judeæ fœminæ, quæ partum expectabat, flatum de utero exivisse. HALLER. V. *pag.* 299.

PETRUS de la CERLATA in *operis chirurgici* pag. 112. forcipe se, neque semel, uterum dilatasse, caput perforasse, fœtum extraxisse. HALLER. V. *pag.* 269.

Anonymus *de morbis mulierum* est in B. R. P. n. 7036. HALLER.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. part. IV. cap. 15. de regimine gravidarum. Cap. 24. de facilitando partu. WALTH. V. *pag.* 372.

BAR-

(w) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 430.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *confiliorum* &c. *conf.* 212. de mola. WALTH. V. *pag.* 372.

ANT. GUAINERUS in *oper. med. commentar. de morbis matricis* cap. 32. &c. de abortu & ejus cura; de mola & ejus cura; de regimine puerperarum, de fecundinis retentis, de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 372.

PAULUS BAGELLARDUS in L. *de ægritudine infantum* morbos puerorum minute recenfet, initio ab ipsa manu obstetricis facto. HALLER. (x) V. *pag.* 799.

BARTHOLOMÆUS METLINGER, medicus Augustanus. Ejus *de infantum valetudine tuenda, curandis morbis.* FRANCOF. 1531. Germanice *Regiment der jungen Kinder* AUGSPURG 1474. fol. 1539. 8. HALLER (y).

ELIAS F. JUDA, Tiburtinus, Hebræus, fcripfit a. 1478. librum *de malis matricis & iis medendi modo* . . . HALLER (z).

ANT. CERMISON in *confiliorum med. conf.* 13. contra abortum. *Conf.* 14. contra partum difficilem. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* tract. VI. cap. 21. rubr. 21. de mola. Rubr. 28. 29. de regimine prægnantium. Rubr. 30. de præfervatione embryonis. Rubr. 32. de difficultate partus. Rubr. 34. de fecundinæ retentione. Rubr. 37. de regimine inflationis ventris post partum. Rubr. 41. de regimine fœtus mortui. Rubr. 42. de puerperarum regimine. WALTH. V. *pag.* 373.

ANT. BENIVENIUS *de abditis rerum causis* cap. 29. partus difficillimus unco & emolliente oleo expeditus. HALLER. V. *pag.* 362.

LUDOVICUS BONACIOLUS. Ejus *enneas muliebris* primum absque anno & loco in ITALIA in fol. prodiit, tum ARGENTINÆ 1537. 8. LEID. 1641. 12. Annus, quo fcriptus est libellus ignoratur; circa a. 1500. tamen prodiit, nam & LUCRETIÆ Estenfi dicatur, ALEXANDRI VI. filiæ, & nofter a. 1509. LEONICENI magiftri fui opera edidit. Deinde a. 1506. vel 1507. contra eum PONTICUS VIRUNNUS fcripfit. Huc faciunt capita de morbis gravidarum; alterum de abortu & mola; tertium de prima puerorum cura & dentitione. HALLER (a).

JOH. de VIGO in *practicæ* L. IV. cap. de extractione fœtus mortui ex utero. WALTH. V. *pag.* 270.

ALEXANDER BENEDICTUS in L. XXV. cap. 26. de partu difficili. Cap. 27. de fecundinis morantibus. Cap. 29. de caufis abortus. Cap. 30. de præfervatione abortionis. Cap. 31. ad partum mortuum extrahendum. Cap. 32. 33. medicamenta ad partum cuftodiendum; ad fœtum mortuum. Cap. 34. 35. 36. 37. 38. de mola & ejus cura.

(x) Ibid. pag. 466. (y) Ibid. pag. 466. (z) Ibid. pag. 467. (a) Ibid. pag. 488.

JACOBUS BERENGARIUS in *Iſagoge* uterus a patre & ab ipſo JACOBO feliciter reſectus. Utero per apoſtema rupto fœtus eductus. Fœtus extra uterum repertus, quem ulcus ruperit. HALLER. V. *vuln. capit.*

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. IX. cap. 11. de abortu. Cap. 13. de mola. WALTH. V. *pag.* 313.

JASON a PRATIS (ſ. Pratenſis) Zirikzeus Seelandus. Ejus *de uteris L. duo* prodierunt ANTWERP. 1524. 4. AMSTERDAM 1657. 16. Pleraque phyſiologici ſunt argumenti, ſed liber II. huc pertinet, qui ſit de victu a gravidis obſervando, de tuſſi fœminis prægnantibus moleſta. Caput pueri ſolicite velari vetat. Contra edacitatem & ingluviem. Cibi gravidis fœminis ſalubres, & integra de facultatibus alimentorum diſputatio. Cæterum ubique amat a præcipuo fine divagari.

Ejus *de pariente & partu L. obſtetricibus, puerperis, nutricibusque utiliſſimus.* ANTWERP. 1527. AMSTERD. 1657. 12. Victus parturienti opportunus. Vomitum in partu nocere. De obſtetricum officio. Omnem curam in eo ponit auctor, ut caput fœtus præcedat. Non debere puerum frigida lavari. Regimen, ut vocat, puerperæ, & varii morbi. Puerorum aliqui morbi.

Ejus L. *de arcenda ſterilitate & progignendis liberis.* ANTWERP. 1531. 4. AMSTERD. 1657. 12. Senilis confabulatio, non abſque jocis parum caſtis, & bona fruge caſſis. Ipſe 15. liberos genuerat, ſperabat plures. Conſilia parum fida, multa aliena de vitiis utriusque ſexus. Vampyrorum habet hiſtoriam, qui reviviſcant, cum uxoribus coeant, ut neceſſe ſit cor palo transfigere, cadaver comburere. HALLER (b).

EUCHARIUS RHODION, veriori nomine RÖSLIN. Ejus L. *der ſchwangeren Frauen u. Hebammen Roſengarten.* Celebre ſuo ævo opus, & pene claſſicum. Parvus libellus, frequentiſſime recuſus. Dedicatio data eſt anno 1513. Editionem tamen antiquiorem non potuit invenire celeberrimus HALLER (c), quam AUGUST. VINDEL. 1522. 4. deinde 1528. 4. 1532. 4. 1544. 8. cum CUBA BONACIOLO, & ALBERTO. Deinde 1551. 8. 1565. 8. *Hebammenbüchlein* FRANCOF. 1582. 8. 1603. 8. Latine *de partu hominis & quæ circa eum accidunt*, FRANCOF. 1532. 8. 1537. 8. 1544. 8. 1551. 8. 1563. 8. PARIS 1535. 8. Gallice vertente PAULO BIENASSIS *tr. de divers travaux & enfantemens des femmes*, PARIS 1536. 8. 1540. 12. 1563. 12. 1577. 12. Anglice vertit THOMAS RAYNOLD *the byrth of mankind*, LOND. 1654. 4. &c. Belgice 1559. 12. AMSTERD. 1667. 8. Compendium eſt obſtetricium, in quo primæ figuræ fœtus male in utero diſpoſiti reperiuntur, & auxilia propria docentur. Vix quidquam habet proprii: fœtum jubet quantum poteſt, in caput dirigere. Si omnino id non potuerit obtineri, tunc demum pedibus extrahere. Fœtum mortuum concidere, caput aperire, uncum

(b) Ibid. pag. 511. (c) Ibid. pag. 517.

cum injicere, forcipem adhibere jubet, caput disrumpere, vel incidere: fellam depingit puerperalem. Pars clinica formulas continet ad morbos fœminarum gravidarum, puerperarum, lactantium, & puerorum; ad vitandum abortum &c. Omnia omnino ad empiricorum saporem. HALLER.

OTTO BRUNFELS, Moguntinus, Poliater aliquamdiu Bernensis, vir laboriosus & diligens collector, quem mors ante diem maturioribus operibus eripuit, & qui præterea in varia se studia diffudit. Ejus *Weiber und Kinder Apothek I. Buch von Krankheiten der Weiber vom Haupt bis zu den Füssen. II. von Rath und Sorg bey Säuglingen und zarten Kindern.* ARGENT. . . . 4. absque anno. Medicamentorum collectitia farrago. HALLER (d).

JOH. STOCKERUS *praxis aureæ* L. I. cap. 50. de difficili partu. Cap. 51. de fœtus mortui & secundinarum exclusione. WALTH. V. *pag.* 374.

PETRUS de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XV. cap. 6. de his, quæ ab abortu præservant. Cap. 9. quæ partum facilitent. Cap. 10. de extractione fœtus mortui. Cap. 11. de secundinarum extractione. WALTH. V. *pag.* 374.

HIERONYM. CARDANUS *de causis & signis* &c. pag. 231. de fœtu mortuo; de abortu. WALTH. V. *pag.* 374.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 88. de mola. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit de partu, etiam difficili. HALLER. V. *pag.* 421.

SEBASTIANUS AUSTRIUS. V. *pag.* 421.

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de affectionibus infantum & puerorum.* VENET. 1537. 8. HALLER. V. *vener. morb.*

CAROLUS STEPHANUS in *dissectione partium corporis humani* PARIS 1545. fol. tria priora capita L. III. sunt de partu, quem etiam cæsareum describunt, tum difficilem, in quo omnino vetat pede fœtum prehendere. HALLER.

JOH. FERNELIUS in L. II. *de abditis rerum causis* PARIS 1548. fol. 1560. fol. BASIL. 1579. 8. FRANCOF. 1579. 8. &c. etiam de abortu agit. HALLER.

Idem in *universæ Medicinæ* L. VI. cap. 12. de partu difficili. Cap. 17. de abortu. WALTH. V. *pag.* 422.

NICOLAUS ROCHEUS. Ejus *de morbis mulierum curandis.* PARIS. 1542. 12. recus. in *muliebribus* BAUHINI & J. SPACHII. (Libellus, ut auctor ipse in præfatione fatetur, partim ex veterum Græcorum, Arabum, & Latinorum monumentis, partim experientia propria confectus). Omnino compilatio, & innumerabiles formulæ. Proprii nihil habet. HALLER (e). (Pag. 72.

(d) Ibid. pag. 527. (e) Ibid. T. II. pag. 64.

72. &c. procidentia uteri; pag. 81. &c. de mola; p. 111. &c. de scirrho uteri; p. 116. &c. de cancro uteri; p. 124. clausuræ muliebrium locorum; p. 126. &c. causæ sterilitatis; p. 152. &c. conceptus, fœtus generatio, imprægnatio; p. 172. &c. de abortu; p. 180. de victu & regimine gravidarum; p. 181. &c. de partu difficili; p. 196. de secundinis extrahendis; p. 201. de puerperæ cura.)

ANT. FUMANELLUS in tract. *de compos. medicam.* cap. 55. partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 375.

MARTINUS AKAKIAS, Catalaunensis, Professor Parisinus. Ejus *de morbis mulierum libri duo* exstant in collectione *Gynæciorum* BAUHINI & SPACHII edit. ARGENTINÆ 1597. fol. HALLER (f). In L. II. cap. 3. de diæta gravidarum; de mola. Cap 4. de abortu. Cap. 7. de officio obstetricis. Cap. 8. de secundinis. Cap. 9. de cura puerperarum. Cap. 12. de dolore puerperarum. Cap. 13. de difficultate partus. Cap. 15. de fœtu mortuo & corrupto abigendo. WALTHER.

GUALTHER HERMAN RYFF. Ejus *Hebammenbuch, s. schwangerer Frauen Rosengarten.* FRANKFURT 1545. fol. 1569. 8.

Ejus *Trostbüchlein von Schwangernüsse, u. Geburt des Menschen.* ZÜRICH 1554. . . HALLER. V. *pag.* 422.

LEONHARDUS FAVENTINUS. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. XI. cap. 29. de mola. Cap. 32. de abortu præcavendo. Cap. 34. signa & cura partus difficilis; suffitus fœtum mortuum excludens. WALTH. V. *pag.* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA in L. *de ossibus*... dolores intolerabiles fœminam quamdam passam esse narrat, quam qui sanavit medicus, putabat ossa pubis in partu disjuncta fuisse. Id fieri noster negat, & coccygem procul dubio secessisse. HALLER. V. *pag.* 6.

DIONYS. FONTANONUS in *practica* &c. L. III. cap. 22. de mola. Cap. 23. de regimine gravidarum. Cap. 24. de fœtus evocatione in difficili partu. Cap. 25. difficultatis partus curatio. WALTH. V. *pag.* 422.

JULIUS ALEXANDRINUS in *salubrium* &c. L. XXVII. cap. 2. de cura gravidarum. WALTH. V. *pag.* 642.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 60. de mola. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS. Ejus *de mensibus mulierum & hominis generatione.* VENET. 1556. 8. BASIL. 1556. 8. recus. & in *muliebribus* BAUHINI & SPACHII. Habet etiam alia mala muliebria. HALLER (g). V. *pag.* 350.

AMBROS. PARÆUS. Ejus *deux livres de Chirurgie, de la génération de l'homme & maniere d'extraire les enfans tant vivans que morts, du ventre de leur mere.* PARIS 1573. 8. Agit hic de cæsarea sectione in fœmi-

(f) Ibid. pag. 43. (g) Ibid. pag. 44.

fœmina mortua, quam non putat superstite vita posse tolerari. Hic primum in partu difficili utique jubet pedes adripere. Manum præeuntem brachiumve amputat. Uncos etiam depingit forcipemque scindentem ad dissecandum brachium. In *collectione operum* efficit librum XXIII., qui de generatione minime malus liber est. (Cap. 16. de instantis partus signis. Cap. 26. de fœtus tum vivi tum mortui extractione chirurgica. Cap. 28. de puerperarum cura. Cap. 29. 30. de causis abortus & difficilis partus. Cap. 38. de dolore post partum. WALTHER.) Ad extrahendam molam forceps tricruris. Prolapsus uteri. Pessos depingit. Uteri amputatio. Pedibus fœtum extrahebat. Molæ & instrumentum LEVRETIANI non dissimillimum pro extrahendis molis. Atretas manu curat. HALLER. V. *pag.* 301.

MATTHIAS CORNAX, Professor Vindobonensis. Ejus est *historia quinquennis fere gestationis in utero, & quomodo infans semiputridus resecto utero exemtus sit, & mater curata absque futura evaserit.* VENET. 1550. 4. &c.

Ejus *historia* II. *quod eadem fœmina denuo conceperit & interierit.* Ibid. . . . Utraque historia cum ejus *medicæ consultationis enchiridio* prodiit BASIL. 1564. 8. Putes partum fuisse ventralem; retenti fœtus ossa per ulcus circa umbilicum prodierant. Chirurgus dirigente MATTHIA abscessum aperuit, reliquias putridi fœtus exemit. Altera vice gravida interiit, cum parere non posset, neque administratione aliqua liberaretur. Aliud exemplum fœtus per 13. annos retenti, ÆGIDII de HERTOGHE. Aliud ACHILLIS GASSERI, fœtus retenti, & per chirurgum CLOESI excisi. HALLER.

AMATUS LUSITANUS in *curationum medicinalium centuria* I. *curat.* 27. de regimine gravidarum. *Curat.* 70. de dolore ventris post partum. In *cent.* V. *curat.* 34. ad partum difficilem medicamentum ex cinnamomo, myrrha, & croco. WALTHER. Ad expediendum partum nimis multum medicamentis tribuit. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 11. (vel 21.) de matricis affectibus: de mola & ejus cura, de difficili partu. WALTH. V. *pag.* 423.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* &c. L. III. sect. 10. cap. 15. de mola. Cap. 21. de abortu. Cap. 22. de extractione fœtus mortui, & secundinarum. Cap. 23. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 376.

DONATUS ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 114. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 376.

MIRON. Ejus *de infantum morbis.* TURON. 1553. fol. HALLER. Confer *pag.* 855.

JACOBUS RUFF, chirurgus Tigurinus. Ejus *de conceptu & generatione* L. VI. TIGURI 1554. 4. & in *collectione gynæciorum* BAUHINIANA & SPACHIANA. Fuse de obstetricum toto officio. Figuræ variæ fœ-

tuum male dispositorum: jubet autem puerum in caput dirigere, ad veterum sensum, etiam quando pedes præcedunt, nisi is puer valde exiguus fuerit. Ad fœtum mortuum educendum forcipe utitur, quam veteres dixerant, ipse depingit, satis ejus similem, qua nunc vulgo utuntur ad caput incuneatum expediendum.

Idem dedit etiam Germanice *Hebammenbuch darinn man die Heimlichkeit des weiblichen Geschlechtes erlernen kann.* FRANKF. 1580. 4. 1588. 4. 1600. 4. Belgice vertente MARTINO EVERARDO, AMSTERDAM 1670. 4. Parum a Latina editione differt, nisi quod Latina editio proprium de mensibus caput, Germanica vero libellum de morbis infantum continet. HALLER.

JOH. LANGIUS in *epistolarum* L. II. *epist.* 12. de regimine gravidarum. *Epist.* 30. de fœtus mortui excretione. *Epist.* 41. de obstetricum officio. WALTHER. Narratur ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fœtus, feliciter sanati. CARPUM, ut vocat, uterum elapsum ipse vidit resecare, felici eventu. HALLER. V. *pag.* 320.

FRANC. VALERIOLA in *observationum* &c. L. I. *obs.* 1. de mola. In L. V. *obs.* 2. de fœtu mortuo. WALTH. V. *pag.* 767.

J. B. MONTANUS. Ejus *opuscula de characterismis febrium, quæstio de febre sanguinis. De uterinis affectibus a* VALENT. LUBLINO *collecta.* VENET. 1554. 8. 1564. 8. Libellus *de uterinis affectibus* seorsim prodiit PARIS 1566. 12. & in *gynæciis* BAUHINI & SPACHII cum duodecim de eadem re consiliis. Generalia omnia, propriæ adnotationis nihil. HALLER. (h). V. *pag.* 424.

THADDÆUS DUNUS, Cardani discipulus, Locarnensis Helvetus transalpinus, ob religionem profugus, TIGURI in HELVETIA fere vixit. In *epistolis medicinalibus de oxymelitis facultatibus*, *curatione pleuritidis*, & *morborum articularium. De hemitritæo libellus. Miscellaneorum de re medica liber.* TIGURI 1555. 8. 1592. etiam de mola & uteri suffocatione. Fœtum mortuum de utero balneo depulit, in quo helleborus albus erat & cyclamen, tum dato dictamno.

Ejus *muliebrium morborum omnis generis remedia ex Dioscoride Galeno, Plinio, Barbaris & Arabibus collecta & disposita.* ARGENTOR. 1565. 8. Ad quemque muliebrem morbum remediorum census, ex veteribus compilatus, ordine alphabetico. HALLER (i).

ARTUS RIOUST & RAYMOND du MAS *E. semper utero gerenti medendum.* PARIS 1555. 4. HALLER.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. primus (ut putat celeber. HALLERUS) fœtum omnino pedibus jubet extrahere. Alii uteri morbi. V. *pag.* 801.

In

(h) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 76. (i) Ibid. pag. 71.

In LYCOSTHENIS editione JULII OBSEQUENTIS, BASIL. 1557. fol. fœtus retentos & de ulcere extractos reperias. HALLER.

BALDUINUS RONSSEUS. Ejus *de hominis primordiis & infantum morbis.* LOVAN. 1559. 8. LEID. 1594. 8. De conceptionis instrumentis, de sterilitatis remediis, de præcavendo abortu, de suffocatione a matrice, mola, uteri inflammatione, de morbis puerperarum, lactantium, de morbis puerorum.

Ejus *miscellanea, s. epistolæ medicinales.* LEID. 1590. 8. 1618. 8. Minime illepidæ epistolæ, argumenti varii. Puer hydrocephalicus, cum partu edi non posset, ex viva matre, inciso ventre, fausto eventu ab auctore eductus. Fœtus retenti officula feliciter decedentia per biennium. In L. *de morbis mulierum*, cui alius est titulus *de vitæ humanæ primordiis*, una excuso, aliqua habet de partu difficili & cæsareo: illa ex veteribus. Uterum docet suffire. Ad fœtum mortuum extrahendum varia instrumenta. HALLER.

GEORGIUS PICTORIUS. Ejus γυναικοντις *Frauenzimmer, oder nützliches Büchlein, wie schwangere Frauen vor und nach der Geburt zu halten, und wie sie alle weibliche Zufälle besseren, und ableiten sollen.* FRANKFURT 1569. 8. 1593. 8. HALLER. V. *pag.* 1013.

JOD. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. II. 247. &c. (k) imprægnationis impedimenta, notæ, prægnantium incommoda, signa mortui in utero fœtus, abortus præsagia, difficilis partus. V. *pag.* 425.

ANTONIUS MARIA VENOSTA, Rhætus ex valle Tellina. Ejus *discorso generale intorno alla generazione e nascimento degli uomini.* VENEZIA 1562. 8. ANDREAM DORIA ait partu cæsareo editum fuisse. De partu naturali & difficili, de puerorum morbis. HALLER.

ANT. FRANCANTIANUS. V. *vener. morb.*

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. V. agit de puerorum morbis. HALLER. V. *pag.* 8.

GIOVANNI MARINELLI. Ejus *le medicine partenenti all' infermità delle donne.* VENEZIA 1563. 8. 1574. 8. 1650. 8. Gallice aucta a J. LIEBAULT, PARIS 1582. 8. 1609. 8. Germanice, vertente HIERONYMO MARTIO, AUGUST. VIND. 1587. 8. HALLER.

Cinq livres de la maniere de nourrir, & gouverner les enfans dès leurs naissance, de bien choisir une nourrice. 2. l'instruction de la sage femme, ou des accoucheuses. 3. la maniere de guerir les maladies des enfans. PARIS 1565. 4. HALLER.

STEPH. GOURMELEN in *Chirurgiæ artis ex* HIPPORATIS *& aliorum* &c. fœtum, potissimum mortuum, in pedes dirigit. HALLER. V. *pag.* 8.

(k) Edit. AMSTELODAM. 1745. 8.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. III. cap. 63. de fœtus retentione. Cap. 64. de partu difficili. Cap. 65. 67. de mola. WALTH. V. *pag.* 377.

CASPAR WOLFIUS edidit *Gynaciorum*, *s. de mulierum affectibus & morbis libros veterum & recentiorum*, *partim nunc primum editos*, *partim castigatos*. BASIL. 1566. 4. In hac collectione MOSCHION, EROS, BONACIOLUS & alii continentur veteres, in harmoniam redacti. HALLER.

Idem in *viatici novi* &c. cap. 62. de mola. WALTH. V. *pag.* 428.

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* in L. IV. fœtuum in materno utero mortuorum exempla, quorum aliqui per vulnus uteri, alii per abscessum sponte natum prodierunt, ut eædem fœminæ etiam ab eo apostemate pepererint. GREGORIUS HORST septimum librum adjecit, in quo iterum putridi fœtus per annum in utero gesti historiæ. De partu cæsareo in utero prolapso. HALLER. V. *pag.* 578.

JACQUES DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. ossa pubis omnino discedere. HALLER. V. *pag.* 9.

LEONARDO FIORAVANTI in *tesoro della vita umana* L. IV. Ob partum difficilem incisa fœmina, læsa cum utero vesica, ut utrumque viscus abscessum pateretur, tamen a FIORAVANTO sanata. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYMUS MERCURIALIS. Ejus *prælectiones de morbis mulierum*. VENET. 1601. 4. curante COLUMBO, & cum C. BAUHINI *muliebribus*. Eorum L. II. est de partu. In L. IV. de prolapsu uteri agit. Mulier quæ fœtum mortuum aliquot annis gestaverat, quam noster molam figuratam utero gerere respondit. HALLER.

Idem de *morbis puerorum* L. I. cap. 4. de prægnantium cura. In L. II. cap. 1. de abortu & partu præmaturo. Cap. 3. de mola. WALTH. V. *pag.* 362.

Idem in *consiliorum* &c. *cons.* 10. pro muliere abortiente. *Cons.* 57. de periodico & statis temporibus facto abortu. *Cons.* 101. de abortu. WALTH. V. *pag.* 377.

J. LIEBAULT vertit & auxit librum J. MARINELLI *de infirmitatibus fœminarum*, titulumque fecit *de la santé*, *fécondité & maladies des femmes*. PARIS 1570. 8. 1582. 8. 1609. 8. corrigente & augente LAZARO PE. Deinde LION 1597. 8. Morbi fœminarum cum numerosis formulis. Vitia varia & virorum & fœminarum. Nutricum errores varii. Cura puerperarum. Subinde suas admiscet adnotationes. HALLER (1).

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. V. agit etiam de partu difficili, ubi monet se vidisse, fœtum ob capitis molem non potuisse edi. HALLER. V. *pag.* 10.

ADAM

(1) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 192.

Adam Lonicer. Ejus *Ordnung für die Hebammen.* Frankf. 1573. 8. Haller.

Horat. Augenius in L. *de embryone petrefacto Senonensi.* Venet. 1595. de fœmina gravida, cum signa partus evanuissent, incisa, in qua aperta uterus gangrænosus, rectum intestinum ulceratum, cum apertura per quam fœtus exierat Haller.

Idem in *epistolarum* &c. T. II. L. VI. cap. 8. quibus de causis abortus fieri contingat. In L. VII. cap. 576. de facilitando partu. Walther (Cæsaream sectionem in mortua fœmina fecit. Haller). V. *pag.* 427.

Æmilius Campolongus, Patavinus, Professor in patria schola, Galenicus, a. 1573. scripsit *theoremata de humana perfectione* &c. Pataviæ 4. Ejus autem *de vermibus, & uteri affectibus, deque morbis cutaneis tractatus* prodiit Paris. 1634. 4. edente Petro Bordelot. Leve certe & inutile opusculum. Nihil serium est in consiliis, quæ dat adversus partum difficilem. Haller (m).

Victor Trincavellus in *enchiridii medici* &c. L. XI. cap. 24. de partu difficili.

Idem in *consiliorum* &c. L. III. *cons.* 82. de abortu. Walth. V. *pag.* 378.

Dominicus Leonus in *artis medendi* &c. Sect. III. L. VI. cap. 12. de mola. Cap. 14. de abortu. Cap. 15. de partu difficili. Walth. V. *pag.* 378.

Laurentius Joubert. Ejus *discours populaires touchant la Medecine & le regime de santé* P. I. & II. Bourdeaux 1579. 8. 1587. 8. Avignon 1586. 12. Rouen 1601. 8. Italice Florent. 1592. Latine Antwerp. 1600. 8. Pars I. a. 1578. dicata est Reginæ Margaritæ Valesiæ. In L. I. Medicina contra vulgi præjudicium defenditur. Alter liber, liberiori quidem stylo scriptus, pertinet ad generationem. In L. III. de graviditate. In L. IV. de partu. In L. V. de lactatione, quam a matre severe exigit (n). Negat ossa pubis discedere ut fœtui viam aperiant, & superstitiosa aliqua auxilia deridet, quibus mulierculæ parturientes fœminas conantur adjuvare. Haller. V. *pag.* 631.

Omnibonus Ferrari. Ejus *de arte medica infantum* L. IV. *duo de tuenda eorum sanitate, duo de morbis.* Brixiæ 1577. 4. 1598. 4. Lips. 1615 4. Ejus *de arte medica infantum aphorismorum particulæ tres.* Brixiæ 1577. 4. Witteberg. 1604. 8. Liber Veronæ datus. In L. I. de nutriendo fœtu agitur. Machina, cujus ope fœmina se ipsam exsugat. In L. II. cura pueri modo nati traditur, ubi malles auri folium cum primo lacte non præscriberet, quo sagarum maleficia averti putat. Lucernam porro in-

(m) Ibid. pag. 189. (n) Haller ibid. pag. 132.

infantum ita disponere docet, ne strabus fiat; morbum jam auctum curat lucerna in oppositum latus translata. In L. III. morbos habet etiam externos. Frenulum linguæ non bene jubet lacerare. Calculus vesicæ, herniæ, ambusta, hydrocephalus internus & externus, ejusque incisio. In L. IV. porro morbi. HALLER (o).

JOH. RIOLAN in *particularis med. meth.* Sect. IV. tract. 2. agit etiam de mola, abortu, partu difficili, & fœtu mortuo in utero. WALTH. V. *pag.* 378.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS in *observationibus* meminit partus difficilis ab ossibus pubis introrsum gibbis. HALLER. V. *tumores.*

NICOL. PISO *de cognoscendis* &c. L. III. cap. 53. de mola. Cap. 55. de difficili partu. In partu non ossa pubis hiscere, sed coccygem retrorsum cedere. Cap. 56. de fœtus mortui extractione, de secundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 379.

RENE' THIONNEAU, medicus. Ejus *histoire etrange d'une femme qui a porté un enfant* 23. *mois & qui enfin a été tiré par le côté os a os.* TOURS 1580. 8. HALLER.

REMB. DODONÆUS in *observat. med. rarar.* cap. 49. de mola. WALTH. V. *pag.* 506.

ACHILLES PYRMINIUS GASSERUS, Lindaviensis, medicus Augustanus. Ejus *historia gestationis fœtus mortui in utero* prodiit cum R. DODONÆI *observationibus.* HALLER (p). Conf. *pag.* 9.

FRANCISCUS ROUSSET, medicus, vir insignis. Ejus *traité nouveau de l'hysterotomotokie, ou enfantement cesarien.* PARIS 1581. 8. Latine vertente C. BAUHINO, BASIL. 1582. 8. 1588. 8. *hysterotomotokiæ* titulo, tum 1592. 8. PARIS 1590. 8. FRANCOF. 1601. 8. cum titulo *exsectio fœtus vivi ex matre viva.* Reperitur etiam in *muliebribus* BAUHINI.

Ejus *assertio historica & dialogus apologeticus pro cæsareo partu.* PARIS 1590. 8. & cum editionibus posterioribus.

Ejus *schema palæocyematis, s. lithopædii Senonensis, i. e. fœtus lapidei viceoctennalis.* PARIS 1590. 8.

Ejus *brevis apologia pro partu cæsareo in dicacis cujusdam chirurguli theatralem invectivam.* PARIS 1598. 8. Posteriores libellos se non legisse ait celeberrimus HALLER, sed principem illam ὑστεροτομοτοκία egregium esse laborem, cordate & mascule scriptum, cujus eo seculo nihil prodiit simile. Primum ad incidendum vivæ matris utrum in difficultate pariendi insuperabili chirurgorum spem erigit, per exempla vulnerum & ulcerum uteri feliciter sanatorum, ipsius etiam incisionis uteri superstite matre institutæ. Modum etiam docet, quo id opus chirurgus adgredi possit. Propriam historiam habet uteri prolapsi, inversi, vinculo intercepti, exsecti. Uterum cauterio apertum

(o) Ibid. pag. 160. (p) Ibid. pag. 151.

apertum vidit J. ALBOSIUS. Nihil in tota incisione lædi, cujus violati magnum sit periculum. Exempla fœtuum, qui intra uterum contabuerunt, & quorum ossa aut per incisum uterum, aut per eundem abscessu apertum exierunt, gangrænæ demum uteri non feralis, & excisi uteri exempla. Esse, quæ post incisum uterum conceperint, pepererint; per pessum quæ conceperint. Pesso post sectionem uteri prolapsum impediri. Gastroraphiam veteribus non ignoratam, sed dudum obsoletam, deinde describit, ut peritonæi ingens a sectione cæsarea vulnus conservere possit.

Multa huic libro CASPAR BAUHINUS adjecit, vir illustris, etsi alio quam ad Chrirurgiam, sua studia convertit. Primum *appendicem* adjecit, in qua exempla sectionis cæsareæ in HELVETIA, & decimo jam seculo, denique nuper administratæ: vesicæ absque funesto eventu læsæ; uteri cum suo fœtu contabescentis, denique resecti, extracti per umbilicum fœtus, etiam in vaccis. Pessi aliqui.

Idem BAUHINUS edidit a. 1586. 4. 3. Vol. *collectionem muliebrium*, in qua MOSCHION, TROTULA, N. ROCHEUS, J. RUFF, MERCURIALIS, J. B. MONTANUS, ALB. BOTTONUS, FR. ROUSSET, ALBUCASIS capita aliqua, & MAURICIUS CORDÆUS reperiuntur. HALLER.

ALBERTINUS BOTTONUS, Professor Patavinus, clinicus, qui magnas divitias consecutus est, a. 1582. scripsit librum *de vita conservanda*, PATAVIÆ 4. Ejus vero *de morbis muliebribus* L. I. prodiit PATAVIÆ 1585. 4. 1588. 4. tum in *collectionibus muliebrium* BAUHINI & SPACHII. Ad morem veterum etiam de prolapsu uteri, & aliis ejus vitiis agit, ut in medicamentis totus sit. HALLER (q).

J. ALBOSIUS, medicus Senonensis, *portentosum lithopædium, s. embryum petrefactum urbis Senonensis* edidit SENON. 1582. 8. recusum cum FR. ROUSSETI *hysterotomotokia* BASIL. 1588. 8. AMSTERDAM 1622. 12. tum in BAUHINI & SPACHII *muliebribus*. Accessit SIMONIS PROVANCHERII *de eadem re opinio*. HALLER (r), qui fusius de his dixit in sua *Bibl. Anat.* T. I. pag. 252. 253.

RENE' BRETONNOYAU. Ejus *la generation de l'homme avec autres œuvres pratiques extraites de l'Esculape de R. P.* PARIS 1583. 4. HALLER.

JOH. MARQUARDUS in *practicæ theoricæ* &c. L. IV. cap. 14. de mola. WALTH. V. *pag.* 379.

PETR. SALIUS DIVERSUS in *curat. particul.* &c. cap. 22. rubr. 28. de regimine prægnantium. Cap. 29. de cura accidentium prægnantium. WALTH. V. *pag.* 380.

SCÆVOLA SAMMARITHANUS (GAUCHER de S. MARTHE). Ejus *pædotrophia* POEMA 1584. 1623. Gallice versum a ABELE de S. MARTHE,

(q) Ibid. pag. 235. (r) Ibid. pag. 235.

THE, & excusum cum titulo *maniere de nourir les enfans à la mammelle.* PARIS 1598. 8. HALLER (s).

JOH. HEURNIUS. Ejus *de gravissimis mulierum L. & de morbis novis & mirandis historia.* LEID. 1607. 4. Accessit *vita auctoris.* HALLER (t). Cap. 6. de mola. Cap. 7. de abortu. Cap. 8. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 380.

MAURITIUS CORDÆUS (des CORDES), Rhemensis, ex schola Parisina, edidit HIPPOCRATIS *librum de morbis mulierum* PARIS. 1585. fol. recusum in *gynæceis* BAUHINI & SPACHII. Fusissimus commentarius, cum nonnullis sed oppido paucis propriis adnotationibus (u). Fœminæ gravidæ ab equo percussæ uterus exulceratus est; & sceleton pueri exiit, servata est tamen fœmina, parcius tantum menstruata. Collectio sectionum cæsarearum. HALLER.

JACQUES GUILLEMEAU. Ejus L. *de la grossesse & accouchement des femmes, du gouvernement d'icelles, & moyens de subvenir aux accidens qui leur arrivent*, in collectione *operum* anni 1598. PARIS fol. primum apparuit, & seorsim deinde prodiit PARIS 1619. 4. 1620. 8. 1643. 8. Anglice *childbirth, the happy delivrance of women*, LONDON 1612. 4. Primus plenus post RUFFIUM de puerperio difficili liber. Atreta femina gravida, & iterum, quæ vaginam cicatricibus clausam habebat; huic speculo vaginæ ita dilatatum fœtus iter, ut feliciter pepererit. Balneo, & oleo ad ossa pubis illito, promotus partus. Quoties sanguis uberius erumpit, continuo puer educendus, pedibus comprehensis, etiamsi caput præcesserit. Hujus administrationis exempla dat feliciter susceptæ; tum mortui fœtus, quoties adstantis chirurgi auxilium repudiaverunt. Si vehementes convulsiones adfuerint, perinde fœtum oportere educere, ex BINETI consilio. Exemplum lacerati uteri, cum placenta violentius evelleretur. Uncus non admovendus, nisi de morte certi fuerimus. Cultellus ad aperiendum caput hydropicum, aut ventrem. Elapsum humerum gangrænosum amputat. Caput in utero relictum ut educatur, digito in os dato, admoto unco. Situs fœtus præposteri, & necessaria auxilia. Nunquam unico pede fœtus educendus. Si pedes & manus una prodierint, pedibus fœtum extrahere oportet, non dirigere in caput. Fœtus cum suo amnio in fœminæ utero retentus; subinde prolabens ovum eductum. Sectionem cæsaream se aliquoties feliciter administrasse, sed in mortua fœmina, nam in vivis quinque fœminis tentatam administrationem nunquam feliciter successisse, cum his ipse auctor manum adhibuisset. Inter morbos puerperarum & feminarum huc facit cancer FUCHSII medici Itali arte curatus: escharotico medicamento cancrum consumebat, deinde quod exustum erat resecabat. Prolapsus ani & uteri, pessi, vulnuscula a difficili partu accepta. Morbi infantum, etiam chirurgici. Palatum fre-

(s) Ibid. pag. 258. (t) Ibid. pag. 272. (u) HALLER ibid. pag. 193.

frequenter fiſſum vidit, funeſto eventu. Alterum pollicem reſecuit. Male ceſſiſſe frenuli reſectionem. HALLER. V. *pag.* 11.

SIMON PIETRE. Ejus *conſilium I. de facilitando partu. V. de renum abſceſſu.* Ejus *de tumoribus, qui ſpeciem ſtrumæ χαγκινώδεως præ ſe ferebant.* PARIS 1585. cum FERNELII *conſiliis.* HALLER.

JOH. CRATO in *conſilior. med.* L. I. *conſ.* 26. de præſervatione a mola. In L. V. *conſ.* 4. de gravidarum & puerperarum regimine. In L. VII. *conſ.* 91. de mola & ſterilitate. WALTH. V. *pag.* 380.

FRANC. CAPOCCIUS. Ejus L. *artis medicæ praxeos de morbis mulierum.* VICETIÆ 1586. 4. HALLER (w).

MARSILIUS CAGNATI in *variis obſervationibus* &c. Oſſa fœtus retenti per anum egeſta. HALLER. V. *pag.* 12.

GEORGIUS BERTINUS in *Medicinæ* L. IV. cap. 10. & L. XII. cap. 21. de mola. WALTH. V. *pag.* 12.

GERVAIS de la TOUCHE. Ejus *la trez haute ſcience de l'art & induſtrie naturelle d'enfanter contre l'imperitie des ſages-femmes.* PARIS 1587. 12. Multas mortes deberi imperitiæ obſtetricum. HALLER.

JOHANNES le BON. Ejus *therapia puerperarum*, in *Gynæciis* BASIL. 1587. 4. & in *collectionibus* SPACHII, & FRANCOF. 1589. 12. GENEV. 1635. 4. PARIS 1661.. Morbi gravidarum, puerperarum, immenſa vis formularum. HALLER (x).

ÆGID. HERON & J. LEURECHON *E. pueri per nutrices nutriendi.* PARIS 1589. 4. HALLER (y).

JAC. TRUNCONIUS de plebe S. STEPHANI. Ejus *de cuſtodienda puerorum ſanitate ante partum, in partu & poſt partum, de curandis eorum morbis ex* HIPPOCRATE, *quousque caninos dentes emiſerint*: *acc. tractatus de variolis & morbillis, & epiſtola de pravis febribus cum peticulis, quæ a.* 1590. & 1591., *per Italiam vagarunt.* FLORENT. 1593. 4. Obſtetricibus inſtituendis præfectus auctor; agit L. I. de cura gravidarum, & altero de partu. L. III. de infantis in manu nutricis cura. L. IV. morbi infantiles. HALLER (z).

PETRUS FORESTUS in *obſervat. & curat. medicinal* L. XXVIII. *de mulierum morbis.* LEID. 1599. 8. *obſ.* 32. 63. 76. 77. 78. de fœtu mortuo. *Obſ.* 58. de difficultate impraegnationis. *Obſ.* 60. 61. 62. 63. 64. de mola. *Obſ.* 66. de abortu. *Obſ.* 73. de periclitantibus in partu & egregie liberatis. *Obſ.* 76. 79. 80. de fecundinis retentis. *Obſ.* 81. de dolore poſt partum laborioſum: maximo cum ſucceſſu ſe exhibuiſſe decoctum chamæmeli in cerevifia. *Obſ.* 82. de ſymptomatibus puerperarum. WALTH. V. *pag.* 381.

EUST.

(w) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 267. (x) Ibid. pag. 266. (y) Ibid. pag. 288. (z) Ibid. pag. 2c9.

Eust. Rudius in *artis medicæ* L. II. Cap. 48. de mola. Cap. 60. de abortu. Cap. 61. ad partus difficultatem; ad fœtum mortuum. Walth. V. *pag.* 382.

Ambrosius Papen. Ejus *nöthiger Bericht von schwangern und gebährenden Frauen.* Magdeburg 1590. 8. Haller.

Hieronym. Capivaccius in *methodo practicæ Medicinæ* &c. L. IV. cap. 7. de mola. Cap. 8. de abortu. Cap. 9. de pariendi difficultate. Walth. V. *pag.* 382.

Hercules Saxonia in *Medicinæ practicæ* L. IV. cap. 30. de mola. Walth. V. *pag.* 362.

Johannes Wittich, Arnstadiensis. Ejus *tröstlicher Unterricht für schwangere und gebährende Weiber.* Leipz. 1591. 4.

Ejus *von der Unfruchtbarkeit der Weiber.* Ibid. 1594. 4. Haller (a).

Idem in *consiliis* &c. aliqua habet chirurgici argumenti ad partum difficilem. Haller. *Consil.* 56. de abortus causis. *Consil* 57. de præservatione abortus futuri. *Consil.* 58. in difficili partu. Walther. V. *pag.* 383.

J. Bauhinus. V. *pag.* 1058.

Saugender kreissender Wöchnerinnen Unterweisung, sammt einem Verzeichniss gesunder und ungesunder Speisen und Trank. Halæ 1591. 4. Haller (b).

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 97. &c. quo fœtus mortuus ex utero extrahatur; de secundinis retentis extrahendis. Walther. Partum Agripparum habet pro vitioso. Non valde curandum esse de retentis secundis, nam per anum abscedere. Haller. V. *pag.* 302.

Guil. Fabricius vulgo Hildanus in *observat. chirurg. centuria* I. *obs.* 67. ex scirrho matricis difficultas pariendi, & post diuturnos dolores uterus ruptus. In *cent.* II. *obs.* 50. de abortus causa. *Obs.* 51. de fœtu mortuo sine symptomatibus in utero retento. *Obs.* 52. de mola fœtum comitante. *Obs.* 53. de mola aquosa. *Obs.* 54. mulier septimo mense molam enixa, nono mense fœtum peperit incolumem. *Obs.* 55. de ingenti mola. (Forceps dentata ad extrahendum fœtum. Haller). In *cent.* III. *obs.* 57. matrona parturientium doloribus vehementibus correpta intra 24. horas mortua. Walther.

Cum hac *centuria* III. prodiit, teste Lindenio, Michaelis Doering epistola *de nova herniæ uterinæ, atque hanc subsequentis partus cæsarei historia.* Responsum ad eam epistolam Hildani. Recus. in operibus omni.

(a) Ibid. pag. 139. (b) Ibid. pag. 300.

omnibus. Sectionem cæsaream probat. Mors ex scirrho uteri, qui partum impedivit. De secunda retenta. Ab ea mors. Cum ea uterus evulsus. Fœminæ prægnantis demortuæ uterum utique incidi debere. Vivere sæpe fœtum maturum etsi mortuus videtur. JOHANNIS MARCHANDET historia fœtus retenti & putridi per umbilicum excisi.

Idem FABRICIUS in *observat. chirurg. cent.* IV. de utero in partu rupto, cum brachium esset elapsum. Ab avulsa secunda protractus uterus. Una prodiit *epistolarum ad amicos, eorumque ad ipsum centuria.* Uterus in partu ruptus. Fœtus quadriennio gestatus.

Idem in *cent.* VI. utique ossa pubis in partu disjungi, & ilium ossa a sacro. HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS. Ejus *gynæciorum L. de mulierum, virginum, viduarum, sterilium prægnantium, puerperarum & nutricum morbis communibus.* BASIL. 1586. 4. & in BAUHINI *collectione.* Tum MADRIT. 1594. fol. 1604. fol. & in *gynæciis* SPACHII, tum VENET. 1602. FRANCOF. 1608. fol. Fusissimum & verbosissimum opus, Tomum IV. constituit operum. HALLER (c). V. *pag.* 383.

CHRISTOPHORUS MEURER. Ejus *de mola.* LIPS. 1594. 4. HALLER (d).

BARTH. PERDULCIS (PERDOULX medicus Parisinus, qui obiit a. 1605.) & PETR. PONÇON *E. lac nutricis puero medicamentum optimum.* PARIS 1595. 4. HALLER (e).

SEVERINUS PINÆUS in libro *de virginitatis & conceptionis notis*, sive potius in altero libro una edito *de partu naturali mulierum.* PARIS. 1597. 8. coccygem negat quidquam facere ad faciliorem partum, fœtum enim, qui eo pertigit, periculum omne superasse: sed os utique ilium a sacro, & dextrum os pubis a sinistro divelli. Partum difficilem se vidisse, ab ossis pubis præter naturam eminente apophysi natum. De varietate partuum laboriosorum. Cartilaginem ossis pubis interpositam ante partum moliri. Exemplum luxatorum ossium pubis & facile mobilium, ostendente JACOBO d'AMBOISE, medico & chirurgo. HALLER.

FELIX PLATERUS. Ejus *de mulierum partibus generationi dicatis: accesserunt curationes aliquot affectuum partibus his accidentium.* In *gynæciis* SPACHII reperitur, nam in BAUHINIANIS icones quidem genitalium partium reperiuntur, non vero morbi. HALLER (f).

Idem in tract. *de doloribus* cap. 13. de doloris post partum cura.

Idem in *observationum* &c. L. I. pag. 211. &c. Fœtus in partu mortuus, & in matre vivente per quinque menses retentus; fœtus mortuus matre vivente exsectus. Partus mortuus viva matre consumtus. In L. III. pag.

 698.

(c) Ibid. pag. 185. (d) Ibid. pag. 303. (e) Ibid. pag. 319. & 375. (f) Ibid. pag. 252.

698. &c. de mola; de variis abortus causis, de regimine puerperarum & fœtus. WALTH. V. *pag.* 385.

ISRAEL SPACHIUS. Ejus *gynæciorum libri*, in quibus LUDOVICI MERCATI & M. AKAKIA *muliebria* accesserunt ad *gynæcia* BAUHINI, prodierunt ARGENTOR. 1597. fol. HALLER.

DAVID HERLIZ, Zizensis. Ejus *de cura gravidarum oder gründlicher Unterricht von den schwangeren Frauen, Kindelbetterinnen, was ihnen vor und nach der Geburt zu wissen vonnöthen sey, dadurch sie für allerley Krankheiten verwahret werden können. It. von etlichen beschwerlichen Gebrechen junger Kinder.* LEIPZ. 1597. 8. Alt STETTIN 1610. 4. 1612. 4. 1618. 4. MAGDEB. 1613. 4. Latine *de cura providarum puerperarum & in partu.* ANCLAM 1584. 8. 1623. 4. STETTIN 1628. 8. HALLER (g).

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* &c. L. VIII. pro partu cæsareo. HALLER. V. *pag.* 591.

JACOBUS MARCHANT. Ejus *declamatio in* FRANCISCI ROSSETTI *apologiam de cæsareo partu.* PARIS. 1598. 8. HALLER.

Tröstlicher Unterricht für schwangere und gebährende Weiber. LEIPZIG 1598. . HALLER. (An opus est JOHANNIS WITTICH *pag.* 1106.)

FRANCISCUS PUEZ CASCALES. Ejus *de morbis puerorum.* MADRIT. 1600. 4.

Ejus *de affectibus mulierum, una de morbo vulgo garottillo & duabus quæstionibus de gerentibus utero & de fasciatione.* Ibid. 1666. 4. HALLER (h).

FRANCISCUS RANCHIN in *opusculis medicis* habet tractatum *de morbis puerilibus.*

Ejus *tractatus duo posthumi*, quorum prior est *de morbis ante partum, in partu & post partum.* LION 1645. 8. De partu difficili aliqua; de fœtus extractione, & pro partu cæsareo, etiam in viva matre tentando. HALLER. V. *pag.* 315.

JOH. SCHENK in *observationibus raris* &c. etiam de partu difficili. Partus cæsareus. Copiosi pessi. Uteri excisi exempla. HALLER. V. *pag.* 16.

TOBIAS CNEULIN in iisdem SCHENKII *observationibus* &c. de partu difficili ab elapso brachio.

PETR. QUENZ, Friburgensis Helvetus, ibid. de ossis per abscessum uteri felici eventu elapsis.

LAU-

(g) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 237. (h) Ibid. pag. 338.

LAURENTIUS SCHOLZ ibid. In fœmina orthostadia uterus & vesica lapidea.

ESAIAS MEICHSNER ibid. Uterus excisus.

J. FRANCIS. HILDESIUS (HILDESHEIM) ibid. exempla uteri excisi. HALLER.

ALEXANDER MASSARIA. V. *pag.* 384.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* sect. III. cap. 15. de fœtus vivi & mortui extractione. Cap. 18. de fœtus vivi & mortui exsectione; de extractione secundinarum. WALTH. V. *pag.* 384.

J. ZECCHIUS in *consult. med.* &c. *conf.* 68. de secundinis relictis. (Secundas resides borace vult expellere. HALLER.) *Conf.* 86. & 94. de abortu. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 10. de signis conceptionis & regimine. Cap. 13. remedia ad molam. Cap. 14. & 15. abortus causæ, signa, & præservatio. Cap. 17. de partu difficili. Cap. 18. de cura parturientium. Cap. 19. remedia ad secundinas expellendas. WALTH. V. *pag.* 384.

FRIDERICUS BONAVENTURA, Urbinas. Ejus *de natura partus octimestris adversus vulgarem opinionem libri* X. FRANCOF. 1601. fol. Sed priorem editionem dari merito suspiceris, cum VENETIIS jam a. 1600. fol. eodem cum titulo prodierit compendium eorum, quæ libris decem de eadem quæstione disputantur. Cæterum in immenso opere noster passim alias pathologicas & clinicas partes artis medicæ adtingit. In L. IX. agit de abortu. HALLER (i).

GUIL. LESCAILLON & ROMAN du FEU *non E. nutricis menstruatæ lac infanti sanum.* PARIS. 1601. 4. HALLER (k).

JOH. HILTEBRAND. Ejus *Unterweisung für die Hebammen und schwangeren Frauen.* INGOLSTATT 1601. 4. HALLER.

SCIPIO de MERCURIIS (MERCURIO) Romanus, ARANTII discipulus, peregrinator, ad magnum senium pervenit. Ejus *degli errori popülari d'Italia.* VENEZIA 1603. 4. Senis facundum & verbosum opus. In L. V. errores prægnantium & parturientium. In L. VI. errores obstetricum, nutricum, & eorum, qui puerorum curam gerunt. FLORENTIÆ puero semper, uti natus est, nucham aduri, ad epilepsiam avertendam. HALLER (l). Conf. *pag.* 508.

Ejus *la commare o ricoglitrice.* VENEZIA 1604. 4. 1607. 4. 1620. 4. MILANO 1618. 8. Auctius VENET. 1642. 4. cum tr. *de colostro*; tum VERON. 1642. 4. 1652. 4. 1662. 4. Germanice vertente (& augente ac emendante) GODOFREDO WELSCH *Kindermutter oder Hebammenbuch* LIPS. 1652. 4. WITTEBERG 1671. 4. Auctor ARANTIUM anno 1568. audive-

Aaaaaaa 3

(i) Ibid. pag. 345. (k) Ibid. pag. 349. (l) Ibid. pag. 264.

diverat, a. 1571. in GALLIA peregre abfuerat, inde PATAVII vixit, tum PESCARIÆ & CENTUM VALLIBUS. Partus difficiles figuris exprimit: in caput dirigere jubet, etiam quando pes præivit, partumque, in quo pedes præcedunt, habet pro valde difficili, neque utroque pede fœtum extrahit, nisi quando omnino non poteſt aliter. Partuum cæſareorum felicium exempla refert, quem commendat & deſcribit. Fœminas poſt eum partum concepiſſe & peperiſſe. Varia alia mala fœminarum & puerorum. Verboſus auctor. Editor VELSCHIUS non inutilia addidit, ruptæ etiam vaginæ exemplum. Conſilium impoſſibile repudiat, quo obſtetrix fœtum jubetur in caput dirigere, & pedibus ſuadet extrahi. HALLER.

RODER. a CASTRO, Luſitanus, ex ſchola Hiſpanica, qui HAMBURGI medicinam fecit. Ejus *de univerſa mulierum* (m) *medicina opus abſolutiſſimum* L. IV. HAMBURG 1603. fol. 1604. fol. COLON. 1603. fol. 1662. 4. Omnino diverſum opus eſt a STEPHANI RODERICI Caſtrenſis opere *de natura muliebri.* Galenicus ſcriptor multas cum MERCATO lites agitavit. Superſtitioſus idem, qui feneſtris apertis partum hærentem ſperet expediri. HALLER (n). Pars II. huc ſpectat, quæ practica eſt, & in qua agitur de atretis, de morbis uteri, de partu difficili, de cæſareo partu, de mammarum malis. HALLER.

CLAUD. DEODATUS in *panthei* &c. L. III. cap. 26. de uteri affectibus: medicamenta partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 385.

MARCUS ANTONIUS ULMUS. Ejus *uterus muliebris, de indiciis cognoſcendi temperamenta uteri vel partium genitalium mulieris* L. I. BONON. 1603. 4. HALLER (o).

ZACHAR. BELIN a BELLEFORT. Ejus diſp. *de ſterilitate mulierum.* BASIL. 1604. 4. HALLER (p).

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. IV. tract. 2. parte 2. cap. 2. de mola. Cap. 3. 4. de abortu & cura gravidarum. Cap. 5. 6. de partu vitioſo difficili. Cap. 8. de torminibus a partu. Cap. 9. de cura puerperarum. WALTH. V. *pag.* 386.

JOH. VARANDÆUS. Ejus *de morbis mulierum* L. III. a PETRO JANICH editi HANAU 1619. 8. GENEV. vel MONSPEL. 1620. 8. Gallice vertente J. B., PARIS 1666. 8. HALLER (q). In L. II. cap. 3. 4. de regimine gravidarum. Cap. 5. de mola. Cap. 6. de abortu. Cap. 7. de partu difficili; de fœtu mortuo; de doloribus poſt partum; de ſecundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 1014.

JOH.

(m) Confer *pag.* 363. ubi ex Bibliotheca HALLERI chirurgica ſcripſi: *de univerſa morborum medicina*, ſed video nunc errorem eſſe typi. (n) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 320. (o) Ibid. pag. 363. (p) Ibid. pag. 369. (q) Ibid. pag. 386.

Joh. Hucher, Cancellarius Universitatis medicæ Monspeliensis. Ejus *de sterilitate utriusque sexus* L. IV. Genev. 1609. Accessit L. I. *de diæta & therapeia puerorum.* Ibid. 1610. 8. Haller.

Theod. Baronius *de operationis mejendi* &c. L. II. pedibus fœtum optime extrahi. Incontinentiam urinæ partui laborioso sæpe vidit successisse. Haller. V. *pag.* 435.

Joh. Hieronym. Pulverinus in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 93. de mola. Cap. 95. de abortu. Cap. 96. de difficili partu. Walth. V. *pag.* 435.

Petr. Pigraus in *epitome* &c. fœtum optime pedibus extrahi. Haller. V *pag.* 17.

Louise Bourgeois, deinde Boursier, obstetrix regia. Ejus sunt *observations divers sur la sterilité, perte de fruit, maladies des femmes & enfans nouveaux nés.* Paris 1609. 8. 1626. 8. 1642. 8. Germanice Francof. vel Hanau 1628. 8. Belgice Delft. 1658. 8. Liber II. prodiit Paris 1642. 8. L. III. Ibid. 1644. 8. sed privilegium est anni 1625. Ordinem non laudes, neque nimiam, quam arcanis medicamentis tribuit fidem: in encheiresi etiam parcior est. Non ideo nihil laudes. Experta enim mulier, neque inficeta, eventus rariores non paucos adnotavit, consilia dedit minime mala, Paræi usa lectionibus. Tactu ad explorandam graviditatem utitur, non tamen satis curiose. Consilium ei tribuit J. Astruc, quod ex primis dederit, ut continuo fœtus educatur, quando sanguinis de utero jactura urget. Non rumpendas membranas, ut aquæ emittantur, neque extrahendas secundas, nisi periculum adsit. A rudiori deligatione ulcus uteri. A fasciis capita puerorum Parisiis longiora reddi. Ut brachium trahat puer, frigida imbuendus. Inter malos situs pessimus est, in quo umbilicus procedit. A lapsu dilatatum os uteri. Multa de abortu. Herniam uterinam vidit. Calculum de vesica ipsa extraxit, tenacula usa. Umbilicum nodo constrictum vidit. Hæc in primo libro. In L. II. observationes rariores. Fœtum brachium de utero emisisse, retraxisse, duobus ab inde demum mensibus partu fuisse editum. Ab imperito chirurgo interfecta unco mater. Lithopædium Senonense vidit. Mors a *falso germine* partum impediente. Cæterum fere in medicamentis tota est.

Ejus *apologie contre le raport des medecins.* Paris 1623. 8. Germanice Francof. 1629. 4.

Ejus *le secrets de* L. Bourgeois. Paris 1635. 8. Secreta sunt ad omnis generis morbos, adque alias artes & rem coquinariam.

Ejus *instruction pour ma fille.* Paris 1642. 8. De regenda valetudine fœminarum, prægnantium, puerperarum. Haller.

Ru-

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 54. de fœtu inte ficiendo. Cap. 87. partum facilitantia. WALTH. V. *pag.* 352.

GUIL. LUSSON & SYMPH. HAUTIN *E. mola sui ablationem indicat.* PARIS 1609. 4. HALLER (r).

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

HENNINGUS ARNISÆUS, Professor Helmstadiensis & incisor, inde Professor Hafniensis, in *observationibus aliquot anatomicis* FRANCOF. ad VIADR. 1610. 4. 1641 12. inque *disquis. de partus humani legitimis terminis* FRANCOF. 1611. 12. habet de partu, deque hiscentibus ossium pubis & ilium aliqua. HALLER.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. IV. WITTEBERG 1631. 4. 1648. 4. PARIS 1633. 4. morbos mulierum, etiam mammarum, puerperii & infantum habet. HALLER (s). V. *pag.* 17.

JACQUES FONTAINE. Ejus *deux paradoxes apartenans à la Chirurgie, le premier contenant la façon de tirer les enfans du ventre de leur mere par la violence extraordinaire. L'autre est sur l'usage des ventricules du cerveau.* PARIS 1611. 12. Jubet pedibus fœtum extrahere. HALLER.

JEAN MARCHANDET. Ejus *histoire memorable advenue en Franche-Comté, d'une femme qui a produit un enfant par le nombril aprez avoir porté* 25. *mois & demi.* LION 1611. 12. HALLER.

MICH. DOERING. Ejus *de herniæ uterinæ atque hanc justo tempore subsequentis partus cæsarei historia.* WITTEBERG 1612. 4. HALLER. Conf. *pag.* 1106. apud GUIL. FABRICIUM.

J. RUD. SALZMANNUS. Ejus *epistola ad* HORSTIUM *de fœmina, cui, cum nequiret parere, ab obstetrice rupta rudi adtrectatione vagina est, sanata tamen*; historiola suspecta videtur. Ita HALLER. V. *pag.* 711.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. medicar. centuria* I. *cur.* 88. de abortu. *Cent.* II. *cur.* 7. symptomata varia abortum insecuta. *Cent.* III. *cur.* 68. abortus cum magno profluvio sanguinis. WALTHER. V. *pag.* 352.

THOMAS COBER. V. *pag.* 752.

GREGORIUS HORST (idem qui *pag.* 1100. apud MARCELL. DONATUM.) Ejus *observationum medicinalium L. quatuor posteriores de morbis mulierum, morbis contagiosis & malignis, doloribus partium externarum & chirurgicis casibus.* ULM. 1628. 4. NÜRNBERG 1637. 4. HALLER (t). V. *pag.* 276.

JOACHIM OELHAFEN. Ejus *de partibus abdomine contentis.* GEDAN. 1613. 4. Uterus ex hernia gravidæ elapsus, fœtus feliciter excisus. HALLER.

THEOD.

(r) Ibid. pag. 411. (s) Ibid. pag. 392. (t) Ibid. pag. 380.

THEOD. COLLADO in *adversariis* &c. cap. 86. de partu difficili. Cap. 87. de secundinis morantibus. WALTH. V. *pag.* 353.

PETRUS PAAUW in *primitiis anatomicis* &c. coccygem in partu retrorsum cedere. Non discedere pubis ossa in partu, nisi violentus sit. HALLER. V. *oss. morb.*

J. ANDR. CAMMERER. Ejus *Bericht wie sich schwangere Weiber zu verhalten.* NURNBERG 1615. 8. HALLER (u).

CHRISTOPH. FUNCCIUS. Ejus disp. *de sterilitate muliebri.* BASIL. 1615. 4. HALLER (x).

J. MAUNOIR & ROB. TULLOUE *E. ex tenesmo abortus.* PARIS 1615. 4. HALLER (y).

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 35. de abortu. *Cons.* 42. ad facilem uteri gestationem. *Cons.* 100. de mola. *Cons.* 102. ad impediendum abortum. WALTH. V. *pag.* 387.

Ejus L. *de mulierum & virginum morbis.* PARIS 1643. 4. Vix quidquam ad Chirurgiam facit, præter caput de uteri prolapsu. HALLER.

FRANCISCUS JOEL. Ejus *operum omnium* T. IV. *s. practicæ* L. V. VI. VII. VIII. IX. X. *de morbis hepatis, renum, vesicæ, genitalium, mulierum, puerorum, & externarum partium* edente MATTHÆO BACMEISTER, Professore Rostochiensi. LAUREMBURG. 1622. 4. HALLER (z). V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 4. cap. 33. de mola; de partu difficili. Cap. 35. de abortu. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 15. de partu difficili; de secundinis & fœtu mortuo extrahendo. WALTH. V *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. XV. cap. 16. de morbis gravidarum. Cap. 18. de partu difficili. Cap. 23. de torminibus a partu.

Idem in *observat. centuria* I. *obs.* 93. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 388.

In *quæstionibus medicis* Monspeliens. a. 1617. 4. LAUR. COUAN an in biennali gravidarum gestatione cæsarea sectio. HALLER.

MELCH. SEBIZ in *manualis* &c. T. II. parte 5. sect. 4. cap. 2. de iis, quæ gravidis ante partum eveniunt; de causis difficilis partus. Cap. 4. &c. ad aquarum effusionem, ad sanguinis profusionem, ad partum difficilem,

(u) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 447. (x) Ibid. pag. 447. (y) Ibid. pag. 449. (z) Ibid. pag. 285.

lem, ad infirmitatem infantis in utero, ad abortum, ad molam. WALTH. V. *pag.* 364.

Ejus *historia fœminæ, quæ ventrem supra modum tumidum gestavit ultra decennium & tum hydrope uterino, tum molis carnosis* 76. *fuit conflictata.* ARGENT. 1627. 4. (a).

AMANDUS POLANUS. Ejus *quæstio, num chirurgo liceat salva conscientia fœtum enecare ut matrem servet,* prodiit cum HILDANO, OPPENHEIM 1619. 4. HALLER.

CHR. FINK. Ejus disp. *de sterilitate muliebri.* HELMST. 1619. 4. HALLER (b).

GABRIEL ILDEFONSUS. Ejus *de viri & fœminæ comparanda fœcunditate.* VILLA BRANIANA 1620. 4. HALLER (c).

HERMANNUS CORBEUS. Ejus *gynæciorum, s. de cognoscendis, præcavendis curandisque præcipuis mulierum adfectibus* L. II. FRANCOF. 1620. 8. HALLER.

CHARLES GUILLEMEAU, chirurgus, JACOBI filius. Ejus *tr. des abus qui se commettent dans les procedures de l'impuissance des hommes & des femmes.* PARIS 1620. 8. cum patris *tr. des accouchemens.* Contra congressum; rem turpissimam & inutilem esse, cum in fœmina exosa nemo vir sit: ad paternum etiam librum morbos aliquos adjecit. HALLER (d).

DAV. STEGMANN. Ejus *de difficultate partus.* BASIL. 1620. 4. HALLER.

PAULUS ZACCHIAS in *quæst. medico-legal.* L. III. tit. 2. *quæst.* 9. mulierem peperisse, aut abortum fecisse, quomodo cognosci possit. Tit. 3. *quæst.* 10. prægnatio simulata quomodo cognoscenda. *Cons.* 2. de graviditatis signis. *Cons.* 90. de partu difficili. In L. IV. tit. 6. *quæst.* 7. de erroribus commissis circa abortum. Tit. 11. *quæst.* 12. de erroribus obstetricum. In L. VIII. tit. 2. *quæst.* 4. sectio cæsarea quatenus admittenda. WALTH. V. *pag.* 599.

EPIPH. FERDINANDUS in *centum historiis* &c. Mater & fœtus perierunt, cum manus præivisset, & reposita fuisset, partusque naturalis successisset. HALLER. V. *pag.* 354.

ANT. ROBIN & EL. BEDA *E. lac nutricis a viri consuetudine deterius.* PARIS. 1621. 4. HALLER (e).

HENR. ab HEERS in *observat. med.* &c. *obs.* 14. fœtus caput in cauda ex nimia tractione obstetricis in utero relictum. *Obs.* 15. de abortu. WALTH. V. *pag.* 364.

JAC-

(a) Ibid. pag. 417. (b) Ibid. pag. 489. (c) Ibid. pag. 492. (d) Ibid. pag. 493. (e) Ibid. pag. 501.

JACQUES BURY, chirurgus. Ejus *le préservatif de l'homme, & secours des femmes en travail d'enfant.* PARIS 1623. 8. cum figuris. Nihil habet proprii. De sterilitate ejusque caussis & curatione, victu gravidarum & puerperarum, abortu impediendo, medicamentis partum promoventibus, lacte augendo, nonnullis puerorum curandis morbis. HALLER (f).

PETR. GIRARDET & JAC. JOUVAIN *E. prægnantibus duriores mammæ præstant gracilibus.* PARIS 1623. 4. HALLER (g).

PHILIPP. HOECHSTETTER in *raris observationibus* &c. exemplum sectionis cæsareæ, mortuo fœtu, feliciter perfectæ. HALLER. V. *pag.* 19.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* XX. *part.* 50. fœtus in utero putrefactus exclusus per abdominis fistulas. *Part.* 51. fœtus exclusus per apostema umbilici. *Part.* 52. fœtus exclusus per vulnus circa regionem umbilici. *Part.* 53. fœtus exclusus paulo supra inguina. *Part.* 54. fœtus exclusus per anum. ALBERTI. V. *pag.* 19.

LOUIS de SERRES. Ejus *discours de la nature, causes, signes de la conception & de la sterilité.* LYON 1625. 4. HALLER (h).

PHIL. SALMUTH in *observationibus medicis* &c. Uterus in partu ruptus. HALLER. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœa* &c. L. I. cap. 19. de affectibus matricis: de regimine prægnantium; de partu difficili, de fœtu mortuo; de partu cæsareo. WALTH. V. *pag.* 389.

DAVID HALEZ. Ejus *curatio gravidarum, puerperarum & infantum.* STETTIN 1628. 8. HALLER.

PETR. PIJART. & NIC. HELIOT *E. lac recens recenti puero bonum.* PARIS 1628. 4. HALLER (i).

LAURENTIUS STRAUS, Professor Giessensis. Ejus disp. *de suffocatione uterina.* GIESS. 1628. 4.

Ejus *resolutio observationis singularis Mussipontanæ fœtus extra uterum in abdomine retenti tandemque lapidescentis.* DARMSTADT 1661. 4. In hoc fœtu, quem posteriores scriptores in dubium revocaverunt, illustrandum tota scriptorum cohors incubuit. Noster analoga exempla collegit, fœminæ etiam, quæ exiguum embryonem peperit, sed involucro adeo duro & spisso tectum, ut vix novacula dividi posset. Adjectæ sunt CONRINGII, FAUSII, SEBIZII, C. SPONII, J. G. VOLCAMERI sen., J. M. HOFMANNI, J. JAC. WEPFERI, G. SEGERI dissertationes, & uberior J. DAN. HORSTII.

(f) Ibid. pag. 515. (g) Ibid. pag. 517. (h) Ibid. pag. 541. (i) Ibid. pag. 568.

Rediit integra *collectio s. historia Mussipontani extra uterum in abdomine reperti & lapidescentis.* FRANCOF. 1669. 4. nunc cum integris libellis ANTONII DEUSING *secundinis & vindiciis*, HONORATI MARIÆ LAUTIER, demum J. CHRISTOPH. EISENMENGER, scriptis, quo novissimo libello etiam exemplum uteri hydropici perfecte clausi, & steatoma enorme ovarii describitur. HALLER (k).

ALF. a CARANZA. Ejus *de partu naturali & legitimo* &c. LION 1629. 4. HALLER. Vide *Bibl.* HALLERI *anatom.* pag. 367.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum princip. hist.* T. I. L. III. *hist.* 15. de mola. *Hist.* 17. de fœtu mortuo & putrido. In T. II. L. III. cap. 15. de regimine prægnantis. Cap. 18. de regimine puerperarum. Cap. 19. de secundina relicta. Cap. 20. de torminibus a partu. In L. V. cap. 16. de mola, *Obs.* 3. mola in utero duodecim annos perdurans.

Idem in *praxis medicæ admirandæ* L. II. *obs.* 144. de gravidarum cura. *Obs.* 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. de mola. *Obs.* 157. 158. remedia ad partus facilitandum. *Obs.* 163. fœtus mortuus pessario apposito foras exclusus. *Obs.* 164. fœtus mortuus putridus frustulatim post duodecim annos exclusus. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico practici* &c. Parte II. agit de abortu, mola, partu difficili, secundinis retentis, torminibus post partum.

Ejus *de mulierum morbis & symptomatibus libri* V. ROTERD. 1655. 8. In L. IV. agit de prægnantium regimine, difficili partu, mola, abortu, fœtu mortuo, de regimine puerperarum, secundinarum retentione, de dolore a partu. WALTH.

Ejus *de morbis puerorum partes* II. ROTERD. 1659. 12. V. *pag.* 443.

DANIEL WINKLER. Ejus *animadversiones in l. de vita fœtus in utero . . . fœtum matre mortua vivum ex ventre matris eximi posse, neque concedendum, ut fœmina gravida sepeliatur, priusquam an vivus an mortuus sit, exploratum fuerit.* JENÆ 1630. 4. HALLER (l).

JOH. TERIERT & GERM. PREUX *E. nutrix menstrualis mutanda.* PARIS 1631. 4. HALLER (m).

MARC. AUR. SEVERINUS in *therapeut. Neapolit.* agit etiam de mola, & de partus difficultate. HALLER. V. *pag.* 441.

FR. BLONDEL & JAC. BARELIER *E. primi partus vivaciores.* PARIS 1632. 4. HALLER (n).

NICOLAUS FONTANUS (FONTEYN), medicus, & anatomes Professor Amstelodamensis. Ejus *aphorismi* HIPPOCRATIS. Acc. l. *de extractione fœtus mortui per uncum.* AMSTERDAM 1633. 12.

Ejus

(k) Ibid. pag. 568. (l) Ibid. pag. 586. (m) Ibid. pag. 596. (n) Ibid. pag. 601.

Ejus *observationum rariorum analecta*. Ibid. 1641. 4. Refert etiam de utero prolapso, & sphacelo corrupto, exciso, felici eventu. HALLER.

JOH. WALÆUS in *Medicinæ practicæ* L. II. de uteri affectibus. WALTH. V. *pag.* 390.

JOH. GALLEGO della SERNA in *operibus physico-medico-ethicis* agit etiam de pariendi modo, de obstetricum officio, de puerorum alendorum ratione & sanitate, de communi puerorum educandorum ratione. HALLER. V. *pag.* 444.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. VII. de morbis mulierum & infantum. WALTH. V. *pag.* 390.

FRANCIS. THEVENIN in *œuvres* &c. partum cæsareum commendat. HALLER. V. *tumores.*

J. de VIANA, Giennensis. Ejus *antidotum fasciculi aromatum in subsidium puerperarum, ubi agitur de odore, uteri suffocatione* &c. MILANO 1636. 4. HALLER (o).

THEOPHILUS RAYNAUD. Ejus *tract. de ortu infantum contra naturam per sectionem cæsaream.* LION 1637. 8. 1640. 8. HALLER.

JOH. van BEVERVYK in *L. idea medicinæ veterum* agit etiam de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 22.

PETRUS NUNNEZ, medicus Complutensis. Ejus *libro del parto humano, en el qual se contienen remedios utiles y novales para el parto dificultuoso de las mugeres, con otros muchos secretos a ello pertinencientes y a las enfermidades de los ninnos.* SARAGOSSA 1638. 8. HALLER.

PHIL. GRULING. Ejus *tract. von Kinderkrankheiten.* NORTHAUSEN 1660. 4.

Ejus *tract. von Weiberkrankheiten.* TREWIUS, sed auctorem vocat PHIL. GERH. GRULING; tum 1680. 4. LEIPZ. 1720. 4. HALLER.

Idem in *Medicinæ practicæ* L. IV. parte 4. cap. 3. de abortu, de fœtus mortui expellendi ratione. Cap. 4. de partu difficili. WALTH. V. *pag.* 391.

QUIRIN le VIGNON & ROB. de BONNAIRE *E. matris lac nonnihil vitiosum quolibet altero infanti salubrius.* PARIS 1638. 4. HALLER (p).

JOH. RHODIUS in *observat. med.* os coccygis a partu luxatum ipse restituit. HALLER. V. *pag.* 447.

HIERONYMUS AYALA, chirurgus, novam editionem auctam curavit, tractatum primum *del parto* D. FRANCISCI NUNNEZ, alterum *de las enfermidades de los ninnos; el tratado de Cirurgia sacado de la Cirurgia universal del Lic.* JUAN FRAGOSO, VALENTIA 1639. 4. MADRIT 1724. 4. HALLER.

(o) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 616. (p) Ibid. pag. 640.

THEOD. TURQUET de MAYERNE. Ejus *syntagmatis praxeos medicæ* P. I. LOND. 1690. 8. GENEV. 1692. 12. AUG. VIND. 1691. 8. in qua editione accessit *libellus de cura gravidarum & partu difficili* ex M. S. bibliothecæ GEORGII H. WELSCHII. Gallice LION 1693. 8. (q). Cum morbi omnes a capite ad calcem recenseantur, etiam intercedunt chirurgici argumenti aliqua. Est in viro aliquid empirici, sed de meliori tamen nota. De partu difficili nihil habet valde utile. HALLER. V. *pag.* 1016.

GODOFREDUS MOEBIUS, Lauchensis, Professor Jenensis, maximum potissimum disputationum numerum edidit. Ejus disp. *de mola uterina.* JEN. 1641. 4. Post infantem edita mola ventriculo ovillo similis, quæ alterne se dilataret & constringeret.

Ejus *de sterilitate.* Ibid. 1650. 4. HALLER (r).

NICOL. TULPIUS in *observat. med.* L. IV. cap. 40. de fœtu mortuo frustulatim per alvum excreto. ALBERTI V. *pag.* 22.

J. LAUR. WEISSENBERGER. Ejus disp. *de sterilitate.* LEID. 1641. 4. HALLER (s).

GEORG. ABRAHAM MERKLIN, Winshemiensis, in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VIII. *obs.* 49. retulit de fœmina, quæ officula cum multa putredine subinde per uterum edidit. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 184. secundinæ quadragesimo demum die frustulatim expulsæ. *Ann.* VI. *obs.* 218. Conceptio & felix puerperium cum menses tamen emansissent. HALLER (t).

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de mola.* JEN. 1662. 4.

Ejus *de partu difficili.* Ibid. 1666. 4.

Idem tres molas instrumentis ferreis extraxit (u).

Idem in *anatomicis disp.* partum cæsareum molitus est eventu minus felici. HALLER. V. *pag.* 860.

J. BENED. SINIBALDI in γενεανθρωπεια &c. agit etiam de uteri morbis, de mola, monstris, gravidarum regimine. HALLER. V. *pag.* 359.

PETRUS de CASTRO, Avenionensis. Ejus *il colostro discorso* prodiit cum ultimis SCIPIONIS MERCURII editionibus VERON. 1642. 4. 1652. 4. Morbos varios percurrit infantum. HALLER (x).

NIC. MATTHIEU & J. GARBE *non E. pulticula infantibus salubris.* PARIS 1643. 4. HALLER (y).

THOMAS BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* I. *hist.* 12. fœtus in utero exsiccatus. *Hist.* 97. mola in utero puellæ ulcerosa. In *cent.* II. *hist.* 8. partus cæsareus mirabilis. *Hist.* 91. uteri ablatio lethalis. In *cent.* III. *hist.* 1. abortus cum mola. *Hist.* 87. de partu difficili. In *cent.* IV. *hist.* 57. abor-

(q) HALLER Ibid. pag. 359. (r) Ibid. pag. 647. (s) Ibid. pag. 676. (t) Ibid. pag. 678. (u) MOEBIUS *de mola uterina.* (x) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 683. (y) Ibid. pag. 693.

abortus revocatus. *Hist.* 84. de mola. In *cent.* V. *hist.* 39. de secundinarum extractione. *Hist.* 78. fœtus mortui signa. In *cent.* VI. *hist.* 83. fœtus mortui expulsio violenta. *Hist.* 92. fœtus extra uterum in abdomine repertus. WALTH.

Ejus *de secundinarum retentione.* HAFNIÆ 1657. 4.

Ejus *de secundinarum extractione.* Ibid. 1657. 4.

Ejus *de insolitis partus humani viis.* Ibid. 1664. 4. Opusculum natum est ex peculiari morbo fœminæ Zeelandicæ, cui post annos octodecim fœtus retentus de abscessu hypochondrii exiit. Multos similes eventus noster collegit, de partu per ilia, per aurem, & si diis placet, per os. Ad obstetriciæ artis historiam artemque ipsam varia. De præsidiis partus difficilis. Fœminam se PARISIIS vidisse, ter partum cæsareum expertam. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. X. tit. 12. part. 2. de mola. Art. 3. de intempestivo ante partum sanguinis fluxu, de aquarum mora, earum immaturiore prolapsu, secundinarum tardo egressu. WALTH. V. *pag.* 391.

CHRISTIANUS LANG, Professor Lipsiensis ex schola Italica, numerosas edidit disputationes. Ejus *de abortu considerationes.* LIPS. 1644. 4. HALLER (z).

PHIL. HARDOUIN & JAC. du VAL *E. obesi minus fecundi.* PARIS: 1644. 4. HALLER (a).

JOS. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. III. de gravidarum regimine, de doloribus post partum. WALTH. V. *pag.* 23.

ANTONIUS DEUSING, Meursensis, Professor Groninganus, minime ille indoctus, Arabicæ etiam & Turcicæ linguæ peritus, cæterum non inventor, inter perpetuas lites & refutationes vitam trivit, cum SYLVIO potissimum: tum cum adversariis BILSII, quem noster tuebatur, a. 1644. scripsit *naturæ theatrum universale* HARDEROVICI 4. Ejus vero *historia fœtus extra uterum in abdomine geniti ibique per sex pene lustra detenti ac tandem lapidescentis.* GRONING. 1661. 16. DARMSTADT 1661. 4. 1663. 4. 1669. 4.

Ejus *fœtus Mussipontani extra uterum geniti secundæ.* GRONING. 1662. 16.

Ejus *fœtus gemellorum partus infelicis, quo gemelli ex utero in abdomen elapsi multis annis post per abdomen in lucem prodierunt.* Ibid. 1662. 16. nisi error est in titulo.

Ejus *vindiciæ fœtus extra uterum geniti.* Ibid. 1664. 16. Hæc consideratio collectitia de fœtibus est extra uterum genitis, quibus lapidea natura

(z) Ibid. pag. 656. (a) Ibid. pag. 698.

tura inducta fuit, bona fruge cassa est, sic secundæ, & vindiciæ, maledicentissimæ, adversus BERNARDUM a DOMA. Ita HALLER (b).

ECCARDUS LEICHNER. Ejus *de regimine gravidarum.* ERFORD. 1677. 4. HALLER (c). V. *pag.* 559.

LAZARUS MEYSSONNIER. Ejus *regime des accouchées.* LION 1646. 12. 1671. 12. 1673. 12. HALLER (d).

J. de S. YON & J. de MONTIGNY *E. insalubrius degunt infantes alio quam sanæ parentis lacte educati.* PARIS 1647. 4. HALLER (e).

MAURITIUS HOFMANN. Ejus *de naturali & præternaturali mammarum constitutione.* ALTDORF. 1662. 4.

Ejus *de naturali & præternaturali lactantium constitutione.* Ibid. 1673. 4. HALLER. V. *tumores.*

J. VALENTIN. FISLER. Ejus *de partu difficili.* ARGENT. 1649. 4. HALLER.

CONRAD. VICTOR SCHNEIDER. Ejus *de partu difficili præter naturam.* WITTEBERG 1675. 8. HALLER. V. *pag.* 450.

CHARLES ST. GERMAIN. Ejus *ecole des sages femmes.* PARIS 1650. 8. alias legitur CLAUDE GERMAIN.

Ejus *traité des fausses couches.* PARIS 1655. 12. cum exemplo. HALLER.

GUILIELMUS HARVEY chirurgica quidem nulla scripsit, cum tamen maximo ingenio polleret, ad eventus morborum in ægris occurrentes ita respexit, ut nullam artis partem inornatam reliquerit, in *exercitationibus de generatione animalium*... de partu varia habet. Ex prolapso utero fœtus prodiit. Ut partus promoveatur, totius corporis consentiente conatu. A morte matris partus. Os coccygis repellere jubet. HALLER.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* II. *obs.* 18. fœtus mortuus abortu expulsus cum infinitis parvis globulis, qui piscium ova præsentabant. In *pentecost.* III. *obs.* 20. in inprægnatione unicum tantum signum datur, uteri nempe clausura. In *pentecost.* IV. *obs.* 46. mola exigua parvum bulbum repræsentans. WALTH. V. *pag.* 25.

WOHLRAHT. HUXHOLZ. Ejus *Unterricht der Hebammen.* CASSEL 1652. 8. HALLER.

JOH. SCULTETUS in *armament. chirurg.* pag. 165. (f) de fœtu mortuo extrahendo. In *observat. chir. obs.* 78. fœtus mortuus eductus. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* II. *obs.* 44. fœtus octo simul editi. *Obs.* 98. mirus abortus. In *cent.* IV. *obs.* 79. abortus simulatus. ALBERTI. V. *pag.* 25.

GOTT-

(b) Ibid. pag. 701. (c) Ibid. pag. 708. (d) Ibid. pag. 619. (e) Ibid. pag. 719. (f) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

GOTTFRIED WELSCH. Ejus *Hebammenbuch.* LIPS. 1652. 4. WITTEBERG. 1677. 4. SCIPIONIS MERCURII opus eſt Germanice verſum, aliquibusque auctum adnotationibus. HALLER. V. *pag.* 702.

STEPHANUS RODERICUS a CASTTO vel Caſtrenſis, Luſitanus, Profeſſor Piſanus, polygraphus. Ejus *de natura muliebri*, *ſ. diſputationes & lectiones Piſanæ.* HANAU 1654. 4. FRANCOF. 1668. 4. edente filio FRANCISCO. Tum COLON. 1689. 4. HALLER.

NIC. CULPEPER. Ejus *director obſtetricum*, *ſ. conductor mulierum in eorum conceptione*, *graviditate & nutritione infantum.* Anglice LONDON 1681. 8. 1700. 8. HALLER. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* &c. L. II. cap. 1. de regimine gravidarum & parientium, de abortu, partu difficili, mola, ſecundinis retentis; ad fœtum mortuum expellendum. WALTHER. V. *pag.* 27.

Unterricht für die Hebammen. GOTHA 1658. 4. HALLER.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 191. &c. de abortu, partu difficili, doloribus poſt partum, ſecundinarum retentione. WALTH. V. *pag.* 316.

CASPAR REIES. V. *pag.* 27.

PAULUS AMMAN. V. *pag.* 601.

HENRICUS v. ROONHUYSEN. V. *pag.* 28.

J. ARNOLD. FRIDERICI. Ejus diſp *de dyſtocia naturali.* JEN. 1665. 4. HALLER. V. *terebrat.*

BARTHOL. ZORN. Ejus *de abortu.* ALTDORF. 1663. 4. HALLER.

J. GEORG. SOMMER. Ejus *Hebammenſchul.* COBURG. 1664. 12. 1691. 16. 1715. 12. ARNSTADT 1676. 12. 1693. 12. HALLER.

HENRICUS a MOINICHEN. V. *pag.* 29.

PETR. MICH. de HEREDIA in *operum med.* T. IV. L. II. de morbis mulierum. WALTH. V. *pag.* 454.

EBERHARDUS GOEKEL, medicus Ulmenſis. Ejus *fidus Achates*, *oder Frauen und Kinderbüchlein....* 1665. 8.

Idem in *Gallicinio* &c. de peſſo cupreo poſt longam invaginationem extracto, cum multa mala feciſſet. Uterus prolapſus, ex quo extractus fœtus, induratus, 21. die eventu felici fotus, repoſitus. Operatio cæſarea, manente fiſtula. HALLER. V. *pag.* 29.

HIERONYMUS NIGRISOLI. V. *pag.* 852.

Hausmittel für ſchwangere und gebährende Frauen. INGOLSTADT 1665. 8. an DAVID. HERLIZ opus *pag.* 1108.? HALLER.

HUGO

HUGO CHAMBERLAYN. Ejus *midwives practice*. LONDON 1665. 8.

Idem edidit MAURICÆUM, ejusque *opera* in suam vernaculam convertit. Ibid. 1683. 8. 1716. 8. 1727. 8. addita forcipis icone. In præfatione scripserat, se, patrem, fratresque peculiare arcanum possidere, quo incarceratum fœtus caput expediant. In obstetricia non minima ejus viri fama fuit, idemque forcipis inventor est, qua varie correcta nuperi chirurgi ad caput incuneatum expediendum vulgo utuntur. Ita certe plerumque legitur. Contraria tamen testimonia habentur, fratrem utrumque CHAMBERLAYN forcipe non usum, famam tamen adquisivisse, quod fœtum in pedes converterent & extraherent, quod eo ævo in ANGLIA rarum fuerit. Verum quæ ipse de se testatur, videntur melius ad partum expediendum instrumentum designare.

Quid est HUGH CHAMBERLEN *het Roonhuysisch geheim ontdekt*. LEID. 1754. 8.? HALLER.

Acta Societatis R. Brit. Vide *pag.* 29.

SIGISM. RUP. SULZBERGER. Ejus *de abortu*. LIPS. 1669. 4. HALLER. V. *pag.* 1044.

CASPAR CALDERE de HEREDIA in *illustr. & observat. illust.* 14: ad fœtum mortuum expellendum. *Illust.* 34. de mola. WALTHER. V. *pag.* 454.

FRANCISCUS MAURICEAU, obstetriciam PARISIIS per multos annos exercuit, inque ea arte eminuit. In anatome mediocris, neque felix in novis instrumentis inveniendis, maximam laudem meruit, dum post varia aliorum conamina ipse efficacius docuit, fœtum male de utero exitum molientem in pedes debere dirigi: jussit etiam partum præcipitare, quoties sanguis in fœmina gravida sub ultima tempora violenter proruit. Primus etiam justo opere rem obstetriciam tradidit. Ejus *traité des maladies des femmes grosses & de celles qui sont accouchées* sæpissime prodiit PARIS. 1668. 4. 1673. 4. 1681. 4. 1694. 4. 1721. 4. 1740. 4. Anglice vertente HUGONE CHAMBERLAYN cum titulo *diseases of the women with child and in childbed*. LONDON 1681. 8. 1716. 8. Germanice *von Krankheiten schwangerer und gebährender Weiber*. BASIL. 1680. 4. NÜRNBERG 1687. 4. STRASBURG 1732. 4. Belgice .... Italice *delle malatie delle donne gravide e delle infantade*. GENOVA 1727. 4. Anatome, deinde morbi gravidarum & puerperarum interni & externi. De hæmorrhagia funestum exemplum propriæ sororis refert, cujus, cum sanguinem ubertim amittenti serius subventum esset, vita servari non potuit. Uteri varii prolapsus; integer, ut os internum de pube emineret; & imperfectus alter. Decoctum injicit vinosum: Hydrops & anasarca uteri. Fusius de partu laborioso & de malo situ fœtus, ejusque correctione. De extrahendo fœtu mortuo, ubi terebram ad caput ex-

extrahendum in posterioribus editionibus proponit, quæ applausum non invenit. De sectione cæsarea, quam rejicit. De infantum morbis. Posteriores hujus operis editiones primis multo sunt pleniores.

Ejus *observations sur la grossesse & l'accouchement des femmes.* PARIS 1695. 4. 1715. 4. 1738. 4. Germanice vertente MARTINO SCHURIG, DRESDEN 1709. 8. Adnotationes sunt omnino septingentæ, quarum mihi etiam, inquit celeberrimus HALLER, major videtur utilitas, quæ viri plurima experti sint. Prolapsus varii uteri, inversi, non inversi, frequens in pauperibus malum, quæ suo labore se alunt. Graviditas pro hydrope habita. Fœtus mortuus aliquot mensibus gestatus. Uterus imperito usu instrumentorum ruptus. Maximum periculum a placenta abortus trimestris retenta. Molæ sunt veræ fœtuum pereuntium reliquiæ, *faux germes.* Feliciter peperit, cui 15. diebus fœtus mortuus in utero hæserat &c.

Ejus *aphorismes touchant la grossesse, l'accouchement, les maladies des femmes grosses.* PARIS 1694. 16. 1721. 4. Gallice & Belgice AMSTERDAM 1700. 12. Compendium majorum operum. Quando secundinæ obsequi nolunt, mavult rem naturæ committere, quam violentia uti. Caput in primo partu incuneari, in sequentibus puerperiis non item &c.

Ejus *dernieres observations sur les maladies des femmes grosses & accouchées.* PARIS 1706. 4. 1715. 4. Casus sunt centum & quinquaginta. Molestissimus partus, cum caput abruptum in utero relictum fuisset. Mors ob fœtum mortuum justo tardius eductum. In umbilico nodi. Nanæ in ipso puerperio mors. Hæmorrhagia a retenta secunda fœtus abortivi. Infelix partus cæsareus, quem noster persuadetur matrem certo necare. A capite fœtus quatuor integris diebus retento incontinentia urinæ. HALLER.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observat. physico-medic. hecatostea* II. Partus funestus ex incuria obstetricum naturam non juvantium. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS. Ejus diss. inaug. *de morbis parturientium, & accidentibus, quæ partum insequuntur.* BASIL. 1671. 4.

Idem in *collegio anatomico* &c. quadraginta sex fere morborum muliebrium exempla adjecit, MAURICÆI ipse discipulus. Coccyx ab obstetrice introrsum pressus, inde diuturnus dolor. A secundis retentis hæmorrhagia. Placentæ adhærentis difficilis solutio. Infans putridus ex umbilico prodiit. Difficilis partus ob perinæum præaltum, ad usque quatuor digitos.

Idem in *Schriften von der Wundarzney* &c. Tumor carnosus vaginæ vinculo ablatus Partus aliqui difficiles. J. H. GYSII, chirurgi Thunensis, partus cæsareus.

Ejus *Kinder- und Hebammenbüchlein*. BASIL. 1689. 8. 1697. 8. Consilia ad partum difficilem & curationes aliquæ. Uterus a partu quarto die repositus.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* I. multa partus difficilis exempla. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 134. partus in vetula expeditus ore uteri dilatato. HALLER. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLINUS in *observat. medicis* &c. Caput fœtus in utero relictum sensim contabescens & egestum. HALLER. V. *pag.* 30.

J. NICOLAUS PFIZER. Ejus *zwey sonderbare Bücher von der Weiber Natur* &c. ALTDORF. 1691. 8. Chirurgica in partu difficili auxilia. Uterus evulsus cum placenta firmius adhærescente. Fœtus mortuus unco eductus. HALLER. V. *pag.* 602.

IRENÆUS VEHR. Ejus *de abortu*. FRANCOF. ad VIADR. 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 31.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. I. cap. 19. de abortu, partu difficili, dolore post partum; ad fœtum mortuum & secundinas expellendas. WALTH. V *pag.* 393.

J. GEORG. VOLCAMER in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* . . . *obs.* 121. fœtus retentus, cujus officula prodierunt, postquam novum interim fœtum conceperat. *Ann.* VI. VII. *obs.* 72. oleum momordicæ laudat ad partum expediendum. *Obs.* 73. uterus ex virgine elapsus & resectus; sarcoma potius, cum ipse neget, cavum fuisse. *Ann.* IX. X. *obs.* 62. sterilitas ab utero per abortum læso injectionibus superata, ad quas metrenchytem invenit, crasso, elevatoque & perforato fine. HALLER. V. *pag.* 455.

SICLER. Ejus *histoire inouïe d'un accouchement de* 19. *mois.* au PUY 1670. 4. HALLER.

JAMES WOLVERIDGE. Ejus *speculum matricis Hibernicum, or the Irish maidwives handmaid.* LOND. 1670. 8. HALLER.

HENR. SCHÆVIUS. *Abris der anatomie, und ein Hebammenbüchlein* prodiit cum F. WURZII editione BASIL. 1670. 8. HALLER.

THEOD. KERKRING in *spicilegio anatomico* &c. Secundarum pars quarto mense incorrupta educta. HALLER. V. *pag.* 31.

DENIS FOURNIER. Ejus *l'accoucheur methodique, qui enseigne la maniere d'operer dans tous les accouchemens naturels & artificiels.* PARIS 1677. 12. Elle ex RUFFIO PORTALIUS. V. *pag.* 739.

CHRIST. FRID. GARMAN. V. *pag.* 31.

BERN. CHARIAS (vel CLEMENS) CHAPELLE. Ejus *de mammarum inflammatione.* LEID. 1670. 4. HALLER.

GEORG. WARMUTH. Ejus *de abortu.* LEID. 1670. 4. HALLER.

In

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 49. fœtus mortui in difficili partu felicissima extractio. *Ann.* II. *obs.* 180. partus difficilis ex uteri abscessu. *Obs* 221. & 256. fœtus putrefacti mirus partus. *Ann.* III. *obs.* 8. fœtus in utero putrefactus per usum vini medicati exclusus. *Obs.* 12. fœtus in ventre a morte matris repertus post sexdecim graviditatis annos. *Ann.* X. *obs.* 147. partus duarum molarum post prægressum legitimi infantis partum. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 101. fœtus mortui extractio decenter in utero politi. *Obs.* 102. directio & extractio fœtus mortui præter naturam in utero politi. *Obs.* 116. abortus absque pariendi doloribus cum retentione secundinarum. *Ann.* II. *obs.* 90. fœtus vivi directio & extractio sincipite ad pubem compulsi, manumque sinistram exserentis. *Obs.* 91. & 92. fœtus mortui extractio. *Obs.* 94. fœtus vivus ob arctum uteri osculum, effluxis aquis, per quinque dies retardatus, tandem feliciter a MURALTO exceptus. *Ann.* IV. *obs.* 106. fœtus singularis ex utero exsectio, vivi extractio, matre viva, unco stateræ. *Obs.* 151. partus quinque filiorum. *Ann.* V. *obs.* 233. abortus inque hujus placenta uterina inclusus embryo cum propria secundina. *Ann.* VI. *obs.* 13. fœtus niger exclusus a matre pulvere pyrio adusta. *Obs.* 80. abortus septem hebdomadum cum gemina mola pingui. *Ann.* VII. *obs.* 67. fœtus quasi mortuus per suctionem mammillæ sinistræ in vitam restitutus. *Obs.* 108. abortus præcautio. *Obs.* 166. fœtus in utero mortuus vi quasi expulsus. *Obs.* 209. fœtus sine funiculo umbilicali editus. *Obs.* 237. fœtus per umbilicum prodiens. *Ann.* VIII. *obs.* 175. obstetricantium & parturientium ridiculi & superstitiosi ritus. *Ann.* IX. *obs.* 50. partus quinque filiorum. *Obs.* 94. uteri exsectio. *Obs.* 107. fœtus mortuus innoxie per duos menses in utero gestatus. *Obs.* 115. uteri ruptura. *Ann.* X. *obs.* 143. abortus ex tenesmo. *Obs.* 157. abortus & mola. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 59. partus cæsareus a gravida fœmina sibi ipsi administratus. *Ann.* III. *obs.* 44. fœtus die tertio post obitum matris exclusus. *Ann.* IV. *obs.* 76. partus quinque filiorum. *Ann.* V. VI. *obs.* 79. fœtus mortui cum secundinis extractio. *Obs.* 106. fœtus frustulatim per umbilicum exemtus. *Obs.* 133. uteri ruptura funesta. *Ann.* VII. *obs.* 24. fœtus in utero exsiccatus. *Obs.* 31. 32. fœtus in utero putrefactus. *Obs.* 45. partus gemellorum circa secundinas habet varietates. *Obs.* 67. fœtus mortuus a chirurgis salva matre extractus. In *cent.* III. pag. 136. partus cæsareus. In *cent.* V. pag. 29. fœtus in vesica urinaria repertus; pag 383. fœtus in utero materno extincti pulmones ex parte aquæ innatantes, ex parte subsidentes. In *cent.* VII. *obs.* 46 fœtus ex utero ulcerato extractus. In *cent.* IX. pag. 459. partus quatuor filiorum. ALBERTI. V. *pag.* 31.

ALLARD HERMAN CUMMEN. V. *pag.* 31.

FRID. FERDINAD. ILLMER. V. *pag.* 32.

GOTTFRIED THEBESIUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 106. uterus dura & viscida materie fartus. HALLER.

COSMUS VIARDEL, chirurgus obstetricius Parisinus, MAURICÆI æmulus. Ejus *observations sur la pratique des accouchemens.* PARIS 1671. 8. 1748. 8. Germanice FRANCOF. 1676. 8. Ordinis omnis ignarus, passim superstitioni indulgens, inque medicamentis plurimus, uterum se extraxisse fatetur, neque id sibi vitio ducit, aut pudori. Per pedes perinde, ut MAURICEAU, fœtum fere extrahit. Adnotationes aliquas aspergit, adque partus difficiles consilia. Infans vivus ex matre mortua excisus. Fœtum capite impacto omnium difficillimum partum facere, periculosissimum placentam, aut funiculum præeuntem, malum etiam præcedentem faciem. Exempla uteri ab obstetrice evulsi. Connatam vaginam emollientibus medicamentis aperuit. In nova editione a. 1748. peculiaria consilia inter adnotationes locum inveniunt. Pessum mavult auctor ex cannabi parare in cera liquida tincta. Versio Germanica sæpe ridicula est; virgines plerumque vocat, quæ pepererunt. HALLER.

J. GERARDUS SIMON, J. C. Ejus *jura obstetricum.* JEN. 1671. 4. Ejus *obstetrices.* Ibid. 1678. 4. HALLER.

WILLIAM SERMON. Ejus *the english midwife.* LONDON 1671. 8. HALLER.

SIMON. SCHULZE. V. *pag.* 32.

J. JAC. VENCESL. DOBRZENSKI. V. *pag.* 32.

PAULUS de SORBAIT in *praxi medica* &c. Mortes puerperarum, etiam in somno. Secundinæ quindecimum ad diem retentæ absque malo.

Idem in *examine chirurgorum* &c. Uterus gangrænosus excisus. HALLER. V. *pag.* 33.

SIMON. ALOYS. TUDEC. V. *pag.* 33.

CÆSO GRAMM. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observat. & historiis* &c. depressiones bregmatis in pueris nuper natis funestæ. Cutis a cranio in partu divulsa. Partus ex utero prolapsi. Membranæ de utero a partu decedentes, auctori ignotæ. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de partu difficili.* JEN. 1675. 4.

Ejus L. *de morbis infantum.* Ibid. 1717. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

JOH. BOHN. Ejus *valetudinarium parturientium.* LIPSIÆ 1701. 4. Disputatio.

Ejus *de abortu salubri.* Ibid. 1707. 4. recusa cum *circulo* 1710. 4. Ob necessitatem compescendæ hæmorrhagiæ, non alteri cessuræ auxilio, quum fœtum manu educere sit necessarium. HALLER. V. *pag.* 602.

FRID.

FRID. LOSSIUS in *observationibus medicis* &c. Partus difficiles, inter eos a fœtus majori mole. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

MARTIN. HARTE. Ejus disp. *de secundinarum post partum excernendarum retentione.* ALTDORF. 1672. 4. HALLER.

FRANCISCUS BOUCHARD. V. *pag.* 35.

HENRICUS OLDENBURG. V. *pag.* 35.

SALOMON REISEL. V. *pag.* 35.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

GEORG. FRANK. Ejus disp. *de castratione mulierum.* HEIDELBERG 1673. 4. recusa in *satyris.*

Ejus *de Gallica planchette & ejus noxa medica.* Ibid. 1676. 4. & in *satyris.*

Ejus *de partu difficili.* Ibid. 1680. 4.

Ejus *agonismata physico-medica.* Ibid. 1682. 4. 1683. 4. Inter ea de obstetricum vitiis. HALLER. V. *pag.* 908.

CORNELIUS SOLINGEN, chirurgus, deinde medicus, BILSII discipulus. Ejus *embryulcia ofte afhaalinge eenes dooden vrugts door de hand van den heelmester's* GRAVENHAGE 1673. 12. recus. in *operibus omnibus.* Instrumenta sua manu fabricabat auctor, & nova etiam inveniebat. Veterum educendi fœtus artificia fere rejicit. De causis partus difficilis. Inter eas hernia uterina a compressione peramplæ vesicæ. De malo varioque situ fœtus. Fœtus octiduo capite suo cernuus datus, donec fragmenta cranii urethram & vesicam perforarent. Claudicatio a discedentibus in partu pubis ossibus. Fœtus mortui signa. Injecta emollientia & oleosa medicamenta laudat. Melius fœtum de sedente fœmina educi, quam de decumbente. Contra uncorum usum. Exemplum uteri inversi funesto eventu. De educendo capite, quod abruptum in utero retentum est: hic uncum admittit. Administratio ad educendum fœtum non justo situ se offerentem: ad secundas molasve extrahendas.

Idem in *manual operation* &c. in solo partu difficili ossa pubis discedere, & fœminas inde claudicare. Coccygem utique retrorsum premi. Extrahit fœtum adrepris pedibus, in nonnullis partus difficilis casibus. Placentam prius jubet educere, quam uterus claudatur. Caput impactum expedit digitis in os fœtus datis, vel repellit. Melius in sella pari. Uterum utique se vere vidisse prolabi. Contra sectionem cæsaream, cujus vix unquam putat necessitatem esse. LEEUWARDIÆ fatetur feliciter institutam fuisse, ut post eam fœmina conceperit & pepererit. V. *pag.* 304.

Ejus *van de ampt en plicht der Vroed vrouwen.* Compendium est artis obstetriciæ, experti hominis. Ad morem tamen veterum, cui brachium

chium præcedit, capite adrepto perinde ut pedibus jubet educere. Sæpe etiam brachium amputat; quando vero pedes præcedunt, non utitur ea opportunitate, sed fœtum in caput jubet dirigere. Observationes, ut vocant, 112; inter eas multæ non contemnendæ. Uterus in partu ruptus. Hernia uteri & vesicæ. Prolapsus f. inversiones uteri. Ex partu difficili ossa pubis, sacri, & ilium distracta, coccyx fractus: a simili imperitiæ auxilio collum vesicæ laceratum. Vesicæ distentissimæ exempla. Iterum ossa pubis semota. Intestina prolapsum uteri sequentia. Vesicæ collum prolapsum. Mortua puerpera, cum placentam noster non reperisset, quæ in cellula uteri latuisset. Harum adnotationum aliquas in *embryulcia* jam excusas reperias.

Ejus *opera omnia* prodierunt cum titulo *alle de medicinale en chirurgische Werken.* AMSTERD. 1698. 4. Operationibus multo numerosiores, sed fere collectitiæ, instrumentorum icones adjectæ sunt, quæ in priori editione non aderant, nisi eorum, quæ auctori essent propria. HALLER.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. L. I. *obs.* 26. & seqq. de partu varia. *Obs.* 28. fœtus mortuus & putridus feliciter editus: alius induratus & squalens diu a morte sua demum editus. *Obs.* 32. obstetricum errores, deque iis varia. Os humeri in partu luxatum. HALLER. V. *pag.* 37.

J. NICOL. BINNINGER in *observationibus* &c. In puerperæ cadavere ossa pubis non semota. Mors ex retentis secundis. In partu difficili vesica lacerata. HALLER. V. *pag.* 37.

AUGUSTINUS HENR. FASCHIUS. Ejus *ordo & methodus considerandi tractandique parturientes.* JEN. 1675. 4.

Ejus disp. *de sterilitate.* Ibid. 1684. 4. Duo exempla uteri rupti. Exempla fœminarum flatus parturientium. HALLER. V. *vesicant.*

J. FRID. HELD. Ejus disp. *de partu cæsareo.* ERFORD. 1673. 4. HALLER.

In *Eph. Nat. Cur. ann.* IV. & V. (nempe acta a. 1673. & 1674.) legas Parisinos jam eo ævo ob hæmorrhagiam uteri fœtum extraxisse. HALLER.

LUCAS SCHROECKIUS. V. *pag.* 38.

RUDOLPH. WILH. KRAUSE. Ejus disp. *de extractione fœtus mortui ex utero materno.* JEN. 1677. 4.

Ejus disp. *de morbis mammarum.* Ibid. 1689. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

ALPHONSUS KOHN. V. *pag.* 40.

Jo-

Johannes Dolæus. V. *pag.* 40.

Nic. Blegny. Ejus *histoire anatomique d'un enfant qui a demeuré vingt cinq ans dans le ventre de sa mere.* Paris 1679. 12. Ulcus aderat uteri, fœtus retentus callosa crusta obvolvebatur, in qua tubercula erant quasi gypsea &c. Noster etiam alias adnotationes adjecit. Enormem vim sanguinis grumosi aliquando post placentam manu se eduxisse. Pro cæsareo partu. Haller.

Idem in *zodiaci medico-Gallici ann.* 1679. *Mens. Jan. obs.* 8. Fœtus mortuus in utero relictus, post alterum felici partu exclusum admodum attenuatus. *Obs.* 9. fœtus mortuus & putrefactus per 20. annos in utero delitescens. *Ann.* 1682. *Jan. obs.* 10. 12. 13. fœtus mortuus & putrefactus per umbilicum & vulvam lacer & particulatim prodiens. Alberti. V. *pag.* 42.

Gerardus Blasius in *Medicinæ universæ* &c. L. III. sect. 4. de secundinarum retentione. Sect. 8. cap. 12. de dolore puerperæ. Sect. 44. cap. de mola. Sect. 45. cap. 2. de abortu. Cap. 3. de partu difficili. Walth. V. *pag.* 365.

Marguerite du Tertre, *veuve du S. de la* Marche. Ejus *instruction touchant les choses qu'une sage-femme doit savoir pour l'exercice de son art.* Paris 1677. 12. 1691. 12. aucta a Ludovica Boursier, Paris 1710. 12. Pleraque elementalia. Si situs fœtus malus, aut membranæ nimis robustæ fuerint, eas jubet lacerare. Unum pedem extrahit, deinde & alterum. Uterum duplicem vidit. Haller.

J. Mich. Vehr. Ejus *thesaurus experientiæ medicæ cum specimine de abortu.* Aug. Vindel. 1677. 4. Haller.

Georg. Abrah. Merclin. V. *pag.* 42.

Radegundus de Vroom. Ejus *de miserabili fœtus extractione ex utero adversus ineptias* Boeckelmanni & Ruyschii, Utrecht 1678. 8. Haller.

J. Paul. Wurfbain. Ejus disp. *de sparganosi.* Altdorf. 1678. 4. De tumore mammarum a lacte. Haller.

Samuel. Ledel. V. *pag.* 43.

Rainssantus in *Journal des savans* a. 1678. retulit de partu Tolosano. Haller.

Christoph. Voelter, chirurgus Ducis Würtenbergiæ. Ejus *neu eröfnete Hebammenschule nebst Bericht todte Kinder ohne Gefahr herauszuziehen.* Stutgard 1679. 8. 1681. 8. 1722. 8. Credulus, neque a veterum præjudiciis liber, qui omnem perperam se offerentem fœtum jubeat in caput dirigere. Passim tamen adnotationes habet proprias neque inutiles; ita cervicem vesicæ monet frequenter in partu rumpi. Labium leporinum altero

altero a partu die secat & consuit. Aliquoties etiam sexta septimana se frenum linguæ incidisse, exque eo imprudenter inciso tumorem secutum esse. Ossa pubis in partu discedere. Fatetur se funiculum præeuntem non potuisse reponere, & pedibus adtracto fœtui corpus a capite avulsisse. Ex vulnere vulvæ magna ad tres libras hæmorrhagia. In hac ultima editione accessit liber *von der Hebammen Stand und Beruf.* Ita HALLER.

ANTONIUS de LEEUWENHOECK in *Journal des savans* a. 1679. partum ventralem dixit, cum uterus ante mortem ruptus esset & extractus e ventre fœtus adultus. HALLER.

STEPHANUS BLANCARD in *duabus aliis centuriis* &c. consilium, quo cæsaream sectionem commendat, adductis felicibus exemplis ex CORNELII V. YPEREN fide.

Ejus *verhandeling der Ziekten der Kinderen.* AMSTERDAM 1684. 8. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curiosis observationibus* &c. Partus cæsareus: puer servatus, mater a putrefacto utero enecta, & aliud ejus sectionis exemplum, feliciter a PURMANNO & MEIBOMIO peractæ. HALLER. V. *pag.* 45.

ABRAHAMUS CYPRIANUS potissimum inclaruit *epistola historiam exhibente fœtus humani post* 21. *menses ex uteri tuba matre salva excisi, ad* THOMAM MILLINGTON, LEID. 1700. 8. Gallice AMSTERDAM 1707. 8. NEAPOLI 1727. 4. cum MUYSIO. Exiguum sed pretiosum opusculum. Casus ipse est aut ventralis partus nempe ad abdominis cavum effusi, aut in tuba restitis, ex ulcere excisi. Exemplum tubarum cæcarum: tubæ 150. aquæ libras continentes. Placenta sicca in membranam versa. In sua magna fœtus excisione cartilaginea involucra tubæ musculorum abdominis dissectorum vices tenuisse, & intestina coercuisse. HALLER. V. *pag.* 580.

ANTONIUS de HEYDE. V. *pag.* 46.

FELIX PLATERUS. V. *pag.* 46.

The compleat midwives practice. LONDON 1680. 8. HALLER.

PETRUS ROMMEL. Ejus *de fœtibus leporinis extra uterum repertis, aliisque tam de leporibus quam de conceptione extra uterum raris & curiosis.* ULM 1680. 4. Habet partus fabulosos. HALLER.

PHIL. JACOB. SCHOENFELDER. Ejus *Anmahnungen und Lehr an die Hebammen.* INGOLSTADT 1691. 8. HALLER. V. *pag* 47.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de partu difficili.* FRANCOF. ad VIADR: 1696. 4. Uterus in partu disruptus & fœtus extra uterum effusus. Uterus crassus, in sola sede, qua ruptus tenuis.

Ejus

Ejus disp. *de abortu.* Ibid. 1697. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

DIONYSIUS van der STERRE, M. D. Ejus *voorstelling der noodzackeligheit der Kayzerlyke snee . . . . van de baaring.* LEIDEN 1682. 12. Cum propria fœtui vita sit, omnino debere matrem parturientem incidi, & de sepulchro effodi, ut fœtus eximatur, qui sæpe de matre mortua extractus convaluerit. In L. II. agit de partu difficillimo: etiam ob uterum obliquum, aut retrorsum inclinatum, cujus ostium nimium antrorsum vergit, præaltoque loco ponitur. Partum pedibus præcedentem non esse difficiliorem. Pro viris obstetriciam exercentibus, ob ignorantiam obstetricum necessariis. Se ex vivente bestia fœtum per incisionem eduxisse. Exempla fœminarum ex hæmorrhagia pereuntium, cum fœtum educere cessaretur. Non necessario requiri, ut facies ossi sacro obvertatur. Caput in utero relictum expedit, alutæ portione incisione in medio signata & introducta, qua caput comprehendit. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1684. *Mens. Maj.* pag. 194. fœtus mortui extractio, partus adjumenta, instrumenta, puerperarum morbi. *Ann.* 1686. *Jan.* p. 279. fœtus mortuus per decem annos gestatus. *Maj.* p. 277. fœmina per quinque annos gravida. *Jun.* p. 304. partus adjumenta manus; pag. 306. puerperarum regimen. *Ann.* 1695. *Jan.* p. 32. fœtus mortuus diu sine corruptione in utero gestatus; pag. 42. partus cæsareus elapso decimo mense editus; pag. 43. funiculus umbilicalis in nodum contortus non semper difficilem reddit partum. *Ann.* 1701. *Febr.* p. 82. fœtus 21. mensium ex uteri tuba, salva matre excisus. *Jun.* p. 282. quænam obstetricibus tactu exploranda. Obliqua uteri positura causa partus difficilis. Quis sit partus naturalis. Quando partus difficilis instrumenta chirurgica requirat. *Jul.* pag. 281. obstetricandi artis novum lumen; pag. 284. fœtus mortui signum certissimum supremæ capitis cuticulæ dissolutio. *Ann.* 1702. *Jan.* p. 83. cur fœtus in tuba aliquando hæreat, mortuus in utero cur putrescat, non item in tuba. *Ann* 1703. *Febr.* p. 77. uterus fœtu perforatus. Fœtus humanus viginti quinque annorum. *Ann.* 1705. *Mart.* p. 143. fœtus ex parte per umbilicum exclusus. *Ann.* 1709. *Mart.* p. 128. obstetricandi officium viris indecorum. *Jun.* p. 273. uteri conditio in gravidis; p. 274. uterus sine periculo exscidi non potest. *Ann.* 1712. *April.* p. 147. partus novem infantum. *Ann.* 1713. *Oct.* p. 454. uteri gravidæ vulnus non lethale. *Ann.* 1715. *Oct.* p. 462. fœtus vivus ex matre mortua excisus. *Ann.* 1717. *Jul.* p. 307. fœtus humanus in vesica urinaria repertus. *Ann.* 1718. *Aug.* p. 353. fœtus mortuus ex lapsu matris. *Ann.* 1719. *Jan* p. 253. uncus peculiaris pro fœtu mortuo extrahendo. *Aug.* p. 336. fœtus extra uterum genitus; pag. 356. fœtus putridus ex abdomine matris ulceroso extractus. *Ann.* 1723. *Mart.* p. 93. partus cæ-

sarei observatio, pag. 94. fœtus per umbilicum editus. Fœtus in utero consumtus; p. 137. fœtus in abdominis cavitate repertus. *April.* p. 138. fœtus annos quadraginta sex in utero retentus. Abortus remedium. *Aug.* p. 371. an spuma fœtus circa os de ejus vita extra uterum testetur. *Ann.* 1724. *Mart.* p. 114. sterilitatis signa. *Ann.* 1725. *April.* p. 177. obstetricandi ars explicata. *Ann.* 1726. *Jun.* p. 286. an mæconium egrediens fœtus mortui signum præbeat. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 402. uterus in partu ruptus; pag. 405. uteri prolapsi resectio. *Ann.* 1728. *April.* p. 180. obstetricum requisita. In *supplement.* III. pag. 471. abortus causæ. In *supplem.* V. pag. 471. fœtus in utero an mortuus sit, quomodo explorandum. In *supplem.* VI. pag. 221. fœtus mortui extractio felix. ALBERTI. V. *pag.* 49.

CHRISTIANUS MENZEL. V. *pag.* 49.

CHRISTOPHORUS SELIGER. V. *pag.* 49.

J. LAURENTIUS FEHR. V. *pag.* 50.

J. JACOB. WEPFER in *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682. refert de fœtu ex tuba, ut videtur, uteri in ventrem effuso.

RIVALIER ibid. de fœtu retento, dissoluto, per abscessum umbilici simulque per vulvam frustulatim edito. Seorsim prodierunt *observationes medico-physicæ* tres excerptæ ex epistola PETRI RIVALIER ad J. SPONIUM, NEMAUS. 1683. . . Aliud exemplum simile fœtus per umbilicum educti. HALLER.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER. V. *pag.* 50.

AMEDEE BOURDON. V. *pag* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. Ejus disp. *de embryulcia & lithotomia rationibus.* TUBING. 1708. 4. Videtur respondentis esse SIMONII, hominis certe artis obstetriciæ gnari. Exemplum sectionis cæsareæ citat ex avunculi magni chartis.

Ejus diss. *de fœtu* 46. *annorum.* Ibid. 1722. HALLER. V. *pag.* 50.

CORNEL. de BLOM. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1683. 4. HALLER.

MICHAEL BERNARD. VALENTINI. V. *pag.* 51. & 604.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Sept obs.* 12. an fœtus, an mola in utero lateat difficulter dignoscitur. *Ann.* IV. *Maj. obs.* 31. partum antecedentia quædam signa fœtus mortui. *Ann.* VI. *Decemb. obs.* 24. obstetricis cujusdam crassa ignorantia.

Idem in *curar. medicar. millenario cur.* 195. fœtum fere mortuum resuscitandi modus. *Cur.* 626. fœtus mortuus unco feliciter extractus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

THEO-

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROL. le CLERC. In ejus *Chirurgie complete* &c. posterioribus editionibus accessit tractatus de re obstetricia. HALLER. V. *pag.* 53.

M. M. M. (MOVIUS). Ejus *felix puerpera, s. observationes medicæ circa regimen puerperarum & infantum recens natorum ad* DRELINCOURTIUM, LEID. 1684. 12. HALLER.

J. EBERHARD PAPELIER. Ejus disp. *de dystocia.* ARGENTOR. 1684. 4. HALLER.

JOH. HEGGEMAN. Ejus disp. *de partu difficili.* JEN. 1684. 4. HALLER.

JACOBUS AUGUSTIN. HUNERWOLF. V. *pag.* 54.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

PAUL. PORTAL. Ejus *la pratique des accouchemens.* PARIS 1685. 8. Belgice *practyk der vroedmeesters* . . . 1690. 8. Primum artificia describit, quibus partus naturalis & præter naturam expeditur. Deinde adnotationes sequuntur octoginta, inter quas multæ hæmorrhagiæ, fœtus varie monstrosi, placentæ vesiculares &c. Propius ad rem obstetriciam spectat consilium, non urgere labores, & naturæ auxilium patienter expectare. Cæterum omnes partus naturales expedit, dum pedibus puerum extrahit, quos inter plusculi sunt capite incuneati, aliosque ex utero prolapso fœtus eduxit, aliquos in quibus placenta vehementer adhærebat, ubi os uteri ab improvida obstetrice diruptum erat. Unco etiam usus est. Passim VIARDELLUM castigat. A BRUHERIO correptus defenditur a TITSINGIO in *diana* p. 218. HALLER.

ANDREAS PET. CONRADI. Ejus disp. *de partu difficili.* HELMST. 1685. 4. A fœmina debili fœtum mortuum ad tres pedes projectum, sola vi contracti uteri. HALLER.

FRIDERICUS SCHRADER, Professor Helmstadiensis. Ejus disp. *de partu difficili.* HELMST. 1685. 4. HALLER.

CHRISTOPH. SCHROEDER. V. *pag.* 55.

PETR. SYLVESTRE. V. *pag.* 56.

J. JACOB. HARDER. V. *pag.* 56.

J. TURNER. Ejus *the feminine physician.* LOND. 1686. 8. HALLER.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *observat. rar. Centuria* I. *obs.* 66. uterus in partu ruptus, & a rudi obstetrice extractus & inversus. *Obs.* 71. fœtus materno in corpore putrefactus. *Obs.* 74. fœtus in secundinis repertus. In *cent.* II. uterus in fundo laceratus, fœtus in abdomine repertus. ALBERTI. V. *pag.* 56.

GEORG. HANNÆUS. V. *pag.* 57.

ADAM FREE. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1687. 4. HALLER.

JOACHIM TARGIER. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1687. 4. HALLER.

JUSTUS VESTI. Ejus *de abortu.* ERFORD. 1690. 4.

Ejus *de δυςοκια.* Ibid. 1693. 4.

Ejus *de doloribus vehementissimis partum præcedentibus.* Ibid. 1696. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

Hebammenordnung. STRASBURG 1688. 4. HALLER.

CHRISTOPH. JENSEN. Ejus disp. *de manuali operatione obstetricum in partu.* HARDEROVIC. 1688. 4. Esse C. J. LANGII PLATNERUS.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

J. JACOB. WOLF. V. *pag.* 61.

JOSEPHUS COURTIAL in *nouvelles observations* &c. Fœtus in ventre inventus, cum uterus non videretur violatus fuisse. HALLER. V. *off. morb.*

JEAN de VAUX. Ejus differt. *de l'operation cesarienne.* PARIS 1720. 12.

Idem aliam etiam edidit dissertationem cum VERDUCI operationibus *concernant la chirurgie des accouchemens, tant sur son origine, que sur les progrès, qu'elle a faits en France jusqu'à present.* PARIS 1727. in DESMORET, *memoires d'histoire, & de litterature* T. III. HALLER. V. *pag.* 605.

CHRISTIANUS VATER. Ejus disp. *de cæsæreo partu, & fœtus ex matre viva sectione.* WITTEBERG. 1693. 4. Historia de qua LANKISCH.

Ejus *de abortu.* Ibidem 1698. 4.

Ejus *de partu hominis post mortem matris.* Ibid. 1714. 4. Felicis sectionis cæsareæ exemplum.

Ejus *de curatione gravidarum, & puerperarum.* Ibid. 1723. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. refert de utero rupto, & fœtu in ventrem effuso, ejusque ossibus sensim per abscessum prodeuntibus. A partu matres exsangues. Contra cæsaream sectionem.

Ejus *traité generale des accouchemens.* PARIS 1718. 8. 1724. 8. BRUXELLES 1724. 8. Belgice LEID. 1735. nihil a Gallica diversa editio & aucta dicitur. Germanice AUGSPURG 1723. 8. vertente J. T. M. D. Anglice 1719. 8. 1724. 8. Etsi noster cognatum suum MAURICEAU ubique fere carpit, ejus tamen operis compendium fere hic prostat a bono sene in ultima ætate scriptum, qui obstetricis ope passim erat defunctus, ut tamen non id ejus princeps officium fuerit. Ejusmodi etiam de rebus egit, quæ non valde faciunt ad artem. Anatome ex libro *du cours de Chirurgie* sumta.

De partu acu infixa promoto, quem MAURICÆUS non poterat expedire, DIONYSIUS filius expedivit: qui certe triumphus modicus videtur, vivebat enim puer. Fuisse ubi celebris obstetricator brachium fœtui fregerit, qui humeris retinebatur. LUDOVICUM XV. natibus præeuntibus editum esse. Contra HECQUETUM, qui nolebat viris nudas committere mulieres. Obstetrix fœminam utero non gerere edixit: suspensam gravidam esse apparuit: obstetrix officio mota est. In opere anatomico aliqua de partubus ventralibus, aliisque malis chirurgicis reperiuntur. Repositionem uteri inversi jubet continuo moliri. HALLER. V. *pag.* 304.

JOHANNES van HOORN, medicus & vir obstetricius Holmiensis, ex Parisina schola. Ejus disp. *de partu præternaturali.* LEID. 1690. 4. Brachio præeunte quærendum pedem. Caput incuneatum aperiendum.

Ejus *den swe ska wäl öfwade Jord gummen h'wilken grundeliken underwyser huru med en hafwande handlas & en barna quinna handteras och det uy födda Barnet skiötas skal.* STOKHOLM 1697. 8. quater minimum recula & 1754. 8. Germanice *die zwey Wehmütter in Siphra und Phua.* LEIPZIG und STOKHOLM 1747. 8. WURZBURG 1758. 8. *Unterweisung der Wehmütter in Frag und Antwort.* STOKHOLM 1716. 8. Belgice cum notis G. ten HAAF, AMSTERD. 1753. 8. Utilem artem in patria sua primus docuit, obstetricibus artis præcepta impertiit, in arte facta fœmina administrationibus præivit. Obliquitatem uteri ut HENR. v. DEVENTER pro præcipua partuum difficilium causa habuit, variosque obliquos situs descripsit, cum auxiliis, quibus superantur. In gravi casu elapsum brachium abscidit, cæterum plerosque difficiles partus expedit adreptis pedibus. De partu retento ob resistentes humores. In convulsis fœminis spem omnem in partu esse. Brevis ubique & practicus. Subjectæ sunt *adnotationes obstetriciæ* triginta. Uterus cum placenta evulsus & restitutus. Caput in osse pubis hærens ut expediverit. Altero demum die relaxato interim uteri ostio conversus fœtus. Multa exempla partus a præeunte brachio retardati, quoad auctor pedibus adreptis puerum extraxit; fuit tamen ubi coactus fœtum dissecuit. Fœtus capite hærens, quod oportuerit a corpusculo separare. Cum nullo modo fœtum vertere posset, eum instrumento suo expedivit, quod alias ungulam vocat, describere autem omittit. Bonus auctor, neque satis, ut meretur notus. In editione hujus operis STOCKHOLM 1723. 8. accesserunt PORTALII observationes octoginta, cum HORNII notis tamquam tomus secundus obstetricis Suecanæ.

Idem in *Act. Suec.* 1724. egit de prolapsu uteri vero restituto.

In ejusdem *lectione* III. circa generationem STOKHOLM 1709. 8. pluscula huc faciunt, de partu difficili, & funiculo longo, quem jubet dissecare. De doloribus post partum, de fœtu ex matre mortua exciso, de utero obli-

obliquo, de cingulo puerperarum. Caput in partu comprimi, & anguſtius reddi. Oſſa pubis non diſcedere.

Vita viri reperitur in *Act. Litt. Suec.* a. 1725. Ita HALLER.

JUSTINA SIEGEMUNDIN, gebohrne DITTRICHIN, Sileſia fœmina (Ronnſtockienſis, obſtetrix Aulæ Brandenburgicæ). Ejus *Brandenburgiſche Hofwehmutter, oder Unterricht von ſchweren und unrecht ſtehenden Geburten.* CÖLN an der SPREE (BERLIN) 1690. 8. 1692. 4. 1708. 4. 1723. 4. 1756. 4. Belgice vertente C. v. SOLINGEN cum titulo *Spiegel der Vroed vrouwen.* AMSTERD. 1691. 4. Non inficeta fœmina, multa experta & ſponte etiam moliens, etſi aliqua minus probes, nimis frequenter vi diſruptas aquas, quas negat etiam digitis facile aperiri, bacillos in uterum datos, quibus pedes alte ſitos conatur ligare. Sarcoma uteri ut forcipe comprehenſum eduxerit. Fœtum tribus modis pari, capite præeunte, pedibus & natibus, non aliter. A nimio nixu caput fœtus periculoſe nonnunquam lateſcere. Pedes perſæpe faſciis devincit, ut facilius educat. Ut brachium retrahat puer, digitos ejus comprimit. Natibus præeuntibus non difficillimum eſſe partum. Puero oblique præeunte matrem reclinat & fœminam elevat. Si caput nimis magnum fuerit, lente enitendum. Periculum ſummum eſſe, quoties fœtu bene diſpoſito tamen partus diu moratus eſt: tum ne mater cum fœtu pereat, noſtra unco uſa eſt. Speculum uteri non adhibendum, niſi quando ulcera adſunt. Ut placenta ſequatur, abdomen paulum adtolli jubet, & ſecundam manu ſiniſtra adripere, dextræ vero digitiduobus funiculum ſequi ad os uteri, tunc id os elevare & diducere. Mors ex hæmorrhagia, cum funiculus perbrevis eſſet, & ſe in uterum recepiſſet. Ut ægre & cum periculo adhærentem placentam degluberit. Contra ridiculam adminiſtrationem eo ævo vulgo receptam, quo mater præceps dabatur. Capite prægrandi in primipara provectioris ætatis partus ſemper periculoſus eſt, etſi ſitus bonus fuerit. De utero ante fœtum prolabente: inſertis duobus digitis debere ſuſtineri.

Inde cum a. 1690. in *corollario ad diſp. de gonorrhœa* noſtræ nonnulla ANDREAS PETERMANN Profeſſor Lipſienſis carpſiſſet, noſtra edidit *Sendſchreiben an* A. PET. *wegen eines corollarii ſeiner diſp. de gonorrhœa.* CÖLN an der SPREE 1692. epiſtolam, recuſam cum nuperis editionibus SIEGMUNDÆ. Inexpertum de arte judicare objicit, & cum idem reſpondiſſet, noſtra ſecundum edidit libellum *wider* A. PETERMANN *gründliche Deduction vieler Handgriffe, die er als ungereimt verwirft zu erweiſen; nöthiger Bericht*, recuſum in nuperis editionibus. Explorationem fœtus, quæ nunc eſt receptiſſima, eo ævo PETERMANNUS pro nova re & inſolente, atque inutili habebat. Defendit aquarum in fœtu bene ſito diſruptionem,

nem, defendit etiam vinculum pedibus injectum, & bacillum. HALLER.

ANDREAS PETERMANN. Ejus *de gonorrhœa.* LIPS. 1690. 4.

Idem in *gründlicher Deduction vieler Handgriffe, die in der Br. Wehmutter gerühmt werden, und auf blosser Speculation beruhen* 1692. 4. fœtum duobus ante partum mensibus frustra manu explorari: Contra usum bacilli. Humeris etiam fœtum hærere posse, etiamsi caput non restiterit, & capite recte præeunte, fœtum a funiculo strangulari. Non debere in caput pueri uncum injici, & præstare fracto capite manu officina eximi.

Intercessit Facultas medica Francofurtensis ad VIADRUM, & PETERMANNI objectiones condemnavit.

Respondit PETERMANNUS in *fernerer Deduction wider die Information der medicinischen Facultät zu Frankfurt an der Oder, die Br. Wehmutter betreffende.* Non est chirurgici argumenti: libelli repeiuntur recusi in editione SIGMUNDIÆ Berolinensi 1723. 4. HALLER.

ANDREAS LOEW. V. *pag.* 62.

FRIDER. RUYSCH in *observat. anatomico-chirurgicis.* Uterus scirrhosus, propendens, ab imperito homine una cum ostio vesicæ vinculo adstrictus: alia exempla prolapsi uteri vel inversi, vel non mutati. A vero funiculi umbilicalis nodo enectus fœtus. Hymen nimis perfectus in partu incisus. Uteri portio in partu elapsa feliciter restituta, verusque pariter prolapsus. Uterum obstetricum culpa frequenter inflammari vidit. Tumor in abdomine puerperæ ex omento involuto & in carneam naturam transeunte. Uterus omnino ad dextra reclinatus. HALLER. V. *pag.* 63.

Hebammen- oder Kindermutterbuch nebst angehängten Weiberarzneyen. MERSEBURG 1691. 8. HALLER.

PETRUS PATON. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1691. 4. Contra cæsaream sectionem, etsi eam in catella a NUCKIO feliciter vidit administratam. HALLER.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. Partus difficillimus, cum caput pueri in vagina esset. HALLER. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 36. de sectione cæsarea.

Idem in *pathologie* &c. cap. 41. 42. de morbis vaginæ & uteri. V. *pag.* 305.

GODO-

GODOFREDUS a LANKISCH in *Act. Erud. Lipf.* a. 1693. refert de vero partu cæfareo felici. HALLER.

JOBERT, medicus, in *Journal des favans* a. 1693. refert de fectione cæfarea bis in eadem muliere repetita. HALLER.

PHILIPPUS PEU, chirurgus Parifinus, obftetrix, æmulus FRANCISCI MAURICEAU. Ejus eft *la pratique des accouchemens.* PARIS 1694. 8. Senilis labor hominis in fua arte non fummi, non tamen perinde miferi, ut MAURICÆO vifum. Unci ufum defendit contra MAURICÆUM, addit exempla fua, in quibus ad fœtum mortuum educendum, eo inftrumento feliciter ufus fit, ut id fiat fœminam jubet fe quadrupedem dare, natibus altioribus. Vitio ei vertitur, quod de fœmina viva fœtum voluerit excidere, iterumque, ut tamen eo in cafu fœmina fervata fuerit (g). Non probat cæfaream fectionem. Caput incuneatum non ignoravit. Contra *tirctête* FRANCISCI MAURICEAU. Non debere fœtum unico pede extrahi. Non valde probat frequentem contactum, qui caput pueri fitu mutat. Patienter fua tempora vult expectari, & aquas vetat rumpere. Non probes, quod terrore per illapfam aquam excitato, velit fœtum expellere.

Reponfe aux obfervations particulieres de M. MAURICEAU. Lites acerbæ & ufu caffæ.

Ad hanc litem pertinuerit *factum ou lettre de* SIMON *à* M. PEU *fur la falfification, qui fe trouve à la fin de fon premier livre des accouchemens.* PARIS 1695. 4. HALLER.

CHRISTIANUS JOH. LANG in *operibus omnibus* caput integrum habet de manuali operatione obftetricantium in partu difficili. HALLER. V. *vulnera.*

GEORG. FRID. FRANK. V. *pag.* 65.

AMBROSIUS STEGMAN. V. *pag.* 66.

J. GEORG. JOSEPH. SCHWALLER. V. *pag.* 66.

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. exempla fœtus in utero retenti, forcipe & fruftulatim educti. HALLER. V. *pag.* 67.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus difp. *de muliere gravida lapfu vaginæ uteri laborante.* JENÆ 1700. 4.

Ejus *de partu Thamaris difficili & perinæo inde rupto.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de utero per farcoma ex corpore protracto, poftmodum refecto.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de dolorum partus fpuriorum cum veris collatione.* Ibid. 1702. 4.

Ejus

(g) BRUHIER *fignes de la mort. nov. ed.* T. 129.

Ejus *de ægra retentione secundinarum laborante.* Ibid. 1704. 4. Die sexto demum cum summo fœtore secunda expulsa felici eventu.

Ejus *de singularibus quibusdam partus impedimentis.* Ibid. 1704. 4.

Ejus *partus naturalis collatus cum præternaturali, occasione fœminæ ad extractionem fœtus usque parturientis.* Ibid. 1705. 4.

Ejus *de partus retardati nocumentis.* Ibid. 1705. 4.

Ejus *de embryulcia* HIPPOCRATIS. Ibid. 1709. 4. Caput incuneatum verso fœtu, pedibusque adreptis expedit, digitis in os uteri datis, ne circa caput fœtus stringatur.

Ejus *de partu cæsareo.* Ibid. 1709. 4.

Ejus *an maturus fœtus matris sanandæ causa occidendus.* Ibid. 1710. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

LAURENT. van der BUSCH. Ejus disp. *de partu cæsareo.* FRANEKER 1695. 4. HALLER.

HENRICUS van DEVENTER, medicus Belga Daventriensis, qui Chirurgiam universam & peculiariter artem obstetriciam exercuit, obstipos, claudos, mancos etiam curare (h) solitus, & frequentia in DANIAM itinera suscipere, ornatus a CHRISTIANO V. ob mechanica, quæ exhibuerat specimina. Junior enim aurifaber fuerat, & instrumenta parabat ad corrigendam staturam. Ejus *dagerrat der Vroedvrouwen ofte voorloper van het tractat genaemt nieuw ligt der Vroedvrouwen.* LEID. 1696. 8. 1701. 4. 1724. 4. 1746. 4. Ejus *operationes chirurgicæ novum lumen exhibentes obstetricantibus.* LEID. 1701. 4. & auctius 1734. 4. Gallice vertente JACQUES JEAN BRUHIER d'ABLANCOURT, PARIS 1734. 4. maj. Germanice JENA 1728. 8. 1731. 8. 1740. 8. 3. vol. 1761. 8. Anglice LONDON 1716. 8. Multum laudis hoc & aliis suis operibus vir Cl. meruit, ut etiam a translatore Gallis suis præferatur, etsi sunt, qui minus obliquitati uteri tribuant. Ab ista enim plerasque in pariendo difficultates noster derivabat. Spem esse boni partus, si os uteri cum capite fœtus in pelvim prolapsum fuerit, si tenue & molle fuerit, lateque patulum, & caput tangatur, etiam per os uteri. Ut veri dolores a spuriis distinguantur, accurate. Unco nunquam opus esse. Uteri in fundo fovea, quæ subinde adpareat, & quam oporteat continuo explanare. Sellam obstetriciam describit. Pelvis vitia varia. In nimis ampla pelvi, si una os uteri durum fuerit, poterit uterus prolabi. Angusta pelvis longum poscit laborem. Coccygem debere repelli, eo repulso partum hærentem expeditum fuisse. Obliquitas uteri varia: ut adgnoscatur, ut tollatur. Utique a nimis ampla pelvi etiam vitiosi partus. Vaginam in FRI-

(h) In ipso libro, se in his malis totum occupasse.

SIA frequenter prolabi: ut reponatur, curetur. Præcrassas membranas tamen rumpi necesse. Ut placentæ præeunti medeamur. Soliti mali fœtus situs eorumque medela. Brachia cum capite posse transire. Signa uteri antrorsum penduli, aut retrorsum, & medela. Uterus ad latus obliquus. Compendium artis utile. Quando instrumentis utendum, caput perforandum.

Ejus *operis pars secunda. Ulterius examen partuum difficilium, lapis lydius obstetricum, & de necessaria cadaverum incisione.* LEID. . . . 1724. 4. *Seconde partie* edit. Gallicæ. Difficilis partus a plica uterum inter & vaginam intercepta: eo in casu fœtus ne pedibus quidem extrahi potest. In pelvis angustia caput aperiendum. Caput fœtus supra os pubis delapsum. Brachium extorquere inutile. Exemplum capitis incuneati. De obstetricum erroribus.

In editione Gallica BRUHIER primum laudes canit HENRICI, eique multa tribuit inventa, quæ hactenus dudum nota fuerant, ut dolorum verorum a spuriis distinctionem, repulsionem coccygis, obliquitatem uteri variam. In adnotationibus passim cum Gallis confert, & fere pro eo dicit.

In nova editione LEID. 1733. 4. multa accesserunt. Primum partus aliqui difficiles, de quibus auctor retulit, cujus codices ab heredibus bibliopola redemerat; fœtus brachio præeuntes; transversi; ab uteri osculo constricti, & funestæ uteri obliquitates.

Inde epistola successit ad D. VINK, in qua varias iterum tradit adnotationes. Uterus obliquus, ut fundo suo in pendulum abdomen declinaret, eventu funesto. Alius infaustus eventus fœminæ sexto die, genitalibus partibus tumidis, cum fœtu pereuntis. Nixuum maximam esse noxam, si uterus male versus fuerit, sic medicamentorum. Subitum partum utique lento præstare. Caput apertum linteo sicco prehensum noster adtrahebat. Chirurgos Parisinos uteri obliquitatem ignorare, eorumque cæcum esse laborem. Continuo invertendus puer, qui male se offert. In malo situ, cum unco uti voluisset, neque is labor successisset, tandem difficulter & unco vertebris prehensis fœtum eduxit. HALLER.

De la VAUGUYON. V. *pag.* 305.

CONRAD BARTHOLD BEHRENS. V. *pag.* 918.

J. JAC. VOYT. V. *pag.* 69.

J. CONRAD. BECKER, medicus Alfeldensis. Ejus disp. *de abortu.* GIESS. 1696. 4. HALLER.

Ejus *pædoctonia inculpata ad servandam puerperam.* Ibid. 1729. 4.

FRID. HOFMAN. Ejus disp. *de incontinentia urinæ ex partu difficili.* HALÆ 1724. 4.

Ejus

Ejus *de abortu.* Ibid. 1733. 4.

Idem in *Medicinæ systematicæ Tomi quarti parte tertia* HALÆ 1734. 4. caput habet de abortu. HALLER. V. *pag.* 606.

J. BAPTISTA WENKH. V. *pag.* 69.

J. CHRISTOPH. MENZEL. V. *pag.* 70.

In novo diario *le progres de la Medecine.* PARIS 1696. 12. huc facit fœtus aliquot annis in utero moratus, qui per incisi abdominis vulnus exiit.

Du CHESNE ibid. cystis membranacea utero mulieris adnata. HALLER.

CHRIST. GOTTL. REUSNER. Ejus disp. *de partu difficili.* ERFORD. 1697. 4. HALLER.

J. WOLF. KOCH. Ejus disp. *de partu præternaturali.* FRANCOFURT. 1697. 4. HALLER.

CORNELIUS v. ACKERSDYCK. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1697. 4. HALLER.

JUSTUS OTTO QUENTIN. Ejus disp. *de gravidarum præparatione ad partum facilem.* UTRECHT 1697. 4. HALLER.

J. JACOB. FICK, Professor Jenensis. Ejus disp. *de abortu epidemico.* JEN. 1697. 4. Annum 1696. frequentibus abortubus infamem fuisse. HALLER.

CAROLUS MORLEY in *Phil. Transf. n.* 227. refert de fœtus ossibus per anum expulsis.

JACOB. BRODIE ibid. *n.* 229. de fœtu per abscessum umbilici egesto. HALLER.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. HENRICUS VORWALTNER. V. *pag.* 71.

J. MICHAEL METIUS. V. *pag.* 71.

J. JAC. DOEBEL. In *Act. Litt. Mar. Balth.* 1699. est ejus historia fœtus in ventrem effusi. De fœtu extra uterum in abdomine reperto. HALLER.

J. CHRISTOPH. ETTNER. Ejus *die unvorsichtige Hebamme* 1715. 8. Ita HALLER, absque loco. Alibi vero lego: JOH. FRID. ECKARDT *unvorsichtige Hebamme.* LEIPZIG. 1715. 8. Erit tamen ETTNERI opus sub nomine ECKARDT. V. *pag.* 72.

CHRISTOPH. KNEUSEL. Ejus disp. *de hæmorrhagia uterina matronæ abortientis, ex praxi clinica desumta.* GIESS. 1698. 4. HALLER.

GUILIELM. ULRICH. WALDSCHMIDT. Ejus disp. *de abortus facti signis in matris præsertim defunctæ partibus generationi inservientibus reperiendis.* KIEL. 1723. 4.

Ejus *de superfœtatione falso prætensa.* Ibid. 1725. 4. HAMBURG. 1727. 4. HALLER. V. *pag.* 919.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus disp. *de abortu, & fœtu mortuo.* HAL. 1704. 4. In repetitis abortubus fere informes massas reddi.

Ejus *de infantum adfectibus.* Ibid. 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

GUILIELMUS DAMPIER in *Phil. Transf. n.* 243. ossa fœtus per abscessum super os pubis egesta. Anno 1697. jam lecta fuerat relatio. HALLER.

The complete midwifes practice enlarged. LONDON 1699. 8. Ex LUDOVICA BOURGEOIS, T. MAYERNE. T. CHAMBERLAINE, & R. CULPEPER collectum opus. Ita HALLER.

CORNELIUS KELDERMAN. Ejus *onderwys voor allevroed vrouwen rakende haar ampt ende plicht.* BRUGGE 1699. 8. HALLER.

ANNA ELISABETH HORENBURGIN, nata GÜLDENAPFEL, quæ artem obstetriciam ISLEBIÆ, deinde BRUNSWICI exercuit. Ejus *wohlmeinender und nöthiger Unterricht der Hebammen.* HANNOVER, u. WOLFENBÜTTEL 1700. 8. Simpliciter pro tironibus scripsit, de partu naturali, deinde vitioso. Ossa pubis non in naturali, sed in difficili partu discedere. Non debere vaginam ad expediendum partum distendi. Non ignoravit incuneatum caput, & difficilem inde partum. Caput, quod latere suo præit, pariter metuit. Manum præeuntem comprimit, ut eam puer retrahat, neque ignorat, ut ei malo mederi oporteat, versione & pedibus apprehensis, quod quidem artificium in universum commendat. HALLER.

WILLOUGBY, chirurgus Darbiensis. Ejus *vroedkundige anmerkingen.* LEID. 1754. 8. Artem ad annum 1681. exercuit. Naturæ opem expectabat, partum amabat differre: ei felices partus meretricum deberi. Pedibus & alterum gemellum, & in universum in omni situ difficili fœtum educebat. Partes vetabat distendere. Caput impactum post fœminam positus duobus digitis de osse pelvis detorquebat, coccygem vero extrorsum flectebat. Unco in vivo fœtu non u.ebatur. In hæmorrhagia partum præcipitabat, non semper felix. Rachiticarum puellarum pelvim figuram alienam induere. Duriorem coccygem sæpe partum morari. Rariores casus, ut obstaculum partus a calculis in cutem inclusis. HALLER.

BERNARDINO RAMAZINI. Ejus *de morbis artificum.* MUTIN. 1700. 8. Huc facit caput de obstetricum morbis.

JOHANNES FATIO, medicus, qui & obstetriciam BASILEÆ exercebat, codicem reliquit *Helvetische vernünftige Wehmutter, oder gründl. Unterricht, wie mit Schwangern gebührenden Kindbetterinnen und neu gebohrnen Kindern umzugehen.* BASIL. 1752. 4. Videtur circa hæc tempora scriptus fuisse codex, qui multis ab auctoris morte annis demum prodiit.

Multi

Multi casus partuum difficilium, qui scriptori curandi contigerunt. Ut emendaverit difficilem ob prolapsam vaginam partum. Præeuntibus secundis fœtum absque artis auxilio non posse succedere. Ruptus in partu uterus. Iterum uterus ruptus, & per eum elapsa intestina. Lacerum collum vesicæ, sutura clavata confirmatum. Vesica rupta, perinæum laceratum in partu difficili. Magnus tumor placentæ similis, caput tegens. Ut caput reses in utero evocaverit. Caput nimis grande se coactum fuisse dividere, ut aquam hydropicam emitteret. Mira historia fœtuum epigastriis connatorum, quos in lucem protraxit & separavit, ut uterque fœtus vitalis superesset. Sectionem cæsaream non admittit, nisi in mortua fœmina, de qua 14. hora a partu vitalem & plorantem puerum excidit. Placentam, quam de utero solvere non potuerat, feliciter frustulatim decessisse. HALLER.

THOM. GREENHILL in *Phil. Transf. n.* 265. ex tumore umbilici prodeuntia officula puerorum. HALLER.

Die Sächsische Wehmutter. FRANKF. und LEIPZIG. 1701. 8. 2. vol. HALLER.

Traité des hernies des hommes &. V. *pag.* 818.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus disp. *de placentæ uterinæ morbis.* LIPS. 1709. 4.

Ejus *de partu fœtuum disparis magnitudinis.* Ibid. 1721. 4.

Ejus *de infante propter neglectam ex utero mortuæ matris excisionem in primo ætatis flore exstincto.* Ibid. 1731. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus disp. *de partu difficili.* JENÆ 1730. 4.

Ejus *de partu difficili ex infantis brachio prodeunte.* Ibid. 1733. 4.

Ejus *de abortu.* Ibid. 1741. 4.

Ejus *de tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante.* Ibid. 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

J. WILH. FLAD. Ejus disp. *de abortu.* BASIL. 1701. 4. HALLER.

DANIEL NEBEL. Ejus *de extractione fœtus humani ex utero.* HEIDELBERG 1713. 4. Uteri in partu rupti exemplum. HALLER. V. *pag.* 74.

CAROLUS HOLT in *Phil. Transf. n.* 975. retulit de infante, cui ventriculus & intestina in pectus migraverant.

CHRISTOPH. BIRBER ibid. de fœmina, quæ fœtum per umbilici abscessum egessit. HALLER.

BENJAMIN EWALDT. Ejus *de obstetrice inculpata.* REGIOM. 1707. 4. HALLER. V. *vulnera.*

Nütz-

Nützlicher Coburgischer Unterricht für die Hebammen. HILDSBURG HAUSEN 1703. 12. HALLER.

ADOLPH. VESLING. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1703. 4. HALLER.

IDON. WOLF. in *observationibus* &c. Uterus in partu ruptus. HALLER. V. *pag.* 75.

JEAN RULEAU, chirurgus apud Santones. Ejus *traité de l'operation Cesarienne & des accouchemens difficiles & laborieux.* PARIS 1704. 12. Germanice NURNBERG 1716. 8. Præmittit collectas ex aliis historias sectionis cæsareæ, partus ventralis & resecti uteri. Ad ea respondet, quæ contra sectionem cæsaream vulgo objiciuntur, deinde describit suam cæsaream sectionem, quam ob tumorem ossis pubis pelvim arctantem, & coccygem antrorsum curvatum, feliciter molitus est. Uterum inversum laceratum curavit, tum ex rudi tractatione inflammatum, suppuratum. Uterus pro mola ab obstetrice evulsus. Uteri gangrænosa pars feliciter resecta: fœmina tamen clauda facta est. Altera pars est *de partu difficili*, quem fere pedibus extractis expedit, & reliqua præcepta sequitur MAURICÆI & coævorum. In retentis lochiis aptos liquores suadet injicere. HALLER.

J. CHRISTOPH. SCHROEK. Ejus *Unterricht von junger und erwachsener Kinder Krankheiten.* BERLIN 1704. 8. HALLER.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. III. Partus difficilis hydrocephalici pueri. HALLER. V. *pag.* 76.

CLAUD. PASSAVANT in *thesibus medicis* BASIL. 1721. 4. caput retentum & brachium fœtus in sacculo inclusum fuisse, quem exciderit. HALLER. V. *terebrat.*

PHILIPP. SKIPPON in *Phil. Trans. n.* 302. retulit de ossibus fœtus per inguinis abscessum egestis. HALLER.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

S. J. M. D. *Kurze Abhandlung von Erzeugung der menschen und dem Kindergebähren.* FRANKFURT 1706. 8. Dicitur quater Belgice, & bis Germanice prodiisse. Agitur de partu etiam naturali, deque eum adjuvandi modis; tum de partu præter naturam situque vitioso. Multum laudat PAULUM CHAMBERLAYN, cujus pater, & duo fratres, peritia obstetricandi eminuerint, & operationem ei tribuit, quam non describit, forcipis, ut videtur, usum. Contra sectionem cæsaream in fœmina nuper mortua; frustra suscipi, cum infans continuo pereat. HALLER.

J. JACOB BAIER. V. *pag.* 909.

ALEXANDER MARCHETTI in *Phil. Trans. a.* 1706. *n.* 307. partum cæsareum molitus administrationem describit. Pueri biduo, triduo supervixerunt. HALLER.

Anton. Hewnden ibid. *n.* 309. antlia, & cucurbitula frusta adhibitæ ad caput fœtus extrahendum. Haller.

François Gigot de la Peyronie. V. *pag.* 78.

J. Guilielmus Pauli. Ejus *de uteri amputatione programma.* Lips. 1709. 4. quam rejicit. Haller. V. *pag.* 79.

Gerard Goris. Ejus *ars obstetricandi.* Leid. 1707. 8. Haller.

Philipp. Hecquet *de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes, & de l'obligation aux femmes de nourrir leurs enfans.* Paris 1708. 12. Castitatem vitæ fœminarum præferebat. Haller. V. *venæ sect.*

Paul. Frick. Ejus *medicus obstetricans.* Utrecht 1707. 4. Disputatio. Haller.

Martin (vel Matth.) Naboth. Ejus disp. *de sterilitate mulierum.* Lips. 1707. 4. Menses ab atreta vagina retenti liberati incisione. Haller.

J. Georg. Nic. Dieterich. Ejus disp. *de erroribus in vero termino partus commissis.* Giess. 1707. 4. Haller.

Besson in consessu *Acad. Monspel.* retulit de ossibus fœtus per abscessum abdominis prodeuntibus. Haller.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Hermannus Fridericus Teichmeyer. V. *pag.* 607.

Cum ejusdem Teichmeyeri *medicina legali* &c. edidit filius patris sui in partu veutrali factam administrationem; quem aliquot a conceptione annis excidit. Haller. V. ibid.

J. Linder, postea v. Lindenstolpe in *Phil. Trans. n.* 385. partum describit per anum, tum in *Act. Suec.* 1723. Haller. V. *pag.* 1048.

J. Wendelin Simonius. Ejus *rationes embryulciæ lithotomiæ.* Tubing. 1708. 4. In hac disputatione suas administrationes proponit. Haller.

Andreas Ottom. Goelicke. Ejus *de dystocia.* Francof. ad Viadr. 1732. 4. Fœtus mortuus post tres molas feliciter editus. Haller. V. *pag.* 920.

L. D. C. V. *de listigheden der hedendagse Kraamvrouwen.* Amsterdam 1709. 8. Haller.

Bezaleel Sherman in *Phil. Trans. n.* 323. retulit de fœtus ossibus in utero retentis. Haller.

Johannes Palfyn in L. *de fœminæ fabrica.* Leid. 1708. 4. utique se vidisse verum uteri prolapsum, & fœtum 13. anno a conceptu in utero

utero repertum, maxillæ scilicet & dentium rudimenta, & pilorum. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN, medicus. Ejus inaugurale specimen *de partu difficili.* LEIDÆ 1710. 4.

Ejus *observationum chirurgicarum fasciculus.* Ibid. 1743. 4. Partus a callo vaginæ præpeditus. Partus cæsareus ab auctore administratus, nempe peritonæo inciso eductus partus ventralis. Nimis parum noti libri tabulæ pulcherrimæ. HALLER.

SIMON PAUL. HILSCHER. Ejus disp. *de incontinentia urinæ ex partu globulis ligneis curanda.* JENÆ 1716. 4.

Ejus *theoria abortus & partus præcocis.* Ibid. 1727. 4.

Ejus *de læsione uteri ab improvida secundinarum extractione.* Ibid. 1740. 4.

Ejus *de tumore ventris oblongo post partum farcimini simili.* Ibid. 1741. 4.

Ejus *de abortu a plethora facile repetente.* Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENTIUS HEISTER. Ejus *fœtum ex utero matris mortuæ excidendum esse.* Respondente DIFENBACH, ALTDORF. 1720. 4. Exemplum uteri rupti. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ* Parte II. cap. 113. de sectione cæsarea. Cap. 152. de arte obstetricia. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de fœtus mortui cum adnexis secundinis ex utero extractione.* HALÆ 1737. 4.

Ejus *de extractione fœtus perversi ex utero post effluxum aquarum compresso.* Ibid. 1742. 4.

Ejus *de secundinis restitantibus.* Ibid. 1743. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

Erneuerte und vermehrte Brandenburgische Hebammenordnung. ONOLZB. 1711. 4. HALLER.

J. GEORG. a BERGEN. Ejus disp. *de inversione uteri.* FRANCOF. 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 742.

DANIEL BARTENSTEIN. Ejus disp. *de morbis infantum recens natorum.* ARGENT. 1711. 4. HALLER.

ABRAHAM KÜBLER. Ejus disp. *de abortu.* ARGENT. 1711. 4. HALLER.

J. HENR. STÆHELIN. Ejus *theses anatomico-botanicæ.* BASIL. 1711. 4. Memorabile narrat exemplum uteri rupti, ut cum fœtu intestina proruperint, neque tamen mors secuta sit. HALLER.

J. CHRI-

J. CHRISTIAN STISSER, medicus Hallensis. Ejus *kurzer Unterricht vor Frauenzimmer und sonderlich vor Wehmütter.* LEIPZ. 1712. 8. De obstetricis officio in partu naturali & præternaturali. De secundis & morbis puerperii, deque cæsarea sectione. Ad alios fere scriptores lectorem remittit, potissimum etiam ad JUSTINAM SIEGMUNDIN. Ita HALLER.

HIERONYM. LUDOLF. Ejus *incommoda a placenta, a fundo uteri aberrante* &c. ERFORD. 1757. 4. HALLER. V. *vulnera.*

GODFRID DAVID MAYER. V. *pag.* 85.

MICHAEL ERNEST. ETTMULLER. Ejus *de secundinarum exclusione.* LIPS. 1716. 4. HALLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. Ejus *la commare levatrice istrutta nel suo offizio.* VENEZIA 1721. 1737. 1750. 4. Pars secunda agit de partu, ejus impedimentis, tertia de officio obstetricis & partu difficili, brevis certe parumque plenus liber, aut nuperis dives inventis. Ut veteres, noster fœtum pedibus præeuntem jubet in caput dirigi. P. IV. de molis, menstruis, partu ventrali; de fœtu retento, & ex abscessu post aliquot annos oborto educto: læsum intestinum feliciter convaluit. De PHILIPPI CIUCCII forcipe dentata pro educendo fœtu mortuo. Caput reses noster manu expedivit. HALLER.

JOHANNES FANTONI. V. *pag.* 87.

CONR. PHILIPP. HOFMANN. Ejus disp. *de insignioribus puerperii temporibus.* REGIOMONT. 1713. 4. HALLER.

PIERRE AMAND, chirurgus Parisinus, qui & artem obstetriciam exercuit. Ejus *nouvelles observations sur la pratique des accouchemens avec la maniere de se servir d'une nouvelle machine pour tirer la tête de l'enfant.* PARIS 1713. 8. 1715. 8. Præcipua pars libri ad obstetrices spectat catechetico ordine scripta. Majoris momenti sunt adnotationes 129, non eæ inutils. Plusculæ atretæ, quæ conceperunt. Abortus, hæmorrhagiæ. Situs præter naturam, brachium præiens &c. Os uteri cæcum. Fœtuum in ventrem elapsorum exempla. Cæterum reticulum describit, quo manum armat, ut caput in utero relictum apprehendere possit, digitis per certos annulos trajectis. Verum id quidem machinamentum a peritis non est receptum. HALLER.

J. BAPTISTA BIANCHI. Ejus *de naturali, vitiosa morbosaque generatione.* TURIN 1745. 8. Pluscula huc faciunt, de abortu, hernia varia, etiam uteri, fœtu diu in utero reside, fœtuum ventralium partu cæsareo, partu per anum vagina ruptus uterus. Partum cæsareum rejicit, neque unquam satis certo administratum fuisse putat. Aliquæ propriæ historiæ. Partus ex ulcere perinæi. Partus per anum ex imo intestino. Fœtus ex

 abscessu,

abscessu per umbilicum eductus. Exemplum sectionis funestæ partus ventralis.

Idem in *theatro* MANGETI aliqua habet, ut fœtum ventralem. HALLER. V. *ocul. morb.*

CHRISTIAN. POLYCARP. LEPORIN. Ejus *Erörterung einiger die zurückgebliebene Nachgeburt betreffender Fragen.* QUEDLINBURG 1718.4. Non nimium fidendum musculo RUYSCHIANO, neque placentæ exclusionem naturæ permittendam. HALLER. V. *vulnera.*

CONRAD LUDWIG WALTHER. Ejus *tortura infantum, d. i. gründliche Abhandlung des Wehethuns und der Verbrechung so den ganz kleinen Kindern zur Ungebühr aufgebürdet wird* &c. LEIPZ. 1721. 8. Ridiculæ superstitiones fœminarum eo fere redeunt, ut cardialgiam infantilem nescio, cui luxationi & vitio mechanico tribuant, quæ mala volunt extensionibus, complicationibus aliisque ejusmodi administrationibus corrigere, ubi solis medicamentis opus sit. Ita varia mala miseris arcessuntur non raro, ut noster per exempla ostendit, etiam lethalia, ut ipsæ vertebræ luxatæ fuerint. Ad finem aliqua de morbis mammarum fissurisque papillarum, quas saturninis medicamentis curat. HALLER. V. *pag.* 87.

Kurzer Bericht für die Hebammen auf F. Coburgischer Regierung Befehl aufgesetzt. COBURG 1715. 12. HALLER.

LOUIS LEGER de GOUEY. V. *pag.* 89.

CHR. FRID. PISTOR. Ejus disp. *de fœtu e rupto utero in abdomen prorumpente.* ARGENTOR. 1716. 4. 1726. 4. Etiam alia similis eventus exempla. HALLER.

J. GEORG DUVERNOY. Ejus disp. *de colenda cito, tuto, & jucunde Lucina in puerperio.* TUBING. 1716. 4. HALLER.

J. DANIEL GOHL in *Actis Erud. Lips. Decad.* III. *Vol.* I. Vagina casu pene connata conceptum non impedivit. HALLER. V. *pag.* 89.

J. GOLDHAMMER. Ejus *examen obstetricium....* 12.

Ejus *compendiöser aber offenherziger Weiber- und Kinderarzt.* MÜLHAUSEN 1717. 12. 1737. 8. 1750. 8. Habet morbos parientium, puerperarum & infantum. HALLER.

CHR. ERN. GORN. Ejus disp. *de auxilio debito in partu difficili.* UTRECHT 1717. 4. HALLER.

A. CHRISTOPH BERNARD VALENTINI *an liceat vim inferre fœtui, ut servetur mater.* GIESS. 1720. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

DAVID LAURENT. EBERSBACH in *Eph. Nat. Cur. cent.* V. *obs.* 20. fœtus humanus improbabili errore in vesica urinaria repertus. Ita HALLER.

J. BURK-

J. BURKHART MOEGLING. V. *pag.* 90.

GUILIELMUS MAUQUEST, vulgo de la MOTTE, chirurgus, qui magnam partem vitæ suæ degit in oppido NEUSTRIÆ VALOGNE, non quidem eruditus, sed recti judicii vir, qui plurima expertus, multa simplicius & melius, quam priores chirurgi, vidit, hactenus modestus, & candidus, ut calculi extractionem omnino deseruerit, quod sibi minus feliciter cessisset. Ejus *reponse au livre de l'indecence aux hommes d'accoucher les femmes*, cum *L. de la generation*. PARIS 1718. 12. Facile ostendit, ob obstetricum potissimum imperitiam, non posse genus humanum virorum auxilio carere, qui in partu difficili naturam adjuvent. Neque enim unquam ab obstetrice eam expectes anatomes cognitionem, quam a chirurgo (aut medico) speres.

Ejus *traité complet des accouchemens naturels & non naturels & contre-nature*. PARIS 1721. 4. LEID. 1729. 4. PARIS 1765. 8. 2. vol. Germanice vertente J. G. SCHEID *von Krankheiten schwangerer und gebährender Weiber*. STRASBURG 1732. 4. 1734. 4. Senis opus, qui supra trigesimum annum artem exercuerat, & adnotationes sunt 165. Passim a FRANCISCO MAURICÆO & PEU diffidet simplicis curationis amans, manibusque fere fisus, nisi quod incuneatum caput cultro aperiat, & expresso cerebro liberet. Vinculis a partu aliisque artificiis abstinet. Nonnunquam est, quod malis omissum, fœtum sc. cerebro non majorem, qui vitalis fuerit, & cui noster baptismum impertiverit: hymenem, quem ajat sibi nunquam visum. Ordinem ne desideres. Uncum & reticulum AMANDI rejicit, coccygem negat partum impedire. Etiam virginibus a fluore albo, aliisque causis uterum prolabi. Clamores partum morari. Malum esse partum, qui fit præeunte capite, oblique sito, ut occiput sinistra respiciat, dextera facies. Esse ubi capite bene disposito partus lentissime procedat. Neque alium partum periculosiorem esse, quam qui fit capite in pelvim intruso. Si caput oblique prodierit, debere fœtum pedibus extrahi, ita qui nates præmittit. Exempla capitis evulsi. Contra laqueos, quibus pedes adprehenduntur. Se uno pede fœtus extraxisse, non laudare tamen. Reticulo se non uti. Febres fere abortus faciunt, sed vitales. Bis in partu brachium fœtui fregit, sed facile sanatur. Placentam excitato digito vomitu expellit. De cæsarea operatione: non requiri, nisi in angusta pelvi, quæ vera sit mali partus causa. Vinum tepens ad excoriationes partium genitalium optimum. Ulcus vaginæ sanatum. Prolapsus vaginæ, recens facile curatur, non ita vetustus. In nova editione observationes ad sua capita relatæ sunt, inque meliorem ordinem digestæ, & adjectæ passim adnotationes, denique icones. HALLER.

ANDREAS HUTTER in *funfzig chirurgischen observationibus* &c. refert de sectione cæsarea in mortua fœmina. HALLER. V. *pag.* 91.

In *Breslauer Sammlungen.* V. *pag.* 91. 100. 101.

JOH. ASTRUC. Ejus *des maladies des femmes.* PARIS 1761. 12. 4. vol. Tom. V. & VI. succefferunt a. 1765. 12. Germanice 3. *Theile*, DRESD. 1770. 8.

Ejus *l'art d'accoucher reduit à ses principes.* PARIS 1766. 12. Anglice *elements of midwifery with additions and explanatory notes by* S. RYLEY. LOND. 1766. 8. Historia artis obstetriciæ. In ipso opere multum iniquo uteri situi noster tribuit: fœtum se præcipitem dare admittit. De malo fœtus situ, de pelvi male facta, hic breviter, cum id mali genus noster putet extra LUTETIAM rarum esse. Si fœtus in superiori freto pelvis hæserit, LEVRETI forcipe jubet uti, si in inferiori, coccygem retrorsum pellere. Necesse videri, subinde duriores membranas rumpere. Contra cæsaream sectionem. Axiomata pro obstetricibus. HALLER. V. *pag.* 697.

JOHANNES DOUGLAS. Ejus *a short account of the success of midwifery in London and Westminster.* LOND. 1736. 8. In CHAMBERLAYNIUM & CHAPMANNUM. Priori vitio vertit, quod forcipis usum, siquidem est aliquis, Gallis venalem obtulerit. CHAPMANNO arcanum objicit: reticulum, ut HALLERUS putat, AMANDI: nihil adeo novum habere. Posse & obstetrices apte artem exercere, MARGARETÆ du TERTRE exemplo. Suadet nosodochium 200. puerperis destinatum construere, in eo per viros eruditos obstetrices erudire, quæ eo ipso in nosodochio lege teneantur, peritiam necessariam adquirere. HALLER. V. *pag.* 519.

J. HENR. SCHÜTTE. Ejus *die wohlunterwiesene Hebamme.* FRANKF. und WESEL 1766. 8. Catechesis pro obstetricibus, justo fere prolixior. Methodus bona: præcipua enim artis hujus momenta breviter, simpliciter, & optimo cum nexu proposita esse deprehenduntur. Quæstionum series quoque adjecta, absque responsionum suppeditatione; nec male: nam labor, quem adhibere obstetrices coguntur ad eruenda ex ipso operis contextu responsa, facit, ut earum ingenium magis acuatur, memoria firmior ad retinenda præcepta evadat. Recte monet fœtum oportere mature converti. In proponendo minime obscurus. Malles autem, ut farragine medicamentorum sæpe inanium auctor abstinuisset. Consilia medica vulgo non ignota. Ita in *deutsch allg. Bibl.* 11. *Band.* 2. *St.* pag. 228. V. *pag.* 92.

J. ADAM GÖRITZ. V. *pag.* 92.

SAMUEL STEURLIN. V. *pag.* 92.

J. CHRISTOPH SPROEGEL. Ejus *die neu angekommene Kindermutter.* HAMBURG 1722. 8. HALLER. V. *pag.* 92.

JACOBUS STAALKOPF. V. *pag.* 93.

FRANC.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de sectione cæsarea, quam laudat. HALLER. V. *pag.* 93.

JOHANNES JUNCKER. Ejus *kurzer Entwurf von der Hebammenpflicht.* HALLER. 1753. 8.

Ejus *de puerperio infelici ulceris uteri frequentiori causa.* Ibidem 1741. 4.

Ejus *obstetricum imperitia & errores.* Ibid. 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

Vorsichtige Lehren und heilsame Arzneymittel zum besten der Wehmütter auf dem Lande. ASCHERSLEBEN 1720. 4. HALLER.

MARTINUS SCHURIG in *Gynæcologia* DRESD. 1730. 4. agit de partu difficili; de vaginæ sarcomate; de atretis. Uterum a fœtu transversim posito ruptum vidit, & alias. Fœtus in ventrem effusus. Carnea excrescentia verrucis similis ex vulva propendens.

Idem in *Syllepsiologia.* Ibid. 1731. 4. de fœtu ventrali. Uterus prolapsus, ut ostium tangi posset.

Idem in *Embryologia.* Ibid. 1732. 4. ad uteri prolapsum ex nisu. De fœtu ventrali, utero rupto, partu cæsareo. Caput fœtus avulsum, funesto etiam matri eventu. HALLER. V. *pag.* 307.

PHILIPP. GRULING *deutsches Arzneybuch und* PH. GERH. GRUNLINGS tr. *von Weiberkrankheiten herausgegeben durch* BEHRENS. LEIPZ. 1720. 4. HALLER.

ABRAHAM VATER. Ejus *graviditas apparens.* WITTEBERG. 1722. 4. *recus.* in HALLERI *collectionibus.* Uteri prolapsi exempla, ut ne vestigium quidem in pelvi superesset &c.

Ejus *casus oppido rari sarcomatis a pudendo muliebri sectione sublati historia.* Ibid. 1728. 4. Ipsa sibi mulier sarcoma resecuerat; & cum recruduisset malum, colloque esset tenui, filo interceptum feliciter exstirpatum est.

Ejus *mola prægnans abortus causa.* Ibid. 1729. 4.

Ejus *de polypo post febrem epidemicam ex utero egresso.* Ibid. 1739. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. ANDR. FISCHER. Ejus *de officio obstetricis.* ERFORD. 1723. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

FRID. CHRISTIAN ZIEGER. Ejus disp. *de distocia.* ARGENTOR. 1720. 4. HALLER.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus *de arte obstetricia veterum.* LIPS. 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 94.

ROB. NESBIT. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1721. 4. HALLER.

GEORG.

GEORG. CHRISTOPH. FROBENIUS. V. *pag.* 95.

Hebammen-Catechismus. STRASBURG 1722. 12.

Fragbüchlein. Ibidem.

SALVATOR FRANC. MORAND in *Hist. de l'Acad.* 1748. retulit de fœtu, qui 31. annis in utero materno retentus totus duro involucro obductus fuit. HALLER. V. *pag.* 95.

ANTONIUS BENEVOLI in *disertazioni* &c. observationem habet de fœtu, qui in tuba increvit, & per abscessum exiit. HALLER. V. *pag.* 823.

J. ERNESTUS WREDE. Ejus *Unterricht für die Hebammen.* HANOVER 1727. 8. HALLER. V. *pag.* 96.

GEORG. DANIEL COSCHWITZ. Ejus *de parturientium declinatione supina pro facilitando partu inutili.* HALÆ. 1725. 4.

Ejus *de gravidarum, puerperarum nec non infantum recens natorum regimine & adfectibus.* LIPS. 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 96.

AMOS LAMBRECHT. Ejus *manuductio obstetricantium of the handleiding der vroedkunde.* AMSTERDAM 1731. 8. Pars chirurgica exigua est. Ipse tamen manum operi admovit. Rupit ipse membranas, ut fœtum educeret, cum ovum in vagina emineret. Lentum laborem commendat. HALLER. V. *ocul morb.*

GOTTFRID HELD de HAGELSHEIM. Ejus *de tempore partus, occasione partus tubarii* 46. *annos gestati.* BAREITH 1722. 4. Refert etiam de ORTHII lapideo fœtu. HALLER.

LUCAS, chirurgus, in *Journ. des Sav.* 1722. *M. Jun.* refert de quinquemestri fœtu, quem de ano matris exciso intestino recto extraxit bono eventu.

DASSE' ibid. de modo hæmorrhagias a partu compescendi, palpato per abdomen utero, & in varios motus excitato. HALLER.

J. HERMAN FURSTENAU. Ejus & VOGLER *de arte obstetricia.* RINTELN 1746. 4. HALLER. V. *pag.* 98.

ROBERTUS HOUSTOUN in *Phil. Trans. n.* 378. de fœtus reliquiis per abscessum abdominis excisis. HALLER. V. *pag.* 824.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Eph. Nat. Cur. vol.* II. *obs.* 49. uterus gravidus a fœtu ruptus. *Obs.* 50. nullum damnum a neglecta funiculi umbilicalis deligatione. HALLER. V. *vuln. caput.*

JOHN MAWBRAY. Ejus *female physician.* LOND. 1724. 4.

Ejus *midwifery brougth to perfection by manual operation.* Ibidem 1725. 8. Primum se in ANGLIA artem obstetriciam docuisse ait. Inutilis libellus. Fere DEVENTERI versionem dedit. HALLER.

Lettre from a male physician to the female physician LOND. 1726. 8. est censura libri MAWBRAY. Ita HALLER.

JACOBUS STORCH. Ejus *Krankheiten der Weiber* tomi VIII. Tomus I. est *Unterricht für die Hebammen nach der neuesten Accoucheurs, und selbst eigener Erfahrung entworfen.* GOTHA 1746. 8. Legem obstetricibus scriptam a. 1658. & nuper recensam commentariis auxit; qui ipse subinde manum operi admovit, suaque interposuit consilia. Contra barbaram illam feminarum in caput constitutionem (*stürzen*). Fœminas ex animi deliquio non debere excitari. Contra calida medicamenta, & cibos in puerperio valentes: calorem etiam lecti & cubiculi jubet temperare. Mors ex hæmorrhagia, cum placenta in utero relicta fuerit. Ex hydrocephalo partus difficilimus, tandem rupta cute multus sanguis effluxit, & tumor subsedit. In difficilioribus etiam passim casibus errores naturæ manu correxit. Cum os uteri suo loco non reperiret, versus anum demum detexit, sursum repulit, tum uterum ipsum; ita peperit, quæ parere non potuerat. Partuum promotorum exempla, elevato ore uteri, quod erat versus rectum intestinum conversum. Partus ano præeunte juvatur dilatata vagina per repressum coccygem. Abrupto in putrido fœtu funiculo, tertio die relicta in utero placenta cum gemello: hunc noster eduxit demumque placentam. Uterus antrorsum in abdominis sedem prolapsus erat, alias inversum fœtum pedibus extraxit. Facile posse placentam ab utero digitis separari in recente casu. Ignara obstetrix ita urethram puerperæ pro vagina habitam dilatavit, ut misera urinam porro continere non potuerit. Vaginæ varices sanguinem fundentes cum periculo. Chirurgus etiam DAVID GOTTLIEB SCHERF aliquas partuum historias communicavit, doctus absque instrumentis operari. Caput tamen aliquando aperuit, elisit, evacuavit.

In T. II. GOTHA 1748. 8. aliqua habet de atretis.

In T. III. ibid. 1748. 8. de fœminis uteri os posteriori loco habentibus.

In T. IV. ibid. 1749. 8. de abortu cum numerosis exemplis. Spinæ bifidæ pluscula exempla.

In T. V. de partu naturali & difficili. In lento partu medicamenta dat, quæ fœtum urgeant. Subluxatam spinam dorsi putat se correxisse. Aquæ amnii non multum in expediendo partu tribuit. Brachium præiens fere resecat; est etiam ubi ventrem aperiat. Exemplum fœtus in caput versi, dum uteri os clausum erat. Iterum contra nimium calorem. Os uteri vidit absque magno malo sponte ruptum. Herniam umbilicalem congenitam spermate ranarum sanavit. Partus cæsarei exemplum in viva matre, infelix quidem, ut tamen non putes causam mortis in ipsa administratione fuisse. FROBENIANI felicioris partus cæsarei historia. Collectio mortium ex prolapsu uteri. Brachium in partu fœtui fregit. Non fidit naturæ in placentæ expel-

expellendæ officio: ab ea morbi & gangræna; ex ea hæmorrhagia. Rupti uteri.

In T. VI. GOTHA 1751. 8. morbi puerperii. Prolapsus uterus feliciter repositus. Abscessus abdominis sanatus.

In T. VII. ibid. de morbis mammarum & de lactatione.

In T. VIII. GOTHA 1753. 8. varii uteri morbi.

Ejus *theoretisch und praktische Abhandlung von den Kinderkrankheiten*. EISENACH. 1750. 8. Ossa in rachitico mollia. Ab ignaro homine intestinum ferro apertum sanatum manente fistula. Morbi in utero materno contracti: morbi congeniti. Cranii ossa dimota & se superequitantia. De labio leporino simplici & duplici, ejusque curatione. Spinæ bifidæ exemplum. Superstitiosus tribuit marini mortuæ vini, quæ nævos auferat. Atretæ omnium generum. Spina bifida.

In T. II. ibid. 1750. 8. de dentitione, morbis oculorum, aurium. Non probat gingivarum incisionem. Ex repressis achoribus cerebri abscessus.

In T. III. ibid. 1751. 8. de rachitide, carie, gibbo, ranula, vesicæ calculo. Ocreas aliaque machinamenta vetat in rachitide adhibere.

In T. IV. ibid. 1751. 8. morbi varii: de funiculi deligatione, hernia umbilicali. Depressum cranium in decenni puero sponte vidit resurgere. Ulcera, morbi cutanei. De vesicatoriis; casus aliqui rariores. HALLER. V. *pag.* 98.

GOTTL. FRID. GUDIUS. Ejus disp. *de hebraica obstetricum origine, quæ Exodi* I. 15. *seq. commemoratur*. LIPS. 1724. 4. HALLER.

CONR. PHIL. HOFMANN. Ejus disp. *de insignioribus puerperii temporibus*. REGIOMONT. 1724. 4. HALLER.

GREGOIRE in *Mem. de l'Acad. de sc.* 1724. exempla dedit uterorum in partu ruptorum. HALLER.

FLAMINIUS PINELLI in *Giornale de' letterati* T. XXXVI. refert de ossibus fœtus retenti, ex matris abdomine per abscessum eductis. HALLER.

GEORGIUS FRIDERICUS GUTERMANN, medicus Augustanus, TUBINGÆ condiscipulus HALLERI. Ejus disp. *de mammis & lacte*. TUBING 1727. 8. Vulneris arteriæ mammariæ meminit, quod funestum fuerit.

Ejus

Ejus *vernünftige Bedenken über mancherley durch Misbrauch stumpfer und scharfer Instrumenten verunglückte Geburten* T. I. & II. FRANKF. LEIPZ. 1761. 8. & *rechte Entbindungskunst, worinnen der Misbrauch* &c. FRANKFURT und LEIPZ. 1767. 8. quæ altera est editio ejusdem operis. Lis est agitata inter nostrum & DEISCHIUM, qui subinde instrumentorum auxilium necessario requiri contendebat, quod a GUTERMANNO repudiatur, forcipe excepto & vecte ROONHUISII. Longe plerumque peritas manus aptam conversionem sufficere. Iis solis præsidiis se partum expedivisse, in quo DEISCHIUS frustra laboraverat. Nimium etiam de partu desperari, in quo brachium præcesserit. Multis in exemplis funestum fuisse DEISCHII auxilium. Responsum Helmstadiensium & decreta magistratus contra DEISCHIUM. Sectionis cæsareæ administratio. Verum auctorem CRANTZIUM esse celeberrimus HALLER testatur ex relationibus Gottingensibus a. 1761. pag. 299.

Ejus *anatomie für die Hebammen*. AUGSPURG 1752. 8. Aliqua huc faciunt; ut præcepta de osculo uteri tangendo: hernia in vulvæ labia descendens.

Idem in *Comm. Litter. Nor.* 1731. refert de partu fœtus mortui, cujus brachium præibat, feliciter pedibus extracti.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obs.* 109. Infans fracto brachio natus. HALLER.

AUGUST. FRIDER. WALTHER. Ejus disp. *de obstetricum erroribus a medico clinico pervestigandis*. LIPS. 1729. 4. V. *pag.* 825.

JAC. MICH. KORNMAN. Ejus *höchst nöthiger Unterricht von der Geburt des Menschen*. ERFURT 1731. 8. Opus populare. Sellam obstetriciam rejicit. Chorion subinde adnasci, & facile digitis solvi. Contra absurdam matris inversionem. Aliqua medicamenta superstitiosa. HALLER. V. *pag.* 479.

THEODORUS MASER. Ejus disp. *de erroribus obstetricum*. ARGENTOR. 1726. 4. HALLER.

CHRISTOPH. MARTIN BURCHARD, Professor Rostochiensis. Ejus disp. *de partu difficili*. ROST. 1726. 4. HALLER.

J. CYRIACUS AHLERS. Ejus *observations concerning the woman of godalming*. LOND. 1726. 8. HALLER.

SAMUEL THEOD. QUELMALZ. Ejus *de uteri ruptura*. LIPS. 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 308.

J. ANDREAS SCHMIDT in *Annalibus Juliis* 1726. egit de fœtu retento & demum exciso, quæ HERMANNI TEICHMEYER est curatio, avi uxoris celeberr. HALLERI.

ANDREAS ELIAS BÜCHNER. Ejus *de pellentium remediorum usu abusu ac damno in parturientibus.* HALÆ. 1746. 4.

Ejus *de abscessibus, & ulceribus mammarum.* Ibid. 1748. 4.

Ejus *de contusione uteri ejusque effectu in gravida.* Ibid. 1753. 4.

Ejus *de difficultate pariendi ex mala conformatione pelvis.* Ibid. 1756. 4.

Ejus *de dolorum ad partum directione rationali.* Ibid. 1756. 4.

Ejus *de necessaria brevi post partum secundinarum extractione.* Ibid. 1757. 4.

Ejus & GERLACH disp. *de abortu ob chronicam & torminosam diarrhœam non semper metuendo singularis casus.* Ibid. 1766. 4.

Ejus *de abortu ob chronicam & torminosam diarrhœam non semper metuendo*, Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 101.

MAUR. ANT. CAPPELER. V. *pag.* 101.

GIOV. DOMENICO SANTORINI. Ejus *istoria d'un feto estratto dalle parti diretane.* VENEZ. 1727. 4. Fœtus per 20. menses gestatus, dum alter interim ab eadem fœmina conceptus, & abortu redditus est, denique tumore maximo oborto per anum extractus. Et multa alia, de cæcis tubis, intestinis connatis. HALLER.

NICOLO PATUNA. Ejus *relazione intorno al cadavere d'un feto, che doppo esser nascosto nel ventre della madre per venti mesi, fu da lui cavato dalla parte posteriore essendo restata viva e sana la madre medesima.* VENEZIA 1727. 8. quæ secunda est editio. Eadem omnino historia: SANCTORINUS enim consilia sua dedit, noster manum. Digito nempe in anum dato ossiculum tetigit, forcipe os sincipitis & reliqua eduxit. Exempla similia collegit. Fœtum putat in tuba genitum, inque rectum intestinum illapsum esse. Fœminam noster morti eripuit fœtu educto, cum ex hæmorrhagia esset peritura. HALLER.

J. HENR. SCHULZE. Ejus *de abortu præcavendo.* HALÆ 1739. 4. HALLER. V. *off. morb.*

J. BAPT. du BOIS & BOYER *ergo fœtus extra uterum genitus salva matre potest excludi.* PARIS 1727. 4. Exemplum partuum ventralium aut per anum editorum, etiam inciso sphinctere. HALLER.

AUGUSTINUS BUDDÆUS in *Miscellaneorum Berolinens. centuria* II. BERLIN 1727. 4. egit de excrescentia scirrhosa extus utero adhærente. HALLER.

GUE-

Guerin in *Hist. de l'Acad. des scienc.* 1727. placentam duobus gemellis communem extraxit post priorem gemellorum. Haller.

Jacobus (Benignus) Winslow. Ejus est disp. *non ergo ad servandam præ fœtu matrem obstetricium hamatile minus anceps neque insons, quam ad servandum cum matre fœtum sectio cæsarea.* Paris 1734. 4. recusa in Halleri *selectis.* Uncum rejicit, quo vivus fœtus possit occidi a mortuo non satis distinctus. Gregorii cochlear probat, forcipem nempe a Palfynio paulo ante mortem correctam. Felix exemplum tradit sectionis cæsareæ, quam Cl. Soumain administravit.

Idem in *Mem. de l'Acad.* 1741. retulit de balænariorum thoracum noxis. Haller. V. *pag.* 524.

Blasius de Beaumont. Ejus *il breve del nobre boscado en el mismo con las reflexiones de Anatomia y Chirurgia, casos practicos para conservar las mugeres en los partos con la deliberacion de los doctores de la Sorbona sobre la representacion hecha por la occasion de la operacion cesarea con la replica practica contra el abuso desta operacion.* Madrit 1739. 4. V. *pag.* 308.

Ordnung des Hebammenmeisters und sämmtlicher Hebammen der Stadt Strasburg. Strasburg 1728. fol. Haller.

Caspar Bose. Ejus disp. præside Walthero *de obstetricum erroribus a medico clinico dijudicandis.* Lips. 1729. 4. Haller. Confer. *pag.* 1155.

Bartholomæus Franc. Serena y Lopez, medicus Augustanus. Ejus *reflexiones contra la dissertacion de la operacion del parto cæsareo* Didaci Matheu Zapata. Madrit 1730. 8. Haller.

Herman Paul Juch. Ejus disp. *de abortu.* Erford. 1730. 4. Haller.

J. Dan. Ehrh. Brunner. Ejus disp. *de partu præternaturali ob situm placentæ super orificium uteri internum.* Argentor. 1730. 4.

Ejus *Entdeckung der Irrthümer und Bosheiten der Hebammen.* Solingen 1740. 8. Haller.

Dan. Henr. Paschken & J. H. Hein, disp. *de abortu.* Regiomont 1730. 4. Haller.

J. Gottlieb Horwein. Ejus disp. *de abortu Hebræorum.* Wittebbrg 1730. 4. Haller.

J. Henr. Fuchs. V. *pag.* 104.

EDMUND NOURSE, chirurgus, vel potius W. GIFFARD in *Phil. Transf. n.* 416. Fœtus per anum eductus, funesto quidem eventu, qui in tuba, uti videtur, conceptus.

Ejus nempe GIFFARD *cases in midwiferi revised and published by* EDWARD HODY 1734. 8. Sunt posthumi 225. casus graviores ex arte obstetricia. Cordatus homo, simplex, & laboriosus, narrationes simplices, & absque ratiocinio. Casus innumeri impacti capitis, quos fere sua forcipe expedivit, quam curvulam delineat. Plurimæ etiam hæmorrhagiæ a soluta placenta. Rariora pauca, inter ea partus tubarius & vesicalis, fœtus per anum editus. HALLER.

JACOB. DENYS. Ejus *verhandeling over het ampt der Vroedmeesters en Vroedvrouwen met aanmerkingen derzelve konst rakende.* LEIDEN 1733. 4. Bonus & laude dignus liber, quem doleas minus notum esse, Gallis etiam minime. Amplissimo equidem sermone, & luxuriante quadam ubertate eventa narrat, sed res ipsa patientiam lectoris meretur. De uteri partibus omnibus, ostii mutatione, hæmorrhagiis earumque diversis causis, de partus difficultatibus & ad eas superandas idoneis encheiresibus, plurima bona & vera præfert, ipso la MOTTE simpliciora. Ex debilibus fœminis puerum laqueo extraxit. Caput fœtus quoties necesse videbatur digito perforavit. Uterum obliquum frequenter antrorsum declinare cum periculo, vel ad latus, retrorsum raro; bene ista; inde fieri, ut dolores ostium uteri non dilatent. In nimis facili partu, quando membranæ integræ exeunt, uterum nonnunquam elabi & inverti. Esse ubi non oporteat membranas rumpere, ne dolores penitus supprimantur. Fuisse quæ absque dolore pepererint debiles, & subito exspiraverint. Dari fœminas, in quibus de ilium ossibus processus emineant; & totum os innominatum luxetur. Tumor ex ore uteri prominens proprio instrumento ligatus, sublatus: sic de vagina tumor exstirpatus. Vagina ex partu tumens suppurata, pars ejus cum integra nympha destructa, sanata tamen fœmina. Fœtus mortui ossa per anum extracta. Partus difficilis a tumore uteri exitum impediente. Fœtus acicula occisus in caput defixa. Cum pelvis angusta esset, noster caput aperuit. Atretæ variis in vagina impedimentis. Calculus in ipso partu in vaginam erupit, ut tamen puerpera convalesceret. De molis fusissime. Verum nimis multa utilia noster habet, quem oportet totum legere. Ita HALLER. V. *pag.* 527.

JOH. de GORTER *kort vertoog hoe en waar de fluytband der kraamvrouwen moet gelegt worden.* AMSTERDAM 1744. 8. Nocere compressionem, quæ abdomini vulgo a mulierculis adhibeatur, sanguinis ex utero reditum sufflaminare. Ipse proprium vinculum fultorium (*Steunband*) commendat, quod uteri vim contractilem augeat, lochia & placentam expellat, hæmorrhagiam minuat, totum medium abdomen contineat, aciculis firme-

firmetur, & post aliquot horas laxatum adstringatur. In macilentis fœminis jubet cavum ossium ilium pulvino replere, ne compressio avertatur.

Idem in *E. N. C. Vol.* IX. *obs.* 77. agit iterum de sustentaculorum post partum necessitate. HALLER. V. *pag.* 105.

J. HENR. COHAUSEN, medicus Monasteriensis. Ejus est *lucina Ruyschiana, s. musculus uteri orbicularis a* F. RUYSCHIO *inventus ad trutinam revocatus.* AMSTERD. 1731. 8. Negat, neque novam rem esse, neque satis veram, neque eum uteri musculum expellendæ placentæ sufficere: sed etiam cum summo periculo a natura placentæ expulsionem expectari. HALLER.

GIROLAMO CASPARI, Veronensis, medicus Feltrlensis, edidit *nove ed erudite osservazioni storiche mediche, e naturali.* VENEZIA 1731. 8. Refert etiam de mola carnosa amplissima. HALLER.

IVO JOH. STAHL. Ejus disp. *de adjuvamentis & impedimentis partus humani.* ERFORD. 1737. 4. HALLER. V. *ocul. morb.*

GOTTFRID WILH. MÜLLER. Ejus disp. *de situ uteri obliquo in gravidis & ex hoc sequente partu difficili.* ARGENT. 1731. 4. HALLER.

J. IGNAT. MAYR. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *Diana ontdekkende* &c. de BRUYN excusat, qui uterum prolapsum resecuerat, & alium chirurgum, qui fœtui caput avulserat. DEVENTERIUM & DENYSIUM in fenio infelices fuisse. Contra laminas ROONHUYSIANAS matres lacerantes, pueros necantes. Denique magistratus decrevit, obstetricios homines a duobus chirurgis quidem, sed præsentibus tribus medicis debere recipi: hæc infelix pugna VYLHOORNIO mortis causa fuit. Iterum de ROONHUYSII laminis; ad mortuos tantum fœtus educendos esse inventas, pretio vendi enormi &c. Nullum instrumentum peritæ manui æquari posse. Ut elapsus uterus reponatur. Artificia ad expediendum partum difficilem. Caput incuneatum repellit, & ab osse pubis cochleari detrudit. Pelvim plerumque etiam majori capiti transmittendo sufficere. Dolores balænaria virga suscitat, in uterum data. Vivo puero, cujus arteriæ sanguinem dabant, resectus humerus. In feminis male formatis os uteri obliquum reperiri; ei malo se mederi, matre ita in lecto disposita, ut alter pes altior sit. Fistula ani in gravida feliciter secta. A. 1722. cæsaream sectionem feliciter fuisse administratam. Fœmina, quæ absque partu fœtum retinuerat, & quinquies interim conceperat, ei enata est fistula, per quam dilatatam fœtus nonnihil corruptus extractus est. ROGERIUM von ROONHUYSEN duobus corneis cochlearibus usum fuisse, quorum singulum singulo capitis lateri adplicabat. Eo instrumento dimota fuisse ossa pubis,

bis, ut super se invicem moverentur, ruptam etiam vaginam. Coccygem cochlea propria repellit. Eodem instrumento balænario posse vaginam dilatari. Pro ascitica habita officula egessit.

Idem in *rustuuren bestoit* &c. Animadversiones in SCHLICHTINGII editionem artis obstetriciæ PLEVIERII tradit. HALLER. V. *pag.* 106.

LUDOV. JOH. le THUILLIER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. Ejus disp. *de fœtus abortivi exclusione.* ROST. 1748. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

J. GOD. MAYFELD *historia partus difficilis ex spastica strictura uteri circa placentam.* ALTDORF. 1732. disputatio. HALLER.

J. JAC. KNAPIUS. Ejus disp. *de medicamentis, quæ partum facilitant.* LEID. 1732. 4. HALLER.

CONRAD GLADBACH. Ejus disp. *de instrumentis in quovis partu difficili non nisi summa urgente necessitate adhibendis.* LEID. 1732. 4. Pro incidendo capite commendat *le bistouri caché.* HALLER.

LUD. LEMERY & J. B. CHOMEL *E. in partu difficili manu potius quam instrumentis utendum.* PARIS 1732. 4. HALLER.

JONVILLE. Ejus contra reticulum AMMANI, & pro solius manus (applicatione) in partu expediendo prodiit. PARIS 1732. HALLER.

ERNEST. EUSEB. RICHTER *die allezeit getreue und vorsichtige Wehmutter. Unterricht wie sich eine Hebamme verhalten solle.* LEIPZ. 1738. 8. HALLER. V. *pag.* 611.

JOSEPH. BIENER in *Commerc. Litt. Nor.* 1732. retulit de fœtu retento & tabefacto partim per umbilici abscessum, partim per vaginam excreto.

Ibid. Anonymi aliqua ad abortus.

J. SEBASTIAN STRUVE ibid. de vesicæ & uteri exulceratione.

J. JUST. FICK ibid. de abortu ob placentam scirrhosam. HALLER.

THOMAS GOULARD, chirurgus Aletensis, deinde Monspeliensis, in *Hist. de l'Acad. des sc. a.* 1732. retulit de fœmina, cui uterus in partu evulsus resectus fuit, funesto quidem denique eventu. HALLER.

J. J. MANUEL HORNUNG. Ejus disp. *de parturientium situ.* ARGENTOR. 1733. 4. HALLER.

GERARD FITZGERALD. Ejus tr. *des maladies des femmes.* AVIGNON 1758. 12. HALLER. V. *tumor.*

PAUL.

PAUL. HENR. MOEHRING. V *pag.* 107.
J. PHILIP. WOLF. V. *pag.* 107.
FRID. IGN. LOSPICHLER. V. *pag.* 108.
JACOB. CALDER. V. *pag.* 109.
JAC. JAMIESON. V. *pag.* 109.
THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN *Abhandlung von Kinderkrankheiten.* GÖTTINGEN 1766. 8. 1768. 8. GÖTTINGEN und GOTHA 1774. 8. curante D. JOH. ANDREA MURRAY, notasque adjiciente, & vitam auctoris. Morbi etiam chirurgici tractantur, prolapsus ani, herniæ, dentitio difficilis, morbi venerei. HALLER. V. *pag.* 582.

J. GEORG. HASENEST in *Eph. Nat. Cur. Vol.* V. *obs.* 137. de vagina in partu difficili feliciter incisa. HALLER. V. *pag.* 482.

J. DANIEL SCHLICHTING, medicus Amstelodamensis, vir acris, & animosus.

Ejus *embryulcia nova detecta, of heel nieuw behandelinge in de mooyelyke baaringen op't spoedigste te helpen eentyds'geoeffend door* ROONHUYZEN *maar over* 50. *jaaren verdekt gehouden.* AMSTERDAM 1747. 8. HENRICO de ROONHUYSEN seniori fuisse arcanum, quo difficiles partus subito expediverit, id eum virum habuisse a CHAMBERLAYNEIS. Eo arcano usum esse filium ROGERIUM von ROONHUYSEN, inde ejus discipulos POECKELMANNUM & PLAATMANNUM, denique F. RUYSCHIUM: iis laminis os uteri dilatari, ut fœtus manu possit eximi; optime adhiberi in dolorum intervallo. Utique ab imperita manu rectas nocuisse. Eo arcano collegium pharmacopolarum Amstelodamense ad numos conficiendos abusum esse, ut nemini facultatem exercendæ artis obstetriciæ impertiret, nisi qui 2000 aut. 2500 florenis id arcanum redemisset, doctoribus etiam medicis mulctam dictasse, qui absque eo arcano parturientibus subvenissent. Id nunc instrumentum noster ad RUYSCHII ductum delineat: duæ sunt laminæ chalybeæ, elasticæ, quæ uterum se contrahentem dilatent resiliendo, & manui aditum ad fœtum extrahendum aperiant. Ut adhibeatur metrenchytes. Bonum esse ROONHUYSII instrumentum, etsi nonnunquam nocuerit, nocuisse tamen subinde, cum eo Amstelodamenses non satis gnare uterentur. Laudat, qui digitis suis norunt uteri contractum ostium dilatare, & injectos liquores medicatos adversus album fluorem commendat.

Ejus *embryulciæ novæ detectæ appendix.* AMSTERDAM 1747. 8. Scripto proprio collegium Amstelodamense demonstrare voluisse, non vero instrumentum ROONHUYSII a SCHLICHTINGIO delineari. Noster testimonio NIEROPII demonstrat, celebrem GOENERDINGIUM utique eodem esse usum instrumento. Mulctam sibi dictantes noster repulit.

Idem

Idem edidit etiam CORNELII PLEVIER *gezuiverde heelkonst*, & præfatus est ibid. 1751. 4. & aliqua effata PLEVIERI eorrexit; contractilem vim uteri in expellendo fœtu confirmat. Laudat, quod paucis utatur instrumentis. Forcipem CHAMBERLAYNIO vindicat, quem PALFYNIUS hactenus sit imitatus, & a quo ROONHUYSII arcanum instrumentum diversum sit. Adnotationes etiam passim adspergit. Utique in difficili partu pubis ossa secedere. A graviditate hernias levari. Præfert forcipem fenestratam: manum tamen, quoties sufficit, omni præfert instrumento. Male BRUHERIUM puerum invertere manu abdomini imposita, quod sit periulosum.

Idem porro in *Act. Nat. Cur.* observationes aliquas huc facientes retulit. HALLER. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

JACQUES JEAN BRUHIER d'ABLAINCOURT. Ejus *observations importantes sur le manuel des accouchemens.* PARIS 1734. 4. maj. In præfatione extollit, aliquanto etiam supra verum, HENRICI V. DEVENTER, quem edit, merita, comparat cum Gallis & præfert. Notulas perpaucas adjecit, & Sorbonæ de sectione cæsarea responsum. HALLER.

ALBERTUS de HALLER in *Hist. de l'Acad. Royale des sciences, Année* 1773. PARIS 1774. 4. retulit de insolita graviditate: signis omnibus graviditatis præsentibus, atque iterum postea disparentibus catamenia per novem deinceps annos regulariter, optimaque cum valetudine decurrebant; tandem correpta febre putrida fœmina periit, cujus in cadavere saccus inventus, per tubam Fallopianam dextram cum utero communicans, continensque fœtum septem mensium, totum putridum; unde febris putridæ lethalisque causa innotuit. RICHTER. V. *pag.* 112.

J. HENRIC. KRONAUER. Ejus disp. *de tumore partium genitalium post partum sanguineo.* BASIL. 1734. 4. HALLER.

J. STABEL. Ejus disp. *de doloribus parturientium spuriis.* HAFN. 1734. 4. HALLER.

EDMUNDUS CHAPMAN, celebris medicus obstetricius, vir bonus, candidus, qui neque nimis sibi tribuat. Ejus *treatise on the improvement of midwifery chiefly with regard to the operation to which are added fifty seven cases selected from upwards of* 27 *years practice* (in utraque editione, etsi altera 24. annis post primam prodiit LONDIN. 173. .) 1735. 8. 1759. 8. quæ editio aucta dicitur, sed vix quidquam differt. Germanice COPPENHAGEN 1747. 8. De scindentibus quæritur instrumentis, quibus vivi fœtus dissecti fuerint. Forcipem Anglicam a CHAMBERLAYNIO quidem inventam, a JOHANNE vero MAUBRAI spretam, primus descripsit, depinxit, defendit. Neque tamen ea utitur, quando caput altius in utero hæret: neque ea putat esse opus, quando caput in vaginam quidem descendit, & tamen fœtus inverti potest, pedibusque adreptis extrahi. Tunc vero utique laudat, quoties

quoties caput profunde in vaginam quidem, detrusum tamen adeo arcte impactum est, ut manibus adiri, pedesque prehendi nequeant. Ut prudenter utaris, ne vaginam comprehendas: cochlearium loco aperta funda est. Ad mortuum fœtum educendum unco præfert. Invenisse se reticulum super pueri caput ducere. Caput fere ob angustam pelvim, retineri, quoties ima lumborum vertebra aut suprema ossis sacri, antrorsum prominet, quam quidem causam a JACOBO DOUGLASIO fatetur se didicisse. Partus difficilis a capite nimium jam osseo, ut calvariæ ossa nequeant supra se moveri. Ob peranguftam pelvim nonnunquam unco esse opus. Ob abdomen pendulum partus difficilis. Ter ab obstetrice rupta vagina. Utrumque pedem extrahit una, neque nisi invitus unicum. Non facile fœtum inverti. Non debere ad DEVENTERII ductum brachia una cum capite educi. Gemellorum secundum nunquam non pedibus extrahit. Vitiose funiculum nimis remote ab umbilico resecari; ita lodicum herniæ parari umbilicali: duas uncias sufficere. Secundas continuo a partu educit, & uterum manu everrit. De hæmorrhagia fuse. A partu matrem denudat, tegitque pannis posca immersis, felici, ut certus testatur, eventu. In casibus gravioribus uteri orificium, quod se quærenti subducebat, detexit femoribus elevatis. Brachium se puerulo fregisse, sed facile sanari. Vaginam ab obstetrice fuisse laceratam, cum pro membranis haberetur, aut digitis perforatam. Raro reticulo locum esse. Fœtum facie ad os pubis conversa tamen eduxit. Caput relictum unco evulsit. Ob adnatam secundam evulsus ab imperita muliere uterus, funesto eventu. Fœminæ difformi vaginam discidit ad anum sic fœtum extraxit, ut tamen mater perierit. A retento lotio mortes. In difformi fœmina caput incuneatum unco expedivit; eique instrumento locum esse putat, quoties præalto loco caput fœtus hæret. Contra uteri, s. potius vaginæ, prolapsum taleola lignea pessi loco. Ut pessum unco evulserit. Ovillum vellus super puerperæ imponit, neque reclamantem DIONYSIUM audit.

Ejus *replic to Douglas's short account of the state of midwifery at* LONDON 1737. 8. HALLER.

J. HOWE', medicus. Ejus *Onderwis der vrouwen aangaande het Kinder baaren en desselfs voor en tegen spoeden en heilzamste behandelinge.* HAARLEM 17. . . 1735. 8. quæ secunda est editio. Multas proprias tradit opiniones. Placentam ante partum emori vult, & impeditum sanguinis per eam motum causam esse partus, quæ Gallorum quorumdam nupera est opinio. A forcipe & a similibus instrumentis uteri vim contractilem destrui, ut abdominis tamen vis supersit. Conatus puerperæ potius impedire dilatationem ostii uterini. Fœminam sedentem non bene parere; veros labores debere in lectulo exspectari. Fœtum, quamdiu membranæ integræ sunt, posse in situm reduci legitimum; si ruptæ fuerint, tunc quidem manus auxilium requiri. In fœmina decumbente caput non ita incuneari, & os uteri melius

aperiri. Pelvim satis amplam esse, neque aut dilatari, aut figuram capitis puerilis mutari, neque os coccygis debere retrorsum premi. Nimis inclinatum uterum partum facere præternaturalem. De contactu, qui de multis nos doceat. Instrumenta omnia rejicit: malum uteri situm, apto situ puerperæ corrigit, si brachium prolapsum fuerit, pedibus fœtum educit. Non debere educi placentam, quæ hæmorrhagiam relicta avertat, & si adhæserit, cum periculo extrahatur, relinquatur absque periculo. HALLER.

J. N. L. *discursus medicus de abortu, & medicamentis abortivis, item uterinis pellentibus.* ULZEN 1735. 4.

CAROLUS FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus *de virginitate.* JEN. 1750. 4.

Ejus *de morbis puerperarum.* Ibid. 1750. 4.

Ejus *de partu cæsareo.* Ibid. 1750. 4.

Ejus *de casu partus difficilis, in quo infanticidium licitum est.* Ibid. 1751. 4.

Ejus *de necessitate exsecandi fœtum ex gravida mortua.* Ibid. 1752. 4.

Ejus *de mola scirrhoso in utero inverso exstirpata.* Ibid. 1754. 4.

Ejus *de puerpera hernia & ruptura vaginæ laborante feliciter restituta.* Ibid. 1754. 4.

Ejus *de variis partus impedimentis ex capitis vitio.* Ibid. 1757. 4.

Ejus *de hæmorrhagia post partum nimia.* Ibid. 1759. 4.

Ejus *de necessitate partus cæsarei instituendi in omnibus gravidis mortuis.* Ibid. 1760. 4.

Ejus *de partu cum hæmorrhagia uterina conjuncto.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de primipara dolores post partum passa ex intempestiva abdominis pressione.* Ibid. 1767. 4. HALLER. V. *vulnera.*

PAUL. de WIND chirurgus & obstetrix, & lithotomus. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1735. 4.

Ejus *geklemte hoofd gered.* MIDDELBURG 1754. 8. ut putat Celeberrimus HALLER, nam annus non est expressus. Agit de forcipe ad incuneatum caput educendum destinata. PALFYNIANAM forcipem se vidisse apud GREGORIUM, qui tamen ea non sit usus, & pedibus fœtum adtrahere maluerit, quoad caput abrumperetur. Aliam forcipem chirurgum DUSSE' sibi ostendisse. GIFFARDIANA se non potuisse uti. De utero obliquo non adeo graviter metuit, decedere tamen, potissimum dextrorsum. Adversus RAHTLAUWIUM, cui arte obstetricia interdictum fuerit, & contra SCHLICHTINGIUM. Propria consilia de expediendo capite. Duos proponit vectes chalybeos, paulum flexos, quibus caput amplectitur, fœtum extrahit. Mensuras ad ipsam pelvim sumsit. Incommoda conversionis. Epiphyses ab osse distractas fuisse. Contra unci usum. Difficulter adgnosci fœtum vere esse exanimem. HALLER.

J. MAR-

J. MARTIN REICHART. Ejus diss. *exhibens uterum gravidæ una cum fœtu vulneratum* ARGENTOR. 1735. 4. recus. in HALLERI *selectis*. Præterea habentur exempla uteri rupti, eventu non funesto. Partus cæsarei temerarii cum intestini vulnere, neque tamen lethalis, etsi fistula supersuerit. Celeberrimus HALLER in sua editione plenam hujus vulneris curationem addidit, ex Auctoris ad ipsum data epistola sumtam.

J. CHRIST. THEMEL. Ejus *Hebammenkunst, oder gründlicher Unterricht wie eine Hebamme in ihren Verrichtungen vernünftig verfahren soll.* LEIPZIG 1747. 8. Cum ipse auctor artem obstetriciam exerceret, expertus scribit. Partus naturalis cum ea, quam requirit cura: partus præter naturam, vitiosi situs. Passim monita adspergit suasque adnotationes. Malum situm fœtus vinculis corrigit. Negat vesicam rumpi posse. Sellam laudat: si brachium fœtus præcedat, rarissime accidere, quin possit pedibus extrahi. Multum sibi metuit a fœtu, qui duplicatus prodit. Dum pedibus fœtum extrahit, brachia cum capite vult prodire. Stantem obstetricem fœtum educere suadet. Instrumentis abstinet. Membranas tamen duriores forcipe aperit. A partu in natibus abscessus, de quo officulum prodiit. Placentam & sanguinis grumos injecta manu eximit. HALLER. V. *Vener. morb.*

PLOCK, Bremensis medicus, in *Commerc. Litt. Nor.* 1735. *n.* 19. de fœtu per undecim annos in tuba Fallopiana retento, & dissoluto, ut pauca ossa superessent. HALLER.

T. DAWKES chirurgus, *the midwife rigthley instructed or the way to acquire the true knowledge of the art of midwifery.* LONDON 1736. 8. Potissimum pro fœminis scripsit, & pro obstetricibus, quas in minoribus artis suæ curis informat. DEVENTERIUM fere sequitur, & brachia una cum capite mavult educere, contra CHAPMANNUM. Adnotationes proprias paucas habet. Ut caput fœtus firmius apprehendat, reticulum (*fillet*) super mentum conjicit. HALLER.

SAMUEL GOTTL. SCHREIBER. Ejus disp. *de partu difficili.* FRANCOF. ad VIADR. 1736. 4. HALLER.

JOH. CHRISTOPH. POHL. Ejus *de venæ sectione gravidarum.* LIPS. 1777. 4. MEUSEL. V. *tumor.*

J. FRID. BEHRING. Ejus *casus rupti in partu uteri.* ALTDORF 1736. 4. quæ disputatio recusa est etiam in HALLERI *selectis*. Habentur porro partus infelices ex uteri obliquitate, hanc a placentæ latenti adhæsione deducit; denique exemplum fœminæ ab HUMMELIO incisæ producit, cujus uterus ruptus fuerat. HALLER.

PETR. STUART. Ejus disp. *secundæ salutiferæ & noxiæ.* ARGENTOR. 1736. 4. HALLER.

TOUSSAINT GILBERT BOUILLAND. Ejus & HENR. JACOB. MACQUART disp. *E. nec fascia pueris, nec lorica puellis.* PARIS 1753. 4. HALLER. V. *turund.*

EDUARDUS HODY in *Phil. Transf. n.* 440. refert de osseo concremento in utero reperto. HALLER.

GRAPIUS in *Comm. Litt. Nor.* 1736. h. 5. de partu difficili ex membranis non satis ampliter laceratis. HALLER.

VACHER in *Commentariis Mem. de l'Acad. des scienc.* 1741. refert de uteri exfoliatione, quæ absque funesto eventu facta pro utero decedente sit habita. HALLER. V. *pag.* 676.

HENRICUS BRAKEN, D. chirurgus & veterinarius. Ejus est *midwifery companion with a true method of menaging the small pox.* LOND. 1737. 8. 1745. 8. HALLER.

SARAH STONE. Ejus *complete practice of midwifery.* LOND. 1737. 8. HALLER.

J. GEORG. WAGENTRUZ. Ejus *wohl examinirte und approbirte Hebamme.* NÜRNBERG 1737. 8. HALLER.

DUNCAN STEWART. V. *pag.* 115.

GABRIEL KING. V. *pag.* 115.

J. ERNEST HEBENSTREIT. Ejus *de capitonibus laborioso partu nascentibus.* LIPS. 1743. 4. & in HALLERI *selectis.* De variis capitis majoris causis, etiam de hydrocephalo: de minuendo capite, & FRIEDII eo pertinente instrumento. HALLER. V. *pag.* 613.

JUSTUS GODOFREDUS GUNZ. Ejus *de commodo parturientium situ.* LIPS. 1741. 4. Ad artis obstetriciæ historiam. De sella, quæ olim sibi in usu fuerit. Ossa pubis in partu diduci posse. In partu naturali mulier in sella sedeat. (Quoties fœmina suis viribus fœtum debet eniti, sella constanter præferenda est). Ubi manu utendum, & naturæ conatus reprimendi, fœmina supina sit, aut in sella, aut in lecto (recte). Ita HALLER. V. *pag.* 532.

BARBARA WIEDMANNIN, obstetrix Augustana. Ejus *kurze Anweisung christlicher Hebammen.* AUGSPURG 1738. 8. SIEGMUNDIAM sequitur: membranas proprio unco rumpit, pedes laqueo adripit. Ad vertendum fœtum proprium cochlear habet. HALLER.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT. Ejus *getreue und vorsichtige Wehmutter.* FRANKFURT und LEIPZIG 1738. 8.

Ejus *Abhandlung von der Geburtshülfe* BERLIN 1751. 8. 1762. 8. edente ERNESTO ANTONIO NICOLAI. De obstaculis partum impedientibus breviter agit, fusior in physiologicis. HALLER. V. *pag.* 115.

GEORGE de la FAYE in *cours d'operations* &c. sectionem cæsaream bene succedere posse, periculo tamen plenam esse & difficilem. HALLER. V. *pag.* 308.

POLY-

POLYCARP GOTTLIEB SCHACHER. Ejus *de fœminis ex arte medica claris*. LIPS. 1738. 4. HALLER.

J. FRIDER. KNOLLE. Ejus disp. *de artis obstetriciæ historia*. ARGENTOR. 1738. HALLER.

HENR. DANIEL HOELLING. Ejus disp. *de officio obstetricantium in partu naturali*. ARGENTOR. 1738. 4. HALLER.

FR. BAILLY. Ejus & LALLEMANT *E. ubi partus difficilis & desperatus tentanda etiam in matre viva sectio uteri cæsarea*. PARIS. 1751. 4. ad verbum descripta a CORNELIO CONNOR. LEID. 1751. 4. Ita. HALLER. V. *pag*. 357.

COMES de BIEVRE in *Hist. de l'Acad*. 1738, retulit de puerpera, quæ secundas omnino non egesserit. HALLER.

THEOPHILUS LOBB. Ejus *treatise on painfull distempers*. LONDON 1739. 8. Dolores a partu esse a sanguine, quem contractus uterus retineat. HALLER. V. *pag*. 487.

RICHARD MANNINGHAM, medicus & eques. Ejus *artis obstetriciæ compendium tam theoriam quam praxim complectens*. LONDINI 1739. 4. Tabulæ, quibus ars obstetricia morbique etiam gravidarum & puerperarum continentur, cum adnotationibus & aphorismis. Situs fœtus vitiosi & auxilia. Coccygem posse repelli, manu tota in vaginam data, & eam encheiresin esse ex præcipuis in partu difficili adminiculis. Primiparis ostium uteri arctum esse. Falsos dolores fieri a fœtu se subvertente. De uteri prolapsu. Molam non fieri nisi a coitu adgnoscit, quod neque funiculum habeat, neque placentam. Uteri obliquitati plurimum tribuit, aque ea fere partus deducit difficiles: a membranis etiam durioribus sibi metuit. DEVENTERIUM fere secutus instrumentis abstinet. Novam editionem curavit PHILIPPUS ADOLPHUS BOEHMER, duasque addidit dissertationes. HALÆ 1746. 4. recus. LOVAN. 1755. 4.

Ejus aphorismi, uti videtur: soli prodierunt cum titulo: *aphorismata medica, quibus tam bona valetudo mulierum, præcipue utero gerentium a conceptu usque ad puerperium depingitur*. LONDON 1756. 8.

Ejus *an abstract of midwifery for the use of lying in woman*. Ibid. 1744. 4. Est quoddam quasi prioris operis compendium, ommissis, quæ minus ad puerperium difficile ejusque auxilia faciunt, & officiis obstetriciis breviter expositis. HALLER.

DIEGO MATTEO ZAPATTA. Ejus diss. *medico-theologicai..... de la operacion del parto cesareo* 173... 4. HALLER.

FRANCESCO BARTHOL. LOPEZ de la SELVA, medicus. Ejus *reflexiones contra la operacion del parto cesareo*. MADRIT.... 4. HALLER.

DANIEL

DANIEL LOEZEL. Ejus disp. *de partu difficili.* LEID. 1739. 4. HALLER.

CAR. OTTO SPRANKE. Ejus disp. *de partu difficili.* HADERVIC. 1739. 4. HALLER.

FRIDER. CRELLIUS, Professor Wittebergensis, inde Helmstadiensis. Ejus progr. *de tumore fundo uteri adhaerente.* WITTEBERG. 1739. 4. recus. in HALLERI *selectis.* HALLER.

MICHAEL PHILIPP. BOUVART *E. ossa innominata in gravidis & parturientibus diducuntur.* PARIS 1739. 4. recus. in HALLERI *selectis.*

WALTHERUS, physicus Uffenheimensis, in *Commerc. Litt. Nor.* 1739. *h.* 3 de partu difficili ob hydropem, & enormem tibiarum tumorem, vagina prolapsa: incisione facta aqua emissa, fotu adhibito foemina servata. HALLER.

J. ANDREAS DEISCH, medicus Augustanus, primum a. 1740. edidit diss. *de necessaria in partu instrumentorum applicatione.* ARGENTOR. 1740. 4. Ossa pubis vidit discessisse. FRIEDII instrumenta dicit, acum triquetram, serram, cochlear, acum vaginatam ad rumpendas membranas, forcipem dentatam ad extrahendum cranium.

Ejus *kurze Abhandlung dass weder die Wendung noch englische Zange in allen Geburtsfällen vor Mutter und Kind sicher gebraucht, noch dadurch die scharfen Instrumenten gänzlich vermieden werden können.* AUG. VIND. 1754. 8.

Ejus *vermehrte und in der Erfahrung gegründete Abhandlung, dass weder die Wendung noch englische Zange* &c. AUGSPURG 1766. 8. Quae prioris est aucta editio. Numerosos casus producit, in quibus, cum nulla alia ad salutem via superesse videretur, foetum divisit, caput abscidit, aperuit, & mortuo foetui & etiam vivo, matremque alias letho eripuit, alias eripere non potuit. Intestina per vaginam vidit elabi, uterumque rumpi. Malum omne esse a malo uteri situ, vel angusta pelvi. Mors ex retenta & putrescente urina, & alias a rupta omnino vesica. De herniae incarceratae sectione. Carere periculo. Cruralium herniarum exempla, exeuntes in ea coli & caeci appendiculae. Felices aliquae operationes & incisum ligamentum: alias funestus a gangraena intestini successus. Ita HALLER. In hac nova & aucta editione mera sunt exempla partuum praeternaturalium, partim insolitorum, partim vulgarium. Recte hic GUTERMANNI objectionibus respondet auctor, se nunquam instrumentis uti, nisi necessitas urgeat summa, ubi nempe nullum aliud auxilii genus superest. Definitionibus quidem apud tyrones etiam pervulgatis, locis quoque ex auctoribus copiosis, noster supersedere poterat. Porro versatis in arte, non vero tyronibus scribere dicendus est, qui casus morborum suscipit proponendos: stylum igitur in docendo magistris

stris proprium exulare hinc oportet; sufficit etiam testimonium virorum fide dignorum adducere, quin paginæ ex iis integræ describantur. Tabulæ adjectæ sunt quatuor, in quibus forcipes, unci, delineantur. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 11. *Band.* I. *St.* pag. 222.

Ejus *de usu cultrorum atque uncinorum scindentium eximio in partu præternaturali, nec versione fœtus, neque adplicatione forcipis Anglicanæ vel Levreti, sectionisque cæsareæ matre adhuc vivente instituendæ securitate atque utilitate.* AUG. VIND. 1759. 4. Sæpe se in difficili partu necessario ad instrumenta scindentia confugisse, fœtus dissecuisse, caput abscidisse & unco eduxisse, aut demum terebrasse uncoque traxisse, etsi quidem mallet forcipe uti. Numerosos se fœtus expedivisse, 29 solos amisisse. Fuisse ubi ob angustam pelvim oportuisset uti terebra, cum mater perinde ex sanguinis fluxu perierit (quo in casu noster vivum fœtum dissecuit). Exempla fœtuum ex morientibus excisorum. Mors ex placenta ad os uteri adnata. Contra CRANZIUM pleraque. Ita HALLER.

ERN. HENR. KECK. Ejus disp. *de dolorum præcipue ad partum causis illorumque cura rationali.* ARGENT. 1740. 4. HALLER.

J. JAC. HUBER. Ejus disp. *de partu difficili ex prolapsu brachii.* GÖTTING. 1740. 4.

Idem in *Act. Nat. Cur. Vol.* VIII. *obs.* 24. fœtus ano clauso. HALLER.

BALTHAS. JOH. de BUCHWALD. Ejus *thesium decas de musculo* RUYSCHII *in uteri fundo.* HAFN. 1740. 4. RUYSCHIUS contra LEPORINUM defenditur. HALLER.

J. CLAUD. ADR. HELVETIUS. Ejus & CLAUDII BOURDIER *E. in partu difficili sola manus instrumentum.* PARIS 1744. HALLER. V. *pag.* 357.

RUDIGER FRIDR. OVELGUN. V. *pag.* 118.

PAULUS HAAS. V. *pag.* 119.

GOTTWALDT SCHUSTER. V. *pag.* 119.

J. HIERONYMUS KNIPHOF, Professor Erfordensis, in *Eph. Nat. Cur. Vol.* V. *obs.* 18. agit de prolapsu uteri restituto proprio pesso manubriato, cujus pediculus a cingulo sustineatur.

Ejus *de lactis discussione.* ERFORD. 1749. 4.

Ejus *de capite coniformi fœtus partum facilitante.* Ibid. 1752. 4. HALLER.

J. GRASHUYS in *E. N. C. Vol.* X. *obs.* 43. de capite fœtus in utero hærente, sed extracto cum avulsum esset. HALLER.

J. IGNATIUS MAYR in *Comm. Litt. Nor.* 1741. n. 15. refert de mamma enormis molis lympha plena. HALLER. (puto eundem esse, qui *pag.* 105.)

GUI-

GUILIELMUS BROMFIELD, chirurgus regius in BRITANNIA, in *Phil. Transf.* n. 460. agit de fœtu, quem cum novem annis fœmina in utero gessisset, apparuit in ventre adolevisse. HALLER. V. *pag.* 121.

FIELDING OULD, qui obstetriciam artem exercebat. Ejus *a treatise of midwifery in three parts.* DUBLINI 1742. 8. Curam difficiliorum casuum brevibus tradit. Primus docuit, non recte partum procedere, si fœtus facies directe ad os sacrum respexerit, & debere eum situm mutari, ut mentum pueri alterutri humero incumbat. Obliquitatem uteri parvi facit. Non debere brachium cum capite una educi ut HENRICUS v. DEVENTER suaserit. Pharyngotomo ad aperiendum caput utitur, aut abdomen, si quando nimium intumuerit. Forcipis Anglicæ verus usus & encheiresis. Quando forcipi locus non sit: eo refert fœtum mortuum, pelvim ab aliquo eminente processu arctatam. Partum cæsareum non probat. Placentam non vult manu educi. In GALLIA artem obstetriciam optime doceri. HALLER.

Dissertation sur la question, savoir le quel est preferable de l'usages des sages femmes ou des chirurgiens dans l'accouchement...ad annum 1742. refert PORTALIUS.

CONRAD DAN. KLEINKNECHT. Ejus *richtiger Unterricht für die Hebammen.* ULM 1741. 8. 1749. 8. HALLER.

GERARD. v. SWIETEN. in *comment.* T. IV. fuse agit de morbis gravidarum. De partu difficili. De morbis puerperii. De morbis infantum. V. *pag.* 123.

CHRISTOPH. STEPHAN. SCHEFFEL. Ejus disp. *de præstantia situs parturientium in lecto præ reliquis alias consuetis.* GREIFSWALD 1742. 4. HALLER.

J. ADAM CLOSMANN. Ejus præside CAR. EUG. LUCHINI a SPIESSENHOF disp. *de partu præternaturali ex disproportione inter caput fœtus & pelvim orto.* HEIDELBERG 1742. 4. HALLER.

ANT. JOH. DAVAL & FRANC. DAV. HERISSANT *E. in omni partu operatio chirurgica.* PARIS 1742. 4. HALLER.

J. BAPT. LUD. CHOMEL & P. BERCHER *E. prægnanti superveniente uteri hæmorrhagia partus manu promovendus.* PARIS 1742. 4. HALLER.

J. GEORG. SIEGWART. Ejus & S. JAC. MANNER *de exploratione per tactum utilissima, & summe necessaria artis obstetriciæ encheiresi.* TUBING. 1761. 4.

Ejus *an sub partu humano naturali amoventur innominata pelvis ossa.* TUBING. 1774. 4. HALLER. V. *oculor. morb.*

NICOL. BOERNER. V. *pag.* 124.

VALENT.

Valent. Ernest. Eugen. Cohausen. V. *pag.* 124.

J. Conrad Trumph. V. *pag.* 125.

J. Jacob. Fried. V. *pag.* 125.

Paul Haase. (an idem qui *pag.* 1169?) V. *pag.* 125.

Jacques Mesnard, chirurgus, & obstetrix Rothomagensis, scripsit *le guide des accoucheurs, ou le maitre dans l'art d'accoucher les femmes.* Paris 1743. 8. 1753. 8. Germanice Koppenhagen 174 . 8. Simplex neque adspirans ad altiora, nihil novi habet, aut reconditi; forcipem describit paulum mutatam, qua caput impactum liberet, & instrumentum pro cranio perforando. Curvus uncus pro recto. Partum cæsareum commendat. Administrationes fere solitæ. Situi obliquo uteri parum tribuit. Haller.

Corn. Eng. Rupert. Ejus disp. *de partu laborioso, s. difficili & præternaturali.* Leid. 1743. 4. Haller.

Joseph. Onymos. Ejus disp. *de naturali fœtus in utero materno situ.* Leid. 1743. 4. recusa in Halleri *selectis.*

Christian Polycarp. Leporin. Ejus disp. *de partu difficili.* Götting. 1743. 4. præside Ill. Segnero. Haller.

J. Carol. Voigt. Ejus disp. *de capite infantis abrupto variisque illud ex utero extrahendi modis.* Giessæ 1743. 4. recus. in Halleri *selectis.* Germanice in Walbaumii editione Levreti. Negat unquam ossa pubis a nitente capite fœtus diduci. Causas exponit, cur a corpore fœtus caput avellatur: instrumenta dat depicta, quibus educatur, præfert acum triquetram, serram & cochlear Friedianum, tum Clar. Schureri instrumentum, monet ne facile ad ea extrema auxilia descendatur. Non probat fasciam Hornii, neque rete Amandi & Hænelii, neque forcipem Friedii: neque cultellum curvum Petermanni. Si omnino caput educi non potest, posse aliquando in utero relinqui. Haller.

Verneuerte Brandenburgische Hebammenordnung der Burggrafschaft Nürnberg. Onolzbach 1743. fol. & 8. Haller.

Guilielmus Hunter. V. *pag.* 127.

François Simon. V. *pag.* 127.

Nicolaus Puzos, celebris chirurgus obstetricius. Ejus in *Mem. de Chir.* T. I. est diss. *de partu in hæmorrhagia uteri non quidem adcelerando, sed naturali juvando.*

Ejusd. est *traité des accouchemens corrigé & publié par Morisot des Landes* Paris 1759. 4. a morte auctoris editum opus, quod auctor discipulo suo Gervaise reliquerat, editor autem ordinem & stylum emendavit, & D. Gervaise solam eam partem scripsit, quæ agit de partu naturali. In præfatione editor Morisotus ostendit medicum,

qui neque Chirurgiam exerceat, neque obstetriciam, bona tamen ad difficilem partum consilia dare posse. De partu primo ipse P. agit. Nimis amplam pelvim non carere suis incommodis, & in culpa esse, quando cum puero uterus evellatur. Si pelvis angustior fuerit, mallet noster membranas non prius rumpi, quam certum sit post eas continuo caput secuturum. Rachiticas fœminas vitioso fœtus situi esse obnoxias. Os sacrum ipsis antrorsum prominere. Anasarcam labiorum vulvæ incisione curat. Facile debilem fœminam parere, robustam difficulter (hoc certe præter experientiam). De tactu oris uteri fuse. De aquis spuriis uterum inter collectis & placentam, innoxis elabentibus. Debiles si fuerint dolores, digitum in uteri orificium dandum, & subinde aliquantum aquæ emittendum, ita secuturos esse dolores. Forcipis usum brevibus verbis commendat. In fœmina bene nata non nocet occiput ossi sacro obversum, in male formata mortem potest inferre. Perinæum laceratum solo situ & adductis femoribus curat. Vesica urinaria laceratur, collo inter caput fœtus & pubis os compresso: id malum fere insanabile est, fungique facile, cumque iis conjuncti calculi, superveniunt. Non probat manum post fœtum editum in uterum datam, qua ejus organi cavum evacuetur. Plerumque a natura placentam expelli, neque exiguam particulam retentam multum nocere. Uterum inter & placentam quasi calcem effusam vidit. Nihil periculosius hæmorrhagia. Unico pede adrepto fœtum extrahit. Partus præternaturales. Brachium nimis tumidum tamen amputat. De morbis uteri. Prolapsus. Uteri fungos ligat, reliquias sperat a suppuratione consumtum iri. De periculosa septimi mensis hæmorrhagia (in *Mem. de Chirurgie*) in velociori partu etiam magis periculosa. Irritandum subinde uterum, ut se contrahat, vasa claudat, id digito ostium uteri dilatante obtinet. De apostemate f. metastasi lactea, novo morbo, ex quo frequenter oedema femoris & cruris nascitur. Adpendicis loco adjecta est diss. Cranzii de utero rupto. Haller.

Joachim Frid. Henkel. Ejus *Anmerkungen vieler natürlichen Geburten zur Verbesserung der Hebammenkunst*. Berlin 1751. 4. Aliquot exempla funesti eventus, cum noster omnia ex artis præscripto fecisset.

Ejus *Abhandlung von der Geburtshülfe*. Ibid. 1761. 8. Libera versio compendii Cl. Roederer, ad quam passim sua monita interspergit. Utitur etiam codicibus Friedii manu scriptis. Ita Haller.

Ejus *Abhandlung von den Fussgeburten, worinnen eine Hebamme grosse Geschiklichkeit besitzen muss*. Ibid. 1776. 8. Meusel. V. *pag*. 128.

Ca-

CAROL. WILHELM. FRIEDRICH STRUVE, medicus. Ejus *Gesund- und Schönheitspflichten zur Erbauung des andern Geschlechts wissenschaftlich erwiesen.* DRESDEN 1754. 8. Libellus methodo mathematica scriptus. In sect. I. §. 134. &c. regimen gravidarum, parientium, puerperarum, & lactantium. Propria a matricibus ubera suis probus præbenda esse demonstrat.

PLANQUE in *bibliotheque* &c. T. I. *accouchement*, quo fuse dicitur de partu difficili. HALLER. V. *pag.* 130.

ANDR. WESTPHAL. Ejus *de commercio terrum inter & placentam fœtusque nutritione.* GREIFSWALD 1771. 4. V. *vuln.*

KLEINSCHMID. Ejus *Unterricht für die Hebammen.* ULM 1744. 8. HALLER.

WALTHER SCHOUTEN. Ejus disp. *de secundinarum extractione* LEID. 1744. 4. HALLER.

JOH. PASCHIERSE. Ejus disp. *de partu præternaturali.* LEID. 1744. 4. HALLER.

J. ADAM RULLMANN. Ejus disp. *de partu præternaturali ac difficili ob hæmorrhagiam uteri accedentem.* GIESS. 1744. 4. HALLER.

FRANC. WILH. KRAFT. Ejus disp. *de pietate obstetricum.* JEN. 1744. 4. HALLER.

JOHANNES STÆHELIN. Ejus disp. *de operatione cæsarea vivente adhuc matre, cito, tuto, & jucunde perficienda.* BASIL. 1744. 4.

Ejus *de infanticidio quandoque licito.* Ibid. 1748. 4.

Idem in *thes. anat. med. botan.* Ibid. 1751. 4. obliquitatem uteri a placenta deducit, loco non suo adhærente.

Ejus disp. *partus cum hæmorrhagia conjunctus.* LEID. 1753. 4. HALLER.

J. BESSE, & J. LALLEMANT *E. ubi partus difficilis ac desperatus, tentanda etiam in matre viva uteri sectio cæsarea.* PARIS 1744. 4. HALLER.

HENR. BESNIER & LUD. PATHIOT *E. parienti obstetricis sola manus.* PARIS 1744. 4. HALLER.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

HERMAN. D. SPOERING & MOUNSEY in *k. sv. wet. Acad. Handl. a.* 1744. referunt de fœmina, quæ cum per tredecim annos fœtum in alvo gessisset, eo, inciso abdomine, liberata fuit. HALLER.

PHIL. SAM. GIERING in *select. Francof. a.* 1744. ossa fœtus per anum excreta. HALLER.

PHILIP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus & KÖNIG *de aquis ex utero gravido & parturientium profluentibus.* HALÆ 1767. 4.

Ejus & SPANNAGEL *de solvendis & extrahendis secundis.* Ibid. 1761. 4. Mors a placenta retenta putrescente: quæ in alio exemplo quarto die jam putrida reperta est. Nono die a natura expulsa, funesto eventu. Quare placentam in utero relinquere periculosum. Manu, ut Angli solent, uterum vult everri. Varia exempla placentæ a 4 ad 17 diem expulsæ, cum corrupta esset, funesto omnia eventu.

Ejus *observationum anatomicarum rariorum* fasciculus I. HALÆ 1752. fol. Huc referas fœtum tubarium. Fasciculus II. Ibid. 1756. fol.

Idem ad editionem *compendii artis obstetriciæ* RICHARDI MANNINGHAM, HALÆ 1746. 4. duas dissertationes addidit, priorem de situ uteri, & fœtus a sede pendente, ad quam placenta adhæsit. Alteram de forcipis Anglicæ in capite oblique posito, & intra ossa pubis immoto expediendo utilitate. De variis instrumentis, & FRIEDIANO ad caput perforandum. Forceps dicta CHAMBERLAYNO, PALFYNIO, GREGORIO, ejus fabrica, usus, & prosperi ab ea admota eventus. De laqueo. Maturandam esse fœtus extractionem, quando sanguis abunde profluit.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* IX. *appendice* iterum agit de forcipe Anglica a variis varie fabricata. BINGIANA similis fere GREGORIANÆ, neque melior. LEVRETUS suam ex GREGORIANA reformavit, difficilius tamen ea diducitur, quam vulgaris Anglica, & quam ea potius deterior est. Fatetur forcipis periculosum esse usum, nisi caput profunde in pelvim se dederit, neque probat JANKII consilium, qui ferramenta continuo jubet admoveri, quando aquæ ruptæ sunt. Exemplum abdominis vehementer antrorsum penduli. Caput forcipe eduxit, sed tumor mansit, quem extrahere non posset: is octo erat librarum, ex ore uteri natus, fibrosus & vasculosus. Caput evulsum, relictum in utero, solis manibus, utero deorsum compresso, eduxit. HALLER.

Ejus porro *de regimine puerperarum post partum naturalem.* HALÆ 1773. 4. V. *prolaps. uteri.*

PHILIPPE FICHET de FLECHY. V. *pag.* 132.

VIGNON. V. *pag.* 132.

BENED. HIERON. FEYOC. Ejus *uso honesto dell' arte obstetricia.* Ep. II. MADRIT 1745. 4. HALLER.

WIL-

WILLIAM FORSTER. Ejus *treatise on the causes of most diseases incident to human bodies and the cure of them.* LONDON 1745. 8. Habentur etiam morbi fœminarum aliqui. HALLER.

Vernünftige Untersuchung, wo und in welchen Fällen es erlaubt sey Säugammen zu halten. FRANKFURT 1745. 8. HALLER.

J. JACOB. MÜLLER. Eujs disp. *de rupto in partu utero.* BASIL. 1745. 4. & in HALLERI *selectis.* Infelices ex obliquo uteri situ partus, cui plurimum tribuit, & DEVENTERIUM tuetur: ista obliquitas ex adhæsione placentæ laterali nata, denique uterus in partu ruptus, incidente HOMELIO. Ita HALLER.

HENRICH. BERNHARD WINKLER, HALLERI in theatro anatomico incisor. Ejus disp. *de situ uteri obliquo.* GÖTTING 1745. 4. Causæ hujus obliquitatis variæ, inter eas flatus aut fæces, quæ colon intestinum distendunt. Nimium a DEVENTERIO huic obliquitati tribui. HALLER.

J. CASIMIR AULBER. Ejus disp. *de prægrandi fœtus capite partum retardante & impediente.* GIESS. 1745. 4. Nimis grande caput ut educas. Forcipem Anglicam laudat, id ni fieri possit, caput aperire jubet. HALLER.

PETRUS a SELBACH. Ejus disp. *de obstetricum imperitia & erroribus casu quodam demonstratis.* HALÆ 1745. 4. HALLER.

PETR. PASQUAI. Ejus disp. *de signis & partu fœtus mortui.* LEID. 1745. 4. Signa ejus infortunii pene omnia rejicit. Aquas illas præmaturas vidit esse ab appendice placentæ, peculiaribus membranis comitatæ. HALLER.

JOHN STILL WINTHROP in *Phil. Trans. n.* 415. de ossibus fœtus per anum decedentibus.

STARKY MIDDLETON ibid. de fœtu tubario, ut videtur. N. 484. de fœtu retento, & sedecim post annos in ventre matris reperto, postquam interim quatuor liberos erat enixa.

FRANCISCUS SIMON ibid. *n.* 477. de fœtus ossibus per anum egestis. HALLER.

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS in *idea anatomes practicæ* WEZLAR 1742. 8. HELMSTADT 1774. 8. aliquoties se vidisse uteri non inversi prolapsum.

Ejus *facilitas insignis extractionis fœtus vivi & incolumis in parturientibus procidentia uteri sine inversione laborantibus, tempestive tentatæ.* HELMSTADT 1748. 4. Hæc disputatio recusa est in HALLERI *selectis.*

ctis. Exemplum proprium. Non posse partum difficilem esse eo in casu, qui & angustam pelvim excludat, & accuratam clausionem. Prolapsum frequentissimum esse.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obs.* 36. de utero scirrhoso & omni cavitate destituto egit. HALLER. V. *vulnera.*

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH. Ejus *Grundlage zum Unterricht von Hebammen.* ROSTOCK 1763. 8. 1767. 8. sed hæ non primæ sunt editiones. HALLER. V. *pag.* 133.

VOLTER HENRICK'S RIECKE *kurzer und deutlicher Unterricht für die Hebammen auf höchsten Befehl verfertiget.* STUTGARD 1746. 8. Hominis exercitati in arte opus, in quo ordinem ne quæras. De uteri obliquitate varia, quam a placentæ adhæsione laterali deducit. Incuneatum caput describit, forcipis usum ignoravit. Partus difficilis a pelvi nimis ampla, ut uterus pariter cum fœtu descendat. Immensi dolores ab utero semi inverso, quæ obstetricis culpa fuit. Mater tamen sanguinem per abruptum funiculum umbilicalem amisit. Sic puer. Varii casus partuum difficilium. Levari puerperam, si os coccygis represseris. Difficilis partus ab osse sacro male formato. Si placenta soluta fuerit, necessario fœtus educendus est, etiam si calumniæ chirurgus se exposuerit. Exemplum funestæ hæmorrhagiæ, cum partus non promoveretur. Fœtus capite in pelvim urso vix potest verti. HALLER.

ANTON: LOUIS. V. *pag.* 760.

JOSEPH SUE. Ejus *de sectione cæsarea.* PARIS 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 134.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

CLAUDE FRANÇOIS ATTHALIN in *lettre à un medecin* &c. refert de utero toto elapso, menses tamen non supprimente. HALLER. V. *vuln. capit.*

J. ADAM REICHARD. Ejus disp. præside J. ADAM WEDEL *de tumore abdominis post partum in nonnullis mulieribus non cessante.* JEN. 1746. 4. HALLER.

P. v. HAMEL. Ejus disp. *de abortu.* UTRECHT. 1746. 4. HALLER.

JAC. BRING sub præsidio B. J. de BUCHWALD disp. *de causis partus difficilis notabilioribus adjecta uteri constrictione tribus observationibus illustrata.* HAFNIÆ 1746. 4. HALLER.

J. ANTON. GALLUS in *Comm. Acad. Bonon.* T. II. P. III. BONON. 1746. 4. egit de fœtu, quem ex tuba, ut videtur, excidit, eventu non felici. HALLER.

BARTH.

BARTH. LUD. HÜCKEL in *select. Francof.* T. IV. Vol. II. refert de secundis retentis funesto eventu. HALLER.

GUILLERME in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1746. de fœtu per anum reddito. HALLER.

ANDREAS LEVRET in arte obstetricandi peritissimus, & celebris auctor. Ejus *observations sur les causes & les accidens de plusieurs accouchemens laborieux*. PARIS 1747. 8. 1762. 8. & nuper 1770. 8. Germanice vertente J. JULIO WALBAUM, LÜBECK & ALTONA 1758. 8.

In prima editione auctor primum agit de capite fœtus abrupto & in utero relicto, quæ calamitas fere accidit, quando fœtum capite suo in pelvim inpactum obstetrix subito pedibus extrahere conatur, in quem errorem etiam G. la MOTTE se incidisse fatetur. Auxilia. Rejectis aliis omnibus LEVRETUS instrumentum suum proponit, ex tribus factum laminis, quæ caput possint amplecti, & quæ in vertice uniuntur. Inde ad caput inpactum forceps ab Anglica hactenus diversa, quod superne paulum cavata sit, quodque propriæ ope laminæ duo brachia aut superius magis conjungere liceat, aut inferius. Exempla, inquibus difficillimos hac ipsa forcipe partus expedivit. Placentam non perpetuo in eadem sede adhærere, & alieno loco adnatam partum difficilem facere, causamque esse posse, cur uterus rumpatur. Tres modi quibus caput ad clavi modum possit impactum esse.

Ejus *suite des observations sur les causes & les accidens de plusieurs accouchemens laborieux* PARIS 1751. 8. Plusculæ sunt dissertationes. I. respondet ad docti viri in diario eruditorum a. 1749. *Maj.* insertum asperum de suo opere judicium, qui DEVENTERII gloriam sibi defendendam esse putabat. Fatetur tamen se suum ad extrahendum fœtus caput excogitatum instrumentum nunquam adhibuisse. De judicio societatis Regiæ Britannicæ conqueritur. De causa, quæ facit, ut caput fœtus sæpe in utero retineatur. Obliquitatem, & humeri in osse pubis decubitum, & caput ad latus conversum accusat, unde dolores evanescant. Ut huic malo medeatur, repulso capite, extractis ped bus; aut manu certe humerum depellente. Denique fœtum; si vitam amiserit, unco extrahere jubet. III. Situm obliquum fœtus oriri fere a placentæ ad alienam uteri sedem adhæsione. Dari etiam, ubi ea in cellula uteri sedeat, quæ constrictam placentam continet. Situs perversi fœtus signa: consilium, educere lateraliter converso capite, ut FIELDING OULD præceperit. IV. De suæ curvæ forcipis prærogativis. Utiliter se ea usum esse, potissimum etiam, postquam eam leniter curvam reddiderit. V. RATHLAUWI, quod continuo dicemus, instrumentum ROONHUYSIANO

SIANO præfert. VI. Contra forcipem GUILIELMI SMELLIE. Corium improbat, & debilem crurum unionem, cæterum omni alteri, etiam suæ præfert. VII. Contra sectionem cæsaream, quam tamen admittit, quando pelvis nimis angusta est, aut fœtus in pelvi sedet. Non supremam partem uteri mavult incidi, & abdomen cultro in parte convexa secante aperiri. VIII. De causa frequentis funestæ puerperarum hæmorrhagiæ: eam tribuit laxitati uteri, qui non valeat se constringere; ei malo opem fert, dum partum reddit quam lentissimum. IX. Forceps longa, cochlearibus perforatis, qua uteri polypos extrahit. X. BOEHMERI quam (*pag.* 1174.) diximus dissertatio: ei addit noster notas, in quibus forcipem tricrurem defendit, forcipem suam laudat. XI. Instrumentum suum pro extrahendis polypis contra SCHARPIUM tuetur.

Utrumque opus recusum prodiit PARIS 1770. 8. Priori aliqua in hac editione accesserunt; de forcipe ÆGIDII le DOUX; de suis in PALFYNI forcipe emendationibus. Plus in posteriori (*suite*) est auctariorum. Fuse de laminis Roonhuysianis, quæ interim melius fuerint descriptæ: eas undique rejicit, & forcipem præfert. SMELLIUM suam in forcipe curvationem esse imitatum. Ea forcipe utendum, quoties in capite inpacto pueri tumor nascitur, neque id progreditur.

Aliud opus Cl. viri est *observations sur la cure radicale de plusieurs polypes de la matrice, de la gorge & du nez operés par de nouveaux moyens.* PARIS 1749. 8. Multa instrumenta proponit, aut aliis substituit, quæ abrogat. De polypis agit accurate. De uterinis, eorumque specie, quæ de fundo uteri pullulat. Ut remoto & recondito loco polypus possit ligari circumjecta ansa, deinde adducta. Ligare quam evellere mavult. De hæmorrhagia ex polypis oriente; de propendente de ostio uteri tumore; de curatione, quæ sit a ligatione speranda. De polypis ex collo uteri natis, nullum sanguinem cientibus. De aliis ex ostio uteri prodeuntibus, qui ligati delabantur. Ut polypi distinguantur a prolapsu. De utero integre prolabente, & de partu ex ejusmodi utero; polypi pars inferior latior, prolapsus angustior est. Cum utero inverso & integre elapso etiam vaginam elabi, id rarius esse. A pesso imperfectum prolapsum coerceri, etiam manu. Cum utero inverso etiam partem vesicæ & recti intestini excidisse; ut id malum distinguat a polypo, cavitate aliis signis. Frequenter tunicam internam intestini recti elabi. Tumores ejus intestini internos petiolatos ligare oportet: prolapsum etiam ligare voluit. Exemplum sponte elapsi polypi uterini, cum a natura strangularetur. Polypus ostio uteri adnatus. Prolapsus varii. Cum vagina vesica calculo fœta elapsa. Polypi vaginæ, qui putantur prolapsus esse, sunt membranæ internæ productiones.

Altera

Altera editio 1759. 8. successit, tertia 1772. 8. Opus ipsum parum auctum, præter pauculas adnotationes. Verum *supplementum* novum est. In eo aperit nova consilia & perfectiones, quæ suis instrumentis ad vinciendos polypos addidit. Tubum tripartitum pro uterino polypo curvum fecit, filum ceratum argenteo filo præfert. De polypis uteri utiles adnotationes. Perinde curari eos, qui ex ostio uteri pullulant, eosque qui de utero excrescunt. Polypos ex utero in vaginam prominentes oportet ligare. Alia præter hos polypos sarcomata sanationem respuunt, & resecta repullulant, quæ ex uteri abscessu oriuntur; curantur autem ligando polypi, a quibus ulcus abest. Utiliter aliquoties quotidie in vaginam aptus liquor injicitur. Qui tumores & de ore uteri prodeunt, & una de vagina, eos noster mavult non ligare.

Idem in *Journal des savans a.* 1749. tuetur se contra anonymum, quem dicemus. Forcipem Iperæ ab ÆGIDIO le DOUX Gandavii a PALFYNIO inventam esse (non inventore.) Queritur suæ forcipis usum PARISIIS non esse adoptatum. Placentam utique non constanter ad certam sedem uteri adhærere. Recusa hæc diss. exstat in *suite d'obs.*

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. III. de educenda post fœtum placenta. Retineri a constricto ostio uteri. Breve tempus esse, quo possit manu solvi, idque tempus eo citius adesse, quo robustior fœmina & minus aquæ fuit. Naturæ jubet non diffidere. Si nimis cito placenta decesserit, nondum ruptis membranis, debere digitis ostium uteri titillari, ut se contrahat. In abortu ob putridam placentam aquam cum althæa decoctam injicit. Quando hæmorrhagia urget, solvendam manu placentam, dum venter urgetur.

Idem ibid. de polypis vaginæ & uteri. Instrumenta in priori opere descripta aliquanto simpliciora reddidit, ut nunc duplex sit tubulus cum filo argenteo trajecto, quo polypos facile sit ligare. Ut sua per signa fungum a prolapso utero & ab elapsa vagina distinguas. Curationem fere tutissimam esse in vinculo repetito, ut paulatim altius injiciatur.

Ejus *explication de plusieurs figures sur le mecanisme de la grossesse & de l'accouchement.*

L'art des accouchemens demontré par des principes de physique. PARIS 1761. Germanice vertente CHRISTIANO FRID. HELD, GERA & LEIPZ. 1772. 8. Plura sunt opuscula. I. Compendium artis, qua partus difficiles expediuntur. Clitoridis caput in puellis subinde resecare necessarium videri, & absque periculo resecari. Partum præcipitem periculo plenum esse, & non raro funestum. Ut uterus rumpatur, ex fœtus calcitratione. Forceps curva ad caput ad clavi modum inpactum. Rarissime uncis

utendum. De obliquitate DEVENTERIANA varia; de casibus, in quibus Cæsarea sectione opus est. In hydrocephalo habet terebram duabus laminis scindentem. Fœtus capite impacto converti nequit. Quoties placentæ pars de utero decessit, fœtum oportet confestim extrahere. A nimis præcoci funiculi delapsu hæmorrhagia. De ligandis polypis. De sanguinis ex ano jactura inflata vesica conpescenda, de tumorum in utero signis: de medicamento coagula etiam sanguinis resolvente, oleo nempe tartari per deliquium. In aphorismos FRANCISCI MAURICEAU animadversiones.

Ejus *essai sur l'abus des regles générales & contre les prejugés qui s'opposent au progrès de l'art des accouchemens*. PARIS 1766. 8. Liber popularis. Fœtum ante partum se dare præcipitem. De herniis dissimulatis, & earum in parturitione incommodis; de tumoribus in cellulosa tela pelvis subnascentibus; de vesicæ urinariæ prolapsu integro aut imperfecto. Nunquam secundæ extractio præcipitanda, nisi propter sanguinis fluxum & exspectandum donec uterus vires suas recuperaverit. Catheteres aliquos describit, & instrumenta ad ligandos uteri polypos idonea, quæ inter tubulus est bilocularis. De freno linguæ, quod egeat incisione. De dentitione aliqua. Hernia vesicæ in vaginam nitentis præmagna ex lapsu orta.

Idem in *Journal de Med.* T. XXXII. novum instrumentum ad ligaturam in locis profundis injiciendam. Duo sunt tubuli obtusi in cardine mobiles, per quos chordæ metallicæ vel cannabinæ introducuntur, quibus fungus ambiatur & adstringatur.

T. XXXIII. Ejusdem de summa utilitate forcipis curvæ. Contra LAUGIERI artificium ad tumores in utero ligandos.

T. XXXIV. de pessis, qui ex subere fabresiunt, ceræ incocto. Pessi cordati. Pelvis nimis ampla certo prolapsum facit uteri.

T. XXXV. contra BUTTETUM de vinciendis uteri polypis.

T. XXXVI. fuse de pessis. Iis os uteri debere inniti, ad eam ergo sedem debere cavos esse. Subere utitur cera tecto. Petiolum etiam pesso dat, qualem SURET. In pelvi nimis ampla certo uterum prolabi. Ut possint per pessos fœminæ concipere.

T. XXXVII. de sugendo & papillæ vitiis. Tumores mammæ cornei. De morbis infantum nuper partu editorum: lingua ad fauces adhærente, facile separabili: freno nimis longo, quod oporteat incidere, cum alioquin infans fame pereat. Dari & vincula præter naturam nata per latera linguæ, quæ incisione & ipsa egent. Caro sub lingua fungosa, funesta, quæ deglutitionem impedit. Labium leporinum: posse post sectionem apta deligatione curari. De optimo modo, quo funiculus ligatur. Oportere sanguinem

nem exprimi. De testibus, raro in scroto esse in masculis pueris modo natis: dum testis per annulum transit, noster ejus iter adjuvat. De tumore quasi pultaceo in capite pueruli: sanguinem continere, quem oporteat decussata sectione emittere. De ossibus longis incurvatis, eorumque correctione. Ad vulnera capitis adhiberi decoctas radices arundinis. In rachitide ossa mollescere.

T. XXXIV. an liceat in casu necessitatis puero brachium amputare, qui aliter partu non posset edi. Licere noster. De labio leporino ejusque causa mechanica. HALLER.

Der bey den Frauenzimmer Krankheiten vernünftig curirende medicus, und die nach Pflicht in und nach der Geburt den Kreissenden handleistende Hebamme. LEIPZ. 1747. 8.

PETRUS RAHTLAUW, chirurgus & obstetrix Amstelodamensis, CAROLI de S. YVES & ANT. FERREIN discipulus. Ejus *het beroemd geheim in de Vroedkunde van* ROGIER ROONHUYSEN *ontdekt en uytgegeven op hooge ordre.* AMSTERDAM 1747. 8. Laminas ROGERII v. ROONHUYSEN describit & depingit, quæ ad utrumque latus capitis fœtus in utero immittuntur, deinde manu adducuntur; ita caput clavi modo impactum apprehenditur & educitur. Hoc arcanum instrumentum ab inventore ad chirurgum *van der* SWAMM, ab eo ad D. CORNEL. HENR. VELSEN, hinc ad nostrum transiit, ita demum veniam obtinuit exercendæ artis. Describit etiam forcipem Anglicam, & corrigias, quas D. SANDER Londini capiti fœtus circumjicit, ut extrahat. Testimonia adducta, verum instrumentum ROONHUYSII se depingere. Nullum Parisiis aut Londini instrumenti *tirectite* usum esse.

Cum interim duo medici Amstelodamenses negassent, verum instrumentum ROONHUYSII a nostro descriptum fuisse, tuitus est se in epistola inscripta *brief bevattende eenige aanmerkingen op een werk uytgegeven door* J. *de* V. & H. *van der* POLL. AMSTERDAM 1754. 8. Fieri posse, ut hi viri genuinum pariter ROONHUYSII instrumentum possideant, potuisse enim auctorem aliquid mutasse. Suum certe a se in ipso opere compertum esse, chirurgi votis respondere. Dari & tertium instrumentum, quod pariter ROONHUYSII sit. Suum a medicorum, qui sibi adversantur, parum instrumento differre. Cum ROONHUYSIANO illo venali arcano etiam esse, qui infeliciter obstetricentur.

Contra PETRUM RAHTLAUW prodiit etiam *klaare bewys dat het berugte geheim in de Vroedkunde van* ROGIER ROONHUYSEN *ontdekt door* J. P. RAHTLAUW *volstrekt vals en het instrument onnut en gevaarlick en doedlyk is.* AMSTERDAM 1747. 8. Subscripsisse videntur chirurgi obstetricii Amstelodamenses, qui arcanum ROONHUYSII instrumentum, per tradi-

ditionem perpetuam sibi transmissum, vindicant. RAHTLAUWIUM vix artem exercuisse, nisi in artificiali fœminæ corpore. Ejus instrumentum speculum esse uteri nimis voluminosum, hinc noxium, quod & uterum comprimat, & caput fœtus. *Van der* SWAMMIUM, cui ab aliis sit impositum, RAHTLAUWIO imposuisse.

Idem in *verhandeling van de cataracta* &c. agit de suo instrumento ad partum expediendum. Forte non fuisse idem cum ROONHUYSIANO, sed eadem certe præstare. HALLER. V. *ocul. morb.*

HENRICUS FRIDER. DELIUS. Ejus *einige Betrachtungen und Untersuchungen die Erzeugung und Geburtshülfe betreffend.* NÜRNBERG 1767. 8.

Ejus *observationes ad partum faciliorem spectantes.* Ibid. 1760. 4. Ad forcipis usum & Chirurgiam. HALLER. V. *pag.* 137.

NIC. FRID. BERTRAM. Ejus disp. *de partu difficili ex uteri situ obliquo.* LEID. 1747. 4. HALLER.

FRANC. HENR. KELP. Ejus disp. *de convulsionibus parturientium.* ARGENT. 1747. 4. HALLER.

L. KNORRS *der bey dem Frauenzimmer vernünftige kurirende Medicus.* LEIPZ. 1747. 8. HALLER.

FRIDER. ERASMUS. Ejus disp. *de partu difficili ex capite fœtus etiam prævio.* ARGENT. 1747. 4.

Idem in *N. E N. C. obs.* 3. Fœtus servatus & versione ereptus, cui brachium egrediebatur. *Obs.* 4. 5. partus alii difficiles etiam forcipe expediti. HALLER.

E. DAVIS in *Phil. Trans. n.* 483. refert de fœtu nato cum omnibus suis ossibus loco motis & ad anchylosin dispositis.

HERMAN. SCHÜTZER. V. *pag.* 138.

ERDMAN KUPITZ civitatis GUBEN poliater, in *selectis Francofurtensibus* T. IV. Vol. IV. agit de nonnullis ad mala puerperarum pertinentibus. De uteri condylomatibus & prolapsu, deque inversione uteri. HALLER.

BENJAMIN PUGH, chirurgus in oppido *Chelmsford.* Ejus *treatise of midwifery chiefly with regard to the operation, with several improvements in that art.* LONDON 1748. 8. sed ea editio successu caruit, & ipse liber demum vere prodiit 1754. 8. Bis mille parturientibus noster adstitit. De tactu: ad eum duobus digitis uti mavult, quam uno. Os uteri posteriori loco poni, quam vulgo putetur, hinc non adeo facile reperiri. Partum expeditum sperare licet, quoties ostium uteri planum, tenue, latumque est, & a quoque dolore dilatatur. Aquas mature ruptas nocere, quod uterus circa fœtum se constringat. Optime parere matrem, quæ genubus robusti viri infideat (id aliquoties se expertum testatur HALLERUS). Præcoces partus morandi

morandi venæ sectione, opio. Coccygem noster repellit, sicuti caput progreditur. Quando dolores lentescunt, utile fuerit, manibus utrinque abdomini adpressis caput deorsum promovere. Placentam digitis inter eam uterumque datis, ad utrumque latus motitatis solvi, neque enim debere in utero relinqui. Id si casu factum fuerit, & putredo accesserit, oportere amara injicere medicamina & aromatica. Ad extrahendum fœtum, matrem in latus sinistrum debere decumbere, genua sursum adducere, capite esse humiliori. Unicum pedem se subinde coactum & invitum extrahere, præstare utrumque. Ansam dat circa digitos, deinde circa pedes, quo firmius fœtum extrahat. In transitu per vaginam enixe suadet os fœtui aperire, & linguam deprimere, ut respirare possit: eo artificio multorum se parvulorum vitam servasse. Debili infanti aërem in os per tubulum inflat. Caput grandius non debere aperiri, manibusque potius deorsum premi, id auxilium nunquam fallere. Optime fœtum inverti continuo, postquam aquæ ruptæ fuerunt. Non debere uncum ori fœtus inmitti. De ejus morte difficile judicium esse. Prolapsum vaginæ uterive facile corrigi. Forcipe opus esse, quando obstetrix sero accessit, vires puerperæ diminutæ sunt. Forcipem curvam anno 1748. descripsit, etiam tunc idoneam, quando caput altiori loco hæret; rectam convenire, quoties caput humilius descendit. Forcipem in universum valde laudat, fatetur tamen, quoties pelvis nimis arcta est, caput BURTONI extractore aperiri debere, & cranium elidi, raro tamen eo necessitatis nos adigi. Faciem ossi pubis obpositam in ampla pelvi vix nocere, in angusta utique. Quando pedes extrahit genu jubet flecti. Cum tumor de vagina excrescens partum moraretur, ei vinculum injecit, eumque resecuit. Hydropicæ puerperæ aquam per paracentesin eduxit. Connatam vaginam late diduxit, turundis apertam tenuit. Instrumenta. Diversæ forcipes. Instrumentum ad caput in vaginam demersum educendum, ex quatuor laminis chalybeis factum, quarum ope quatuor fasciæ circa caput dantur, inque ansam constringuntur. HALLER.

ANDR. PASTA. Ejus *discorso del flusso di sangue dall' utero delle donne gravide.* BERGOMI 1748. 8. Non semper a soluta placenta gravidarum hæmorrhagias oriri, neque semper debere partum præcipitari. HALLER.

CHRISTIAN. KISTER. Ejus disp. *de morbis puerperarum.* LEID. 1748. 4. HALLER.

CORNELIUS v. NIEL. Ejus disp. *de causis partus difficilis & auxiliis requisitis.* LEID. 1748. 4. HALLER.

J. REDMAN. Ejus disp. *de abortu.* LEID. 1748. 4. HALLER.

PHIL.

PHIL. JAC. WALTHER. Ejus disp. *de partu naturali ejusque vera causa.* ARGENT. 1748. 4. HALLER.

FRANCISCUS DRAKE in *Phil. Transf. n.* 485. retulit de ossibus fœtus per abscessum umbilici egestis.

JACOB MOUNSEY ibid. *n.* 486. de fœtu ex tuba Fallopiana exciso. HALLER.

THOISON in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1748. de puella, quæ cum angustissima vagina conceperit, & pepererit, cum ea in ipso partu obsequiose se laxasset. HALLER.

Le BLANC in *Journal de Med.* T. XXXV. agit de placentæ particulis retentis, & LEVRETI instrumentis eductis. HALLER. V. *vulnera.*

J. B. FELICE in *disputationibus* VENET. 1748. 8. agit de fœtu, qui per rupturam perinæi feliciter eductus fuerit. HALLER.

DANIEL WILHELM. TRILLER in *Clinotechnia* FRANCFURT 1774. 4. egit de lecto puerperarum, de sella obstetricia, de scamno & lectulo HIPPOCRATIS. HALLER. V. *pag.* 884.

J. JULIUS WALBAUM. Ejus LEVRET's *Wahrnehmungen von den Ursachen und Zufällen vieler schweren Geburten, mit neuen Handgriffen und Werkzeugen vermehrt.* Lübek und ALTONA 1758. 8. In præfatione inque notis editor agit de LEVRETO, in dijudicandis aliorum meritis acri viro, qui pauca legit, & multa pro novis habet, ab aliis dudum dicta & publicata. Instrumenta nimis artificiosa esse. Forcipem a RUFFIO dictam esse & a SLEVOGTIO. BOEHMERUM GREGORII forcipem depictam dedisse, non CHAMBERLAYNII. Passim etiam editor in casu graviori sua dat consilia. In appendice instrumenta nova descripsit, dilatatorem ex vesica factum, quam inflat, & impacta expedit: paulo post idem instrumentum perficit. Forceps pro capite aperiendo: pro ventre: chirotheca; laqueus ad pedes adprehendendos. In alia appendice VOIGTI diss. de capite abrupto, unaque de rupto utero programmata reperias.

T. II. Ibid. 1761. 8. Pauciores notas adjecit, LEVRETI extractorem, uncum vaginatum & forcipis curvæ iconem addidit.

Ejus *die Beschwerlichkeiten der Geburtshülfe aus Beyspielen erwiesen.* BUZOV und WISMAR 1770. 8. Cum pelvis deformis esset, & caput prægnum, id avulsum in utero restitit, funesto eventu. Culpa ab aliis medicis nostro imputata est. Inciso cadavere os sacrum vehementer in pelvim prominens repertum est; caput fœtus perrupta vagina in vulvam exiverat, & prædurum erat. Carpserunt quod sectionem cæsaream non esset expertus. HALLER. V. *venæ sect.*

CHRIST.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

ERNEST. ANTON. NICOLAI. Ejus *Abh. von der Geburtshülfe mit Zuſätzen.* HALÆ 1751. 8. 1762. 8. HALLER. V. *pag.* 493.

J. CHRIST. FRENSDORF. Ejus diſp. *de partu præternaturali ac difficili ob procidentiam funiculi.* ARGENTOR. 1749. 4. HALLER.

GERHARDUS ARMBSTER. Ejus diſp. *de paragomphoſi capitis fœtus in partu.* GÖTTING 1749. 4. Cauſam mali in laboribus præcipitatis ponit. Caput nimis profunde in vaginam deſcendit, cum uteri oſtio circa id caput conſtricto. Laxantia primum experitur, deinde caput verſus ſynchondroſin oſſium pubis manu levat, tum uterum tollit, & ab iis oſſibus removet. HALLER.

BARTHOLD WICHMAND. Ejus diſp. *de partu difficili ex funiculo umbilicali.* HAFN. 1749. 4. præſide B. J. de BUCWALD. Bona diſputatio. HALLER.

WILLIAM MILLNER in *Phil. Tranſ.* a. 1749. *n.* 493. de puero nato pedibus introrſum ductis, ſola ad ſartorum modum adſidua decuſſatione pedum curato. HALLER.

J. GEORG. ROEDERER *de artis obſtetriciæ præſtantia* edidit GÖTTING. 1752. 4. cum novam cathedram primum conſcenderet, & noſodochii obſtetricii ad HALLERI conſilia conſtituti curam ſuſciperet. Quantus ſit artis ambitus, quam multa parum confecta eo pertineant. De capite nimis grandi uterum conterente. Dignitas artis, quæ cariſſima capita ultimæ miſeriæ eripiat. Facit artis difficultas, & obſtetricum imperitia, ut viro & exercitato, opus ſit, qui formidoloſorum uncorum dexteritate manus ſuæ faciat vacationem.

Ejus *elementa artis obſtetriciæ in uſum prælectionum Academicarum.* GÖTTING. 1752. 8. 1759. 8. 1766. 8. Gallice PARIS 1765. 8. Ex FRIEDII SMELLII atque ANTONII PETIT ſcholis, & propria experientia natus, bonus liber. Non putat oſſa pubis in partu diſcedere, cum plerumque pelvis diameter capitis diametro ſufficiat. Quare nec coccygem partum morari. Partus naturalis. Partus laborioſus. Lectulum ſellæ præfert. Placentæ particulam nimis valide adhærentem mavult in utero relinquere. Situs obliquus uteri eſt fere a placentæ adhæſione. Situs vitioſi fœtus varii, & auxilia, quæ ars in his malis offert. In partu ventrali ſpem omnem eſſe in ſectione cæſarea.

Editio

Editio secunda passim aucta est. De mutationibus oris uteri fusius. Dolores nimis praecipites partum faciunt periculosum. Persaepe placenta a sola natura solvitur. Signa gangraenosi uteri. Tres gradus impacti capitis, & monita quando forcipe expediri possit, quando terebra, & aperto capite sit opus. De variis forcipibus. Signa diversae obliquitatis uteri. Caput obliquum Roonhuysianis vectibus expediri potest. Quando partu caesareo sit opus.

In editione tertia, quae post mortem Cl. viri prodiit, editor HENRICUS AUGUSTUS WRISBERG plusculia minime inutilia adjecit. In praefatione ROEDERERUM tuetur, quem Galli plagii reum fecerant. Deinde passim notas addidit etiam chirurgicas. Pelvis ossa praeter naturam curvari. Caput foetus sensim se praeceps dare, non subito. Partum integri ovi non esse undique naturalem. Dari exempla impacti capitis, quae forcipe expediri nequeant, & in quibus terebra non possit careri.

Ejus *observationum medicarum de partu laborioso decades duae.* GÖTTING 1756. 4. Manus cum facie elapsa, feliciter in ordinem redacta; alias manus aut brachium, in quibus casibus noster laqueo crus firmavit, pedibusque foetum extraxit. Fuit ubi caput humeri ex acetabulo excidere necesse fuit. Casus infelix mortis post felicem partum subitae, cum pelvis ampla, vasa lacera essent. Mors ex angusta pelvi & utero obliquo. Partus lentus ob uterum circa cervicem foetus contractum. Vecte expeditus partus, in quo facies praeibat, & alias, ejusmodi partus forcipe adjutus; qua etiam eductus foetus est, cui bis circumvolutus funiculus. Caput praegrande terebra apertum, ut tamen mater servaretur. Infelices casus adhibiti unci, partus praecipitati, avulsae secundae.

Ejus *de non damnando usu perforatorii in paragomphosi ob capitis molem.* GÖTTING. 1758. 4. Gradus paragomphoseos. Forcipi locum non esse, quando genitales partes rigidae, inflammatae, aut ab ore uteri caput arctissime contractum. In malo nondum adulto caput posse forcipe expediri experimento ostendit. In capite praealto loco posito opus fuit perforato cranio, ut forcipi locus daretur. Alii casus, in quibus necesse fuit cranium aperiri.

Ejus *programma de ulceribus utero molestis.* GÖTTING. 1758. 4. Ex plagis gravidae foeminae inflictis funesta uteri ulcera. Saepe cum scirrhis uteri conjungi ulcera. Pus non nasci ex adipe, sed ab humore critice deposito. Ut ex pure uteri vitia nascantur.

Ejus *icones uteri humani observationibus illustratae.* Ibid. 1759. fol.

Ejus *de partu laborioso.* Ibid. 1760. 4. Exempla varia: ex utero prolapso eductus foetus.

Ejus

Ejus *de infantibus in partu suffocatis.* Ex funis strangulatione: ex capite oblique in angusta pelvi eliso, aliquoties.

Ejus *opuscula medica* sparsim prius edita. Ibid. 1763. 4. Priora hic redeunt. Accedunt ad progr. *de uteri scirrhis* aliqua. Redeunt etiam hic STEINII, CHUDENII, SCHÆLII, ZEISII, LIENMANNI, & LINDEMANNI disputationes, quarum pleræque absque præside fuerunt; in unica ROEDERERI nomen adparet, ut tamen qui defendit peritia obstetricia se auctorem nominat. HALLER. V. *terebrat.*

SAMSON GABRIEL GUENIN, chirurgus in oppido *Crepy en Valois*. Ejus *histoire de deux operations Cesariennes faites avec succés en* 1746. & 1749. PARIS 1750. 8. Cum fœmina parere non posset, noster uterum inferius quam fundus est aperuit, incisionem dilatavit, fœtum extraxit, ventrem sutura clausit, fere ad modum, quo fœminæ thoraces suos balænarios stringunt. Die decimo & nono mulier convaluerat, ut iterum pepererit. In altera muliere gastroraphiam etiam adhibuit, felice pariter eventu. HALLER.

ANTONIUS de MEDINA. Ejus *Cartilla nueva para istruire las madronas que se llaman lomadre.* MADRIT 1750. 8. HALLER. V. *pag.* 142.

J. GODFR. JANKE, Professor Lipsiensis, quem ante diem ars anatomica amisit. Ejus *de forcipe ac forfice ferramentis a Bingio chirurgo Hafniensi inventis, eorumque usu in partu difficili.* LIPS. 1750. 4. Instrumenta, de quibus noster quærit, pertinent ad eum partum difficilem, qui fit a capite fœtus ad cunei quasi modum in pelvim impacto, ut neque progredi possit, neque verti. Hujus infortunii exitum natura vix invenit. Hic ergo locus est forcipibus, neque enim manus accessum obtinet. Noster CHAPMANNI forcipem laudat & BINGII. Hujus forceps duo brachia habet, quorum utrumque in duas partes dividi potest, iterumque componi. Caput fœtus cavo chalybeo quasi cochleari, in utroque brachio suo conprehenditur. Minus facile nocere, firmius apprehendere. In LEVRETI forcipem: ejus brachia, quæ caput apprehendunt, minus firmiter conjungi. Denique forceps ad caput fœtus aperiendum, cujus crus unum calvariam perforat, alterum ossis partem scindit. Paragomphosin ipsius subinde naturæ & male formatæ pelvis esse vitium, non obstetricis. HALLER.

FRIDERICUS BOERNER, brevis ævi medicus. Ejus *die gebährende Frau samt ihrer Leibesfrucht zum leichtern Begriff und Verrichtung der nöthigsten Handgriff in der Hebammenkunst.* FRANKF. und LEIPZIG 1750. 8. 1756. Machina fœminam repræsentans, curante MOHRIO medico Giengensi fabrefacta. Deinde obstetrix ad artis suæ administrationem in hac ipsa machina instituitur. Uteri in partu subsidentiam caussam esse partus difficilis; constringi uterum quando aquæ effluxerunt. Ut coccyx reprimatur, secundæ educantur. HALLER.

Ejus *Kinderarzt.* LEIPZIG 1751. 8.

Augspurgische erneuerte Hebammenordnung. AUGSP. 1750. 4. GUTERMANNI opus putat esse HALLER.

CASIMIR CHRISTOPH. SCHMIEDEL. Ejus *pathologia dolorum gravidarum parturientium & puerperarum.* ERLANG. 1750. 4. HALLER.

ABRAHAM SZELI *damna graviora ex abortibus præcipue frequentioribus oriunda eorumque genesis.* ALTDORF 1750. 4. Disputatio. HALLER.

In *Journal des savans* a. 1750. *Fevrier; Lettre au sujet du livre de* M. LEVRET *intitulé obss. sur les causes des accouchemens laboreux.* Male Gallis forcipem inventam adscribi. Levretiana forcipe caput fœtus non posse in utero apprehendi. Rectas forcipes auctor rejicit. Vitio dat, quod LEVRETUS non accurate definiverit, quo in rerum statu forcipe sit utendum.

Respondit LEVRETUS Ibid. idque scriptum cum ejus operibus dictum est. Utique in BELGIO inventam esse forcipem. In pelvi fœtum se omni modo dispositum vidisse. Ita varium esse modum, quo idem se ad exitum offert. Placentam non eodem loco adnasci. HALLER.

G. E. HERMANN. V. *pag.* 143.

JOHANNES BURTON, medicus & obstetrix Eboracensis, in *Phil. Trans.* descripsit *n.* 495. ut carnem de utero in vaginam prominentem ligaverit, resecuerit.

Ejus *essay towards a compleat system of midwifery* &c. LOND. 1751. 8. nuper a D. le MOINE Gallice versum PARIS 1771. 8. Experientiam septemdecim annorum laudat. Fœminam, ut pariat, vult in latus decumbere; OULDII tamen opinionem refutat, qui fœtum secundum naturæ leges oblique de utero prodire docuerat. Non vult coccygem repelli, qui non absque luxatione cedere possit, neque partui obstet: humeris retineri fœtum, si vagina angusta fuerit. Fœtum demum sub primos dolores se cemuum dare, tunc continuo aquas colligi. Membranas, quoties necesse videtur, noster digitis lacerat inter uterum & ovum datis. Porro de auxiliis in partu difficili. Nocere frigus, si sedens parturiverit, & ab ea causa multa mala esse. Os uteri in partu manu dilatat. Non debere obstetricem in elevando utero, s. ore sursum repellendo, nimis esse præcipitem; posse enim matrem lædere, paralysin facere. Os uteri durum & crassum difficilem partum portendere. Obstetricem vaginam prolapsam pro placenta lacerasse. De situ uteri obliquo varia, quem corpore in alterum latus inclinato studet corrigere. Situs vitiosus fœtus, quem fere pedibus adreptis corrigit: forcipe tamen opus esse post longum laborem, partibusque siccis. Nunquam brachium elapsum aut detorqueri debere aut abscindi. Bacillo proprio sub axillam dato brachium repellit. Esse ubi sectio cæsarea vitari nequeat. Quousque forceps possit adigi. Caput fœ-

fœtus pharyngotomo aperit, duabus alis munito, quæ, ne noceatur, caveant & os uteri diducant. OULDII terebram occultam & MAURICÆI *tiretête* rejicit, & annulatum scalpellum SIMSONI. Suo etiam instrumento utitur ad fœtus caput extrahendum, quod in utero manserit. Si os uteri induratum fuerit, spem fere esse in cæsarea sectione, sic in partu ventrali, tubario. Post eductum priorem gemellum debere membranas rumpi; alterum gemellum extrahi. Post partum necesse esse uterum manu inmissa inanire sanguine: intra uterum aliquamdiu manum tenere, quoad grumis cruoris se liberaverit. Placentam continuo extrahere jubet, os uteri aperire, si nimis clausum fuerit. Uterum nimis in pelvim delapsum, qui vesicam fecerat plenissimam, reposuit & pesso continuit. Fœminas minoris staturæ æque facile parere, neque angustiores ipsis pelves esse. Per angustam etiam pelvim grande caput posse extrahi, pedibus adreptis. Nimis ampla pelvis facit, ut uterus prolabatur: debere tunc repelli situ supino, duabusque manibus uterum sustentari, dum infans extrahitur. Uterum in dextra inclinatum, fœminam in idem latus decumbentem, tamen fœtu liberavit. Nam cæterum fœminam in alterum latus jubet decumbere, si uterus obliquus fuerit. Intestina prolapsa, absurde evulsa, eventu funesto. Denique de abortu. Si os uteri perangustum fuerit; id digitis in gyrum tortis dilatat, aut suo, quod dictum est, instrumento. In appendice forcipem suam describit, manubrio unico, cochlearibus duobus chalybejs. Extractor, s. forceps quatuor maxillis dentatis, qui intra uterum & aperiri potest & claudi. Pro cranio perforando torta lanceola & pharyngotomus cum alis, quæ possint expandi, ut nihil possit nisi cranium perforari.

Ejus *a letter to Will. Smellie containing critical and practical remarks upon his treatise on the theory and practice of midwifery.* LONDON 1753. 8. Satis acre scriptum, in quo consilia & encheireses SMELLII minutatim conciduntur. Non bene scriptores obstetricios a SMELLIO lectos & excerptos. AVICENNAM tenaculam primum proposuisse, qua fœtus educatur, neque idem occidatur. J. GUILLEMEAU jussisse fœtum minante hæmorrhagia educere, & rupti uteri meminisse. Parum plenum scriptorum obstetriciorum catalogum esse, quem SMELLIUS dat. Pro DEVENTERIO. Ut possit fœtus evulsio nocere, quæ fit apprehensis pedibus. Posse uterum angustum & aquis inanem lacerari, aut certe contundi; eam ob causam fœtus mortui caput debere evacuari. Caput nimis grande aliquando melius educi mento sursum verso: capita dari 18 & 19. unciarum ambitu. Caput sibi abruptum fuisse, id suo extractore se eduxisse. Reticuli & habenæ usum defendit. Vitia SMELLIANÆ forcipis: corium improbat; ab ea nimis uterum diduci. Suam præfert forcipem, cujus in caput pressionem possit pro lubitu moderari. Administrationem SMELLII fere ubique carpit. Fascia a partu ventrem stringere laudat. Contra uncum. Caput, ubi id necesse videtur, non

non debere posterius aperiri. Dolores a partu retento in utero pugno occupat. PARÆI forceps Anglicæ similis, & aliqua priscorum instrumenta. HALLER.

JOH. JACOB. THURNEISEN. Ejus disp. *de causis hæmorrhagiarum uteri in gravidis*. BASIL. 1751. 4. MEUSEL.

GUILIELMUS SMELLIE, celebris in arte obstetricandi & immensæ experientiæ vir, qui 1150. parturientibus adstiterit, & 280[m] artem suam docuerit. Ejus *treatise on the theory and practice of midwifery*. LONDON 1752. 8. oportet autem a 1751. prodiisse, ex BURTONI verbis. Gallice PARIS 1754. 8. Germanice ALTENBURG 1755. 8. Belgice vertente MATTH. van der HAGEN cum notis AMSTERDAM 1765. 4. Introductio primum, in qua decerpit, quæ quisque ab ipsis retro HIPPOCRATIS temporibus utiliter in obstetricia arte invenerit aut consuluerit. Nimium obliquo situi uteri DEVENTERIUM tribuisse, vix enim veram in pariendo difficultatem ex ea causa nasci. Non potuisse non infelicem nonnunquam sui auxilii exitum esse expertos, qui absque instrumento omnem partum voluerint expedire. Sibi enim sæpe contigisse, ut absque eo præsidio non potuerit suo officio defungi. Puellæ quæ rachitide laboraverit, etiam si adolescat, & corpore videatur bene formato esse, vitiosam tamen pelvis figuram esse & periculosum partum. Exiguas fœtus in enitendo partes esse. Placentam in utero relictam crescere non posse. Hernia, in qua intestina in imam pelvim inter uteri collum & ultimum intestinum descendant. Hydropicis uterum in parturiendo facile lacerari. Inter centum partus septem esse situ non legitimo, unicum tamen auxilium & instrumenta requirere. In partu naturali præstare mulierem decumbere, in difficili erecto esse corpore. Parum esse periculosam placentæ adhæsionem. Sæpe eos partus difficiles esse, in quibus caput aut ob nimiam molem suam, aut ob angustam pelvim retinetur: eo in casu forcipis auxilium omnibus præstare, qualem noster ad ipsam pelvim fabricari curaverit. Reticuli in eo salutarem usum esse. Dari ubi angusta pelvis ne forcipis quidem usum permittat, & ubi unco sit opus. Fractura in fœtu nuper edito difficilior curatur decubitu in unum latus. Cauta administratio forcipis, pro vario fœtus situ. Caput nimis alto loco retentum necessitatem facere unci, tum ejus hydropem, & præmaturam osseam naturam. Noster eo in statu caput fœtus forfice aperit, & uncum inmittit, unum duosve. Porro de partu, in quo alia præter caput pars fœtus præcedit, quos inter casus deterior est, quando uterus circa fœtum se constringit. Caput relictum digitis expedit aut unco.

Ejus *a collection of cases and observations on midwifery* LOND. 1754. 8. quod volumen pro secundo totius operis Tomo numeratur. Tituli triginta, adnotationes ad quemque numerosæ, partim collectæ, partim auctori propriæ. Utique in difficili partu os ilium ab osse sacro etiam

cum

cum dolore & detrimento motus discedere. In alio casu, a SMOLLETO communicato, pubis ossa deseruisse. Sæpe fœtus pro mortuis haberi, quod nullum motum edant, qui tamen sani & robusti in lucem prodeant. De uteri & vaginæ fungis ac cancris. Morbi gravidarum, urinæ retentio frequens. Hernia inter uteri rectique intestini exitum elapsa sponte rupta, ut chylus proflueret, a partu conferbuit. Sæpe bis circa fœtum convolutus funiculus fœtum strangulat. Ossa fœtus per anum decessisse. Hæmorrhagiam noster repressit cannabe in oxycratum tincta, inque vaginam data. Cum calculus ante fœtum præcessisset, mansit urinæ incontinentia. Maximus vaginæ polypus vinculo interceptus & amputatus. Sic tumor ad latus oris interni uteri, sed eventu lethali. Secundas post abortum resides unco obtuso eduxit. Ad OULDII leges positum fœtum non raro vidit. Partus naturalis. Partus lentus. Duras & fœtum morantes membranas ungue laceravit. Præcox membranarum ruptura utique nocet. Partus difficilis ab osse frontis, quod in cavum ossis sacri non potest descendere: in eo casu SMELLIUS os verticis a chirurgo frangi vidit. De partu difficili nato ab oris duritate aut pravo situ. Ea ex causa nostro accidit, ut sua culpa perinæum finderetur. In hæmorrhagia noster digito os uteri dilatavit, membranas cathetere muliebri rupit, ita secutæ sunt aquæ, & sanguis stetit. Placentam utique ad os uteri posse adnasci. Convulsiones perinde ut dolores fœtum eniti. Ut incommodo a circumvoluto funiculo nascenti subvenerit, ex OULDII consilio. Uterum etiam circa fœtus humeros constringi, fœtum retinere: tunc digito posse dilatationem oris uteri tentari. Prægrande caput lentum partum requirit: eo in casu noster fœtum pedibus extrahit, ut tamen sola præstet patientia. Cum extractionem eam sæpe funestam esse expertus esset, denique noster rejectis priorum forcipibus suam ad pelvim fictam invenisse. Varia pelvis vitia. Lento partu fœtum enixum, cum pelvis intra quartum pollicem lata esset. Funiculum enixo fœtu digitis solvit, quem raro necesse sit ferro resecare. Placenta in cellula uteri. Caput incuneatum, quod forcipe expeditur. Ut forceps admoveatur; brachia singulatim, cochlear invertatur, & versus inguina ducatur cordisve scrobiculum: tum alterum brachium &c. Alii casus, in quibus forceps profuit. Uncus obtusus facile perinæum lacerat &c. Sed abundantia rerum vetat omnia persequi. Redierunt Germanice ALTENBURG 1763. 8.

Ejus *a collection of præternatural cases and observations in Surgery*. LOND. 1768. 8. Germanice ALTENBURG 1770. 8. Gallice omnes tres tomi vertente D. PREVILLE. PARIS 1770. 8. 4. Vol. Posthumum opus seu tertius Tomus. Ingens numerus partuum, in quibus instrumentorum, forcipis, etiam forficis & unci ope & divisa calvaria, partus expeditus fuit. Uterum frequenter circa fœtum constringi. In capite incuneato, si versionem magna vi moliaris, poteris placentam avellere, hæmorrhagiam facere, si

si nihil tentes, matrem a contusione necari. Turundis in vaginam datis sanguinis fluxum compesci. Et sponte os uteri vidit lacerari, & de industria absque malo divisit. Laqueo tamen aliquando pedem apprehendit, ut fœtum educeret. Frequens causa partus difficilis, ipsiusque mortis, angusta pelvis est aut vitiose fabrefacta. Sic retenta urina & ampla vesica. Uterum ruptum vidit & aliquoties.

Ejus *a set of anatomical tables with explanations and an abridgment of the practice of midwifery.* LONDON 1754. fol. maj. Icon pelvis vitiosæ. Situs fœtus OULDIANUS, altera aure ossa pubis tangente, altera sacrum os. Uteri situs vitiosi & penduli. Iter fœtus, ut capite suo in partum procedit. Icon forcipis brevioris & longioris & ejus usus in diversis partus stadiis; situs fœtus vitiosi varii. Uncus obtusus, ansa cum balænariis bacillis; pessi cavi, qua ori uteri respondent, infundibuliformes ad cingulum firmati. HALLER.

BRUDENELL EXTON, M. D., qui & obstetriciam in oppido *Kingston upon Thames* exercuit, discipulus CHAPMANNI. Eum tamen magistrum suum monet (l) nimium tribuisse forcipi, eique instrumento nimium dedisse volumen. Non forcipi fratres CHAMBERLAYNIOS suam debere celebritatem, sed extractioni eo ævo parum notæ, quæ fit adreptis pedibus. Forcipi locum fere unice esse, quando caput in pelvim prolapsum hæret: sed etiam eo in casu se sola manu uti, puerperam in sinistrum latus jubere decumbere, coccygis os repellere, volaque manus caput deorsum premere. Dolores misti, in quibus opio spurios dolores jubet compescere, ut veri soli operentur. Uteri situs obliquus, cui multum tribuit. Pelvis angusta, quæ cogit instrumentis uti, caput etiam ipsum nonnunquam aperire. Reticulo caput in pelvim prolapsum extrahit. Placentam a contracto utero retineri, id malum patientia superare. HALLER.

J. CLARKE. Ejus *province of midwifery in the practice of their art.* LOND. 1751. 8. HALLER.

The petition of the unborn babes. LONDON 1751. 8. Satyra contra viros obstetricios. HALLER.

CORNELIUS PLEVIER, GREGORII discipulus. Ejus *gezuyverde vroedkonst.* AMSTERDAM 1751. 4. Posthumum opus & a J. DAN. SCHLICHTING editum. Ipse auctor artem exercuit. Recte monet, uterum ab ambulatione descendere & osculum, vesperi propiorem videri. Pelvim nimis amplam perinde nocere, ut angusta nocet. Et ossa pubis discedere & a sacro osse os ilium. Partus naturalis. Partus difficilis. Ad hæmorrhagiam com-

(l) Titulum operis, quem in HALLERO frustra quæsiveris, hic subjungo, desumtum ex ipso, quem ad manus habeo, auctore: *a new and general system of midwifery. In four parts. By Brudenell Exton. M. D. Physician & Man Midwife to the Middlesex Hospital.* LONDON 1753. 8. maj. Tertia editio; primum ignoro. Obstetriciam se LONDINI a. 1737. & 1738. sub CHAPMANO exercuisse ipse pag. 2. fatetur.

compescendam forcipe jubet fœtum extrahere. Situs uteri obliquus varius, pessimus in quo antrorsum propendet, ut a doloribus ad ossa pubis urgeatur. Forcipe utitur GREGORII, a cujus patre suam CHAMBERLAYNIUM suspicatur habuisse: hanc omnibus præfert. Manu tamen mallet sola uti, cujus secundum varias difficultates auxilium exponit. Contra laminas ROONHUYSII. Si quando uterus se circa collum uteri constrinxerit, fissa & circa caput data ansa id extrahit. Ut partum incuneati capitis promoveat, opio utitur, quod sæpe solum sufficiat. Placentam adhærentem naturæ relinquit, cum non adeo facile putrescat. Si facies præiverit, fœtus forcipe melius extrahitur, sic quoties brachium elapsum est. Pedes se offerentes contra DEVENTERUM apprehendit, fœtumque extrahit. In perangusta pelvi solam superesse sectionem cæsaream; aliquantum tamen in lento partu esse præsidii. Caput optime forfice aperiri. HALLER.

THOMAS DEBENHAM. V. *pag.* 144.

DETRAHAM, chirurgus, in *Gentlem. Magaz.* 1751. *Jun.* agit de fœtu in utero per annum retento, & denique frustatim exciso, felici eventu, etiamsi intestinum sauciatum fuerat. HALLER.

J. FRANC. CLEMENS MORAND. Ejus & CAR. SALLIN *E. in partu difficili sola manus instrumentum.* PARIS 1762. 4.

Idem MORAND in *Journal de Medecine* T. II. ostendit instrumentum chirurgi RIGAUDEAU non esse illud ROONHUYSII celebre arcanum, eoque multo deterius. HALLER. V. *oss. morb.*

J. JACOB. LUDOV. HOIN. Ejus *lettre à M.* LEVRET de utilitate volsellæ Levretianæ ad educendas partes placentæ resides, etiam putridas, est in *Journ. de Med.* T. XXXV. HALLER. V. *ocul. morb.*

GEORGIUS COUNSEL, chirurgus, qui artem obstetriciam exercuit. Ejus *the art of midwifery, or the midwifes sure guide.* LONDON 1752. 8. Icon pelvis deformis, in qua ultima lumborum vertebra ad os pubis proxime accesserat, inde periculum in partu potissimum imminet. In omni encheiresi digitos præstare pone caput fœtus dare, non ante idem. Capite non obsequente aut pedes adripiendi, aut forcipe utendum. Juvatur capitis extractio mento versus pectus flexo. Bonos dolores potissimum medicamentum emeticum suscitat. Mortis subitæ aut apoplexia ex nixu, aut subitus sanguinis in abdomen torrens in culpa esse videtur. Ossa pubis non discedere nisi in vitioso partu. HALLER.

A. TOLVER. Ejus *present state of midwifery at Paris, with a theory of the cause and mechanism of labours.* LONDON 1769. 8. 1770. 8. LEVRETUM nimium sibi ipsi placere, invidum esse. In PAYEN aliquid esse ridiculi. HALLER. V. *pag.* 658.

F. THOM-

T. THOMSON. Ejus *vindication of man midwifery*. LONDON 1752. 8. HALLER.

Kurzgefaſste Gedanken von dem verderbten Zuſtande der Hebammen. LÜBEK 1752. 8. HALLER.

NICOL. BOERNER. Ejus *Kinderarzt*. FRANKF. u. LEIPZ. 1752. 8. Agit de partu, de obſtetricis officio, de morbis puerorum. HALLER.

GEORG. EISENMANN. Ejus *tabulæ anatomicæ quatuor uteri duplicis obſervationem rariorem ſiſtentes, ex decreto Facultatis medicæ Argentoratenſis in lucem editæ*. ARGENTOR. 1752. fol.

GEORG. WOLFG. GILG. Ejus diſp. *de exploratione gravidarum*. ARGENTOR. 1752. 4. HALLER.

CHRIST. GEORGI. Ejus diſp. *de inverſo uteri ſitu*. REGIOMONT. 1752. 4. HALLER.

JOH. MICHAEL HOFFINGER, Vienna-Auſtriacus. Ejus diſp. *de doloribus parturientium*. WIEN 1752. 4. Delineat FRIEDII inſtrumentum obtuſo globulo præpilatum, de ſiphone exiens, tunc aliud vaginatum, pharyngotomi ſimile, ad perforandam calvariam idoneum; ſerram dentatam pro eodem fine, cochlear pro eximendo cerebro. HALLER.

RUNGIUS, chirurgus Bremenſis, in *Hamburger Magazin* T. IX. eſt ejus felix exciſio fœtus ex tuba Fallopiana. HALLER.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

STEPHANUS GASPARETTI in *oſſervationi* &c. Secundinæ 27. a partu hora ſponte deceſſerunt. HALLER. V. *pag.* 145.

JAYME ALCALA y MARTINEZ. Ejus *diſſertacion ſobre una operacion ceſarea exercitada en muger y fœtos vivos*. VALENCIA 1753. 4. HALLER.

GEORG. DANIEL BOESSEL, medicus. Ejus *Grundlegung zur Hebammenkunſt vor die Wehmütter und vor Frauen, die Wehmütter werden wollen.* ALTDORF. 1753. 8. FLENSBURG 1756. 8.

Ejus *das Hauptwerk in der Hebammenkunſt*. FLENSBURG 1763. 8.

Ejus *von der Wendung, ob die Wehmütter bey gefährlichen Geburten dem Kopf zuerſt zur Welt zu verhelfen verſuchen, oder ohne ſolchen Verſuch das Kind, ſobald das Waſſer ſpringfertig iſt, wenden, und bey den Füſſen herausziehen ſollen?* FLENSBURG. 1764. 8. Quibus in occaſionibus inſtrumentis ſit opus, quibus poſſimus eo auxilio carere. Impedimenta majora & minora partus. In omni partu vel paulum dubio, debere, quam primum aquæ ad ruptionem paratæ ſunt, fœtum pedibus apprehendi & educi. Caſus aliqui rariores, uteri laceri, vaginæ connatæ.

Ejus *das angenehme und unangenehme bey Ausübung der Geburtshülfe*. QUEDLINBURG 1764. 8.

Ejus *kurzer Unterricht für die Wehmütter*. FLENSBURG 1770. 8. Danice, *kord underrettning för jördmoderne*. Ibidem 1770. 8. HALLER.

CARL GOTTLOB KESSLER (vel KESSEL). Ejus *kurzer Inhalt der gesammten Hebammenkunst, nebst nöthigen Unterricht, wie sich eine Badmutter vor und nach der Geburt zu verhalten hat*. LANDSHUT 1753. 8. HALLER.

J. F. R. *physicalische und medicinische Abhandlung von den äusserlichen Verletzungen, von dem Kinderabtreiben, und andern Mitteln*. NÜRNBERG. 1753. 8. HALLER.

GERARDUS ten HAAF. Ejus *siphra en pua naar den derden druck vertaalt met anmerkingen*. AMSTELODAMI 1753. 8. In notis varia sua habet. De incommodis sustentaculi; quod Belgæ vocant *Sluytband*. Caput incuneatum fieri vitio præproperi laboris. Causæ, per quas perinæum laceratur. Dari fœminas genitalibus rigidis. Uterum se vehementer circa caput retentum contraxisse. Partus impossibilis, ob pelvim duabus unciis non latiorem, ut necesse fuerit caput separari. In SIEGMUNDAM animadversiones. De partu, qui fit fœmina in genu nitente, quem præfert, & quæ eo in situ aliter sint agenda. Fœtum non invertit. Perinæum dextra dextrorsum contra anum removet, dum digiti capiti subjecti id elevant, & contra chirurgum premunt, ita lacerationem vitari docet. HALLER.

J. GEORG. STOCK. Ejus disp. *de concrementis uteri*. BASIL. 1753. 8. HALLER.

J. NICOL. WESSEL. Ejus disp. *de partu cum hæmorrhagia ob placentam orificio uteri adhærentem*. BASIL. 1753. 4. HALLER.

ACHILLES FRANC. FONTAINE. Ejus *tumor abdominis ex scirrho ovariorum, præsertim sinistri, insigni*. BASIL. 1753. 4. Est disputatio. HALLER.

PETRUS CAMPER edidit *vroedkundiger Verhandelingen* cum versione MAURICÆI Belgica AMSTELODAMI 1759. 8. una dedit sex dissertationes, quas inter egit de usu vectis ROONHUYSIANI, & de forcipe Anglica, quam pro SMELLIO delineavit.

Idem in T. V. *der nieuwe lettre œffeningen*, & in edita cum tr. *de variolis* epistola ad DAVID de GESSCHER de miro consilio in partu difficili incidendorum in synchondrosi ossium pubis. In animalibus sic satis bene successit. HALLER.

Ejus porro *Betrachtungen über einige Gegenstände aus der Geburtshülfe über die Erziehung der Kinder, und die Ursachen der verschiedenen Brüche bey neugebohrnen Kindern, von* PETRUS CAMPER. *Aus dem Holländischen mit Kupfer.* I. Theil. LEIPZIG. 1776. 8. V. *pag.* 721.

JACOB de VISSCHER & HUGO van der POLL, medici, ediderunt *het Roonhuysiansch geheim in de vroedkunde ontdekt, tegens de weder strevers verde digt. . . de beschryving van de wyze naar de welke alleen de Roonhuysiansche vroedmeesters worken . . . een voorredem van Huig* CHAMBERLAYN *en eenige vroedkundige aanmerkingen van* WILLOUGHBY, LEIDEN 1754. 8. Fuse adversus adversarios suos hi duo medici, possessores arcani Roonhuysiani declamant. CHAMBERLAYNIUM laminis potius ROONHUYSIANIS usum esse, quibus solis id parturienti auxilium adferri possit, quod non aliter adferri queat: Fratres de WIND forcipis usum in GALLIA doctos; tamen arcanum ROONHUYSII parata pecunia redemisse. Se suum arcanum a chirurgo de BRUYN habere, in ejusmodi casibus felici, in quibus alii viri obstetricii frustra laboraverint. ROONHUYSIO eum a servitiis fuisse, ab eo a. 1709. arcanum habuisse, ab ejus filia manu viri descriptam administrationem & instrumentum accepisse, quæ omnia nostri nunc ipsi spretis suis commodis publicent. De administratione: usum laminarum esse, quando caput post aquas elapsas in angustiori pelvi hærens, & immobile expediri debet: chirurgus autem futuram lamdoideam tangit, & fœtus paulum oblique situs est. Vectis ipse curvula est lamina, malleo tusa, quadrata, a media parte ad finem emplastro obvoluta, in corium caninum inclusa. Fœmina ad oram lectuli ita decumbit, ut coccyx liber sit, & pedes dependeant. Obstetrix vectem introducit ad frontem fœtus, inque uterum, ut curva pars frontem contingat. Tunc vectem dextrorsum & sinistrorsum motitat, donec occiput in cavam partem vectis recipiatur; inde vectem lene elevat, ita caput in partem inferiorem pelvis ducit, coccygem reprimit, & caput porro elevando & deprimendo cum instrumenti parte cava deducit & extrahit. Ita fœmina intra duo triave horæ minuta liberatur. Hydrocephalus ea administratione eductus. Parcendum tamen, ne in levando vectis vis nimia fit.

In *tweeleedige verhandeling* contra RAHTLAUWIUM ostenditur, nimis curvum ab eo vectem proponi. Jam BOEKELMANNUM vectem paulum mutasse, addidisse manubrium & annulum. PLAATMANNUM partem mediam utiliter deorsum flexisse. ALBERTUM TITSING curvitatem diminuisse, manubrium rectum fecisse, cochlear deorsum flexisse, & latius parasse. Lex, qua a magistratu cavetur, ut obstetrix auxilium chirurgi invocet.

Beyla-

Beylagen &c. Aspere de RAHTLAUWII scriptis, & alio hoc anno AMSTELODAMI edito folio, quo quatuor varietates vectis ROONHUYSIANI delineantur. Viduæ BOEKELMANNI & fabri testimonium additur, RAHTLAUWIUM non veram possidere machinam. Testimonia publica, se verum vectem proponere. HALLER.

GILES WATT. Ejus *reflections on slow and painfull labours and other subjects in midwifery*. LONDON 1755. 8. Parvus libellus. Apologia GUILIELMI SMELLIE contra BURTONUM. Quando aquæ præmature effluxerunt, caput non subit in os uteri, idque os ante se promovet. Eo in casu noster digitum dat in os uteri, & dolores arte excitat. Partem etiam anteriorem & inferiorem uteri, quæ sub occipite fœtus tanquam in plica ponitur, noster repellit, & facilem partum obtinet. Alio in casu aquæ nimis sero rumpuntur. In fœtu semianimi vetat prius funiculum resecare, quam clamores ediderit. Non repellendum in fœtus corpusculum sanguinem. In hydrope gravidarum vesicas de cruribus ciet. HALLER. V. *pag.* 704.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. DANIEL MITTELHÄUSER. Ejus *praktische Abhandlung vom accouchiren*. LEIPZIG. 1754. 8. Medicus Saxo, magnus uncorum, terebrarum & severiorum administrationum patronus. Non posse his auxiliis careri. Brachium prolapsum raro verso fœtu expedit, plerumque detruncat, & in mortuo fœtu semper. Casu aliquo ad encheireses obstetricias coactus accessit, & proprium genium secutus est, fere autodidactus. Libere cum ferramentis uteretur, sæpe se ipsum læsit, admisit etiam, ut vivum fœtum divideret. Forcipem ab HÆNELIO communicatam non ignoravit, perraro vero videtur adhibuisse. Caput incuneatum fere cultro aperit, evacuat, comprimit. Fœtum mortuum etiam dissecat, quando alter pes in lucem prodiit. Fœtum OULDIANO more oblique positum sæpe vidit, tantum, ut pro vitioso positu habeat. In partu retardato fœtum difficulter verti. Quando placenta absque sanguine discedit, triste esse præsagium; non adeo nocere detractam, dum sanguis fluxerit. Maximam sæpe in extrahendo vim adhibuit, aliquando non bono eventu, ut pag. 86. Est ubi membranas rupit, nimis firmas. Circumvolutum funiculum dissecuit, in ipso partu ligavit. Fœtum humeris retentum cranio aperto demum obtinuit. In eo medicamentis calidis fere usus est. Partum difficilem sæpe fieri ab osse sacro vitiose formato. Fœtus 24. lib. Funiculus umbilicalis sanguine turgidus, ut fere duæ libræ effluxerint, cum incideretur, quæ res nova est. Singultus fere funestus est. Tunica intima recti intestini decedens. Sic tunica intima uteri (non membrana HUNTERI). Capite fœtus grandiori prodeunte tamen pedes feliciter adrepti. Ventus ex capite fœtus erumpens & ex pectore (a

 putre-

putredine). Femur luxatum, cum fœtus subito partu ederetur. Omnino ossa pubis & coarticulari, & in partu discedere. Caput cum brachio prævium, solis naturæ viribus editum. Partus a morte matris, ex aliorum relatione, quem ulceri & putredini tribuit. Placentæ gemellorum alias duæ, alias unica. Funiculum de placenta pendulum non ligasse præstat, sanguinis enim evacuatio placentæ dissolutionem adjuvat. Non probat retentas secundas, quas subita mors secuta sit, minime quando nullus sanguis manavit. Nunquam sibi placentam restitisse, cum continuo a partu soleat manum in uterum dare, digitos diducere, contractionem uteri moderari, ut sensim a summo fundo contrahatur: esse tamen ubi placentam necesse fuerit deglubere. Servatas fœminas, quibus putrida educta fuerit. Fusa historia resecti brachii fœtus vivi, & defensio chirurgi. A calculis vesicæ difficilis partus. Mors lenta ex lacerata vesica urinaria. Urina nigra ex vesicæ inflammatione non funesta. Fœtus a morte matris per quinque horas vivus. Abortus, ut putat, 3. hebdomadum jam articulatus. HALLER.

CASPAR LUDW. von ERB. Ejus *die in Kindesnöthen seufzende Bauernfrau.* COSTANZ 1754. 8. HALLER.

GOTT. OELSNER. Ejus *vom schädlichen Misbrauch der Schnürbrüste und Planchetten.* BRESLAU. 1754. 8. HALLER.

JOSEPH RAULIN, medicus in AQUITANIA, nunc vero LUTETIÆ clinicus, edidit primum *observations de medecine, où l'on trouve des remarques sur le préjugé sur l'usage du lait dans la pulmonie.* PARIS 1754. 12.

Ejus *von Erhaltung der Kinder von dem ersten Augenblicke ihres Entstehens an, bis zu ihrer Mannbarkeit, aus dem Französischen.* 2. Bände. LEIPZ. 1769. 8. Editionem gallicam ignoro.

Ejus *instructions succinctes sur les accouchemens.* PARIS 1770. 8. YVERDON 1770. 8. Germanice vertente M. F. ALIX, qui & aliqua addidit, LANGENSALZA 1772. 8. (k). HALLER.

Ejus *traité sur les maladies des femmes en couche.* PARIS 1771. 12. Germanice vertente & notas cum præfatione adjiciente DAN. CHRIST. BURDACH. LEIPZ. & AMSTERD. 1773. 8.

SIREJEAN. Ejus *observations sur une hydropisie enkistée de l'ovaire gauche.* NANCI 1754. 4. HALLER.

LUDOV. GOTTFRIED KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. sterilitas. Infantum & puerorum morbi. Mola uteri. Partus labores. Parturientium & puerperarum ægrimoniæ. Uteri morbi ceteri. V. *pag.* 283.

TRI-

(k) Reperio etiam ERFURT 1771. 8. *in* MEUSEL *gelehrten Deutschland.* Germanice etiam WÜRZBURG 1775. 8.

August. Christian. Langbein *specimen embryulciæ antiquæ ex* Tertulliano *de anima*. Halæ 1754. 4. Docta & copiosa disputatio. De embryo sphacto s. thlaste, de veterum adversus malum fœtus situm præsidiis: de nuperorum auxiliis. Experimenta propria. Mala a rudi tractatione uteri residua. Uterus inversus & saucius repositus. Synchondrosis ossium pubis in partu difficili soluta. Capite demum evacuato extractus fœtus. Ipse coactus fuit funiculum dissecare, quo fœtus impediebatur, adeoque fœtum occidere. Haller.

Anton. Wilh. Platz. Ejus *de partu debili reficiendo*. Lips. 1754. ..

Ejus *de non semper mortifera umbilicali intermissa deligatione*. Ibid. 1774. .. Meusel

Christian. Gotthelf Kiesling. Ejus disp. *de utero post partum inflammato*. Lipsiæ 1754. 4. Caput abruptum ad vigesimum diem in utero hærens, exiit putridum absque inflammatione. Historia ulceris uteri cum scirrho conjuncti. Vesica ab ulcere occupata plena sanguine grumoso. Uterus post partum gemellorum inflammatus, alterius gemellorum caput inpactum, alterius brachium, ut uterus non posset dilatari. Haller.

Gustav. Christian. Handtwig. Ejus disp. *de puerpera partu difficillimo laborante*. Rostock. 1757. 4. Haller. V. *pag*. 496.

J. Jac. Perthes. Ejus disp. *de doloribus parturientium*. Erford 1754. 4. Haller.

Westman Jacobson. V. *pag*. 148.

Thibault. V. *pag*. 149.

Du Verget. V. *pag*. 151.

Isaac Henr. de Bruas. Ejus *het gebruyk des lepels herstellt, of kort berigt omtrent eenige instrumenten dienende in de vroedkunde*. Middelburg 1755. 8. Instrumenta varia propria. Uncus obtusus, quo in inguen acto fœtum repellit, qui natibus in pubem nititur. Furca obtusa, quam sub alam dat, corpusque levat, ut pedes quæri possint, tunc quam primum altera tibia prodiit, eadem furca ad inguen admovetur, & corpus sursum pellitur, ut pedes apprehendi possint. Sic quando nates præcedunt. Cochlearia duo, quorum alterum emarginatum, eo caput in utero relictum educit; caput incuneatum utroque cochleari conprehensum expedit. Dudum ante Rigaudeau se hæc invenisse, & nimis debiles esse laminas Roonhuysii. Nunquam se fefellisse artificium, ut vola manus fecundum mentum deinde fecundum faciem data, digitis denique verticem capitis fœtus conprehendat, dum altera manu pedes extrahit. Haller.

J. Andr. Harnisch. Ejus *Gedanken wie Hebammen ihr Amt und Pflicht in acht nehmen, ingleichen, wie Schwangere selbst bey ihrem Zustand sich verhalten sollen*. Leipz. 1755. 8. Haller.

Der

Der Stadt Nürnberg verneuerte Hebammenordnung. NÜRNBERG 1755. 4. HALLER.

WILH. BROUGHTON. Ejus disp. *de ulcere uteri.* EDINBURG 1755. 8. HALLER.

CHRISTIAN LUDW. SCHÆL. Ejus disp. *de funiculi umbilicalis deligatione non absolute necessaria.* GÖTTING 1755. 4. Ex ROEDERERI placitis, pene continuo a partu pulsum in funiculo umbilicali cessare. Posse tamen hæmorrhagiam fieri, si funiculus continuo & proxime a partu abruptus fuerit. HALLER.

ANDREAS LINDEMANN. Ejus disp. *de partu præternaturali, quem sine matris aut fœtus sectione absolvere non liceat operatori.* GÖTTING 1755. 4. Eos casus definit ad angustam pelvim, partes genitales induratas; isto in casu mavult os uteri incidere, quam partum moliri cæsareum. Porro huc refert prolapsum per herniam uterum: fœtum ventralem, tubarium. Sed etiam fœtum violare cogit caput incuneatum; pelvis angusta, fœtus hydropicus, monstrosus, fœtus transversus cum elapso brachio &c. HALLER.

JOHANNES TACK. Ejus *specimen obstetricium de partu difficili capite infantis prævio.* LEID. 1755. 4. Ejusmodi partum difficilem fieri, vel pelvis vitio, vel capitis fœtus malo situ ad pelvim non recte accommodato. Porro a fœtus humeris caput retinentibus, demum a duro ore uteri, vagina confervente, aquis nimis præcociter effluentibus. Ejusmodi caput expediri vectibus Roonhuysianis, quos non valde probat, aut forcipe SMELLII curva, quam valde laudat. Ad fœtum altius positum tamen aliam forcipem requiri: sed rectam forcipem minus esse idoneam, quæ non facile subeat. Curvam etiam LEVRETI forcipem probat, quæ pelvis curvitatem sequatur, & commode brachia sua conjungat. Forcipes in universum vectibus hactenus præstare, quod in se ipsis suum hypomochlion habeant. Recusa est cum alio titulo. HALLER.

CORNELIS JACOB TIEBOEL. Ejus *theses medicæ ad artem obstetriciam chirurgicam* &c. LEID. 1755. 4. HALLER.

CHRISTOPH GOTTLIEB TRAUTMANN. Ejus disp. *de necessitate accelerandi partus.* LIPS. 1755. 4. HALLER.

J. BALTHAS. JANTKE. Ejus disp. *de præmaturo aquarum parturitionis ex utero gravido effluxu.* ALTDORF. 1755. 4. HALLER.

GEORG GOTTFRIED REICHARD. Ejus *de hæmorrhagia uteri insequente.* ARGENTOR. 1755. 4. HALLER.

ANDR. LUD. SAURE' & F. HENR. DUBOIS. V. *pag.* 909.

RIGAU-

RIGAUDEAU. V. *pag.* 153.

PETRUS SANNIE. V. *pag.* 154.

B. FUUN. V. *pag.* 155.

HENRICUS JO. NEPOMUCENUS (Lib. Baro) de CRANTZ, in BELGIO LUXEMBURGI natus, acutiſſimo ingenio, ac firmo judicio præditus, magni SWIETENI, LEVRETI & PUZOS poſtea diſcipulus fuit, VIENNAM reverſus Sac. Cæſar. Reg. Ap. Maj. in Excelſ. Reg. inferioris Auſtriæ Conſiliarius, Artis primum Obſtetriciæ, deinde Inſtitut. Med. & Mat. Medicæ Profeſſor publicus ordinarius, nec non Acad. Imp. Nat. Cur. Societ. Botan. Florent. & Litter. Roboret. ſodalis creatus eſt. Celeberrimus hic Vir merito iis adnumeratur (k), qui ſtudia ſalutaris artis in Univerſitate Vindobonenſi reſtaurarunt. Plurima enim bona & ſcientiis & Reipublicæ adtulit, tum docendo, tum opera plura perquam utilia in lucem edendo: quare ab AUGUSTISSIMA novis etiam honoribus, Lib. Bar. nempe titulo fuit nuper ornatus. Nunc autem otium ſibi fecit, & ſuperſtites vitæ ſuæ dies, vitæ rurali, ut in ſereniori quaſi muſarum climate tranquillus eos conſumeret, ſacros dixit. Hujus tanti viri ex prælectionibus phyſiologicis, per biennium avide exceptis, plurimum profeciſſe me gratus recordor, nec recordari unquàm deſinam. Inter ea, quæ vir Illuſtriſſimus ſcripſit, ſequentia huc pertinent): ejus *commentarius de rupto in partus doloribus a fœtu utero.* WIEN & LEIPZ. 1756. 8. & excerpt. in *Journal de Med.* T. V. Tum Belgice cum PUZOS, AMSTERD. 1768. 8. Præter alia, quæ collegit exempla, & ipſe fœtum in ventre vidit, uterum ruptum. Moles fœtus inſolita omnino 23 ℔. Sectionem cæſaream hoc in caſu licitam eſſe putat, ejus adminiſtrationem deſcribit. HALLER.

Ejus *Einleitung in eine wahre gegründete Hebammenkunſt.* WIEN 1756. 8. (Italice vertente JOH. MICH. de MENGHIN Medicinæ Profeſſore Oenipontano, INSPRUCK 1768. 8. Belgice HAARLEM 1772. 8. Primum de partibus fœminarum genitalibus; deinde de fœtu, graviditate varia, uteri gravidi mutatione, ejusque exploratione digiti ope; de partu naturali fuſe; de partu gemellorum; de partu fœtus mortui; de partu difficili; ut tactu illico dignoſcas, quanam ſui parte exitum de utero fœtus moliatur. Partus difficilis ratione tum matris tum fœtus, tum utriusque ſimul. Fœtus inverſio. Incommoda a retentis ſecundis. Nutrix demum qualis ſit eligenda). Paſſim propria ſunt conſilia: non debere coccygem valde urgeri: tumores labiorum vulvæ non eſſe parvi faciendos, qui ſanguine ſuffuſi periculum habeant: gemellorum priori educto, placenta non prius educenda, quam & alter in lucem ſit editus. Cæterum non debere placentam prius educi,

(k) *In dem gelehrten Oeſterreich* P. I. pag. 80. edit. VIENN. a. 1776. 8.

educi, quam uterus ad pyri magnitudinem ſe contraxerit. Non præmendas genitales fœtus partes, unde gangrænæ ſit periculum. Male SIEGMUNDIAM membranas divulſiſſe. Pedes non ſimul, ſed deinceps educendi. Ut fœtu in uteri ore verſante, poſitus ejus poſſit cognoſci, fuſe. Os uteri vix niſi in male nata fœmina poſſe ad os pubis declinare. Brachia fœtus corpori parallelo ſitu debere educi. Placenta præpropere evulſa funeſta de funiculo hæmorrhagia.

Altera editio a. 1768. & 1770. 8. aucta eſt. Præcipua præcepta & conſilia hic proprio typo diſtinguuntur, ut facilius ſe offerant. Auxilia, quæ manu parienti præſtantur, dilucide exponuntur. Non debere uterum obliquum datis in oſtium digitis corrigi, ne rumpatur.

Ejus *de re inſtrumentaria in arte obſtetricia cum tribus obſervationibus*. NURNBERG 1757. 4. & in *appendice Vol. I. Novorum Act. Acad. Nat. Cur.* Agit de inſtrumentis, quibus veteres partum expediebant. Obſtetriciam illam forcipem RUFFIO deberi, in ANGLIA, deinde PARISIIS perfectam fuiſſe. SMELLIANAM forcipem nimis parvam eſſe, neque magno capiti, cui deſtinatur, extrahendo ſufficere. Uncos & alia, quæ ſcindunt, inſtrumenta improbat, neque ullo modo fœtum violari permittit. Forcipem etiam in arctiſſimis rebus tamen aditum invenire, a recto tamen forcipe uterum lædi poſſe. Eſſe ubi ob maximum caput ROONHUYSIANO vecte opus ſit. Caput in utero relictum unco obtuſo educit, quem SMELLIE delineat. Adjectæ ſunt adnotationes, & exempla unco occiſorum infantum.

Ejus *adverſaria de præcipuis artis obſtetriciæ auxiliis*. LIPS. 1760. 4. recuſ. in *Nov. Act. N. C.*

Idem in *Eph. Nat. C. N. Vol.* I. *obſ.* 62. retulit infantem ex defectu congenito palati periiſſe. HALLER.

J. EHRENFRIED THEBESIUS. Ejus *Hebammenkunſt*. Edit. prima... 1756. 8. Ed. ſecunda LIEGNIZ 1759. 8. quæ editio aucta dicitur, titulum vero immutatum habet. Præter ea, quæ ipſe eſt expertus, uſus eſt ROEDERERI compendio & FRIEDII prælectionibus, & potiſſimum GUILIELMO de la MOTTE. In fœminis, quæ pepererunt, fere cicatrices & inciſuras in uteri oſtio decuſſatas reperiri. Ad partum lectum præfert. Oſſa pubis in partu non difficillimo non ſecedere. Hæmorrhagiam a funiculo male ligato tamen exſpectat. Magnam varietatem partuum parum naturalium deſcribit, tum auxilia, quæ manu præſtantur. Forcipe etiam ſubinde utitur, cujus varias figuras exhibet, & caput FRIEDIANA terebra aperit, utraque ſi avulſum caput in utero hæſerit, forcipe in partu inpacto. De obliquo utero fuſe, ad DEVENTERII modum. Partum cæſareum perfeliciter in ptochodochio *Bicetre* vidit adminiſtrari. De ROONHUYSII laminis. De ruſticis auxiliis partus

partus in SILESIA receptis. A primo partu, & a partu pedibus promoto, non superesse dolores. In duplici labio leporino futura clavata opus fuit. Esse ubi necesse sit frenulum incidere.

De ejus *meritis & scriptis* scripsit J. CHRISTIAN LERSCHNER. HIRSCHBERG 1758. 4. HALLER.

BERCHELMANN. Ejus sunt in *Actis Philosophicis Hassiaca*.... aliquæ relationes de utero prolapso non feliciter inciso. Nymphas, aqua tumidas bene incidi. (An non idem BERCHELMANN qui *pag.* 570. ?) HALLER.

JOACH. LUDWIG MÜLLER *von Verbesserung der Hebammen auf dem Lande*. ROSTOK 1756. 4. HALLER.

Auszug aus Roonhuysens Geheimnüss in der Geburtshülfe. NÜRNBERG 1756. 8. HALLER.

BALTHASAR LAURENT. ZEIS. Ejus disp. *de causis necessario mortem in partu inferentibus*. GÖTTING 1756. 4. Esse ubi puerpera retentis doloribus sibi necem inferat. Puerperas plerasque sua culpa perire, aut curantium. HALLER.

DANIEL FRID. SCHIFFER. Ejus præside BUCHNER disp. *de difficultate partus ex mala conformatione pelvis*. HALÆ 1756. 4. HALLER.

ERNEST GOTTLOB BOSE (institutionum medicarum Professor Lipsiensis). Ejus & FRID. ANGERMANN disp. *de conatuum pariendi regimine*. LIPS. 1756. 4. HALLER.

Ejus *de venæ sectione in puerperis*. Ibid. 1768. 4.

Ejus *de diagnosi vitæ fœtus & neogeniti*. Ibid. 1771. 4. MEUSEL.

J. GEORG. HASENOEHRL, nunc LAGUSI, Archiatri Florentini, disp. *de abortu ejusque præservatione*. VIENNÆ 1756. 4. Durus uterus, qui negabat extendi, fotibus emollientibus ita correctus, ut abortus soliti cessaverint. Hæmorrhagias gravidarum sub ultima tempora subnascentes, esse fere a soluta placenta, eamque eductionem fœtus poscere, neque digitorum operam a PUZOS commendatam, neque enim GERARDUM V. SWIETEN unquam vidisse, funestam fuisse. HALLER.

MARTIN. V. *pag.* 157.

DUPUY de la PORCHERIE. V. *pag.* 159.

BOCHARD. V. *pag.* 160.

Verordnung das Hebammenwesen betreffend. BRAUNSCHWEIG 1757. 4. HALLER.

ANTONIUS (Lib. Bar.) de STÖRCK, dominus in *Jetelsee*, Augustissimis, Imperatori & Imperatrici a consiliis, archiatrorum comes, studii medici atque Facultatis medicæ Vindobonensis præses, ac director perpetuus, per universas AUSTRIÆ provincias proto-medicus, nosocomii civici Pazmaniani physicus, Societatis Edinburg., botan. Florent., Acad. scient. Sien., Acad. princip. Hass., instit. Bonon., & Acad. Nat. Curios., degli Agiati di Roveredo membrum. Ill. Vir ac in arte celeberrimus, deque Republica literaria optime (1) meritus anno 1765. & 1766 Decani, anno autem 1768 Rectoris magnifici munere ornatus fuit, ac demum a. 1772. magno SWIETENIO successit. Ejus opera varia sunt: huc vero potissimum facit. Ejus diss. inaug. *de conceptu, partu naturali, difficili, & præternaturali.* WIEN 1757. 4.

Idem in *medicinisch-praktischer Unterricht* &c. agit quoque de gravidarum, parientium, puerperarum, & infantum morbis. V. *pag.* 161.

J. MICHAEL WECHSUNG. Ejus disp. *de capitis abrupti & in utero relicti variis extrahendi methodis,* Præside FRANC. JOS. OVERKAMP. HEIDELBERG 1757. 4. cum variis iconibus forcipum, forficum, extractorum, uncorum. HALLER.

HENR. LANDIS. Ejus præside CAR. FRID. KALTSCHMIDT *varia partus impedimenta ex capite prævio.* JEN. 1757. 4. HALLER.

J. CHRISTIAN STOK. Ejus *partus difficilis ex brachio fœtus primum ex utero prodeunte, & delirio a medicamenti partum provocantis abusu* &c. JEN. 1757. 4. Disputatio. HALLER.

Ejus *de doloribus partus innocuis.* Ibid. 1757. 4.

GEORG LUD. ALEFELD. Ejus disp. *de dissectione fœtus in utero.* GIESS. 1757. 4.

Ejus *de doloribus in partu silentibus variisque eos excitandi modis.* Ibid. 1770. 4. Secundi gemelli crassæ membranæ acu FRIEDIANA laceratæ, & esse etiam alias ubi digitis nequeant lacerari. HALLER.

HERMANNI NICOL. KIENMANN disp. *de versionis in extrahendo partu præstantia & adminiculis.* GÖTTING 1757. 4. Vix posse absque evidenti matris periculo, fœtum intra uterum dissecari. Versionem debere continuo tentari, postquam aquæ eruperunt. Esse ubi laquei utilissime adhibeantur, quando pedes altiori loco positi sunt. HALLER.

HENR.

(1) Merita hujus Illustrissimi Viri in *dedicatione mea* fusius recensentur.

HENR. REIZ. Ejus *theses medicæ.* UTRECHT 1757. 4. Ossa pubis in partu naturali non luxari, neque fere os femoris. HALLER.

GEORG RUD. MOHR. Ejus *gebährende Frau sammt ihrer Leibsfrucht in Lebensgrösse.* HIRSCHFELD 1757. 8. 1778. 8.

FRID. RUD. CHRISTIAN CROPP. V. *pag.* 162.

CAILLE. V. *pag.* 164.

DEYDIER. V. *pag.* 164.

J. WILHELM BAUMER. V. *pag.* 166.

Ejus porro *observationes de placentarum uterinarum in molas vesicarias mutatione.* GIESS. 1776. 4.

WILHEL. LUD. WILLIUS *Grundlegung eines nöthigen Unterrichts vor Hebammen in Frag und Antwort verfasset.* BASIL. 1758. 8.

De embryulcia, s. fœtus vivi extractione per uncos non illicita. VERONÆ 1758. Uncos in casu summæ necessitatis excusat: quibus puer occidatur alioquin periturus. Esse tamen, ubi fœtus saucius convalescat, & supervivere hominem, cui in partu caput ab aure ad verticem fissum fuerat. Inter viginti pueros unco eductos duos vitales superfuisse. HALLER.

BICHET. Ejus *observations sur les accouchemens.* PARIS 1758. . HALLER.

PETRUS SAMUEL de CHAUFFEPIE'. Ejus *neuer Hebammenwegweiser, oder deutlicher Unterricht wie eine Wehmutter bey allen in Geburtshülfe vorkommenden Umständen sich zu verhalten.* LÜBEK und ALTONA 1758. 8. HALLER.

BENEDICT (vel BERN.) PELIZAEUS (vel PELICÆUS). Ejus disp. *de partu difficili & positurauteri obliqua.* ARGENTOR. 1758. 4. HALLER.

J. PETRUS NORDMANN. Ejus disp. *de ischuria gravidarum.* ARGENTOR. 1758. 4. HALLER.

J. GOD. LAVALL & FRANC. ANG. DELEURYE *de utero inverso.* PARIS 1758. 4. HALLER.

ANNA CAR. LORRY & JAC. SAVERY *E. parturienti accedente hæmorrhagia uterina partus diversa pro diverso casu encheiresi promovendus.* PARIS 1758. 4. HALLER.

Le NICOLAIS de SAULSAY. V. *pag.* 168.

CAMPARDON. V. *pag.* 168.

COLLIN. V. *pag.* 169.

CHEMIN. V. *pag.* 169.

LAUGIER. V. *pag.* 169.

Le Boursier du Coudrai, obstetrix Parisina, sed quæ in provincia artem exercuit. Ejus *abrégé de l'art des accouchemens avec plusieurs observations interressantes sur des cas singuliers.* Paris 1759. 12. Nihil quidem valde novi, nisi quod in Gallia inprimis discipulas suas in coriaceo utero manus auxilia docuerit. Adnotationes variorum casuum collectitiæ. Cæterum compendium est ad usum docentis magistræ. Partus difficilis ex obliquitate uteri, ex prolapsu. Obliquitati pro sua diversitate situ matris medetur, aut manu. Caput relictum sacculo lineo apprehendit. Ad hæmorrhagias post partum laudat laccam sigillarem in pulverem contusam. Haller.

J. Car. Gehler, (Botanices Professor & obsterix Lipsiensis). Ejus *de sanguine in partu profluente.* Lips. 1759. 4. & 1760. 4.

Ejus *de partu difficili ex hydrope fœtus.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de utero secundas expellente.* Ibid. 1765. 4.

Ejus *de partus naturalis adminiculis* Sectio I. Ibid. 1772. P. altera Ibid. de forcipibus, vectibus Roonhuysianis & aliis similibus præsidiis. Haller.

Ejus *de prima fœtus respiratione.* Ibid. 1773. 4.

Ejus *de eclampsia parientium, morbo gravi quidem, neque adeo funesto.* Ibid. 1777. 4. Meusel.

Christ. Jos. Berger, vir obstetricia arte celebris. Ejus præside B. J. Buchwald diss. *de perfectissimi enixus signis.* Hafn. 1759. 4. Haller.

Quarre', medicus, in *Journ. de Med.* T. X. retulit de polypo uteri ligato & resecto, felici eventu. Haller.

Des Gaux de Fobert, medicus, in *Journal de Med.* T. XI. uterus totus osseus, & fungus vaginæ ejusdem duritatis. Haller.

Lammersdorf. Ejus lectus obstetricius describitur in *Hannöverischen Magazin a.* 1759. Haller.

Claud. Pouteau, filius, in *Journ. de Med.* T. XXIV. quærit de causis dolorum parturientium a distractis fibris nerveis. Haller. V. *pag.* 170.

Herm. Henr. Chr. Schrader. Ejus *observationum rariorum ad rem medicam & obstetriciam spectantium fasc.* I. Wolfenbüttel 1760. 8. 1770. 8. Magna pars opusculi chirurgici est argumenti. Tres casus obstetricii: partus præeunte manu expeditus. Caput prævium sed oblique positum perforatum, tum fœtus manu extractus. Natibus præviis fœtus unco tractus, in pubem impacto. Haller.

Galli-

ELISABETH NIHELL *treatiſe on the art of midwifery ſetting forth warious abuſes therein, eſpecially as to the practice with inſtruments.* LOND. 1760. 8. Contra obſtetricios viros, & potiſſimum SMELLIUM, & contra inſtrumentorum uſum. Derident CRIT. REV. IX. Annon idem Gallice *la cauſe de l'humanité referée au tribunal de la raiſon ou traité ſur les accouchemens par les femmes.* PARIS 1771. 8. Ita HALLER.

BLAKEY. V. *pag.* 844.

GIUSEPPE VESPA, chirurgus. Ejus *dell' arte oſtetricia.* FIRENZA 1760. 4. HALLER. V. *tend. adfect.*

J. CHRIST. BRUNS. V. *pag.* 171.

J. FRID. KRÜGELSTEIN. Ejus diſp. *de noxio pellentium uſu in partu difficili.* HALÆ 1760. 4. MEUSEL. V. *pag.* 198.

GEORG ALBRECHT FRIED. Ejus *diſſ. qua fœtum inteſtinis plane nudis intra abdomen propendentibus deſcribit.* ARGENTOR. 1760. 4.

Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe zum Gebrauch ſeiner Vorleſungen.* STRASBURG 1769. 8. Celebris obſtetricii viri filius, & ipſe artem exercebat. Partus naturalis & vitioſus, quem frequenter obliquitati uteri tribuit. Forceps LEVRETIANA requiritur, quoties diameter pelvis diametro capitis non ſufficit. Situs vitioſi fœtus. Sella obſtetricia DEVENTERII emendata, tum correcta forfex ad caput aperiendum, & terebra. Inſtrumenta demum FRIEDII patris varia, etiam ad continendam urinam. Ita HALLER. Artis compendium aphoriſtice ſcriptum, captui bene accomodatum, nec incompletum, ſi præcipua rerum momenta ſpectes. Caſus, qui aut ſolius manus operam, aut inſtrumentorum applicationem exigunt, accurate determinantur: verſio fœtus, aliæque adminiſtrationes diſtincte, quantum verbis fieri poteſt, explicantur. In rebus dubiis, de quibus obſtetricantes adhuc diſceptant, auctor media utcunque via incedit. Auxilia, quæ hic requiruntur, generalia ſaltem, juxta quamlibet indicationem, ſuppeditat. Ordinem, ut fatetur, eundem ſervat cum THEBESIO, qui quidem ex FRIEDII antiquioris fontibus hauſit. Bene notat ſe a THEBESIO ſæpe receſſiſſe; ſuperaſſe etiam videtur brevitate, accuratione, perſpicuitate. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 13. *Band.* 2. *St.* pag. 498.

JOH. TRAUGOTT ADOLPH. Ejus diſp. *de funiculo umbilicali vel intra uterum diſſecando.* HELMSTADT 1767. 4. Memorabilis diſſertatio phyſiologici potius argumenti. HALLER. V. *pag.* 885.

CHRI-

CHRISTOPH HENRIC. BÖTTGER. Ejus disp. præside CL. TIMMERMANN *de inflammatione uteri cum subjuncta observatione de uteri sarcomate.* RINTELN. 1760. 4. alii 1761. 4. Bona disputatio cum historia ejusmodi sarcomatis sex libras pendentis, fundoque uteri adnati. HALLER.

JOSEPH. LALLEMANT & CL. FR. GASP. HUMBERT *E. ubi partus difficilis ac desperatus tentanda etiam in matre viva sectio uteri cæsarea.* PARIS 1760. 4. HALLER.

GEORGIUS WILHELMUS STEIN, Professor Medicinæ, Chirurgiæ & obstetriciæ Artis Cassellanus. Ejus disp. inaug. *de signorum graviditatis æstimatione.* GÖTTING. 1760. 4. Agit de causis sterilitatis etiam chirurgicis. De morbis graviditati analogis, etiam clauso ostio uteri, ut sanguis menstruus retentus in tumorem uterum urgeat.

Ejus *de versionis negotio pro genio partus salubri & noxio & vicissim.* CASSEL 1763. 4. Historia partus periculosi cum hæmorrhagia conjuncti, cum placenta ad dextra uteri adhæsisset, ruptis aquis expediti. LEVRETI conversio, qua caput ita dirigitur, ut minor corporis diameter minori diametro pelvis respondeat, major majori: neque eam tamen semper succedere. Non debere fœtum converti, quando clunes præcedunt. Paragomphosis forcipe expedita.

Ejus *de mechanismo & præstantia forcipis Levretianæ.* CASSEL 1767. 4. Quæ LEVRETUS in forcipe perfecerit, novam depressionem brachiorum, inventionem forcipis, quæ antrorsum fit, crura propius ad axin fissa. Axin tortilem fungiformi præstare. Ut peccet forceps SMELLII in incurvatura, in vacillante brachiorum conjunctione.

Ejus *theoretische Anleitung zur Geburtshülfe zum Gebrauch der Zuhörer.* CASSEL 1770. 8. (auctius ibid. 1777. 8. cum iconibus). LEVRETI discipulus in nosodochio nuper ad eum finem constituto obstetricatur, artemque in statua docet. Aliqua de partu naturali: de utili manus opera, qua perinæum ita apprimitur, ut idem fulciatur, & una caput sursum prematur. In partu *clavato*, ubi nullus digitis accessus patet, vectes ROONHUYSIANI adhiberi possunt, & digitis etiam in anum datis fœtus sustentari. De educendis secundis, & de encheiresi, quam probat, SIGMUNDIÆ. De ligando funiculo. Ita HALLER. Opus profecto, quod cum aliis omnibus huc usque notis vario modo comparatum, de palma præripienda certat. Præterquam quod noster a natura ipsa quasi solus præ omnibus ad obstetricandum designatus est; etiam præcepta a RÖDERERO, & LEVRETO feliciter hausta artemque sibi adamatam multis divitiis, ex ingenio alioquin fertili profluentibus, auxit. Præceptores quidem ille suos magna ex parte secutus est; sed ita secutus, ut nihil minus quam servilis eorum fieret imitator. Etenim in prima jam hacce parte multa nova, propria, minime vulgaria reperiuntur. Ordinem servat systematicum, ubi omnia pulcherrime inter se se conne-

xa

xa sunt. Proponendi methodus brevis est, solida, distincta, denique talis, ut quemlibet artis gnarum fateri oporteat, librum esse & lectu jucundissimium, & ad usum prælectionum aptissimum. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 14. *Band.* 1. St. pag. 95.

Ejus *de præstantia forcipis ad servandam fœtus in partu difficili vitam.* Cassel 1771. 4. Tabulæ versionis cum usu forcipis comparatæ. Forcipis usus multo felicior fuit.

Ejus *praktische Einleitung zur Geburtshülfe in widernatürlichen und schweren Fällen.* Ibid. 1772. 8. 1777. 8. Practicus liber hominis experti, & subtiliter in suo negotio versantis, qui omnis generis partus difficiles in classes, genera, & species dividit, omnium signa dat & auxilia. Ut ea pars fœtus dignoscatur, quæ præcedit. Ut obliquus uteri situs isque varius dignoscatur. Sellam in partu præfert: est tamen ubi lecto egeas, & ipsa prostratione puerperæ. Omnium instrumentorum optimum Levreti esse forcipem. Brachio prodeunte neque unco opus est, neque exstirpatione artus. Caput clavatum iterum Levreti forcipe optime expedit, esse tamen etiam Roonhuysii vecti suum nonnunquam usum. Tricrure instrumentum Levreti ad extrahendum caput relictum utile esse. Ut humeri expediantur nimis lati. Pro sectione cæsarea certis in casibus necessaria. Propria auctoris instrumenta ad rumpendas membranas; ad adligandos pedes.

Ejus *kurze Beschreibung eines neuen Geburtsstuhles und Bettes samt der Anweisung zum vortheilhaften Gebrauche derselben, mit Kupfern.* Ibid. 1772. 4. Sellæ uti periculosos partus fecerint. Sella Cl. viri facile in lectulum mutatur, brachiis pedibusque necessariam firmitatem præstat, femora cum tibiis in angulo obtuso legitimo sustinet. Quatuor tempora puerperii, secundum quæ lectus mutatur, quorum alterum aquarum eruptionem excipit, tertium est, quando fœtus nunc capite suo in vaginam descendit, quartum paulo ante perfectum partum.

Ejus *kurze Beschreibung einer Brust oder Milchpumpe, samt der Anweisung zu deren vortheilhaften Gebrauche bey Schwangern und Kindbetterinnen, mit.* 1. *Kupfer.* Ibid. 1773. 4. Sipho, quo lac ex mamma a puerpera absque ejus incommodo trahitur. Eundem siphonem 7. vel 14. diebus ante partum quotidie mammæ noster applicat, sic papillam ducit & elongat. Haller.

Ejus *kurze Beschreibung eines Baromacrometers und eines Cephalometers, als nützlicher Werkzeuge in der Entbindungskunst; nebst einer Einladung* &c. Ibid. 1775. 4. Instrumenta, quæ hic describuntur & delineantur, utilitate omnino non carent. Baromacrometrum est compendiosa & portatilis bilanx, qua & longitudo & pondus fœtus simul æstimatur. Cepha-

phalometrum est instrumentum quoddam circulare, capiti fœtus mensurando destinatum. Horum usum & utilitatem propriis observationibus noster ostendit. RICHTER.

Ejus *kurze Beschreibung eines Pelvimeters, als eines in der Entbindungskunst nützlichen Werkzeuges; mit einem Kupfer.* Ibid. 1775. 4.

Ejus *praktische Abhandlung von der Kaisergeburt in zwo Wahrnehmungen.* Ibid. 1775. Ex infelici sectione cæsarea, sero nimis tentata, mortua puerperarum altera tertio die, altera octavo.

Ejus *Hebammencatechismus zum Gebrauche der Hebammen in der Graffschaft Lippe.* LEMGO 1776. 8. Ad normam novi ibidem statuti pro obstetricibus scriptus liber. Bona catechesis. Nihil enim reperitur, quod aut scitu necessarium, aut clare distincteque non sit explicatum. Capitibus constat quatuor. In primo agitur de partibus fœminarum genitalibus. In II. de graviditate. In III. de secundinis & fœtu. In IV. de partu naturali. RICHTER.

CAROLUS WHITE *a treatise on the menagement of pregnant and lying in women.* LOND. 1773. 8. Germanice ERFORD. 1775. 8. Major pars medici est argumenti, aliqua ad Chirurgiam faciunt. In partu difficiliori non satis de humeris cogitari, qui sæpe fœtum morentur, & quorum conversio sit contraria ejus, quæ est capitis, ut omnino nunquam caput in eadem cum humeris directione debeat educi. Male pugnum a partu in uterum dari. Ob lentum partum fœminas spurios fœtus felicius eniti. Non debere puerperæ secundas educi. Et tamen 3. 4. uncias sanguinis de funiculo non ligato emitti posse. Fœtum in puerpera residem OULDIANO in situ jacentem vidit. HALLER. V. *pag.* 723.

REGIS. V. *pag.* 172.

TOUZAIN. V. *pag.* 172.

AGASSE. V. *pag.* 173.

ANSELIN. V. *pag.* 173.

CAROL. NICOL. JENTY. Ejus *demonstratio uteri prægnantis &c.* Germanice vertente CASIMIRO CHRISTOPH. SCHMIEDEL, NÜRNBERG 1761. Egregius & procul dubio perfectissimus in suo genere labor. Summa totius operis ex titulo præfixo abunde apparet. Icones affectum variis modis uterum exactissime exprimunt. Explicatio typo Latino, & Germanico juxta se locatis data est. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 3. *Band.* 2. *St.* pag. 274.

TOEL. Ejus disp. *de forcipis usu in paragomphosi capitis.* LEID. 1761. 4. HALLER.

GOTT-

GOTTLOB THOMAS HERMANN. Ejus disp. *de remediorum quorumdam ad placentam uterinam expellendam commendatorum tam insufficienti quam noxio usu.* HALÆ 1761. . HALLER.

JAC. NIC. WEIS & ANDR. GODOFR. TREZEL *historia partus impediti ex membrana tendinea os uteri internum arctante.* ALTD. 1761. 4. disputatio. HALLER.

DETTIL in *Journal de Medecine* 1761. *Vol.* XIV. agit de molæ partu. HALLER.

J. CHRISTOPH HENNICKE. V. *pag.* 176.

WOLFGANG JACOB MULLNER. V. *pag.* 176.

De la VERGNE. V. *pag.* 177.

MUTEAU de ROQUEMONT. V. *pag.* 177.

LEBERECHT. EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

J. PETR. EBERHARD & J. SIGMUND SACHS disp. *de doloribus partum promoventibus.* HALÆ 1762. 4.

THEOD. GER. TIMMERMANN. Ejus *de inflammatione uteri cum subjuncta observatione de uteri sarcomate.* RINTELN 1762. 4. V. *pag.* 668.

FRID. SEIDELIN, CLAUDII filius. Ejus præside B. J. de BUCHWALD disp. *de incontinentia urinæ ex rupto collo vesicæ instante & peracto partu.* HAFN. 1762. 4. HALLER.

BALLEXSERD. Ejus *wichtige Frage, wie soll man Kinder von ihrer Geburtsstunde an, bis zu einem gewissen mannbaren Alter, so allhier in das 15te oder 16te Jahr gesetzt wird, der Natur nach erziehen?* STRASBURG 1763. 8. Ex Gallico versum opus, quo auctor præmium ab Acad. Scient. Harlem in Hollandia a. 1762. propositum meruit.

Ejus *Abhandlung über die wichtige Frage: welche sind die Hauptursachen, dass so viele Kinder sterben? und welches sind die leichtesten und sichersten Mittel, sie beym leben zu erhalten?* Ex Gallico versum STRASBURG 1776. 8. Et hoc tractatu præmium a. 1772. ab Acad. Reg. Mantuana reportavit.

J. DAVID GRAU *Anfangsgründe der Hebammenkunst.* LEMGOV. 1765. 8. alii 1764. 8. HALLER. V. *suppurat.*

JOH. BARD. V. *pag.* 181.

COSTES. V. *pag.* 182.

RAFFALIN. V. *pag.* 182.

GALANDAT. V. *pag.* 182.

GUALTHER V. DOEVEREN. Ejus *observationum academicarum ad monstrorum historiam, anatomiam, pathologiam, & artem obstetriciam præcipue spectantium.* GORING. 1765. 4. Egregium in universum opus. Huc pertinet uterus ruptus & fœtus in ventrem erumpens. Polypus vaginam impediens ligatus, resectus, sic partus expeditus. Servata fœmina,

mina, cui sanguis ex soluta placenta erumpebat. Obliquus uteri & fœtus situs, placenta in propria uteri fovea. Tumor durus in osse sacro partum impediens. HALLER. V. *pag.* 596.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

PINÆANI *Manes, sive dilucidationes uberiores circa signa virginitatis atque perspicua hymenis illibati testimonia.* ROST. 1763. 4. HALLER.

ATHANASIUS SCHAFONSKI. Ejus disp. *de gravidarum, parturientium, & puerperarum convulsionibus.* ARGENTOR. 1763. 4. potius clinici argumenti. HALLER.

J. ALB. LUCIE. Ejus disp. *de partu difficili in gravidis ascititiis.* HALÆ 1763. 4. HALLER.

FRANC. GUILL. le VACHER & P. SUE *de sectione cæsarea.* PARIS 1763. 4. Sed opus est respondentis SUE. Ex ætate auctoris putat celeberrimus HALLER esse filium. Sectionem cæsaream D. SOUMAIN alias recenset. V. *pag.* 183.

DAVID SCHULZ in *K. Sw. Wet. Acad. Handl.* 1763. retulit de puero, cui omnes ventres patebant velaminibus destituti.

Idem ibid. a. 1767. de fœtus ossibus nono anno demum decedentibus. HALLER.

DU FOUR in *Journ. des savans* 1764. refert de infante partu cæsareo nato, qui aliquamdiu vixit. HALLER.

IGNAZIO MONTI. Ejus *aringa medica.* PAVIÆ 1764. 8. Num fœtus ex moriente fœmina a chirurgo extractus, & hinc inde læsus, vixerit, eas cum injurias passus esset.

Idem in *giudizio di Radamanto* PAVIA 1767. 8. hunc sermonem contra GANDINIUM aliumque adversarium tuetur. HALLER.

JOHN MEMIS *midwifes pocket companion.* LONDON. 1764. 12. 1766. 12 Compendium, in quo præcipuæ administrationes artis obstetriciæ proponuntur. Os uteri digitis in coni speciem adunatis dilatat. Nonnunquam membranas duritate sua erupturis aquis resistere. In difficili partu forcipe aut obtuso unco utitur. Situs vitiosi varii fœtus. HALLER.

Midwifery analysed and the tendency of that practice detected. LOND. 1764. 4. HALLER.

ERN. GOTTFRIED BALDINGER. Ejus & C. FRID. HELD, auct. *de partu laborioso & causis quæ caput in pelvi retinent præcipuis.* JEN. 1769. 4. Quinque partus difficiles enarrantur feliciter expediti, semel Roonhuysiano vecte, alias forcipe & unco. Casus abrupti capitis. Vectem illum non posse, nisi capitis situm mutare. Contra forcipem: caput comprimere, minus reddere, apprehendere, educere, locum non habere quando caput altius hæret.

Ejus

Ejus *de doloribus post partum & agendi modo remediorum eos aut levantium, aut excitantium.* Ibid. 1770. 4. HALLER. V. *pag.* 185.

JOH. FRID. ZÜCKERT, medicus. Ejus *Unterricht für rechtschaffene Eltern zur Diätetischen Pflege der Säuglinge.* BERLIN. 1764. 8.

Ejus *von der diätetischen Erziehung der entwöhnten und erwachsenen Kinder bis in ihr mannbares Alter.* Ibid. 1765. 8. Uterque liber non sine laude & commendatione recensetur in *deutscher allg. Bibl.* 2. *Band.* 1. *St.* pag. 259.

Ejus *Diät der Schwangern und Sechswöcherinnen.* Ibid. 1767. 8. Scopus auctoris omnino laudabilis est. Etsi vero quæ tradit nova non sunt, ea tamen, simplici ac blanda dictione ita perpoliuntur, ut sexum sequiorem, cui unice scribit, non possint non oblectari. In cap. 1. signa graviditatis vulgo nota breviter percurrit. Cap. 2. dat regulas observandas contra aëris injurias. Cap. 3. de vestimentis. Cap. 4. de cibo & potu. Cap. 5. de corporis motu & quiete. Cap. 6. de vigiliis & somno. Cap. 7. de mensibus, qui in gravididis interdum obveniunt; de retentione urinæ &c. Cap. 8. qui oriantur effectus ex animi pathematibus, atque imaginatione, id quod haud levis est apud fœminas momenti. Cap. 9. de caussis præmaturi & irregularis partus, ad quem præcavendum remedia denique suppeditantur. Multa hoc in capite bene fundata judicia, ac salutaria monita reperiuntur. Sequitur diæta puerperarum: in cap. 1. agitur, sed minus plene, de observandis ante & post partum; regulæ sunt tantum generales pro obstetricibus & puerperis. In cap. 2. de puerperarum diæta. Animadversiones etiam circa lactis secretionem, circa lochia, circaque ea, quibus nutricum mammæ obnoxiæ sunt. Ultimo matrum propria infantibus ubera præbentium laus expenditur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 12. *Band.* 1. *St.* pag. 254.

DELEURYE *die Mütter nach der Anweisung der Natur, nebst Abhandlung der Kinderkrankheiten.* FRANKF. und LEIPZ. 1764. 8. (Editionem Gallicam ignoro). Nihil hoc in opere reperies, quod non sit jam pridem a ZÜCKERTO dictum. Versionem hancce Germanicam, adeo erronea cum sit, vix credas a viro medico factam: sic e. g. pag. 247. in formula pro clysmate leges unciam unam olei stillat. anisi, cum guttæ x. aut xx. satis fuissent. In parte II. morbi infantum etiam chirurgici docte utiliterque pertractantur. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 178.

Ejus *Abhandlung über die Geburt nebst der Behandlung der Krankheiten der Schwangern, Kindbetterinnen, und kleinen Kinder. Aus dem Französischen übersetzt.* BRESLAU 1778. 8.

Martin Fr. Ludwig Eisfeld *das Angenehme und Unangenehme bey Ausübung der Geburtshülfe.* Quedlinburg 1764. 8. Querelæ de immorigeris mulieribus, de ignorantia obstetricum, de invidia medicorum. Obiter casus difficilis partus narratur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 1. *Band.* 2. *St.* pag. 258.

Brouzet *Abhandlung von der medicinischen Erziehung der Kinder.* 2. *Bände.* Altenburg 1764. 8.

Christoph. Weber. V. *pag.* 186.

Lebrecht Frid. Benjam. Lentin. V. *pag.* 186.

Matthias Saxdorph *Erfaringar samlade paa de Kongelige for jordemoder huus aangaande den fuuldstandige fædsel samt deres theoretiske lærdom* Soroe 1764. 8. Germanice *Erfahrungen die vollständige Geburt betreffend, so auf dem k. freyen Geburtshause in Koppenhagen angestellt worden.* Koppenh. 1766. 8. Bonus libellus, cujus contenta difficile est decerpere. Ut abdomen fœminæ gravidæ post summam dilatationem superne minuatur, inferne augeatur, pudendum in tumorem elevetur. Dolores prædictorii. Vagina inde latior, rugæ anteriores fere evanescunt, pars posterior altior est, superior finis ad uterum amplior, angulus cum ore uteri auctior: os uteri minus, molle, & circulare: per id os membranæ & caput fœtus tangitur. Dolores veri. Os uteri in convulsione durescit, membranæ tenduntur, remittente dolore flaccescunt. Caput fœtus descendit, pars anterior urgetur in cavum os sacrum, sutura sagittalis in eadem cum eo osse linea est: neque nunc superest os uteri: humor rubicundior effluit. Partus fit cum tremore matris, clamore, perinæum finditur, occiput in arcum ossis pubis sub eo tamquam axi procedit, tandem fœtus erecta facie expellitur. Post partum per aliquot horas tamquam laxum intestinum in vaginam propendet. Prima se cervix uteri contrahit: os uteri a placenta dilatatum dolorem facit.

Idem in *collectaneis soc. Med. Hafniens.* Hafn. 1774. 8. egit de nodis funiculi umbilicalis. De usu forcipis ad caput incuneatum. Smellii forcipem præfert, quod Levreti forceps non omni in pelvis sede applicari possit, quod ejus viri emendatæ encheireses difficillimæ & periculosæ sint. Forcipem non debere nisi per latera pelvis introduci. Iterum de periculo, quod ab adhærente ad ostium uteri placenta oritur.

Ejus præside Christ. Joh. Berger defensa disp. *de diverso partu.* Hafniæ 1771. 8. Bona disputatio periti viri. De via fœtus. Machinas non probat, in quibus aliqui doctores artis obstetriciæ encheireses demonstrant. In superiorem aditum pelvis fœtus caput oblique ingredi debere, ut ejus sutura sagittalis obliquam lineam teneat, quæ a symphysi ossium pubis ad ossis sacri cum osse ilium conjunctionem ducit. Et angustia pelvis

sua

ſua habet pericula, & graviora, quæ nimis ampla eſt. Sæpe oſſa pubis in partu diſcedere, ut etiam greſſus fuerit inde impeditus. Difficilis partus ab oſſibus capitis præmature perfectis: periculoſus etiam ſi imperfecta nimis fuerint, ut cerebrum comprimi poſſit. Neceſſe eſſe ad partum expediendum, ut oſſa verticis figuram mutent. Malum eſſe partum in quo facies præcedit. Quibus in caſibus fœtum convertere oporteat, in quibus minime. De contactu oris uteri. Contra laqueum FRIEDIANUM. Fœtus repulſionem poſſe vehementiſſime nocere, ut etiam uterus de vagina ſecedat. Ut caput cunei modo impactum expediatur. Non debere ad modum LEVRETI brachia pueri ſolvi, neque vivo puero digitos in os dari. Et rectam SMELLII forcipem, & curvam LEVRETI ſua habere commoda, ut tamen utraque emendatione egeat. Quando forcipi locus ſit, quando eo auxilio rectius abſtineatur. Periculo plenum ejus uſum eſſe, quando totum caput pueri nunc oſſeum eſt, non requiri dum dolores præſto ſunt, & nondum, quando caput non pelvim ſubiit; eſſe ubi forceps adhiberi nequeat. LEVRETI conſilia aliqua in coriacea fœmina rectius reſpondere, neque poſſe regulas dari, quæ omnibus caſibus conveniant. Ut in gravibus caſibus forcipe ſit utendum. ROONHUYSII vectes raro locum habere. Inſtrumenta ad caput terebrandum, ad caput fœtus educendum.

Ejus *plan til förlaſningerne over jordemoders widenskaben* I. *Dal.* KOPPENHAGEN 1772. 8. HALLER. V. *pag.* 240.

CHRISTIAN LODBERG FRIIS & CHRISTIAN ELOVIUS MANGOR *de exploratione obſtetricia.* HAFNIÆ 1764. 4. Bona diſputatio. Frequenter pubis oſſa ſecedere. De BOESSELII exploratione, in qua digitis in conum datis uterus ipſe pertentatur. De exploratione ſolius oris uteri. De ea quæ fit per anum. Non ſemper furculam in primo partu rumpi. Uterum tertio menſe aſcendere, & ſuum oſtium ſecum rapere. Eſſe ubi numi argentei (Coronæ) amplitudine ſex ante partum hebdomadibus patuerit. Duram tanquam pilam fœtum ſexto demum menſe tangi. Tormina adnoſci, quod os uteri non mutent; ſpurios dolores, quod conſtringant. Ruptis membranis tamen quaſi veſicam ſe poſſe offerre. HALLER.

FRANCISCUS SCHOENMEZLER. Ejus *progr. in quo uſus forcipum in arte obſtetricia diſquiritur.* HEIDELBERG 1764. 4. Inutile eſſe inſtrumentum, & compreſſo cerebro nocere. HALLER.

J. MICHAEL THIERRY. Ejus diſp. *de partu difficili a mala conformatione pelvis.* ARGENTOR. 1764. 4. Partus difficilis a tumore cartilaginis inter primam oſſis ſacri & ultimam lumborum vertebram. HALLER.

CAR.

CAR. LUD. FRANC. ANDRY & præf. ANT. FERREIN *E. in partu mortuo sectio post siderationem.* PARIS 1764. 4. HALLER.

J. PETRUS DAVID. Ejus præside A. LOUIS disp. *de sectione cæsarea.* PARIS 1764. 4. Chirurgus FERRAND mediis in doloribus partus scirrhum prope ostium uteri scalpro excidit. HALLER.

JOS. THADD. KLINKOSCH. Ejus *programma quo hydrocephalum fœtus rariorem ejusque causam proponit.* PRAGÆ 1773. 4. V. *pag.* 845.

Grundlage zum Unterricht einer Hebamme. ROSTOCK und LEIPZIG 1765. 8. Compendium, in quo regulæ obstetricibus, ante partum in partu & post partum observandæ, ac puerperis diæta optima præscribitur. Partus naturalis hic respicitur tantum. Obstetriciæ ignaris etiam libellus hicce inservire poterit, ad mediocrem saltem ejus artis ideam adipiscendam. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 3. *Band.* 1. *St.* pag. 244.

J. B. FREYER. Ejus disp. *de partu difficili propter funiculum umbilicalem fœtus collum stingentem.* HALÆ 1765. 4.

Ejus *casus continuatio.* Ibid. 1766. 4. HALLER.

J. PHIL. NONNE. Ejus disp. *de abortu.* ERFORD 1768. 4. HALLER. V. *pag.* 871.

GEORG RUDOLPH BOEHMER. Ejus disp. *de naturalibus fœminarum clausis.* WITTEBERG. 1768. 4. HALLER.

Ejus *de causis uterum imprægnatum distendentibus.* Ibid. 1768. 4. V. *pag.* 284.

J. CHRISTOPH. SOMMER. (Medicinæ & Chirurgiæ Professor Braunsvicensis). Ejus disp. *de partu laborioso selectæ observationes.* GÖTTING. 1765. 4. Septem narrat partus difficiles; inter eos caput ad modum clavi impactum, forcipe solutum, absque artis adjumento in lucem prodierunt pueri, in quibus facies aut præivit, aut ad os pubis conversa est. Oblique sito fœtu & utero, caput terebratum.

Ejus *Beobachtungen über die in der Gebährmutter zurückgebliebene und in einem Sacke eingeschlossene Nachgeburt.* BRAUNSWEIG 1768. 4. Ut ii sacci oriantur, quando aliqua uteri pars minus contractilis est, ut ei malo chirurgus medicetur: aliquot historiæ similium casuum. HALLER.

FRANC. GEORG. WILDES. Ejus disp. *de adminiculis chirurgicis ante partum administrandis.* GÖTTING. 1765. 4. Balnea, clysteres &c. HALLER.

ALEX. BERNH. KÖLPIN. Ejus *schediasma anatomicum de structura mammarum.* BEROL. 1765. 4.

FRANC. LUD. JOSEPH. SOLAYRES de RENHAC. Ejus *elementa artis obstetriciæ.* MONSPEL. 1765. 4. Minime inutilis disputatio. HALLER.

NOL-

NOLLESON. V. *pag.* 189.
MARTINUS. V. *pag.* 190.
RENARD. V. *pag.* 190.
J. BAPT. COLOMBANI. V. *pag.* 191.
ANTONIUS MATANI. V. *pag.* 191.

CASPAR LUCAS *die in Kindes Nöthen seufzende Bauren Frau, oder kurze Unterweisung, wie eine Hebamme auf dem Lande einer Frau in der Schwangerschaft, Geburt, und Kindbett geschicklich abwarten soll.* COSTANZ 1766. 8.

JOHANNES MICH. de MENGHIN, protomedicus Tyrolensis, Præses & director Facult. Med. Oenipontanæ, Professor institutionum medicarum & Mat. medicæ. Ejus disp. *de lactatione infantum.* OENIPONTI 1766. 4.

ROBERT, medicus. V. *pag.* 192.

VALENTIN. BRUSATI. Ejus disp. inaug. *de morbis fœminarum.* WIEN 1766. 8.

SABBAS LEONTOWYTSCH. Ejus disp. *de partu præternaturali ex vitiis trunci fœtus orto.* ARGENT. 1766. 4. HALLER.

J. PAUL. HOFFMANN. Ejus disp. *de forcipe Smellii in praxi obstetricia anteponenda vecti Roonhuysiano.* LEID. 1766. 4. HALLER.

De LUNEL. V. *pag.* 194.
MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.
Le CLERC. V. *pag.* 194.
JOLY. V. *pag.* 194.
DUPONT du MESNIL. V. *pag.* 194.
CHRISTOPH. GOTTLIEB BUTTNER. V. *pag.* 195.

JOSEPHUS JACOB. PLENCK. Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe.* WIEN 1768. 8. (& 1774. 8. cum instrumentorum iconibus). Liber minime ineleganter scriptus, & viri exercitati. (Etiam Berolinenses laudant (n).) Coccygem ad unciæ distantiam reprimi posse. In partu fœtum oblique prodire, ut humeris potius ad rectum intestinum & antrorsum ad os pubis vergat. Tota manu absque maximo incommodo os uteri explorari posse. Dolores tunc potissimum sævire, quando caput fœtus primam vertebram ossis sacri nunc superat. De partu naturali, deque gradibus cujusque vitiosi situs. Pelvis nimis ampla periculosa, uterum potest rumpere. Non valde probat eos, qui uterum a partu manu everrunt. Caput una uncia legitimam diametrum absque periculo superat, alteram unciam ars potest superare, ad tertiam vincendam forcipe opus est. Frequentissimus inter partus vitiosos is est, in quo manus

(n) In *deutscher allg. Bibl.* 11. *Band.* 1. *St.* pag. 219.

manus se offert: idem inter difficiles. Laqueum hic noster pedi circumjicit. Non facile aliqua cum violentia placentam educit, cum uteri læsiones periculosissimæ sint. Instrumentorum icones. LEVRETI longiorem forcipem SMELLIANÆ præfert. In Roedererum ob fœtus intra uterum dissectionem, quam noster improbat. Sella ad parturitionem. Placenta potius in utero relinquenda, non nocere etiam ad 7. vel 15. diem retentam. HALLER. V. *pag.* 1031.

Ontleed en heelkondige verhandeling over de uytzakking en uytwassen der lyfmoeder en scheede. UTRECHT 1767. 8. Ab eadem societate chirurgorum scripta. Uterum utique vere elabi, quem sodales reposuerint, & ostium internum manifesto distinxerint. Eo in casu annulari pesso opus esse, qui partes contineat. Fuse de pessis: divitibus solis petiolatos convenire. Laudant pessum elastro instructum, ex Commentariis Haarlemensibus sumtum. De uteri inversione, periculoso malo. Demum de inversione vaginæ in genere, quæ & sola elabatur, & uterum elapsum nunquam non comitetur. Membranam internam vaginæ aut totam, aut non integram elabi posse. De uteri fungis, & sarcomatibus. Intorquendo exstirpari, quibus gracilis sit petiolus: resecari, qui in ima vagina pullulent, reliquos ligari. Gangræna lethalis uteri, ex elapso fungo uterino, qui undique ad internam uteri superficiem adhærebat. HALLER.

J. GOTTFR. MORGENBESSER *de fœtus non vitalis partu dirigendo.* FRANCOFR. ad VIADR. 1767. 4.

Ejus *von der Nothwendigkeit des Zufühlens....* 1773. HALLER.

Hebammenordnung für das H. Hollstein Kön. Antheils die Herrschaft Pinneberg. ALTONA, und GLÜCKSTADT 1767. HALLER.

JOHN HARVIE. Ejus *practical directions shewing a method of preserving the perinæum in birth and delivering the placenta without violence.* LONDON 1767. 8. Perinæum vola manus sustinet. Non debere funiculum adtrahi. Ut placentam ex inverso utero eduxerit, quæ tamen fœmina tabida periit. In abortu placentæ expulsio naturæ debet relinqui, per felicia exempla. HALLER.

VALLI. Ejus *trattato del parto naturale, dei parti divenuti difficili per la cattiva situazione del feto.* PARIS 1767. 8. HALLER.

WILH. AUGUSTINUS KOSTER. Ejus disp. *de partu difficili & præternaturali ex situ capitis fœtus iniquo orto.* LEID. 1767. 4. HALLER.

DAVID SPENCE. Ejus disp. *de sanguinis ex utero gravidarum & puerperarum profluviis.* EDINBURG 1767. 4. TODE.

GUIL.

GUIL. COOPER. Ejus disp. *de abortionibus.* LEID. 1767. 4. HALLER.

ANDREÆ NUNN & CHRIST. THEOPH. HOFMANN, auctoris, disp. *de dystocia s. partu difficili in genere.* ERFORD 1768. 4. HALLER. V. *pag.* 285.

CHRIST. FRID. JÆGER & THEOPH. CONR. CHRISTIAN STORR *obss. de fœtubus recens natis jam in utero mortuis & putridis, cum subjuncta epicrisi.* TUBING. 1767. 4. HALLER.

P. S. J. U. D. *de divis obstetricantibus & circa partum recens editum occupatis.* FRANCOFURT. 1767. 4. Multa habet eo spectantia, ex veterum legibus, tum de Diis, qui parturientibus opem ferre credebantur, etiam de Prometheo, Pygmalione. HALLER.

PETR. JOSEPH. OBERLIN. Ejus disp. *de hæmorrhagia uteri.* ARGENTOR. 1767. 4.

GODFRID KEYSERLIZ (vel GEORG KAYSERLIZ) disp. *de partus Agripparum difficultatibus.* LIPS. 1767. 8. Se vidisse fœminam non puerperam, omnibus ossibus pelvis mobilibus. Exempla, in quibus puerpera instrumentis debet servari. Novum *tiretête* LEVRETI, quod in magnum occipitis foramen datur, & de quo transversa trabecula prodit, quæ ad ossa se firmat. Forcipes elastro instructæ. Utraque caput reses aperitur, & educitur. HALLER.

CHRISTIAN RIKMANN & J. J. DOPPELMAIER disp. *de partu legitimo.* JEN. 1767. 4. HALLER.

CHARLES KELLY. V. *pag.* 197.

WILLIAM HAY. V. *pag.* 198.

CORNELIUS PEEREBOOM. V. *pag.* 198.

PETRUS de WESTEN. V. *pag.* 198.

LUDOV. BUXTORF. V. *pag.* 199.

SAUCEROTTE. V. *pag.* 199.

PIET. V. *pag.* 199.

QUEQUET. V. *pag.* 200.

BENEDICTUS MAJA. V. *pag.* 201.

PHILIPP. THIKNESSE *midwifery analysed.* LONDON 1768. quæ tertia est editio. HALLER.

MORITZ (vel MARC.) GERHARD THILENIUS. Ejus *kurzer Unterricht für die Hebammen und Wöchnerinnen auf dem Lande.* CASSEL 1768. 8. alii 1769. 8. & auctius 1775. 8. De inscitia obstetricum rure degentium denuo queritur. Ei malo remedium, sæpe alias frustra tentatum: opponere studet: puta tractatum, quem methodo plana conscriptum dedit, unde obstetrices scitu necessaria depromant. Sed nonne libri jam dudum exstant, qui similia quo-

que suppeditare valent, dummodo discendi cupidæ magis essent obstetrices. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 1. *St.* pag. 199.

AUG. DIETR. G. PRANGE *die wohlunterrichtete Hebamme in Frag und Antwort.* HAMBURG 1768. 8. alii 1769. HALLER.

JOANN. PAUL. KNOFLER, Tyrolensis. Ejus diss. inaug. *de sterilitate.* WIEN 1769. 8.

JOH. ARMSTRONGS *Abhandlung von Kinderkrankheiten.* ZELLE 1769. 8.

J. van WAERT. Ejus disp. *de utero gravido devio causa partus difficilis & laboriosi.* LEID. 1768. 4. HALLER.

DAN. CHRISTIAN BURDACH, qui obiit mense Junio 1777. Ejus disp. *de læsione partium fœtus nutritioni inservientium abortus causa.* LIPS. 1768. 4.

LUD. ALB. APUHN. Ejus disp. *de non acceleranda secundinarum extractione.* GÖTTING. 1768. 4. Rarissime placentam in uteri cellula occultari. Quæ causæ sint nimis validæ adhæsionis. Retentam placentam non adeo valde nocere, nisi per hæmorrhagiam, si pars ejus decesserit. Non debere utero vim inferri. Non facile manum debere admoveri, nisi ex hæmorrhagiæ metu. HALLER.

PAQUIE'. V. *pag.* 202.

DUMONCEAU. V. *pag.* 204.

DUMORIER. V. *pag.* 204.

VETILLARD. V. *pag.* 204.

J. B. SAURA. V. *pag.* 205.

ROBERT WALLACE JOHNSON, discipulus HUNTERI medicinam exercet & obstetriciam. Ejus est *new system of midwifery in* 4. *parts, founded on practical observations.* LONDON 1769. 4. Uterum ruptum incidit. Abortus acidam diætam requirit, quod placenta relicta in fœtidum liquamen abeat. Partus. AVICENNAM forcipem habere ad fœtum mortuum educendum. Nonnemo, nomine DRINKWATER, qui ab a. 1668. obstetriciam exercuit, forcipe & ipse utebatur. SMELLIUM curvitatem forcipis LEVRETIANÆ imitatum esse; quam ipse JOHNSON emendavit, ut accurate ad pelvis fabricam ficta sit. Non malos partus esse, in quibus nates præcedunt, recte. Quando caput in commodo situ prodit, neque manibus pedes possunt adripi, laqueum injicere suadet, & docet. Difficillimus est partus capitis incuneati. Si vertex præcesserit, forcipe uti convenit. Sic in angusta pelvi, & frontis ad os pubis obversione. Ut forcipe utendum est. Raro necesse videri fœtum dividere nisi ob male factam pelvim. Instrumenta varia, conductor, uncus manubrio transverso, laqueus. Nunquam cæsaream sectionem quemquam in ANGLIA esse molitum, nisi in partu ventrali. Mor-

Morbi puerperii. Ulcus uteri aptis liquoribus injectis superatum. Uteri prolapsus, inversio, hæc fere obstetricis vitio. HALLER.

Man midwifery analysed and the tendency of that practice, detected and exposed Third Edition. LONDON 1769. 8. HALLER.

F. TOMLINSON. V. *pag.* 205.

J. AUGUST. UNZER. V. *pag.* 206.

HANS BERNHARD LUDWIG LEMBKE *Beantwortung der Schrift von der Beschwerlichkeit der Geburtshülfe.* LUBECK 1769. 4. Adversus libellum WALBAUMII. Ita HALLER.

CAR. FRID. CHRISTIAN. HENNEMAN. Ejus disp. *de obliquitate uteri & positura infantis obliqua & iniqua.* GÖTTING 1769. 4. Non debere obliquum uteri situm cum obliquo positu fœtus confundi, ut quidem vulgo soleat. Qui dudum ante DEVENTERIUM de ea obliquitate cogitaverint. Ejus mali varietates. Fœtus obliquus, qui non est in ductu axis uteri. Positura iniqua, in qua facies non respondet ossi sacro. HALLER.

CHARLES FREDERIC REHFELD & ANTOINE MORIEN *traité mechanique & raisonné sur l'art de l'accouchement.* GREIFSWALD 1769. 4. Gallice scripta disputatio. HALLER.

Ejus nempe REHFELDI, Professoris *de situ fœtus in utero materno.* Ibid. 1770. 4. MEUSEL.

CHRISTIAN LUDW. SCHWEIGHARD *observationes de non necessaria funiculi umbilicalis deligatione.* ARGENTOR. 1769. 8. Cum absque injecto vinculo funiculum resecuisset, nullum effluxisse sanguinem. HALLER.

Le CRAN. Ejus disp. *de omnibus partibus Chirurgiæ, de extractione placentæ.* CADOMI 1769. 4. HALLER.

JOUBERT de la MOTHE V. *pag.* 206.

KECK. V. *pag.* 207.

DAN. WILH. NEBEL in II. Volumine *Actorum Academiæ Palatinæ* refert de fœtu 34. annis in utero manente, cujus exterior superficies indurata erat. HALLER.

SAMUEL de WIND. V. *pag.* 207.

J. AUGUST RIDDER. Ejus *observatio rarior de fœtu septem mensium per intestinum rectum, matre salva & superstite excluso.* ANNABERG. 1770. 4. Partum ad fœtus ventrales refert extra uterum conceptos. HALLER.

F. A. de LEURYE, chirurgus. Ejus *traité des accouchemens en faveur des élèves.* PARIS 1770. 8. maj. (Germanice BRESLAU 1778. 8. si idem est. V. *pag.* 1213.) Artis compendium, cujus magna pars collecta-

nea est. In præfatione vectem ROONHUYSIANUM rejicit. Omnino ex naturæ nutu cartilagines pelvis laxari. A nimis laxa pelvi uteri prolapsus fieri. Ab erepta violentius placenta ligamenta uteri vim pati. Per superius pelvis fretum fœtum progredi altera aure posteriori, anteriori altera. De tangendo uteri ostio. Aquæ spuriæ. Partus. Extractio, quæ fit adreptis pedibus: Versio. De forcipe; esse ubi uncus præferri debeat. De utero obliquo: retrorsum non vergere, nisi pelvis male facta sit. Secundas continuo ab enixu extrahit, reliquias naturæ curæ committit, neque valde metuit, si fragmenta placentæ in utero manserint. HALLER.

DIDELOT, chirurgus. Ejus *instruction pour les sages femmes ou methode assurée pour aider les femmes dans les accouchemens laborieux.* NANCY 1770. 12. YVERDON 1771. 12. Germanice AUGSP. 1772. 8. Breve compendium, quod tamen auctor suis curationibus miscuit. Secundas continuo post fœtum educit: & si natura cessat, manum in utero relinquit, ne claudatur. Abortus placentam naturæ committit. Oblique mavult fœtum prodire, ut F. OULD. Puerum, qui mortuus videbatur, resecto funiculo refocillavit. In uterum inflammatum mollientia medicamenta injicit. HALLER.

J. FRID. SCHÜTZE, medicus. Ejus *gründliche Anleitung zur Hebammenkunst. Mit Kupfer.* HILDBURGHAUSEN 1770. 8. In partu coccygem ad unciæ distantiam discedere. In partu fœtus sani tamen aliquas partes esse. In sella melius pari, recte. De malo fœtus positu, & uteri. Ita HALLER. Ordo systematicus utcunque, omnia satis perspicue, fusius tamen, quam ut obstetrices commode uti possint. Icones THEBESIANIS similes. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 1. *St.* pag. 214.

Wegweiser der Geburtshelfer oder der Meister in der Kunst die Entbindung der Weiber zu befördern. GLOGAU 1770. 8. HALLER.

LUDWIG RUDOLF PEYBERT *kurzer Auszug aus der Lehre von der Hebammenkunst.* ULM 1770. 8. HALLER.

D. LUD. R. *Auszug aus der Lehre von der Hebammenkunst zum Behuffe der Hebammen.* ULM 1770. 8. HALLER. (An idem?)

Baselische Hebammenordnung. BASIL. 1770. 4. HALLER.

SAMUEL FRIDERIC SCHEFFEL. Ejus disp. *de fœtu natibus in partu prodeunte observationes & analecta.* GÖTTING 1770. 4. Quinquagesimum quemque infantem natibus edi præviis. Non debere inter partus præter naturam numerari. Nisi a natura expediantur, fœtum debere pedibus

dibus adreptis extrahi, etiam cum unci aut forcipis adjumento. HALLER.

FRANC. ARAND. V. *pag.* 208.

CHRIST. FRID. JÆGER & auctoris WILLARD diss. *de metastasi lactis.* TUBING. 1770. 4.

J. CAR. HOFMAN. V. *pag.* 209.

GEORG. HERBINIAUX, chirurgus, in *Journal de Medecine* T. XXXII. agit de facili modo ligandi polypi uterini. Tubulo utitur argenteo, duobus terminato foraminibus, per quæ duo fila cannabina trajiciuntur circa polypum ansam factura.

Ejus *parallele de differens instrumens avec les methodes de s'en servir pour pratiquer la ligature des polypes dans la matrice en forme de lettre à M. Roux.* La HAYE 1771. 8. Ad litem cum LEVRETO. Icon instrumenti. Ansa fit ope contortæ cochleæ. Aliud instrumentum Exempla felicis usus. In LEVRETI instrumenta animadversio. HALLER.

CLEMENT, chirurgus. V. *pag.* 209.

Du BOUEIX. V. *pag.* 210.

GUIOT. V. *pag.* 210.

La MARE. V. *pag.* 210.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

GALLOT. V. *pag.* 211.

DOLIGNON. V. *pag.* 211.

GASQ. V. *pag.* 211.

G. MÜLLER. V. *pag.* 211.

J. BRUGMANS. V. *pag.* 211.

J. de REUSS. Ejus *naauwkeeurig onderwys in de vroedkonde.* AMSTERDAM 1771. 8. CAMPERUS præfatus est. Ligamenta ossium pubis vidit in puerpera laxissima fuisse. Claudis fœminis pelvim parum profundam esse facilemque partum. REUSSIUS ipse de palpatione oris uterini. Quæ morentur, placentam annulum nonnunquam ambientia, esse etiam ubi in fovea uteri lateat. Quæ partum retardent. Morantibus humeris caput hinc inde agitandum. Oblique procedens caput subinde a natura expediri, alias dilatata pelvi egere. Cum fœtus lateraliter prodiret, noster digitos in os fœtus dedit, altera manu humeros depressit. Crassiores membranas tamen nocere, vitam fœtus nobis occultare. HALLER.

JOAN. JACOB. TANNER. Ejus disp. *de polypo feliciter ex utero extrahendo.* ARGENTOR. 1771. 4. Felix exemplum, ut ejusmodi fungi commode ligentur, etiam tubulo, cui inde duo annuli adglutinati sunt, a MEYERO Tigurino chirurgo inventi. Per tubulum introducitur filum argen-

genteum præter ansam intortum, eam ansam ope specilli ad radicem concrementi auctor adplicat. HALLER.

RICH. MANNING *treatise on female diseases in which are comprehended those incident to prægnant and childbed woman.* LONDON 1771. 8. HALLER.

EMANUEL FRIES. Ejus disp. *de usu forcipis in partu.* ARGENT. 1771. 4.

J. CHRISTOPH. UNZER. Ejus disp. *de fœminis Europeis & illustribus, an earum præ aliis gentibus partus sunt laboriosiores.* GÖTTING 1771. 4. DRESDÆ partus mortui geniti sunt 5¼ ex 100. Mortes parturientium plurimæ sunt LIPSIÆ. In toto orbe terrarum fœminæ felicius pariunt, quam in culta Europa. HALLER.

SALOMO v. EMBDEN. Ejus disp. *de partu cæsareo.* LEID. 1771. 4. HALLER.

HERMAN DIETRICH DUNKER. Ejus *ratio optima administrandi partus cæsarei.* DUISBURG 1771. 4. disputatio. HALLER.

J. WILH. MÖLLER. Ejus *critica partus olim enixi diagnostica.* GÖTTING 1771. 4. Disputatio. HALLER.

NIC. du BERTRAND & FRANC. LUD. JOS. SOLAYREZ disp. *de partu viribus maternis absoluto.* PARIS 1771. 4. experti juvenis. Recte dilatus partus, cum ostium uteri perangustum esset. Facilius fœminam parere, si faciem fœtus ad latus sinistrum matris converteris. HALLER.

G. COOPER & H. THOMPSON. V. *pag.* 215.

J. LYNNE. V. *pag.* 215.

EDUARDUS ALANSON. V. *pag.* 215.

De TRESSAN. V. *pag.* 216.

MAUSSION. V. *pag.* 216.

MANGIN. V. *pag.* 216.

ENAUX. V. *pag.* 216.

ROBIN. V. *pag.* 216.

The danger and immodesty of the custom of unnecessarly employing man midwives By a man midwife. LONDON 1772. 8. HALLER.

La PEYRE, chirurgus, qui in ANGLIA vixit. Ejus est *inquiries whither women with child ougth to prefer the assistance of their own sex to that of man midwives* &c. LONDON 1772. 8. Obstetrices raro ea esse peritia, ut in difficili c su sufficiant. Errores obstetricum. Nullum esse immodestiæ periculum. HALLER

A treatise on the diseases of infants. LONDON 1772. 8. Anonymi sed practici hominis minime malum compendium. Chirurgica pauca. Atretæ

tæ omnis generis aperiendæ, frenum linguæ incidendum. Herniæ. HALLER.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

PERRET, V. *pag.* 886.

Observations sur le danger & l'inutilité de préparer pendant la grossesse le sein des femmes qui se proposent de nourrir leurs enfans. PARIS 1772. 12. HALLER.

NATH. HULME *Abhandlung vom Kindbetterinnen-Fieber.* LEIPZ. 1772. 8.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

LEVRETS *kunst der Geburtshülfe nach den Gesetzen der Bewegungen aus der Naturlehre.* GERA 1772. 8. Varia addita. HALLER.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

ROY. V. *pag.* 225.

GUILHERMOND. V. *pag.* 225.

CHAUSSIER. V. *pag.* 226.

DANIEL GOTTHELF DIETERICH PEGOLOW. Ejus disp. *de fœtu brachio in partu prodeunte.* ARGENTOR. 1772. 4. Partuum difficilium maxime frequens est brachii unius aut utriusque prolapsus: septem ejusmodi mali genera. Primum PETRUM FRANCO in partu difficili fœtum pedibus extraxisse. Non debere caput rotari, ut reducatur, & pedes apprehendi posse: cum periculo id molimen conjungi, neque FRIEDIO successisse. Varia absurda consilia rejecta. Administrationes utiliores in brachii prægressione. Uteri contractionem prævalidam venæ sectione leniri. HALLER.

J. BAPT. du FOUR, & GUIDO FELIX ALLAN *de methodo partus præternaturalis speciem in naturalem convertendi.* PARIS 1772. 4. Ruptis aquis nonnunquam prominere acuminatum quid, & caput cum magno periculo incuneatum esse. Hic forcipe caput debet liberari, expulsio naturæ relinqui. HALLER.

CLAUDIUS ANDREAS GOUBELLY & FLORENTIUS CAR. BELLOT *E. capite incuneato vectis forcipibus anteponendus.* PARIS 1772. 4. In omni capitis impacti varietate vectem adhiberi posse, cum in multis, & capite in superiori pelvis parte hærente, forceps locum non habeat. Ut vecte sit utendum. HALLER.

J. GOTTL. THAU & præs. PHIL. ADOLPH BOEHMER. Ejus disp. *de abortu habituali.* HALÆ 1772. 4. HALLER.

JUST.

JUST. FRID. LIND. Ejus disp. *de ruptura uteri ejusque sequelis; & methodo medendi.* ERFORD. 1772. 4. Fundus uteri ad duas uncias crassus, latus dextrum vix cultri dorsi, a pedibus fœtus perforatum. HALLER.

The modern practice of midwifery considered. LOND. 1773. 8. Scopus est ostendere, posse viris obstetriciis careri, moribusque cautum fore, si eorum usus aboleretur, qui necessariam modestiam fœminarum corrumpat, ut dediscant erubescere. Instrumenta ad partum promovendum nullius esse usus; forcipes vel non admoveri posse; vel eo tempore admoveri, quo natura sola labori sufficiat. Expectatione partus felicius expediri, a viris obstetriciis male præcipitari &c. HALLER.

Wahre Beschreibung zweyer aneinander gewachsenen Kinder mit einer Kupfertafel. FRANKFR. 1772. 8.

JOHN LEAKE, medicus. Ejus *lecture introductory to the theory and practice of midwifery.* LONDON 1773. 4. Germanice LEIPZ. 1778. 8. Huc pertinet dissertatio de forcipibus. Contra forcipem LEVRETI: non posse usui esse, quando maxima ejus sit necessitas; ob brevitatem convenire, quando pueri caput profunde nunc in pelvim descendit, sed eo in rerum statu naturam ipsam partum expedire: quando pelvis perangusta, caput peramplum est, vires exhaustæ sunt, & periculum imminet, forceps longa, & curva laudatur, a LEAKIO inventa, cujus tria crura sunt, & crus tertium est pro vecte, uterumque defendit, ne vim patiatur. Duo crura solita utrinque lateribus capitis fœtus adplicantur, tertium inter occiput & os pubis: idem caput ab eo osse semovet, & intercedit, ne forceps labascat. HALLER.

J. C. BREITHAUPT, medicus Cassellanus. Ejus *Nachricht der von dem Herrn Professor* STEIN *zu Cassel beschriebenen Brust oder Milchpumpe.* CASSEL 1773. 4. Laudatur in *deutscher allg. Bibl.* 23. *Band.* 2. *St.* pag. 501.

P. G. van BAREGHEM *aanmerkingen over de berugten kayzersnee.* DENDERMONDE 1773. 8. HALLER.

Kort onderwys in de Vroedkunde by vragen en antwoorden. LEEUWAARDEN 1773. 8. HALLER.

JODOCUS EHRHARD, physicus Memmingensis. Ejus *Sammlung von Beobachtungen zur Geburtshülfe.* FRANKF. und LEIPZ. 1773. 8. Medici artem obstetriciam exercentis bonum opus. Varii situs obliqui fœtus, a situ obliquo capitis diversi, aliquando cum eodem conjuncti. Situs obliqui forcipe expediti. Quibus in casibus eo instrumento utendum sit, quibus præstet pedes adripere, fœtum invertere, quæ administratio ab auctore frequentius exercetur. Uterus ruptus, quod dexter humerus ad os pubis adlisus & fractus esset. Oblique positi fœtus, servati expeditis humeris;

neque

neque enim semper sufficere caput expediisse. Mortua, cui ob hæmorrrhagiam graviorem fœtus extractus fuerat. Obliquum uteri osculum partum non impedire, nisi una ipse fœtus oblique positus fuerit. Inversio in omni obliquitate utilis. Lentissimo & retardato partu metus lacerati uteri superatus. Signa ejus periculi; neque abdomen diminuitur, neque dolores partum promovent, etiam acres & frequentes: eo in casu ossa pubis cum crepitu discedere. Periculosi partus a præcedente placenta, & nonnunquam lethales. Fœtus collo in partu prodiens debet pedibus educi. Umbilicus præcedens & brachium: & præter necessitatem, & frustra, brachium detruncari. Partus præcedente cubito: mento ad os pubis retento. Secundinæ resides: patientiam noster commendat, neque ullum inde urgens esse periculum, & placentam nunquam absque periculo evelli. Expectatione etiam retenta in fovea placenta solvitur. Partus difficilis a transversis humeris, in quo casu caput auctori aperiri necesse fuit. Ita HALLER. Præfatio & catalogus auctorum desideratur. Observationes numero quadraginta, nihil notabile præseferunt, præter theoriam novam eamque erroneam. Praxis itaque auctoris, tali theoriæ innixa, mala sit oportet. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 23. *Band.* 2. *St.* pag. 497.

Idem in *N. A. Nat. Cur. Vol.* V. *obs.* 5. retulit de utero in partu rupto ob hærentem humerum. HALLER.

CAR. JOS. OEHME. Ejus disp. *de morbis recens natorum chirurgicis.* LIPS. 1773. 4. Minutissime. Tumor capitis, abscessus, caries. Hernia cerebri angusta vitta curanda. Spina bifida. Ancyloblepharon. Frenuli linguæ vitia. Hernia congenita. Atretæ feliciter apertæ. HALLER.

J. HENR. BLUMENTHAL. Ejus *ischuria hysterocystica.* LEID. 1773. 4. In hac disputatione retentionem urinæ describit, quæ fit in prægnantibus, parturientibus, & puerperis, illam quidem a fœtu & utero vesicam comprimente oriri, cui malo partim manu subvenit, ex consilio MOTTII, partim cathetere pene duplo longiori, novem pollicum, tum introducto pesso. A partu uterus inversus aut prolapsus potest ischuriam facere: deque ejus indole agit. HALLER.

J. THOMAS PHIL. HENR. DUPARC. Ejus disp. *de partu difficili.* MONSPEL. 1773. 4. HALLER.

JOHANNES STEYRER, Muravo-Styrus. Ejus diss. inaug. *sistens animadversiones in uteri inflammationem.* WIEN 1773. 8.

CHARNAUX. V. *pag.* 228.

MAUSSION. V. *pag.* 229.

DELAGARDE. V. *pag.* 229.

FRANC. ZANETTI. V. *pag.* 229.

F. Bell in *Med. Comment.* II. *n.* 1. retulit de fœtibus post fere 21. menses excisis.

Thomas Percival ibid. post 22. annos fœtum per alvum vidit egeri. Haller.

Hagen. V. *pag.* 235.

Riesenbach. V. *pag.* 235.

Giesemann. V. *pag.* 235.

Dibbel. V. *pag.* 235.

J. Philip. Royert. V. *pag.* 236.

H. Augustus Wrisberg in *Gött. Anz.* 1774. *n.* 42. & procul dubio in *T. V. Comm. Soc. Reg. Gott.* dixit prolapsum vaginæ, labia calculosa crusta obducta, calculum in abscessu, qui videtur per ulcus ex vesica elapsus fuisse. Tantum tamen malum sanatum. Haller.

A. Figuet. V. *pag.* 236. & 239.

Jean Noe'. V. *pag.* 237.

Claud. Hilar. Laurent. Ejus disp. *de usu & abusu instrumentorum in arte obstetricia.* Argentor. 1774. 4. Haller.

Joh. Wilhelm. Gulbrand. Ejus *de sanguifluxu uterino.* Hafniæ 1774. 8. alii 1777. 8. Laudatur a celeberrimo Tode.

Hebammenkunst zum Nutzen und Gebrauch sowohl für die Hebammen, als die Gebährende in Kürze vollkommen verfasset. Süneb. 1774. 8.

J. Jac. Belletete, & auctoris J. Matthæi du Frasne *E. ligaturæ polyporum uteri instituendæ nova methodus anteponenda.* Paris 1774. 4. Cum icone instrumenti. Haller.

Theobaldus Stephanus Lauveriat præside P. M. Bottentuit in hæc verba disputavit *E. utilia in graviditate, in partu, & post partum balnea.* Paris 1774. 4. Balneum uteri evolutionem ante partum adjuvare: in partu relaxare uterum, cujus strictura princeps partus impedimentum sit: post partum inflammationis & gangrænæ uteri periculum tollere. Haller.

Barbault *traité theorique & pratique des accouchemens.* .... Seculi XVII. Ita Haller.

Vespre. V. *pag.* 237.

Millerez. V. *pag.* 237.

Giroud. V. *pag.* 238.

Ra-

RAPHAEL JOHAN. STEIDELE, (Tyrolensis Oenipontanus, Nosocomii Hispanici chirurgus ordinarius, Anatomiæ, Chirurgiæ, & Artis Obstetriciæ Professor extraordinarius Vindobonensis, qui etiam Medicinæ studiosos tum artem obstetriciam, primum in statua & in machinis aliis aptissimis, quas expertissimus vir ad hunc finem excogitavit, & postea in cadavere, tandemque ad ipsos parturientium lectos; tum etiam praxin & operationes chirurgicas publice docet). Ejus est *Unterricht für die Hebammen.* WIEN 1774. 8. (auctius & cum titulo *Lehrbuch von der Hebammenkunst.* Ibid. 1775. 8. cum iconibus). Minime malum compendium. Cum pro obstetricibus scripserit, quas non oporteat instrumentis uti, omnino in tota arte de eorum administratione silet, eaque auxilia sola docet, quæ manu absque alio adminiculo possunt præstari. Omne genus partus difficilis solicite exponit, ut ab ore uteri oblique posito, ab angustia pelvi, a malo situ fœtus, a nimia alicujus partis mole, a præcedente placenta vel funiculo, ab aliis causis partus retardatus fuerit. Signa, discrimina, encheireses plenius fere tradit, quam alius quisquam. Amplæ pelvis pericula, etiam elabentis subito fœtus mortes. Sæpe in difficili casu expectat mortem infantis, postquam collapsæ partes facilius expediantur: secundas retentas non facile manu adgreditur, multumque a natura sperat. HALLER.

Ejus *Abhandlung von dem unvermeidentlichen Gebrauch der Instrumenten in der Geburtshülfe.* Ibid. 1774. 8. Majores laudes sibi meruit (o) auctor hocce opere, quam præcedenti. Regulæ practicæ, & methodus applicandi forcipem curvam. De excerebrando cranio. Ut abruptum caput fœtus in utero retentum instrumentis sit extrahendum. De modo aperiendi thoracem. De ruptura uteri. De sectione cæsarea. De usu instrumenti Roonhuysiani, quem non valde probat. Proprio instrumento incuneatos fœtus nates expedit.

Ejus *Sammlung merkwürdiger, und für Aerzte, Wundärzte, hauptsächlich aber für Geburtshelfer und Hebammen nützlicher Beobachtungen von der in der Geburt zerrissenen Gebährmutter, mit Anmerkungen.* WIEN 1774. 8. Observationes sunt quatuor lectu dignæ, cum icone. Judicium suum ubique interponit.

Ejus *Nachtrag zur Sammlung merkwürdiger Beobachtungen* &c. Ibid. 1775. 8. Brevis quidem at utilis observatio cum animadversionibus, cumque icone adjecta. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.* pag. 193. & 194.

THOMAS REINDEL, medicus. Ejus *kurzer Unterricht für die Hebammen und Wöchnerinnen in Städten und auf dem Lande.* EISENACH 1774. 8. MEUSEL.

(o) In *deutscher allg. Bibl.* 31. *Band.* 1. *St.*, pag. 191.

ANTONIUS STODOLNY, Silesius Blendovicensis, medicus brevissimi ævi. Ejus est diss. inaug. *de doloribus posthumis.* WIEN 1774. 8.

SABINI SECUNDI *Versuch eines Hebammen Examinis über die vornehmsten natürlichen Puncte, und zum Accouchement.* CHEMNITZ 1774. 8. Compilatio nullius momenti. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 26. *Band.* 2. *St.* pag. 448.

Die Erzeugung der Menschen und Heimlichkeit der Frauenzimmer, von Tissot. Zweyte Auflage. FRANKFURT 1774. 8. Temere congestus labor nonneminis, qui TISSOTI nomen impudenter titulo præfigere ausus est. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 177.

Die Kunst, das menschliche Geschlecht fruchtbar zu machen. LANGENSALZA 1774. 8. Farrago remediorum adeo ineptorum, ut his deteriora vix possint ab ulla impostorum fraude effingi. Consilia tamen quædam chirurgica ex PLATNERO sumpta, nec non sententiam HIPPOCRATIS de sterilitate mulierum reperies. Ita in *deutscher allgem. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 179.

GEORG. CHR. ARNOLD, Medicinæ & artis obstetriciæ practicus LESNÆ in POLONIA majori, A. N. C. socius. Ejus *tractatus de partu serotino CCCXXIV. dierum, ex ædemate uterino cum singulari graviditate & puerperio.* LIPS. 1775. 8. Casus memorabilis, ab auctore observati, exacta descriptio; unde patet virum in arte obstetricia non male esse versatum. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 185.

Ejus *Gedanken von der Zulässigkeit der Meynung, die Mutter würke in die Bildung ihrer Frucht durch die Einbildung, nebst einigen dahin gehörigen Beobachtungen.* LEIPZ. 1775. 8.

FRANC. FERDINAND. NEUREITER, Bohemus Nettolitzensis. Ejus diss. inaug. *de depositionibus lacteis.* WIEN 1775. 8.

BUSCH. Ejus disp. *de partu naturali difficili propter humerorum iniquum situm.* STRASBURG 1775. 4. TODE.

THOMAS JOSEPHUS ALIPRANDINI, Tyrolensis Valesoletanus, egregius nunc physicus Leitæpontanus. Ejus *diss. inaug. sistens generalia circa parturientes, & puerperas.* WIEN 1775. 8.

GISI. Ejus disp. *de necessario instrumentorum in arte obstetricia usu.* STRASBURG 1775. 4.

RUHLAND. Ejus disp. *de partu præternaturali ac difficili ob procidentiam funiculi umbilicalis juxta caput.* STRASBURG 1775. 4. Laudat celeberr. TODE (p).

BOUN-

(p) In *medicinisch chirurgische Bibl.* 5. *Band.* 1. *St.* pag. 118.

BOUNDER. Ejus *nova methodus removendi a partu omnia, quæ prævideri possunt, obstacula.* STRASBURG 1775. 4. Disputatio. Minime laudat TODE (q).

JACQUEREZ. Ejus disp. *de partu quodam naturali laborioso propter gangrænam in utero præexistentem & rupturam.* STRASBURG 1775. 4. Memoratu dignam hujus partus historiam esse SERINI testatur TODE (r).

Le BLANC. V. *pag.* 311.

JALOUSET. V. *pag.* 239.

JUVILLE. V. *pag.* 240.

EDWARD RICBY. Ejus *an essay of the uterine hæmorrhagie, which precedes the delivery of the full grown fœtus. Illustrated with cases.* LONDON 1775. 8. Etsi pervulgata jam omnia, lectu tamen digna. Ita TODE (s).

J. J. GARDANE, medicus, & Rector Facultatis medicæ Parisiensis. Ejus *detail de la nouvelle direction du bureau des nourrices de Paris; pour servir de modele à de pareils établissemens. On y a joint deux consultations medico-legales relatives a cet objet.* PARIS 1775. 8. Utilis liber. Relationes eæ sunt de infantibus lue venerea infectis. RICHTER.

GUST. F. JÆGERSCHMID, qui obiit a. 1775. Ejus *Unterricht für Hebammen in dem Badischen Lande.* CARLSRUHE 1775. 8. Partem secundam adjecit CHRISTIANUS LUDOVICUS SCHWEIKHARD. Ibid. 1776. 8. MEUSEL.

CHRIST. HENR. SCHREYER. Ejus *cautelæ nonnullæ circa secundinarum eductionem.* ERLANG 1775. 4.

HELM. V. *pag.* 241.

HENCKEL. V. *pag.* 241.

HOUSSET. V. *pag.* 241.

COOPER. V. *pag.* 242. & 244.

BERNARDUS GUERARD, Medicinæ & Chirurgiæ doctor, Professor Anatomiæ, Chirurgiæ & artis obstetriciæ Strasburgensis. Ejus *Anfangsgründe der Geburtshülfe, zum Gebrauch seiner Vorlesungen, und Vortheil aller Geheyratheten.* DÜSSELDORF 1775. In cap. 1. brevis descriptio anatomica partium genitalium fœminæ. In 2. & 4. morbi prægnantibus, & puerperis proprii. In 3. de partu. In 5. sive ultimo de iis, quæ circa recens natos infantes observanda veniunt. Instrumenta etiam aliqua. Vectis Roonhuysianus nonnihil emendatus. Adjectæ sunt aliquot formulæ medicamentorum. RICHTER.

COCK-

(q) Ibid. pag. 123. (r) Ibid. pag. 126. (s) Ibid. 6. *Band.* 2. *St.* pag. 327.

COCKSON. V. *pag.* 242.
ALEXANDER. V. *pag.* 243.
MACBRIDE. V. *pag.* 244.
HOOPER. V. *pag.* 244.
BIRD. V. *pag.* 244.
GARTSCHORE. V. *pag.* 244.
HUNTER. V. *pag.* 244.

Le ROUX *observations sur les pertes de sang des Femmes en couches, & sur les moyens de les guérir.* DIJON & a PARIS 1776. 8. Opus practicum viri plurima experti. Causæ hæmorrhagiæ uteri variæ. Ut ea sistatur. Ut inversus uterus reponatur, fuse. RICHTER. V. *pag.* 184.

GIRAND. V. *pag.* 245.

JOHANNES MELCHIOR ÆPLI. Ejus *die sichere Zurücklassung der Nachgeburt in bestimmten Fällen, mit Gründen und Erfahrungen bewiesen und den Hebammen auf dem Lande gewidmet.* ZÜRICH 1776. 8.

JOHAN. GOTTLIEB WALTER, Professor Anatomiæ & Artis obstetriciæ Berolinensis. Ejus *Betrachtung über die Geburtstheile des weiblichen Geschlechts; vorgelesen in der königl. Academ. der Wissenschaften. Mit Kupfer.* 1776. 4. Scribendi occasionem præbuerunt tres anatomici casus rariores ab ipso auctore observati, quos hic descriptos iconibus etiam exactis illustrat. Prima observatio, oppido rara, est de utero *bifido, bicorni.* Altera de membrana præternaturali, orificium vaginæ penitus occludente, retro quam hymen adhuc integrum repertum, ut tamen vestigia quædam ad uteri orificium conspicerentur, ex quibus conjici posset, vel abortum passam aliquando fœminam, vel molam, natam forte ex ovo non impprægnato & in uteri cavitate retento, gestasse, quæ mola per exiguum vaginæ orificium denique exclusa fuerit. Tertia tandem observatio est de fœtu ventrali, qui placenta, funiculo umbilicali, aliisque membranis destitutus, extra uterum viginti tres circiter annos retentus, in lapideam fere duritiem abiverit. Ejus descriptionem alia occasione se daturum promittit auctor. De signis virginitatis. Negat dari veras fibras uteri musculares, etsi maximi anatomici, imo & ipse HALLERUS & HUNTERUS viderint & delineaverint: nunquam enim eas detegere noster potuit. Vim contractilem uteri maximam a vi musculari copiosarum arteriarum uteri repetit. Alias etiam physiologicas quæstiones & ratiocinia proponit: cur fiat, ut viragines sæpe steriles sint: cur fœminæ quædam statis semper graviditatis temporibus abortum patiantur, &c. Sed auctorem ipsum, omnia pro acuto suo ingenio abunde dilucidantem, oportet legere. Reliqua egregii hujus operis pars

pars promissa avide expectatur. Ita in *deutscher allg. Bibl.* 29. *Band.* 2. *St.* pag. 493.

CAROLUS STRACK, in Univers. Mogunt. institutionum medicarum Professor publicus ordinarius, Acad. Erford. & Acad. soc. Hass. Giessen. socius. Ejus *sermo academicus de fraudibus conductarum nutricum habitus in Auditorio Universitatis Moguntiae die* 21. *Augusti*, *anno* 1776. prodiit FRANCOF. ad MOENUM 1779. 8. Conducendi nutrices morem, olim non nisi infirma vel mortua matre usitatum, eo degenerasse, ut hodie matres praebere proli suae ubera plebejum quid ac vile putent, merito queritur celeb. auctor. Fraudes nutricum, propria etiam experientia detectas exponit: vulgaris nutrices explorandi modus nequaquam sufficit ad labem in iis mature detegendam; accuratiorem autem explorationem conscia labis foemella non fert ob pudicitiam, quam astute simulat; aut si conscia non sit, in ejus tamen corpore fomes latere potest, relictus a morbo, quem in tenera aetate forte passa fuerit: puta tineam, crustam lacteam, scabiem, scrophulas &c. Praeter suspicionem labis, aliae fraudes subesse possunt, vel quod suam nutrix prolem minoris atque est aetatis mentitur; vel alienam, optime valentem, pro sua imbecilli obtrudit; vel penuriam lactis ingeniose, antequam se insinuet, compensat, negatis proli suae per 24. horas uberibus, ac deinde creditam sibi prolem alio quopiam, ob lactis penuriam, alimento clam infarcit. Aliae nutrices opiatis, paneve saccharato, nodulis indito, somnum proli conciliant; aliae puellum in eodem secum lecto, periculose utique, detinent: sic praecavere studentes, ne aut suctione infantis molesta defatigentur, aut vagitu de somno excitentur.

ALPHONSE le ROY, medicus, & Professor artis Obstetriciae. Ejus est *la pratique des accouchemens, contenant l'histoire critique de la doctrine & de la pratique des principaux Accoucheurs, qui ont paru depuis Hippocrate jusqu'à nos jours: pour servir d'introduction à l'etude & à la pratique des accouchemens.* PARIS 1776. 8. Sunt praeliminaria magni completique de arte obstetricia operis, quod auctor molitur, & cujus adumbrationem hic adjecit. Continent historiam Artis ab origine usque ad nostra tempora, cum criticis in quemlibet auctorem animadversionibus. Ac omnium primo HIPPOCRATEM regulas ex observationibus natas in formam artis redegisse: contineri enim in ejus libro *muliebrium* regulas sane eximias, quarum pleraeque hodie passim male negliguntur: multum divum senem fuisse solicitum in praeparandis ad partum genitalibus, dum ea emolliret tum vaporibus tum unguentis; foetum in utero situm triplici modo considerasse: 1. transversim obliquum, 2. capite & 3. pedibus praevium; partum, in quo foetus pedes primo obtulerit, tanquam periculosissimum metuisse; iniquum infantis situm situ vario parienti imperato emendare conatum fuisse, quod crederet foetum libere

libere in utero locari, ut quaquaversum se movere possit; putasse etiam fœtum propriis viribus partum non parum adjuvare, quare, mortuus si fuerit, nunquam sine artis auxilio excludi posse. GALENUS, theoriæ & quæstionibus immorans physiologicis, praxin obstetriciam ne attigit quidem; *culbute* statuit. AETIUS est compilator. PAULUS ÆGINETA, vir optime de arte obstetricia meritus, fœminas artem publice docuit, in administrationibus adeo felix, ut parientium auxiliator diceretur, pauca tamen scripta reliquit: ejus est consilium, ut si pedes fœtus obtulerit, iis adreptis extrahatur; caput fœtus præmagnum dividi jubet. AVICENNA rerum insolitarum amans ex ÆGINETA omnia descripsit, primus tamen forcipis quamdam speciem exhibuit. ALBUCASIS spretis naturæ conaminibus ad instrumenta confugit. RHODIUS post longum temporis, quo scientiæ jacebant, intervallum, primus artis restaurator exstitit: totus practicus, theoriæ osor. Multi eo usi fuere, quin nominarent, non pauci eum vituperarunt, quin intelligerent aut legerent. Primus partum præviis fœtus pedibus non adeo metuendum esse censuit. Nemo ante illum tam diversos fœtus in utero situs descripsit. Instrumenta rejicit. PARE', GUILLEMEAU, MAURICEAU oblivioni fere RHODIUM tradidere: nullibi enim suis in operibus RHODIUM citant, ex quo tamen plurima ita descripserunt, ut ne latum quidem unguem ab eo discesserint. Quidquid PARÆUS de arte obstetricia protulit, mera sunt fragmenta ex Græcis, Arabibus, & ex RHODIO collecta. Magno artis obstetriciæ damno PARÆUS instrumentorum excitavit libidinem. GUILLEMEAU inepte compilavit. MAURICEAU, soli obstetriciæ arti deditus, laudum suarum præco parum verecundus, fontes, ex quibus hausit, suis in scriptis reticuit. Conceptum in tubis Fallopianis fieri negabat. Instrumentum invenit inutile & formidabile, ad caput fœtus extrahendum. Opinionis præconceptæ adeo tenax erat, ut rebus manifeste veris contradiceret. Mechanismum partium generationi inservientium ignoravit, ideoque instrumenta amabat. Eodem hoc tempore CHAMBERLAIN in ANGLIA forcipem invenit, quam pro arcano vendendam in GALLIAM attulit; sed MAURICEAU invidia ductus obstitit, ne vendere posset, hinc CHAMBERLAIN rebus infectis GALLIAM reliquit. Majora cæteroquin merita sibi MAURICEAU tractatu de morbis fœminarum, quam administrationibus obstetriciis comparavit. Iis temporibus vixerunt etiam PEU, DIONIS, PORTAL, VIARDEL, vix bene de arte obstetricia meriti. Hos inter & DEVENTER fuit; sed hujus viri inventa, opusque incomparabile, epocham historiæ de obstetricia constituunt. Ab instrumentis abhorrebat. Ei tanti momenti doctrina de obliquitate uteri debetur, quam tamen paucissimi intellexere. Is artem obstetriciam genuinis principiis ditavit. La MOTTI opus, perquam utilia continens, applausum meretur. RUYSCHIUS & ROONHUYSIUS arcanorum sordidi negotiatores,

res, qui inventum a CHAMBERLAINO instrumentum emerint, occultaverint, vendiderint denique magno pretio, sed ita immutatum, ut quot emtores, tot instrumenta diversa exstiterint, genuinum tamen nemo possederit. Hac versutia ROONHUYSIUS effecit, ut ipsius hæredes, tanquam magni arcani possessores fama inclaruerint. PALFYN quotannis LONDINUM iter susceperat lustrandi causa, ut, si quid novi ibidem expiscaret, id PARISIIS pro suo invento obtrudere posset. CHAPMANS edidit opus, quod fere nihil in se continet præter laudem instrumenti CHAMBERLAINI & crisim in DEVENTERUM. DAWKES, discipulus DEVENTERI, magistrum suum ejusdemque præcepta tuetur. Varios fœtus situs exactius quam DEVENTERUS recenset: sic & transitum capitis per angustiam pelveos. Circa hæc tempora Gallorum studium, neglectis artis principiis, maxime fervebat in instrumentis aut novis inveniendis, aut antiquis emendandis, cum interim in ANGLIA principia & incrementa artis solicite quærebantur, a Gallis acriter quidem tum oppugnata. MANNINGHAM est auctor classicus. OULD mensuram pelvis accuratissime determinavit; sed obliquitatem uteri, rem manifeste veram negavit. MENARD scriptor summe methodicus, sed instrumentorum fautor immoderatus; ejus emendatio forcipis Anglicanæ nullius est momenti. ASTRUC est mere theoreticus, nullius rei inventor, ex antiquis sua collegit; artem tamen ad saniora principia revocare tentavit. Iisdem fere temporibus erecta est PARISIIS schola artis obstetriciæ publica: PUZOS cathedram primus conscendit. Hic vir mechanismum partium generationi dicatarum ignorans, de iis, quæ partum consequuntur magis, quam de ipso partu erat solicitus; morbos mulierum potius excolebat, quam ipsas artis encheireses. De LANDES scripta a PUZOS inordinatissima relicta in ordinem redegit. RÖDERER principia LEVRETI combibit, & vel ideo quoad vixerit ineptus factus ad obstetricium munus rite obeundum. Ejus *observationes de partu laborioso* horrorem incutiunt, & terribiles produnt effectus instrumentorum tam pertinaciter admoveri solitorum. Ejus porro liber in GALLIA gallice versus est, & LEVRETO attributus; nempe fluminis aquæ ad fontem versæ recurrerunt. SMELLIE unus ex præstantissimis in hac arte viris. Felix eo magis, quod errores & præjudicia, quibus in GALLIA imbutus erat, tempestive provideque deposuerit: varias pelvium capacitates, & situm fœtus recte, exacteque definit; forcipem emendat, ejusque usum ostendit; cæterum instrumenta vitat. Inter 600. observationes ejus vix 12. casus invenies, in quibus instrumento usus fuerit. LEVRET, nullis imbutus principiis, ipse sibi contradicit, arcanorum & instrumentorum venditor; absurdam defendit opinionem *culbute*; falso sibi persvadet situm fœtus varium a varia placentæ ad uterum adhæsione dependere. ANTOINE PETIT dignus DEVENTERI & SMELLIE successor. KAMPERUS spernitur. HUNTERUS & LEAKE.

uterque magnus, perspicax, expertus, ac firmi judicii vir obstetrix. (Gallorum nemo unus adhuc tam libere sentiens de suis, tam Anglis favorabilis scriptor exstitit. Equidem nemo inficias ibit, judicii maturitatem ex hac dijudicatione emicare, abhorrentem ejus ab instrumentis animum applausum mereri, ipsum denique obstetricem esse, quem lectio, meditatio, experientia commendant: sed tamen magna suspicio esse potest, an non forte inveteratum medicorum in chirurgos odium aliquam hujus tam severi judicii partem sibi vendicet. Ita RICHTER).

CAROL. FRANC. HOPFENSTOK, Bohemo-Pragensis. Ejus *diss. inaug. medico-chirurgico-obstetricia de histerotomia.* WIEN 1776. 8.

JOSEPH GERSON. Ejus præside MURRAY *sylloge observationum de partu laborioso.* GÖTTING. 1776. 4. Egregius vir (TODE suum antea discipulum fuisse ait) majora longe præstitit, quam quæ speciminis academici nomine veniant. Res magni momenti, quæ in hac disputatione continentur, dictioque pura & elegans, ornatus denique libelli externus lectorem valde oblectare valent. Observationes 15. notatu dignæ. In prima agitur de perforatione cranii in hydrocephalo. *Obs.* 2. & 3. de modo applicandi forcipem ad caput fœtus male locatum extrahendum: auctor est SAXTORPH; qui de his egit in T. I. *collect. societ. med. Hafniensis.* In *obs.* 4. partus ob præcedens brachium difficilis, facta inversione expeditus. *Obs.* 5. & 6. partus a convulsionibus retardatus. *Obs.* 7. lethalis uteri & vesicæ ruptura. De hac retulit ROGERT in T. II. *collect. societ. med. Hafniensis:* noster vero suam potius esse observationem contendit, quod & partui adfuerit, & sectionem cadaveris peregerit; hinc & accuratius eam describit. *Obs.* 8. ischuria, quæ partum facillimum sequebatur, octavoque die convulsiones, aliaque gravissima symptomata excitavit. *Obs.* 9. a restitantibus in utero secundinarum reliquiis febris putrida, quæ & in T. II. *collect. soc. med. Hafn.* describitur. *Obs.* 13. &c. de hæmorrhagiis uterinis. TODE (t).

ARMBRUSTER. Ejus disp. *de felici uteri post partum inversi repositione.* STRASBURG 1776. 4. Est observatio Professoris SIEBOLD. Ita TODE (u).

GUTSCH. Ejus disp. *de eclampsia parientium, morbo gravi quidem, neque adeo funesto.* LEIPZIG 1776. 4. TODE.

ASKOW. V. *pag.* 250.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

W. C. ALBERTI, medicus Berolinensis. Ejus *kurzgefasster Hebammenkatechismus, oder deutlicher und fasslicher Unterricht in der Entbindungskunst — nebst einem Anhange von Krankheiten junger Kinder.* BERLIN 1777. 8. MEUSEL.

Recit

(t) In *medicinisch-chirurg. Bibl.* 5. *Band.* 1. *St.* pag. 107. (u) Ibid. 3. *Stück* pag. 609.

Recit de ce qui s'est passé à la Faculté de Medecine à Paris, au sujet de la section de la symphise des os pubis, practiqu.e sur la Femme Souchot. PARIS 1777. 4. Ut SIGAULTIO tum sectio cæsarea plena periculi, tum ossa pubis manifeste in partubus naturalibus discedere observata cogitationem suppeditaverint, posse sectionis cæsareæ loco tutius longe sectionem synchondroseos ossium pubis institui, ad fœtum arcta nimis in pelvi hærentem expediendum. Ut Academia chirurgica Parisina novum hocce inventum ab auctore propositum spreverit, solum si CAMPERUM (vide *pag.* 1195.) excipias, qui, certius aliquid ut statueret, experimenta in animalibus cepit, nec vano eventu. Ut noster, accepta ea repulsa, suam defenderit opinionem binis disputationibus tum PARISIIS tum ANDEGAVI publicatis, confirmaverit denique operatione, quam casus obtulit in fœmina 39 annos nata, nomine SOUCHOT. Quater se jam antea huic fœminæ, corpore undique deformi & cacochymico, parienti adstitisse, totiesque fœtum nonnisi arti auxilio & difficulter & mortuum de utero extraxisse. Ut LEVRETUS, dum quarta vice parturiret fœmina, minorem pelveos diametrum mensuraverit, 2½ uncias habere deprehenderit, nec tamen aut ipse aut alii, qui una aderant medici & chirurgi, se persuaderi passi sint ad instituendam sectionem synchondroseos, jam tum a nostro propositam; quin potius versionem magna vi & frustra moliti fuerint singuli ad fatigium usque, donec fœtus capite penitus complanato, prælongo, mortuus de utero extraheretur: confessi demum pelvim esse ejusmodi, de qua fœtum absque cæsarea sectione expedire nequeas. Ut sectionem noster calendis Octobr. instituerit postquam ad parturientem quinta jam vice fœminam eandem accersitus esset: perscissa scilicet primo fuit cutis & adiposa supra ossa pubis, descendendo ad commissuras fere labiorum, incisi deinde musculi pyramidales & linea alba, per quam aperturam inmissus index sinistræ manus longitudinaliter juxta superficiem symphisis internam, resectum demum ligamentum & cartilago, ut mox ossa pubis ad 2½ uncias dissilirent. Hoc facto, ruptæ membranæ, quæsiti pedes, & his adreptis fœtus vivus eductus. Capitis infantis diameter erat 3½ unciarum; unde concludas, nullam naturalem fœtui viam patuisse. Operatio non ultra quinque minuta protracta. Excusandam esse tum sectionem cartilaginum a recto itinere sinistrorsum flexam, tum factam vesicæ in collo læsionem, ex qua urinæ incontinentia; duos hosce errores, alias facile evitabiles, hic evitari non potuisse ob lucem obscuriorem, ob instrumentum parum aptum, obque cætera impedimenta. Ægra nihil grave post operationem passa. A vulnere, paucos per dies dolente, molestus in latus cubitus, urinæ incontinentia. Ossa pubis 16. die ab operatione conferbuerunt. Trigesimus quartus dies deligationis erat ultimus, & 47. dies gradiendi initium. Ut noster sequenti post operationem die illico ad facultatem medicam Parisinam de

casu hoc retulerit petieritque & obtinuerit duos, qui rem toto curationis tempore suis usurparent oculis. Eorum hic testimonia adjunxit. Fœmina ipsis calendis Decembr. in Consessu Facultatis Medicæ ut restitutam se testata sit, unica excepta, dum erecto esset corpore, urinæ incontinentia; ut tamen & hæc molestia in dies minueretur. Infans vivus sanusque. Ut Facultas medica, novitate rei permota, historiam expensis propriis typo mandaverit, distribuerit, numisma etiam percuti curaverit argenteum, in quo signatus sit annus & dies ejus operationis. RICHTER.

REUSS (an idem qui *pag.* 1223.). Ejus disp. *de partu difficili ex prævia facie fœtus, fronte laterali.* STRASBURG 1777. 4. Casus duo a RÖDERERO observati hic describuntur, in quos animadversiones proprias REUSS adjecit. TODE (x).

IGNAT. WLTCZEK, Bohemus. Ejus disp. *de utero retroflexo.* PRAGÆ 1777. 8.

GUILIELM. HILL de HILSBOROUGH. Ejus disp. *de utero deficiente.* PRAGÆ 1777. 8.

W. L. KAMPF. Ejus *Denkbuch vor die Hebammen.* FRANKFR. 1777. 8.

FRANC. ALOYS. BLAHA, Moravus Crumloviensis. Ejus disp. *de seligenda lactantium nutrice.* WIEN. 1777. 8.

SOUVILLE. V. *pag.* 255.

ANDREAS WOLFF, Saxo-Transsylvanus. Ejus est diss: inaug. *de vecte Roonhuysiano emendato.* TYRNAVIÆ 1777. 8. Præmissa brevi instrumenti ROONHUYSIANI historia, usu, & utilitate, novum vectem emendatum describit, quem in icone adjecta secundum longitudinem, & latitudinem exhibet, sed non satis exacte, ut & ipse fatetur; etenim nec concavitates, nec excavationes, debite exprimuntur. Instrumentum hoc compositum esse partim ex forcipe Anglica, partim ex vecte Roonhuysiano. De inventore RECHBERGERO sibi incertum esse. (Certum est: vide *pag.* 1214.) Agit deinde de genuino hujus instrumenti usu, & de methodo illud applicandi: omnes vectes, inquit WOLFFIUS, in re obstetricia occurrentes usum communem habent, nec unus præ alio quidquam peculiare possidet; idque unicum vectis emendati utilitatem multiplicat, quod, quum fenestratus sit per totam longitudinem, partes sensiliores non ita premat. (Verum longa experientia edoctus RECHBERGERUS aliam quoque non communem huic instrumento utilitatem adscribit, quod scilicet, dum in usum trahitur, non modo urethræ, clytoridi &c. parcat, & caput incuneatum liberet, sed & vices forcipis Anglicanæ quodam modo agat, cum sua concavitate ossi occipitis fœtus ita sese accommodet, & suis excavationibus caput fœtus ita firmiter teneat, ut ejus

(x) Ibid. 6. Band. 1. St. pag. 198.

ejus ope non solum illud deorsum, sed & antrorsum & extrorsum summa vi ex angustiis pelveos feliciter urgeri possit).

SIEBOLD. Ejus sectio synchondroseos ossium pubis (y) majorem prae SIGAULTIANA meretur attentionem. Foemina enim ex rachitide male formata, septem partus difficiles lentosque experta, nunquam vivum foetum enixa est, ut semel etiam necesse fuerit foetum frustatim extrahere. Pelvis etiam praeternaturaliter longa. Operatio quarto a ruptis aquis die, scalpello forti, difficulter ad dimidium perducta, tandem serra in sui extremitate nodulo obtuso instructa reliquum, quod naturae erat osseae, resectum, nulla cum laesione vesicae, urethrae, clytoridisve, & haemorrhagia vix notabili. Nullus ab instrumento dolor excitatus, nisi quando cutis a serra tangeretur. Peracta sectione, distractis per ministros ad 1¼ uncias ossibus pubis, ostium uteri clausum inventum; quod apertum, & foetus ob scapulam sinistram praeviam in pedes conversus, non sine difficultate, quod uterus aquis diu inanitus valide jam contractus fuerit; infans adreptis tandem pedibus, secuto facile capite, mortuus eductus. Vivusne is in utero fuerit, an non, incertum: exacte se non indagasse ideo, quod obstetrices vivum esse identidem adfirmarent. Octavo ab operatione die urina omnis per vulnus prodire, nihil de urethra, ne per immissum quidem catheterem. Febris superveniens nec venae sectioni cessit licet quater iteratae. Flocculi post tres hebdomadas membranacei, gangraenosi per vulnus cum urina egrediebantur; sic per urethram, quoties injectio fieret. Non potuisse id incommodum nasci ex operatione ante octo dies praegressa, sed a violenta illa ossium pubis distractione, qua vesica forte aut ejus collum vehementer tensum fuerit; unde harum partium inflammatio, gangraena, & demum partis mortuae a viva separatio. Elapsis tribus hebdomadis urina per catheterem immissum commode evocari, vulnus sensim consolidari, & foemina convalescere coepit. Exfoliatio etiam ossium successit. Fascias initio curationis ad pelvim applicare prohibuit tensio, & tumor abdominis, postea autem nec satis tutum, nec necessarium nostro videbatur. V. *pag.* 205.

JUSTUS CHRISTIANUS LODER, medicus, Professor Anat., Chir., & art. Obst. in Academia Jenensi, *synchondroseos ossium pubis sectionem in partu difficili instituendam denuo expendit.* GÖTTINGAE 1778. 4. Magna diligentia a digno bene meriti NEUBAUERI successore elaboratum opus celeberr. RICHTERUS lectoribus commendat. Duabus comprehenditur sectionibus; quarum in prima auctor ossa pelveos in praegnantibus ac parturientibus discedere, inde pelvim ampliari; in altera utilitatem sectionis synchondroseos ossium pubis in quibusdam difficilis partus casibus ostendere adnititur. Argumenta sunt haec: cartilagines ossium pelveos in foeminis, praesertim

(y) In RICHTERI *chirurgisch. Bibl.* 4. *Band*, 3. *St. pag.* 578.

tim partum jam expertis, sunt latiores, flexiliores, molliores ac in viris; ligamenta tenuiora, debiliora, flaccidiora: utraque hæc tempore graviditatis a valido humorum ad genitalia & pelvim affluxu maxime irrorantur, flaccescunt, intumescunt; unde ossium remotio & pelveos major capacitas. Porro natura, nihil frustra moliens, cum pelvim non unico, sed pluribus ex ossibus formaverit, ejus augendæ rationem habuisse videtur. (Sed quæ ratio in viris?). Prægnantes circa pelvim latiores fieri manifeste observantur, & quæ semel pepererunt, fœminæ nunquam virgineam hac corporis parte gracilitatem recuperant. Gravidæ & parturientes sæpissime in juncturis ossium pelvis sensui dolorifico obnoxiæ sunt. Gressus etiam harum fœminarum titubantes docent, ea ossa minus nunc firmiter, quam alias, cohærere. (Titubatio hæc potius ob centrum gravitatis, loco motum.) Ex dictis pelveos cartilaginibus, per ætatem ita rigidis, ut humores ad necessariam sui intumescentiam combibere nequeant, rationem reddi posse, cur annosæ primiparæ partum plerumque laboriosum experiantur. Ossa pelvis quandoque post partum difficilem omnino fuisse disjuncta, testantur Smellie, Louis, Camper, & Alix. Etiam in non gravidis subinde imo & in viris, vim externam passis, observatam fuisse eorum ossium disjunctionem. Male objici: partum difficilem futurum nullum, si ossa pelveos discederent. Pelvis enim nec infiniti capax est augmenti, nec ea quantumvis aucta partum facilitat, si iniquum fœtus in utero situm teneat. Ex eo autem, quod fœminæ aliquæ post partum brevi ad solitos labores alacriter redierint, id solum sequi, quod pelvis possit subinde tam ampla, ac simul fœtus tam parvus esse, ut ossa pelveos tunc sejungi non sit necesse. Pelvis capacitatem viri quidam celeberrimi mensurarunt in sceleto, non attenti, minorem eam esse in vivente fœmina, utpote carnibus investitam: hinc tali mensuræ innixi adversarii male contendunt, pelvim satis per se amplam esse, ut dilatatione in partu naturali non egeat. Nec majoris est momenti objectio, qua contenditur, caput fœtus & pelvim in se mutuo agere, unde fieri, ut caput debilius a pelvi fortiori necessario comprimatur; itaque pelvim dilatari non posse. Nec inde quidquam evincitur, quod in sceletis frustra gravia pondera appensa fuerint, frustra etiam vis magna adhibita ad ossa pelveos separanda. Nam utique ossium discessionem post partus difficiles contigisse, patet ex observationibus: infantis autem caput comprimitur quidem, sed non in infinitum; pelvis in prægnante, ob cartilagines & ligamenta emollita, facilius ac in sceleto dilatatur: corpus firmius subinde cedere debiliori clarum est per observata: sic fortissima calvaria diffringitur a pisis ex imbibito humore intumescentibus. (Gutta cavat lapidem: polypus cava narium ingentem in molem dilatat; ita pus cavitates ossium &c. Richter). Qui objiciunt: augmentum pelveos esse inutile, quod ab intumescentibus cartilaginibus major tantum diameter, nequaquam *conjugata*, una tamen ex præcipuis partus

partus difficilis caufis, elongetur; eos nofter refutat demonftratione mathematica, ex confiliario viro KESTNERO fumta. Argumenta etiam fuæ fententiæ faventia plane ex ipfo HIPPOCRATE, GALENO, & AVICENNA derivat. In Sect. II. defendit novam fynchondrofeos offium pubis operationem. Quippe in partu difficillimo duplex olim genus fuiffe auxilii: nempe terebrationem cranii & fectionem cæfaream: hæc potiffimum matrem, illa femper infantem necat. Nova nunc opitulandi methodus, tum proli tum matri falutaris, inventa; fectio fcilicet SIGAULTIANA, quæ nec dolorem, nec hæmorrhagiam, nec gravia fymptomata excitat, id quod experientia fua CAMPER, SIGAULT, & SIEBOLD teftantur. Cartilago offium pubis, mollis cum fit, facile perfcinditur: fi tamen offeæ fuerit duritiei, tunc ferra, exemplo SIEBOLDI, adhibenda. Clitoris non facile hic cultro læditur, nec dilaceratur, tametfi offa pubis in SIGAULTI cafu ad 2½ uncias difcefferunt. Collo quidem veficæ vis aliqua ob tunicam cellulofam violenter hic tenfam infertur, fed absque periculo inflammationis; fi tamen ea fequatur, facile fupprimes. Cartilago perfciffa iterum confervet. Callus ex priori operatione natus, non prohibet operationem altera vice peragendam: nam tunc cartilago, aliunde fatis lata, juxta callum perfcindi poteft; fi id fieri nequit, ferra utendum. Separatis fectione offibus pubis, fit etiam pofterius offium pelveos relaxatio, absque tamen ligamentorum aut cartilaginum laceratione, ut docent obfervata SIGAULTI & SIEBOLDI in fœminis de dolore circa os facrum conquerentibus. Etiam *conjugata* tunc elongatur, quam nofter ad ½ unciam auctam vidit, poftquam offa pubis ad 1½ unciam remota fuerint. Auctam ab operatione pelveos capacitatem etiam SIGAULT & SIEBOLD obfervarunt. Operatio hæc indicatur, quando aut vecte incuneatum fœtus caput expediri nequit, aut *conjugata* tribus unciis Parifinis minor eft; fi vero *conjugata* infra duas tantum fit uncias, operatio erit fruftranea, quia pelvis non eam capacitatem lucratur, quæ fœtui vivo tranfmittendo fit fufficiens. Ultimo operationes SIGAULTI & SIEBOLDI defcribit. Cura poft operationem abfolvitur fafciatione, quiete & diæta antiphlogiftica. RICHTER.

J. KAZENBERGER. Ejus *Hebammencatechifmus, hauptfächlich zum Gebrauch für Wundärzte und Hebammen auf dem Lande.* MÜNSTER 1778. 8.

J. A. HEMMAN. V. *pag.* 256.

PIET, vir obftetricius. Ejus *reflexions fur la fection de la fymphyfe du pubis.* La HAYE & PARIS 1778. 8. Eam operationem minimæ effe utilitatis, & nocere femper, neque eum, quem inde fperas, effectum producere,

ducere, neque a SIGAULTIO in fœmina SOUCHOT utiliter peractam, neque ægram tam feliciter, ut quidem narratur, restitutam fuisse, ostendere adlaborat. Etsi pelvis in partu naturali augeatur subinde, idque lente fiat dimotis æquabiliter ossibus pelvis; eventus tamen non semper felix observatur. Quid igitur ab operatione & violenta & ossa solum pubis dimovente sperandum? Experimentum in cadavere non nisi magna vi distractorum ad 24. lineas ossium pubis, ubi simul ossa ilei a conjunctione ossis sacri lineas 3½ discesserant, tensis admodum & pro parte etiam laceratis eorum ligamentis; nec tamen diameter pelveos minor multum inde aucta. (Hoc experimentum utpote in cadavere fœminæ non gravidæ institutum non convincit; ligamenta enim in prægnantibus adeo laxa sunt, ut magnam etiam absque dilaceratione extensionem facile sustineant. Hæc autem distensio, ut sine noxa fiat, caute & sensim peragi debet; itaque si cita, immoderata, violentaque ossium pubis separatione eæ partes dilacerentur, quid mirum? Ipsa denique experientia docet, conjunctionem ossium ilei cum osse sacro in hac operatione non solvi, ut observationes SIGAULTII & SIEBOLDI testantur. Hæc itaque operationis difficultas certe levissima est, aut talis, quæ facile removeri possit; sed aliæ dantur gravioris momenti. Ita RICHTER). Ut aliquid ab operatione sperari possit, ossa pubis fere 16. vel 24. lineas patere debent; at quam violenta sic colli vesicæ & urethræ tensio fiat! unde inflammatio, suppuratio & gangræna sequatur necesse est. (Gravissimum hocce videtur adversarii esse argumentum, quod & ipse SIEBOLD confirmat. Verum cum constet has partes aliis in operationibus, ut v. g. in sectione calculi, a valida quamvis tensione non affici; probabile fere est, & in hac, ubi eæ partes laxiores esse solent, a lenta & gradatim aucta distensione non lædi. RICHTER). Frequentissima malæ conformationis pelveos causa est parvitas minoris diametri; hæc tamen sectione ossium pubis vix augetur. Rarius accidit, ut diameter pelveos major longitudine parva peccet. Quo in casu a sectione augeri quidem diameter videtur; cum autem id solummodo anteriora versus fiat, manet nihilominus mala pelveos in reliquis partibus conformatio. Ergo & hic parum utilis est operatio. In casu, ubi ad justam diametri pelveos longitudinem obtinendam tres tantum lineæ requiruntur, diductis ad 24. lineas ossibus pubis (tum enim diameter tres lineas lucratur) aliquid ab operatione forte sperari posset; sed tamen & hic ea inutilis esset, cum forceps Anglicana tutius idem præstet. (An tamen ut matri sic & fœtui innoxia forceps? Ita RICHTER). Si fœtus in situ præternaturali locatus, & pelvis ita angusta est, ut manum obstetricis non admittat; tum forte operatio viam manui patefaciet, at incertum tamen manet de capite fœtus expediendo. (Ratio est: quia ingressum manus pollex impedit; qui quidem per rimam, a diductis nunc ossibus pubis factam, facile transibit, caput vero fœtus, utpote sphæricum,

cum, eandem per rimam nequaquam egredietur. RICHTER). Pelvi non peccante, data in uterum manu, & facta inversione fœtus, caput egredi renuens forcipis ope expediri potest. Ergo & hic sectio inutilis. Igitur, ubi sectio cæsarea indicatur, sectio synchondroseos ossium pubis nihil juvat; ubi autem hæc juvat, juvat & forceps. (Prima sequela vera est: altera vero limitanda. Ubi tribus tantum lineis augenda est cavitas pelvis, operatione tunc instituta fœtus vitalis utique expedietur: quo in casu si forceps adhiberetur, caput fœtus ad molem duabus lineis minorem esset compressione redigendum; potestne autem tanta compressio semper, & præsertim ubi caput fœtus jam diu incuneatum hæserit, & a partus doloribus jam antea valde compressum fuerit, tuto locum habere? Casus pro sectione synchondroseos ossium pubis statuitur, ubi diametro pelveos minori tres quatuorve solum lineæ ad justam magnitudinem desunt, simulque caput fœtus incuneatum deprehenditur. Verum an facile quispiam id determinabit? Qui parturientis pelvim, nonnisi incuneato jam capite fœtus, perlustrat, accuratene statuere is poterit, tres aut quatuor lineas ad justam diametri longitudinem requiri? Si tribus plures lineæ defuerint, operatio erit funesta; si pauciores tunc forte inutilis. Tantis ergo difficultatibus obnoxia cum sit, vix communem approbationem hæc operatio obtinebit. RICHTER). Neque ex casu fœminæ SOUCHOT necessitas potest, aut utilitas sectionis evinci. Pelvis ejus fœminæ justam habuit capacitatem. Partum, cui ipse PIET aderat, nec prima nec secunda vice tam difficilem fœmina, contra ac SIGAULT vult, est experta. Utroque in casu caput fœtus erat prægrande. In primo casu funiculus umbilicalis de utero prominens, in altero tarditas auxilii mortem intulerunt. Caput vero, quod in eadem fœmina, iterum pariente, sectione SIGAULTIUS se expedivisse gloriatur, sat parvum fuit, ut forcipe Anglicana commode eduxisses. Sed nec fœminam SOUCHOT tunc ita plane, ut narratur, restitutam esse docet gressus difficilis, & fistula vesicæ urinariæ in ea superstes. RICHTER.

ARNOLDUS BAMPS, Lugduno-Batavæ Facultatis Medicinæ doctor. Ejus *tractatus de anteponenda sectione cæsarea sectioni synchondroseos ossium pubis.* GENUÆ & PARISIIS 1778. 8. Contra SIGAULTIUM iisdem fere, ac PIET argumentis pugnat. Pelvim fœminæ SOUCHOT non ita angustam fuisse, uti a SIGAULTIO perhibetur. Negat capacitatem pelveos exacte omnino determinari posse, ut inde quolibet in casu de necessitate operationis peragendæ certo constet. Experimentum proprium in cadavere fœminæ octo a partu horis mortuæ, ubi post sectionem, vesica & vagina illæsis, ossa pubis non nisi 7. & ½ lin. sponte ab invicem discessisse observavit; distantiam vero duorum pollicum non absque magna vi, qua ligamenta partim lacerata, partim violenter tensa fierent, obtinere potuit. Capacita-

pacitatem deinde pelveos carnibus denudatæ, diductis offibus pubis auctam, & iisdem iterum unitis imminutam mensuravit, ac subducto calculo differentiam unius tantum, vel summum duarum linearum deprehendit. Inde conclusit: sectioni forcipem Anglicanam præstare, cujus ope caput fœtus ad diametrum duabus lineis minorem facile & sine periculo redigatur. In alia fœmina simile fere experimentum. SIGAULTII narrationem spontaneæ ossium pubis ad duos pollices secessionis in fœmina SOUCHOT observatæ suspectam sibi videri; cum secessionem talem suis in experimentis non nisi vi illata obtinuerit. Sectionem sane cæsaream non majori cum dolore fieri, quam sectionem synchondroseos ossium pubis, contra SIGAULTIUM, qui hanc citra dolorem ægræ se instituisse testatur, etsi musculos pyramidales, lineam album, clitoridem, nymphas, & ureteres perscinderit. Fœminam SOUCHOT pelvim certe tam exiguam non habuisse, utpote cum in eam vir obstetrix DESTREMBAU manum suam non certe subtilem facile induxerit. RICHTER.

JOACHIM SCHEYRING. Ejus *dissert. inaug. medico-chirurgica de sectione synchondroseos ossium pubis.* FRIBURGI 1778 8.

ANT. JOH. RECHBERGER, chirurgus antea primarius & obstetrix nosocomii S. MARCI, nunc Augustissimæ MARIÆ THERESIÆ Personæ chirurgus; vir in arte optime versatus, ac plurima certe expertus. Ejus est *Bekanntmachung einer besonderen Art von Hebel, und dessen Anwendung und Nutzen in der Geburtshülfe.* WIEN 1779. 8. Latine dissertationis inauguralis loco MARTINUS SCHMID edidit ibid. 1779. 8. Cum noster chirurgi munere in nosodochio divi MARCI VINDOBONÆ annos amplius viginti fungeretur, simulque artis obstetriciæ tum exercendæ tum docendæ ibidem cura ipsi incumberet; non defuisse sibi occasionem sive libros obstetricios legendi, sive instrumentorum usum explorandi, dijudicandi, eorumque vitia detegendi. Parturientes in nosocomium receptas alias fuisse corporibus vario modo, puta a rachitide &c. deformibus, alias valetudinarias, alias, quæ arctis vestibus, graviditatis celandæ causa, fuerint abusæ, alias denique duris laboribus ad extremam usque graviditatem vivere coactas. Hinc mali fœtuum situs; hinc & partus plerumque erant laboriosi. Decem circiter millia partuum sibi obvenisse. Raro instrumentis, etiam obtusis, opus sibi fuisse. Scindentia instrumenta horret; horrori isti felicitatem suæ praxeos adscribit. Esse tamen ubi evitare nequeas: ter ad ea recurrere noster debuit. In primo casu caput hydrocephalicum, prægrande, perforatum & forcipe eductum. In altero casu simile caput, sed paulo aliter, nempe unco obtuso per orbitam adacto, aquis exoneratum; nec enim dabatur accessus ad caput alio in loco aperiendum, ideo quod ab obstetrice, post factam versionem cætera fœtus membra, adreptis pedibus, de utero jam erant extracta. In tertio casu pedes & brachia, cum funiculo umbilicali resecto, de utero promine-

mine-

minebant. Id factum fuisse imperitae culpa obstetricis, quae absurda versione, ductis retro dorsum foetus pedibus, partum reddiderit impossibilem; frustra per 24. horas fatigata ab obstetricibus misera, tandem ad nosocomium fuit delata: causam eum partum morantem in brachio dextro identidem, quoties pedes attraheret, prolabente noster detexit; eo exstirpato, foetum adreptis pedibus facile expedivit. Instrumenta obtusa se vitare non potuisse 1mo. quoties funis umbilicalis aut justo brevior, aut collo infantis circumvolutus esset, quo in casu caput foetus post singula partus conamina sursum rapitur, 2do. in situ capitis praevii obliquo, aut, capite naturaliter quidem locato, ubi vel dolores partus penitus exstincti sunt, vel foemina ob fractas vires nixibus necessariis edendis impar. 3tio. ubi facies praevia ad ossa pubis obversa est, vel ossa ilium respicit, ut humerus alter ossibus pubis, alter ossi sacro innitatur, 4to. quando caput vel prae mole sua vel prae angustia pelveos incuneatur, 5to. quando pelvis deformis capiti transitum negat. His quinque in casibus LEVRETIANA forcipe, vecteque ROONHUYSIANO saepe matrem una cum prole morti a se ereptam fuisse. Fuisse tamen, ubi horum instrumentorum applicatio frustranea, impossibilis, aut etiam foetui matrique periculosa fuerit. Vectis ROONHUYSIANUS, non satis latus, facile a puncto suo in ossibus pubis fixo, dum apprimitur, lubrice resilit, motus urethram contundit, unde urinae incontinentia. Haec contusio vitari nequit, quando caput foetus oblique descendit, praesertim si occipite lateri alterutro ossium pubis insistat. Universim is vectis adeo tenuis difficulter manu operantis regitur, ob ejus extremitatem a foetus occipite, cui unice applicari & firmari eum oporteret, ad maxillam inferiorem potius aberrantem, ut docet in ea maxilla nata contusio. Tenui hoc instrumento operator nequaquam vires, quibus indiget, ut caput impactum expediat, exerere potest, quin integumenta capitis nimium contundat, vel ipsum cranium periculose utique deprimat: exigua enim cranii pars ei vecti subjacens tantam pressionem sustinere nequit. Hanc ob causam laminam unam ex LEVRETI forcipe sumtam vecti se substituisse, felici quidem successu: ea enim utpote latior, incurva, & perforata caput foetus firmius tenet, deorsum & extrorsum majori vi urget, urethram non comprimit. Hoc tamen incommodi habet, quod, cum & introrsum & sursum inflexa sit, minime valeat foetum juxta directionem axis pelveos deducere, unde partus retardatio. Laminam forcipis rectae pariter inutilem noster deprehendit, sic & chirurgi PEU cochlear imperforatum. Quae causa fuit, cur RECHBERGERUS novum excogitaverit instrumentum, quod vecti ROONHUYSIANO & forcipi LEVRETIANAE par esset perfectione, vitio autem neutrius peccaret. Descriptio & delineatio novi hujus instrumenti. Vectis est, per totam sui longitudinem, quemadmodum lamina forcipis LEVRETIANAE, apertus, ad evitandam urethrae contusionem: extremitates arcuatae; & latiores, ne capitis ossa deprimant: superficies externa totius

 vectis

vectis convexa, interna concava, cujus marginem in toto vectis ambitu limbus tumidulus coronat, ne facile, cum traxeris loco cedere vectis possit. Exempla tum propria tum ab aliis communicata partuum hoc instrumento feliciter expeditorum.

(De sectione frenuli linguæ in recens natis aliqua. Vide *linguæ morb.*)

OCULORUM MORBI

HIPPOCRATES in *aphorismis* agit etiam de oculorum morbis.

Ejus L. *περι οψιος*, qui utique brevissimus, totus a HIERONYMO MERCURIALI rejectus est, minime tamen inutilis. Cataracta in principio ustis venis sanatur. Palpebrarum nuper renovatam ustionem hic docet, etiam intus adurit, tum venas dorsi. In amaurosi trepanum admovet, partem cranii excidit. Reperitur in editione MACKII.

Idem in L. *περι διαιτης οξεων* (a) adversus trichiasin crudelem illam veterum transfutionem palpebræ suadet.

Idem in *Epid.* VI. (b) obstructio meatuum ab oculi majori angulo ad palatum tendentium. HALLER. Vide. *pag.* 286.

ARISTOTELES in *probl.* V. cap. 31. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 588.

HERACLIDES palpebram albo oculi connatam scalpello resecabat (c), quam ipsam administrationem negat CELSUS unquam feliciter cessisse. HALLER.

CASSIUS FELIX de pterygiis ad mare frequentioribus. HALLER. V. *pag.* 984.

DEMOSTHENES, ALEXANDRI discipulus, cujus in ophthalmicis magna fama fuit. Codicem scripti de *ophthalmicis* suum citat SIMON JANUENSIS (d). Locum ex eo de chemosi habet ORIBASIUS (e); & apud AETIUM exstat de oculorum inflatione (f); de obfuscatione; tum de glaucedine, suffusione, de eversione palpebræ, de suppuratione conjunctivæ, de ectropio, de oculorum duritie, de palpebrarum abscessu; ad carbunculos; ubi MASSILIOTA dicitur (g). Ejus remedium *viride ad lichenes* GALENUS citat (h); habet & ad veteres oculorum adfectiones ORIBASIUS (i), ejusdem Ni-

(a) Etiam hiece liber habetur inter minus certo HIPPOCRATICOS. (b) Est etiam incertus liber HIPPOCRATIS. (c) CELSUS L. VII. c. 7. (d) Male vertitur Genuensis. (e) *Synops.* L. VIII. c. 40. (f) L. VII. c. 12. &c. (g) GALEN. *compos. sec. gen.* L. V. (h) *Compos. sec. loc.* L. V. (i) *Synops.* L. III.

Nileum (k), collyrium dicenteton (l), aromaticum (m), chiacum (n), ſpediacum (o). Nileum ex roſis (p). Ita HALLER.

EUELPIDES, ocularius. Ejus baſilicon ad palpebras ſcabras omnibus præfert CELSUS (q). Ejus pyxinum ad oculos (r); liquidum collyrium (s), & phynon collyrium (t), & ſphærion (u), & *μεμιγμενον* (x), & *τρυγωδες* (y). HALLER.

MEGES fatetur palpebræ adhærentis ſeparationem nunquam ſibi ex voto ſucceſſiſſe (z). HALLER. V. *pag.* 504.

A. C. CELSUS in L. VI. morbos oculorum tractat. Multa collyria ad oculorum mala collegit. Aciem oculorum læſam per ſe ipſam ſanari, quem bonum eventum in hirundinibus herbæ tribuant. In L. VII. oculorum vitia, quæ manu curantur: cap. 7. cataractæ depoſitio. Græcorum inciſiones crudeliſſimæ cutis capitis in oculorum malis. Afrorum aduſtiones. Cap. 14. n. 8. ſi cataracta noluerit deſcendere, eam diſſipare oportet. HALLER. V. *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS. V. *pag.* 990.

Medici ocularii, quorum ætas partim ignoratur, partim definiri poteſt, conjuncti hic ſequuntur. Frequens eorum & in marmoribus memoria eſt & in libris. In magnis enim urbibus ſolent chirurgi aliis & aliis artis partibus ſolis ſe dicare. In uno MARTIALIS epigrammate dentarius medicus dicitur CASSELLIUS; & uvam curans FANNIUS; & herniarius chirurgus HERMES; denique qui oculorum pilis proſpiciat HYGINIUS, & qui ſervorum ſtigmata deleat, HEROS. SEX. POMPEIUS SEX. L. POMPEII TONSOR.

Q. CLODIUS Q. L. NIGER MEDICUS OCULARIUS legitur in teſta apud RHODIUM ad SCRIBONIUM.

T. LYRIUS TI. CÆS. AUG. SER. CELADINUS MEDICUS OCULARIUS (a).

ILLUSTRIUS TIBERII CÆS. AUG. CELADIANUS TIBERII AUG. medicus ocularius ſervus (b).

Apud FULVIUM URSINUM legitur SILICIUS MEDICUS AB OCULIS.

CN. HELVIUS CN. L. JOLA MEDICUS OCULARIUS apud eundem RHODIUM legitur.

Tum P. NUMITORIUS P. L. ASCLEPIADES VI. VIR MEDICUS OCULARIUS SIBI ET SEMPRONIÆ L. F. GALLÆI &c.

Et

(k) Ibid. (l) AETIUS L. VII. c. 111. (m) Ibid. c. 109. (n) Ex APOLLONIO AETIUS L. VII. c. 109. (o) Ibid. c. 104. (p) ORIBASIUS ad EUSTATH. L. III. (q) In L. VI. cap. 6. (r) Ibid. (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. (x) Ibid. (y) Ibid. (z) Apud CELSUM L. VII. cap. 7. (a) Apud le CLERC pag. 568. (b) GAUTER legit TIBERIUS T. I. CÆS. AUG. L.

Et P. DECIMIUS P. L. EROS MERULA MEDICUS CLINICUS CHIRURGUS OCULARIUS VI. VIR (c), cujus erogatæ in publica commoda non minimæ pecuniæ in marmore memorantur, qui idem forte GALENI EROS. EROTEM habet, qui servorum stigmata tollat, MARTIALIS.

TIBERIUS CLAUDIUS (d). TIBERIUS JULIUS CUTISONUS AUG. lib. (e).

ATIMETUS CASSII medici servus, legatus, ut certe vis vocis ipsa vult TIBERII (f). Ejusdem medicamentum exstat ocularium (g), & marmor cum inscriptione P. ATTIUS ATIMETUS AUG. MEDICUS AB OCULIS (h).

C. CAPITO SABINIANUS, cujus psoricum & chloron, & chelidon ad claritatem in sigillo apud SPONIUM. Idem fuerit CAPITO GALENI, cujus citatur medicamentum ad scabritiem palpebrarum (i).

M. JULIUS CHARITO (k), cujus est isiochryson, diasmyrnium, diarrhodon, diampsoricum.

M, JULIUS HERACLES, cujus diarrhodon & cycnarium.

M. ULPIUS HERACLES, cujus in sigillo dicitur melinum, diamysium, stratioticum, thalassa, rosa, cycnarium, alia.

In variis lapidibus a WALCHIO citatis legitur P. COLIUS P. L. PHILOGENES.

Q. COLIUS. Q. L. NICOMEDES VIR & FAUSTIN.

Q. CÆLIUS NIGER.

Q. CÆRILLIUS QUINTILIANUS, cujus sunt sigillum, & medicamenta stacte ad claritatem, crocodes, diasmyrnium, & dialepidium in sigillo.

C. DOMITIUS DEMETRIUS (l).

M. LATINIUS medicus ocularius HERMES (m).

M. JUL. SECUNDUS (n).

CN. JULIUS DIONYSIODORUS, cujus etiam sigillum exstat cum diamisy.

HERMES.

M. PEUTUCA.

SILICIUS medicus ocularius.

C. SULPITIUS HYPNUS, cujus sigillo inscriptum est cænon ad claritatem, stactum opobalsamatum, lypsiponum ad suppurationem, dialepidium ad asperitudinem.

C. STA-

(c) MERCURIAL. *var. lect.* p. 79. EROS AUGUSTÆ MEDICUS SPONIANUS. GRUTER. (d) Apud MURATORIUM. WALCH. (e) Ex GRUTERO p. DCXXXI. (f) SCRIBONIUS cap. 29. (g) Apud GALENUM *compos. sec. loc* L. IV. (h) Apud GRUTERUM p. DCXXXI. (i) a GALENO *compos. sec. loc.* L. IV. (k) Apud MAFFEIUM. (l) Ex FABRETTO. (m) GRUTER. (n) Ex MAFFEIO.

C. Statius Sabinianus, cujus sigillo inscribitur diacherale.

Q. Julius Murranus, cujus est melinum ad claritatem & stagium opobalsamatum.

Sextus Asclepiades P. Numitorii libertus. Ejus medicamentum ad oculos ex marmore (o).

C. Rutilius Euthetus (p).

Phronimus periodeutes, cujus sigillum Walchius exponit, cui inscriptum est, diapsoricum opobalsamatum ad oculorum claritatem: diasmyrnion, ad lippitudines, & euodes. In nupera editione aliam dedit hujus sigilli iconem.

C. Cintius Minius Blandus, cujus est euodes, diapsoricum opobalsamatum. Ejus dispon cleni, forte ex spongia. Ejus diasmyrnes. Ejus euodes ad aspredinem.

Magnum hic laboris compendium nobis, inquit celeberrimus Haller, fecit J. Ern. Immanuel Walchius in *sigillo medici ocularii Romani*, qui fere omnia huc pertinentia antiquitatis monumenta lapidea, & ocularìorum medicorum sigilla congessit. Jenæ 1763. 4. Ocularios idem medicos ab ocularìis separat, qui oculos pro statuis metallicos insererent. Idem in nova editione suæ dissertationis Jen. 1772. 8. multa sigilla ocularìorum adjecit.

Nempe: sigillum anonymi ex Seguierii collectione, in quo psoricum, aromaticum, melinum, crocodes.

Aliud sigillum, crocodes, galbaneus.

Aliud a Comite Caylus acceptum, *post aspredinem*, *post impetum*, *ad caliginem*, *lene* (lenimentum).

Aliud Duronii Ctesiæ chelidonium ad caliginem.

Aliud apud C. Caylus L. Sacci Menandri Thalasseros de Lac. (lachrymali).

L. Sacci Menandri chelidon. ad calig.

L. Sacci Menandri melinum de lacr.

L. Sacci Menandri diapsoric. ad sc.

Apud eundem Decimi P. Flaviani collyrium lene ad aspritudinem oculorum, & collyrium mixtum.

Apud Galenum porro legitur Stoli Britannici, celebris ocularii medici, collyrium cinnabarinum (q).

Sergius Ocularius Babylonius, cujus oculare medicamentum (r).

Gaius

(o) Ex Walchio. (p) Ex Fabreto. (q) Galen. *Compos. sec. loc.* L. IV. (r) Ibid.

Gaius Ocularius (s). Putes antiquiorem esse, si Aggripæ medicamentum misit (t). Idem est Neapolita (u), cujus sunt sphragis (x), pastillus stypticus (y), pastillus (z), ocularia medicamenta varia (a), collyrium (b); ex cornu cervi (c); phanium (d); malagma (e); asianum (f).

Zoilus ocularius (g). Ipsum medicamentum nardinum *Zoilum* vocat Aetius (h). Collyrium habet Trallianus (i).

Ephemerus ocularius (k).

Euemeri psoricum Galenus habet (l).

Pyramus.

Antigoni collyrium sphragis apud Marcellum.

Hori collyrium.

Demum Galeni ætate Justus (m) ocularius in hypopyo caput concutiebat, ut pus subsideret.

Plures supersunt medici, quorum ocularia medicamenta (Vide *pag.* 981.&c.) Galenus citat, sed non continuo celeberrimus Haller, ut ipse ait, ausus est medicis ocularis accensere.

Dioscorides in *facile parabil.* L. I. cap. 32. & 34. ad ulcera oculorum. Cap. 33. ad oculorum dolores. Cap. 37. 38. ad contusiones, & suffusiones oculorum. Cap. 39. ad prolapsum oculi. Cap. 41. & 43. ad hebetudines oculorum. Cap. 42. ad cicatrices oculorum. Cap. 45. ad pterygium. Cap. 46. ad palpebras asperas. Cap. 49. ad oculorum pruritum. Cap. 51. ad pediculos in palpebris & superciliis. Cap. 52. ad pilos palpebrarum luxuriantes. Cap. 54. ad ægilopem remedia. Cap. 55. ad grandines palpebrarum. Cap. 56. ad sugillata & livorem oculorum. Walth. V. *pag.* 996.

Severus. Ejus locus de ulceribus in oculo curandis, de carbunculis (n) palpebrarum; aspredine, sycosi & callis (o); de ægilope (p); de ulcere ad magnum angulum, quem urere jubet. Haller.

Rufus in L. *de medicamentis popularibus* aliqua habet ad ophthalmiam; sic in L. *de morbis oculorum* (q). Haller. V. *pag.* 415.

Antyllus. Curationem erosæ palpebræ ex Antyllo Aetius habet, quæ duabus fit incisionibus (r). De morbo palpebræ superioris: de ungula excisa nihil relinqui debere: cataractæ depositio; nominat aliquos, qui sub pupillam operati cataractam extraxerint: apostema sacci lacrumalis non

(s) Ibid. (t) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (u) Ibid. L. IV. (x) Ibid. (y) Ibid. L. V. (z) Ibid. (a) Idem *compos. sec. loc.* L. IV. (b) Actuarius *meth. med.* L. VI. cap. 5. (c) Galenus *compos. sec. loc.* L. IV. (d) Ibid. (e) Idem *compos. sec. gen.* L. VII. (f) Ibid. L. VI. (g) Scribonius L. III. (h) L. VII. cap. 114. (i) L. II. cap. 5. (k) Scribonius L. IV. (l) *compos. sec. loc.* L. IV. (m) Galenus *meth. med.* L. XIV. cap. 19. (n) Apud Aetium L. VII. cap. 15. (o) Ibid. cap. 30. (p) Ibid. cap. 83. (q) Apud Rhazeum. (r) L. VII.

non ſparſum neque ad nares neque ad oculum: in trichiaſi palpebræ tranſuuntur (s). HALLER. V. *pag.* 406.

PHILUMENUS agit de oculorum obſcuritate (t). HALLER. V. *pag.* 1090.

PAPIAS, medicus, ut trichiaſin curaverit (u). HALLER.

ALEXANDER APHRODISEUS, (quem HALLERUS in ſua *Bibl. Med. pract.* ante GALENUM, in *Bibl. chir.* vero poſt eundem ponit). Cur ulcera pupillæ cicatrice clauſa alba ſint. Ophthalmiam contagioſam eſſe. HALLER. V. *pag.* 416.

GALENUS. Ejus L. *de morbis oculorum*, cujus eſt codex in B. R. P. n. 2275.

Idem *de compoſit. medicam. ſec loc.* in L. IV. Medicamenta ocularia. Morbi oculi & palpebrarum per ſingulos. HALLER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de loc. affect.* L. IV. cap. 8. de nyctalopia. Cap. 13. de oculorum taraxi. Cap. 14. de inflammatione oculorum. Cap. 15. ad fluxionem oculorum. Cap. 33. ad ægilopem cap. 49. 50. ad oculorum ſugillationem.

Idem in *ſynopſis* L. VIII. cap. 24. albuginem oculorum celeriter ſanat nitrum cum oleo lævigatum & inunctum. Cap. 38. de inflammatione oculorum. Cap. 39. de dolore oculorum. Cap. 43. de carbunculo oculi. Cap. 45. de phthiſi oculorum. Cap. 46. de nyctalopia. Cap. 47. de glaucomate. Cap. 51. ad contuſionem oculorum. Cap. 54. de encanthide. WALTHER. V. *pag.* 264.

AETIUS in L. VII. plurima medicamenta ad oculorum mala, fere ex GALENO. Cap. 32. habet etiam HORI collyrium. Cap. 43. multa SEVERI ocularia. Cap. 86. ad ægilopem. Cap. 87. ad aſpredinem. Cap. 90. crudeles illas veterum operationes, ut periſcyphiſum, ſ. cranii excoriationem. HALLER. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. II. oculorum morbos percurrit, cum infinitis collyriis. HALLER. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 22. agit de oculorum nonnullis morbis. Veteres ſuffuſionem cum glaucomate conjunxiſſe; nuper diſtingui utramque, quod glaucoma inſanabilis ſit lentis cryſtallinæ morbus; ſuffuſio humor effuſus inter eam lentem & inter corneam tunicam. In L. VI. adverſus ophthalmiam os ipſum in vertice exurebat. De tranſuenda palpebra ſuperiori adverſus duplicatam ciliorum ſeriem, quam curationem ait ſecuram eſſe, cum CELSUS rejeciſſet: de alia ejus mali curatione; de medico, qui ſolo medicamento eſcharotico utebatur. Pterygii reſectio, accurate. Negat adminiſtratione chirurgica ſtaphylomatis viſus uſum reddi. In fiſtula la-

(s) Apud PAULUM L. VII. cap. 17. (t) Apud AETIUM L. II. cap. 123. (u) GALENUS *compoſ. ſec. loc.* L. IV.

crumali esse, qui terebra viam in nares aperuerint: sufficere vero adurere, ut squama decidat. Ustio palpebræ: solere suo ævo id fieri caustlcis. De suffusione & depositione cataractæ, fere ut ad initium usque hujus seculi factum est. HALLER. V. *pag.* 293.

LORORACOS agit de morbis oculorum (x). HALLER.

LATHYRION de cataractæ depositione (y). HALLER.

SYMON vel SYMEON docet, quando cataracta apta sit deponi (z). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *meth. med.* L. II. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 358.

AARON, Arabs, de curatione trichiaseos (a). HALLER.

JOHANNES filius MESUE, senior. V. *pag.* 1010.

JOHANNITIUS, veriori nomine HONAIN, cum illo nomine citatus a RHAZEO, & cum altero corrupto in ONON (b). Ex eo viro catalogum (c) morborum oculi RHAZEUS habet, ex ejusdem libro *memoriæ & ex l. oculorum.* Habet & locum de cataracta, alium de cancro oculorum (d). HALLER.

ALKINDUS, EL KHINDI, cujus habemus aliqua a RHAZEO citata; de curata nyctalopia; strabismum corrigebat panno nigro in latere altero suspenso. HALLER.

JOHANNES SERAPIONIS filius, in L. III. agit de oculorum morbis. HALLER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. II. agit de oculorum morbis. Quando pustulas palpebrarum fricare necesse fuit, monet eas non debere claudi, nisi plumaceolo interposito. Eodem modo ubique mitiora solet curationum artificia præferre. Venam frontalem & angularem in multis oculorum morbis utiliter incidi, suo experimento. Plumbea medicamenta ad oculorum dolores commendat, balneum, purgantia, deinde *scief* album, cum endiviæ succo. Oculos siccos cum venis inflammatis curavit vino pene puro, & balneo, fatetur tamen periculosam esse medicationem. Ut viderit in nosodochio a medico pterygium excidi; nihil ejus debere reliquum fieri. In pruritu oculorum collyria fellea convenire. Ipsa unguis excisio, quem hamulo elevat, tunc exiguis forficibus resecat, & instrumento, quod ob styli barbariem non intelligas; adversus diuturnam scabiem hirudines palpebris admovet. Fistulæ lacrumalis curatio. Findit, & in parte ima perforat ad nares, & ustionem imperat, etiam repetitam. Posse etiam perforando absque cauterio (*coctura*) curari, docetque, ut perforetur. Fistulam, deligato per triduum oculo, deinde fricato, sanavit. Resudatio, f. lacrumarum non resorptarum super oculum effusio. Chirurgos in nosodochio palpebram inversam curasse, refe-

(x) Apud RHAZEUM L. II. (y) Ibid. (z) Ibid. L. XV. (a) Ibid. L. X. cap. I. (b) Ejus liber *de dentium morbis.* (c) *Cont.* L. I. cap. 2. (d) Ibid.

resecta parte cartilaginis, tunc trajectis filis, extensa in rectum palpebra. Ipse excogitavit ferramentum flexum, quo radices ciliorum vitiosorum exurebat. Tabulis etiam duabus vidit palpebram comprehendi & tantum resecari, quantum nimis ciliis exuberat, deinde palpebram transui duobus vel tribus punctis.

Idem in L. IX. *ad* ALMANSOREM agit etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. agit de morbis oculorum. In *theoriæ* L. IX. etiam oculorum vitia percurrit. HALLER. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 3. tract. 1. cap. 1. &c. agit de oculorum morbis. Nonnullos ait difrumpere inferiorem partem corneæ, & extrahere aquam (cataractam) per eam tunicam, quam administrationem ipse non probat, nuper a DAVIELIO restitutam. HALLER. V. *pag.* 267.

JOHANNES MESVE, junior, in fragmento operis, cujus pars major interiit, & quo omnes corporis humani morbi a capite ad calcem debebant contineri, sed in morbis pectoris abrumpitur hoc opus, & reliquæ partes perierunt, noster in re medicamentaria fere potissimum versatur: fistulam tamen lacrumalem se perforato osse sanasse, sibi testis est, etsi id rarum sit, & foramen carne subnascente fere obturetur. Prodiit cum aliis MESVES junioris, DAMASCENI *operibus* VENET. 1602. fol. & alias. HALLER.

AVENZOAR etiam de fistula lacrumali agit, quam sola compressione, absque incisione sanat. HALLER. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. ancyloblepharon minus diffidens cultro solvit. Venas in oculo tumidas elevat & resecat. Cataractæ depositionem vel unica punctione molitur, vel duabus, & duobus instrumentis; post operationem dabat hypnoticum. Esse, qui ex Alnyrach (forte Alkahirah fecunda cæcorum nutrice) veniant, qui corneam tunicam perforent, atque aquam (lentem crystallinam) exsugant, quam administrationem negat se vidisse aut legisse.

Idem in L. *theoriæ* &c. pag. XCVIII. b. incipientem cataractam se vidisse medicamento curatam, quod mel receperit; pag. XLVII. aquam (cataractam) depressam adscendere: alcanninam nunquam, quæ crassiorum sit partium. HALLER. V. *pag.* 267.

ALBUCASEMI L. *de curandis oculorum morbis* Hebraice vertit NATHAN MENTHÆUS apud HOTTINGERUM. HALLER (e).

(e) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 407.

MAIMONIDES habet etiam morbos oculorum. HALLER. V. *pag.* 267.

ISSA BEN ALI al CABHALI, ocularius, incerti ævi auctor eſt, non continuo filius HALY ABBASSIDÆ dicendus. Citat JOHANNITIUM filium SERAPIONIS. Sæpe a GUIDONE citatur. Titulum fecerat: TADHKERAT ALKAHHALIN, ſ. *de oculis*, continet eorum organorum mala atque curationes. Nihil habet proprii. In fiſtula lacrumali ut reliqui Arabes urit. Plurimus tamen eſt in medicamentis, & integram recenſet materiam medicam. Prodiit VENETIIS 1499. fol. 1500. fol. cum ALBUCASI, & a. 1506. fol. cum GUIDONE. In editis vocant JESU filium HALI.

Codex M. S. eſt in Bibl. Regia HERBELOT p. 649. & in B. R. P. n. 7131. Latinus.

An idem *Iſa Ala Eddin*, cujus experimenta ad oculorum vitia M. S. ſunt inter libros NARCISSI Dublin. n. 1836.

CANA MUSALI de BALDACH una cum ESU. f. (f) ALI prodiit a. 1499. fol. 1506. fol. Plurimum ſe laborem poſuiſſe in *translatando de* libris *Chaldæorum* & *Hebræorum medicorum*, & CABASSI de INDIA, eorumque flores ſe collegiſſe, inque hunc contuliſſe librum. Antiquiorem fuiſſe putes, certe ſe coram admiralio KALIFÆ BAGDADI ſtetiſſe dicit, quorum Kalifarum imperium vergente ſeculo XIII. everſum eſt. Citat ALMANSOREM, JOHANNEM DAMASCENUM. Ipſe artem exercuit, & in utroque oculo cataractam depoſuit. Subnatas convulſiones caſtoreo compeſcuit. Multus eſt in medicamentis, habet tamen & chirurgicas adminiſtrationes. Sæpe citatur a GUIDONE. Ita HALLER.

ALCOATIM, ſæpe a GUIDONE citatus, videtur ocularius fuiſſe. Quinquaginta oculorum morbos deſcripſit (g). HALLER.

Anonymi tractatus *de oculorum morbis*, cum collyriorum formis & medicamentis, quæ res chirurgica ſolet adhibere. Aliqua etiam chirurgica inſtrumenta ruditer delineantur. Eſt in Bibl. CASIRI n. 871. HALLER.

CONSTANTINUS *de morborum cognitione* &c. etiam oculorum morbos habet.

Idem in L. *Chirurgiæ* etiam crudeles PAULI inciſiones ad oculorum mala repetit. HALLER. V. *pag.* 268.

EROS in L. *de paſſionibus* &c. agit etiam de nonnullis oculorum malis. HALLER. V. *pag.* 418.

GEN-

(f) ABULFARAI pag. 605 (g) ARGELATA pag. 97.

GENTILIS de FULGINEO in *conſiliorum med. conſ.* 5. 6. de ophthalmia. *Conſ.* 7. ad nyctalopiam. WALTHER. V. *pag.* 418.

GUIL. de SALICETO in *Chirurgia* &c. veſicantia medicamenta in ophthalmia laudat. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 1. de oculorum morbis. WALTH. In fiſtulæ lacrumalis curatione ferrum ignitum erodentibus medicamentis præfert. HALLER.

Idem in *Chirurgiæ parvæ* cap. 15. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARD. GORDON in *Medicina* &c. habet etiam morbos oculorum. HALLER. V. *pag.* 270.

ARNALD. de VILLANOVA in *breviarii* L. I. cap. 25. de lippitudine. Cap. 26. de lachrymis oculorum. Cap. 27. de ſugillatione oculorum. Cap. 30. de albula, panno & maculis oculorum. Cap. 32. de fiſtula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 256.

NIC. BERTRUCCIUS in *meth. cognoſc.* L. I. agit de nonnullis oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 371.

GUIL. de VARIGNANA in *ſecretorum* &c. tract. 3. cap. 1. &c. agit de palpebrarum pilis, de hordeolo, de aſperitatibus palpebrarum, de livore oculorum a percuſſione, de nyctalopia, de dolore oculorum, de cura ulcerum oculi, de albugine, de fiſtula lachrymali. WALTHER. V. *pag.* 371.

JOH. de GADDESDEN in *roſa Anglica* &c. oculorum etiam mala habet. Adparet neminem eo ævo medicorum & chirurgorum cataractam ſciviſſe deponere, quare noſter non male monet, utile eſſe, ut in cane quis ſe exerceat. HALLER. V. *pag.* 2.

GUY de CHAULIAC vulgo GUIDO de CAULIACO in *Chirurgiæ magnæ* tract. 3. doctr. 1. cap. 2. de vulneribus oculorum; de illapſis in oculos. In tract. 4. doctr. 2. cap. 2. de fiſtula lachrymali (fiſtulam lachrymalem cum perforatione ad nares ſe non vidiſſe ſanari. HALLER.); de oculorum ulcere. In tract. 6. doctr. 2. cap. 2. de ſtrabiſmo, epiphora, morbis corneæ & maculis, prolapſu oculi, relaxatione palpebrarum, ungue, grandine, encanthide, hordeolo, & pilis inverſis. WALTH. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *philonio* fuſe agit de oculorum morbis. Medicos honoris ſui ſtudioſos cataractæ depoſitionem non adgredi, & junioribus circumforaneis relinquere. Eam tamen deſcribit adminiſtrationem, & non ſine ſuperſtitione. HALLER. V. *pag.* 299.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practica* &c. Parte I. cap. 15. &c. agit de ophthalmia, ulcere oculorum; de his, quæ ingrediuntur oculum; de albugi-

bugine, ungue, macula rubra, debilitate visus, nyctalopia, & fistula lachrymali.

Idem in *consiliorum secundum vias* &c. *conf.* 19. pro ungue oculi. *Conf.* 20. in obscuritate visus. WALTH. V. *pag.* 372.

BARTH. de MONTAGNANA in *consiliorum* &c. *conf.* 6. de fistula lachrymali. *Conf.* 62. de palpebra inversa. *Conf.* 63. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERIUS in *operis medici* in addition. Cap. 1. agit de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. CERMISONUS in *consilior. med. conf.* 9. 10. contra visus debilitatem ex panno. *Conf.* 13. contra pruritum oculi. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 2. rubr. 2. de ophthalmia. Rubr. 4. de ungue. Rubr. 5. de sebel, s. panno. Rubr. 4. de prolapsu oculi. Rubr. 10. de fistula lachrymali. Rubr. 11. de inordinato lachrymarum fluxu. Rubr. 13. de ulceribus corneæ. Rubr. 15. de albugine. Rubr. 17. de pupillæ dilatatione. Rubr. 20. de atrophia oculorum. Rubr. 22. de difficultate claudendi palpebras. Rubr. 30. de debilitate visus. Rubr. 31. de nyctalopia. Rubr. 36. de gutta serena. WALTH. V. *pag.* 373.

* JOH. BAVERIUS de BAVERIIS in *consiliorum* &c. *conf.* 62. de ungue quasi totum oculum comprehendente. *Conf.* 76. de fistula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 3.

BENEDICTUS GRAPHEUS. Ejus *de oculorum affectibus.* VENET. 1497. fol. HALLER.

GEORGIUS VALLA, literator & medicus, Placentinus. Ejus sunt *universæ Medicinæ, ex Græcis potissimum, contractæ, libri* VIII., qui efficiunt *libros* 24. *ad* 30. *operis expetendorum & fugiendorum.* VENET. apud ALDUM 1501. fol. quæ splendida est editio. Collectio est ex Græcis, etiam ad verbum exscripta. In L. XXVIII. mala oculorum & remedia.

Ejus *de natura oculorum. Aristotelis problemata eo pertinentia.* ARGENT. 1529. 8. Perinde semper ex veteribus collectio. HALLER (h).

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. ophthalmias, cataractas & oculorum morbos habet. Albuginem saccharo cando sanavit. HALLER. V. *pag.* 420.

* ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* &c. cap. 74. Puellæ, cui a vulnere aqueus oculi humor effluxerat, is humor sponte reparatus est. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH.

(h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 488.

JOH. de VIGO in *practica* &c. pag. CLII. b. cataractæ depositionem describit, ut viderit ab expertis exerceri. HALLER. V. *pag.* 270.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. cap. 13. de nyctalopia. Cap. 19. de ulceribus oculorum. Cap. 20. de his, quæ in oculos illabuntur. Cap. 21. de albugine. Cap. 24. de ungue. Cap. 25. de sugillatione oculorum. Cap. 26. de nimio lachrymarum fluxu. Cap. 28. de debilitate visus. Cap. 29. de inversione palpebrarum, phalangosi, & trichiasi. Cap. 33. de fistula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. II. agit de ophthalmia, egilope, grandine, epiphora, prolapsu oculi, carcinomate & ulceribus oculi, tracheomate & scabie palpebrarum, hypopio, ectropio, encanthide, lachrymationibus, mydriasi, nyctalopia, glaucomate, grandine, madarosi & mylphosi, phthiriasi, trichiasi, WALTH. V. *pag.* 300.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis medicinæ practicæ* &c. *de curat. morbor. particul.* cap. 15. &c. de ophthalmia, ulceribus oculorum, de his, quæ in oculos cadunt, de albugine, de conversis palpebrarum pilis, de panno, lachrymis involuntariis, nyctalopia, fistula lachrymali, strabismo & prolapsu oculi. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *arte medica* &c. agit etiam de nonnullis oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis medicæ* L. I. cap. 9. &c. agit de ophthalmia, ungue, albugine, vulneribus & prolapsu oculi, fistula lachrymali, effluxu lachrymarum. WALTH. V. *pag.* 374.

PETRUS de BAYRO *de medendis* &c. L. III. cap. 1. &c. fuse de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 374.

LEONHARD. FUCHS. Ejus *tabula oculorum morbos comprehendens.* TUBING. 1538. fol. HALLER (i).

JOH. MANARDUS in *epistolarum* &c. L. XIV. *epist.* 4. de epiphora. L. XV. *epist.* 2. de nyctalopia. In L. XX. *epist.* 1. de lachrymarum effluxu. WALTH. V. *pag.* 421.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 16. 17. &c. de variis oculorum malis. WALTH. V. *pag.* 375.

Magister ZACHARIAS, cujus ætas ignoratur. Ejus scripta *de passionibus oculorum* sunt in Bibl. SLOAN. n. 8970.

BONA-

(i) Ibid. pag. 523.

BONAMICI GRAFTON *ars probatissima de ægritudinibus oculorum* est in Bibl. BODL. n. 2063. nonne idem fuerit GREPHEUS (*pag.* 1256.). HALLER.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum, herniis, tinea, & antiquis ulceribus* Germanice ARGENTOR. 1538. 4. HALLER.

Ein neues Büchlein von Kenntniss der Krankheiten der Augen. STRASBURG 1538. HALLER.

Anonymi tract. *de morbis oculorum* est in Bibl. R. Par. n. 6888. HALLER.

JOHANNES GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de vitiis oculorum. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. caput etiam de cataracta habet. HALLER. V. *pag.* 421.

SEBAST. AUSTRIUS *de infantum, s. puerorum morbis* morb. 15. de glaucedine oculi. WALTH. V. *pag.* 421.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 5. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS. V. *pag.* 590.

GUALTHER HERMANN RYFF. Ejus *nützlicher Bericht wie man die Augen und das Gesicht scherfen, und gesund erhalten soll.* WÜRZBURG 1548. 4. HALLER. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 3. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. cap. 25. &c. agit de ophthalmia, de lachrymarum ex oculis emanantium curatione, de fistula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 422.

JUL. ALEXANDRINUS in *salubrii, s. de sanitate tuenda* L. XXVII. cap. 12. de strabismo. WALTH. V. *pag.* 642.

AMBROSIUS PARÆUS in collectione *operum* L. IX. setaceum ad oculi mala laudat, cum viderit manifesto acutius ægrum vidisse, quando pus fluebat, & pene cæcum fuisse, quando subsistebat. In L. XVI. agit de ophthalmia, oculi prolapsu, ungue, ægilope. Fistulam lachrymalem urit. Acum habet ad cataractam planiusculam scindentem. HALLER. V. *pag.* 301.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. consil. cons.* 4. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 789.

AMATUS LUSITANUS in *curat. med. centuria* IV. Carbunculus palpebræ inferioris, gangrænam minitans, ferro curatus & refectus, ut tota pene palpebra inferior periret. HALLER. V. *pag.* 314.

CASPAR

CASPAR PEUCER in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 5. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 423.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* L. III. cap. 1. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANTON. ab ALTOMARI in *artis medendi* &c. cap. 20. &c. aliqua oculorum vitia percurrit. WALTH. V. *pag.* 376.

FRANCISCUS VALERIOLA. V. *pag.* 629.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. agit etiam de cataracta; queritur depositam sibi sæpe adscendisse. Ungulæ exstirpatio. In fistula lacrumali præfert usum medicamentorum escharoticorum. Alii oculorum morbi. HALLER. V. *pag.* 801.

J. B. MONTANUS in *consultat med. cons.* 26. de ulceribus oculorum. *Cons.* 34. de ægilope. *Cons.* 73. 74. 77. de ophthalmia. *Cons.* 81. de lachrimis involuntariis. WALTH. V. *pag.* 424.

REINERUS SOLENANDER in *consiliis* &c. etiam de ungue oculi. HALLER. V. *pag.* 383.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. L. III. cap. 16. de oculorum vulneribus. Cap. 19. de oculorum ulcere. Cap. 20. de fistula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de ulceribus* cap. 3. 4. de ulceribus oculorum. Cap. 6. de fistula lachrymali. WALTH. V. *ulcera.*

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. aliqua habet de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. I. agit de pterygio, ulcere oculi, albugine, sugillatione, nyctalopia, oculi prolapsu, epiphora, ægilope. WALTH. V. 377.

JAC. DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. CLAUDIUM CHARPENTIER ocularium Regium ad oculi fluxiones cucurbitula uti, quam chirurgus fugendo adtrahat. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. ustiones in cranio ad antiquas ophthalmias felices. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in *variar. lection.* de venarum temporalium ustione ad oculorum mala. HALLER. V. *pag.* 851.

Ejus *prælectiones de oculorum morbis* &c. V. *pag.* 377.

VOLCHER COITER in *observationibus* &c. vulnera corneæ tunicæ cum jactura humorum utique sanati. HALLER. V. *pag.* 10.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* &c. L. V. agit etiam de cataracta. HALLER. V. *pag.* 10.

NIC. le GRAND & NIC. LAMBERT *non E. suffusionum omnium eadem curatio.* PARIS 1574. 4. HALLER.

HORAT. AUGENIUS in *epistolarum medic.* T. III. L. XI. *epist.* 42. de pterygio & ungue oculi. WALTH. V. *pag.* 427.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. III. cap. 1. &c. agit de oculorum morbis.

Idem in *commentar. de compos. medicament.* L. IV. cap. 8. medicamenta ad morbos oculorum. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINIC. LEONUS in *artis medendi* &c. Sect I. L. IV. morbos oculorum tractat. WALTH. V. *pag.* 378.

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica* &c. L. III. cap. 20. de strabismo. WALTH. V. *pag.* 1101.

JOH. RIOLAN in *particul. med. meth.* sect. 1. tract. 2. de morbis oculorum. WALTH. V. *pag.* 378.

CASPAR WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 14. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 428.

NICOLAUS PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. I. aliqua interponit de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 379.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medica* &c. pag. 61. ad nebulas oculorum. WALTH. V. *pag.* 379.

MICHAEL SCHENK. Ejus *de ophthalmia.* HEIDELBERG 1582. 4. HALLER.

GEORGIUS BARTISCH, chirurgus ocularius & herniotomus Dresdensis ex pago Königsbruk. Ejus οφθαλμοδουλεια, *oder Augendienst oder Bericht von Ursachen aller Schäden, Gebrechen, Mangel der Augen.* DRESDEN 1583. fol. NÜRIMBERG & SULZBACH 1686. 4. Longo usu exercitatus homo; superstitiosus idem, qui gravem oculorum inflammationem pro morbo magico habeat. Instrumentum invenit, quo palpebras nimis productas conprehendebat & abscindebat, a VERDUYNIO & RUYSCHIO correctum, quod ipsum fuit litis causa RUYSCHIUM inter & RAVIUM agitatæ. Plurima instrumenta depicta dat, morborumque oculi numerosas, novo instituto, icones dedit. In cataracta deponenda tritam viam sequitur: acu subit ad duorum, ubi plurimum, dorsorum cultri distantiam a cornea tunica. Exemplum habet subito natæ cataractæ. In medicamentaria re potius nimius est, & testimonia, non satis cordata consilia secutus, longo ordine excudi fecit.

Latinæ versionis codex M. S. erat inter codices FRANCISCI BERNARD Bibl. Brit. n. 3680.

Idem edidit etiam *testimonia wie er mit innerlichen und äusserlichen kuren vielen menschen gerathen* a. 1599. 4. HALLER.

JOH. MARQUARD in *practicæ theoricæ* &c. L. I. cap. 16. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 379.

HIR-

HIERONYM. KLEIN. Ejus *de præcipuis adnatæ adfectibus*. BASIL. 1583. 4. HALLER.

JOH. HEURNIUS. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILLEMEAU. Ejus *traité des maladies de l'œil* primum prodiit PARIS. 1585. 8. Germanice vertente MARTINO SCHURIG, DRESD. 1706. 8. 1710. 8. Belgice a JOHANNE VERBRUGGE versum AMSTERDAM 1678. Non utilissimum opusculum, etsi 113. morbos oculi distinguit. Veteres ubique sequitur, & in re versatur medicamentaria. Editor VERBRUGGE aliquas non malas adnotationes adspersit, ut de animalculis conjunctivam tunicam adrodentibus. HALLER. V. *pag.* 11.

JOH. CRATO in *perioche methodica* &c. pag. 369. de oculorum affectibus. Idem in *consiliorum* &c. L. V. *consf.* 5. in dolore oculorum. *Consf.* 60. 61. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *consf.* 18. de ophthalmia. In T. II. *consf.* 13. de fistula lachrymali. *Consf.* 55. de gravi ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 4. de vitiis oculorum. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS. In ejus *observationum* &c. Liber XI. est de oculorum malis datus a. 1591. Ophthalmia varia. Lacrumæ sanguineæ in vetula diuturnæ refrigerantibus & adstringentibus repressæ. Oculi eminentes & humore pleni vino euphrasiato sanati. Presbyopia pro morbo curata: myopiæ vitra concava obponit, forte medicorum primus. Visus duplex duobus oculis utenti, simplex si unico. Corneæ membranæ ruptura, & staphyloma non sanatum: ita neque aliud; suffusionis aliqua exempla: eam noster tentabat medicamentis adgredi. Ectropii sanationes, nonnullis unguentis perfectæ. HALLER. V. *pag.* 381.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani turpitudinibus* &c. L. III. cap. 15. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 644.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 20. &c. de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *meth. pract. med.* L. I. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 19. de affectibus oculorum. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. bis cultro cataractam deposuit, & sensit, vitium pone uveam poni: & denique tota administratione porro abstinuit, quod intelligeret, fieri non posse, quin acus crystallinam lentem perforaret. In fistula lacrumali aut ferro radit, aut urit. Lagophthalmum emplastris glutinantibus sanat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIEL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* I. *obſ.* 1. ficus cancroſus oculi exſtirpatus. Oculus a ſagitta perforatus, ſed humor aqueus, & ipſe demum viſus reſtitutus. In *cent.* II. *obſ.* 13. quomodo arena, aliaque corpora ex oculis extrahenda. In *cent.* III. *obſ.* 23. de nubeculæ curatione. In *cent.* IV. *obſ.* 14. ophthalmiæ curatio. *Obſ.* 17. ſcoria ferri adnatæ infixa. *Obſ.* 18. ulcera oculi. Ita WALTHER. In *cent.* V. cataracta ex vulnere & impacta oculo feſtuca ſubito orta. Venæ frontis ſectione levata gravis ophthalmia. Uxor HILDANI micam ferri corneæ impactam magnete evocavit. In *cent.* VI. prolapſus oculi & exciſio, & contra GEORGII BARTISCH inſtrumentum. Coalitus palpebræ ſuperioris cum oculo, quem CELSI tempore nemo ſanaverat, curatus ſpecillo & filo, quo palpebræ diſtenduntur pondere appenſo firmatis.

Idem in tribus voluminibus, in quibus multum eſt ineditorum &c. de palpebra ab adamantis cuſpide fiſſa ægre, ſed tamen curata, canali æneo naſo impoſito, cui adfixa fila palpebras unientia, emplaſtro admoto glutinata. HALLER. V. *pag.* 274.

CHRISTOPH. STYMMEL. Ejus *de ophthalmia.* BASIL. 1593. 4. HALLER (k).

NIC. ABR. FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. III. cap. 1. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 14.

JOH. COSTÆUS *de igneis* &c. palpebrarum craſſitiem melius igne tolli, quam ferro. Amauroſin ſanatam tegula in caput illapſa. HALLER. V. *pag.* 591.

Univerſæ Medicinæ ſynopſis oculique paſſionum enumeratio. VICENTIÆ 1595. fol. HALLER.

DURANTES SCACCHIUS in *ſubſidii Medicinæ* &c. L. I. agit de oculorum morbis. Inſtrumentum lunatum ad palpebras relaxatas urendas. Aquam mirabilem triplicem adjuncto pretio & auri & balſami ad oculorum vitia deſcribit. Acus cataractæ deponendæ deſtinata, & ipſa depoſitio: ipſe autem depoſuiſſe videtur. Unguis ut tollatur deglubendo penna anſerina, aut crine; linctum etiam laudat. Staphyloma vinculo intercipit, & ſecat. Fiſtulam igne etiam adgreditur, oculo proprio cochleari defenſo. HALLER. V. *pag.* 15.

ANDREAS LAURENTIUS, archiater Regius, Cancellarius Monſpelienſis, DURETI diſcipulus. Ejus *diſcours de la conſervation de la vue, des maladies melancholiques, des catarrhes, de la vieilleſſe.* PARIS 1597. 12. (l) 1600. 8. 1692. 8. Italice FR. GIO GERMANO vertit NAPOLI 1666. 4. De cataracta agit, cujus ſedem in utraque oculi camera ponit. HALLER.

THOM.

(k) Ibid. pag. 311. (l) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 275.

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* &c. L. II. de cataracta. In L. III. de ungue agit. HALLER. V. *pag.* 591.

FRANC. RANCHIN in *opusculis medicis* &c. in *gerocomio* agit etiam de suffusione. HALLER. V. *pag.* 315.

ALEXAND. MASSARIA in *practica medica* L. I. agit etiam de suffusione; recte monet, in suffusione ophthalmica medicamenta non prodesse, & laudat cauteria. HALLER. V. *pag.* 384.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* sect. 2. cap. 4. de excrescentiarum in palpebris ablatione. Cap. 5. de ægilope. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *speculo artis medicæ* &c. agit etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *pag.* 384.

THEODORUS GRAMMÆUS. V. *pag.* 385.

FELIX PLATERUS in tr. *de functionibus læsis* cap. 7. de strabismo, nyctalopia, pterygio.

Idem in tr. *de doloribus* cap. 4. de oculorum morbis.

Idem in *observationum* &c. L. II. pag. 356. de ægilope, & fistula lachrymali. WALTH. V. *pag.* 385.

Idem in *praxis med.* L. I. tit. de visus læsione. HEISTER. V. *pag.* 322.

CLAUD. DEODATUS in *panthei* &c. L. III. cap. 21. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 385.

SEBAST. MÖLLER. Ejus *de suffusione.* FRANCOF. 1603. 4. HALLER.

FRANCISCUS PLAZZONUS. Apud RHODIUM reperitur in *observat.* n. 82. ejus curatio oculi, cujus humor aqueus restitutus est. HALLER. V. *vulnera.*

CASP. HOFMANUS in *instit. med.* L. III. cap. 114. de pterygio. WALTH. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 1. cap. 1. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 386.

LÆLIUS a FONTE in *consultat. med. cons.* 50. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 434.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 20. &c. de pterygio, oculorum obfuscatione, ægilope &c. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *experimentirbuch* &c. cap 81. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 352.

CHRISTOPH. GUARINONI in *consil. med. cons* 25. ad fistulam lachrymalem incipientem. *Cons.* 406. de puero ægilope affecto. WALTH. V. *pag.* 436.

JEAN GIRAULT in *quelques traitez* &c. ut in fistula lacrumali ignis admoveatur, ferramento in fine latiori. HALLER. V. *pag.* 303.

SE-

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. I. cap. 10. de hordeolo. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneis* &c. Enormis encanthis. Rustici per nares videntis historia pene incredibilis. Cæcitas a lente crystallina glauca (anno 1578.) HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS. Ejus disp. *de ophthalmia.* WITTEBERG 1608. 4.

Idem in *Medicinæ practicæ* &c. L. V. agit etiam de oculorum vitiis. HALLER. V. *pag.* 17.

WOLFG. OSWALD GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* II. *cur.* 41. 61. 81. ophthalmia. In *cent.* III. *cur.* 100. imbecillitas videndi. In *cent.* IV. *cur.* 3. nyctalopia. *Cur.* 10. caligo oculi. *Cur.* 37. 38. ophthalmia. *Cur.* 39. conglutinatio palpebrarum. WALTHER. V. *pag.* 352.

GREGOR. HORST in *observationum* L. II. *obs.* 16. 31. 32. de ophthalmia. *Obs.* 34. de nyctalopia. *Obs.* 39. de nubecula oculi. In L. IX. *obs.* 7. vulnus oculi & gutta serena. *Obs.* 11. ecchymomata rara oculorum. WALTH.

Idem in *centuria problematum* &c. agit de setaceo & cauterio in ophthalmia, & setaceum præfert. De sanguinis columbarum ad oculorum mala utilitate; de suffusione per vomitum curanda. HALLER. V. *pag.* 276.

JOH. GELLIUS. Ejus *συζήτησις medica de internis oculorum affectibus.* BASIL. 1613. 4. HALLER.

LUD. SEPTALIUS in *animadversionum* &c. L. III. p. 142. de epiphora. WALTH. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. I. cap. 30. de hydatide palpebrarum. Cap. 31. de anchilope. In L. II. cap. 26. ad guttam serenam. Cap. 29. de oculorum vulnere. In L. III. cap. 33. 34. de oculorum ulceribus. Cap. 38. de cicatrice tunicæ corneæ. Cap. 39. de ægilope. WALTHER. V. *ulcera.*

PETR. POTERIUS in *insignium curationum* &c. *centuria* III. etiam ophthalmias. HALLER. V. *pag.* 387.

THEOD. COLLADO in *adversariis* &c. cap. 34. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 353.

J. PHIL. BRENDEL in *consil. med. cons.* 33. ad oculorum rubedinem. *Cons.* 34. in ophthalmia. *Cons.* 35. in lippitudine. *Cons.* 49. in oculorum rubedine. *Cons.* 51. in ægilope. *Cons.* 53. in lippitudine. WALTH. V. *pag.* 387.

JACO-

JACOBUS SCHALLING, Winshemius. Ejus *disp. hermetico-Galenica de natura oculorum, censuræ ordinis Rosatæ crucis oblata.* Germanice & Latine ERFURT 1615. fol. Absurdus liber, ut ex ipso titulo adgnoscas. Multa habet inaudita, ut hamulos nervi optici. Multa ad magiam refert. Cæterum in medicamentis se continet, quorum ubertatem recenset. HALLER.

J. CLEMENS CUNO. Ejus disp. *de ophthalmia.* BASIL. 1615. 4. HALLER (m).

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 18. de oculi albugine. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 36. de grandine. Cap. 37. de hordeolo. Cap. 38. de ægilope. In L. II. cap. 26. de oculorum vulnere. In L. III. cap. 15. de oculi ulceribus. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. II. L. II. sect. 1. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 30. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 3. cap. 16. de oculi vulneribus. Tract. 8. cap. 4. de oculum artificialem reponendi modo. Tract. 10. cap. 4. de ungue; de pediculis superciliorum. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *praxis medicæ* &c. L. II. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 388.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 8. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 389.

MATTH. LUD. GLANDORP in *speculo* &c. de palpebra futura confirmata. Læsa tunica cornea oculi convaluit, visusque restitutus est; sic etiam vitreus humor reparatus. HALLER. V. *vulnera.*

MELCH. SEBIZ. Ejus disp. *de ophthalmia.* ARGENT. 1662. HALLER.

Idem in *manualis*, *s. speculi* &c. T. I. parte 2. sect 4. fuse agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 364.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. Aquei humoris & partis vitrei jactura reparata, amissus tamen visus. HALLER. V. *pag.* 364.

J. KNYPHÆUS. Ejus *Augentrost nützlich Kunst und Vortheile zu den Augen.* DARMSTADT 1622. 8. HALLER (n).

FABRI-

(m) Ibid. pag. 447. (n) Ibid. pag. 510.

FABRICIUS BARTOLETTI, Professor Bononiensis, inde Mantuanus. Ejus *duo consilia de ophthalmia, & de corneæ oculi tunicæ ulceribus* exstant in FRANCISCI BRUSCHII, Comitis, Archiatri Mantuani, *promachomachia jatro-chymica* &c. MANTUÆ 1623. fol. HALLER (o).

J. RUD. CAMERARIUS in *sylloges memorabilium* &c. *centuria* XI. part. 43. humor aqueus deperditus potest restitui. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAR. ROSENBERG in *rosæ nobilis* &c. Parte III. cap. 33. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 1015.

PHIL. SALMUTH in *observat. med.* pag. 116. de oculo ob malam curam suppurato; pag. 119. prolapsus oculi. WALTHER. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKARDUS in *pharmacopœa* &c. L. I. cap. 4. de affectibus oculi. WALTH. V. *pag.* 389.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires* &c. L. III. fistulas lacrumales callosas dilatat, deinde totas aperit, & caustico sanat. HALLER. V. *pag.* 20.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum princip. historia* L. I. *obs.* 41. ophthalmia sæva copiosa venæ sectione curata. *Obs.* 42. ophthalmia salvatellæ sectione curata *Hist.* 52. &c. de ophthalmia.

Idem in *praxis admirandæ* &c. L. I. *obs.* 55. de encanthide male curata. *Obs.* 56. de gutta serena. *Obs.* 60. ad albuginem remedium. *Obs.* 62. de epiphora admirabili. *Obs.* 65. de phthiriasi. WALTH. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. II. cap. 6. agit etiam de ægilopis curatione. Cap. 14. etiam de ungue & ægilope. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte II. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 443.

MART. BLOCHWIZ in *anatomia Sambuci* sect. 3. cap. 8. de affectibus oculorum. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. agit de morbis oculorum, ut de hypopio, de excisione ægilopis, leucomate, pterygio &c. WALTH. V. *pag.* 303.

VOPISCUS FORTUNATUS PLEMP, Amstelodamensis, Professor Lovanensis, non videtur (quæ GUIDONIS PATINI est narratio (p)), religionem mutasse, ut cathedram aucuparetur, eadem conditione ad deserta castra

(o) Ibid. pag. 514. (p) Ep. 547.

castra rediturus, videtur enim inter catholicos & in scholis ejus religionis educatus fuisse; vir ceterum minime indoctus. Ejus est *ophthalmographia, s. tractatio de oculi fabrica, actione & usu præter vulgatas opiniones.* AMSTERDAM 1632. 4. LOVAN. 1648. fol. 1659. fol. In prima editione continetur & physiologia, præter nonnulla, quæ de morbis visus & de vitiosis apparitionibus accedunt. Liber V. demum ad adfectiones oculorum spectat. Eæ adfectiones perbreviter traduntur, & secundum oculi partes, quibus infestæ sunt. In editione novissima morbi oculi fusius tractantur, chirurgici pariter & interni, cataracta, etiam strabismus. Myopiam & presbyopiam recte interpretatur, in solvendis problematibus acuti & perspicacis ingenii vir. HALLER (q).

NICOL. FONTANUS in *responsionum* &c. L. I. pag. 48. de gutta serena; pag. 50. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 579.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 11. ad oculorum morbos. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* &c. tract. 2. pag. 15. de vulneribus oculorum; pag. 174. ad fistulam lachrymalem. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. I. cap. 28. de oculorum vitiis. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. parte 2. cap. 1. &c. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observationibus* &c. PLAZONUM ostendisse, corneam inter & uveam tunicam lamellam quasi corneam, veram cataractam. Eundem PLAZONUM puerum curasse, cui per corneæ tunicæ vulnus aqueus humor effluxisset: eum feliciter esse restitutum. ALDRIGHETTUM cucurbitula oculo admota oculum prolapsum restituisse, quam curationem in TURCIA didicisset. HALLER. V. *pag.* 447.

THEOD. TURQUET in *praxi* &c. Humor aqueus turbidus emissus, sanus & limpidus reparatus. HALLER. V. *pag.* 1118.

NIC. TULPIUS in *observationum* &c. L. I. a tumore cum carie oculus de capite expulsus. Vulnus tunicæ corneæ sanatum, reparatus cum aqueo humore visus. HALLER. V. *pag.* 22.

PETRUS GASSENDUS in *syntagmatis philosophici*.... parte, quæ ad sensus pertinet, novam de cataracta opinionem a celeberrimo, ut scribit, chirurgo Parisino propositam adoptat. Sedem nempe in lente crystallina habere, neque ea lente educta visum perire. Esse a chirurgo LASNIER putant. HALLER.

(q) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 1596.

GUERNER ROLFINK. Ejus diſp. *de cataracta.* JEN. 1664. 4.

Idem in *anatomicis diſſ.* .... habet iterum ſedem cataractæ in lente cryſtallina. HALLER. V. *pag.* 860.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* I. *hiſt.* 37. de pterygio ſingulari. *Cent.* II. *hiſt.* 71. oculi vulnus. *Cent.* V. *hiſt.* 84. ægilopis curatio. *Cent.* VI. *hiſt.* 6. encanthis oculi. WALTHER.

Ejus *de oculorum ſuffuſione epiſtola.* HAFNIÆ 1664.

Idem in *Actis Hafnienſibus* Vol. I. *obſ.* 29. de cataractæ depoſitione. *Obſ.* 132. & 133. de oculis reſtituendis BURRHI experimenta & promiſſa. In animali, cui omnes humores eruti, oculus quidem repletus, neque tamen in homine reſtitui. Ipſius BARTHOLINI tentamina ad reſtituendam lentem cryſtallinam incerta. In *Vol.* V. *obſ.* 19. hypopion. HALLER. V. *pag.* 23.

FRID. GNICHV. MONAVIUS. Ejus *affectuum ocularium elenchus.* REGIOM. 1664. 4. HALLER (r). V. *pag.* 408.

JOH. V. HORNE. Ejus diſp. *de ægilope.* LEID. 1659. 4. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* L. VIII. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 391.

J. PETR. LOTICHIUS in *conſiliorum* &c. L. II. cap. 2. *obſ.* 1. oculi pruritus & dolor. *Obſ.* 4. oculi rubedo. *Obſ.* 5. albugo. *Obſ.* 7. oculi rubedo cum lachrymis. *Obſ.* 9. de palpebris conglutinatis. WALTH. V. *pag.* 23.

J. THEOD. SCHENK. Ejus diſp. *de ophthalmia.* JEN. 1667. 4. HALLER. V. *vulnera.*

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. III. aliqua de oculorum morbis. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. VESLING in *ſyntagmate anatomico* .... Ophthalmia ſanata inciſa cute oculum inter & aurem: aut emplaſtris plantis pedum admotis. HALLER. V. *pag.* 24.

AUGUST. THONER in *obſervationum* &c. L. II. *obſ.* 1. 2. 3. 4. 5. de ophthalmia. WALTH. V. *pag.* 450.

DOMIN. PANAROLI in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſt.* IV. *obſ.* 9. ad oculorum morbos. WALTH. V. *pag.* 25.

CAR. ARTHUR. PLESSIUS in *enchiridio* &c. PARISIIS hypopion perforata tunica cornea feliciter curari. HALLER. V. *pag.* 277.

JOH.

(r) Ibid. pag. 508.

JOH. SCULTETUS in *armament.* pag. 127. (s) de cura pterygii; de evulſione pilorum oculos irritantium. In *obſervat. chirurg. obſ.* 20. oculi vulnus. *Obſ.* 34. gutta ſerena ſetaceo nuchæ inuſto curata. *Obſ.* 36. gutta ſerena incurabilis. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* III. *obſ.* 61. de cataracta obſervationes inſolitæ. ALBERTI. Sedem cataractæ in lente cryſtallina poſuit. HALLER. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *caſuum medic.* L. I. c. 23. de rubedine oculorum.

Idem in *epiſtolarum* &c. L. I. *epiſt.* 22. de oculorum rubedine. WALTHER. V. *pag.* 26.

LEONH. URSINUS. Ejus *de ophthalmia.* LIPS. 1653. 4. HALLER.

JAC. PANCRAT. BRUNO. Ejus *de ophthalmia.* ALTDORF. 1653. 4. HALLER.

TOB. HOFER. Ejus *de ophthalmia.* BASIL. 1653. 4. HALLER.

J. LOESEL. Ejus *de ophthalmia.* BASIL. 1653. 4. HALLER.

PETR. de MARCHETTIS in *obſervationibus* &c. Tumor cyſticus ex orbita exſectus, oculo illæſo. Sæpe ſe fiſtulam lacrumalem perſanaſſe, inuſto, quod corruptum fuerit oſſe, non quidem eo fine, ut via ad nares aperiretur. HALLER. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* &c. L. II. cap. 4. de oculorum affectibus. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationum* &c. pag. 143. cataracta artificioſe depoſita; cautelæ circa depoſitionem; pag. 776. unguis in angulo majore oculi; pag. 827. oculi dextri cancer exciſus, poſtea recrudeſcens lethalis; pag. 843. 846. prolapſus oculi; pag. 865. nubeculam oculi ut auferas. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicina practica* aliqua etiam de oculorum morbis habet. WALTH. V. *pag.* 316.

CASPAR REIES in *Elyſio* &c. Cataracta ſponte evaneſcens. HALLER. V. *pag.* 27.

J. DANIEL MAJOR. Ejus *de amauroſi vel gutta ſerena.* KIEL 1673. 4. HALLER. V. *pag.* 453.

J. ARNOLD FRIDERICI. Ejus diſp. *de ſuffuſione.* JEN. 1670. 4. HALLER. V. *terebrat.*

(s) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

HENRIC. ARENIUS. V. *pag.* 392.

CORNEL. HERLS. in *Examen* &c. in lagophthalmia incisionem reprobat, & palpebram superiorem glutinantibus emplastris ad inferiorem jubet adduci. HALLER. V. *pag.* 29.

HENR. a MOINICHEN in *Actis Hafniens. Vol.* I. *obs.* 78. vulnus oculi succo chelidonii consolidatum, sed visus non redditus. HALLER. V. *pag.* 29.

MART. BOGDAN in *observationibus* &c. oculum prolapsum jussit exstirpare. HALLER. V. *pag.* 29.

EBERHARD. GOEKEL in *gallicinio* &c. Oculus ense læsus sanatus. Fistula lacrumalis aperta, usta, curata. Ferri festuca post quartum mensem de oculo educta. In *appendice* &c. ectropium curatum tenaculo BARTISCHII.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* V. *obs.* 51. de gravi oculi vulnere sanato. *Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 14. mica ferri de oculo quinto mense extracta. HALLER. V. *pag.* 29.

J. SIGMUND ELSHOLZ in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VI. VII. de artificiosa oculorum restitutione agit. Experimenta fecit, & suspicatur etiam reliquos, præter aqueum, humores restitui. HALLER.

OLAUS BORRICHIUS. V. *pag.* 30.

JOB van MEEKREN in *Heel en genees* &c. acum habet conicam ad aperiendum hypopyon. HALLER. V. *pag.* 30.

J. VERBRUGGE. V. *pag.* 650.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus propriis* &c. de hypopyo a chirurgo Parisino GUILIELMO QUARRE feliciter sanato. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. In *observationibus*, oculus prolapsus multa evacuatione, & exustis per escharotica carnibus fungosis, tandem restitutus. Fistula lachrymalis ustione sanata.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 126. oculus prolapsus sanatus. *Obs.* 132. 133. fistula lacrumalis igne sanata. HALLER. V. *pag.* 30.

J. FREYTAG in iisdem MURALTI *Schriften* &c. cataractam unco de oculo ter extraxit anno 1694. dudum ante ullos Gallos. Cataractæ congenitæ depositæ. Vulnus corneæ tunicæ curatum, & oculi ab impacta festuca vulnus. HALLER.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de suffusione.* HELMSTADT. 1670. 4. HALLER. V. *off. morb.*

FRAN-

FRANCISCI JOSEPHI BURRHI *epiſtolæ ad* T. BARTHOLINUM prodierunt HAFNIÆ 1669. 4. Arcanum venditabat, quo oculorum elapſos humores ajebat ſe reſtituere. HALLER.

FRANC. de ROMANIS in *obſervationibus* &c. viam ad nares effodere ſuadet in fiſtula lacrumali. HALLER. V. *pag.* 31.

THOMAS FONES. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEID. 1669. 4. HALLER.

Lettre ſur une nouvelle opinion au ſujet de la cataracte. ROUEN 1670. 4. Non reſidere in lente cryſtallina. HALLER.

PIERRE JOSEPH MICHON. In ejus *converſations* &c. contra ſedem ſuffuſionis in lente cryſtallina. De BURRHI epiſtolis. HALLER. V. *pag.* 1044.

FRID. FERD. ILLMER. Ejus *de oculorum morbis.* WIEN 1697. 4. HALLER. V. *pag.* 32.

LAURENT. WOLFSTRIGEL in *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obſ.* 63. ex vulnere oculi lens cryſtallina ad labia vulneris corneæ tunicæ adnata. HALLER.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *obſervationum* &c. *cent.* I. *hiſt.* 53. vulnus oculi, ſed humores amiſſi ſponte reſtituti. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de ophthalmia.* JEN. 1684. 4.

Ejus *de ægilope.* Ibid. 1695. 4.

Ejus *de cataracta.* Ibid. 1706. 4.

Ejus *de ophthalmia.* Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

FRANCISCUS SYLVIUS. V. *pag.* 35.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Pterygium numeroſis quaſi chordis oculo adnatum. SMALZIUM bene duplici uſum acu, altera qua oculum perforaret, altera, qua cataractam deprimeret. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. II. *obſ.* 34. oculus prolapſus feliciter in orbitam repoſitus. HALLER. V. *pag.* 37.

J. NIC. BINNINGER in *obſervationum* &c. *centuria* IV. *obſ.* 56. cataractæ depreſſio. ALBERTI. V. *pag.* 37.

J. VALENT. WILLIUS. V. *pag.* 39.

MATTH. HARDER. Ejus diſp. *de cataracta.* BASIL. 1675. 4. HALLER.

J. CONRAD RASOR (vel RESER). Ejus diſp. *de ophthalmia cum fiſtula lacrumali.* LEID. 1675. 4. HALLER.

HIERO-

HIERONYM. (vel HENR.) NIEMAND. Ejus disp. *de suffusione*. ARGENTOR. 1676. 4. HALLER.

NICOL. BLEGNY in *journal des nouvelles decouvertes* &c. sedem cataractæ in lente crystallina non ignoravit. HALLER. V. *pag*. 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Parte IV. sect. 3. agit de oculorum morbis. WALTH. V. *pag*. 365.

J. VALENTIN. SCHEID. Ejus disp. *de visu vitiato*. ARGENTOR. 1677. 4.

Ejus *de quibusdam visus imminuti vitiis*. Ibid. 1720. 4. HALLER.

MICHAEL HENR. HORN. Ejus disp. *de ophthalmia*. LIPS. 1677. 4. HALLER.

GEORG. ABRAHAM MERCLIN. V. *pag*. 42.

SAMUEL LEDEL. V. *pag*. 43.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. Rupta cornea tunica, effusus humor aqueus, cum visu reparatus. HALLER. V. *pag*. 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgia curiosa* &c. agit etiam de cataracta, quam & ipse deposuit.

Idem in *curiosis observationibus* &c. ancyloblepharon utriusque palpebræ, contra quam CELSUS putabat, feliciter cultello solutum. HALLER. V. *pag*. 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag*. 47.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cataracta*. FRANCOF. ad VIADR. 1695. 4. Acus depingit varias, inter eas elastro præditam, quo presso in duo abeat crura, quibus forcipis ad modum lens crystallina comprehenditur & educitur.

Ejus *de ægilope*. Ibid. 1695. 4. HALLER. V. *pag*. 703.

DIONYS van der STERRE in *Genees* &c. Pannus oculi insperso hepate antimonii deletus. HALLER. V. *pag*. 48.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann*. 1686. *Mens. Mart*. pag. 229. ophthalmia a vermiculis. *Ann*. 1691. *Febr*. p. 59. humor aqueus restitutus. *Ann*. 1694. *April*. p. 187. remedium ad oculorum morbos. *Ann*. 1699. *Febr*. p. 51. quænam in cataractæ depositione circa acum & locum observanda. Methodus curandi fistulam lachrymalem. *Ann*. 1700. *Aug*. p. 369. cataracta occasione fotus calidi frequentioris contracta. *Ann*. 1707. *Apr*. p. 151. oculus artificialis *Ann*. 1708. *Jul*. p. 303. differentia unguis a panno. *Aug* p. 340. de cataracta. *Ann*. 1709. *April*. p. 163. differentia cataractæ a glaucomate. *Ann*. 1710. *Jun*. p. 207. in cataracta humor crystallinus condensatus. *Ann*. 1712 *Sept*. p. 418. theoria fistulæ lacrumalis. Admirandus oculi prolapsus. *Ann*. 1714. *Aug*. p. 379. oculi artificialis descriptio. *Ann*. 1715. *Novemb*. p. 477.

477. morborum oculi theoria. *Ann.* 1716. *Oct.* p. 484. 485. de fiſtula lachrymali, ejusque nova curandi methodo. *Nov.* p. 527. &c. cataractæ cauſæ, diagnoſis, prognoſis, depoſitio. *Ann.* 1717. *Jun.* p. 268. 269. cauſæ cataractæ. *Sept.* p. 407. nova cataractam deponendi ratio. *Ann.* 1718. *Jan.* p. 12. 13. de fiſtula lachrymali, ejusque nova curandi methodo. *Jun.* p. 253. nova fiſtulam lachrymalem curandi methodus ANELLIANA. *Ann.* 1720. *Apr.* p. 182. controverſia de cataractæ natura. *Ann.* 1723. *Jan.* p. 43. de ſede cataractæ. *April.* p. 141. cataractæ depoſitio felix. *Ann.* 1725. *Jun.* p. 269. obſervationes de ſuffuſione oculorum. In *ſupplement.* V. p. 509. cataractæ ſubjectum lens cryſtallina. In *ſupplem.* VII. p. 489. cataractarum extractio. ALBERTI. V. *pag.* 49.

J. LAURENT. FEHR. V. *pag.* 50.

GUNTHER CHRIST. SCHELHAMER. Ejus diſp. *de ſuffuſione.* JEN. 1691. 4. Exemplum cataractæ ſubito obortæ. HALLER. V. *pag.* 50.

J. GEORG. SCHLEYERMACHER. Ejus diſp. *de juvene ophthalmia laborante.* GIESS. 1683. 4. HALLER.

MICHAEL BERNARD. VALENTINI. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lineæ medicæ* &c. *ann.* III. *Menſ. Jan. obſ.* 23. pag. 50. grando in palpebra cauterio potentiali curatus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

J. EBERHARD PAPELIER. Ejus *æger ſuffuſione laborans.* ARGENTOR. 1684. 4. Diſputatio. HALLER.

PAUL. GOTTFR. SPERLING. Ejus *æger ſuffuſione laborans.* JEN. 1684. 4. Diſputatio. HALLER.

DAWBENCY TURBERVILLE, celebris medicus ocularius, in *Phil. Tranſ.* n. 164. pluſculas obſervationes non vulgares dedit breviſſime expoſitas: calculum ex oculi ulcere; magnete eductam de cornea tunica micam ferream; ſabulum cretaceum ex oculi puſtula. HALLER.

JOHANNES MERY in *Mem. de l'Acad. des ſciences a.* 1703. agit de productione corneæ tunicæ, in carnoſum concrementum abeunte. Ibid. a. 1707. de nova cataractæ theoria diſquirit. Exemplum lentis cryſtallinæ opacæ, quæ ſolita fuerit in cameram anteriorem exire, quam CAROLUS de S. YVES inciſa cornea tunica exemerit. Quare glaucoma, ita enim vocat, ſuadet per inciſam corneam educere. Cataractam membranaceam intra iridem vidit & corneam tunicam: iridemque corneæ tunicæ adhærentem: nuperorum theoriam rejicit. Ibid. a. 1708. ut honoratum virum decet, priora ſua revocat, & cataractam, quæ membranacea putabatur, vere fuiſſe vitiatam lentem cryſtallinam candidus fatetur, ut certe glaucomatica lens deponi poſſit. Ibid. a. 1709. etiam manifeſtius adgnoſcit, lentem fuiſſe cryſtalli-

ſtallinam: quæ cataractæ nomine depoſita fuerit. HALLER. V. *pag.* 512.

ANTON. NUCK in libello *de ductu ſalivali* &c. punctum lacrumale coalitum neceſſe fuit reſecare ob diuturnum humoris effluxum. Humorem aquoſum oculi frequenter abundare. HALLER. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervationum rararum* &c. *centuria* II. *obſ.* 9. de prolapſu oculi. ALBERTI. V. *pag.* 56.

J. JACOB. WALDSCHMIDT. V. *pag.* 57.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 59.

MARCUS GERBEZ. V. *pag.* 61.

CHRISTIAN. VATER. Ejus diſp. *de trachomate.* WITTEBERG. 1704. 4.

Ejus *de ſuffuſione oculorum.* Ibid. 1715. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

JOSEPH. de la CHARRIERE in *tract. des operations* &c. cataractam eſſe laminam, quæ de lente cryſtallina deceſſerit, ad quam novæ pelliculæ adhæreſcunt. HALLER. V. *pag.* 305.

FRID. RUYSCH in *epiſtola* XIII. AMSTERDAM 1700. 4. inſtrumentum a BARTISCHIANO diverſum depictum dat, a PETRO VERDUYN inventum, aptum ad amputandam cutem palpebrarum vitioſe productam. HALLER. V. *pag.* 63.

J. GODOFR. BERGER: Ejus diſp. *de morbis oculorum.* WITTEBERG 1698. 4. HALLER. V. *pag.* 895.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 19. de fiſtula lachrymali. Cap. 20. de operatione cataractæ. Cap. 21. de morbis oculi & palpebrarum.

Idem in *pathologie* de *Chirurgie* &c. cap. 5. 6. 7. 8. 9. 10. de morbis oculorem. V. *pag.* 305.

SAMUEL CRADOK. Ejus *generalia circa ſuffuſionem, guttam ſerenam, & inflammationem.* LEID. 1693. 4. HALLER.

CAR. RUD. ZANDES. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEID. 1693. 4. HALLER.

J. PHIL. EYSEL. Ejus diſp. *de ophthalmia.* ERFORD. 1710. 4. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIAN. JOH. LANG in *operibus omnibus* inter diſputationes eſt etiam *de ophthalmia.* HALLER. V. *vulnera.*

PHILIPPUS de la HIRE. Ejus *tr. des accidens de la vue.* PARIS 1694. fol. Reperias aliqua contra eorum opinionem, qui ſedem cataractæ in membranacea lamella ponunt, quæ de lente cryſtallina deceſſiſſet. -

Idem

Idem in *Mem. de l'Acad. de sciences* a. 1700. contra BRISSAEUM contendit, non esse in opaca lente crystallina cataractæ sedem.

Ejus *de cataracta.* Ibid. 1706.. Contra BRISSÆUM contendit, sedem cataractæ non esse in lente crystallina opaca, Esse qui post depositam cataractam eodem momento viderint, absque lente convexa vitrea. In bove se vidisse, non posse lentem crystallinam in fundum oculi detrudi. Fuerunt autem etiam eo tempore scriptores, qui cataractam in opaca lentis crystallinæ capsula posueruut. HALLER.

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. in fistula lacrumali os unguis in nares usque jubet perforare. HALLER. V. *pag.* 67.

GUILIELMUS HOMBERG in *Mem. avant.* a. 1699. tenaculam ad cataractam evellendam proponit. HALLER.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *pag.* 68.

J. THOMAS WOOLHOUSE, Anglus, JACOBO II. addictus, ejus medicus ocularius, qui ad magnam senectutem pervenit, HALLERI temporibus PARISIIS adhuc superstes. Ejus *catalogue d'instrumens pour les operations des yeux.* PARIS 1696. 8. Instrumentum jam hic putat celeberrimus HALLER tradidisse ex hordei aristis compositum, in quo invento noster valde sibi placuit, cum tamen periculose fragili, & manifesto dentato penicillo palpebras raderet. Ad hypopyon perforandum instrumenta describit.

Idem in *Journal de Trevoux* Febr. 1706. & administrationes suas laudaverat, & asellorum, non vulgarium sed aliorum grandiorum 32. pedum sibi notorum, succum pro summo in nascente cataracta medicamento extollit: debere vivos deglutiri. Lentem flavam & opacam suo loco repertam esse, cum cataracta deposita fuisset. In equo fungosam excrescentiam reperiri, iridi adnatam. *Ann.* 1728. in eodem diario refert de ægroto frustra a PETITO curato & a CAROLO de S. YVES, quem ipse restituerit, qua occasione hunc ocularium ut plagiarium indoctumque hominem vituperat.

Ejus *experiences des différentes opérations manuelles & des guérisons qu'il a pratiquées aux yeux.* PARIS 1711. 8. alii 1712. 8. GENEV. 1715. 12. Putes esse *grosse Probstücke in Augenkrankheiten, die er durch sonderbare Operationen und speciale Handgriffe jederzeit kurirt, übersetzt durch* CHRISTOPH le CERF, JENA 1715. 4. Latine in *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. *append.*

Ejus *observations critiques de W. sur un livre imprimé en Angleterre.* LONDON 1713. 8. In KENNEDY ophthalmographiam.

Epistola inter additamenta MAITRE JEANII prodiit LEID. 1714. 4. ad editorem PALFYNIUM data, in qua W. contra sedem cataractæ in crystallina lente pugnat.

Ejus *dissertations savantes & critiques sur la cataracte & glaucome de plusieurs modernes.* FRANKFURT 1717. 8. 1730. 8. & Latinæ vertente CHRISTOPHORO le CERF cum titulo, *dissertationes de cataracta & glaucomate contra systema Brissæi, Antonii & Heisteri.* FRANKFURT 1719. 8. Summa rei est, defendere contra nuperos, dari cataractas membranaceas pensiles, in utraque camera oculi, & lentis crystallinæ obstructionem atque opacitatem aliud a cataracta malum esse & inmedicabile. Posse intra 18. mensem cataractam deponi. Perforandum ad duas a cornea lineas, ad dimidium sub iridis medio spatium, id nisi servetur, corpus vitreum perforari; de perforanda multis punctis cataracta: de deponendis, quæ adhærent. Sed etiam de educenda per incisam corneam cataracta egit. In synechia lædi aut lentem aut uveam. Aspere in ANTONIUM MAITRE JEAN. Libelli sunt plures.

Nempe *epistolæ duæ* a. 1707. scriptæ I. P. le BRUN contra BRISSAEUM, quem plagii reum facit. Veterum systema describit. Gypseam se lentem vidisse oculi.

II. *Annotationes in tractatum de cataracta* ANTONII MAITRE JEAN in *Merc. Gall. Oct. Nov. Dec.* 1708. & ibid. *Jan. ad April.* 1709. hic recusæ. Acerbæ notæ, ut ANTONIUM contra propria sensa scripsisse ajat, & litteratis imposuisse.

III. *Breves adnotationes* in HEISTERI *dissertationem* ALTDORFI 1713. 8. editam.

IV. Ejus *epistola ad* JOHANNEM PALFYN.

V. Illepidum *carmen ad* J. HOVIUM, cum notis, quibus bibliotheca ophthalmica continetur.

VI. DANIELIS GEISLER, Noribergensis chirurgi, *epistola* de cataracta vere membranacea, pupillæ firmiter adnata, in eodem oculo reperta cum lente crystallina opaca.

VII. Refutatio apologiæ HEISTERIANÆ.

VIII. Censura in G. HOWARD ophthalmiatriam. Aliqua de antiquitatibus Chirurgiæ ocularIæ.

IX. Quadraginta operationum catalogus, quas exercet, græcis nominibus. Inter eas est βλεφαροξυστις. Fusius de ungue.

Ejus *remarques sur l'avertissement de* M. WINSLOW. In *diario Trivultino* a. 1724. acerrimus & inutilis libellus. Speculum ocularium GARENGEOTI sibi tribuit.

Ejus

Ejus *de cataracta* disp. in *diario Trivultino* a. 1725. *Menf. Mart.*

Ejus *reponfe aux difficultés touchant la cataracte membraneufe.* Ibid. 1726.

Ejus *obfervations fur le memoire de* M. MORAND *inferé dans l'Hift. de l'Acad. des fciences.* Ibid. 1726.

A. 1727. lentem cryftallinam bonam fuiffe, cum cataracta depofita fuiffet ex MORASCHI teftimonio.

A. 1728. D. WALTHIER etiam membranam pendulam pone uveam vidiffe; eam fe apud SANCTORIUM vidiffe.

Idem in *Journal de Trev.* 1707. agit de lapide medicinali, qui ad externa aliqua oculi mala bene faciat: ad cataractam inutilis. HALLER.

FRIDER. HOFMAN. Ejus *cafus ægri ophthalmia laborantis.* HALÆ 1717. 4. Difputatio.

Ejus difp. *de oculorum procidentia.* Ibid. 1722. 4.

Ejus *de morbis oculorum præcipuis.* Ibid. 1728. 4.

Ejus *de cataracta.* Ibid. 1729. 4.

Ejus *de variis vifionis vitiis.* Ibid. 1736. 4.

Idem in *Medicinæ fyftematicæ tomi quarti parte tertia* caput de ophthalmia habet, ubi axungiam viperarum laudat. HALLER. V. *pag.* 394.

GODOFREDUS BIDLOO. Ejus *de oculis & vifu variorum animalium obfervationes phyfico-anatomicæ.* LUGD. BATAV. 1715. 4. HALLER.

Idem in *exercitationibus* &c. de nonnullis agit oculorum morbis. V. *pag.* 70.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. JAC. DOEBEL in *Act. Litt. Mar. Balth. a.* 1699. eft ejus redditi ante mortem & fponte feni vifus exemplum.

Ejus *de cataractæ natura & cura.* LONDIN. SCAN. 1727. 4. HALLER. V. *pag.* 305.

J. ERNEST. SCHAPER. Ejus difp. *de lippitudine cryftallifera.* ROSTOCH. 1704. 4.

Ejus *de hydrophthalmia intercepta.* Ibid. 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 325.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus difp. *de affectibus oculorum.* HALÆ 1702. 4. Germanice a WINKLERO verfa BERLIN 1735. 8.

Ejus *de fistula lachrymali.* Ibid. 1702. 4. recusa in HALLERI *collectione*. Hic jubet chorda de chely sumta & in punctum lacrumale immissa, malum pertentare; & ad os usque incidere. Pus per solum superiorem ductum exire adnotavit. HALLER. V. *pag.* 469.

HANS SLOANE in *Phil. Transf. n.* 205. est ejus medicamentum ad ophthalmias ex mercurio præcipitato rubro & adipe viperina, multoties publice descriptum prodiit. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

POLYCARPUS GOTTLIEB SCHACHER, Professor Lipsiensis, vir eruditus. (Obiit a. 1737. 4. Martii, æt. 63. ann.) Ejus *de cataracta.* LIPS. 1701. 4. Docta disputatio HALLER.

VALENT. KRAUTERMANN. V. *pag.* 76.

ANTONIUS MARIA VALSALVA tumores palpebrarum ea inversa resecabat (t). Inter tres dissertationes a MORGAGNO post mortem Cl. Viri editas, media agit *de lente crystallina opaca*, quæ sit cataracta. Eandem lentem vidit flavescere, indeque vocat glaucoma.

In editione PALFYNIANÆ anatomes chirurgicæ LARBERIANA exstat epistola, in qua VALSALVA se sedem cataractæ in lente crystallina reperisse testatur, semel quidem, ut tamen constanter rem ita se habere ei persuasum sit. HALLER. V. *pag.* 394.

J. LUD. PETIT in *Mem. de l'Acad. des sciences ann.* 1734. agit de fistula lacrumali. Saccum ejus nominis cultello aperit; ductum nasalem stylo liberat, & cereo inmisso apertum tenet. *Ann.* 1740. iterum de fistula lacrumali. De aperiendis ductibus lacrumalibus & punctis, quæ nisi aperiri possint, perpetuam faciunt lacrumationem. Superiorem ductum difficillime aperiri. Cariem scalpro eradit, quali tabulæ æneæ scalpuntur. Ut sanaverit puerum, cui malo eventu os unguis fuerat perforatum. *Ann.* 1743. fuse de morbo ex clausis punctis lacrumalibus, & pure, sed miti, in sacco lacrumali collecto, inque magnum tumorem excrescente, quem incidit, & hactenus ægrum molestiis liberavit. *Ann.* 1745. iterum de fistula lacrumali. Instrumentum, quo saccum comprimas. Verum ea compressione siccat sæpe eam saniem, & cogit coalescere, inde lacrumatio perpetua sequitur, & punctorum lacrumalium usus inutilis fit, & nisi accurate comprimat, sæpe tumorem auget. Eo vero possis instrumento hæmorrhagiam compescere, sinum exprimere, aneurysma supprimere, laxitatem facci lacrumalis post operationem reliquam sanare, quando canalis nasalis reseratus est.

Idem

(t) Ita MORGAGNI

Idem in *traité des maladies* &c. T. I. agit etiam de aperiendo sacco lacrumali, curvo cultello, cujus alterum latus crena incisum est, cercum ducente. Ita HALLER. V. *pag.* 76.

GERARD. WINDIUS. Ejus disp. *de ophthalmia.* UTRECHT 1705. 4. HALLER.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

PETRUS BRISSEAU, Professor Duacensis. Ejus *nouvelles observations sur la cataracte proposées à l'Academie des sciences*, ab ea Academia subpressæ prodierunt TOURNAI 1706. 12. & *suite des observations sur la cataracte.* TOURNAI 1708. 12. quæ conjuncta recusa sunt. PARIS 1709. 12. Germanice a J. CASPAR. SOMMER versa.... 1743. 8. Quam sententiam D. LASNIER & QUARE' tenuerant quidem, nullis vero experimentis fulciverant, & ne ipsi quidem publicaverant, noster ita constituit, ut post ejus experimenta publice sit recepta. Ipsam nempe crystallinam lentem opacam reddi, morbumque esse, qui cataracta dicitur, ipsamque eam lentem acu deponi. Vitrei humoris vitium glaucoma esse. Ipse potissimum in cadavere cataractam deposuerat, oculo suam reddiderat limpiditatem, deinde inciderat & repererat, lentem crystallinam situ esse motam. In aliis quatuor oculis cataracta adfectis similia vidit. Testimonia etiam DODARTI aliorumque celebrium medicorum producit, qui in militis oculo cataractæ in crystallina lente sedem ab eo viderunt demonstratam. Simile testimonium adfert FRANCISCI PETIT. Objectiones PHILIPPI de la HIRE fortiter repellit, & aliqua dubia MERYI solvit. HALLER.

WILLIAM READ. Ejus *diseases of the eye.* LONDON 1706. 8. HALLER.

GUIL. COWARD. Ejus *ophthalmiatria.* LONDON 1706. 8. Valde spernitur a WOOLHOUSIO. HALLER.

ANTOINE MAITRE JEAN, chirurgus in oppido *Mery sur Seine*, morbis oculorum curandis peculiarem operam locavit. Ejus *traité des maladies de l'œil & des remedes propres pour les guérir* prodiit TROYES 1707. 4. maj. PARIS 1741. 12. 2. vol. Belgice J. PALFYN vertit. LEID. 1714. Germanice NÜRNBERG 1725. 4. Bonus liber, & qui gradum suum, etiam inter nuperos tenet. Quid esset cataracta, ANTONIUS deponendo didicit, lentem nempe esse crystallinam, muco cinctam, f. flocculentis appendicibus, cum ipsa solidior sit, & minor, atque contracta, intus flava. Nascens semper lactea est. Novus morbus est lentis protuberantia. De lentis suppuratione; de cataracta tremula. Inter primos adgnovit, cataractæ sedem esse in lente crystallina, neque tamen bene capsulam ejus lentis erodi docuit, & ipsam ejus lentis naturam propullulantem, atque efficere flocculos *accompagnemens*, qui essentiam cataractæ faciant, cum eam, quam vocant *cataracte*,

racte, noster glaucoma diceret. Negat lentem posse capsula manente integra deponi: deinde numerosas, ut vocant, operationes, & variarum cataractarum curationes & instrumenta tradit. Iridem nonnunquam dividebat. Exempla cataractæ sponte descendentis. De lente suo loco excussa, etiam in anteriorem cameram transeunte. Inde omnes alios singularium oculi partium morbos exponit, numerososque distinguit. Hirudines ad tempora admovebat, ut symptomata a depositione supervenientia sedaret. Subinde errores suos fatebatur.

In versione sua Belgica J. PALFYN varia adjecit, ex commentariis *Academiæ Parisinæ*, MERYI & la HIRII patris & filii sumta; epistolam WOOLHOUSII & ANELLII de fistula lacrumali. Icones etiam nonnullas undique collectas, aliquas a DUVERNEYO mutuatas. Ita HALLER.

DOMINICUS ANEL. Ejus *nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou recueil de différentes pieces pour & contre en faveur de la même methode.* TURIN 1713. 4. Magna collectio. Primum *observation singulaire sur la fistule lacrimale, que la matiere s'en évacue par les points lacrimaux, la methode de les guérir radicalement sans bandage compressif, ni caustique; ni fer, ni feu.* TURIN 1713. 4.

II. *Relatio de curatione Abbatis* FIESCHI *fistula lacrumali laborantis.* Invenit noster post aliqua veterum indicia, & cogitata STAHLII, tenuissima specilla argentea, & perinde flexiles tubulos, quorum ope & aperire vias naturales, & purulentam materiem eluere posset, totamque absque ferro & igne fistulam se sanaturum speravit. In hoc exemplo felix fuit, non perinde servaturus, si quando os carie fuerit adrosum.

III. Contra ANELLUM *informazione del chirurgo* FRANCESCO SIGNOROTTI, GENOVA 1713. Objectiones aliquæ contra usum specillorum & siphunculorum. FIESCHII malum non fuisse fistulam.

Les critiques de la critique de M. SIGNOROTTI. Aspere respondet ANELLUS. In duabus epistolis FANTONUS ostendit, SIGNOROTTUM parum fuisse anatomicum. Aliæ epistolæ fautorum ANELLI, JUGETI, L. TERRANCI, qui matris regiæ curationem laudat, ab ANELLO peractam.

V. In *secunda epistola* FANTONUS ad medici ocularii Parisini objectiones respondet. Numerosæ porro sunt aliorum epistolæ, ipsiusque ANELLI, qui passim alia curatorum addit testimonia.

Ejus

Ejus *traité de la nouvelle methode de guérir les fistules lacrimales, ou discours apologétique en faveur de cette methode.* TURIN 1714. 4. alii 1716. 4.

Ejus *diss. sur la nouvelle découverte de l'hydropisie au conduit lacrimal, sur les causes qui la produisent, & sur l'avantage que l'on retire de cette découverte; de la cure des fistules lacrimales, & la maniere de donner à boire par l'œil.* PARIS 1716. 12. Orificium fere inferius obstructum esse, id debere aperiri. HALLER. V. *vulnera.*

PHILIPP. HECQUET in *lettre sur l'abus* &c. aliqua habet de cataracta.

Idem cum libro *de digestione* quinque epistolas, de cataracta etiam agentes, aliamque ad PETITUM & ad quintam editiones. PARIS 1730. 12. HALLER. V. *pag.* 79.

J. MARIA LANCISIUS. In LARBERIANA *anatome* PALFYNI exstant duæ LANCISII *epistolæ*, in quarum prima cataractam in lente crystallina sedem habuisse, in altera sæpiuscule tamen alias in lente opacitatem, alias septies cataractas membranaceas se vidisse. HALLER. V. *pag.* 340.

GABRIEL PHILIPP. de la HIRE, junior, in *Mem. de l'Acad. des sciences ann.* 1707. contra ANTONIUM MAITRE JEAN dicit, WOOLHOUSIUM veram cataractam membranaceam deposuisse. Nullam fore visionem, si lens deponeretur, cujus vim refractilem vitreum corpus non sit suppleturum, ejus enim vim refractilem humoris aquei vim non superare. *Ann.* 1708. nescio, quæ dubia sua circa cataractæ depositionem fatetur superasse, ut incertum sit num cataracta sit, num glaucoma, quod deponitur. Ita HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. Ejus *de morbis oculorum prælectiones* LEIDÆ 1708. habitæ ex codice J. RUD. ZWINGERI ab HALLERO editæ GÖTTING. 1746. 8. & ex codice HEISTERIANO cura WILLICHII recusæ 1750. 8. Recusæ ad primam editionem PARIS 1748. 8. VENET. 1748. 8. Germanice versæ a GABRIELE FRIDERICO ZWINGER, NÜRNBERG 1751. 8. In primis novam de sede cataractæ in lente crystallina opinionem defendit. Obstrui ductus lacrumales docuit, & debere aperiri potius, quam novum iter parari, neque os unguis perforari. Morbos etiam corneæ tunicæ, ophthalmiam, aliaque oculi mala recenset. HALLER. V. *pag.* 79.

HERM FRID. TEICHMEYER. Ejus diss. *de ophthalmia.* JENÆ 1732. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

GUIL.

GUIL. CROSSE. Ejus *a brief treatise on the eyes.* LONDON 1708. 12. Morbos etiam oculorum tractat, suaque medicamenta laudat. HALLER.

LUD. FRID. JACOBI. Ejus disp. *de cataractæ nova pathologia.* ERFORD. 1708. 4. HALLER.

ALEXANDR. le FRANÇOIS & NIC. de la HIRE *E. potest stare visio absque crystallino.* PARIS 1708. 4.

Idem ALEX. le FRANÇOIS in *Journal des Savans* a. 1709. *dec.* de curatis corneæ tunicæ ulceribus medicamentorum siccantium & mundantium usu. HALLER.

D. GANDOLFE in *Hist. de l'Acad.* 1709. narrat exempla corneæ tunicæ incisæ, quæ absque jactura pelluciditatis coaluerit. Hoc reperitur etiam in *Phil. Transf. n.* 322. HALLER.

JOHANNES PALFYN. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN in *observationibus* &c. Ab ophthalmia rupta tunica cornea, lens pellucida elapsa. HALLER. V. *pag.* 1146.

FRANCISCUS PETIT edidit tres epistolas, quarum prima ostendit, *que le crystallin est fort près de l'uvée.* PARIS 1729. 4. recus. in HALLERI *selectis* T. V. Cataractas membranaceas rarissime reperiri, debere capsulam lentis crystallinæ opacæ a parte posteriori incidi decussata sectione, ita lentem exsilire, & in partem anteriorem fundi oculi deponi. *Cataracte barrée*, ubi pars lentis pellucida superest. Valde accuratæ mensuræ pro itinere acus in cataracta deponenda.

Reflexions sur ce que M. HECQUET *a fait imprimer sur le maladies des yeux*, PARIS 1732. 4. etiam 8. In cataracta aquulam lenti circumpositam perinde superesse, ut in sano oculo. Molles cataractas non feliciter deponi, neque in iis administrationem se tentare.

Lettre 2. concernant des reflexions sur les découvertes faites sur les yeux. PARIS 1732. 4. FERRENIUM eamdem administrationem proponere, quam ipse doceat. Lentem mollem de capsula incisa posterius exsilire, & in posteriorem oculi cameram deponi.

Idem in *Memoires de l'Academie de sciences* multa dedit argumenti chirurgici. *Ann.* 1725. agit de cataracta in genere, quam eodem fere modo ait deponi, quem CELSUS dixit. Ut accuratius chirurgi in ea re versentur, noster mensuras addit oculi ejusque camerarum. Sedem utique esse in lente crystallina. *Ann.* 1726. de accurato loco, in quo convenit ad cataractam deponendam, scleroticam tunicam perforare, ad lineæ ab ora corneæ distantiam, acu oblique antrorsum directa. In omni alia distantia cum periculo perforari. *Ann.* 1730. cataractam membranaceam nullam dari, præter lentem crystallinam, quæ contabuit, & ad suam capsulam adhæsit. HALLER. V. *vulnera capit.*

CHRIST.

CHRIST. HENR. ERNDL. V. *pag.* 82.

GEORG. ANDR. DIETERICHS *de cataracta vom Staar.* WESEL. 1710. 4. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER, Francofurtensis, medicus castrensis, inde per quadraginta & ultra annos Doctor Academicus, manu curavit, magnamque sibi eo ipso labore celebritatem quæsivit, cum præterea mechanico esset ingenio, & instrumenta necessaria perficeret, aut nova inveniret. Inter omnes scriptores chirurgicos, hic unus plurimos scripsit libros.

Ejus *de cataracta in lente crystallina.* ALTDORF 1711. 4. Ipse ad BRISSÆI ductum ann. 1709. in cadavere humano lentem crystallinam opacam vidit.

Ejus diss. *de cataracta in lente crystallina altera.* Ibid. 1712. 4. Ad junioris de la HIRE, LITTRII & MERYI objectiones respondet.

Ejus diss. *de cataracta in lente crystallina tertia.* ALTDORF 1713. 4. De natura & depositione cataractæ. Non esse squamam, quæ de lente crystallina decedat. Glaucomatis insanabilis exempla. Non videri *accompagnemens* ANTONII frequenter locum habere.

Ejus *de amaurosi salivatione curata.* ALTDORF 1713. 4.

Ejus *de cataracta glaucomate & amaurosi tractatio.* Ibid. 1713. 8. Tres sunt disputationes recognitæ & auctæ, cum addita historia amauroseos salivatione sanatæ. Exempla cataractarum membranacearum expendit. Acus cataractarias comparat, laudat Albinianam, Brissæanam præfert.

Ejus *apologia & uberior illustratio systematis sui de cataracta, glaucomate & amaurosi contra objectiones* WOOLHOUSII & *Parisiensis medicorum diarii.* Ibid. 1717. 8. Lites, quæ circa ea tempora fervebant, fecerunt ut multo fusius hic doceantur, quibus nunc compositis litibus facile careremus. Cataractam nempe in crystallina lente sedem habere, cataractas veras membranaecas aut nullas dari, aut rarissime, etsi membranæ in oculo subnasci possint. Quatuor epistolas WOOLHOUSII hic reperias, quas noster refutat. Exempla cataractæ subito & constanter evanescentis.

Ejus *de vindiciis sententiæ suæ de cataracta, glaucomate, & amaurosi, quæ* ALTDORFI 1719. 8. prodierunt. Contra ANDRYUM censorem; contra WOOLHOUSII epistolas, nuper a C. le CERF editas. Concedit aliquando tamen membranas vitio natas cataractæ causas esse. Denique ad GEISLERI epistolam diario eruditorum insertam.

Hic etiam pertinet SINCERI FIDELIS *kurze critique über des Oculisten* WOOLHOUSE *Lügen und Schmähschriften zur Defension.* H. HEI-

STER, LEIPZIG. 1719. 8. Asperum scriptum contra CHRISTOPHORUM le CERF & WOOLHOUSIUM. GEISLERI cataractam membranaceam dubiam reddit.

Anonymi etiam prodiit, *Defension der Ehre und Meynung* D. HEISTERS *wegen des Staars in den Augen wider* WOOLHOUSE. FRANCF. & LEIPZIG 1719. 8.

In *actis etiam eruditorum* LIPS. 1719. *Jan.* epistola exstat, qua adversus censuram ANDRYI HEISTERUS se tuetur: eadem in *vindiciis* recusa est.

Scripsit porro HEISTER *de nova methodo sanandi fistulas lachrymales.* ALTDORF 1716. 4. De ANELLI instrumentis & methodo, quam commendat & defendit, & de curationibus nonnullis relatio; quas ea ipsa methodo perfecit. Tentat specillo curare & injectione; si minus successerit, tunc perforat os unguis: in carie sola ignem adhibet.

Ejus *de trichiasi oculorum.* HELMSTADT 1722. 4.

Idem in *Chirurgiæ* parte II. cap. 42. &c. de oculorum morbis.

Idem in *medicinisch, chirurgisch* &c. T. II. Cataracta lactea, oculus operatione parum levatus. Fistula lacrymalis, injectis aptis liquoribus sanata. Fistula lachrymalis aperta & sanata. HALLER. V. *pag.* 82.

ANTON. DEIDIER in *Journal des Sav.* a. 1722. epistola ad WOOLHOUSIUM, in qua cataractam membranaceam describit, cum uvea tunica connatam.

Idem *in consultations* &c. De fistula lacrumali. Absque cauterii usu novaque ad nares via, fistulam lacrumalem non sanari. Crystallinam lentem evanuisse de oculis, quos post cataractam depositam inciderit. Vidit tamen etiam membranam ante corpus vitreum protensam, cum ea lens evanuisset, & in utroque quidem oculo. HALLER.. V. *tumores.*

ALB. LUDW. CHAPUZEAU. Ejus disp. *de cataracta* LEID. 1711. 4. Pro cataracta membranacea; eam esse quæ deponitur. Acus variæ: duplex, quarum altera alteri est pro conductore: alia, quæ potest in volsellam mutari. Adnotationes propriæ. HALLER.

GODOFREDUS THOMASIUS. V. *pag.* 86.

GUILIELMUS CHESELDEN. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. Ejus *delle fistole lacrimali il pro e contra nel nouvo metodo di guarirle proposto dal* S. D. ANEL, *ed impugnato dal* S. FRANCESCO SIGNOROTTI, *con riflessioni chirurgiche ed anatomiche.* VENET. 1713. 8. & vid. 1740. 8. quæ editio non videtur mutata. DOMINICI ANELLI libellum dat recusum cum titulo, *nuovo methodo di guarire le fistole lacrimali.* Notas noster adjicit criticas, negat specillis hoc malum cedere, ductum potius inde perforari. Non fuisse fistulam, quam

ANEL-

ANELLIUS sanaverit, sed obstructionem. Pro vulgari curatione, quæ fit trepano, instrumento radente, igne. Puncta lacrumalia nonnunquam oculos latere. Trepanum se feliciter adhibuisse.

Deinde edidit etiam F. SIGNOROTTI *informazione fatta ad uno degli Academici di Parigi contro* M. D. ANEL. GENOV. 1713. Nimis levis & asper negat posse setas argenteas per puncta lachrimalia trajici, præstare porcinas. Noster tamen fatetur, argenteas setas parari & adhiberi posse, & aliquas asperiores notas mollit. HALLER. V. *pag.* 86.

FRANCISCUS SIGNOROTTI. Ejus *informazione*, quæ mox ante dicta est, etiam cum ANELLO recusa.

Ejus *critiche della critica convinta*. GENOVA 1713. 4.

Ejus *lettera nella quale si brevemente risponde al grosso libro del* S. ANEL. Ibid. 1715. 4. HALLER.

PETER KENNEDY. Ejus *ophthalmographia, or a treatise of the eye*. LONDON 1713. 8. Morbos oculi percurrit, palpebrarum primo, deinde oculi interni, & externi brevissime. In cataractæ natura a nova theoria non recedit. Aliqua ad morbos oculorum.

Ejus *supplement to his ophthalmographia against Bracken, Porterfield, Cheselden, Jurin, Sharpe*. LONDON 1739. 8. Subtiles cavilli, & meliorum reprehensiones, absque novo invento. HALLER.

ALEXANDER. CHR. GACKENHOLZ. Ejus disp. *de visione per cataractam impedita*. HELMST. 1713. 4. Exempla habet cataractarum sponte in melius mutatarum. Cataractas lacteas post aliquot dies fundum petere. HALLER.

J. BAPTISTA BIANCHI, incisor, & Professor Taurinensis. Ejus *de ductibus lachrymalibus novis*. TURIN 1715. 4. Aliqua reperiuntur de fistula lacrumali ejusque curatione ANELLIANA. Tumores quidem lacrumalium viarum aptis liquoribus injectis curari, fistulas egere incisione, vel aperitione, quæ igne fit: cariem requirere novam ad nares viam arte paratam. Per nares canalem jubet dissecare. HALLER.

CHRISTOPHORUS le CERF, medicus Francofurtensis, varia edidit pro causa WOOLHOUSII, ut *Probstücke in Augenkrankheiten des* H. WOOLHOUSE. JEN. 1715. 8.

Ejus *dissertations critiques de* WOOLHOUSE *sur la cataracte & le glaucome* &c. FRANCF. 1719. 8. OFFENBACH 1730. 8.

Ejus *am Licht besehener Staar oder pasquillantischer Criticus sincerus fidelis*. FRANCOF. & LIPS. 1719. 8. HALLER.

J. BAPTIST. GASTALDI *an cataracta a vitio lentis*. AVENION. 1718. 8. Negat in lente crystallina sedem esse.

Ejus III. *quæstio medica an cataracta a vitio humoris aquei, vel crystallini oriatur, an a glaucomate differat, & aliter quam operatione chirurgica curari possit.* PARIS 1719. 8. Negat auctor. Videtur altera editio prioris libelli, cui profecto eundem titulum MAGNETIUS annumque 1718. & AVENIONEM pro loco natali tribuit. HALLER. V. *pag.* 1048.

J. CASPAR REISS in *curiose anatomische* &c. dimidio aqueo humore amisso visum interire. HALLER. V. *pag.* 89.

J. JACOB. JANTKE. Ejus disp. *de ophthalmia.* ALTDORF. 1743 4. HALLER. V. *pag.* 475.

LAUR. ROBERG. Ejus disp. *de cataracta.* UPSAL 1722. 4. WOOLHOUSIANUS, vidit in bubone cataractam. HALLER. V. *oss. morb.*

JOH. KANOLD. V. *pag.* 90.

De GEISLER in *Hist. de l'Acad.* 1718. & in *Journal de Trevoux* 1718. *Maj.* refert de cataracta membranacea; & de oculo a fractura capitis se præter voluntatem ad angulum externum detorquente. HALLER.

JOH. ASTRUC. Ejus & ANT. ELIÆ de la POTERIE *E. incisioni corneæ in curatione corneæ præferenda embroche.* PARIS 1766. 4. Tribuitur Respondenti. HALLER. V. *pag.* 697.

FRANCISCUS WIEDEMAN. V. *pag.* 92.

J. ADAM MORASCH. Ejus *blepharographia, s. palpebra plusquam* 50. *morborum nominibus infirmata.* INGOLSTADT 1725. 4.

Idem in *E. N. C. cent.* X. *obs.* 55. in oculis, de quibus cataracta deposita fuerat, lentes crystallinas loco motas reperit. HALLER. V. *vuln. capit.*

In *Mem. de Trevoux* 1719. *M. Febr.* reperitur WINSLOWI testimonium pro cataracta membranacea sibi visa, de cujus tamen veritate liceat dubitasse, inquit HALLER

J. CHRISTOPH. SPROEGEL. V. *pag.* 92.

JOH JUNCKER. Ejus *de defensione alterius oculi, quando alter quocunque malo visu privatus est.* HALÆ 1743. 4.

Ejus *de ophthalmia.* Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

J. MICHAEL LICHTMANN. Ejus *Beschreibung des Staars.* NÜRNBERG 1720. 4.

Ejus *das alte verdunkelte doch wieder sehende Auge.* Ibid. 1720. 4.

Ejus

Ejus *geschickter Aug narzt*, *Beschreibung des Staars und Hirnfells.* Ibid. 1721. 4. HALLER.

GOTTLIEB EPHRAÏM BERNER in opere *de aëris efficacia* &c. agit de usu axungiæ viperinæ in curatione cataractæ. HALLER. V. *pag.* 565.

JANUS PLANCUS (s. JOHANNES SIMON BIANCHI), medicus Ariminensis, scripsit *lettera intorno alla cataratta.* RIMIN. 1720. 4.

Ejus *lettera esaminando una lettera del* COCCHI *gli mostra alcuni errori; tra gli altri esser falso, che l'umor cristallino sia sempre la vera sede della suffusione.* RIMINI 1722. 4. plenior est editio 1740. 4. PORTALIUS PETRI PAOLI. LAPY, HALLERUS vero PLANCI dicit esse opus.

Ejus nempe PETRI PAOLI LAPY *parere intorno la lettera del Giusp. Mar. Bacchetoni scritta al S. Mar. Palici e da esso publicata.* LUCCA 1770. 4.

Ejus *risposta sopra alcune cause dategli in un certo manifesto del S. Benevoli.* Ibid. 1731. 4. HALLER suspicatur PETRUM PAOLI Lucensem esse. HALLER.

J. ANDREAS FISCHER, Professor Erfordiensis. Ejus *tumor oculi sinistri scirrhosus malignus feliciter exstirpatus.* ERFORD. 1720. 4.

Ejus *de curandis præcipuis oculorum adfectibus.* Ibid. 1723. 4. HALLER.

ALEXANDER CAMERARIUS. Ejus & BREYER disp. *de ophthalmia venerea & peculiari in ea operatione.* TUBING. 1734. 4. HALLER. V. *tumores.*

J. CONRAD. HENNINGER. Ejus *observationes & cautelæ circa oculorum curationem.* ARGENTOR. 1720. 4. HALLER.

JOH. ANISIUS. Ejus disp. *de ophthalmia in genere, ejusque specie venerea dicta.* LEID. 1720. 4. HALLER.

THEOD. SPROEGEL in *selectis observationibus* &c. in fistula lacrumali naturalem ad nares viam reperit. HALLER. V. *pag.* 94.

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus diss. *de fistula lacrumali.* LIPS. 1724. 4. & in collectione *operum*, & Germanice a WINKLERO versa BERLIN 1735. 8. Docta, quales noster dare solebat, disputatio, qua antiquitates morbi ex Græcis fontibus repetuntur. Curatio ANELLIANA. Auxilia, quæ supersunt, quoties mitis ista curatio non respondet. Instrumenta varia. WOOLHOUSIUM totum saccum lacrumalem exstirpare, os unguis

guis perforare, turundam inmittere, quæ officio functa per fauces fit elapſura.

Ejus diſſ. *de ſcarificatione oculorum.* Ibid. 1728. 4. Germanice a WINKLERO verſa BERLIN 1735. 8. Antiquitates ex veteribus & ex HIPPOCRATE potiſſimum repetit; deinde de arcano quærit WOOLHOUSII, eo enim tempore arcanum erat, ex ſecalis ariſtis factum, peſſimum certe inſtrumentum, debile & hamulis ſuis inflammationem aucturum, quod ferreo penicillo multo melius poſſit compenſari. PAULI inſtrumentum, ex tribus quaſi lanceolis compoſitum.

Ejus progr. *de medicina ocularia.* Ibid. 1735. 4. De ulceribus corneæ tunicæ, de uſu ſcarificationis oculorum ad id malum.

Ejus progr. *de vulneribus ſuperciliis illatis, cur cæcitatem inferant, ad locum* HIPPOCRATIS. Ibid. 1741. 4. A nervorum nexu.

Ejus *de noxis ex ſuppuratione cohibita in nonnullis oculorum morbis.* Ibid. 1742. 4. De ophthalmia varia &c. HALLER. V. *pag.* 94.

ANT. CÆLESTIN COCCHI. Ejus *epiſtola ad* MORGAGNUM *de lente cryſtallina oculi humani, vera ſuffuſionis ſede.* ROM. 1721. 8. HALLER.

HENR. HAMPE. Ejus diſp. *de ſcarificatione oculorum* HIPPOCRATICA. DUISBURG 1721. 4. HALLER.

J. HENR. FREYTAG. Ejus præſide J. BOECLER diſp. *de cataracta.* ARGENT. 1721. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis.* Aliqua exempla adfert cataractæ membranaceæ. Contendit patrem ſuum chirurgum ocularium ejusmodi cataractas hamulo extraxiſſe. Subito natas cataractas & lacteas. HALLER.

ANT. FIZES. Ejus diſp. *de cataracta.* MONSP. 1731. 4. in qua mediam fere ſententiam tenet, in nuperam pronior, poſſe tamen etiam membranaceam dari. Contra ANTONII appendices. HALLER. V. *ſuppurat.*

GEORG. CHRISTOPH FROBENIUS. V. *pag.* 95.

SALVATOR. FRANC. MORAND in *opuſcules de Chirurgie* T. I. occaſione DAVIELI dicit de commodis, quæ extractioni cataractæ propria ſunt. Maturitatem requirit Sponte nonnunquam cataractam in anteriorem tranſire cameram, & requirere extractionem, quam PETITUS (uter) primus ſit molitus. Facilitatem adminiſtrationis laudat

Idem in *Hiſt. de l'Acad. a.* 1722. vidit quidem lentem cryſtallinam vere cataractæ ſedem fuiſſe, ſed putat poſſe etiam membranaceas dari cataractas, capſulam nempe lentis cryſtallinæ, & quæ eam ambiat vitream, quæ de ea lente decedunt opacæ.

Idem

Idem in *Mem. de l'Acad. a.* 1730. retulit de lente cryſtallina in lapidem verſa, & vitreo humore ſpiſſato.

In T. II. *des Mem. de l'Acad. de Chir.* habetur ejus & C. VERDIER diſſertatio de nova ratione extrahendæ cataractæ a POGETO aliisque adminiſtrata, eventu non ſemper felici. HALLER. V. *pag.* 95.

CAROLUS de S. YVES. Duo fuerunt hujus nominis celebres medici ocularii Pariſini, iſte HALLERO probe notus, & alter filius ejus adoptivus, cum quo de nomine patrui nepos CAROLI ſed depoſitus & abrogatus jure contendit.

Ejus *nouveau tr. des maladies des yeux* prodiit PARIS 1722. 12. AMSTERDAM 1736. 12. 1767. 12. Anglice vertente D. JOH. STOKTON, LOND. 1741. 8. Germanice BERLIN 1730. 8. 1744 8. RIGA 1767. 8. Inter optima compendia numeratur. De morbis exterioris oculi: de fiſtula lacrumali, quam curat perforato oſſe unguis, cannula & cauterio. Paſſim interſpergit morborum peculiarium hiſtorias, ut fiſtulæ palpebralis. De tumore, quem de orbita exſtirpavit; de pannis & pterygiis. In fiſtula lacrumali inutilem eſſe injectionem, compreſſionem præſtare, cum ſpirituoſo fotu conjunctam. Cannulam debere ad os unguis admoveri, per eam os cauterio perforari; maxillæ etiam carioſæ os aduri. In L. II. traduntur morbi ipſius oculi: de lente cryſtallina ab ictu excuſſa, ophthalmia varia, corneæ tunicæ morbis, ſtaphylomate: de cataracta, cujus ſedem ponit in lente cryſtallina, cujus etiam lapideam degenerationem non ignoravit: de cataracta ex pure coacto nata. De membranacea cataracta, quam ad pus coactum pariter refert: de opacitate capſulæ lentis cryſtallinæ: de cataracta ex vulnere lentis cryſtallinæ orta: de depoſitione, ut vocant: de extractione lentis opacæ per corneæ tunicæ inciſionem, quæ ipſi videtur perfacilis, ex ſuis & ex aliorum experimentis: de ſymptomatibus depoſitionis. Cataractæ, quæ ſponte ſe depoſuerunt, etiam in cane. Lacteam eſſe immaturam. Tremulam eſſe gypſeam lentem, de nonnullis fibris ex iride ſuſpenſam. Aliquas fero, etiam ſeptimo & decimo anno demum mutari. Si in anteriorem cameram lens exciderit, quod aliquoties vidit, debere corneam findi, ut extrahatur. Lacteam etiam cataractam debere deponi. Retinæ morbi. Seceſſio a choroidea tunica. Atrophia.

Ejus *reponſe à un lettre critique de ſon tr. des maladies des yeux inſerée dans le ſupplement du mercure de Mai* 1722. *ſous le nom de M. Mauchart.* PARIS 1723. 8. Variis a criminibus ſe tuetur; cataractam membranaceam in humore aqueo natam rejicit: lentem depoſitam ipſam ſe in oculo a morte inciſo reperiſſe addit, poſtquam ſua manu cataractas depoſuerat, vitreumque corpus vidit locum a lente deſertum occupaſſe. Negat vere

re sanam fuisse lentem in oculo, in quo WOOLHOUSIUS membranaceam cataractam se vidisse sibi persuaserat. HALLER.

ANTONIUS BENEVOLI, chirurgus Nosodochii S. Mariæ novæ Florentiæ. Ejus *lettere sopra due osservazioni fatte intorno la cataratta.* FIRENZA 1722. 4. CINELLI sed non bene 1721. & recus. cum *nove proposizioni intorno alle caruncule.* Ibid. 1724. 8. Ita CINELLI. In duobus hominibus quibus cataracta deposita fuerat, lentem crystallinam opacam reperit in humoris vitrei angulo. Addit rationes minime contemnendas, quare ejus morbi sedes semper in lente sit, desumtas ab angustia cameræ posterioris, duritate cataractæ, acus itinere pone lentem, vi resurgendi & certa curatione ægrotorum, quibus post depositam cataractam nunquam nova alia renascatur.

Reperitur excerpta in *Phil. Transf. n.* 373.

Ejus *manifesto sopra alcune accuse contenute in un certo parere del* S. PIETRO PAOLI. Ibid. 1730. 4. Contra sententiam BENEVOLI PETRUS PAOLUS censuram scripsit objiciens nil novi vel proprii nostrum proponere. Respondit nunc BENEVOLUS, utique suam esse adnotationem, quod acus pone cataractam lateat, quod ea deposita nunquam regeneretur, suas etiam proprias administrationes descripsisse, accurate de lentibus depositis dixisse.

Ejus *giustificazioni dalle replicate accuse del* S. P. PAOLI. Ibid. 1732. 4. Adversus PAOLI *replica.* Fusa vendicatio, qua multa priorum repetuntur.

Idem in *dissertazione sopra l'origine dell'ernia* &c. aliqua habet etiam de oculorum morbis. In maculis corneæ tunicæ mitia collyria suadet, rejectis acribus. HALLER. V. *pag.* 823.

GEORG. DANIEL COSCHWIZ. Ejus *de hypopyo.* HALÆ 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 96.

AMOS LAMBRECHT, qui & obstetriciam colebat. Ejus *de ophthalmia.* ARNST. 1722. 8. Belgice. Fere in medicamentis. HALLER.

BURCHARD DAVID MAUCHART de oculorum malis plurimas edidit disputationes. Plurimam in iis veterum lectionem reperias, subtilem nominum & verborum distinctionem, cum rerum gestarum peritia conjunctam; curationem candide revelatam, quæ vel a manu petitur, vel a medicamentis, & diaria passim operationum. Ejus *de ophthalmoxysi novantiqua, s. Hippocratico-Woolhousiana.* TUBING. 1726. 4. Arcanum præceptoris instrumentum hic revelat, aristarum secalinarum penicillum. In trachomate & scirrho utitur equiseto aspero. In scirrho duro incidit, tunc erodit.

Ejus

Ejus *de ſetaceo nuchæ & ipſius oculi.* TUBING. 1742. 4. Illa quidem auxilia multum in malis oculi emendandis valere: ultimum ex CHINA in EUROPAM perductum deſcribit. De ſetaceo auriculæ ad ulcus corneæ, & epiphoram. Setacei uſus in oculi hydrope, empyeſi.

Ejus *de hypopyo.* Ibid. 1742 4. Homonymia declaratur hypopyi, onychis, & diverſiſſimi pterygii. Pus paracenteſi, concuſſione, fotu emittendum, aut ad fundum oculi compellendum. Perforatio corneæ, qua pus emittitur, aut lanceola facta, aut acu cataractaria, qua noſter feliciter uſus eſt. Sanguinem effuſum facile diſſipari. Cataractam dari membranaceam, eam in cane ſe vidiſſe. Lentem cryſtallinam non raro in cameram anteriorem prodire, dum cornea tunica perforatur, quam ſpecillo oporteat repelli. Omnino hypopyon inciſione ſanavit.

Ejus *de empyeſi oculi.* Ibid. 1742. 4. alio malo, ubi pus pone iridem habitat. Signa, inſtrumenta, perforatio & in ea cautelæ. Cochleari cavo pus educit.

Ejus *fiſtulæ corneæ.* Ibid. 1742. 4. Subtilis adminiſtratio, qua callus mollitur, ſinus corriguntur. Callum ad naturam fiſtulæ non neceſſario requiri.

Ejus *unguis oculi.* Ibid. 1742. 4. Ulcus lamellis corneæ tunicæ interjectum.

Ejus *ulcera corneæ.* Ibid. 1742. 4. quæ nempe utrinque aperta patuit.

Ejus *de maculis corneæ earumque operatione a potriſi.* Ibid. 1743. 4. Propria de ea macula adnotatio, quæ ſenibus & familiaris eſt & moleſta.

Ejus *Tobiæ leucomata.* Ibid. 1743. 4. Totam hiſtoriolam expendit, & plurima fabulæ veſtigia in ea invenit.

Ejus *de hydrophthalmia.* Ibid. 1744. 4. Pleraque anatomici ſunt argumenti.

Ejus *de paracenteſi oculi in hydrophthalmia & amblyopia ſenum.* Ibid. 1744. 4. Adminiſtratio parum nota. Inſtrumentum a WOOLHOUSIO potius celatum hic proponit, & artificium, quo TURBERVILLE, medicus mechanicus Anglus, humorem aqueum turbidum emittere tentabat, & mutare meliori.

Ejus *de mydriaſi.* Ibid. 1745. 4. rariori morbo, in quo negat objecta apparere minora: neque cum cataracta immobilitatem pupillæ neceſſario conjungi putat.

Ejus *de pupillæ phthiſi & ſynizeſi.* Ibid. 1745. 4. Exempla pupillæ arctatæ, cauſæ variæ, curatio WOOLHOUSIANA & CHESELDENIANA. Vidit arctam pupillam vix capite aciculæ majorem. Utitur ad aperiendam

pupillam acu plana cuspide tereti. In synechia ferro iridem a cornea tunica separat: id malum in cane vidit.

Ejus *conjunctivæ & corneæ oculi tunicarum vesiculæ ac pustulæ.* Ibid. 1748. 4.

Ejus *de synechia.* Ibid. 1748. 4. Malum curatu difficile, alia graviora tamen mala aversurum: chirurgica administratio, qua ægre superatur.

Ejus *de staphylomate.* Ibid. 1748. 4. In GUNZII de eodem malo disputationem passim animadvertit: diversas mali species distinguit, uveæ prolapsum per exempla constituit, curationes mitiores solicite describit, quæ in apto situ aut modica compressione se continent: transfectionem rejicit, & curationem WOOLHOUSIANAM sequitur.

Ejus *oculus artificialis enblepharos & hypoblepharos.* Ibid. 1749. 4.

Ejus *de tumoribus cysticis palpebrarum & singulari steatomatico tumore scirrhoso palpebræ superioris exciso.* Ibid. 1750. 4. Excidit integros.

Ejus *oratio de fama meritisque* TAYLORI. Ibid. 1750. Æquum judicium de experto homine sed in promittendo liberaliori.

Idem in *Mercure de France* PARIS 1723. edidit *lettre critique sur le traité des maladies des yeux* CAROLI de S. YVES, & forte etiam in *Journal des savans a.* 1724. *replique à la reponse de M. de S. Y.*, nisi ii libelli WOOLHOUSII fuerint. Ita HALLER. V. *pag.* 824.

PINSON in *Journ. des Sav.* 1722. retulit de cataracta membranacea vera deposita, cum lens crystallina sedem suam tenuisset, sanaque mansisset. HALLER.

J. ADAM REIMANN. V. *pag.* 97.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

GIROLAMO MARINI. V. *pag.* 307.

J. HERM. FÜRSTENAU. Ejus disp. *de oculorum vitiis præcipuis.* RINTELN. 1748. 4. HALLER. V. *pag.* 98.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Comm. Litt. Nor.* a. 1745. h. 36. cataracta in lente crystallina. HALLER. V. *vuln. capit.*

CHABERT fistulam lacrumalem absque perforatione curat: acrioribus & rodentibus abstinet. Fistulam lacrumalem absque perforatione sanavit. Caries in fistula lacrumali solo linteo carpto superata. In alia fistula lacrumali rodentium medicamentorum usus felix. HALLER. V. *pag.* 758.

JACOBUS STORCH. V. *pag.* 1153.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 100.

THOM.

THOM. ROBIE in *Phil. Transf. n.* 384. de incisione oculi cataracta adfecti. Cui depressa cataracta neque membranaceam habuit, neque lentem crystallinam. HALLER. V. *pag.* 1049.

JOHANNES RANBY, chirurgus primarius Regis ANGLIÆ, in *Phil. Transf. n.* 381. retulit de cataractæ sede vera, in lente crystallina a se depressa. HALLER.

JACOB. GERING. Ejus *praxis vitia in figura partium oculi cognoscendi & sanandi.* MEISSEN 1725. 4. HALLER.

PIERRE VIOLETTE du Bois. Ejus tr. *de maladies chroniques.* PARIS 1726. 8. 1737. 8. Etiam de morbis oculorum. HALLER. V. *scrophul.*

Observations sur le memoire de M. MORAND *fils, concernant les cataractes des yeux.* PARIS 1726. 8. HALLER.

SAMUEL THEODOR QUELMALZ. Ejus *depositionis cataractæ effectus.* LIPS. 1748. 4.

Ejus *de linctu oculorum collyrio.* Ibid. 1753. 4. HALLER. V. *pag.* 308.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & GEORG. HENR. KOENGSDORFER disp. *de inflammatione oculorum a rachitide cum tuberculis in palpebrarum tunica interiori.* HALÆ 1751. 4.

Ejus *de cataracta omni tempore deponenda.* Ibid. 1753. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

Dissertation sur une nouvelle methode de faire l'operation de la cataracte par Mr. PETIT in *Mem. de litt. & du* P. des MOLETS. T. III. PARIS 1727. 12. HALLER.

RUDOLPH AUGUST BEHRENS. Ejus *de imaginario quodam miraculo in gravi oculorum morbo, eademque spontanea & fortuita sanatione.* BRUNSWIC. 1734. 4. Nempe epiphora sebacea in nobili Hispano sanata. HALLER. V. *pag.* 719.

CANUTUS WIGELIUS. Ejus disp. *de cataracta.* UPSAL 1727. 4.

ERNEST CONRAD HOLZENDORF in *Miscell. Berolinens. centuria* II. BERLIN 1727. 4. egit de inflammatione oculi cum carie orbitæ conjuncta. HALLER.

BENED. GULMAN. V. *pag.* 102.

J. GEORG BREBIS. V. *pag.* 102.

BENED. FRANC. GRATELOUP *theses medico-miscellaneæ.* ARGENTOR. 1728. 4. de cataracta. Contra methodum CHESELDENII. PORTALIUS.

ANTON. le MOINE *ergo deprimendæ cataractæ non exspectanda maturatio.* PARIS 1728. 4. & in HALLERI *selectis.* Firma putat se habere testimonia, quæ confirment, cataractam nondum inveteratam usu millepe-

dum ſanatam fuiſſe. Per exſpectationem cataractam dureſcere poſſe, aut corneæ tunicæ adnaſci. HALLER.

PETR. ANTON. LEPY, & DES. CL. FREMONT *non E. fiſtulæ lacrymali cauterium actuale.* PARIS 1728. 4. HALLER.

BENEDICTUS DUDELL, chirurgus ocularius, WOOLHOUSII diſcipulus. Ejus eſt *treatiſe on the diſeaſes of the horny coat of the eye and the various Kinds of cataracts.* LONDON 1729. 4. In præfatione monet, ne fiſtulæ tunicæ corneæ radantur, novam enim ex ea curatione redituram ejus tunicæ opacitatem. De ſcarifatione oculi fuſe, & de morbis, in quibus proficua ſit. De cataracta: etſi WOOLHOUSIUM ſequitur, fatetur tamen ejus morbi ſedem eſſe plerumque in lente cryſtallina. Multa expertus confuſe de variis ejus mali ſpeciebus ſcribit. Lacteas ſanationem non admittere. Non ignorat, capſulæ ejus lentis opacitatem conjunctam. Aliæ in oculorum malis curationes chirurgicæ. Abſceſſus corneæ tunicæ curandi ſcariſando, eluendo, ſovendo calide. Cicatrices non debere ſecari, redituras craſſiores, ſed ſcariſari. In ſtaphylomate oculum evacuare jubet, ut humor aquoſus effluat, deinde capſulam imponere, quæ tunicæ corneæ vicem gerat, & ſcariſare tunicam conjunctivam: petiolum ligat. De oculi ſcariſatione, quæ fiat ariſtis hordei & graminis canini. Vaſa diſtenta ſcariſat. De iridis abſceſſu & inde orto pure. De equorum morbo, cujus ſedes ſit in camera poſteriori & qui ſubinde in anteriorem prodeat. Vidiſſe ſe cataractas membranaceas ex camera poſteriori in anteriorem productas: plerumque tamen lentem eſſe in vitio: ſi membranacea fuerit cataracta, ea depoſita viſum continuo redire. Cæcitatem emplaſtro cum cantharidibus ſanatam. Opacam vidit capſulam, alternis particulis pellucidis variam. Cataractam perforavit, ut lucem transmitteret.

Ejus *appendix to the treatiſe of the eye and the cataract, with an anſwer to Cheſeldens appendix relating to his new operation upon the iris of the eye.* LONDON 1733. 8. Plurima hic dominatur confuſio. De ſacci lacrumalis morbo, quem fatetur ſe ſanare nequiviſſe. Ut ancyloblepharon ſolvat. De lente opaca, per inciſam corneam tunicam extracta, ex aliis. In CHESELDENIUM; infelici ſucceſſu iridem fidiſſe: ipſe arachnoideæ membranæ cum iride connatæ fiſſuram proponit, abſque experimento. De capſulæ lentis cryſtallinæ, aut lentis ipſius, ad iridem adhæſione. De opacitate vitrei corporis, ejusque ſignis: in eo malo fruſtra fuerit lentem deponere. Imagines eſſe bullas in anteriore parte tunicæ arachnoideæ. De levi opacitate lentis, ut una mollis ſit, neque aërem ferat: in eo caſu jubet lentem per inciſam corneam tunicam educere. De gelatinoſo in parte anteriori arachnoideæ tunicæ tumore, qui facit, ut omnia majora adpareant. De morbis oculorum in equis. In iis animalibus frequenter corpus vitreum vitiari,

ri, & abire in ſpeciem craſſioris & flaveſcentis membranæ. Conratas ex abſceſſu palpebras curavit trajecta acu, repetito nodis adductis, non tamen curavit undique: alias uſus eſt hamis datis: demum alium ægrotum ſanavit. Separatæ lentes adhærentes. Capſula anterius opaca. Perforatio cataractæ, ut quaſi feneſtra fiat, quæ lucem transmittat. Alia lens in fragmenta diſſecta &c.

Ejus *a ſupplement to the treatiſe of the diſeaſes of the horny coat and cataracts of the eyes, and to its appendix.* LONDON 1736. 8. In TAYLORUM, qui nuper ſuæ artis ſpectaculum exhibuerat: vacillare hominis manum: effluxiſſe vitreum humorem, cum lanceola oculum incidiſſet. Etiam ab ejus curatione cataractas reſurgere. Male ab eo PETITI epiſtolam verſam eſſe. Fruſtra paſſim cataractam tentare. A cornea tunica, obtuſa forfice inciſa, non poſſe non opacitatem ſequi. Admiſcet nunc ſuas operationes. Pro retina: viſum ſuperfuiſſe, cum chorioidea tunica vitiata eſſet. Hippi, amblyopiæ adnotationes. Scarifationis in amauroſeos initio utilitates. Iris in puero rubra. HALLER.

PETRUS CHRISTOPH. BURGMANN. Ejus *epiſtola* ad L. HEISTER *de ſingulari tunicarum utriusque oculi expanſione.* ROSTOCH. 1729. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* A morte oculi in ſpeciem longi coni producti. HALLER.

MAURIT. HENR. HENRICI. Ejus diſp. *de cataracta.* LEID. 1729. 4. HALLER.

HENR. FRANC. le DRAN in *Mem. de Chir.* T. I. Vide *pag.* 103.

FRANC. QUESNAI. Ejus *obſervations ſur la conſervation de la vue.* PARIS 1760. 4. HALLER. V. *ſuppurat.*

J. CASPAR SCHOBINGER, HALLERI amicus, qui CAROLUM de S. YVES audiit & WOOLHOUSIUM, diligens vir. Ejus diſp. *de fiſtula lacrumali* BASIL 1730. 4. deſcriptio curationis, quæ fit perforato unguis oſſe. Cauterium a perito viro admotum cæcitatem feciſſe. Utendum acu triquetra, turunda lignea. HALLER.

ÆGIDIUS ADAM & L. P. LEHOC *E. præcavendæ cataractæ oculi paracenteſis.* PARIS 1730. 4.

FRID. JUST. HEIMREICH. V. *pag.* 104.

FRANC. BÜTTNER. V. *pag.* 104.

J. FRID. PAUER. V. *pag.* 104.

J. HENR. FÜSLI. Ejus diſp. *de obſtructione & inflammatione tunicæ oculi adnatæ.* BASIL. 1731. 4. HALLER.

IVO JOH. STAHL. Ejus diſp. *de ophthalmia.* ERFORD. 1731. 4. HALLER.

ANTON. MAGNOL & LAULANIE' disp. *an cataractæ confirmatæ operatio chirurgica unicum remedium.* MONSPEL. 1731. 8. Et in lente cryſtallina ſedem eſſe cataractæ, & in membrana. Contra ANTONII MAITREJEAN appendices, cataractarum varietates. HALLER.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonſt* &c. membranaceum quid viſum impediens in humore aqueo vidit fluctuare, quod denique evanuit. Exempla humoris aquei facile reparati a ſola quiete. HALLER. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *inſtitutionibus* &c. fiſtulas lacrumales ſola vidit injectione ſanari, cuneo non utitur: uſtionem abſque canale inſtituit. Tumores oculum inter & palpebras totos delet, reliquias vitrioli oleo deſtruit. Pterygium acu ſuſceptum amputat, reliquias ſpiritu vitrioli conſumit. Staphyloma non vult ligari. Corneam tunicam ſæpe feliciter perforari vidit: in magno malo debere & corneam excidi, & proximam ſcleroticam. Fungos oculi exciſos ſæpe redire; acu trajectum exſtirpavit. HALLER. V. *pag.* 106.

JOSEPHUS POZZI. Ejus *commercio epiſtolico.* BONON. 1732. 4. Huc faciunt experimenta, quibus oſtendit humorem aqueum regenerari, non ita cryſtallinum. HALLER.

ANTONIUS FERREIN, celebris inciſor. Ejus *quæſtiones medicæ duodecim.* MONSPEL. 1732. 4. inter quas habetur quæſtio *quinam ſint præcipui, quomodo explicentur, & curentur lentis cryſtallinæ morbi.* Recuſa in HALLERI *ſelectis.* Poſteriorem omnino ſedem cryſtallinæ lentis debere perforari, ut anteriori hemiſphærio capſulæ caveatur.

Ejus *non ergo fiſtulæ lachrymali cauterium actuale.* PARIS 1738. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis anat.* Os unguis tamen perforat. HALLER.

J. ZELLER & ÆGIDIUS CRATO KECK auctor, diſp. *de ectropio, vom überſtülpten umgekerten Augglieder oder Plarrauge. Accedunt de cataracta membranacea obſervationes.* TUBING. 1733. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Duæ cataractæ membranaceæ; altera PINSONI cum opaca lente, altera in vivo puero per pupillam eminens. Ectropii a MAUCHARTO curati diarium. Cum emplaſtra glutinantia in vulnere palpebræ non viderentur ſufficere, labia ſcarificavit & ſutura repetita conſuit. HALLER.

J. CHRISTOPHORUS MAY, inciſor Argentoratenſis, in *Comm. Litt. Nor.* 1733. *h.* 4. de capſula lentis cryſtallinæ opaca, poſtquam particula ejus lentis depreſſa fuerat. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *pag.* 108.

THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

ALE-

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

J. PETR. DEVAUX. Ejus diſp. *de præcipuis oculorum affectibus.* ARGENTOR. 1734. 4. HALLER.

MICH. MATTH. LUDOLF in *Miſcell. Berol. cent.* IV. *ſ.* a. 1734. egregiam & accuratam relationem dedit de cataracta, quæ ſponte diſparuit. HALLER.

J. DAN. RUCKER. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. Ejus *de morbis oculorum prælectiones.* GÖTTING. 1746. 8. 1750. 8. V. *pag.* 112.

CLAUDIUS NICOLAUS le CAT in *Journal des ſavans a.* 1755. *April.* egit de ſectione fiſtulæ lacrumalis. Introducit in canalem naſalem verum canalem aureum, cum lato infundibulo, inferius tribus orificiis perforatum.

Idem in *Journal de Medecine* T. X. de cereo aptiori ad tranſmittendum a ſacco lacrumali in nares ſetaceum. HALLER. V. *pag.* 529.

JOHANNES TAYLOR, qui multa ſcripſit, dum longis itineribus univerſam EUROPAM & ASIÆ partem peragrabat. (Obiit a. 1772. 6. Junii.) Ejus *traité ſur les maladies de l'organe immediat de la vue.* PARIS 1735. 12. AMSTERDAM 1735. 8. Germanice BERLIN 1735. 8. Morbos numeroſiſſimos etiam nervi optici ſubtiliter diſtinguit.

Ejus *new treatiſe on the diſeaſes of the cryſtalline humour of the eye, or of the cataract and glaucoma.* LONDON 1736. 8. Contra cataractam membranaceam. Veram cataractam ſedem habere in cryſtallina lente, & a muſculorum oculi irregulari contractione oriri, quæ partes corporis cryſtallini inæqualiter urgeat. Cataractam ſpuriam fieri lente in humorem reſoluta, lactea, purulenta, & opaca capſula. In glaucomate capſulam eſſe vitiatam, lentem mole auctam. Ut cataractam deponat, lanceola, qua conjunctivam & ſcleroticam perforat, deinde acu ex plana convexa utitur, qua lentem deponit; acu frequenter per pupillam inſpecta; inferiori in parte capſulæ perforata: hæc fuſiſſime, ut vix longum ſermonem ſequaris. Vera cataracta tremula, lens ſede emota. Ut ſpuria cataracta deponatur. Ut capſula acu amputetur.

Ejus *mechaniſme du globe de l'œil avec l'uſage de ſes parties* PARIS 1738. 8. etiam Hiſpanice a. 1738. & forſan Anglice 1738. 8. Ducenti ſexaginta tres oculi morbi hic deſcribuntur, & inflammatio toties pro alio alioque morbo recenſetur, quoties in alia parte oculi reſidet. Nomina ſæpe barbara, quæ oportebat eſſe Græca uti *Antoniadula*, *Aichicimy* &c.

Ejus *de vera cauſa ſtrabiſmi* Luſitanice LISBON 1739. 8.

Ejus

Ejus *de morbo & curatione* D. A. de SALDANHA Lusitanice LISBON 1739. 8.

Ejus *opinion of the European universitaties.* LONDON 1743. 8.

Ejus *the cases of S. Jeremy Sambrooke*, LONDON 1743. 8.

Ejus *Catalogue of* 243. *diseases of the eyes* EDINBURG 1749. fol. qui idem forte fuerit liber: *description exacte de* 243. *maladies differentes, aux quelles l'œil, ses enveloppes & ses parties contigues sont exposées.* PARIS 1766. 4. Germanice recus. FRANCFURT 1751. 8. cum tabulis coloratis. Hos morbos solebat in vitris depictos ostendere, quibus multum tribuebat.

Ejus *über absonderliche Zufälle der Gräfin v. Windischgrätz.* 1750. 8.

Ejus *über die menschlichen Augen und ihre Verdunkelung* &c. BERLIN 1750. 8.

Ejus *unterschiedene Begebenheiten in dem Auge, seine Verdunkelung* &c. FRANKF. 1771. 8.

Ejus *recueil des sentimens des principales universités de l'Europe* &c. AMSTERDAM 1749. 8. quod idem fuerit, *Sammlung von Urtheilen der vornehmsten Academien von Europa über den beglückten Fortgang der Operationen des* R. TAYLORS. FRANCF. 1750. 8. Numerosissima testimonia facultatum, & collegiorum medicorum, potissimum etiam ex LUSITANIA, & HISPANIA collectorum.

Ejus *détail des motifs pour lesquels le Chev. Taylor ne s'est pas arrêté dans le pays de Brandenburg.* 1750. 8. Regem se jussisse suis terris abstinere, multos tamen ægrotos ex Brandenburgica ditione se Baruthum esse secutos.

Ejus *über absonderliche Krankheiten und Wiederherbringung des Gesichts des H. v. Mecklenburg.* 1752. 8.

Ejus *von der Krankheit und Wiederherstellung des Prinzen von Holstein* 1752. 8.

Ejus *accurate Beschreibung verschiedener Zufälle der Augen, und wie sie zu curiren.* COPPENHAGEN 1752. 8. Danice.

Ejus *Beschreibung des Zustandes und Wiederbringung des Gesichts der Gräfin v. Nariskin.* 1753. 8. Russice.

Ejus *Examen von einigen sonderbaren Zufällen der Prinzessin von Georgien.* 1753. 8. Russice.

Ejus *Erklärung von einem Generaltractat von den Zuständen des menschl. Auges.* VENET. 1754. 8. Italice.

Ejus

Ejus *Tractat von unterschiedenen Zufällen des Auges.* TRIDENT. 1755. Italice.

Ejus *von der Wiederbringung des Gesichts der Fürstin Justiniani.* ROM. 1756. 8. Italice.

Ejus *Erörterung über die Kunst das verlohrne Gesicht wiederum herzustellen, so durch Krankheit der crystallinischen Feuchtigkeit verloren gegangen.* PESARO 1756. 4. Italice.

Ejus *von der Kunst das Gesicht zu erhalten.* PESARO 1756. 4. Italice. VENET. 1756. 4 An non idem?

Ejus *diss. von der Kunst der beständigen Wiederbringung des Gesichts, und vom Strabismo.* MAYLAND 1756. 8. Italice.

Ejus *novus modus confirmandi visus* ib. 1757. Italice.

Denique *nova nosographia ophthalmica.* LIPS. 1766. fol. in qua sculpti & picti habentur 243. morbi, quos in vitro pictos ostendebat. Morborum distinctiones nimis subtiles, picturæ non laudabiles. Idem putat HALLERUS esse opus, quod supra.

Ejus *neue Augen-Erhaltungskunst* FRANCFR. 1757. Iterum morbos aliquos, sed paucos recenset. Alios scriptores refutat. Ad finem apologia reperitur TAYLORI.

Ejus *de morbo & reparato visu Patris Cremona.* ROM. 1757.

Ejus *descriptio omnium morborum visus humani & ejus observationes.* VENET. 1757. 8. Italice.

Ejus *morbi oculorum systematice collecti.* ROM. 1754. 4. Italice.

Ejus *lettre à Mrs. de l'Acad. de Chir. sur l'art de retablir la vue obscurcie par la maladie connue sous le nom de cataracte, ou l'on demontre les dangereuses consequences de l'operation de la cataracte par extraction.* PARIS 1764. 4.

Ejus *lettre to the gentlemen of the faculty concerning a neuw discovery on the art of the restoring sigth when lost by a cataract.* LONDON 1764. 4.

Ejus *seconde lettre à MM. de l'Acad. Roy. de Chirurgie....* 4. absque anno. Contra DAVIELII extractionem: eam primario chirurgo pessime cessisse. Se posteriorem faciem capsulæ lentis crystallinæ incidere, & ipsam si opaca fuerit, capsulam absque noxa perforare.

Passim idem videtur TAYLORI libellus repeti. Ita HALLER.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. V. *pag.* 308.

HENRICH WINCKLER. Ejus *Anleitung zu allen chirurgischen Wissenschaften, erster Theil, von den Augenkrankheiten.* BERLIN 1735. 8. PLATNERI disp. *de fistula lacrumali.*

Ejus *zweyter Theil.* Ibid. 1736. 8. STAHL *de affectibus oculorum in genere.*

Ejus *dritter Theil.* Ibid. 1736. 8. PLATNER *de scarificatione oculorum.*

In ejus reliquis tribus fasciculis, qui ad a. 1738. successerunt WEDELII diss. *de amaurosi* & BURGMANNI, WALTHERI, SCHACHERI diss. continentur. HALLER.

CAROL. FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de oculo ulcere cancroso laborante feliciter exstirpato.* JEN. 1749. 4.

Ejus *de puero duodecim annorum ancyloblepharo laborante curato.* Ibid. 1764. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. WILH. AGRICOLA in *Commerc. Litt. Nor.* a. 1735. *n.* 18. de cataracta vere in crystallina lente residente, cum rugosa videretur & membranacea, quam materies mucosa a lente ipsa distinguebat: ea vero membrana ipsa erat crystallinæ lentis capsula. HALLER.

ELIAS FRID. HEISTER, LAURENTII Filius, immatura morte ex cultri particula deglutita abreptus. Ejus sunt *besondere Nachrichten wegen des oculisten* TAYLORS. HELMSTADT 1736. 8. Non favet homini. De ægroto, quem frustra curandum susceperat, non levato & multa passo frustra factis maximis incisionibus. Ad eam infelicitatem noster commentatur, nimiaque TAYLORUM promittere monet, temereque amaurosin ipsam adgredi. HALLER.

JOH. FRID. GLASER. Ejus disp. *de myopia.* HARDEROVICI 1736. 4.

GOTTFR. HENR. BURGHART in *sat. Siles. specim.* II. 1737. de cataracta retulit post lotionem frigida factam subito nata. De inflammatione gravi oculi in suppurationem transeunte, incisione demum sanata. In *spec.* VII. cataractam putat ex sanata per corticem Peruvianum febre natam fuisse. HALLER.

J. LUDOV. HOMMEL, HALLERI olim prosector, in *Comm. Litt. Nor.* 1736. *n.* 11. cataractam crystallinæ lentis vidit, de qua capsula ligamento ciliari adhærens superfuit, quam potuisset pro membranacea cataracta habere. HALLER.

ANDR. CANTWELL. V. *pag.* 1023.

CAR. WILH. SACHS in *selectis Francofr.* 1737. cæcitas subita ex hæmorrhagia narium frigidæ usu suppressa. HALLER. V. *pag.* 829.

J. Ernest Hebenstreit. Ejus *de oculo lachrymante*. Lips. 1743. 4. Morbi palpebrarum & viarum lachrymalium. A lacrumis rupta conjunctiva, & palpebra, ulcus ſanatum injecta aqua nitrata. Eſſe ubi canalis naſalis in fiſtula non poſſit aperiri, & os unguis neceſſe ſit aperire. Haller. V. *pag.* 1166.

Justus Godofr. Gunz. Ejus diſp. *de ſtaphylomate*. Lips. 1748. 4. recuſa in Halleri *ſelectis*. Nuſquam aut raro uveam tunicam per corneæ vulnus prolabi: ſtaphyloma vero vocat, qui corneæ tunicæ ſit prolapſus. Lapide infernali corneæ labia tangit &c. multæ cæterum bonæ adnotationes intercedunt.

Ejus *de ſuffuſionis natura & curatione animadverſiones*. Lips. 1750. 4. recuſ. in Halleri *ſelectis*. Morbi antiquitates. Non credit, vere Winslowum membranaceas vidiſſe cataractas, dari tamen aliquas fatetur. Inſtrumenta, curatio. Poſteriorem partem capſulæ mavult aperiri ægre admittit. De acus figura & loco, in quo capſula aperitur, ſubtiliter. Solam veram cataractæ membranaceæ hiſtoriam eam videri, quam Duddell habuit. Haller. V. *pag.* 532.

Zacharias Vogel. V. *pag.* 115.

George de la Faye in *cours des operations* &c. palpebræ vulnera ſutura confirmari. Ad trichiaſin laminas duas invenit, ſatis ſimiles Bartischianis. Non alias dari cataractas membranaceas, præter ipſas oculi tunicas opacas. Capſulam de lente ſeceſſiſſe, uveæ tunicæ eam adhæſiſſe. Niſi aperiatur capſula lentis, cito eam adſcendere depoſitam.

Idem in *Mem. de l'Acad. de chir.* T. II. de nova extractione cryſtallinæ lentis. Inſtrumenta ſimpliciora, felices eventus. Haller. V. *pag.* 308.

Elias Col de Villars. Ejus diſp. *ergo vera cataractæ ſedes in lente*. Paris 1742. 4. Haller. V. *pag.* 116.

Joh. Freke. V. *pag.* 117.

Franc. van de Wynpersse. Ejus diſp. *de amauroſi*. Leid. 1738. 4. Haller.

Cornel van Reverhorst. Ejus diſp. *de ægilope ſ. fiſtula lacrumali*. Leid. 1738. 4. Haller.

Petr. Ant. l'Epy & Ant. Ferrein *E. fiſtulæ lacrumali cauterium actuale*. Paris 1738. 4. Haller.

Herm. Paul. Juch. Ejus diſp. *de ſuffuſione*. Erford. 1738. 4. Haller.

Jos. Maria Franc. de la Sone. Ejus & Arcelin diſp. *ſtarene poteſt viſio absque cryſtallino*. Paris 1743. 4. recuſa in Halleri *ſelectis*. Haller. V. *pag.* 567.

PETRUS DEMOURS, medicus ocularius Parisinus, cum versione sua *Actorum Edinburgensium.* PARIS 1740. 12. AMSTERD. 1741. 12. Italice versa VENEZ. 1751. 8. dedit duas dissertationes de morbis oculorum, pupilla nimis dilatata, & adparentia objectorum aucta: de utilitate sacchari, aut partis ejus certe pinguissimæ. Porro de iridis ad corneam tunicam adhæsione & ejus mali curatione aliquot exempla. Esse ab aliqua corneæ tunicæ suppuratione. HALLER.

Ejus *lettre à* M. PETIT. PARIS 1767. 8. De cancroso oculo, quem ANTONIUS PETIT exstirpavit, recrudescente tamen malo. De abscessu corneæ tunicæ, quem a nostro nimium esse factum objectum est, cum tamen a nostro curatus sit.

Idem in *Journ. de Med.* T. XVI. retulit de morbo D. BERGER de FOREL etiam a DAVIELIO descripto, de cataracta nempe congenita cum iride ad corneam tunicam adglutinata post extractam lentem. Id ut impediat, jubet gypso oculum superfundere. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. injectiones in fistula lacrumali vix alicujus esse usus, sed potius compressionem. Novam viam non debere aperiri, nisi os unguis jam cariosum fuerit. Lacrumalem saccum cæterum aperit, & carpto replet. Si necesse fuerit, urget specillum per viam nasalem. Pro perforatione suum habet instrumentum.

Idem in *Phil. Transf.* T. XLVIII. P. I. describit DAVIELII extractionem lentis crystallinæ aliis instrumentis factam, & gracili scalpello. Inde curationes recenset plerasque felices. Accidit tamen perito viro, ut iridem vulneraret. HALLER. V. *pag.* 309.

THEODORUS SPROEGEL in *Miscell. Berolinensium* T. VI. *f. contin.* V. BEROL. 1740. 4. egit de cataracta membranacea: ea vero describitur in homine cæco nato, nempe pupillaris membrana superstes, quæ solet circa partus tempora evanescere; acu eam noster divisit, æger vidit, distantias non dignovit. HALLER.

GOTTWALD SCHUSTER. V. *pag.* 119.

PETR. IDEMA M. D. Ejus *ontleed en natuurkondige verhandeling van 't oog*. LEEUWAARDEN 1741. 4. Varia ad cataractam, in qua putat se membranaceam agnovisse naturam, dum eam deponebat, etsi non vidit. Dissolutam fuisse inter deponendum cataractam, ut per particulas deponere necesse fuerit HALLER.

MENINIO. Ejus *Augenarzte.* HAMBURG 1741. 4. Morbos oculorum breviter percurrit: addit medicamenta.

Nonne idem HENRICUS MEINERS cujus *lista delle operazioni e scielta delle piu singulari curazioni fatte in Turino sulle malatie degli occhi.* TURINO 1742. Ambulantis ocularii curationes; pupilla artificialis, cataracta deposita.

Ejus ocularii periodeutæ *lista delle operazioni fatte a cento e dodeci persone per la cataratta* &c. PARISIIS nempe factæ curationes.

Ejus *lista delle operazioni fatte per la cataratta, gotta serena, glaucomi, prunelle artifiziali* &c. MILANO 1742. HALLER.

JACOB van VELSEN. Ejus disp. *de opthalmia.* LEID. 1741. 4. HALLER.

ARCHIBALD CLELAND. V. *pag.* 883.

PERCIVAL POTT. Ejus *observations of that disorder of the cornea of the eye commonly called fistula lacrymalis.* LOND. 1758. 8. Belgice vertente H. v. SOMEREN, HAARLEM 1772. 8. Ut vera fistula differat a crassiori facco album mucum sudante. Ut is lacrumalis saccus erodi possit a pure in cellulosa tela nato. Ut demum saccus fungosa carne repleatur, & ossa carie corripiantur, quod equidem rarius accidat. Neque a siphunculis, neque a specillis multum noster sperat, neque fere a pressione. Quando pus jam natum est, necesse est saccum aperire, tunc ductum ad nasum liberare, spongia dilatare, apertum tenere, fungosam carnem argento caustico consumere. Si nativus in nares ductus omnino perierit, & non adfuerit caries, os unguis utique perforandum stylo, paulo anterius quam sit eminens in osse unguis spina: hoc foramen apertum tenendum, turunda linea, deinde cereo; fungos consumere oportet lapide infernali. HALLER.

Ejus *chirurgical observations relative to the cataract* &c. LOND. 1775. 8. V. *tumor.*

LUDOV. PETR. le Hoc & ABR. FRANC. LEO COL de VILLARS *E. oculi punctio cataractam præcavet.* PARIS 1742. 4. Cataractam membranaceam defendit, ejusque generationem emisso turbido humore aqueo putat præcavere, perforata cornea tunica. HALLER.

J. GEORG SIEGWART, Professor Tubingensis. Ejus *specimen ophthalmographiæ, seu de sanatione ophthalmiæ, sive de ophthalmiis externis.* HALÆ 1742. 4.

Ejus disp. *de extractione cataractæ.* TUBING 1752. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Historia inventi. De PALLUCCI consiliis. De Monachi (F. COSMÆ; quem ait infelices curationes suscepisse,). Parisini tentamine. De DD. DAVIEL & MOREAU, de VERMALIO aliisque. De melioribus instrumentis, deque administratione, variisque extractionis commodis. Forficem rectam, incisionem tunicæ corneæ supra specillum, & minus in cornea tunica vulnus suadet. HALLER.

ANDR. WESTPHAL in *Eph. Nat. Cur. Vol.* VIII. *obs.* 66. de oculi inflammatione & prominentia ex difficili dentitione dentium ocularium eruptione nata. HALLER. V. *vulnera.*

JOACHIM.

JOACHIM. FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

Idem *in Abhandlung der chirurgischen Operationen, erstes Stück* &c. nuperorum de cataracta curanda consilia proponit, & præcepta GUNZIANA suis adnotationibus illustrat. FERRENIUM sequitur, & oblique per latus & posterius capsulam dividit, acu introrsum & deorsum ducta. Retinam necessario perforari. Exemplum lentis crystallinæ in oculo bubulo loco motæ. LOBSTEINII scalpellus ad dividendam corneam tunicam. Non contemnit TAYLORUM. In *zweyten Stück* ad ductum HEISTERI, quem tamen sæpissime refutat, de fistulis lacrumalibus agit. Non potuit noster per ductum lacrumalem inferiorem liquorem inpellere. ANELLI artificia parum proficere. Ductum nasalem argenteo stylo nonnunquam aperiri posse; alias tamen noster chordam, etiam turundam, traducit, ad PETITI consilia. WOOLHOUSIUM perforationem ossis unguis invenisse, ea nihil esse opus. In C. de S. YVES. De instrumento militis invalidi POPE', ad extrahendam lentem crystallinam. HALLER. V. *pag.* 309.

PLANQUE *in bibliotheque* &c. T. III. refert de cataractis asellorum usu sanatis. HALLER. V. *pag.* 130.

OLAUS ACRELL. Ejus *skriftwäxling om alle brukelige fätt at operera stenen på ögonen.* STOKHOLM 1766. 8. In hac collectione aliqui sunt ACRELLII libelli. In eorum primo in *Trim. II. a.* 1757. *Act. Suec.* recuso. CAROLI de S. YVES administrationem, quam FERRENII faciliorem esse docet, & facilius anteriorem capsulæ medietatem solvi ab ambito suo, luminique aditum aperiri; vitreum etiam corpus minus lædi, acus progressum per corneam tunicam conspici posse. Contra, facile retinam & choroideam perforari, quæ sensu sit acutiori; lentem inter has membranas deponi, ejus particulam in anteriorem cameram elabi. Frequentius cataractam mollem esse & dissolutam, in qua FERRENII depositio locum non habeat, nec tunicam choroideam minus lædi. De calculo duro, capsula fere pergameni duritate; de dissiliente cataracta, & inflammatione inde nata pene ægrum excæcante. In DAVIELII administratione iridem lædi posse, & corpus vitreum nimis fluidum elabi. In alia dissertatione laudes impugnat, quas FERRENIANÆ incisioni WAHLBOMIUS tribuit. In cataracta adnata noster partem capsulæ anteriorem perforavit, separavit. In tertia dissertatione DAVIELIUM fere noster sequitur. Crassam capsulam difficulter ab acu perforari. FERRENII depositionem non bene cessisse, etiam perito, neque se eo modo tenacem capsulam potuisse aperire &c.

Idem in diss. *om nodwändigheten* &c. in fistula lacrumali tubulum aureum in saccum nasalem deponit. La FAYE DAVIELII extractionem perfecisse. HALLER. V. *pag.* 131.

PHILIPPE FICHET in *obſervations* &c. injectione ſola fiſtulas lacrumales ſanavit. HALLER. V. *pag.* 132.

Treatiſe on cataracta and glaucoma LONDON. 1745. 8. diſcipuli WOOLHOUSIANI. Cataractam veram membranaceam in humore aqueo & camera quidem poſteriori naſci. Vitium lentis incurabile eſſe. Deſcribit etiam cataractæ depoſitionem, fiſſionem, extractionem per inciſam corneam tunicam. HALLER.

CAR. CHRISTOPH. WOLFAHRT. Ejus diſp. *de inflammatione tunicarum oculi.* LEID. 1745. 4. HALLER.

CAR. FRIDERICUS RIBBE in *k. Swensk. Wetenk. Handling.* 1745. *Trim.* I. agit de morbis oculorum, cataracta lactea, quæ diſſoluta in humore lacteo colliquata ſit, quæ eadem, cum materies ſponte ima petiiſſet, decimo quarto poſt die arachnoideam tunicam depoſuerit, quæ obſcurata erat, & denſa, ſimilisque cataractæ membranaceæ. In vivo homine ſe lentem glaucomaticam vidiſſe.

Idem in *tal ögonen* STOCKHOLM 1748. 8. agit de cataractæ vera ſede, & ejus inventoribus: de retinæ tunicæ a choroidea receſſione; de corporibus peregrinis in oculum illapſis.

Ejus *oratio funebris* dicta eſt a ROLANDO MARTIN, STOCKHOLM 1766. 8. HALLER.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH. Ejus *Bericht von dem Erfolg der Operationen des engliſchen Okuliſten Ritter* TAYLORS *in verſchiedenen Städten Deutſchlands beſonders in Roſtock.* ROSTOCK 1752. 8. Varia in adfectationem titulorum, qui TAYLORO non debentur. Non ſanatos fuiſſe, quorum ſanationem T. ſibi tribuit. Nihil eſſe in ejus adminiſtrationibus præcipui. Formulas ejus hominis medicas nimis undique ſui ſimiles excutit. Non vere ſecare arteriam temporalem. Nihil habere in cataractæ depoſitione proprium; ſæpe etiam ne manum quidem adhibuiſſe. HALLER. V. *pag.* 133.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

PETR. CHEVALIER & STEPH. POURFOUR du PETIT *E. ſeneſcentibus oculi inflammationibus conjunctivæ ſcarifatio.* PARIS 1746. 4. HALLER.

GODOFR. HOERLE. Ejus diſp. *de ſtaphylomate fungoſo.* GIESS. 1746. 4. HALLER.

ANDREAS LEVRET in *l'art des accouchemens* &c etiam de ulcuſculis corneæ tunicæ oculi lapide infernali ſanatis. HALLER. V. *pag.* 1177.

PE-

PETRUS RAHTLAUW. Ejus *verhandeling van de cataracta, derzelve oorzaaken, kentekenen en gevolgen en inzonderheit de manier der operatie.* AMSTERDAM 1752. 8. & Gallice 1718. Noster CAROLI de S. YVES & ANTONII FERREIN discipulus fuit. Ejus judicium de HILMERO, quem totum rejicit, & TAYLORUM pariter pro impostore habet. Historia cataractæ, quam HIPPOCRATES jam pro lentis crystallinæ opacitate adgnoverat, sic PLEMPIUS. Vidisse se cataractam membranaceam, nempe lentis crystallinæ opacam capsulam, eam se dissecuisse, visum rediisse. Nullas dari membranulas, quæ in aquoso humore cogantur. Opaca capsula, remota lente, tamen potest cæcitatem facere; eam oportet findere, eademque est membranacea cataracta auctorum. Id malum depositum ascendit, quando capsulam rumpere negleximus. Acum non debere planam esse, neque scindente acie. Non semper lentem oculi mollescere, antequam in cataractam transeat. Puncta etiam & araneas sedem in lente habere. Signa cataractæ veræ, signa maturitatis. Ab inflammatione dissipata cataracta. Contra vulgarem deponendæ cataractæ modum, pro FERRENIANA, quam fuse describit. De ophthalmia quam metuit. De procidentia oculi infantili. Morborum oculi icones aliquæ. Inter eas capsula opaca, cataracta membranacea connata (nempe membrana pupillaris); glaucoma f. tumor cæruleus lentis, quæ subinde in cameram transit anteriorem. HALLER. V. *pag.* 1181.

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

JOH. OOSTERDYK SCHACHT. V. *pag.* 138.

JACOBUS DAVIEL, vir indefessus & publice utilis, olim amicus HALLERI, in NEUSTRIA natus, chirurgus Massiliensis, deinde Regius, morborum ocularium curatione potissimum inclaruit. Licet enim non omnino primus per divisam corneam tunicam lentem crystallinam opacam extraxit, longe tamen frequentius ea administratione usus est, eam instrumentis idoneis perfecit, ita denum ornavit, ut nunc a plerisque chirurgis adoptata fuerit. Forfice usus est, quod non placuit, alii scalpellum substituerunt.

Primam epistolam de suo artificio edidit in *Mercure de France* 1748. & seorsim etiam excusam. *Bibl. Franc.*

Alteram in *Journal de Medecine* 1756, *Fevr.* Seorsim etiam excusam. In 350. curationibus 305. plene respondisse. Nullam cataractæ maturitatem se desiderare, nullam anni ætatem, neque cicatrices corneæ tunicæ nocere, neque jacturam humoris vitrei. Nullum supervenire symptoma, nisi ex ægri errore.

Tertiam epistolam subjecit in *Journal des savans* 1756. *Fevr.* quæ tamen est junioris DAVIELI, JACOBI filii. Varias & minime inutiles adnotationes habet. Partem crystallinæ lentis posteriorem opacis lineis percussam vidit. Ad objectiones respondet. Vulnera corneæ tunicæ facile sanantur.

tur. Humoris vitrei jactura vix nocet, etiamsi aliquando plus perierit.

In *Journal de Medecine* T. IV. a. 1756. agit DAVIELIUS pater de sua in curando felicitate. Inter 350. ægros 305. sanatos iterum. Non infrequens malum esse, corneam tunicam a ciliis introrsum versis compungi, ulcuscula fieri, ea se secare.

Idem in *Mercure de France* 1760. *Janv.* respondet ad epistolam D. HOIN; alia epistola, quæ etiam seorsim prodiit. Depositionem difficilem esse, ob duritatem minime raram capsulæ crystallinæ. Et molles & duras cataractas se frequenter extraxisse. Cataractas & subito nasci, & posse tuto extrahi. Curatio ictuum, quibus aperta fuerat capsula, & subito lens opaca reddita. Humorem vitreum utique regenerari, per experimenta.

Idem in *Mem. de Chirurgie* T. II. administrationem suam describit, cultellum spathulatum curvum, curvam forcipem aliam, acum quadratam, cochlear.

Idem in *Phil. Transact. Vol.* XLIX. p. I. refert de veris cancris, in multis ægrotis de palpebris, naso, angulo oculi interno & circa oculos excisis.

Idem *k. Sw. Wet. Acad.* 1759. *Trim.* I. de duabus cataractis adnatis, quas excidit. In priori exemplo lens ocularia ossea erat, & necesse fuit iridem findere. In altero facilius passa est se superare.

Ejusd. epistola ad HALLERUM data exstat in *Journal de Med.* T. XVI. iridem insensilem esse, & absque noxa lacerari.

Plenum opus de morbis oculorum teste MORANDO moriens reliquit.

Probatur ejus operatio in *Diction. d'Anat. Chir.* I. p. 222. Refert de eadem in *Phil. Transf. Vol.* L. II. *pag.* II. ANDREAS CANTWELL, & felicitatem viri prædicat. Non nocere si tantillum vitrei humoris perierit. HALLER.

THOMAS ABRY in *Phil. Transf. n.* 488. narrat de sanato vulnere corneæ tunicæ cum uveæ laceratione. HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER. Ejus sub nomine J. DECHEVANE *synopsis morborum oculis insidentium genera & species exponens* MONSPEL. 1753. 4. Ad botanicæ methodi morem genera morborum & species constituit. Inter hos morbos quatuordecim ophthalmiæ (ex CAROLO de S. YVES). Cataracta ex lente crystallina mole aucta. Suffusio ei est macularum & colorum imaginariorum apparitio.

Idem in *nosologia methodica* &c. T. II. etiam de cataracta. In T. III. in DAVIELI curatione nono die dolorem supervenire, cujus sedes sit in

 choroi-

choroidea tunica (quam DAVIEL non lædebat). Iterum morbi oculorum. HALLER. V. *pag.* 139.

DANIEL WILHELM TRILLER. V. *pag.* 595.

D'AUBENTON in anatome *Coati* T. IIX. adnotat lentem cryſtallinam diminutam corneæ tunicæ adhæſiſſe. HALLER.

JANUS REGHELLINI, qui utramque medicinam VENETIIS exercens edidit: *Lettera chirurgica ſopra l'offeſa della viſta in una donna, conſiſtente nel raddoppiamento degli oggetti, ſeguito doppo la depreſſione della cataratta.* VENEZIA 1749. 8. Admittit cataractam membranaceam: ad eam acu utitur ad lanceolæ modum facta. Cataractam membranaceam per ſua ſigna adgnovit. Eam difficillimam eſſe curatu, & fere adhærere atque ægre ſolvi. Deinde de lactea cataracta agit; perforata nempe lentis capſula albus effluit ſuccus, qui humores turbat. In ROSALBA, celebri pictrice, cataractam ſquamatam deſtruxit, ut ſquamam poſt alteram detergeret. Humorem vitreum abſque periculo perforari. Morbus, de quo hic peculiariter agitur, duplex fuit viſio fœminæ, cui cataractam noſter depoſuerat. Cauſa mali erat nova pupilla interius ad naſum ſuborta (ex uveæ tunicæ, ut videtur, in depoſitione vulnere, etſi R. inflammationi & ſuppurationi tribuit). Pupillam nova inciſione ſuadet in figuram legitimam reduci.

Ejus *oſſervazioni ſopra alcuni caſi rari medici e chirurgici.* VENEZIA 1764. 4. Cataracta (lentis cryſtallinæ) bis a commotione adſcenderat, in cameram tranſierat anteriorem: a R. vero retrorſum compulſa eſt, ægro ſupinato. DAVIELII extractionem carpit, & multo plures funeſtos habere eventus objicit. HALLER.

ERNEST. ANTON. NICOLAI. Ejus *Abhandlung von den Fehlern des Geſichts* BERLIN 1754. 8. De cataracta vera, cryſtallinæ lentis, ejus cauſis, ſpeciebus, capſulæ opacitate, depoſitione varia, extractione DAVIELIANA. De aliis oculorum vitiis. HALLER.

Ejus *de nyctalopia* &c. JEN. 1774. 4.

Ejus *de cauſis cataractæ externæ* (an externis?) JEN. 1776. 4. MEUSEL. V. *pag.* 493.

BERRYAT in *Hiſt. de l'Acad. des Scienc.* a. 1749. retulit de tranſitu utriusque lentis cryſtallinæ in cameram anteriorem, inqua paulatim utraque contabuit. HALLER.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI, medicus & chirurgus Florentinus, Acad. Scient. & Chir. Pariſ. Acad. Botan. Florent. ſocius, qui PARISIIS etiam & VINDOBONÆ vixit, nunc in patriam reverſus eſt, vir in excogitandis novis inſtrumentis ingenioſus. Ejus *deſcription d'un nouvel inſtrument propre à abaiſſer la cataracte avec tout le ſuccès poſſible.* PARIS 1750.

1750. 12. Germanice LIPSIÆ 1752. 8. Acus intra chalybeum tubulum ita adaptata, ut pro lubitu eminere cogas, aut vicissim retrahas. Acu tunicæ oculi perforantur, cataracta propria illo plano neque pungente tubulo deprimitur. Fatetur ipse administrationem difficultate non carere.

Ejus *histoire de l'operation de la cataracte faite a six soldats invalides*. PARIS 1750. 12. Dolores & inflammationem a sanguine in vasa debilitata ruente, neque ante sextum mensem tuto oculo uti, cujus cataracta deposita fuerit. Plus dextrum pati oculum, quod sinistra minus expedita ejus cataracta deponatur. Esse ubi per corneæ tunicæ vulnus forcipe opacam capsulam lentis eduxerit, cum ipsa lens pellucida esset.

Ejus *methode d'abbattre la cataracte* PARIS 1752. 12. Extractionem cataractæ sibi non bene respondisse, multaque in ea administratione esse, quæ non probes. Cataractæ variæ: optima, quæ unionis colore est, cum pupilla mobili. Rotunditas non bona, quæ sit ab effuso humore. Tremula cataracta extractionem postulat. In administratione, qua deprimitur cataracta, non probat perforationem cataractæ Celsianam. Acu utitur ad perforandum oculum, obtuso stylo ad deprimendum; acum, postquam tunicæ sunt perforatæ, elastro separat, stylo per vitreum corpus viam aperit, apice supremam capsulæ partem perforat, deinde secunda vice inferne capsulam incidit, tunc lentem stylo deprimit in imum corpus vitreum, depressam aliquamdiu tenet, iterat depressiones, si necesse fuerit. Incisio oculorum, in quibus PALLUCCIUS cataractam deposuit, illæsa corona ciliari. Lentem non raro quasi evanescere.

Ejus *Lettre à M. le Marquis de... sur les operations de la cataracte faites par* M. PALLUCCI 1751. vel 52. 12. Ut ARGENSONIO persuasum fuerit, PALLUCCIUM cataractam in militum invalidorum nosocomio deponere. Faventia testimonia præcipuorum chirurgorum.

Ejus *methodus curandæ fistulæ lacrymalis* WIEN 1762. 8. Lacrymas facile in mucum degenerare, hunc fœtere, & pro pure haberi. De curatione fuse. Neque terebratio ossis unguis nostro successit, neque cuneus in novam viam datus. Igne uti non sustinet in tanta grandium nervorum vicinia. Ipse per tenuem tubulum aureum filum ejus metalli per punctum lacrumale in nares ducit, tunc ei substituit chordam auream tenuem; hujus ope exiguam turundam in saccum lacrumalem introducit; emplastro, si opus est, suppurante armat: eo modo sæpe fistulam lacrumalem sanavit. In graviori malo per incisionem specillum, tunc tubulum, per istum filum, denique turundam in nasum trahit, ipsamque sanat cariem, ut fragmenta ossis cum turunda prodeant. In majori carie carpto opus est. Morbus cæterum VINDOBONÆ frequens videtur. Cicuta in abscessu glandulæ lacrumalis spem bonam ostendit.

Ejus *descriptio novi instrumenti pro cura cataractæ nuper inventi ac exhibiti.* WIEN 1763. 8. (1764. 8.). Oculi structura. Cataractarum species variæ, harumque causæ. Quibus in casibus lentis extractio depressioni sit præferenda. Credit noster, cataractam non cedere unquam resolventibus (u).) Pro extractione cataractæ instrumentum, cui quidem non favet; scalpellum in acum lanceolatam exeuns, qua corneam perforat, & vulnus dilatat. Aliud simile cultri occulti, cujus acus corneam tunicam perforat, & lamina pro lubitu exeuns vulnus dilatat. Capsulam lentis crystallinæ bicruri furcula aperit.

Idem *in nouvelles remarques* &c. acus cataractarias in procemio planas laudat, teretes rejicit, instrumentum describit, quod idem & sipho sit & acus, quo spissatam lentem & diluas, solvas & deprimas. Addit rationem, qua per nares specillum in fistulam lacrumalem ducit. HALLER. V. *pag.* 538.

HUGO RAVATON in *traité des playes* &c. in fistula lacrumali calamo scriptorio os unguis perforat, canalem plumbeo bacillo tenet apertum. HALLER. V. *vulnera.*

SYLVESTER O HALLORAN, Hibernus, chirurgus, qui alia etiam & historica scripsit. Ejus *a new treatise on the glaucoma or cataract.* DUBLIN. 1750. 8. Censores Dublinenses non probarunt. In præfatione colligit, quæ Græci, Arabes, & nuperi de cataracta habent. Morbum esse crystallinæ lentis, a glaucomate non differre. Membranaceam cataractam lentis esse capsulam inanem, postquam lens ipsa consumta est. Celeriter humorem aqueum regenerari. In HILMERUM & TAYLORUM. In cataracta deponenda vulnus nervuli ciliaris alicujus non posse vitari. A CAROLO de S. YVES coronam ciliarem lædi. Ut per corneæ tunicæ incisionem iris connata dividatur. HALLER.

J. GEORGIUS GMELIN in *Reise durch Sibirien.* GÖTTING. 1750. 8. T. II. agit de medico LAMA, qui oculorum morbos curaverit maximis & 16. unciarum capacibus cucurbitulis usus. HALLER.

J. FRID. CARTHEUSER. Ejus disp. *de hydrophthalmia:* FRANCOF. ad VIADR. 1762. 4. HALLER. V. *pag.* 898.

JOSEPH WARNER. Ejus *description of the human eye with the principal diseases.* LONDON 1773. 8. morbos palpebrarum tractat. In scirrhis, etiam in cancris exulceratis cicutam bono effectu adhibuit. HALLER. V. *pag.* 142.

RAIMOND de VERMALE, primarius chirurgus Electoris Palatini. Ejus *lettre sur l'extraction du crystallin hors du globe de l'œil, nouvelle* ope-

(u) Ita in *deutscher allgem. Bibl.* 5. *Band.* 1. *St. pag.* 270.

operation imaginée par. Mr. DAVIEL 1751. 12. & in *Journal de Medecine* T. II. Accedunt epistolæ MAUCHARTI & SWIETENII. Valde laudat inventum. Exempla curationum a Cl. DAVIEL peractarum, absque ullo symptomate. HALLER.

GEORGIUS HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. II. fuse agit etiam de oculorum morbis, quos le DRANIUS & GARENGEOTUS omiserint. Scarifatio oculi commode lanceola instituitur. Capsulam lentis crystallinæ vidit opacam fuisse, & cataractam lacteam liquorem suum in aqueum humorem diffudisse, neque eum fundum petiisse. Depositam cataractam frequentissime resurgere. PAULLUCCII acus nocuisse; ipse DAVIELII extractioni favet, scalpello paulum magis curvato. Non posse specillis Anellianis viam ad nares aperiri, neque per ostium nasale ductum obstructum reserari. Quare saccum lacrumalem aperit, & stylum flexilem in nares trudit.

Idem in *vermischte Bemerkungen und Untersuchungen* &c. Catracta modo extractione sanata, modo evulsa capsula opaca. Maculas corneæ tunicæ lapide infernali destruit. HALLER. V. *pag.* 310.

CABANIS junior, Chirurgus Geneuensis in *Mem. de Chirurgie* T. II., instrumentum excogitavit, & specillum, quibus in finem inferiorem ductus nasalis chirurgus subeat. HALLER.

THOMAS HOPE. V. *pag.* 144.

J. JACOBUS LUDOVICUS HOIN, chirurgus Divionensis, sed qui medicinam didicerat. Ejus *lettre concernant quelques observations sur diverses especes de cataractes. Mercure de France* M. Augusti 1759. 12. cataractæ anatome: fibræ ex centro in ambitum euntes, a parte interiore in posteriorem se demergentes. Vitreum corpus absque magno malo violari. Vestigium lentis crystallinæ depositæ & pene consumtæ. Pro extractione cataractæ contra depositionem. De cataracta molli, fissa & divisa, cujus fragmenta conferbuerunt.

Ejus *seconde lettre à M.* DAVIEL *sur la cataracte radiée, la convexité du chaton du crystallin après l'extraction de celui-ci, & une cataracte fenetrée. Mercure de France* 1760. *Mars.*

Ejusdem cl. viri codices etiam multi exstant, ut recensio eorum, quæ ab HIPPOCRATE ad seculi 17. finem de natura cataractæ scripta sunt. HALLER.

ANTON. de JUSSIEU & J. B. THURANT auctoris, *E. in cataracta potior lentis crystallinæ extractio per incisionem in cornea, quam depressio per acum.* PARIS 1752. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Pro DAVIELII extractione. Acu utitur utrinque scindente, tunc forfice vulnus dilatat, & acu tantum ad apicem scindente capsulam lentis aperit, lentem exspectat sponte

ſponte elapſuram. Ad objectiones reſpondet, & incommoda vulgatæ extractionis expendit. HALLER.

FRANC. POUSSE & CLAUDII JOS. GENTIL, FERRENII diſcipuli, *E. in deprimenda cataracta ipſius capſula inferne & poſtice primum ſecanda.* PARIS 1752. 4. Contra DAVIELIUM pro FERRENII adminiſtratione. Debere per corneam tunicam acum apparere, inter anteriorem & poſteriorem partem capſulæ cryſtallinæ poſitam, tunc depreſſa acu capſulam dividi, & humorem vitreum; inde acu antrorſum pulſa deprimi lentem &c. HALLER.

J. HENR. STELT. Ejus diſp. *de ophthalmia.* LEIDEN 1752. 4. HALLER.

GERARDUS ten HAAFF. Ejus *korte verhandeling nopens de nieuwe wyze van de cataracta to geneezen door middel van het cryſtalline vocht uyt het oog te neemen.* ROTTERDAM 1761. 8. Operationem DAVIELII commendat, quæ nullam faciat neceſſitatem maturationis cataractæ, nullum metum recidivæ. Non nocere, ſi aliquid de vitreo humore effluxerit, qui renaſcatur. Elapſam iridem facile repelli. Scalpellum ſemilanceolatum pro aperienda uvea; tenacula litteram Y referens pro firmando oculo, neque enim probat hamum per conjunctivam trajectum; alia curationum exempla. HALLER. V. *pag.* 1195.

J. MELCHIOR LUTHER. Ejus diſp. *de inflammatione tunicarum oculi.* ERFORD. 1753. 4. HALLER.

GEORG. HENRIC. TROSCHEL. Ejus diſp. præſide BUCHNERO, *de cataracta omni tempore deponenda.* HALÆ 1753. 4. Noxium eſſe præjudicium, quod maturationem requirit. Aliqua in ea re experimenta fecit. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE, Profeſſor Chirurgiæ, in *Mem. de Chir.* T. II. pro PETITI ad fiſtulam lacrymalem curandam conſiliis adverſus MOLINELLUM.

De la FORESTibid. novam rationem curandæ fiſtulæ lacrymalis tradit, in qua ſpecillum & ſipho per oſtium naſale viæ lacrymarum ſubit. Non poſſe quidem in omnibus corporibus humanis adhiberi, ſe tamen in vivis ægrisque hominibus liquores idoneos impuliſſe & ulcera ſanaſſe, ſpecillum etiam & ſetaceum trajeciſſe. Inſtrumenta idonea invenit.

MEJEAN ibid. & ipſe ſetaceum eadem via per totum lacrumalem canalem duxit, ſtylumve, ejusque ope goſſypii globulum. HALLER.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. le BAS & HENRICI DAVIEL, chirurgi, *E. cataracta tutior extractio forcipum ope.* PARIS 1754. Pro patris operatione.

Idem

Idem DAVIEL in *Journal des savans* a. 1756. *Febr.* agit de extractione cataractæ. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. oculorum affectus. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Du VERGET in *Anfangsgründe der Wundarzneykunst* &c. T. II. in morbis palpebrarum musculum orbicularem debere in transversum dividi, levatorem secundum longitudinem (consilium ex theoria natum, quod ægre quisquam sequatur). Ita HALLER. V. *pag.* 151.

Diss. sopra l'arte di restabilir la vista. PESARO 1755. 4. An Taylori?

ROLAND MARTIN. V. *pag.* 155.

CHRIST. STEPHAN. SCHEFFEL & JACOB. CHRISTIAN. VOGEL auctoris disp. *de fistula lacrumali.* GREIFSWALD. 1756. 4. HALLER.

SAMUEL AURIVILLIUS, Professor Upsaliensis, HALLERI discipulus. Ejus *P. prior. classis primæ remediorum ophthalmicorum.* UPSAL. 1756. 4. Theoria inflammationis. Multum sperat a sectione arteriæ temporalis. HALLER.

THOMAS YOUNGE. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

TILLOLOY. V. *pag.* 159.

J. G. WAHLBOM in *K. Swensk. Wetenk. Acad. Handl.* 1756. agit de cataractæ depositione. Ipse FERRENIUM fere sequitur, ut capsulam lentis crystallinæ posterius aperiat. Est ubi necesse fuit, transversa sectione opacam capsulam dividere. Acus teretes utique rejicit, negatque CAROLUM de S. YVES contra opacitatem capsulæ lentis quidquam habere consilii. HALLER.

In *collectione Skriftwäxling om alla brukeliga sätt at operera starren.* STOKHOLM 1766. 8. plusculæ diss. recurrunt. Prima est dissertatio quæ nunc dicta. In eam cum Cl. ACRELLIUS animadvertisset, respondit noster. Facile post C. de S. YVES administrationem cataractam resurgere. Ab eo viro anterius capsulam aperiri aut una cum crystallina lente deprimi. Præstare FERRENII administrationem, quæ processibus ciliaribus non noceat, nec vasis majoribus choroideæ membranæ; cataractam ab ea minus facile resurgere, convenire minus maturæ, lentem non diffringi, iridem non lædi. Fatendum esse, requirere peritam manum. Sibi melius, quam S. YVIANAM administrationem successisse. In tertia disp. perfici utique administrationem CAROLI de S. Y. si capsula aperiatur, cæterum esse difficiliorem. Ut ipso eo lacteam cataractam aperuerit. In IV. non posse facile capsu-

capsulam a sola lentis pressione rumpi. Nullam utique administrationem suis carere incommodis. Adhærentes cataractas a CAROLO de S. YVES vix superari, & vitreum humorem emitti, magis lædi. HALLER.

THOMAS GATAKER. V. *pag.* 1025.

J. CHRISTIAN. STOK. Ejus disp. *de famoso unguento ophthalmico Anglico*. JEN. 1757. 4. HALLER. V. *pag.* 1204.

ANT. de STÖRCK in *medicinisch-praktischer Unterricht* &c. agit etiam de ophthalmia. V. *pag.* 161.

JACOBUS CHRISTIANUS VOGEL, ZACHARIÆ filius. Ejus disp. præside SCHEFFELIO *de fistula lacrymali*. GREIFSWALD 1757. 5. Paterna experientia adjutus, plene agit de omnibus ejus fistulæ speciebus. Ut ab aliis ejusdem sedis malis hoc differat: ab obstructa etiam lacrumarum ad nares via. Ut ab ægilope & a lacrumali hernia distinguatur. Ut fistula curetur. Tubulos Anellianos mallet aureos. Pressionem non valde probat, cum malum in parte inaccessa sit, nasalibus ossibus conprehensa. Fistulam apertam curat filo mundante medicamento ebrio, a sacco nasali catheteris ope in nares traducto, ita mundato ulcere. Adjecta exempla felicis eventus. HALLER.

JACOB. RENAT. TENON. Ejus præside D. ANDOUILLE' *theses ex anatome & chirurgia de cataracta*. PARIS 1757. 4. Bona disputatio. Cataractarum in homine, in animalibus, inque equo etiam potissimum, anatome. Capsula lentis crystallinæ frequenter opaca, anterius, posterius & utrinque. Descriptio extractionis; ad eam acus sine triangulari cum acie laterali capsulæ incidendæ apta.

Idem in *Mem. presentés*. T. III. lentem crystallinam ad DAVIELII morem extraxit. Opacitatem fere in capsula ejus lentis sedere, & anterius & posterius. Floccos ANTONIO dictos esse laceræ capsulæ lacinias. HALLER.

SABATIER. Ejus & PETRI DIONYSII MARTIN disp. *de cataracta extrahenda variis modis*. PARIS 1759. 4. Instrumenta ad extrahendam lentem: scalpellum hinc secedens cuspide magis. Vitia ejus artificii aliqua. Pogetiana administratio. GARENGEOT lentem sæpe eduxit. Alia instrumenta, scalpellus hinc secedens forceps, hamulus. Ita HALLER.

D'APPLES in *Act. Helvet.* T. V. retulit de morbo D. BERGER, de FOREL, de quo etiam DEMOURS & DAVIEL retulerunt. In T. VI. aliquot exempla felicis extractionis lentis crystallinæ. HALLER. V. *pag.* 498.

J. WILHELMUS BAUMER. V. *pag.* 166.

DANIEL

DANIEL PRÆTORIUS. V. *pag.* 166.

The fabrik of the eye, and the several discorders who obstruct the sigth. LONDON 1758. 8. Germanice HAMBURG. 1760. 8. tribuitur JOHANNI HILL. De morbis oculorum, de violentia externa, ex nimio lucis fulgore. De inflammatione varia, variolarum reliquiis, cataracta, eaque tremula, glaucomate.

Idem forte, versum a THEODORO ARNOLD, LEMGOW. 1760. 8. HALLER.

LARBER in *anatomia chirurgica del* D. PALFYN, VENETIIS 1758. 8. maj. 4. vol. varia addidit, collecta ex SHARPIO, HALLERO, aliisque: suas etiam adjecit observationes: ancyloblepharum superatum. Epistolæ LANCISII & VALSALVÆ de sede cataractæ. HALLER.

C. F. THEROULDE de VALLUN & J. DESCEMET *non E. sola lens cataractæ crystallinæ sedes.* PARIS 1758. 4. HALLER.

WILLIAM PORTERFIELD (medicus Edinburgensis, qui obiit 21. Jul. 1771. ita RICHTER.). Ejus est *a treatise on the eye.* EDINBURG 1759. 8. 2. vol. Cataractam vitium esse lentis crystallinæ. Magni momenti esse recto in situ acum tenere, qua id malum deponitur, ne putemus ante lentem eam esse, quando pone eam est. HALLER.

GIOV. BATTISTA CAMPIANI. Ejus *raggionamenti sopra dell'apoplessia ed i veri medicamenti: raggione sopra tutti i mali degli occhi descritti in un caso prattico.* GENUA 1759.. HALLER.

CLAUD. POUTEAU. V. *pag.* 170.

LOUIS FLORENT. DESHAIS GENDRON. Ejus *traité des maladies des yeux.* PARIS 1770. 12. 2. vol. De morbis singularum partium oculi; palpebrarum primum, de quibus cancrosos tumores resecuit, aut butyro antimonii adussit. De resecanda ob inversa cilia palpebrarum ora: sutura mavult abstineri. De cultello per elaterem moto, quo palpebram adnatam ab oculo separat. Fistula lachrymalis, in qua os unguis cariem sensit, nullam curationem accipit. Abscessus pressionem non fert. Aquæ injectio ductum nasalem impos est aperire: mavult cæterum noster per nares injici, quam per puncta lacrumalia. Majorem obstructionem secundum PETITI consilia solvit, sed datur, ubi omnino ductus nasalis nequit aperiri. De educendis festucis: magnum uti ligni fragmentum evulserit, sed ut visus non rediret. In T. II. morbi ipsius oculi. Oculi inflammationi calidam puram imponere mavult, quam medicamenta emollientia, quæ acria possint reddi. Venas aperit aut resecat, neque ophthalmoxystro utitur. Vesicas ciere non amat. Ab ulcere erosam corneam tunicam crepuisse, & feliciffime coaluisse. Tumores pulvere adspergit, in quo mercurius sublimatus admistus est. Ad vulnera oculorum calente columbarum sanguine utitur. Facilius integra cor-

 neæ

neæ tunicæ laceratio confervet, quam partis alicujus laminarum. Staphyloma absque pressione, quæ noceat, eodem, quem modo laudavit, sanguine aut aqua ophthalmica curat. Iridem ad corneam adhærentem solvit variata luce, quæ iridem cogat moveri. Iridem imperforatam aperit. In amaurosi vesicatoria laudat & setaceum, expertus. Cataracta. Depositio. Extractio cataractæ: non valde nocere jacturam aliquam vitrei humoris. Ea sola curatio ad lentem mole auctam convenit, ejusve abscessum. Vitrei humoris nimium incrementum & liquefactio. De tumoribus in orbita subnatis. De exstirpatione. Ad fungos aqua phagedænica. HALLER. V. *pag.* 1028.

JACOB LUDW. SCHURER. Ejus *num in curatione suffusionis lentis crystallinæ extractio depositioni sit præferenda.* ARGENTOR. 1760. 4. Pro extractione cataractæ, pro forfice DAVIELII contra scalpella. Administrationem facilem esse, & facile vitari aut iridis vulnus, aut vitrei corporis effluxum. HALLER.

PETR. BASSUEL & STEPHANI le MAIRE disp. *de hypopyo.* PARIS 1760. 4.

CHEMIN. V. *pag.* 172.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

J. ERNEST. IMMAN. WALCH. Ejus *sigillum medici ocularii Romani.* JEN. 1763. 4. De medicis ocularііs Romanis collectio ex inscriptionibus. Ipsum sigillum PHRONIMI est liberti ocularii, & eo suas compositiones signabat. Redit hicce libellus in *antiquitatibus medicis selectis.* JEN. 1772. 8. auctus aliis sigillis, etiam a SEGUIERIO & a C. de CAYLUS mutuo sumtis. HALLER. Confer *pag.* 1249.

FRANC. GUIL. le VACHER. Ejus & P. VICT. CONTOULY disp. *de cataracta nova ratione extrahenda.* PARIS 1768. 4. Ad modum DAVIELII cum instrumento HALLER. V. *pag.* 1212.

P. SUE in *dictionnaire* &c. ad exstirpandum oculum forcipem curvam præfert. HALLER. V. *pag.* 183.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

FRANC. GEACH, chirurgi, in *Phil. Transf. Vol.* LIII. a vulnere in oculo accepto nata sensuum destructio, denique superata.

Ejus *medical and chirurgical observations on the inflammations of the eyes, venereal diseases, ulcers and gunshot wounds.* LONDON 1766. 8. Germanice ZITTAU 1768. 8. Parvus libellus, in quo nimium est theoriæ. HALLER.

LEBRECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

ANTO-

ANTONIUS PORTAL in *précis de Chirurgie* &c. T. II. satis videt, vulgares administrationes cæcis punctis lacrumalibus non mederi. HALLER. V. *pag.* 186.

J. LAUR. ODHELIUS. V. *pag.* 186.

La BROUSSE. V. *pag.* 187.

BOURIENNE. V. *pag.* 187.

BERNARDINUS ASTOLFONI. V. *pag.* 189.

JEAN JANIN. Ejus *observation sur une fistule lacrimale occasionnée par un coup de feu...* 1765. 4.

Ejus est insignis liber *Memoire sur l'œil & sur les maladies, qui affligent cet organe.* LION 1772. 8. Germanice vertente C. G. SELLE. BERLIN 1776. 8. Sæpe pro pure haberi mucum ex membranis lacrumalis facci sudantem, qui sola pressione reprimitur. A lapsu dissipata cataracta. Eam noster extrahit, & nunquam deponit. Iridem quidem, sed absque periculo violari. Lens ossea. Ut ea ab uvea tunica separetur, ad quam adhæsit. Hydrops oculi. Capsula lentis opaca. Lens nigra. Post eductam cataractam bene conjunctivam resecari. De fistula lacrumali. Saccus a polypo occlusus. Spuria fistula, quæ injectione curari potest. Inflammati oculi conjunctivam etiam decurtat. Sic palpebræ prolapsum: sic in trichiasi. Palpebræ inversæ. Tumores duri palpebrarum. Prolapsus iridis. Hypopyon. Uveæ membranæ a choroidea secessio. Emulsio plumbea, quam noster GOULARDI medicamento præfert.

Ejus in *Journ. de Med.* casus difficilis fistulæ lachrymalis cum ossis turbinati vitiosa fabrica, tamen dilatato ductu nasali sanatæ.

Idem in T. XXXIV. cataractam, quæ repetito adscenderat & frustra fuerat deposita, feliciter extraxit, cum in anteriorem cameram transiisset. Lens & solito minor erat.

Idem in eodem diario a. 1773. *Jan.* retulit de amaurosi per electricitatem curata. HALLER.

JOHANNES COLOMBIER, M. D. Ejus *diss. nova de suffusione s. cataracta.* PARIS 1765. 12. De variis, quibus oculus cataracta liberatur, administrationibus. Cuique sua esse incommoda, quæ tamen in depositione minus possint, quam in extractione vitari. Ut TAYLORUS cataractam lacteam perforatione sola absque corneæ tunicæ dilatatione curaverit.

Ejus præside F. L. T. d'ONGLEE *Ergo pro multiplici cataractæ genere multiplex εγχειρησις.* PARIS 1768. 4. Quinque cataractæ genera facit, eorum duo nova, obscurationem membranæ a D. DESCEMET inventæ; & opacitatem laminæ, quam eidem lenti retina tunica circumjicit. Sed

etiam in aqueo humore membranam fubnafci poffe. De opacitate anterioris & pofterioris partis lentis cryftallinæ non dubitat, illam quidem fanat extracta obfcura membranula, poftquam cornea tunica incifa eft, fiffa in decuffim capfula, lente deorfum preffa. Eandem lentem exficcatam, incifa tunica cornea extrahit.

Contra D. COLOMBIER fcriptum eft *fomnium, f. rêve de* M. COLOMBIER, *ou lettre d'un bachelier de la faculté de Paris à un D. Regent.* PARIS 1768. quæ fatyra profcripta fuit. HALLER.

J. GOTTLIEB SCHEFFER, medicus. Ejus *Gefchichte des grauen ftaares und der neuen Operation folchen durch Herausnehmung der Cryftallinfe zu heilen.* REGENSPURG 1765. 4. WENZELIUM lentem opacam vidit extrahere, ut fcalpello corneam tunicam aperiret, occulta acu lentis capfulam perforaret. Non abeque dolore ægra fuit, ut tamen absque cicatrice oculus convalefceret. HALLER.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

Skriftwäxling om alle brukelige fätt at opera ftarrenpå ögon. STOKHOLM 1766. 8. Collectio fcriptorum ACRELLI, WAHLBOMII & MARTINI de cataractæ curandæ variis artificiis. De his libellis, quos continet, feorfim dictum eft.

AUGUST GOTTLIEB RICHTER, vir egregius, Profeffor Göttingenfis. Ejus *de variis cataractam extrahendi modis.* GÖTTING. 1766. 4. DAVIELIO tamen novam curandi rationem deberi, anno 1745. primum tentatam, a. 1753. publicatam, inde ab ipfo, & ab aliis perfectam. Incommoda depofitionis. Ut in extractione nonnullis non infrequentibus incommodis provideatur, etiam iridi læfæ, & vitreo humori profluenti. De opacitate capfulæ poft operationem nata; eam fere fponte diffipari. Plerumque extractionem præferri debere; minus tamen facilem ejus ufum effe, quando oculus profunde in orbita latet, idem valde mobilis eft, aut angufta iris. Inftrumenta a variis excogitata.

Ejus *operationes aliquot, quibus cataractam extraxit.* GÖTTING. 1768. 4. Corneam tunicam PAMARDI hafta perforat. Non valde nocere corporis vitrei elapfum.

Ejusdem *obfervationum chirurgicarum fafciculus, continens de cataractæ extractione obfervationes.* GÖTTING 1770. 8. Ipfe fæpiuscule ad DAVIELII modum lentem opacam extraxit. Iris fenfum facile amittit. Scalpello recto utitur, cui dorfum obtufum, acies convexa, mucro lente lanceolatus. Fieri ut non integra cornea tunica dividatur. Tenacitas capfulæ lentis facit, ut nonnunquam incidi præftet, quam perforari. Non prudenter lacinias ejus capfulæ volfella extrahi: cyftitomo melius aperiri. Non debere fragmenta lentis opacæ in oculo relinqui, fed eximi, & len-

tem

tem penitus destrui. Utique & frequentem & noxium esse vitrei corporis elapsum.

Ejus *von der Ausziehung des grauen Staares.* GÖTTING. 1773. 8. Doctus libellus & experti viri. Cataractæ diversæ, capsulæ, humoris MORGAGNIANI, lentis crystallinæ ipsius; deinde unius harum partium, aut plurium, capsulæ, demum anterioris, posterioris. Cæcitas levata aperta capsula, emisso humore lacteo. Eo in casu, & quoties aquula MORGAGNI corrupta est, lentem crystallinam extrahere præstat, etiam si sana fuerit. Eam lentem etiam totam in squamas resolvi. Quando capsula vitiose durescit, lens crystallina difficulter educitur. Esse ubi pars lentis in caseosum humorem colliquescat. Lens, etiamsi unionis est colore, non ideo continuo dura est. Neque duritas est in ratione vetustatis. Et decimo quinto anno cataractas aliquando molles esse, & secundo anno duras. Videri lentem mollescere, dum opaca fit. Dari albas cataractas, duras easdem. Moles lentis augetur in cataracta molli, & eadem ad uveam tunicam propius accedit. Extractio in universum depressioni præstat. Quæ lentes margaritarum colore videbantur, extractæ flavæ sunt compertæ, & vicissim. Centrum nonnunquam lapideum esse. Linea alba, quæ erat in anteriori facie capsulæ, percursa cataracta. Quando alter oculus cataracta laborat, etiam alter fere vitium concipit: quare continuo eam extrahere præstat. Ad firmandum oculum obtusa PAMARDI lanceola, a RUMPELTO emendata, nostro placet. Cultello utitur, non forfice, quæ contundat. Corneam tunicam unico instrumento oportet aperire, eoque ita latescente, ut ab apice recedit, ut vulnus corneæ tunicæ repleat, neque aqueus humor præpropere effluat. Suum cultellum aliis ostendit præstare. Quo propius ad albugineam tunicam oculus perforatur, eo majus est lædendæ iridis periculum. Oculum oportet sursum, paulum extrorsum dirigere; cultellum apice recta versus iridem dirigi, ad rectum cum cornea angulum. Cavendum, ne cornea tunica in duas lamellas secedat, & curandum, ut cultellus omnino intra oculum subeat. Dum perforatur cornea, dorsum cultelli iridi debere obverti: & vulnus dimidiam corneam metiri. Si incisio rite facta fuerit, lens continuo ad iridem accedit, non ita si vulnus nimis parvum fuerit: ejusmodi vulnus dilatari potest. Cicatrices vix discinduntur nisi forfice. Palpebræ digitis debent diduci. Quando cornea incisa est, tunc capsula lentis crystallinæ debet aperiri, neque enim integra cum capsula lens debet extrahi. Si cum lente capsula una decesserit, securum licet esse de futura cataracta. Capsulam opacam penitus oportet destruere. Cystitomum De la FAYE noster laudat ad capsulam aperiendam. Si pupilla connivens cataractam ægre dimiserit, oculum oportet premere, quo pupilla dilatetur. Quam lentissime lentem extrahere melius est. Irritatione abstinendum, & nimia pressione, ne pars inferior lentis in pupillam se urgeat, iridem lædat. Malum esse, si pupilla subito

subito se contraxerit, quando cornea tunica perforata est. Angusta pupilla extractionem non impedit. Macula in media pupilla nyctalopiam facit. Humor aqueus turbidus equidem cæcitatem infert, facile vero ad limpiditatem redit. Ut adnata cataracta solvatur, curvo specillo utendum, eam inter & iridem dato, & circa suum axin rotato. Humor vitreus facile prolabitur, magis si cornea tunica non satis ampliter aperta fuerit. Nihil inde mali, si tertia pars vitrei humoris perierit. Cataractam etiam post operationem elabi, etiam a terrore. Ut vitreum corpus quasi de pedunculo prodeat super inferiorem partem conjunctivæ tunicæ: eum pedunculum oportere forfice dividere, nam corneam tunicam se adstringere, & eum petiolum quasi amputare. Acutius videre, quibus media pars vitrei humoris elapsa fuit, iis quibus nulla amissa est. Iridis vulnera periculo carere, nisi majora sint. Staphyloma & iridis prolapsum in parte inferiori frequentia esse; elabi etiam iridem a convulsione oculi: sensu carere. Eum prolapsum pressionem blandam requirere palpebrarum, & lucem valide irradiantem, postquam inflammationis periculum superatum est: neque tamen iis cum auxiliis certo iridem suum in locum redituram. Raro capsulam solam absque lente opacam reddi. Semel se vidisse membranaceam cataractam: pelliculam nempe albam, quæ per pupillam prodibat, ab ictu natam. Capsulam lentis ab iride tunica non difficulter solvi. Frequentior est illa cataracta membranacea, quæ est opacitas capsulæ post operationem per inflammationem natæ. Id malum vitatur, capsula una cum lente educta. Raro extractioni magnam inflammationem supervenire. Non debere post operationem permitti, ut oculi sui vires homo experiatur, qui cataracta liberatus fuerit. A die 3. 4. quotidie oculum aqua vegeto minerali humectari posse. Hypopyon ob puris viscriditatem amplam incisionem requirere. Vulnera corneæ tunicæ non absque cicatrice sanescere. Casus aliqui rariores. Pupilla naturalem figuram sponte recuperat. Post lentem corpusculum expressum: pars lentis, ut videtur. Vitreum corpus elapsum, sani simile, apertum, ita dolor omnis sublatus. Ita HALLER.

Idem celeberrimus RICHTER, Medicinæ doctor & Professor publicus ordinarius, Societatis Reg. Scient. Götting., & Acad. Reg. Scient. Sueciæ membrum, in *Novis Comment. Soc. Reg.* Götting. T. VI. ad annum 1775. GÖTTING. 1776. 4. de staphylomate agit. Duo sunt morbi natura diversi, qui staphylomatis nomine communiter veniunt: prolapsus nempe iridis ex cornea vulnerata, vel ulcere adfecta natus, & præternaturalis expansio corneæ aut scleroticæ. Rarum est staphyloma scleroticæ: ipse semel tantum vidit in angulo externo oculi a contusione exortum. Corneæ staphyloma ab auctoribus in totale & partiale subdividitur: utrumque frequens est, illud tamen sæpius occurrit, de quo solo hic noster agit. Ejus descriptio, incommoda

&

& damna. Corneam, dum ftaphilomate totali afficitur, non diftendi, fed potius ab humoribus inter laminas congeftis intumefcere, craffefcere, ut cameram anteriorem minuat, fubinde etiam aboleat iridi adhærens. Se vidiffe vafa craffæ illius corneæ fanguine rubro turgere, eumque, difciffa cornea, copiofum fundere. Staphyloma adhuc recens aliquoties incifum, in quo cornea introrfum tumens lardaceæ naturæ deprehenfa. Ex hac corneæ ab inflammatione præfertim nata & introrfum iridem verfus porrecta craffitie poffe non ftaphylomatis folum, fed & fynechiæ, absque humoris aquei jactura fubinde ortæ ac ideo explicatu difficilis, naturam facile intelligi. Caufas, a quibus morbus ifte communiter derivatur, fæpe vidit, quin ftaphyloma fequeretur; & viciffim. Quæcunque obfervavit ftaphylomata corneæ totalia, ea omnia vel variolis, vel oculorum contufioni & inflammationi fupervenerunt. Staphyloma totale recens molle, ætate vero tenax fit & durum a difflatis fubtilioribus humoribus: ejus opacitas a ftagnantibus humoribus fenfim fpiffefcentibus. Pellucidum nunquam fe vidiffe. Nodi & tubercula, quæ non raro in ftaphylomate fuperficiem corneæ occupant, racemofum ftaphyloma vulgo dicta, minime funt cava aut aqueo humore repleta, ut multi putant, fed folida; nihil aliud funt quam excrefcentiæ ab humoribus lymphaticis copiofe hic accumulatis oriundæ. Tale tuberculum ter refectum toties repullulare nofter vidit. Staphyloma totale poft variolas primum fe manifeftare: non igitur a lacrumis, fub conglutinatis palpebris ipfo variolarum tempore collectis, repetendum. Hoc malum eos potiffimum invadere, qui poft variolas non depuratis antea primis viis, præmature carnibus vefcuntur. Curatio: contra Voolhousii & Platneri inftrumenta comprefforia; externam compreffionem quomodocunque inftitutam contra indicari patet ex morbi natura nunc detecta. Inutilis eft quoque incifio corneæ a nonnullis ufurpata five ad obtinendam cicatricem, quæ diftentam corneam conftringat, five ad humorem aqueum emittendum, ut cornea collapfa opportunam fe fe conftringendi occafionem nancifcatur; cicatricem enim non obtinebis in vulnere cito & absque fere fuppuratione coëunte; cornea diftenta hic non eft; humor aqueus, claufo jam altero die vulnufculo, reparatur. Id cafu nofter confirmat, ubi decies circiter in eadem cornea incifionem fruftra tentavit. Adftringentia medicamenta recenti tantum in malo, ubi cornea adhuc mollis eft, profunt repellendo humores ftagnantes, nequaquam vero ubi cornea jam induruerit. Bis aquæ frigidæ, femel decocti cort. Peruv. ufu recens hoc malum fublatum. Lapis infernalis infigniter profuit: eo applicato fonticulus excitatus, fpiffi humores evocati, craffities corneæ imminuta, & demum ejus pelluciditas reftituta. Ut cauflicum hocce applicetur: fruftillo lapidis affunditur tantillum aquæ, ut liquefcat, & parvum penicillum madefaciat; penicilli cufpide extrema inuritur ulcufculum corneæ in loco maxime tumen-

tumente & opaco: oportet dein apertum diu ſervare ulcuſculum, ut ſtagnantes humores de cornea ſenſim evacuentur; ſi ulcuſculum durante adhuc morbo plorare deſierit, operatio etiam ter quaterve iteranda. Negat ſanationem hic ideo fieri, quod ulcuſculum & imprimis ſubſequens cicatrix corneam expanſam conſtringat; ſed potius quia humores collecti evacuantur de cornea: hoc docent inveterati tumores chronici duriſſimi, ulcere arte excitato ſuperati. Butyrum antimonii, quod celebris Gallorum medicus JANIN (x) evulgavit, cum ſucceſſu expectationem ſuperante ſe adhibuiſſe in puero octenni, ſtaphylomate poſt variolas laborante adeo, ut utraque cornea ad pollicis longitudinem ex orbita promineret, opaca tota, vaſis rubris diſtincta, genis incumbens, attritu genas palpebræque inferioris cutem excorians. Modus, quo butyrum applicuit: utraque palpebra retracta, & digitis firmata, penicillum pictorium tantillo butyri madefactum noſter corneæ affricuit per aliquot momenta; mox ubi dolor perceptus, oculum ſpongia lacte madida abſterſit; ad præcavendam poſtea inflammationem ſaturnina ſuaſit: levis prima nocte oculi dolor, æger mane bene valens, inflammatio nulla: operatio 4to 7to & 10mo die repetita: die 14to nullum morbi veſtigium. Cæterum a butyro nullus dolor, niſi ubi difluit, ſed facile lacte mitigandus; nihil hic exeſum corroſumve fuiſſe; diſcutiente potius virtute gaudere. In ſtaphylomate ſcleroticæ & prolapſu iridis nondum tentavit, uſurum ſe quidem prima data occaſione. In recenti tamen iridis prolapſu vix forte tutus ejus uſus, quod iris tum acute ſentiens doleat, inflammetur; verum nec eo hic opus eſt: ſe enim uſu aluminis id malum ſæpe ſanaſſe; in malo autem adulto forte uſurpandum, quod lenioribus tum morbus vix cedere, irisque ſenſilitatem ſuam amittere ſoleat.

Ejus *obſervationum chirurgicarum faſciculus ſecundus.* GÖTTING. 1776. 8. (Laudant ſummopere cenſores Berolinenſes (y) tam primum, quam etiam ſecundum hunce faſciculum). Præter hernias, bronchotomen, morbos ſinuum frontalium, amauroſin, ſtaphyloma, de quibus jam dictum eſt, etiam duo novi tractatus hic continentur: primus de nova cataractam operandi methodo, alter de polypis (de quibus ſuo loco dicetur). De cataractæ operatione ſunt hæc: cæcitatem citra culpam chirurgi, extracta jam cataracta, non raro poſt menſes aut annos redire; duabus probabiliter de cauſis, altera topica, univerſali altera: hæc niſi de corpore tollatur, pergit poſt operationem adhuc ut cauſa oculum adficere; quare ſi auferri nequit, oportet ægrum de periculo amittendi iterum viſus monere, ut quantum poteſt ſibi caveat. Sed neque etiam cataractæ a cauſa topica ortæ ablatio ægrum metu futuræ cæcitatis liberat, propterea quod capſula in oculo relicta opaca fiat, & huicce opacitati plerumque coarctatio pupillæ ſocietur:

(x) In ſuis *obſervat. ſur l'Oeil* (y) In *allgem. deutſch. Bibl.* 14. *Band.* 1. *Stück* pag. 188. & 29. *Band.* 2. *St.* pag. 485.

cietur: fuisse etiam persæpe, cur noster suspicaretur capsulæ cum iride concretionem. Annon forte cæcitas subsequi solita præcaveretur, si & capsulam, sedem mali, cum lente extraxeris? Fere absque sana ratione eam in oculo relinqui. Eam enim adeo multum pati ipsa sub operatione, & probabilius etiam a lente morbosa plus minusve vitiari, ut mirum sit, observari tamen casus aliquos, ubi capsula post operationem non evadat opaca, novaque non sequatur cæcitas. Membranaceæ signa cataractæ nihil certi habent. Opacitas capsulæ in facie posteriore nullo modo potest ante operationem detegi: igitur cum de cataractæ membranaceæ præsentia certus esse nequeas, operationis eventus, cum optimis cæterum signis, dubius est semper. Quare præstat capsulam cum lente extrahere: sic tutus a cæcitate alias secutura manet æger; sic operatio molesta aut frustranea evitatur, quam ad lacinias capsulæ educendas instituere deinceps coguntur, qui lente sola extracta capsulam in oculo reliquerint. Differendam non esse hanc capsulæ extractionem, eousque dum certo constet de capsulæ relictæ opacitate; nam tunc obstant: æger ab operatione denuo subeunda abhorrens, capsula plerumque iridi adnata, pupilla angusta, aut plane clausa. Verum an possibilis sit capsulæ cum lente extractio? Quater noster observavit capsulam cum lente, cujus facilis erat extractio, sponte prosiliisse, eventu felici, & absque ullo fere symptomate. Etiam in depositione cataractæ lentem non solam sed cum capsula utique deprimi. Frequenter enim coram discipulis depressione lentis in porcorum oculis tentata, & aperto deinde oculo se reperisse fere semper lentem capsulæ inclusam. Præterea concipi non posse, quomodo lens, si sola deprimatur, iterum in capsulam, necessario occlusam, ab humore tam aqueo quam vitreo compressam, adscendens penetret post duos aut decem etiam ab operatione annos; aut quomodo lens adscendens, quod subinde accidit, in cameram anteriorem prolabatur: se invenisse lentem in camera oculi anteriore decimo ab operatione anno capsula adhuc obvolutam: idem alii observarunt. Porro acum etiam cataractariam non ita exacte capsulam subire, ut lentem solam deprimere queat: sibi certum esse potius extra capsulam acum subsistere, & methodum Ferrenii, id quod jam Acrell ostenderit, ridiculam esse. Ex his dictis patet, capsulam facile una cum lente, & sine periculo extrahi posse. Modus extrahendi: optimum videri si lens una cum capsula, quin hæc aperiatur, cauta & lenta pressione educatur. Hac ratione sæpe operationem in porcorum oculis facile se instituisse adstantibus discipulis. Si capsulam inopinate disrumpi sub operatione contigerit volsella forte eam extrahi posse: si accreta fuerit humori vitreo ita ut aut separari non posset, aut metus esset ne humor vitreus prolabatur, tunc forte ab ejus extractione tutius fuerit abstinere. Cæterum se ab ea longe abesse opinione, ut sibi persuadeat, methodum propositam tutissimam optimam-

que esse: eam enim licet non omni fundamento practico destitutam, ideo solum a se communicatam, ut chirurgi ad experimenta capienda excitentur, ac demum statuant, quid de ea sit sentiendum.

Idem in *Nov. Comment. Soc. Reg. Gótting.* Tom. VIII. ad annum 1777. agit de pterygio oculi. Pterygium, quale ab auctoribus passim describitur, nec indagationibus propriis nec sciscitationibus a medicis peritis unquam sibi innotuisse; ut adeo morbum ita descriptum solis in libris existere putet. Post multa tentamina instituta noster demum concludit: pterygium ita nominatum nil aliud esse, quam conjunctivam præternaturaliter crassam, opacamque redditam. Verum quia malum hoc ad canthum oculi internum subinde porrigatur, hinc forte factum, ut a caruncula lachrymali ortum esse pterygium putaretur. Si conjunctiva magis adhuc incrassescat, & opacetur, ejusque multa vasa sanguine rubro turgeant, pannum vocari. Sola medicamenta resolventia, uti sunt borax, mercuricus &c. hic locum habere, utpote in morbo ab inspissatis humoribus orto. Quid ab operatione, qua pterygium resecatur, expectandum sit, auctor definire non audet. In pluribus casibus corneam subjacentem incrassari, opacarique, hinc nisi spes forte sit, ut pristina pelluciditas ipsi reddatur, operationem probabilius inutilem esse: ea porro operatio corneam naturali suo integumento orbat; hinc an eventus semper felix sperandus sit, se definire nolle. Fonticulum in loco affecto excitatum forte non inutilem futurum autumat.

F. W. Jerichow. Ejus disp. *sistens modum sectionis oculi in cataracta instituendæ, variasque circa ophthalmiam cautelas, cui accedit observatio practica de tumore oculi insolito.* Utrecht 1766. 4. Haller.

Car. Lud. Franc. Andry & J. Ant. Elias de la Poterie, auctor, *E. incisioni corneæ in curando hypopyo præstat embroche.* Paris 1766. 4. Haller.

Claud. Anton. Rivard & Paul. Gabriel Lepreux, auctor, *E. impeditis lacrumarum viis parari debet lacrumis artificiale iter in cavum quod juxta majorem oculi canthum inter superficiem internam palpebræ & oculi globum deprehenditur.* Paris 1766. 4. Aperiri vult saccum lacrumalem sub caruncula inter palpebram inferiorem & oculum, recto scalpello, & matutinis horis. Non parcendum tendini musculi orbicularis. Sub caruncula lacrumali & parte anteriori & superiori sacci incidit. Stylo viam in nares aperit, & in ea via fistulam relinquit. Haller.

Christ. Tob. Ephr. Reinhart. V. *pag.* 196.

J. Frider. Reichenbach, chirurgus. Ejus *cautelæ & obss. circa extractionem cataractæ, novam methodum synizesin operandi sistentes.* Tubing. 1767. 4. Extractio cataractæ: lens crystallina adhærens forcipe separata. Aliud exemplum in quo visus non rediit. Rectum scalpellum præfert. Haller.

Adolph

ADOLPH. GUIL. BOSE. Ejus diſp. *de morbis corneæ ex fabrica ejus declaratis.* LIPS. 1767. 4. HALLER.

HAYES. V. *pag.* 197.

GRIGNON. V. *pag.* 199.

JOHN HENRY MAUCLERC. Ejus *nomenclatura critica morborum ocularium, or a critical index to the diſeaſes of the eye.* LONDON 1768. 8. HALLER.

CASTEN RÖNNOW. Ejus *om en ben och ſtenartig ſtarr wid hela omkretſen af uvea faſtwuchſen ſom lyckeligen blifwit med nålen nertrykt.* STOKHOLM 1768. 8. Lentem cryſtallinam, quam depoſuit, adeo fuiſſe induratam, ut ſonaret fricta, & præterea ad iridem adhæſiſſe, felicem tamen fuiſſe curationem.

Contra hoc ſcriptum libellus prodiit cui titulus, *Doutes que la cataracte dont.* M. RÖNNOW *fait mention ait été oſſeuſe & pierreuſe.* Ibid. 1768. 8. Nihil certum eſſe in ſono inve natura hujus cataractæ oſſea. HALLER.

JOH. GOTTLOB HAUPT, Dreſdenſis. Ejus diſſ. inaug. præſide HUBERTO HARRER *de ophthalmia.* DRESDÆ 1768. 4.

GUERIN, chirurgus Lugdunenſis. Ejus eſt *traité ſur les maladies des yeux, l'operation de la cataracte par un inſtrument nouveau, qui fixe l'œil & fait la ſection de la cornée.* LYON 1769. 12. Germanice FRANKFURT und LEIPZIG. 1773. 8. Ordo non bonus, ſed vir multa expertus. In oculi inflammatione plumbum in aceto ſolutum utiliter adhibuit. Magnete, ut olim HILDANUS, micas chalybeas ex oculo extraxit. Tumida vaſa ligat, & forcipe reſecat, non alteri adminiſtrationi ceſſura. Conjunctivam ſanguine ſuffuſam ſponte crepuiſſe felici eventu. Cum glandulæ MEIBOMII obſtructæ, tarſus adroſus eſſet, mercurio liquefacto fiſtula ſanata eſt. Palpebram ab oculo faſcia detraxit, chartam oleo imbutam interpoſuit. ANELLII ſtyli argentei canales lacrymales reſerant, fiſtulas calloſas non ſanant. Ad modum CABANISII, paulum emendatum ſetaceum per viam lacrymalem trajicit. A turundarum uſu cicatrix dura ſucceſſit, ægro moleſta. Injecta in fiſtulam aqua cum veronica decocta profuit. Ferro candente auctor non utitur. Ne ſaccus lacrymalis per ſanatam fiſtulam diſtentus maneat, apta preſſione utitur. Facile curari vulnera tunicæ corneæ. Staphyloma preſſionem non fert. De cataracta: ſæpe opacam membranam ſe exemiſſe, etiam forfice diſſecuiſſe. Eam membranam eſſe capſulam lentis opacam, ab ejus membrana propria diverſam. ANTONII *accompagnemens* eſſe MORGAGNI aquulam ſpiſſatam. Pro extractione lentis, ad quam forcipem adhibet, elaſtro inſtructam, quæ una & oculum continet, & tunicam corneam pertundit, capſulam vero lanceola occulta aperit. Strabiſmus ex ocularium dentium eruptione, ex unguento ad lichenes, &c. HALLER.

J. FRANC. PUSWALD. Ejus disp. *de ophthalmia.* WIEN 1769. 8.

GISBERTUS de WITT, chirurgus, in *Verhandelingen uytgegeeven door het* &c. fuse egit de diversis artificiis, quibus cataracta educitur, deque eorum commodis & incommodis. De variis periculis, quæ cataractæ depositionem comitantur, in qua præterea administratione omnino caveri nequit, ne corpus vitreum lædatur. Commoda extractionis. Vitia DAVIELIANORUM consiliorum, & forcipis incommoda, instrumentorum nimia varietas. In GEORGII de la FAYE encheiresi oculum nimis celeriter evacuari, facile partem infimam iridis amputari. POYETI cultellum male ancipitem esse, & nimis longum, SHARPII cultellum justo esse angustiorem, neque capsulam lentis crystallinæ apertionem doceri. Vitia PALLUCCIANI instrumenti. Ipse vero Auctor oculum le CATI instrumento firmat, capsulam lentis cystotomo GEORGII de la FAYE aperit. Exemplum ubi ea lens evanuerit. HALLER. V. *pag.* 207.

Lego etiam Germanice *Vergleichung der verschiedenen Methoden den Staar auszuziehen, von* GISBERT de WIT. GIESSEN 1775. 8.

WILLIAM NORTHCOTE. V. 207.

WILLIAM ROWLEY. Ejus *essay on ophthalmia* LONDON 1771. 8. Perinde in nitro fiduciam suam ponit. HALLER. V. *ulcera.*

CAR. FRID. LUD. DACHTLER. Ejus disp. *de variis oculorum morbis.* LEID. 1770. 4. HALLER.

MARCHAND. V. *pag.* 209.

PRECOURT. V. *pag.* 210.

PIETSCH. V. *pag.* 210.

HOFMAN. V. *pag.* 211.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

ADOLPH FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

JOSEPH. LEOPOLD. IRKA, Austriaco-Vindobonensis. Ejus disp. *de morbis oculorum internis.* WIEN 1771. 8. Fusa & collectanea & nimiis subdivisionibus onerata disputatio. Morbi eorumque causæ, modus item quo hæ in corpus agant, pathologice magis quam practice pertractantur, ita ut labor fere sit chirurgo oculario practico inutilis. RICHTER.

EDUARD LINZ. Ejus disp. *de morbis oculorum externis.* WIEN 1771. 8. A tumore carnoso de oculo resecto mors. Carbunculus palpebræ plumbo curatus, cum interno usu cicutæ. Ophthalmiam veneream sanari, soluto in spiritu frumenti sublimato hydrargyro, etiam extracto cicutæ. Elapsam per enorme tunicæ vulnus iridem & corpus vitreum curatum, & clausam corneam. HALLER.

FRID.

FRID. CHRIST. OETTINGER & KURNER. Ejus disp. *de lapsu palpebræ superioris.* TUBING. 1771. 4. Conjuncta cum amaurosi paralysis. HALLER.

POUPART. V. *pag.* 216 & 228.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

TOUTANT BEAUREGARD. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

J. DAN. METZGER, medicus Bentheimensis. Ejus *curationum chirurgicarum quæ ad fistulam lacrymalem hucusque fuerint adhibitæ historia critica.* MUNSTER 1772. 8. Consilia ab ipso CELSO ad hæc mala data. ANELLII curationem non undique inutilem esse. Ad aperiendam viam lacrymarum acum triquetram in ductu inter perpendicularem & horizontalem medio impellere suadet. PETITUM incidere, quod non videtur locum habere, ubi saccus adipe plenus sit. In levi casu ANELLII, in majori absque magno callo PETITI, in carie & destructo sacco WOOLHOUSII curationem locum habere. HALLER. V. *pag.* 226.

J. PHILIP. MÜLLER. Ejus disp. *de palpebrarum adfectibus.* HALÆ 1772. 4. HALLER.

STEPH. POURFOUR de PETIT, & JAC. FRANC. de VILLIERS *E. senescentibus oculi inflammationibus conjunctivæ scarificatio.* PARIS 1772. 4. HALLER.

J. CHRISTOPH. ANDREAS MEYER & ROSENTHAL *examen quarumdam optimarum extrahendi cataractam methodorum, imprimis* WENZELIANÆ, GREIFSWALD. 1772. 4. Instrumenta varia ad dividendam corneam tunicam LOBSTEINII, RICHTERI, & WENZELII, tum encheireses. WENZELII aurea lamina ad elevandam palpebram superiorem, culter nimis angustus, acus ad findendam lentis capsulam, uncus inutilis. RICHTERI culter optimus, & cystitomus ad aperiendam capsulam aptissimus. LOBSTEINIUS oculum aptissime firmat. HALLER.

In *J. Encyclopedique* 1773. 12. *Dec.* dicitur de morbis oculorum pro JEAN JANNINO adversus DESCEMENT. Ita HALLER.

CAR. JOH. OEHME. V. *pag.* 1227.

M. E. BLOCH. V. *pag.* 230.

J. CASPAR HELLMANN, chirurgus Magdeburgicus. Ejus *der graue Staar und dessen Herausnehmung.* MADEBURG 1774. 8. Fuse de cataractæ extractione, quam depositioni longe præfert, qui ipse inter 50. ægros ea ratione curatos, 32. perfecte. 10. hactenus restituerit. Minute de cataractæ varietatibus, deque instrumentis. WENZELII laminam ad susti-

nendam

nendam palpebram superiorem satis probat, tum viri dexteritatem, cultellum vult latescentem, & crassescentem. Capsulam lentis præstat seorsim aperire, lanceolata acu, & late in decussim dissecare. Ut ab iride adnata capsula separetur. Ne oculo æger permittatur uti. Vulnus tunicæ corneæ facile sanari: prolapsum humoris vitrei non valde nocere; prolapsum iridis, & pupillæ ab inflammatione natam angustiam, auctor magis metuit. Præmagna & dura lens melius deponitur. Multi post eductam cataractam, etiam eminus accurate vident. Ægrotorum quinquaginta historiæ. Malos eventus auctor non dissimulat. HALLER.

Scarificatio oculi Hippocratica. Opus ineditum *Catal.* OSB. Ita HALLER.

GE. VOGTHERN. Ejus *de morbis oculorum* Germanice 4. seculi XVI. Ita TREW.

PELLIER. V. *pag.* 237.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

BECHEREL. V. *pag.* 238.

GEORGE CHANDLER. Ejus *a treatise of the cataract, its Nature, species, causes and symptoms* &c. LONDON 1775. 8. Ex HEISTERO, PLATTNERO, ST. YVES, & WARNERO temere, & erronee congestum opus ab homine destituto omni experientia, & necessaria cognitione adminiculorum ad hanc administrationem requisitorum. RICHTER.

CAROLUS SZEN, Hungarus. Ejus *diss. inaug. de cataracta ab effluviis aquæ fortis nata.* JEN. 1774. 4. HALLER.

SAXTORPH. V. *pag.* 240.

TODE. V. *pag.* 241.

TERRET. V. *pag.* 241.

JOH. HENR. JUNG, medicus. Ejus *sendschreiben an Herrn Stadtchirurgus* HELLMANN *in Magdeburg, dessen Urtheil* die *Lobsteinsche Staarmesser betreffend.* FRANKFURT am MAYN 1775. 8. Ob cultrorum descriptionem, usumque expositum legi sane meretur. Defendit suum magistrum LOBSTEINIUM contra HELLMANNUM, ut inde manifeste pateat, HELLMANNI de cultris Lobsteinianis judicium vero fundamento destitui, & JUNGIUM virum esse perspicacem ac in arte bene versatum, qui etiam cataractæ administrationem feliciter ac laudabiliter exercet. RICHTER.

HILL. V. *pag.* 243.

DOBSON. V. *pag.* 243.

HEY, medicus in *Leeds*, retulit in *Medical observations and Enquiries* &c. *Vol.* V. LONDON 1776. 8. de electricitatis efficacia in amaurosi. Septem casus: 1mo. ex levi vulnere frontis facile curato post 6. hebdomadas cæcitas; æger, præmissa venæ sectione, electrisatus quotidie, boloque ex

calo-

calomel. & camphor. ana gr. iij. ſingulo veſpere ſumto, alvo bis quotidie mota, atque paucis poſt diebus ſpe adparente, tertio denique menſe integre reſtitutus. 2do. Cæcitas in puero 9. annorum ſpontanea, eodem modo, ſed gr. j. calomel. tantum ſumto, feliciter ſuperata. 3tio. Immanes dolores capitis veſicante ad nucham poſito ſublatos inſolita viſus depravatio ſecuta, ut objecta melius oblique, quam directe ſita cerni poſſent; electriſationis, & corticis Peruviani cum calomele, interpoſitis purgantibus, per annum protracto uſu viſus in oculo quidem ſiniſtro perfecte reſtauratus, at in dextro integre deletus. 4to. Viſus a repreſſa frigore perſpiratione imminutus, & a gravi deinde capitis contuſione totus fere amiſſus: ſola hic vi electrica effectum, ut æger uno oculo objecta omnia, altero ſaltem lateralia diſtincte videret. 5to. In puella 13. annos nata viſus oculi dextri nullus, ſiniſtri admodum obſcurus; muſculi in collo rigidi, & ad minimum etiam motum valde dolentes: collo linimentum applicatum; viſus electriſatione, calomele & camphora parumper emendatus, ſed cura interrupta: hanc denuo tentari cœptam ægra ferre nequiverat: tandem virium proſtratio, vomitus, paralyſis, mors. Inciſo cadavere prima & ſecunda vertebra colli carioſa reperta, nervus opticus emaciatus, cineritius, cavitates cerebri aqua repletæ. 6to. Inter obambulandum repente viſus amiſſus, tertio die ſponte redux, ac ſexto menſe iterum ſubito diſparens, quin amplius rediret: æger ab electriſatione, negligenter quidem uſurpata, id ſaltem lucratus eſt, ut objecta lateralia utcunque dignoſceret. 7mo. Viſum & memoriam ſimul deletam vis electrica reſtituit. Monet noſter, fruſtra morbum jam inveteratum electricitate tentari; nullum in hiſce exemplis morbum fuiſſe, qui duobus annis eſſet antiquior. Dubitari poſſe, utrum mercurius & camphora quidquam contulerint, cum ſola vis electrica in duobus dictis caſibus viſum reſtituerit. Singulare eſſe, quod objecta lateralia longe vividius, quam fronti obverſa fere ab omnibus cernerentur. (His recenſitis celeb. Richterus addit (z) ſe obſervaſſe amauroſin, ut tamen æger locum exiguum pro radiis lucis oblique naſum verſus colligendis haberet, ſed difficulter inveniendum, quo ſemel invento, ſat bene viderat remoti etiam apicem turris. Porro animadvertit, hanc curandi methodum fuiſſe in menſes & annos ab auctore continuatam: igitur an ideo forte optabilem effectum ſæpe non præſtet, quod, tædioſa cum ſit, citius quam par eſt ab ea deſiſtatur).

J. P. Marat, medicus. Ejus *an enquiry into the nature, cauſe, and cure of a ſingular diſeaſe of the eyes, hitherto unknown, and yet common, produced by the uſe of certain mercurial preparations.* London 1776. 4. *Presbyopiam accidentalem*, ut vocat, cum amauroſi ſemper confundi,

(z) In *chirurgiſch. Bibl.* 4. *Band.* 1. *St* pag. 58.

fundi, eam adeo frequentem esse, ut dum decies amaurosin te vidisse putas, septies forte presbyopia fuerit. Vitium in solis oculi musculis residere, nempe obstructionem ibi natam; curam igitur consistere in resolventibus, & deinde roborantibus. Laudat venæ sectiones pedis omni octiduo iterandas; cassiam ad drach. ij. iij. jv. per integrum mensem. Soluta obstructione applicat emollientia tum ad oculos tum ad tempora, deinde electrisationem mane & vespere per aliquot septimanas continuat, simulque emplastrum de tacamahaca temporibus applicat. Stimulantia nocere. Aliquot hujus curæ felices eventus. RICHTER.

TERRAS. V. *pag.* 245.

PELLIER. (forte idem qui *pag.* 1328.) V. *pag.* 245.

DANIEL NOOTNAGEL. Ejus disp. inaug. *de amaurosi.* ERLANG 1776. 4.

JOH. FRID. LICHT. Ejus disp. *de præcipuis viarum lachrymalium morbis.* STRASBURG 1776. 4. Diligenter elaborata dissertatio, in qua præter aliorum præcepta & observationes selectissimas, & firmiter dijudicatas, fontesque indicatos, propria quoque bene multa occurrunt; id quod in ejusmodi speciminibus raro deprehenditur. TODE (b).

GULBRAND. V. *pag.* 251.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

JOANNES KLINGER, Rumburgensis. Ejus *diss. inaug. sistens structuram oculi.* WIEN 1777. 8.

GEORG. HENR. VOLGER, Nordheimensis, RICHTERI discipulus. Ejus diss. inaug. *de maculis corneæ.* GÖTTINGÆ 1778. 8. Remedia adversus corneæ opacitatem efficaciora sat plene pertractat. RICHTER.

JOSEPHUS MOHRENHEIM, Vindobonensis, in nosocomio medico practico chirurgus etiam ocularius & obstetricius. Ejus *Beobachtungen verschiedener chirurgischer Vorfälle* hocce anno 1779. forte prodibunt. Inter eas observationes plusculæ, ut audio, intercedunt de cataracta, & de vulneribus &c.

O D O N T A L G I A. Vide *dent. morb.*

ONOMA.

(b) In *medicinisch-chirurg. Bibl.* 6. *Band*, 1. *St.* pag. 204.

ONOMATOLOGIA

SIVE

DICTIONARIUM, LEXICON.

HERODOTUS. Vide *pag.* 981.

BACCHIUS. Ejus dictionarium vocum Hippocraticarum EROTIANUS plerumque ſequitur, & cujus ſententiæ fere accedit. HALLER. V. *pag.* 997.

EROTIANUS, vixit tempore NERONIS, opus ſuum ANDROMACHO dedicavit. Ejus *gloſſarium* poſſidemus Græce λεξεων συναγωγην excuſum PARIS. 1564. 8. Edidit etiam BARTHOLOMÆUS EUSTACHIUS, VENETIIS 1566. 4. & FOESIUS cum HIPPOCRATE, GENEV. 1657. fol. Ad hiſtoriam medicam, & ad intelligendas difficiles voces (etiam chirurgicas) HIPPOCRATIS uſui eſſe poteſt. Codicem citat COCCHIUS ad NICETAM p. 50. & in BIBL. VOSSIANA alius erat n. 2722. etſi titubante cum titulo, tum in Bibl. Vindobonenſi LAMBEC. VI. Ita HALLER (a).

GALENUS. Ejus *definitiones medicæ* BARTHOLOMÆO SYLVANIO interprete. Partium corporis definitiones, tum morborum, etiam chirurgicorum, breviter omnia. Codex M. S. eſt in Bibl. JACOBÆA Londin. n. 8484. In *Medicea* BANDIN III. p. 115. *Plut.* LXXIV. MONTFAUC. & LXXIII. ib. In Bibl. *Vindobonenſi* LAMBEC. VI. p. 93. In *Bibl. Reg. Pariſ.* l. c. Prodierunt JANO PHILOLOGO interprete LION 1519. 16. PARIS. 1528. & cum GALENO BASIL. 1562. & alias. HALLER (b).

JULIUS POLLUXUS. Ejus *lexicon* a TIBERIO HEMSTERHUYS editum AMSTERD. 1706. fol. Morborum ſingularum corporis partium brevis expoſitio. Sic HESYCHIUS apud ALD. 1514. fol. & LEID. 1746. fol., cujus breviſſimæ ſunt interpretationes. HALLER (c).

Anonymi lexicon medicum Arabice habetur in *Bibl Reg. Par.*

Aliud Arabico Perſicum in Bibl. Leidenſi. HALLER (d).

SIMON de CORDO, vulgo *Januenſis*, ſubdiaconus, Capellanus NICOLAI IV. Pontificis maximi, qui a. 1292. obiit. Ejus eſt opuſculum, cui nomen *Clavis ſanitatis ſimplicia medicamenta latina, græca arabica alphabetico ordine elucidans. Recognovit, mendis purgavit, citationibus* PLINII *& aliorum auxit* GEORGIUS de FERRARIIS. VENET. 1514. fol. Aliæ editiones ſunt PATAV. 1474. fol. VENET. 1486. fol. 1507. fol 1510. fol. 1513 fol. 1514. fol. Codex eſt in Bibl Mediceæ Plut. LXXIII. vocatur *l. ſynonimorum.* (Alios codices vide in HALLERI *Bibl Botan.*). Alphabeti-

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 175. (b) Ibid pag. 95. & 233. (c) Ibid. pag. 278. (d) Ibid. pag. 421.

betica est recensio vocabulorum medicorum, morborum, medicamentorum ex tribus regnis. Non sine labore natum opus: etsi pessimi seculi. Etsi enim trium linguarum noster nullam acurate tenuit, ab omnis generis tamen hominibus, Græcis, Arabibus, aliis, de vero sensu nominum & vocum inquisivit. HALLER (e).

Anonymi *fragmentum lexici medici*, seculi XIV. est in Bibl. BERN. Ita HALLER (f).

LAURENTIUS PHRYSIUS, (FRIES), medicus Metensis, Arabum acris defensor. Ejus *synonima und gerechte Auslegung der Wörter so man in der Arzney braucht*. NÜRNBERG 1519. fol. STRASBURG 1531. fol. 1535. 4. Gallice *les synonimes latins, greces, & hebreaux* &c.... 1519. HALLER (g).

Dictionarium medicum Græco-Latinum 1525. fol. absque alio titulo in *catalogo Lipsiensi* legitur. HALLER (h).

OTTO BRUNFELS. Ejus *onomasticon Medicinæ omnia nomina herbarum, fructuum, suffruticum, arborum, seminum, florum, radicum, lapidum, metallorum, instrumentorum & definitionum medicinalium*. ARGENT. 1534. fol. 1543. fol. Lexicon est Medicinæ universæ, in quo omnia collegit, quæ utrunque ad Medicinam pertinent, ex veteribus compilavit. HALLER (i). V. *pag*. 1095.

HENRICUS STEPHANUS. V. *pag*. 8.

JOHANNES GORRHÆUS. V. *pag*. 8.

ISACUS JOUBERT. V. *pag*. 299.

ANUTIUS FOES (Fœsius). V. *pag*. 12.

BARTHOLOMÆUS CASTELLUS, Messanensis, qui ante bina ab hinc secula floruit. Ejus est *lexicon medico-Græco-Latinum ex Hippocrate Galleno, Avicenna* &c. (VENET. 1607. 8. 1626. 8. 1642. 8. PATAV. 1713. 4. 1721. HALLER), quod deinde auxit EMANUEL STUPANUS, Basiliensis medicus, BASIL. 1628. 8. Repurgavit, tertiaque parte auxit ADRIANUS RAVENSTEIN, ROTERDAM. 1644. 8. 1651. 8. 1657. 8. 1661. 8. 1670. 8. De HAEN. Iterum auctum a JACOBO PANCRATIO BRUNONE, addita BRUNONIS *Mantissa tetraglotta, vocabulis Latinis cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis & Italicis*. NÜRNBERG 1682. 4. (LIPS. 1713.). Iterum auctius, ut certe titulus præfert, GENEV. 1746. 4. maj. NEAPOLI 1761. 4. 2. vol. HALLER (k).

J. ALFONSUS de FONSECA. Ejus *dicionario medico de piedras, plantas, fructos, yervas, flores, enfermidades, causas y accidentes que en ests l. de privilegios de mugeres prennadas*. COMPLUT. 1606. 4. HALLER (l).

FRAN-

(e) Ibid. pag. 437. (f) Ibid. pag. 453. (g) Ibid. pag. 503. (h) Ibid. pag. 512. (i) Ibid. pag. 527. (k) Ibid. T. II. pag. 325. (l) Ibid. pag. 381.

Franciscus Thevenin. V. *tumores.*

Johannes Rhodius *Scribonium recensuit, notis illustravit, lexicon Scribonianum* addidit. Patav. 1655. 4. Ex philologicis studiis, quibus maxime valebat, noster hoc opus concinnavit, comparatis locis veterum, etiam poetarum, numis, instrumentis antiquorum, ad vetusta exempla expressis ditissimum. Lectiones studet ut det emendatas, sed potissimum ex aliis veterum locis verum sensum auctoris eruere conatur. Ad medicos veteres ex intimis intelligendos, adque historiam medicam eximium opus, quo & res & voces declarantur. In *lexico* voces Scribonii cum vocibus aliorum scriptorum declarantur. Haller (m). V. *suturas.*

Jean Durelle. V. *pag.* 24.

Stephanus Blancard. Ejus *lexicon medicum* sæpissime recusum est, nupertime vero cum titulo *lexicum medicum tripartitum* prodiit Lipsiæ 1777. 8. 2. vol. V. *pag.* 45.

Antonius Furetier. V. *pag.* 63.

Laurentius Verduc. V. *pag.* 64.

De la Ducquerie. V. *pag.* 65.

Christoph. Helwich. Ejus *chirurgisches lexicon* (cum nomine Caspar Schroeter) Frankfurt und Leipzig 1713. 8. Haller. V. *pag.* 76.

J. Phil. Rohten. V. *pag.* 79.

Dictionnaire universal des arts & des sciences par M. D. C. prodiit Paris 1732. fol. Voces etiam chirurgicæ reperiuntur. Haller.

J. Philippus Burggrav edere cœpit *lexicon medicum universale*, Francof. 1733. fol. cujus tantum literæ duæ prodierunt. Haller. V. *pag.* 106.

Robert James. Ejus *dictionarium medicum* (non Latine sed Anglice scriptum) London 1744. fol. Gallice Paris 1746. fol. (plura volumina, in quibus alphabetico ordine voces medicas & chirurgicas, nec non morbos internos & externos fuse pertractat). Habentur etiam chirurgica, ex optimis scriptoribus collecta, ex Heistero potissimum. Haller. V. *pag.* 1071.

J. Ernest Hebenstreit. Ejus *Versuch eines medicinischen Wörterbuchs.* Lips. 1755. 4. Chirurgica etiam continet. Haller. V. *pag.* 1166.

Elias Col de Villars. Ejus est *dictionnaire François-Latin des termes de Medecine & de Chirurgie.* Paris 1741. 12. 1753. 12. Houss. 1754.

(m) Ibid. pag. 336.

1754. 12. 1760. 12. Germanice ALTONA 1747. 8. Valde laudat PORTALIUS. V. *pag.* 116.

ARTHUR CONRAD ERNSTING *lexicum chirurgicum* germanice ſcriptum dedit . . . a. 1741. 4. HALLER. V. *pag.* 1022.

PHILIPPUS FRID. GMELIN. Ejus *onomatologia medica completa, oder mediciniſches lexicon.* ULM 1755. 8. 1756. 8. Vocabulorum chirurgicorum hic interpretationem reperias. HALLER. V. *pag.* 1073.

Anatomiſch-chirurgiſches Lexicon oder Wörterbuch, darinnen alle und jedwede zur Zergliederungskunſt und Wundarzney &c. *Mit einer Vorrede des Herrn* D. LAURENT. HEISTER. BERLIN 1753. 4.

JEAN FRANÇOIS LAVOISIEN. Ejus *dictionnaire portatif de Medecine, d'Anatomie, de Chirurgie* &c. *avec les termes de chaque art, leur étymologie, definition & explication.* PARIS 1764. 12. 2. vol. 1771. 8. HALLER.

Dictionnaire anatomique & chirurgique. PARIS 1771. 12. 2. vol. HALLER.

Nouveau dictionnaire &c. V. *pag.* 217.

Encyclopædical dictionnaire &c. V. *pag.* 227.

Onomatologia medica completa oder mediciniſches Lexicon, das alle Benennungen und Kunſtwörter, welche der Arzneywiſſenſchaft und Apotheckerkunſt eigen ſind &c. *Mit einer Vorrede begleitet von Herrn D. Albrecht von Haller. Aufs neue verbeſſert und vermehrt von* D. JOHANN PETER EBERHARD prodiit ULM. FRANCOF. & LIPS. 1772. 8.

Ejus nempe EBERHARDI *onomatologia medico-chirurgica* &c. Ibid. 1775. 8.

OPERATIONES CHIRURGICÆ. Vide *adminiſtr. chirurg.*

OSSIUM MORBI.

HIPPOCRATES in L. *de articulis* &c. Agit de gibbis. Quo tempore oſſa emortua delabantur.

Idem in L. *de locis in homine* de fiſſurarum magno periculo. HALLER. Vide *pag.* 286.

ANDREAS CARYSTIUS oſſium tophum tubum medullarem replere (a). HALLER.

CASSIUS FELIX de carne ſubnata oſſum caveam replente; de oſſium topho. V. *pag.* 984.

A. COR.

(a) Apud, Cassium quaest. § 1.

A. Cornel. Celsus in L. VIII. agit de offium morbis. Haller. V. *pag.* 287.

Menodorus totum os fiffum excidit (b). Haller.

Heliodorus offa negat (c) dolorem fentire. De offe excrefcente, quod totum delere (d) jubet, per ambitum primo exterebratum. Haller. V. *pag.* 319.

Aetius in L. VII. cap. 86. os corruptum urendum. Haller. V. *pag.* 265.

Rhazeus in L. XV. agit etiam de offium morbis. Haller.

Idem in L. IX. *ad* Almansorem, tit. de gibbofitate. Walther. V. *pag.* 265.

Haly Abbas in *theoriæ* L. IX. cap. 12. de gibbofitate, ejusque caufis. In *practicæ* L. V. cap. 32. de gibbi medela. Walther. V. *pag.* 295.

Avicenna in L. III. *fen.* 22. tract. 1. cap. 12. de morbis offium; etiam de gibbofitate, ejusque cura. Walth. V. *pag.* 267.

Albucasis in *practicæ* tract. 27. cap. 9. de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 267.

Constantinus *de morbor. cognit.* L. IX. cap. 14. de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 268.

Gentilis de Fulgineo in *confiliorum &c.* conf. 5. 6. ad gibbofitatem. Walth. V. *pag.* 418.

Lanfrancus in *chirurgiæ magnæ* doctr. 2. tract. 3. cap. 9. de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 2.

Guy de Chauliac in *Chirurgiæ* tract. 6. doctr. 2. agit etiam de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 297.

Leonh. Bertapalia in *L. fuper quartum* &c. pag. 292. os nudatum interire, & debere refecari. Haller. V. *pag.* 3.

Petrus de la Cerlata in *operis chirurgici* &c. pag. 33. b. corrupta offa etiam humeri & tibiæ exemit. Haller. V. *pag.* 269.

J. Matth. de Ferrariis in *practicæ* &c. parte 4. cap. 34. de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 372.

Barth. de Montagnana in *confiliorum* &c. *conf.* 231. 232. de gibbofitate. Walth. V. *pag.* 372.

Joh. Baverius in *confiliorum de re medica* &c. *conf.* 46. de gibbo reftituendo. Walth. V. *pag.* 3.

Marcus Gattinaria *de curis ægritudinum* &c. pag. 101. de gibbofitatis cura. Walth. V. *pag.* 420.

Ant.

(b) Apud Heliodorum in Galen. *compof. fec. gen.* L. V. c. 14. (c) Apud Nicetam p. 92. (d) Ibid. p. 124.

Ant. Benivenius *de abditis* &c. cap. 18. os frontis totum erosum integra cute. Cap. 25. furæ ossis cariosi magna pars feliciter exemta. Cap. 79. os femoris a lue venerea tumefactum. Haller. V. *pag.* 362.

Joh. Arculanus in *practicæ medicæ* &c. tract. 6. pag. 129. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 373.

Galeac. de S. Sophia in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 373.

Hieronym. Cardanus *de causis & signis* &c. pag. 141. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 374.

Andr. Vesalius in *paraphrasis* &c. cap. 91. ad incipientem gibbum. Walth. V. *pag.* 375.

Joh. Fernelius in L. *de abditis morborum causis* &c. agit etiam de ossibus mollibus. Haller. V. *pag.* 1095.

Jacob. Hollerius *de morbis internis* &c. de superata emolliente vapore ancylosi; de homine ossibus flexilibus. Haller. V. *pag.* 335.

Philip. ab Ingrassia. V. *pag.* 1096.

Ambros. Paræus in *operum* &c. L. XVIII. agit de morbis ossium. Haller. V. *pag.* 301.

Gabriel Fallopius in L. *de ossibus* plus centies se contrafissuram vidisse testatur. Haller. V. *ulcera.*

Marc. Donatus *de medica historia* &c. L. V. ossium varia mala. Haller. V. *pag.* 578.

Joh. Crato in *consilior. med. cons.* 374. 375. in principio gibbositatis. Walth. V. *pag.* 380.

Petr. Forestus in *observat. & curat.* L. XXIX. *obs.* 23. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 381.

Hieronym. Fabricius in tract. *de operat. chirurg.* pag. 187. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 302.

Guiliel. Fabricius in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 45. gibbositatis causa in cranio reperta. In *cent.* II. *obs.* 99. ex strictioribus infantum involucris gibbositas. Walther. In cent. IV. ossa denudata non semper corrumpi squamasve dejicere. In *cent.* V. Gibbi cum vertebrarum carie. In lumbis enatus gibbus lamina ferrea repressus & sanatus. Ossa fragilia. In *cent.* VI. ocreæ ad corrigendum pedem distortum, Maximum vitium pedis exesis ossibus, tamen superatum. V. *pag.* 274.

Idem *von dem Gliedwasser* &c. agit etiam de ancylosi: ad eam superandam medicamenta, tum machinæ, quæ magna vi paulatim artum incurvatum extendant. Haller. V. *pag* 859.

Petrus Poterius in *insignium curat. centuria* II. *cons.* 38. de gibbositate. Walth. V. *pag.* 387.

Petrus

PETRUS PAAUW, Leidenfis Profeffor & incifor, H. FABRICII difcipulus. Ejus funt *primitiæ anatomicæ, feu de corporis humani offibus*. LEID. 1615. 4. Intercedunt anatomicæ defcriptioni adnotationes chirurgicæ: ut de epiphyfios ab offe feceffione, a qua caufa, etiam fi artus repofitus fuerit, motus tamen membri perit. Sinuum frontalium vulnera non coalefcere. Vertebræ univerfæ pene fpinæ dorfi conferventes. HALLER.

GUIL. BALLONIUS in *confiliorum* &c. L. I. *conf.* 51. de gibbis. WALTH. V. *pag.* 387.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. f. 4. cap. 39. de gibbo. WALTH. V. *pag.* 315.

J. PHARAMOND RHUMEL in *opufc. phyfico-medicis* &c. cap. 15. de gibbofitate curanda. WALTH. V. *pag.* 443.

J. ANTOINE LAMBERT, chirurgien de Marfeille. Ejus *commentaires fur la carie & corruption des os.* MARSEILLE 1656. 8. 1627. 4. Magna pars operis ex veteribus compilata: multa tamen, ut a practico viro exfpectes, propria funt, curationes potiffimum mire felices. Puella, cui caries perampla tempora & frontem depafcebat, facillime folo fpiritu vini fanata, quo malum fovebatur. Juveni ictu lapidis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus fubinde refectis, etiam ab ebrio ægroto evulfis, ut pus ad corpus callofum defcenderet, æger tamen fanatus. Magna fquama de fuperiori maxilla dejecta & reparata, fic in offe temporum. Inferior maxilla in condylo fracta, officulis per meatum auditorium decedentibus, eventu felici. Ab ictu ulcus pectoris faniofum, coftæ pars amiffa, cum diffolutus fanguis per os rediret, nullo offe abfcedente, æger fanatus. Ita utriusque tibiæ caries, de qua magnum offis fragmentum deceſſerat. Ita caries tarfi & metatarfi idoneis medicamentis injectis compreffa, tamen ut officula aliqua amitterentur. Recufus eft hic liber cum ejusdem *commentaires & œuvres* &c. (V. *pag.* 20.) HALLER.

M. AUREL. SEVERINUS *de recondita abfceffuum natura* in L. VI. agit de gibbis minus plene, de varis & valgis. HALLER. V. *pag.* 276.

GUERNER ROLFINK in *epitomes* &c. L. IV. cap. 2. de gibbofitate. WALTH. V. *pag.* 448.

THOMAS BARTHOLINUS in *hiftor. anatom. centuria* VI. offa in fœmina mollia.

Idem in *epiftol. medicinal. centuria* I & II. HENRICUS REGIUS & BARTHOLINUS de gibbo nobilis puellæ, quem ille fua cura levari ait. HALLER. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *anatome* aliqua huc facientia habet. Os femoris amiffa parte tamen coaluiffe. Patella reparata, quam ictus

ictus fclopi deftruxerat. Femoris ab epiphyfi difceffum fe vidiffe. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. SCULTETUS in *obfervationibus chirurgicis* &c. Tibia corrupta exemta. HALLER. V. *pag.* 877.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. Magna pars offis humeri exemta & a natura reftituta. Sic exemta aliqua tarfi offa. Tibia cariofa terebra fanata. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *obfervationibus propriis* &c. PETRUM ASSELINÆUM offa mollita vidiffe. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus diff. *de offium conftitutione naturali & præternaturali.* HELMSTATT 1668. 4. Luxationes, fracturæ, morbi offium. HALLER. V. *pag.* 448.

THEOD. KERKRING in *fpicilegio* &c. Trigefimo anno deceffit lamina offea de tibia, quam equus percufferat. HALLER. V. *pag.* 31.

DENIS FOURNIER. Ejus *l'oeconomie chirurgical pour le rhabillement des os, contenant l'ofteologie, la nofofteologie & apocataftofteologie.* PARIS 1671. 4. De morbis offium fufe, de fractis & luxatis & eorum repofitione. Propria vix habet, PARÆUM fecutus. Machinamenta ORIBASII depicta dat. HALLER. V. *pag.* 739.

ALLARD HERMAN CUMMEN. V. *pag.* 31.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus difp. *de gibbere.* JEN. 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

BERNARDINUS GENGA, chirurgus & incifor, Medicinæ etiam doctor Urbinas. Ejus *anatomia chirurgica, cio è iftoria anatomica degli offi e mufcoli del corpo umano con la defcrizzione dei vafi piu riguardevoli, che fcorrono per le parti efterne, ed un breve trattato del metodo, che chiamano circulazione del fangue.* ROMA 1672. 8. BOLOGNA 1687. 8. quæ editio aliquantum aucta eft & emendata. Hifpanice vertente ANDREA GARCIA VASQUEZ, MADRIT, 1744. 4. Partes quidem corporis humani defcribit, deinde monita addit chirurgica. HALLER.

JEAN MICHAULT. Ejus *difcours de chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la verole lorsqu'elle fait des noeuds & des exoftofes & des ancylofes aux jointures avec l'art de les guerir.* PARIS 1691. 12. HALLER. V. *pag.* 35.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. vidiffe fe feceffum offis tibiæ ab epiphyfi, & femoris partem deperditam reparatam. HALLER. V. *pag.* 304.

DANIEL PROTTENIUS. V. *pag.* 41.

RICHARD. WISEMANUS in *feveral chirurgical* &c. L. IV. etiam exoftofes varias & cariei exempla. HALLER. V. *pag.* 41.

JACO-

JACOBUS SPONIUS. V. *pag.* 858.

POVEY relatio de maxilla inferiori exemta & renata exftat in BIRCHII *diario* T. IV. HALLER.

STEPH. BLANCARD. In ejus *collectaneorum* &c. *duabus centuriis*, quæ fecutæ funt pro anno 1681. & 1682. 8. C. van DYCK refert de magno femoris fragmento amiffo & reparato. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgifcher Lorberkranz* &c. refert de gibbo fafciis pene fanato. HALLER. V. *pag.* 45.

PETRUS ROMMEL in *Eph. Nat. Cur. Ann.* VII. *obf.* 213. in adulto viro artus flexiles, ut contorqueri potuerint. HALLER. V. *pag.* 1130.

AMEDEE BOURDON. V. *pag.* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. V. *pag.* 50.

J. PAUL. WURFBAIN. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *obfervationibus chirurgicis* &c. Ampliffima particula offis frontis deceffit, non malo eventu. HALLER. V. *pag.* 52.

GABRIEL CAROL. le CLERC in *Chirurgie complette* &c. Tibia ab epiphyfi feparata ab intimis putrefcit, maxima exoftofis genu. Exemplum ubi ex articulatione vitio nata homo artum flectebat & extendebat.

Idem in tr. *des maladies des os* exoftofium maximarum exempla recenfet. Offa emollita & fragilia. De gibbo & vertebrarum luxatione ornate agit. Contra SYLVESTRIUM, non fuiffe novas articulationes, quas putabat. Claufo pene vulnere, exfoliatio facta, demum fractura repofita, & inceffus reftitutus. HALLER. V. *pag.* 53.

ROSINUS LENTILIUS in *mifcellaneis* &c. agit etiam de gibbo.

Idem in *jatromnematibus* &c. etiam de gibbo avertendo. HALLER. V. *pag.* 54.

JOH. MERY in *Mem. de l'Acad. des fciences* a. 1706. exoftofin enormen in utroque condylo femoris defcribit, & fceleton fœminæ, cujus offa emollita varie incurvata fuerant & contorta. HALLER. V. *pag.* 512.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Magnæ offium particulæ per abfceffus venereos labefactatæ & deciduæ. Apofceparnifmo feparata offis in capite particula, cum hæreret, chirurgi manu divulfa. Depreffa infanti frons, ut etiam multis poft annis fovea excavata fupereffet. Tibiæ os terebra perforatum, & amiffum atque reparatum. In alterius *centuriæ* Parte I. magna tibiæ exoftofis. HALLER. V. *pag.* 56.

ANTONIO ANTENORI, octogenarius chirurgus Brixianus. Ejus *ragioni di dottrine e decisive contra la stampa di* ERCOLE CAPREDONI *medico chirurgo.* PADOVA 1687. 4. Noster CAPREDONUM acriter refutat. Pugnatur de curatione tumoris genu ex ictu nati, de quo os corruptum prodierat, & cujus curam CAPREDONUS gesserat. Noster curationes sympatheticas rejicit: se antimonio & mercurio præcipitato felicissime usum esse absque nimio dolore testatur. Addit numerosa testimonia. Non indoctum opus. HALLER.

D. D. K. (DAVID KELLNER). Ejus *Unterricht von geschwürigen offenen Schenkeln und alten Beinschäden.* NORDHAUSEN 1688. 12.

Ejus *curioser Schenkeldiener.* FRANKFURT und LEIPZIG 1690. 12. Nonne idem liber? HALLER.

HIERONYMUS AMBROSIUS LANGENMANTEL. V. *pag.* 61.

JOSEPHUS COURTIAL. Ejus *nouvelles observations anatomiques sur les os.* PARIS 1705. 12. Morbi ossium etiam tractantur; de emollitione ossium, de eorum fragilitate, incurvatione. In *observationibus* una editis, etiam chirurgicæ sunt, ut de hernia incarcerata grangrænosa, sanata &c. HALLER. V. *pag.* 61.

DOMINICUS GAGLIARDI in *anatomes ossium* P. I. ROMÆ 1689. 8. proprio primum capite de ossibus petrificatis accurate, & ad ipsam naturam. Deinde de fœminæ ossibus sponte in mollem naturam transeuntibus, ut flecterentur, absumta gypsea natura, a qua ossium duritas pendet. HALLER.

PETRUS DIONIS in *cours des operations* &c. gibbos in puellis sæpe ex debilitate sequi. HALLER. V. *pag.* 304.

FRIDERICUS RUYSCH in *museo anatomico* aliqua habet huc facientia. Ossa femoris fracta, quæ male conferbuerunt, exostosibus etiam circa callum enatis. Ex acetabulo enata ossea tubercula. Tubus osseus in tibiæ cavæ tubulo hærens, undique liber. Alii ossium morbi. Exostoses numerosæ ex ea sede pullulantes, in qua fibræ tendineæ inserebantur. HALLER. V. *pag.* 63.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. vidit ossa emollita. HALLER. V. *pag.* 64.

J. BAPT. VERDUC. Ejus *suite de la nouvelle osteologie.* PARIS 1698. 12. 1711. 12. In hoc opere, quod alioquin reliquis operibus VERDUCII præstat, morbi etiam aliqui chirurgici tanguntur. HALLER. V. *pag.* 305.

GUICHARD JOSEPHUS du VERNEY, maximus incisor, Chirurgiam amavit, multaque dedit *Academiæ Regiæ Parisinæ* eo spectantia. Jam a. 1689. aliqua protulit de aqua styptica, a LEMERYO descripta, qua etiam AR-

ARGENTORATI cum plurimo fructu uterentur in omni vulnerum genere. Deinde post mortem illustris senis PETRUS SENAC Archiatrorum Comes, HALLERI olim amicus, edidit ex manu DUVERNEY scriptis codicibus, *traité des maladies des os.* PARIS 1751. 12. 2. vol. Hoc opus non oportet ex nostris æstimare temporibus, multa enim potuerunt a DUVERNEYO inventa fuisse, & eo tempore nova, quo scripta sunt. Nam circa annum 1690. noster erat quinquaginta annorum vir, multoque rerum usu exercitus. Verum & sic multa habet a PETITO, tanto nuperiori, non dicta, ut fissuras secundum ossis longitudinem factas, quas PETITUS non admisit, fracturam jungi; de calli ex succo spissato origine, de perversione musculorum & capitum ossium, de pedibus curtis, & relaxatione artuum, de diastasi & de origine gibbi, de luxatione radii & pollicis, de causa emollitionis & fragilitatis ossium, vitiisque ex rachitide nascentibus. T. I. est de fracturis. Fissuras per longitudinem ossis propriis experimentis confirmat. Fusius de sterni fracturis & scapulæ, etiam ab aneurysmatibus ortis. Exempla vertebrarum fractarum, quarum felix fuit eventus, tum fractorum ossium innominatorum. Fractum olecranum sæpe in ancylosin transire. De fracto collo femoris, incurabili malo; de secessu epiphysios, qui in adulto homine locum non habet. Exemplum arteriæ in osse fracto callo circumdatæ. Contra efficaciam osteocollæ. SYLVESTRIS nova articulatio miraculis adfictis liberata. Fracturæ a putrida medulla pessimæ; malæ a cancrosa materie. Exemplum fracturæ longæ trepano recte curatæ. SCULTETI vinculum fasciæ 18. capitum præstat. Sponte fracta in magna flexione patella: ejus vinculum laceratum & patella sursum ducta. Aneurysma a fracta tibia. In teneris discessio cartilaginis epiphysios locum habere potest, tum in scorbuticis & venereis. Fractura nasi, ossis jugalis, & restitutio. Fracturæ maxillæ in capitis vicinio periculosæ. T. II. de luxatis primum & de secedentibus ossibus cranii: de motus jactura ex perversis capitibus ossium & musculis. Vertebras non luxari, neque adeo in rectitudinem posse corrigi, contra PETITUM. In gibbo retrorsum facto, ubi vertebræ anterius proximæ & tenues, posterius vero succus osseus inter vertebras spissatus est. Sternum antrorsum pelli a retractis per suos musculos costis. Ambe paulum correcta. Radium ab osse humeri separari posse. Femoris luxationes varias admittit. Curvaturæ ossium rachiticorum: ossa mollia, pelvis angustissima. Ossa sponte rupta. In fractura tibiæ ab arteria rupta, mors. Sic ex arcus aortæ aneurysmate rupto. Pedis mira luxatio, antrorsum & retrorsum. Humerus deorsum potest prolabi, etiam antrorsum aut retrorsum. Contra amben. Ginglymus; vix a lethali violentia luxari. Machina polyspastos M. MICHAULT laudata. Os cum vulnere luxatum non debet reponi. Non possunt restitui vertebræ luxatæ. Ad ancyloses emollientia balnea, quibus incocta capita & intestina.

 Con-

Connatæ inter fe fex vertebræ colli & dens ab atlante diftractus. Caries cum exoftofi requirit repetitam perforationem, deinde excifionem, quæ malleo fit & cuneo. Caries ab aneuryfmate in dura membrana cerebri. Caries femoris ab ulcere fiftulofo, & os fractum. Totus cubitus extractus & reftitutus. Laminæ externæ tibiæ detractæ. Non debere carnem granulatam deftrui, &c. Epiphyfes celerius fquamas dejicere. A carie profunda os deftructum & trepanum in fterno. Perforatio BELLOSTIANA non fucceffit. A fucco effufo in metatarfo exoftofis. Femur cellulofum, in cellulis gluten. Caries cum exoftofi conjuncta perite multis ferramentis perforanda & excidenda. Gangræna in digitis ex ictu. In T. III. alii offium morbi. Rachitidem a mollitie partium & minori copia partium folidarum deducit. Exempla offium mollium. In theoria cariem excufes humoribus imputatam acidis. BELLOSTIANUM confilium rejicit, neque vult exiguis foraminibus offa terebrare. De exoftofibus: offeum fragmentum concremento offeo cinctum. Vita du VERNEI adjecta eft.

Promiferat etiam SENACUS chirurgiam du VERNEYI, fed ea fpes interiiffe videtur. Ita HALLER.

BERNARDUS CONNOR, medicus Hibernus, qui aliquamdiu JOHANNI SOBIESKI a confiliis fuit medicis, in *Journal des favans* a. 1693. retulit de fceleto hominis, cujus fere omnia univerfi corporis offa ancylofibus inter fe conferbuerant. Hæc adnotatio ornatius redit in CONNORI *differtationibus medico-phyficis.* OXON. 1695. 8. HALLER.

PYRRHUS MARIA GABRIELIS. V. *pag. 66.*

GUIL. COWPER in *anatomy* &c. Plufculæ vertebræ a tumore confumtæ. Sanatus puer, cui offis facri epiphyfis decefferat. De epiphyfium feceffione & fractura, malo parum noto. HALLER. V. *pag.* 67.

HENR. van DEVENTER. Ejus *Befchryving van de Ziekten der beenderen van de rachitis.* LEID. 1739. 4. Pofthumum, fed ante mortem auctoris perfectum opus. Rachitidis theoria ex falis nata abundantia, ei oppofitus arcanus fapo. Spinam ventofam deteriorem effe rachitidis gradum, & univerfi corporis cariem. De carie multa. Simplicem laudat curationem, negat nigrefcere. De radio fiffo toto pene deftructo, denique fanato. Ab ambuftione maxima cicatrix & claudicatio: nofter cicatricem incidit, ægram reftituit. Nudato periofteo offa tamen convalefcere, dum aër vitetur, ficca carpta lintea imponantur. Omnino offa nudata contegi. Radius fæpe renatus. Spinam ventofam hereditarium effe malum. Curvari artus, quod offa mollia fiant, cedantque mufculis, ita coftæ introrfum ducuntur, fternum extrorfum. De balenariis thoracibus & ocreis ferreis. Spinam ventofam univerfi corporis effe, cariem topicam. Os femoris cum acetabulo confervens. Antiquam cicatricem incifam apta deligatione mufculis furum

sursum retractis sustulit. Paronychiæ lumbricos admovet, etiam cariei. Os detectum posse reconciliari, insperso lapide calaminari, carptis linteis impositis. Ad exfoliationem obtinendam euphorbium inutile esse, cauterium melius, neque debere squamam vi detrahi. In recenti malo os nonnunquam conservari posse, si vero sicca deligatio non suffecerit, tum debere deradi acutissimo scalpro, quoad sanguis sequatur. Oleo antimonii ad carnem fungosam delendam utebatur. HALLER. V. *pag.* 1139.

PETRUS VERDUYN in *observationibus chirurgicis* &c. de cartilaginoso tumore maxillæ inferioris, cum exostosi ejusdem maxillæ, ferro & igne denique superatis. HALLER. V. *pag.* 69.

FRIDER. HOFMANN. Ejus disp. *de inflammatione ossium* HALÆ 1737. 4. respondente auctore C. P. GLASS. Ita HALLER. V. *pag.* 324.

CHRISTIAN HELWICH. V. *pag.* 69.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

DAN. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de patellæ ossis læsionibus & curationibus.* FRANEKER 1697. 4. Instrumentum describit a patre HENRICO inventum, quo patellas transversim fractas continebat. HALLER.

CASPARUS PEZOLD. V. *pag.* 71.

J. JACOB. STOLTERFOHT in *Actis Lit. Maris Balthici* a. 1699. egit de ossibus incorpore humano præter rationem natis. HALLER.

DANIEL TAUVRY in *Mem. de l'Acad. de Sciences* a. 1700. egit de ossibus omnibus emollitis. HALLER.

FRANÇOIS LAMBERT. Ejus *relation de la maladie de Bernard d'Armaignac sur un amollissement des os.* TOULOUSE 1700. 12. Ossa spongiosa ceræ molli similia, dentes firmi. HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus disp. *de ossificatione præter naturam.* LIPS. 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 1278.

JUST. CONR. REHTMEYER. Ejus disp. *de ossium strepitu.* REGIOMONT. 1701. 4. HALLER.

NICOLAI LEMERY quidem dissertatio *de la moëlle* PARIS 1704. 4. prodiit, non tamen de ossium morbis agit, ut fraus videatur bibliopolæ, quando titulum prefixit J. ANDREAS MAHLER *der nützliche Beinarzt oder chirurgische Anweisung wie man die Natur des Beines richtig verstehen, und glücklich curiren könne.* DRESDEN 1711. 8. PETITI opus, ut puto, inquit celeberr. HALLER.

J. LUDOVICUS PETIT, ex celeberrimis chirurgis Parisinis hujus ævi, discipulus LITTRII. Ejus princeps opus est, *traité des maladies des os, dans lequel on a representé les appareils & les machines, qui conviennent à leur guérison* PARIS 1705. 12. Leid. 1708. 8. & multo auctius PA-

RIS

RIS 1723. 12. 2. vol. 1728. 12. iterum paulo auctius 1758. 12. Germanice *der Beinarzt* DRESD. 1711. 8. 2. vol. *Abh. von den Krankheiten von den Knochen* BERLIN 1743. 8. Ingenio vir valuit, deinde usu; eruditionis defectus passim intercessit, ne meliorem dederit perfectumque librum. Conjecturis non abstinuit, & passim curationes proposuit, quarum nullum fecerat experimentum. Ex hoc tamen opere nuperi fere omnes sua hauserunt. In libro I. luxationes tradit, quarum curandarum artem passim & signorum auxit cognitione & administrationes perfecit. Amben, machinam, quae nuperis chirurgis displicet, ad reponenda ossa emota proposuit. Luxationes femoris & vertebrarum admittit. Luxatio radii a cubito secundum longitudinem. Luxatio duorum ordinum ossiculorum carpi incurabilis. Reductionem luxati capitis non laudes, aut eo pertinentes machinas, neque putat HALLERUS vertebras vere luxatas curvata spina dorsi unquam fuisse repositas. Femur raro, sed tamen aliquando luxari, introrsum & deorsum, etiam sursum extrorsum. Signa & exempla. Femur ab obstetrice in partu luxatum. Emendatio scamni HIPPOCRATICI. De ancylosi dives adnotationibus dissertatio, sed inordinata, qua causas mali potissimum persequitur, curationis loco fere embrochas commendat. In hydrope articuli acu triquetra utitur ad emittendum liquorem. In T. II. fracturae tractantur & fasciae, bona pars operis. Claviculam fractam difficulter in situ retineri, & callum facile difformem succedere. De scapulae fractura, aut colli scapulae. De fracturis rarioribus, ossis etiam pubis. Fractura colli femoris pro luxatione habita. In fractura femoris, quod in distantes partes discesserat, noster aponevrosin fasciae latae incidit &c. Machina pro continendis ossibus cum vulnere fractis. A nimia extensione esse ubi artus nimis longus fiat. Exempla tendinum ACHILLIS ex nixu ruptorum. De vitiis ossium internis. De carie & exostosi, bona tractatio: aphorismos subjicit prognognosticos & diagnosticos, causas diversas, & singulares suas curationes. Ignem tamen admovet. Ossa vidit ab epiphysibus separata, tota mobilia. A discessu periostei exostosis tibiae, demum feliciter destructa. Exostoses requirunt latam incisionem, perforationem repetitam, destructionem per cuneum & malleum, haec in benigna specie. Caries a metastasi materiae cancrosae. Fragilitas ossium. Caries varia, variolosa, succedens, ubicunque ulcera fuerant. Scorbutica pessima, lethalis. Ignis ad cariem, quae os in scobem adterit, in aliis casibus spiritus nitri, in quo solutum ferrum, alia acria. Caries ad medullam penetrans trepanum requirit. De rachitide. Curvationem ossium tribuit eorum mollitiei, quem morbum pro novo tradit. De ossibus carneam naturam recuperantibus varia exempla. HALLER.

Idem in *Hist. de l'Acad. a.* 1722. egit de ossibus interque ea cranio emollito.

Lettre

Lettre de M. Petit écrite à M.... auteur de l'extrait du tr. sur les maladies des os du Journ. des savans, 8. *Mars*. 1724. PARIS 1724. 12.

Et *seconde lettre de M. Petit à M....,auteur* &c. PARIS 1724. 12. 1725. 12. Ruptum in saltatione *cochoix* tendinem ACHILLIS defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem PARÆUS descripserit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliasse. In trochleis se errasse fatetur. Humorem viscidum articulorum caput ossis expellere, non callum aliquem.

Eloge funebre de M. Petit. PARIS 1750. 4. seorsim etiam prodiit ANTONIO LOUIS auctore. HALLER.

J. CHR. HEYNE. Ejus *tentamen chirurgico-medicum de præcipuis ossium morbis.* AMSTERDAM & DANZIG 1705. 12. Dissertatio inauguralis ad mentem BOERHAAVII scripta. Adnotationes aliquæ. De cranio variis exostosibus efflorescente; de tibia magna exostosi obducta. Sibi a MERYO demonstratam esse iconem calli, tuberosi & crassi femur fractum unientis. HALLER.

J. JACOB. BAIER. Ejus disp. *de callo.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 909.

WILH. HENR. MÜLLER. Ejus disp. *de ancylosi.* LEID. 1707. 4. recusa in HALLERI *selectis*. Exemplum ossium carpi conferventium. HALLER.

COSNARD in *Journ. de Trev.* refert de cornu ex osse parietali fœminæ pullulante, quod resecuerit. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

JOH. PALFYN in L. *de ossibus.* Multa huc facientia habet. Rachitici ossibus curvis & deformatis. Ossa emollita apud du VERNEYUM. Ab oscitatione maxilla inferior luxata & reposita. Maxima pars cranii destructa, dura mater pellicula tantum tecta. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNELIUS TRIOEN in *observationibus* &c. magnorum fragmentorum osseorum decedentium exempla, & dimidiæ inferioris maxillæ. Exempla deformatorum a spina ventosa ossium. HALLER. V. *pag.* 1146.

LAURENTIUS HEISTER in *Chirurgiæ* P. II. cap. 101. de gibbositate.

Ejus disp. *de ossium tumoribus.* HELMSTADT 1740. 4. De exostosi, pædarthrocace, nodis; gummi ab HEISTERO sanatum. De ossibus mollescentibus, spina ventosa brachii curata, sic in sterno aliisque ossibus. Cœliaca arteria a gummi erosa.

Ejus

Ejus *de genuum ſtructura eorumque morbis.* HELMSTADT 1744. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* HALLER. V. *pag.* 82.

MICHAEL BURGER. Ejus diſp. *de morbis oſſium.* LEID. 1712. 4. HALLER.

GUILIELMUS CHESELDEN. V. *pag.* 86.

JOH. SALZMANNUS. Ejus diſp. *de oſſificatione præternaturali.* ARGENT. 1720. 4.

Idem in *Comm. Acad. Petropol.* T. III. de exoſtoſi & carie cranii agit.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* II. *obſ.* 98 de capite obſtipo cum carie oſſis occipitis & vertebrarum. *Obſ.* 99. exoſtoſis oſſeo ſpongioſa cranii. HALLER. V. *pag.* 87.

LOUIS LEGER in *veritable Chirurgie* &c. agit etiam de gibbo; oriri a nimia muſculorum abdominis tenſione. Ex fractura complicata caries, & talus totus exemtus. HALLER. V. *pag.* 89.

DESLANDES in *Mem de l'Acad. a.* 1716. refert de puero, cui omnia oſſa per ancyloſin coaluerunt. HALLER.

LAUR. ROBERG. Ejus diſp. *de oſſibus tuberoſis.* UPSAL. 1717. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Icones oſſium carioſorum. HALLER.

J. BURKHART MOEGLING. V. *pag.* 90.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. aliquas obſervationes etiam de oſſium morbis habet. Tibia tota amiſſa, & reparata, fragmento oſſis elevatorii ope repoſito. Os cubiti diſſectum integre conſerbuit, ſed difficulter. Sic pes, cum totus reſectus a ſolo metatarſi quinto oſſe retineretur. Tibiæ quatuor unciæ amiſſæ, a callo reparatæ. HALLER. V. *pag.* 90.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

JOH. JUNCKER. Ejus diſp. *de exoſtoſibus.* HALÆ 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

ABRAHAM VATER. Ejus diſp. *de oſſificatione præternaturali.* WITTEBERG. 1726. 4.

Ejus *oſteologia naturalis & præternaturalis.* Ibid. 1733. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. ZACHARIAS PLATNER. Ejus diſp. *de curatione τȣ ἀποσκεπαρνισμȣ in calva.* LIPS. 1736. 4. per exemplum ſquamæ oſſeæ decuſſæ, quæ adplicata calvariæ comprehendit. HALLER. V. *pag.* 94.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

J. JAC. BRAUN. Ejus diſp *de oſſium corruptela.* BASIL. 1723. 4. HALLER.

J. ADAM

J. ADAM KULMUS. Ejus difp. *de exoftofi fteatomatode clavicula.* GEDAN. 1732. 4. recufa in HALLERI *selectis.* V. *vulnera.*

J. STORCH in *theoretifch- und practifche Abhandlung* &c. T. I. Offa in rachitico mollita. Cranii offa dimota & fe fuperequitantia. In T. III. agit de rachitide, carie, gibbo. Ocreas aliaque machinamenta vetat in rachitide adhibere. HALLER. V. *pag.* 1153.

NICOLAUS ANDRY in *examen de divers points* &c. non poffe ab humore articulari os de acetabulo ejici. De offibus præter naturam nafcentibus.

Ejus *orthopedie ou l'art de prevenir & de corriger dans les enfans les difformités du corps.* PARIS 1741. 12. 2. vol. BRUXELLES 1743. 12. 2. vol. Germanice BERLIN 17.. 8. Vinculum, quo mentum furfum pellitur, ut caput erectum teneatur. Obliquum collum curari, eo etiam violente in alterum latus contorto. Nafci pueros cum femoris luxatione. Gibbum, ut GOURY, fæpe a nimia mufculorum abdominis tenfione derivat. Minute etiam agit de unguium malis. HALLER. V. *pag.* 59.

JOHANNES V. WYCK, chirurgus Roterodamenfis. Ejus *verhandeling der beengezwellen.* ROTERDAM 1726. 8. De rachitide, pedarthrocace, exoftofi, ancylofi & crepitatione articulorum. Horum malorum theoria. Rachitidem effe ab humoris abundantia, eam floribus fulphuris & fale volatili fuccini curat. In fpina ventofa diftinguit *beenzuyger* ab *beenvreeter*, hunc graviorem mali gradum: ea mala deducit ex fucci acido falfi ubertate. Neque ufum argenti vivi laudat, neque amputationem. Crepitationem tribuit humori articulari vifcidiori. Ancylofin emollientibus medicamentis tentavit. HALLER.

J. FRID. JUNG. Ejus difp. *de morbis offium.* LEID. 1726. 4. HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus difp. *de ancylofi.* ERFORD. 1743. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J HENRICUS SCHULZE, Profeffor primum Altdorfinus, deinde Halenfis, vir doctus & litterarum gnarus, qui fuis difputationibus etiam Chirurgiam tetigit. Ejus difp. *de offibus conferventibus.* ALTDORF. 1727. 4.

HENR. FRANC. le DRAN in *obfervations* &c. de ancylofi femoris cum acetabulo conferventis, embrochis foluta, quas nofter fuis in ædibus frequenter adminiftrabat.

Idem in *confultations* &c. non effe neceffe, ut os fuis velamentis denudetur, ut fquamam dejiciat. HALLER. V. *pag.* 103.

J. Caspart. Ejus difp. *de exoftofi cranii rariore.* Argentor. 1730. 4. recufa in Hallери *felectis.* Funeftæ a venerea caufa ortæ exoftofeos rarum exemplum. Una lumborum vertebræ, ventriculus & renes erofi. Haller.

Herman D. Spöring in *K. Swensk Wet. Acad. Handl. a.* 1742. magnam prope oculum exoftofin defcribit. Haller. V. *pag.* 281.

David Laing. V. *pag.* 109.

Alexander Monro. V. *pag.* 110.

Albertus de Haller. V. *pag.* 112.

Sigmund Hahn. Ejus *fchidia cyrtonofus cum* J. G. de Hahn *refponf. cyrtonofi tabulas exhibente.* Breslau 1735. 4. Rachitidis hiftoria. Haller.

Carol. Frid. Kaltscmidt. Ejus difp. *de morbis periofltei.* Jen. 1759. 4.

Ejus *de parte offis humeri exftirpata, brachio tamen poft confolidationem integram fervante longitudinem.* Ibid. 1762. 4. alii 1761.

Ejus *de coftis duabus primis veris in dextro puellæ latere per interpofitam fubftantiam offeam cohærentibus.* Ibid. 1767. 4. Haller. V. *vulnera.*

Farcy, Chirurgus, in *Hift. de l'Acad. des fcienc.* 1737. retulit de exoftofi enormi tibiæ a contufione nata. Haller.

William Johnston. V. *pag.* 115.

Samuel Schaarschmid. Ejus *kurzer Unterricht von den Krankheiten der Knochen*, quam Berolini a. 1749. 8. 1768. 8. frater Augustus edidit. Fracturæ, luxationes, morbi offium, ad ductum Petiti, & ex propria adnotatione relatio de offibus, per morbum emollitis. Haller. V. *pag.* 115.

Joh. Freke. . V. *pag.* 117.

Mich. Christ. Hanow. V. *pag.* 118.

Jeremias Peirce in *Phil. Tranf. n.* 452. retulit de enormi exoftofi femicartilaginea cum callofa aponeurofium vicinarum degeneratione. Haller.

Bezaleel Sherman ibid. magna portio femoris deftructa & reparata, tum caries maxillæ: in utroque cafu ab ofteocollæ ufu callus prægrandis. Haller.

William Wrigth, chirurgus, in *Phil. Tranf. n.* 461. refert de magno fragmento femoris exemto, & per callum reparato.

Robertus, Epifcopus in Cork, ibid. de fceleto mirifice deturpato ancylofibus & fpinis atque laminis offeis paffim efflorefcentibus.

Joh.

JOH. COPPING ibid. de eodem fceleto.

JOH. SHADWELL ibid. de eodem fceleto. HALLER.

Abregé des maladies des os pour l'instruction des etudians en Chirurgie. PARIS 1741. 8. Offium morbos fubdividit in fuas claffes.

FRANC. LUDOV. du HAMEL in *Mem. de l'Acad. Roy des fcienc.* a. 1741. cœpit agere de callo offium, qui non a fucco fiat, fed a periofteo offefcente. Pergit a. 1743. exoftofes artificiales fe feciffe, corporibus peregrinis inter offium laminas introductis. Ancylofes variæ femoris & tibiæ. Exempla offium exemtorum & renatorum, etiam totius offis humeri. HALLER.

GERARD. v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

J. GEORG. SIEGWART. Ejus *carie confumtæ tibiæ notabilis jactura naturæ beneficio reftituta.* TUBING. 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 1303.

GOTTFRIED HENRICH KANNEGIESSER. Ejus *de fpina dorfalis præternaturali flexu, tales fanandi adflictos norma & methodo.* KIEL. 17.. HALLER. V. *pag.* 124.

PETRUS TABARRANI in *atti dell'Academia delle fcienze di Siena, detta dei fificocritici.* T. III. SIENA 1767 4. epiftolæ anatomicæ Cl. viri continentur, quarum aliquæ ad Chirurgiam fpectant. In femoris capite nullum ligamentum teres, caput femoris & acetabulum erofum. Exempla fpinæ dorfi vehementer curvæ, ut etiam in plica corpora vertebrarum fe contingerent & conferverent. HALLER. V. *pag.* 344.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

THOMAS SCHWENKE. V. *pag.* 126.

LEBRECHT DAN. CHRISTOPH. MITTELHÄUSER. Ejus difp. *de nodis articulorum & incurvatione offium rachitica.* JEN. 1743. 4. HALLER.

J. BENYAMIN de FISCHER. Ejus difp. *de modo, quo offa fe vicinis accommodant partibus.* LEID. 1743. 4. præfide GAUBIO. Articulationem vitio natam defcribit. HALLER.

VENCESLAUS ALEXIUS BUTA, Bohemus Giczinenfis. Ejus difp. *de offium natura, horumque inflammatione in genere, in fpecie vero de offium inflammatione a frigore & exin orta fpina ventofa.* PRAGÆ 1743. 4.

GUILIELMUS HUNTER. V. *pag.* 127.

SYLVANUS BEVAN in *Phil. Tranf. n.* 470. de offibus fœminæ fponte emollitis. HALLER.

HOUSTET. V. *pag.* 127.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. Ejus difp. *de offium ex vifcerum læfione mollitia.* HALÆ 1763. 4. Exemplum vitæ ad a. 44. protractæ. HALLER. V. *prolapf. uteri.*

Olaus Acrell. V. *pag.* 131.

J. Benyamin Boehmer. Ejus diſp. *de offium callo.* Lips. 1748. 4. Eandem callo quæ oſſi fabricam eſſe, ex oſſe prodire, & renaſci etiam quando perioſteum deſtructum fuit. Haller. V. *pag.* 1050.

Antonius Louis. V. *pag.* 133.

Joseph. Sue in *elémens de Chirurgie* &c. agit etiam de oſſibus molleſcentibus, quorum deterrimum exemplum in Supiota fuerit. Haller. V. *pag.* 134.

Andreas Levret. V. *pag.* 1177.

Henr. Frider. Delius. V. *pag.* 137.

Francis. Boissier in *noſologiæ* &c. T. II. etiam de exoſtoſi & gibboſitate. Haller. V. *pag.* 139.

Petr. Senac. Ejus præfatio ad du Verneyum *de morbis offium.* Paris 1751. 12. Luculenta eſt præfatio, multaque ad du Verneyi, & Boerhaavii mentem. Agit de oſſibus emollitis; de corruptione ſucci medulloſi in carie, in ſpina ventoſa; de inflammatione perioſtei etiam interni; de fragilitate oſſium ejusque cauſis; de rachitide, de carie, de anchyloſi. Haller. V. *vulnera.*

In . . . D'Aubenton *deſcription du cabinet du Roi*, quæ adjecta eſt hiſtoriæ naturali Buffoni, habentur variæ hiſtoriæ ancyloſeos &c. In T. III. exoſtoſes, ancyloſes; oſſa venerea ſponte fracta, gibbi cum connatis vertebris &c. Haller.

Augustus Schaarschmidt, Samuelis frater. Ejus eſt *kurzer Unterricht von den Krankheiten der Knochen.* Berlin 1749. 8. Fiſſuras oſſium admittit. Oſſium emollitorum exempla. Haller.

Thom. Fitzmaurice. V. *pag.* 140.

J. Georg. Roederer. Ejus *obſervationes de offium vitiis.* Götting. 1760. 4. In vetula oſſa carie corrupta, levia, numeroſæ exoſtoſes. Ex puellæ mollibus oſſibus gelatina ſudabat. Oſſa contorta & artus curvati a brevibus muſculis. Claudicatio ex femore cum acetabulo connato. Haller. V. *terebrat.*

Ant. de Haen in *prælectionibus* &c. pag. 112. agit de morbis oſſium. V. *pag.* 656.

Hugo Ravaton. V. *vulnera.*

Lud. Henr. Runge. Ejus diſp. *de morbis præcipuis ſinuum offis frontis, & maxillæ ſuperioris & quibusdam maxillæ inferioris.* Rinteln. 1750. 4. præſide Francisco de Ziegler. Recuſa in Halleri *ſelectis.* Mala chirurgis vix antea dicta deſcribit novaque inſtrumenta, quibus perita manus viam ſibi ad reconditam mali ſedem aperit. Haller.

J. Franciscus Clemens Morand, Salvatoris filius, medicus, qui chemicis magis laboribus deditus fuit. Ejus est *histoire de la maladie singuliere, & des l'examen du cadavre d'une femme devenue contrefaite par un ramollissement général des os.* Paris 1752. 12. Anna Elisabeth Supiot urinam lactei coloris edidit, inde gypsea materie plenam. Interim ejus artus se contraxerunt, dentes ipsi duritiem deposuerunt. Incisi cadaveris ossa omnia mollia apparuerunt, plena rubro sanguine, aut diluto ichore, cartilaginibus non mutatis. Dentes tamen sani. In causas tanti mali noster inquirit.

De eadem fœmina exstat Morandi *lettre à M le Roy sur l'histoire de la femme Supiot.* Ibid. 1753. 12. Iterum de ossium mutata conditione: caput femoris cœperat de acetabulo exire.

In *Hist. de* 1752. refert de Supiota, ejusque inciso cadavere. Haller.

J. Jacob. Ludov. Hoin in *Hist. de l'Acad. des Sciences* a. 1764. retulit de fœmina, cui ossa, perinde ut Supiotæ, emollita fuerunt, vivente quidem, curvatis vero artubus. Haller. V. *pag.* 1193.

J. Targioni Tozzetti. V. *pag.* 144.

J. A. Loubet. V. *vulnera.*

Petr. Detlef, Halleri incisor. Ejus *ossium calli generatio & natura per fracta in animalibus rubiæ radice pastis ossa demonstrata.* Götting. 1753. 4. Egregia experimenta, per quæ constat, ex gelatinoso succo callum ossium consistere, nova in callo vasa generari &c. Haller.

Joh. Pringle, vir Ill. in *Phil. Transf.* a. 1753. qui Tomi XLVIII. pars est I. memorabilem casum habet fœminæ, cujus ossa fragilia, sponte fracta, emollita, curvata. Haller.

Toussaint Bordenave in collectione *memoires sur les os par M. Fougeroux.* Paris 1760. 8. continentur ejus diss. de ossium callo; eum ex succo compacto consistere, non ex periosteo.

Idem in *Mem. presentés à l'Acad. des sci.* T. IV. a. 1763. agit de sceleto infantili, cujus tibiæ emollitæ fuerunt & incurvatæ.

Idem in *Mem. de Chirurgie* T. IV. de morbis obscuris sinuum maxillarium docta dissertatio, & experimentis propriis plena. Modo alveoli dentis fundum noster perforat, potissimum tertium molarem, modo ipsam superiorem maxillam: esse ubi duos dentes oporteat evellere & in sinum tubulum dare. Ulcus nonnunquam in palato aperiri. Cariem late accedere, & ossa mollescere. Opposita in sede malum aperire, & setaceum trajecisse profuit. Haller. V. *pag.* 1312.

Hen-

HENRICH OTT BOSSECK. Ejus difp. *de malo offium fchemate.* LIPS. 1754. 4. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* tit. offium morbi. Tit. rachitis. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPH. LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

PIERRE TOUSSAINT NAVIER, medicus Andegavenfis. Ejus *obfervations hiftoriques & pratiques fur l'amolliffement des os en général, & particulierement fur celui qui a été obfervé dans la femme Supiot.* PARIS 1755. 12. Per analogiam experimentorum in ficcis offibus putat oftendi, ab acore factum effe, ut SUPIOTÆ offa mollefcerent: contuliffe falem, quem plurimum folita fuerit adfumere. HALLER. V. *paracent. abdom.*

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *de offibus in fœmina emollitis.* LIPS. 1757. 4. Neque tamen offa fracta reperiebantur

Ejus *de læfa offium nutritione.* Ibid. 1759. 4. De fragilitate offium, ejusque caufis; de erofione ejus pariter caufis; de emollitione. HALLER. V. *pag.* 151.

ANTONIUS MATANI. Ejus *de offeis tumoribus obfervationes.* PISTORII 1760. 8. COLON. 1765. 8. Agit de fpina ventofa; exoftofi; topho; rachiticis nodis. De medicamentis adverfus hæc mala, & terreorum inertia. HALLER. V. *pag.* 346.

D. BONTE'. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

TILLOLOY. V. *pag.* 159.

GUSTAV. HIERTZEL. V. *pag.* 160.

JACOB RENAT. TENON in *Mem. de l'Acad.* a. 1858. duas habet differtationes de exfoliatione offium. Primum per experimenta in canibus facta conperit, ad exfoliata offa aquam & emollientia medicamenta convenire, fecedere tamen offis fquamam, quod vitari nequeat, tantum ut tenuis fit, & quafi membranacea. Deinde eadem per offis terebrati exigua foramina gelatinam fudare, in verrucas durefcere, deinde in os. Ejusmodi verrucam, fi nimis humectata fuerit, deponere fuperficiem.

Idem in *Mem. de l'Acad.* a. 1760. pergit in iisdem experimentis. Os nudatum in cane partim fibi reliquit, partim ad BELLOSTII præcepta terebravit, & mollientia medicamenta impofuit. Natura nihilo deterius malum fuperavit, absque artis adjumento. De articulatione vitiofa in fele nata. HALLER. V. *pag.* 1314.

J. FARMER. V. *pag.* 166.

JOSEPHUS BIANCHI. V. *pag.* 167.

Georg. Christ. Reichel, brevis ævi & docti medici, disp. *de epiphyſium ab oſſium diaphyſios diductione.* Lips. 1759. 4. Egregia diſputatio tum in univerſum de epiphyſibus & earum diſceſſione, tum de duobus in humeri inque femoris oſſe exemplis.

Ejus *de oſſium cylindraceorum fiſſura.* Ibid. 1764. 4. Haller.

Claud. Pouteau. V. *pag.* 170.

Carolus White. V. *pag.* 171.

Olivier. V. *pag.* 172.

Dumont. V. *pag.* 173.

J. Ulricus Bilguer. V. *pag.* 174.

Frid. August. Weiz. V. *pag.* 175.

Josephus Cavallini. V. *pag.* 179.

Simon Pallas. Ejus *practiſche Anleitung die Knochenkrankheiten zu heilen.* Berlin und Stralsund 1770. 8. Ex ordine fracturæ luxationes. In calvaria luxationes ex hydrocephalo fiunt. Concuſſio medullæ ſpinalis fere funeſta. Contra omnia genera ambes. Femur utique & varias in ſedes luxatur. Corruptio oſſium, inde mors. Rachitis. Caries; oſſium emollitio, fragilitas, ancyloſis, exoſtoſis & tumores oſſium. Haller. V. *pag.* 183.

Joh. Klein. Ejus *caſus rachitidis congenitæ obſervatæ in infante varie monſtroſo.* Argentorati 1763. 4. Diſputatio. Oſſa longa omnia curva. Haller.

David Laying. V. *pag.* 183.

Ferdinandus Martini. V. *pag.* 185.

J. Georg. Wallerian. Ejus *lectiones curioſæ de morbis ex oſſium inflammatione ortis.* Regiomont. 1764. 4. Haller.

Th. Besançon. Ejus diſp. *de morbis oſſium in genere.* Avignon. 1764. 4. Haller.

J. Gottfried Dahm. Ejus diſp. *de oſſibus in corpore vivo per ſphacelum ſponte & ſalutariter ſine artificioſa amputatione ſecedentibus.* Duisburg 1766. 4. Exemplum in gangræna ſpontanea.

Christoph. Gottlieb Büttner in *N. Eph Nat. Cur. Vol.* V. *obſ.* 19. de exoſtoſi maxillæ ſuperioris feliciter ablata. Haller. V. *pag.* 195.

Jos. Jac. Plenck. Ejus *Lehrſätze der praktiſchen Wundarzney-Wiſſenſchaft zum Gebrauch ſeiner Zuhörer.* II. Theile. Wien 1776. 8. Agit de oſſium morbis, quos in ſuas claſſes diſtribuit. V. *pag.* 1031.

E. C.

E. C. Schwagerman in *ontleed en heelkondige* &c. de gibbis numerofissimas habet historias. Denique præcipua pars operis est de claudicatione. Ejus quinque facit species: uti acetabulum aliqua in parte sui justo planius; aut omnino deletum fuerit; aut cartilago inter caput & collum femoris fracta, ipsumque caput a reliquo osse separatum; denique acetabulum ad os ilium translatum fuerit. Haller. V. *spin. bifid.*

Le Clerc. V. *pag.* 196.

Vollständige Abhandlung von Beinbrüchen, Verrenkungen und den übrigen Zufällen der Knochen. Hamburg 1767. 8. Perfectionem de morbis ossium promittenti titulo ne credas; præcipua enim quæquæ hic desiderantur. Est tractatus, uti editor ait, desumtus ex manu scripto codice viri cujusdam celebris, nuper mortui, qui tum publicis in Academia regia prælectionibus, tum privatis suis institutionibus non paucos in chirurgos aptos efformaverit. Credibile est virum, ut fertur, celebrem vix opus hocce, non satis perpolitum, editurum fuisse. Novi nihil hic reperies. Ordo non malus. Si quis autem cum fructu legere voluerit, callere eum linguam Latinam Germanicam & Gallicam oportet: adeo enim his linguis refertus est liber, ut fere nescias, ad cujusnam earum linguarum idioma sit referendus. Amputationi in fracturis nimium indulget. Non facile chirurgus aut fasciarum applicationem, aut encheireses in fracturis necessarias inde condiscet. De luxationibus distincte, ordinate & breviter; sed vulgo jam nota. Ex capite de carie practicus boni quidquam ne expectet. Ita in *deutscher allgem. Bibl.* 12. *Band.* 1. *Stück* pag. 256.

Simon Laurin, Carniolus Vippacensis. Ejus disp. *de genesi & morbis ossium.* Wien 1768. 4.

J. Joachim Schönberg. V. *pag.* 202.

J. August. Coutavoz. V. *pag.* 724.

Dumont & Gaius Fel. Allan disp. *de exostosi.* Paris 1770. 4. Haller.

Bossu. V. *pag.* 210.

John Hunter in *Medic. Magaz.* exstat ejus dissertatio de exfoliatione. Os vivum a mortuo irritatum id depellere. Cartilaginem nunquam squamam dejicere. Haller. V. *pag.* 663.

J. Christ. Ant. Theden. V. *pag.* 211.

Adolph. Frid. Vogel. V. *pag.* 212.

Balfour. V. *pag.* 215.

Vacher de la Feutrie, medicus. Ejus *traité du rachitis, ou l'art de redresser les enfants contrefaits.* Paris 1772. 8. Verbis inanibus refertum opus, ut tamen & utilia aliqua hinc inde deprehendas. Rachitidem veteres non ignorasse ex Hippocrate, Paræo, imo & ex Hora-

TIO oftendere conatur. Veram morbi caufam hucusque latuiffe. Rachitidem definit effe præternaturalem fpinæ dorfi & offium longorum incurvationem. Sedem mali folis in offibus collocat; ibi enim fymptomata omnium primo fefe manifeftare. Nec molles corporis humani partes, nec fluida in hoc morbo pati, fecus enim, contra ac obfervatur, brevi deftruerentur. Alia præterea fuæ opinionis argumenta contra GLISSONUM, MAJOW, & BOERHAAVIUM profert. RICHTER.

FRANC. XAV. SCHWEDIAUER. V. *pag.* 217.

ANTONIUS BALTHASAR. V. *pag.* 224.

J. NUSCHE. V. *pag.* 725.

J. DANIEL KRAUS. Ejus præfide Cl. ISENFLAMM difp. *de difficili in obfervationes anatomicas epicrifi.* ERLANG 1772. 4. Cum labio leporino conjuncta exoftofis tibiæ, fibris craffioribus, intervallis majoribus. Puer tredecim annorum omnia offa incurvata, ut ad 38. poll. ftaturam rediret: offa curvata quafi a vermibus erofa, offa pectoris mollia. HALLER.

CORNELIUS HENRICUS a ROY, Harlemo-Batavus. Ejus *commentatio anatomico-chirurgica de fcoliofi.* LUGDUNI Batav. 1774. 4. Differtatio eft academica, lectu digna, maxime quod in ea de morbo a paucis hactenus fatis defcripto agitur, multaque continentur ex optimis auctoribus non magno fine labore collecta. Primum habetur anatomica offium pectoris, & fpinæ dorfi defcriptio. Deinde de morbo ipfo agitur, de multiplicibus nempe, & præternaturalibus fpinæ dorfi incurvationibus, deque harum caufis, effectibus & curatione. Propriæ etiam obfervationes adjectæ. VACHERI inftrumentum omnibus aliis nofter præfert. RICHTER.

OTTERAS. V. *pag.* 238.

THOMASSIN. V. *pag.* 238.

MICHEL TROJA, medicus Neapolitanus, & chirurgus in Regio S. JACOBI nofocomio. Ejus *de novorum offium in integris aut maximis ob morbos deperditionibus regeneratione experimenta; ubi maxima materiæ affinitate breviter de fracturis, & de vi, quam natura impendit in offibus elongandis, dum crefcunt.* LUTETIÆ PARISIORUM 1775. 8. Quem fumme erronea, & miferum in modum defœdata latinitas a lectione hujus libri non deterruerit, is profecto varia, eaque diverfis modis inftituta experimenta inveniet, eventu non vulgaria, notatu maxime digna. Quam difficile vero fit mentem auctoris intelligere, propria ejus verba teftantur: *integra*, inquit, *clavicula abfceffi fubjacentis cauffa feparata — Multiffimæ obfervationes — Academia Chirurgiæ regia noftræ tempeftatis ornamentum — Cecidit mihi quoque in animo voluntas videndi* &c. Ita RICHTER.

THOMPSON. V. *pag.* 244.

O. J. EVERS, chirurgus castrensis Hannoveranus, agit (e) de ancylosi, additis etiam propriis observationibus.

(De carie ossium. Vide *cariem.*)

(De fracturis ossium. V. *fract.*)

(De machinis ad restituenda ossa curva. V. *instrum. chirurg.*)

(De luxationibus ossium. V. *luxat.*)

(De spina bifida & spina ventosa. V. *spin. bifid. & ventos.*)

OTALGIA. Vide *aurium morb.*

OZÆNA. Vide *narium morb.*

PÆDARTHROCACE. Vide *spin. ventos.*

PANARITIUM SIVE PARONYCHIA.

AUR. CORN. CELSUS *de re medica* L. VI. cap. 19. de digitorum ulceribus. WALTHER. Vide *pag.* 287.

DIOSCORIDES *facile parabilium* L. I. cap. 197. remedium ad paronychias. WALTH. V. *pag.* 996.

ANTYLLUS in paronychia, de qua sanies fluit, incidendum esse, os corruptum excidendum (a). HALLER. V. *pag.* 406.

THEOD. PRISCIANUS in *phænom. euporist.* L. I. cap. 34. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. 2. cap. 75. ad paronychias. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. 55. de pterygiis circa ungues. WALTH. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. ad ALMANSOREM in paronychia aquæ nivatæ f omentis utitur. HALLER. V. *pag.* 265.

AVI-

(e) In RICHTERI *chirurgische Biblioth.* 4. *Band.* 4. *Stück. pag.* 749. (a) Apud AETIUM L. XV. cap. 15.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 7. tract. 4. cap. 8. 9. de panaritio & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. II. in gravi casu paronychiæ os corruptum exstirpat. HALLER.

Idem in *practica* tract. 29. cap. 25. de apostemate ungulæ. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 2. tract. 3. cap. 8. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 2.

BERN. GORDON in *Medicinæ* &c. part. 1. cap. 28. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 270.

FRANC. PEDEMONTANUS in *supplementi* &c. part. 2. f. 2. cap. 8. de panaritio & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 418.

GUIL. de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 4. f 3. cap. 4. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 4. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *tractatu Chirurgiæ* pag. 430. b. paronychiam in proprio corpore se curasse, aqua cum aceto & albumine ovi illita. HALLER. V. *pag.* 299.

MARCELLUS CUMANUS in *observationibus* &c. in paronychia malum aqua forti & cultro aperit, ut PETRUS de NORSA (NURSINUS). Ita HALLER. V. *pag.* 410.

JOH. de VIGO in *practica* &c. L. II. pag. 86. in paronychia igne ad os usque exurit. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. caussis* &c. L. XIX. cap. 9. de panaritio. In L. XXIV. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 300.

SYMPH. CHAMPIER in *practicæ novæ* L. V. pag. 482. & 493. (b) de panaritio. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 39. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 313.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. II. cap. 5. de paronychia: laudat radicem urticæ albæ cum vino appositam. In *pract. morb. part.* cap. 104. de cura paronychiæ. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XX. cap. 9. de panaritio maligno. In L. XXIV. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. III. cap. 3. de panaritio.

(b) Edit. Basil. 1547. 8.

Idem *von offenen Schäden* cap. 17. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 272.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VII. cap. 19. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 301.

JACOB RUFF in L. *de tumoribus* &c. cap. 6. de paronychia. WALTHER. V. *tumores.*

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. cap. 39. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* agit etiam de paronychia. WALTH. V. *tumores.*

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de decoratione* cap. 29. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 635.

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medicæ* &c. pag. 74. ad vermem digiti. WALTH. V. *pag.* 379.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. II. *consf.* 14. pro paronychia. WALTH. V. *pag.* 381.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani cognoscendis* &c. L. III. cap. 6. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 644.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. I. cap. 12. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus* &c. pag. 128. agit de panaritio. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 97. de paronychia, quam incisione curat. WALTH. V. *pag.* 274.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 508. ad panaritium. WALTHER. V. *pag.* 383.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 12. etiam de paronychia. WALTH. V. *pag.* 385.

PETR. PIGRAUS in *epitome* &c. in paronychia ad os usque incidit. HALLER. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. part. 1. cap. 14. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. part. 2. cap. 18. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 555.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 41. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. f. 5. cap. 6. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 315.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. & VI. *obs.* 19. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 388.

MAT-

MATTHIAS LUD. GLANDORP. Ejus *methodus medendæ paronychiæ: accessit decas observationum.* BREM. 1623 8. Pene nimis eruditus libellus. Secundam paronychiam & graviorem describit, in qua periostium inflammatum est, & os carie corruptum, tendinesque adfecti. Incisione malum denudat, ossi alumen ustum admovet. Hoc malum lotricibus frequenter accidere. Subjecti decem graviores casus. Inciso digito malum feliciter superatum. Gravissima symptomata, & tendo corruptus extractus. HALLER. V. *vulnera*.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. part. 1. pag. 361. agit de paronychia. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* part. 2. cap. 51. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 303.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. pag. 272. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 23.

HENRICUS REGIUS. V. *pag.* 316.

BALDASS. TIMÆUS in *casuum medicinal.* L. VI. cap. 7. de panaritio. WALTH. V. *pag.* 26.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 18. de paronychia. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de paronychia.* JENÆ 1673. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Ut in paronychia extremus digitus angulari incisione possit aperiri, integro tendine profundi flexoris. HALLER. V. *pag.* 304.

ANTON. de HEYDE in *observationibus* &c. Digerentibus medicamentis superata paronychia. HALLER. V. *pag.* 46.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de paronychia.* FRANCOF. ad VIADR. 1694. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

GUNTH. CHRIST. SCHELHAMMER in *ογκολογια parva* &c. paronychiam solis emplastris superari. HALLER. V. *tumores.*

JUSTUS VESTI. Ejus disp. *de paronychia.* ERFORD. 1704. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. non dari os inter & periosteum paronychiam. HALLER. V. *pag.* 304.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 45. de panaritio. V. *pag.* 305.

J. HENR. HEGNER. Ejus disp. *de paronychia.* BASIL. 1700. 4. HALLER.

PHIL.

PHIL. HECQUET in *Chirurgie des pauvres* &c. a paronychia ulcus depascens digitorum separat, quod a digito in digitum transeat. HALLER. V. *pag.* 79.

J. FR. CHARISIUS. Ejus disp. *de paronychia.* ALTDORF. 1708. 4. HALLER.

GUILIELMUS HOMBERG. V. *pag.* 595.

SIMON PAUL. HILSCHER. Ejus disp. *de paronychia.* JENÆ 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENT. HEISTER in *instit. chirurg.* P. II. cap. 170. de paronychia. V. *pag.* 82.

ANTONIUS DEIDIER. V. *tumores.*

JOH. ASTRUC in *traité des tumeurs* &c. paronychiam esse inter radicem unguis & stratum cartilagineum, quod periosteum tegat. HALLER. V. *tumores.*

VAL. BARTH. FESCH. Ejus disp. *de paronychia.* LEID. 1719. 4. HALLER.

REN. JACOB. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. agit de paronychia multiplici, cujus aliam sedem ponit in vagina flexorum. HALLER. V. *pag.* 306.

THEODOR. SPROEGEL in *selectis observationibus* &c. A paronychia sphaceli. V. *pag.* 94.

JOH. v. WYCH in *waarneeminge* &c. agit etiam de paronychiæ curatione in Gallos. HALLER. V. *pag.* 101.

LEOPOLD. EMANUEL BERDOT. Ejus disp. *de paronychia.* BASIL. 1731. 4. HALLER.

J. JAC. GEELHAUSEN in *Comm. Litt. Nor.* a. 1732. retulit de morte ex incisa paronychia suppurata. HALLER.

J. ZENGVARDINUS in *genees en heelkondige* &c. Paronychia funesta cum gangræna & nigris ossibus. Ex paronychia gangræna; incidit ad utrumque latus unguis pone radicem ad usque os, ut id sponte elaberetur. HALLER. V. *pag.* 110.

CON. HAGEMAN. Ejus disp. *de paronychia.* DUISBURG 1735. 4. HALLER.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT. V. *pag.* 115.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

FRANC. BEDAULT & ANT. PETIT. *Ergo in paronychiæ operatione torcular versus supernam brachii partem applicandum.* PARIS 1746. HALLER.

FRANCISCUS IMBERT in tract. *de tumoribus* &c. paronychiæ octo facit classes, & magnum esse in iis periculum docet, quæ sedem suam in

vaginis

vaginis tendinum, aut in articulationibus habeant. Ubi amputandum est, mavult totum digitum amputare. HALLER. V. *tumores.*

CAROLUS LINNÆUS. Ejus *morbi hiemales* . . . . De paronychia ex frigore frequente, quæ ungues cogat delabi. In pedis pollice sæpe funesta est. HALLER. V. *pag.* 494.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. *pag.* 208. aliqua habet de paronychia. V. *pag.* 656.

PETRUS CAMPER in *diss. anatomicarum* L. I. agit etiam de paronychia varia. HALLER. V. *pag.* 541.

LUD. GOTTFR. KLEIN. V. *pag.* 147.

JACOB PLOOS van AMSTEL. Ejus disp. *de paronychia.* LEID. 1758. 4. HALLER.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

SIMON PALLAS. V. *pag.* 183.

LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

JOSEPH. JACOB. PLENCK in *lehrsätze der praktischen Wundarzney* &c. paronychias magna mala facere, quando in vicinia sunt tendinearum vaginarum. HALLER. V. *pag.* 195.

F. THOMLINSON. V. *pag.* 205.

MATTH FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. BIDAULT & J. JAC. PAULET *E. in omni paronychia partis incisio præferenda.* PARIS 1772. 4. HALLER.

J. DAVID HOMBERG. V. *pag.* 228.

PARACENTESIS ABDOMINIS.

(Quæ hic de paracentesi abdominis sequuntur, ex solo HALLERO collecta sunt.)

HIPPOCRATES in *aphorismis* de funesto eventu aquæ in hydrope, ex perforato abdomine subito emissæ.

Idem in L. *de locis in homine* agit de paracentesi.

Idem in *Epid.* VI. hydropicos jubet quantocyus secare. Vide *pag.* 286.

ERASISTRATUS paracentesin in hydrope rejecit, quod, procul dubio, (omnino ut HIPPOCRATES) nimis frequenter infeliciter vidisset cessisse (a). V. *pag.* 762.

ASCLE-

(a) Apud CÆLIUM *tard.* L. III. c. 8. CELS. III. c. 21. Rationem addit, quod vitium fere in hepate sit indurato, ei vero paracentesis non medeatur.

ASCLEPIADES scarificationem in hydropicis supra talos in parte interna tibiæ jubet fieri (b). Paracentesin in hydrope probabat (c), fistula in vulnere relicta. Punctionem quatuor a talo digitis laudabat (d). V. *pag.* 406.

THEMISON paracentesin abdominis improbavit (e). V. *pag.* 850.

PTOLEMÆUS Erasistrateus citatur ob infelicem paracentesin, cujus causam in scirrho quærit, quem nulla perforatio tollat (f).

A. C. CELSUS in L. III. cap. 21. paracentesin hydropicorum probat. In L. VII. c. 15. ænea fistula injicienda hydropicis, quibus aqua educitur. V. *pag.* 287.

THESSALUS paracentesin hydropicorum rejecit (g). V. *pag.* 991.

CÆLIUS AURELIANUS in *tard.* L. III. c. 8. paracentesin abdominis probat, & commendat, ex qua viderit aliquos convalescere, muliebri cathetere aquam educit. V. *pag.* 293.

ANTYLLUS. Ejus paracenteseos descriptio (h): in umbilico perforandum, si malum in intestinis fuerit; in splene si eo loco: immittendam esse fistulam. V. *pag.* 406.

PAULUS in L. VI. periisse, quibus aqua simul & semel de abdomine emissa sit. De paracentesi abdominis, quam scalpello administrat, deinde fistulam inmittit. V. *pag.* 293.

BIRANGE, qui RHAZEO de modo paracenteseos administrandæ præcepta dederit (i).

RHAZEUS in L. VII. satis fuse egit de paracentesi, ad educendas aquas hydropicas recepta. V. *pag.* 265.

ALBUCASIS in L. II. cannulam in paracentesi habet, sed dudum dictam. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *practica* &c. pag. 246. b. interiisse omnes, quibus paracentesis in umbilico fuerit instituta. V. *pag.* 2.

NICOLAUS MASSA in *isagoge anatomica* agit etiam de paracentesi, qua parca & repetitis vicibus aqua emittitur. V. *pag.* 273.

ANTON. MUSA BRASSAVOLUS in *commentariis* &c. Mors ex aquis hydropicis simul & semel emissis. V. *pag.* 406.

GABRIEL FALLOPIUS in L. *de vulneribus* &c. paracentesin jubet versus os ilium instituere. V. *vulnera.*

NIC. PACQUART & PETRI de la MAR *non ergo hydropi paracentesis.* PARIS 1571. 4.

AN-

(b) Apud AETIUM L. X. c. 30. (c) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8. (d) Ibid. (e) CÆLIUS ibid. c. 8. (f) CÆLIUS *tard.* L. III. c. 8. (g) Idem *tard.* L. III. c. 8. in *tard.* L. II. (h) Apud AETIUM L. VII. (i) RHAZEUS L. VII c. 2.

ANTONIUS SAPORTA in L. *de tumoribus* &c. periisse vidit, cui subito in paracentesi abdominis aqua omnis educta fuerit: alias felicem eventum. V. *tumores.*

JUL. CÆS. ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. aquam de abdomine parce & repetito debere educi, cannulam in vulnere relinqui. V *tumores.*

JACQUES GUILLEMBAU in *Chirurgie Françoise* &c. FLORENTEM PHILIPPUM futura labia vulneris a paracentesi coercere, ne aqua injussa effluat. V. *pag.* 11.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. crura hydropica ferro candente vulnerat. Abdomen aperit proprio instrumento incurvo, & altera ex parte scindente. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. ingenuus infelicem umbilici punctionem narrat, quam ipse administraverat. V. *pag.* 274.

DURANTES SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. paracentesis abdominis loco cauterium. V. *pag.* 15.

ANDREAS LAURENTIUS in *anatomes* L. VI. laudat umbilici ad emittendas hydropicorum aquas perforationem. V. *pag.* 1262.

THOM. FIENUS *de præcipuis artis* L. VI. agit de paracentesi abdominis. V. 591.

J. FABRUS in *laurea Apollinis Monspessulana* MONSP. 1600. paracentesin umbilici in hydrope laudat.

OSWALD GABELCHOVER in SCHENKII *observationibus* &c. agit de paracentesi umbilici. V. *pag.* 16.

JOH. JESSENIUS in *institut. chirurg.* &c. non placet quod per umbilicum prius ligatum tum pertusum aquas velit exhaurire. V. *pag.* 384.

BARTH. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Paracentesis umbilici in hydropica felix. V. *pag.* 275.

PETRUS PIGRAUS in *epitome* &c. Ex paracentesi omni aqua educta, mors subita. V. *pag.* 17.

NICOLAUS HABICOT in *problemes* &c. contra paracentesin hydropicorum. V. *pag.* 407.

JEAN GIRAULT in *quelques traités* &c. ad paracentesin acum habet a tubulo non liberam. Modus perforandi umbilici ANDREÆ LAURENTII. V. *pag.* 303.

RICH. MARLES & GUIL. de MAILLY *ergo hydropi sectio.* PARIS 1613. 4.

GREGORIUS HORST in *centuria problematum* &c. pro abdominis paracentesi. V. *pag.* 276.

M. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. agit etiam de paracentesi abdominis, quam & ipse administravit. V. *pag.* 276.

JOH. RHODIUS. In ejus *observationibus* &c. PETRUS de MARCHETTIS aquas hydropicas feliciter emisit, tribus ab umbilico digitis, lævam versus. Mors ex malleolis incisis, ex quibus tantum aquæ fluxit, ut vires subito exhaurirentur. Alias tamen ex abdomine uno impetu emissæ absque malo aquæ. V. *pag.* 447.

NICOLAUS TULPIUS in *observationibus* &c. Infausto eventu perforati ventres hydropici, etiam subitæ mortes. In L. IV. machinula ad comprimendum vulnus paracenteseos lamina lignea perforata tubulum in abdomine fulciens. V. *pag.* 22.

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de curatione hydropis, potissimum de paracentesi.* JENÆ 1668. 4. V. *pag.* 860.

THOM. BARTHOLINUS in *Actis Hafniensibus Vol.* I. *obs.* 8. de funesta paracentesi abdominis, cum aqua subito omnis emitteretur. V. *pag.* 23.

DOMINICUS PANAROLI in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* II. contra paracentesin. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *observationibus chirurgicis* &c. Paracentesis felix, cannula in vulnere relicta. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *centuriis quatuor historiarum* &c. Felix hydropicæ fœminæ paracentesis. V. *pag.* 25.

BALDASSAR TIMÆUS in *responsis medico-posthumis* &c. Paracentesis umbilici, multa aqua emissa, lethalis. V. *pag.* 26.

PAULUS BARBETTE in *Chirurgia* &c. paracentesin faciendam in musculo obliquo descendente, ad recti musculi latus. Instrumentum, cannulam nempe perforatam cum acu JACOBUM BLOKIUM ex Italia retulisse, se perfecisse, quam parum bene delineat: ipsa vero cannula cuspide est lanceolata. V. *pag.* 26.

JOB van MEEKEREN in *heel en genees* &c. Paracenteseos exempla & acus BARBETTIANA. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus propriis* &c. Hydrops subito inciso abdomine funestus, tum rupto umbilico. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de paracentesi in hydrope.* HELMSTADT 1670. 4. V. *pag.* 1338.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de usu ligaturarum in hydrope.* JENÆ 1703. 4. V. *pag.* 34.

FRIDERICUS LOSSIUS in *observationibus* &c. Umbilicus in hydrope sponte ruptus, eventu felici. V. *pag.* 34.

J. NI-

J. NICOLAUS PECHLIN. V. *pag.* 37.

FRIDER. DECKER in *exercitationibus* &c. paracentesin bis tentavit setaceo in abdominis vulneribus relicto, sed eventus non respondit. V. *pag.* 37.

J. HENR. BRECHTFELD. V. *pag.* 37.

RICHARDUS WISEMANN in *several chirurgical* &c. L. I. in paracentesi utitur acu triquetra, etiam optimo eventu. V. *pag.* 41.

NICOL. BLEGNY in *nouvelles decouvertes* &c. Paracentesis abdominis ad emittendam materiem effusam feliciter adhibita. V. *pag.* 42.

THOUVENOT, chirurgus, in *Journal des savans* a. 1678. retulit de paracentesi in ascite felici, acus ope triquetræ, quam putat a BARBETTIANA diversam esse: acus est recondita, cujus fistula accurate potest claudi.

CORNELIUS BONTEKOE in *nieuw gebouw* &c. contra paracentesin; periisse ab ea administratione ægrum, nullo viscere læso. V. *pag.* 44.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. pro anno 1682. Paracentesis in ovarii hydrope, equidem inutilis. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Vita paracentesi abdominis ad plusculos annos producta. In hydrope umbilicum perforat, & sub umbilico abdomen.

Idem in *curiosis observationibus* &c. utramque paracentesin feliciter administravit. V. *pag.* 45.

BERNARDUS ALBINUS. Ejus disp. *de paracentesi thoracis & abdominis.* FRANCOF. ad VIADR. 1687. 4. V. *pag.* 703.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER in opere posthumo *de re medica* in Tomo III. vidisse se simul & semel omnem aquam hydropicam effusam absque malo. V. *pag.* 50.

GEORG. BENJAMIN GLOXIN. Ejus disp. *de paracentesi.* ARGENT. 1683. 4.

VITUS RIEDLIN in *lineis medicis* &c. Fœmina felici ausu sibi umbilicum aperuit, & aquas hydropicas emisit.

Idem in *observationibus chirurgicis* &c. Hydrops per umbilicum funesto eventu erupit. V. *pag.* 52.

DANIEL CRUGER. V. *pag.* 54.

J. JACOB. WALDSCHMIDT in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* VI. *obs.* 152. paracentefeos hydropicæ eventus varios recenset. V. *pag.* 57.

JEAN BIENNAISE in *operations de Chirurgie* &c. paracentesin in hydropicis, etiam in thorace feliciter a DUVERNEYO juniori administrari. V. *pag.* 304.

J. CONRAD BRUNNER. V. *pag.* 61.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. paracentesin commendat. Aquas hydropicas subito absque malo emitti. Sponte in hydrope cutem hiscere, sed fere funesto per gangrænam eventu. V. *pag.* 304.

BARTHOL. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. in hydropico novies iteratam fuisse paracentesin. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 4. de paracentesi. V. *pag.* 305.

J. PHILIPP. EYSEL, Professor Erfordensis. Ejus diss. *de paracentesi.* ERFORD. 1693. 4.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus disp. *de paracentesi thoracis & abdominis.* JENÆ 1697. 4.

Ejus *de scarificatione, hydropicorum remedio, paracentesios succedaneo.* Ibid. 1697. 4. V. *pag.* 580.

JOH. TACK. V. *pag.* 73.

RICHARDUS MEAD in *monitis medicis*. . exemplum habet 1920 ℔. aquæ ex una fœmina iteratis vicibus emissarum, & unica vice ℔ 60. Spontaneus umbilici hiatus felix. V. *pag.* 1068.

PETRUS DUVERNEY, junior, in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1703. sua de hydrope, de paracentesi, de punctione cysticorum tumorum, de pectoris perforatione adnotata recenset. Funestum fuisse exitum, cum simul & semel omnis aqua emitteretur. Præsagia paracenteseos.

PETRUS BRISSEAU in *observations* &c. DOUAY 1706. 12. pro paracentesi. V. *pag.* 1279.

THOMAS BECKET in *chirurgical observations* &c. Paracentesis abdominis, quam mors proxime insecuta est. V. *pag.* 81.

ANTON. VALISNIERI in *consulti medici* . . . . agit etiam de paracentesi hydropicorum, quam commendat. V. *pag.* 473.

J. SIGM. HENNINGER & TOMMAN disp. *de paracentesi abdominis.* ARGENT. 1710. 4.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* P. II. cap. 112. de paracentesi. Eam laudat, quando respiratio valde patitur, cæterum compunctos hydropicos vix mortem evitare.

Idem in *observationibus medicis* &c. etiam exempla paracenteseos abdominis.

Idem

Idem in *medicinisch-chirurgisch* &c. T. I. Paracentesis ab HEISTERO administrata. In T. II. Hydrops ascites rupto umbilico sponte curatus. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus *casus hydropicæ lapsu integro abdomine curatæ.* HALÆ 1727. auctore CONO. Disputatio utilis. V. *pag.* 608.

ANTON. DEIDIER in *Journ. des sav. a.* 1722. refert de paracentesi & de eductis una vice 38. aquæ libris, bono eventu. V. *tumores.*

GUIL. CHESELDEN in *anatomy* &c. refert etiam de viro, cui abdomen vigesies novies perforaverant ad emittendam aquam, laudatque GREWIUM, qui unica vice aquam omnem jusserit emittere, dum interim abdomen comprimeretur. V. *pag.* 86.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

J. DAN. GOHL in *Actis Erud. Berolinens. Decade* I. Paracentesis abdominis & thoracis inutilis. Paracentesis in ascite felix. In *Decade* II. Paracentesi mors hydropici dilata. V. *pag.* 89.

J. FREIND in *historia Medicinæ* &c. de causis etiam agit, quæ faciunt, ut nonnunquam subita abdominalium aquarum evacuatio nocuerit, omnia ad MEADII sensum. V. *pag.* 90.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Paracentesis in abdomine felix. V. *pag.* 90.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

GEORG. CLACIUS in *chirurgisch-praktische* &c. paracentesin hydropici abdominis rejicit. V. *pag.* 91.

RENAT. JACOB. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. aquas hydropicas simul & semel emittit, tantum ut idoneam compressionem opponat.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de paracentesi hydropica. V. *pag.* 93.

SALVAT. FRANC. MORAND in *opuscules de Chirurgie* &c. ovarii hydrops paracentesin commode fert. V. *pag.* 95.

ANTON. BENEVOLI in *dissertazioni* &c. in paracentesi monet, ut aër ab abdomine excludatur; cæterum satis suadet, semel & simul aquam omnem emittere. V. *pag.* 823.

J. HERM. FURSTENAU. V. *pag.* 98.

MICHAEL ADAM GUSOV. Ejus *novum paracenteseos instrumentum.* REGIOMONT. 1723. 4. Disputatio, recusa in HALLERI *selectis.* Acus triquetra, cujus stylus elastrorum ope se ad fissæ fistulæ finem accuratæ adaptat, & vicissim inverso manubrio decedit & educitur. Feliciter eo in hydrope usus est.

JAC.

JAC. V. MUNSTER. Ejus disp. *de hydrope ascite & paracentesi.* LEID. 1723. 4.

ROBERTUS HOUSTOUN in *Phil. Transf. n.* 381. Medicus hydropem renis raro exemplo incisione superavit. V. *pag.* 824.

JACOBUS STORCH. V. *pag.* 1153.

Huc retuleris, cum anno 1725. mortuus sit, PETRUM I. ut anatomes & Medicinæ, ita Chirurgiæ non imperitum Principem, qui sua manu paracentesin in homine fecerit, mensuras aquæ quadraginta emiserit, etsi æger sexto inde die periit (l).

CLAUD. ANT. ARNAULT & J. JAC. COSTAR *E. tutius ab acu trocart dicta quam a scalpello & lanceola paracentesis.* PARIS 1726. 4.

J. HENR. SCHULZE. Ejus disp. R. PLEEN *de musculis abdominis.* HALÆ 1736. 4. Simul & semel aqua omnis in hydrope feliciter emissa.

Ejus *de hydropis curationibus antiquis.* Ibid. 1743. 4. V. *pag.* 1347.

J. THEOD. ELLER in *nützliche* &c. Paracentesis abdominis aliquoties felix. Omenti abscessus ascitem hydropem mentiens. Aquæ hydropicæ simul & semel feliciter emissæ. V. *pag.* 103.

HENR. FRANC. le DRAN in *traité des operations* &c. sæpe se scarificasse in hydrope malleolos, aquæ eduxisse ad sexaginta libras. In paracentesi totam fere una vice aquam educit. Cysticos etiam hydropes paracentesi sanari, melius tamen incisione & inmissa turunda. V. *pag.* 308.

THOM. BERN. BERTRAND & F. J. HUNAULD *E. in ascite paracentesin tardare malum.* PARIS 1730. 4.

ABRAH. TITSINGH in *rustuuren* &c. paracentesin sæpissime funestum effectum sortiri. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *institutionibus* &c. Umbilicus in hydropica bono eventu ruptus. Laudat scarificationem crurum. Cannulam in vulnere paracenteseos relinquit. V. *pag.* 106.

ANTON. FERREIN in *élémens de Chirurgie* &c. hydropem cysticum paracentesi sanavit. V. *pag.* 106.

MELCHIOR, chirurgus, in *Phil. Transf. n.* 423. retulit de hydrope ovarii, quinquagesies septies levato, denique funesto.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus disp. *de morte subitanea, omni aqua per paracentesin abdominis simul educta, plerumque contingente.* JENÆ 1747. 4. V. *pag.* 343.

DAMIA-

(l) WEBER *Bericht v. Rusland.*

DAMIANUS SINOPEUS in *parergis medicis* &c. paracentesin abdominis in hydrope fere funestam esse. V. *pag.* 632.

PAUL. HENR. MOEHRING in *historiis medicinalibus* &c. Etiam incisio hydropicæ fœminæ post paracentesim mortuæ. V. *pag.* 107.

GEORG. HENR. BEHR. Ejus *medicina consultatoria.* AUGSPURG 1751. 4. & T. II. 1756. 4. Clinici potius scopi est. Huc tamen pertinet observatio de paracentesi abdominis sexies in fœmina hydropica repetita. V. *vener. morb.*

J. DANIEL SCHLICHTING in *Comm. Litt. a.* 1744. *h.* 52. exemplum felicis paracenteseos. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de necessaria post paracentesin abdominis deligatione.* JENÆ 1757. 4.

Ejus *de aquis in hydrope ascite una operatione evacuandis.* Ibid. 1764. 4. dum abdomen ligatur. V. *pag.* 883.

GEORGE de la FAYE in *cours d'operations* &c. omnem una vice aquam posse de abdomine emitti, dum comprimas. PETITI acum triquetram & sulcum, quo eam auxit, esse perfectiorem. V. *pag.* 308.

CLAUD. le CERF & EXUPER. JOSEPH. BERTIN *E. in ascite paracentesin tardare malum.* PARIS 1740. 4.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

PAULUS WILHELM SCHMIDT, medicus Gedanensis. Ejus *historia medica hydropis subsidiis internis & paracentesi plusquam quadrigesies instituta semel curati, sed elapso anno & ultra recidivam passi, & tandem exstincti.* GEDAN. 1743. 4. Titulus sufficit.

CHRISTOPHORUS WARRIK in *Phil. Transf. n.* 472. refert de repetita paracentesi, & felici per eam administrationem curatione, cum vinum in abdomen injectum fuisset. *N.* 473. de eadem injectione. Ea experimenta continuat in *Phil. Transf.* T. XLIX. P. II.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

PHILIPP. ADOLPH. BOEHMER. Ejus disp. *de utilitate paracenteseos frequentioris in ascite singulari usu comprobata.* HALÆ 1759. 4. Exemplum ubi 40. & 50. aquæ libræ unicam post perforationem eductæ fuerint. V. *prolapf. uteri.*

GEORG. AUGUST. LANGGUTH. Ejus disp. *de paracentesi ascitis remedio ad* CELSI III. 21. WITTEBERG 1765. 4.

Ejus

Ejus *de paracentesi ascitis remedio admodum probabili.* Ibid. 1765. 4. an idem? V. *pag.* 720.

PHIL. CONRAD. FABRICIUS. Ejus *morbus & curatio jecoris prægrandi inflammatione musculorum abdominis, & periculosa puris in cavum illius effusione laborantis, paracentesi in integrum restituti.* HELMSTADT 1749. 4. V. *vulnera.*

FR. BERNARD & NAT. ANDR. J. B. CHESNEAU *E. in ascite paracentesin tardare malum.* PARIS 1746. 4.

HENR. FRID. DELIUS. Ejus *hydrops ascites paracentesi imprimis feliciter curatus.* ERLANG. 1755. 4. Disputatio. V. *pag.* 137.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

GEORG. HEUERMAN in *vermischte Bemerkungen* &c. abdomen in hydrope perforavit. V. *pag.* 310.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

DONALDUS MONRO, ALEXANDRI filius, celebris medicus, HALLERI olim auditor. Ejus erat diss. inauguralis *de hydrope* EDINBURG 1753. 8. quam Anglice versam reddidit LONDON 1755. 8. cum titulo *an essay on the dropsy and its different species.* Recusa Germanice LIPS. 1762. 8. Gallice SAVARY vertit PARIS. 1760. 8. qui & notas adjecit. Pleraque quidem clinici sunt argumenti. In maximo abdominis tumore locus paracenteseos non potest mensura solita 4, 5. unciarum definiri. In ANGLIA nostro ævo omnem una aquam in paracentesi emitti. Cum aqua in vaginis tendineis musculorum rectorum abdominis collecta esset, tot fuerunt cava quot frena.

ROLAND. MARTIN. V. *pag.* 155.

JACOB. MACKENZIE. V. *pag* 155.

PETRUS ZETZEL, medicus. Ejus *anmärkinge uti läkare konste samlade under utländska resa.* STOKHOLM 1757. 8. Pro paracentesi hydropicorum. Pro levatione hydropis pectoris per situm erectum.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 161.

BRIEU. V. *pag.* 173.

FOLKERTUS SNIP. Ejus *de hydropis per Chirurgiam curatione.* FRANEKER 1765. 8. V. *pag.* 545. si idem est.

FRIDER. CHRIST. JUNKER. Ejus & J. C. G. JAHN disp. *de aquarum hydropicarum evacuatione prudenti exemplis quibusdam clinicis illustrata.* HALÆ 1768. 4. V. *pag.* 979.

FRIDER. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

Dupont Haumont. V. *pag.* 177.
Samuel Pye. V. *pag.* 180.
Antonio Lizzari. Ejus *diss. epistolica intorno ad una operazione cerusica detta paracentesi dell' idropisia.* Venezia 1763. 8.
Ferdinandus Martini. V. *pag.* 185.
Lucano. V. *pag.* 190.
Renard. V. *pag.* 190.
Joh. Fothergill. V. *pag.* 198.
Wilhelm Lud. Willi. V. *pag.* 198.
Bossu. V. *pag.* 210.
Matth. Franc. Alix. V. *pag.* 218.
Pieter van Esch. V. *pag.* 226.
J. Lebrecht Schmucker. V. *pag.* 230.
Salom. Gottlieb de Mezza. V. *pag.* 236.
Le Blanc. V. *pag.* 311.
Henr. Frid. Koch. V. *pag.* 240.
Callisen. V. *pag.* 241.
Raphael Joh. Steidele. V. *pag.* 243.
Rogert. V. *pag.* 250.
Will. V. *pag.* 255.

PARACENTESIS OCULI. Vide *ocul. morb.*

PARACENTESIS THORACIS SIVE PECTORIS.

(Etiam hos auctores ex sola Halleri *Bibl. chirurgica* depromsi, postremis tribus exceptis.)

Hippocrates in L. περι των εντος παθων paracentesin describit in pectoris hydrope administratam, perterebratis costis. Haller (a). V. *pag.* 286.

Leonides purulentis ut thorax inter 5 & 6. costam aperiatur; videtur autem vel ipse addere aut Paulus (b), mortem eos non evadere. V. *pag.* 320.

(a) (b) L. VI. cap. 44.

JACOBUS HOLLERIUS in L. *de morbis internis* &c. de paracentesi pectoris frustra facta ad educendum tabum. V. *pag.* 335.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* II. suppuratio pectoris bis paracentesi tentata, æger tamen non servatus. In *cent.* III. a pleuritide nata suppuratio, paracentesi sanata. V. *pag.* 314.

THOMAS FIENUS *de præcipuis artis* in L. V. agit de paracentesi thoracis. V. *pag.* 591.

HENR. SMETIUS in *miscellaneis* &c. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesin feliciter eductum. V. *pag.* 436.

J. JAC. CHIFLET in *singularibus* &c. ad pectoris ob empyema perforationem. V. *pag.* 17.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. thoracem inter 5 & 6, non inter 4 & 5. costam debere perforari, ne diaphragma lædatur. V. *pag.* 364.

HIER. GOULU & J. ADAM *E. in thoracis quam in abdominis hydrope paracentesis tutior.* PARIS 1624. 4.

NICOL. TULPIUS in *observationibus* &c. jubet in suppuratis inferiorem partem thoracis perforare. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in libello *de pulmonibus* . . . . suadet in paracentesi digitis cultrum sequi, ne in pectus aer irruat. V. *pag.* 23.

JOH. v. HORNE in *μικροτεχνη* &c. a paracentesi pectoris sibi metuit, non hic male, quod pulmo pleuram vix deserat. V. *pag.* 23.

NIC. ROBIN & HIPP. du VAL. *E. hydropi pectoris sectio.* PARIS 1663. 4.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Paracentesis pectoris felix, cum sanguis & pus in cavum effusum esset. V. *pag.* 1365.

BERNARDUS ALBINUS. V. *pag.* 1365.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 14. de paracentesi pectoris. V. *pag.* 305.

JEAN BIENNAISE. V. *pag.* 1366.

J. CONRAD BRUNNER. V. *pag.* 61.

J. HADRIANUS SLEVOGT. V. *pag.* 1366.

FRIDER. HOFMANN in *Medicinæ consultatoriæ* T. I. Paracentesis pectoris ab ordine medico approbata. V. *pag.* 279.

PETRUS DUVERNEY. V. *pag.* 1366.

J. LUD. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. pus perforato sterno ipse emisit. Abscessus pleuræ impositi, debere incisa cartilagine costæ curari. Ut in obeso homine puri exitum aperuerit. V. *pag.* 76.

ANTO-

Antonius Valisnieri. V. *pag.* 1366.

Laurent. Heister in *institut. chirurg.* P. II. cap. 108. de paracentesi thoracis.

Idem in *medicinisch-chirurgisch* &c. Paracentesis pectoris, in quo sanguis effusus erat. V. *pag.* 82.

J. Daniel Gohl. V. *pag.* 1367.

Andr. Hutter in *funfzig chirurgische observationes* &c. Paracentesis in pectoris hydrope felix, & in empyemate. V. *pag.* 91.

Santi Zarini in L. *de curatione per sanguinis missionem* &c. Paracentesis in empyemate felix. V. *venæ sect.*

Franc. Wiedeman in *kurze und allgemeine Lehre* &c. paracentesin pectoris feliciter exercuit. V. *pag.* 92.

Renat. Jacob. Cresc. Garengeot in *traité des operations* &c. in perforatione thoracis turundas rejicit. V. *pag.* 306.

Salv. Franc. Morand. V. *pag.* 95.

Noel Falconet in *traité des fievres & de la circulation du sang.* Paris 1723. 12. in hydrope pectoris paracentesin sæpe feliciter succedere.

Regner van Overschver. V. *pag.* 676.

Ant. Ferrein in *elemens de Chirurgie* &c. ad aperiendum pectus Petiti scalpellum laudat. V. *pag.* 106.

Damianus Sinopeus in *parergis medicis* &c. paracentesin thoracis in hydrope fere funestam esse. V. *pag.* 632.

Carol. Frid. Kaltschmid. Ejus disp. *de hydrope thoracis sanato rarissimo.* Jenæ 1765. 4. V. *vulnera.*

Samuel Sharp in *treatise on the operations* &c. ob sanguinem effusum aut pus pectus non perforandum, sed utique ob aquam hydropicam, medio inter spinam dorsi & sternum loco.

Idem in *critical inquiry* &c. agit de paracentesi thoracis in empyemate. V. *pag.* 309.

Guil. Bromfield. V. *pag.* 121.

Henr. Franc. Bourdelin & J. Franc. Isez *E. quo maturior in pectoris hydrope eo felicior paracentesis.* Paris 1742. 4.

Dale Ingram. V. *pag.* 125.

Hugo Ravaton in *traité des playes* &c. empyema sanatum, paracentesi facta. V. *vulnera.*

Joseph. Warner. in *Phil. Transf. Vol.* XLVII. inter decimam & undecimam costam perforato pectore feliciter pus de suppurato eduxit, ut perfecta sanitas successerit.

Idem in *cases in surgery* &c. iterum felix perforatio pectoris in suppurato costam inter decimam & undecimam. Alias frustra facta paracentesis, cum abcessus in hepate esset, & diaphragma exedisset. V. *pag.* 142.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen operationen* &c. non male BOERHAAVIUM pectus inter secundam & tertiam costam, aut tertiam vel & quartam perforasse. V. *pag.* 310.

BENJAMIN GOOCH in *practical treatise* &c. ad sanguinem effusum emmittendum pectus perforat. V. *pag.* 149.

JOACH. NIEMAND. Ejus *Untersuchung der Frage, ob es nothwendig sey bey einer Wunde an den obersten Theil der Brust paracentesin thoracis anzustellen, wann zu vermuthen steht, dass Blut in der Höhle der Brust befindlich.* HELMSTADT 1755. 4.

ALEXANDER MONRO. Ejus *state of facts concerning the first proposal of performing the paracentesis of the thorax.* EDINBURG 1770. 8. nempe propter aërem in pectus effusum & suffocantem. Ante HUDSONUM, discipulum suum hanc administrationem suasisse. V. *pag.* 761.

PETRUS ZETZEL. V. *pag.* 1370.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

J. FARMER. V. *pag.* 166.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

RICHARD. de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

LUD CLAUD. BOURDELIN & ANT. J. B. MACLOVIUS CUPNET, auctor, *E. in pectoris paracentesi satius est in parte laterali & antica sectionem instituere, quam ad partem posticam.* PARIS 1766. 4.

WILLIAM MORELAND in *Phil. Trans. Vol.* LVI. pectus hydropicum felici eventu pertudit.

VALENTIN *recherches critiques sur la Chirurgie.* PARIS 1772. 12. Asperum & acerbissimum adversus ANTONIUM LOUIS scriptum. Pectus loco aptissimo debere perforari, quando sanguis in cavum effusus est. Effusi signa, nam utroque modo facile errari: adgnoscit intus effusum ex cruore in cellulosam telam infra vulnus egesto. Non aliud præter missionem sanguinis auxilium mortem avertere. HALLER. V. *pag.* 546.

JOSEPH. ANTON. TIUSSI. Ejus disp. *de hydro-thorace.* WIEN 1774. 8.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

J. A. HEMMAN. V. *pag.* 256.

(Plura: Vide *empyema.*)

P A R A P H I M O S I S. Vide *genital. morb.*

PARONY-

PARONYCHIA. Vide *panarit.*

PAROTIS. Vide *tumores.*

PARTUS CÆSAREUS. Vide *obst. art.*

PARULIS. Vide *dent. morb.*

PERNIONES. Vide *tumores.*

PHIMOSIS. Vide *genital. morb.*

PHLEBOTOMIA. Vide *venæ sect.*

PHLEGMONE. Vide *inflammat.*

PHLOGOSIS. Vide *inflammat.*

POLYPUS.

AUR. CORNEL. CELSUS *de re medica* L. VI. cap. 8. de narium morbis agit etiam de polypo. In L. VII. cap. 10. de polypi cura, WALTHER. Vide *pag.* 287.

SCRIBONIUS LARGUS *de compos. med.* cap. 9. ad polypum. WALTHER. V. *pag.* 990.

DIOSCORIDES *facile parabil.* L. I. cap. 160. ad polypos remedia. WALTH. V. *pag.* 996.

ARETÆUS *diut. cur.* L. I. cap. 2. polypum cauterio sanavit. HALLER. V. *pag.* 291.

GALENUS *de compos. med. secundum locos* cap. 3. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de loc. affect. cur.* L. IV. cap. 45. de polypo, WALTH. V. *pag.* 264.

THEO-

THEODORUS PRISCIANUS in L. I. polypos narium a pulvere ex misy, chalcitide & æris flore composito esse delapsos ipse se testem dat. HALLER. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* II. cap. 92. ad narium polypos æs ustum, eleborum nigrum & diaphryges laudat. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS *de arte medica* L. III. cap. 8. agit etiam de narium polypo.

Idem in *paraphr.* L. I. cap. 33. & L. III. cap. 8. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 24. ad polypos. In L. VI. cap. 25. de polypo. WALTH. Polypum narium vinculo interceptum resecat. HALLER. V. *pag.* 293.

SYMON polypum narium iterato pullulare, nisi acria medicamenta adhibeantur (a). HALLER.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. II. cap. 18. & in L. IV. cap. 12. & in L. VI. cap. 4. agit de narium polypo. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. III. enormem narium polypum dimidii *rotuli* pondo se vidisse resectum: postea setonem de pilis factum inmissum dicit, melius tamen annulum, qui resolvi possit: periculum esse, ne ea mala in cancrum abeant. HALLER.

Idem in L. IX. *ad* ALMANSOREM tit. de apostematibus narium agit etiam de polypo. WALTH. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. V. cap. 69. de carnis in naso superfluæ medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. polypum narium in fauces continuatum multo labore excidit, & eum cum recrudesceret, demum cauterio compescuit. HALLER.

Idem in *practicæ* part. 2. cap. 8. agit etiam de narium polypo. WALTH. V. *pag.* 267.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. cap. 3. agit etiam de polypo. WALTH. V. *pag.* 2.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviarii* L. I. cap. 37. de polypo. WALTH. V. *pag.* 296.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *secretorum* &c. tract. 4. cap. 2. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 4. doctr. 2. agit etiam de polypo. WALTHER. Polypum debere setone consumi. HALLER. V. *pag.* 297.

J. MATTH.

(a) Apud RHAZEUM *continuat.* 3. 2.

J. Matth. de Ferrariis in *practica* &c. part. 1. cap. 37. de polypo. Walth. V. *pag.* 372.

Barth. de Montagnana in *consiliorum* &c. *cons.* 72. de polypo. Walth. V. *pag.* 372.

J. Mich. Savanarola in *practicæ majoris* tract. 6. cap. 5. rubr. 10. de polypo. Walth. V. *pag.* 373.

Joh. Arculanus in *practicæ medicæ* &c. cap. 95. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 373.

Alexander Benedictus *de omnium a capite ad calcem morb. causis* &c. L. IV. cap. 10. 11. 12. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 300.

Symph. Champier in *practica nova* &c. L. V. pag. 481. (b) de polypo. Walth. V. *pag.* 373.

Galeac. de S. Sophia in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 39. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 373.

Godofr. Steghius in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 15. de polypo. Walth. V. *pag.* 313.

Joh. Stockerus in *praxis aureæ* &c. L. I. cap. 16. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 374.

Petr. de Bayro *de medendis* &c. L. V. cap. 3. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 374.

Phil. Theoph. Paracelsus in L. *von offenen Schäden* cap. 20. & 40. de polypo. Walth. V. *pag.* 272.

Andr. Vesalius in *paraphrasis* &c. cap. 39. de polypo. Walther. V. *pag.* 375.

Joh. Driander in *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de polypo. Haller. V. *pag.* 421.

Joh. Fernelius in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 7. de polypo narium. Walth. V. *pag.* 273.

Vidus Vidius *de curatione membratim* L. IV. cap. 15. de polypo. Walth. V. *pag.* 375.

Ambros. Paræus in *operum collectione* L. VII. cap. 2. de polypo. Walth. V. *pag.* 301.

Benedict. Victorius in *medicinal. consil.* consf. 40. 41. ad polypum. Walth. V. *pag.* 789.

Caspar Peucer in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 6. de polypo. Walth. V. *pag.* 423.

Don.

(b) Edit. Basil. 1547. 8.

DON. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 39. de polypo. WALTH. V. *pag.* 376.

J. BAPT. MONTANUS in *consultat. med.* conf. 8. de polypo. WALTH. V. *pag.* 424.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* L. I. cap. 23. de polypo. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* &c. pag. 23. de cura polypi. WALTH. V. *tumores.*

LEONARD. GIACCHINUS in *commentariorum* &c. cap. 27. de polypo. WALTH. V. *pag.* 376.

GUIL. RONDELET in *meth. curandor.* L. I. cap. 64. de polypo: laudat medicamentum ex uvis immaturis, alumine & vitriolo compositum. WALTH. V. *pag.* 377.

HORAT. AUGENIUS in *epistolar. med.* T. II. L. IX. pag. 605. de polypo. WALTH. V. *pag.* 427.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. VII. cap. 81. agit etiam de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMIN. LEO in *artis medendi* &c. L. VI. f. 1. cap. 5. de polypo. WALTH. V. *pag.* 378.

JUL. CÆSAR ARANTIUS in L. *de tumoribus* &c. forcipem excogitavit ad polypum narium evellendum, desperatione quadam adductus, cum medicamenta a veteribus commendata potius nocere videret. HALLER. V. *tumores.*

NICOL. PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. I. cap. 46. de polypo. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. MARQUARD in *practicæ theoricæ* &c. L. I. cap. 23. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. HEURNIUS in L. *de morbis nasi* cap. 9. de polypo. WALTH. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. plano forcipe se polypum narium feliciter evulsisse. HALLER. V. *pag.* 11.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* L. XX. cap. 38. agit etiam de cura polypi narium. WALTH. V. *pag.* 12.

J. THOM. MINADOUS *de corporis humani* &c. *cognoscendis & curandis* L. III. cap. 34. de polypo. WALTH. V. *pag.* 644.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 36. etiam de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *meth. pract. med.* L. I. cap. 15. ad polypum medicamentum habet ex alumine, myrrha, sandaraca & saccharo. WALTH. V. *pag.* 382.

HER-

HERCUL. SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. I. cap. 21. agit etiam de curatione polypi narium. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS. V. *pag.* 876.

GUIL. FABRICIUS in tribus voluminibus, in quibus multum eſt ineditorum, docet, ut polypo acria admoveantur per fiſtulam in acum exeuntem. HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *inſtitut. chir.* L. I. *inſtit.* 9. agit de polypo. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 144. agit de polypo. WALTH. V. *pag.* 383.

DURANT. SCACCHIUS in *ſubſidio Medicinæ* &c. agit quoque de narium polypo: eum abſcindebat ferramento, radicem exurebat. HALLER. V. *pag.* 15.

JOH. JESSENIUS in *inſtitut. chirurg.* S. III. cap. 7. de narium ſarcomate exſtirpando. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. V. cap. 51. de polypo. WALTH. V. *pag.* 384.

FELIX PLATERUS in tract. *de vitiis* cap. 3. etiam de polypi curatione per acria & exſiccantia medicamenta.

Idem in *obſervationum* L. III. pag. 623. 624. de polypo. WALTH. V. *pag.* 385.

CASPAR HOFMAN in *inſtitut. med.* L. III. cap. 120. de polypo. WALTH. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. part. 3. cap. 2. de ſarcomate & polypo. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 31. de polypo. WALTH. V. *pag.* 435.

PETRUS PIGRAUS in *epitome* &c. polypum tenacula prehendit, embryulco evellit. HALLER. V. *pag.* 17.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inſtitutione* L. III. cap. 15. de polypo. WALTH. V. *pag.* 17.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 3. ſect. 3. cap. 7. de polypo narium. WALTH. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch.* Parte II. cap. 13. de polypo. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *obſervat. med.* L. II. *obſ.* 20. de polypo. *Obſ.* 48. de polypo non ulcerato. WALTH. V. *pag.* 276.

JOH. VIGIER in *operum med.* L. I. cap. 33. de polypo, WALTH. V. *ulcera.*

PETRUS POTERIUS in *insignium curationum* &c. *centuria* III. de polypo: pulvere herbæ scorpioides (lavendulæ) cum gossipio bis in die nares inmisso polypum narium se sanasse dicit. WALTH. V. *pag.* 387.

J. PHIL. BRENDEL *consilor. med.* cons. 56. in polypo narium. WALTH. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. II. *cons.* 43. de polypo. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 32. de polypo. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. II. sect. 3. agit etiam de carnosa in naribus excrescentia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 49. de polypo. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 7. de polypo. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. *obs.* 24. de polypo.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. IV. cap. 2. de sarcomate & polypo: laudat mercurium præcipitatum rubrum. WALTH. V. *pag.* 388.

MATTHIAS LUD. GLANDORP. Ejus *de polypo narium tractatus.* BREM. 1628. 4. Nimis eruditus. Ligat & excidit. Curationum aliqua exempla. Originem mali modo in osse nasi reperit, modo in ethmoideo. HALLER. V. *vulnera.*

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. part. 2. sect. 7. cap. 4. ad polypum. WALTH. V. *pag.* 364.

HENR. ab HEERS in *observat med. obs.* 28. de polypo narium: ad præservationem polypi turundam ex pulvere gentianæ & succo scrofulariæ confectam in utrasque nares bis in die inmittit. WALTH. V. *pag.* 364.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. part. 2. pag. 103. de polypo. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. L. I. part. 2. cap. 9. de polypo nasi. (Ex NICOLO FABRICIUM sua ad polypum narium instrumenta habere. Polypos excisos urit. HALLER). In *pyrotech.* L. II. part. 1. cap. 24. & 48. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 303.

JOH. WALÆUS in *med. pract.* L. II. cap. 7. & 24. de polypo. WALTHER. V. *pag.* 390.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 545. de polypo. WALTH. V. *pag.* 21.

PHIL.

PHIL. GRULING in *Med. pract.* L. I. part. 4. cap. 4. de polypo. WALTH. V. *pag.* 391.

NIC. TULPIUS in *observat. medic.* L. I. c. 26. de polypo narium glomerato. ALBERTI. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* VI. *hist.* 30. de polypo. WALTH.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* I. *obs.* 6. de polypo nasi funesto successu resecto. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VIII. tit. 6. cap. 1. de polypo. WALTH. V. *pag.* 391.

CAROL. ARTH. PLESSIUS in *anatome* . . . polypos narium vidit per totos quadraginta annos singulis mensibus resectos. HALLER V. *pag.* 277.

JOH. SCULTETUS in *observat. chirurg. obs.* 35. de excrescentia carnis in naribus. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. de MARCHETTIS in *observat. medico-chirurg. obs.* 4. de polypo spurio. WALTH. V. *pag.* 26.

J. JACOB. WEPFER in *observationibus* &c. pag. 826. de polypo narium ferro candente usto & extracto. ALBERTI. V. *pag.* 27.

J. AD. de BEZA. Ejus *de polypo narium.* ARGENTOR. 1662. 4. HALLER.

JOB. van MEEKREN in *heel en genees* &c. Polypi narium sublati medicamentis acribus, sectione. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 138. de polypo nasi evulso. HALLER. V. *pag.* 30.

J. FREYTAG, chirurgus Tigurinus, in MURALTI *Schriften von der Wundarzney*, refert de polypis amplissimis de naribus evulsis. HALLER. V. *pag.* 30.

J. SCHMIDT in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VIII. *obs.* 91. polypum narium denique mercurio sublimato superavit. HALLER.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* X. *obs.* 26. polypus narium serosus in virgine phlegmatica, fonticulo brachii curatus. *Dec.* II. *ann.* V. *obs.* 82. polypus ingens narium deglutitionem præpediens. In *Vol.* I. *obs.* 160. 306. polyporum narium rara species sanata. ALBERTI. V. *pag.* 31.

ELIAS RUD. CAMERARIUS. Ejus disp. *de polypo narium.* TUBING. 1688. 4.

Ejus *de polypo narium aquoso.* Ibid. 1688. 4. HALLER. V. *pag.* 33.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de polypo narium.* JENÆ 1715. 4. Admotus lapis infernalis, extractio forcipe facta, avulſæ reliquiæ. HALLER. V. *pag.* 34.

JOH. BOHN. Ejus diſp. *de polypo narium.* LIPS. 1672. 4. Exſtirpati exemplum. HALLER. V. *pag.* 602.

CORNEL. SOLINGEN. V. *pag.* 879.

JAC. EUGENIUS JENS. Ejus diſp. *de polypo narium.* LIPS. 1673. 4. HALLER.

J. NIC. PECHLIN. V. *pag.* 37.

GERARD. BLASIUS in *Medicina univerſa* &c. part. 14. ſect. 2. cap. 8. de polypo. WALTH. V. *pag.* 365.

GOTTFRID SCHUBART. V. *pag.* 40.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curioſ. obſervat.* P. I. cap. 8. de polypo narium. ALBERTI. V. *pag.* 45.

BERNARD. ALBINUS. Ejus diſp. *de polypis.* FRANCOF. ad VIADR. 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1691. *Menſ. Febr.* pag. 66. polypus uteri. *Ann.* 1712. *Sept.* p. 418. polypus narium ex earum vellicatione. *Ann.* 1715. *Oct.* p. 456. polypus vermiformis ex pulveris ſternutatorii abuſu. *Ann.* 1726. *Jun.* p. 287. polyporum narium exempla. *Ann.* 1727. *Sept.* p. 405. polyporum narium rara ſpecies curata. ALBERTI. V. *pag.* 49.

PETR. DIONIS in *cours d'operations* &c. polypum narium etiam in aſperam arteriam propendere, & metum facere ſuffocationis. HALLER. V. *pag.* 304.

FRIDER. RUYSCH in *obſervat. anatom. obſ.* 77. polypi in antro HIGHMORI hærentes. ALBERTI. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 22. de polypo. V. *pag.* 305.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

J. HADR. SLEVOGT. Ejus diſp. *de polypis capitis.* JENÆ 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

PHIL. HECQUET in *Chirurgie de pauvres* &c. heliotropium adverſus narium polypos laudat. HALLER. V. *pag.* 79.

THOM. BECKET in *chirurgical obſervations* &c. A polypo narium ſurditas. HALLER. V. *pag.* 81.

JOH. PALFYN in *anatomie du corps humain* &c. Polypi hiſtoria ex ſinu maxillari pullulantis. HALLER. V. *pag.* 306.

ANT. VALISNIERI in *lettere ſcientifiche* ... agit de polypo, ut videtur, uterino. HALLER. V. *pag.* 473.

LAU-

Laurent. Heister in *institut. chirurg.* P. II. cap. 71. de polypo narium. V. *pag.* 82.

Guil. Chesbelden in *observations* &c. Polypus intra nares lino interceptus. Haller. V. *pag.* 86.

Sigismundus Schmieder. Ejus *de polypo œsophagi vermiformi rarissimo.* Görliz. 1717. 4. & in *Act. Erud.* 1715. Haller.

Ludov. Franc. Manne. Ejus *observations de chirurgie au sujet d'un polype extraordinaire, qui occupoit la narine gauche.* Avignon. 1747. 8. Haller. V. *vulnera capit.*

J. Daniel Gohl. In *Act. Erud. Berol. Decade* II. Mors ex polypo asperæ arteriæ. Haller. V. *pag.* 89.

Patrik Blair. V. *pag.* 91.

Andr. Hutter in *funfzig chirurgische observationes* &c. Polypus inciso naso acu curva ligatus, syringotomo resectus, reliquiæ caustico deletæ. Haller. V. *pag.* 91.

Fulvius Gherli in *centuria di rare osservazioni* &c. polypum carnosum excidit, reliquias consumsit. Haller. V. *pag.* 92.

Renat. Jacob. Crescent. Garengeot in *traité des operations* &c. Polypi exstirpatio per hæmorrhagiam nonnunquam lethalis. Haller. V. *pag.* 306.

Abraham Vater. Ejus disp. *de polypo nasi ex faucibus feliciter extracto.* Witteberg 1743. 4. Haller. V. *vulnera.*

Anton. Fizes in *L. de morbis capitis externis* &c. agit etiam de polypo. Haller. V. *vulnera capit.*

Henr. Franc. le Dran in *observations de Chirurgie* &c. Polypi narium reliquiæ setaceo consumtæ. Haller. V. *pag.* 103.

Idem in *traité des operations* &c. Polypus, qui fistulam lacrumalem fecerat, evulsus & erosus, alius secundo excisus. Haller. V. *pag.* 308.

Bern. de Jussieu & Jos. de Jussieu *E. ex ligatura polypi narium tutior curatio.* Paris 1734. 4. Haller.

Jacob. Antonius de Lupin in *Acad. Nat. Curiosor. Ephemerid. Volum.* IV. *ann.* 1737. *obs.* 1. polypum prægrandem angusta forcipe exstirpavit. Haller.

Samuel Sharp in *treatise on the operations* &c. Polypi aquosi tempori committendi, quoad evelli possint. Haller. V. *pag.* 309.

Percival Pott. Ejus *chirurgical observations relative to the cataract, the polypus of the nose* &c. London 1775. 8. V. *tumores.*

Franciscus Bevilacqua. V. *tumores.*

JOACHIM FRID. HENKEL in *Abhandlung der chirurgischen operationen* &c. T. VI. Polypi ligati & marcescentis felix curatio. HALLER. V. *pag.* 309.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

ANDREAS LEVRET in *observations sur la cure radicale de plusieurs polypes* &c. Polypos narium præstat ligare quam evellere. Magni polypi sectiones & evulsiones, acu subinde altius ligati; tum ejus polypi, qui per nares & per fauces pendebat. De narium polypis, quorum paucos ligando sanavit, in aliis minus felix fuit. Unicum semper polypo esse petiolum, etiam maximo & multiplici. Ad polypos faucium. Instrumenta fere eadem, quæ in uteri polypis. Ad mucosos polypos acetum lythargyrii. Le CATII ad polypum instrumentum. Novissimum LEVRETI multo simplicius instrumentum nondum erat repertum, cum hæc scriberet. In *supplemento* agit etiam de polypis faucium: periculosos, sensu acutiores esse, facilius recrudescere. Ad hos polypos & argentea ansa utitur, & una filo cerato. Ut vinculum adaptetur. De polypis aurium: tubulos ad eos ligandos noster nunc minores facit. Facilius sanantur. In curando encheiresis.

Idem in *Journal de Med.* T. XXXIII. agit de vinculo polypo de palato pullulanti injiciendo. Ejus instrumenta ad fungos in summa gula vinciendos. In T. XXXV. emendatio instrumenti, quo polypos intra nares ligat. In T. XXXVI. fuse de polypis. HALLER. V. *pag.* 1177.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. Ejus *ratio facilis atque tuta curandi narium polypos.* WIEN 1763. 8. Cylindrus in duos tubulos parallelos divisa: per quos duo argentei styli in nares ducuntur, ansam facientes, quæ polypum amplectitur, eam ansam stringit & firmat. Feliciter se eo instrumento usum monet. HALLER. V. *pag.* 1308.

AUGUST. HERMAN. SPORLEDER. Ejus disp. *de polypo narium.* HALÆ 1750. 4. HALLER.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen operationen* &c. T. III. polypos minores LEVRETIANA methodo adgreditur, majores egent forcipe. Fidit etiam palatum carneum, & per os polypum extraxit. Ejus generis tumorem de meatu auditorio pullulasse vidit. HALLER. V. *pag.* 310.

JOHANNES HOFER. V. *pag.* 144.

MARTIN. V. *pag.* 157.

D. T. BRUKNER. V. *pag.* 166.

Le NICOLAIS de SAULSAY. V. *pag.* 168.

LAUGIER. V. *pag.* 169.

ICART. V. *pag.* 169.

QUARRE'. V. *pag.* 1206.

JOHAN-

Johannes Sografus. Ejus *dissertazioni sul polipo del naso.* Padova. 1760. 8. Collecta, quæ alii de hoc malo scripserunt; deinde additæ aliquæ propriæ curationes. Polypum noster exstirpavit, qui retrorsum pone velum palatinum dependebat, forcipe usus curva. Alium polypum cancrosæ indolis scapello circumcidit, deinde forcipe resecuit. Haller.

Dumont. V. *pag.* 173.

August. Gottl. Richter in *observat. chir. fasciulo* II. tractatum habet de polypis. Dari, ubi nec forcipi nec ligaturæ, quamvis utiliter a Levreto inventæ, locus sit ad polypos nasi eradicandos, sed confugi necessario debere ad caustica, quæ hodie oblivioni fere tradita, & a plurimis posthabita sint. Casum viri narrat, ubi forceps non poterat ob ingentem polypi magnitudinem in nares penitus obstructas induci, nec polypi pars anterior ob figuram globum præmorsum referentem prehendi, præterquam quod hæmorrhagia vel ad levem polypi adtactum enormis oriretur. Eædem hæ causæ adaptationem fili ad evellendum polypum necessariam impediverunt, & metus erat præterea, ne ex hæmorrhagia post evulsionem polypi secutura periret æger, qui per dimidium anni cum eo malo luctabatur, ut nunc fere exsanguinatus esset. Cauterium, vulgari modo admotum, anteriorem solummodo polypi partem tangendo escharam parvam inducit, qua delapsa polypus increscit magis, duriorque fit. Itaque simul & semel ustione polypum in suppurationem ut duceret, eum noster aggressus est hoc modo: tubulum chalybeum, amplum, crassum, pollicem unum longum, linteolis frigida madidis obvolutum, ita in nares inmisit, ut inferius illius extremum mediæ polypi parti anteriori insisteret; deinde per hunc tubulum acum triquetram, quatuor pollices longam, ignitam, in nares immisit, atque in ipsum polypum ad longitudinem duorum pollicum protrusit, & paulo post iterum extraxit. In naribus, licet eæ carptis frigida madidis munirentur; tamen dolor perceptus a tantillo ferventis humoris defluente. Ægri, de vehemente capitis dolore conquesti, & leviter febricitantis cura a nostro, negotiis alio avocato, commissa chirurgo experto, qui jussus est injicere iterato quotidie liquorem in nares emollientem, & quamdiu his æger laboraret, lenia temperantia exhibere, diætamque commendare convenientem. Ut litteris post octo dies certior noster factus sit, ægrum febri carere, sat bene valere, & ingentem puris copiam ipse e naribus effluere: injectiones per aliquot tempus adhuc continuatæ; polypi volumen inde imminutum, respiratio per nares libera, pus minori copia fluens. Qualis postea fuerit ægri valetudo se nescire. Certe in hac methodo polypum ope suppurationis vel plane consumi, vel saltem ita diminui, ut commode ligari, extrahique possit.

sit. Non metuendum, ne læsio fiat ab acu triquetra, cum ea in cavum narium, admodum a polypo plerumque dilatatum, justa directione, & ad justam longitudinem, quæ est unius vel alterius pollicis, inmissa non facile quidquam lædat. Forcipis polypariæ emendatæ icon & descriptio: constat laminis duabus ab axiculo separabilibus, ut brachia seorsim in nares induci profundius & facilius possint. Hæc brachia pone axim extrorsum incurvata ventres quasi formant pro recipienda parte polypi anteriore, quæ secus obstaret, quominus brachiorum extrema ad polypi radicem debite apprimi, eumque prehendere queant. Novum hocce suum inventum relinquit viris peritis dijudicandum. V. *pag.* 1318.

Lunov. de Rouse. V. *pag.* 200.
Dumoncrau. V. *pag.* 204.
Keck. V. *pag.* 207.
George Herbiniaux. V. *pag.* 1223.
Clement. V. *pag.* 209.
La Mare. V. *pag.* 210.
Gasq. V. *pag.* 211.
J. Brugmans. V. *pag.* 211:
Joh. Jacob. Tanner. V. *pag.* 1223.
Roy. V. *pag.* 225.
Delagarde. V. *pag.* 229.
J. Jac. Belletete. V. *pag.* 1228.
Schumacher. V. *pag.* 233.
Le Blanc. V. *pag.* 311.

PROLAPSUS ANI.

Hippocrates in *prorrheticorum* L. II. agit de ano elapso.

Idem in L. περι συριγγων, *s. de fistulis* agit etiam de ano prolapso. Ad anum prolapsum multum medicamentorum dat, bonum etiam consilium, ut æger inter tabulas per angustum aditum alvum exoneret. Haller. Vide *pag.* 286.

A. C. Celsus *de re medica* L. VI. cap. 10. agit etiam de ani procidentia. Walth. V. *pag.* 287.

Scribonius Largus *de compos. med.* L. I. cap. 93. de intestini extimi prolapsu. Walth. V. *pag.* 990.

Galenus *de compos. sec. loc.* L. IX. cap. 6. ad prolabentem podicem. Walth. V. *pag.* 1002.

Theod.

THEOD. PRISCIANUS in *phænom. eupor.* L. I. cap. 31. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* I. ferm. 4. cap. 24. de ani procidentia. In *tetrabibl.* IV. ferm. 2. cap. 7. ad anum procidentem. Cap. 8. de prolabentis fedis peruftione. WALTH. V. *pag.* 265.

SYMON agit de curatione ani elapfi (a). HALLER.

RHAZEUS in L. IX. tit. de ani prolapfu. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. VII. cap. 26. de egredientis podicis medela. WALTH. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 17. cap. 17. de egreffione ani. WALTH. V. *pag.* 267.

EROS *de paffionibus mulierum* cap. 39. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 418.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. part. 5. cap. 21. de exitu longanonis. WALTH. V. *pag.* 270.

FRANC. PEDEMONTANUS in *fupplementi* &c. fumma 4. fect. 1. cap. 10. de egreffu ani. WALTH. V. *pag.* 418.

ARNALD. de VILLANOVA in *breviarii* &c. L. II. cap. 25. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 296.

GUIL. de VARIGNANA in *fecretorum* &c. tract. 18. cap. 3. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 371.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practicæ* &c. parte 2. cap. 21. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERIUS in *operis medici* &c. tract. 5. cap. 3. de ani egreffu & ejus cura. WALTH. V. *pag* 372.

ANTON. CERMISON in *confil. med. conf.* 19. ad exitum ani, WALTHER. V. *pag.* 372.

J. MICHAEL SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 18. rubr. 11. de egreffione ani. WALTH. V. *pag.* 373.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 93. de cura exitus ani. WALTH. V. *pag.* 420.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morb. caufis* &c. L. XXI. cap. 26. de procidua fede, ejus caufis & curatione. WALTHER. V. *pag.* 300.

GALEACIUS de S. SOPHIA in *operis medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. X. cap. 6. de ani prolapfu. WALTH. V. *pag.* 313.

(a) Apud RHAZEUM L. IX. c. 4.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* &c. L. I. cap. 43. de procidentia ani. WALTH. V. *pag* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XIII. cap. 6. de exitu inteftini recti. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. MANARDUS in *epiftolarum* &c. L. XX. *epift.* 2. agit etiam de curatione procidentiæ longanonis. WALTH. V. *pag.* 421.

ANDR. VESALIUS in *paraphrafis* &c. cap. 81. ad procidentiam ani. WALTH. V. *pag.* 375.

SEBAST. AUSTRIUS in L. *de infantum morbis* &c. morb. 47. de ano procidente. WALTH. V. *pag.* 375.

JACOB. HOLLERIUS *de morbis internis* &c. L. I. cap. 52. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 335.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IX. cap. 21. agit etiam de curatione prolapfus ani. WALTH. V. *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. L. III. cap. 15. de ani procidentiæ curatione. WALTH. V. *pag.* 422.

CAMILLUS THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 53. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS *de morb. intern.* pag. 85. de ani prolapfi curatione. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectiane* L. VII. cap. 18. & L. XXIII. cap. 65. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curat. med. centuria* I. *cur.* 63. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 314.

CHRIST. a VEGA in *artis medendi* L. III. fect. 7. cap. 20. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 78 de procidente ano. WALTH. V. *pag.* 376.

BALDUINUS RONSSEUS *de hominis primordiis* &c. cap. 51. de ani procidentia infantum. WALTH.

Idem in L. *morbis muliebribus* agit etiam de prolapfu ani. HALLER. V. *pag.* 1099.

LEONARD. GIACCHINUS in *commentariorum* &c. cap. 60. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 376.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 179. de fedis procidentia. WALTH. V. *pag.* 377.

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. III. cap. 21. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS *de morbis puerorum* cap. 10. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 362.

OMNI-

OMNIBONUS FERRARI *de arte medica infantum* L. IV. cap. 20. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 1101.

JOH. RIOLAN in *particul. med. meth.* sect. 3. pag. 221. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 378.

CASPAR WOLFIUS in *viatici novi* &c. cap. 56. de exitu ani. WALTHER. V. *pag.* 428.

NICOL. PISO *de cognoscendis & curandis* &c. L. III. cap. 19. de exitu ani. WALTH. V. *pag.* 379.

JOH. MARQUARDUS in *practicæ theoricæ* &c. L. IV. cap. 8. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 379.

JACQUES GUILLEMEAU. V. *pag.* 1104.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* L. XII. cap. 16. de procidentia ani. In L. XX. cap. 45. de cura procidentiæ ani. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XIII. agit etiam de ani prolapsu. HALLER. V. *pag.* 381.

EUST. RUDIUS in *artis medicæ* L. II. cap. 35. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 382.

HERCUL. SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. cap. 34. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operationibus chirurgicis* pag. 101. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* VI. *obs.* 76. prolapsum intestinum rectum quomodo reductum. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS *de morbis puerorum* cap. 10. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 383.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 375. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 383.

FRANC. RANCHIN in *opusculis medicis* in tract. *de morbis subitaneis* cap. 30. de ani exitu. WALTH. V. *pag.* 315.

FELIX PLATERUS in L. I. *de partium procidentia* cap. 2. de podicis procidentiæ cura. WALTH. V. *pag.* 385.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. sect. 3. tract. 2. cap. 10. de ani prolapsu. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 64. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* &c. cap. 14. & 101. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 352.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* &c. L. III. part. 2. sect. 1. cap. 7. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 17.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* I. *cur.* 71. de ani prccidentia. WALTH. V. *pag.* 352.

JOH. HARTMANNUS in *praxis chymiatricæ* &c. pag. 125. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 437.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgifches Handbuch* &c. Parte V. cap. 15. de exitu inteftini recti. WALTH. V. *pag.* 555.

JOH. VIGIER *in operum medico-chirurg.* L. I. cap. 54. de ani procidentia. WALTH. V. *ulcera.*

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. IV. fect. 3. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. fect. 4. cap. 16. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 315.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. parte 4. fect. 2. cap. 7. ad ani procidentiam. In T. II. parte 6. cap. 24. ad ani procidentiam infantum. WALTH. V. *pag.* 364.

RAYMOND MINDERER in *gemeines Handbüchlein* &c. cap. 7. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 18.

PHIL. SALMUTH in *obfervat. med. centuria* I. pag. 20. de procidentia inteftinorum ex diarrhæa. WALTH. V. *pag.* 442.

ARNOLD WEICKHARDUS in *pharmacopœæ* &c. L. I. cap. 14. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte II. pag. 119. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 443.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* L. II. parte I. cap. 50. de crebro ani prolapfu. Cap. 95. de ani fedisque fæpe prolabentis uftione. WALTH. V. *pag.* 303.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. III. cap. 5. etiam de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *curat. med. centuria* II. *cur.* 42. de exitu ani.

Idem in *Medicinæ pract.* L. III. part. 2. cap. 7. de exitu ani. WALTHER. V. *pag.* 391.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerfæ Medicinæ* &c. L. X. tit. 3. cap. 1. art. 5. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. III. part. 2. pag. 400. de ani procidentia. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. SCULTETUS in *armament. chirurg.* pag. 165. (b) de inteftini recti prolapfi repofitione. WALTH. V. *pag.* 877.

BAL-

(b) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

BALDASS. TIMÆUS in *casuum med.* L. V. *cas.* 19. de ani procidentia infantum & puerorum. WALTH. V. *pag.* 26.

GODFR. WELSCH in *Hebammenbuch* Parte III. cap. 6. de ani procidentia infantum. Cap. 71. de ani procidentia in pueris. WALTHER. V. *pag.* 1121.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 199. de procidentia ani. WALTH. V. *pag.* 316.

FRID. HOFFMANNUS in *meth. med.* L. I. cap. 19. pag. 327. ad ani procidentiam. WALTH. V. *pag.* 393.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de procidentia ani.* JENÆ 1696. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

J. NIC. BINNINGER in *observationum* &c. *centuria* II. *obs.* 62. de ani procidentia desperata. ALBERTI. V. *pag.* 37.

RICHARDUS WISEMANN. V. *pag.* 41.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Parte VI. sect. 42. cap. 14. de ani procidentia. WALTH: V. *pag.* 42.

JOH. HELLWIG in *observationibus* &c. Fumus picis sutoriæ ad anum prolapsum efficax. HALLER. V. *pag.* 46.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1699. *Mens. Jan.* pag. 53. ani prolapsi sphacelus curatus. *Ann.* 1726. *Jan.* p. 286. 288. procidentia ani. *Ann.* 1728. *Sept.* p. 426. procidentia ani spiritu vini camphorato curata. ALBERTI. V. *pag.* 49.

PAUL. SPINDLER in *consignatis observationibus* &c. Prolapsus ani ex dolore hæmorrhoidario tandem sublatus. HALLER. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 35. de procidentia ani.

Idem in *pathologie de Chirurgie* &c. cap. 32. de prolapsu intestini recti. V. *pag.* 305.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

POLYCARP GOTTLIEB SCHACHER. V. *pag.* 819.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* P. II. cap. 164. de prolapsu ani. V. *pag.* 82.

GUIL. CHESELDEN in *anatomy* &c. Ani prolapsus curatus parte intestini resecta. HALLER. V. *pag.* 86.

HENRICUS BASS. V. *pag.* 90.

JOH. JUNCKER. Ejus disp. *de prolapsu intestini recti pro hæmorrhoidibus perperam habito.* HALÆ 1740. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

JANUAR.

JANUAR. JANELLI. V. *pag.* 97.

LAUR. THEOPH. LUTHER. Ejus & AUERBACH disp. *de procidentia ani.* ERFORD. 1732. 4. Ulnæ longitudine procidentia incarcerata: gangræna & mors ab intestino suo reposito. HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. V. *pag.* 1161.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

ALBERTUS de HALLER. In ejus *opusculis pathologicis* &c. refertur etiam de enormi prolapsu intestini crassi. V. *pag.* 112.

RUDIGER FRIDER. OVELGUN. V. *pag.* 118.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

ANDREAS LEVRET. V. *pag.* 1177.

J. GODOFR. ZINN in *epistolis ad* HALLERUM *datis* T. III. *n.* 184. describit ingentem & funestum intestini recti prolapsum. HALLER. V. *vulnera capit.*

ANTON. de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 351. agit de ani prolapsu. V. *pag.* 656.

J. GOTTLOB LEIDENFROST. Ejus disp. *de volvulo intestini singulari.* DUISBURG 1750. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.* Prolapsus intestini perforati, invaginati & inversi. Repositum intestinum, ægerque sanatus præter superstitem fistulam. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. prolapsus recti. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178

COUSIN. V. *pag.* 182.

SURET. V. *pag.* 182.

BINGERT. V. *pag.* 232.

HAGEN. V. *pag.* 235.

CASPER STUNZER. V. *pag.* 700.

PRO-

PROLAPSUS CARTILAGINIS MUCRONATÆ, SIVE XIPHOIDEÆ.

JOH. BAPTISTA CODRONCHI. Ejus *de morbo novo*, *prolapsu scilicet mucronatæ cartilaginis* libellus. BONON. 1603. 4. Ventriculum comprimi, vomitum subinde cieri, jecur urgeri. Causam prolapsus esse vel violentiam aliquam, vel humorem crassum lentumque. Ut restituatur compressis utrinque costis spuriis. HALLER. Vide *pag.* 598.

LUDOV. SEPTALIUS. Ejus *de morbis ex mucronata cartilagine evenientibus* L. I. MEDIOLANI 1632. 4. HALLER. V. *pag.* 18.

J. TILEMANN. V. *pag.* 21.

THOM. BARTHOLINUS in *epistol. med. centuria* III. & IV. agit etiam de prolapsu mucronatæ cartilaginis sibi viso. HALLER. V. *pag.* 23.

GEORG SEGER in *Eph. Nat. Cur. ann.* VIII. *obs.* 33. de prolapsu cartilaginis mucronatæ. HALLER. V. *varix.*

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafniens. Vol.* V. *obs.* 79: ter vidit incurvatam cartilaginem mucronatam, inde anhelitum interceptum, & animi deliquii metum. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curationibus propriis* &c. Depressio ab ictu cartilaginis xiphoideæ, quam cucurbitulis repetito admotis restituit. HALLER. V. *pag.* 30.

PROLAPSUS OCULI. Vide *ocul. morb.*

PROLA-

PROLAPSUS UTERI
SIVE
HYSTEROCELE, ET VAGINÆ.

HIPPOCRATES in L. *muliebrium* II. egit de utero prolapso variis modis: inter consilia est cucurbitula coxæ adfixa.

Idem in L. περι επικυησιος uterum elapsum in juvencula, incisa pellicula, jubet inflammare. De uteri prolapsu. HALLER. Vide *pag.* 1087.

AUR. CORNEL. CELSUS in præfatione L. I. dicit de utero inverso prolapso & exulcerato. HALLER. V. *pag.* 287.

ORIBASIUS in compendio majori magnæ collectionis L. IX. agit de utero morboso prolapso, scirrhoso. HALLER. V. *pag.* 264.

SORANUS. V. *pag.* 1089.

CÆLIUS AURELIANUS. V. *pag.* 1089.

MOSCHION. V. *pag.* 1089.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. s. 4. cap. 96. de uteri procidentia. WALTHER. V. *pag.* 265.

JUDÆUS agit de uteri prolapsu (a). HALLER.

JOHANNES SERAPIONIS filius in L. V. agit etiam de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 265.

RHAZEUS in L. IX. etiam de uteri prolapsu agit. HALLER. V. *pag.* 265.

AVENZOAR refert elapsum uterum resectum fuisse, fœmina superstite. HALLER. V. *pag.* 295.

FRANCISCUS de PEDEMONTIO in *supplementi* &c. summa IV. parte 2. sect. 1. cap. 7. de prolapsu matricis. WALTH. V. *pag.* 418.

BARTH. de MONTAGNANA in *consiliorum* &c. *cons.* 222. de exitu matricis. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON. GUAINERUS in *operis medici* &c. L. II. agit etiam de uteri prolapsu. HALLER. V. *pag.* 372.

JOH. BAVERIUS in *consiliorum de re medica* &c. *cons.* 42. de prolapsu uteri. WALTH. V. *pag.* 3.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 94. de cura exitus matricis. WALTH. V. *pag.* 420.

JOH. ARCULANUS in *practica medica* &c. pag. 178. de prolapsu uteri. WALTH. V. *pag.* 373.

GA-

(a) Apud RHAZEUM L. XI. c. 5.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 81. de matricis exitu. WALTH. V. *pag.* 373.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 81. ad procidentiam uteri. WALTH.

Idem in *anatome* . . . uteri non inversi prolapsum frequens esse malum. HALLER. V. *pag.* 375.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *pathologia* uterum testatur procidisse, cum fœtus excluderetur. HALLER. V. *pag.* 273.

NICOL. ROCHEUS. V. *pag.* 1095.

CAMILL. THOMAI in *rationalis methodi* &c. cap. 54. de uteri exitu. WALTH. V. *pag.* 423.

JACOB. SYLVIUS in tract. *de morb. intern.* &c. pag. 84. de uteri exitus curatione. WALTH. V. *pag.* 423.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 1096.

BENEDICT. VICTORIUS in *empiricæ Medicinæ* &c. L. I. cap. 3. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *operibus omnibus* aliqua etiam habet de prolapsu uteri. HALLER. V. *pag.* 376.

JOHANNES LANGIUS. V. *pag.* 1098.

BALD. RONSSEUS in L. *de morbis muliebribus* &c. Prolapsus uteri diu toleratus cum magno fœtore, ut indolens esset. HALLER. V. *pag.* 1099.

J. P. PERNUMIA in *therapeutices* &c. L. VII. pag. 124. de uteri exitu. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYMUS MERCURIALIS. V. *pag.* 1100.

DOMIN. LEONUS in *artis medendi* &c. S. III. L. VI. cap. 11. de procidentia uteri. WALTH. V. *pag.* 378.

FRANCISCUS ROUSSET. V. *pag.* 1102.

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 1104.

GEORG. BERTINUS in *Medicina* &c. pag. 147. de exitu matrici. WALTH. V. *pag.* 12.

HERCULES SAXONIA in *Medicinæ practicæ* &c. L. IV. cap. 13. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 362.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operat. chirurg.* pag. 97. de uteri procidentia. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. *obs.* 60. de uteri prolapsu ab inepta secundinarum tractione. *Obs.* 61. 62. uteri procidentiæ compendiosa cura. ALBERTI. V. *pag.* 274.

Jul. Cæsar Claudinus *de ingressu ad infirmos* L. II. cap. 29. de prolapsu uteri. Walth. V. *venæ sect.*

Tobias Tandler. V. *pag.* 852.

Petr. Poterius in *insignium curationum centuria* III. cap. 91. de uteri prolapsu. Walth. V. *pag.* 387.

Guilielmus Ballonius. V. *pag.* 1113.

Lazar. Riverius in *praxis medicæ* L. XV. cap. 13. de uteri procidentia. Walth. V. *pag.* 388.

Joh. Vincent. Finkius in *enchiridii* &c. cap. 35. de uteri procidentia. Walth. V. *pag.* 389.

Melch. Sebiz in *manualis* &c. T. II. parte 5. sect. 1. cap. 9. ad uteri procidentiam. Walth. V. *pag.* 364.

J. Hagedorn. Ejus *de procidentia uteri.* Basil. 1624. 4. Haller.

Arnold. Weickhardus in *pharmacopœa* &c. L. I. cap. 19. de uteri procidentia. Walth. V. *pag.* 389.

Zacutus Lusitanus *de medicor. princip. histor.* L. III. *hist.* 6. Uterus prolapsus, putrefactus & citra periculum totus fere abscissus. Alberti.

Idem in *praxi medica admiranda* &c. de utero prolapso resecto, vita superstite. Haller. V. *pag.* 389.

Nicolaus Fontanus. V. *pag.* 1116.

Thomas Bartholinus in *histor. anatom.* centuria III. & IV. Prolapsus uteri, in vesica ulcus, felici tamen eventu. Haller. V. *pag.* 23.

Ysbrand de Diemerbroeck in *histor. anatome* . . . verum uteri prolapsum se vidisse & restituisse. Haller. V. *pag.* 24.

Dominic. Panaroli in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* II. *obs.* 33. Ex imperita obstetrice uteri prolapsus cum sterilitate. Walth. V. *pag.* 25.

Baldassar Timæus in *epistolarum* &c. L. III. *epist.* 38. 39. de procidentia uteri. Walth. V. *pag.* 26.

Petr. de Marchettis in *anatomico compendio* Patavii 1654. 4. excuso, uterum omnino de corpore exire posse, & aliquoties a se ipso esse repositum. Haller. V. *pag.* 26.

Gottfried Welsch. Ejus *de uteri prolapsu.* Lips. 1666. 4. Haller. V. *pag.* 702.

Paul. Barbete in *praxi* . . . . agit etiam de uteri procidentia. Uterum vix elabi, sed ejus membranam internam. Haller. V. *pag.* 26.

Joh.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicina practica* pag. 199. de procidentia uteri. WALTH. V. *pag.* 316.

EBERHARD. GOEKEL in *Gallicinio* &c. Uterus prolapsus post vigesimum diem repositus. Uterus prolapsus ex quo extractus fœtus, induratus, 21. die eventu felici fotus, repositus. HALLER. V. *pag.* 29.

FRANCISCUS MAURICEAU. V. *pag.* 1122.

JOB van MECKEREN in *heel en genees* &c. uteri procidentiæ incredulum se præbet, & fungum fuisse vaginæ ostendit, qui pro ejusmodi prolapsu habebatur. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observat. propr. episagmatibus* &c. Uterus prolapsus a VESLINGIO restitutus. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 112. uteri prolapsus pesso sanatus. HALLER. V. *pag.* 30.

J. GEORG. VOLCAMER. V. *pag.* 1124.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. II. cap. 2. agit de prolapsu uteri, & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 393.

THEOD. KERKRING in *spicilegio* &c. Sarcoma pro uteri prolapsu habitum. HALLER. V. *pag.* 31.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 121. uterus prolapsus totalis ab HIPPOCRATE, aliisque descriptus. *Dec.* II. *ann.* V. *obs.* 204. procidentiæ uterinæ præpostera cura. *Obs.* 150. prolapsus uteri sectione feliciter sublatus. *Ann.* VI. *obs.* 91. procidentia uteri. In *cent.* VII. pag. 372. uteri vaginæ prolapsus; pag. 450. uteri tunicæ rugosæ prolapsus uteri prolapsum mentiens; pag. 459. an detur uteri vera procidentia. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observationum* &c. *centuria* III. *hist.* 3. de uteri procidentia instante partu. ALBERTI. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de uteri procidentia.* JENÆ 1684. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

REGNERUS de GRAAF. V. *pag.* 755.

CORNELIUS SOLINGEN. V. *pag.* 1127.

J. NIC. PECHLIN in *observationum* &c. L. I. *obs.* 20. de uteri prolapsu; fœminam sanavit, quæ cum eo prolapsu quotannis pariebat. Posse utique vel totum uterum prolabi, vel ejus partem. Dari prolapsum inverso & non inverso utero. HALLER. V. *pag.* 37.

ANTON. MOLINETTI in *disquisitionibus* &c. aliquoties prolapsum uterum se resecuisse. HALLER. V. *pag.* 459.

GOTTFRID SCHUBART. V. *pag.* 40.

BERNARD. CHRISTINUS in *observationibus* &c. terrore excitato uterum elapsum coegit in locum redire. HALLER. V. *pag.* 317.

GERARD. BLASIUS in *observationibus* &c. Uterus vere elapsus, ligatus, exstirpatus, funesto eventu. HALLER. V. *pag.* 42.

STEPH. BLANCARD in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. Vagina ad genu usque prolapsa. HALLER. V. *pag.* 45.

FRANÇOIS Tolet in *Journal des Savans* a. 1700. describit prolapsum uteri cum stranguria & crepitatione calculorum. Vesica cum utero elapsa erat; eam incidit, sex calculos eduxit, uterum reposuit felici eventu. HALLER. V. *pag.* 511.

J. MAURIT. HOFMANN. Ejus disp. *de procidentia uteri.* ALTDORF. 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

MAGNUS MANSON. Ejus disp. *de procidentia uteri.* ALTDORF. 1682. 4. HALLER.

J. CONRADUS PEYER. V. *pag.* 49.

DAVID van der BECKE, medicus Hamburgensis, magnam litem cum JOHANNE GARMER aluit de uteri prolapsu. Noster cum SCHUTZIO & aliis medicis responderat, vaginam utique prolabi posse. Ediderat *diss. anatomico practicam de procidentia uteri ab erroribus J. Garmeri vindicata.* HAMBURG. 1683. 8. GARMERUS uterum prolabi posse defendebat, etiam absque magnis symptomatibus: negat noster aut facile prolabi, aut absque gravibus malis, secutus JOHANNEM v. HORNE & alios ejus seculi Belgas, quorum etiam libellos recudi fecit. Vaginæ membranam internam utique prolabi posse; in præsente vero casu non potuisse in uterum virginis obstetricem digitos dare, ut GARMERUS putaverat.

JOH. GARMER, physicus primarius. Ejus *diatribe de quæstionibus quibusdam medicis ad D. v. der Becke* &c. HAMBURG 1683. 8. Defendit uterum procidere posse non ita vaginam, nisi quando una uterus elabitur. Respondit noster.

Reposuit GARMERUS *diatriben de quæstionibus physico-medicis secundis curis auctiorem.* HAMBURG 1684. 4. & *auctarium diatribes de quibusdam quæstionibus medicis.* Ibid. 1684. 4. Addidit aliqua Facultatum medicarum suffragia.

Respondit iterum D. v. der BECKE *Garmerum* &c. *Garmero ad vivum & verbum descriptum.* HAMBURG 1684. 4.

Vicisse GARMERUM testatur PAULUS AMMAN (b), & ZITTMANNUS (c). BECKIUM superiorem discessisse J. NICOLAUS PECHLIN (d). Verum satis innotuit, posse & uterum prolabi & vaginam. Ita HALLER.

THEO-

(b) *Renunc. vuln.* p. 116. 117. 118. *obs.* 20. L. I. (c) *Observat. cent.* III. *obs.* 7. ubi GARMERI libellus recuditur. (d) *Observationum* &c. L. I. *obs.* 20.

THEODORUS ZWINGER. V. *pag.* 52.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Uterus a rudi obstetrice extractus & inversus. Aliud exemplum uteri non inversi, sed prolapsi. Pseudoprolapsus uteri, qui vaginæ fuit. HALLER. V. *pag.* 56.

J. JAC. WOLF. V. *pag.* 61.

JOHANNES van HOORN. V. *pag.* 1135.

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

FRIDERICUS RUYSCH. V. *pag.* 63.

BARTH. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. recenset aliquot exempla uteri vere prolapsi, contra D. VERDUC, qui negabat uterum elabi. Aliquoties pessi cum summo incommodo ægræ in naturam quasi infixi. Prolapsu uteri laborans fœmina habita pro androgyna. HALLER. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 35. de procidentia uteri: negat uterum prolabi. V. *pag.* 305.

J. GEORG. JOSEPH. SCHWALLER. V. *pag.* 66.

J. HADRIANUS SLEVOGT. V. *pag.* 1138.

HENRICUS van DEVENTER. V. *pag.* 1139.

HENR. v. SANDEN. Ejus disp. *de prolapsu uteri inversi ab excrescentia carneo fungosa in fundo ejus interno ex potu infusi crepitus lupi enato.* REGIOM. 1722. 4. Germanice LEIPZIG 1723. 4. HALLER. V. *pag.* 1019.

POLYCARP. GOTTL. SCHACHER. Ejus disp. *de prolapsu vaginæ & uteri.* LIPS. 1725. 4. HALLER. V. *pag.* 1278.

IDON WOLF in *observationibus* &c. Uterus inversus prolapsus, restitutus, rara felicitate. HALLER. V. *pag.* 75.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

ANDR. OTTOM. GOELICKE. Ejus *novum artificium circa procidentiam uteri veram.* HALÆ 1710. 4. recus. in HALLERI *selectis.* Pessus factus circulis ferreis in speciem coni adaptatis, corio molliori & fasciis obductis. Veri uteri prolapsi exempla.

Idem in diario, quod cum nomine *exercitationum Francofurtensium* prodiit . . . . T. III. pessum suum descripsit.

Idem in *historia anatomica novantiqua* HALÆ 1713. 8. adnotationes habet de pesso suo; de utero ex nixu prolapso, vagina a partu elapsa. HALLER. V. *pag.* 920.

JOHANNES PALFYN. V. *pag.* 1145.

SIMON PAUL HILSCHER. Ejus disp. *de procidentia uteri.* JENÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAU-

Laurent. Heister. Ejus disp. *de prolapsu uteri cum inversione extra partus tempus ex terrore orto.* Helmstadt 1750. 4. Haller. V. *pag.* 82.

J. Wilh. Wiedmann in *Eph. Nat. Cur. cent.* VIII. *obs.* 98. de vaginæ prolapsu uteri prolapsum mentiente. Haller. V. *pag.* 881.

J. Adam Gensel. V. *pag.* 85.

Martin Gotthelf Loescher. Ejus disp. *de uteri procidentia.* Witteberg. 1728. 4. Haller. V. *pag.* 475.

Louis Leger in *veritable Chirurgie* &c. refert de cucurbitula ad os pubis data adversus vaginæ prolapsum. Haller. V. *pag.* 89.

Henr. Bass in *observationibus* &c. Cum vagina prolapsa vesica urinaria. Haller. V. *pag.* 90.

Guilielmus Mauquest. V. *pag.* 1149.

Martinus Schurig. V. *pag.* 1151.

Abraham Vater. V. *pag.* 1151.

Salvat. Fr. Morand in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. III. refert de pesso in vagina nimis diu gestato, quem argenteum quidem tamen erosum funguli de vagina efflorescentes subibant. Prolapsum vaginæ utique sanaverat. Haller. V. *pag.* 95.

J. Storch. V. *pag.* 1153.

J. Adam Kulmus. Ejus *de uteri delapsi, suppressionis urinæ & subsequentis mortis causa.* Gedan. 1732. 4. recus. in Halleri *selectis.* Vesicæ enormis moles, ut duos pedes longa esset, ureteres & pelvis renalis valde distenderentur. Uterus gemellis prægnans in vaginam prolapsus, vesicæ ostium comprimens. Placenta pene tota internæ uteri superficiei adnata. Haller. V. *pag.* 522.

Andr. Elias Büchner. Ejus & Strum disp. *de procidentia uteri.* Erford. 1744. 4. Haller. V. *pag.* 479.

Martin. Jacob. Kupfer. V. *pag.* 102.

Wilhelm Henrich Pröbisch in L. *das geprüfte Alcahest....* agit de prolapsu uteri: cum non pateret orificium uteri late dissectum. Haller. V. *pag.* 524.

Henr. Muykens. Ejus disp. *de uteri procidentia.* Leid. 1729. 4. Haller.

Abraham Titsingh. V. *pag.* 106. & 1159.

J. Philipp. Burggrav. V. *pag.* 106.

J. Daniel Schlichting in Verbruggii *nieuw* &c. cum uteri prolapsu perpetuo vaginæ prolapsum conjungi. Haller. V. *pag.* 582.

J. Leon-

J. Leonhard Cramer. V. *pag.* 482.

Alexander Monro. V. *pag.* 110.

Edmundus Chapman. V. *pag.* 1162.

D. J. Zengvardinus in *genees en heelkondige aanmerkingen* &c. Enormis uteri prolapsus restitutus. Haller. V. *pag.* 110.

J. Christ. Themel in diario *obererzgebürgisches Journal* . . . . . refert de utero prolapso feliciter amputato. Haller. V. *vener. morb.*

Georg. de la Faye in *cours d'operations* &c. Prolapsus vaginæ, & in eo prolapsus uteri. Uterus a sarcomate detractus & prolapsus. Haller. V. *pag.* 308.

J. Hieronymus Kniphof. V. *pag.* 1169.

Thomas Schwenke. V. *pag.* 126.

Nicolaus Puzos. V. *pag.* 1171.

Joachim Frid. Henkel. V. *pag.* 128.

Philippus Adolphus Boehmer, celebris Icti filius, medicus & professor Halensis. Ejus est diss. *de prolapsu & inversione uteri ejusque vaginæ relaxatione.* Halæ 1745. 4. recusa in Halleri *selectis.* Enormis in vagina uteri prolapsus, ut una uterus inferne latissimus, ostium vero perangustum esset; vere ergo uterum elabi, quod & aliis exemplis confirmat. Eum prolapsum distinguit a relaxatione vaginæ, & auxilia adjicit. Subereos pessos reliquis præfert.

Idem in *observationum anatomicarum* &c. *fasciculo* II. Prolapsus uteri & orificium ejus læsum, cum vagina prolapsa. Haller. V. *pag.* 1174.

Philippus Conradus Fabricius. V. *pag.* 1175.

Lud. Michael Dietrich. Ejus *Rede von einem Vorfall und glücklich unternommenen Absetzung der Mutter.* Regenspurg 1745. 4. Haller.

Claude François Atthalin. V. *pag.* 1176.

Andreas Levret. V. *pag.* 1177.

Herman Schützer. V. *pag.* 138.

Erdmann Kupitz. V. *pag.* 1182.

Benjamin Pugh. V. *pag.* 1182.

J. Gottfried Stroehlein. Ejus disp. *de relaxatione vaginæ, prolapsu & inversione uteri.* Argent. 1749. 4. Bona disputatio. Inversio uteri chronica in fœmina orthostadia. Ejusmodi inversiones emollientibus excipiendæ, neque cum violentia reponendæ. Potest tamen etiam corrupta,

pta, etiam poſt triduum reponi, tribus digitis inmiſſis &c. HALLER.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 344. agit de prolapſu uteri. V. *pag.* 656.

JOHANNES BURTON. V. *pag.* 1188.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. de uteri morbis pauca etiam de prolapſu habet. V. *pag.* 283.

BERCHELMANN. V. *pag.* 1203.

SABATIER in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* &c. T. III. agit de prolapſu uteri & vaginæ. Signa uteri cum elapſu inverſi & non inverſi. Iſtam ſpeciem fungus fere facit. Ex elapſo fœtus facile educitur. Inverſus elabitur fere obſtetricum vitio, quem reponere oportet, niſi ulcere vitietur. De obliquitate uteri, & antrorſum pendente vulva, unde hernia uteri ſequi poteſt. Situs vitiatus vaginæ. HALLER.

LARBER in *anatomia chirurgica* &c. refert de prolapſa vagina feliciter reſecta. HALLER. V. *pag.* 1315.

MAZARS de CHAZELLE in *Journal de Med.* T. X. refert de utero prolapſo, inverſo, gangrænoſo ſcarificato, repoſito, plus uno puero ab eo tempore fœto. HALLER.

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

BOUILLETUS, filius, in *Memoires des ſavans étrangers* T. III. *a.* 1761. de utero prolapſo, gangrænoſo, per ſcarificationem ſanato, & de veſica prolapſa dixit. HALLER.

WOLFGANG JACOB MÜLLNER. V. *pag.* 176.

THOMAS ANTHROBUS. V. *pag.* 180.

SONYER du LAC. V. *pag.* 183.

CHRIST. FRID. OTTO. Ejus diſp. *de procidentiis uterinis.* WITTEBERG 1764. 4. HALLER.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

In *ontleed en heelkondige verhandeling* &c. V. *pag.* 1218.

THOMAS WHITE. V. *pag.* 197.

ROBERT WALLACE JOHNSON. V. *pag.* 1220.

F. A. de LEURYE. V. *pag.* 1221.

G. MÜLLER. V. *pag.* 211.

JAC. ANDR. MILLET & FRANC. CHOPART diſp. *de uteri prolapſu.* PARIS 1772. 4. Malum ex violentia extus admota natum, uterus inflammatus, tamen poſt magnam venæ ſectionem repoſitus. HALLER.

H. AUGUSTUS WRISBERG. V. *pag.* 1228.

(Plures de arte obſtetricia ſcriptores etiam de prolapſu uteri egerunt. V. *obſtetr. art.*)

PRO-

PROLAPSUS UVULÆ. Vide *uvulæ morb.*

P R U N A. Vide *anthr.*

PUNCTIO VESICÆ. Vide *ischur.*

P U S. Vide *suppurat.*

R A M E X. Vide *hern.*

RANULA SIVE BATRACHUS, HYPOGLOSSIS.

HIPPOCRATES in L. *de morbis* II. agit etiam de ranula. HALLER. Vide *pag.* 286.

AETIUS in *tetrabibl.* II. f. 4. cap. 3. ad ranulam medicamentum ex nucibus juglandibus ustis, pipere, thure & melle compositum. WALTHER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 26. remedium habet ad ranulam. WALTH. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *meth. med.* L. II. cap. 10. & L. IV. cap. 14. de ranula sub lingua. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. *ad* ALMANSOREM IX. tit. de glandula, quæ sub lingua nascitur, ranula dicta. WALTH. V. *pag.* 265.

AVICENNA in L. III. *fen.* 6. cap. 17. 18. de ranula & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 9. cap. 8. de ranula linguæ. WALTH. V. *pag.* 267.

GUILIELMUS VARIGNANA in secretorum &c. tract. 5. cap. 6. de ranula. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* &c. tract. 6. doctr. 2. de ranula. WALTH. V. *pag.* 297.

J. MATTH. de FERRARIIS in *practica* &c. cap. 47. de ranula. WALTH. V. *pag.* 372.

J. MICH. SAVANAROLA in *practicæ majoris* &c. tract. 6. cap. 6. rubr. 1. de ranula. WALTH. V. *pag.* 373.

JOH. ARCULANUS in *practicæ medicæ* &c. cap. 61. de ranula. WALTH. V. *pag.* 373.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. V. cap. 9. de batracho. WALTH. V. *pag.* 300.

GALEAC. de S. SOPHIA in *operis Medicinæ practicæ* &c. cap. 53. de ranula. WALTH. V. *pag.* 373.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 41. de ranula, ejusque curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasi* &c. cap. 52. de ranula. WALTH. V. *pag.* 375.

SEBAST. AUSTRIUS *de infantum s. puerorum morbis* morb. 31. de ranula. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* &c. L. V. cap. 9. de ranula. WALTH. V. *pag.* 273.

GUALTH. HERM. RYFF in *Hebammenbuch* &c. agit etiam de ranula. WALTH. V. *pag.* 1096.

LEONHARD. FAVENTINUS in tract. *de morbis puerorum* pag. 57. de ranulæ cura. WALTH. V. *pag.* 422.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VII. cap. 5. de ranula. WALTH. V. *pag.* 301.

BALDUIN. RONSSEUS *de vitæ humanæ primordiis* &c. cap. 53. de ranula. WALTH. V. *pag.* 1099.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* Part. 1. cap. 26. de ranula sive batracho. WALTH. V. *tumores.*

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia* &c. ex incisa ranula quasi albumen ovi prodiisse. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS *de morbis puerorum* L. II. cap. 15. de batracho. WALTH. V. *pag.* 362.

DOMIN. LEONUS in *artis medendi* &c. Sect. I. L. VII. cap. 14. de ranula. WALTH. V. *pag.* 378.

OMNIB. FERRARI *de arte medica infantum* L. III. cap. 35. de ranula. WALTH. V. *pag.* 1101.

JOH. RIOLAN in *particul. med. meth.* Sect. 1. tract. 4. de ranula. WALTH. V. *pag.* 378.

REMBERT. DODONÆUS in *observat. med. rar.* 13. de ranula. WALTH. V. *pag.* 506.

JOH.

Joh. Marquard in *practicæ theoricæ* &c. L. II. cap. 7. de ranula. Walth. V. *pag.* 379.

Roder. a Fonseca in *consultationum* &c. T. I. *cons.* 96. de ranula. Walth. V. *pag.* 381.

Petr. Forestus in *observationum* &c. L. XIV. *obs.* 29. de batracho. Walth. V. *pag.* 381.

Hieronym. Fabricius in tract. *de operationibus chirurgicis* agit etiam de ranulæ curatione. Walth. V. *pag.* 302.

Joh. Schenk in *observat. rar.* pag. 362. de ranulæ cura. Walth. V. *pag.* 16.

Jul. Cæs. Claudinus in *empiricæ rationalis* L. V. tract. 3. part. 4. membr. 2. cap. 6. de ranula. Walth. V. *pag.* 386.

Sebast. Cortilio *de chirurgica institutione* L. III. cap. 26. de ranula. Walth. V. *pag.* 17.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. I. part. 3. sect. 5. cap. 4. & 5. de ranula. Walth. V. *pag.* 17.

Joh. Vigier in *operum* &c. L. I. cap. 36. de ranula. Walth. V. *ulcera.*

Franc. Peccetti in *Chirurgiæ* &c. L. I. cap. 40. de ranula. Walth. V. *pag.* 18.

Franc. Joel in *operum omnium* &c. T. II. L. II. sect. 7. pag. 262. de ranula. Walth. V. *pag.* 18.

Theod. Corbæus in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 2. cap. 56. de batracho. Walth. V. *pag.* 315.

Ernestus Hettenbach. Ejus *de tumore sub lingua, quem ranulam vocant.* Witteberg. 1616. 4. Haller.

Lazar. Riverius in *praxis medicæ* &c. L. V. cap. 2. de ranula. Walth. V. *pag.* 388.

Melch. Sebiz in *manualis* &c. T. II. parte 6. cap. 14. ad ranulam infantum. Walth. V. *pag.* 364.

Phil. Salmuth in *observationum* &c. *cent.* I. pag. 24. de ranula suppurata. Walth. V. *pag.* 442.

Arnold. Weickhardus in *pharmacopœa* &c. L. I. cap. 7. agit etiam de ranula. Walth. V. *pag.* 389

Jacob. Primerosius in *enchiridii* &c. Parte II. pag. 114. de ranula. Walth. V. *pag.* 443.

Marc. Aur. Severinus *de efficaci medicina* &c. Part. II. de sectionibus cap. 76. de ranula. In L. II. part. 1. cap. 56. de batracho. Walth. V. *pag.* 303.

J. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 15. etiam de ranula. WALTH. V. *pag.* 444.

NICOL. TULPIUS in *observationum* &c. L. I. cap. 52. de ranula. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. cent.* I. *hist.* 88. ranula incisa, & emisso quasi albumine sanata. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. VIII. tit. 7. de ranula. WALTH. V. *pag.* 391.

GOTTFRID. WELSCH in *Hebammenbuch* parte III. cap. 40. de ranula. WALTH. V. *pag.* 1121.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* &c. cap. 1. agit etiam de ranula. WALTH. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 155. de ranula. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus propriis* &c. PETRUM de MARCHETTIS ranulam sub lingua integram excidisse. HALLER. V. *pag.* 30.

RUD. WILH. KRAUSE. Ejus disp. *de ranula sub lingua.* JENÆ 1681. 4. HALLER. V. *pag.* 813.

GERHARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. artic. 4. cap. 2. de ranula; in Part. IV. sect. 10. cap. 2. de ranula. WALTH. V. *pag.* 365.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1717. *Mens. Sept.* pag. 409. de ranulæ curatione. ALBERTI. V. *pag.* 49.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotionum, centuria* I. *obs.* 20. de ranula ægre curata. ALBERTI. V. *pag.* 56.

WALTHER SCHOUTEN. V. *tumores.*

J. LUDOV. PETIT. V. *pag.* 76. 1153.

ANTON. FIZES in L. *de morbis capitis* &c. agit etiam de ranula. HALLER. V. *vulnera capit.*

J. STORCH. V. *pag.* 1153.

MAUR. ANT. CAPPELER. V. *pag.* 101.

IVO JOH. STAHL. Ejus disp. *de ranula sub lingua speciali cum casu.* ERFORD. 1734. 4. HALLER. V. *pag.* 1295.

ANTONIUS LOUIS. V. *pag.* 133.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

REPARATIO. Vide *decorat.*

RUPTU-

R U P T U R A. Vide *hern.*

S A N G U I S U G Æ. Vide *hirudin.*

SCARIFICATIO
SIVE
SCARIFATIO.

(Hosce de scarificatione auctores sola HALLERI *Bibliotheca chirurgica* mihi suppeditavit.)

HIPPOCRATES in L. περι ιητρειον agit de scarificatione. Vide *pag.* 1.

APOLLONIUS CITIAEUS. Ejus fuerint de scarificatione, quæ uberiora ORIBASIUS repetit. Non debere eodem anno, quo scarificatum est, venas incidi (a). Utilissimam esse fœminis, quibus menses deficiunt (b). Ad oculorum mala & alias id præsidium valde laudat (c). V. *pag.* 705.

SOCRATES, chirurgus, a CÆLIO citatur, qui in hydrope scarificaret (d), & ureret.

ARCHIGENES testatur apud AETIUM optimo se eventu in hydrope femora suramque deplesse scarificando (e). V. *pag.* 319.

LEONIDES agit de scarificatione: non in sura sola, sed & scrotum & femora & manus posse scarificari (f). V. *pag.* 320.

ANTYLLUS de scarificatione (g) agit. V. *pag.* 406.

GALENUS. V. *pag.* 628.

ORIBASIUS in L. VII. agit de scarificatione.

Idem in compendio magnæ collectionis majori L. I. agit de scarificatione ex APOLLONIO. V. *pag.* 628.

SYMPHORIANUS CHAMPIER. V. *pag.* 629.

JOH. DRYANDER in *ganze Arzney* &c. caput habet de scarificatione. V. *pag.* 421.

J. FERNELIUS in *therapeutices* L. II. agit etiam de scarificatione. V. *pag.* 273.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *pag.* 851.

MARTIN RULAND. V. *venæ sect.*

J. ANDR.

(a) Coll. L. VI. c. 19. (b) Ibid, c. 20. (c) Idem ad EUSTATH. L. I. c. 14. (d) Apud SUETONIUM. (e) MONTFAUCON p. 594. (f) Apud AETIUM L. X. c. 30. (g) Apud ORIBASIUM L. I. c. 18.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia* &c. L. V. agit etiam de ſcarificatione. V. *pag.* 10.

HORAT. AUGENIUS *de ratione curandi* &c. L. X. agit de ſcarificatione. V. *venæ ſect.*

J. JACOBUS MANNUS, qui diu in ÆGYPTO & SYRIA vixit, Arabumque curationes vidit. Ejus *de malleolorum ſcarificatione ex veterum ſententia.* PATAV. 1583. 4. Laudat ſcarificationem totius malleoli.

PETRUS PAULUS MAGNUS. V. *venæ ſect.*

GEORG. MORELLUS. Ejus *de uſu ſcarificationis malleorum frequentiſſimo apud antiquos remedio a modernis, maxime ab Europæis occidentalibus neglecto.* BRIX. 1590. 4.

PROSPER ALPINUS in *Medicina Ægyptia* &c. agit & de ſcarificatione, quæ apud Ægyptios eſt frequentiſſima, in auribus, naſo, labiis, gingivis, tibiis, evacuandi ſanguinis ſcopo. Has noviſſimas ſcarificationes ALPINUS ex ÆGYPTO redux in BASSANO oppido feliciter eſt imitatus, etiam in acutis febribus, ſanguinis integra libra educta, ut omnino venæ ſectionis locum teneat. Suras aqua calida tepefaciunt, fricant, tunc incidunt, multis & repetitis inciſionibus. Sed etiam partes corporis humani tumentes & inflammatas ſcarificant, ut in podagra.

Idem in *Medicina methodica* &c. agit etiam de ſcarificatione malleorum, quam ad morbos internos laudat. V. *pag.* 274.

ALEXANDER MASSARIA in diſp. *de ſcopis emittendi ſanguinem* &c. agit etiam de malleolorum ſcarificatione Ægyptia & Syriaca ex MANNO & ex P. ALPINI relatione: eam non valde probat. V. *venæ ſect.*

FRANCISCUS RANCHIN *in opuſculis medicis* &c. in *gerocomico* agit etiam de ſcarificatione. V. *pag.* 315.

JULIUS CÆSAR CLAUDINUS. V. *venæ ſect.*

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

GREGOR. HORST in *obſervat. med. ſingul.* Noxia ſcarificatio inſtrumento venenato facta. V. *pag.* 276.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* &c. agit etiam de ſcarificatione, etiam in tonſillis, frigidis malis, & vetuſtis. V. *pag.* 303.

PHILIPPUS GRULING. V. *pag,* 702.

TARDUCCIO SALVI in *miniſtro del medico* ad ſcarificandum etiam inſtrumentum depinxit, de quo multos cultellos una producas. V. *pag.* 31.

CINTIO

CINTIO d'AMATO. V. *pag.* 31.
CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.
JANUS ABRAHAMUS a GEHEMA. V. *pag.* 48.
GEORG. HEINTKE. V. *pag.* 57.
JEAN BIENAISE in *operations de Chirurgie* &c. ſcarificationem in hydrope laudat. V. *pag.* 304.
PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. contra ſcarificationem. V. *pag.* 304.
WAHRMUNDT. Ejus *unparteyiſcher Diſcurs und Vorſtellung drey nothwendiger Fragen vom Schröpfen....* 1690. 8.
J. B. VERDUC in *traité des operations* cap. 34. de ſcarificationibus. V. *pag.* 305.
J. HADR. SLEVOGT. V. *pag.* 1366.
GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus progr. *de ſcarificatione narium Ægyptiaca.* HALÆ 1701. 4. V. *pag.* 469.
SEBASTIANUS ROTARI. V. *pag.* 853.
J. JAC. STOLTERFOHT in *Actis Litt. Mar. Balth. a.* 1701. agit de ſcarificationis uſu vario.
JACOBUS BARTHELMÆUS ibid. retulit de cancro ex ſcarificatione ſcapularum nato.
In *hiſtoria morb. Vratislav.* ſcarificationem in hydrope laudant. V. *pag.* 75.
PHIL. HECQUET in *Chirurgie des pauvres* aliqua habet de ſcarificatione. V. *pag.* 79.
HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.
LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Part. II. cap. 16. de ſcarificatione. V. *pag.* 82.
J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag.* 87.
J. CASPAR REISS. V. *venæ ſect.*
SANT. ZARINI. V. *venæ ſect.*
AUGUST. FRIDER. WALTHER. Ejus *de ſcarificatione capitis.* LIPS. 1741. 4. quam ad varios capitis morbos laudat. V. *pag.* 825.
ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de ſcarificatione quatenus remedio ad regreſſa exanthemata iterum producenda.* HALÆ 1750. 4. V. *pag.* 479.
J. FRID. PAUER. Ejus diſp. *de ſcarificatione podagræ remedio.* LIPS. 1732. 4. Nunquam fallere, niſi morbus nimis adultus ſit. V. *pag.* 104.

DANIEL WILHELM TRILLER. V. *pag.* 595.

PETR. AUGUSTI ADET & S. JOIRE *E. leucophlegmatiæ leves scarificationes.* PARIS 1758. 4.

GIOVANNI ALESSANDRO BRAMBILLA. V. *pag.* 871.

SCIRRHUS
SIVE
SCLERUS, SCLIRUS, SCIRRHOMA, SCIRRHOSIS.

GALENUS *de methodo medendi* L. XIV. scirrhis præcalida nocere ait. Scirrhos curare suscipit pyrite candente in aceto exstincto.

Idem *de arte curativa* L. II. agit etiam de scirrho. Ut in femore scirrhum resolverit, balneo in oleo tenui, & impositis amaris gummi speciebus. Sæpius se hepatis scirrhum sanasse.

Idem in L. *de tumoribus præter naturam* agit quoque de scirrho. HALLER. Vide *pag.* 264.

Idem porro *de compos. medicam. sec. gen.* L. VII. scirrhi pathologiam tradit. V. *pag.* 1002.

PHILAGRIUS de scirrho agit (a). HALLER.

ORIBASIUS in brevioris *synopsis* L. III. etiam de scirrho agit. HALLER. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. 4. cap. 50. de mammarum scirrho. WALTHER. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 32. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. IV. cap. 16. etiam de scirrho. WALTH. V. *pag.* 358.

AVICENNA in L. IV. *fen.* 3. cap. 11. 12. de scirrhis & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in *practicæ* tract. 29. cap. 15. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 267.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 1. cap. 5. de scliro. WALTH. V. *pag.* 297.

LEONARDUS BERTAPALIA *super quartum* &c. tract. 24. de sephitis (scirrhis). WALTH. V. *pag.* 3.

J. BA-

(a) Apud ORIBASIUM L. IX. *ad* EUSTATH. c. 60.

J. BAVERIUS in *consiliis de re medica* &c. etiam de insigni scirrho HALLER. V. *pag.* 3.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. XII. cap. 43. de scirrhi ratione & curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. XX. cap. 6. de scirrho & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* &c. L. III. cap. 3. de sephiro (scirrho). WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. I. agit etiam de scirrho. HALLER. V. *pag.* 421.

JOH. TAGAULT *de chirurgica institutione* L. I. cap. 14. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* L. V. cap. 10. de scirrho. WALTHER. V. *pag.* 375.

AMBROS. PARÆUS in *operum collectione* L. VI. cap. 24. 25. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *cent.* II. *cur.* 82. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 314.

FRANC. VALERIOLA in *enarrationum* &c. L. V. de tumore scirrhoso. HALLER. V. *pag.* 273.

JODOC. LOMMIUS in *medicinalium observat.* L. II. pag. 237. (b) de duro sine sensu tumore. WALTH. V. *pag.* 425.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchirid. chirurg.* cap. 15. 16. de scirrho. WALTH. V. *pag.* 274.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus præter naturam* cap. 1. de scirrho. WALTH. Suffumigio igniti pyritis in acetum mersi, ex consilio GALENI, scirrhos dissolvebat. HALLER. V. *ulcera.*

GUIL. RONDELET in *methodi curandorum* &c. L. II. cap. 35. de scirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 377.

HIERONYM. MERCURIALIS in *consil. med. cons.* 50. de mammarum scirrho. WALTH. V. *pag.* 377.

HORAT. AUGENIUS in *epistolarum* &c. T. II. L. VI. pag. 527. de scirrhoso tumore in mammis. WALTH. V. *pag.* 427.

PETR. FORESTUS in *observationum* &c. L. X. *obs.* 114. ad scirrhum medicamentum habet ex pyrite paratum. In L. XVII. *obs.* 24. de scirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 381.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* L. V. part. 1. cap. 2. ad scirrhum. WALTH. V. *pag.* 382.

(b) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

HIERONYM. FABRICIUS in *Chirurgiæ* L. I. cap. 11. & in *pentateuch.* L. I. part. 1. cap. 11. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* III. Scirrhus uteri. In *cent.* IV. in *epiſtolis ad amicos* &c. contra GALENUM, cauterio in ſcirrhis abſtinentem. HALLER. In *centuria* VI. *obſ.* 75. de ſcirrho & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *inſtit. chir.* L. I. *inſtit.* 7. de ſcirrho. WALTHER. V. *pag.* 383.

MARC. WOLFAHRD. Ejus *de ſcirrho, in ſpecie lienis.* BASIL. 1604. 4. HALLER.

JUL. CÆSAR CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* L. IV. tract. 1. cap. 3. de ſcirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 386.

J. HOLSTEN. Ejus diſp. *de ſcirrho.* BASIL. 1608. 4. HALLER (c).

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica inſtitutione* L. I. cap. 5. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miſcellaneis* &c. Scirrhus maximus meſenterii. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 19. de ſcirrho. In parte 3. ſect. 1. cap. 5. de ſcirrho mammarum. WALTH. V. *pag.* 17.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgiſches Handbuch* Parte II. cap. 9. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *obſervat. med.* L. II. *obſ.* 35. in ſcirrhis emplaſtrum de cicuta laudat. WALTH. V. *pag.* 276.

JOH. VIGIER in *operum med. chirurg.* L. I. cap. 24. de ſcirrho. WALTH. V. *ulcera.*

PETR. POTERIUS in *inſignium curationum* &c. *cent.* I. in ſcirrhis cauſtico argenteo uſus eſt. HALLER. V. *pag.* 387.

FRANC. JOEL in *operum omnium* T. III. L. III. ſect. 3. de mammarum ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. ſect. 5. cap. 16. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 9. cap. 13. de ſcirrho. WALTH. V. *pag.* 18.

BERNHARDINUS PERIER in *quæſtionibus medicis Monſpelienſibus* anni 1617. 4. an in ſcirrho mollientia potius quam ſuppurantia. HALLER.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. I. part. 3. ſect. 1. cap. 1. ad mammæ ſcirrhum. WALTH. V. *pag.* 364.

GA-

(c) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 405.

Gabriel Brunus. Ejus *quatuor quæstiones cardinales. E. in scirrho emollientia. Ab aquis nivatis bronchocele.* Monspel. 1625. 4. Haller.

Phil. Salmuth in *observat. med. centuria* II. *obs.* 8. 34. de mammæ scirrho. Alberti. V. *pag.* 442.

Zacutus Lusitanus *de medicor. princip. histor.* T. I. L. III. *hist.* 42. de scirrho in femore. Walth. V. *pag.* 389.

Samuel Hafenreffer in πανδοχειον &c. L. IV. cap. 2. de scirrho. Walth. V. *pag.* 412.

Jacob. Primerosius in *enchiridii* &c. Parte I. pag. 91. de scirrho. Walth. V. *pag.* 443.

Martin Blochwiz in *anatomia Sambuci* tract. 3. cap. 30. de scirrho. Walth. V. *pag.* 443.

Nicolaus Fontanus in *observationum* L. I. refert de scirrho in lacuna palati circa uvulam suborto, funesto eventu. Walther. V. *pag.* 1116.

Joh. Agricola in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 683. de tumore scirrhoso. Walth. V. *pag.* 21.

Wolfg. Hoefer in *Herculis medici* L. V. cap. 2. de scirrho. Walth. V. *pag.* 390.

Albert. Kyper in *institut. med.* L. IV. cap. 24. de scirrho. Walther. V. *pag.* 355.

Joh. Johnstonus in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VI. cap. 4. art. 1. de scirrho. Walth. V. *pag.* 391.

August. Thoner in *observationibus* &c. Scirrhi curati. Haller. V. *pag.* 450.

Matth. Zach. Piling. Ejus *ordo & methodus cognoscendi & curandi scirrhum lienis.* Jenæ 1667. 4. Haller.

Jac. Hochreutiner. Ejus *generalis scirrhi descriptio.* Basil. 1682. 4. Disputatio. Haller.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1699. *Mens. Febr.* pag. 73. linimentum ad scirrhum. *Ann.* 1725. *Jul.* p. 332. scirrhi cura. Alberti. V. *pag.* 49.

Gunther Christoph. Schelhammer in L. *de proportionibus in corpore humano destructis* Kiel 1706. 4. refert de scirrho brachii, qui ægium enecavit, cum ad pectus progressus esset. Haller. V. *pag.* 50.

Petrus Chirac inter *consultationes medicinales*, quæ cum Sylvæ *consiliis* Paris. 1744. 12. 2. vol. prodierunt, aliqua habet etiam de scirrho mammæ. Haller. V. *vulnera.*

GUALTH. HARRIS in *differtatione* IX. de fcirrho: in fcirrho dat mercurium dulcem. HALLER. V. *pag.* 339.

FRID. RUYSCH. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* cap. 6. de fcirrho. V. *pag.* 305.

J. PAUER. Ejus difp. *de fcirrho mammarum.* ALTDORF. 1693. 4. HALLER.

WOUTER SCHOUTEN in *verhandeling* &c. agit etiam de fcirrhis: fcirrhus in mamma diu innocens, fuppurantium ufu abiit in fcirrhorum glomeres funeftos. HALLER. V. *tumores.*

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus difp. *de fcirrho.* JENÆ 1731. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

PHIL. HECQUET in *Chirurgie de pauvres* &c. fcirrhum a ftruma feparat, quod folus in cancrum vertatur. HALLER. V. *pag.* 79.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

LAURENT. HEISTER in *inftitut. chirurg.* Part. I. L. IV. cap. 15. de fcirrho.

Idem in *medicinifch chirurgifch* &c. Scirrhus ingens glandulæ falivalis excifus. HALLER. V. *pag.* 82.

ANTON. DEIDIER in *confultations* &c. Scirrhus abdominis. HALLER. V. *tumores.*

RICHARDUS RUSSEL in *Phil. Tranf. n.* 337. refert de fcirrho in cyftide inclufo. HALLER.

THEOD. HERM. TISSOT. Ejus difp. *de fcirrho.* LEID. 1716. 4. alii 1718. 4. HALLER.

In *Actis Eruditor. Berolinenf. Decade* III. *Vol.* I. eryfimum laudatur ad tumores fcirrhofos, etiam in cancrum vergentes. HALLER. V. *pag.* 89.

JOHANNES KANOLD. V. *pag.* 90.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 91.

JOH. ASTRUC *des maladies des femmes* T. V. & VI. agit etiam de fcirrhis a tumore duro glandularum diverfis, ut male illis remedia fint adfignata, quæ in his valuerant. HALLER. V. *pag.* 1150.

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare offervazioni* &c. fcirrhos lienis putat fe fanaffe: lintei lacinia in vulnere relicta. HALLER. V. *pag.* 92.

FRANC. RONCAL. PAROLINUS in *hiftoriis morborum* &c. agit etiam de fcirrho. HALLER. V. *pag.* 93.

J. ADAM REIMAN. V. *pag.* 97.

CHRI-

CHRISTOPH. MARTIN. BURCHARD. Ejus diſp. *de tumoribus ſcirhoſis.* ROSTOCH. 1727. 4. HALLER. V. *pag.* 1155.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de ſcirrho meſenterii exulcerato.* 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. MELCHIOR. Ejus diſp. *de ſcirrho.* LEID. 1729. 4. HALLER.

HUGO GOURAIGNE. V. *tumores.*

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus diſp. *de ſcirrho.* JENÆ 1751. 4. HALLER. V. *pag.* 343.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus diſp. *de ſcirrho in genere.* JENÆ 1759. 4.

Ejus *de exſtirpato ſcirrho in labiis vulvæ.* Ibid. 1762. 4.

Ejus *de ſcirrho glandulæ axillaris ſiniſtræ exſtirpato.* Ibid. 1764. 4. Fruſtra tentata cicuta ſibi ipſi eam glandulam amputavit. HALLER. V. *vulnera.*

ABRAHAM KAAUW. Ejus diſp. *de ſcirrho.* LEID. 1738. 4. HALLER.

J. GRASHUYS, medicus Amſtelodamenſis. Ejus *exercitatio medico-chirurgica de ſcirrho & carcinomate, in qua etiam fungi & ſarcomata pertractantur.* AMSTERDAM 1741. 8. Belgice *over de Knoeſt en Kreſt gezwel.* Ibid. 1744. 8. Omnia iſta mala in celluloſa tela ſedem ſuam habere: etiam cerebri fungos potius de diploe efflorefcere. Paſſim varia collegit. Fungi articulorum aliqua exempla cum carie. HALLER.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

FRANCISCUS BEVILACQUA. V. *tumores.*

G. DOWMAN. V. *pag.* 568.

JOACHIM FRID. HENKEL in *Abhandlung der chirurgiſchen operationen* T. VI. Scirrhus glandularum late propagatus ab admoto ſpiritu vini præcalido.

Idem in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obſ.* 10. Scirrhus de inguine vinculo & ferro exſtirpatus. HALLER. V. *pag.* 309.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER in *obſervationum* &c. *faſciculo* II. Scirrhoſus uteri tumor, alii ejusmodi tumores. HALLER. V. *pag.* 1174.

ANGELUS NANNONI in *trattato chirurgico* &c. ſcirrhum exſtirpat, rejectis medicamentis cauſticis. Hydrargyrum non laudat in mammæ ſcirrho: poſcam calentem præfert. HALLER. V. *pag.* 134.

PETR. TEMPLEMAN. V. *pag.* 136.

HENR. FRID. DELIUS in *fränkiſche Sammlungen* T. VII. de CHRISTIANI PHILIPPI HERWIG ſcirrho de inguine feliciter exciſo. HALLER. V. *pag.* 137.

FRAN-

FRANCISCUS IMBERT. V. *tumores.*

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & DELAIZE' *theses medico-chirurgicæ de scirrhis.* PARIS 1774. 4. HALLER. V. *pag.* 1312.

J. FRID. MEKEL in *Comm. Ber.* a. 1761. agit de scirrhis & abscessibus cerebri, quos fatuitas mentisque stupor sequitur. HALLER. V. *pag.* 496.

WESTMAN JACOBSON. V. *pag.* 148.

J. CHRISTOPH. GRAM. Ejus disp. *de scirrho & carcinomate.* LEID. 1755. 4. Materies calcarea in glandulæ thyroideæ cellulosam telam effusa, & in glandulas mesenterii, inque sarcomata vaginæ. Nulla pars corporis humani a scirrho tuta. HALLER.

RICHARDUS GUY. V. *pag.* 570.

DARLUC. V. *pag.* 153.

DELAISTRE. V. *pag.* 156.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 1027.

VOLHART. V. *pag.* 166.

D. T. BRUKNER. V. *pag.* 166.

RUDOLPH. AUGUSTIN. VOGEL. V. *pag.* 170.

GEORG. JACOB. GLADBACH, medicus Francofurtensis ad Mœnum. Ejus diss. *de scirrho in genere.* JENÆ 1759. 4.

J. CHRISTOPHILUS KEMME. Ejus disp. *de genesi scirrhorum simplicium.* HALÆ 1760. 4. HALLER.

LALLEMANT. V. *pag.* 173.

JOH. ANDREE. V. *pag.* 1028.

JOSEPHUS QUARIN. V. *pag.* 1028.

CHRISTOPHORUS MOLINARI (Augustæ Aulæ medicus, vir celebris (d)). Ejus *epistola ad* ANTONIUM STÖRCK, *qua mulieris a scirrho curatæ historia exponitur.* WIEN 1761. 8. Aliquot exempla in scirrhis etiam in uteri cancro. HALLER.

SUREAU de BONNEAUNEE. V. *pag.* 176.

JOSIAS (vel WILL.) COLEBROOKE in *Phil. Transf. Vol.* LIII. retulit de scirrho mammæ, cicutæ fotu multum levato. HALLER.

J. CHRIST. HENNICKE. V. *pag.* 184.

LOTTINGER. V. *pag.* 187.

GIOANNI ALESSANDRO BRAMBILLA. V. *pag.* 871.

Des

(d) Imprimis opere suo *de miliarium exanthematum indole & tractatione* . . . ., quod tantopere tum a DAN. WILH. TRILLERO in epistola ad nostrum scripta WITTEBERGÆ 10. Febr. a. 1765, & in *opusculis medicis ac medico-philologicis* excusa FRANCOF. & LIPS. 1766. 4.; tum in *deutsch. allg. Bibl.* I. *Band.* 1. *St.* pag. 121. laudari & commendari meruit.

Des Hayes. V. *pag.* 193.

Dupont du Mesnil. V. *pag.* 194.

Christian Eberhard Kapp. Ejus disp. *de exstirpatione tumorum in mamma.* Lips. 1768. 4. Scirrhum a Cl. Reichelio per suppurationem superatum fuisse. Cicutæ utilitas in scrophulis, scirrhis, etiam in cancro confirmata. Tumores in mamma absque metuenda hæmorrhagia posse exstirpari. Haller.

William Rowley. Ejus *practical treatise on the diseases of the breast of woman.* London 1772. 8. Induratas mammæ partes non debere tangi. Magnas incisiones vitandas, quæ difficulter sanentur: camphoram imponi, & cataplasma; caustico medicamento tumorem aperiri. Ad scirrhum plumbo utitur. Haller. V. *ulcera.*

Anton. Balthasar. V. *pag.* 224.

Butor de la Creuse. V. *pag.* 225.

Frid. Theod. Oehme. V. *pag.* 575.

J. Lebrecht Schmucker. V. *pag.* 230.

S C R O F U L Æ
SIVE
SCROPHULÆ, CHOERADES, ET STRUMÆ.

Aur. Cornel. Celsus *de re medica* L. II. cap. 13. & L. V. cap. 28. de strumis. Walther. Vide *pag.* 287.

Scribonius Largus *de compos. medicam.* cap. 20. ad strumas. Walth. V. *pag.* 990.

C. Plinius in L. XXIX. XXX. de strumis agit. Haller. V. *pag.* 997.

Leonides de strumis agit, quas vocat χοιϱάδας (a). Haller. V. *pag.* 320.

Galenus in L. II. *de arte curativa* agit etiam de strumis. Haller. V. *pag.* 264.

Oribasius in *synopsis* L. II. cap. 29. 44. 82. de strumis. Walth. V. *pag.* 264.

Pau-

(a) Apud Aetium L. XV.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 33. de ſtrumis. In L. VI. cap. 35. de ſtrumis. WALTHER. De ſtrumarum hic agit amputatione, quæ inſignis certe eſt adminiſtratio. HALLER. V. *pag.* 293.

HALY ABBAS in *practica* L. IX. cap. 11. de ſcrophularum medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALBUCASIS in L. II. agit etiam de ſcrophulis (ſtrumis) lapideis; eos tumores excidit. HALLER. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in L. *de morborum cognitione* &c. agit etiam de ſcrophulis. HALLER. V. *pag.* 268.

ROGERIUS in *Chirurgia* &c. ſpongiam marinam adverſus ſtrumas commendat, bonum certe medicamentum. HALLER. V. *pag.* 2.

THEODORICUS in *Chirurgiæ* pag. 171. cum imperiti ſcrophulas exciderent, multos ſe vidiſſe, qui perierint, & deſcribit, ut eas tutius ferro impugnes vel arſenico. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. tumores ſcrophuloſos colli exurit. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. II. tract. 3. cap. 14. de cura ſcrofularum. Cap. 16. de bocio (bronchocele). WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARDUS GORDON in *libro Medicinæ* &c. ad ſcrophulas curandas ægros commendat Regibus, potiſſimum Francorum Regi. HALLER. V. *pag.* 270.

NICOL. BERTRUCCIUS in *method. cognoſc.* L. II. pag. 244. de ſtrumis, & earum cauſis & ſignis. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Part. II. doctr. 1. cap. 4. de glandula & ſcrophula. WALTHER. In ſcrophulis curandis laudat efficacem Regis FRANCIÆ tactum: ipſe ad Arabum morem inciſione ad modum folii myrti facta, ſcrofulam forcipe prehenſam excidit. HALLER. V. *pag.* 297.

BALESCON de THARARE in *tractatus Chirurgiæ* pag. 496. novas ſtrumas neque anno vetuſtiores ſe reſolviſſe addit. HALLER. V. *pag.* 299.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *conſil. & var. tract.* &c. *conſ.* 89. de bocio (bronchocele). WALTHER. V. *pag.* 372.

MARCELUS CUMANUS. V. *pag.* 1011.

UDALR. BINDERUS in *epiphan. med. epiph.* 3. de ſcrophulis & nodis. WALTH. V. *pag.* 866.

ANTON. CERMISONUS in *conſil. med. conſ.* 31. contra bocium gulæ. WALTH. V. *pag.* 372.

ANTON.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morborum causis* &c. cap. 14. ingens femoris struma a BENIVENIO vinculo intercepta, subinde adstricta, candente ferro demum feliciter amputata. HALLER. V. *pag.* 362.

JOH. de VIGO in *practicæ* L. IX. agit etiam de strumis. HALLER. V. *pag.* 270.

JOH. STOCKERUS in *praxis aureæ* L. I. cap. 3. de bocio. WALTH. V. *pag.* 374.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* &c. L. IV. cap. 6. de bocio. Cap. 9. de scrophulis. WALTH. V. *pag.* 374.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS *von der grossen Wundarzney* L. *von offenen Schäden* agit etiam de scrophulis, & bocio sive bronchocele. WALTH. V. *pag.* 272.

JOH. TAGAULT *de chirurg. institut.* L. I. scripsit de strumarum cura per contactum Regis GALLIÆ. ALBERTI. V. *pag.* 6.

ANTON. MIZAULD in *memorabilium* &c. *centuria* III. *aphor.* 65. strumas solo attactu curantes. In *cent.* IX. *aphor.* 91. ad strumas remedium optimum. ALBERTI. V. *pag.* 423.

BENED. VICTORIUS in *medicinal. consil. cons.* 37. de strumis. WALTH. V. *pag.* 789.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* IV. audax homo strumas pueriles de collo exscindit, nudata arteria aspera, ut ejus motus conspiceretur. HALLER. V. *pag.* 314.

JOH. LANGIUS in *epistolarum* L. III. *epist.* 4. de strumis agit medicamento tollendis. HALLER. V. *pag.* 320.

ALEX. PEDEMONTANUS *de secretis* L. I. pag. 60. &c. ad scrofulas & strumas. WALTH. V. *pag.* 1013.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. II. pag. 238. (b) de struma. WALTH. V. *pag.* 425.

GABRIEL FALLOPIUS in tract. *de tumoribus* Part. I. cap. 17. 18. 19. 20. de strumis. WALTH. V. *ulcera.*

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* &c. L. III. cap. 7. de strumis asperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 578.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal.* Scrophulæ ab herpete repercusso. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de morbis puerorum* agit etiam de strumis. HALLER. V. *pag.* 362.

SIMON PIETRE. V. *pag.* 1105.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* L. V. part. 1. cap. 18. de struma. WALTH. V. *pag.* 382.

(b) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

MICH. BAPST. in *wunderbare Leib-und Wundarzney* &c. pag. 46. ad ſtrumas. WALTH. V. *pag.* 13.

JAC. MARANT & JAC. COUSINOT *ergo ſtrumarum quam bubonum venereorum difficilior cura.* PARIS 1591. 4. HALLER.

HIERONYM. FABRICIUS in *pentateuchis* &c. poſt ſtrumam eductam glutine, non ſutura, vulnus claudit. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *obſervationum* &c. *centuria* III. Mors a ſtruma ulcerata rupta, in gulam aperta. HALLER. V. *pag.* 274.

JOH. WITTICH in *vade mecum* &c. pag. 174. de ſtrumis. WALTH. V. *pag.* 383.

ANDREAS LAURENTIUS. Ejus *de mirabili ſtrumas ſanandi vi ſolis Galliæ Regibus conceſſa* L. I. *de ſtrumarum natura, differentiis, cauſis, curatione* L. alter. PARIS. 1609. 8. Cerimoniam deſcribit, qua HENRICUS IV. ſcrophulas tactu ſanabat. Miraculoſum donum a Deo regi Francorum, non familiæ ſed throni poſſeſſori, datum eſſe: multos ſe ipſe vidiſſe a Rege ſanatos. Non pertinere ad Angliæ Reges (qui tamen, & ipſe ſic dictus JACOBUS III. hoc privilegio conſtanter uſi ſunt, & EDUARDUM adducunt, qui antiquiori tempore, quam Galli, ſtrumas ſanaverit (c)). Multos nunc alios mirificos ſolius tactus effectus noſter credulus narrat, ipſos etiam Hiſpanorum *Salmadores.* Imaginationem tamen in alienum corpus veram vim poſſidere negat. Liber II. proprie medicus eſt. De ſtruma morbo in genere. HISPANIÆ endemium malum eſſe, ob impuras aquas & hereditarium vitium. Intra folliculum variam materiem reperiri, etiam gypſum, cochleas, cornua, fœnum, pilos. Curatio chirurgica, quæ ſectione fit *myrtina,* qua, ut nuper Angli ſolent, cutis portio una exſcinditur. Hanc exſciſionem deſcribit, quaſi vere adminiſtratam & vulgo cognitam. HALLER (d).

GUIL. TOOKER. Ejus *chariſma, ſ. donum ſanitatis, ſ. explicatio quæſtionis in dono ſanandi ſtrumas conceſſo Regibus Angliæ.* LONDON 1597. 8. HALLER (e).

JOH. SCHENK in *obſervationum* L. II. *obſ.* 307. de ſtrumis in mammis. WALTH. V. *pag.* 16.

JOH. JESSEN in *inſtitut chirurg.* L. III. cap. 9. de bronchocele. Sect. 3. cap... de ſcrofularum exſtirpatione. WALTH. V. *pag.* 384.

ANDR. CÆSALPINUS in *ſpeculi artis medicæ* &c. L. IV. cap. 48. de ſcrophulis. WALTH. V. *pag.* 384.

WILLIAM CLOWES. Ejus *rigth fructfull and aproved treatiſe of the ſtruma.* LONDON 1602.. HALLER.

JUL.

(c) Sic HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 275. (d) Ibid. (e) Ibid. pag. 327.

Jul. Cæsar Claudinus in *consultat. & respons. cons.* 112. de struma in collo. Walth. V. *pag.* 386.

Sebast. Cortilio *de chirurgica institutione* L. III. cap. 17. de scrophulis. Cap. 22. de bocio. Walth. V. *pag.* 17.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. II. part. 1. cap. 25. ad strumas medicamenta. (Etiam de strumarum cura per contactum Regis Galliæ. Ita Alberti). In L. V. part. 1. cap. 33. de strumis & scrofulis. Walth. V. *pag.* 17.

Joh. Hartmannus in *praxis chymiatr.* pag. 235. de scrofulis. Walth. V. *pag.* 437.

Petrus Poterius in *insignium observationum centuria* II. agit etiam de strumis & scrofulis, quarum ulceribus nicotianæ folia admovebat. Haller. V. *pag.* 337.

Guil. Ballonius in *consil. med. cons.* 59: de tumoribus in collo strumosis. Walth. V. *pag.* 387.

Franc. Joel in *operum omnium* T. II. L. II. sect. 8. pag. 279. de strumis & scrofulis. Walth. V. *pag.* 18.

Henr. Petræus in *Handbüchlein* &c. cap. 16. de strumis. Walth. V. *pag.* 18.

Lazar. Riverius in *observat. med. centuria* I. *obs.* 26. & *cent.* II. *obs.* 54. & in *observat. communicat. obs.* 20. de tumoribus strumosis. In *cent.* IV. *obs.* 18. de strumis. Walth. In observationibus aliunde sumtis, strumæ a Gabriele Harduin foliis cucumeris sylvestris dissipatæ. In amicorum curationibus, Simeonis Jacoz Monspeliensis mirificum consilium strumarum per propagatos pediculos superandarum. Dionysius Pomaret chirurgus strumas aperit caustico. Sic Haller. In observationibus 37. ex veteri bibliotheca absque auctoris nomine decerptis, struma emplastro choeradico Aetii discussa. Haller (f). V. *pag.* 388.

Melch. Sebiz in *manualis* &c. T. I. L. I. part. 3. sect. 1. cap. 8. ad scrofulas mammarum. T. II. part. 2. sect. 2. cap. 4. ad bronchocelen. Walth. V. *pag.* 364.

Adrian Langlois. Ejus *quæstiones medicæ pro duabus professionibus vacantibus.* Monspel. 1618. 4. Strumas sanandi facultas Regibus Galliæ concessa est divinitus. Scrophulosis affectibus venæ sectio. Haller (g).

Joh. Colle in *Cosmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

C. Mestral. Ejus *discours des ecrouelles, où il est très doctement traité du moyen de les discerner d'avec les autres maladies, qui viennent au col.* Lyon 1622. 8. Haller.

Rrrrrrrr 3 Phil.

(f) Ibid. pag. 463. (g) Ibid. pag. 482.

PHIL. HOECHSTETER in *rararum observationum dec.* III. *cas.* 7. de strumis asperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *sylloges memorabilium cent.* IX. p. 69. strumarum ortus controversus. In *cent.* XV. p. 19. &c. de strumis asperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 19.

J. CAROL. ROSENBERG in *rosæ nobilis* &c. parte II. cap. 33. de strumis & scrophulis. WALTH. V. *pag.* 907.

PETRUS JOH. FABRUS in *insignium curationum* &c. *cur.* 97. de scrofulis. WALTH. V. *pag.* 442.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœa* &c. L. IV. cap. 1. pag. 583. de bronchocele; pag. 601. &c. de strumis & scrophulis: medicamenta varia. WALTH. V. *pag.* 389.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicorum principum historia* L. I. *hist.* 83. scriptores de strumis. Contagiosas esse strumas. Serpentis esu sanatæ strumæ. Verbis non curantur via naturali. Remedium admirandum. *Hist.* 84. de strumarum cura per Regis GALLIÆ contactum. ALBERTI. V. *pag.* 389.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. parte II. pag. 124. &c. de strumis, & bronchocele. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de recondita abscessuum natura* L. IV. agit etiam de variis strumis. In L. V. strumam utique propriam habere membranam. HALLER. V. *pag.* 276.

NICOL. FONTANUS in *respons. & curat.* L. I. refert de homine a strumis in collo subortis strangulato, in cujus toto fere abdomine & circa pulmones inveniebantur similes strumæ. HALLER. V. *pag.* 579.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 67. de struma. WALTH. V. *pag.* 21.

PHIL. GRULING in *curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 34. de colli scrophula.

Idem in *Medicinæ practicæ* &c. L. V. parte 3. cap. 19. de scrophulis & strumis. WALTH. V. *pag.* 391.

THEOD. TURQUET de MAYERNE in *praxi* &c. In scrophulis vulnusculo inflicto, inserto grano mercurii, felix curatio. HALLER. V. *pag.* 1118.

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de scrophulis & strumis.* JENÆ 1667. 4. Spongias habet. HALLER. V. *pag.* 860.

L. C. D. G. *traité de la guérison des écrouelles par l'attouchement des septenaires.* AIX. 1643. 8. HALLER.

THOM.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſtor. anatom. centuria* III. *hiſt.* 66. obſervatum eſſe, ſtrumas curari, ſi ad manum cadaveris humani fricentur. WALTH. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum obſervat. & curat. obſ.* 85. de ſtrumis in collo miraculoſe ſanatis. ALBERTI. V. *pag.* 24.

AUGUST. THONER in *obſervationibus* &c. habet etiam ſtrumas. HALLER. V. *pag.* 450.

DOMINIC. PANAROLI in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* IV. folia aloes trita ſtrumas diſſipare. HALLER. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *obſervat. obſ.* 31. (h) ſcrophulæ totum collum occupantes. WALTH. V. *pag.* 877.

PETR. HADR. F. VERDUYN in SCULTETI *obſervat. auctario* II. de ſcrophula ex mamma exciſa. HALLER. V. *pag.* 878.

PETR. BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* II. *obſ.* 67. & *cent.* IV. *obſ.* 38. de ſcrophulis: oleum buſonum laudatur. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *caſuum med.* L. VI. *caſ.* 22. de ſtruma in collo cauſtico curata. *Caſ.* 23. ſtruma in brachio & axillis exciſione ablata. WALTH. V. *pag.* 26.

PETR. de MARCHETTIS in *obſervat. medico-chirurg.* &c. Struma inciſione facta enucleata. HALLER. V. *pag.* 26.

GOTTFRIED WELSCH in *Hebammenbuch* parte III. cap. 58. de ſtrumis infantum. WALTH. V. *pag.* 1121.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* L. II. cap. 1. ad ſcrophulas ſpongiam laudat. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationibus* &c. etiam de ſcrophulis habet, quas inter exemplum eſt feliciter exciſæ. HALLER. V. *pag.* 27.

CASPAR REIES in *Elyſio jucund. quæſt. campo quæſt.* 24. §. 31. de ſtrumarum cura per contactum Regis GALLIÆ. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. MURALTUS in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obſ.* 134. de ſtruma amputata, in qua oſſicula. HALLER. V. *pag.* 30.

FRIDER. HOFFMANNUS in *meth. med.* L. I. cap. 19. pag. 288. de ſtrumis & ſcrophulis. In L. III. pag. 355. de ſtrumis. WALTHER. V. *pag.* 393.

J. JOACH. ZENTGRAF. Ejus *de tactu regis Franciæ, quo ſtrumis laborantes reſtituuntur.* WITTEBERG 1669. 4. HALLER.

J. FERD.

(h) ALBERTI autem citat *obſ.* 39. ut neſciam, cui credam; nam & WALTHERUM & ALBERTI in citationibus perinde erraſſe perſæpe reperi.

J. Ferd. Hertod in *crocologiæ* &c. cap. 23. pag. 260. de scrophulis. Walth. V. *pag.* 393.

Theod. Kerkring in *spicilegio anatomico obs.* 27. de strumis asperam arteriam comprimentibus. Alberti. V. *pag.* 31.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 57. scrofularum remedium vincetoxicum decoctum. *Dec.* II. *ann.* IV. *append.* pag. 194. strumæ insolitæ. *Ann.* VI. *obs.* 5. struma vulvæ. *Ann.* X. *obs.* 53. strumarum cura transplantatoria. *Cent* I. pag. 67. struma feliciter suppurata; *append.* pag. 199. struma manu mortui curata. Alberti. V. *pag.* 31.

Ehrenfr. Hagedorn in *observat. & histor. centuria* III. *hist.* 38.' scrophulis colli in morbis chronicis funestæ. Alberti. V. *pag.* 33.

Franciscus Sylvius. V. *pag.* 35.

Georgius Frank. V. *pag* 36.

J. Henr. Glaser. Ejus *de scrophulis.* Basil. 1672. 4. Haller.

Christian. Hofman. Ejus disp. *de strumis, ubi omnia ad ejus affectus theoriam atque praxin spectantia exhibentur.* Cassel 1673. 4. Haller.

Rudolph. Wilh. Krause. Ejus disp. *de strumis.* Jenæ 1687. 4. Haller. V. *pag.* 813.

Richardus Wisemann in *several chirurgical treatises* L. IV. de scrophulis: Tactu eas sanare privilegium esse regis Angliæ, a Carolo II. millies & in Britannia & in Belgio exercitum. De hoc morbo aliisque adfinibus & de spina ventosa, quæ mala noster ex seculi vitio, nimis libere acori tribuit. Strumas partim escharoticis consumit, partim digestivis; audacter certe strumas in loco arteriis plenissimo excidere adgressus est. Haller. V. *pag.* 41.

Nicol. Blegny in *zod. med. Gall. ann.* 1679. *Mens. Maj. obs.* 9. de scrophulosis in pede tumoribus. *Ann.* 1680. *Jul. obs.* 18. corrosivum scrophulosas glandulas absumens. Alberti. V. *pag.* 42.

Gerard. Blasius in *Medicinæ universæ* Sect. 4. cap. 2. de scrophulis s. strumis. Walth. V. *pag.* 365.

Johannes Brown. Ejus *adenochoiradologia, s. de glandulis & strumis, s. anatomical chirurgical treatise of glanduls and strumes or kings evil Swellings.* London..... De privilegio Regum Angliæ, quo scrophulas tactu sanant. Haller. V. *vulnera.*

Samuel Ledel. V. *pag.* 43.

Steph. Blancard in *anatomiæ practicæ cent.* II. *obs.* 1. scrophularum genesis in collo, consensus cum tumoribus hepatis. Alberti. V. *pag.* 45.

Matth.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curioſis obſervationibus* &c. ut ſpongiæ urantur, a quibus in ſtrumarum curatione plurimum ſperat. HALLER. V. *pag.* 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag.* 47.

J. CASPAR EISENSCHMID. Ejus περὶ χοιράδων, *ſ. de ſcrophulis.* ARGENTOR. 1681. 4. HALLER.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. ann.* 1689. *Menſ. Jun.* pag. 311. ſtruma ſubito nata. *Ann.* 1693. *Aug.* p. 342. ſtrumis non tam ſectio, quam remedia emollientia & reſolventia adhibenda. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. ad ſtrumas unguentum. *Ann.* 1712. *Dec.* p. 548. &c. ſcrophularum cauſæ; ſtrumæ non curandæ diſcutientibus. *Ann.* 1714. *Maj.* p. 207. ſtrumarum ortus. *Ann.* 1720. *Dec.* p. 548. omnes corporis partes ſcrophulis corripiuntur. *Ann.* 1721. *Dec.* p. 532. ſtrumoſos in ANGLIA adtrectandi formula. In *ſupplement.* I. p. 343. ſtrumæ in CARINTHIA frequentes & grandes. ALBERTI. V. *pag.* 49.

GUNTHER. CHRIST. SCHELHAMMER in ογκολογια *parva* &c. ſcrophulas habet pro ſcirrhis cancroſis glandularum congeſtarum. Strumam adgnovit, quæ pro cancro habebatur &c. A ſtruma ſternohyoidei & ſternothyroidei muſculi deleti. HALLER. V. *tumores.*

VITUS RIEDLIN in *lin. medic.* &c. *ann.* I. *Menſ. Novemb. obſ.* 30. p. 410. ſtruma pulvere in pharmacis communi decreſcente luna adhibito curata. *Ann.* II. *Jul. obſ.* 31. p. 356. ſtrumæ cauſa riſus. *Ann.* IV. *Aug. obſ.* 15. p. 670. ſtruma gravia mala & tandem mortem poſt ſe trahens. *Sept. obſ.* 22. p. 380. ſtrumæ pueris communes. ALBERTI. V. *pag.* 52.

PAUL GOTTFR. SPERLING. Ejus diſp. *de ſtrumis & ſcrophulis.* JENÆ 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 1273.

ANTON. NUCK in *adenographia* &c. pag. 39. de ſtrumis aſperam arteriam comprimentibus. ALBERTI. V. *pag.* 56.

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

J. CONRAD. BRUNNER. V. *pag.* 61.

CONRADUS HORLACHER. V. *pag.* 563.

RICHARDUS CARR, medicus Londinenſis. Ejus *epiſtolæ medicinales variis occaſionibus ſcriptæ.* LONDON 1691. 8. Huc facit *epiſt.* XIVta de contactu regio ad ſtrumas, quem ſuadet admittere. HALLER.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* Parte II. cap. 22. de ſcrophulis. V. *pag.* 305.

PE-

PETRUS VERDUYN in *obſervationibus chirurgicis* &c. etiam de ſtrumis cultro ſublatis. HALLER. V. *pag.* 69.

GUILIELMUS RIVIERE. V. *pag.* 563.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

CAROL. MUSITANUS in *Chirurgia theoretico-practica* &c. Strumæ oleo bufonum curatæ. HALLER. V. *pag.* 72.

J. HENR. de HEUCHER. Ejus diſp. *de ſtrumis & ſcrofulis.* WITTEBERG. 1707. 4. HALLER. V. *pag.* 1047.

J. LUDOV. PETIT in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. refert de ſtruma ulceroſa venerea aſperæ arteriæ incumbente.

Idem in *traité des maladies* &c. T. I. agit etiam de ſtruma. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

JACOBUS DOUGLAS. V. *pag.* 515.

J. SAMUEL ROEMHILD. Ejus diſp. *de ſtruma.* ALTDORF. 1707. 4. HALLER.

HERM. FRID. TEICHMEYER. Ejus diſp. *de ſcrophulis.* JENÆ 1708. 4. HALLER. V. *pag.* 607.

J. B. SCARELLA in *Galeria di Minerva a.* 1708. agit de ſtruma. HALLER.

THOMAS BECKET in *chirurgical obſervations* &c. A ſtruma ſuffocatio. HALLER. V. *pag.* 81.

SIMON PAUL HILSCHER. Ejus diſp. *de cura ſtrumarum contactu regio facta.* JENÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 717.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte II. cap. 103. de ſtrumis. V. *pag.* 82.

ANTON DEIDIER in *conſultations* &c. ſcrophulas inunctione mercuriali adgreditur. HALLER. V. *tumores.*

GIBBS. Ejus *obſervations of various cures of ſcrophulous diſorders commonly calld the kings evil.* LONDON 1712. 8. HALLER.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

SEBAST. MELLY in *arte medico-chirurgica* &c. *diſpaccio* I. tumor pectoris ſtrumoſus denique ſuppuratus, & in gangrænam terminatus, cum ſpaſmo cynico. HALLER. V. *pag.* 86.

RICHARDUS BOULTON. Ejus *phyſico-mechanical account of the gout, kings evil* &c. LOND. 1715. 8. HALLER. V. *pag.* 87.

RUD. HUBER. Ejus diſp. *de glandulis, & de tumore ſcrophuloſo maxillæ inferioris a retropulſa gonorrhœa virulenta enato.* BASIL. 1713. 4. Tumorem ſcrophuloſum maxillam inferiorem occupantem a venerea

lue

lue ortum, & curatum describit. Struma ingens colli excisa. HALLER.

CONRAD LUDWIG WALTHER in *medicinisch chirurgischer Schatz* &c. Magna struma excisa. HALLER. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. scrophulas inciso tumore & aqua phagædenica sanat. HALLER. V. *pag.* 90.

JOH. ASTRUC in *traité des tumeurs* &c. strumam vult incidi, absumi. HALLER. V. *tumores.*

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare osservazioni* &c. Strumæ excisæ. Ad scrophulas utebatur bubulo felle cum sale & oleo composito. HALLER. V. *pag.* 92.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *historiis morborum* &c. etiam de scrophulis.

Idem in *Europæ Medicina* &c. De strumis, earumque curatione, de scrophularum cura, & sectione. HALLER. V. *pag.* 93.

J ANDREAS FISCHER. Ejus disp. *de strumis & scrophulis Bünsgensium.* ERFORD. 1725. 4. HALLER. V. *pag.* 1287.

CAROLUS RICHA. V. *pag.* 95.

BURCHARD DAVID MAUCHART. Ejus disp. *de struma œsophagi ejusque coalitu difficilis & abolitæ deglutitionis causis.* TUBING. 1742. 4. Scirrhum glandularum adjacentium distinguit a vero coalitu, cujus proprium exemplum describit. Remedia proponit, fistulas, turundas, acria rodentia medicamina, salivationem. Mors a glandula ostio ventriculi accumbente, purulenta & scirrhosa: suadet in casu urgente tubum in œsophago relinquere. HALLER. V. *pag.* 824.

In *Histoire des sacres & des couronnemens de Rois de France* PARIS 1722. 12. reperitur dissertatio de privilegio Regum GALLIÆ, quo scrophulas tactu sanant. HALLER.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

MITTERMEYER, medicus Tyrolensis. Ejus diss. *de strumis & scrophulis.* ERFURT 1723. 4. HEISTER.

NICOLAUS ANDRY in *orthopedie* &c. agit etiam de strumis, a pulte, a conatu in nixu, in loquela. Pannos ustos quatuor colorum superstitiosus strumosis præscribit. V. *pag.* 1347.

PIERRE VIOLETTE du Bois. V. *pag.* 566.

GEORG. HENR. BEHR in *Medicinæ consultatoriæ* T. II. consilia fere medicamentaria dat ad strumas, scrophulas. HALLER. V. *pag.* 1369.

JOHN ATKINS. V. *pag.* 111.

ALBERTUS de HALLER. In *ejus opusculis pathologicis* &c. agitur etiam de strumæ natura. V. *pag.* 112.

Sssssss 2 ROBER-

ROBERTUS WHYTT in *observations on the nervous hypochondriac or hysteric disorders* EDINBURG. 1765. 8. Ad tumores strumosos corticem Peruvianum laudat, & saponem, qui tamen confirmatos scirrhos non resolvat. HALLER. V. *pag.* 485.

FRANCISCUS BEVILACQUA. V. *tumores.*

PHIL. FICHET de FLECHY in *observations* &c. scrophulas hydrargyro curat, deorsum ad intestina derivato. HALLER. V. *pag.* 132.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

ROBERT WILLAN. Ejus *on the kings evil.* LONDON 1746. 8. HALLER.

CHARMETTON pro præmio a. 1752. contendit in dissertatione edita cum secundo Tomo collectionis 1753. 4. Ea dissertatio redit cum titulo *essai theorique & pratique sur les écrouelles* AVIGNON 1752. 12. 1755. 12. hic cum titulo *traité sur les écrouelles.* Multum theoriæ. Scrophulas esse a corrupta lympha, exque glandulis conglobatis ab ea causa obstructis nasci; ejusmodi glandulas etiam in collo reperiri & in inguinibus. In hoc malo contagium esse, & a parentibus in liberos etiam transire. Ab admisto veneno venereo vel scorbuto, reddi deteriores. Esse ubi resolvantur, esse ubi in scirrhum transeant, aut in gangrænam, demum evanescere. Primarium remedium esse in hydrargyro, internoque ejus usu, neque ea copia, ut salivam cieat. Idem metallum etiam extus imponit, aut in deteriori casu glandulas corruptas causticis medicamentis adoritur. HALLER. V. *pag.* 1025.

RICHARDUS RUSSEL. V. *tumores.*

JOURDAIN de PELLERIN. V. *vener. morb.*

JOSEPH. WARNER in *cases in Surgery* &c. strumam inter asperam arteriam & gulam positam feliciter excidit. HALLER. V. *pag.* 142.

Cl. FAVRE retulit a. 1752. præmium Academiæ chirurgicæ. De scrophulis egit, quæ nascantur ex spissatorum humorum abundantia, cum solidarum partium debilitate conjuncta, chylo malo, sanguine viscido. Curationem sperat ab usu saponis cum spongia usta conjuncti. Non cedere mercurio. Amputatas redire. HALLER.

THEOPHILUS de BORDEU ad præmium anni 1752. concurrit, & tamen de eodem malo peculiari libello egit. Montium aërem & aquas ad scrofulas facere, potissimum tamen acorem, qui in lotio alpicolarum fit maxime conspicuus. Ab eo acore omnia symptomata derivat, & medicamenta eo pertinentia, pulveres antacidos, corticem Peruvianum, lac ipsum quod putes acescere, aquas demum balnei Regii (*Bareges*), adjectis curationum exemplis. Frustra glandulas ipsosque artus amputatos fuisse.

Recu-

Recudit eam dissertationem PARIS. 1766. 12. cum libello *du tissu muqueux*. Scrophulas quasi lardum sæpe continere, alias sebum, demum gypsum, involucra esse cartilaginea, sanguinem scrophulosorum pallere, morbum contagium habere. Vomitum noster movet, purgat. Aquas *balnei Regii* etiam calculum solvere. Cum eo inunctionem conjungit, quæ fit hydrargyro. Est tamen ubi & ferro utitur, & lapide infernali. Parulidem vetat amputare. In scrophulis substantiam intus ligamentosam radiatam esse, materiem sebo similem aut adipi, calci, terræ, & cartilagini. Transire malum ex nutrice in puerum, & per puerum in aliam nutricem communicari. HALLER.

GILES WATT. in diss. *on the antient* &c. in scrophulis revulsione per scarificationem, setaceum, & fonticulos facta se feliciter usum esse, & ea suppressa malum rediisse. HALLER. V. *pag.* 704.

CHRIST. GOTTLIEB LUDWIG in *institutionibus chirurgicis* &c. in scrophulis argentum vivum, & nonnunquam cicutam, prodesse. HALLER. V. *pag.* 151.

JACOB. MACKENZIE. V. *pag.* 155.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

DUPUY de la PORCHERIE. V. *pag.* 159.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

FAURET. V. *pag.* 168.

WILLIAM SCOTT. Ejus *a dissertation on the scrophulæ or kings evil.* LONDON 1759. 8. HALLER.

A private gentlemens essay on the nature and cure of the kings evil. LONDON 1760. 4. Nomen viro MURETI. Arcanum habet. HALLER.

PETR. STEPHAN. CRASSOUS in *quæstionibus* XII. MONSPEL. 1760. 4. quinta quærit, an scrophulis mercurius. HALLER.

JOHANNES SOGRAFUS. Ejus *theoria lymphæ ductuum* MONROI & HUNTERI *exponitur & ad praxin chirurgicam adaptatur*. PADOVA 1761. 8. Strumam ulcerosam colli conjunctis hydrargyri & decocti lignei viribus superavit. HALLER.

LALLEMANT. V. *pag.* 173.

JOSEPHUS QUARIN. V. *pag.* 1028.

T. DURANT. Ejus *treatise on the kings evil.* LONDON 1762. 1763. Absurdus liber *Crit. Rev.* Ita HALLER.

THOMAS BOND. V. *pag.* 180.

CAROL. AUGUST. DIETERICH. V. *tumores.*

GUILIELM. MITCHELL. Ejus disp. *de scrophula.* EDINBURG 1766. 8. HALLER.

MESNY. V. *pag.* 193.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

JOSEPH. JACOB. PLENCK in *Lehrsätze der Wundarzney* &c. T. I. agit etiam de strumis. HALLER. V. *pag.* 195.

J. GEORG. KILMAR. V. *pag.* 198.

PHIL. BERNHARD PETMAN. V. *pag.* 198.

DAPEYRON de CHEYSSIOL. V. *pag.* 204.

THOMAS PROSSER. Ejus *an account of method and cure of the bronchocele or Derbyneck.* LONDON 1769. 8. De strumis fusa collectanea. Medicamentum laudat, quod nunquam medentem fallat, spongias nempe cum antimonio, cinnabari & asellis temperatas, quibus subinde mercuriales pillulas addit. Contra ALEXANDRUM, & contra effectus medicamentorum extrinsecus impositorum. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

WILLIAM NORTHCOTE. V. *pag.* 207.

JOHN MORLEY. Esq. *an essay on the nature and cure of scrofulous disorders.* LONDON 1770. 8. sed hæc septima est editio. Millenos se curasse affirmat, plerosque sanasse. Signum mali esse tumorem superioris labri absque certa causa. Tumere etiam amygdalas cum suffocationis metu, tum glandulas sub alis. Verbenæ radicem siccam in album linteum involutam de collo suspendit; unguentum ex radice verbenæ cum sempervivo in adipe suillo tosta imponit. nonnunquam & cicutam. HALLER.

Observations on the effect of seawater in the scurvy and scrofula. LONDON 1770. 8. Scrofulas non ex materie propria, sed ex propria glandulæ materie nasci. HALLER.

In *dictionnaire anatomique* &c. strumas noster vult excidi, quod non putat celeberrimus HALLER serio sæpe fuisse tentatum. V. *pag.* 211.

ADOLPH. FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

WILLIAM BUCHAN. V. *pag.* 217.

In *nouveau dictionnaire* &c. V. *pag.* 217.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

PETR. BIERCHEN. V. *pag.* 574.

MELCH. ADAM WEICKART. V. *pag.* 229.

J. EMANUEL ROTHART. Ejus *Beyträge zur practischen Arzneywissenschaft bey dem Krankenbette gemacht.* GOTHA 1774. 4. Glandularum tumores strumosi, sublimati mercurii usu dissipati. HALLER.

SECTIO CALCULI. Vide *calculi sect.*

SECTIO CÆSAREA. Vide *obstetr. art.*

SETACEUM.

(Etiam qui hoc sub titulo continentur, ex solo HALLERO, exceptis duobus, depromsi.)

RHAZEUS in L. II. fuse agit de setaceis. Vide *pag.* 265.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 1258.

GABRIEL FALLOPIUS in L. *de vulneribus* &c. contra setacei usum. V. *vulnera.*

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. III. contra setacea in vulneribus sclopetariis. V. *pag.* 8.

MICHAEL GAVASSET. V. *pag.* 590.

JACQUES GUILEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. agit etiam de setaceis. V. *pag.* 11.

HIERONYM. FABRICIUS agit etiam de setaceis. Ita HEISTER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* I. etiam de setacei administratione, & usu multiplici. V. *pag.* 274.

THOMAS FIENUS. V. *pag.* 591.

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

M. AUR. SEVERINUS in L. *de efficaci medicina* &c. agit etiam de setaceis. V. *pag.* 303.

MATTHIAS LUDWIG GLANDORP. V. *pag.* 701.

JOH. SCULTETUS in *observat. chirurg. obs.* 25. setaceum laudat. Ita HEISTER. V. *pag.* 877.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de setaceis.* JENÆ 1673. 4. V. *pag.* 34.

THEOPHILUS BONNET in *mercurio compilatitio* &c. agit etiam de setaceis. V. *pag.* 39.

J. FRANK, medicus Ulmensis. Ejus *Bericht vom Schnurziehen, warum selbige zu ziehen, und wie sich dabey zu verhalten sey.* AUGSBURG 1683. 12. Utilitatem setacei & ex aliorum scriptis confirmat, & ex suis experimentis, quæ producit. De administratione parcus est, & ipse libellus perexiguus.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. contra setacea. V. *pag.* 304.

FRID.

FRID. RUYSCH in *observationibus anatomico-chirurgicis* &c. Cephalæa aliquoties a setaceo sublata eoque remoto rediens. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 33. de setaceo. V. *pag.* 305.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte II. cap. 104. de setaceis. V. *pag.* 82.

J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag.* 87.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. setacei in anasarca usum laudat. V. *pag.* 306.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. MOPILLIER contra setacea. V. *pag.* 93.

JOH. v. WYCK in *waarneeminge* &c. non debere ligamentum armillare setaceo trajici. Setacei usum rejicit. V. *pag.* 101.

JOSEPH. PHILIP. SALOMON. V. *vesicant.*

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

JACOB van der HAAR. V. *vulnera.*

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

GILES WATT. V. *pag.* 704.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

FRID. LUD. THIEL. V. *pag.* 595.

CHRISTOPH. CRAMER. Ejus disp. *de paralysi & setaceorum adversus eam eximio usu.* GÖTTING. 1760. 4. Exempla paralysium & amauroseos, quibus per setacea medicatum est.

SPHACELUS. Vide *gangran.*

SPINA

SPINA BIFIDA.

(Hos quoque ex HALLERO decerpsi, HAENIO, & ultimo excepto.)

NICOLAUS TULPIUS in *obſervationibus medicis* &c. Spina dorſi bifida, & alias funeſtus ea ſede hydrops. V. *pag.* 22.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervat. rarar.* &c. *centuria* II. etiam de ſpina bifida. V. *pag.* 56.

GEORG. FRID. FRANK. V. *pag.* 65.

LUDOVICUS APINUS. V. *pag.* 68.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

CAR. FRID. HOECHSTETTER. Ejus diſp. *de ſpina bifida.* ALTDORF. 1703. 4. Exemplum cum iconibus. Tres proceſſus ſpinoſi tranſverſique & obliqui utrinque in lumbis deerant. Alii ejus generis tumores inter ſcapulas & in imo oſſe ſacro, iſte a nixu.

GODFRID DAVID MAYER. V. *pag.* 85.

ALEXANDER CAMERARIUS. Ejus *apoſpaſma piæ matris.* TUBING. 1722. 4. Etiam ſpinæ bifidæ exemplum. V. *tumores.*

W. RUTTY in *Phil. Tranſ. n.* 366. agit de ſpina bifida.

J. JAC. SCHEUCHZER. V. *pag.* 97.

CHRISTOPH. JACOB. TREW in *Comm. Litt. Nor. a.* 1741. *h.* 20. & 21. docte & ornate de ſpina bifida agit.

Idem in *Nov. Eph. Nat. Cur. Vol.* II. *obſ.* 100. de ſpina bifida demum decimo quarto ætatis anno funeſta. V. *vuln. capit.*

J. STORCH. V. *pag.* 1153.

ANTONIUS PACCHIONUS, anatomicus Romanus, qui a. 1726. obiit. In ejus *operum* editione ROM. 1741. 4. habetur BERNARDINI GENGA *de ſpina bifida adnotatio* utilis.

ABRAHAM TITSINGH. Ejus *heelkondige verhandeling over de tegen natuurlyke ſplitinge der ruggegraat.* AMSTERDAM 8. absque anno, ſed eſt anni 1732. In VYLHOORNII, quæ infra dicetur, diſſertationem acris epiſtola, forte quod Amſtelodamenſes & Academicam inſtitutionem VYLHOORNIUS ſpreviſſet. Negat a curvato fœtu vertebras findi: vulgarem iſtam cauſam eſſe, ſpinam bifidam raram, neque in partu difficili naſci, cum ſæpe fœtus vehementiſſime complicetur, & nihil fiat ſimile. Malum eſſe de hydrocephali genere, & congenitum, nonnunquam tamen poſt partum ab externa naſci injuria. Multa exempla propria & communicata. Medicinæ dignitatem contra chirurgos defendit.

Idem

Idem in *rufluuren* &c. decimo ætatis anno natam ſe vidiſſe ſpinam bifidam, plerumque tamen congenitam eſſe. V. *pag.* 106.

HENRICUS VYLHOORN, chirurgus Amſtelodamenſis, PARISIIS edoctus. Ejus eſt *noodig denkbeeld van ſpina bifida van A. Titſingh.* AMSTERDAM 1732. 8. Malum eſſe a vertebrarum per medium filarum ſpinis diſcedentibus: hujus vitii cauſam iterum eſſe in præcipiti ſitu corporis fœtus in utero, quando caput nequit ſe præceps dare. Inciſionem merito rejicit.

Ejus *tweede vertoog over het ongemak van de ſpina bifida tot Wederantwoord aan a Titſingh.* AMSTERDAM 1733. 8. Multo amplior libellus. Acriter adverſarium excipit: ei ignorantiam in curando exprobrat, qui toties ſuum auxilium coactus invocaverit. Non ab imaginatione materna, ſed a complicata in lumbis dorſi ſpina hanc findi, & una pedes incurvari, ut frequenter paralyſin patiantur, ex medullæ ſpinalis preſſione. Chirurgicæ artis honores contra medicos tuetur.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHIL. SAM. GIERING in *ſelectis Francofurt. a.* 1744. Spina bifida hydropica.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER in *obſervationum* &c. faſciculo II. Spina bifida vera aqua repleta. V. *pag.* 1174.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

FRANCISCUS IMBERT. V. *tumores.*

ANTON. de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 170. agit de ſpina bifida. V. *pag.* 656.

GEORG. HEUERMAN in *vermiſchte Bemerkungen* &c. ſpinæ bifidæ aliquot exempla. In vertebris ſuperioribus id malum curvatæ nimium dorſi ſpinæ noſter tribuit, in oſſe ſacro nimis introrſum verſo. V. *pag.* 310.

WOLFGANG. THOM. RAU. V. *pag.* 145.

DONALD. MONRO in diſſ. *de hydrope* &c. Spina bifida hydropica, ab ea inciſa mors. V. *pag.* 1370.

LUDOV. GOYRAND. Ejus *quæſtiones medicæ* VI. MONSPEL. 1753. 4. ſexta eſt de ſpina bifida inſanabili.

J. IGNATIUS GILG. Ejus diſſ. *de ſpina bifida.* WIEN 1754. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis*, (& in WASSERBERGII *faſciculo* I. WIEN 1775. 8.) Deſcriptio infantis, cujus vertebræ imæ bifidæ: pars medullæ ſpinalis in liquamen diffuſa.

RUDOLPH. AUGUST. VOGEL. V. *pag.* 170.

CAROLUS WHITE. V. *pag.* 171.

J. F. FASELIUS. Ejus diſp. R. CHRISTOPH. DAVID. HEUMANN *de ſpina bifida....* V. *pag.* 1030.

E. C.

E. C. Swagerman, chirurgus Amstelodamensis. Ejus *ontleed en heelkondige verhandeling van het water hoofd, het water gezwell, en andere gebreeken der ruggegraat met aanmerkingen over de boghelwording en het mank gaan.* Amsterdam 1767. 8. Fuse & minute dicit. De spina bifida agit, ejusque varia sede in cervice, dorso, lumbisque, frequentiori tamen in osse sacro. Funesto eventu eum tumorem incidi noster monet, quod aër nervos humanos corrumpat. Ab aqua nasci, quæ membranas emolliat, a quibus vertebræ colligantur. Digressiones variæ. Ad denudatam dorsi spinam unguentum diapompholygos commendat.

Anton Balthasar. V. *pag.* 224.

Car. Jos. Oehme. V. *pag.* 1227.

Joseph Mohrenheim. Ejus *Beobachtungen verschiedener chirurgischer Vorfälle; mit Kupfern. Erster Band*, nunc video prodiisse Wien 1780. 8. non vero a. 1779. (confer *pag.* 1330). Non inutilis certe libellus egregii juvenis adhuc chirurgi, quem difficillimas etiam administrationes intrepide susceptas feliciter peragentem non semel vidi. Casus 47., quos ipsemet observavit, descripti cum animadversionibus. Inter eos exemplum spinæ bifidæ, aperto tumore, tertio die lethalis. Icon adjecta.

SPINA VENTOSA

SIVE

FLATUS vel VENTUS SPINÆ, PÆDARTHROCACE, VENTOSITAS SPINÆ.

(Hæc quoque Hallero debentur.)

Rhazeus in L. XV. agit etiam de spinæ ventositate, quam nuperi dixerunt spinam ventosam. Primus de eo morbo & bene egit. Mali causam in ipso osse esse, & vicinam carnem omnemque articulationem intumescere; malum in ambulatione augeri. Si ferro aperueris, non facile sanescere, & si os corruptum fuerit, non curari, nisi os extraxeris. V. *pag.* 265.

Avicenna in L. III. ubi agit de morbis ossium, etiam ventosam spinam repetit, brevissime. V. *pag.* 267.

Leonardus Bertapalia. V. *pag.* 3.

Petrus de la Cerlata in *operis chirurgici* pag. 113. b. in spina ventosa sæpe se os corruptum extraxisse, totumque brachii focile. V. *pag.* 269.

JOHANNES de VIGO in *practica* &c. L. IX. pag. 279. in ſpina ventoſa ſæpe ſe partem oſſis humeri & tibiæ radula & ferro candente exemiſſe, favente ſucceſſu. V. *pag.* 270.

JOSEPHUS PANDOLPHINUS a M. MARTIANO. Ejus *tractatus de ventoſitate ſpinæ.* FIRMI 1614. reviſus cum adnotationibus, novisque obſervationibus a GEORGIO ABRAHAMO MERKLIN editus NÜREMBERG 1674. 12. Ipſum opus fere in theoria verſatur, ad Arabum ſaporem, cum quibus ſpinam ventoſam a flatu maligno derivat. Adnotationes MERKLINI non ſunt indoctæ, neque inutiles, neque absque proprio experimento.

M. AUREL. SEVERINUS. Ejus *de recondita abſceſſuum natura* L. V. integer eſt de pædarthrocace, ſ. de ſpina ventoſa, cujus ſedem & ſcaturiginem recte in ipſo ponit oſſe, etſi non valde neceſſario ſuum morbum ab ea ventoſitate diſtinguit, ſolosque ad pueros reſtringit. Spina ventoſa ſecundum SEVERINUM fere ſternum, humeri, ſcapulæ, brachii articulos invadit; abſceſſus ex articulatione naſcitur. Os noſter detegit, radit, ſi profundius malum fuerit, crebris foraminibus terebrat; pingue quod adfuerit exurit. Vidit igne curantem SEVERINUM BARTHOLINUS. Atheromata nodoſa, ſpecies ſpinæ ventoſæ. V. *pag.* 276.

GODOFREDUS MOEBIUS. Ejus diſp. *de ſpina ventoſa.* JENÆ 1658. 4. V. *pag.* 1118.

GUERNER ROLFINK in *anatomicis diſſertationibus* . : . . frequentem eſſe ſpinam ventoſam (fere ex SEVERINO): ſalivatione ſe uti, ſæpe hunc morbum ſanaſſe. V. *pag.* 860.

JOH. v. HORNE in *μικροτεχνη* &c. exemplum ſpinæ ventoſæ; calcis os tumidiſſimum erat, poroſum, poris cartilaginea natura repletis: amputationem ab hoc malo requiri. V. *pag.* 23.

PETRUS de MARCHETTIS in ſpina ventoſa os corruptum detegendum, cariem abradendam eſſe, inurendam. V. *pag.* 26.

PAULUS AMMAN. Ejus diſp. *de ſpina ventoſa.* LIPS. 1672. 4. V. *pag.* 1063.

PETRI MOELLER & J. GEORG. POETTER diſp. *de ventoſitate ſpinæ.* REGIOMONT. 1673. 4. Infauſta tibiæ amputatio, oſſa mire corrupta.

RICHARD. WISEMANN. V. *pag.* 1424.

J. DAVID PORTIUS. Ejus *demonſtratio brevis medico-chirurgica de tumoribus, & in ſpecie de pædarthrocace vel tumore ſpina ventoſa dicto cum adjecta epiſtola apologetica ad D. Barner.* LEEUWARDEN 1679. 12. recuſa cum PURMANNO, LONDINI 1706. 8. & cum MUYSIO, NEAPOLI 1727. 4. Theoria acida.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

A. v.

A. v. WAARD. Ejus disp. *de spina ventosa.* LEID. 1681. 4.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER. Ejus & auctoris, ut videtur, FRIDERICI JONSII disp. *de spina ventosa.* KIEL 1698. 4. Mors ex carie maxillæ inferioris per epilepsiam. Ipse JONSIUS cariem in metatarso passus est. V. *pag.* 50.

JOSEPH. ACOLUTHUS. V. *pag.* 54.

JOH. MERY in *Mem. de l'Acad. des Sciences* a. 1720. historiam narrat manus a spina ventosa mire corruptæ. V. *pag.* 512.

J. JAC. OSWALD. Ejus disp. *de pædarthrocace.* BASIL. 1687. 4.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

FRIDERICUS RUYSCH. V. *pag.* 63.

DIEDERICUS GOTTSCHALL. Ejus *prodromus de ossium tum generatione tum corruptione interna.* LEID. 1691. 8. De spina ventosa collectio.

CHRISTOPH. HAMMER. Ejus disp. *de spina ventosa*, præside C. BARTH. HAFNIÆ 1695. 4.

HENRICUS van DEVENTER. V. *pag.* 1342.

J. PHIL. CHUN. Ejus disp. *de pædarthrocace.* MARBURG 1697. 4.

ELIAS CAMERARIUS. Ejus disp. *de spina ventosa.* TUBING. 1722. 4. V. *pag.* 70.

GUIL. ULRICH WALDSCHMIDT. Ejus *ægra spina ventosa laborans.* KIEL. 1718. 12. Disputatio. V. *pag.* 919.

MATTHÆUS BLAEUW. V. *pag.* 72.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus disp. *de spina ventosa.* JENÆ 1715. 4. V. *pag.* 880.

CHRIST. MICHAEL ADOLPHUS. Ejus disp. *de spina ventosa.* LIPS. 1705. 4.

CORNELIUS TRIOEN in *observat. chirurg.* Spina ventosa, exempla deformatorum ab eo malo ossium; sanatæque internis & externis medicamentis exempla. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 9. de spina ventosa. V. *pag.* 1345.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

GUIL. CHESELDEN in *anatomy* &c. edit. a. 1741. 8. in spina ventosa ossa non corrupta, sed crassiora vidit. V. *pag.* 86.

CONRAD. LUD. WALTHER. Ejus *merkwürdiger Vorfall des Winddorns an einem Mädchen von* 10. *Jahren.* LEIPZ. 1715. 8. Ossis tibiæ maxima & funesta corruptio, quæ spina fuit ventosa, quam a carie distinguit. Curationem minus felicem defendit. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

J. DANIEL GOHL. Ejus *epiftola de fpina ventofa.* HALÆ 1727. 4. V. *pag.* 89.

FRANC. RONC. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. etiam de fpina ventofa. V. *pag.* 93.

HENR. VICT. SCHMIDT. Ejus difp. *de pædarthrocace.* LEID. 1721. 4.

JOH. v. WYCK in *Verhandeling* &c. V. *pag.* 1347.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus difp. *de remediis mercurialibus fpinæ ventofæ medicandæ interdum idoneis.* HALÆ 1754. 4. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. V. *pag.* 102.

WILHELM BERNARD NEBEL. Ejus difp. *de pædarthrocace.* HEIDELBERG. 1745. 4. V. *pag.* 759.

J. DANIEL SCHLICHTING in *Phil. Tranf n.* 466. fpinam ventofam argento vivo fanari ait. V. *pag.* 1161.

FRANCISCUS de ZIEGLER. Ejus diff. *de fpina ventofa.* RINTELN 1741. 4. V. *pag.* 111.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

CAROL. FRIDER. KALTSCHMIDT. Ejus difp. *de raro pædarthrocaces cafu.* JENÆ 1755. 4. V. *vulnera.*

CAROL. AUGUST. a BERGEN. Ejus difp. *de fpina ventofa.* FRANCOF. ad VIADR. 1746. 4. V. *vulnera.*

GOTTFRIED HENR. KANNEGIESSER. V. *pag.* 124.

J. IGNAT. MAYR de MAYERSBACH & FRANC. du TOY difp. *de fpina ventofa.* PRAGÆ 1744. 4.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

J. FRID. FÜRSTENAU. V. *pag.* 139.

PETRUS SENAC. V. *pag.* 1350.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. Ejus *faggio di nuovè offervazioni e fcoperte.* FIRENZA 1768. 4. De diuturnis tumoribus & abfceffibus; inter eos fpinam ventofam ex fuis aliquot collatis obfervationibus defcribit. Non vult ejusmodi tumores aperiri, quos certo unguento curet, gravi adducto cafu, in quo viri induftria felix fuit. Argentum vivum cum pane & peculiari fapone miftum propinat, cujus oleum fit ex lentifco: ita obtinet, ne falivatio oriatur. V. *pag.* 1308.

J. DESSEL. Ejus difp. *de fpina ventofa.* KIEL 1752. 4.

ANTONIUS MATANI. V. *pag.* 1352.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

PERRAULT. V. *pag.* 164.

LAUR.

LAUR. GUMÆLIUS in *K. Swensk. Wet. Acad.* T. XVIII. a. 1758. retulit de spina ventosa in pueri manu.

JOSEPH. CAVALLINI in *collezzioni istoriche* &c. T. I. Ob spinam ventosam digitus ex acetabulo excisus. V. *pag.* 179.

P. IMMAN. HARTMANN in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* III. *obs.* 104. de spina ventosa funesta. V. *pag.* 1029.

THEODOR. GER. TIMMERMANN. Ejus disp. *de spina ventosa morbo chirurgico-medico.* RINTELN 1765. 4. V. *pag.* 668.

PETRUS SUE, junior. Ejus disp. *de spina ventosa.* PARIS 1774. 4. auctore & respondente PETRO FAVIER. V. *pag.* 1212.

LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

AUGUST. WILHELM KOPP. Ejus disp. *de spina ventosa malo chirurgico-medico.* RINTELN 1766. 4. 1771. 4.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 1031.

FRANC. XAV. de MAR. V. *pag.* 572.

SCHENKELHER. In T. II. *der Berlinischen Sammlungen* habetur ejus curatio spinæ ventosæ, quæ argento vivo perficitur.

ANTON. BALTHASAR. V. *pag.* 224.

Des GRANGES. V. *pag.* 256.

STATUTA CHIRURGICA. Vide *lites chirurg.*

STEATOMA. Vide *tumores.*

STILLICIDIUM. Vide *embrocat.*

STRUMÆ. Vide *scroful.*

SUBMER-

SUBMERSI, SUFFOCATI, SUSPENSI.

THEOPHRASTUS ERESIUS ex Rhodo insula, philosophus ob eloquentiam celebris. Ejus *de suffocatis* locus, qui excitari possint, est apud ORIBASIUM (a). HALLER (b).

ORIBASIUS in *synopsis* L. VIII. cap. 57. de suffocatis, quos ait suscitari posse. HALLER (c). Vide *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 27. de iis, qui strangulantur. WALTHER. V. *pag.* 293.

HALY ABBAS in *practica* L. VI. cap. 4. de submersione in aquas aut fune suffocati medela. WALTH. V. *pag.* 295.

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem morborum causis* &c. L. VII. cap. 3. de curatione quorumdam suffocatorum. WALTH. V. *pag.* 300.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 597.

LAURENT. JOUBERT in tract. *de thoracis affectibus* cap. 1. etiam de suffocatis agit. WALTH. V. *pag.* 631.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XV. *obs.* 25. de quodam, qui se ipsum suspendit. Laqueo pene suffocatos dato emetico vult suscitari. *Obs.* 26. de quodam aqua pene suffocato: quem noster in lectum conjici jubet; deinde vomitum excitari, & sudorem. WALTHER. V. *pag.* 381.

DIOMEDES CORNARIUS, JANI filius, Zwikawiensis, Archiducis MAXIMILIANI medicus Ejus L. *consiliorum medicinalium habitorum in consultationibus a clarissimis medicis tractatis.* LIPS. 1595. 4. 1599. 4. In *historiis admirandis* refertur de binis hominibus strangulatis, qui revixerunt. HALLER (d).

JOH. SCHENK in *observat. rarar.* L. II. *obs.* 17. laqueo strangulat reviviscentes. *Obs.* 18. aqua suffocati & liberati. *Obs.* 19. carbonum fumo suffocati. WALTH. V. *pag.* 16.

FORTUNATUS FIDELIS. V. *pag.* 598.

J. BAPT. v. HELMONT in *operibus omnibus* tit. *demens idea* exemplum habet suscitatorum, qui submersi fuerant, etiam ipso teste, nullo suo consilio. HALLER (e). V. *pag.* 439.

JOHANNES COLLE in *Cosmetore Mediceo* &c. agit etiam de hominibus in aquam conjectis. HALLER. V. *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

FRAN-

(a) *Synopsis* L. VIII. cap. 57. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 107. (c) Ibid. pag 286. (d) Ibid. T. II. pag. 154. (e) Ibid. pag. 521.

Franciscus Bacon de Verulamio, Cancellarius Angliæ, philoſophus & vir ſublimis ingenii. Ejus eſt *hiſtoria vitæ & mortis*. London 1623. 8. Dilling. 1646. 12. Anglice.... 1650. &c. Gallice Paris 1714. 8. In *hiſtoria mortis* habetur etiam reſtitutio ſubmerſorum. Haller (f).

Jacob. Primrosius in *enchiridio medico-practico* &c. pag. 129. de ſtrangulatis. Walth. V. *pag.* 443.

Nicolaus Fontanus in *obſervationibus raris* &c. A fumo carbonario exſtincti. Haller (g). V. *pag.* 1116.

Wolfg. Hoefer in *Herculis medici* L. I. cap. 6. pag. 38. de ſuffocatione a vaporibus muſti &c. Walth. V. *pag.* 390.

Pierre le Sure. Ejus *Cleombrotus, ſ. de iis, qui in aquis perierunt.* Rom. 1637. 8. Portalius.

Phil. Gruling in *obſervat. med. centuria* II. *obſ.* 10. de quodam, qui fere aqua ſuffocatus ad vitam revocatus eſt. Walth. V. *pag.* 391.

In *tractatu*....Fragoso secundo. V. *pag.* 22.

Thom. Bartholinus in *hiſtor. anatom. centuria* VI. *hiſt.* 68. de ſuffocatione ex aquis. Walth. V. *pag.* 23.

Domin. Panaroli in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſté* . . . *obſ.* 19. carbonum fumo ſuffocatus vitæ reſtitutus. Walth. V. *pag.* 25.

Joh. Andr. Smitzius in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 204. de ſuffocatis muſto &c. Walth. V. *pag.* 316.

Johannes Bohn. V. *pag.* 602.

Georg. Detharding. V. *pag.* 408.

Joh. v. Wyck in *van de ſpier band* &c. agit etiam de ſubmerſis & ſuffocatis. Haller. V. *tumores.*

Chr. Ern. Clauder. V. *pag.* 480.

Gerardus van Swieten. Ejus *oratio academica de vita dubia*, quam diſſertationis inauguralis loco primum typis edidit Franc. Xav. Jeslé. Wien 1778. 8. V. *pag.* 123.

Christ. Frid. Eschenbach. Ejus *Arzneymittel zur Rettung der Ertrunkenen.* Rostock 1771. 8. Suadet arteriotomiam. Haller. V. *pag.* 133.

Antonius Louis. V. *pag.* 616.

Antonius de Haen. V. *pag.* 140.

Kunſt

(f) Ibid. pag. 512. (g) Ibid. pag. 601.

Kunſt die ertrunkenen Menſchen wieder zu erwecken. AUGSBURG 1756. .

J. HENR. STOLTE. Ejus diſp. *de morte ſuſpenſorum.* LEID. 1766. 4. Si huc facit. HALLER.

FAISOLE & CHAMPEAU. V. *pag.* 619.

J. GERARD. GMELIN. Ejus præſide Cl. JÆGERO *propoſita experimenta de ſubmerſis.* TUBING. 1769. 4. Magis ad phyſica & phyſiologica pertinent. Nulla aqua in trachea, ſed aqua ſpumoſa flava preſſis pulmonibus prodiit. HALLER.

FRANC. XAV. SCHEIGEL, Styro-Græcenſis. Ejus diſſ. inaug. *de auxiliis efficacioribus ad vitam in viſo mortuo reſtituendam.* WIEN 1769. 8.

WILLIAM NORTHCOTE. V. *pag.* 207.

DU CHEMIN de l'ETANG, medicus. Ejus *memoire ſur la cauſe de la mort des noyés pour ſervir de reponſe à* M. FAISOLE & CHAMPEAUX. . . 1770. 8. Ad ſigna ſuffocationis ſub aquis pertinent. HALLER.

PHILIP. GABRIEL HENSLER, medicus. Ejus *Anzeige der hauptſächlichſten Rettungsmittel derer, die auf plötzliche Unglücksfälle leblos geworden ſind, oder in naher Lebensgefahr ſchweben.* ALTONA 1770. 8. Non injucundum lectu opuſculum viri non minus in arte verſati, quam amore proximi flagrantis. Conſilia clare, ſimpliciter, optime denique ad ſcopum præfixum proponit. De ſubmerſis, ſuffocatis, infantibus recens natis fere exanimis, &c. excitandis. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 2. *Stück* pag. 537. .

CHRIST. JACOB. MELLIN. V. *veterin. ars.*

ANTONIUS PORTAL, Profeſſor Medicinæ Pariſinus. Ejus eſt *rapport fait par ordre de l'Academie des Sciences, ſur les effets des vapeurs mephitiques dans le corps de l'homme: & principalement ſur la vapeur du charbon; avec un précis des moyens les plus efficaces pour rappeller à la vie ceux, qui ont été ſuffoqués. Troiſieme Edition.* PARIS 1775. 8. Hic liber applauſum tulit ab Academia Reg. Scient., mandatoque Regio divulgatus eſt per omnes GALLIÆ provincias, felici quidem eventu, ut diaria teſtata ſunt. Primum tradit auctor ſuffocatorum anatomen, deinde in mortis cauſam indagat, quam potiſſimum in pulmone conſtituit; tandemque media, quibus miſeris iis opitulandum ſit, aperit: venæ ſectiones, præſertim venarum jugularium, etiam repetitas, ut citius a preſſione & infarctu liberetur cerebrum, & aceti cum triplo aquæ miſti uſum tam internum, quam externum commendat, atque ægros in aërem liberum illico transferri jubet. Frigida omnia corpori applicata prodeſſe, nocere autem calida, ſtimulantia, emetica, etiam clyſma fumi Nicotianæ, cum inteſtina aëre nimis expandat,

ſic

ſicque & diaphragma profundius in pectoris cavitatem detrudat. Quodſi dicta molimina non ſuffecerint, tum debere pulmones aëre vel per tubulum in nares datum inflato, vel per aſperam arteriam ope bronchotomiæ immiſſo expandi. In parte II. de ſubmerſis agit. Hic contraria ſuadet præter miſſionem ſanguinis, & aëris inflationem, etiam ſtimulantia, excitantia interne externeque adhibenda, frictiones, clyſmata validiora &c. Ita RICHTER.

Kurze Abhandlung von den ſcheinbaren Todesarten ertrunkener, erhenkter, erſtickter, ſchlagflüſſiger, erfrorner und erdrückter Perſonen; nebſt den eigentlichen und wirkſamſten Geneſungsmitteln. Auf gnädigſten Befehl Sr. Curfürſtl. Durchl. in Bayern &c. von den Curfürſtl. Collegio medico in München verfaſst und herausgegeben. MÜNCHEN 1775. 8. Varia his in caſibus neceſſaria auxilia, recte proponuntur. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 512.

Edikt wegen ſchleiniger Rettung der durch plötzliche Zufälle leblos gewordenen, im Waſſer oder ſonſt verunglückten und für tod gehaltenen Perſonen. De dato BERLIN *den* 15. *Novemb.* 1775. Acceſſit *Unterricht, durch welche Mittel plötzlich verunglückte todſcheinende Perſonen in den meiſten Fällen gerettet werden können.* Auxilia vulgo jam nota ad excitandos homines ſubmerſos, ſuffocatos &c. non obſcure ſuppeditantur. Præmium quoque 10. imperialium illi, qui hominem repente ita morientem ad vitam revocaverit promittitur. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 511.

Krotka informacya do ozywienia utonionich Ludzi &c. *Kurzer Unterricht ertrunkene Menſchen wieder lebendig zu machen. Nebſt ſechs Beobachtungen, aus dem Franzöſiſchen der hiezu geordneten Geſellſchaft in Amſterdam ins Deutſche und ins Polniſche überſetzt. Auf Befehl Sr. Durchl. des Fürſten* ADAMA CZARTORYISKIEGO, *Generals von Podolien.* WARSCHAU 1775. 8. Titulus ſufficit. Optimo conſilio theoriæ adjecti ſunt caſus practici. Liberalitas principis (ZARTORYISKY) tres aureos deſtinavit ei, qui hominem aquis &c. ſuffocatum ſe ſuſcitaſſe evidenti teſtimonio comprobaverit. Ita in *deutſcher allg. Bibl.* 30. *Band.* 2. *St.* pag. 512.

JOHANNES WENCESLAUS NACHTIGALL, Bohemo - Pragenſis. Ejus diſſ. inaug. *de cauſa mortis ſubmerſorum, deque auxiliis iis ferendis.* WIEN 1775. 8.

HUNTER. V. *pag.* 246.

LEVIN MENDEL. Ejus diſp. *de ſuffocatis.* STRASBURG 1776. 4. Bona diſputatio. TODE.

SUFFUSIO f. CATARACTA. Vide *ocul. morb.*

SUPPRESSIO URINÆ. Vide *ifchur.*

SUPPURATIO.

A. C. Celsus *de re medica* L. III. cap. 27. de fuppuratis internis. In L. VII. cap. 3. de bonis & malis fignis fuppurationum. Walther. Vide *pag.* 287.

Galenus in *comment. ad prognofticon* de bonis puris qualitatibus. Haller. V. *pag.* 264.

Haly Abbas in *practica* L. III. aliqua habet de fuppuratione. Haller. V. *pag.* 295.

Zacutus Lusitanus *de medicor. princ. hiftor.* L. I. agit etiam de pure. Haller. V. *pag.* 20.

Gabriel Bertrand. V. *pag.* 21.

Walæus. V. *pag.* 27.

Antonius de Heyde in *obfervationibus* &c. etiam puris anatomen tradit. Ab aqua forti cogitur, album fubfidet, rubrum innatat. Haller. V. *pag.* 46.

Josephus Lanzoni. V. *pag.* 59.

Pyrrhus Maria Gabrielis. V. *pag.* 66.

Laurent. Heister in *inftitut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 3. de fuppuratione. V. *pag.* 82.

J. Zacharias Platner. Ejus *de noxis cohibitæ fuppurationis.* Lips. 1741. 4. Puris generatio: in maffam fanguinis repulfi noxa. Haller. V. *pag.* 94.

Antonius Fizes, Profeffor Monfpelienfis. Ejus *fpecimen medico-chirurgicum de fuppuratione.* Monspel. 1721. 4.

Ejus *fpec. med. chir., in quo præcipui fuppurationis eventus in partibus mollibus expenduntur.* Ibid. 1724. 4. Gallice Paris 1742. 12. Haller.

Henr. Haguenot & Petr. Rocques *fpecimen de fuppuratione in partibus mollibus.* Monspel. 1721. 8. Idem cum fpecimine Antonii Fizes. Ita Haller.

Jac. Lazerme. Ejus difp. *de fuppurationis eventibus.* Monspel. 1724. 8. An idem cum libello Antonii Fizes, an potius J. Franc. Valadon ejusdem tituli libellus Monspel. 1724. 4.? Haller.

Fran-

Franciscus Quesnai, chirurgus, cum Doctoris gradum adfecutus esset, Archiater Regius, vir ingenio valens & eloquentia, Asiatica quidem, & in ratiociniis luxurianti, qui etiam in diversissimis artibus & in legibus imponendorum vectigalium investigandis inclaruit. Ejus *traité de la suppuration.* Paris 1749. 12. (Auctorem tamen hunc ad a. 1730. refert Hallerus). Pus etiam absque inflammatione nasci, etiam in maxima debilitate tamen gigni. Pus inflammatorium in ipsis arteriis oriri. Resorbitionem puris in venas confirmat. Inflammationis finis non descriptus, delitescentia. Medicamenta repercutientia defendit, quae arteriarum vim contractilem augeant, rejicit tamen, quoties dolor vehementior urget, aut cum malignitate inflammatio conjungitur, aut demum ejus mali sedes in glandulis est. Non valde probat medicamenta emollientia, neque fert, quoties scopus est inflammata discutere. Id ut fiat: materies per membranas vasorum sudat. Suppuratio est laceratio cellularum adiposarum, quam quaerimus, quoties scopus est maturare. Glandulas non facile suppurari, quod parum habeant cellulosae naturae. Magnas suppurationes etiam inter musculos funestas esse. Pulmo a lumborum abscessu suppuratus, qui per appendicem diaphragmatis eo adscenderat. Ut amissa reparentur per eam materiem, ex qua polypi consistunt. Novam carnem a productis vasis fieri. Medicamenta eo facientia. Ita Haller.

Ejus *précis sur la suppuration putride, pour servir de suite ou de seconde partie au traité de la suppuration* &c. Paris 1776. 8. Theoriam continet redolentem scholas, practico inutilem. Ita Richter.

Joh. Freke. V. *pag.* 117.

J. Grashuys. Ejus diss. *de generatione puris* (quae a. 1746. praemium ab Academia chirurgorum Parisinorum retulit) Amsterdam 1748. 8. Latine & Belgice. Anglice a. 1748. 8. Bono ordine scripta dissertatio. Pus ex adipe fieri: suppurationis sedem esse in cellulosa tunica. Classes medicamentorum secundum indicationes. Quae aërem arceant: quae perspirationem insensibilem repellant: quae partes humani corporis emolliant, quae motum cieant intestinum, quae ad putredinem conferant. Ad eas classes medicamenta proponit, & formulas, passimque aliqua adnotat. Haller. V. *pag.* 1415.

Georgius Mancia, chirurgus Valentinus. Ejus *dissertacion cirurgico-mechanica de la suppuracion . . . adjuntas dos observaciones.* Valent. 1741. 4. Haller.

Nicol. Herzog. Ejus disp. *de generatione puris.* Basil. 1743. 4. Haller.

Guilielmus Hunter. V. *pag.* 127.

MOPILLIER. V. *veficant.*

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. Ejus & OTTO difp. *de genefi materiæ purulentæ fine prægreffa inflammatione.* HALÆ 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 1401.

J. AUGUST. BURRI. Ejus difp. *de fuppuratione.* LEID. 1745. 4. HALLER.

CHRISTIAN FRIDER. ESCHENBACH anno 1746. fufam differtationem *de fuppurantibus* mifit ad Academiam chirurgicam Parifinam, quæ in T. II. collectarum ejusmodi differtationum prodiit. HALLER. V. *pag.* 133.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

J. GEORG. ROHTER. Ejus difp. *de pure abforpto fymptomatum caufa.* LIPS. 1752. 4. HALLER.

WILHELM LEOPOLD VEERMAN. Ejus difp. *de fuppuratione.* LEID. 1755. 4. HALLER.

J. HESHUSIUS. Ejus difp. *de generatione puris.* LEID. 1762. 4. HALLER.

J. DAVID GRAU. Ejus difp. *de pure vero.* JENÆ 1762. 4. HALLER.

LONGIS. V. *pag.* 182.

AUGUST. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

ANTONIUS PORTAL. V. *pag.* 871.

FRANCISCUS VACCA. V. *pag.* 871.

PHIL. GEORG. SCHROEDER & auctoris J. GEORG. GRIMANN difp. *de pure absque prægreffa inflammatione origine.* GÖTTING. 1766. 4. Docta difputatio. Non femper puris inflammationem a febre præcedi. Pus ex fanguine oriri &c. Ita HALLER.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

(Plura. Vide *abfceffus* & *inflammatio.*)

SUTURÆ.

SUTURÆ.

(Ex HALLERO collecta fere omnia.)

GUY de CHAULIAC in *Chirurgia* pag. 34. b. nervos & tendines vidit incisos consutos & felicissime curatos. V. *pag*. 297.

VIDUS VIDIUS. V. *pag*. 875.

AMBROSIUS PARÆUS in *operum collect.* L. IX. agit etiam de sutura sicca, & sutura intorta. V. *pag*. 301.

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. suturas cruentas se raro adhibere, cum siccæ sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ fit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. V. *pag*. 8.

J. JAC. CHIFLET. V. *pag*. 17.

LAURENT. JOUBERT in *annotations sur la Chirurgie* &c. reperias testimonium, tendines frequenter consui, nervos vix unquam, & putat celeberrimus HALLER nunquam, quis enim ausit sentientem acerrime particulam violare, cujus vulneri gravissima symptomata continuo superveniant. V. *pag*. 299.

HIERONYMUS FABRICIUS in *pentateuchis* &c. suturas totas rejicit, præter siccas, secutus FALLOPIUM. Suturas in vulneribus citat. Aciam esse suturam repetitam: necessariam esse in cavo vulnere. V. *pag*. 302.

GUIL. FABRICIUS in tribus voluminibus, in quibus multum est ineditorum. JOHANNES VESLING de tendine extensoris tibiæ feliciter consuto; parum sentire adultorum hominum tendines. V. *pag*. 274.

FRANCISCUS FIGUEREO, medicus Hispalensis. Ejus libellus, *aciam de qua* CELSUS *loquitur filum semper, & acum nonnunquam significare, infibulationem & suturam utraque ex acia molli non nimis torta sed molli filo non nimis torto serico lino, vel ex alia materie molli, non autem æreo, ferreo, argenteo, aureo, secundum ejusdem* CELSI *mentem semper fieri debere.* HISPALI 1633. 4. CHIFLETUS & NUNNEZ filum faciunt metallicum.

JOHANNES RHODIUS, literator Danus, sed qui literarum amore fere Patavii vixit, vir eruditus & multæ lectionis. Ejus *de acia dissertatio ad* CORNELII CELSI *mentem, qua simul universa fibulæ ratio explicatur*, prodiit primo PATAVII 1639. 4. deinde a THOM. BARTHOLINO ex ipsis auctoris autographis auctior & emendatior HAFNIÆ 1672. 4. denique cum titulo *antiquitates philosophicæ medicæ & chirurgicæ a* CORN. CELSO & RHODIO *erutæ*. LUNDINI in SCANIA 1691. 4. Res ipsa tenuis est: de acia quæritur, cujus brevissimam mentionem CELSUS facit. RHODII sententia

tentia eſt, aciam filum eſſe tortum, fibulam autem ſuturam, qualis vulgo fit ſed repetitam, quam Galli vocant *entrecoupée*. Aciam non eſſe hami genus, quod veteres chirurgi in vulnere reliquerint, cujus auxilii nimia foret crudelitas. Hæc ut perſuadeat, pro ſua, quæ in eo plurima fuit, eruditione, omnes chirurgorum paulo celebriorum opiniones congerit. GUIDONEM metallicorum hamorum auctorem eſſe, quem refutat, qui perinde ut CHIFLETUS, aciam metallicum quid eſſe docuerit.

JOB. van MEEKREN in *Heel en genees* &c. tendinum ſuturam deſcripſit. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Sutura tendinum manum flectentium, quam chirurgus BIENNAISE injecit, nullo tot a puncturis ſymptomate. Redit hæc obſervatio in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obſ.* 121. V. *pag.* 30.

MATTH. GODOFR. PURMAN in *der wahrhaftige Feldſcherer* &c. tendines ſe ſæpe feliciter conſuiſſe, quidquid nonnulli objiciant. V. *pag.* 45.

MICH. BERN. VALENTINI in *Chirurgia medica* &c. agit etiam de ſuturis. V. *pag.* 51.

ANT. NUCK in *operationibus* &c. etiam de tendinis ſutura. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *obſervationum* &c. alterius centuriæ prima parte, tendo conſutus aliusque ruptus uterque facillime & absque ſymptomate ſanatus. V. *pag.* 56.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 31. de ſutura tendinum. V. *pag.* 305.

J. GEORG. KISNER. V. *tendin. adfect.*

JUSTUS FRIDERICUS DILLENIUS. V. *pag.* 73.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. ſuturas raro adhibuit, neque tamen undique rejicit. V. *pag.* 76.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte II. cap. 30. de ſutura vulnerum. Cap. 173. de ſutura tendinis Achillis. V. *pag.* 82.

J. P. WAGRET in *obſervations* &c. Tendine diſſecto ſutura tantum cuti injecta, curatio lenta, ſed tamen plena. V. *pag.* 89.

REN. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. Tendinum ſutura ut in gaſtroraphia. Suturam ſiccam putat fere obſoleviſſe. V. *pag.* 306.

J. CHRIST. KUNDMANN in *den Seltenheiten der Natur* &c. agit etiam de ſutura tendinum. V. *pag.* 104.

ABRA-

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde Heelkonst* &c. in vulnere nasi sutura etiam cruenta usus est, ut cartilaginem vitaret. V. *pag.* 106.

GEORGE de la FAYE in *cours d'operations* &c. pro sutura clavata in magnis transversalibus vulneribus dicit. V. *pag.* 308.

FRANC. SIMON. Ejus disp. respondente JACOBO NICOL. ACRACHART *de vero suturarum usu.* PARIS 1764. 4. V. *pag.* 127.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 309.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

PIBRAC in *Mem. de Chir.* T. III. agit de suturarum abusu. Absurdum esse totum inventum, quo de corpore scindente & vulnerante cogitatum est. Multi casus, in quibus tanta suturarum fuerint incommoda, ut resecare fuerit necesse. Solo apto situ, etiam in labio leporino inque abdominis vulnere labia conferbuisse. Ad morsus & vulnera linguæ sacculus quo contineatur. Post inventum agaricum suturas fere deseri.

J. JACOB. BELLETETE & auctor. J. BAPT. ALEXAND. MAIGERT *E. in plerisque casibus suturæ cruentæ sunt inutiles & noxiæ.* PARIS 1764. 4.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

VALENTIN in *recherches critique* &c. contra suturam. V. *pag.* 1374.

J. CHRISTIAN ANTON THEDEN. V. *pag.* 211.

(Plura de suturis apud nonnullos auctores, qui *de administrationibus chirurgicis & de vulneribus* scripserunt, reperies.)

SYPHILIS, s. VENEREA LUES. Vide *vener. morb.*

TEN-

TENDINUM ET LIGAMENTORUM ADFECTUS.

(Et hæc ab Hallero mutuavi: quinque tamen ultimi auctores funt ex Richtero).

Guy de Chauliac in *Chirurgia* pag. 34. b. tendines vidit incifos confutos & feliciffime curatos. V. *pag.* 297.

Ambrosius Paræus in *operum* collect. L. IX. tendinis Achillis lentam effe confervefcentiam, & facile diffilire male conjunctum. V. *pag.* 301.

Laurentius Joubert. V. *pag.* 1447.

Guilielmus Fabricius. V. *pag.* 1447.

Fortunatus Fidelis. V. *pag.* 598.

Johannes Vesling in *epiftolis medicis* &c. tendines per ætatem duriores reddi, fenfum amittere, denique omnes in viro vifos offeos. V. *pag.* 24.

Dominic. Panarolus in *jatrologifmorum* &c. *pentecofte* III. Labenti inter ambulandum tendo tibiæ extenfor ruptus. V. *pag.* 25.

Petrus de Marchettis. Ejus *tendinis flexoris pollicis ab equo evulfi obfervatio* &c. Ab equo medius abreptus digitus, longe evulfus tendo profundi flexoris, facile fanatus absque febre vel fymptomate. Redit inter *obfervationes* n. 62.

Idem in *obfervationibus* &c. tendines vulneratos non debere fui. V. *pag.* 26.

Paulus Barbette in *Chirurgia* &c. tendines retractos extendit pondere geftato, decocto emolliente.

Idem in *anatome practica* &c. ligamenta fenfu carere. V. *pag.* 26.

Job van Meekren in *Heel en geneet* &c. tendinum exiguum fenfum effe monuit, eorum futuram defcripfit. V. *pag.* 30.

Joh. Muraltus in *Schriften von der Wundarzney* &c. Tendo flexoris bicipitis ab offe, ut nofter dicit, difceffit, mirum malum. V. *pag.* 1448.

Matth. Godofr. Purman. V. *pag.* 1448.

Johannes Muys in *Podalirio redivivo* &c. A multo labore tendinis adfectus, ut fub premente digito crepitet. V. *pag.* 51.

Antonius Nuck. V. *pag.* 1448.

Cornelius Stalpart van der Wiel. V. *pag.* 1448.

J. B. Verduc. V. *pag.* 1448.

J. Georg.

J. Georg. Kisner. Ejus disp. *de læsione tendinum.* Leid. 1699. 4. De futura tendinis agit, quam dat delineatam: In Valentini *nosocomio* recusa est.

Guilielmus Cowper. V. *pag.* 67.

J. Ludov. Petit in *Mem. de l'Acad. des sciences* a. 1722. retulit de tendine Achillis a saltatore rupto, absque dolore, sed apto situ sanato.

Idem ibid. a. 1728. iterum exemplum rupti tendinis Achillis. Plenam & minus plenam rupturam distinguit, istam credit dolorificam esse.

Idem in *seconde lettre* &c. Ruptum in saltatore *Cochoix* tendinem Achillis defendit, hoc recte; alium etiam casum fuisse, quem Paræus descripserit, aliamque adhibitam medelam; sæpe solo situ ruptos tendines se reconciliasse. V. *pag.* 1343.

Andr. Ottomar. Goelicke. Ejus disp. *de tendinum adfectibus.* Francof. ad Viadr. 1734. 4. V. *pag.* 920.

Laurentius Heister. V. *pag.* 1448.

J. P. Wagret. V. *pag.* 1448.

Guil. Mauquest in *traité complet* &c. Tendo Achillis semilacer, adductis partibus confirmatus, quæ divisæ fuerant. Tendines consuendi. V. *pag.* 90.

Renat. Jacob. Crescent. Garengeot. V. *pag.* 1448.

Alexander Camerarius in *Eph. Nat. Cur. cent.* X. *Vol.* III. *obs.* 118. Tendo flexoris & nervus pollicis avulsi absque magno symptomate. V. *tumores.*

Chabert in *observations* &c. Tendo ad dimidia sectus facile sanatus, & absque symptomate. V. *pag.* 758.

J. Adam Kulmus. Ejus *de tendine Achillis disrupto & arteriis in osseam naturam conversis.* Gedan. 1730. 4. Bona disputatio. Casus tendinis ex saltu rupti. V. *pag.* 522.

Johannes v. Wyck. V. *tumores.*

In *Breslauer Sammlung* &c. V. *pag.* 101.

J. Christ. Kundmann in *den Seltenheiten der Natur* &c. agit etiam de tendinis vulneribus & futura. V. *pag.* 104.

Petrus Paulus Molinellus. V. *pag.* 105.

Abraham Titsing in *verdonkerde heelkunst* &c. A vulnere tendinis plusculis diebus exiguus dolor. Iterum tendinum puncturas intra paucos dies absque symptomate sanari, callum vero sæpe grandiusculum superesse, quo tendo diffectus coaluit. Adduci debere segmenta divisa tendinis, non consui, per exempla. V. *pag.* 106.

J. Daniel Schlichting. V. *pag.* 108.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

JOHN ATKINS in *navy surgeon* &c. tendinum vulnera absque symptomatibus sanari, eos lente quasi exfoliari: eosdem non vult consui. V. *pag.* 111.

DAVID CLAUD. FREMOND & ANT. JOH. DAVAL *non ergo secandi tendines.* PARIS 1734. 4.

GOTTWALD SCHUSTER in *gründliche Anweisung* &c. tendines consuit. V. *pag.* 119.

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

JOH. CHRIST. BOHLIUS. Ejus *de insensibilitate tendinum.* REGIOMONT. 1764. 4. Germanice *Erfahrungen von der Unempfindlichkeit der Sehnen.* Ibid. 1764. 4. testis est vaginam tendinum musculorum abdominis absque ullo sensu aut symptomate se jubente dissectam fuisse.

Ejus *von der nöthigen Vorsichtigkeit bey denen in lebendigen Geschöpfen anzustellenden Erfahrungen von der Unempfindlichkeit der Sehnen.* Ibid. 1767. 8. (An idem cum priori?) V. *pag.* 489.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

ACHILLES FRANC. FONTAINE & JAC. FRANC. CHAT de la SOURDERIE *non E. secandi tendines.* PARIS 1742. 4.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

ANTONIUS LOUIS. V. *pag.* 133.

ANGELUS NANNONI in *trattato chirurgico* &c. V. *pag.* 134.

JACOB van der HAAR. V. *pag.* 137.

LAURENTIUS MARTUCCI. Ejus disp. præside J. ANTONIO SCRINCI *de puncto aut scisso nervo atque tendine.* PRAGÆ 1748. Commentarius in BOERHAAVIUM.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI in *lettre à M. Humelauer* &c. tendines absque sensu vulnerari. V. *pag.* 494.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

HENR. BACHERACHT. Ejus disp *de morbis ligamentorum.* LEID. 1750. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.*

JOSEPH WARNER in *cases in Surgery* &c. multoties tendines vidit lacerari, incidi, in manu, in calcaneo, idque malum adductis tantum partibus divisi tendinis restituit. V. *pag.* 142.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmsten chirurgischen operationen* &c. T. I. sensu ligamenta carere, & vincula articulorum, nihil ergo esse, quod ab eorum vulnere metuas: sic membranas. V. *pag.* 310.

J. JACOB. LUDOV. HOIN in *Journal de Medecine* T. XXX. experimenta fecit in Achillis tendine: nunquam sensum ullum invenit, sive incideret, sive perforaret. Vulnera in omnibus exemplis facillime sponte sanata sunt,

ſunt, etiam quando multa inter ſuos fines erat diſtantia, & cum cutis acute ſentiret. V. *pag.* 1311.

STEPHANUS GASPARETTI in *oſſervazioni* &c. Tendo Achillis diſſectus absque futura ſanatus. V. *pag.* 145.

PETRUS CASTELL. Ejus *experimenta, quibus varias corporis humani partes ſentiendi facultate carere conſtitit.* GÖTTING. 1753. 4. Diſputatio, recuſa etiam in HALLERI *ſelectis*, & in collectione Bononienſi & Romana. Vulnerum partium nervoſarum innocentia. Tendines facile conſervere, & quibus modis: eorum vulnera periculo carere; idem valere de articulationum capſulis.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus *remarques ſur la ſenſibilité de quelques parties*, in *Mercure de France* 1756. *Jun.* excuſ. & LAUS. 1758. 12. Inſenſiles eſſe tendines & aponevroſes, & eorum vulnera periculo carere. V. *pag.* 1312.

PETRUS CAMPER in *diſſ. anatomicarum* L. I. *de brachii humani fabrica & morbis.* Non a læſo tendine ſymptomata eſſe, ſed a nervo. Laxitas ligamentorum, quæ tendines manus continent, faſcia aut loro ſarcienda. V. *pag.* 541.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

FERD. WILH. MÜHLMANN, medicus. Ejus *Unterſuchung ob durch die Verletzung der Sehnen und des Beinhäutchens unerträgliche Schmerzen, Entzündungen und Brand erfolgen können.* KÖNIGSBERG 1754. 4. & Gallice in HALLERI *collectione* LAUSANNÆ 1758. 12. Nullum a vulneribus tendinum, perioſtei, eſſe gangrænæ periculum, quorum nullus ſenſus ſit.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD. V. *pag.* 151.

URBANUS TOSETTI. Ejus *lettere ſull' inſenſibilità d'alcune parti degli animali.* ROM. 1755. fol. Experimenta ROMÆ facta. Ex vulneribus tendinis Achillis, duræque matris, nulla unquam ſymptomata ſecuta.

CESAREO POZZI. Ejus *lettera al* D. ANTON. LAGHI. FIRENZA 1755. fol. Experimenta numeroſa FLORENTIÆ facta a J. VESPA, tum alia GRAZIANI, EVERARDI AUDRICH, omnia in eundem ſenſum.

J. VINCENTIUS PETRINI, Profeſſor Nazarenus edidit inde collectionem *ſull' inſenſibilità ed irritabilità di alcune parti degli animali.* ROM. 1755. 4. Primum PETRINUS de horum experimentorum in Chirurgia utilitate agit, cum potiſſimum per ea chirurgi metu liberentur, quoties tendines, aponevroſes, meninges diſſecare expedit. Deinde ſequuntur tres epiſtolæ URBANI TOSETTI cum numeroſiſſimis experimentis, & ejus Cl. Viri,

& LAURENTII GRATIANI, IGNATII VARI, MORANDI, E. AUDRICH, & aliorum, quibus eadem vulnerum harum partium animati corporis innocentia confirmatur.

Succeffit a. 1756. quarta TOSETTI epiftola, recufa in FABRI *collectione*, & in HALLERI Gallica *collectione* LAUSANN. 1760. 12. Adverfus LAGHIUM & BIANCHUM, quorum neuter in experimentis fuis ita verfatus fit, ut legitimos potuerit eventus fperare. LAGHIUM ipfum in homine perforaffe, qui nihil fenferit. Sic J. B. MICERI. VESPAM offa refecuiffe non remoto periofteo, nullo fuperveniente fymptomate. Mala, quæ tendini in venæfectione percuffo tribuuntur, effe a læfo nervo.

FRID. WILH. GUNTHER. V. *pag.* 627.

RICHARDUS BROKLESBY. V. *pag.* 152.

T. LAGHI. Ejus *epiftola ad* CÆSAREUM POZZI edita BONON. 1756. fol. Oftendit effe tamen ubi animalia ferri igniti vim fenferint, quo tendines tetigerit, etfi plerumque non videntur percipere.

Ejus alia *epiftola ad* JAC. B. BECCARI. Ibid. 1757. fol. Effe tamen in meninge & tendinibus fenfum: a cerebri vulneribus non femper nervos diftendi &c.

DOMINICUS VANDELLI. Ejus *epiftola de fenfibilitate pericardii, periostei, medullæ, duræ meningis, corneæ & tendinum.* PADOVA 1756. 8. Tendines a ferro ignito & a lapide infernali laceffiti, nullo tamen inde fuperveniente fymptomate. Redit cum alia epiftola in *collectione* FABRI.

Ejusdem eft generis *lettera del* S. G. MICHELE LAMBERTI, chirurgi civitatis ALEXANDRIÆ Infubricæ, *unita a quelle diverfe offervazioni fopra l'infenfibilità del pericranio, e tendini degli uomini.* ALESSANDRIA 1756. 8. In vulneratis hominibus pericranium dolores fenfiffe &c.

Altera ejusdem generis epiftola prodiit in collectione FABRIANA de fenfu proprio nonnullarum partium, quem in tendinibus fatetur exiguum effe.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & BEHR difp. *de tendinis Achillis foluti fanatione fine ad (...) partium tentata.* HALÆ 1765. 4. V. *pag.* 479.

J. BAPT. BOHADSCH & IGNAT. RADNICZKI *experimenta quibus conftitit, eas partes effe fenfu præditas, quibus* HALLERUS *fentiendi facultatem denegat.* PRAGÆ 1756. 4.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

ANNA CAROLUS LORRY. V. *pag.* 160.

MARC. ANTON. LEOP. CALDANI, Vir ill., Profeffor primarius Theoriæ Medicinæ Patavinus. Ejus *epiftolæ full' infenfibilità, ed irritabilità*

lità di alcune parti degli animali. BONON. 1757. 4. Experimenta sollicita cura facta in tendinibus, periosteo, dura meninge, a quibus partibus læsis nulla symptomata secuta. *Secunda epistola* Gallice cum priori & LAUSANN. 1758. 12. recusa. In secundam LAGHI epistolam animadvertit; & ad alias objectiones respondet.

Ejus *lettera terza.* BONON. 1759. 4. Causas citat errorum, in quos varii viri inciderunt.

Ejus *lettera quarta.* EBRODUNI 1764. 8. Experimenta in ranis facta.

Ejus *riflessioni fisiologiche sopra due diss. del S. le Cat.* VENEZIA 1767. 8. Præter alia multa, dicit nullum in VESPÆ, VERNÆ, aliorum experimentis fuisse periostei in amputatione sensum. Post infelicem venæ sectionem P. PAULUM MOLINELLI absque ullo malo tendinem discidisse. Nunquam ex vulneribus tendinum ulla symptomata supervenisse.

Ejus *esame del capitolo VII. della parte 12. del S. de Haen.* PADOVA 1770. 4. Nullos esse in tendinibus nervos, sensum nullum &c.

HYACINTHUS BARTHOLOMÆUS FABRI, chirurgus. Ejus collectio *sull' insensibilità ed irritabilità Halleriana, opuscoli di varii autori raccolti* T. I. BOLOGNA 1757. 4. Præter Hallerianas, CASTELLI & ZIMMERMANNI dissertationes, habentur quatuor epistolæ Cl. TOSETTI, CALDANI epistola, & CÆSAREI POZZI & P. LECTORIS epistola, mere theoretica, & FABRI dissertatio, HALLERO potius opposita. In T. II. Ibid. 1757. 4. continentur epistolæ, quæ HALLERO sunt oppositæ, J. B. BIANCHI, M. LAMBERTI, T. LAGHI, GIRARD de VILLARS, VANDELLI. Deinde dissert. PONTICELLI, & dissert. SANSEVERINI. Porro J. BAPT. FE' convicia. PETRIOLI, & CAROLI MICH. LOTTIERI experimenta pro insensibilitate pericranii & periostei. GIRARDI & BIANCHI asperæ epistolæ.

Ejus *supplementi agli opuscoli* &c. BONON. 1759. 4. Le CATII epistolæ duæ. FABRI de tendine, qui in ulcere sensum ostenderit. VANDELLI, & BIANCHI, aliorumque epistolæ. Deinde ZINNII, OEDERI, VERNÆ scripta, & potissimum HORATII MARIÆ PAGANI & CAMILLI BONIOLI *discorso theorico prattico delle parti insensibili ed irritabili.* Experimenta facta in tendinibus, etiam humanis repetita. Sic & in periosteo, medulla, peritonæo, quæ omnia absque ullo sensu, aut symptomate varie lacerata, & lacessita fuerunt.

Ejus JOSEPHI BONIOLI diss. *medico-chirurgica.* VERM. 1767. 4 (an non idem cum CAMILLO ?)

J. ALBERT KIPEKE. Ejus diss. *de optima tendinis Achillis præcisi vel disrupti cura.* BASIL. 1757. 4.

EMAN. JACOB. van den Bos. Ejus disp. *de vivis corporis humani solidis.* LEID. 1757. 4. qua tendines aliasque partes contendit, tamen sensu non carere.

J. ALBERT REIMARUS. V. *pag.* 731.

Le BEAU. V. *pag.* 163.

J. BAPT. VERNA, primus chirurgus nosodochii S. J. B. TURINI, edidit *lettera al S. Haller* 1758. 4. recusam in HALLERI *collectione Gallica Lausannensi.* In hominibus tendines & duram matrem irritavit, nullo cum sensus signo.

Collectio Lausannensis de vulnerum tendinum, meningum, aliarumque partium innocentia prodiit LAUSANNÆ 1759. 12. 3. vol. etsi typographus annum 1760. præfixit. Adnumeratur HALLERI experimentorum census a. 1756. editus. Quare prima pars collectionis titulum præfert Tomi secundi. In eo volumine mera experimenta redeunt excerpta & Gallice versa J. G. ZINNII, J. G. ZIMMERMANNI. G. C. OEDER viror. Ill. CÆSARII POZZI, P. CASTEL, WALSTORF, J. G. HEUERMANN, F. W. MUHLMANN, URBANI TOSETTI quatuor epistolæ. J. VINC. PETRINI præfatio. Deinde novum experimentum, medici Montisbelgardensis, BERDOTI primum hic editum de insensibilitate tendinis Achillis in viro factum (b). Denique HOUSSETI, medici Altissiodorensis, quinque epistolæ. In Monspeliensi schola testis fuerat experimentorum a TANDONIO factorum, quorum alia contra ejus viri vota ceciderunt, alia ita facta sunt, ut necessario ad errorem ducerent. Ipse Cl. Vir ex suis experimentis innocentiam vulnerum periostei, tendinum, meningis durioris recenset.

Idem edidit Cl. HOUSSET diss. *sur les parties sensibles & irritables du corps animal.* LAUSANNÆ 1770. 12. Contra le CATII experimenta. Cerebri vulnera non facere convulsiones, nisi ad corpora striata penetrent. Omentum absque sensu resecari. Tendinem Achillis nudatum, manus tendinem, cum squamam deponeret, nullum symptoma fecisse, dolorem nullum. Vitia TANDONIANORUM experimentorum. In T. II. *Collectionis Lausannensis* iterum redeunt CALDANI *epist.* I. TUSSANI BORDENAVE experimenta & VERNÆ atque CIGNÆ *diss. anat.* & C. P. GESNERI. Nova vero est FELICIS FONTANÆ, Viri ill. *epistola ad* URBANUM TOSETTUM, qua potissimum ad THOMÆ LAGHI secundam epistolam respondetur. Ostenditur Cl. Virum, qui alioquin æquioris ingenii sit, ea fere retractasse, quæ contra nova experimenta HALLERI dixerat, in aliis, ut in tendinum vulneribus vacillasse. Sed ipse Ill. FONTANA tendines omni modo lacessitos nullo-

(b) Reperitur etiam aliud ejus viri experimentum in eundem sensum in *epistol. amicor.* HALLERI T. V. ep. 193.

nullorum symptomatum causam fuisse testatur, ita neque duræ membranæ, arteriarum, aut membranarum. F. A. D. TISSOT, celeberrimus clinicus, quater tendines in homine absque malo irritari vidit. J. BAPTISTÆ MORETTI *epistola ad* HALLERUM data. Tendines in ipso homine & duram meningem lacessitam nihil nocuisse.

JUVET. V. *pag.* 172.

GRIMA. Ejus *Mem. sur la sensibilité des tendons.* PARIS 1760. 12. Contra POZZIUM & HALLERUM, tendines utique injurias sentire.

RUDOLPHUS BURCKHARD, chirurgus. Ejus experimenta de innocentia vulnerum tendinum aliarumque partium reperiuntur in novo diario *Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich.* ZÜRICH 1761. 8.

J. RUD. STÆHELIN in *Act. Helvet.* T. V. duram matrem & tendines in homine sensu carere ait.

CARL ABRAHAM GERHARD. V. *pag.* 499.

FRANC. GUIL. le VACHER. Ejus *de læsione aponevrosium theses anat. chir.* PARIS 1764. 4.

J. LUCAS SICHI. Ejus *de sensibilitate & irritabilitate partium corporis humani.* PISIS 1764. 4. Periosteum & tendines in homine sensu carere reperit.

FERDINANDUS MARTINI, chirurgus. Ejus *Versuch und Erfahrung über die Empfindlichkeit der Sehnen.* KOPPENHAGEN 1770. 8. Terebinthinam & acria medicamenta in tendine sensum excitasse. V. *pag.* 185.

VINCENTIUS PASQUINELLI. V. *pag.* 189.

J. B. LUD. PETR. DUMONT & Cl. NIC. ROBIN de la VOISINIERE *de tendinis bicipitis læsione.* PARIS 1766. 4.

JOS. JAC. PLENCK in *Lehrsätze der practischen Wundarzney* &c. vulnera tendinum ad dimidias divisorum in principio non videri symptomata producere: tunc vero utique, quando inflammatio accessit. V. *pag.* 195.

GALINIER. V. *pag.* 204.

ROBIN. V. *pag.* 204.

Le BEL. V. *pag.* 206.

ARTHAULD. Ejus *diss. sur l'insensibilité.* PARIS 1771. 8. Tendines insensiles esse, etiam in statu morboso, periosteum sensu carere.

COLOMB

COLOMB (an COULON?) *étudiant en Medecine.* Ejus *lettre à M. fur un cours de phyfiologie experimentale de M.* PORTAL. PARIS 1771. 8. Experimenta de infenfibilibus tendinibus, & membranis, eodem eventu facta, quo funt ab ipfo HALLERO.

B. WILMAN. V. *pag.* 215.

J. TECKEL. V. *pag.* 215.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

GAUTHIER. V. *pag.* 238.

CHANOY. V. *pag.* 239.

DUCHANOY. V. *pag.* 239.

MONTBALLON. V. *pag.* 239.

TEREBRATIO SIVE TREPANATIO.

(Hi quoque fere omnes ex HALLERO).

HIPPOCRATES in L. *de capitis vulneribus* minutas in terebræ ufu cautelas dixit. Sero nimis terebraffe cranium ei objectum eft. Vide *pag.* 286.

A. C. CELSUS in L. VIII. cap. 3. 4. agit de terebratione cranii, & alia fere ut apud HIPPOCRATEM: fed CELSUS ægre & poft exhaufta mitiora auxilia eo defcendebat, Græcis mitior. V. *pag.* 287.

ARETÆUS *diuturn. cur.* L. I. cap. 4. in epilepfia cranium perterebrat, ut meninx denudetur. V. *pag.* 291.

GALENUS. V. *vulnera capit.*

HALY ABBAS. V. *vulnera capit.*

AVICENNA. V. *vulnera capit.*

ALBUCASIS in L. III. *de fracturis* &c. trepanum videtur velle, quale Angli *trephine*, absque verfatili manubrio. V. *pag.* 267.

JOH. de VIGO in *Chirurgiæ compendiofæ* L. I. pag. 2. b. fæpe fe ob fanguinem fub cranio effufum trepano cranium perforaffe. Pag. 3. in fracturis cranii futuram comprehendentem non in futura, fed ad utrumque latus perforat. Pag. 5. cum os depreffum effet & contufum, totum exemit, comprehenfum trepano. Pag. 6. fufe de trepano, quod cum manubrio defcribit & ftilo. V. *pag.* 270.

Meifter HANS v. GERSDORF in *Feldbuch* &c. trepanum habet triplex absque manubrio. V. *pag.* 5.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS. V. *vulnera capitis.*

JACO-

JACOBUS BERENGARIUS. V. *vulnera capitis.*

HIERONYMUS CARDANUS. V. *pag.* 300.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 875.

AMBROS. PARÆUS. V. *pag.* 875. & *vulnera capitis.*

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* VI. ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus fcabris foraminibus compuncto. V. *pag.* 314.

LEONHARDUS BOTALLUS. V. *vulnera.*

J. ANDREAS della CROCE. V. *vulnera capitis.*

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoife* &c. ipfe vidit trepanum in temporibus & fuper futuras feliciter adhiberi. V. *pag.* 11.

J. BAPTISTA SYLVATICUS in *controverfiis medicis controv.* 97. 98. 99. 100. de calvariæ perterebratione ratiocinia & collectanea. V. *venæ fect.*

J. BAPTISTA CARCANI. V. *vulnera capitis.*

J. PETRUS PASSERUS. V. *vulnera capitis.*

HIERONYMUS FABRICIUS in *prælect. chirurg.* pro trepani ufu. V. *pag.* 876.

GUILIELMUS FABRICIUS. V. *pag.* 876.

NICOLAUS ABRAHAM FRAMBESSARIUS. V. *vulnera capitis.*

GABRIEL FERRARA. V. *pag.* 876.

THOMAS FIENUS *de præcipuis artis* &c. in L. I. de trepano. V. *pag.* 591.

PETRUS van der STYLLE in *chirurgifches Handbuch* &c. fatetur, fibi cum denudata terebræ ufu dura membrana cerebri fana vifa fuiffet, periiffe tamen vulneratum, & fœtidum in cerebro apoftema fuiffe. V. *pag.* 555.

FRANCISCUS JOEL. V. *vulnera capitis.*

OZIAS AIMAR in RIVERII *obfervationibus* &c. trepanum in temporis offis fractura feliciter adhibitum fuiffe. V. *pag.* 388.

THOM. BARTHOLINUS *de medicina Danorum* &c. terebrationem cranii in DANIA vix bene evenire. V. *pag.* 23.

J. le PREVOT & SIMON BOULLOT *E. cephalææ terebra.* PARIS 1644. 4.

DOMINICUS PANAROLI in *jatrologifmorum* &c. *pentecofte* V. Terebratione fincipitis dolor capitis fublatus. V. *pag.* 25.

GERHARD GELMAN. V. *pag.* 25.

PETRUS BORELLUS in *centuriis quatuor* &c. trepani foramini nullum os fubnatum, ut cerebri motus perpetuus confpici poffet. V. *pag.* 25.

PETRUS de MARCHETTIS in *observationibus* &c. non esse supra suturam, sed neque in vicinia terebrandum. Dolor capitis venereus repetita terebratione sublatus. V. *pag.* 26.

GILLES le BEL & J. B. de REVELOIS *E. contusæ calvæ terebra.* PARIS 1657. 4.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonstige aanmerkingen* &c. Parte II. docet duram membranam accurate ad cranium firmari, hinc neque decussario instrumento separari debere, neque trepanum facile admoveri. In novo volumine trepanum habet nostri simile, corona tamen breviori, ad cariosam calvariam adhibitum, os vitiosum feliciter excisum. V. *pag.* 28.

J. ARNOLD FRIDERICI, Professor Jenensis. Ejus est diss. *de trepanatione.* JEN. 1663. 4.

J. CON. HORNN. Ejus disp. *de trepanatione.* JENÆ 1663. 4.

In *Actis Soc. Reg. Brit.* Trepanum in sede musculi temporalis admotum, destructo late eo musculo felici eventu. V. *pag.* 29.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Trepano feliciter emissus sanguis, qui sub cranio emissus fuerat. BERNARDI RINGLE monita ne terebratio cranii differatur. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLIN in *observationibus* &c. Misera eo ævo Chirurgiæ Germanicæ facies erat, cum in casu trepanum poscente, noster non ausus sit ad necessariam curationem descendere, cui rasionem substituit: in alio tamen casu undecimo die trepanum feliciter admotum fuisse ipse meminit. V. *pag.* 30.

JOH. BOHN. Ejus disp. *de trepanationis difficultatibus.* LIPSIÆ 1694. 4. recusa cum *circulo anatomico.* Ibid. 1710. 4. Duram membranam utique cranio undique adhærere. Non nimis tamen reformidandam trepanationem, quæ indicetur ad sanguinem effusum abducendum, a quo magnum periculum impendeat. V. *pag.* 602.

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. Trepani usus in PHILIPPO NASSOVICO decies septies repetitus, nihil inde patiente firmissima corporis constitutione. Super suturas trepanum admoveri posse. V. *pag.* 304.

J. NICOL. BINNINGER in *observationibus* &c. Trepani foramen a callo perfecte suppletum, ut nullum truncati ossis vestigium superesset. Terebrata calvaria sanguis effusus emissus, duræ meningis gangræna absque funesto eventu. V. *pag.* 37.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgia curiosa* &c. etiam trepanum, & mala capitis. V. *pag.* 45.

Joh. Muys in *Podalirio redivivo* &c. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. V. *pag.* 51.

Cornel. Stalpart van der Wiel in *observationum* &c. alterius centuriæ parte I. Sanguis ab ictu accepto sub cranium effusus, terebra admota eductus, bono eventu. V. *pag.* 56.

Lucas Tozzi in *Medicina practica* &c. agit etiam de trepano ad maniam. V. *pag.* 466.

Gualth. Harris in *differt. med. & chirurg.* diss. XIII. contra trepani nimium usum. V. *pag.* 339.

Petrus Dionis in *cours d'operations* &c. Exempla trepani ab auctore feliciter adhibiti. Trepanum continuo debere admoveri, sed in urbe raro bene evenire. V. *pag.* 304.

J. B. Verduc in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 18. de trepanatione. V. *pag.* 305.

Guil. Cowper in *anatomy* &c. magna cura egere terebrationem cranii, potissimum quia frequentes putei vasculosi calvariam reddunt debilissimam. V. *pag.* 67.

Scipion Abeille. V. *pag.* 69.

Claud. Passavant. Ejus *de perforatione calvariæ*, *diss. prior & posterior.* Basil. 1705. 4.

Hermannus Boerhaave. V. *pag.* 79.

Laurent. Heister in *institut. chirurg.* Parte II. cap. 41. de trepanatione. Cap. 109. de trepanatione sterni. V. *pag.* 82.

Guilielmus Cheselden. V. *pag.* 881.

Petrus Simon Rouhault. V. *vulnera capitis.*

Franc. Wiedeman in *kurze und allgemeine Lehre* &c. trepani loco simplicem terebram ex Reissii consilio præfert. V. *pag.* 92.

Salvat. Franc. Morand in *opuscules de Chirurgie* &c. In terebrando cranio Marechallium infelicem fuisse, Meryum neminem in sexaginta annorum experimentis servasse. V. *pag.* 95.

J. Ernest. Wrede in *collectaneorum* &c. T. II. Trepano sanguis sub cranium effusus emissus, æger sanatus. V. *pag.* 96.

Georg. Daniel Coschwiz. Ejus *de trepanatione.* Halæ 1727. 4. V. *pag.* 96.

Chabert in *observations* &c. trepano rarissime utitur, neque profuturum sperat, quando pus super cerebrum effusum est. V. *pag.* 758.

Joh. v. Wyck in *waarneeminge* &c. trepani usum fere funestum esse. V. *pag.* 101.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus diſp. *de trepanatione.* HALÆ 1752. 4. V. *pag.* 479.

HENR. FRANC. le DRAN. V. *vulnera capitis.*

FRANCISCUS QUESNAI in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. I. agit de neceſſitate terebrandæ calvariæ, ſceptice fere & adductis exemplis ſibi contrariis. Repeti poſſe hanc terebrationem, & cranium late aperiri. V. *pag.* 743.

ABRAH. TITSINGH in *ruſtuuren beſloit* &c. etiam de trepani uſu. V. *pag.* 106.

PETR. le TONNELIER & HYAC. TH. BARON fil. *non ergo fracto cranio ſemper admovenda terebra.* PARIS 1732. 4.

ANTON. FERREIN in *élémens de Chirurgie* &c. trepanum periculi habere plurimum. V. *pag.* 106.

J. DAN. SCHLICHTING. V. *vulnera capitis.*

JOHN. ATKINS in *navy ſurgeon* &c. terebrationem cranii non laudat, ne quidem ad effluxum effuſi ſanguinis procurandum. V. *pag.* 111.

SAMUEL SHARP in *treatiſe on the operations* &c. trepano manubriato non utitur, verum ſimplici cylindrico, quod ipſa manu circumagitur. Duram cerebri membranam aperiri jubet, ſi ſub ea ſugillatio fuerit. Duodecies terebrationem repetiit. V. *pag.* 309.

ROBERT HUBERT LINGUET & CAR. LUD. LIGER *E. in abſceſſu mediaſtini celebranda ſterni terebratio.* PARIS 1742. 4.

HYAC. THEOD. BARON & THEOD. BARON d'HENOUVILLE *non ergo fracto cranio ſemper admovenda terebra.* PARIS 1742. 4. (Puto eandem eſſe diſputationem, quæ ſuperius dicta).

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PHILIPP. FICHET de FLECHY. V. *vulnera capitis.*

GEORG. AUGUSTUS LANGGUTH. Ejus diſp. *de terebratione capitis chirurgica generoſa, nec ita difficili, deteſtabilique.* WITTEBERG. 1748. 8. V. *pag.* 720.

PHIL. CONRAD. FABRICIUS. V. *vulnera capitis.*

CHRISTIAN. PHIL. HERWIG. V. *pag.* 137.

J. GEORGIUS ROEDERER, Argentinenſis, HALLERI in anatomica cathedra ſucceſſor, vir brevis ævi, qui in arte obſtetricia, perinde ut in anatome, magnam ſui ſpem excitaverat. In *decade theſium dupla* ARGENTOR. 1750. 4. docet ut futura a fiſſura diſtinguatur. Ad angulum inferiorem oſſis occipitis trepanum non debere admoveri, quod eam ſedem majuſcula arteria teneat. Si quando os unguis neceſſe videtur perforare, debet id poſteriora verſus fieri, qua id oſſiculum tenuius eſt.

HUGO

Hugo Ravaton. V. *vulnera.*

Joseph. Warner in *cases in Surgery* &c. male sibi chirurgos metuere, quando passim calvariam terebrare volunt, ubi nullum verum sit periculum, ut in sinus falciformis sede & osse occipitis. Trepanum suturæ lambdoideæ admotum, dura membrana incisa, ut serum emitteretur, sic os occipitis. V. *pag.* 142.

Georg. Heuerman in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. III. manubriatum trepanum Anglico *trephine* præfert. V. *pag.* 310.

Delaisse. V. *pag.* 145.

Petrus Paulus Tanaron. V. *vulnera capitis.*

Benjamin Gooch. V. *pag.* 149.

Sedillier in *Mercure de France* a. 1757. *Febr.*, & in *Hamb. Magaz.* T. XX. refert de sterno felici eventu perterebrato.

Donadieu. V. *pag.* 164.

Bernard. Nic. Bertrand & M. J. C. Rosset *E. raro celebranda terebratio.* Paris 1758. 4.

Jacobus v. Lil. V. *pag.* 174.

J. Ulric. Bilguer. V. *pag.* 174.

Simon Pallas. V. *pag.* 183.

Milcolumbus Flemyng. V. *pag.* 183.

Anton. Portal in *précis de Chirurgie* &c. T. II. terebrare cranium non valde commendat, cum plexus choroideus sæpe in vitio sit, nulla corrigendus arte. V. *pag.* 186.

Richard de Hautesierk. V. *pag.* 192.

August Gottlieb Richter. V. *pag.* 284.

In *manual du jeune chirurgien* &c. V. *pag.* 207.

J. Christian Anton Theden. V. *pag.* 211.

John Hill. V. *pag.* 216.

Le Blanc. V. *pag.* 311.

J. D. Metzger. V. *pag.* 226.

T E R E D O. Vide *caries.*

TRACHEOTOMIA. Vide *bronchot.*

TREPANATIO. Vide *terebrat.*

TUMO-

TUMORES.

A. Cornel. Celsus *de re medica* L. V. cap. 28. agit etiam de furunculo. In L. VI. cap. 16. de parotidibus. In L. VII. cap. 6. de gangliis, meliceride & aliis tumoribus. Walther Vide *pag.* 287.

Leonides agit (a) de atheromate & meliceride; cutem incidere jubet, tumoresque, ut vocant, enucleare, cavere ne tunica lædatur, ampliorem ad tumorem & myrti folio ſimilem inciſionem fieri debere, omnino ut nuper Britanni: lapidoſa etiam corpora & quaſi ramenta ſulphuris in tunicatis tumoribus vidit. Haller. V. *pag.* 320.

Galenus. Ejus L. *de tumoribus præter naturam* interprete Horatio Limano. Seorſim prodiit Wittebberg. 1589. 8. Latine G. Andernacus vertit Basil. 1529. 4. Græce Paris. 1557. 8. Gallice a Petro Colet verſus, Lion 1540. 8. Codex eſt in Bibl. Reg. Par. n. 2164. Inflammatio, abſceſſus, fiſtula, ſinus, etiam calloſi; tumores cyſtici, meliceris, ſteatoma, gangræna, cancer, eryſipelas, ſcirrhus, elephas, achores, phagedæna, varices, aneuryſma. Breviſſime omnia.

Idem *de methodo medendi* L. XIII. agit de tumoribus omnis generis. Haller.

Idem *de compoſ. med. ſec. loc.* L. III. cap. 2. de parotidibus. In L. V. cap. 7. de furunculis. Walth. V. *pag.* 264.

Oribasius *de morb. curat.* L. III. cap. 53. de furunculo.

Idem *de loc. affect. cur.* L. IV. cap. 44. de parotidibus. Walther.

Idem in *ſynopſis* L. VII. de tumoribus agit. Haller: V. *pag.* 264.

Aetius in L. XV. agit de tumoribus tunicatis. Haller. V. *pag.* 265.

Alexander Trallianus L. III. cap. 7. 18. de parotide.

Idem in *paraphr.* L. I. cap. 34. de parotide. Walther. V. *pag.* 369.

Paulus Ægineta in L. IV. cap. 34. de ſteatomatibus. In L. VI. cap. 36. de ſteatomatibus, atheromatibus & meliceridibus. Walth. V. *pag.* 293.

Johannes Actuarius in *methodi medendi* L. II. de tumoribus. Haller. V. *pag.* 358.

Haly

(a) Apud Aetium L. XV.

HALY ABBAS in L. III. aliqua de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 295.

AVICENNA in L. III. *fen.* 4. tract. 1. cap. 24. 25. de parotidibus. In L. IV. *fen.* 3. tract. 2. cap. 4. 5. de atheromatis, steatomatis & meliceridis natura & cura. WALTH.

Ejus *de tumoribus mixtis* Poema, quod sit de genere *Argiuzat*, cum commentario AARONIS BEN ISAAC Judæi Cordubensis, castigatum a MOHAMMED BEN ABDELSELAM, Murciani, est in Bibl. *Scorialensi* n. 826. Ita HALLER. V. *pag.* 267.

MAIMONIDES agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS in L. II. tumores cysticos fatetur difficulter integros excidi. Tumores duos maximos in abdomine se vidisse, quorum alter duas libras pendebat. HALLER. V. *pag.* 267.

CONSTANTINUS in L *de morborum cognitione* &c. etiam tumores recenset. HALLER. V. *pag.* 268.

GARIOPONTUS *ad totius corporis ægritudines* &c. etiam tumores. HALLER. V. *pag.* 296.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* tract. 3. doctr. 2. cap. 4. de parotide. WALTH. V. *pag.* 2.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. cap. 14. de parotide. WALTHER. V. *pag.* 270.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* tract. 2. doctr. 2. cap. 2. de parotide. WALTH. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS. V. *pag.* 634.

LEONARDUS BERTAPALIA *de apostematibus* &c. cap. 15. de furunculo. WALTH. V. *pag.* 3.

BARTHOL. de MONTAGNANA in *consilior. & var. tract. consf.* 258. de tumore pedum. WALTH. V. *pag.* 372.

JOH. de VIGO in *practicæ* L. II. pag. 44. tumorem cysticum in digito Pontificis ulceratum sublimato mercurio feliciter exstirpavit. Alium vero tumorem nodosum ob cancri metum causticis non tangit. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. III. cap. 21. ad parotides. WALTH. V. *pag.* 300.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. XII. cap. 15. de parotide. Cap. 32. de furunculis. Cap. 40. de atheromatum &c. ratione & curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

LEON-

LEONHARD. FUCHS in *curandi ratione* &c. etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 683.

NICOL. MASSA in *epistol. medicinal. epist.* 14. de tumore labii & pedis. *Epist.* 27. tumor genu cum motu amisso. HALLER. V. *pag.* 273.

JOH. FERNELIUS in *pathologiæ* L. VII. tumores etiam tractat. HALLER. V. *pag.* 273.

JOH. TAGAULT *de chirurgica institutione* L. I. cap. 11. de tumoribus. WALTH. V. *pag.* 6.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. IV. cap. 13. de parotidibus curandis. WALTH. V. *pag.* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *de tumoribus præter naturam* Tomus I., *in quo generatim omnes tumorum præternaturalium species declarantur occasione* AVICENNÆ *tertiæ fen libri quarti tractatus* I. NEAPOLI 1553. fol. Explicat etiam libri I. dimidium. Sex debebant Tomi sequi, qui nunquam prodierunt. Genera tumorum numerat 226. cum & carnem eo connumeret. Doctus in conciliandis Græcis & Arabibus, quos diligentissime legit. Versiones PAULI, AETII, aliorumque passim castigat. Non frequentissimas adnotationes chirurgicas interspergit. Ipsos etiam veteres, Græcos pariter & CELSUM acriter castigat. HALLER. V. *pag.* 6.

DIONYS. FONTANONUS in *practicæ* &c. L. I. cap. 30. de parotidum curatione. WALTH. V. *pag.* 422.

ALPHONSUS GOMEZ. Ejus *de tumore præparatione.* HISPALI 1546. 12. Ita HALLER.

AMBROS. PARÆUS in *operum collect.* L. VI. agit de tumoribus in genere. Tumores cysticos jubet & totos excidere & una cutem. In ejusmodi tumoribus se quasi calculos reperisse, & in mamma ovum æquantem quasi lapillum, qui pro cancro fuerit habitus. In L. VII. de tumoribus contra naturam particularibus. HALLER. V. *pag.* 301.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* V. a tumore *talpa*, qui cranium corruperat, puer exstinctus. A duro occipitis tumore paralysis. Prægrandis tumor carnosus inguinis. HALLER. V. *pag.* 314.

CHRISTOPH. a VEGA in *artis medendi* L. III. sect. 3. cap. 5. de parotide. WALTH. V. *pag.* 376.

DONAT. ANT. ab ALTOMARI in *artis medicæ* &c. cap. 38. de parotide. WALTH. V. *pag.* 376.

JACOB.

JACOB. RUFF. Ejus *de tumoribus quibusdam phlegmaticis non naturalibus l. ex veteribus & recentioribus collectus.* TIGURI 1556. 4. Belgice ab HENRICO v. ROONHUYSEN versus AMSTERDAM 1662. 8. De tumoribus cysticis, de gangræna, paronychia, exostosi. Farrago formularum, & parum utilis theoria. De exstirpatione cysticorum tumorum aliqua; integri ut eximantur monet. Vidisse se, cum ex nævo orti amputarentur, ægros ex sanguinis jactura periisse. Per cranium etiam in duram membranam penetrasse. Herniam aquosam medullæ spinalis funesto eventu incisam vidit. Ut cystici tumores destruantur arsenico, quod laudat. Filo intercipiendi si in origine angustiores fuerint. HALLER. V. *pag.* 1097.

PETRUS FRANCO in *traité des hernies* &c. habet etiam tumores varios. HALLER. V. *pag.* 801.

J. BAPT. MONTANUS in *consult. med. conf.* 24. de tumore œdematico. *Conf.* 29. de œdemate in pede. *Conf.* 30. de tumore pedis. *Conf.* 33. de cruris tumefactione. WALTHER. V. *pag.* 424.

NIC. BIESIUS. Ejus *tractatus de tumoribus*, qui continetur libro VI. *theoreticæ Medicinæ.* ANTWERP. 1558. 4. HALLER.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridio chirurgico* &c. etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de tumoribus præter naturam.* VENET. 1562. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

GABRIEL FALLOPIUS. V. *ulcera.*

FELIX WURTZ in *Practica der Wundarzney* L. I. cap. 18. de genuum duro tumore & dolore. WALTH. V. *pag.* 8.

GUILIELMUS RONDELET reliquit etiam tractatum *de tumoribus præter naturam*, qui in Bibl. Reg. Paris. n. 7070. servatur. HALLER. V. *pag.* 377.

MARCELLUS DONATUS *de medica historia* &c. L. V. tumores etiam carnosos omnis generis recenset. HALLER. V. *pag.* 578.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* &c. tumores etiam percurrit. HALLER. V. *pag.* 9.

HIERONYM. MERCURIALIS in tract. *de decoratione* cap. 21. de furunculis. WALTH. V. *pag.* 635.

J. LAMI & BONAV. GRANGIER *E. molles tumores boni.* PARIS 1571. 4. HALLER.

ANTONIUS SAPORTA, ex medica familia natus, Monspeliensis cancellarius, FELICIS PLATERI præceptor, obiit a. 1573. Ejus *libri quinque de tumoribus præter naturam*, plusculis a morte auctoris annis ex bibliotheca FRANCISCI RANCHINI ab HENRICO GRAS editi fuerunt

LION 1624. 12. More veterum, & secundum eorum ordinem, varia tumorum genera percurrit, non absque aliquibus propriis adnotationibus. HALLER.

EVERART ARAGON & JOH. GIRARD *E. ex tumoribus præter naturam sola suppurat phlegmone.* PARIS 1574. 4. HALLER.

VICTOR TRINCAVELLUS in *enchiridii medici* &c. L. III. cap. 17. de furunculo.

Idem in *consiliorum* &c. L. III. *cons.* 106. de tumore in genu. WALTH. V. *pag.* 378.

DOMINICUS LEONUS. Ejus *methodus medendi tumores præter naturam.* BONON. 1562. 8. HALLER. V. *pag.* 378.

MATTHIAS NARVATIUS in *sylva sententiarum* &c. tumores habet. HALLER. V. *pag.* 10.

JUL. CÆS. ARANTIUS. Ejus *L. de tumoribus præter naturam.* VENET. 1581. 4. 1595. 4. cum observationibus: liber datus a. 1586. Experimenta sua ubique citat, plurimus tamen est in medicamentis. HALLER.

TANEQUIN GUILLAUMET, chirurgus Nemausensis. Ejus est *questionnaire des tumeurs contre nature, necessaire à ceux qui veulent parvenir à la connoissance de cette partie de la Chirurgie, contenant les causes, signes & curations en général.* LION 1579. 16. HALLER.

NICOL. PISO *de cognoscendis* &c. L. I. cap. 43. de parotide. WALTH. V. *pag.* 379.

JACQUES GUILEMEAU. V. *pag.* 11.

JOH. CRATO in *consilior. med.* L. I. *cons.* 23. de tumore in genu. In L. VII. *cons.* 294. de meliceride.

Idem *singular. consil. med. cons.* 1. in pedis sinistri tumore. *Cons.* 296. in tumore pedum. *Cons.* 303. in tumore utriusque cruris. WALTH. V. *pag.* 380.

NICOLAUS VOTI. Ejus *intorno ai tumori ed ossi frontispiciali.* (Ita scribit). ROMA 1585. Addit nihil haberi proprii PORTALIUS. HALLER.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *cons.* 31. pro ingenti tumore totius coxæ meliceridis specie. In T. II. *cons.* 66. de tumore pedum œdematoso. WALTH. V. *pag.* 381.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XIII. cap. 6. de meliceride, steatomate &c. WALTH. V. *pag.* 12.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. X. *obs.* 25. de pedibus tumentibus, œdematosis. In L. XII. *obs.* 18. de parotide ex causa frigida. WALTH. V. *pag.* 381.

Eu-

EUSTACH. RUDIUS. Ejus *de tumoribus præter naturam* L. III. VENET. 1600. 4. HALLER. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *consultat. med. cons.* 48. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 382.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælectionum* &c. L. I. agit de tumoribus omnis generis. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 39. ex parotide mors. In *cent.* III. *obs.* 96. de tumore genu. In *cent.* VI. *obs.* 16. de ingenti steatomate feliciter exstirpato. *Obs.* 94. de gravissima meliceride ex causa levissima orta. *Obs.* 91. de tumore quodam œdematoso. In *epistolar. centuria epist.* 61. de steatomate. WALTH. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *institut. chirurg.* L. I. *instit.* 10. de tumoribus. WALTH. V. *pag.* 383.

NIC. ABRAH. FRAMBESARIUS in *canonum* &c. L. VII. de tumoribus. WALTH.

Ejus *methodus curandorum tumorum* prodiit GENEV. 1632. 8. HALLER. V. *pag.* 14.

DURANTES SCACCHIUS in *subsidii Medicinæ* &c. L. IV. agit de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 15.

TOB. (vel THOMAS) BRUKSCHMID. Ejus *de tumoribus præter naturam.* BASIL. 1596. 4. HALLER.

ALEXAND. MASSARIA in *prædict. med.* L. I. cap. 30. de parotide. WALTH. V. *pag.* 384.

ABERNETHE', Montispessulanus Professor. Ejus tract. *de tumoribus* servatur in Bibl. Reg. Paris. n. 7111.

BARTH. PERDULCIS & J. le FOURNIER *E. diversa tumorum curatio.* PARIS 1601. 4. HALLER.

J. ZECCHIUS in *consultationibus* &c. Tumor aquosus, cysticus, ab œdemate diversus. HALLER. V. *pag.* 384.

BARTH. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Enormes tumeres cystici abdominis. HALLER. V. *pag.* 275.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. etiam de cura parotidis.

Idem in *observationum* &c. L. III. pag. 63. de tumore juxta aurem, ex quo calculi exemti sunt; pag. 658. de atheromate sub omento; pag. 661. de immenso tumore in genu. WALTH. V. *pag.* 385.

CASPAR HOFMAN in *institut. med.* L. III. cap. 122. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS in *empiricæ rationalis* &c. L. III. tract. 2. parte 1. cap. 1. de meliceride, atheromate & steatomate. WALTH. V. *pag.* 386.

HIPPOLITUS PARMA in *introductione* &c. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 17.

J. HIERONYM. PULVERINUS in *Medicinæ practicæ* &c. cap. 28. de parotide. WALTH. V. *pag.* 435.

RUDOLPH. GOCLENIUS in *Experimentirbuch* cap. 36. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 352.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. institut.* L. I. cap. 4. de furunculo. In L. III. cap. 18. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneorum* &c. L. IV. Tumor tunicatus enormis, materie, qualis est cerebri, repletus, qui totum abdomen replevit. Tumores tunicati grandes, alii ferro exstirpati, alii vinculo constricti. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 17.

WOLFG. GABELCHOVERUS in *curat. med. centuria* III. *cur.* 67. de tumore tibiarum. WALTH. V. *pag.* 352.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch* &c. L. I. cap. 13. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 555.

VALERIUS BALDUTIUS, Mondulfensis. Ejus *tumorum omnium præternaturalium curandi methodus.* VENET. 1612. 4. HALLER.

FR. PLACET & GEO. CORNUTY *E. sua cuique tumori curatio.* PARIS 1612. 4. HALLER (b).

HIERONYM. GUARGANTUS in *responsis variis* &c. de tumore etiam perinæi, quem videtur habere pro cystico. HALLER. V. *pag.* 437.

J. B. CORTESIUS. Ejus *consultatio & curatio pro Ferdinando Matuti steatoma exulceratum a dextri femoris interna regione marsupii in modum pendens patienti.* MESSAN. 1614. HALLER. V. *pag.* 17.

JOHANNES VIGIER. V. *ulcera.*

PETRUS POTERIUS in *insign. curat. centuria* I. *cur.* 47. de tumore in genu. WALTH. V. *pag.* 387.

J. PHIL. BRENDEL in *consilior. med. conf.* 45. in parotide. WALTHER. V. *pag.* 387.

GUIL. BALLONIUS in *consiliorum* &c. L. I. *conf.* 59. de parotide. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 6. de parotide. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR.

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 431.

HENR. PETRÆUS in *nosologiæ* &c. differt. II. de parotide. WALTHER. V. *pag.* 388.

LAZAR. RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* V. *obs.* 52. de tumore genu contumaci & diuturno. WALTH. V. *pag.* 388.

HENRICO VACA de ALFARO, Cordubensis. Ejus *proposicion chirurgica y censura judiciosa en las dos vias curativas de heridas de cabeça commun y particular con una carta della naturaleça del tumor.* SEVILLA 1618. 4. HALLER.

BALTHASAR SIMON. Ejus *de ογκολογια γενικωτατη*, in dec. VI. *disp.* GENATHI prodiit BASIL. 1622. 4. HALLER.

PHIL. HOECHSTETTER in *raris observationibus* &c. Steatoma mesenterii. Mentum enormiter tuberosum. Tumor sublingualis. HALLER. V. *pag.* 19.

ZACUTUS LUSITANUS *de medicor. princip. histor.* T. I. L. I. *hist.* 62. de parotidibus. In L. III. *hist.* 33. de genu tumore.

Idem in *praxis medicæ* &c. L. I. *obs.* 71. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 389.

GEBHART GERTNER. Ejus *de tumoribus præter naturam.* ALTDORF. 1629. 4. HALLER.

M. AUR. SEVERINUS in L. *de recondita abscessuum natura* &c. agit de variis tumoribus. HALLER. V. *pag.* 276.

JOH. THEOD. de BRY in *introductionis* &c. tract. 2. cap. 12. de parotide. WALTH. V. *pag.* 444.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* tract. 5. pag. 532. de parotide. WALTH. V. *pag.* 21.

ALEXANDER READ. Ejus *chirurgical lectures on tumors and ulcers.* LONDON 1635. 4.

Ejus *physical Work*: continentur in ea collectione, *chirurgical lectures on tumors and ulcers; a treatise of the first parts of Surgery.* Ibid. 1650. 4. 2. vol. 1659. 4. HALLER.

FRANCISCUS THEVENIN, chirurgus Parisinus, incertæ ætatis. Dudum a morte auctoris prodierunt *œuvres, contenant un traité des tumeurs & un dictionnaire des mots Grecs servant à la Medecine.* PARIS 1658. 4. 1669. 4. Edidit GUILIELMUS PARTHON chirurgus ocularius, Collectanea ex veteribus; ex iisdem sumtæ administrationes, etiam eæ, quas dudum negligimus, ut nimiæ mammæ virilis abscisio. In L. *des tumeurs* aliqua laudes. HALLER.

PHIL. GRULING in *curar. med. centuria* I. *cur.* 1. de tumore cruris. *Cur.* 84. de tumore in genu sinistro. In *cent.* II. *obs.* 37. de tumore pedum. In *cent.* IV. *obs.* 84. de tumore pedum.

Idem

Idem in *Medicinæ practicæ* L. I. parte 3. cap. 4. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observationibus* &c. etiam de tumoribus aliqua habet. HALLER. V. *pag.* 447.

NICOL. TULPIUS in *observationum* &c. L. I. cap. 33. de steatomate. WALTH. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *histor. anatom. centuria* II. *hist.* 53. de atheromate pollicis nodoso. *Hist.* 60. steatoma in utero. WALTH. V. *pag.* 23.

JOH. v. HORNE in μικροτεχνη &c. steatomata cum cute exstirpanda, etiam cum musculis si dura fuerint. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. PETR. LOTICHIUS in *consiliis* &c. Steatoma in regione lienis protuberans funestum. HALLER. V. *pag.* 23.

J. THEOD. SCHENK in *exercitationibus anatomicis* . . . Maximum atheroma bilibre ex digito natum. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* &c. L. VI. tit. 1. cap. 1. art. 4. de furunculo. Art. 5. de parotide. WALTH. V. *pag.* 391.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. II. pag. 285. de atheromate &c. WALTH. V. *pag.* 23.

ALESSANDRO TADINI. Ejus *per curare ogni sorta di tumori esterni.* MILANO 1646. 8. Breve compendium. HALLER.

JOH. VESLING in *observat. med. obs.* 46. de tumore genu. WALTH. V. *pag.* 24.

MAURITIUS HOFMANN, Professor Altdorfinus. Ejus est. disp. *de tumoribus præter naturam in genere.* ALTDORF. 1649. 4. HALLER.

DIONYS. ALLAIN & PETR. PERREAU *E. parotidi febri malignæ supervenienti, primo die pyroticum.* PARIS 1650. 4. HALLER.

AUGUST. THONER in *observationibus* &c. Etiam tumores curati. HALLER. V. *pag.* 450.

JOH. SCULTETUS in *armamentario* &c. multa atheromata & tubercula varicosa, alias integra cute, alias aperta, etiam ossea feliciter sustulit. Parvi tumores cystici enucleandi, magni excidendi, reliquiæ si quæ fuerint escharoticis absumendæ. HALLER. V. *pag.* 877.

PETR. BORELLUS in *histor. & observat. obs.* 85. de parotidibus. WALTH. V. *pag.* 25.

BALDASS. TIMÆUS in *casuum med.* L. VI. *cas.* 11. de œdemate pedum. WALTH. V. *pag.* 26.

PETR.

PETR. de MARCHETTIS in *observation. medico-chirurg. obs.* 21. de meliceride canthi majoris oculi ad pupillam protensa curata. *Obs.* 31. tumor meliceris sub lingua. *Obs.* 35. meliceris colli prope asperam arteriam. WALTH. V. *pag.* 26.

J. JACOB. WEPFER. V. *pag.* 27.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonstige aanmerkingen* &c. novo Volumine, refert de maximo tumore ad aures amputato. Sic alii variis locis tumores cystici, aliive. HALLER. V. *pag.* 28.

J. SIGMUND ELSHOLZ. Ejus *steatomatis historia resecti & feliciter sanati.* BERLIN 1666. 4. LIPS. 1696. 4. Steatoma prægrande a radice nasi subnatum, filo adstrictum, resectum. HALLER.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. etiam de tumoribus cysticis pergrandibus artuum. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *observationibus physico-medicis* &c. Oedema brachii maximum emplastro curatum.

Idem in *curationibus propriis* &c. aliqua exempla tumorum malignorum circa malleolos. Tumor & stupor auris. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. in observationibus refert de tumore carnoso vaginæ vinculo ablato.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 89. de maximo tumore glanduloso femoris feliciter resecto. *Ann.* III. *obs.* 142. enormis tumor in brachio incisione curatus. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de tumoribus pedum, imprimis ædematosis.* HELMSTATT 1679. 4. HALLER. V. *pag.* 1338.

J. GEORG. VOLCAMER in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* VIII. *obs.* 227. 228. magni tumores cystici sublati. HALLER. V. *pag.* 455.

GEORG. PETR. PIERERUS. Ejus disp. *de natta.* ARGENTORAT. 1669. 4. HALLER.

In *Phil. Trans. n.* 12. 13. agitur de subitaneo & mirifico tumore mammarum in fœmina, quem mors ipsa secuta est. HALLER.

J. ALBERT. SEBIZ. Ejus disp. *de tumoribus prater naturam in genere.* ARGENTOR. 1669. 4. HALLER.

C. C. MYLIUS. Ejus disp. *de pernionibus.* LEID. 1671. 4. HALLER.

EHRENFRID HAGEDORN. V. *pag.* 33.

GEORG.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de pernionibus*. JENÆ 1680. 4.

Ejus *de clavo pedis*. Ibid. 1686. 4. HALLER. V. *pag*. 34.

BERNARD. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. non continuo parotidem uri debere, quod conſilium eſt HIPPOCRATIS, & præcociorem juſto inciſionem funeſtum eventum ſortiri. HALLER. V. *pag*. 1338.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. III. *obſ*. 46. ſteatoma prægrande de hypochondrio exciſum, cum magna ſanguinis jactura. HALLER. V. *pag*. 37.

FRID. DECKER in *exercitationibus* &c. Tumor femoris antiquus aqua plenus pertuſus, & denique, ægre quidem, ſanatus: ſic alius tumor purulentus. Tumor enormis pedis, in quo oſſa carioſa, tamen ſanatus. HALLER. V. *pag*. 37.

J. NICOL. BINNINGER in *obſervationibus* &c. Umbilici turgentis aquoſus tumor. HALLER. V. *pag*. 37.

AUG. HENR. FASCHIUS. Ejus diſp. *de œdemate*. JENÆ 1683. 4.

Ejus *parotides phyſiologice & pathologice conſideratæ*. Ibid. 1683. 4. HALLER. V. *veſicant*.

RICHARDUS WISEMANN. V. *pag*. 41.

GERARD. BLASIUS in *obſervationibus* &c. Abſceſſus (tumor potius cyſticus) prope aures vinculo & cultro feliciter a ROONHUYSIO exſtirpatus: ſic ſarcoma prope ſcapulam. HALLER. V. *pag*. 42.

FRANCISCUS BAYLE in *Journal des ſavans* a. 1677. retulit de tumore de digito ex gracili filo pendente. HALLER.

JOHANNES BROWN, chirurgus. Ejus *compleat treatiſe of preternatural tumores both general and particular*. LONDON 1678. 8. HALLER.

SAMUEL LEDEL. V. *pag*. 43.

J. DAVID. PORTIUS. V. *pag*. 1436.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag*. 44.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *chirurgiſcher Lorberkranz* &c. tumores cyſticos per medicamenta non ſanari, & omnem in ferro ſpem eſſe. Enucleatus ejusmodi tumor prope genu. A male ſanato clavo periiſſe PUFFENDORFIUM, id malum in ſenibus periculoſum eſſe. HALLER. V. *pag*. 45.

JOH. HELLWIG in *obſervationibus* &c. Tumor aquoſus colli ſectione ſublatus. HALLER. V. *pag*. 46.

PETR.

PETR. ROMMEL in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obs.* 219. de maximo mammæ tumore verminoso, tandem sanato. *Obs.* 220. alius tumor verminosus sanatus. HALLER. V. *pag.* 1130.

J. CHRISTOPH. MAYER. Ejus disp. *de pernionibus.* ALTDORF. 1680. 4. HALLER.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

NIC. ANTON. FLACH. Ejus disp. *de callo.* ARGENTOR. 1681. 4. HALLER.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. Tumor genu medicamento vesicas trahente, & euphorbium recipiente, dissipatus. HALLER. V. *pag.* 48.

SAMUEL CROMWEL. Ejus disp. *de tumoribus in genere.* LEID. 1682. 4. HALLER.

GUNTHER CHRISTOPH. SCHELHAMMER. Ejus *ογκολογια parva, sive de corporis humani tumoribus.* JENÆ 1695. 4. HALLER. V. *pag.* 50.

RUDOLPH. JACOB. CAMERARIUS. Ejus disp. *de clavo.* TUBING. 1703. 4. HALLER. V. *pag.* 464.

J. LECHEL. V. *pag.* 51.

J. PAUL WURFBAIN. V. *pag.* 51.

MICH. BERN. VALENTINI in *Medicina infallibili* agit etiam de tumoribus variis. HALLER. V. *pag.* 51.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

BENEDICTUS HERMANN. V. *pag.* 55.

J. JACOB. WALDSCHMIDT. Ejus disp. *de pernionibus.* MARBURG 1687. 4. HALLER. V. *pag.* 57.

SYLVEST. SAMUEL ANHORN. V. *pag.* 58.

J. MARIANUS GHIARESCHI in *Giornale dè letterati Parmensi a.* 1687. arcanum liquorem ad resolvendos cysticos tumores se ait invenisse. HALLER.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

GUALTH. HARRIS in *differt.* IX. agit de œdemate. HALLER. V. *pag.* 339.

CHRISTIANUS VATER. Ejus *historia & cura sarcomatis monstrosi & cancrosi.* WITTEBERG. 1693. 4. Feliciter amputatum. HALLER. V. *pag.* 62.

PETR. DIONIS in *cours d'operations* &c. non ligari pediculum tumoris, sed utique resecari. HALLER. V. *pag.* 304.

FRID. RUYSCH in L. *de fabrica glandularum* . . . . . de tumoribus agit tunicatis, quos in cellulosa tela ait nidulari, HALLER. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 16. de tumoribus infaccatis. V. *pag.* 305.

BARTH. SAVIARD in *nouveau recueil* &c. Enorme farcoma uteri. Tumores, qui fpiritum intercipiebant & deglutitionem. Tumores ex nævo feliciter amputati. HALLER. V. *pag.* 64.

J. ZELLER, Archiater Würtenbergicus, a. 1692. edidit difp. *de vita humana a funiculo pendente.* TUBING. 4. Ejus difp. *de morbis ex ftructura glandularum ortis.* Ibid. 1694. 4. De tumoribus etiam. HALLER.

BERNARDUS CONNOR in *differtationibus* &c. refert de tumore infigni in abdomine per 25. annos geftato, quem pro farcomate habet uteri. HALLER. V. *pag.* 1342.

WALTHER SCHOUTEN. Ejus *verhandeling van de tegennatuurlike gezwellen.* ROTERDAM 1727. 8. 2. vol. & procul dubio prius. Omne quoufque poteft tumorum genus percurrit, ubique hiftoriæ morbi fuas fubjicit adnotationes. Contra nimias incifiones, ipfe mitioris amans Chirurgiæ. Contra repercutientium medicamentorum in tumoribus ufum. Pro turundis & pro venæ fectione, quoties adeft inflammatio, tum pro fetaceis & fonticulis contra fectam BONTEKOI. Contra nimis amplas incifiones: contra fubitam puris emiffionem: tubulos potius jubet in ulcere relinquere. Infauftos eventus filentio non premit. Lupia facile tranfit in fiftulam. Exempla lupiæ articulationi adnatæ, & incifæ, in qua humor; ex lupia prope coxam tumor. Ea incifa cannulam relinquere jubet, ne in fiftulam abeat. Dolens circa calcem tumor, calidis adhibitis in gangrænam verfus, & mufculi emortui. HALLER. V. *vuln. capit.*

SAMUEL GRASS. V. *pag.* 66.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus difp. *de tumoribus artuum fungofis.* JENÆ 1715. 4. Ad femoris condylum externum adhærens, & ad criftam tumor.

Ejus *de tumoribus tunicatis.* JEN. 1719. 4. Incifa cute fponte profiluiffe. HALLER. V. *pag.* 580.

J. GEORG. HOYER. V. *pag.* 68.

CHRISTOPH. HORCH. V. *pag.* 68.

AUGUST. BELLOSTE in *fuite de chirurgien* &c. tumores cyfticos indolentes non debere negligi, qui vel fola mole fua poffent funefti fieri. HALLER. V. *pag.* 68.

RENAT. le CONTE & NIC. ANDRY *non ergo parotis unica lethargi vindex.* PARIS 1696. 4. HALLER.

PETR.

PETR. VERDUYN in *observationibus* &c. de cartilaginoso tumore maxillæ inferioris, & cum ejusdem maxillæ exostosi, ferro & igne denique superatis. De tumore aquoso dorsi curato. De aure pueri nuper in lucem editi, sarcomate obsessa. Tumor aquosus mammæ pro scirrho habitus. De tonsillæ tumore recrudescente & funesto. HALLER. V. *pag.* 69.

DU CHESNE in novo diario *le progrès de la Medecine* PARIS 1696. 12. retulit de cystide membranacea utero mulieris adnata. Tumor maximus ex ileo intestino & colo adnatus: redit iste in *Phil. Transf. n.* 225. HALLER.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.
HENRICUS V. SANDEN. V. *pag.* 70.
ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.
CASPARUS PETZOLD. V. *pag.* 71.
I. DANIEL DOLÆUS. V. *pag.* 72.
CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus disp. *de tumore œdematoso podagrico.* HALÆ 1713. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

J. B. FANTONI. V. *pag.* 72.

GALLOYS in *Mem. avant. a.* 1699. retulit de tumore cystico genu obsidente, urina sanato cum sale communi in mellis speciem cocta. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

ASCANIUS MARIA BAZZICALUVE. Ejus *novum systema medico-mechanicum & nova tumorum methodus.* PARMA 1701. 4. Theoria mera, ut inflammatio producatur a globulis in angustiis conicæ arteriæ stipatis, ignemque in membranas suas inclusum sudantibus. HALLER.

LUC. ANTONIUS PORTIUS, Neapolitanus. Ejus *opuscula & fragmenta varia.* NEAPOLI 1701. 12. continet theoriam & curationem tumorum. Redeunt in *operibus* 1736. 4. NEAPOLI excusis. HALLER.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus disp. *de tumoribus generatim.* JENÆ 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

DANIEL NEBEL. V. *pag.* 74.
ANDREAS MYRRHEN. V. *pag.* 75.

MAUBEC. Ejus *traité des tumeurs, & des obstructions.* PARIS 1702. 12. HALLER.

PETRUS DUVERNEY, junior, in *Mem. de l'Acad. des sciences a.* 1703. agit de punctione cysticorum tumorum. *Ann.* 1705. retulit de tumore duro de aditu vaginæ exciso. HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

SIM. KLUG. Ejus disp. de *tumoribus in genere atque de nata in specie.* DUISBURG 1703. 4. HALLER.

GEORGIUS LOFHAGEN in *Actis Litt. Mar. Balth. a.* 1703. agit de steatomate manusque paralysi ex ganglio male curato subnatis. HALLER.

J. LUDOV. PETIT. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

ANTON. HEWNDEN in *Phil. Transf. n.* 308. tumorem colli hydatidibus plenum incidit & curavit. HALLER.

J. GUIL. PAULI. Ejus diss. *de œdematis natura & cura.* LIPS. 1685. 4. HALLER. V. *pag.* 79.

J. AMEDE'E le FORT. V. *pag.* 79.

HERMANNUS BOERHAAVE in *epistola ad* RUYSCHIUM *de fabrica glandularum.* LEID. 1722. 4. de tumoribus glandulosis agit: maximum describit in collo, apertum, plenum sero coagulabili. Ut meliceridem curaverit duro involucro caustícis consumto. HALLER. V. *pag.* 79.

J. LINDER postea LINDENSTOLPE in *Actis Suec. a.* 1724. maximum describit abdominis steatoma; Acicula deglutita ex manu excisa. HALLER. V. *pag.* 1048.

DANIEL TURNER in *treatise on the diseases* &c. agit etiam de pernionibus. HALLER. V. *pag.* 80.

THOMAS BECKET in *chirurgical observations* &c. Tumor fungosus genu, apertus, fomentis aromaticis curatus. Glandulas obstructas cucurbitulis impositis resolvit. Tumor flatulentus genu. HALLER. V. *pag.* 81.

CORNELIUS TRIOEN in *observationibus* &c. Magnus de cervice tumor resectus, & atheroma, quod arteriæ femorali adhærebat, evacuatum ea quam continebat materie. HALLER. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER. Ejus *epistola de morte* SILII *Italici ex clavo insanabili.* HELMSTADT 1734. 4. HALLER.

Ejus *de tumoribus cysticis singularibus.* Ibid. 1745. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Bona disputatio. Tumor sanguine plenus laryngi vicinus & œsophago, & spiritus usum & deglutitionem morans. Eum HEISTERUS caustico lapide erosum, repetito incisum, dum fistulam spiritalem argentea defendebat lamina, setaceo trajecto denique sanavit. Duarum cystidum aqua plenarum exempla. HALLER.

Idem

Idem in *institut. chirurg.* Parte I. L. IV. de tumoribus. In parte II. cap. 28. de atheromate, steatomate &c. Cap. 98. de exstirpatione scirrhosarum parotidum. V. *pag.* 82.

MICH. ALBERTI. Ejus disp. *de excrescentia nasi cum hæmorrhoidum anomaliis connexa.* HALÆ 1729. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

PAULUS BERNARD. CALVO. V. *vulnera.*

ANTONIUS DEIDIER, Professor Monspeliensis. Ejus *dissertatio medico-chirurgica exponens quatuor tumorum naturam.* MONSPEL. 1711. 8. 1715. 8. ROM. 1722.. Gallice versa cum titulo *dissertation sur la nature & guérison des tumeurs* PARIS 1725. 12. 1732. 12. 1738. 12. quæ editio multum aucta est. Integra tumorum historia, sed multum theoriæ & medicamentorum ubertas.

Ejus *consultations & observations*, quarum tres Tomi prodierunt. PARIS. 1754. 12. Pluscula argumenti sunt chirurgici. Multa jam in L. *des tumeurs* prodierant, & plerumque mera sunt consilia absque memoria eventus. Adjectæ sunt ad finem consultationes aliquæ chirurgicæ & vulneratorum cadaverum incisiones. HALLER.

HIERONYM. LUDOLF. Ejus *methodus glandularum tumores chronicos in scirrhum degenerantes funditus curandi.* ERFORD. 1751. 4. Disputatio.

Ejus (sive potius MANGOLDI) disp. *de generibus & speciebus tumorum.* Ibid. 1764. 4. HALLER. V. *vulnera.*

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

JOHANNES SALZMANNUS. Ejus disp. *de tumoribus quibusdam serosis externis.* ARGENT. 1719. 4. recus. in HALLERI *selectis*, R. & A. G. FORTH.

Ejus *tumores tunicati membranacei.* Ibid. 1721. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Exemplum ejusmodi tumoris acui subjecti. Ex vulnusculo natum mera erat tela cellulosa absque adipe, feliciter cæterum vinctum & amputatum. Contra caustica. Adipem non consumere. Ejusmodi tumores refectos facile redire: utiliter mercurium sublimatum adhibitum. HALLER. V. *pag.* 87.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

J. JAC. GRAMBS. Ejus *anatomische Beschreibung eines monstrosen Gewächses.* FRANCF. 1731. 4. De tumore adiposo 18. librarum in mulieris mesenterio. HALLER. V. *pag.* 475.

HENRIC. a WÜLLEN. Ejus disp. *de tumoribus induratis in faucibus & œsophago latentibus.* GRÖNING 1716. 4. HALLER.

J. DA-

J. DANIEL GOHL in *Actis Eruditor. Berolinens. Decade* I. Tumor in genu cum carie funeftus. In *Dec.* II. ex eryfipelate fuppreffo enormis tibiæ tumor. HALLER. V. *pag.* 89.

LAUR. ROBERG. Ejus difp. *de pernione.* UPSAL 1722. 4. recufa in HALLERI *selectis.* Membra frigore emortua, ut refocillentur nive confricando. HALLER. V. *pag.* 1346.

FRANC. ANT. RELING. Ejus difp. *de ganglio vulgo Ueberbein.* ALTDORF. 1717. 4. HALLER.

SIVERT in *Mem. de l'Acad. des fciences. a.* 1717. retulit de miro tumore ex nixu nato, glandularum, ut putat, pediculo donatarum. HALLER.

THOMAS BOWER in *Phil. Tranf. n.* 354. refert de fteatomate genæ excifo. HALLER.

FRANCISCUS MARIA NIGRISOLI in *Giornale dei letterati* Tom. XXIX. tumorem enormem brachii defcribit. HALLER.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Tumor in genu anomaus. Tumores cyftici integre enucleati, reliquiæ fublimato mercurio cum magnis fymptomatibus deftructæ. Vetuftæ cyftides facilius a cute folvuntur. HALLER. V. *pag.* 90.

HENR. BASS ad quæftionem *pourquoi certaines tumeurs doivent être extirpée & d'autres fimplement ouvertes*, differtatione refpondit, quæ prodiit PARIS 1753. 4. & recufa cum *collection des pieces qui ont concouru pour le prix de chirurgie.* Omnem tumorum varietatem percurrit, & breviter docet, quas ferro, quas igne præftet adgredi. HALLER. V. *pag.* 697.

PATRIK BLAIR. V. *pag.* 91.

JOH. ASTRUC *traité des tumeurs, & des ulceres.* PARIS 1759. 12. 2. vol. Germanice DRESD. 1761. 8. De omni tumorum genere.

Una prodiit *recueil de plufieurs pieces concernant le traité des tumeurs & des ulceres.* ASTRUC defenditur contra C. A. VANDERMONDE, & KEYSERUM. Ita HALLER. V. *pag.* 697.

MARTINUS OTT. Ejus *hiftoria pedis tumidi atque corrupti.* BASIL. 1719. 4. Difputatio. HALLER.

J. ANDR. USENBENZ. V. *pag.* 92.

ADAM FRIDER. PETZOLD. V. *pag.* 92.

In *Breslauer Sammlung* &c. V. *pag.* 93. 94. 98. 100. 101.

JOH. JUNCKER. Ejus difp. *de pernionibus.* HALÆ 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

ALE-

ALEXANDER CAMERARIUS, RUDOLPHI JACOBI filius, vir brevis ævi, Profeſſor Tubingenſis, HALLERI olim præceptor. Ejus *hiſtoria pedis tumidi* TUBING. 1720. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis*. Tumor a febre maligna peculiaris, diuturnus, adipoſus. Aliorum tumorum ex repreſſa excretione ortorum exempla.

Ejus *tumor præcordialis internus*. Ibid. 1734. 4.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Cent.* X. *obſ.* 50. de obſcuræ indolis tumore in præcordiis. *Vol.* III. *obſ.* 119. pes tumidus. HALLER.

J. ZACHAR. PLATNER in *inſtitutionibus chirurgicis* &c. Ganglion enorme & funeſtum in tendine Achillis. Steatoma maximum dorſi cum exſtirparetur, lethalis hæmorrhagia. HALLER. V. *pag.* 94.

ANT. FIZES. Ejus diſp. *de tumoribus humoralibus præcipuis* in collectione *operum* cum reliquis MONSPEL. 1743. 4. AVENIONE 1757. 12. HALLER. V. *pag.* 1444.

FRIDER. THEOD. SCHRECK. Ejus diſp. *de œdemate*. ALTDORF 1721. 4. HALLER.

SALVATOR FRANC. MORAND. V. *pag.* 95.

Relation d'une maladie extraordinaire, qui s'eſt declarée par une enorme tumeur. PARIS 1722. 8. HALLER.

DASSE'. V. *pag.* 97.

CHRISTIANUS GOTTFRIED STENZEL, Profeſſor Wittebergenſis. Ejus diſp. *de ſteatomatibus in principio aortæ repertis, & horum occaſione de cyſticis in genere excreſcentiis.* WITTEBERG. 1723. 4. HALLER.

J. CASPAR KÜCHLER. Ejus diſp. *de glandulis colli puerorum tumefactis*. LIPS. 1723. 4. HALLER.

CHRISTOPH. JACOB. TREW. in *Comm. Litt. Nor.* a. 1738. *h.* 52. tumor cranii, herniæ cerebri ſimilis, apta preſſione ſanatus. *Ann.* 1742. *h.* 51. de tumore mammæ ſuſpecto, internis medicamentis feliciter ſublato. HALLER. V. *vulnera capitis*.

JOSEPHUS ATKINSON in *Phil. Tranſ. n.* 389. de tumore maximo dorſi & femoris, cum pectoris cavea communicante repetitis vicibus aperto & denique curato. HALLER.

JOH. v. WYCK *van de ſpierband en peesgezwellen.* ROTERDAM 1747. 8.

Ejus *een borſtgezwell in een vryſter waargenomen.* Ibid. 1754. 8. Mamma erat enormis ambitu 25. unciarum. Eam curandam ſuſceperat noſter cum JACOB v. RYTHOVEN, qui de morbo ſimplicem relationem addit, quam WYCKIUS notis ſuis perſequitur. Cum tumor incideretur ſanguis cum impetu profiluit & lympha, multumque ſuberat putridi cruoris, eventu

eventu lethali. Malum enim fcirrhofas glandulas reliquit, quæ in cancrum funeftum abierunt. HALLER. V. *pag.* 1347.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus difp. *de gangliis.* HALÆ 1748. 4. Tumores fcirrhofi tres de manu excifi, malumque fanatum. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia* &c. agit etiam de tumoribus. HALLER. V. *pag.* 102.

PIERRE GUISARD, medicus Monfpelienfis, in *Hift. de l'Acad. des fciences* a. 1728, agit de tumore fteatomatofo femoris refecto quidem, ut os integrum effet, & tamen funefto eventu.

Idem in *quæftionibus medicis Academiæ.* MONSPEL. 1732. 4. Agit etiam de curatione, quæ fit eradicatis cyfticis tumoribus. HALLER.

HENR. FRANC. le DRAN in *traité des operations* &c. Lupia prælonga in coccyge offe radicata, excifa. Alias permagna ex patella: hic nofter efcharoticis feliciter ufus eft. HALLER. V. *pag.* 308.

HERM. PAUL JUCH. Ejus difp. *de œdemate pedum.* ERFORD. 1736. 4. HALLER. V. *pag.* 1157.

HUGO GOURAIGNE. Ejus diff. *medico-chirurgica juxta circulationis leges.* MONSPEL. 1731. 8. de tumoribus, & fcirrhis curandis.

Ejus *de tumoribus tunicatis.* Ibid. 1733. 4. HALLERUS dicit idem effe opus, quod REY *traité des tumeurs enkiftées.* BRUXELLES 1752. 8. Ejusmodi tumores ligavit & exftirpavit. Inter erodentia auripigmentum admittit, rejicit arfenicum. Cæterum fere totus eft in theoria. HALLER.

NICOL. WILLI. Ejus *ftupendus abdominis tumor.* BASIL 1731. 4. Difputatio. HALLER.

ABRAHAM TITSINGH. V. *pag.* 106.

J. PHILIPPUS BURGGRAV. V. *pag.* 106.

RAIM. JAC. FINOT & LUD. MAR. POUSSE E. *tumorum externorum fuppuratio refolutioni præferenda.* PARIS 1732. 4. HALLER.

MEDALON, junior, tunc Medicus, præmium ab Academia chirurgica Parifina a. 1733. propofitum meruit, differtatione in qua quæritur, quinam tumores exftirpari debeant, qui alii rectius aperiantur, & quibus in cafibus, quasque ob caufas caufticum cultro præftet. In tumoribus cyfticis caufticum medicamentum plerumque præfert, in fufpectis tumoribus ferrum. Aperiendos effe tumores, de quibus pus facile expurgatur, excindendos, de quibus non eadem fpes eft, fcirrhosque, qui facile in cancrum tranfeant. Carbunculos totos exftirpat. Corrofiva præfert in fcrophulofis tumoribus:

in

in parotidibus utrumque auxilium conjungit, ferrum & erodentia. HALLER.

GERARD FITZGERALD. Ejus diſp. *de tumoribus tunicatis.* MONSPEL. 1733. 4. HALLER.

J. STEDMAN. V. *pag.* 109.

JACOB JAMIESON. V. *pag.* 109.

GILBERT. WAUGH. V. *pag.* 109.

THOM. SIMSON. V. *pag.* 109.

Anonymus in *Comm. Litt. Nor.* a. 1733. *n.* 8. refert de infelici exſtirpatione parotidis per hæmorrhagiam funeſta. HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. Ejus diſſ. *de inſigni capitis tumore.* UPSAL 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 582.

ALEXANDER MONRO. V. *pag.* 110.

DIDACUS ROBLES. V. *pag.* 110.

D. J. ZENGUARDINUS. V. *pag.* 110.

FRANCISCUS PRINGLE. V. *pag.* 111.

CAROL. FRID. KALTSCHMID. Ejus diſp. *de tumore ſcirrhoſo trium cum quadrante librarum glandulæ parotidis exſtirpato.* JENÆ 1752. 4. Amiſſa ſanguinis libra, eventus tamen felix.

Ejus *de tumore tunicato peculiari.* Ibid. 1765. 4. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRIST. THEMEL. Ejus *anatomiſche Nachricht von einem mit Blut angefüllten Sack im Unterleibe.* CHEMNIZ. 1740. 4. Cum fœminæ, cui abdomen mire tumebat, aliquot libræ ſanguinis deceſſiſſent, ſaccus erat, in quo ad 166. ℔. ſanguinis effuſæ erant, qui ſaccus demum funeſto eventu crepuerat.

Idem in diario *obererzgebürgiſche journal* . . . retulit de magno vaginæ tumore, reſecto, vinculo injecto, etſi jam putredine vitiabatur, & ſanguinis multum effluebat. HALLER. V. *vener. morb.*

CAROL. AUGUST. a BERGEN in *Commerc. Litt. Nor.* a. 1739. *n.* 2. refert de magno detruncato frontis ſteatomate. HALLER. V. *vulnera.*

J. CHRISTOPH. POHL, Profeſſor Lipſienſis. Ejus *de tumore capitis funeſto cum cranii carie, & cerebri colliquatione rarum exemplum* eſt in *Act. Erud.* LIPS. 1736. & in *E. N. C. obſ.* 100.

Ejus *de tumoribus cyſticis feliciter maleque curatis.* Ibid. 1737. 4.

Ejus *de geneſi tumorum in contextu celluloſo.* Ibid. 1766. 4. HALLER.

Joh. Love. V. *pag.* 114.
Joh. Gemmel. V. *pag.* 115.
Carl. Alston Douglas. V. *pag.* 115.
William Johnston. V. *pag.* 115.
Patrik Murray. V. *pag.* 115.

J. Gottlieb Bergmann in *fatyris Silefiacis fpec.* VIII. a. 1737. tumor a cariofo dente, fungofus. Tumor in genu a coagulato humore articulari. Tumor in genu dolens, ferro feliciter fublatus. Haller. V. *pag.* 627.

Gottfried Behr, medicus, in *feleƈt. Francof.* 1737. retulit de duro tumore diuturno poft aurem feliciter refecto. Haller.

Samuel Schaarschmidt. V. *pag.* 115.
Nicolaus Cyrilli. V. *pag.* 117.
Joh. Freke. V. *pag.* 117.

J. Bapt. Sylva & M. Phil. Bouvart *E. qui tumores deleri debent, ferro potius, quam cauterio potentiali delendi.* Paris 1738. 4. Haller.

Gottfr. Wilh. Müller in *fatyr. Med. Silef.* vol. VII. a. 1741. refert de fteatomate, quod per uterum exierit, & a fuppuratione confumtum fit. Haller.

Franc. Pousse & Petr. Arcelin *E. tumorum externorum fuppuratio refolutioni præponenda.* Paris 1744. 4. Haller. V. *pag.* 567.

Car. Frid. Hundertmark. Ejus *cafus rarior ofteofteatomatis.* Lips. 1757. 4. Erat magnus in facie tumor, offea crufta tectus, intus adipofus. Haller. V. *pag.* 1023.

Guilielmus Bromfield. V. *pag.* 121.

Michael Malfalguerat in *Phil. Tranf. n.* 456. de tumore enormi femoris ligato & exftirpato. Haller.

Percival Pott, celebris chirurgus, in *Phil. Tranf. n.* 459. refert de viro, cui durus tumor fternum & feptem coftas diffolverat: alii tumores vertebras urferant, alii os ilium, alii os femoris. Haller.

Gerardus v. Swieten. V. *pag.* 123.

J. Bapt. Boyer & Lud. Ren. de Bois *E. in omni tumore utplurimum tentanda refolutio.* Paris 1742. 4. Haller.

Dale Ingram. V. *pag.* 125.

Franciscus Bevilacqua, chirurgus & pharmacopola Patavinus. Ejus *trattato nuovo de' cancri, in cui fi difcorre degli fcirrhi, carcinomi, polypi, fcrofule, fiftole ed altri tumori pertinaci in ogni parte del corpo umano.* Venez. 1743. 8. Addidit libellum ex Anglico fermone

fe

fe convertiffe, fed propria fua in his morbis fpecifica adjeciffe. HALLER.

J. HENSELER *hiftoria brachii prætumidi.* ALTDORF 1743. 4. Difputatio, recufa in HALLERI *felectis.* Brachii œdematofi de quo acre ferum ftillavit hiftoria & incifio. HALLER.

Du FOUART. V. *pag.* 127.

PHIL. ADOLPH. BOEHMER. V. *pag.* 686.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 128.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

OLAUS ACREL. V. *pag.* 131.

THOMAS HOPE in *Phil. Tranf. n.* 474. de tumore ex orbita pullulante amputato. HALLER.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

GODOFR. HOEHLE. Ejus difp. *de ftaphylomate fungofo.* GIESS. 1746. 4. HALLER.

FRANCISCUS BOISSIER. Ejus & ABRAH. MOSIS JOYEUSE *theoria tumorum.* MONSPEL. 1753. 4. Phyfici magis generis, ut & theoretici. Tumores alios fedem habere in diftentis vafis, alios in cellulofa tela. HALLER. V. *pag.* 1050.

DANIEL WILHELM TRILLER. Ejus *de tumoribus fingularibus a menfium fuppreffione fubortis.* WITTEBERG 1758. 4. HALLER.

Ejus *de tumoribus fubitis a dyfenteria intempeftive fuppreffa obortis.* Ibid. 1771. 4. V. *pag.* 884.

FRANC. IMBERT. Ejus *tractatus de tumoribus humoralibus.* MONSPEL. 1753. 12. Agit de inflammatione. De quatuor œdematis fpeciebus cum fubtili theoria. De fcirrho, Paronychia, fpina bifida. HALLER. V. *pag.* 1050.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

THOMAS FITZMAURICE. V. *pag.* 140.

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD in *Nov. Act. Nat. Cur. Vol.* I. *obf.* 92. permagnum in abdomine fteatoma. HALLER. V. *pag.* 49;.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

NATALIS JOSEPH. PALLUCCI. V. *pag.* 1438.

RICHARDUS RUSSEL, medicus in oppido HENLY. Ejus *differtatio de tabe glandulari, f. de ufu aquæ marinæ in morbis glandularum.* OXON. 1750. 8. De glandulis tumentibus & fcirrhofis, atque fcrophulis. Ab iis glandulis, potiffimum etiam fuppuratis, peculiaris & fæpe funefta tabes. Quoties in cervice ejusmodi glandulæ funt, folent etiam in mefenterio latere. Argentum vivum potius nocet, aqua vero marina pota prodeft, non tamen, quando glandulæ nimis induruerunt; neque in cyfticis tumori-

 bus,

bus, neque in cancro, ſed in omni tumore recente. In glandularum circa ultimum inteſtinum tumore potiſſimum etiam aqua marina convenit, in ſtrumis vel maxime, ut exemplis propriis noſter confirmat. Sed etiam in carie eadem aqua & pota profuit, & in balneo adhibita.

Ejus *Oeconomia naturæ in morbis acutis & chronicis glandularum.* LONDON 1755. 8. De glandularum inguinalium ſub pubertatis tempora intumeſcentia. De remediis ad ſtrumas fere ex mari repetendis, ut etiam bituminis littoralis fumus eas diſpellat. De balneorum efficacia, quæ ulcera ſanat. HALLER.

PHILIPP. FRID. GMELIN. Ejus diſp. *de tumoribus œdematoſis ex febribus intermittentibus oriundis.* TUBING. 1762. 4. Auctore J. T. E. BOEHM. Ita HALLER. V. *pag.* 1073.

JOSEPH. WARNER in *Phil. Tranſ. n.* 495. tumorem in veſica fœminina ligavit, excidit.

Idem in *caſes in Surgery* &c. Tumor ſcirrhoſus de orbita excifus; id abſque periculo fit, ſi in ipſa orbita natus fuerit, fruſtra ſi in cerebro. Colli ſteatoma: ea mala debere integra eximi, & nihil ſuppurationi relinqui, ex parvis enim reliquiis mala renaſci maxima. De gangliis; ea noſter reſecat, reliquias enim abſque malo per vinculum reſolvi; ea gelatina plena eſſe. HALLER. V. *pag.* 142.

HERMAN BOERHAAVE de GORTER. Ejus diſp. *de ſarcomate.* HARDERWYCK 1751. 4. HALLER.

REY, chirurgus caſtrenſis. Ejus *traité des tumeurs enkiſtées, quelques obſervations ſur les playes d'armes a feu: tr. des metaſtaſes, qui arrivent dans les maladies internes.* BRUXELLES 1752. 12. Mala theoria de eorum tumorum natura. Inter erodentia medicamenta admittit auripigmentum & mercurium præcipitatum rubrum. Ligat etiam tumorem & exſtirpat. HALLER.

DELAISSE in *recueil d'obſervations* &c. In tumoribus aperiendis noſter minus audax, multos etiam profundos ſolis fomentis curavit, cum alii aperire geſtirent. Oedema ſale ammoniaco utiliter fovetur. HALLER. V. *pag.* 145.

GUILIELMUS NORFORD, chirurgus. Ejus *eſſay on the general method of treating cancerous toumours endeavouring to ſhew what ſtages of that formidable diſeaſe are curable.* LOND. 1753. 8. Multa collectanea. Tumores hactenus cæcos ſub alis unguento ex hydrargyro & plumbo compoſito continuit. Per glandulas criſes ſæpe fieri, & cancrum de criſium genere poſſe eſſe, quare & facile alia in parte corporis redeat, ſi adfectam amputaveris. Cancrum tamen ſubinde, & in proprio exemplo, in pus verſum, & ſanatum eſſe. Hydrargyro utitur, decocto lignorum &c.

&c. Quando cancrosa cutis exscinditur, nullam particulam debere relinqui, quæ decolor fuerit. Cancros uteri fere semper funestos esse: sarcoma tamen vaginæ sanatum fuisse. Emplastro ex cataputia cum mercurio præcipitato dulci fungum mammæ cancrosum sanatum esse. HALLER.

STEPH. GASPARETTI in *osservazioni* &c. Tumor cysticus de cervice amputatus, gangræna oleo terebinthinæ coercita. HALLER. V. *pag.* 145.

TOUSSAINT BORDENAVE. Ejus & LEMONNIER disp. *de œdemate.* PARIS 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 1351.

W. OGLE. Ejus *letter to* D. YOUNG *concerning the cure of encysted and other kinds of tumours without the knife.* LOND. 1754. 8. A magistro suo seniori chirurgo de RAFFOU didicit medicamentis internis uti, & tumoribus etiam maximis mederi, ut certos esse liceat radicitus malum esse exstirpatum. Verum arcana habet nondum revelanda. HALLER.

J. FRID. MEKEL in *Comm. Ber. a.* 1759. refert de steatomate pectoris viscera dimovente: de concremento ab intestinis secedente. HALLER. V. *pag.* 496.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. œdema. Parotis. Tumor varius. V. *pag.* 283.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

JOSEPHUS LIEUTAUD, Familiæ Regiæ in Gallia medicus, nuper Archiatrorum comes, vir Ill., incisor & clinicus, in *hist. de l'Acad. des sciences a.* 1754. refert de tumore glandulæ thyroideæ cum corpusculo membranaceo in cavea laryngis suspenso & mobili. HALLER. V. *pag.* 151.

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *monita de exscindendis tumoribus cysticis.* LIPS. 1758. 4. HALLER. V. *pag.* 722.

J. BESSIERE. V. *pag.* 595.
BRILLOUET. V. *pag.* 157.
LEAUTAUD. V. *pag.* 159.
J. ALBERT REIMARUS. V. *pag.* 731.
ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 161.
MAUGUE'. V. *pag.* 164.
ICART. V. *pag.* 169.

RUD. AUGUST. VOGEL in collectione *Hannöverisches Magazin a.* 1759. agit de operatione in se ipso perfecta, steatomatis colli multa cum sanguinis jactura exstirpati. HALLER. V. *pag.* 170.

CA-

CAROLI AUGUSTI DIETERICH disp. *de morbis glandularum.* LIPS. 1759. HALLER.

Recueil de plusieurs pieces concernant le traité des tumeurs, & des ulceres. PARIS 1759. 12. Variæ sunt diss. J. ASTRUCIUS contra C. A. VANDERMONDE defenditur: dudum eum virum ante F. QUESNAI eadem docuisse. Reliqua fere pertinent ad KEISERI arcana medicamenta. HALLER.

GEORG CHRIST. REICHEL. Ejus disp. *de capitis tumoribus tunicatis post cephalalgiam exortis.* LIPS. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 1353.

SOULLIER in *Journ. de Med.* T. X. refert de tumore maligno glandularum sublingualium purgantibus medicamentis sublato. HALLER.

TERENTIUS BRADY in *Philos. Trans. Tom.* LI. P. I. seu anni 1760. retulit de tumore ingenti osseo in pelvi reperto, & de mesenterio suspenso. HALLER.

CAROL. YOUNG in *Hist. de l'Acad. des sc.* 1760. refert de eodem casu, de quo Cl. BRADY.

TILLIET. V. *pag.* 172.

GOSMOND. V. *pag.* 172.

ANSELIN. V. *pag.* 173.

FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

TITEUX. V. *pag.* 176.

GUYARD. V. *pag.* 177.

Le PEGE. V. *pag.* 177.

MAURANT. V. *pag.* 177.

LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

JOSEPHUS CAVALLINI. V. *pag.* 179.

GEORG. MACAULAY. V. *pag.* 180.

THOM. ANTHROBUS. V. *pag.* 180.

MARCUS AKENSIDE in *Medical Transactions* T I. retulit de bono effectu vesicatorii emplastri tumoribus articulorum impositi, deinde frictionis cum oleo pedum vitulinorum institutæ. HALLER. V. *pag.* 627.

PETR. PATON. V. *pag.* 183.

VIEILLARD. V. *pag.* 184.

LEBERECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & H. G. RAGKMANN disp. *de generibus & speciebus tumorum.* ERFORD. 1764. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

J. GEORG.

J. Georg. Zuberbühler. Ejus diſp. *de metaſtaſi morborum.* Basil. 1764. 4. Criſes per gangrænas, & varios tumores. Haller.

Mich. Joseph. Majault & J. Darcet, auctor, *E. in ædemate veſicatoria ſcarificationibus tutiora.* Paris 1764. 4. Haller.

De Glatigny. V. *pag.* 187.
Souquet. V. *pag.* 188.
Franciscus Biumi. V. *pag.* 189.
Gioanni Alessandro Brambilla. V. *pag.* 871.
Richard Browne Cheston. V. *pag.* 191.

J. Jacob Risler. Ejus diſp. *de tumoribus cyſticis ſeroſis.* Argent. 1766. 4. Haller.

Josephus Jacob. Plenck. Ejus *novum ſyſtema tumorum, quo hi morbi in ſua genera & ſpecies rediguntur.* P. I. Viennæ 1767. 8. Nomina fere Græca, ſpecies, genera, claſſes tumorum: intercurrunt tamen etiam propriæ adnotationes. Tumorem lymphaticum ex rupto vaſe aquoſo natum accurate deſcribit, quem ſæpe vidit ægrotos occidiſſe. In diſtinctionibus ſedulus eſt. Exoſtoſin, tophum, gumma, & hyperoſtoſin diſtinguit.

Idem in *Lehrſätze der praktiſchen Wundarzney* &c. I. *Theil* pleniſſimum exhibet catalogum, ex lectis bonis nuperorum ſcriptis, propriisque experimentis natum. Haller. V. *pag.* 195.

David van Gesscher. Ejus *proeve over de vornaamſte langduurige gezwellen.* Amsterdam 1767. 8. Ordo bonus, tractatio fuſa, propriæ adnotationis minus: morborum hiſtoriæ & curationes ex bonis ſcriptoribus collectæ. In mamma frequentius dari tumores, duros quidem, qui tamen ſanationem admittant, & quos ipſos cicuta ſuperaverit, quæ veros ſcirrhos aut cancros non curet. Nunquam ex inflammatione ſcirrhum naſci. In mamma ſæpe cancri naturam in ſcirrho eſſe, qui habeatur pro ſimplici. Gula a meliceria compreſſa. Ganglion nervo inſidens a ganglio tendinoſo differt. A ſteatomate calvaria eroſa, nervi auditorii & viſorii & una ſenſus deſtructi, quibus hi nervi præſunt. Sarcocele nullam curationem accipit. Hydrocelen noſter ſanavit, parteſque laxas cortice quercus confirmavit. Diverſas ſpecies hydroceles Camperus in eodem ægroto conjunctas vidit. Varices in fœminis ſæpe in cancrum degenerare. Dari tumores frigidos, qui mammas conſumant, neque dolore moto, neque inflammatione. Haller.

J. Samuel a Greyers. Ejus *caſus de excreſcentia adipoſa glandulis ſcirrhoſis conferta.* Argentor. 1767. 4. Inſignis curatio maximi ſteato-

steatomatis nulla cystide contenti, ex labio pudendi pendentis a THEOPH. KUHNIO bono chirurgo Bernensi resecti. HALLER.

J. GOTTHELF HERMANN. Ejus disp. *de osteosteatomate.* LIPS. 1767. 4. Egregia disputatio. Sæpe ex nixu id malum nasci: vicina ossa in cariem vertere; in exemplo corruptio fuit ligamenti cartilaginei inter os ilium & sacrum. HALLER.

WILH. LUD. WILLIUS. V. *pag.* 198.

FR. THADDÆUS BERGER. V. *pag.* 199.

TELMONT de S. JOSEPH. V. *pag.* 199.

ACHILLES GUIL. le BEGUE de PRESLE & J. CAR. DESESSARTS *E. omnes ante maturitatem parotides aperiendæ.* PARIS 1768. 4. Disputatio jam a. 1744. defensa. HALLER.

J. THEODOR. HÜSER. Ejus disp. *de steatomate.* ARGENTOR. 1768. 4. In abdomine enorme 23. librarum steatoma. Sarcoma in mesenterio, quod intestina comprimebat. HALLER.

CASP. SIEBOLD. Ejus diss. *de insolito maxillæ superioris tumore aliisque ejusdem morbis.* WIRCEB. 1776. 4. Laudatur valde (c). V. *pag.* 205.

HENR. MICH. MISSA & CAR. la FISSE, auctor, *E. lupiis caustica.* PARIS 1770. 4. HALLER.

DU BOIS. V. *pag.* 209.

VIALEZ. V. *pag.* 211.

ADOLPH. FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

GAMARE. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

PASCHASII BORIE, & CAR. HENR. MACQUART *E. tumores ferro potius, quam cauterio potentiali delendi.* PARIS 1772. 4. HALLER.

SCHUMACHER. V. *pag.* 233.

SCHOPPER. V. *pag.* 234.

SEVERINUS ABILDGAARD. V. *pag.* 236.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.

GIRARD, medicus ordinarius Regius. Ejus est *lupiologie, ou traité des tumeurs connues sur le nom de Loupes, avec des details sur les effets & la maniere d'agir des caustiques; des recherches sur le ganglion, le Goitre* &c. PARIS 1775. 8. Cultri & causticorum solummodo fit mentio, nec horum usus satis apte explicatur. Experimenta propria nulla. Definitiones,

(c) In *deutsch. allg. Bibl.* 30. *Band.* 1. *St.* pag. 224.

tiones, quibus abundat, non omnes vitio carent. &c. Denique ex toto opere apparet auctorem, rerum, de quibus tractat, praxin habuisse nullam. RICHTER.

TODE. V. *pag.* 241.

RAPHAEL JOH. STEIDELE. V. *pag.* 243.

(De aliis tumoribus, nempe *abscessu*, *aneurysmate*, *anthrace*, *bubone*, *cancro*, *herniis* &c. suis in locis speciatim dictum est.)

TURUNDA
SIVE
TURUNDULA, LINAMENTUM.

(Hæc iterum ex solo HALLERO collecta.)

FELIX WURZ in *practica der Wundarzney* &c. contra turundas, consolidationem vulneris impedientes: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. Vide *pag.* 8.

GUILIELM. FABRICIUS in *L. von dem Gliedwasser* &c. pro turundis etiam. V. *pag.* 859.

CÆSAR MAGATUS. V. *vulnera.*

LUDOVICUS PANTHIONUS (vel PANTHIOT). Ejus *de usu turundarum.* BASIL. 1628. 4.

DANIEL BECKER. V. *pag.* 21.

YSBRAND de DIEMERBROEC. V. *vulnera.*

J. B. LAMZWEERDEN in *appendice ad armamentarium* &c. A turunda inmissa in thoracis vulnus epilepsia. V. *pag.* 878.

RICHARDUS WISEMANN. V. *vulnera.*

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige pracktyc* &c. contra turundarum usum, ut de manus dorso turundam extraxerit, quæ maximos dolores civerat. V. *pag.* 48.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *observationibus raris.* &c. Turunda ex naribus emissa, in sinum procul dubio frontalem depacta. V. *pag.* 56.

GUALTH. HARRIS in *dissertationibus* &c. turundas in plerisque casibus reprobat, & simplicem MAGATI medicationem laudat. V. *pag.* 339.

JOHANNES COLEBATCH. V. *pag.* 68.

AUGUSTINUS BELLOSTE. V. *vulnera.*

DIONYSIUS SANCASSANI. V. *vulnera.*

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. a vulneribus cruentis turundas rejicit. V. *pag.* 75.

J. CASPAR SCHWARZ. V. *vulnera.*

J. JACOB BAIER. Ejus diſp. *de turundis.* ALTDORF. 1707. 4. Eas contra MAGATUM defendit, erudita diſſertatione, qua antiquitates turundarum exponuntur. V. *pag.* 909.

PAUL. HIERONYM. BIUMI. V. *pag.* 84.

FULVIUS GHERLI. V. *pag.* 92.

RENAT. JACOB. CRESCENT. GARENGEOT in *traité des operations* &c. turundas fere rejicit. V. *pag.* 306.

SALVATOR FRANCISCUS MORAND. V. *pag.* 95.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *inſtitutionibus* &c. turundas ex filis mollibus a Belgis optime parari; carptum Gallicum ex laceratis pannis minus convenire. Raro turundas prodeſſe. V. *pag.* 106.

ANTON. FERREIN in *élémens de Chirurgie* &c. turundas raro locum habere. V. *pag.* 106.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *vulnera.*

CLAUD. NIC. le CAT anno 1734. præmium meruit tractatu de uſu turundarum. Præter naturam eſſe; neceſſarias tamen quando ſcopus eſt vulneris conſolidationem impedire; ut in fiſtula ani diſſecta, quam nolis confervere. Ita turundis opus eſt, quoties corruptus humor in imo eſt ſinu: tum in fiſtulis, quas cultro nefas eſt aperire, aut quoties ſubeſt corpus aliquod peregrinum; aut in pectoris vulneribus alioquin in empyema tranſituris; in calculis intra veſicam reſidibus. V. *pag.* 529.

JOH. de BUCHWALD. Ejus diſp. *de deſideratis quibusdam in Chirurgia, & quidem hac vice de turundarum abuſu.* HAFN. 1736. 4.

TOUSSAINT GILBERT BOUILLAND *E. turundarum intromiſſio pectoris vulneribus noxia.* PARIS 1736. 4.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 686.

MICH. PRAGET & FR. BEDAULT *E. noxiæ vulneribus turundæ.* PARIS 1744. 4.

. . . . Des PORTS. V. *vulnera.*

Le BLANC. V. *pag.* 837.

HUGO RAVATON. V. *vulnera.*

VARIX

VARIX.

SIVE

CIRSUS, IXIA.

HIPPOCRATES in L. περὶ ἑλκῶν agit etiam de varice. HALLER. Vide *vulnera*.

A. C. CELSUS *de re medica* L. VII. cap. 30. 31. de varicum cura. WALTHER. V. *pag*. 287.

C. PLINIUS in L. XIX. refert de excifo MARII varice. HALLER. V. *pag*. 997.

LEONIDES varicofa vafa fpermatica debere ligari (a), fi omnia varicofa fuerint, cum tefte ejici, ventofum varicem non debere tangi. HALLER. V. *pag*. 320.

ANTYLLUS curationem varicis docet (b); elevat hamo, incidit. HALLER. V. *pag*. 406.

GALENUS in L. *de tumoribus* &c. agit etiam de varice. HALLER. V. *pag*. 1331.

AETIUS in *tetrabibl*. IV. f. 2. cap. 84. de varicibus. WALTH. Varices ligat & exfcindit. HALLER. V. *pag*. 265.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. cap. 82. de varicum cura: eas excidit. WALTH. V. *pag*. 293.

RHAZEUS in L. XII. de varicibus. Incidi debere & evacuari, deinde frequenter fanguinem de vena mitti, ut fidelis fit fanatio. HALLER.

Idem in L. IX. *ad Almanforem* tit. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 265.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ* doctr. 3. tract. 3. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 2.

BARTHOLOMÆUS de MONTAGNANA in *confilior. & var. tract. conf.* 233. 234. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 372.

J. BAVERIUS de BAVERIIS in *confilior. de re medica* &c. *conf.* 79. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 3.

MARCUS GATTINARIA *de curis ægritudinum* &c. pag. 101. de cura varicum. WALTH. V. *pag*. 420.

ALEXAND. BENEDICTUS *de omnium a capite ad calcem* &c. L. XXIX. cap. 19. de varicum curatione. WALTH. V. *pag*. 300.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* &c. L. VIII. cap. 35. de varicibus. WALTH. V. *pag*. 313.

(a) Apud AETIUM L. VI. cap. 64. (b) Apud ACTUARIUM L. XII. cap. 2.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS in *compend. chirurg.* pag. 167. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 271.

ANDR. VESALIUS in *paraphrasis* &c. cap. 9. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 375.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* L. VI. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROS. PARÆUS in *operum* L. XII. cap. 20. de curatione varicum per excisionem. WALTH. V. *pag.* 301.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. II. pag. 274. (c) de varice. WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurg.* L. I. cap. 58. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. MERCURIALIS in *var. lect.* agit etiam de varicibus. HALLER. V. *pag.* 851.

JACQUES GUILLEMEAU in *Chirurgie Françoise* &c. varices a chirurgo Le JEUNE escharotico medicamento aduri, ut eschara sponte permittatur delabi. HALLER. V. *pag.* 11.

JULIUS MANCINUS. Ejus *tractatus duo*, *alter de varicibus*, *alter de reficiendo naso*. FRANCOF. 1586. 8. HALLER. Confer *pag.* 635.

GEORG. BERTINUS in *Medicinæ* &c. pag. 155. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 12.

HIERONYM. FABRICIUS in tract. *de operat. chirurg.* pag. 130. de varicum curatione. WALTH. V. *pag.* 302.

GUILIELM. FABRICIUS in *observationum* &c. *centuria* IV. Varix brachii crassitie vinctus & curatus. HALLER. V. *pag.* 274.

FELIX PLATERUS in tract. *de vitiis* cap. 3. agit etiam de varicum curatione. WALTH. V. *pag.* 385.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. institut.* L. IV. cap. 14. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 17.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgiæ* &c. L. III. cap. 6. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 18.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 5. cap. 15. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 315.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. tract. 10. cap. 17. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 18.

ARNOLD. WEICKHARDUS in *pharmacopœa* &c. L. IV. pag. 634. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 389.

JACOB.

(c) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii medico-practici* Parte 1. pag. 97. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 443.

M. AUR. SEVERINUS *de recond. absceſſ. nat.* L. V. venas varicoſas acu compungit. HALLER. V. *pag.* 276.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. II. pag. 366. de cura varicum. WALTH. V. *pag.* 23.

J. HENR. AGERIUS. Ejus *de varicibus.* ARGENT. 1650. 4. HALLER.

JOH. SCULTETUS in *armamentarii chirurg.* pag. 185. (d) de varicum ſectione. WALTH. Ingenue fatetur, errorem in varice ſecando ſe commiſiſſe. HALLER. V. *pag.* 877.

J. JACOB. WEPFER in *obſervationibus* &c. pag. 108. varices ſub clavicula. ALBERTI. V. *pag.* 27.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 22. de varicibus. WALTH. V. *pag.* 316.

GEORGIUS SEGER. Ejus *de aneuryſmate venarum, ſ. varicibus.* BASIL. 1661. 4. HALLER.

J. LAURENTIUS BAUSCH in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. in fœminis gravidis varices ſponte rumpi. HALLER. V. *pag.* 453.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curationibus propriis* &c. etiam varices habet. HALLER. V. *pag.* 30.

CHRIST. FRID. GARMAN in *Eph. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obſ.* 204. mors ex rupto varice. HALLER. V. *pag.* 401.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus diſp. *de varice.* JENÆ 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

GEORG. FRANK. V. *pag.* 36.

J. MICHAEL FEHR. V. *pag.* 40.

BERNARD. CHRISTINUS in *obſervationibus medicis* &c. varices absque ferro curavit. HALLER. V. *pag.* 317.

In *Actis Eruditor. Lipſienſ. a.* 1708. *Menſ. Jul.* pag. 312. varices quid ſint. *Ann.* 1723. *Aug.* p. 332. varicum cauſa & cura. ALBERTI. V. *pag.* 49.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* II. *Menſ. Febr. obſ.* 1. pag. 53. de varicum metatheſi. *Octobr. obſ.* 17. p. 500. varices in brachio ſiniſtro. ALBERTI. V. *pag.* 52.

HENR. EMANUEL MEURISSE. V. *venæ ſect.*

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

GUALTH. HARRIS. V. *pag.* 339.

J. B.

(d) Edit. NORIMBERG. 1657. 8.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 35. de varicibus.

Idem in *pathologie de Chirurgie* Parte I. cap. 11. de varicibus. V. *pag.* 305.

GODOFREDUS BIDLOO. V. *pag.* 70.

CASPAR PETZOLD. V. *pag.* 71.

ANT. MARIA VALSALVA in *tract. de aure humana* &c. Varix, f. tumor sanguineus occipitis a vena mastoidea natus. HALLER. V. *pag.* 394.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. II. grumum coacti sanguinis similia in vicinis venis coagula facere, eorumque grumum excidi debere. Varices gangrænosos aut suppuratos pertinacium ulcerum causas esse. Quando varices noster excidit, non solet venam ligare, neque sanguinis jacturam metuit. Venam medinensem Arabum videri varicem esse. Ut varix excidatur. HALLER. V. *pag.* 76.

CORNEL. TRIOEN in *observationibus* &c. Varicosum intestini recti concrementum. HALLER. V. *pag.* 1146.

MICH. ALBERTI in *syst. jur. prud. med.* Parte II. pag. 568. &c. ex quibus causis oriantur varices; earum cura quid maxime requirat. ALBERTI. V. *pag.* 608.

LUDOV. LAMORIER. V. *pag.* 342.

CHRISTIAN. GOTTFRID. STENZEL in *Comm. Litt. Nor. a.* 1731. agit de varicibus. HALLER. V. *pag.* 1481.

J. STORCH. V. *pag.* 98. & 1153.

PAUL. HENR. GERARD MOEHRING. V. *pag.* 107.

GOTTWALD SCHUSTER in *gründliche Anweisung* &c. varices ad antiquorum morem jubet excidi. HALLER. V. *pag.* 119.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

DAVID van GESCHER. V. *pag.* 1489.

GEORG. CLEGHORNE. V. *pag.* 197.

J. CHRISTIAN ANTON THEDEN. V. *pag.* 211.

VENÆ

VENÆ SECTIO
SIVE
PHLEBOTOMIA.

(Omnes, qui hic continentur, auctores ex HALLERO collegi.)

HIPPOCRATES in L. περὶ ἑλκῶν venæ sectionis encheiresin habet. Vide *vulnera*.

Arabes libellum habent *de venæ sectione, & ventosis*, quem HIPPOCRATI tribuunt (b).

ARISTOTELES agit (c) de vena sub lingua secanda. V. *pag.* 588.

HERACLIDES venam frontis in phrenitide secabat (d), & sub lingua (e).

ASCLEPIADES venas varias aperiebat, etiam angularem (f). V. *pag.* 406.

A. C. CELSUS in L. II. cap. 10. arteriam venæ loco incisam negat sanescere. V. *pag.* 237.

ARETÆUS in *diut. cur.* L. I. cap. 2. proprio ferramento in cephalæa sanguinem de naribus detrahi jubet. In *acut. cur.* L. II. cap. 2. venarum delectum recepit; inter minimum digitum & medium venam secuit. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS in *acut.* L. I. fin. & cap. 12. venæ frontis & linguæ sectionem rejicit. V. *pag.* 293.

ANTYLLUS fuse de variis venis, quæ inciduntur, ut sanguis mittatur, de frontis venis, de tribus venis brachii. In debilibus & pinguibus superiorem recte incidi, mediam, si subitam evacuationem quæsiveris; alia occasione inferiorem, cujus tamen incisio gracilibus non conveniat. Hæc ORIBASIUS ex ANTYLLI L. II. *de præsidiis evacuantibus* (g). Denique administratio venæ incidendæ ægris: quibus vinculum inferre necessarium sit, quibus nempe musculi brachii elati sunt. In vena frontis aut linguæ vinculum collo circumdandum, si in manu fovendum calida (h). Ut punctim secetur (i), transversim, recta, oblique (k). Ut fiat, ut sanguis facilius fluat (l). De arteriarum sectione (m), sub cute ad occiput, secus aures, in vertice versus sinciput, non adeo de iis arteriis, quæ a temporibus

(b) HERBELOT p. 975. Et in coll. ASHMOLEANA n. 7803. *phlebotomia* HIPPOCRATIS. (c) In *anim. hist.* L. VIII. c. 21. (d) CÆLIUS *acut.* L. I fin. (e) Idem ib L. III. c. 4. (f) CÆLIUS *tard.* L. I. c. 4. conf. *tard.* L. III. c. 8. (g) In *collect.* L. VII. cap. 7. (h) Ibid. cap. 9. (i) Ibid. cap. 10. (k) Ibid. cap. 11. (l) Ibid. cap. 12. (m) Ibid. cap 13.

bus ad frontem pertinent. Cum periculo secari, quæ ante aures sunt; in occipite debere sectionem ad os usque duci, & os ipsum dividi. V. *pag.* 406.

GALENUS in L. *de plenitudine* delectum venarum ad certarum partium mala levanda admittit, & eas venas describit. Arteriotomen in temporibus & post aures laudat. Incisam in cubito arteriam se injecto vinculo absque aneurysmate sanasse, & præstare totam dissecare arteriam. V. *pag.* 264.

ORIBASIUS in L. VII. de venæ & arteriæ sectione agit.

Idem in majoris compendii magnæ collectionis. L. I. de venarum, quæ secantur selectu: tuto cephalicam, mediam ob nervum non sine periculo secari. V. *pag.* 264.

PAULUS ÆGINETA in L. VI. de chirurgicis administrationibus. Magna venarum, quæ inciduntur varietas, etiam angularis oculi, narium venæ internæ. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS in *methodi medendi* L. III. agit de venæ sectione, cum selectu venarum ad scholarum sensum. V. *pag.* 358.

JOHANNITIUS veriori nomine HONAIN. Ex ejus libro *de minutionibus*, magnum de venæ sectione fragmentum RHAZEUS excerpsit: de venis incidendis mirus locus, in quo auctor ait aliquando solidas & absque cavo (n) reperiri. V. *pag.* 1252.

RHAZEUS in L. VII. periculum sectionis venæ basilicæ non præteriit, quod est a subjecta arteria. In L. XV. agit etiam de selectu venarum, quas secuisse profit. Venam secundum longitudinem debere incidi, non in transversum. Ad jugularem (*guides*) optimum cultellum requiri. Facilius macilentos animo linqui. Varia de venæ sectione. Si vena cephalica detegi nequeat, quamcunque aliam in parte domestica brachii venam debere aperiri. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IX. de venarum selectu quam fusissime agit. V. *pag.* 295.

AVICENNA. Ejus L. *de phlebotomia* M. S. est in Bibl. Reg. Par. n. 6988. V. *pag.* 629.

ALBUCASIS in L. II. agit etiam de venarum selectu & sectione: inter varia ferramenta ad venam incidendam habet latum, quod percutitur, quali veterinarii utuntur. Ut vena medinensis lente extrahatur. V. *pag.* 267.

ROGERIUS. Ejus L. *de omnium venarum phlebotomia prodiit* BASIL. 1541. fol. Idem fuerit ROGERIUS, qui *pag.* 2.

BRU-

(n) Apud RHAZEUM L. XV. cap. I.

Brunus in *Chirurgia* &c. venas parvas in oculo ligare, & incidere jussit. V. *pag.* 2.

Petrus de Apono in *conciliatore* &c. agit etiam de diversarum venarum sectione. V. *pag.* 270.

Bernardus Gordon. Ejus L. *de phlebotomia* M. S. servatur in Bibl. Caj. Gonv. Cant. n. 844. & in Bernad. Cod. Britt. n. 3682. & in Bibl. S. Petr. Cantabr. n. 1825. & in Bibl. Ashmole. n. 7764. V. *pag.* 270.

Arnaldus de Villanova. V. *pag.* 296.

Richardus Anglicus, circa hæc tempora vixisse videtur. Ejus codices supersunt de phlebotomia, in quibus venis, quo tempore, in quibus morbis debeat institui. Sunt in Bibl. H. Sloane n. 8758. & in Bibl. Reg. Par. n. 6988.

Leonardus Bertapalia in L. *super quartum* &c. aliqua etiam habet de venarum delectu, & incisionis administratione. V. *pag.* 3.

Johannes de Ketham, qui Karthan a Gesnero, & ab Italis Alemannus vocatur. Ejus *fasciculus Medicinæ* prodiit Venet. 1491. fol. 1495. fol. 1500. fol. 1513. fol. 1522. fol. Idem procul dubio opus cum Johannis de Bethaz *fasciculo Medicinæ* Venet. 1491. fol. Primus est tractatus de phlebotomia. De varietate venarum, quæ secantur. De planetis, faventibus aut repugnantibus.

Codices M.S. chirurgici incertæ ætatis.

M. Jo. de Mirapice *phlebotomia* est in Bibl. Ashmole. n. 7738.

Joh. de Aquila *de phlebotomia* versus elegiaci in Bibl. Reg. Par. n. 6884.

Magistri Henrici de Winton *liber phlebotomiæ* in Bibl. Colleg. nov. Oxon. n. 1135.

Liber phlebotomiæ secundum magistrum Maurum in Bibl. Colleg. nov. Oxon. n. 1135.

Anonymi *the mirour of phlebotomy* in Bibl. Sloan. n. 8770.

Anonymi *de phlebotomia* in Bibl. Caj. Gonv. n. 977.

Anonymi *tract. de phlebotomia* seculi XIV. est in Bibl. R. P. n. 7036.

Anonymi *epistola de phlebotomia* seculi XV. est in Bibl. R. P. n. 6837.

Antoine d'Avignon *de la phlebotomie* . . . . 1518. 8. Hispanice vers. a J. Laurentio Carnizer . . . 1533. fol.

Alexander Seiz v. Marpach. Ejus *vom Aderlassen wenn es Nutz, oder Schad sey mit allen Umständen, auch von den Ventosen, und Kö-*

Köpfen trucken oder naſs. NÜRNBERG 1529. 8. Superſtitioſus ſcriptor. Idem fuerit libellus: *Aderlaſsbuch vom rechten Gebrauch der Aderlaſs und Schröpfen ſämmtlichen bewährten Arzneymitteln.* NURNBERG 1599. 8. 1600. 8. 1601. 8.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS. Ejus *gründlicher Unterricht vom Aderlaſſen* &c. V. *pag.* 272.

JOH. GUINTHERUS in *commentariorum* &c. T. II. de venæ ſectione. V. *pag.* 421.

JOH. DRYANDER *der ganzen Arzney* &c. agit etiam de locis, in quibus venæ ſecantur, quos inter ſunt omnino inſoliti aliqui, ut in parte ſuprema & anteriore tibiæ. V. *pag.* 421.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 875.

AMBROS. PARÆUS in *operum* collectione L. XVI. agit etiam de venæ ſectione; lanceolam habet noſtræ ſimilem. V. *pag.* 301.

GUILIELMUS DUPUY, civis Gratianopolitanus, & medicus, vixit circa a. 1558. Ejus eſt *phlebotomie artificielle utile aux medecins & neceſſaire à tous chirurgiens.* LION..... 8.

LEONHARD. BOTALLUS. Ejus *de venæ incidendæ* &c. *modo.* V. *pag.* 851.

MARTIN RULAND, ſenior, Friſingenſis, alchemiſta. Ejus *de venæ ſectione, de ſcarificatione, & ventoſatione.* ARGENT. 1567. 12. BASIL. 1627. 8. Germanice *vom Aderlaſſen und Schröpfen.* BASIL. 1613. 8. Quæ vena, ejusque loco utilius ſecetur, ſic de ſcarificatione, inanis liber.

Aderlaſs Büchlein, das iſt Bericht vom Aderlaſſen und Schröpfen. FRANKFURT 1569. 8.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia univerſal.* &c. Magna mala ex læſo in venæ ſectione nervo. V. *pag.* 9.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia univerſal.* &c. L. V. agit de venæ ſectione. V. *pag.* 10.

HORATIUS AUGENIUS. Ejus L. X. *de ratione curandi per ſanguinis miſſionem.* TURIN 1584. 4. Liber nonus huc facit, quo de arteriotome dicitur, eaque tota rejicitur, deinde venæ ſectionis encheireſis, inſtrumenta, locus traduntur.

J. JACOB. MANNUS in L. *de malleolorum ſcarificatione* &c. vinculo ſub genu injecto absque dolore ad tres libras ſanguinis emiſit: addit, poſſe etiam ſuras percuti. V. *pag.* 1408.

PETRUS PAULUS MAGNUS, chirurgus Placentinus. Ejus *diſcorſo ſopra il modo di ſanguinar, attacar i ſanguiſughe, le ventoſe, le fregazioni ed i veſicatori al corpo umano.* ROMA 1583. 4. 1584. 4. 1586. 4. 1616.

1616. 4. 1626. 4. Gallice LION 1586. 12. Videtur caſtra ſecutus, nam a. 1551. in PEDEMONTIO fuit, a. 1571. in HISPANIA, & hiſtorias curationum ROMÆ peractarum anni 1581. citat. Princeps opus eſt de venæ ſectione, quam longe numeroſioribus in venis celebrat, quam quidem vulgo fieri ſolet, etiam in poplite, ſaphena minori; ingenuus homo, qui non aliam venam velit incidere, quam a medico imperatam, etiam tunc, quando ea fere nequit ſecari. Cephalicam ſiniſtram incidit decumbente ægro, frontalem reclinato capite; ſola utitur lanceola. Jugularem venam metuit aperire. Parvam inciſionem nocere, ſanguine in celluloſam telam effuſo. De hirudinibus fuſe, etiam intus naribus admotis, & ani venis, tum temporibus.

J. BAPTISTA SYLVATICI. Ejus *de ſecanda in putridis febribus ſalvatella, deque noſtro in ſecandis venis modo cum antiquis comparato.* MEDIOLANI 1583. 4.

Ejus *controverſiæ medicæ numero centum.* MEDIOLANI 1601. 4. Aliqui tituli ſunt chirurgici, ut n. 39. num cucurbitulæ poſſint venæ ſectionis vices tenere: reſpondet noſter, poſſe utique ſecundario totum corpus inanire. *Controv.* 96. bonum compendium venæ ſectionis, ut a veteribus ſit adminiſtrata.

CONSTANTINUS LUCAS. Ejus *expoſitio in* AVICENNÆ *capita de phlebotomia, hirudinibus.* TICIN. 1583. 8.

PETRUS FORESTUS in *obſervationum* &c. L. IX. Nervus in venæ ſectione ictus funeſto eventu. V. *pag.* 381.

PROSPER ALPINUS in *Medicinæ Ægyptiæ* L. II. agit de variis ſanguinem mittendi modis. Ægyptii in univerſum plurimum indulgent venarum in capite ſectioni, quod frequentiſſimas ophthalmias patiantur. Venas ſecant pone aures, in oculo, fronte, temporibus, naſo, jugulo, poplite. V. *pag.* 13.

Idem in opere *de Medicina methodica* iterum de venæ ſectione agit. V. *pag.* 274.

NICOLAUS GYER. Ejus *phebotomy, or method of healing by letting blood.* LONDON 1592. 4.

GUIL. FABRICIUS in *kurze Beſchreibung der Vortreflichkeit* &c. Mortes ex adminiſtrationibus imperitorum chirurgorum, ex vaſis læſis, percuſſa in venæ ſectione arteria. Perniciose duas eodem tempore venas aperiri. A ſectione venarum raninarum ſuffocatio. V. *pag.* 598.

FR. COURCELLIUS. Ejus *de vera ſanguinis mittendi ratione.* FRANCOF. 1593. 8.

MART. HELLING. Ejus *theſes de phlebotomia.* MARBURG 1594. 4.

ALEXANDER MASSARIA. Ejus *de scopis mittendi sanguinem.* VICENTIÆ 1598. 4. Cucurbitularum usum rejicit. Sed & hirudines ei displicent. V. *pag.* 384.

ERN. SONER & ABRAH. BOXBARTER *de sanguinis detractione per venas.* NORIBERG. 1606. 4.

JUL. CÆS. CLAUDINUS. Ejus *ingressus ad infirmos* L. II. BONON. 1612. 4. & alias. In L. II. sect. 1. agit de venæ sectione, scarificatione, hirudinibus. Etiam materiam chirurgicam tradit, & in sect. 2. medicamenta vulneraria. Nihil valde habet proprii. V. *pag.* 386.

TOBIAS TANDLER. V. *pag.* 852.

AMBROSIUS RHODIUS. Ejus *de sanguinis missione.* BASIL. 1612. 4. Duæ disputationes.

J. BAPTISTA CORTESIUS. V. *pag.* 359.

THEOD. COLLADO in *adversariis* &c. venam in naribus utique posse incidi, & in morbis cerebri utiliter secari: esse etiam ubi ea vena casu secta ad necem usque sanguinem profuderit. V. *pag.* 353.

FRANCISCUS PECCETTI. V. *pag.* 18.

CHRISTOPHORUS GRARANO. Ejus *phlebotomus tratado de la flebotomia.* SEVILLA 1618. 8.

MELCHIOR SEBIZ, Professor Argentoratensis longævus, laboriosus & in legendis libris diligens, non perinde in adnotandis naturæ variis eventis. Potissimum disputationes scripsit, sed eas numerosas. *De venæ sectione* 29. disputationes edidit ARGENT. annis 1619. & 1620. 4. etiam cum instrumento.

Ejus *problemata medica de venæ sectione.* Ibid. 1620. 4.

Ejus *problemata phlebotomica ex Galeni libro de curandi ratione per sanguinis missionem, hirudines* &c. *depromta.* Ibid. 1631. 4.

DAVID PLANIS CAMPY *de la phlebotomie.* PARIS 1620. 12.

JOHANNES COLLE in *Cosmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

PIERRE HEURTAULT, chirurgus Cadomensis. Ejus est *traité de la phlebotomie.* CAEN. 1622. 8. De revulsione, derivatione, effectu salubri venæ sectionis vario. Loci varii, ubi vena inciditur. Mensura emissi sanguinis. Ipsa administratio. De arteriotome. Pleraque ex veteribus.

MARTINUS PANSA. Ejus *consilium phlebotomicum, oder Aderlaßbüchlein, nebst fünfzig Fragen vom Blut, und Blutlassen.* LEIPZIG 1624. 8.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *syllog. memorab.* &c. aliqua etiam habet de venæ sectione. V. *pag.* 19.

JOHAN-

JOHANNES MARIA CASTELLANI, Romanus Professor. Ejus est *phylacterium phlebotomiæ & arteriotomiæ*. ARGENTOR. 1628. 8. Phlebotomiæ aliqua præcepta, & icon venarum subcutanearum: icon variarum directionum, quas chirurgus lanceola sequatur: aliqua ad arteriotomen, etsi non putes eam unquam esse molitum. Germanice cum titulo *Bericht vom Aderlassen, übersetzt durch* LAZ. van der HEYDE prodiit STRASBURG 1631. & cum titulo *Verzeichniss aller Adern; wie solche sollen geschlagen werden*. NURNBERG 1665. 12.

ALPHONSUS MANNOZ. V. *pag*. 20.

J. HENR. KIRCHBERGER. Ejus *aphorismi oder kurze Regeln, wie der Bader mit der Aderlass sich verhalten solle*. NÜRNBERG 1628.

TIBERIUS MALFI in *nuova prattica* &c. L. II. agit de venæ sectione. Venarum, quæ secari solent nomina, & de arteriis aliqua: instrumenta varia, nonnulla ridicula. Venam obscuram tepida fotam conspicuam reddit. Casus varii infelices, venæ lingualis, cujus hæmorrhagia in persona illustri non potuit compesci. Arteria periculose percussa in alia: demum ex imperita incisione erysipelas. V. *pag*. 20.

JEAN BONNART. Ejus *methode pour bien saigner, utile à tous chirurgiens en quelle partie, de quelle veine — les accidens qui arrivent pour être mal faite*. PARIS 1628. 8. V. *pag*. 1015.

M. AUR. SEVERINUS. Ejus *ferio phlebotome castigata, s. de venæ salvatellæ usu & abusu censura*. HANAU 1654. 4. FRANKFURT. 1668. 4. Potius anatomici & clinici est argumenti. V. *pag*. 276.

DAVID LAIGNEAU. Ejus *de la saignée*. PARIS 1635. 8.

FRANC. SANCHEZ. In ejus *operibus* &c. huc referas librum de phlebotomia. V. *pag*. 1042.

MELCHIOR POLIS. Ejus *de venæ salvatellæ sectione*. FRANCOF. ad VIADR. 1636. 4.

ZACHAR. BRENDEL. Ejus *de venæ sectione*. JENÆ 1636. 4.

PHILIPPUS GRULING. V. *pag*. 702.

HIERONYM. CORTES. V. *pag*. 852.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus *de saluberrimo venarum in corpore humano secandarum delectu*. JENÆ 1641. 4. V. *pag*. 447.

FACONDINUS ANGELINUS. Ejus *methodus pro venæ sectione eligenda*. PATAV. 1641. 4.

Didacus Perez Bustos, Philippi IV. phlebotomus. Ejus *tratado breve de phlebotomia.* Madrit 1641. 8. 1647. 8.

J. Theod. Schenk. Ejus *illuſtrium problematum circa venæ ſectionem occurrentium decades.* Jenæ 1667. 4. V. *vulnera.*

Joseph. Schmidt. Ejus *examen phlebotomicum oder gründlicher Bericht von dem Aderlaſſen.* Augspurg 1644. 12 1653. 12.

Ejus *Unterſuchung von Aderlaſſen und Schröpfen.* Aug. Vind. 1653. Astruc habet etiam annum 1654. (o). Idem forte libellus cum priori.

Gervais. Ejus *phlebotomia heroico carmine adumbrata.* Paris 1648. 4.

Guido Patinus. Ejus L. *touchant les fievres malignes & l'uſage de la ſaignée & des veſicatoires.* Paris 1650. 8. V. *pag.* 450.

Decombes. Ejus *le medecin charitable avec une ſuite qui traite de la ſaignée.* Lyon 1653. 1655. 1679.

J. Sophronius Kozak. V. *pag.* 702.

Christophorus Bennet. V. *pag.* 878.

Jac. Israel. Ejus *de phlebotomia & arteriotomia.* Heidelberg 1656. 4.

Treatiſe of phlebotomy with the uſe of cupping glaſſes and leeches. London 1658. 8.

Josephus Galiani. Ejus *idea del cavar ſangue.* Panorm. 1659. 12.

Philibert Jondat (p). Ejus *de la ſaignée.* Paris 1662. 12. Germanice Regenspurg 1710. 8.

Georg. Kreslin. Ejus *neu vermehrtes und verbeſſertes Handbüchlein.* Nürnberg 1665. 8.

Joh. Muraltus in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IX. X. *obſ.* 55. arteria in venæ ſectione læſa, ſanguis effuſus, putridus, exemtus, & malum absque injecto vinculo ſanatum. V. *pag.* 30.

Vitus Riedlin in *obſervationibus* &c. Mors ab arteria brachii venæ loco inciſa. V. *pag.* 30.

J. Henr. Meibom. Ejus *de ſanguinis eductione.* Helmstadt 1674. 4. V. *pag.* 448.

Tarduccio Salvi da Macerata in *miniſtro del medico* agit etiam de venæ ſectione Venarum ſelectus: varium genus lanceolarum, etiam

(o) Male vertit Astruc, ut titulus ſit, de uſu venæ ſectionis & cucurbitularum in lue venerea. Schmidtius ſcripſit & de venæ ſectione & de lue venerea. Ita Haller. (p) Kestnerus in *Bibl. Med.* T. II. cap. 8. pag. 692. Jondot vocat.

etiam baliſta, quam ad certam profunditatem dimittas, non ultra ſe demerſuram. V. *pag.* 31.

CINTIO d'AMATO. V. *pag.* 31.

CASPAR THEOPH. BIERLING in *adverſariis* &c. Ex raninæ venæ ſectione (arteriæ, ut putes) varia mala. V. *pag.* 34.

JOH. BOHN. Ejus diſp. *de phlebotomia culpoſa.* LIPS 1713. 4. V. *pag.* 602.

CORNEL. SOLINGEN in *manuale operation* &c. agit etiam de venæ ſectione fuſiſſime. V. *pag.* 304.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. II. *obſ.* 10. de venarum ſecandarum delectu, cui parum tribuit. V. *pag.* 37.

NICOL. BLEGNY in ejus *Journal des nouvelles découvertes* &c. LANGE agit de venarum ſecandarum ſelectu. V. *pag.* 42.

JACOBUS SPONIUS. V. *pag.* 879.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *curioſis obſervationibus* &c. Princeps, cui nervus in venæ ſectione compunctus erat, & in quo gangrænæ erat periculum, morti ereptus. V. *pag.* 45.

JOH. HELLWIG in *obſervationibus* &c. A venæ ſectione gangræna. V. *pag.* 46.

JANUS ABRAHAMUS a GEHEMA. V. *pag.* 48.

L'art de ſaigner accommodé aux principes de la circulation du ſang, par une Me. Chirurgien de Paris (HENRI EMANUEL MEURISSE). PARIS 1686. 12. 1689. 12. 1728. 12. quam editionem M. de VAUX auxit. Nitida eſt editio a. 1686. Selectus venarum. In venæ temporum inciſione ægre os vitari. Encheireſis in quaque vena peculiaris. Ipſa ſectio. Faſciæ. Infelix venæ ſectio: tendinis læſio & arteriæ. Arteriæ injectum vinculum. Teſtimonium de invento a. 1674. prælo *tourniquet.* Cucurbitulæ, hirudines, varices.

TOBIAS SCHÜTZEN in *chirurgiſcher Handleiter* &c. etiam de venæ ſectione in pede V. *pag.* 58.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. fuſe etiam de venæ ſectione agit. Exemplum chirurgi, qui arteriam inciſam preſſione ſola & diuturna deligatione ſanavit. Undecies in uno anno celebrem chirurgum arteriam pro vena inciſiſſe. De ſcuto, ſ. ponte BOURDELOTII, per ſulcum ſanguinis motum permittente. V. *pag.* 304.

CONRADUS HORLACHER. Ejus *ſchädliche Wirkung des Aderlaſſens und Purgierens.* FRANCFURT und LEIPZ. 1691. 8.

J. PE-

J. PETRUS WAHRENDORFFER. Ejus *Bedenken über C. Horlacher von den Wirkungen des Aderlassens und Purgierens.* FRANKFURT 1691. 4. Contra HORLACHERUM scripsit.

Ejus *Unterricht vom Aderlassen.* BUDISSIN 1709. 8. alii 1719. 8.

C. ZEE. Ejus disp. *de phlebotomia.* LEID. 1692. 4.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. cap. 17. etiam de venæ sectione agit. V. *pag.* 305.

GEORG. DETHARDING. Ejus disp. *de missionibus sanguinis artificialibus.* HAFN. 1738. 4. V. *pag.* 468.

FRID. HOFMAN. Ejus disp. *de venæ sectionis prudenti administratione.* HALÆ 1723. 4. V. *pag.* 324.

ANTONIUS FABA. Ejus *prattica di barbieri circa il cavar sangue, ed altre cose appartenenti a detto officio.* MESSAN. 1698. 8.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus disp. *de phlebotomia.* HALÆ 1701. 4.

Ejus *de venæ sectione in pede, & aliis certis corporis regionibus.* Ibid. 1705. 4. V. *pag.* 469.

SEBASTIANUS ROTARI. Ejus *ragioni contra l'uso del salasso, e delle ventose.* VERONA 1699. 4. VENEZIA 1701. 4. & in *operibus* VENET. 1744. fol.

Aderlaßbüchlein nebst 50. *Fragen vom Blutaderlassen und Schrepfen.* SCHNEEBERG 1700. 8.

PHILIPPUS HECQUET, vir religiosus, sed in adversarios præconceptarum suarum opinionum satis acris. Ejus *explication physique & mechanique de la saignée.* CHAMBERY 1707. 12.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

LAURENTIUS HEISTER in *institution. chirurg.* Parte II. cap. 2. &c. de venæ sectione. Cæphalicam venam a minus peritis tutius secari. Pro lanceola adversus elastrum. De varietate venarum. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de venæ sectione duplicata.* HALÆ 1726. 4.

Ejus *observationes & cautelæ chirurgico-practicæ circa encheireses phlebotomiæ.* Ibid. 1744. 4. V. *pag.* 608.

BERNARDUS MELLI, pater, chirurgus Venetus, posthumum reliquit opusculum *la lancetta in prattica*, quod adnotationibus auctum filius SEBASTIANUS edidit VENET. 1717. 8. Pater encheireses simpliciter proponit, simplex & superstitiosus. De balista, quæ elatere in venam adigitur; de vena pro saphena supplenda inter extremam fibulam & tibiam: de AVI-

CENNÆ

CENNÆ lanceolis pilum habentibus & non habentibus. De variis quæ secantur venis. De cucurbitularum usu. Filius verbosus varii argumenti addidit adnotationes.

BARTOLOMEO CORTE: Ejus *riflessioni sopra alcune opposizioni intorno al salasso.* MILANO 1713. 12.

J. CASPAR REISS. Ejus *gründliche Untersuchung des Aderlassens und Schröpfens.* AUGSPURG 1744. 8. 1751. 8. V. *pag.* 89.

J. BAPT. VERNA. Ejus *phlebotomia princeps medicamentum.* PATAV. 1716. 4.

LUD. CRON. Ejus *der beym Aderlassen* &c. De venæ sectione fuse. Exempla aneurysmatis inde nati. Ea calamitas ipsi accidit auctori, cui tamen apta compressione subvenit. Alii ex eo ipso infortunio per sanguinis jacturam interierunt. Symptomata magna, animi deliquia, mortes, ex venæ sectione nimis copiosa. V. *pag.* 654.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

SANTI ZARINI *de curatione per sanguinis missionem.* LUCCA 1722. 4. Venarum variarum sectio, scarificatio, cucurbitularum & hirudinum usus hic describitur. Multum noster tribuit venarum incisarum discrimini, sic ut etiam rariores aliquas, intra nares, in poplite secet. Sic hirudines ori uteri, & vaginæ, & linguæ admovet. Arteriam pro vena percussam continuo ligavit, bono eventu. Sanguine ex oculis misso ophthalmia sanata. Feliciter se internas narium venas incidisse: in gravida muliere venam tali absque malo effectu secuisse. Exempla hominum ex levissimis vulneribus pereuntium. Ozæna superata sanguine de naribus misso.

CAROLUS RICHA. V. *pag.* 95.

J. GRASHUYS. Ejus disp. *de phlebotomia.* LEID. 1720. 4.

CHRISTOPH. JACOB. TREW. V. *pag.* 342.

EUGEN. FERREYRA ROQUE, Lusitanus. Ejus *tratado de phlebotomia practica rational e directorio de principiantes.* EVORÆ 1722. 8.

CHABERT in *Mem. de Chirurg.* T. II. collare vinculum pro venæ jugularis incisione, quam comprimit, dum aspera arteria libera est. V. *pag.* 758.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de venæ sectione. V. *pag.* 102.

JOH. BUBERN. Ejus *von dem Blutlassen, von der Ader und Pulsaderöfnung.* GOTHA. 1729. 4.

FRANC. QUESNAI. Ejus *traité de la saignée* .... vix huc facit, nisi quod omnem discriminis incisarum venarum prærogativam evertit, ut totus effectus missionis sanguinis in sola diminutione partis rubræ subsistat. Aliqua habet ad encheiresin, & ad contusiones discutiendas. V. *pag.* 1445.

ABRAH. TITSINGH in *rustuuren bestoit* &c. vena ita debet incidi, ut vulnus triangulum referat, ejus basis cutis sit, quæ latius quam vena aperiatur. Potuisse arteriam ulnarem compressione sanari, quando læsa fuerat. Vulnus arteriæ axillaris sola pressione videbatur bene eventurum. V. *pag.* 106.

HYAC. THEODOR. BARON, fil., & J. A. HAZAN *E. solvendis pertinacioribus in cerebro congestionibus jugularis venæ sectio.* PARIS 1734. 4.

BALTH. LUDOV. TRALLES. Ejus tr. *de vena jugulari frequentius secanda.* BRESLAU 1735. 8.

GOTTFR. HENR. BURGHART. Ejus *Schreiben an Herrn* TRALLES, *vom Aderlassen.* BRESLAU 1736. 8. recus. *in sat. Siles.* mantiss. I. BRESLAU 1736. 8.

J. FRANCISCUS le FEVRE. Ejus *de usu missionis sanguinis & aliarum artificialium sanguinis evacuationum.* VESUNTIONE 1737. 4. Potius practici est argumenti.

LEONARDO de PRISTO de BARREIRA. Ejus *practica de barbieros phlebotomos au sangradores reformada.* LISBON 1740. 8.

J. HIERONYMUS KNIPHOF. Ejus *de sectione venæ medianæ nonnunquam periculosa.* ERFORD. 1751. 4. V. *pag.* 1169.

MARTIN, M. D., Avenionensis. Ejus *traité de la phlebotomie & de l'arteriotomie recueilli des auteurs anciens & modernes avec des remarques critiques sur les uns & les autres.* PARIS 1741. 12. Pleraque quidem pertinent ad derivationem & revulsionem, aliqua tamen, ad dirigendum chirurgum venam secantem, ad symptomata venæ incisæ supervenientia, ad aneurysma, arteriotomen, cucurbitulas, hirudines. In maximis malis arteriam radialem jubet incidere, quoties sanguinis iter ab arteriis in venas impeditur.

CHRISTOPH. DAVID MANN. Ejus disp. *circa encheireses phlebotomiæ observationes & cautelæ chirurgico-practicæ.* HALÆ 1744. 4.

JAC. ANDR. MILLET & FR. SAL. DAN. BOULLIN *E. periti chirurgi solertiam non minus, quam rationalis medici prudentiam requirit venæ sectio.* PARIS 1744. 4.

THOM,

THOM. BERNARD BERTRAND & Cl. PERSON *E. venæ ſectio operationum frequentior ſimulque periculoſior.* PARIS 1744. 4.

JOSEPH. SUE. V. *pag.* 134.

STEPHAN. CHARDON de COURCELLES, medicus. Ejus *manuel de la ſaignée pour l'inſtruction des jeunes chirurgiens.* BREST 1746. 8. 1763. 12.

TAILLARD, le fils. Ejus *élemens de l'operation de la phlebotomie.* PARIS 1749. 12. Fuſe de venæ ſectione in brachio, & in pede; breviter de vena jugulari. Si ſanguis ex pedis vena fluere ceſſaverit, alterum vinculum ſupra genu injicit.

J. JULIUS WALBAUM, medicus & obſtetrix Lubecenſis, HALLERI auditor, mechanici cæterum vir ingenii, & in perficiendis inſtrumentis ingenioſus. Ejus præſide HALLERO, ſed ipſi tota propria eſt diſſ. *de venæ ſectione.* GÖTTING 1749. 4. recuſa in HALLERI *ſelectis.* Bona hiſtoria inventæ venæ ſectionis, & perfectæ, & eorum, quæ in ea ſectione debent caveri. Novum etiam inſtrumentum deſcribit, elaſticum quidem, ſed quod ultra deſtinatos limites non poſſit quidquam lædere. Metus ſupereſt, ut omnino ſanguis non fluat.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. T. III. ſymptomata, quæ venæ ſectioni ſuperveniunt, læſis nervis tribuit, a muſculo cutaneo trunco naſcentibus, non tendini, qui inſenſilis ſit. Elaſtrum ad aperiendam venam lanceolæ præfert. Ad inciſionem venæ jugularis præfert ſcalpellum *biſtouri.* V. *pag.* 310.

HENRICH WILHELM BÜCKING. Ejus *Abhandlung von der Blutaderöffnung. Anhang von der Cur der Hüner- oder Krähenaugen.* WOLFENBÜTTEL 1752. 8. Icones venarum, quæ ſecantur, & ad eas incidendas conſilia. Lanceolæ & elaſtici cultelli; horum potiſſimum uſum deſcribit, qui in SAXONIA inferiori familiaris ſit. Non debere uti nos elaſtro, quo lanceola elevatur. De incommodis a venæ ſectione: de faſcia. Linguæ venam repetitis vicibus lancinat, donec ſatis ſanguinis manaverit, quod periculoſum videtur. A ſectione cephalicæ venæ vulnus facilius hiare, a baſilica maximum impendere periculum.

JOH. FRIDERICH GLASER, medicus in SUHLA. Ejus *Beſchreibung ſeiner neuerfundenen Blutwaage und Blutmaſſgeſchirr.* HILDBURGHAUSEN 1758. 8. Media deſcribit, ut fieri poſſit, ne in copia ſanguinis erretur, quem de vena emiſerimus. Primum jubet ſanguinem ex ipſa pedis vena emittere in amphoram (*Eimer*) de bilance ſuſpenſam, qua unciæ emiſſi ſanguinis accurate definiantur. Deinde alio modo idem obtinet ſanguine in vaſculum emiſſo, cujus loculamentum quodlibet duas ſanguinis uncias capiat.

Beweis daſs die Eröffnung der Mittelblutader zuweilen höchſtgefährlich werden könne, nebſt einer Abhandlung von der Schädlichkeit des Blutlaſſens in Anſehung der Seelenwirkung. GLOGAU 1760. 4.

FRIDER. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.

P. SUE in *dictionnair portatif* &c. Sectio venæ jugularis reducto hamuli ope nervo recurrente. V. *pag.* 183.

PERRET. Ejus *Pogonotomie, ou l'art de ſe raſer ſoi-même, ſuivie d'un obſervation importante ſur la ſaignée.* YVERDON 1770. 8.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

VENEREUS MORBUS
SIVE
MORBUS GALLICUS, HISPANICUS, NEAPOLITANUS, SYPHILIS, VENEREA LUES.

(Etſi de morbo venereo ſcriptores ad Bibliothecam medicam, ad quam ipſe etiam HALLERUS eos retulit, proprie pertineant; tamen, quoniam opus hocce in manibus potiſſimum verſabitur eorum, qui utramque Medicinam noſtro iterum ævo egregie colunt, non inepte forte hic a me collocantur. Adde quod & multi id a me petierint. Auctores, quotquot mihi de hac materia innotuerunt, juxta tempora, quibus eorum opera vel ſcripta vel primum typo data ſunt, hic ſtudui recenſere).

HIPPOCRATES. In ejus *epidemicorum* L. III. ſyphilidem, inquit HALLERUS, neſcio quis (GUALTHERUS HARRIS) deſcriptam fuiſſe dicit, utique nimius. Pariter & in *prognoſtico* HIPPOCRATES de ſyphilide nihil habet. Ita HALLER (a).

Veſtigia aliqua BECKETUS & SANCHEZIUS (& plures alii, quos in hac collectione reperies) apud antiquiores ſcriptores repererunt, neque ii ſoli, ſed univerſi fere ſeculi XIV. & XV. ſcriptores de morbis penis ſcripſerunt, & de ulceribus, (vide *genital. morb. pag.* 748.) quæ homines luxurioſi ex concubitu cum fœmina immunda contraxerint. Verum topicum id malum erat; lues nova ſuis in initiis continuo univerſum corpus humanum adgrediebatur, inque puſtulas erumpebat & ulcera, ejusque tanta erat crudelitas, (qua genus humanum, juxta idoneos teſtes, exſtirpaſſet, niſi ejus furor ſponte

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 32. & 34.

ſponte remiſiſſet) ut nunquam tot medicorum notitiam effugiſſet, aut absque nomine proprio latuiſſet, ſi ante hæc tempora in EUROPA dominata fuiſſet. Omnibus computatis, hæc lues videtur degeneratio eſſe morbi YAWS AMERICÆ, & inſularum potiſſimum Antillarum indigenæ, in iis inſulis etiam nunc ſuperſtitis, qui pariter tubercula per univerſum corpus exigit. Eum morbum aliud clima, & repetita cum infectis fœminis venus exaſperavit, & etiam noſtro ævo venerea lues eo ſevior eſt, quo regio magis ad ſeptemtriones vergit. Hunc morbum claſſis CHRISTOPHORI COLUMBI a. 1493. ex inſulis Americanis retulit, quæ vera hujus mali primum nati epocha eſſe videtur. Inde in obſidione Neapolitana hoc malum adeo vulgatum eſt, ut ab exercitu obſidentium *Gallicum*, ab obſeſſis *Neapolitanum*, ab iis, qui ex AMERICA novum malum HISPALIN adtulerunt, *Hiſpanicum* dictum ſit. Hoc idem malum medicorum animos in ſe convertit; ut ad novum & deteſtabilem morbum ſollicite explorandum paulatim adſueti, didicerint etiam in aliis occaſionibus naturæ geſta ſigillatim adnotare, qui prius ſolebant univerſalia fere ſequi, & in magnam malorum varietatem deſcribendam diffuſi, priores fere excerpebant. Ita HALLER (b).

THEODORICUS in *Chirurgia* &c. malagma mercuriale habet ad malum mortuum, lepram nempe incipientem, repetitum ab ARNALDO, poſt quem ad luem veneream curandam inde translatum fuit: unde paulatim uſus hydrargyri manavit. HALLER (c). V. *pag.* 2.

PETRUS de la CERLATA in *opere chirurgico* &c. pag. 7. ventoſas cum ſcarificationes ad bubones venereos (d) adhibuit, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 269.

PETRUS DELPHINUS. In ejus *epiſtolis* VENET. 1524. fol. excuſis agitur de malo, ut putatur, venereo, de vulneribus (ulceribus, ut puto,) nempe anno 1491. frequentibus, in quibus per cruſtas ichor malignus manaverit: eas puſtulas nuperus auctor ad luem refert, magnus defenſor antiquitatis mali venerei. HALLER (e).

ALEXANDER BENEDETTI, vulgo BENEDICTUS, in ſua *anatomia, ſ. hiſtoria corporis humani.* VENET. 1493. 8. PARIS 1514. 4. BASIL. 1522. ARGENTOR. 1528. 8. & alias excuſa, adſperſas habet adnotationes morboſorum corporum minime inutiles. Oſſa a venerea lue undique veris abſceſſibus fœdata ab ipſa medulla pus fundentibus. Paſſim venerei mali meminit, novi mali, & gonorrhœam jam eo ævo vidit, quam vulgo tanto nuperiorem faciunt. In cadaveribus ſyphiliticorum inciſis oſſa ſub perioſteo integro tumentia, & ad medullam uſque ſuppurata invenit. Adverſus cephalæam

(b) Ibid. 473. (c) Ibid. pag. 431. (d) Aperte venereos PETRUS de la CERLATA non nominat. Sed neque ſubintelligi poſſe bubones illos venereos fuiſſe oſtendit ASTRUCIUS in *L. I. de morb. vener.* cap. 5.; videtur itaque vox *venereos* per errorem typi in HALLERI *Bibliothecam chirurgicam* T. I. pag. 166. irrepſiſſe. (e) Ibid. pag. 472.

phalæam medicos salivam movisse, inuncto hydrargyro. HALLER (f). V. *pag.* 300.

MARCELLUS CUMANUS in *observationibus medicis* &c. refert de pustulis epidemicis in exercitu (Veneto), in ulcera depascentia transeuntibus. Eas WELSCHIUS habet pro primis indiciis luis venereæ. Bubones equidem etiam venereos noster videtur, & frequenter, curandos accepisse, & ulcera virgæ ex simili causa nata: dolores inde artuum sequi & lepram (nempe venereæ luis). HALLER (g). V. *pag.* 410.

SEBASTIANUS BRAND, poëta satyricus non inficetus, qui ARGENTINÆ natus, BASILEÆ vixit, (Professor Phil.). Ejus est *eulogium de scorra pestilentiali*, *s. malo die Franzos*, latinis versiculis scriptum ad J. REUCHLIN a. 1496. etsi scribitur 69. Nomen morbi a Gallis habet, qui *Gorra* dixerunt, vox certe *scorra* nihil habet Germanici, ut quidem ASTRUCIUS suspicabatur. Verrucas per corpus ægrotorum dicit, efflorescere nempe tubercula; inunctionem etiam meminit.

In hunc librum eodem anno commentatus est JOSEPHUS GRUNPECK, (vel GRUNBECK) presbyter & medicus (h), ex oppido Burkhausen in BAVARIA. Titulum fecit *tractatus de pestilentiali scorra*, *s. malo die Franzos*, *originem remediaque ejus complectens*, *compilatus super carmina quædam* SEBASTIANI BRAND, expresso anno 1496. 4. VENET. 1503. 4. Ex genio seculi mali originem tribuit conjunctioni Saturni cum Jove. Inter remedia diserte unguentum mercuriale habet. HALLER (i).

NICOLAUS LEONICENUS, Vicentinus, ex pago *Luinigo* (natus a. 1428. (k) Professor Patavinus (l), longævus, qui 96. annum adtigerit, celebs & sobrius. Vir inter doctissimos sui seculi, ex primis qui critica face errores veterum & Arabum excusserunt. Ejus *L. de epidemia*, *quam Itali morbum Gallicum*, *Galli vero Neapolitanum vocant.* VENET. apud ALDUM MANUTIUM 1497. 4. 1503. 4. PAPIÆ 1506. fol. BONON. 1516. fol. LION. 1529. 8. BASIL. 1536. 4. & in *collectione* ALOYS. LUISINI. Editionem antiquam in 4. absque loco & anno habent PLATNER & BOEHMER. Primus, aut inter primos, Italorum de hoc morbo scripsit. Ostendit veteribus non dictum esse malum. Accusat inundationes frequentiores. Curationem Galenicam proponit; de argento vivo nihil addit. Ex theoria omnia; ut a docto viro eum morbum nunquam curatum fuisse FREINDIUS neget. HALLER (m).

CONRADINUS GILINUS, medicus, ad SIGISMUNDUM ESTENSEM scripsit a. 1497. *opusculum de morbo Gallico*, in collectione LUISINI recu-

(f) Ibid. pag. 474. (g) Ibid. pag. 477. (h) ASTRUC pag. 547. (i) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 477. (k) Ita ASTRUCIUS., (l) In ASTRUCIO lego Ferrariensis. (m) In *Bibl. Med pract.* T. I. pag. 477.

recusum. De conjunctione etiam planetarum repetit, quæ novum morbum produxerit. (Tamen subodoratus est contagione ex impura venere morbum contrahi. Ita ASTRUC.) Balnea (in decocto emolliente) suadet, (phlebotomiam, purgationem) & unguentum, quod & vivum hydrargyrum recipit, & sublimatum, demum funestam illam inustionem ad futuram coronalem. HALLER (n).

JOHANNES WIDMANN, qui nonnunquam ex genio seculi J. de SALICETO, alias a patrio pago Wirtembergico, MECHINGER se vocavit, a bibliographis ideo pro tribus diversis viris recensus, J. MARLIANI discipulus. Ejus tractatus *de pustulis, quæ vulgato nomine dicuntur mal de Franzos* 1497. 4. TUBINGÆ datus est liber: morbum Arabibus putat notum fuisse. Eo tempore, qui hoc malo infecti erant, ab hominum consortio excludebantur. Unguentum habet mercuriale.

Ejus (J. SALICETI dicti MECHINGER) physici Würtenbergensis, *de pestilentia, cum adjecta quæstione de fuga pestis.* TUBING. 1541. 4. Aliqua etiam de malo venereo habet. HALLER (o).

GASPAR TORELLA, Hispanus, Valentinus, medicus ALEXANDRI VI., Prælatus domesticus, & Episcopus, scripsit tractatum *cum consiliis contra pudendagram, s. morbum Gallicum.* ROMÆ 1497. 4. & alias ROMÆ 4. editum absque anno. (Morbum Gallicum a. 1493. in GALLIA incepisse, indeque per contagium in HISPANIAM & ITALIAM translatum. Curari diæta, evacuantibus, balneis, unguentis detergentibus, exsiccantibus cum mercurio saliva humana extincto. Ita ASTRUC.) Historias ægrotorum recenset, qui ex coitu cum impura muliere morbum contraxerunt. Ulcuscula, maculæ, pustulæ malignæ, dolores universi corporis. Theoria ex Arabibus, libellus brevissimus.

Ejus *dialogus de dolore cum tractatu de ulceribus in pudendagra evenire solitis* in oppido Blesensi in GALLIA scriptus liber a. 1499. editus a. 1500. tum cum priori libello prodiit PAVIÆ 1521. fol. Innumeros se ægrotos curandos accepisse & sanasse. Id malum exstirpari posse, si impuræ fœminæ relegarentur in proprium locum, sumtuque publico curarentur. Unguento mercuriali salivam cieri, eam vero curationem se improbare, qua illustres viri interemti fuerint. Virgæ ulcera suctu per vilem personam facto posse mundari. HALLER (p). Non favet TORELLÆ celeberrimus v. SWIETEN, cumque suspectæ esse fidei ostendit (q); sic & ASTRUCIUS fœdum Principis CÆSARIS BORGIÆ adulatorem eundem vocat.

NATA-

(n) Ibid pag. 479. (o) Ibid. pag. 479. (p) Ibid. pag. 479. (q) In commentar. T. VII. pag. 293. Edit. VENET. 1772. 4.

NATALIS MONTESAURUS, Veronenſis. Ejus liber *de epidemia, quam vulgares mal Franzoſo appellant* . . . . 1497. vel 1498., cum anno 1498. adverſus eum SCANAROLUS ſcripſerit. Contra LEONICENUM, non eſſe novum morbum, & Arabibus utique notum, a mala temperie aëris nuper exaſperatum. Ita HALLER (r). Unguenta laudat detergentia, exſiccantia abſque mercurio. Ita ASTRUC.

ANTONIUS SCANAROLUS, Mutinenſis, pro magiſtro LEONICENO in MONTESAURUM ſcripſit *diſputationem utilem de morbo Gallico & opinionis N. Leoniceni confirmationem contra adverſarium Natalem Monteſaurum.* BONON. 1498. 4. Non eſſe *eſaphat* (ſive tineam) aut alium morbum Arabibus notum, ſed novum utique malum. HALLER (s).

FRANC. de VILLALOBOS, Toletanus, medicus PHILIPPI, ut putat celeberrimus HALLER, Auſtriaci & CAROLI V., ſcripſit *tratado de la enfermidad de las bubas.* SALAMANT. 1498. fol. ASTRUCIUS non vidit. Ita HALLER (t).

SIMON PISTOR, vel PISTORIUS, Lipſienſis, & in ea Academia Profeſſor. Ejus eſt diſputatio, cui titulus *poſitio de malo Franco.* LIPS. 1498. 4. Theoria mera. HALLER (u). Primus Germanorum ſcripſit de morbo Gallico. Ita ASTRUC.

Ejus *declaratio defenſiva poſitionis de malo Franco.* LIPSIÆ 1500. 4.

Ejus *confutatio conflatorum circa poſitionem quamdam extraneam & puerilem Doctoris Martini Mellerſtad de malo Franco nuper ventilatam in Gymnaſio Lipſienſi.* Ibid. 1501. 4. Ita ASTRUC.

SEBASTIANUS AQUILANUS, a patria (urbe AQUILA) dictus, Profeſſor Patavinus, ſcripſit ad LUDOVICUM de GONZAGA (Epiſcopum Mantuanum) epiſtolam ſive *interpretationem morbi Gallici, & curam,* quam a. 1498. excuſam fuiſſe ASTRUCIUS conjicit, quod a TORELLA citetur inter antiquiſſimos ſcriptores de lue venerea. Prodiit etiam LION 1506. 4. 1525. 8. vel 4. 1539. 8. BONON. 1517. 8. BASIL. 1537. fol. PARIS 1570. 8. Inunctionem mercurialem habet, & in debilibus improbat. (Medicamenta purgantia, digerentia, alterantia, laudat vinum viperinum, etiam venæ ſectionem. Ita ASTRUC). Eſſe elephantiaſin GALENI. Ex theoria omnia. HALLER (x).

JACOBUM ROMERUM ad a. 1498. & JOHANNEM GEPPINGENSEM chirurgum ad a. 1499. recenſet ASTRUCIUS, quod formulas adverſus

(r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 480. (s) Ibid. (t) Ibid. (u) Ibid. pag. 481. (x) Ibid.

ſus luem veneream dederint, ille quidem unguenti, quod ſaturnina & mercurium recipiebat, iſte quod aliud, in quo auripigmentum eſt & arſenicum.

BARTHOLOMÆUS MONTAGNANA, junior, medicus Patavinus Profeſſor, dedit a. 1499. *conſilium pro Reverendiſſimo Epiſcopo Hungariæ Vicerege* (THOMA BAROCZIO) *morbo Gallico laborante*, excuſum in collectione LUISINI. Morbum antiquis incognitum fuiſſe. Hydrargyri, Guajaci, Chinæ, cum non meminerit, ASTRUCIUS conjicit, mature, & ſub initia morbi, hoc conſilium ſcriptum fuiſſe. HALLER (y).

PETRUS PINTOR, medicus ALEXANDRI VI. Ejus *de morbo fardo his temporibus adfligente* ROM. 1500. 4. liber, cujus unicum eſt exemplum apud COTUNNUM, qui ejus notitiam dedit in L. *de variolis*. Nomen impoſuit alia inhumata: graſſatum eſſe ab a. 1494. ad 1499. puſtulas membris adflixiſſe cum doloribus, quibus perinde unguentum medici mercuriale cum plumbo conjuncta oppoſuerunt. Id unguentum Portugueſum quemdam adhibuiſſe. Conjunctioni planetarum ortum morbi tribuit, neque tamen ignorat, contagio contrahi, etiam potiſſimum cum muliere hoc morbo infecta, ROMÆ a. 1493. multos mortales invaſiſſe. Ita HALLER (z).

MARTINUS POLLICH, a patria dictus de MELLERSTAD, oppido FRANCONIÆ, medicus FRIDERICI III. dicti ſapientis, Electoris & SAXONIÆ Ducis, quem in PALÆSTINAM peregrinantem comitatus eſt, & RHODI balneo eripuit, ex cujus uſu ſodalis principis BAVARIÆ morbo acuto correptus interiit. Inde Profeſſor Lipſienſis, demum odiorum cum PISTORIO pertæſus, FRIDERICO ſuaſor fuit, ut Academiam Wittebergenſem (a. 1502.) conderet, in qua procancellarius perpetuus de vita (a. 1513. vel 1514.) deceſſit, doctor idem Theologiæ. Cum LEONICENI de lue venerea ſententiam publice docuiſſet, & diſſentiret in proprio ſcripto PISTORIUS, prodiit POLLICHII *declaratio defenſiva cujusdam poſitionis de morbo Franco per* SIMONEM PISTORIUM *diſputata*. LIPS. 1500. 4.

Ejus *reſponſum in ſupradictos errores* SIMONIS PISTORII *de morbo Franco*. Ibid. 1501. 4.

Ejus *reſponſio ad confutationem conflatorum circa poſitionem quamdam extraneam & puerilem per* MELLERSTAD *nuper ventilatam*. Ibid. 1501. 4. Tota res in theoriis meris ſubſtitit. HALLER (a).

(y) Ibid. pag. 482. (z) Ibid. pag. 480. (a) Ibid. pag. 482.

JOH. MANARDUS, Ferrarienſis, natus a. 1461., diſcipulus NICOLAI LEONICENI, medicinam fecit FERRARIÆ ad annum uſque 1513., & anno 1514., in HUNGARIAM a Rege LADISLAO VI. advocatus fuit, ut Archiatri munere fungeretur; eoque mortuo anno 1516. in HUNGARIA vel AUSTRIA moram tamen fecit ad annum uſque 1518., inde in patriam regreſſus. Uxorem duxit valde ſenex & articulorum dolore diſtortus. Obiit FERRARIÆ anno 1536. Ita ASTRUC. In opere ad MARTINUM MELLERSTAD *de erroribus* SIMONIS PISTORII *circa morbum Gallicum* LIPSIÆ 1500. 4. excuſo & LEONICENUM defendit & POLLICHIUM.

Idem in *epiſtolarum* &c. L. VI. LEONICENUM contra PISTORIUM tuetur, recte vero oſtendit, luem veneream novum morbum eſſe, ex Americanis inſulis, ubi frequens ſit, in EUROPAM translatum anno 1494. Guaiaci uſum præſcribit, inunctionem, ſpumam decocti, vel oleum ejus ligni. In hydrargyri ad luem veneream uſu carpit, quod cerebro noceat. Decoctum ligni ſancti ad luem veneream valde laudat, modumque præſcribit, ut debeat adhiberi.

Ejus *epiſtolæ de morbo Gallico* exſtant in LUISINI collectione. HALLER (b). V. *pag.* 421.

CONRADUS SCHELLING, Heidelbergenſis, medicus PHILIPPI Palatini, dedit *conſilium ad puſtulas malas*, *morbum quem malum de Francia vulgus appellat*, *quæ ſunt de genere formicarum.* HEIDELBERGÆ 4. abſque anno. ASTRUCIO videtur ſub anni 1500. fine prodiiſſe. Deinde SPIRÆ 1502. 4. HALLER (c).

PETRUM RICCIUM refert ASTRUCIUS ad annum 1500. ob carmen de CAROLO Francorum Rege, in quo de pugna ad Tarum flumen & de novo morbo canit, qui pro lichenibus habitus ſit. Sed nihil omnino de lue venerea in eo carmine reperias. Ita HALLER (d).

Anonymus doctor Monſpelienſis edidit *regimen ſanitatis* &c. & una *Remede trés-utile pour ceux qui ont la maladie appellée en Hebreu mal Franzos & en latin Variola groſſa, en françois groſſe verole.* LUGDUNI 1501. 8. Regnaſſe malum venereum a. 1496. poſt conjunctionem Saturni cum Marte; adverſus eam luem lactis uſum commendat, & inunctionem cum terebinthina. HALLER (e).

ANTONIUS BENIVENIUS. Poſt ejus demum mortem, quæ in annum cadit 1502, prodiit ejus L. *de abditis nonnullis ac mirandis morborum & ſanationum cauſis*, edente auctoris fratre HIERONYMO, FLORENT. 1502. 4. (1507. ASTRUC) PARIS 1528. fol. &c. Primum continuo caput eſt de venerea lue, quod in collectione LUISINI recuſum exſtat. Puſtulas de toto corpo-

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 482. & 515. (c) Ibid. pag. 483. (d) Ibid. pag. 583. (e) Ibid. pag. 489.

corpore effloruiffe; adhiberi unguentum mercuriale, alios decocto ex myrrha, aloe & myrto fanatos fuiffe. HALLER (f). Novum effe morbi genus, quod a. 1496. ab Hifpanis incipiens per cæteras deinde EUROPÆ provincias diffufum. Morbum accurate defcribit, ut fe ferebat eadem ætate. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 362.

WENDELINUS HOCK de *Brackenau* pago in ducatu Würtenbergico, medicus, in ITALIA artem didicit. Ejus *mentagora, f. tractatus de caufis, præfervatione, regimine & cura morbi Gallici vulgo mal Franzos, & de curandis ulceribus hunc morbum ut plurimum confequentibus* VENET. 1502. 4. Deinde ARGENTOR. 1514. 4., quæ fplendida eft editio. LION 1529.. Ab anno demum 1494. innotuiffe prius ignotum malum, ex conjunctionibus planetarum ortum. In cadavere hominis eo malo enecti plurimum glutinis in junctura repertum defcribit. Dolor nocturnus. Curatio. Farrago medicamentorum. Stufa. Puftularum magnam eruptionem aliquando morbum fanaffe. Laudat cauteria. Unguenta mercurialia, quorum cautum ufum non improbat, ut per intervalla illinantur, ne præceps fluxus humorum ad fuperiora fiat, quod malum etiam alvi purgatione cavet. De curandis ulceribus breviffime. Monet ASTRUCIUS, ex C. TORELLA multum fumfiffe. HALLER (g).

CLEMENTIUS CLEMENTINUS, Amerinus, medicus, Aftrologiæ deditiffimus, ut medicinam theoricam tauro, practicam fcorpioni fubeffe fcripferit, inde neceffario inter homines utramvis medicinam fectantes odia nafci. ROMÆ artem exercuit, PATAVII educatus. Ejus *clementia Clementis* CLEMENTII CLEMENTINI *Amerini* prodiit ROMÆ 1512. fol. & alio cum titulo C. CLEMENTINI, *nulli medicorum quos Roma atque Italia habuit, fecundi, lucubrationes.* BASIL. 1535. fol. ASTRUCIUS putat anteriorem aliquam ante illam 1512. dari editionem, eamque ad annum 1505. cum eo anno nofter opera varia fe fcripfiffe ajat (pag. 88.), & certum eft librum datum effe ad AGAPETUM primum medicum ducis Valentiniæ, qui ab anno 1503. cum patris ALEXANDRI vita omnem fuam potentiam amiferat. Incipit agere de temperamentis, de humoribus &c. Scorpium caufam fuiffe morbi Gallici. HALLER (h).

JACOBUS CATANEUS de *lacu Marcino*, medicus Genuenfis. Ejus *de morbo Gallico . . . . .* Nullam aliam editionem reperit HALLERUS, quam quæ eft in collectione LUISINI: mature vero fcriptum fuiffe libellum ASTRUCIUS non male autumat, cum nullum auctorem anno 1505. nuperiorem citet, morbum fua ætate novum in ITALIA exftitiffe teftetur, & lignum Guaiaci nequidem nominet. Exortam luem effe anno 1494, cum CAROLUS VIII. regnum Neapolitanum invaderet: veteribus indictum effe,

(f) Ibid. pag. 490. (g) Ibid. pag. 490. (h) Ibid. pag. 491.

diversum ab elephante, hæc fuse contra SEBASTIANUM AQUILANUM. Multos cum infectis mulieribus coire, neque lædi. Nutrices tamen a pueris inficí, & vicissim eos inficere. Ulcerum in faucibus meminit. Argentum vivum inunctum multos sanasse, malis humoribus per os expulsis. THEODORICUM & alios eo unguento adversus malum mortuum usos fuisse. Encheiresis, formula unctionis, & symptomata inde nascentia. Alios fumo hydrargyri & sulphuris esse levatos, se tamen inunctionem præferre. Syrupum de viperis etiam (& phlebotomiam) laudat. HALLER (i).

PETRUS TRAPOLINUS, Patavinus Professor, obiit a. 1509. & ad eum excusa est epistola ANDREÆ BRENTII cum CHAMPERIO edita LION 1516. 8. Reliqua viri opera perierunt; servatus est *de morbo Gallico liber* in collectione LUISINI excusus, multis tamen locis mutilus, hactenus B. MONTAGNANÆ consilio auctus. Malum veteribus non fuisse dictum. Tres esse morbos, pustulas, dolores universi corporis, & mistum ex utroque malo. Multum laudat S. PISTORIUM. Ita HALLER (k).

ANGELUS BOLOGNINUS in L. *de cura ulcerum* &c. unguentorum mercurialium formulas dat, & encheireses, eaque mirifice laudat. Dari ægrotos, in quibus ab usu argenti vivi saliva non fluat, eventu non eo minus salutari. Ad objectiones etiam respondet. HALLER (l). V. *ulcera.*

JOHANNES VOCHS, Coloniensis, sed ut in ITALIA artem medicam didicerit, & chirurgiam sua manu exercuerit, inque patriam redierit, & pestem COLONIÆ a. 1506. & 1507. grassantem viderit. Ejus est L. *de pestilentia anni præsentis ejusque cura.* MAGDEBURG 1507. 4. Non ab astris epidemias esse. Morbum Gallicum s. carbunculum Franciæ natum esse a frugibus immaturis. Mercurialium medicamentorum in Gallica lue usum vituperat. HALLER (m) ex ASTRUCIO.

JOHANNES BENEDICTUS, Germanus M. D., qui in ITALIA artis præcepta hauserat. Ejus L. *de morbo Gallico* est in collectione LUISINI. Ponitur ab ASTRUCIO ad annum 1510., quod a JOHANNE ALMENAR jam a. 1512. exscribi videatur, quod Guaiaci non meminerit &c. Novum esse malum, contrahi ab infectis, mitius esse quam olim, nocturnos tamen dolores cum eo conjungi. Emollientia dat medicamenta, alvum ducit, lavare jubet, dat quæ *cor confortant*, demum laudat linimentum mercuriale tamquam medicamentum secretissimum: conjungit balneum. Sudatoria etiam laudat. HALLER. (Damnat suffumigium ex quo periisse vidit nobilissimum BONONIÆ pictorem. Ita ASTRUC.)

Ejus

(i) Ibid. (k) Ibid. pag. 492. (l) Ibid. (m) Ibid. pag. 493.

Ejus *libellus novus de caufis & curatione peftilentiæ ad præfervationem & curam hujus mali optime utilis.* CRACAU 1521. 4. 1530. 8. 1552. 8. ubi in titulo dicitur, cum voluntate auctoris auctum effe, quem longævum fuiffe oportet, qui & a. 1510. & iterum a. 1552. librum fcripferit. HALLER (n).

JOHANNES ALMENAR, Hifpanus, medicus, (primus eft Hifpanorum qui de morbo Gallico libellum fcripferit. Ita ASTRUC). Ejus L. *de morbo Gallico.* PAPIÆ in collectione prodiit 1516. fol. tum LION 1528. 8. BASIL. 1536. 4. LION 1539. 8. inque LUISINI collectione. Ad annum 1512. ponit ASTRUCIUS, & monet, videri ab eo J. BENEDICTUM exfcribi, ut omnia tamen ab ALMENARO nitidius dicantur, aliqua adjiciantur: neque præter rem hæc eft accufatio, fi feptem indicationes legeris, quæ cum ipfis medicamentis nihil differant. Veram fpem effe in unguento mercuriali, & in balneo; falivam ab hydrargyro cieri. Ulcera virgæ dicit, puftulas univerfi corporis, & artuum dolores. Interpolat unctiones mercuriales cum fyrupo alterante, hunc ex WENDELINO HOCK. Argento vivo falivam cieri non ignorat, fed eum effectum ad partes inferiores derivat. HALLER (o).

JOHANNES DROYN, Ambianus, legum baccalaureus, poëta. Ejus *carmen de variola craffa.* LION 1512. 12. ASTRUC.

JACOBUS BERENGARIUS, Carpenfis, medicus, qui male vulgo CARPUS dicitur, Profeffor Ticinenfis, inde Bononienfis, magnus incifor, & qui chirurgiam etiam fuis manibus exercuit, magnus pariter clinicus, etiam in pefte & in lue venerea curanda exercitatus (p), non quidem inventor unguentorum mercurialium, fed laudator. (Hoc fuo arcano ita opulentus redditus eft, ut teftatus fuerit numeratam pecuniam 40000. fcutatorum, præter argenteam materiam: quæ omnia Duci Ferrarienfi reliquit. Hifpanis ita erat infenfus, ut cum effet BONONIÆ geminos ex iis laborantes morbo Gallico ceperit, & vivos anatomicis adminiftrationibus deftinaverit; qua de re profligatus FERRARIÆ obiit (q).) Eum ASTRUCIUS ad annum 1512. recenfet, ex arbitrio. HALLER (r).

JOHANNES de VIGO in *Chirurgia* L. V. (fatis fufe differitur de morbo Gallico duobus primis capitibus, quæ eadem in *collectione* LUISINI excerpta proftant. Morbum apparuiffe in ITALIA a. 1494. menfe Decembri. Ita ASTRUC) agit de morbo Gallico, de quo, ut HALLERO videtur, plenius & rectius fcripfit, quam priorum quisquam. Contagium potiffimum per concubitum concipi, partes genitales primas inficere, inde longa ferie producere puftulas pertinaces, dolores nocturnos, exoftofin & cariem, tubercula

(n) Ibid. pag. 499. (o) Ibid. (p) CELLINUS apud ASTRUCIUM p. 616. (q) Ita lego in JACOBI BERENGARII Carpenfis libro *de fractura cranii* LUGDUN. Batav. 1629. 12. ex FALLOPIO. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 500.

bercula mori similia, demum in carbunculos, gangrænas, omnis generis ulcera, quæcunque descripta sint, scabiem, febriculam hecticam, ophthalmias pervicaces transiturum. Inde curatio, digestiva, laxantia, balnea, unguenta nimis composita cum euphorbio & mercurio in saliva exstincto: similia cerata, lotiones, pillulæ valde compositæ. Solo unguento mercuriali intra octavum diem morbum funditus sanari. Quæ bona de morbo Gallico nota sunt, apud THEODORICUM reperiri & ARNALDUM. Ita HALLER (s).

GEORGIUS VELLA, qui dicitur Brixiensis. Ejus *consilium pro* ALOYSIO MANTUANO, in collectione ALOYSII LUISINI reperitur. Venere sola malum Neapolitanum contrahi; nonnunquam tamen sanas fœminas coivisse cum infecto, neque infectas fuisse, sed infectionem in alium virum propagasse. Eamdem de phlegmate grosso in junctura genuum reperto repetit adnotationem, quæ ex WENDELINI HOCK superius dicta est. Unctiones mercuriales suadet adhiberi. Ad hanc ætatem (ad annum 1508) cæterum ASTRUCIUS nostrum rejicit, quod de lingo Guaiaci sileat. Verum, cum in B. RIVINI diserte citetur G. VELLA &c. MANTUÆ 1515. 4. eo librum referre necesse est. HALLER (t).

HENRICUS STRÖMER, Misnicus, AUERBACHII natus, amicus ERASMI, *saluberrimas adversus pestilentiam observationes* edidit a. 1516. 4... 1519. 4. 1530. 4. Germanice LIPS. 1516. 4. &c. Ut Guaiaco uteretur UDALRICO de HUTTEN noster auctor fuit. HALLER (u).

Collectio prima auctorum qui de morbo Gallico scripserunt PAVIÆ 1516. ASTRUC. (x).

NICOLAUS POLL, CAROLI V. medicus. Ejus *de cura morbi Gallici per lignum Guaiacum.* VENET. 1535. 4. BASIL. 1536. & in *collectione*, tum in *collectione* ALOYSII LUISINI. Epistola dedicatoria est anni 1517. Desperatum malum Guaiaci ligno superatum fuisse, ejusque libra una decocta cum aquæ unciis duodecim: diætam tamen Germanis minus severam debere imperari, quam Hispanis & Italis. Usum hujus ligni accurate docet, unus, ut putat HALLERUS, de antiquissimis. Alemannos etiam argenti vivi usum male tolerare. Hispanos usum decocti Guaiaci interpolare, adque idem post intervallum iterum redire. HALLER (y).

MARINUS BROCARDUS, medicus Venetus, Arabum defensor, scripsit *de morbo Gallico*, qui in collectione LUISINI reperitur. Nomen morbi nondum penitus erat constitutum; noster ait, nonnullos causam ad astra referre, adque conjunctionem luminum. GonorrhϾ & bubonum & ligni Guaiaci non meminit. Diæta & potionibus ait se malum curasse,

(s) Ibid. (t) Ibid. p. 501. (u) Ibid. pag. 502. (x) de morb. vener. edit. Gallica PARIS 1743. 8. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503.

raſſe, inunctionem tamen mercurialem adhibet & balneum. HALLER (z).

LEONHARDUS SCHMAUSIUS, (non SCHMAIUS), medicus Salzburgenſis. Ejus *lucubratiuncula de morbo Gallico & cura ejus noviter repetita cum ligno Indico*, datus a. 1518. excuſus AUG. VINDEL. 1518. 4. & in collectione LUISINI, parvus libellus. Hic Guaiaci arbor deſcribitur, (cujus mentionem facit primus & cujus uſum & adminiſtrationem primus quoque deſcribit. Ita ASTRUC.) ſcriptio datur, ut decocta cum ligno aqua ſit utendum. Hiſpanos medicos etiam pulverem dare.

An idem forte libellus fuerit *Recept wie man das Holz Guaiacum für die Franzoſen gebrauchen ſoll....* 1518. 4. HALLER (a).

PETRUS MAYNARDUS, Veronenſis, diverſus a JOHANNE MANARDO Ferrarienſi, Profeſſor Patavinus. Ejus *duo tractatus de morbo Gallico* putantur a. 1518. ſcripti eſſe, recuſi in *collectione* LUISINI. Curationem Galenicam proponit, unguentum mercuriale ad ſolos articulorum dolores laudat. Ulcera narium, uvulæ & aſperæ arteriæ recenſet. HALLER (b).

MAGNUS HUNDT, Lipſienſis. Ejus *kurzes Regiment wider die erſchröckliche Krankheit der Peſtilenz aus bewährten Erzten zuſammengetragen, ſammt einem kurzen Bericht von der Schweiskrankheit; mehr ein nützliches Regiment wider die curſierende Krankheit der Franzoſen, und Bericht die gebrand Waſſer zu gebrauchen.* LIPS. 1519. 8. HALLER (c).

ULRICUS de HUTTEN, Eques nobiliſſima familia natus (anno 1488. STECKELBERGÆ, in caſtello FRANCONIÆ cujus dominio ejus familia potiebatur, litterarum ſtudio dedit operam FULDÆ, COLONIÆ, & FRANCOFURTI ad ODERAM, inde meruit aliquamdiu in ITALIA in caſtris Imperatoris MAXIMILIANI I., unde redux verſatus eſt in aula ALBERTI Brandenburgenſis, Archiepiſcopi Moguntini & Magdeburgenſis, ac poſtea S. R. E. Presbyteri Cardinalis titulo ſancti CHRYSOGONI, ab anno 1517. ad annum uſque 1520., quo LUTHERI partes amplexus ſibi fuga conſulendum eſſe duxit, cum audiviſſet ſe juſſu LEONIS X. ſummi Pontificis, in quem acerbius ſcripſerat, comprehendendum eſſe. Toto BELGIO peregrinatus profugit tandem in HELVETIAM, venitque BASILEAM anno 1522., exeunte, ſed ab ERASMO hoſpitio excluſus, urbe ipſa exire juſſus eſt menſe Januario anni ſequentis. Obiit paulo poſt in inſula quadam lacus Tigurini, ubi latitabat, die ſcilicet 29., (d) Auguſti, anno 1523., ætatis anno 35. vel 36. Ita ASTRUC.)

Ejus

(z) Ibid. (a) Ibid. pag. 504. (b) Ibid. (c) Ibid. pag. 489. (d) ERASMUS in *epiſtola ad* CONRADUM GOCLENIUM data 6. calend. Octobris anni 1523.

Ejus *de Guaiaci medicina & morbo Gallico liber* prodiit MOGUNTIÆ 1519. 4. 1524. 8. 1531. 4. BONON 1521. 4. & in collectione LUISINI. Gallice, vertente J. CHIRADAME, LION 1530. 4. Anglice, vertente THOMA PAYNELL, LOND. 1541. 8. 1546. 8. Bonus libellus, etsi non est medici opus. Morbum in obsidione Neapolitana a. 1493. ortum esse: ab eo tempore mitiorem factum; scabiem tamen & pustulas superesse. Germanis incumbere seviorem, vix nisi per coitum communicari. Acerbissimam curationem esse, quæ per inunctionem obtineatur, dentes corrumpat, guttur obstruat, aëris defectu & æstu ægros enecet. Meliora se expertum esse ab Guaiaci usu: lignum rasum in octuplo aquæ per noctem macerari, tunc lente ad dimidias decoqui; sapore esse subacido. A STROEMERO persuasum se decoctum bibisse. Clausum tamen cubiculum requiri; aërem excludi debere, cibum ad quartam partem diminui, tepidæ decoctæ duas libras bibi per 30 dies: eas ne sibi quidem ad claudenda ulcera suffecisse. Decimo die famem sibi molestam fuisse. Se perfectam valetudinem recuperasse. Solam sobrietatem non sufficere. Sudorem non requiri. Sibi pedem inutilem fuisse; tuberculum induratum cum immenso dolore, aliud tuberculum incipiens, in costa aliud, in tibia ulcera, aliud in brachio. Alibi tamen legitur (apud ASTRUCIUM (e), & apud SWIETENIUM (f)) ULRICUM non sanatum ex eo ipso morbo (undecies prius salivationem passum, novem annis cum lue venerea pessima conflictatum, profugum, exulem, indignum. Ita SWIETEN (g), & ASTRUC) interiisse. Verum cum, quinto post primam editionem anno, librum suum recusum dederit, non videtur lætum eventum medicationi tributurum fuisse, quam inutilem expertus fuisset. Novam enim editionem auctorem cum WOLFGANGO AUGUSTO præparasse, ex ejus viri epistola apparet. Ita HALLER (h).

Ein Recept von einem Holz zu brauchen für die Krankheit der Franzosen, aus dem Hispanischen ins Deutsche gebracht; dazu das Regiment wie man sich darinn halten soll. BASIL. 1519. 4 Usus decocti ligni Guaiaci, cum severa victus ratione conjunctus. Quis Hispanus sit auctor non apparet. HALLER (i).

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. VII. cap. 9. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 313.

JOHANNES le MAIRE, Belga, natus anno 1473. BAGACI in HANONIA Gallice *Bavai*, unde se dicit Gallice *des Belges*, ideo quod putet BAGACUM olim BELGIDEM dictum fuisse. Ante annum 1525. fato functus est. Scripsit tum stricta, tum soluta oratione opera varia Gallice & Latine, non sine ingenii acumine ac doctrinæ laude ut ea erant tempora, quibus vixit.

(e) *De lue venerea* pag. 630. edit secund. (& pag. 490. edit. Paris. 1738. 4.) (f) *Comment.* T. VII. p. 445. edit. VENET. 1772. 4. (g) Ibid. (h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 505. (i) Ibid. pag. 506.

xit. Exſtat inter cætera carmen Allegoricum Gallice ſcriptum, & in tres fabulas diſtributum, quod typis excuſum eſt anno 1525. apud GALIOTTUM du PRÉ, cum hac inſcriptione: *les comptes, intitulez de Cupido & d'Atropos, dont le premier fut inventé par Seraphin, Poëte Italien, le ſecond & tiers de l'invention de Meiſtre Jean le Maire.* In ſecunda fabula veneream luem Poëta ita deſcribit, ut licet inde colligere, quid ætate ſua de morbi origine, novitate, propagatione, atrocitate, vulgo crederetur. Ait nempe aquas, quæ e foſſis palatii Veneris decurrebant, a viris fœminisque plurimis cum voluptate quidem perpotari, ac gratas videri, at vero varia & inaudita morborum monſtra inde generari, quibus potores miſerrime affligebantur. ASTRUC.

DESIDERIUS ERASMUS, Roterodamus, Vir maximi nominis & eruditionis multiſciæ, natus eſt 27. Octobris anno 1466., & mortuus eſt BASILEÆ die 12. Julii a. 1536. jam ſeptuagenarius. Cætera quæ ad ejus vitam ſpectant, huc non ſunt repetenda, tum quod paſſim occurrant, tum quod ERASMUS nec de lue venerea quidquam ex profeſſo ſcripſerit, nec Medicinæ vacaverit unquam. Cum tamen noſter ſuppar vixerit ingreſſui luis venereæ, haud pauca ſuis operibus interſperſa reliquit teſtimonia de morbi origine, fœditate, contagione. Sic in colloquio, quod inſcribitur Ἄγαμος γάμος *ſive conjugium impar*, quod primum anno 1524., typis editum videtur, & in quo nomine equitis ſcabie Gallica infecti ULRICUS de HUTTEN perſtringitur. Sic & in *epiſtola ad* CHRISTOPHORUM *a* SCHYDLOVIETZ, *Palatinum & Capitaneum Cracovienſem, Regnique Poloniæ Cancellarium*, BASILEÆ ſcripta a. 1525. poſtridie Idus Auguſti, & libro *de lingua, ſive de linguæ uſu & abuſu* præfixa, dum ſui ſeculi calamitates enumerat in hæc verba erupit: hæc lues quidquid in aliis eſt horrendum una ſecum defert, fœditatem, cruciatum, contagium, vitæ periculum, curationem difficillimam pariter ac fœdiſſimam, & tamen utcunque cohibita ſubinde repullulat, non aliter quam podagra. ASTRUC.

BARTHOLOMÆUS SILEBER. Ejus *præcautio luis venereæ*. WIEN 1525. 4. HALLER (k).

GUNDISALVUS FERNANDEZ, ſive Hiſpanice GONÇALO HERNANDEZ, Hiſpanus, (natus MADRITI circa annum 1478.) vir militaris, in civitate S. MARIÆ in AMERICA vixit, ejus oppidi rector, & in civitate DOMINICA. Confirmavit ex inſula hujus nominis morbum inquilinum cum ſecundo COLUMBI itinere in EUROPAM advectum fuiſſe, perque milites GUNDISALVI FERDINANDI (*el grande capitaneo*) diſſeminatam. Ejus *ſummario de la hiſtoria général y natural de las Indias occidentales.* (TOLEDO 1525.. I·a ASTRUC.) VENET. 1525. 4. recuſa cum

Ggggggggg 2 RA-

(k) Ibid. pag. 512.

RAMUSIO, in Tomo III. VENET. 1556. fol. Alterum majus GUNDISALVI opus fuit: *la hiſtoria general y natural de las Indias occidentales.* TOLEDO 1526. fol. Guaiaci arborem deſcribit & lignum ſanctum. Duo fragmenta eo facientia recuſa exſtant in *Collectione* LUISINI. Proprium libellum, ſive *dos tratados del palo de Guaiaco y del palo ſanto*, NICOLAO ANTONIO dictos, ASTRUCIUS non putat unquam prodiiſſe. Ita HALLER (l). Vixit FERNANDEZ, dum lues ex AMERICA in EUROPAM devecta fuit, & poſtea ipſe in HISPANIOLAM, ac AMERICÆ Continentem, (anno 1513. a FERDINANDO) miſſus eſt, ut fuſionibus auri, & argenti præeſſet, quo nec locupletior, nec oculatior, teſtis adhiberi poteſt, dum de ligno Guaiaco agit, ſcribit ſequentia: apud Indos haud eſt adeo ſævum malum, nec tantum adfert diſcrimen, ſicut in HISPANIA, & frigidioribus climatibus; ſed parvo negotio hujus arboris ope, incolæ curantur. Curatio multam inediam, & præterea aquæ potum, in qua lignum hoc decoctum fuerit, expoſtulat. Et, absque inedia ipſa nihil prodeſſe, ſed obeſſe, conſuevit: a carnibus nempe abſtinet æger, & piſcibus; ſed paſſulis veſcitur, & ſiccis eduliis; iisque paucis (quæ ſcilicet ad ſuſtentandum tantum corpus ſufficiant); & aliquo panis aſſi (biſcoctum vulgus vocat) fruſtulo. SWIETEN (m).

JACOBUS a BETHENCOURT, medicus Rothomagenſis, ſcripſit *novam pœnitentialem quadrageſimam, nec non purgatorium in morbum Gallicum ſ. venereum, una cum dialogo aquæ, argenti vivi, ac ligni Guaiaci, colluctantium ſuper dicti morbi curationis prælatura, opus fructiferum.* PARIS. 1527. 8. Morbum venereum novum eſſe, a. 1495. primum adnotatum, vario contagio inficere, longe plerumque tamen per venerem. Inunctionem jubet ſexto die, aut ſeptimo, leni laxante medicamento interrumpere, tum aliquot diebus quieſcere; ſcirrhos duros & ulcera eſthiomena longiorem inunctionem requirere. Gonorrhœam ipſe in juvene vidit; monuit ne inunctionibus uteretur. Guaiacum humidis & pituitoſis ægris convenire: aquam argenti præſtare reliquis auxiliis; ita hydrargyrum vocat. Non reperitur in LUISINI collectione. HALLER (n).

FRANC. DELGADO, Presbyter. Ejus eſt *del modo de adoperar el legno ſanto di India occidentale ſalutifero remedio ad ogni piaga.* VENET. 1529. 4. Paulo alius titulus eſt apud C. de VILLA: *del modo de adoperar il legno di India occidentale, ſalutifero remedio ad ogni mal incurabile.* VENET. 1549. 4. Ipſe per 20. annos malo venereo laboravit, & plurima in noſodochio mala paſſus, demum a. 1526. uſu decocti ligni ſancti conva-

(l) Ibid. T. II. pag. 17. (m) In *comment.* T. VII. pag. 444. Edit. VENET. a. 1772. 4. (n) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 514.

convaluit. Malum omnino ortum esse in obsidione Neapolitana. Inde, cum in Insula HISPANIOLA ab anno 1501. innotuisset, in ITALIA anno demum a. 1517. Ipse electuarium ex eo ligno parabat & vendebat; quod arcanum sibi servat. Hæc ex ASTRUCIO, neque enim in collectione LUISINI reperitur. HALLER (o).

HIERONYMUS FRACASTORIUS, Veronensis, medicus, poëta, philosophus, astrologus, Archiater PAULI III., vir nobilis & illustris, & suo ævo inter principes doctorum virorum habitus, etiam statuam meritus, sibi in patria dedicatam. (LIVIANUM copiarum Venetarum Ducem secutus est pluribus bellis, sed eo mortuo ad ABDUAM a. 1515. in patriam se recepit. Medicus fuit Patrum Concilii Tridentini. Obiit septuagenario major in suis caphis prope VERONAM anno 1553. 8. Idus Augusti apoplexia correptus in mensa. Ita ASTRUC.) Ejus poema *syphilis s. morbus Gallicus*, scriptum, ut ASTRUCIUS monet, haud serius quam anno 1521., vivente nempe LEONE X., qui eo anno obiit, ut in L. II. auctor ait, prodiit VERONÆ 1530. 4. sæpissime recusum PARIS. 1531. 8. 1539. 16. BASIL. 1536. 8. LION 1547. 12. ANTWERP. 1562. 8. 1611. 8. LONDIN. 1720. 4. 1746. 8. PATAV. 1744. 4. Italice, vertente SEBASTIANO degli ANTONI, BONON. 1738. 4. Vertente ANTONIO TIRABOSCO, VERON. 1539. 4. Demum a PETRO BELLI versum NEAPOLI 1731. 8. Gallice versum a MACQUER & la COMBE cum bonis notis PARIS. 1753. 8. Morbum (syphilidem, quam a SYPHILO pastore in deos impio sic dictam fingit. Ita ASTRUC) novum esse, ex siderum concursu natum, & per bellum Gallicum in ITALIAM propagatum. Inunctionem asperum esse auxilium, ut tamen id noster rejiciat: suffitum ut asperiorem damnet, tum præcipitatum & devoratum hydrargyrum. In poemate tamen potissimum Guaiacum laudat, tamquam mali antidotum. Dictio cæterum humilis, neque vitiosis numeris pura, ut præterea antiquos sæpe non imitaretur, sed exscriberet.

Ejus *de sympathia & antipathia L. I. de contagionibus & contagiosis morbis eorumque curatione* L. III. VENET. 1546. 4. LION 1550. 16. etiam 8. 1554. 16. Agit etiam de morbo Gallico. Malum venereum ab annis retro vigenis pustulas parcius inducere, gummata frequentiora. Unguentum mercuriale a tonsore in vetusto libro repertum esse. Ossa infecta non sanari. Non ex INDIA adlatum malum esse, sed ex vi occulta siderum & maligna conjunctione ortum. HALLER (p).

LAURENTIUS PHRYSIUS. Ejus *epitome opusculi de curandis pustulis, ulceribus & doloribus morbi Gallici alias Franzos appellati* BASIL. 1532. 4. VENET. 1535. 4. & in collectione LUISINI. Levis auctor repudiat

(o) Ibid. pag. 520. (p) Ibid. pag. 522.

diat mercurialia medicamenta, alia inutilia & absurda substituit, quibus ducentos homines se sanasse gloriatur Planetarum conjunctiones ex aliis exscribit, quæ hunc morbum præcesserint. Ita HALLER (q). V. *pag.* 1332.

NICOLAUS MASSA. Ejus L. *de morbo Gallico, in quo omnes modi possibiles sanandi continentur.* VENET. 1532., LION. 1534. 8. 1536. 4. cum epistola ad CADAMUSTUM, VENET. 1563. 4. quæ editio aucta dicitur, tum 1657. 4. Reperitur etiam in collectione *Basiliensi* 1536. 4. in *Lugdunensi*, & in Veneta LUYSINI. Italice VENET. 1566. 8. Etsi noster aliquantum barbare scripsit, bonum tamen opus (laudatur etiam ab ASTRUCIO & SWIETENIO) dedit, ut qui plurimum in hoc morbo curando sit versatus & felicissime, teste ALOYSIO LUISINO, adductis exemplis hominum, quos, cum nemo curare posset, noster sanaverit. In L. I. dicit novum morbum esse, in obsidione Neapolitana anno 1494. natum. Non solo concubitu concipi, se vidisse in impuberibus. Iterum, sæpe in locis dolentibus se gelatinam vidisse, venasque materie pituitosa plenas. Prima pars curationis: purgantia, pilulæ indæ, ad ulcera profunda penis efficaces, quibus hominem præ dolore furentem, & pro dæmoniaco habitum, MASSA sanaverit. In L. III. de ligno sancto. In insulis novi orbis neminem fuisse, quem hoc auxilio sanitati non restituerit. Decoctum mane ab unciis sex ad duodecim sumere noster jubet, tum sudare, cum diæta parca & tenui, quæ necessaria sit, sola tamen morbum non tollat. Idem de sarsaparillæ aqua. In L. IV. unctionem, quæ hydrargyro fit, certissimam præstare medelam. Varia unguenta describit, jubet diu continuari usum, quoad dolores & ulcera integre sublata sint. Totis 37. diebus se unctionem ursisse, sic ægros ab aliis derelictos sanasse; alias, & in debilibus, integris mensibus unctionem se intermisisse, & ad eam iterato rediisse. Unguento a MESUE ad scabiem præscripto, etiam nodos, podagram, & lepram sanari. In L. V. suffumigia unguentis potentiora, sanasse, quos ista sanare non potuerant. Cinnabari se uti cum olibano. Gravissimus casus, in quo profuit. In L. VI. curatio symptomatum. Aquæ separationis (acore ex nitro & vitriolo stillante) ulcera tangit: oleo vitrioli loco cauterii utitur. Præcipitatum mercurium rubrum valde laudat ad ulcera virgæ & gutturis: id remedium sibi notum fuisse, priusquam JOHANNEM de VIGO legeret. Gargarismi &c. Ita HALLER (r).

Idem in *epistolarum* &c. *epist.* 27. de modo, quo morbus Gallicus a natura sanatur. *Epist.* 28. de causis dolorum morbi Gallici. *Epist.* 29. de cura ulceris formidolosi in femore & tumoris in dorso a reliquiis luis venereæ. *Epist.* 30. de corrosis gingivis & aliis symptomatibus in morbo Gallico. Ita WALTHER. V. *pag.* 273.

Col-

(q) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 503. (r) Ibid. pag. 531.

Collectio prima *operum de lue venerea* prodiit VENET. 1532. 8. Continet MASSAM, ALMENARIUM, LEONICENUM, & ANGELUM BOLOGNINUM. Ita HALLER (s).

SEBASTIANUS MONTUUS, Riverienfis, Gallus, in *dialexeon medicinalium* L. II. &c. LION 1533. 4. FUCHSIUS in Arabicos medicos invectus fuerat. In eum virum, nofter fenex, qui fexaginta annis medicinam fecerat afperrime Arabes tuetur. Male morbum Gallicum a FUCHSIO pro novo morbo haberi, qui fint ipfi veterum lichenes ab hepatis vitio orti. HALLER (t).

AUGUSTINUS NIPHUS, Campanus, (dictus EUTYCHUS PHILOTHEUS, fuo tempore celebris medicus & aftrologus. Ita ASTRUC). Ejus L. *de morbo Gallico*. NEAPOLI 1534. 4. Negat poft NAUDEUM ASTRUCIUS, NIPHI effe, & JOHANNI PASCHALI Sueffano tribuit. HALLER (u).

MICHAEL (x) JOHANNES PASCHALIS, Sueffanus. Ejus *de morbo quodam compofito, qui vulgo apud nos Gallicus appellatur*. NEAPOLI 1534. 4. & in collectione LUISINI. Summum mali remedium effe hydrargyrum in faliva exftinctum, poft aptas digeftiones. In fene debili fe longo ufu & interpolato copiam hydrargyri compenfaffe, quo coactus fit fubinde abftinere. Curatio per fudorem alia, abfque argento vivo, homine in dolium defidente, qui recipit vaporem marcafitæ, cui infufum acetum: huic curationi plurimum tribuit, Guaiaco minimum. Salivationem inunctionem mercurialem fequi, tanquam rem non perpetuam. HALLER (y).

Collectio Veneta, in qua libelli N. LEONICENI, ULRICI ab HUTTEN, LAURENTII PHRYSII, JOHANNIS ALMENAR, ANGELI BOLOGNINI, & P. ANDREÆ MATTHIOLI recuduntur VENET. 1535. 8. HALLER (z).

PETRUS ANDREAS MATTHIOLUS, Senenfis, natus anno 1500., Medicinæ PATAVII ftuduit, accerfitus in aulam Cæfaream diu Archiater Imperatorum fuit, deinde TRIDENTUM fe recepit, ubi peftilentia e vivis ereptus anno 1577. ætatis fuæ 77. Ejus *liber de morbo Gallico*. BASIL. 1536. Ita ASTRUC. Hic liber eft in mox dicta *collectione Veneta* a. 1535. 8., ab ipfo auctore citatus in fuis *epiftolis* p. 46. Morbum Gallicum novum effe & ab elephantiafi diverfum, quem fecundum quatuor præcipua hominum temperamenta diftinguit, cuique curationem propriam opponit: ita ut inunctiones mercuriales nunquam omittat. Guaiacum imbelle videri auxilium; laudat tamen etiam ad hoc malum, ad alios etiam morbos, peftem ipfam. Ex offe cruris hominis fæpius inunctionem paffi hydrargyrum manaffe. Ut hominem fanaverit, cui caries offis medullam corruperat; igne admoto & unguento mercuriali.

Idem

(s) Ibid. pag. 535. (t) Ibid. pag. 537. (u) Ibid. pag. 483 (x) Sic C. de VILLA habet. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 14. (z) Ibid. pag. 16.

Idem in suis *epistolis*, quarum libri III. PRAGÆ 1561. fol. prodierunt, Guaiaci decoctum valde calefacere, biliosis non conferre. HALLER (a).

BERNARDUS GORDON. Ejus L. *de morbo Gallico*. BASIL. 1536. 4. Ita WALTHER. A nemine hunc librum citari video, si excipias WALTHERUM. V. *pag.* 270.

ANTONIUS MUSA BRASSAVOLUS, Ferrariensis, clinicus, felix in curandis morbis, MANARDI & LEONICENI discipulus. Ejus *examen omnium simplicium, quorum usus est in publicis officinis.* ROMÆ 1536. fol. LION 1537. 8. 1544. 8. 1556. 8. VENET. 1538. 8. 1545. 8. Errores MANARDI & Arabistarum, quos noster refutat, & MESUE sæpe tuetur. Aliqua etiam huc facientia habet. Inflammatos pyrites bubones venereos inguinum sæpe discutere. Argentum (vivum) sublimatum olim in celebri usu adversus luem veneream fuisse: nunc suo ævo crudum substitui.

Ejus *examen omnium looch*, *linctuum* &c. *Accessit de morbo Gallico tractatus.* VENET. 1553. 8. LION 1555. 16. 1561. 12. Innumeras fere luis Gallicæ species facit, per symptomata distinctas. Inter nova symptomata intra vigesimum annum orta (anno 1531.) gonorrhœam numerat & ophthalmiam. Per anum frequenter recipi, neque nisi lascivis gestibus aut per mammas inficere. Cum suffitu quotidie alvum ducit. Sic cum linimentis, ne os exulceretur & fauces. Inunctionem pene certo morbum tollere. Sed neque decoctum Guaiaci ei displicet. Luem per mammas receptam concubentem virum non inficere. In LUISINI *collectione* redit iste tractatus.

Ejus *responsio ad quæstiones de ligno Indico* ALEXANDRI FONTANÆ. Anno 1525. in ITALIAM primum advectum esse, se primum FERRARIÆ adhibuisse, & in aqua decoctum, deinde & in vino. Mite esse auxilium, se sexenni puero dedisse: senibus & confirmatæ ætatis viris cum vino. Oleum ut inde paretur.

Ejus *de radicis Chinæ usu* habetur etiam in *collectione* LUISINI. Se huic radici non fidere. Cauteria in morbo Gallico non conferre, & in mala abire ulcera. Pillulas ex mercurio præcipitato fictas neminem sanare. Fusissime etiam de alopecia ex veteribus. Gonorrhæam decocto ligni sancti sanari & emollientibus. FREINDIUS BRASSAVOLUM despicit. HALLER (b).

PHIL. THEOPH. PARACELSUS in *Chirurgiæ magnæ* L. I. parte 1. tract. 3. de morbis venereis. In L. IV. denuo de morbo Gallico varia fragmenta Latine & Germanice, & de eodem epistola ad Noribergenses.

(a) Ibid. (b) Ibid. pag. 25.

ſes. (Plurima ex PARACELSI *chirurgia* excerpta de morbo venereo reperies apud ASTRUCIUM).

Ejus *drey chirurgiſche Bücher*, quorum tertius eſt de morbo Gallico, STRASBURG 1549. 8. 1563. 4.

Ejus *von der franzöſiſchen Krankheit* 3. *Bücher*. NÜRNBERG 1552. 8. HALLER (c). V. *pag*. 272.

BENEDICTUS VICTORIUS, Faventinus, LEONELLI nepos, magnus clinicus, primarius Profeſſor Patavinus, inde Bononienſis. Ejus *morbi Gallici curandi ratio*. BASIL. 1536. 4. in *collectione*, dictata ab auctore JOSEPHO TECTANDRO, qui & edidit. Ad ulcera virgæ adſtringentia, plumbea; ad morbum ipſum ſudor varie expreſſus, balneum. His non ſufficientibus, unguentum mercuriale: ſi neque hoc reſponderit, Guaiacum cum aqua decoctum, quadraginta continuis diebus potum. Libras ſex ligni cum ſedecim libris aquæ coquit. In majori opere hunc minorem libellum pro ſpurio renunciat.

Ejus *liber de morbo Gallico*. FLORENT. 1551. 8. alius a priori. Per oſcula lues concepta, ut interim partes genitales nihil paterentur. Urinam ſubalbidam (absque ſigno coctionis eſſe ſignum ejus mali. Concipi absque venere in ſanctis monialibus. Unctionem mercurialem periculi plenam eſſe, fumigationem etiam deteriorem; tutiorem curationem a Guaiaci ligno repeti. Thermas tamen prodeſſe. Inter ſymptomata cancer penis, gonorrhœa, bubo.

Ejus *medicinalia conſilia ad varia morborum genera*. VENET. 1551. 4. 1554. hic aucta. 1556. 8. auctius. Inter ea eſt conſilium de morbo Gallico. Non vult unctionem mercurialem adhiberi, & Guaiaci uſum ſuadet. HALLER (d). Confer *pag*. 7.

J. FRANCISCUS BRANCALEO, Neapolitanus. Ejus eſt L. *de balneis, quam ſalubria ſint, tum ad ſanitatem tuendam, tum ad morbos curandos, dialogus adverſus neotericos*. PARIS. 1536. 8. NORIBERG. 1536. 8. Balneorum uſus adverſus objectiones tuetur. Materiam etiam morbi Gallici balneo digeri & evacuari. HALLER (e).

Zahnarzneyen mit dem Holz Guaiaco h. e. Franzoſenholz, alte Schäden, Löcher, Wundbeulen gründlich zu heilen. FRANKFURT 1536. 4. ASTRUCIUS.

Collectiones duæ libellorum *de lue venerea*, *Baſilienſis* altera a. 1536. 4., altera *Lugdunenſis* 1536. 8. Continet illa libellos MATTHIOLI, ALMENARII, MASSÆ, POLLII, BENEDICTI VICTORII, ANGELI BOLOGNINI. Ita HALLER (f).

ALPHON-

(c) Ibid. pag. 8. & 9. (d) Ibid. pag. 27. (e) Ibid. pag. 31. (f) Ibid.

ALPHONSUS FERRUS, Neapolitanus, PAULI III. Pontificis medicus & chirurgus. Ejus *de morbo Gallico & ligni sancti multiplici medicina, & vini exhibitione.* ROMÆ 1537. 4. BASIL. 1538. PARIS. 1540. 16. 1542. 12. & in *collectione* LUISINI. Gallice PARIS. 1540. 12. per NIC. MICHAEL; & POITIERS 1546. 16. Germanice vertente G. H. RYFF, omisso nomine veri auctoris, ARGENTOR. 1541. 8. Fusissime de eo ligno, & de ejus externis & internis qualitatibus utendique ratione & modo. De morbis a capite ad pedes curandis per lignum sanctum. Symptomata morbi Gallici & eorum curatio. De morbo Gallico libri sunt III. Virgæ ulceribus adstringentia & viride æris opponit. Alia symptomata. Ea si noluerint prioribus præsidiis, & ligno sancto cedere, ad argentum vivum deveniendum esse, etsi multæ sint ejus medicamenti noxæ. In L. IV. de vini exhibitione cum eo ligno, & temporibus in quibus utile sit.

Ejus *de caruncula s. callo quæ cervici vesicæ innascitur.* LION 1553. 4. 1559. 4. in collectione chirurgica GESNERI 1555. fol. & ANTWERP. 1581. 4. Candelarum ad id malum varietas: debere primo loco callum molliri. Inter cathæretica præfert id, quod fit ex sabinæ pulvere exsiccato, acrius vero aliud habet ex vitriolo, auripigmento, viridi æris cum cerussa, quod idem LACUNA præscripserat; sanatos conservari decocto Guaiaci & candela cerea oleo myrteo illita, & in urethram inmissa. Esse qui solo specillo curati sint. HALLER (g).

JOH. ANTONIUS ROVERELLUS, Bononiensis, medicus. Ejus est *tractatus de morbo Paturfa, adfectu, qui vulgo Gallicus appellatur.* CYPRIS Italiæ 1337. 8. ASTRUCIUS, cui librum non videtur contigisse videre. HALLER (h).

CHEIREDDINUM vulgo BARBAROSSAM principem ALGERIÆ ad annum 1537. recenset ASTRUCIUS, ob pilulas antivenereas, quas dicitur cum FRANCISCO I. communicasse, & quæ ejus piratæ nomen ferunt. Mercuriales omnino, quarum variæ formulæ exstant. HALLER (i).

THOMAS PHILOLOGUS, Ravennas, vero nomine JANOTHUS & postea RANGONUS, medicus, Professor Patavinus. Ejus *morbi Gallici ope ligni Indici, aquæ, vini, sublimati, Cynæ, Spartæparillæ, Hysan, Hetechen, Caravalgii Altar, Mechoacannæ, antimonii, unctionis, cerati, suffumigii, præcipitati, seminis Indi, ac additorum mundi novi reliquorum modi omnes.* VENET. 1537. 4. 1538. . 1545. . 1575. . Literati hominis, non quidem clinici, mirificum opusculum. Morbi initia ad. 1494. refert, neque tamen novum morbum esse vult, nam a. 1455. HUGONEM BENZIUM similis mali meminisse: ejus originem a siderum consensu, vel a contagio, aut ab aëris inclementia derivat, de AMERICA silet. Descriptio mali,

(g) Ibid. pag. 33. (h) Ibid. pag. 36. (i) Ibid.

mali, ulcera, scirrhi, nodi, pustulæ non in pudendis solis: ulcera vesicæ. Cavendum esse a mulieribus albo fluxu laborantibus. Cina, Sarsa, Huysan eorumque decocta. Lignum sanctum, s. ejus aquam in HISPANIA a. 1508. in usum venisse, in ITALIA a. 1517.; esse omnino Hebenum DIOSCORIDIS, sudorem ciere & urinam. Cura quæ fit per unctionem mercurialem. Per ceratum. Incommoda utriusque curationis. Fumus cinnabaris. Mercurius præcipitatus. Tota curatio, etiam cauteria. Decoctum corticis ligni sancti nuper inventum. ASTRUCIO hoc opusculum non contigit vidisse. HALLERUS se primam editionem legisse dicit (k).

MARTINUS DORCHESINO, quod fictum est nomen, scripsit *le triomphe de très-haute & puissante Dame Verole Reine du Pays d'amours.* LION 1539. 12. De ferocitate sua malum venereum remisisse. ROTHOMAGI tamen vehementer sævire. Ita HALLERUS ex ASTRUCIO.

JOSEPHUS STRUTHIUS, nomen *struthius*, Στρούθειος, quod auctor sibi adoptavit pro more sua ætate recepto, Græcum est, ac passerem significat, seu potius id quodcunque ad passerem pertinet, unde forte Polonice vocatus fuerit nomine, quod ad eandem significationem alluserit. Natus est anno 1510., Medicinam Patavii didicit, deinde SIGISMUNDI Regis POLONIÆ Archiater, obiit a. 1568. Ejus est *ars sphygmica, seu pulsuum doctrina super 1200, annos perdita & desiderata omnibus tamen Medicinam cum nominis celebritate, maximaque utilitate facere volentibus summe necessaria, libris* V. *conscripta.* BASIL. 1540. 8. In L. IV. cap. . . . de pulsibus morbi Gallici inveterati, quos ait parvos, tardiores, rariores, languidos esse. Ita ASTRUC.

ANTONIUS GALLUS, Parisinus, D. Parisiensis. Ejus *de ligno sancto non permiscendo in imperitos fucatosque medicos.* PARIS 1540. 8. & in collectione LUISINI. Morbi Gallici descriptio. Obstetrix a fœmina infecta, cui adstabat. Arcana formula mercurii cum auro in pulverem compositi. Inter internas formulas mercurium præcipitatum rubrum præfert. Hydrargyri curationem asperam esse, sed præter Guaiacum unicam: malum denique Guaiaco radicitus exstirpari. Doctus certe liber. Hic iste GALLUS dicitur, FRANCISCUM I. suasisse inunctioni subjici. HALLER (l).

NICOLAUS MICHAEL, medicus Pictaviensis, edidit a. 1540, Gallice librum FERRI cum titulo: *de l'administration du* St. *Bois.* PARIS. 1540. 12. 1546. 12. Notulas aliquas adjecit, & FERRUM suum in posteriori editione contra ANTONIUM GALLUM tuitus est. HALLER (m).

(k) Ibid. pag. 41. (l) Ibid. pag. 50. (m) Ibid.

GUALTHER HERM. RYFF. Ejus eſt *neuerfundene und bewährte Arzney, nicht allein die Franzoſen und böſen Blattern, ſondern auch andere ſchwere Krankheiten durch den Gebrauch des indianiſchen Holzes Guaiacum oder Franzoſenholzes zu heilen.* STRASBURG 1541. 8. Ejus L. *Franzoſencur vermittelſt des Guaiaci.* BASIL. 1659. 8. A LINDENIO non debuit recenſeri, qui non ſit Latine ſcriptus. Cæterum ASTRUCIUS adnotat, ex libris quaternis, in quos diſtribuitur, opus eſſe ALPHONSI FERRI *de ligni ſancti multiplici medicina & vini exhibitione*, ejusque quatuor libros (dictos. *pag.* 1530). HALLER (n). V. *pag.* 6.

REMACLUS FUCHS, Lymburgenſis, (qui ſæpe nomen ſuum FUSCHIUM ſcribit) Canonicus Leodinenſis. Ejus eſt *morbi Hiſpanici, quem alii Gallicum, alii Neapolitanicum vocant, curandi per ligni Indici, quod Guaiacum vulgo dicitur, decoctum, exquiſitiſſima methodus.* PARIS 1541. 4. non 8. Non vidiſſe contigit ASTRUCIO, ut eo fuſiorem in recenſendo eſſe HALLERO viſum ſit. Cauſæ mali, ex theoria. Signa. Contagium. Sæpe malum inſanabile recrudeſcere, ob inſcitiam inunctorum, hydrargyrum male extinguentium. Errores medentium. Lignum Indicum. Decocti ſumendi modus. Eſſe, qui corporis exercitio, purgatione, phlebotomia, a morbo incipiente præſervati fuerint. Stricta victus ratio. Symptomatum curatio. Oſſa corrupta urit, etiam ſerra dividit & excidit. Non videtur viri quidquam experti opus. Ita HALLER (o).

MICH. ANGELUS BLONDUS, Italus. Ejus *de origine morbi Gallici deque ligni Indici ancipiti proprietate.* ROMÆ 1542. 8. VENET. 1542. 8. & in collectione GESNERI. Deinde TIGURI 1555. fol. (Brevis eſt liber, nullo ordine digeſtus, & ita obſcure ſcriptus, ut vix liceat interdum auctoris ſenſum adſequi. Ita ASTRUC) Antiquum morbum eſſe, neque ex INDIA adveniſſe. Guaiaco curatos fere omnes relapſos eſſe. Pilulas ex mercurio crudo, cum ſcammonio, aliasque ex hermodactylis deſcribit: unguenta demum mercurialia. HALLER (p).

Anonymus medicus Nemauſenſis, cujus obſervationes cum RIVERIANIS excuſæ ſunt LION 1659. 8., floruit circa a. 1542. Virgulas plumbeas primus adverſus urethræ carunculas adhibuit. ASTRUC.

LEONHARDUS FUCHS, qui INGOLSTADII anno 1521. ad doctoratus gradum promotus, obiit TUBINGÆ a. 1566. In opere *de ſanandis totius corporis ejusdemque partium tam externis quam internis malis* BASIL. 1542. 8. 1565. 8. PARIS. 1543. 8. in L. V. tractatum habet de morbo Gallico, qui excerptus exſtat in collectione LUISINI. Novum morbum eſſe, omnique ævo priori incognitum. Recens malum ſæpe tolli remediis, quæ

(n) Ibid. pag. 57. (o) Ibid. pag. 60. (p) Ibid. T. I. pag. 519.

quæ paucis proponit; si morbus inveteratus, ad ligni Guaiaci usum esse confugiendum, cujus administrationem brevissime explicat. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 683.

ANDREAS VESALIUS, sic dictus a WESALIA CLIVIÆ civitate natus est anno 1514., JACOBI SYLVII discipulus, scripserat a. 1542. *epistolam de radice Chinæ ad* JOACHIMUM ROËLANTS, *in qua inserta sunt & de Sparta-parilla sub finem nonnulla*, RATISBONÆ datam a. 1543. & in lucem edita a FRANCISCO VESALIO fratre suo VENET. 1543. 8. (BASIL. 1546. fol. LION 1546. 16. Ita HALLER). Narrat quali successu radix Chinæ olim VENETIIS adhibita fuerit, quali similique successu in reliqua ITALIA, & in BURGUNDIA adhibitam fuisse audiverit. Inde arrepta occasione paucis ad amicum medicum describit historiam Chinæ, & decocti præparandi modum & usum, eumque monet Chinæ decoctum bibentes tetigine summa tentari, quæ virtus aphrodisiaca hujusce radicis certissimis experimentis explorata. Adjecit nonnulla de Sparta-parilla. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 375.

DIONYS. FONTANONUS, (primus medicorum Gallorum, qui de lue venera scripsit, in *practicæ medicæ* &c. L. I. cap. 8. agit de morbo Gallico. Ita ASTRUC.) Hoc caput recusum est in collectione LUISINI. Curationem morbi per Guaiacum commendat. HALLER (q). V. *pag.* 422.

ALOYSIUS LOBERA, Abulanus, nempe ex civitate ABULA, quæ nunc AVILA in vetere CASTILIA, medicus fuit CAROLI V. Imperatoris, scripsit Hispanice circa annum 1544. librum, cui titulus est *libro de las quatro enfermidades cortesanas, que son catharro, gotta, mal de piedra, y mal de bubas, por el doctor Louys Lobera de Avila en* TOLEDO 1544., quem librum Italicum fecit, & edidit PETRUS LAURUS, VENET. 1558. 8. Excerptus hinc tractatus de morbo Gallico exstat in collectione LUISINI. Morbi curationem triplicem explicat, potu ligni Guaiaci, inunctionibus mercurialibus, & suffumigiis, sed unicuique censet præmittendam esse præparationem cum purgantibus, alterantibus, temperantibus. Cæteris præstare decoctum ligni Guaiaci; usum suffumigiorum plerumque gravioris esse periculi. Sub finem pauca addit de usu radicum Chinæ. Ita ASTRUC.

BENEDICTUS RINIUS, medicus Venetus. Ejus *consilium de morbo Gallico* post annum 1545., & forte a. 1546. scriptum, in LUISINI collectione repetitum. Unguentum mercuriale describit, potissimum tamen Guaiaci usum laudat. HALLER.

(q) Ibid. in T. II. pag. 74.

HIERONYMUS CARDANUS, natus anno 1501. & ROMÆ a. 1576. obiit. Ita ASTRUC. Ejus *contradicentium medicorum* L. II. Acceffit ejus *libellus de Sarfaparilla.* LION 1548. 4. PARIS. 1565. 8. MARBURG 1607. 8. Ifte *de Cina & Sarfaparilla* liber prodiit etiam ANTWERP. 1564. 8. Plus valere Sarfaparillam ad luem veneream quam Cinam. Decocti uncias duodecim in dies fumi debere. In libello *de Cina;* ut ad luem Gallicam adhiberi debeat. Impinguare: fua vi, non per ftrictum vitæ genus morbum fuperare. HALLER (r).

Idem in L. *de caufis fignis & locis* &c. pag. 78. agit de lue Indica. WALTH. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS, (natus a. 1486., obiit LUTETIÆ a. 1557. Ita ASTRUC.) Ejus *de abditis rerum caufis* PARIS 1548. fol. 1560., BASIL. 1579. 8. FRANCOF. 1579. 8. eadem forte editio, 1581. 8. 1597. cum aliis. In libro II. cap. 14. luem veneream defcribit, mercurium infidam curationem vult præftare. Gonorrhœam vidit, fed non primus, ut FREINDIO excidit. (Hoc caput in collectione LUISINI recufum eft. ASTRUC)

Ejus L. *de luis venereæ f. morbi Gallici curatione perfectiffima* prodiit a morte viri ANTWERP. 1579. 8. PATAV. 1580. 8. & in LUISINI collectione. Gallice, vertente MICH. le LONG, PARIS. 1633. 12. Vehementer toto libello in ufum hydrargyri invehitur. Contagium Indicum admittit. Malum confenefcere; ulcera ingentia & fœtidiffima obfolevifse. Gradus mali, eorum peffimum fauces narefque putrefacere. Exempla hominum, quibus hydrargyrus enormem noxam intulerit, vapor nempe inter deaurandum fufceptus. Poft inunctionem cerebrum ipfum in abfceffum converfum, alia inde graviffima mala facta. Ad Guaiacum redit, quod venereæ luis fit alexipharmacum; denique ad fuam aquam mirificam ftillatitiam ex aromatibus parandam. Curationum aliqua exempla producit. HALLER (s).

Idem in *confiliorum medicinalium* &c. *conf.* 63. de gonorrhœa. WALTH. V. *pag.* 422.

GUILIELMUS BRUNEL & PETRUS DESCHAMPS *E. lues Hifpanica methodo curatur.* PARIS. 1549. 4. ASTRUC.

CONRAD. KUNRATH in *medullæ deftillatoriæ* &c. Parte I. pag. 248. ad luem veneream medicamentum ex ligno Guaiaco. In P. II. p. 229. ad luem veneream. WALTH. V. *pag.* 397.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS, Bononienfis, natus anno 1477., Archiater JULII III. fummi Pontificis, obiit a. 1552., fcripfit a. 1550. *confilium medicum* (quod reperitur in collectione LUISINI) in capita 6. diftinctum, pro GALEOTTO PICO II. comite Mirandulæ & Concordiæ Domino,

(r) Ibid. pag. 18. (s) Ibid. pag. 36.

no, pro quo MONTANUS consilium quoque scripserat. Laborabat ille morbo Gallico jam ab annis novem, qui quater decocto Guaiaci usus fuerat, recrudescente semper morbo, ex nova quidem, ut putat noster, infectione, vel quod per medicamenta non fuerit penitus extinctum virus venereum. Iterum ad Guaiaci usum confugit. ASTRUC.

JOH. BAPT. MONTANUS, Veronensis, natus anno 1498. lenta tabe periit a. 1551. Ita ASTRUC. In *consultat. Med. cons.* 15. 145. 246. 247. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 424.

Idem in *opusculorum variorum, quibus tota fere Medicina methodice explicatur* &c. BASIL. 1558. 8. 1565. 8. T. II. L. II. de morbo Gallico. Iste de Gallico morbo tractatus, & consultationes aliquæ de eodem morbo, exstant in collectione LUISINI. Guaiacum veram esse hujus morbi antidotum: Chinæ enim radicem se non esse expertum. Hydrargyrum pessimum esse venenum, se juniorem eo usum, infideles obtinuisse curationes, alios ægrotos in epilepsiam incidisse. *De morbo Gallico* codex est in Bibl. Vindobonensi. HALLER (t).

JOH. ELYSIUS, Neapolitanus, dicitur *de curatione morbi Gallici contra barbaros & vulgares empiricos* scripsisse circa a. 1550. Librum ASTRUCIUS non vidit. HALLER (u).

ANDREAS LACUNA, Secubiensis, eruditus vir, parvum reliquit libellum, *methodum cognoscendi & exstirpandi excrescentes in vesicæ collo carunculas.* ROMÆ 1551. 12. OLYSSIPONE 1560. 8. cum nomine LUCANÆ, tum in *Gallicorum* collectione LUISINI. Omnia præsidia continet, quæ nuper commendata fuerunt, injectiones, candelas cereas, ea sede opertas emplastro exedente, qua carunculam tangunt; plumbeum stylum, catheterem. Enumerat, quos sanaverit, non veritus causæ turpitudinem a qua carunculæ nascuntur. HALLER (x).

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. (*cur.* 49. 50. 54. de lue venerea. WALTHER.) Lues venerea per puerum, inde per nutricem late propagata. In *centuria* II. habetur tractatus *de decocto radicis Sinarum*, a LUISINO in collectione recusus. Decocta Guaiaci, & Sarsaparillæ valere ad superandum morbum venereum: etiam smilacem asperam & buxum nostratem. Efficacius omnibus esse decoctum radicis Sinarum, quo noster plurimum utebatur. Meliorem ex CHINA advehi, deteriorem ex AMERICA. Si ea frustra sint, inungendum hydrargyrum, os vero a fœditate servandum interposito pilularum usu. De carunculis exstirpandis. LACUNÆ medicamentum reprobat. Se veram rationem curandi ab eo ipso M. PHILIPPO habere, a quo LACUNA. Ita HALLER (y). In *centuria* IV. fuse agit

(t) Ibid. pag. 76. (u) Ibid. pag. 94. (x) In *Bibl. chirurgica.* Eandem hancce *Bibliothecam* subintelligi volo, quoties deinceps HALLERI nomen absque ulla nota a, posita citatum occurret. (y) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 28.

agit de carunculis meatus urinarii: eadem consilia repetit, quæ LACUNA dedit, qui a PHILIPPO quodam habuerit, iste ab AMATO. Cerea candela, quæ in vesica hæserat per anum paulatim comminuta, ut expelli posset. HALLER. V. *pag.* 314.

JACOBUS CORNICIUS, Emdanus, physicus Wormatiensis. Ejus *de morbi Gallici remedio per radicem chinam.* . . . . (an WITTEBERGÆ 8?) 1551. BOEHM.

CHRISTOPHORUS a VEGA, ALCALÆ de HENAREZ natus, Professor Complutensis, medicus CAROLI infelicis ASTURIÆ Principis. Ejus *de curatione caruncularum liber.* SALAMANTICÆ 1552. COMPLUT. 1553. ASTRUCIO, ut videtur, non visus. Satis probat PORTALIUS, etsi VEGA non satis eos laudavit, per quos profecit. HALLER.

THEODORICUS de HERY, chirurgus barbitonsor Parisinus, HOLLERIUM audiverat, castra in ITALIA secutus fuerat, neque tamen artem hydrargyro utendi primus LUTETIAM adtulit, quæ dudum ibi innotuerat, ASTRUCIO monente. Ejus est *la methode curative de la maladie vénérienne, vulgairement appellée grosse verole, & de la diversité de ses symptomes.* PARIS 1552. 8. 1569. 8. 1634. 8. 1666. 8. 1674. 8. ASTRUCIUS libellum laudat, atque a PARÆO exscriptum fuisse testatur. Male tamen docere addit, luem decocto Guaiaci evitari, aut ab eo decocto perinde salivam cieri, uti fit ab hydrargyro, neque unquam hydrargyrum in ossibus colligi: bis etiam eodem die inungi male suadere, Recte vero alias inunctiones interpolat, uno alterove die intermisso, & adnotat, non semper ab usu hydrargyri salivam fluere. Ita ASTRUC.

AUGERIUS FERRERIUS, Tolosanus, (natus anno 1513. & in patria obiit a. 1588. Ita ASTRUC), quem J. C. SCALIGER, non ille facilis judex, doctissimum dixit. Ejus est *de pudendagra, gravi Hispanica* L. II. Accessit *de radice Chinæ & Sassaparillæ cortice judicium.* TOLOS. 1553. 12. tum PARIS 1564. 8. ANTWERP. 1564. 8. & in LUISINI collectione. Aliis etiam acribus unguentis se usum, quæ argentum vivum non reciperent, neque in isto metallo se aliquid præcipui reperisse. Hydrargyro tamen sanatos, qui male affecti fuissent. Esse qui ejusmodi emplastris tecti per urbem ambularent. Lotiones etiam cum sublimato mercurio parari, quarum inde fit effectus. Guaiaci usus: cum vino vulgo decoqui. Radix Chinæ, Sarsaparillæ, Juniperi. Aquæ stillatitiæ. Se fere suavibus purgantibus uti, quæ & indicat, inter ea etiam recenset pulverem mercurialem. Methodus composita, inunctiones per triduum, decocta per alios dies, tum iterum inunctiones aut fumus, iste quidem acerbissimus, demum apozemata purgantia, denique sudorifera. Symptomatum curatio. L. II. morbi descriptio.

Ejus

Ejus *de radice Chinæ liber, quo probatur diversam esse ab Apio.* TOLOS. 1553. 8. Apium sua ætate ligno sancto substitui, & auri pretio vendi, cum in GALLIA sponte nascatur. Valde diversam esse Apii & Chinæ administrationem docet. HALLER (z).

PETRUS HASSARD, (an idem qui *pag.* 9.?) Armenterianus, medicus & chirurgus, qui RUSSIAM adiit & SUECIAM. Ejus *morbi Gallici compendiosa curatio.* LOVAN. 1554. 8. & in collectione LUISINI. Ligni sancti historia & adhibitio, hydrargyrum enim rejicit. HALLER. (a).

JOH. LANGIUS, natus LEOBERGÆ anno 1485, & HEIDELBERGÆ a. 1565. interiit. Ita ASTRUC. In *epistolarum* &c. L. I. *epist.* 42. de causa doloris ossium in lue venerea. WALTHER. Hæc epistola prostat etiam in collectione LUISINI. Brevissime agit de tuberibus morbi Gallici sed nullum remedium proponit. Ita ASTRUC. V. *pag.* 320.

MICHAEL JOH. PASQUAL, ex diæcesi DERTOSANA, medicus Valentinus. Ejus *morborum internorum omnium & quorumdam externorum curatio* &c. VALENTIÆ 1555. 8. deinde cum titulo *praxis medica, s. methodus curandi.* SALAMANTIC. 1563. 8. LION 1585. 8. 1602. 8. 1664. 8. In *praxi medica* caput habet de morbo Gallico, in *collectione* LUISINI recusum.

Ejus *de morbo Gallico.* VENET. 1559. fol. Ita CAP. de VILA. ASTRUCIUS vero credit peculiarem librum ejus tituli & auctoris non exstare. Guaiacum, Sarsaparillam, Chinam commendat, & in morbo difficili hydrargyrum, intus eo uti vetat. HALLER (b).

JOH. CRATO. Ejus *de morbo Gallico commentarius* a SCHOLZIO Vratislaviensi medico editus FRANCOF. 1594. 8. HANAU 1619. 8. & in collectionis operum T. V. Morbum novum esse. In mitiori malo dari ligni Guaiaci decoctum. In magno malo etsi multa inde mala sequantur, inunctio mercurialis requiritur, etiam mercurius præcipitatus. Ad penis excoriationes plumbea medicamenta. Ad ulcera aqua phagedænica. Succedaneum Guaiaci radix Chinæ. HALLER (c).

Idem in *consilior. med.* L. V. *consf.* 38. de morbo Gallico. In L. VI. *consf.* 95. in gonorrhœa virulenta. *Consf.* 96. in reliquiis & pustulis Gallicis.

Idem in *singular. consilior. med. consf.* 162. 163. 300. 381. 382. in lue Gallica.

Idem in *epistolar.* L. I. *epist.* 131. de lue Gallica. In L. II. pag. 278. 413. cura luis venereæ. WALTHER. V. *pag.* 380.

NICOLAUS MACCHELLUS, Mutinensis. Ejus *tractatus methodicus & omnibus numeris absolutus de morbo Gallico ejusque natura, causis, sympto-*

(z) Ibid. pag. 56. (a) Ibid. pag. 106. (b) Ibid. pag. 86. (c) Ibid. pag. 107.

symptomatis & curatione. VENET. 1555. 8. 1558. 8. FRANCOF. 1601. 8. 1608. 8. (& in LUISINI collectione. Ita ASTRUC). Veteres loco certe alieno transcribit, morbum antiquis notum facit: in herpete exedente Gallico pastillos præscribit PASIONIS vel ANDRONIS. Semel se vidisse inflammationem & pustulas inde natas, cum malo venereo conjunctas, eo in casu vult siccari, vel humectari. Elleborum valde laudat, aliasque plantas cathæreticas. Guaiaci vires & usus, quo auxilio solo fere utitur. HALLER (d).

RODERICUS DIAZ de ISLA, sive RODERICUS JACOBUS de ISLA, medicus Hispalensis. Ejus *tratado contra las bubas* prodiit HISPALI . . . 4. Tractatus ille cum scriptus sit ad JOHANNEM III., Lusitanum Regem, qui obiit 1557. paulo ante scribi debuit, adeoque circa annum 1555. Ita ASTRUC.

Arzneybuch worinn Tarquini Ocyori zwanzig Wurzeln, Magni Hundt regiment wieder etliche Krankheiten, Podagra, Franzosen &c. KÖNIGSBERG 1555. 4. HALLER (e).

PIETRO ROSTINO, medicus. Ejus *trattato del mal Francese, nel quale si discorre sopra 231. sorti di esso male, ed a quante vice si puo prender e causar e guarir, ed evidentemente si dimostra, chi ha Gallico male, e chi no, con cui segni e prognostici.* VENET. 1556. 8. 1559. 8. VICENZA 1623. 8. Germanice vertente L. v. HOERNIGK, cum titulo *von den Franzosen* prodiit FRANCOFURT. 1626. 8. Esse BRASSAVOLÆ librum, Italice recusum, ASTRUCIUS monet. HALLER (f).

PETRUS de BAYRO, Taurinensis Professor Medicinæ, Archiater CAROLI III. Ducis SABAUDIÆ. Obiit TAURINI nonagenarius anno 1558. Ita ASTRUC. In opere posthumo (quod ad a. 1557. ab ASTRUCIO refertur) *de medendis corporis humani malis* &c. L. XVIII. cap. 7. agit de morbo Gallico. Ita WALTHER. Hoc caput insertum est collectioni Venetæ de morbo Gallico. Laudat decoctum Guaiaci, & pilulas, quarum formulam refert, quæ cum formula pilularum BARBAROSSÆ eadem est, (nempe ex argento vivo, rheo, & diagridio composita); hæcque *recepta*, inquit, *ex* TURCIA *apportata fuit, & qui primus inter Christianos his usus est pilulis, cecidit repente mortuus super pontem* AVENIONIS, *dum ibidem profugi essemus propter prælia a.* 1537. nempe cum FRANCISCUS I. Gallorum Rex, exacto CAROLO III. quocum bellum erat, SABAUDIAM & PEDEMONTIUM occupabat. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 374.

JOH. SCHYRONIUS in *method. med.* L. III. cap. 39. &c. de morbo Gallico & ejus cura. WALTH. V. *pag.* 709.

JOHAN-

(d) Ibid. pag. 111. (e) Ibid. pag. 114. (f) Ibid. pag. 117.

JOHANNES SYLVIUS, Infulanus, quem a JACOBO SYLVIO Ambianenfi diftinguere oportet. Ejus *de curatione morbi articularis libri quatuor. Acceſſit de lue venerea declamatio.* ANTWERP. 1557. 8. 1564. 8. 1565. 8. & *declamatio* fola in collectione LUISINI; & ANTWERP. 1577. 8. Nihil boni. HALLER (g).

ALEXIUS PEDEMONTANUS in *fecretorum* &c. L. I. potionem ex Guaiaco cum aceto fquillitico aliisque compofitam ad luem Gallicam laudat. Aliud ex fublimato medicamentum ad tumores morbi Gallici. HALLER (h). V. *pag.* 1013.

HIERONYM. MONTUUS (*de Monteux*) medicus FRANCISCI II. Galliarum Regis, SEBASTIANI filius, dominus in *Mirabel.* Ejus funt *chirurgica auxilia ad aliquot adfectus, qui repentinam exigunt curationem; morbi item venerei curationes.* LION 1558. 4. Defcribit ufum Guaiaci, pilularum BARBAROSSÆ, ex argento vivo, fcammoneo, rheo, mofcho, compofitarum, in quibus hydrargyrum improbat; tum inunctionem mercurialem, qua etiam defperati ægri fanentur, demum fuffimenta. HALLER (i). Confer *pag.* 7.

FRANCISCUS FRIGIMELICA alias FRIZIMELICA, natus PATAVIÆ a. 1491., Profeffor Medicinæ ab anno 1537. Patavinus, deinde Archiater JULII III. Pontificis maximi, in patriam reverfus obiit a. 1559. Ita ASTRUC. Ejus *tractatus de morbo Gallico, & adverfus defluvium pilorum lucubratio* . . . . 1558.. reperitur in collectione LUISINI. Neque inunctiones valde probat, neque fuffumigia. HALLER (k).

LAURENTIUS HIEL. Ejus difp. *de morbo Gallico.* JENÆ 1558. 4. HALLER (l).

FRANCISCUS RENNER, chirurgus Norimbergenfis. Ejus *Handbüchlein die Franzofen zu curieren.* NÜRNBERG 1559..BOEHM.

GUIL. RONDELET, (natus anno 1507., obiit a. 1566. Ita ASTRUC.). Ejus *tractatus de morbo Italico* . . . 1560.. & recufus in collectione LUISINI, & in duabus *operum* RONDELETII collectionibus. In morbo inveterato & unguentum proponit, & decoctum Guaiaci, tamen ut hydrargyrum pro mali antidoto habeat, & fquinam. Alvum inter inunctiones ducit. HALLER (m). V. *pag.* 377.

ANTONIUS CHALMETHÆUS. In ejus *enchiridii chirurgici* &c. L. I. cap. 50. de bubone venereo. In L. V. cap. 1. de lue venerea. Ita WALTHER. Prima jam editione exftat *diatriba de curatione morbi venerei.* Laudat nofter Guaiaci ufum, cum aliquot fub finem hydrargyri inunctionibus. Mercurium tamen defendit, neque reliquas curationes negligit,

(g) Ibid. pag. 118. (h) Ibid. pag. 119. (i) Ibid. pag. 12. (k) Ibid. pag. 112. (l) Ibid. pag. 122. (m) Ibid. pag. 110.

git, vaporis mercurialis suffitum, radicem Chinæ. Ita HALLER (n). V. *pag.* 274.

PETRUS natione Gallus, vel empiricus, caruncnlas urethræ mira felicitate sanabat, unguento quod mercurius præcipitatus ruber ingrediebatur, laudatus idem TRINCAVELLIO & MASSARIÆ. HALLER (o) ex ASTRUCIO.

Anonymi medici Nemausensis *observationes* 37. fere cum RIVERII *observationibus* prodierunt. Vixerat ab anno 1543. ad 1580. Virgulas plumbeas suadet ad arctionem urethræ, quæ gonorrhœas sequitur, & exemplum citat feliciter adhibitarum. Ita HALLER (p) ex ASTRUCIO.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. I. pag. 53. (q) agit de venereo morbo. WALTHER. V. *pag.* 425.

LEVINUS LEMNIUS, Zirikzeæ in insula SCHOUWEN medicinam fecit. Ejus *de miraculis occultis naturæ* L. IV. & *de vita cum animi & corporis incolumitate recte instituenda* L. I. ANTWERP. 1561. 8. &c. Germanice LIPS. 1562. 4. Gallice PARIS. 1674. 8. Aliqua etiam de morbo Gallico habet. Luem veneream nuper mitiorem esse redditam. HALLER (r).

DOMIN. LEONUS in *methodo medendi tumores* &c. caput habet de morbo Gallico, quod recusum exstat in collectione LUISINI. Monet ASTRUCIUS, LEONUM fere sua ex MANARDO sumsisse, & perinde originem mali leproso equiti tribuere: perinde argentum vivum damnare, & fiduciam omnem in ligno Guaiaco ponere. HALLER (s). V. *pag.* 1468.

PETRUS ARIAS de BENAVIDEZ. Ejus *secretos de Chirurgia e specialmente de las enfermidades del morbo Gallico y tamparones mirrarchia y la manera come se curan los Indos las llages con otros secretos* &c. PINCIÆ 1562. Ita CAP. de VILA. Sed ASTRUCIUS habet annum 1567., qui tamen librum non vidit. Auctor inter Indos AMERICÆ occidentalis vixerat. HALLER (t).

GABRIEL FALLOPIUS, (Mutinensis, natus a. 1490., discipulus ANT. MUSÆ BRASSAVOLI, & J. B. MONTANI Anatomiæ Professor primo Pisanus deinde Patavinus, ubi anno 1563. obiit. Ita ASTRUC). Ejus *tractatus de morbo Gallico* PATAV. 1564. 4. VENET. 1565. 4. 1574. 8. cum PETRI AGATHI ANGELI scholiis & adnotationibus, recus. in LUISINI collectione. De morbo Gallico prælectiones sunt FALLOPII, periti & multa experti viri, ut tamen non laudes improbabile arcanum, quo spondet, data fide, periculum infectionis, etiam a concubitu cum Gallica fœmina, se aversurum. Origines morbi a COLUMBO repetit, mitiorem suo ævo esse, & facilius superari

(n) Ibid. pag. 129. (o) Ibid. (p) Ibid. (q) Edit. FRANCOF. 1643. 8. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 136. (s) Ibid. pag. 138. (t) Ibid. pag. 141.

perari addit. Dari & alios morbos endemios, PISIS lienis tumorem, in portu LIBONIS icterum. Hepar a venerea lue nihil pati. Novum morbum esse, & potius substantiæ; spiritus primus infici, etiam nihil passis partibus genitalibus: hinc inter multos viros ab eadem fœmina sæpe unicum infici; magis tamen infici, quibus glans penis cooperta sit, nunquam quibus detecta, nunquam adeo Judæos. Amorem periculum infectionis augere. Pilorum profluvium ab annis triginta cepisse, & ab annis 25. gonorrhœam Gallicam. VENETIIS malum mitius esse. FLORENTIÆ & BONONIÆ continuo caput adoriri & palatum erodere. Lignum sanctum describit & a Guaiaco separat, legitimam curationem esse vult, quæ per ejus ligni decoctum obtinetur, sancti quidem potissimum, id si præsto non sit, Guaiaci: limaturam optimam esse, aquæ addi duodecuplum, calidam melius: coctione partem dimidiam consumi debere, etiam duas tertias. Tres ex eodem ligno facit decoctiones, ut secunda pro potu in prandio sit, tertia lotioni serviat. In thalamo clauso, neque nimis arcto, bis de die decoctam sumi debere, ad duodecim uncias, per dies 30, 40, demum 60, in morbo inveterato; calide vero bibi debere, ut sudorem cieat. De Chinæ radice, qua CAROLUS V. adversus Gallicum morbum, atrophiam & arthritidem, feliciter usus sit. Uncias radicis quatuor in diem decoqui debere, & per 36. dies continuari, sudorem potenter movere. Se nihil ea radice adversus Gallicam luem effecisse. Sarsaparilla se tophos osseos dissipasse. Ad hydrargyrum non descendendum, nisi frustra Guaiaci vis sit explorata; suffumigia gracilibus ægris funesta esse, certo tamen morbum tollere, & venereas ophthalmias. Inunctionem ad scabiem, adfine malum, valere. Noster non probat, quod periculosa sit medela, & in ossibus hydrargyrus reses maneat, neque accedere se ad tentandum, nisi omnibus frustra factis. Idem metallum crudum devoratum adversus vermes prodesse, neque quidquam habere noxii. Desinendum, quando symptomata majora superveniunt. Suffocationem incisa vena se avertere. Salivæ in dies a. 7. ℔. ad 10. fluere debere, & continuis per 20. dies. Mercurium præcipitatum, asperum medicamentum, rusticis relinqui. Symptomata: excrescentiæ vulvæ a venere, caries penis Gallica; eam stylo Ægyptio unguento armato tangit. Ab ea phymosis, ut per fistulam mingere necesse sit. Bubo: melius caustico aperitur, quam ferro. Caries palati. Nobile opus uberius excerpsi inquit HALLER (u). V. *ulcera.*

BERNARDUS TOMITANUS, Patavinus, medicus & philosophus, qui dialecticam docuerat, (unde minime mirum est, si ejus tractatus tot futilibus ac nugatoriis quæstionibus plenus sit, quæ otiosum Dialecticum sapiunt. Obiit a. 1576. fere septuagenarius. Ita ASTRUC) scripsit circa annum

(u) Ibid. pag. 143.

num 1563. *libros duos de morbo Gallico*, qui exſtant in collectione LUISINI. Novum morbum eſſe, & ex impura venere concipi. Certam ſalutem eſſe a ligno Guaiaco, majori cum periculo hydrargyrum adhiberi. HALLER (v).

ANTON. FRANCANTIANUS, Vicentinus, Profeſſor Bononienſis, inde Patavinus. (Obiit PATAVII anno 1569. Ita ASTRUC). Ejus eſt *de morbo Gallico l. fragmentum.* PATAV. 1563. 4. & recens a mendis (correctum) a CAMILLO COCHIO, BONON. 1564. 4. nihil valde mutatum. Deinde VENET. 1565. 8. & in collectione LUISINI; demum cum G. FALLOPII ejusdem argumenti libro VENET. 1574. 8. Prælectiones ſunt anni 1563. Morbum Gallicum novum eſſe. Nonniſi contagio naſci, ſed vario, etiam per veſtes pelliceas. Hydrargyrum fœdam curationem præſtare, & periculoſe adhiberi: inunctionem ob eam cauſam deſertam fuiſſe, nunc ob morbi pervicaciam ad eam rediri, fere altero ab hinc anno. Calidam eſſe hydrargyri naturam, & in univerſum non ſine periculo adhiberi. Neminem radice Chinæ VENETIIS celebrata ſanatum fuiſſe, neque Sarſaparilla. Ipſum cætera præſtantiſſimum Guaiacum ſanguinem exagitare, epilepſiam enim factam eſſe ejus uſu, cum abſque cautela adhiberetur. Decocti Juniperi aut Buxi non eſſe eaſdem vires. In gonorrhœa adſtringentia dat medicamenta & refrigerantia.

Codices Mſtos FRANCANTIANI in Biblioth. Vindobonenſi recenſet LAMBECIUS L. II. *de morbis mulieribus*, *morbo Gallico* &c. Ita HALLER (w).

LEONARDUS BOTALLUS. Ejus *luis venereæ curandæ ratio.* LUGDUN. 1565.. Ita ASTRUC. Et cum *commentariolis* II., *alter de medici* &c. LION 1565. 16. 1577. 8. Germanice prodiit NÜRNBERG 1678. 8. Ita HALLER (x). V. *vulnera.*

ALEXANDER TRAJANUS PETRONIUS, Cittacaſtellanus, Archiater GREGORII XIII. Pontificis. Obiit anno 1585., ſcripſit anno 1565. *de morbo Gallico* libros VII. in collectione ALOYSII LUISINI recuſos. Ita ASTRUC. Morbum ipſum ortum a. 1493. anno vero 1530. petechias primum animadverſas fuiſſe. Gallicum morbum nuper mitiorem factum eſſe, & ex contagione gigni. Præter Guaiaci uſum, etiam Sarſaparillam & Chinæ decoctum recenſet. Perinde hydrargyro hunc morbum ſanari, ſed cum magnis malis; in ſolo tamen hydrargyro ſpem ſupereſſe, quando priora auxilia non ſufficiunt. Suffimenta in malo inveterato admittenda. Pilulas, candelas medicatas & alia recenſet, non ita ut probet. Nullius facit FREINDIUS. Ita HALLER (y).

LEON-

(v) Ibid. pag. 147. (w) Ibid. pag. 148. (x) Ibid. pag. 126. (y) Ibid. pag. 17.

LEONHARDUS FIORAVANTI ſcripſit *de lue venerea* librum, quem queritur ab ALOYSIO LUISINO non fuiſſe in *collectionem* receptum, ne reliquos omnes obſcuraret. HALLER (z). V. *pag.* 426.

PROSPERO BORGARUCCI, Aretinus, medicus, peregrinator. Ejus *de morbo Gallico*.... (PATAVII ſcripſit a. 1566. Ita ASTRUC) exſtat in collectione Veneta LUISINI. Nullum veſtigium tumentis hepatis cum ſyphilide ſe vidiſſe. Ab inunctione facultatem gerendi deleri. Guaiaci tutiorem & certiorem eſſe efficaciam, quam hydrargyri. Minime cæterum abſurdum ſcriptum. HALLER (a).

ALOYSIUS LUISINUS, Utinenſis medicus. Ejus *de morbo Gallico omnia quæ exſtant apud omnes medicos cujusque nationis, qui vel ex integris libris, vel quoque alio modo hujus affectus curationem methodice aut empirice tradiderunt, diligenter hinc inde conquiſita, erroribus expurgata, & in unum corpus redacta, in quo de ligno Indico, Salſaparilla, radice Chinæ, argento vivo, cæterisque rebus omnibus, ad hujus luis profligationem inventis, diſfuſiſſima tractatio habetur.* T. I. prodiit VENET. 1566. fol. T. II. ibid. 1567. fol. Ita KESTNERUS (b). Tum ibid. a. 1599. fol., quæ eadem eſt editio, demum LEID. 1738. (apud KESTNERUM, ASTRUCIUM, BOEHMUM & alios lego 1728.) fol. 2. vol. cum titulo *aphrodiſiaci ſ. de lue venerea curante & præfante* HERMANNO BOERHAAVIO. (Hanc collectionem etſi a JOHANNE FREINDIO contemtam, HERM. BOERHAAVIUS, præmiſſa inſigni & lectu digna præfatione, LUGDUNI Batavorum 1728. fol. nitidiſſime recudendam curavit. Longe autem ampliorem hac collectionem viſuri eſſemus, ſi omnium auctorum, qui inde ab a. 1567. de fœdiſſimo hoc morbi genere aliquid edidere, ſcripta in uno volumine ob lectoris oculos ponenda forent. Ita KESTNERUS (c)). Male truncatæ a LUISINO præfationes. Scriptores ſunt 59, quorum aut integri libri, aut certe fragmenta, hic reperiuntur, utique non omnes, qui exſtabant, multi tamen non alibi reperiundi. De ſingulis ſuo loco retulimus. Ita HALLER (d).

JOH. WYER vel WEYER, non WIER, cum ſe *piſcinarium* dixerit, Gravenſis, in GALLIAM peregrinatus, etiam in CRETAM & AFRICAM trajecit, Archiater demum Clivienſis, vir ingenii ſupra ſeculi modulum erecti, ſagarum & fabuloſorum dæmoniacorum ſtrenuus detector, in tract. *de ſudore Anglico* &c. Germanice *Arzneybuch von etlichen beſondern, unbekannten und unbeſchriebenen Krankheiten, Scharbock &c. (von der abſcheulichen Krankheit der Franzoſen.* Ita WALTHER) prodiit FRANCOF. 1580. 8. 1583. 8. 1699. 8. Belgice recuſum a STEPHANO BLANCARD, aliqua

(z) Ibid. pag. 149. (a) Ibid. pag. 155. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. cap. 7. ſect. 2. §. 11. (c) Ibid. (d) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 100.

qua etiam de morbo venereo habet. In lue Gallica pertinaciori ad inunctiones debere descendi, & in robustioribus ad certissimum remedium suffumigium mercuriale: dari etiam turpethum & BARBAROSSÆ pilulas. HALLER (e). Confer *pag.* 8.

CHRISTOPH. WIRSUNG in *Arzneybuch* &c. Luem veneream diuturnam cessisse usui ligni Guaiaci, etiam epithematis forma adhibiti. Inunctionem mercurialem soli pessimæ speciei mali reservat. HALLER (f). V. *pag.* 9.

VICTOR TRINCAVELLUS, natus anno 1496, primus Medicinæ practicæ Professor Patavinus, ubi decessit anno 1568. Ei adscribitur *tractatus de morbo Gallico*, a bibliographorum nullo memoratus, nequidem a PETRO CASTELLANO, qui vitam TRINCAVELLI scriptis mandavit. Ita ASTRUC.

Idem TRINCAVELLUS in *consilior. med.* L. III. *conf.* 120. 121. de lue venerea. Ita WALTHER. Lignum sanctum non ad omnia valere, ut vulgo soleant venditare, neque, morbo Gallico excepto, se magna ab ejus ligni usu miracula vidisse. Sed neque omnes lue venerea adfectos Guaiaco aut China sanare potuisse. Ita HALLER (g). V. *pag.* 378.

GEORGIUS DORDONUS, Placentinus, (Professor Chirurgiæ Ticinensis. Ita ASTRUC.). Ejus sunt *de morbi Gallici curatione tractatus quatuor.* PAPIÆ 1568. 8. Vetustius opus, scriptum quo tempore FRANCISCUS I. MEDIOLANO potiebatur & TICINO. Cariem in universis ossibus ex malo venereo natam vidit. Inunctionem describit, suffumigia negat bonis medicis probari. Guaiaci cum aqua infusi usum inutilem esse, cum vino sibi bene successisse: alios etiam per purgantia sola fuisse restitutos. HALLER (h).

JACQUES DALECHAMP in *Chirurgie Françoise* &c. agit etiam de cereis ad urethræ mala adhibitis tamquam de re vulgo nota, ut etiam proprium unguentum Rex pretio redemerit. Esse ubi cereus nihil præstiterit, nisi aliquam lotii redditam libertatem. HALLER. V. *pag.* 9.

HENRICUS BRUCÆUS, Alostanus, Medicinæ Professor Rostochiensis. Ejus *propositiones de morbo Gallico* respondente CAROLO BATTO, ROSTOCH. 1569. 4. Si malum venereum Guaiaco non cesserit, post data decocta veniendum ad unguenta, in quibus princeps vis est hydrargyri; desperato in casu suffumigia profuisse. Omnino hydrargyrum spei respondere. HALLER (i).

HIERO-

(e) Ibid. pag. 163. (f) Ibid. pag. 167. (g) Ibid. pag. 46. (h) Ibid. pag. 168. (i) Ibid. pag. 172.

HIERONYMUS MERCURIALIS, (natus anno 1530., obiit in patria anno vel 1604. vel 1606. vel 1607. dolore calculi victus. Ita ASTRUC.) In *medicinæ practicæ* &c. L. IV. tractat de morbo Gallico. WALTHER. Lignum Guaiacum ad morbum Gallicum fuse laudat, inunctionem mercurialem in validis corporibus admittit: spem esse, eum morbum exstinctum iri. HALLER (k). V. *pag.* 377.

LUDOVICUS de ISLA, (medicus Lusitanus). Ejus *de morbo Gallico tractatus* circa hæc tempora ponitur, neque ASTRUCIO visus, neque aliis, ZACUTO vero laudatus. HALLER (l).

J. GUINTHERUS in *commentar.* T. I. dialog. 8. agit etiam de lue venerea. HALLER (m). V. *pag.* 421.

ANTONIUS MARIA VENUSTUS (VENOSTA), medicus Tergestinus. Ejus *consilia medica*, *in quibus vera consultationis methodus proponitur*, *multi morbi cum suis causis & signis considerantur* &c. VENET. 1571. 4. FRANCOF. 1605. 4. HALLER (n). In hoc opere pag. 137. agit etiam de lue venerea. WALTHER. Conf. *pag.* 1099.

The manner of healing the venereous diseases vulgarly called the french pockes, with its causes and symptomes...... Circa hæc tempora prodiisse ASTRUCIUS putat. HALLER (o).

NIC. de CORMEILLES & JACOB JOUVENCEL. *Ergo Hispanica lues morborum cumulus.* PARIS. 1572. 4. ASTRUC. In HALLERO (p) quidem etiam ad annum 1572. recensetur, sed annus 1576., per errorem typi, ponitur.

ANTONIUS SAPORTA, Monspeliensis, Professor Medicinæ in Academia patria, denatus est anno 1573. In L. *de tumoribus* &c. I. cap. 18. & 19. agit de bubone venereo & ejus cura. In L. III. cap. 49. 50. 51. 52. fuse de lue venerea. Ita ASTRUCIUS. Aliquas etiam adnotationes habet de morbo venereo: ad luem veneream in hydrargyro majorem, quam in Guaiaco, fiduciam ponit, cujus tamen longo usu a recente malo plerosque liberabat. HALLER (q). V. *pag.* 1467.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ magnæ* L. V. caput habet, in quo de morbo Gallico, deque ejus symptomatibus fuse agit. Recens malum sola purgatione sæpe superari, adultum ligno sancto. Suis cum cautelis hydrargyrum non debere pertimesci. HALLER (r). V. *pag.* 10.

ALBER-

(k) Ibid. pag. 169. (l) Ibid. pag. 180. (m) Ibid. T. I. pag. 517. (n) Ibid. T. II. pag. 183. (o) Ibid. pag. 188. (p) Ibid. (q) Ibid. pag. 181. (r) Ibid. pag. 191.

ALBERTUS BELFORTIS, Rhætus. Ejus *liber*, quem *de exſtirpanda lue Gallica* promiſerat, ASTRUCIO non videtur prodiiſſe. HALLER (s).

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandi vuln. ratione* T. II. cap. 9. 10. 11. 12. de cura morbi Gallici. WALTHER. V. *vulnera*.

J. RIOLAN, pater. Ejus & SULPITII RIGAULT Præf. *E. in peſtilentia & venerea lue aliquid divinum*. PARIS. 1574. 4. HALLER (t). V. *pag.* 378.

J. PLANERIUS, Brixienſis, qui in HUNGARIA, deinde PATAVII vixit. Ejus L. *dubitationum & ſolutionum in III.* GALENI *de diebus criticis* &c. *Conſilium in curatione morbi Gallici*, *in curatione difficultatis urinandi. Collegia ad varios morbos.* VENET. 1574. 4. ASTRUCIUS noſtrum culpat, quod venereum malum crediderit concipi abſque vitio partium genitalium: ſed & alium hominem venerea lue laborantem ſola alimentorum copia putaverit egere. HALLER (u).

AMBROSIUS PARÆUS, (natus eſt anno 1510. & deceſſit LUTETIÆ anno 1592. Ita ASTRUC). In ejus *operum omnium* editione Gallica liber XIX. & in Latina editione liber XVIII. eſt *de lue Gallica*. Carunculas plumbeis bacillis exaſperatis vel cannula argentea debere deſtrui, cæterum THEODORICI de HERY librum, ſed nominatum, exſcripſit. Lues venerea a nutrice in puellum, ab iſto in matrem, ab hac in maritum propagata, a marito in filios. Morbum diu latere poſſe, & auctoris ævo mitiorem eſſe, quam ſub initia. Guaiaci vires non ſufficere, & hydrargyro opus eſſe. Symptomata, gonorrhœa, alia mala, ſtranguria diuturna, demum funeſta. HALLER (x). V. *pag.* 301.

ANDREAS ALCAZAR, vel ACAÇAR. Ejus *Chirurgiæ* liber V. eſt de morbo Gallico. Vetuſtum morbum eſſe; recruduiſſe a. 1456. ab eſu humanarum carnium. Primum morbi gradum (in faucibus) ſanari levi decocto ligni ſancti. In articulorum dolore legitimum ligni ſancti decoctum requiri. Si ulcera & ſcirrhi acceſſerint, opus eſſe inunctione mercuriali. Si caries oſſa invaſerit, & emeticum, & antimonium, & hydrargyrum præcipitatum rubrum, & fortiores requiri inunctiones. Ita HALLER (y) ex ASTRUCIO. V. *pag.* 10.

WILLIAM CLOWES, chirurgus Anglus Regius, primus Anglorum de lue venerea ſcripſit. Ita ASTRUC. Ejus *a new and approved treatiſe concerning the cure of the french poks by the unctions. Fernelius work on the unknow affects. A moſt precious water for the preſervation of mans body.*

(s) Ibid. pag. 190. (t) Ibid. pag. 192. (u) Ibid. pag. 194. (x) Ibid. pag. 196. (y) Ibid. pag. 197.

body. LONDON 1575. 8. & cum alio titulo *a briefe and necessary treatise touchin the cure of the diseases called morbus Gallicus by inunctions and other approved ways of curing.* LONDON 1585. 4. & cum alio etiam titulo *a brief and necessary treatise touching the cure of the disease novv usually called lues venerea.* LONDON 1596. & 1697. . Laudat usum internum turpethi mineralis, & mercurii diaphoretici. HALLER (z) ex ASTRUCIO.

JACOB. HORST *von den wunderbaren Geheimnissen* &c. L. VI. parte 2. cap. 26. & L. X. parte 10. cap. 18. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 1057.

GUIL. LUSSON & FRANC. MONBEL *E. pesti bolus Armena, lui venereæ hydrargyrus.* PARIS 1575. 4. HALLER (a).

THOMAS JORDAN, Transylvanus Clausenburgensis, ex schola Italica. Ejus est *Bruno Gallicus, f. luis novæ in Moravia exortæ descriptio ad* J. ALEXANDRINUM. FRANCOF. 1577. 8. 1580. 8. 1583. 8. Hic morbus anno 1577. ortus, omnes invasit, qui eodem in balneo cucurbitulas sibi patiebantur adfigi & scarificari. Symptomata fuerunt abscessus in capite, dolores per universum corpus, gummata, nares ulcerosæ, & pure stillantes. Peculiarium ægrotorum historiæ. Lignum sanctum decoctum profuit, etiam turpethum minerale, etsi cum periculo salivationem movit. Curationes aliquæ parum felices. CRATO in propria epistola, editioni 1583. adjecta, credit morbum esse Gallicum ex lanceola conceptum. Eodem JORDANUS refert. HALLER (b).

ANNIBAL BRIGANTI. Ejus *epistolas medicinales* TOPPIUS laudat, quas inter plusculæ sunt *de lue Gallica*, quas TOPPIUS M. S. vidit. Ita HALLER (c).

LAURENTIUS JOUBERT, natus 16. Decembris a. 1529., obiit a. 1582. Circa annum 1577. in schola Monspeliensi dictavit tractatum *de variola magna sive crassa Gallis dicta*, qui anno 1581. a MARCO de la CROIX, Segusiano, medico Monspeliensi, & JOUBERTI discipulo editus est. Hoc opus imperfectum est, deestque liber secundus *de curatione variolæ magnæ.* Liber qui super est capita 6. complectitur, quibus de nomine, causis, contagione & signis luis venereæ, tam vulgaria ac ordine tam vulgari exponuntur, ut liber hicce JOUBERTI nomine parum dignus esse videatur. Ita ASTRUC. Sola theoria, absque curatione. Propaginem esse variolarum in INDIA asperiorum. Spem esse olim mitiorem futuram. Ita HALLER (d). Confer. *pag.* 631.

(z) Ibid. pag. 198. (a) Ibid. pag. 201. (b) Ibid. pag. 204. (c) Ibid. pag. 210. (d) Ibid. pag. 135.

JULIANUS PALMARIUS, Constantinus, medicus Parisinus, FERNELII discipulus, & amicus, *de morbis contagiosis* L. III. agit de lue venerea, & in L. III. de hydrargyro. Præjudicata præceptoris opinione excæcatus mallet in debilibus præsidiis spem ponere curationis, invitus vero denique vires majores hydrargyri adgnoscit, tantum ut post duas, aut tres inunctiones, ad decoctum Guaiaci transeat, inde redeat ad mercurium. HALLER (e). Confer. *pag.* 1057.

FRANCISCUS CAMPUS, medicus & civis Lucensis. Ejus *liber de lue venerea* ad annum 1580. ASTRUCIUS ponit, quem neque HALLERUS (f) neque ipse ASTRUCIUS vidit.

J. UDALRICUS RUMLER, JEREMIÆ MARTII ex filio nepos, de schola Italica, medicus Augustanus. Ejus *posthumas observationes centum medicas* G. H. WELSCHIUS edidit ULMÆ 1668. 8. Breves sunt & rariorum eventuum. Ægrotorum historiæ sunt annorum 1580—1592. Ex lue venerea caries cranii sæpe curata. HALLER (g). Confer *pag.* 11.

JOHANNES SCHENK a GRAFFENBERG, Friburgensis, natus a. 1530., medicinam in patria felicissime exercuit, ubi mortuus est anno 1598., relicto filio JOHANNE GEORGIO SCHENKIO. Scripsit circa annum 1580., *observationum medicarum & chirurgicarum* &c. libros VII., quos paulo post ipse edidit FRIBURGI BRISGAVIÆ in 8. & post ejus mortem cura J. G. SCHENKII filii, denuo excusi sunt. Ibid. 1600. 8. In L. VII. observationes 36. de morbo Gallico collectas ex variis auctoribus, quos apposito nomine laudat, recenset, quarum multæ quidem utiles & indubiæ sunt; nonnullæ vero pejoris notæ, quæ merito falsæ videntur. Ita ASTRUC. Confer. *pag.* 16.

JOH. CALBO vel CALVO, Professor Chirurgiæ, in L. I. & II. *Chirurgiæ universæ* dedit tract. 2. *de morbo Gallico, en el quel se ensenna su origen, causas, y curacion, el modo da haçer el vino santo, dar las unciones, y correger sus accidentes.* Morbum novum esse, a COLUMBO in EUROPAM adlatum. Ligno sancto utitur, sed non sufficere fatetur. Palmam dat unguento mercuriali; suffumigia rejicit. HALLER (h). Confer. *pag.* 11.

REMBERT. DODONÆUS in *observat. med.* &c. cap. 4. de gonorrhœa venerea. WALTHER. V. *pag.* 506.

PETRUM MONAVIUM, Breslaviensem, RUDOLPHI II. Imperatoris medicum, ex Italica schola profectum, hinc a PARACELSI schola alienum,

(e) Ibid. pag. 120. (f) Ibid. pag. 225. (g) Ibid. pag. 342. (h) Ibid. pag. 223.

num, ad a. 1582. recenset ASTRUCIUS. MONAVII multæ epistolæ sunt inter CRATONIANAS a SCHOLZIO editas T. II. Turpethi usum adversus veneream luem alicubi laudat, tanquam rem novam. Scripsisse etiam de ligno sassafras ASTRUCIUS testatur. Ita HALLER (i).

THOMAS BOVIUS, qui Angeli sui tutelaris, optime sibi noti, nomine nomen suum auxit, seque *Zephirielem* dixit, vir nobilis, jurisconsultus, chemicus & medicus, magnus suarum curationum laudator. Ejus *flagello contro de' medici communi detti rationali.* VENEZIA 1583. 4. VIENNA 1601. 4. MILANO 1617. 12. Herculem sibi esse medicamentum, quo pestem, petechias, febres malignas, morbum Gallicum sanet, quatuor guttularum dosi. Ut is hercules præparetur, ex spiritu nitri, in quem carbones ardentes demergit, donec pingue omne consumtum sit; deinde cum vitrioli spiritu dephlegmato destillat. Eam aquam fortem cum sale repetito destillat, in ea hinc aurum solvit, inde argentum vivum. Has aquas conjungit, destillat, ut pars metallorum fundum petat, pars sublimetur: repetito cohobat, donec tota materia in egregium præcipitatum conversa sit; eam in ferro candente cogit exhalare, residuum lavat, per quatuor menses supra ignem tenet, addit lapides prætiosos. Nullum medicum lignis solitis nosse uti, & male duas tertias decocti perdi, cum tamen in vapore odor, sapor & vis medica, sit medicamenti. Ut hæc ligna cum multo pauciori aqua & nonnullis herbis coquantur, hinc aqua detur stillatitia: hanc cum decocto miscet. Ut ægrum facile sanaverit (sudore tamen moto), quem medici Gallica lue laborare dixerant. Contra fumum cinnabaris, quem ad sanandam luem medici cogunt ægrotum respirare. Ut ipse sudorem cieat. Mercurium præcipitatum utiliter propinavit.

Ejus *Melampygio overo confusione de medici sofisti e del* CLAUDIO GELLI prodiit VERON. 1595. 4. MILAN. 1617. 12. PADOVA 1626. 12. Ipse se vocat *Melampygem*, nempe herculem. Luem Gallicam sanat vino concesso & liberali nutritione. Insanientis opusculum. Ita HALLER (k).

CLAUDIUS GELLI scripsit contra superstitem ZEFIRIELEM: *risposta ad un certo libro (al flagello) contro medici rationali* . . . . . . PADOVA 1626. 12. VENEZIA 1776. 12. cum opusculis BOVIANIS. THOMAM non medicum esse, neque a multis consuli. MATTHIOLUM & FUCHSIUM ægros parum feliciter curasse. Herculem ejus venenum esse. HALLER (l).

HIERONYM. RUBEUS in L. de destillatione pag. 261. ad morbum Gallicum. WALTHER. V. *pag.* 381.

(i) Ibid. pag. 236. (k) Ibid. pag. 246. (l) Ibid. pag. 247.

VIDUS VIDIUS *de curatione generatim* Parte II. sect. 2. L. III. cap. 1. de morbo Gallico. WALTHER. Hoc fragmentum de lue Gallica non displicet, etsi Guaiaco plurimum tribuit, & hydrargyrum venenatum fere invitus adhibet, quod adulta lues non alio auxilio possit superari. HALLER (m). V. *pag.* 375.

JOHANNES ZECCHIUS, Bononiensis, natus, a. 1533., primus Bononiensis Professor theoricus, medicus intimus tum SIXTI V. tum CLEMENTIS VIII. summorum Pontificum; obiit a. 1601. Ejus in *primam sectionem aphorismorum* HIPPOCRATIS *dilucidissimæ lectiones.* Access. *tractatus quatuor de sanguinis missione* &c. *ac de morbo Gallico a* SCIPIONE *de* MERCURIIS *ex ore auctoris excepti.* T. I. BONONIÆ 1586. 4. 1629. 4. In tractatu de morbo Gallico, qui capita 34. continet, differitur de morbis venereis in genere & in particulari. Eadem repetuntur, quæ in auctoribus illius ævi passim occurrunt. Morbum cœpisse anno 1494. sub CAROLO VIII. Francorum Rege Regnum Neapolitanicum invadente, sedenteque ALEXANDRO VI. Pontifice maximo. Signa diagnostica & prognostica morbi incipientis, confirmati, inveterati. Decocta sudorifera Guaiaci, Chinæ, Salsaparillæ, quorum præparandorum methodum fuse explicat. Fatetur, luem Gallicam non cedere his decoctis, superesse ut ad hydrargyrum deveniatur. Suffumigia primo loco proponit, tum inunctiones, & usum præcipitati per os assumpti, sed hoc medicamentum venenosum & periculosum vocat, ejusque usum summopere disuadet. ASTRUC.

Idem in *consultat. med. cons.* 76. de morbo Gallico. WALTHER. V. *pag.* 384.

J. B. ZAPATA in *secreti varii* &c. cap. 13. aqua ex aceto per alembicum plumbeum destillato parata ad luem veneream maximæ virtutis est. WALTHER. V. *pag.* 429.

GEORGIUS BERTINUS in *Medicinæ* &c. L. XII. cap. 19. de gonorrhœa. Cap. 28. de lue venerea. In L. XX. cap. 5. de cura luis venereæ. Cap. 49. de curatione gonorrhœæ. WALTHER. V. *pag.* 12.

GABRIEL BEATUS. Ejus *de morbo Gallico.* M. S. citat ASTRUCIUS. Ita HALLER (n).

GABRIEL MINUTIUS, Ruthenus, (Eques & Baro de Castera. Ita ASTRUC). Ejus *morbi Gallos infestantis curatio & sancta medicina.* LION 1587. 12. De bellis ait civilibus non demorbo. Ita HALLER (o) ex ASTRUCIO.

ANDREAS LAURENTIUS, Arelatensis, doctoralem lauream adeptus in Academia Monspessulana anno 1583., Professor, Cancellarius, Archiater MARIÆ MEDICEÆ, & HENRICI IV. Obiit anno 1609. (Ejus *quelques opuscules recueillis des leçons d'A. du L. en les années* 1587. 1588. edente

(m) Ibid. pag. 73. (n) Ibid. pag. 270 (o) Ibid.

edente THEOPHILO GELE'E, PARIS. 1612. fol. HALLER (p)). Nihil hic reperitur quod sit notatu dignum. Docet quidem luem veneream esse morbum novum, veteribus ignotum, ab elephantiasi sive lepra, mentagora PLINII, lichenibus seu impetigine antiquorum, albitim AVICENNÆ, demum a Græcorum psora diversum; ex AMERICA in EUROPAM ab Hispanis delatum. Miris laudibus extollit Guaiacum, radices Sallæparillæ Guaiaco virtute inferiores esse, mercurium tamen extus axungia prius subactum adhiberi posse, sed caute. Usum suffituum mercurialium summe periculosum esse. ASTRUC. Confer *pag.* 1262.

FRANCISCUS DIAZ. Ejus *tratado nuevemente impresso de todas las enfermidades de los rinnones* &c. in libro III. agit de carunculis. LACUNAM candelas descripsisse ante AMATUM, qui inventionem male D. ALDERETE tribuat. Pharmacopœum Lusitanum ALFONSUM DIAZ, qui sibi nomen fecerit ROMANO, candelis usum, quarum arcanum Rex magno redemerit, qui idem HISPANIAM ad curandos ægrotos peragraverit, nimis tamen acri caustico usus. Verum auctorem candelarum esse Magistrum FELIPO chirurgum CAROLI V. in Germania, multis prius tentatis, etiam in se ipso. Ab eo ROMANUM habuisse. Carunculam esse verrucam pensilem. Causæ carunculæ variæ, inter eas lues Gallica; nullum esse in candelæ usu periculum. Debere candelas continuo adhiberi; nam urinam putrescere, & posse, ut in exemplis accidit, ægrum enecare, etiam si demum educta fuerit. In urethra cadaveris repertæ numerosæ carunculæ. Varia mala, mors ab inflammatis renibus. Contra diuretica. Contra properationem in adhibenda candela; exemplum mortis inde secutæ. Callus difficilior, & iterum majus periculum, si una calculus adfuerit & caruncula: exemplum tamen, ubi feliceni eo in casu operam noster præstitit. Candelis careri non posse: ad duram vero carunculam plumbeum bacillum requiri. Se ad durissimas carunculas destruendas excogitasse acum tenuem, triquetro mucrone. Curatio autumno facilior est, post fomenta, unguenta mollia. Ut via caute quærenda sit, quando ob duritatem carunculæ candela non subit, utendum plumbo, & demum acu triquetra. Innumeræ formulæ caustici, quo candela armatur ad destruendam carunculam, fortis, mediocris, lenis, formula acris ROMANI. Signum bonæ operationis, quando candela visco obducta apparet. M. FELIPO deradebat de cera aliquantum, foveam replebat caustico, male autem candelam in urethra relinquebat, dum æger emejeret. Se causticum ob periculosas inflammationes correxisse. Sed lapidem *Soliman* (mercurium sublimatum, ut putat HALLERUS) terere cum aqua rosarum, addere dimidium viridis æris, & tantundem vitrioli, hæc terere in aqua novemdio, tunc addere tutiam & plumbum, & opii grana xx, inde omnia miscere: sic pulverem ait fieri, quo ipse a viginti annis utatur: exstirpasse eo omnes carun-

(p) Ibid. pag. 275.

carunculas. Symptomata si accesserint, candela abstinendum, donec iis sit subventum. Ea symptomata: rigor, febris, dolor, ad eum collyria, unguenta, opium. Sanguinis fluxus innocuus est, qui a destructa fit caruncula. Una potum suadet nivatum. Abscessus curandus mundificantibus, tunc cicatricem adjuvantibus, lacte foeminae vel asinae, & ardorem narcoticis. Vitandam venerem. Haec fuse ob libri raritatem. HALLER (q). V. *pag.* 430.

JOH. WITTICH. Ejus *von dem ligno Guaiaco, Wunderbaum, Chinam, Sarsaparillam, l. nephritico.* LEIPZIG 1589. 4. 1592. 4. Origo luis venereae, de more, ex insula S. DOMINICI repetita. Guaiacum ejus morbi veram esse antidotum: de ejus adhibendi modo. De ligno hinurahi THEVETI, sic porro compillatio. HALLER (r).

Idem in *consilior. observat. cons.* 74. ad profligandam luem veneream. WALTHER. V. *pag.* 383.

LUCAS GHINUS, Bononiensis (Prof. Med. Pisanus, deinde Bononiensis). Ejus *morbi Neapolitani curandi ratio perbrevis.* SPIRAE 1589. 8. 1592. 8. cum MARQUARDO. Brevis libellus; inunctio per intervalla; alvus laxanda. Suffitum inunctione efficaciorem esse. HALLER (s). In curatione methodica nimius est. Farrago remediorum inutilium, & jam pridem obsoletorum. Ita ASTRUC.

HIERONYMUS CAPIVACCIUS, praxin medicam PATAVII docere coepit anno 1552., mortuus est anno 1589. Ejus *de lue venerea acroases, opera* PHILIPPI SCHOPPFII *editae* SPIRAE 1590. 8. Ita ASTRUCIUS. Prodierunt etiam FRANCOF. 1594. 8. In hoc morbo curando eminuit, & ad magnas divitias pervenit. Decocto Guaiaci utitur: si tamen nimis pertinax fuerit argento vivo, & suffumigium inunctioni praefert. Antimonium luem non superare. Ita HALLER (t). De morbis venereis sigillatim differit, sed eo ordine & eo rerum delectu, quem in erudito viro vix probes. Inutilia multa theoretice tractat ex Peripateticorum commentis. Remedia quidem multa, sed parum probata, nec cum recta methodo curatoria satis convenientia congerit. Parum satagit primae originis morbi venerei. Luem hanc in haereditariam & adventitiam distinguit. Quadruplicem admittit curatoriam methodum, usu nempe decocti Guaiaci, Chinae, Sarsaeparillae, Sassafras; inunctionis mercurialis; suffumigiis; ope antimonii. Ita ASTRUC.

Idem in *method. pract. Med.* L. V. parte 2. cap. 1. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 382.

PASCHALIS GALLUS, Picto Villasanensis, ex schola Basiliensi. Ejus est *bibliotheca medica, s. catalogus illorum qui ex professo artem medicam scriptis illustrarunt.* BASIL. 1590. 8. Primus catalogus alphabeticus cum

(q) Ibid. pag. 279. (r) Ibid. pag. 139. (s) Ibid. pag. 286. (t) Ibid. pag. 142.

cum editionibus, codices etiam M. S. ex GESNERI bibliotheca. Deinde peculiares catalogi librorum a Gallis, a Germanis, ab Italis fcriptorum. Tum libri botanici, anatomici, chirurgici, fic porro, librique de lue venerea. HALLER (u)

HIERONYMUS REUSNER, poliater Nordlingenfis, circa a. 1590. vixit, & duas centurias reliquit *adnotationum & obfervationum*, quas G. H. WELSCH cum fuis notis edidit ULMÆ 1668. 4. Carunculam urethræ cereis conabatur fuperare, oleo fuccini & vitello ovi imbutis. HALLER.

FELICIANUS BETERA, (Brixianus, medicus. Ita ASTRUC.). Ejus *de cunctis corporis humani affectibus*, &c. *& lue Gallica.* BRIXIÆ 1591. fol.

Ejus *noctes Brixianæ de pefte*, *f. de igne peftilente Gallico* &c. BRIX. 1601. fol. 1633. fol. Fufiffimum opus mere collectitium. HALLER (w).

JAC. MARANT & JAC. COUSINET *E. ftrumarum quam bubonum venereorum cura difficilior* &c. V. *pag.* 1420.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælection. chirurg.* L. III. caruncula urethræ fuperanda cereo, cathetere. HALLER.

Idem in *pentateuch. chirurg.* L. I. cap. 16. de bubone Gallico. WALTHER. V. *pag.* 302.

MICHAEL LARIZA, Valentinus. Ejus *libro de Cirurgia, que trada fobre las llagas en general, che efcriva G. Cauliaco, con un tratado en qual enfenna el modo de curar la carnofidades, que eftan en la via de la urina.* VALENT. 1592. 8. HALLER.

GUIL. FABRICIUS vulgo HILDANUS in *obfervationum* &c. *centuria* I. *obf* 100. de lue venerea ex vefte eo morbo infecta contracta. In *cent.* V. *obf.* 95. de cura luis venereæ inveteratæ. *Obf.* 96. illinitiones ex mercurio luis venereæ verum effe antidotum. *Obf.* 97. prægnantes & pueros lue infectos tuto inungi poffe docet. *Obf.* 98. 99. 100. de lue venerea varie infectis. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS MINETTUS, Aretinus, Profeffor (Anatomiæ) Senenfis, CÆSALPINI difcipulus. Ejus *quæftio non minus pulchra quam utilis de Sarzaparillæ & ligni fancti viribus.* SENIS 1593. 4. HALLER (x).

LIVONIUS RECTORIUS. Ejus *epiftola, qua oftendit Salfaparillam minus quam lignum Guaiacum validam effe*, prodiit cum priori. Repofuit & contrariam fententiam defendit MINETTUS.

Idem

(u) Ibid. pag. 291. (w) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 298. (x) Ibid. pag. 303.

Idem RECTORIUS respondet in diss. *apologetica de indole & qualitate Guaiaci & Sarsaparillæ.* BONON. 1594. 4. Bene sententiam tueri. ASTRUCIUS testatur. Ita HALLER (y).

LUDOVICUS ROSELLUS, Foro Semproniensis medicus. Ejus est *tractatus de morbo Gallico.* ROMÆ 1593. 8. Jejunum vocat ASTRUCIUS. HALLER (z).

BRUNO SEIDEL in *libro morborum incurabilium* &c. pag. 5. & 68. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 383.

DIOMEDES CORNARIUS in *L. consiliorum* & in *observationibus medicis* una excusis. Morbus Gallicus scarificando contractus. HALLER (a). V. *pag.* 1440.

ANTON. QUIQUEBOEUF & PETR. PAULMIER *non ergo hydrargyrum luis venereæ alexipharmacum.* PARIS. 1595. 4. ASTRUCIUS refert ad a. 1596. Contagium ex impuro coitu nasci. Leve malum hydrargyro cedere; in gravi casu ossibusque adfectis debere frigus hydrargyri Guaiaco emendari. HALLER (b).

AURELIUS MINADOUS, Rhodiginus, medicus Venetus, frater J. THOMÆ. Ejus est *tractatus de virulentia venerea, in omnium aliorum hac de re sententiæ considerantur, mali natura explicatur, causæ & differentiæ cum dogmatica curatione proponuntur.* VENET. 1596. 4. Plurimum controversiarum. Scriptores priores omnes refutat, naturam veneni venerei contendit, vaporem esse præter naturam, eumque vaporem vagum esse, & ex varia materia mistum. Virulentiam veneream omnium præter naturam rerum causam esse, febrem producere &c. Jecur non perpetuo adfectum esse. Morbum nullo non tempore exstitisse. In coitu cum fœmina infecta contagium non posse vitari. Neque fonticulorum, neque cauteriorum auxilium sufficere. Ab hydrargyro non superari, & desperatum esse remedium. Sudorem commendat, eum Sarsaparilla atque Guaiaci ligno ciet, pro antidoto morbi etiam efficaci futuro, si per urinam vel alvum fuerit operatum, etsi per sudorem optime curet. Melle injucunditatem tolli: a PAULO ROMANIO aromatario id lignum in aptissimam compositionem parari. Antidotos varias nullius momenti subjicit. Post curationem serum lactis suadet. HALLER (c).

DURANTES SCACCHIUS in *subsidio Medicinæ* &c. etiam de candelis adversus urethræ carunculas fuse agit. HALLER (d). V. *pag.* 15.

REINERUS SOLENANDER in *consiliorum* &c. Sect. III. *conf.* 3. in morbo Gallico inveterato & perverse tractato consilium. ALBERTI. V. *pag.* 383.

PE-

(y) Ibid. pag. 308. (z) Ibid. (a) Ibid. pag. 154. (b) Ibid. pag. 319. (c) Ibid. pag. 321. (d) Ibid.

PETRUS LOWE, Scotus, chirurgus (HENRICI IV. Gallorum regis). Ejus *an easie certaine and perfect to cure and prevent the spanish sicknefs.* LONDON 1596. 4. Rejectis aliis, mercurii usum internum commendat, pilulas, medicamenta sua arcana, decoctum lignorum, composita. HALLER (e).

PETRUS FORESTUS, Alcmarianus, natus anno 1522., mortuus ALCMARIÆ anno 1597. Ejus *observationum & curationum* &c. liber XXXII. est *de lue venerea.* LEID. 1606. 8. Observationes continet 26. de lue venerea, cum scholiis pro ea ætate nequaquam inficetis. Ad curationem nullo discrimine adhibentur inunctiones mercuriales, decocta ligni Guaiaci, Salsaparillæ, Chinæ; quæ eo tempore usu perinde vigebant. Ita ASTRUC. Lactatione contagium facile spargi. Male luis suspecta mulier salivatione suffocata. Iterum ut solet FORESTUS, aliam & aliam, secundum quatuor humores, luem Gallicam facit. Guaiaco cæterum utebatur noster, sed per varios gradus præparationum & evacuationum. Inunctio, quæ fit hydrargyro, etiam utiliter administrata, id enim metallum veram esse mali venerei antidotum. Vapore etiam incensæ cinnabaris usus est. Pilulæ mercuriales. Unguentis sanati ægri, qui per decocti usum non potuerant sanari. HALLER (f). Confer *pag.* 381.

HERCULES SAXONIA, Patavinus, natus anno 1551., patrem habuit LUDOVICUM, avum HIERONYMUM, & patruum VICTOREM medicos aut artis medicæ Professores eximios. Obiit anno 1607. Ejus *luis venereæ perfectissimus tractatus ex ore Herculis Saxoniæ exceptus* &c. *& luci datus opera* ANDREÆ GHETTI, *medici Patavini.* PATAV. 1597. Quæcunque ad luem veneream pertinent, enucleate explicantur, ut ferebat temporum illorum ratio. Ita ASTRUC.

Ejus *tractatus de febrium putridarum signis* &c. *Accessit doctrina celeberrima de lue venerea s. morbo Gallico* FRANCOF. 1600. 8. etiam seorsim eodem anno. Ex INDIA cum mulieribus advectum morbum, sæviorem esse factum. (In hoc videtur errare, cum mulieres nullas ab Indiis in HISPANIAM devectas esse constet. Ita ASTRUC). Cum Guaiacum malo sæpe superando non sufficiat, ad hydrargyrum veniendum esse, alioquin innocuum. Fabulosa varia admiscet. Ita HALLER (g).

JOH. JESSENIUS. Ejus *de morbi Gallici investigatione diss. septem.* WITTEBERG. 1597. 4. HALLER (h).

Idem in *institut. chirurg.* Sect. III. cap. 3. de gummatibus Gallicis resolvendis. WALTH. V. *pag.* 384.

(e) Ibid. pag. 324. (f) Ibid. pag. 239. (g) Ibid. pag. 296. (h) Ibid. pag. 311.

ANDREAS CHIOCCUS. Ejus *apologia pro divina H. Fracastorii syphilide adversus Julii C. Scaligeri censuram.* VERONÆ 1598. 4. HALLER (i). V. *pag.* 431.

PETR. SEGUIN & ANT. RABAULT *E. ut lepræ, sic lui venereæ hydrargirosis.* PARIS 1598. 4. HALLER (k).

ALEXANDER MASSARIA, (Vicentinus, Professor Patavinus, decessit PATAVII anno 1578. senio confectus. Ita ASTRUC). In *practicæ medicæ* &c. L. VI. de morbo Gallico, quem veneno rabidi canis adfinem facit, vehementissime in eo etiam euphorbio purgat, inunctione nunquam utitur, neque fumigatione, neque sudore ad empiricorum morem moto. Lignum sanctum dat, aut syrupum suum, quem ex ligno sancto parat. Sarsaparillæ tamen decoctum etiam ligno sancto præfert, propria ad experimenta. Chinæ radici vires ad tollendum morbum Gallicum aliquas esse negat. HALLER (l). V. *pag.* 384.

BALD. RONSSEUS in *epistol. med. epist.* 43. 48. qualis victus in morbo Gallico conveniat. WALTH. V. *pag.* 629.

ANDREAS BASTELLUS, Melphitanus medicus, Professor Medicinæ. Ejus *speculum Medicinæ.* MADRIT 1599. (non uti in HALLERO 1699. 4.) 4. Agit etiam de morbo Gallico. In isto morbo dat decoctum lignorum, & nisi malum cesserit, ad hydrargyrum transit. HALLER (m).

JOHANNES SAPORTA, ANTONII filius, Professor Medicinæ Monspeliensis; obiit anno 1605. Ejus *tractatus de lue venerea* ab HENRICO GRAS, medico Monspeliensi editus ad calcem librorum ANTONII SAPORTÆ *de tumoribus præter naturam.* LUGDUN. 1624. 12. ASTRUCIUS refert ad annum 1600. Brevis iste de lue venerea tractatus capita quindecim complectitur. Morbum ex India Calicut in Europam fuisse advectum anno 1494. Causas signaque morbi ex legibus Peripateticæ & Galenicæ theoriæ explicat. Recentem morbum profligari posse decocto Guaiaci, Sarsaparillæ, Sassafras, & Chinæ, quorum administrandorum methodum describit. Si lues inveterata, ad usum hydrargyri recurrendum esse. In therapia symptomatum morbi venerei, & in prophylaxi nec novum, nec singulare quidquam habet. ASTRUC.

PETRUS de TORREZ, Darocensis in ARAGONIA, medicus & chirurgus MARIÆ Austriacæ Imperatricis. Ejus *libro que trata de la enfermedad de las bubas.* MADRIT. 1600. 4. COMPLUT. 1626. 4. Sigillatim agit de luis venereæ origine, differentiis, symptomatibus & curatione. Ita ASTRUC. Inunctiones mercuriales aliis adminiculis prætulit, dolin

(i) Ibid. pag. 304. (k) Ibid. pag. 334. (l) Ibid. pag. 219. (m) Ibid. pag. 335.

dosin hydrargyri pro ægroti robore aliam aliamque fecit. HALLER (n).

ANDREAS POSTHUMUS a GRAFENBERG, Medicinæ candidatus. Ejus *septem morborum ad Sarmatas dialogus, in quo novæ luis Pokutiensis quam scirrhorum naturam vocant, natura & essentia examinantur.* VICETIÆ 1600. 4. Septem morbi iter faciunt in POLONIAM. Scopus est ostendere, Plicam non esse veneream luem, etiamsi aliqua symptomata communia habet. Hæc contra LÆLIUM FULGINATEM. Ita HALLER (o).

FRANCISCUS RANCHIN, Cancellarius Monspeliensis, anno 1600. edidit *la Chirurgie de Chauliac*, & quæstiones chirurgicas, inter quas sex occurrunt de lue venerea, de lignis &c. HALLER (p).

Ejus *traité de l'origine, nature, causes, signes, curation, & préservation de la verole* prodiit cum *opuscules* &c. LION 1640. 8. Morbum novum esse, a lepra diversum; si recens, curatur decocto Guaiaci, Sassafras, Salsæparillæ, Chinæ. Ad confirmatam luem mercurius in ceratis, vel emplastris, vel inunctione. Horum usum tutum esse: suffumigiorum vero mercurialium periculo plenum. Argentum vivum terebinthina extinctum tuto exhiberi posse in pilulis, non ita præcipitatum rubrum. Symptomata luis venereæ, eorumque curatio. Cæterum hicce tractatus tum re, tum stylo inter mediocres numerandi sunt, ut & pleraque alia auctoris opera. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 15.

VINCENT. LISCOVINUS. Ejus *de lue venerea.* BASIL. 1600. 4. HALLER (q).

J. B. SYLVATICUS, (P. M. Ticinensis) in *controversiis* &c. semel in die decoctum Guaiaci melius propinari, quam bis. Sudorem post fumum decoctum utique cieri debere. Sennæ folia doloribus & tumoribus Gallicis convenire. Pro Guaiaci usu contra hydrargyrum, non semper efficax. Symptomata morbi tollere eundem non essentiam; siccare ulcera, quæ Guaiacum aut Sarsa non siccaverat, & cariem pudendorum tollere: hepatis etiam vitium non solvere, in quo ipsum mali sit fundamentum. Non semper, neque omnibus, hydrargyrum convenire. Multos & expertos viros id auxilium damnasse. Thermarum solum usum nonnunquam morbum fugasse. HALLER (r). V. *pag.* 1501.

CYNTHIUS CLEMENS (*di Corinaldo*) in Ducatu Urbinensi, Archiater PAULI V. Pontificis, & Canonicus sancti JOHANNIS Lateranensis. Ita ASTRUC. Ejus *disputationes de natura & facultatibus ligni sancti.* ROMÆ 1601. 4. & 1602. *De natura & facultate ligni sancti nuper ut*

 ferunt

(n) Ibid. pag. 339. (o) Ibid. (p) Ibid. pag. 339. (q) Ibid. pag. 341. (r) Ibid. pag. 244.

ferunt aliqui ex Hollandia Romam delati. ROMÆ 1602. 4. Tres sunt dissertationes. Prima a. 1601., SEXTILII PICCOLOMINÆI ad C. ARNOLDUM epistola pro ligno CORRADI. Altera D. CANEVARII. Tertia epistola apologetica C. CLEMENTIS, qua innominati auctoris (CANEVARII) opinionem refutat. In ista lignum illud nuperius potius efficacius esse defendit. HALLER (s).

ANDREAS CÆSALPINUS in *speculi artis medicæ* &c. L. IV. agit de morbo Gallico, & lepra. Morbum Gallicum oriri a fontibus NEAPOLI sanguine hominum leprosorum infectis: MADRITI oriturum fuisse, si ex Indiis esset adlatus: sua se habere a milite Aretino, qui in obsidione Neapolitana ipse adfuerit. Curari ligno Guaiaci, Sassafras addi. Non debere ligna cum vino coqui. Hydrargyri unguentum a MESUE repeti, qui scabiei opposuerit; molestum esse auxilium, linguæ tumorem & multa mala facere. In lue venerea decoctum Guaiaci præstantissimum esse remedium. HALLER (t). V. *pag.* 384.

DEMETRIUS CANNEVARIUS, Patritius Genuensis, (URBANI VII. Archiater (u)). Ejus *de ligno sancto commentarius, in quo ejus qualitates exprimuntur, ex illis lignum quoddam, quod nuper in Italiam adlatum est, pseudo-lignum sanctum esse demonstratur.* ROMÆ 1602. 8. Pleraque botanica sunt. Novum lignum a vero multis modis differre, ventriculum erodere, œsophagum inflammare, excoriare, tabemque fecisse in homine, qui ejus usu sudorem sibi volebat elicere. Experimenta, quibus demonstratur boni esse usus, ab indoctis empiricis facta esse. Posse & aliis lignis tenui cum diæta hactenus aliquid profici. HALLER (x).

JOSEPH. du CHESNE vulgo QUERCETANUS in L. *de lue venerea*, quatuor gradus esse venerei mali, quorum primus est pilorum delapsus, tertius pustulatus in jecore sedem habeat, quartus in ossibus. Guaiaci laudes; cum tamen lui venereæ superandæ non sufficiat, medicos coactos ad hydrargyrum rediisse. Eum ex cinnabari restitui, ne plumbo adulteretur. Unguentum cum aromaticis mistum. Non sola salivatio luem judicat. Guaiaci vera præparatio, liquor acidus. Acida medicamenta sudorem movere. Tartari crystallos suas laudat. HALLER (y). V. *pag.* 427.

THEODORUS TURQUET de MAYERNE (Genevensis, natus est a. 1573., obiit a. 1655. Ita ASTRUC.) Ejus *de gonorrhœæ inveteratæ & carunculæ ac ulceris in meatu urinario curatione epistola* exstat in HILDANIANIS in *centuria* I. & altera in *centuria* V. Hujus-

(s) Ibid. pag. 346. (t) Ibid. pag. 181. (u) Ita ASTRUC. (x) In *Bibl. Med. pract.* T II. pag. 354. (y) Ibid pag. 201.

Hujusmodi etiam malum in HENRICO IV. curavit, & ulcus perforavit.

Ejus *tractatus quatuor* 1. *de febribus*, 2. *de morbis externis*, 3. *de arthritide*, 4. *de lue venerea.* GENEV. 1674. 12. 1676. 12. 1695. 8. Anglice LOND. 1676. 8. HALLER (z). Mercurium exhiberi posse vel crudum vel præparatum. Mercurium præcipitatum album suum esse inventum, cujus processum explicat. Cathartica cum exhibitis mercurialibus addenda esse, eaque valida. Provocandæ salivationis modus. Symptomata luis & curatio. Ad gonorrhœam laudat diluentia temperantia, quamdiu durat ardor urinæ, deinde præparata mercurialia, ac demum adstringentia. Ad ulcera pudendi suffitum ex cinnabari, & unguentum diapompholygos cum mercurio crudo. Ad carunculas urethræ therapiam illam proponit, quæ obtinetur usu cathæreticorum fistula in urethram immissorum, sed quæ jam pridem obsolevit, ceu periculosa & inefficax. Ultimo symptomata luis venereæ recenset, & ad singulorum curationem remedia proponit. Cæterum anilibus fabellis nimium confidit auctor, atque remediorum undique conquisitorum approbator nimis credulus. Sed venia danda est operibus posthumis, quæ procul dubio emaculatiora proditura fuissent, si ab auctore essent edita. ASTRUC. Confer *pag.* 1016.

MARSILIUS CAGNATUS (P. M. Romanus) in *opusculis variis* ROMÆ 1603. 4. binas habet disputationes de ligno sancto. HALLER (a). V. *pag.* 12.

MICHAEL. TOUTAIN & J. RIOLAN *non E luis vene eæ & pestis idem contagium.* PARIS 1603. 4. HALLER (b).

EUSTACHIUS RUDIUS, Bellunensis, obiit anno 1611. Ejus *de morbo Gallico libri* V. a MUNDINO *e privatim domi legentis ore excepti, atque ita divisi, in capitaque distributi.* VENET. 1604. 4. Ita ASTRUC. Contrahi id malum hæreditate, contagio vario, lactatione, osculo, levi penis contactu. Eo pene revincto putat luem veneream coerceri posse. Cauterio ad hepatis sedem admoto se morbum sanasse. Ad hydrargyrum pene invitus, sed tamen confugit. Guaiacum fere curationi sufficere, non saponariam. Ita HALLER (c).

Ejus *de morbis occultis & contagiosis* L. V. VENET. 1610. fol. In libro V. cap. 7. agit de lue venerea & ejus curatione. WALTHER. Confer *pag.* 382.

FABIUS PACIUS, Vicetinus, natus a. 1547, medicus, obiit a. 1614. Ejus *commentarius in septimum Galeni librum. Accessit tractatus de morbo Gallico per methodum curando.* VICETIÆ 1608. Tractatum de morbo Gallico putat ASTRUCIUS scriptum fuisse anno 1604. Contendit morbum

(z) Ibid. pag. 359. (a) Ibid. pag. 230. (b) Ibid. pag. 365. (c) Ibid. pag. 274.

morbum novum non esse, adducit etiam aliquot MARTIALIS & JUVENALIS loca, sed hæc argumenta plane futilia sunt. Tres distinguit morbi Gallici species, nempe incipientis, confirmati, & inveterati. Ad incipientem morbum sola diæta, universalia medicamenta, ac topica multigena. Ad confirmatum præter ea remedia laudat usum Guaiaci, Sarsaparillæ, Chinæ, etiam ligni juniperi. Ad inveteratum decocta sudorifera, suffumigia non ex cinnabari, sed ex aromaticis, his tamen præstare inunctiones, præsertim in tophis venereis. Cæterum videtur noster theoreticus potius fuisse, quam practicus. Ita ASTRUC.

LUDOV. MERCATUS, Hispanus, ex urbe PINCIA vulgo VALLADOLIT, in patria per plures annos Professor, dein Archiater, annum agens 86. ex calculo urina suppressa per dies 18. in acerbissimis cruciatibus obiit. In *operum* Tomo II., qui prodiit VALLADOLIT 1605. fol. agit de morbo Gallico. Duo sunt libri, in I. traduntur omnia, quæ ad hujus morbi naturam & curationem pertinent; in II. peculiaris quorumcumque symptomatum medela. Morbum Gallicum novum esse, contagio contrahi, curari posse decoctis Guaiaci, Spartæparillæ, & radicis Chinæ. Inunctiones etsi periculosæ sint, vulgo nunc receptas esse; eas tamen cæteris tutiores esse docet, quæ parum hydrargyri recipiant, modo ad 15. aut 20. dies continuentur. Suffumigia nunc obsolere, cum tam sæva & periculo plena sint. Ultimo ad exstinguendas morbi venerei reliquias remedia plane inefficacia proponit. ASTRUC. Confer *pag.* 14.

Varios tratados de Medicina y Chirurgia. Practica del morbo Gallico, en quel se contiene el origine, conoscimiento desta enfermidad, y el mejor modo de curarla. VALLADOLID 1605. 4. HALLER (d).

ANDREAS de LEON, dubitatur an GRANATÆ ortus sit, an incola; certum est teste NICOL. ANTONIO (e) medicam & chirurgicam artem exercuisse, in aula etiam PHILIPPI II. Ejus *practica del morbo Gallico, en el qual se contien el origine, y conoscimiento desta enfermidad, y el mejor modo di curarla.* PINCIÆ (sive VALLADOLIT) 1605. 4. Ita ASTRUC. An idem cum priori opus?

CASPAR HOFMAN in *institut. med.* L. III. cap. 73. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 434.

JUL. CÆS. CLAUDINUS *de ingressu ad infirmos* &c. in *appendice de remediis generosioribus.* Salsamparillam ad dissolvendos ossium tophos laudat, & Guaiaco præfert. Guaiacum unicam veram venereæ luis esse antidotum, & manifesta qualitate agere.

Ejus *paradoxa medica, s. tractatus de natura & usu thermarum, lutorum, stuffarum, Guaiaci, Sassafras, Sassaparillæ* &c. in collectione JOSE-

(d) Ibid. pag. 377. (e) In *Bibliotheca Hispanica.*

JOSEPHI LAUTERBACH, FRANCOF. 16 -- 5. 4. 1660. 4. Putes esse idem quod *appendix de remediis generosioribus.* Ita HALLER (f). V. *pag.* 1502.

Idem in *consultat. & respons. cons.* 47. & 80. de lue venerea.

Idem in *empiricæ rationalis* &c. L. IV. cap. 1. de gonorrhœa. In L. V. sect. 2. de lue Gallica, & ejus cura. WALTHER. V. *pag.* 386.

PAULUS RENEALMUS (RENEAULME), Blesensis. Ejus *ex curationibus observationes* &c. Luem veneream cum quartana febre conjunctam intra duodecim dies suis arcanis medicamentis superavit. HALLER (g). Confer *pag.* 1040.

PETRUS PIGRAUS in *epitome des precepts de Medecine* &c. PARIS 1606. 8. in L. VIII. agit de morbis contagiosis. De lue venerea, in cujus sanatione argenti vivi efficaciam & innocentiam tuetur, ut subinde, quando æger debilior est, utiliter unius alteriusve diei induciæ dentur. Plumbo illito id malum in pueris sublatum fuisse. De gonorrhœa, caruncula. HALLER (h). Confer *pag.* 17.

JOH. RENODÆUS & GEORG. ARBAUD *an hydrargyrum tutum luis Indicæ alexipharmacum.* LUTET. 1606. 4. Ita BOEHM. Aliter lego in HALLERO (i): P. de RENOU & GEORGE ARBAUD *non E. hydrargyrus tutum Indicæ luis alexipharmacum.* PARIS. 1606.

FELIX PLATERUS in L. III. *de vitiis* FRANCOF. 1609. 8. cap. 4. de curatione luis per inunctionem mercurialem.

Idem in *observationum* &c. L. III. pag. 672. lues venerea cum variis symptomatibus. WALTHER. V. *pag.* 385.

FEDEJUST. REINECCER in *thesauri chymici* &c. L. I. & V. medicamenta ad luem veneream. WALTHER. V. *pag.* 386.

NIC. MATTHIAS BACHENDORPH. Ejus *de luis venereæ natura ejusque curatione.* HEIDELBERG 1609. 4. HALLER (k).

CHRISTOPH. GUARINONI in *consilior. med. cons.* 28. 29. 30. 42. 96. 262. 261. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 272. 365. 366. &c. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 436.

SEBAST. CORTILIO, physicus & chirurgus. Ejus *de chirurgica institutione* Liber III. totus est de lue venerea, quam inunctione mercuriali curabat. HALLER (l). Confer *pag.* 17.

HEN-

(f) Ibid. pag. 260. (g) Ibid. pag. 385. (h) Ibid. (i) Ibid. pag. 391. (k) Ibid. pag. 410. (l) Ibid. pag. 412.

HENNING ARNISÆUS, Halberstadiensis, Professor Helmstadiensis & incisor, inde Professor Hafniensis, Archiater CHRISTIANI IV. regis DANIÆ, (obiit a. 1635.). Ejus *de lue venerea.* FRANCOF. ad VIADR. 1610. 4. OPPENHEIM 1610. 4. HALLER (m).

BARTHOLOMÆUS PERDULCIS, Helvius seu Vilvariensis, natus BOUILLEUCI, in oppido Pagi Helviorum anno 1545., medicinam majori celebritate docuit, quam fecit, apoplexia interiit a. 1611. Ejus *universa Medicina ex medicorum principum sententiis consiliisque collecta*, edente RENATO CHARTERIO medico Parisino, PARIS. 1630. 4. In L. XII. cap. 9. agit de lue venerea, ac quæ jam millies dicta erant, repetit, morbum novum esse, & ab INDIA occidentali in EUROPAM deductum; curari, si recens sit, decocto ligni sancti, radicis Chinæ, Sarzæparillæ; si difficilior fuerit, opus esse inunctionibus, suffitibus, catapotiis ex mercurio. Ita ASTRUC.

J. HARTMANNUS, (Professor Philosophiæ, Matheseos & Chymiæ Hamburgensis). Ejus disp. *de lue venerea.* MARBURG 1611. 4. 1613. 4. Eam luem BASILIO VALENTINO dictam esse, hydrargyri interno usu melius curari. De crystallina, novo ejus symptomate. HALLER (n).

Idem in *praxi chymiatrica* &c. pag. 197. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 437.

TANEQUIN GUILLAUMET, (chirurgus HENRICI IV. Gallorum Regis. Ita ASTRUC.). Ejus *traité de la maladie nouvellement apellée cristalline.* LION 1611. 12. Luem veneream crystallinam vocat, de nomine symptomatis, quod ipse adnotavit, quod nempe totum præputium tumore crystallino tumeat, una cum pene, cujus etiam symptomatis curationem proponit. Lui diuturnæ multorum annorum ulcera faucium ait supervenire. Curationes inde variæ, purgationes solæ absque hydrargyro; deinde fumus cinnabaris, quem tamen ait apoplexiam civisse, tum cerata mercurialia, unctio, quam præfert mercurialem. In maxima salivatione cum ulceribus oris, feliciter venas raninas incisas fuisse. Hydrargyrum acidum. Tunc curationem describit, quæ fit Guaiaci decocto. Huic ligno favet, cujus vi luem curaverit: similem esse vim tamariscorum. HALLER (o).

GEORG. FEDRO in *opuscul. jatrochemic.* &c. pag. 37. de luis venereæ curatione. WALTHER. V. *pag.* 387.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch.* Parte III. cap. 1. &c. de lue venerea. WALTHER. Luem veneream inunctione curare non sustinet, ob incommoda, quæ inde sequuntur, & præfert Chinæ radicis aut Guaiaci decoctum cum sudore moto. Habet etiam lotionem, quæ fit hydrargyro sublimato, eamque curationem, quæ sola repetita purgatio-

(m) Ibid. pag. 415. (n) Ibid. pag. 388. (o) Ibid. pag. 424.

gatione fit, qua etiam nonnullos sanatos fuisse testis est. HALLER (p). V. *pag.* 555.

SEBASTIANUS STROMAIER. Ejus *discursus de morbo Gallico.* TUBING 1612. 4. HALLER (q).

J. SIGFRID. Ejus *de morbo Neapolitano.* HELMSTATT 1613. 4. HALLER (r).

HORAT. GUARGANTUS, Soncinensis, MERCURIALIS discipulus. Ejus *responsa varia & imprimis tres tractatus, unus de dysenteria, alter de morbo Gallico, tertius de peste.* VENET. 1613. 4. In lue venerea vidit juvenem, cui cranium totum a carie erosum erat & molle, cerebrum ascaridibus plenum. In ligno sancto non esse vim antidoti. Remedia vanissima numerosa. Consilia superstitione plena. Mercurium & alia omnia antivenerea damnat. HALLER (s). Confer *pag.* 436. ubi forte male HIERONYMUS & Concinensis scribitur ex *Bibl.* HALLERI *chirurgica.*

CLAUDIUS CHARLES, (Parisiensis, medicus, Professor Chirurgiæ Parisinus. Ita ASTRUC.). Ejus *de lue venerea.* M. S. est in Bibl. Reg. Paris. Ita HALLER (t) ex ASTRUCIO.

J. KEILUS (Breslaviensis). Ejus *de lue venerea qua natura qua cura.* MARBURG 1613. 4. HALLER (u).

GREGOR. HORST in *observationum* &c. L. II. parte 2. *obs.* 1. &c. de lue venerea cum variis symptomatibus; ejus curatio. In L. VII. *de morbis contagiosis obs.* 1. &c. de lue venerea cum variis accidentibus. In L. XI. *de miscell. obs.* 14. de antiquæ luis venereæ curatione.

Idem in *centuria problematum* &c. Decad. X. quæst. 3. an lue venerea correptis vena secanda. WALTHER. V. *pag.* 276.

LUDOV. SEPTALIUS in *animadversionum* &c. L. VI. VII. in morbo Gallico syrupos solventes laudat, conjunctos cum alexipharmacis. Guaiacum cum vino optime decoqui. Hydrargyrum copia sufficiente, ubi necesse est, inungendum; & continuo usu absque interruptione: cum ulceribus externis suffumigia præfert. Post inunctionem alexipharmaca. HALLER (x). V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum* &c. L. II. cap. 30. de lue venerea. In L. III. cap. 60. de gonorrhœa virulenta. Cap. 66. de præcautione ulcerum a lue venerea. WALTHER. V. *ulcera.*

GEORG. CORNUTY & J. MAUNOIR *E. in lue venerea quævis vacuatio.* PARIS 1614. 4. HALLER (y).

LUDOV. GUYON (medicus Userch. in Lemovit. Ita BOEHM.). Ejus *le miroir de beauté & santé corporelle contenant toutes les difformités, maladies, tant internes qu' externes, qui peuvent survenir au corps humain,*

Mmmmmmmmm 2

(p) Ibid. pag. 425. (q) Ibid. pag. 430. (r) Ibid. pag. 410. (s) Ibid. pag. 431. (t) Ibid. pag. 433. (u) Ibid. pag. 436. (x) Ibid. pag. 289. (y) Ibid. pag. 443.

main, *avec leurs definitions.* LION 1615. 12. 2. vol. 1673. 4. De lue venerea lolo hydrargyro curanda, quod tamen illitum in corpus humanum non recipiatur. Non ideo levari adfectos, si cum sana fœmina rem habuerint. HALLER (z).

ANTON. FREY. Ejus *de tuberculis in fistula urinaria absumendis*, & *curandis.* BASIL. 1615. 4. HALLER.

PETR. POTERIUS in *insignium curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 5. 8. 9. 98. de morbo venereo. In *cent.* III. *cur.* 101. de lue venerea. WALTHER. V. *pag.* 387.

FRANCISCUS CITESIUS in egregio opere *de novo apud Pictones dolore colico bilioso.* POITIERS 1616. 8. vel 12. PARIS. 1639. 4. in lue venerea crystallinam pustulam anno 1600. novum symptoma apparuisse, dum morbus ipse defervescebat. HALLER (a). V. *pag.* 354.

GUIL. BALLONIUS in *consilior. med.* L. II. *cons.* 2. de lue venerea. In L. III. *cons.* 110. ad luem veneream.

Idem in *epidemiorum* & *ephemeridum* L. II. PARIS. 1640. 4. in L. I. pag. 41. in lue venerea decocto ligni sancti purgantia non addenda. WALTH. V. *pag.* 387.

THEOD. CORBÆUS in *pathologiæ* &c. L. II. sect. 7. cap. 2. de morbo Gallico. WALTH. V. *pag.* 315.

JOH. MACOLLO, Scotus, Chymiæ Professor Pisanus. Ejus *theoria chymica luis venereæ*, *quæ hermeticæ Medicinæ elementa pandit.* FLORENT. 1616. 12.

Ejus *jatria chymica exemplo therapiæ luis venereæ illustrata.* LONDON 1622. 8. Uterque libellus ejusdem plane farinæ est, & stylo putido, insulso & metaphorico scriptus, qualis chymicorum esse solet. In priori tractatu nihil fere est, quod ad luis venereæ theoriam pertineat. In posteriori quædam remedia tantum nominantur, nempe mercurius vitæ ex butyro antimonii, extracta, olea, salia Guaiaci, Salsæparillæ, Chinæ &c.; mercurius sublimatus dulcis, inunctiones mercuriales, emplastra suffumigia mercurialia. Ita ASTRUC.

EITEL JOACHIM KRYPPEL vel KRUPEL uti ASTRUC habet). Ejus *de morbo Gallico....* 1616. 4. HALLER (b).

J. GAUTHIER. Ejus *de la maladie vénérienne.* TOULOUZE 1616. 12. HALLER (c).

JOHANNES VARANDÆUS, Nemausensis, ad doctoris gradum promotus est anno 1587. in Academia Monspessulana, obiit a. 1617. Ejus *tractatus de elephantiasi seu lepra*; *item de lue venerea & hepatitide seu hepatis atonia.* GENEVÆ 1620. 8. & cum *operibus omnibus* LUGDUN. 1658.

In

(z) Ibid. pag. 446. (a) Ibid. pag. 350. (b) Ibid. pag. 456. (c) Ibid. pag. 458.

In tractatu de lue venerea nihil occurrit, quod ante vulgatum non fuerit. Morbi originem ab INDIA arcessit, & luem illam ab elephantiasi diversam esse probat. Putat morbum eo magis saevire, quo frigidior est Regio, in quam irrepsit. Sassafras, Salsamparillam & Chinam virtute cedere Guaiaco. Hydrargyrum medicamentum esse malignum ac deleterium per se spectatum, attamen non esse rejiciendum; summa tamen cautela utendum: vetat exhiberi pueris, senioribus, gravidis, anginae obnoxiis, febricitantibus, irritabilibus, debilibus aut valde macilentis. Balnea thermarum magis nocere quam prodesse. ASTRUC. Confer *pag.* 1014.

HENR. PETRAEUS in *nosologia* &c. differt. 46. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 388.

LAZARUS RIVERIUS in *observationum* &c. *centuria* I. *obs.* 77. 78. dolores venerei. In *cent.* II. *obs.* 70. 81. 91. 95. 122. lues venerea. Ita WALTHER. Decocto Guaiaci & antimonii morbus venereus cum exostosibus superatus. Cerei certis unguentis obducti ad tollendas caruncułas. Caruncula plumbea virga deleta. In *cent.* III. in *observationibus communicatis* SAMUEL FORMY chirurgus HENRICUM III., cum lue venerea laboraret, neque curari posset, a P. PENA sudore moto & decocto Chinae & bardanae absque hydrargyro sanatum esse. HALLER (d). V. *pag.* 388.

NIC. HABICOT in *problemes de Medecine* &c. nullum dari mali venerei alexiterium. HALLER (e). V. *pag.* 407.

MICHAEL MOREL. Ejus *quaestiones medicae.* MONSPEL. 1617. 4. Venereo malo non confirmato Guaiacum, inveterato hydrargyrus.

GEORG. SCHARPIUS. Ejus *quaestiones medicae.* MONSPEL. 1617. 4. Lues venerea & elephantiasis non sunt morbi congeneres. HALLER (f).

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *consul.* 35. 36. 40. 98. in lue Gallica & symptomatibus ejus. In T. II. *cons.* 59. 60. 61. 62. 88. de morbo Gallico, & ejus symptomatibus. Laudat decoctum Sarsaparillae, indeque excitatum sudorem. WALTH. V. *pag.* 381.

J. DAN. MYLIUS in *Basilicae chymicae* L. II. pag. 133. de luae venerea. WALTH. V. *pag.* 389.

JOH. VINCENT. FINKIUS in *enchiridii* &c. cap. 32. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 389.

VICTOR MANGGUS, Austriaco-Schrattenthalensis, medicus, quem ad a. 1615. refert ASTRUC.). Ejus disp. *de lue venerea* exstat in *disputationum* (Basiliensium) *collectarum* Decade II. BASIL. 1619. 4. HALLER (g).

Mmmmmmmmm 3 To-

(d) Ibid. pag. 461. (e) Ibid. pag. 393. (f) Ibid. pag. 471. (g) Ibid. pag. 480.

TOBIAS KNOBLOCH, medicus Iglavienſis in MORAVIA. Ejus *kurzer Bericht von den Franzoſen* &c. GIESSEN 1620.. BOEHM.

MATTH. UNZER, Hallenſis in SAXONIA, natus a. 1581., ibique obiit a. 1624. Ejus *anatomia mercurii ſpagyrica, ſeu de hydrargyri natura, proprietate, viribus, & uſu, libri* II. HALÆ 1620. 4. Præparationes mercuriales fere omnes. Omnia fere ex variis auctoribus excerpta & corraſa, ſed pleraque non ſine judicio delecta. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 437.

JOH. COLLE, Bellunenſis, natus a. 1558., diſcipulus CAPIVACCI, BOTTONI, & CAMPOLONGI, Profeſſor Patavinus, ubi a. 1631. obiit. In *Coſmetoris Medicei* &c. L. II. exſtat diſſertatio de radice Chinæ. Nihil ſingulare & ubique obvia ſunt. Ita ASTRUC.

Ejus *elucidarium anatomico - chirurgicum cum commentariis in quarti libri Avicennæ fen tertium. Inſiti tractatus.... de lue Gallica.* VENET. 1621. fol. Utique vero, libri de lue Gallica alteram partem *elucidarii* facere ASTRUCIUS. Ita HALLER (h). Confer *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS in *quæſtionum medico legal.* L. III. tit. 2. quæſt. 10. Gallicus morbus ſi diſſimulatur, quomodo cognoſcendus. In L. IV. tit. 1. quæſt. 22. de morbo Gallico. L. IX. tit. 10. quæſt. 3. morbus Gallicus non dependet a manifeſtis ſed occultis qualitatibus. WALTH. V. *pag.* 599.

HENR. ab HEERS in *obſervationibus* &c. pag 48. (i) vidit ab impuro concubitu natas in ima glande verrucas venereas, interque illas unam, quæ nucis juglandis magnitudinem excedebat, & ſexaginta quinque cupitella, ſive verrucas minores, oſtendebat, SWIETEN. V. *pag.* 364.

JOB. KORNTHAUER in *commentariis* &c. Morbi Gallici curatio turpetho & decocto lignorum facta. HALLER (k). V. *pag.* 389.

DAVID de PLANIS CAMPY, chirurgus. Galenicus & ſpagyricus. Ejus *la varole reconnue, combattue & abbattue ſans ſuer & ſans tenir chambre, avec tous ſes accidens.* LUTETIÆ 1623. 8. Luem veneream perpetuam fuiſſe in mundo, ſed magis viguiſſe circa annum tempore belli Neapolitani. Differit deinde pro ingenii modo, ſeu potius deblaterat de natura, cauſa, effectis, diagnoſi, prognoſi luis venereæ. Multa proponit remedia, multaque præparata mercurialia, quibus interne adhibitis luem profligatum iri pollicetur. In adjecto antidotario proſtat remediorum farrago; laudat etiam arſenici uſum internum & externum. Ita ASTRUC.

J. JUNCKER, medicus Schleuſingenſis. Ejus *compendioſa methodus therapeutica, qua morborum fere incurabilium curationes docentur, per ſolam diæ-*

(h) Ibid. pag. 465. (i) Edit. Lugd. Batav. 1645. 8. (k) Ibid. pag. 510.

diætam & ligni Guaiaci præparati administrationem. Erford. 1624. 4. Ad curandam luem lignum Guaiacum præfert omnibus aliis auxiliis, ei hydrargyrum fubftitui poffe. Haller (l).

J. B. Helmont in *opufculis medicis inauditis* in L. IV. *tumulus peftis*: luem veneream anno 1494. exortam effe nefanda turpi venere. Suffitus & inunctiones nefanda vocat auxilia. Luem veneream effe fermentum venenofum, folidis & liquidis corporis humani partibus tanquam odores adhærens. Haller (m). V. *pag.* 439.

J. Rudolph. Camerarius in *fylloges memorabilium* &c. *centuria* VI. part. 46. lues venerea jecur inficit. *Cent.* IX. part. 75. mendicus lue venerea infectus, univerfo corpore fimo equino obruto, curatus. *Cent.* XIX. part. 59. morbus Gallicus quid, controvertitur. Alberti. V. *pag.* 19.

J. Carol. Rosenberg in *rofa nobili* &c. cap. 36. de mercurialibus medicamentis. Walth. V. *pag.* 907.

M. Ant. Zimarra. Ejus *antrum magico-phyficum medicum.* Francof. 1625. 8. In Parte I. pag. 57. agit de lue venerea, & fua arcana laudat. Walth.

Petr. Joh. Fabrus in *chirurgia fpagyricæ.* Sect. III. cap. 13. de ulceribus venereis: ea folo medicamento ex mercurio fublimato curari. Walth. V. *pag.* 19.

Idem in *infign. curat. variorum morborum* &c. *cur.* 93. de lue venerea in infante: multos infantulos fe curaffe fola frequenti dofi mercurii dulcis. Walth. V. *pag.* 442.

Arnold. Weickhardus. Ejus *thefaurus pharmaceuticus Galenico-chymicus ex optimis auctoribus congeftus* L. I. *de affectibus trium cavitatum internis*; II. *de febribus*; III. *de pefte morbo articulari*, *ftomacace*, *elephantiafi*, *lue venerea*; V. *de venenis*; VI. *difpenfatorium & compofitio nonnullorum medicamentorum.* Francof. 1626. fol. 1670. 4. edente J. Sculteto. Ita Haller (n). In L. III. cap. 3. de lue venerea. In L. IV. cap. 1. ulcera, tophi, & cephalæa venerea: laudat emplaftrum de ranis cum mercurio. Walth.

Joh. Neander, medicus Bremenfis. Ejus *faffafrafologia*. . . . . 1627.. Boehm.

J. Baptista Sori. Ejus *delle fontanelle, delle morbo Gallico.* Milano 1628. 8. cum *confilii, ed avifi* &c. Non legit Astrucius, nec vidit Hallerus (o). V. *pag.* 19.

Simon

(l) Ibid. pag. 479. (m) Ibid. pag. 518. (n) Ibid. pag. 546. (o) Ibid. pag. 564.

SIMON BAZIN & PETR. GUENAULT *E. ex carie pudendi callosa cicatrix syphilidis signum certissimum.* PARIS 1628. 8. HALLER.

ZACUTUS LUSITANUS, (natus Ulyssipone a. 1575. Amstelodami obiit a. 1642. Ita ASTRUC.) Ejus *de medicorum principum historia* L. I. *hist.* 70. 73. Lues venerea contagiosa. In INDIA endemium esse morbum. HIPPOCRATI & GALENO jam notum fuisse morbum.

Idem in *praxis admirandæ* &c. L. I. *obs.* 107. raucedo signum manifestum luis venereæ. In L. II. *obs.* 128. gonorrhœa venerea ebeno curata. *Obs.* 29. gallico pilorum defluvio præsidium. *Obs.* 130. tophorum venereorum remedium. *Obs.* 131. fontanellis in inguine sponte apertis lues venerea curata. *Obs.* 132. 133. mercurius in potu assumtus in Gallico morbo proficuus. Lues venerea. *Obs.* 134. morbus Gallicus contagiosus ad distans. *Obs.* 139. in bubone venereo sanguis mittendus. ALBERTI. V. *pag.* 389.

J. BAPT. LALLI, (Nursinus, Poeta Italicus. Ita ASTRUC.). Ejus *franceada, overo il mal francese poema.* FOLIGNO 1629. 12., & non 1529. uti HALLER (p).

J. ANTONIDES van der LINDEN, ANTONII medici filius, Enchusanus, (natus anno 1609. Ita ASTRUC), Professor Franekeranus, inde Leidensis, HIPPOCRATIS diu cultor, tandem multum querente PATINO ad chemicam sectam transiit (q), & pleuriticus neglecta venæ sectione sumtoque antimonio obiit (r) (LUGDUNI Batavorum anno 1664. Ita ASTRUC). Ejus *centuria observationum medico-practicarum de lue venerea.* FRANEKER 1630. 4. HALLER (s).

BARTHOLOMÆUS GALESIUS, (Bononiensis, Professor Med. Bonon. Ita ASTRUC.). Ejus *epistola super morbo hoc tempore grassante.* BONON. 1630. 4.

Ejus tract. *de podagra & morbo Gallico, inseritur de genitura, ad decubitus ægrotorum, de morbo Gallico, de insomnio, de veneficiis, de venenis.* Ibid. 1633. 4. Morbum antiquum esse & Arabibus notum. HALLER (t).

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. I. cap. 2. de lue venerea. Mercurium laudat. WALTH. V. *pag.* 412.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte I. p. 218. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 443.

DIONYS. ALLAIN & GUIL. GUERIN *E. lui venereæ alexipharmaca.* PARIS. 1630. 4. HALLER (u).

ANTON. BOXBARTER, (Augustanus). Ejus *de lue venerea.* ARGENT. 1631. 4. HALLER (x).

MARC.

(p) Ibid. pag. 578. (q) Apud BARTHEL. *ep.* III. 95. (r) *Lettres* II. n. 312. 197. (s) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 580. (t) Ibid. pag. 584. (u) Ibid. pag. 588. (x) Ibid. pag. 595.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de recondita abſceſſuum natura* in L. IV. adnotationes habet de morbo venereo. Syphilis inſanabilis, mira ab ea lue nata deformitas faciei. Curatio, ſudor, gelatinoſa, chalcanthum, medicamenta ex hydrargyro QUERCETANO dicta. Inciſiones cadaverum; gula, aſpera arteria, pulmo, hepar ulceroſa, proſtata ſuppurata. HALLER (y). V. *pag.* 276.

Idem *de efficaci medicina* L. I. parte 3. cap. 43. de uſu cauteriorum in lue venerea. In L. II. parte 1. cap. 80. de bubonibus Gallicis. Ita WALTH. Nihil uſtione præſtantius ad bubones venereos peſſimos. HALLER. V. *pag.* 303.

JOH. WALÆUS. Ejus *de lue venerea.* LEID. 1633. 4. HALLER (z). V. *pag.* 390.

JOH. NARDIUS, vir doctus, edidit a. 1634. *lactis phyſicam analyſin.* FLORENTIÆ 4. Ejus *noctium genialium annus I.*, poſt quem nullus alius ſecutus eſt, BONON. 1656. 4. poſthumum opus a filio PHILIPPO editum. Sub communi titulo plures libelli continentur, decem in *noctes* conjecti. In L. VII. agit etiam de lue venerea & ejus curatione. HALLER (a). Confer *pag.* 26.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. III. cap. 2. etiam de lue venerea. WALTH V. *pag.* 390.

DANIEL SENNERTUS, Vratislavienſis, (natus a. 1572., obiit WITTEBERGÆ a. 1637. Ita ASTRUC.) In *Medicinæ practicæ* L. VI. edito WITTEB. 1635. 4. parte 4. cap. 1. &c. de lue venerea. Varia medicamenta ex ligno Guaiaco, Saſſafras, & mercurio. Ita WALTH. Nihil quidem neque novum, neque rarum habet, ſed omnia ita ad nitorem, ordinem, elegantiam, perſpicuitatem concinnata, ut in hac ſola lucubratione paucis contracta & digeſta videas, quæ in immenſis voluminibus ſparſa ſunt: quod de cæteris omnibus SENNERTI tractatibus dicendum eſt. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 17.

PIUS de MARRA. Ejus *praxis methodica & rationalis curandorum morborum omnium* &c. NEAPOLI 1635. 4. Fuſe de lue venerea, ſed exſcriptus ex libro I. ALMENAR. Ita HALLER (b).

NICOL. FONTANUS in *florilegio medico* &c. quæſt. 54. de morbo Gallico. Quæſt. 55. de bubone Gallico. WALRHER. V. *pag.* 1062.

Idem in *reſponſ. & curat.* L. I. pag. 100. de lue venerea. Ita WALTHER. Poſt inunctionem in ſyphilitico, hydrargyri guttulæ circa articulos reper-

(y) Ibid. pag. 571. (z) Ibid. pag. 603. (a) Ibid. pag. 609. (b) Ibid. pag. 614.

repertæ. Lues Gallica solo contactu, absque venereo commercio contracta. HALLER (c). V. *pag.* 579.

JOH. SCHROEDER, medicus Francofurtensis. Ejus *Quercetanus redivivus.* FRANCOF. 1638. 4. 3. vol. HALLER (d). In T. III. pag. 236. consilium de lue venerea. WALTH.

DUARTUS MADEIRA ARRAES, Archiater. Ejus *apologia en qua se defende humos sanguinos de piols dados en inflamagao di olhos complicada con gonorrhœa purulenta.* LISBON. 1630. fol.

Ejus *methodo de conocer e curar el morbo Gallico dos partes.* Ibid. 1642. 4. 2. vol. 1683. fol. & cum *commentariis* FRANCISCI HENRIQUEZ MIRANDELA. Ibid. 1715. fol. HALLER (e).

SIMON PAULI in *quadripartiti botanici* Classe III. luem inveteratam decocto simplici smilacis curat. WALTHER. V. *pag.* 442.

Ejus *παρεκβασις s. digressio de vera, unica & proxima causa febrium malignarum, petechialium, tum morbillorum, scorbuti, luis venereæ & similium morborum macularium, nec non accurata febres has curandi methodus.* FRANCOF. 1660. 4. ARGENT. 1678. 4. HALLER (f). V. *pag.* 773.

J. FRAGOSO. Ejus *della Cirurgia parti due.* PALERMO 1639. fol. Italice vertente BERNARDO GRASSA. Aliqua habet etiam de morbo venereo: fumigationem, quæ hydrargyro fit, inunctione esse periculosiorem. HALLER (g). Idem, puto, qui *pag.* 22.

PETRUS HAGUENOT, quod nomen in arte celebre fuit. Ejus *quæstiones XII. e medicina depromtæ.* MONSPEL. 1639. 4. Respondit in *quæst.* IV. ab immoderato amplexu luem veneream non nasci. HALLER (h).

NIC. MATTHIEU & PETR. BOURDELOT *an curationi luis venereæ balneum?* PARIS. 1639. HALLER (i).

ALBERTUS KYPER. Ejus disp. *de lue venerea.* LEID. 1640. 4. HALLER (k). V. *pag.* 355.

CYPRIANUS MAROXA, Hispanus. Ejus *de febribus & lue venerea.* VALLADOLID 1641. fol. HALEER (l).

J. B. SITONUS, Alchemista. Ejus *jatrosophiæ miscellaneorum pars* I. PATAV. 1641. 8. 1723. 8. EINSIDLEN 1669. 4. COLON. 1676. 4. Aliqua habet etiam de lue venerea, quæ excerpta ab ASTRU-

(c) Ibid. pag. 601. (d) Ibid. pag. 617. (e) Ibid. pag. 638. (f) Ibid. pag. 573. (g) Ibid. pag. 625. (h) Ibid. pag. 647. (i) Ibid. pag. 641. (k) Ibid. pag. 640. (l) Ibid. pag. 674.

ASTRUCIO non magnam de reliquo opere ſpem faciunt. HALLER (m).

J. BENED. SINIBALDI in γενεανθρωπειας &c. L. IX. tract. 2. cap. 12. Gallicam luem contrahi poſſe ab immoderata & vaga venere, etiamſi coeuntes hoc morbo non detineantur. Gonorrhœa Gallica quomodo ab aliis diſtinguatur. ALBERTI. V. *pag.* 359.

PAUL. MARQUART SLEGEL. Ejus diſp. *de lue venerea.* JENÆ 1642. 4. HALLER (n). V. *pag.* 673.

MICHAEL WAGNER. Ejus *diſquiſitiones medicæ de morbo Gallico.* HERBIPOLI 1642. 4. HALLER (o).

ROBERTUS WRIGTH. Ejus *theſes inaugurales de lue venerea.* LEID. 1642. 4. HALLER (p).

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* &c. tract. 2. & 6. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 21.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univerſæ Medicinæ* &c. L. XI. tit. 1. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. PER. LOTICHIUS in *conſilior. & obſervat.* L. VI. cap. 5. *obſ.* 3. 4. 5. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 23.

JOSEPHUS GALEANUS, Panormitanus, quem MONGITORE maximis laudibus effert. Ejus eſt *Smilacis aſperæ & Sarſæparillæ cauſa.* PALERM. 1645. 4.

Ejus *la lebbra unita al mal Franceſe altro contagioſo male, nel quale deve cavarſi delle ſpeciali diſtinzioni e diviſioni.* Ibid. 1650. 8.

Ejus *politica medica, ſ. apologetica epiſtola pro leproſo eorumque quæcunque adverſus ſententiam prolatam de explorandis leproſis, latine fuerunt, impugnata expurgatio.* PANORM. 1651. 4. HALLER (q).

PETRUS SARTORIUS, (chirurgus Argentoratenſis. Ita ASTRUC.) Ejus *Franzoſenarzt, oder von der Schwachheit der Franzoſen.* STRASBURG 1645. 8. FRANCOF. 1658. 8. FRANCOF. & LIPS. 1676. 8. 1685. 8. 1688. 8. Senex clinicus hydrargyrum rejicit, ſolis decoctis lignorum utitur. HALLER (r).

YSBRAND de DIEMERBROEK in *obſervat. & curat. obſ.* 63. lues venerea decocto lignorum curata. ALBERTI. V. *pag.* 24.

FRANC. BOUJONNIER & ROBERT. PATIN *eſtne certa & optima luis venereæ per ſolam hydrargyroſin curatio.* LUTET. 1649. 4. BOEHM.

Nnnnnnnnn 2 AUGU-

(m) Ibid. (n) Ibid. pag. 481. Sed. ibi lego PRISC. MARQUART SLEGEL. (o) Ibid. pag. 696. (p) Ibid. (q) Ibid. pag. 703. (r) Ibid. pag. 706.

AUGUSTINUS THONER in *obſervat. med.* L. IV. *obſ.* 1. 2. 3. 4. de lue Gallica. WALTH. V. *pag.* 450.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologiſmorum* &c. *pentecoſte* III. *obſ.* 1. de mirabili ſpongiæ uſu ad arcendam luem veneream. *Obſ.* 30. morbus Gallicus ante ſex menſes facile curatur, poſtea vero difficile. In *pentecoſte* IV. *obſ.* 45. morbus Gallicus fortuito nimio ſanguinis fluxu curatus. WALTH. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *obſervat. chirurg. obſ.* 65. gummata venerea, & eorum curatio chirurgica. *Obſ.* 79. de gonorrhœa virulenta. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 79. remedia carunculas venereas auferentia. In *centuria* II. *obſ.* 37. 96. cura morbi venerei. Lues Gallica absque ſudore & ptyaliſmo curata. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTH. TIMÆUS in *conſilior. med.* L. VII. *conſ.* 1. 2. 3. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 26.

THOM. BARTHOLINUS in *hiſt. anatom. centuria* II. *hiſt.* 66. lues venerea & cancri ſanari dicuntur, ſi baltheus mercurio illitus corporique applicitus profunde in terram demergitur. WALTHER.

Idem in *epiſtolar. med. centuria* I. *epiſt.* 50. conſilium de principe, ob luem veneream ſuſpecto, cum pulſatione totius lateris ſiniſtri.

Idem in L. *de Medicina Danorum* &c. decocta habet cum ſaponaria adverſus luem veneream.

Idem in *Actis Hafnienſ. Vol.* III. *ann.* V. *obſ.* 3. MARC. AUR. SEVERINUM tophos Gallicos curaſſe filis carptis in ſpeciem coni congeſtis, inconſis. HALLER (s). V. *pag.* 23.

PETRUS de MARCHETTIS in *obſervat. med. chir.* &c. *obſ.* 18. dolor capitis ex lue venerea repetita terebratione ſanatus. Ita WALTH. In *tractatu de fiſtulis urethræ* carunculas cereis occupat, ne effloreſcant. HALLER. V. *pag.* 26.

JOSEPH. SCHMIDT. Ejus *neuer mediciniſch- und chirurgiſcher Feldkaſten, mit einem Anhang wie die Franzoſen ohne Salivation zu curiren.* MARBURG 1654. 12. AUGSPURG 1722. 8. Luem veneream absque hydrargyro vult curari, purgantibus validis, & panacea tartarea, quæ fit ex tartaro, & lignis ſolitis cum ſpiritu vitrioli digeſtis. Valde laudat expertum ſibi arcanum. HALLER (t).

Idem

(s) Ibid. pag. 657. &c. (t) Ibid. pag. 700.

Idem in *Spiegel der Wundarzney* L. III. parte... pag. 480. agit de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 23.

J. RUD. SALZMANNUS, senior, per multos annos Professor Argentoratensis. Ejus *de morbi Gallici natura, causis, signis.* ARGENT. 1656. 4. HALLER (u).

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de salivatione.* JENÆ 1656. 4.

Ejus *de lue venerea.* Ibid. 1666. 4. HALLER (x). V. *pag.* 860.

JOH. RHODIUS in *observat. med. centuria* III. *obs.* 81. hepar non semper est sedes luis venereæ. *Obs.* 82. lues venerea contagiosa. Ita ALBERTI. Mercurio dulci jam tum ad sanandam veneream luem passim utebantur. HALLER (y). V. *pag.* 417.

OSWALD. GREMBS in *arboris integræ & ruinosæ* &c. L. II. cap. 5. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 27.

J. JACOB. WEPFER in *observationibus* &c. pag. 612. 689. &c. agit de gonorrhœa virulenta, de signis & curatione luis venereæ. ALBERTI. V. *pag.* 27.

PETRUS OTTOBONUS. Ejus *methodus pro morb. in particulari curatione.* ROMÆ 1658. 8. In L. I. pag. 251. de morbo Gallico. WALTHER.

ANTONIUS BIGORRE, Albiensis, medicus, in *doctoralis laureæ triumpho* MONSPEL. 1658. 4. mercurii usum damnat. BOEHM.

JOH. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 156. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 316.

MELCHIOR SEBIZ in *manualis* &c. T. II. parte 9. cap. 2. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 364.

GASP. FERQUET in *quæstionibus* XII. MONSPEL. 1659. laudat decoctum lignorum. BOEHM.

PHIL. GRULING in *Medicinæ practicæ* L. V. parte 1. cap. 2. de lue venerea. WALTH. V. *pag.* 391.

ANTONIUS EVERHARDUS, Medioburgensis. Ejus *collatio antiqui morbi recrudescentis cum Gallico vel Indico.* MEDIOBURG 1661. 12. ASTRUC.

CASPAR REIES in *Elys. jucund. quæst. campo* &c. *quæst.* 58. lues venerea recidiva post 22. annos. *Quæst.* 59. an novus morbus sit; an sine contagio possit oriri. *Quæst.* 60. non communicatur in distantias. ALBERTI. V. *pag.* 27.

(u) Ibid. pag. 466. (x) Ibid. pag. 556. & -7. (y) Ibid. pag. 536.

JOH. VAULOUE', Genabicensis, medicus. Ejus *quæstio medica an inveteratæ lui castratio conferat?* MONSPEL. 1662. 4. BOEHM.

FRIDERICUS MONAVIUS. Ejus *de cristallina, s. nova luis venereæ specie.* BRUNSWIC. 1665. 8. HALLER (z). V. *pag.* 408.

CASPAR CALDERE de HEREDIA in *illustrat. & observat.* L. II. *illustr.* 9. de tabe Gallica & lue venerea. *Illustr.* 34. de gonorrhæa Gallica. WALTH. V. *pag.* 454.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *sylloges curat. & observat. Dec.* IX. *cur.* 6. ex gonorrhœa neglecta lues Indica cum variis symptomatibus curata. *Cur.* 10. a luis reliquiis ischiadicus dolor. ALBERTI. V. *pag.* 30.

PAULUS MATTOT & CLAUD. GUERIN *an in curanda syphilide balneum ptyalismo præmittendum?* LUTET. 1668. 4. BOEHM.

J. G. TRUMPHIUS & BERN. CHR. CAPELLE diss. *de salivatione mercuriali.* JENÆ 1668. 4. BOEHM.

FRIDER. HOFFMANNUS in *method. med.* L. I. cap. 11. summopere laudat tincturam antimonii ex sulphure aurato paratam, cumque decocto lignorum sumtam. WALTH. V. *pag.* 393.

JOHANNES WINELL, Anglus. Ejus *lues venerea, wherein the nomes, nature, subject, causes, signes, en cure are handlet.* LONDON 1670. 8. Mera est epitome tractatuum, qui ab aliis de re eadem jam prius scripti fuerant, nec satis ordinate digesta. Mitiorem nunc esse luem veneream & minus lethiferam, in cujus mutationis causas inquirit. Putat eam luem quondam penitus cessaturam esse, ut in ITALIA mentagora & germusa, & in ANGLIA pestis sudorifera pridem cessavere, cujus futuri phœnomeni causas rimatur. Circa morbi curationem nihil prorsus novi adfert. Se possidere arcanum medicamentum, quod *sympatheticum* vocat, unde manifestum est hunc tractatulum eo tantum fine ab auctore consarcinatum fuisse, ut remediis suis famam verbis faceret, quam non poterat effectis. Ita ASTRUC.

NIC. BRAYER & CLAUD. PUYLON *an quæ hydrargyro non cedit, syphilis hydroticis percuranda?* PARIS. 1670. 4. BOEHM.

In *Actis Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* I. *obs.* 118. num sedes luis venereæ sit in liene. *Ann.* IV. *app.* venerea gummata emplastro de ranis cum mercurio curata. *Ann.* VIII. *obs.* 9. caruncula venerea cum massa ex mercurio sublimato & viridi æris ablata. *Obs.* 78. bubo venereus retropulsus. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 130. gonorrhœa virulenta cum excrescentiis. *Ann.* V. *obs.* 172. 90.

(z) Ibid. pag. 503.

gonorrhœa virulenta ſanata. *Dec.* III. *ann.* III. *obſ.* 4. lues venerea cito & facile curata. *Ann.* IV. *obſ.* 71. ad luem veneream remedium ſingulare. *Ann.* IX. *obſ.* 34. mulier ſexagenaria venerea lue laborans, & absque mercurio adhibito ſalivans. *Obſ.* 35. æger morbo Gallico infectus duodecies unguento mercuriali largiter inunctus absque tamen inſequenti ſalivatione. In *Vol.* I. *obſ.* 242. vermes luem veneream ordinario concomitantur. In *cent.* I. pag. 143. 200. carunculæ in urethra. *Cent.* III. pag. 39. venerea lues a matre in fœtum puriſſimum non propagata. *Cent.* V. pag. 349. caruncula urethræ venerea. Alberti. V. *pag.* 31.

Franciscus Sylvius de le Bor, Hanovienſis, natus anno 1614., doctoratus gradum Basileæ adeptus eſt a. 1637., Hanoviæ & Amstelodami medicinam feliciter fecit, deinde ab anno 1658., Profeſſor Lugdunenſis, ibique deceſſit anno 1672. Ita Astruc. Ejus *praxeos medicæ idea nova* prodiit Leid. 1671. 12. Francof. 1671. 12. &c. In *appendice*, quæ poſt auctoris mortem a Schradero primum edita eſt, habetur *tractatus de lue venerea*, qui ſeorſim Germanice prodiit cum titulo *Beſchreibung der Franzoſenkrankheit mit Blancard's Anmerkungen.* Leipzig 1693. Venenum venereum acidæ eſſe indolis. Salivam a mercurio præcipitato non nimis fixato felicius excitari, ut per mercurium corallinum: curationem eſſe in correctione ſpiritus acidi per ſpirituoſa volatilia, per oleoſa, ſapones, aromata. Ligna humorum acrimonias fortius emendare, quam quidem radices. Coactus & invitus ad ſalivationem deſcendit, præfert, quando ſufficit, ſudorem per decocta motum. Ita Haller (a). Confer *pag.* 35.

Regner de Graaf in L. *de mulierum organis* &c. cap. 9. pag. 140. 141. orificium urethræ ſolum pro ſede muliebris gonorrhϾ habuit; & ideo diſtinguendam hanc a fluore albo, voluit, genitalia eſſe inſpicienda, ſiquidem, inquit, meatus urinarii exitum circumſiſtentes partes (in quibus lacunarum exitus terminatur) mucoſa quadam materie obſeſſas, ac interdum exulceratas reperies. Swieten. V. *pag.* 755.

Nicolaus Chesneau in *obſervationibus medicis* &c. Ulcus ſanatum, quod uvulam palatumque conſumſerat, cum venereæ originis eſſet. Sic fiſtulam pectoris ejusdem generis. Haller. V. *pag.* 34.

Edvardus Maynwaringe, medicus Anglus. Ejus *the hiſtory and myſtery of the venereal lues.* London 1673. 8. (Latine cum titulo *hiſtoria & myſterium luis venereæ, una cum animadverſionibus ſuper diverſas methodos curationum, Anglis, Gallis, Hiſpanis & Italis in uſu,* Francof. & Hamburg 1675. 8. Ita Kestnerus). Opus collectitium. Exſcripſit

(a) Ibid. pag. 627.

ſcripſit a SEBASTIANO AQUILANO, G. TORELLA, ANT. MUSA BRASSAVOLO, ULRICO de HUTTEN, J. BENEDICTO, J. ALMENAR, ALOYS. LOBERA, LUD. MERCATO, GUILIELMO RONDOLETO, JOS. QUERCETANO, & PETRO FORESTO. Horum auctorum non modo opiniones, ſed plerumque verba ipſamet ſigillatim refert. Cæterum nihil proprii habet; in operis calce lectores tantum monet in genere, ne remediis, remediorumve formulis, quæ ex variis illis ſcriptoribus verbis iisdem exſcripta ſunt, imprudentius confidant, cum inter ea medicamenta non pauca ſint inania, & periculi plena, qua de re recte quidem monet, ſed non ideo noſter omni culpa vacat; debuiſſet enim remedia ea dubia, incerta, periculoſa corrigere, ſupprimere, vel obelo ſaltem notare, perſertim in libro lingua vernacula ſcripto, quam in negotio tanti momenti lectoribus plerumque imperitis judicium de illis permittere. Ita ASTRUC.

NICOLAUS BLEGNY, Pariſienſis, vir ſine litteris, initio herniarius chirurgus & ſubligaculorum artifex; deinde anno 1678., Reginæ chirurgus ordinarius; anno 1687., Regis ac ſereniſſimi Aurelianenſis Ducis medicus ordinarius, & director Academiæ cujusdam, quæ LUTETIÆ Pariſiorum circa eadem tempora nomen ſibi arrogabat *Academia recens exploratorum in re medica*; demum a. 1693., Regis ac Ducis Aurelianenſis fratris Regis medicus, Eques, Commendator; ſed cum ſuis titulis ſive legitimis ſive fictis magnus ſemper ardelio & veterator egregie impudens; in carcerem conjectus fuit anno 1693. die 4. Junii reus non uno nomine; arguebatur enim de Religione male ſentire ac opiniones erroneas in vulgus ſpargere: equitis nomen ſibi arrogare ſine titulo & ſine genere; &c. Dicitur aliquanto poſt e carcere traductus eſſe PICTAVIUM, unde clam aufugit AVENIONEM, ubi medicinam fecit non ſine nomine, & ubi vitam varie jactatam cum morte commutavit. Ejus *l'art de guérir les maladies vénériennes, expliqué par les principes de la nature & de la méchanique.* LUTETIÆ Pariſiorum 1673. aliæ etiam proſtant editiones. Congeſta cumulataque, quæcunque BLEGNYUS ex variis auctoribus, qui Gallice ſcripſerant, corradere potuit, aut ex diſputationibus medico-phyſicis compilare, quæ in ædibus Abbatis BOURDELOT ſtato ſeptimanæ cujusvis die tunc haberi ſolebant; ſed quæ pro auctoris modulo tractantur & explicantur. Putat, ſi tamen ejus opinio aliquo numerari debeat, veneream luem antiquitus notatam fuiſſe, quod probare conatur adductis ſeu potius laudatis locis aliquot ex HIPPOCRATE, TACITO, SUETONIO, imo ex Deuteronomio, quæ a noſtro nequidem intellecta ſunt. Ita ASTRUC.

Idem in *Zodiaco medico Gallico ann.* 1679. *menſe Mart. obſ.* 7. Extraordinaria curatio carunculæ in urethra. *April. obſ.* 1. luis venereæ in muliere

muliere curatio. *Ann.* 1682. *Febr. obf.* 13. lues venerea. ALBERTI. V. *pag.* 42.

FRIDER. DECKER in *exercitationibus medicis* &c. etiam de lue venerea agit. BOEHM. V. *pag.* 37.

J. NIC. BINNINGER in *obfervat. & curat. med. centuria* I. *obf.* 45. venereæ luis varia fymptomata. In *cent.* V. *obf.* 59. gonorrhœa virulenta. ALBERTI. V. *pag.* 37.

JOH. CASPAR SPARR, philiatros. Ejus *differtationes duæ medicæ de lue venerea.* ARGENTORATI 1673. 4. ASTRUC.

JOH. DANIEL MAJOR & JOH. NIC. SCHIPPEL difp. *de ufu & abufu mercurii in lue venerea.* KILIÆ 1673. 4. BOEHM. V. *pag.* 453.

CLAUD. REYNAUD, Lugdunenfis. Ejus *quæftio medica an folis fudoriferis curari poffit lues venerea?* MONSPEL. 1673. 4. BOEHM.

LUDOV. von HAMMEN, JOHANNIS SOBIESKY Regis POLONIÆ medicus. Ejus *an in lue venerea hydrargyrum Guaiaco præferendum?* MONSPEL. 1674. 4. BOEHM.

RICHARDUS WISEMANN in *feveral chirurgical* &c. liber VIII. eft de lue venerea. Agit de natura & contagione luis venereæ; de remediis, quæ vulgo adhibentur; de cura fymptomatum luis venereæ; de gonorrhœa; denique de infortuniis, quæ gonorrhœæ folent fuccedere, de carunculis urethræ. Nihil hic occurrit, quod in præcedentium Scriptorum libris obvium non fit, ordinate quidem, paucis fed enucleate ea exponit. Hiftoriæ 12. diverfarum gonorrhœarum, quas a fe curatas dicit. Ita ASTRUC. V. *pag.* 41.

BERNARDINUS CHRISTINUS a JUVELLINA. Ejus *inftitutiones medicæ & regulæ, confultationes & obfervationes; quibus acceſſerunt centuriæ quinque curationum morborum. Tractatus de lue feu venereo morbo, de febre peftilenti* &c. VENET. 1676. 4. Non vidit ASTRUCIUS. V. *pag.* 41.

ANTONIUS MENIOT, Parifinus, doctoratus gradum confecutus eft MONSPELII anno 1636., ac deinde medicinam LUTETIÆ fecit, ubi mortem oppetiit ante annum 1697. octogenario major. Scripfit *differtationes pathologicas* plurimas, quarum pleræque feorfim & diverfis annis primum prodiere, fed quæ una collectæ & in quatuor partes diftributæ LUTETIÆ Parifiorum editæ funt in 4. In *Parte ultima*, quæ typis excufa fuit a. 1677. proftat *differtatio de lue venerea*, in qua nofter contendit, luem illam antiquitus ignotam, anno 1495. oris Aufoniis primum incubuiffe; in Indiis occidentalibus vernaculam effe, & ab Hifpanis una cum expilatis Americanorum opibus convectam; in tres gradus diftinguendam effe pro intenfione; varias fuiffe

fuisse morbi facies, multumque ætate sua desævisse ejus inclementiam; redarguendos esse, qui elephantiasim a lue venerea non sejungunt. De therapia silet, quod sane mirari subit in medico, quem ceu opiferum non tam in describendo morbo, quam in proponenda ejusdem curandi methodo versari decet. Cæterum hæc dissertatio, ut & cætera auctoris opera, licet eruditione multiplici referta sit, locisque undequaque corrasis apte condita, in nimio orationis studio peccare videtur. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 454.

PAULUS de SORBAIT in *praxis medicæ* Tractatu II. de morbi Gallici natura, causis, signis, curatione, atque de gonorrhœa, bubone, carie pudendi, nodis & exostosibus agit, sed brevius quam pro materie dignitate. Pauca occurrunt notatu digna: morbum Gallicum non differre nec a mentagora, quam PLINIUS narrat, nec a lichenibus aut impetigine ab HIPPOCRATE descriptis; circa annum 1496. morbum in castris Gallicis, occasione obsidionis Neapolitanæ furere cœpisse, ob constellationem malam, quæ fuit anno 1483. Internum mercurialium usum inunctionibus præstare. Suum mercurii præparatum palmam præripere, quod tam effuse laudatum nihil aliud est præter mercurium præcipitatum rubrum, iterata spiritus vini affusione, destillatione, accensione mitigatum donec, ut ipse ait, e rubro pallescat. Luem hanc curari posse absque salivatione, vel cum mercurio mixtis purgantibus, vel tertia a sumto mercurio die instituta purgatione, ut se felicissimo successu non semel expertum fuisse testatur. Morbum nunc mitiorem esse quam olim, quod ejus venenum per multa adhibita pharmaca & diætas plurimum fuerit hactenus debilitatum. Citra contagium solo frequenti coitu morbum generari posse. Cæterum de plagio vix purgari potest noster, cum pleraque, quæ profert, ab antiquioribus Scriptoribus compilaverit, imo paragraphos suos 16. & 17. verbis fere iisdem transcripserit ex capitibus 5. & 6. libri JOHANNIS ALMENAR. Ita ASTRUC. V. *pag.* 33.

THEOPHILUS BONET, Genevensis, natus anno 1620., obiit a. 1689. In *sepulchreti* &c. L. IV. parte 9. ex variis auctoribus exscripsit observationes aliquot in cadaveribus syphiliticorum institutas, quas suis adornavit scholiis. Ita ASTRUC. V. *pag.* 39.

SAM. JANSONIUS, Batavus, medicus & chirurgus. Ejus *flagellum Veneris, of verhaal van Venus-plage* &c. ROTERDAM 1680. Decoctum lignorum fere omnibus medicamentis anteponit. BOEHM.

THOMAS SYDENHAM, Anglus, anno 1642., Collegii MAGDALENÆ OXONII socius, anno 1648., doctor Medicinæ creatus est, practicus experientissimus & celeberrimus, naturæ, successionis & vicissitudinis morborum observator diligens, LONDINI medicinam ab anno 1661. ad annum usque

usque 1686. cum laude fecit. Defunctus dicitur a. 1689. Inter ejus *opera* exstat epistola de *luis venereæ historia & curatione* ad HENRICUM PAMAN Medicinæ Professorem Lugdunensem scripta anno 1680., in qua paucissimis quidem verbis, sed satis enucleate de principio, progressu & curatione tum gonorrhœæ, tum luis venereæ disseritur. Morbum quidem in EUROPA novum esse, sed non ex Americanis insulis, ut vulgo creditur, originem traxisse, verum e regione aliqua Nigritarum GUINEÆ conterminorum, quandoquidem mancipia recens e GUINEA allata ad insulas *Caribas* dictas, etiam antequam in terram descenderint, hoc morbo sæpe tentantur. Non nisi per salivationem ab hydrargyro excitatam luem hanc exstirpari posse. Experientiam testari nullis evacuationibus aut alio modo ante hydrargyrosin infirmatos multo melius salivationis impetum sustinere. Periculosum esse ptyalismi jam abiturientis & mox evanituri reliquias catharsi deducere, a qua praxi nasci credit frequentes illas recidivas, quæ miseris accidunt. ASTRUC.

STEPH. BLANCARD in *collectaneorum* &c. *centuria* VII. pro anno 1682. Os coronale destructum a lue venerea, servata ægra. HALLER.

Ejus *Venus belegert en ontset.* AMSTERDAM 1684. 8. Ad luem veneream laudat etiam antimonium crudum. BOEHM. V. *pag.* 45.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus & A. LOEW disp. *de lue venerea.* JENÆ 1682. 4. BOEHM. V. *pag.* 34.

JEAN MICHAULT, chirurgus. Ejus *les discours de Chirurgie pour l'explication des nouvelles machines pour les os & pour la vérole ou maladie vénérienne, lorsqu'elle y fait des nodus & exostoses & des anchyloses aux jointures avec l'art de la guérir méthodiquement par la seule application du mercure.* PARIS 1682. 8. Neque librum, neque ejus auctorem se noscere ait ASTRUCIUS. Confer. *pag.* 1338.

In *Actis Erudit. Lipsiens. ann.* 1682. *mense Mart.* pag. 80. luis venereæ cura; turpetho minerali curata gonorrhœa. *Anno* 1683. *Jan.* pag. 37. cura morbi venerei. *Decemb.* p. 409. lues venerea non est ab acido. *Ann.* 1684. *April.* p. 15. contenditur non esse novum morbum. *Ann.* 1685. *Jan.* p. 24. & *ann.* 1687. *Sept.* p. 508. morbi Gallici & bubonis venerei cura. *Ann.* 1688. *Jan.* p. 40. lues venerea cæcitatis causa. *Decemb.* p. 642. curatio luis venereæ. *Ann.* 1689. *Jun.* p. 34. non esse morbum novum. *Ann.* 1690. *Jul.* p. 358. lues curata sine salivatione. *Ann.* 1691. *April.* p. 189. lues decocto corticum juglandium curata. *Maj.* p. 233. lues venerea scorbuto affinis. *Ann.* 1694. *April.* p. 151. lues venerea a lepra olim vocata. *Ann.* 1699. *Jan.* p. 47. luis venereæ antidotum. *Febr.* p. 74. contagium luis venereæ brutis communicabile. *Ann.* 1700. *Jun.* p. 260. unde materia

 gonor-

gonorrhœæ. *Novemb.* p. 523. lues venerea folis cedit anthelminticis. *Ann.* 1707. *Febr.* p. 81. lues venerea morbus antiquus. In infantibus ut curanda. Præcaveri posse. *Sept.* p. 418. lues ut in cadavere appareat. In luis venereæ cura errores. *Ann.* 1714. *Octob.* p. 481. luis venereæ ortus; remedia. *Ann.* 1715. *Febr.* p. 71. tractatus de lue venerea. *Aug.* p. 191. sedes gonorrhœæ virulentæ. *Octob.* p. 461. lues venerea matris non nocet partui. *Ann.* 1716. *Febr.* p. 109. gonorrhœa intempestive suppressa denati viri anatome. *Ann.* 1717. *April.* p. 159. luis venereæ ortus; curatio. *Sept.* p. 410. a lue venerea infectus fœtus salvis parentibus. *Ann.* 1718. *Maj.* p. 233. lues venerea quotuplex. *Maj.* p. 234. luis curatio. *Ann.* 1719. *Aug.* p. 336. thee Romanum curat luem veneream. *Ann.* 1723. *Jun.* p. 247. luis venereæ antiquitas. *Ann.* 1724. *Octob.* p. 448. &c. dissertatio de lue venerea; in hac lue non peccare salia media; ut operantur mercurialia; pag. 499. unde venerea lues. *Ann.* 1727. *Jan.* p. 272. luis venereæ antiquitas probata. *Ann.* 1728. *Sept.* p. 426. morbus venereus spiritu ligni sancti non curatur. In *Supplement.* I. pag. 604. cura luis venereæ. *Suppl.* III. pag. 109. luis origo, causæ, symptomata & curatio; pag. 181. morbi venerei causæ, symptomata, remedia. *Suppl.* V. p. 79. luis venereæ cura per frictiones & sudores. *Suppl.* VI. p. 19. lues venerea mercurio absque salivatione curata. *Suppl.* VIII. pag. 368. venerea lues incolis fere insulæ MADAGASCAR familiaris & gloriosa. ALBERTI. V. *pag.* 49.

EBERHARD. GOEKEL in *consilior. & observat. centuria* I. *conf.* 63. varia veneni venerei symptomata. ALBERTI. V. *pag.* 29.

ANDREAS CLEYER. V. *pag.* 51.

JER. LOSSIUS, Professor Medicinæ. Ejus & J. G. REBENTROST disp. *de lue venerea.* WITTEBERG. 1683. 4. BOEHM.

DAVID ABERCROMBYUS, Anglus, medicus. Ejus *tuta ac efficax luis venereæ, sæpe absque mercurio, ac semper absque salivatione mercuriali curandæ methodus.* LONDON 1684. 12. Gallice vertente G. B. de SAINT ROMAIN prodiit PARIS. 1690. 12. In brevi hac dissertatione statuit causam luis venereæ esse frigidum quemdam humidumque vaporem a partibus generationis propulsum in corpus, vel attractum. Hydrargyrum non esse luis venereæ alexipharmacum, ut qui cum natura frigidus sit frigido veneno mederi nequeat; sed veram hujus morbi medicinam ex calidioribus remediis petendam esse; laudat ideo infusum Guaiaci vinosum, cathartica; si contumacior fuerit morbus, dandum esse decoctum Guaiaci, Chinæ &c.; vinum album cum infuso mercurio vivo per horas 24; demum pilulæ mercuriales ex mercurio dulci, scammonio, trochisci Alhaandal, aloë, & rheo. De cæteris silere visum est, quæ nullius fere momenti sunt. Ex hisce satis colligitur luem veneream ab ABERCROMBYO curatam nunquam fuisse; vel ad summum curatam tantum in primo intensionis gradu. Ita ASTRUC.

Ejus

Ejus *opuscula hactenus edita.* LOND. 1687. 12. Tractatus II. est de modo curandi bubones venereos & tutiore salivationis methodo: carpit eos, qui venæ sectionem rejiciunt. Docet quomodo & quibus cautelis emollientia, attrahentia & digerentia externe sint adhibenda. Quæ de salivatione habet nova non sunt; hic ea revocat noster, quæ in præcedenti dissertatione adversus salivationis mercurialis usum protulerat. Ita ASTRUC.

JOH. DOLÆUS in *encyclopedia med. theor. practica.* FRANCOF. 1684. 4. agit etiam de lue venerea. BOEHM. V. *pag.* 40.

CAROLUS THUILLIER, Rothomagensis, primum ROTHOMAGII deinde LUTETIÆ medicinam fecit. Ejus *observations sur les maladies vénériennes, avec leur cure sûre & facile.* ROTHOMAGI 1684. 12. novis observationibus auctum recusum est LUTETIÆ 1707. Fatendum est nec ingenium nec eruditionem in hoc auctore desiderari. Egregie probat luem veneream in EUROPA novam esse, multisque eos refellit, qui contra sentiunt. At vero in eo merito culpandus est, quod de usu hydrargyroseos detrahat quam maxime, quasi de medicina incerta, difficili, periculosa; quod inunctionum mercurialium loco laudet & extollat arcanum quoddam, quod *antivenereum suum* vocat; quod antivenerei illius præparationem de industria celet; & quod in hunc finem opus hocce vulgasse videatur, ut arcano illo, quo superbit, quod tam impense venditat, popularem auram conciliaret quæstus gratia. Ita ASTRUC, qui antivenereum illud arcanum componi ex mercurio & antimonio suspicatur.

MART. FR. FRIESS, Professor Medicinæ Lipsiensis. Ejus & J. F. ORTLOB disp. *de salivatione.* LIPS. 1684. 4. BOEHM.

MICHAEL ETTMÜLLER, medicus Lipsiensis, in *collectione operum prima.* LEID. 1685. 4. FRANCOF. 1697. 4. antimonium mercurio jungit. BOEHM.

FRANCISCUS CALMETTE. Ejus *Riverius reformatus, s. praxis medica methodo Riveriana.* GENEV. 1688. 8. 2. vol. 1696. 8. 1706. 8. LION 1704. 4. VENET. 1735. 4. Accessit de morbis mulierum, de affectibus articulorum, de peste, de febribus, de morbis venereis. Ita HALLER (b).

Anonymus Gallus *les operations de chirurgie, avec un traité des maux veneriens.* PARIS 1668.. BOEHM.

EDMUND MORPHÆUS, Hibernus, in *quæstione pro vacante cathedra.* MONSPEL. 1688.. hydrargyrum optimum luis esse antidotum, omnibus aliis remediis præferendum. BOEHM.

(b) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 465.

THEOD. de CRAANEN, Profeſſor Lugdunenſis, in *operibus omnibus* ANTWERP. 1689. . ad luem veneream decoctum lignorum laudat. BOEHM.

L. le MONNIER. Ejus *nouveau traité de la maladie venerienne & de tous les accidens qui la précédent & qui l'accompagnent, avec la plus ſûre & la plus facile méthode de les guérir.* PARIS 1689. 12. Exiguus quidem libellus, ſed apto ſatis ordine digeſtus, & in quo ſi nihil quidquam novi, at certe nihil quidquam abſurdi reperire eſt. ASTRUC.

JUSTUS VESTI. Ejus & reſpond. JOH. ERNEST. JACOBI diſp. *de lue venerea.* ERFORD. 1689. 4. Videtur eſſe reſpondentis JACOBI, cum Præſidi ipſi contradicat, ob mercurii certiſſime odium, ptyaliſmum damnat.

Ejus & G. GOTTL. ECKMANN diſp. *de uſu & abuſu medicamentorum mercurialium.* ERFORD. 1705. 4. BOEHM. V. *pag.* 467.

BERNARD. ALBINUS. Ejus & CONR. de HORN diſp. *de ſalivatione mercuriali.* FRANCOF. ad ODERAM 1689. 4. BOEHM. V. *pag.* 703.

J. CONRAD. BRUNNER. V. *pag.* 61.

JOH. ANDR. STISSER, Profeſſor Medicinæ Helmſtadienſis, in *actis laboratorii chemici* HELMST. 1690. 1693. 1698. in tribus ſpeciminibus editis, ſuffituum mercurialium uſum rejicit, eorumque pericula & incommoda exemplis oſtendit. BOEHM.

ANDREAS PETERMANN. V. *pag.* 1136. & 1137.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. I. *obſ.* 72. pag. 194. luis venereæ ſchema. ALBERTI. V. *pag.* 37.

FRIDER. RUYSCH in *obſervat. anatom. n.* 41. diſciſſo bubone venereo, ante perfectam maturitatem vas lymphaticum diſſectum fuiſſe, unde magna copia lymphæ effluebat quotidie. Peritiſſimus noſter Anatomicus ſpleniis infra locum affectum impoſitis, & per fibulam arcte compreſſis, compeſcuit lymphæ per vaſa adſcendentia lymphatica motum, & curavit feliciter moleſtum illud ſtillicidium. SWIETEN. V. *pag.* 63.

MATTH. GODOFR. PURMANN. Ejus *ausführlicher Bericht, wie die Salivations-Cur vorzunehmen* &c. BRESLAU 1692. 8. BOEHM. V. *pag.* 45.

GERV. UCAY, medicus Toloſanus. Ejus *traité de la maladie venerienne, ou l'on donne les moyens de la connoitre dans tous ſe degrez, avec une methode de la traiter pluus ſûre & plus facile que la commune, & la reſolution d'un grand nombre de problèmes très curieux ſur ces matieres.* TOLOSÆ 1693. 12. AMSTERD. 1699. 12. PARIS 1702. 12. Duæ ſunt

ſunt partes: in P. I. luis venereæ, cariei pudendi, gonorrhœæ, & bubonis venerei naturam, cauſas & therapiam exponit. In P. II. problemata 35. circa luis originem, contagionem, curationem &c. diſtinctis totidem articulis reſolvit. Antiquum morbum eſſe ex SALICETO & GORDONIO oſtendere ſatagit. Antidotum eſſe mercurium. Inunctiones mercuriales vetat ob incommoda & pericula, quæ inde ait imminere. Hac lue affectos ſudoribus levari quidem, ſed non integre reſtitui. Medicamenta mercurialia, etiam ſympathica. ASTRUC.

J. B. VERDUC in *traité des operations* Parte I. cap. 9. de phimoſi & paraphimoſi etiam venerea.

Idem in *pathologie de Chirurgie* &c. Parte I. cap. 2. agit etiam de bubone venereo. In Parte II. cap. 40. de morbo gallico, & gonorrhœa. Morbum eſſe novum. Opiniones PARACELSI & HELMONTII de origine luis deridet. Recens malum lenioribus antivenereis & panacea facile curari, in inveterato autem, ubi nempe ulcera, nodi, tophi obſervantur, inunctionibus mercurialibus opus eſſe. V. *pag.* 305.

Jos. VALLISNERUS, Regienſis, ANTONII VALLISNIERI avunculus, Principis Eſtenſis Archiater. Ejus *vera methodus Celtica lue affectos ſanandi* . . . . . 1693. . . . BOEHM.

HEYDENDRYCK OVERCAMP in operibus omnibus *alle die medicinal* &c. agit de lue venerea. BOEHM. V. *pag.* 48.

MARTINUS LISTER, Eboracenſis. Ejus *exercitationes medicinales.* LONDON 1694. 8. In *exercit.* IV. agit de lue venerea, ſed breviſſime, & ſatis incompoſite. Obſervationes numero quindecim, quas refert, non videntur omnes ad luem veneream pertinere. Morbum hunc ab inſulis Americanis per Hiſpanos in EUROPAM adlatum eſſe; quem in illis inſulis primitus ortum fuiſſe credit eſu lacertorum quorumdam majorum, qui ibidem *Iguanæ* ſive *Ivanæ* appellantur. Laudat purgantia, mercurium dulcem, & decoctum Guaiaci; audet etiam infuſum cantharidum interne præſcribere. In gonorrhœa incipiente injectiones anodinas & adſtringentes, quas quidem non probat ASTRUCIUS. V. *pag.* 462.

VITUS RIEDLIN in *lineis medicis* &c. *ann.* I. *menſ. Jan. obſ.* 18. pag. 21. de lue venerea. *Sept. obſ.* 8. p. 27. lues venerea citra contagium contracta. *Ann.* II. *Jun. obſ.* 25. p. 296. a lue venerea oſſium ſtrepitus. *Oct. obſ.* 9. p. 484. lue venerea ſe inficientes conjuges. *Ann.* III. *Febr. obſ.* 12. p. 103. lues venerea a pariente infecta in obſtetricem translata. *Jun. obſ.* 26. p. 413. falſa luis venereæ ſuſpicio. *Ann.* IV. *Maj. obſ.* 27. p. 426. a lue venerea mictio cruenta. *Aug. obſ.* 22. p. 690. pro lue venerea laborantibus habiti calculoſi. *Sept. obſ.* 9. p. 243. a lue venerea hectica. *Octob. obſ.* 22. p. 1117. lue venerea ſe laborare pertinaciter negantes. *Ann.* VI. *Decemb.* *obſ.*

obs. 1. p. 1357. a lue venerea atrophia, aliaque mala. ALBERTI. V. *pag.* 52.

J. VIERZIGMAN. V. *pag.* 757.

GEORG. BAGLIVIUS in *praxis medicæ* L. I. cap. 9. de lue venerea. ALBERTI. V. *pag.* 340.

GUILIELMUS RIVIERE. V. *pag.* 563.

M. A. SINAPIUS, medicus, Hungarus. Ejus *absurda vera.* GENEV. 1697..., Ad luem veneream acorum calamum laudat. BOEHM.

NIC. HEINSIUS, medicus Culemburgensis, medicus. Ejus *de kwynende Venus* &c. AMSTERDAM 1697.. BOEHM.

JOH. JACKSON, Anglus chimiater, in *enchiridio medico* AMSTERD. 1697. . 1716. . in lue venerea mercurio sudorifera jungit. BOEHM.

CAROLUS MUSITANUS, Calaber, natus a. 1635., APRUSTI in CALABRIA, haud longe a CROTONA in oppido quod nunc *Castravillarium* appellatur medicus, sacerdos, obiit NEAPOLI anno 1714. In *Chirurgiæ theoretico-practicæ* &c. Parte V. *de lue venerea*, quæ pars in quatuor libros subdividitur, ubi ordine exponit morbos singulos venereos, & peculiarem singulorum therapiam, sed ubi non desunt quæ merito offendant. Nimium laudat remedia consueta, quæ quasi nova proponit, & quibus impense superbit. Hunc tractatum Gallice vertit, auxit & edidit JOHANNES DEVAUX, chirurgus Parisiensis, TRIVOLT. 1711. 12. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 72.

CAROLUS BARBEIRAC, Cæsaristensis apud Gallo-Provinciales, natus a. 1629., in Academia Monspessulana doctoris gradum adsecutus anno 1649., ubi cum summa laude medicinam fecit, & obiit a. 1699. Prodiit nuper liber Gallice scriptus *dissertations nouvelles sur les maladies de la poitrine, ou cœur, de l'estomac, des femmes veneriennes, & quelques maladies particulieres, par M. Barbeirac Docteur en Medecine de Montpellier*, AMSTERD. 1731. 12. In tractatu *de morbis venereis*, agit de lue venerea, de gonorrhœa virulenta, bubone venereo, ulcusculis cancrosis, porris & verrucis, phimosi & paraphimosi, & hydrosarcosi in urethra. Cæterum in hoc toto libro tum de venereis, tum de cæteris morbis nihil legitur, quod non sit non modo vulgare, sed etiam ita mutilum, vitiosum & misere deturpatum, ut pro certo teneri possit opus hoc non CAROLI BARBEIRAC, sed junioris cujusdam scholastici fœtum esse rerum medicarum plane ignari. Dolendum est sane, nomen practici sua ætate celeberrimi ab Anonymo editore tam turpiter traduci. Caveant lectores, ne BARBEIRACII auctoritate putent ad curandam luem veneream posse tuto frictiones quotidie adhiberi, & ad frictionem quamlibet uncias quinque vel sex unguenti

guenti præscribi, ut in cap. 1. hic proponitur; hac enim therapia ægrotos in manifestum capitis discrimen adducerent. Ita ASTRUC.

PETRUS GARNIER, Lugdunensis, medicus Facultatis Monspeliensis, qui ex contracto contagio febris pestilentialis in VILLAFRANCA Segusianorum, quo advocatus fuerat, obiit circa annum 1710. nondum ætate provectus. Secundæ editioni *novarum formularum*, quas in usum nosocomii majoris Lugdunensis concinnaverat, adjunxit tractatum de lue venerea Gallice scriptum: *traité pratique de la verole.* LONDON 1699. 12. In capite 1. de natura & causa; cap. 2. de signis diagnosticis; cap. 3. de methodo curatoria luis venereæ agitur. Omissis quæ dubia sunt ac incerta, explorata tantum & comperta profert, atque curationi luis venereæ unice intentus, quæcunque ad illum scopum facere videntur, ingenuo animi candore enucleat. Optandum tamen, ut morbos venereos omnes pauculo fusius atque adeo enucleatius explicavisset. Non laudabis propositam a nostro hydrargyrosim plenam & quotidianam, a qua ptyalismus cietur nimius, tumultuarius & periculi plenus. ASTRUC.

FRIDER. HOFFMANNUS. Ejus & respond. van den VELDE disp. *de mercurio & medicamentis selectissimis* &c. HALÆ 1700. 4. BOEHM.

Idem in *medicinæ systematicæ* T. IV. parte 5. cap. 4. (c) agit de luis venereæ origine, signis, causis, prognosi, & cura, quæ fit per sudorifera, decocta lignorum, salivationes, inunctiones, suffumigia mercurialia, usum mercurii internum absque salivatione. Cautelæ. Propriæ observationes septem de morbo venereo cum epicrisi. Luem veneream primo in HISPANIA, tum in ITALIA & GALLIA, postea in GERMANIA per contagium, a coitu cum fœminis infectis susceptum, propagatam esse. Distinguit in malum recens & inveteratum. Diversum morbi gradum diversam requirere curationem. Vetat salivationem in scorbuticis, hypochondriacis, histericis, hæmoptoicis; nimiam salivationem compescit pediluviis, clysmatibus, laxantibus mannatis & rhabarbarinis, vel etiam diaphoreticis, & gargarismatibus adstringentibus. Dolores colicos a mercurialibus excitatos anodinis sedat. In exostosibus Guaiacum mercurio præstare. Dolores osteocopos noctu ideo graviores fieri putat, quod sole occiduo, ob motum fluidi ætherei lentiorem, humores magis fiant viscidi ac tenaces; lecti vero calore acres corrodentes subtiliores partes magis in motum cieantur, ut membranas, tendines & nervos graviter vellicent, & vaporoso flatu distendant. Gonorrhœam virulentam mercurialibus non sisti, prodesse injectiones cum aqua calcis & pauxillo facchari saturni in urethram factas. In tumo-

(c) Edit. VENET. 1745. 4.

tumoribus teſtium venereis præter mercurialia interne data, fomentis, cataplaſmatibus emollientibus, & emplaſtro VIGONIS cum mercurio externe utitur. V. *pag.* 394.

JOHANNES MERY. V. *pag.* 512.

IVO GAUKES in *praxi medico-chirurgica* &c. ad morbum venereum cantharides laudat. BOEHM. V. *pag.* 73.

BERNARD. RAMAZZINI in L. *de morbis artificum* &c. caput habet de jatroleptis, ſive venereos ægros unguento mercuriali defricantibus. HALLER. V. *pag.* 1142.

RUD. JAC. CAMERARIUS. Ejus & JOH. CASPAR diſp. *de panacea mercuriali.* TUBING. 1700. 4. BOEHM. V. *pag.* 464.

BARTHOLOMÆUS SAVIARD in *nouveau recueil d'operations* &c. *n.* 74. nullas dari in urethra carunculas, & cicatrices eſſe, quæ pro carunculis habeantur. Vidit ægros periiſſe, & quandoque viginti horarum ſpatio, poſtquam candelula rodenti remedio obducta, in urethram immiſſa fuerat. SWIETEN. V. *pag.* 64.

JOSEPHUS LANZONI in tractatu *de ſaliva humana.* FERRARIÆ 1702. 8., & in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* IV. *obſ.* 71. gloſſopetram commendat. BOEHM. V. *pag.* 59.

BOIREL, medicus. Ejus *nouvelle obſervations ſur les maladies vénériennes.* PARIS 1702. 12. Exiguus libellus, in quo breviſſime agitur de morbis venereis, & in quo neque novi, neque obſervatione digni quidquam occurrit. ASTRUC.

RICHARD. MEAD, Archiater Anglus, magni in arte nominis auctor. Ita SWIETEN. In *mechanical account of poiſons.* LONDON 1702. 8. hydrargyrum optimum luis venereæ antidotum eſſe, omni medicationi præferendum. BOEHM.

Idem in *monitis & præceptis medicis* LOND. 1751. 8. pag. 256. laudat ad gonorrhœam virulentam tincturæ cantharidum uſum, non quidem directe ad eam curandam, ſed ad ſuperandum moleſtum illud, licet parcum ſtillicidium, quod poſt gonorrhæas quandoque ſupereſt, etiamſi miaſma venereum de corpore expulſum fuerit. Cantharidum drachmas duas infundebat in libra cum dimidia ſpiritus vini rectificati: addebat rheum, gummi Guaiaci, gummi laccæ & pauculum cochinellæ. Collatum hoc infuſum prudenti doſi dabat bis de die, mane & hora decubitus, dilutum hauſtulo aquæ tepefactæ, a guttis triginta, ad quinquaginta uſque. SWIETEN.

CHR. JOH. LANG, medicus Lipſienſis, in *operibus omnibus.* LIPS. 1704.... ſuffumigia ut periculoſa, ac ſumme incommoda damnat. BOEHM.

J. LUD.

J. Lud. Petit in *traité de maladies des os* &c. T. II. pag. 496. agit de exostosibus venereis. Commendat salivationem per frictiones mercuriales excitatam, & condemnat usum internum præparatorum mercurialium, tamquam inefficacem, & semper perniciosum. Swieten. V. *pag.* 1426.

Idem in posthumo opere *traité des maladies chirurgicales* T. II. agit de phimosi &c. Haller. V. *pag.* 76.

J. Georg. Neubauer, Argentoratensis. Ejus *dissertatio de lue venerea cognoscenda & curanda.* Argentor. 1706. 4. Boehm.

Caspar Oerius, Tigurinus. Ejus *dissertatio de hydrargyri natura, viribus & usu.* Basil. 1706. 4. Boehm.

Conr. Johrenius, Professor Medicinæ. Ejus & Gust. Ad. Casim. Eisner disp. *de lue venerea.* Francof. ad Viadr. 1706. 4. Boehm. An idem qui *pag.* 460.

G. E. Stahl, Professor Medicinæ Halensis. Ejus & G. D. Thebesii disp. *de scorbuti & venereæ luis signis & medicinis.* Halæ 1706. 4. recusa in Halleri *selectis practicis.*

Ejus & J. D. Isaac disp. *de salivatione mercuriali aliis præter luem veneream morbis rebellibus exstirpandis pari.* Ibid. 1710. 4. Boehm. V. *pag.* 469.

Hyacinthus Cestoni, pharmacopœus Liburnus. Ejus *vere condizioni della Salsa Pariglia* &c..... 1708... Boehm.

Joh. Moyle in *chirurgical memoires* &c. ptyalismum per purgantia impedire conatur. Boehm. V. *pag.* 75.

Joh. Sintelaer, Anglus, medicus clinicus. Ejus *the scourge of venus and mercury.* London 1709. . Hydrargyri usum rejicit. Boehm.

Adrianus Helvetius, Batavus, medicinam Parisiis exercuit cum laude, famamque sibi fecit usu radicis hipecacuanhæ, medicus Philippi Ducis Aurelianensis, fratris Ludovici magni. Ejus est *methode pour traiter la verole par les frictions & par les sueurs.* La Haye 1710. 12. Præmissa præparatione parum methodica, jubet ægrum inungi unguento mercuriali, prima quidem frictione a summis pedibus usque ad genua, & a manibus usque ad cubita. Altero vel tertio die inunctionem iterari, & si nulla inde appareant instantis ptyalismi indicia, tertium repeti, ita ut tribus frictionibus res tota conficiatur; saliva deinde probe effluente sudorem excitari semel vel bis in die per dies decem vel duodecim. Astruc. Confer *pag.* 779.

JOHANNES de VAUX, chirurgus Parisinus natus LUTETIÆ Parisiorum anno 1649., vir nec sine ingenio nec sine litteris, sed qui fuisset laudabilior, si sese novisset ipse melius, nec unquam viribus majora ausus esset; obiit LUTETIÆ anno 1729. Gallice vertit librum IV. *trutinæ chirurgicæ* CAROLI MUSITANI, & egregiis adnotationibus auxit, illustravit & edidit cum titulo *traité de la maladie venerienne & des remedes qui conviennent à sa guérison, de Charles Musitan medecin de Naples, nouvellement traduit avec des remarques, par Monsieur D. V..... maître chirurgien juré de Paris.* TRIVULT. 1711. 12. Errores quidem MUSITANI emendat non semel nec indocte, vitiaque therapiæ, quam MUSITANUS proponit, sæpe corrigit & plerumque recte: at vero ipsemet ibidem in errorem geminum incidit suapte culpa. Primum videtur noster assentiri opinioni seu potius fabellæ ab HELMONTIO propositæ de Æthiope illo PAMPHILI de NARVAEZ mancipio, a quo venerea lues in Zempoalanos ac inde in cæteros novæ HISPANIÆ populos traducta dicitur anno 1519. Secundo objicit idem, ut contra communem opinionem pugnet, veneream luem nec indigenis insulæ HISPANIOLÆ, nec Hispanis advenis prius innotuisse quam anno 1503., auctore ipso, ut ipse putat, ANTONIO HERRERA diligente rerum Indicarum scriptore, unde colligit hanc ab insula HISPANIOLA, ubi nondum nota erat, NEAPOLIM in Gallorum exercitum traduci non potuisse anno 1494., ut vulgaris fert opinio. Ita ASTRUC, qui nostrum erudite refutat. Confer *pag.* 605.

ELIAS CAMERARIUS. Ejus & TOB. WEISSMANN disp. *de salivatione sine salivatione.* TUBINGÆ 1711. 4. recusa in HALLERI *selectis practicis.* BOEHM. V. *pag.* 70.

ROSIN. LENTILIUS in *jatromnematibus theoretico-practicis* &c. pag. 143. remedia caruncula pudendi auferentia. ALBERTI. V. *pag.* 54.

J. CRUGER. V. *pag.* 84.

HERMANNUS BOERHAAVE in *aphorismis* &c. egit etiam de lue venerea.

Idem scripsit anno 1727. egregiam & eruditam diatribam de lue venerea, quæ præfationis loco præfixa fuit editioni Lugduno-Batavæ *collectionis* ALOYSII LUISINI a. 1728. fol., quam ipse curavit & titulum fecit: *Aloysii Luisini aphrodisiacum, sive de lue venerea* (uti dictum est *pag.* 1543.), & quæ Gallice versa prodiit PARIS 1736. 8. In hac diatriba multa quidem reperire est acute cogitata, graphice descripta, uno verbo, auctore suo dignissima, quibus recensendis ideo supersedeo, inquit celeberrimus ASTRUC, quod sit hoc opusculum in omnium manibus. Non placet tamen ASTRUCIO opinio BOERHAAVI de sede luis venereæ in adiposa

posa membrana, & quod mercurius haud valeat corrigere venereum tabum, quando ille figitur in locis, ad quæ actio cordis & arteriarum vix pertingit; in quam opinionem sua adfert ASTRUCIUS contraria argumenta.

Ejus *prælectiones academicæ de lue venerea.* FRANEKER 1751. 8. Germanice a GODOFR. HENRICO BURGHART versæ & adnotationibus auctæ. BRESLAU & LEIPZIG 1753. 8. V. *pag.* 79.

HENR. ALEX. NIESER, chirurgus Arausioburgensis. Ejus *sicherer Weg, durch die panacea tartarea die Franzosen zu curiren.* BERLIN 1713.. BOEHM.

HEINR. HEINRICUS, Professor Medicinæ. Ejus diss. *tela ex Pharetra Apollinis in sui securitatem subducta.* HALÆ 1713... Laudat mercurium dulcem. BOEHM.

RUD. HUBER. V. *pag.* 1426.

ARCHIBALD. PITCARNUS, Professor Medicinæ Lugduno Batavus. Ejus *de ingressu morbi, qui venerea lues* &c. AMSTERDAM 1714... BOEHM.

RICHARDUS BOULTON, Anglus Cestriensis. Ejus *physico-chirurgical treatise of the gout, the king evils, and the lues venerea.* LONDON 1714. 8. Quæ de lue venerea dicit, pauca nec ea nova sunt. De salivatione, quam probat, agit quidem, sed perfunctorie; ac in eo totus versatur, ut exponat usum venæ sectionis, purgationis, vomitionis, enematum, diaphoreticorum &c. quæ auxilia præstantia sunt, sed ex se debellandæ lui venereæ plane imparia. Ita ASTRUC. Confer *pag.* 1426.

GUALTHERUS HARRIS, Anglus, medicinam LONDINI faciebat cum laude ante annum 1689., in vivis etiamnum erat anno 1701. (etiam anno 1725., cum ediderit tunc depositus senex *dissertationes medicas* &c., ut HALLERUS testatur. Confer *pag.* 339.) Ejus libro *de morbis acutis infantum* accesserunt in editione secunda AMSTELOD. 1715. 12. *observationes medicæ de morbis aliquot gravioribus; & quædam de luis venereæ origine, natura & curatione.* Obiter noster docet, morbum a promiscua & vaga scortatione ortum habere, & ideo antiquum esse, in cujus rei fidem adducit varia HIPPOCRATIS loca ex *tertio Epidemiorum.* Halluccinari qui arbitrantur luem fractis & attritis senio viribus tyrannidem suam ferme omnem jam deposuisse, & ad interitum suum cum senecta demum vergere: sed contra constare experientia, ut ipse quidem putat, crudelissime etiamnum sævire, dubiumque esse utrum Mars, an Venus plures ex numero viventium tollat. Salivationem, etsi valde molestam, esse tamen omnium methodorum, quas hactenus excogitavit peritia medica, maxime expeditam atque efficacem. Lignum Guaiaci, Sassafras, atque radices Salsæparillæ & Chinæ

ex se nunquam apud Anglos scopum attingere hydrargyro prætermisso, venenumque venereum non posse penitus delere & extinguere: roborare tamen corpus. Impostores illos esse, qui sine mercurio curationem pollicentur. In ANGLIA ab ignaro vulgo credi, lue infectos, si cum sana muliere mutuis amplexibus sese commiscuerint, a labe omni venerea confestim fore immunes, ex quo stupido & perniciosо errore virgines innocuas quamplurimas perire. ASTRUC. Confer *pag.* 652.

J. SIGM. HENNINGER, Professor Medicinæ. Ejus & J. ZACH. THILEMANN disp. *de medicamentis mercurialibus.* ARGENT. 1715. 4. BOEHM.

JACOBUS VERCELLONUS, Pedemontanus, natus anno 1676. SORDEVOLI apud Bugelas, Medicinæ operam dedit MONSPELII, inde ROMAM petiit anno 1699., ubi in nosocomio S. JACOBI praxim medicam exercuit, in patriam redux medicinam fecit ASTÆ. Ejus *de pudendorum morbis & lue venerea tetrabiblion.* ASTÆ 1716. 8. LUGDUNI Batav. 1722. 8. 1742. 8. Gallice JOHANNES de VAUX vertit PARIS. 1730. 8. Conatur probare ex pura venere etiam impuram nasci, si peccatur in excessu, ac fœmina concubitu exagitetur, præsertim cum multis misceatur, quorum confusa semina corrumpantur. Sed infirma sunt ea, quæ adducit argumenta. De gonorrhœa virulenta mulierum. De porris, verrucis, ulceribus cancrosis, bullis crystallinis, phimosi, paraphimosi, bubone, & de gonorrhœa virulenta virorum. Multa quidem bona in hoc opere reperies, sed etiam non pauca, quæ falsa, omissa, perperam explicata, aut negligenter tractata sunt. Stylus & ordo malus. Curandi methodus non optima. ASTRUC.

J. G. STUSSIUS & J. CASP. GEMBINHARDT disp. *de ægro pudendagra contracturali laborante.* JENÆ 1716. 4. BOEHM.

GUILIELMUS COCKBURN, medicus Anglus. Ejus *virulentæ gonorrhœæ symptomata, natura, causæ & curatio.* LUGDUNI Batavor. 1717. 12. Gallice vertente JOH. de VAUX, PARIS. 1730. 8. Sedem gonorrhϾ in viris non in prostata, nec in vesiculis seminalibus esse, sed in ipsis semper glandulis seu lacunis urethræ. Laudat usum cujusdam injectionis, qua fluentis materiæ acrimoniam citissime mitigari, & gonorrhœam tutissime compesci ait. Hoc remedium sibi esse arcanum, quod ex avaritia silentio supprimit. ASTRUC.

GERARDUS GORIS, medicus. Ejus *mercurius triumphator, continens argenti vivi historiam, indolem, prærogativam & noxas in morborum chronicorum, præsertim luis venereæ curatione. Annectitur de curationibus sympatheticis tractatus.* LUGDUN. Batav. 1717. 8. Varia de origine, natura, depuratione, diversisque mercurii præparationibus. Negat luem veneream a. 1493. & 1494., primum ortam fuisse. GUILIELMUM de

SALI-

SALICETO & VALESCUM de TARANTA jam ante hoc tempus plurima luis venereæ ſymptomata commemoraſſe. Novum præparandi mercurii modum ſe reperiſſe, quem non communicat: præparatum ita a ſe mercurium absque ulla ſalivatione morbum debellare, virusque venereum ex corpore per urinam, diaphoreſim, alvum blande eliminare. Salivationem tamen non penitus rejicit, eamque in morbo inveterato & pertinaci commendat. Mercurium, qualis vulgo adhibetur, non eſſe ſpecificum luis antidotum, cum excitando ptyaliſmum utiles pariter ac inutiles humores evacuet. Mercurium e metallis redivivum non excitare ſalivationem, atque eum eſſe in hoc morbo tutiſſimum remedium. Vir iſte credulus curationes etiam ſympatheticas defendit. ASTRUC.

J. BAPT. FAUST. ALLIOT & JOH. FRANC. LEAULTE' *quæſtio medica an morbus antiquus ſyphilis?* PARIS. 1717. 4. BOEHM.

LUD. GUILIEL. de KNORR, medicus Lipſienſis. Ejus *Venus a la mode.* LEIPZIG 1717. 8. BOEHM.

LAURENTIUS HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte I. L. IV. cap. 12. de bubonibus venereis, eorumque cura. In L. V. cap. 4. de ulceribus venereis. V. *pag.* 82.

Ejus & JOH. JAC. SCHMID diſp. *de chirurgorum erroribus in curandis morbis venereis.* HELMSTADT 1728. 4. BOEHM.

FRANC. CHICOYNEAU, Profeſſor Medicinæ Monſpelienſis. Ejus & ANT. PELISSERY *quæſtio medica an ad curandam luem veneream frictiones mercuriales in hunc finem adhibendæ ſint, ut ſalivæ fluxus concitetur?* MONSPEL. 1718. 4. BOEHM.

GUILIELMUS BECKET, chirurgus Londinenſis, in *Phil. Tranſact. Vol.* XXX. *n.* 357. *ann.* 1718. varia producit teſtimonia pro luis venereæ antiquitate: ea quidem numero multa ſed re pauca, imo potius nulla, quæ ex operibus, legibus, tabulisve ineditis, aut libris perraris depromſit, quæ idcirco nec ea qua par eſſet diligentia ſcrutari & excutere, imo nec inſpicere quidem licet, ut de manuſcriptorum ætate, verborum inde excerptorum ſententia conſtaret. Gonorrhœam veneream ſæculis aliquot ante annum 1494. notam fuiſſe contendit in ANGLIA nomine *ardoris*, *arſuræ incendii* &c. de quibus ſane mentio fit frequens ab Hiſtoricis magnæ BRITANNIÆ. Sed negat ASTRUCIUS (d) & HALLERUS (vide *pag.* 1510.) *arſuram* illam eamdem fuiſſe cum gonorrhœa venerea, atque adeo gonorrhœam ab impura venere oriundam *arſuræ* nomine olim graſſatam fuiſſe. In altera diſſertatione quæ exſtat in *Phil. Tranſ. Vol.* XXXI. *n.* 365. *ann.* 1720. BECKETUS totus in eo eſt, ut probet antiquitatem luis ipſius venereæ. Præter ratiunculas

(d) *De morbis venereis* L. I. cap. 6. ubi omnia BECKETI argumenta fuſe & ſtrenue refutat.

culas nonnullas duo adducit testimonia, unum excerptum est ex THOMÆ GASCOIGNE Manuscripto, quod asservatur OXONII in Collegio Lincolniensi, & in quo narratur *de morte diversorum virorum ex corruptione & putrefactione membrorum suorum genitalium per exercitium copulæ carnalis cum mulieribus causata.* Alterum vero testimonium depromptum est ex MS. JOHANNIS ab ARDERN, chirurgi in ANGLIA celebris circa annum 1370, in quo MS. agitur de phimosi, paraphimosi, caruncùlis urethræ &c. Sed hæc mala, aliaque partium genitalium, de quibus medici fere omnes (confer *pag.* 748) a primis jam Medicinæ temporibus uberrime disseruerunt, non a lue venerea, sed ab aliis morborum caussis simplicibus orta fuisse ostendit celeberrimus. ASTRUC.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS. V. *pag.* 697.

MICHAEL ALBERTI in *systematis jurisprudentiæ medicæ.* Parte I. pag. 209, §. 20. & p. 212. cas. 2. venerei morbi dissimulatio. In P. II. pag. 18. signa luis venereæ; pag. 168. 172. 173. an luis venereæ infectio per solum concubitum communicetur; in *append.* pag. 185. luis venereæ signa. ALBERTI.

Ejus & HENR. AD. SCHRIMPFFIUS disp. *de hydrargyrosi.* HALÆ 1740. 4.

Ejus & JOH. HAVIGHORST disp. *de singulari mercurii dulcis usu in desperatis quibusdam morbis.* HALÆ 1745. 4. BOEHM. V. *pag.* 608.

JAC. BOVEZ de SIGONE, medicus Corbinacensis. Ejus *methode nouvelle pour guérir les maladies veneriennes, beaucoup plus sûre & plus aisée qu'aucune de celles qui ont été en usage jusqu'ici, avec une refutation des anciennes hypotheses touchant les mêmes maladies.* PARIS 1722. 12. Vana declamatio. Arcanum suum ambitiose venditat. Duobus tantum remediis, atque semper ea methodo indiscriminatim utitur, quo nihil potest fingi ineptius. 1. exhauriri jubet quotidie mane jejuno ventriculo duas libras aquæ, in qua admistum latet sal quoddam catharticum martiale, forte sal martis purgans vulgo notum, quo alvus per diem blande solvitur. 2. bis in die mane & vesperi exhibet in infuso calido theæ guttas aliquot *elixirii*, ut ille vocat *rubicundi*; quod ASTRUCIUS suspicatur esse solutionem cinnabaris, vel præcipitati rubri in aqua forti edulcoratam.

BARTH. BOSCHETTI, medicus Vincentinus. Ejus *dissertatio de salivatione mercuriali physico-medico mechanica.* VENET. 1722. . PARIS 1732. . . . . . Salivationem ut periculosam & valde incommodam rejicit. BOEHM.

GIROLAMO MARINI in *prattica delle più difficili operazioni* &c. negat dari carunculam. Impedimentum catheterem tardans esse in capite

pite gallinaginis, neque aliam dari caranculam. HALLER. V. *pag.* 307.

ANTONIUS DEIDIER, Monspessulanus, Professor Medicinæ Monspessulanus. Ejus *dissertatio de morbis venereis.* MONSPEL. 1723. 8. LONDON 1724. 8. Gallice vertente JOHANNE de VAUX, PARIS. 1725. 8. Curandi methodum paucis sed enucleate explicat. Morbos venereos referendos esse contendit in animalcula, minima, agillima, maxime prolifera, quæ ab infectis in sanos celeri contagio propagentur; quæ loca ubi hærent morsiunculis impetant, imo etiam depascantur; atque ea ratione symptomata, quæ morbo venereo propria sunt, inducant. Sed hæc nova non sunt, utpote a DAVIDE ABERCROMBYO jam prius dicta. ASTRUC.

C. WILLOUGHBY, medicus Anglus. Ejus *the practice of salivating.* LONDON 1723. . BOEHM.

ROGERUS DIBON, chirurgus Parisinus. Ejus *description de la nature, des causes des maladies vénériennes, & des plusieurs remedes propres a les guérir.* PARIS 1724. 12. Sub modestiore titulo vana subest declamatio eo fine conscripta, ut arcano suo cuidam auctoritas conciliaretur. Adjectæ sunt aliquot remediorum formulæ ex variis auctoribus collectæ, sed non satis diligenter selectæ, nec ut plurimum satis tutæ. ASTRUC.

Ejus *observations sur les maladies vénériennes.* PARIS 1724. 8. Negat dari carunculas, cereos suos laudat, & non satis secum concors. Ita HALLER.

Ejus est etiam, ut puto, *suite de la description* &c. *dans laquelle on traite des retentions d'urine & des maladies de l'urethre.* PARIS 1748. 12. BOEHM.

ANTONIUS BENEVOLI. Ejus *nove proposizioni intorno alla caruncula dell' urethra, detta carnosità.* FIRENZA 1724. 8. Minime ineruditum opusculum. Ostensum it, quod pro caruncula habetur, esse durum tumens & ulcerosum caput gallinaginis: id demonstrat per cadaverum incisiones, in quibus ea in sede, neque alibi, caruncula reperitur, a consensu symptomatum cum theoria sua. Contra rodentes cereolos, quibus mites alios præfert, bona victus ratione adjutos. Fusissime de homine, in cujus curatione sola aqua Nucerina usus est, cui medelæ bonum eventum tribuit, qui quidem adhibitis demum cereolis apparuit. Ita HALLER. Etsi BENEVOLUS in cadaveribus id sæpe observaverit, inde tamen non sequitur, ut perpetuum sit, cum certis liqueat observationibus dari aliquando veras excrescentias; cum præterea certum sit duriorem urethræ cicatricem, aut skirrhodem prostatarum tumorem stranguriæ habituali locum dare aliquando sine ulla labe capitis Gallinaginis. Ad curationem proponit, ut in urethram immitta-

mittatur candela cerea, vel ſtylus plumbeus ter vel quater in die per 15. aut 20. dies, cujus apex ultimis curationis diebus cerato diapalmæ obducendus eſt. Ita ASTRUC. V. *pag.* 1290.

J. C., medicus Anglus. Ejus *the practice of ſalivating vindicated.* LONDON 1724.. BOEHM.

AUGUSTINUS BELLOSTE in *ſuite du chirurgien* &c., qui libellus prodiit PARIS. 1724. 8., in cujus prima diſſertatione totus verſatur, ut commendet pillulas quaſdam mercuriales, quas venales habebat, illarumque compoſitionem ſolicite tegit; ut nempe meliorem redderet inopem familiæ ſuæ conditionem, quam iniquitate temporum, fortunis omnibus everſam eſſe queritur, & quam ſperat ſuſtentatum iri pilulas ſuas venditando. Eadem enim ſemper eſt arcanorum origo, & unicus ſcopus, lucri ſpes. Non diſſitetur tamen pilulas ſuas conſtare argento vivo crudo, additis ſimul catharticis, quæ alvum blande movent: unde patet, pilulas BELLOSTII non differre virtute ſua a pilulis, BARBAROSSÆ dictis. SWIETEN. V. *pag.* 68.

P. LABOT. Ejus *nouveau voyage aux Iſles Ameriques.* LA HAYE 1724. 4. 2. vol. In T. II. pag. 120. teſtatur, infantes Americanos lue venerea infectos eſſe, vix non eodem, quo naſcuntur, tempore; licet parentes, imo & nutrices, forent ſaniſſimæ, vel ſaltem, uti prudenter addit, viderentur tales. Sed non videtur LABOTI teſtimonium magni momenti eſſe, cum eodem loco affirmet, Batavos in coloniis ſuis Americanis ſtatim lue infectos fuiſſe, antequam ullum commercium cum mulieribus indigenis habuiſſent; poſtea vero, ubi paludes exſiccaverant, & ſtagnantes aquas in motum deduxerant, vixiſſe magis ſanos, præcipue, poſtquam ſylvas denſiſſimas, eradicatis arboribus, reddidiſſent ventis perflabiles. Notum autem eſt primos colonos Batavos, antequam hoc perficere potuerant, peſſimis febribus, aliisque morbis, a lue omnino diverſis, afflictos fuiſſe, quos videtur cum lue venerea confudiſſe. SWIETEN.

PETRUS VIOLETTE du BOIS, chirurgus Pariſinus. Ejus *nouveau traité des maladies vénériennes.* PARIS 1725. 12. Brevis tractatus. Modus vulgaris curandi gonorrhœam virulentam, cariem pudendorum, bubones venereos, tum methodus adminiſtrandæ hydrargyroſeos in lue confirmata ita proponuntur, ut liber medentibus quidem prudentioribus utilis eſſe poſſit. Aliqua tamen auctori jure poſſunt vitio verti: cancrum enim vocem eſſe æquivocam contendit; ſibi plaudit de invento arcano quodam remedio, cujus efficaciam certam eſſe dicit ad variolarum profilaxim; arcanum quoddam antivenereum venditat, cujus uſum hydrargyroſeos uſui multum eſſe præferendum ait, cui ut famam comparet, de hydrargyroſeos utilitate temere & falſo detrahit; denique libellum iſtum conſcripſiſſe videtur, quo popularem favorem ſibi aucuparetur. Ita ASTRUC.

POIN-

N. Pointet, chirurgus, ut ipse gloriatur, nosocomiorum Regiorum. Ejus *remarques & observations très-utiles sur les maladies vénériennes, scorbutiques, & sur les dartres, à un petit livre intitulé, remede très-particulier, commode & prompt, dont l'action est douce & les effects assurez* &c. Paris 1725. 12. Chirurgus iste, inquit Astrucius, sese intolerantius jactat arcano quodam antivenereo, de cujus utilitate mira prædicat sed fide sua. At vero qualecunque sit arcanum illud certo certius liquet nihil esse aliud præter mercuriale quoddam præparatum, neque satis perita manu confectum, neque satis tuta methodo administratum. Ut arcano suo velificetur, conatur inunctionem mercurialem suspectam & invisam reddere. Acriter invehitur in Rogerum Dibon, chirurgum, qui & ipse de suo gloriatur arcano, quocum acerbe litigat utrum utri præstet remedium, an suum illius remedio, an remedium illius suo. Cæcos duos videre videor, inquit Astrucius, qui de cumulo carbonum effosso superbiunt quasi de invento thesauro, & ad utrum potiore jure pertineat inter se decertant. Doleo equidem ex animo, pergit Astruc, credulum ægrotantium vulgus in hunc modum ludificari; mirorque ad quos pertinet harumce rerum curatio & administratio in reprimendis ineptiis vel potius coercendis maleficiis istiusmodi indormire, quæ neglecta in magnum tum rei medicæ, tum rei publicæ detrimentum recidunt.

Joh. Freind. Ejus *the history of Physick from the time of Galen to the beginning of the sixtenth Century.* London 1725. 8. 2. vol. In vol. II. agit de luis venereæ origine, ubi notat sequentia ex Leone, qui Africæ historiam scripsit, non ita diu postquam novus hic morbus ex America in Europam delatus fuit: in Barbaria, inquit, hoc morbo (lue venerea) infecti pereunt plerumqne, & curantur raro. In Numidia, & Lybia vix notus est morbus. Unde barbari, lue infecti, in Numidiam, Nigritarum regionem, tendunt, &, sola aëris temperie, dum morantur ibi, perfectam recuperant salutem, & sani in patriam redeunt, nec medici auxilio, nec medicamentis usi. Propriis oculis se plures sic sanatos vidisse affirmat. Swieten. V. *pag.* 921.

J. Frid. Schrommius, Cheilshem. Onoldinus. Ejus diss. *de æthiope minerali.* Altdorf. 1725. 4. Boehm.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 101.

Franciscus Colot. V. *pag.* 523.

Franc. Bailly & Desid. Claud. Fremont *an hydrargyrum unicum syphilidis alexipharmacum?* Paris 1727. 4. Boehm.

Joh. Georg. Rauch, Wisbad. Nassoic. Ejus dissert. *de mercurii usu & abusu* Marburg. 1727. . Boehm.

J. ADOLPH. WEDEL. Ejus & J. G. SLEVOGT disp. *de lue venerea.* JENÆ 1729. 4. BOEHM.

Ejus *de tumore testium venereo.* JENÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 880.

MASSON, celeber Facultatis Monspeliensis medicus, in *Hist. de l'Acad. des sciences* a. 1729. refert in tribus ægris se vidisse peculiarem gonorrhœæ speciem, in qua tabus venereus ex glandulis coronam glandis cingentibus emanabat, & qui morbus solitis ad alias gonorrhœas remediis curabatur. SWIETEN.

J. CASPART. V. *pag.* 1348.

A dissertation on the origin of venereal disease. LONDON 1731. 8. Parvus iste tractatus de origine luis venereæ legi meretur, scriptus ab eruditissimo medico, qui Anonymus latere voluit. Morbum novum non esse ex AMERICA noviter detecta in EUROPAM adlatum, sed præexstitisse in EUROPA ante primum reditum CHRISTOPHORI COLUMBI ex America. Ita SWIETEN, qui contrariam tuetur sententiam, & argumenta hujus auctoris refutare conatur. (An opus est SANCHEZII?)

GOTTFR. SAM. BÄUMLER in *mitleidiger Arzt* &c. hydrargyrum optimum esse luis venereæ antidotum. BOEHM. V. *pag.* 1022.

FRANC. BALTH. von LINDERN, medicus Argentoratensis. Ejus *Venus-Spiegel.* ARGENT. 1732. . 1765. . BOEHM.

DANIEL TURNER, medicus Anglus. Ejus *syphilis. A practical dissertation on the venereal disease, in two parts.* LONDON 1732. 8. (Germanice prodiit LIPS. 1754. 8. BOEHM.). In Parte I. agit potissimum de gonorrhœa; in P. II. vero de lue venerea. In utraque satis copiose differit de morborum singulorum ætiologia & therapia. Ordinem non laudes. Statuit cum GUILIELMO BECKETO gonorrhœam virulentam & luem veneream ante annum 1494. in EUROPA nedum ignotas, sed vulgo grassatas fuisse; iisdem prorsus BECKETI argumentis & testimoniis hanc opinionem tueri satagit, rem tamen nullo modo evincit. Luem non solum in partibus genitalibus contrahi, sed in aliis etiam corporis locis. Id observationibus suis ostendere adlaborat. Salivationem laudat, quam movet interno mercurii usu, si morbus levis & recens; externo autem unguenti mercurialis illitu, si morbus gravis sit aut inveteratus. Ad cariem pudendi, ulcera narium, nodos, gummata, dolores fixos, cæterosque morbos topicos commendat suffumigia. In agyrtas, qui ad curandos morbos venereos audent temere aggredi, merito invehitur & stomachatur. Historias adjecit triginta morbo venereo laborantium & diversimode infectorum, quos curandos noster susceperat. ASTRUC.

JOH. HON. RAIBERTI, Professor Medicinæ Romanus. Ejus *dissertatio medica de morbis venereis.* ROMÆ 1732.. BOEHM.

JAC.

JAC. FOURNEAU & OTTO CASIM. BARFECNECHT *an tutiores frictionibus ex mercurio jucundioresque viæ sint ad profligandam luem veneream?* PARIS 1732. 4. BOEHM.

PETRUS DESAULT, Burdigalensis, medicus. Ejus *dissertation sur les maladies vénériennes, contenant une methode de les guérir sans flux de bouche, sans risque & dépense.* BURDIGALÆ 1733. 12. PARIS 1738. 12. Auctor certe ingenio valet, nec indiligens est rerum medicarum scrutator, videtur tamen in Medicinæ historia nimium hospes. Contendit luem veneream antiquitus cognitam fuisse, & veneri vulgivagæ coævam esse, contra quam a plurimis demonstratum fuit. Conatur adstruere luem veneream a vermiculis venereis produci, qui partes, in quibus hospitantur, rodant & depascantur; qua in re vidimus supra virum eruditum ANTONIUM DEIDIER jam illi prælusisse, ut DEIDIERO ABERCROMBYUM. Novam proponit methodum curandi morbum venereum, hydrargyrosim nempe intercalatam; inunctiones scilicet mercuriales per intervalla institutas, & ptyalismum, si excitetur, cathartico identidem supprimendum; quæ tamen methodus nova non est, sed jam primis hujus morbi initiis nota fuit. ASTRUC.

J. DANIEL SCHLICHTING. V. *pag.* 108.

Ejus porro *syphilidos mnemosynon criticon, of vrye en oneenzydige gedachten over ongemakken door't gebruik der teel deelen vors pronkelyk.* AMSTERDAM 1741. 8.

GEORG. HENRICH. BEHR, medicus Argentoratensis, minime contemnendus homo, nisi vilioribus sodalitiis se dehonestasset, in *Acad. Nat. Cur. Vol.* X. *ann.* 1733. *obs.* 103. retulit de abscessu venereo pudendi sanato. Ita HALLER.

HENRICUS HAGUENOT, Monspeliensis, in Academia patria Professor Medicinæ. Ejus *memoire contenant une nouvelle methode de traiter la verole.* MONTPELLIER 1734. 8. Huc redit methodus illa nova, ut balneatio in aqua leviter calida, qualis vulgo ante inunctiones, eadem per ipsam inunctionum administrationem usurpetur. Præmissa nempe venæ sectione & purgatione, balneum unius horæ imperat, deinde solita corporis loca unguento mercuriali solito more inungit, idque altera vel tertia quaque die pari ordine iterari jubet per mensem unum & ultra, nisi imminens salivatio vel gravior quidam casus prohibuerit. Hac methodo sanguinem dilui & temperari, laxatis partibus solidis immodicos erethismos præcaveri, nimiam mercurii vim retundi, perspirationem augeri, ptyalismum efficacissime declinari, & præsentem celerrime reprimi, atque adeo novam hancce methodum antiquiori plurimum præstare, ut quæ pari successu minorique noxa morbo medeatur. Verum dubitari potest an hæc methodus nova sit; cum certo constet usum balnei tepidi in ipso hydrargyroseos stadio ab antiquioribus quibusdam auctoribus pridem indicatum fuisse, ut a JOHANNE ALMENAR, JA-

cobo Cataneo de Lacu Marcino, Johanne Benedicto. Profuit tamen hanc methodum, quæ jam dudum certe in desuetudinem abierat, renovari, ac experimentis iterum confirmari, cum sæpe utilis esse possit ad curandos eos ægros, qui exsucci, emaciati, biliosi, melancholici, hypochondriaci sunt. Cavendum tamen ne per balnea mercurii vis funditus perdatur, dum refrenari creditur. Ita Astruc.

J. Georg. Henr. Kramer, medicus, in *Commercio Litt. Norimb. ann.* 1734. *hebd.* 41. *obs.* 4. & *ann.* 1738. *h.* 3. *obs.* 1. & *ann.* 1739. *h.* 38 *obs.* 1. & *ann.* 1741. *h.* 34. *obs.* 1. & *h.* 45. *obs.* 1. aliqua huc facientia habet. Boehm.

Julianus Ofrai vulgo de la Mettrie, medicus, Latinam Hermanni Boerhaavii *præfationem de morbis venereis*, quæ *aphrodisiaco* præfixa est, in Gallicum vertit; huic diatribem de eodem argumento a se conscriptam, ac diatribæ suæ antelogium præposuit, atque tria illa schediasmata in unum collecta excudenda curavit cum titulo: *Systeme de Monsieur Boerhaave sur les maladies vénériennes, traduit en François, avec des notes & une dissertation du traducteur sur l'origine, la nature & la cure de ces maladies.* Paris 1735. 12. In diatriba ab ipso traductore de la Mettrie scripta occurrunt sane plurima non inscite dicta, quorum pleraque tamen minime vera sunt: luem veneream non prius observatam fuisse, quam exeunte seculo XIV., seu ut verius diceret, seculo XV. Primum infecisse Hispanos, quod verum est, & Lusitanos, quod falsum. In Affrica endemiam esse, quod verisimile videtur, & inde in Americam, unde in Europam dimanavit, mancipiorum deportatione traductam fuisse; quod in apertam rei veritatem pugnat, cum certum sit ex Affrica mancipia nulla in Americam devecta fuisse, nisi longo post vulgatam in Europa luem veneream intervallo. Valentiæ in Hispania primum generatam fuisse usu veneris leprosi cum scorto, quod quidem a Johanne Manardo olim dictum fuit, sed tamen falsum est. In curatione gonorrhœæ virulentæ rejicit remedia temperantia, refrigerantia, anodyna; laudat vero purgantia drastica, hydragoga sæpius iterata, ut diagridium, jalappam, ejusque resinam, ac imprimis turpethum minerale ad gr. jv., in quibus peccat ex utraque parte. In lue confirmata decoctum Guaiaci mercurio præstare. Internum mercurii usum semper utilem, tutum, efficacem esse. Hydrargyrosim vero periculosam semper & fallacem, in qua vix liceat admissi mercurii copiam certo æstimare. Mercurii virtutem in curanda lue a ptyalismo totam dependere. Motum ptyalismum versus inferiora cathartico deduci non posse sine damno. Quæ singula refert, & refutat Astrucius (e). V. *pag.* 126.

B. B.

(e) *De morbis venereis* L. II. cap. 9. & alibi.

B. B. *question si c'est aux medecins de traiter les maladies veneriennes.* PARIS 1735. 4. Utique. Eruditum opusculum BARONIO tributum. Ita HALLER.

HYAC. THEOD. BARON, filius. Ejus *question de Medecine dans laquelle on examine si c'est aux medecins qu'il apartient de traiter les maladies veneriennes, & si la fureté publique exige que ce soient des medecins qui soient chargés de la cure de ces maladies.* PARIS 1735. 4. HALLER. An idem cum priori?

JOH. HERMANN. FURSTENAU. Ejus & JOH. PHIL. PAXMANN *spicilegium observationum de Indorum morbis & medicina.* RINTL. 1735. 4. Disputatio. BOEHM. V. *pag.* 98.

VINCENT. BREST, chirurgus Gallus. Ejus *dissertation sur l'usage du mercure dans les maladies vénériennes* &c. LONDON 1735. . Germanice BERLIN 1749. BOEHM.

J. CHRIST. THEMEL, medicus Annabergensis. Ejus *de abscessu testium venereo.* JENÆ 1735. 4. HALLER.

PAUL. GOTTL. WERLHOF, medicus Aulicus Hannoveranus, in *Commerc. Litter. Norimb. ann.* 1735. *hebd.* 13. *obs.* 5. medicamentum ex Sassafras, Guaiaco & Salsaparilla cum lenibus laxantibus maximi facit ad luem veneream. BOEHM.

JOHANNES ASTRUC, Archiater AUGUSTI II. Poloniarum Regis, medicus ordinarius Ducis Aurelianensis, Professor Medicinæ in Regio FRANCIÆ Collegio. Vir celeberrimus. Ejus sunt *de morbis venereis libri VI. in quibus differitur tum de origine, propagatione & contagione horumce affectuum in genere: tum de singulorum natura, ætiologia & therapia, cum brevi analysi & epicrisi operum plerorumque, quæ de eodem argumento scripta sunt.* PARISIIS 1736. 4. 1738. (f) 4. 1740. 4. 2. vol. VENET. 1741. 4. 1760. 4. 2. vol. Anglice, vertente GUIL. BARROWBY, LOND. 1737. 8. Gallice sed priores quatuor tantum libros AUGUSTINUS FR. JAULT vertit PARIS 1740. 12. & 1743. 8. Eruditissimum & absolutissimum de morbo venereo opus, quod legi, inquit celeberrimus L. B. van SWIETEN (g), & relegi, non sine magno emolumento. Germanice, vertente JOH. GOTTLOB HEISE, FRANCOF. & LIPS. 1764. 8. Hæc Germanica versio est compendium solummodo, ut tamen sufficienter sic methodus magni istius medici tutissima chirurgis Germanis ob oculos ponatur. Meritæ itaque grates versori HEISIO debentur, præsertim cum ante eum, quod mireris, nemo fuerit, qui præstantissimum hoc opus Germanice reddidisset. Ita in *deutsch allg. Bibl.* 1. *Band.* 2. *St.* pag. 261.

NIC.

(f) Hac ego editione usus sum illa anni 1740. destitutus, quam hic VINDOBONÆ adeo raram sollicite, quantum per temporis brevitatem licuit, frustra quæsivi, ut demum necesse mihi fuerit vocare in subsidium tum editionem hujus operis Gallicam, tum MICHAELIS FRID. BOEHMI dissertationem, qui illa mihi desiderata editione ASTRUCII usus est. (g) In *comment.* §. 1440. *de lue venerea.*

Nic. Robinson, medicus Londinensis. Ejus *a new treatise of the venereal disease* &c. London 1736. . Boehm.

Anonymus quidam, magni nominis philosophus, in *Commerc. Litt. Nor. ann.* 1736. *hebd.* 17. *obs.* 2. pag. 131. Mexicanos pane tritico melli virgineo intincto, vel ex aqua cocto, morbum venereum curare relationes testari asserit. Boehm.

Georg. Christ. Feuerlin, medicus Heilbronnensis, in *Comm. Litt. Nor. ann.* 1736. *hebd.* 29. *obs.* 2. sudorifera mercurio addit in curatione luis venereæ. Boehm.

Johannes Douglas, chirurgus Londinensis (an qui *pag.* 519. vel *pag.* 841.), tres dissertationes Anglice scripsit de lue venerea, quæ prodierunt Lond. 1737. 8. 1739. Boehm.

Pasch. Cariophilus. Ejus *de thermis Herculanis.* Vindobonæ 1737. . Mantuæ 1739. . Eas thermas etiam ad luem veneream laudat. Boehm.

Joseph. Ant. Pujatus, Sacilensis, in *decade rariorum observationum medicarum* Venet. 1737. 4. hydrargyrum optimum esse luis venereæ antidotum. Boehm.

Joh. Frid. Herrenschwandt, Morato-Helvetus, nunc Poloniæ Regis Archiater. Ejus diss. *de historia mercurii medica.* Lugdun. Batav. 1737. 4. Boehm.

Anonymus Anglus in *lettre from a physician abroad to a gentlemann in London.* London 1738. . unctionem mercurialem laudat Boehm.

Joh. Mich. Boehm, medicus Argentoratensis. Ejus diss. *de morbo dicto Neapolitano.* Argent. 1738. 4. Boehm.

Ivo Joh. Stahl, Professor Medicinæ. Ejus & Gottfr. Feinler disp. *de mercurii in corpus humanum agendi modo.* Erford. 1738. 4. Boehm.

Mich. Peaget & Carol. Dionis *an luis venereæ curationi per frictum potius, quam per suffitum faveant medicæ observationes?* Paris 1738. 4. Boehm.

Petrus de Rotundis, medicus Romanus, in L. *de victus ratione in febre acuta* &c. Romæ 1739. . hydrargyrum ad luem veneream laudat. Boehm.

Simon Paul Hilscher. Ejus *sphacelo scroti venereo cum febri symptomatica acuta conjuncta laborans feliciter curatus.* Jenæ 1739. 4. Disputatio. Haller.

Ejus *de insigni faucium tumore & angore molestissimo circa salivationem mercurialem symptomate evitando.* Jenæ 1741. 4. Boehm. V. *pag.* 717.

Ged.

GEO. de RABOURS & J. L. BAUDE de la CLOY *an in lue venerea parciores & longius dissitæ mercurii doses plenioribus crebrioribusque anteponendæ?* PARIS 1739. 4.

Ejus & ANDR. CANTWELL *an ptyalismus frictionibus mercurialibus provocatus perfectæ luis venereæ sanationi adversatur?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

JOH. CONR. a BRUNN in HAMMERSTEIN, Professor Heidelbergensis, Guaiaco sine successu se usum esse testatur; luem veneream singulari curabat methodo, quam JOH. JAC. BRUNN filius in dissertatione...... SCAPHUSÆ 1739.. habita declaravit. Ita BOEHM.

J. FRID. SCHREIBER. Ejus *observationes & cogitata de peste.* PETROPOL. 1740.. BEROLIN. 1744.. mercurium in lue venerea cum camphora exhibet. BOEHM. V. *pag.* 491.

PETRUS GUISARD, medicus Monspeliensis. Ejus *essais sur les maladies vénériennes.* La HAYE 1740.. PARIS 1741.. BOEHM.

BENED. VOYSIN, medicus Sabaudus. Ejus *il medico familiare e fincero.* TURINO 1741.. Gallice *le medecin familier & sincère.* Ibid. 1747.. In morbo venereo mercurium, sudorifera varia & balnea juncta commendat. BOEHM.

JOH. MIDY & L. REN. DESBOIS *an syphilis per frictiones mercuriales absque ulla excretione, nisi fere insensibili, sanabilior?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

CAROL. DIONIS & NAT. MAR. de GEVIGLAND *an syphilidi conveniat suffumigatio recens?* PARIS 1741. 4. BOEHM.

JAMES GARLIK. Ejus *an injections in the cure of gonorrhœas.* LONDON 1742. 8. HALLER.

ABRAHAM TITSINGH in *Cypria tot schrick* &c. agit etiam de lue venerea. HALLER. V. *pag.* 106.

JOH. PETR. FRANC. KOEHLER, medicus Philippob., in *Comm. Litt. Norimb. ann.* 1742. *hebd.* 10. *obs.* 1. laudat pulverem & salem volatilem viperarum cum polline radicis contrayervæ & antimonio diaphoretico. BOEHM.

HENR. FRANC. le DRAN in *traité des operations* &c. carunculas dari, quæ ex ulcere efflorescant; cereos laudat ex intestinalibus chordis factos. HALLER. V. *pag.* 308.

GAETA-

GAETANO ARIZARRA, chirurgus Xenodochii ST. MARIÆ Novæ. Ejus *novo metodo per liberare il corpo umano con ſicurezza dal mal venereo* &c. FIRENZE 1743.. BOEHM.

CHRIST. GOTTFR. STENZEL. Ejus & J. PH. KLIPSCH *diſſ. ſiſtens caſus aliquot hominum a lue venerea per ſalivationem curatorum.* WITTEBERG. 1743. 4. BOEHM. V. *pag.* 1481.

HERM. PAUL. JUCH, Profeſſor Medicinæ. Ejus & MICH. WEBER diſp. *de cauſa luis venereæ proxima.* ERFORD. 1743. 4. BOEHM.

Ejus *de teſticulo venereo.* Ibid. 1749. 4. HALLER.

WILH. CHRIST. HOFFMANN, Haſſo-Darmſtadienſis. Ejus diſp. *de ſalivatione mercuriali.* GIESSÆ 1743. 4. BOEHM.

S. Coſme vangé STRASBURG 1744. 12. Spurius titulus. Anonymi in JOHANNEM ASTRUC ſatyra, quæ BERTINO tribuitur, & contra ejus *L. de morbis venereis* ſcripta eſt, neque fere facit, niſi ad inutiles in eum Virum accuſationes, fontes non legiſſe, ex nuperis ſua habere. Fatetur tamen, BERENGARIUM medicum fuiſſe, ſed objicit parum fuiſſe in curando felicem. Ita HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus & JAC. FRID. FRANK diſp. *de graviſſimo luis venereæ ſymptomate tortura nocturna.* ERFORD. 1744. 4.

Ejus & J. ERH. RICHTER diſp. *de medicamentorum mercurialium cum ſalibus paratorum efficacitate per adjunctum ſulphur ad certos quosdam morbos magis accommodanda.* HALÆ 1754. 4.

Ejus & ANT. FRID. STOCKHAUSEN diſp. *de mercurii ſublimati corroſivi uſu medico interno.* HALÆ 1758. 4. BOEHM. V. *pag.* 479.

JACQUES DARAN, chirurgus, qui in exercitu, & noſocomiis Cæſareis olim ſtipendia meruit, poſtea, chirurgi Regis GALLIÆ honorificum munus adeptus, caruncularum urethræ curationi operam præcipue impendit, & celebris in his morbis curandis. Tractatum edidit: *recueil d'obſervations chirurgicales ſur les maladies de l'urethre.* AVIGNON. 1745. 12. Ita SWIETEN. PARIS. 1746. 8. 1757. 8. 1768. 8. Anglice LONDON 1750. 8. vertente T. TOMKYNS, qui fatetur arcanum quidem DARANII ſe ignorare, cæterum ex ſua experientia laudat, cujus quinque adducit ſpecimina. Princeps auctoris ſcopus eſt, cereos ſuos ad fiſtulas, carunculas, aliaque urethræ mala commendare, & felices adducere effectus, in quibus id auxilium ſalutare fuit. Eos cereos modo ex acrioribus medicamentis componit, modo ex mitioribus, ut morbus poſtulaverit. Editio Pariſina anni 1746. multo auctior eſt. Carunculas urethræ tuetur, quas toties viderit. Dari omnino carunculas cum ulcere, aliasque & ſine eo. Ita

Ita HALLER. Cerei hi, five candelulæ fic dictæ ex bafi latiori in apicem definunt, flexiles funt, vel faltem calore ipfius urethræ fic mollefcunt, ut debitam flexibitatem adquirant, & commode ab ægris geftari poffint. Suos cereos fuppurationem in urethra excitare, carnes fungofas, excrefcentias, verrucas confumere, fed absque erofione: fub horum ufu prodire fluxum materiæ gonorrhœicæ, flavæ, viridefcentis; ficque gonorrhœam, quam fuppreffam ftatuit dediffe originem his malis, excitari, & quafi recentem reddi: hoc imprimis inde probat, quod ægri in illo curationis ftadio, fi coeant cum fœmina, illam inficiant; putabat enim nofter, virus venereum latere in ulcere urethræ, in corpore cavernofo urethræ ipfo, qui locus ulcerofus in fungofam fubftantiam prominens, applicatione cereorum confumeretur, ficque per fuppurationem natam extricari virus venereum, & cum pure exire. Quandoque etiam latere credebat miafma venereum in fubftantia cellulari, five fungofa urethræ dicta, ibi manere iners & quafi dormire, donec a pergræcationibus, vel aliis caufis fortuitis, redderetur actuofum, & locum, ubi hærebat, undequaque diftenderet, fic canalem urethræ arctaret, imo & obturaret tandem integre, totalemque ifchuriam produceret. Cereis autem fuis hanc tribuebat efficaciam, quod ulcus tale claufum aperirent & deleto omni contagio venereo perfecte confolidarent; atque præterea non in partes urethræ fanas agerent, fed mirabiliter tantum in illa ejus loca, in quibus hærent obftacula, urethræ cavum minuentia, quæ fuppuratione producta confumunt. Unde etiam in urethram fani hominis introducti cerei nihil faciunt, cum careant vi rodente: imo & in ægris nullum dolorem excitant, licet adeo prompta fit illorum actio, ut, tribus vel quatuor horis poft horum applicationem, pus jam incipiat prodire. Nulla diæta præfcribitur; pauca vel nulla remedia interno ufu adhibentur; fed tota curatio a topico hoc remedio exfpectatur, modo locum adfectum tangere poffit. Ubi tamen curatio ultra folitum tempus protrahitur, tunc fpecifico, ad virus venereum delendum, remedio opus effe fatetur auctor. Cura per hofce cereos triginta dierum fpatio abfolvitur; quandoque protrahitur per duos tresve menfes, imo & diutius in cafibus difficilioribus. Ita SWIETEN.

Ejus *traité complet de la gonorrhée virulente.* PARIS 1756. 12. Omnes callorum medicationes rejicit, ut fuam fubftituat. De gonorrhœa, quæ fiat pure per coronam balani exfudante. Speculum vaginæ, quo fedem gonorrhœæ in fœminis detegit. De mali genefi a vaginæ ulceribus ex gonorrhœa natis orisque uterini. Catheteres fuos flexiles demum defcribit, quos ex filo metallico in fpiram torto parat, & emplaftro obducit, & quos fæpe in urethram induxit, cum non alius chirurgus poffet. Reliqua in practicis dicemus, inquit HALLERUS.

PHIL. FICHET de FLECHI. Ejus *observations sur différens cas &c. & aux maladies vénériennes.* BOEHM. Conf. *pag.* 132.

AUGUSTINUS FRIDERICUS WALTHER. V. *pag.* 586.

LUD. REN. MARTEAU & NAT. AND. J. B. CHESNAU *an in curanda lue venerea suffumigia rite adhibita remedium optimum?* PARIS 1745. 4. BOEHM.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinischen und chirurgischen* &c. *Berichten* T. V. edito a. 1746. agit de morbis venereis. HALLER.

Ejus *Abhandlung von den venerischen Krankheiten, durch Kurella.* BERLIN 1750. 4. BOEHM. V. *pag.* 115.

THOMAS GOULARD. V. *pag.* 759.

Ejus porro *remarques & observations pratiques sur les maladies vénériennes.* PEZENAS & MONTPELL. 1760. 8. Suis observationibus docet tanto certius sanari luem, quanto copiosius argentum vivum in corpore hæreat. Observavit sæpissime illos, qui præparabantur ad subeundas inunctiones mercuriales, incepisse salivationem pati, dum, ob penuriam loci, in eodem conclavi morabantur, cum illis, quibus mercurius inunctus fuerat. Ad curandos bubones venereos magno cum successu extractum saturni ducentis partibus aquæ puræ dilutum fomenti instar adhibuit, vel in eodem coquebat micam panis ad cataplasma. Hoc medicamento bubones se resolvisse, licet magnæ forent molis, & fluctuatio manifesta tangeretur, transudante puris copia per integræ manentis cutis poros. Idoneis testibus hujus asserti veritatem firmat. In binis militibus arteriam cruralem a virulento bubonis pure erosam, indeque subito lethalem hæmorrhagiam vidit. Cereos suos ad carunculas urethræ laudat, quos sequenti modo præparat: extracti saturni uncias dimidiam miscet libræ ceræ solutæ leni igne, deinde huic miscelæ linteum intingit, ex quo postea candelulas format. Si his non cedant obstacula duriora, auget quantitatem extracti saturni. Pluribus observatis confirmat utilitatem hujus remedii. SWIETEN.

J. GODOFR. BRENDEL. Ejus *prolusio de hydrargyri reliquiis a ptyalismo expellendis.* GOTTING. 1747. 4. BOEHM. V. *pag.* 839.

GEORG. KEY. Ejus *dissertation on the effects of mercury in human bodies.* LONDON 1747.. BOEHM.

HIER. LUDOLF, Professor Medicinæ Erfordiensis. Ejus & L. A. RITTER disp. *Demonstratio, quod atrocissima luis venereæ symptomata non sint effectus morbi, sed curæ mercurialibus institutæ.* ERFORD. 1747. 4.

Ejus & PETR. CHR. GRASS disp. *de mercurio in alcali soluto tutissimo specifico antivenereo.* ERFORD. 1747. 4. BOEHM.

SAM.

SAM. THEOD. QUELMALZ. Ejus *prolufio de hydrargyri viribus a fulphure fufpenfis.* LIPSIÆ 1748. . BOEHM. V. *pag.* 308.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

JOH. PROFILY. Ejus *effay and exact method of curing the venereal difeafe.* LONDON 1748. BOEHM.

MORANDUS MORANDI in *prima decade di lettere* &c. pag. 111. aquam calcis vivæ, faccharum faturni, vitriolum album, decoctum Guaiaci, &c. injicienda vult in urethram, & per hæc certam gonorrhœæ curam promittit. Sed hancce methodum damnat SWIETENIUS, ut periculofam, & fuppreffo his adftringentibus materiæ fluxu, fallacem fanationis fpem facientem. V. *pag.* 745.

ANDREAS CANTWELL. Ejus *lettres fur le traité des maladies de l'urethre de Daran.* PARIS 1749. 12. Dari omnino carunculas. Qui de cereis fcripferint. Formulæ cereorum, qui DARANIANORUM fimiles fint. HALLER. V. *pag.* 484.

LAUR. CAJET. FABBRI, Profeffor Medicinæ practicæ in Xenodochio S. MARIÆ Novæ. Ejus *dell' ufo del mercurio fempre temerario in Medicina.* COLON. 1749. . BOEHM. An idem qui *pag.* 909.

JOH. JAC. BAIER, Altorfenfis. Ejus difp. *de abufu purgantium in morbis venereis.* ALTORF. 1749. 4. BOEHM.

SAMUEL SHARP in *critical inquiry* &c. agit etiam de cereis DARANIANIS. De eorum efficacia dubitat, & fufpicatur experimenta DARANII non fatis frequenter repetita fuiffe in hominibus fanis, qui nunquam gonorrhœa laboraverant. Repetiit nofter eadem experimenta in adolefcentibus variæ ætatis, a duodecimo ad vigefimum annum ufque, quos, certus erat, nunquam paffos fuiffe gonorrhœam, & vidit cereos fuos mercuriales, ut vocat, in urethram immiffos & poft 3. 4. 5. 6. horas eductos femper aliquam copiam materiæ adhærentis habere. Hinc conclufit hanc materiem cereis adhærentem non fuiffe pus ulcerofum, fed mucum naturalem, per cereorum irritationem copiofius fecretum: fimilem omnino fe obfervaffe effectum a cereo five candelula ipfius DARANII, quam fortuito adquifiverat, & urethræ fanæ immifit. Magnum certe beneficium præftitit generi humano optimus SHARP, hæc experimenta tentando in fanis, & ab omni fufpicione venerei contagii liberis. Poftquam enim rumor increbuerat, candelulis DARANIANIS non tantum fanari certo peffimas gonorrhœæ fequelas, fed applicatione candelulæ intra paucas horas detegi poffe, an lateat in membro virili adhuc virulentus fomes, qui poftea recrudefcere poffit, non pauci fuerunt, qui candelulas hoc fcopo adhibuerunt. Quanto igitur terrore percelli eos oportuit, dum ftrias mucofas, latentis adhuc mali fomitem mentientes, confpexerunt? SWIETEN. V. *pag.* 309.

JOURDAIN de PELLERIN, medicus, qui LONDINI vivebat. Ejus *treatiſe on venereal maladies, on ſcrophules and other ulcers.* LONDON 1750. 8. Arcana offert ſua & neſcio quod hydrargyri cum auro amalgama, cumque oleo vitrioli, & emplaſtra arſenicalia. Ita HALLER.

JOS. MATTH. DELBOEL, Colon. Agr. Ejus diſſ. *de tuta & facili quadam luem veneream curandi methodo.* ARGENT. 1750. 4. BOEHM.

ANDRE'. Ejus *diſſertation ſur les maladies de l'urethre, qui ont beſoin de bougies* PARIS 1751. 12. Utique dari carunculas, ab ulcuſculis venereis & efflorescente de celluloſa tela urethræ carne fungoſa; totam demum urethram dureſcere, & iter urinæ ſupprimere. In his malis cereorum uſum ſuadet, quem ſuppuratio ſequitur. Latius patere ejus auxilii uſum. Ut fiſtulæ in urethra naſcantur; etiam hic productis teſtibus oſtendit ſalubrem ſuorum cereorum uſum eſſe. De variorum chirurgorum cereis; ſuos ſanæ urethræ nihil nocere, in ægra parte ſuppurationem ciere ſalubrem. Nihil ſuos DARANIANIS cedere, quorum formulam auctor hactenus premit. Ad gonorrhœam valere & ad iſchuriam. Cereum, qui in veſicam ſit illapſus, ſponte prodiiſſe.

Ejus *obſervations pratiques ſur les maladies de l'urethre.* PARIS 1756. 12.

Ejus *manière de faire les bougies antivénériennes.* PARIS 1756. 8. HALLER.

COSTE, junior. V. *pag.* 699.

Ejus porro *obſervations pratiques ſur les maladies vénériennes.* BERLIN 1760. 8. HALLER.

Ejus chirurgi Regis Boruſſiæ *traité de la verole.* BERLIN 1760.. 1769. BOEHM. An idem cum priori libellus?

JOH. HIERONYMUS LAPI, medicus. Ejus *diſſertatio de curatione ſtranguriæ contumacis frequentem maleque tractatam gonorrhœam conſequentis.* ROMÆ 1751. 4. 1754, 4. huic editioni aliqua addita ſunt, & mutatus ordo. Ab acribus injectionibus carunculas poſſe provenire, quarum etiam ſigna dat, ſumta ab urina diviſo radio parce ſaliente, a pure ex vicinia recti inteſtini preſſionem ſequente, a dolore. Acria omnia rejicit, emollientia ſiphone impellit, deinde recens preſſum amygdalarum oleum. HALLER.

JOH. CHR. STOK, Profeſſor Medicinæ. Ejus & WOLFG. MICH. BECKER diſp. *de lue venerea.* JENÆ 1751. 4. BOEHM.

CONNALIUS a CONNEL. Ejus diſſ. *de optima tutiſſimaque luem veneream radicitus extirpandi methodo.* LUGDUN. Batav. 1751. 4. BOEHM.

FRANC.

FRANC. MERY & CLAUD. JOSEPH. GENTIL *E. bubo venereus scirrhodes absque cauterio curandus.* PARIS 1751. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Balnea topica, argenti vivi usum, sed interpolatum, ex eodem inunctiones ad inguina laudat. HALLER.

J. TARGIONI TOZZETTI in *prima raccolta di osservazioni* &c. ad luem veneream decoctum lignorum præ aliis remediis laudat. BOEHM. V. *pag.* 144.

Der geschickte Franzosen-Doctor. FRANKFURT und LEIPZIG 1752.. BOEHM.

ANTON. RIBEIRA SANCHEZ, medicus Lusitanus, qui PARISIIS, literato in otio, honoratam vitam transegit, postquam deposito munere Archiatri, quod apud Russorum Imperatricem magna cum laude gessit, musis & amicis redditus est. Ita SWIETEN. Ejus *Abhandlung von dem Ursprung der Venus-Seuche worinn bewiesen wird, das diess Uebel nicht aus America gekommen sey, sondern in Europa durch eine Epidemie seinen Anfang genommen habe. Eine Uebersetzung aus dem Franz. von Georg. Henr. Weber, D. A. D.* BREMEN 1775. 8. Germanice verti sane meruit opus, materiem memoratu dignam continens, quod anno 1752. & a. 1762. Gallice prodiisse versor testatur, auctorem, sub literis M. S. D. M. latentem, ignorans. Auctor est ANT. RIBEIRA SANCHEZ (*Mstr. Sanchez Doct. en Medicine*). Anglice etiam versum prodiit, (an idem, quod *pag.* 1596?) & est illud ipsum, quod SWIETENIUS in *comment.* T. V. pag. 374. suscepit refutandum, sed qua felicitate, judicet lector. Contendit SANCHEZ luem veneream in ITALIA jam circa annum 1493. & 1494. exstitisse ante CHRISTOPHORI COLUMBI reditum ex AMERICA. Nec scriptores coevos, nec ipsum COLUMBI filium FERDINANDUM COLON historicum de lue venerea quidquam adnotasse. HERNANDEZ de OVIEDO omnium primus testatur hanc luem a MARGUERITO aliisque anno 1496. in EUROPAM translatam fuisse. Certum est Gallos NEAPOLI ab Hispanis hoc morbo infici minime potuisse, cum CAROLUS VIII. discesserit NEAPOLI, antequam GONSALVO de CORDAVA appulisset. Præterea MARCELLUS CUMANUS occupabatur circa luem veneream curandam in Veneto & Mediolanensi exercitu, qui ad FORUMNOVUM anno 1495. mense Julio a CAROLO VIII. fuit profligatus: ut adeo Mediolanenses & Veneti milites tam parum hac lue a Gallis, quam parum ipsimet Galli ab Hispanis infici potuerint. SANCHEZ id quidem primus advertit, sed non sat luculenter ostendit. Operæ igitur pretium esset, ut vir aliquis, magna librorum copia instructus, rem de novo rimandam adgrederetur. Atque utinam LESSINGIUS in amplissima Bibliotheca Guelpherbytana in id genus monumenta inquirere vellet. Nam sane hæc historiæ medicæ pars majori adhuc ad sui certitudinem enucleatio-

cleatione indiget. Recte WEBERUS optima hac sua versione opus SANCHEZII divulgavit. Mireris, quo fato acciderit, ut contextus historiarum mendacium, citra veritatis indagationem, per secula etiam, psittacorum more recitentur. Ita Censor in *deutsch. allgem. Bibl.* 28. *Band.* 2. *Stück pag.* 461.

BRYAN ROBINSON in *observations on the vertue and operations of medecine.* DUBLIN 1752. 8. hydrargyrum optimum luis venereæ antidotum, omni medicationi præferendum. BOEHM.

LUD. HENR. WINCKLER, medicus Lipsiensis. Ejus *gründlicher Vorschlag, sich von allen venerischen Krankheiten zu befreyen.* FREYBERG 1752. . BOEHM.

J. DAM. CHEVALIER, medicus Facultatis Parisinæ. Ejus *lettre à M. Jean sur la maladie de St. Dominique.* PARIS 1752. 8. Ita BOEHM. Celeberrimus auctor methodum sanandi luem per inunctiones, sine salivatione excitata, & absque purgantibus salivationem impedientibus, laudat. Se hac methodo in AMERICA usum fuisse testatur, & salivationem damnat, tanquam inutilem, immo noxiam; ideoque semper sollicite evitandam esse vult. Vocat hanc methodum *frictionem per exstinctionem.* Consistit in eo, ut parcior copia argenti vivi illiniatur singulis vicibus, quam fieri solet, dum frictiones mercuriales adhibentur hac intentione, ut salivatio excitetur. Utilitatem talium frictionum inde deducit, quod sic major quantitas argenti vivi corpus ægri ingrediatur, cum humoribus permisceatur, & longiori tempore cum illis moveatur per vasa, unde sequitur omnium humorum major solutio, quam ad curationem sufficere credit. Si vel minima instantis salivationis indicia observentur illico a frictione abstinendum jubet, donec hæc signa disparuerint, ne per hanc viam mercurius exeat ex corpore. Se carunculas urethræ curasse vapore mercurii, ope infundibuli in urethram deducto, & hanc curandi methodum cereis præfert, qui semper plus minusve molestiæ faciant. SWIETEN.

Ejus & LUD. REN. P. F. le THIEULLIER *an per suffitum facilior quam per inunctionem mercurialem morbi venerei curatio.* PARIS 1752. 4. BOEHM.

PHIL. JAC. BORELLUS, Professor Medicinæ. Ejus & HENR. GUIL. SIBECKER disp. *de salivatione artificiali.* MARBURG. 1752. 4. BOEHM.

WOLFG. THOMAS RAU. V. *pag.* 145.

J. B. F. LALLIER. Ejus *instruction for using M. Darans antivenereal bougies.* LONDON 1753. 8. HALLER.

L. KNORR. Ejus *die über den schädliehen mercurium und salivation triumphirende Venus, das ist, naturmässige und in der Erfahrung gegründete*

dete Anweisung, wie die Venus- Seuche samt allen ihren Zufällen ohne dem mercurio und salivation zu curiren, dass man auch währender Cur allen seinen Verrichten obliegen könne. LEIPZIG 1753. 8.

De TORRES, medicus Ducis Aurelianensis. Ejus *lettre à M. Morand sur les effets surprenans du mercure.* PARIS 1753.

Ejus *Lettre à Mr. de Vernage sur la methode de guérir les maladies vénériennes par une preparation de mercure, dont la plus forte dose n'éxcite jamais de salivation.* PARIS 1754. . BOEHM.

JAC. GRAINGER. Ejus *dissertatio de modo excitandi ptyalismum, & morbis inde pendentibus.* EDIMBURG 1754. 4. recusa in HALLERI *collectione practica.* Ita BOEHM.

JAC. CAIRNOAN, Hibernus. Ejus diss. *de morbo venereo.* LUGDUN. Batav. 1753. 4. BOEHM.

JOH. GRASHUIS, medicus Belga. Ejus *epistola ad Maty de facili luem veneream curandi methodo*, quæ in *Journal Britann. a.* 1754. *pour le mois de Juillet & Août* art. IX. pag. 388. inserta est. BOEHM.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

ALEXANDER MONRO in *Essays and observations physical and literary read before a Society in Edinburg.* EDINBURG. 1754. 8. Vol. V. parte 2. pag. 495. agens de curationibus fortunatis, retulit etiam de verrucis præputium obsidentibus, quas ferro, unguentibus mercurialibus, adstringentibus, escharoticis, & pluribus aliis incassum tentavit; earum tandem unam alteramve filo sericeo ligavit, & suborta inde valida inflammatione, atque instituta ideo antiphlogistica cura, & externe applicatis cataplasmatibus emollientibus, omnes verrucæ fiebant rugosæ, & post octiduum evanuerunt, ita ut nullum maneret vestigium. Inflammationi natæ felicitatem curæ tribuere voluit celeberrimus MONRO potius, quam applicationi emollientium. SWIETEN. V. *pag.* 110.

CAROL. FRID. HUNDERTMARK, Professor Medicinæ. Ejus & CONR. BEGMANN disp. *de mercurii vivi & cum salibus varie mixti summa in corpus humanum vi atque efficacitate* &c. LIPS. 1754. 4. BOEHM.

Ejus program. *de ozæna venerea*, Ibid. 1758. 4. & de remediis tum topicis, tum internis. HALLER.

ALLIES, lithotomus in collegio D. COSMI ad calculum secandum probatus. Ejus est *traité des maladies de l'uréthre contenant l'origine, les progrès, la guérison de plusieurs carnosités, retentions d'urine & la composition des bougies de toute espece.* PARIS 1755. 12. Carunculas non uno loco de fungosis incrementis tunicæ intimæ efflorescere, ut etiam per ostium urethræ prodiisse visæ sint. Evanuisse a morte subsidente natura spongiosa urethræ.

urethræ. Nihil hic cereis potentius, qui utique paulo difficilius ſubeant, cæterum in ſextam hebdomadem carunculas ſupprimant. Eosdem efficere, ut proſtata detumeſcat. Mucum ciere non pus; poſt quatuor etiam horas is humor cereorum uſum ſequitur. Magis efficaces eſſe cereos erodentes, etſi non videantur mucum movere. Acria medicamenta non debere in urethram impelli, quæ in ſanguinem reſumi phthiſinque facere poſſunt. Curationes & noſtri & patris, in quibus catheter difficulter ſubiit, perforata eſt clauſa urethra, curatæ fiſtulæ. Eſt ubi cerei adverſus iſchuriam non valuerint. Temerariam caruncularum per lapidem infernalem eroſionem mortem eſſe conſecutam. Multa exempla fiſtularum urethræ, quæ er eorum auxilio clauſæ fuerint. Contra balænariorum virgarum in urethra uſum, quæ diſſiliant: plumbum melius eſſe, tamen & ipſum frangi, & cum pars ejusmodi ſpecilli in veſicam illapſa fuiſſet, fruſtra infuſo hydrargyro malum in mortem tranſiiſſe. Cereorum longitudinem debere novem eſſe unciarum & ultra. Ut ii præparentur. Poſſe vi erodente, emolliente, aut ſanante imbui, uti diverſis unguentis ceram temperaveris. Eſſe ubi febris & inflammatio cereorum uſu cogant abſtinere. HALLER.

GEORG. HEUERMAN in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. in T. II. carunculas exiguas & tamen firmulas reperit. Cereos DARANIANOS nihil peculiare habere; optimos fieri chordis inteſtinalibus tenero linteo obvolutis. Nihil acre admittunt, & emplaſtrum de ranis cum mercurio fere optimum eſt, & aliquando bene tritus mercurius præcipitatus. Mucum trahunt non pus verum. Cereis ſolis homines ſanati, quibus ſemen in veſicam revertebatur. HALLER.

Idem in *vermiſchte Bemerkungen* &c. lignum Guaiacum ad perfectam luis venereæ curam inſufficiens eſſe. BOEHM. V. *pag.* 310.

MOONEY. Ejus *a diſſertation on the nature and cure of the veneral diſeaſes* &c. LONDON 1756. . BOEHM.

THOMAS NEALE. Ejus *practical diſcurſe ont the venereal diſeaſe and the art of blooding*. LONDON 1756. 8. Valde ſpernunt in *Monthly review*. Ita HALLER.

THOMAS, medicus Pariſinus. Ejus *préſervatif ſur les dragées antivénériennes du Sieur Keyſer*. PARIS 1756. . BOEHM.

HENR. MICH. MISSA & GUID. DAN. DESPATUREAUX *E. lui venereæ hydrargyrus camphoratus*. PARIS 1756. 4. recuſ. in HALLERI *collect. pract.* Ita BOEHM.

ANTON. le PECHEUX de la REAUTÉ *an exoſtoſi venereæ frictiones mercuriales?* MONSPEL. 1756. 4. HALLER.

D. HAZON. V. *pag.* 156.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. venereus morbus. V. *pag.* 283.

PRYCE

PRYCE OWEN. Ejus *tractatus de mercurio.* EDIMBURG. 1757. . BOEHM.

ANTONIUS de HAEN in *ratione medendi* &c. obſervationes & adnotationes etiam huc facientes habet. V. *pag.* 140.

JOH. BONA. Ejus *hiſtoria aliquot curationum mercurio ſublimato corrodente perfectarum.* VERON. 1758. . BOEHM.

CAROLUS FRID. KALTSCMIDT. Ejus & CHRIST. LEBR. ALBERTI diſp. *de iſtis mercurii partibus, quæ imprimis miaſma venereum in corpore hærens deſtruere valent.* JENÆ 1758. 4. BOEHM. V. *vulnera.*

FABRE, chirurgus Pariſinus. Ejus *traité des maladies vénériennes.* PARIS 1759. . 1765. . BOEHM. Germanice KOPENHAGEN 1777. 8.

JOS. LIEUTAUD in *précis de la Medecine* &c. hydrargyrum optimum eſſe luis venereæ antidotum, omni medicationi præferendum. BOEHM.

Idem in *hiſt. anatom. med.* Vol. V. pag. 91. & 92. in multis cadaveribus ſyphiliticorum, qui dum viverent dyſpnœa laborabant, thymus infarctus, tumeſcens & putridus inveniebatur. PLENCK. V. *pag.* 151.

DAUMOND. Ejus *diſſertation ſur une nouvelle manière d'adminiſtrer le mercure* &c. prodiit cum *traité de phyſiol. de* M. JEAN FERAPIE du FIEU, LYON 1760. . Lac aſininum laudat ad luem veneream. BOEHM.

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

JOH. SIG. THEOPH. STOLL, Ratisbonenſis. Ejus diſſ. *de mercurii in ſolidis corporis humani hærentis noxa.* ARGENT. 1760. 4. BOEHM.

SAMUEL AURIVILLIUS. Ejus GRUFBERG diſp. *de ſpiritu vini mercuriali.* UPSAL. 1760. 4. BOEHM. V. *pag.* 1313.

MICHEL. V. *pag.* 172.

JOH. BAPT. MORGAGNI *de ſedibus & cauſis morborum* &c. in T. II. pag. 194. &c. Celeberrimus MORGAGNI, cujus eruditionem, perſpicaciam, & immenſos labores, omnes medici mirantur, & ſera ſtupebit poſteritas, plures urethras viriles diſſecuit, quam forte ullus alius Anatomicus, & teſtatur, quod illa urethræ vitia, ulcera nempe, eroſiones &c., quæ contagioſam gonorrhœam comitantur, vix unquam, aut ne vix quidem conſpexerit. Veſtigia autem ab antecedente eroſione relicta ſe ſæpe vidiſſe in urethra, lacunarum mucoſarum nempe abolitionem, cicatrices in urethra, ejusdem coarctationem, in ipſa lacunarum ſede luxuriantis carnis excreſcentiam. Pag. 370. 371. celeberrimo VALSALVÆ in mentem veniſſe, ad curam luis venereæ decocto Guaiaci uti, non aliter, ac thermalibus aquis uti ſolemus „ dabat primum duas, treſve decocti libras, animadverten„ do, an facile, & per veſicam, non per inteſtina, aut cutim, ut aliquan-

„ do, redderetur. Nam si non facile, aut si per has duas exiret vias, de-
„ sistebat. Sin facile, & tantum per urinæ vias, prodiret, postridie pon-
„ dus, & sic magis magisque in dies, augebat; donec perveniret ad libras
„ decem. Sic multum citoque proficiebat, ut aliquando intra tres, haud
„ amplius, dies vetusta ulcera sanari, gummata deprimi, conspexerit." Hac methodo & ipse Morgagni in ulceribus venereis usus est cum felici successu. SWIETEN. V. *pag.* 77.

GUILIEMUS BROMFIELD. Ejus *observations sur le solanum avec des remarques sur l'usage de la Sale pareille du mercure & de ses préparations.* PARIS 1761. BOEHM.

Idem in *chirurgical observations and cases.* LONDON 1733. 8. ut HALLERUS habet, sed forte per errorem typi, loco 1763. Germanice versum & auctius prodiit LIPSIÆ 1774. 8. In T. II. agit de carunculis, cereis &c. Confer *pag.* 121.

ANDR. LEVRET in *l'art des accouchemens* &c. pag. 257. ab exiguis etiam frictionibus mercurialibus infantes brevi hydropicos fieri & perire. PLENCK (h). V. *pag.* 1177.

ANTONIUS de STÖRCK in *anno medico secundo* &c. pag. 221. &c. gonorrhœa per adstringentia suppressa, exulceratum fuisse umbilicum, & eandem ibi prodiisse materiem, quæ antea per urethram exstillaverat. Efficaciam decocti Zarzæparillæ in lue venerea suis quoque observatis practicis confirmat, & quandoque illud decoctum aliis remediis, quæ tentaverat, longe efficacius deprehendit. Ita SWIETEN. Confer *pag.* 161.

Idem in *libello secundo de cicuta* &c. pag. 169. cicutæ usum insigniter profuisse in lue venerea, quæ nec salivationi, nec aliis remediis mercurialibus, nec decoctis cesserat ullo modo. Ulcera venerea, tibiæ os utrumque cariosum in juvene 19. annorum, cui remedia antivenerea cujuscunque generis nocuerunt, fomento cicutæ, & interne dato ejusdem extracto cum larga copia decocti radicis bardanæ superavit.

Idem in *libello, quo continuantur experimenta* &c. pag. 117. & 123. pulcherrimis experimentis evicit, aconitum ipsum morbis venereis curandis servire: sex granis extracti aconiti addit totidem grana mercurii dulcis, & cum tribus drachmis sacchari albi confecit pulverem, cujus drachmam mediam dedit ter de die, superbibendo jusculum vel infusum quodcunque. Usu hujus remedii curavit in fœmina 40. annos nata tophos venereos exulceratos, & ulcera faucium, veli palati, uvulæ; quæ partes a viru venereo exesæ ita recreverunt, ut ægra optime deglutiverit, & voce distincta potuerit loqui. Ita SWIETEN. Confer *pag.* 1026.

Idem

(h) *Doctr. de morb. vener. pag.* 151.

Idem in *medicinisch-practischer Unterricht* &c. agit etiam de lue venerea. V. *pag.* 161.

Joh. Sografus in *theoria lymphæ* &c. bubones venereos jubet excidere. Haller. V. *pag.* 1429.

Joseph. Quarin in *tentam. de cicuta* &c. profuisse etiam in lue venerea. V. *pag.* 1028.

Jac. Reinbold. Spielmann, Professor Medicinæ Argentoratensis. Ejus & Joh. Fr. Ehrmann diss. *de hydrargyri præparatorum internorum in sanguinem effectibus.* Argentorati 1761. 4. Boehm.

Keyser, medicus Parisinus. Ejus *methode pour l'administration de ses dragées dans le traitement des maladies vénériennes.* Paris 1762.

Ejus *examen d'un livre, qui a pour titre: parallele des differentes methodes de traiter la maladie vénérienne.* Paris 1765. Boehm.

Maximil. Locher, medicus Vindobonensis, in nosocomio *St.* Marci physicus ordinarius, vir egregius, obiit anno 1768. Ejus *observationes practicæ circa luem veneream, epilepsiam, & maniam.* Viennæ 1762. 8. Absque salivatione octo annorum spatio curavit 4880. lue venerea laborantes sola solutione sublimati corrosivi in spiritu frumenti semel rectificato. Ita Swieten.

Ant. Croon. Ejus *tractatus de lue Americana, ac omnium tutissima medendi methodo.* Melit. 1762.. Boehm.

Boissier. Ejus *epistola ad Comitem Roncallum a.* 1762. scripta prodiit cum tractatu J. Calvi, Professoris Medicinæ Pisani, *de medicamentis pro nosocomiorum levamine moderandis.* Pisis 1763.. In ea epistola dulcamaram fere omnibus antivenereis præfert. Boehm.

Rud. Aug. Vogel, Professor Medicinæ. Ejus & Joh. Ernest. Wichmann disp. *de insigni venereorum quorumdam virtute medica.* Götting. 1762. 4. Boehm.

Henr. Bass, Professor Halensis. Ejus *tractatus de morbis venereis.* Francof. & Lips. 1763. 8. Boehm.

Ant. Augustini. Ejus *stranguria, quæ venerea dicitur, aliquando mercurii esse potest effectus.* Venet. 1763.. Boehm.

Le Begue de Presle, celeber Facultatis Parisinæ medicus. Ejus *memoire pour servir à l'histoire de l'usage interne du mercure sublimé corrosif dans les maladies vénériennes.* La Haye 1763. 8. Cum successu se adhibuisse solutionem sublimati corrosivi in spiritu vini Gallici factam, quadrupla aquæ tepidæ copia dilutam: viginti autem grana sublimati corrosivi soluta erant in libris duabus spiritus vini, quæ miscela certe externa applicatione

tione non potuit nocere verrucis venereis, nimis irritando. Bis de die lavabantur hoc remedio anus & perinæum, quæ loca obſeſſa erant verrucis. Poſt decem dies omnes verrucæ diſparuerunt. SWIETEN.

Ejus *obſervations ſur l'uſage interne du colchique d'automne, du ſublimé corroſif, de la feuille d'oranger, du vinaigre diſtillé* &c. La HAYE & PARIS 1764. 8. BOEHM.

De REYNAL, olim chirurgus caſtrenſis Gallicus. Ejus *methode reſolutive de guérir la verole.* PARIS 1763. 8. BOEHM.

GEORG. ARNAULD. Ejus *plain and eaſy inſtructions on the diſeaſes of the bladder and urethra.* LONDON 1763. 12. Gallice AMSTERDAM vel PARIS 1764. 12. Cereos valde laudat, quos venales proponit. Caruncuias ſæpe in capite gallinaginis, alibi tamen etiam per totam urethram reperiri, huic malo ſolos mederi cereos. Exempla fiſtularum iisdem cereis curatarum. Ut tirones cereos ſubire diſcant. HALLER. V. *pag.* 835.

FRANCISCUS BOISSIER (idem forte qui *pag.* 1613.) de SAUVAGES in *noſologiæ methodicæ* &c. T. II. pag. 401. gonorrhœæ non venereæ ut a venereis diſtinguantur: nempe non diu durant, mox fluunt, mox ceſſant, mulierem concumbentem non inficiunt, & ut plurimum ſua ſponte morbo, a quo oriuntur, curato, evaneſcunt; pag. 490. protuberantia abdominis in viro ſyphilitico hydrargyroſi, & unguento Neapolitano abdomini ſepties inuncto ſublata; pag. 549. ab uſu decocti ſtipitum dulcamaræ quandoque bubones venereos latentes evolvi. Tumor prægrandis, carcinomatoſus, exulceratus, in muliere venerea uſu mercurii imminutus nec ſanatus, ut exſcindi debuerit. Tumores duo in mamma puellæ dudum venereæ ſpiritu antivenereo poſt tres menſes ſuperati; pag. 799. a ſuppreſſa imprudenter gonorrhœa in quadragenario ulceribus pudendorum a multis retro annis laborante nata extremitatum paralyſis, quam ſemicupium ex aqua liquore ſaturni dealbata a chirurgo ſuaſum in paraplexiam mutavit: fruſtra hic hydrargyroſis & ſublimati corroſivi ſolutio per duos menſes fuerunt tentata. PLENCK. V. *pag.* 139.

WILLIAM FORDYCE, chirurgus militaris, in *medical obſervat. and inquiries by a Society of Phyſicians in London.* LONDON 1763.. Germanice ALTENBURG 1769. 8. in T. I. pag. 149. &c. plures recenſet caſus lue venerea laborantium, qui inſignem utilitatem perceperunt ab uſu decocti Zarzæparillæ; imprimis ad ſedandos dolores nocturnos, oſteocopos, a lue venerea ortos. Monet, eligendam eſſe Zarzaparillam, quæ nec ætate vires perdiderit, nec teredinibus exeſa, nec humiditate, aut aqua marina (in itinere), corrupta fuit. Pag. 155. recenſet caſum hominis, qui, infeliciter curatus a gonorrhœa, glandis coronam cancris venereis & verru-

cis

cis obſitam habebat undique: meraco decocto Zarzaparillæ potato emendabantur quidem cancri venerei, ſed non cedebant integre; eos demum repetitis frictionibus mercurialibus conſumſit, & ſuperſtites tamen verrucas communi cauſtico delevit. Atque ideo lapidis infernalis uſum commendat, ubi, poſt deletum per medicamenta antivenerea contagium, verrucæ rebelles manent: emollienti fomento citam eſcharæ mortuæ ſeparationem promovet, &, ſiquid ſuperſit de verruca, novo attactu lapidis infernalis tollit. SWIETEN.

PETR. IMMAN. HARTMANN. V. *pag.* 1029.

JOH. FRIDER. KNOLLE. V. *pag.* 584.

J. CHRIST. HENNIKEN. V. *pag.* 184.

THOMAS GATAKER. Ejus *obſervations on venereal complaints and on the method recommended for their cure.* LONDON 1764. 8. BOEHM.

Ejus *Eſſays on medical ſubjects* &c. V. *pag.* 1025.

AUG. FRID. PALLAS. V. *pag.* 185.

Parallele des differentes methodes de traiter la maladie vénérienne. AMSTERD. 1764.. BOEHM.

GABR. FRANC. VENEL, Profeſſor Medicinæ Monſpelienſis. Ejus & JAC. FRANC. DRILHON *de innocentia, ſufficientia, utilitate, præſtantia hydrargyroſis ex compoſitis mercurialibus ſalinis intus exhibitis, in curatione morborum venereorum.* PISCENIS. 1764. 4. BOEHM.

JOH. FRID. CLOSS. Ejus diſp. *de gonorrhœa virulenta.* TUBING, 1764. 4.

MICHAEL CONRAD. DELLEBROUCK, Leodius. Ejus diſp. præſide JOH. GEORG. MENN *de lue venerea.* COLONIÆ 1764. 4.

VINCENTIUS PASQUINELLI. V. *pag.* 189.

ROYER (chirurgus olim caſtrenſis. Ita BOEHM). Ejus *inſtruction pour l'adminiſtration des lavemens antivénériens.* PARIS 1765. 8. Hydrargyro morbum venereum ita conatur ſuperare, ut per lotiones injiciat. HALLER.

Ejus *lettre à M.... ſur une brochure anonyme, portant titre: parallele des differentes methodes de traiter la maladie vénérienne.* PARIS 1765. 8. BOEHM.

Ejus *diſſertation ſur une nouvelle methode de traiter les maladies vénériennes par les lavemens.* PARIS 1767. 8. Teſtimonia certarum curationum producit, quæ ſuo medicamento debeantur. De modo utendi accurate, tantum ut ſcriptionem taceat. Ita HALLER.

Ejus *lettre à Mr. J. J. Gardane.* BOUILLON 1770. 8. BOEHM.

Ejus *nouvelles observations faites dans les hopitaux militaires de la marine pour constater la sureté & l'efficacité des lavemens antivénériens.* PARIS 1771. 8. Contra D. GARDANE suum inventum tuetur, & numerosos felicium curationum testes producit. HALLER.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

JONATH. WATHEN, chirurgus Londinensis. Ejus *practical observations concerning the cure of the veneral disease.* LONDON 1765. . BOEHM.

FRANC. ROUX, Massiliensis. Ejus diss. *de tragearum antivenerearum præstantia.* MONSPEL. 1765.. BOEHM.

JOSEPH. VERGELI de VELNOS. Ejus *dissertation sur un nouveau remede antivénérien vegetal.* PARIS 1765. 8. 1768. 8. BOEHM.

J. ELIAS LEO HIRSCHEL. V. *pag.* 1030.

A lettre from M. Kayser to Jon Wathen in answer to his pamphlet intitled practical observations on the veneral disease. LONDON 1765. 8. HALLER.

J. JAC. PLENCK. V. *pag.* 1031.

Ejus porro *doctrina de morbis venereis.* VIENNÆ 1779. 8. Germanice vertente F. de WASSERBERG. Ibid. 1780. 8. Prælectiones suas Academicas noster hic exhibet. Omnia morbi venerei symptomata, eorumque curationem systematico ordine percurrit. In præfatione suum mercurium gummosum iterum enixe commendat. Proprias etiam observationes aliquas in notis adjecit.

JAUBERTHOU, chirurgus Parisinus. Ejus *traité des maladies vénériennes.* PARIS 1766.. BOEHM.

FROUSSARD, medicus. Ejus *lettre à Mr. Royer sur les bons effets de ses lavemens antivénériens.* PARIS 1766. 12. Ita BOEHM. Parvo libello commendat, & nonnullis curationibus confirmat efficaciam clysterum antivenereorum ROYERI. Ita HALLER.

NIC. ROSEN von ROSENSTEIN. V. *pag.* 1161.

JOH. MICH. HOFFMANN, nunc medicus Francofurtensis. Ejus disp. *de mercurii sublimati virtute in affectibus cutaneis.* ARGENTOR. 1766. 4. BOEHM.

Le FRANC. V. *pag.* 194.

GEORG. CHRISTIANOPULO, medicus. Ejus *descriptio historica mor lorum gravissimorum maxime difficilium, nunc interno mercurii sublimati corrosivi usu feliciter sanatorum.* BRIXIÆ 1767.. BOEHM.

NICOLE, chirurgus Gallus. Ejus *lettre à Mr. Morand, fils, sur un remède antivenerien, dans lequel il n'entre point de mercure.* PARIS 1767. . Remedium absque mercurio, quem tamen omnibus

bus ejus medicamentis inesse MERGES probat, possidere gloriatur. BOEHM.

DUVICQ, medicus. Ejus *sur l'usage d'un remède specifique anti-vénérien, dans lequel il n'entre point de mercure.* PARIS 1767. . BOEHM.

De PASTEL in *opusculis* PARIS 1767. . remedium quoddam non mercuriale laudat. BOEHM.

NATAL. JOSEPH. PALLUCCI in *saggio di nuove osservazioni* &c. fuse de lue venerea, ejusque origine symptomatibus, & curatione agit. Morbum esse antiquissimum. Argumenta ASTRUCI non magni esse ponderis. Varia ARETÆI, PAULI ÆGINETÆ, & CELSI loca adducit, ut suam tueatur sententiam. Historiæ aliquot ægrorum lue venerea laborantium. V. *pag.* 1438.

BELLET, medicus Regis GALLIÆ. Ejus *expositions des effets d'un nouveau remède denommé syrop mercuriel.* PARIS 1768. . 1770. . BOEHM.

ANTONIUS CANESTRINI. V. *pag.* 1033.

HERZOG. Ejus diss. *de morbo articulari speciatim venereo.* HELMSTADT 1768. 4. PLENCK.

CHRISTOPH. HUBER, Hungarus Posoniensis. Ejus disp. *de lue venerea.* WIEN 1768. 8.

ÆGIDIUS KAISIN, Leodiensis. Ejus disp. *de gonorrhœa.* WIEN 1768. 8.

De HORNE, medicus Metensis. Ejus *examen des principales methodes d'administrer le mercure pour la guérison des maladies vénériennes.* LONDON & PARIS 1769.. BOEHM.

WYNOLD MUNNICK, Jouro-Frisius. Ejus diss. *de lue venerea ejusque præcipuis auxiliis, inter quæ Ill. Swietenii & Cl. Plenckii remedia potissimum examinantur.* LUGDUN. Batav. 1769. 4. BOEHM.

SNOWDEN WHITE. Ejus disp. *de ulcusculis venereis.* EDINBURG 1769. 8. HALLER.

AUGUST. SCHAARSCHMIDT. Ejus *kurzer Unterricht von den venerischen Krankheiten.* BERLIN 1770. 8. Aphorismi tironum in gratiam ex variis ac prolixis tractatibus concinnati. Patet igitur eos ab auctore solis prælectionibus Academicis destinatos, cum sine viva magistri voce parum intelligi a tironibus possint. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 14. *Band.* 2. *Stück.* pag. 514.

BOUR-

BOURRU, medicus Facultatis Parisinæ. Ejus *l'art de se traiter soi-même dans les maladies vénériennes*, sine nomine auctoris prodiit PARIS 1770. BOEHM. Germanice LEIPZIG. 1775. 8.

J. JAC. GARDANE, medicus Parisinus. Ejus *recherches pratiques sur les différentes manieres de traiter les maladies vénériennes.* PARIS 1770. BOEHM. Germanice AUGSBURG 1771. 8. Varias circa luem veneream curandam methodos, earumque commoda & incommoda recenset. Multæ etiam bonæ adnotationes practicæ occurrunt. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 1. *St.* pag. 199.

Reflexions sur une brochure, intitulée: examen des nouvelles methodes d'administrer le mercure pour la guerison des maladies veneriennes &c. inserées dans la nouvelle édition des effets du syrop mercuriel de Mr. Bellet. PARIS 1770. BOEHM.

POUPPE des PORTES. V. *pag.* 208.

Dissertation sur la nature de l'esprit de nitre dulcifié relativement à la dissolution du mercure &c. LONDRES & PARIS 1770. BOEHM.

GUIL. THRELFAL. Ejus disp. *de testiculi post inflammationem veneream tumore.* EDINBURG 1770. 8. HALLER.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. venereus morbus. V. *pag.* 283.

P. MARGES, chirurgus. Ejus *examen & analyse chymique des différens remédes, que Mr. Nicole met en usage pour le traitement des maladies vénériennes.* PARIS 1771. BOEHM.

J. AIKIN. V. *pag.* 1034.

CHRISTOPH. HENR. SCHOBELT, medicus. Ejus *Betrachtung über die Cur der venerischen Krankheiten, wie solche von unsern Chirurgen wider Vernunft und Erfahrung sehr fehlerhaft und schädlich pflegt unternommen zu werden; mit einer allgemeinen Vorerinnerung von der Arzneywissenschaft, den Arzten und Afterärzten. Nebst einem Anhang von einem inveterirten Saamenflusse.* MAGDEBURG und LEIPZIG 1771. 8.

MICHAEL FRID. BOEHM, Argentoratensis. Ejus *diss. inaug. sistens varias syphilidis therapias.* ARGENTORATI 1771. 4. In hac egregia & magno cum labore conscripta dissertatione uno quasi intuitu medicamenta omnia ad morbum venereum ab auctoribus aliis laudata, aliis rejecta conspici possunt. Auctores etiam noster quamplurimos tum ex ipsa ASTRUCII novissima (*) editione tum ex collectione LUISINI, tum denique nuperrimos allegavit.

GERAR-

(*) *De morbis veneriis libri* IX. PARIS. 1740. 4. 2. vol.

GERARDUS v. SWIETEN in *commentar.* T. V. qui prodiit a. 1772. fuse agit de lue venerea. V. *pag.* 123.

FRANC. JACOBI, medicus. Ejus *descriptio methodi mercurium sublimatum corrosivum tutius copiosiusque exhibendi.* MONASTERII Westphalorum 1772. 8.

PETER BIERCHEN. V. *pag.* 574.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

ANDREAS DUNCAN. Ejus *Abhandlung von der Wirkung und dem Nutzen des Queckfilbers in der venerischen Krankheit. Aus dem Englischen.* FRANKFURT und LEIPZIG 1773. 8. Editionem Anglicam ignoro.

J. C. SCHREIBER, Medicinæ & Chirurgiæ doctor. Ejus *verschiedene kurze physikalisch- philosophisch- und medicinische Betrachtungen über alle Arten der venerischen Krankheiten.* ERLANG 1772. 8. BERLIN 1775. 8. 1776. 8.

JOH. CHRISTIAN. HESSE. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* ERFORD. 1772. 4.

PRESSAVIN. Ejus *traité des maladies vénériennes.* GENEVE 1773. 8.

WILLIAM CRIBB. Ejus *considerations on the use of injections in the gonorrhœa.* LONDON 1773. 8. Gonorrhœam esse morbum inflammatorium, hinc & externe curam antiphlogisticam debere institui, quousque inflammatio sævit.

WILLIAM ADAMS. V. *pag.* 502.

JOH. CLEMENS TODE. Ejus *vom Tripper, in Ansehung seiner Natur und Geschichte.* KOPENHAGEN 1774. 8. Omnia ad vivum a nostro refecta, ac tam perspicue proposita sunt, ut nemo forte fuerit, qui lectione hujus operis doctior non evadat. Ad curationem gonorrhœæ non gravis, de qua hic solum agit, requiri, ut primo inflammatio tollatur, deinde materiæ gonorrhœicæ effluxus procuretur, ac tandem partes laxæ roborentur. Optandum vero esset magnopere, ut auctor & perspicacissimus, & oportunitate optima non destitutus vellet etiam difficiliorum circa hunc morbum casuum observationes una cum sua de his sententia evulgare. RICHTER.

Ejus *nöthige Erinnerung für Aerzte und Kranke, die den Tripper heilen wollen.* Ibid. 1777. 8. In hoc tractatu novam & opinioni hactenus vulgo receptæ contrariam sententiam adfert. Scilicet: gonorrhœam nihil habere commune cum morbo venereo, sed a miasmate quopiam, quod singularis sit naturæ, eam oriri. Ita celeb. RICHTER (i), qui suas

(i) In *chirurg. Bibl.* 4. *Band.* 3. *St. pag.* 505.

hinc inde animadverſiones interpoſuit, non contradicendi cauſa, ut ipſe ait, ſed maxime ideo, ut auctor ad conſtabiliendam novis fundamentis ſuam ſententiam magis excitetur.

Idem porro ex Gallico vertit & notas adjecit *Fabre von der Erkenntniſs und Kur der veneriſchen Krankheiten.* Ibid. 1777. 8. V. *pag.* 240.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

• M. E. BLOCH in *mediciniſche Bemerkungen* &c. pag. 151. lues venerea lactatione in infantes propagata; pag. 181. dolores nocturnos non in omnibus ægris morbo venereo laborantibus obſervari. PLENCK. V. *pag.* 230.

JESSE FOOT. Ejus *a critical enquiry into the ancient and modern manner of treating the diſeaſes of the Urethra, wiht an improved method of cure.* LONDON 1774. 8. Germanice ALTENBURG 1777. 8. Inutilis compilatio de morbis urethræ venereis, nempe crambe recocta opinionum, ac methodorum medendi antiquarum. Ita RICHTER. Spernit & celeberr. TODE (k).

Bosc de la ROBERDIERE. V. *pag.* 238.

CEZAN. Ejus *manuel antiſyphilitique, ou eſſay ſur les maladies vénériennes.* PARIS 1774. 8.

N. D. FALK, medicus. Ejus *Abhandlung über die veneriſchen Krankheiten. In drey Theilen. Mit Kupfern. Aus dem Engliſchen nach der zweyten Ausgabe überſetzt.* HAMBURG und KIEL 1775. 8. (Editionem Anglicam ignoro). Salivationem rejicit. Morbum venereum topicum calomele, univerſalem ſublimato mavult curare. Diætetica etiam immiſcet; etiam doctrinam moralem, ut homines a turpi ſcelere deterreantur. Ita in *deutſch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 2. *St.* p. 475.

Ejus *von dem Queckſilber und deſſen Kräften, bey verſchiedenen Krankheiten* ex Anglico verſum prodiit LIPS. 1777. 8.

J. WILH. MÖLLER. Ejus *Abhandlung vom Einſpritzen, als einem Mittel zur Verkürzung der Cur des Trippers* reperitur in *den Abh. und Beobacht. aus Ag. von einer Geſellſch. von Aerzten in Hamburg.* HAMBURG 1775. 8.

CHRIST. JOH. BERGER in *Chriſtiano - Albertina* &c. caſum etiam ſingularem huc facientem recenſet: dyſuria & alia gravia ſymptomata a tumore teſticuli ſiniſtri oborta mercurio, ob gonorrhϾ veſtigia, applicato brevi quidem ſublata, at noctes inſomnes, urinaque, qualis antea erat, ſpumoſa

(k) In *mediciniſch - chirurgiſch. Bibl.* 5. *Band.* 2. *St.* pag. 325.

mosa cum copioso & quasi farinaceo sedimento remansit; successerunt flatus insolito more de urethra post missam urinam, sine dolore tamen, prodeuntes, quos febris superveniens colicis doloribus stipata sustulit; hac brevi mitigata, testiculi illius indurati iterum dolor, tumor; hoc tumore post paucos dies evanescente, iterum flatus de urethra. Ludentibus ita symptomatibus, consulere medicos extraneos visum erat, imperata interim diæta, & potu theato cum melle, ac copioso lactis sero, externe sacculis ex herbis discutientibus: atque his solis tentatis sanitas citra opinionem restituta. RICHTER. V. *pag.* 963.

PIERRE l'ALLOUETTE, medicus, & eques Ordinis Reg. S. Mich. Ejus est *nouvelle methode de traiter les maladies vénériennes par la fumigation; avec les procès verbaux des guérisons operées par ce moyen.* PARIS 1776. 8. Methodum curandæ per suffumigia luis venereæ sepultam præco excitavit, eamque, aliarum omnium contemptor, edicto regio evulgavit. RICHTER.

THOMAS BAYFORD. Ejus *von den Wirkungen des Einspritzens in der Harnröhre, nebst dem Gebrauch und Misbrauch dieses Mittels.* ALTENBURG 1777. 8. An idem qui *pag.* 197.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

TUBB. Ejus *medicamenta circa methodum luis venereæ curandæ.* UPSALÆ 1777.. PLENCK.

IGNATIUS WOLFF. Ejus *diss. inaug. de morbis urethræ.* WIEN 1777. 4. Utilis dissertatio.

FRANC. JOSEPH. KERN. Ejus diss. *de infallibili remedio prophylactico syphileos.* FRIBURGI 1777. 8. Alcali causticum, sive lixivium saponarium, tantæ aquæ copia dilutum, ut si ore recipiatur, & gargarisando iterum ejectum illud obrigescere faciat, ac mucum una secum absque irritatione abripiat, præstantissimum esse remedium, quo post suspectum concubitum a periculosissimis ultricis mali insidiis præmuniare. Partes genitales spongia eodem lixivio turgida jubet paulo post contactum abluere tamdiu, donec eædem partes obrigescere & leviter dolere inceperint. Hoc idem lixivium etiam in urethram & vaginam injici suadet.

JOH. MICHAEL GALL, Wylanus Würtembergensis. Ejus *diss. inaug. sistens criticen prophylaxeos syphilidis.* FRIBURGI 1777. 8.

JOSEPHUS XAVERIUS REHMANN, medicus. Ejus *aphorismi de cognoscenda & curanda lue venerea.* FRIBURGI 1778. 8.

HAUSMANN. Ejus diss. *de morbis venereis larvatis.* GÖTTING 1778.. PLENCK.

(Nunc primum novissima, quam solicite quæsiveram (vide *pag.* 1599. nota (f) ASTRUCH *de morbis venereis* in novem libros distribuit operis editio VENET. 1760. 4. 2. vol. in manus mihi venit. In ea aucta editione plusculos auctores reperio, qui in hac mea, jam prælo elapsa, collectione desiderantur. Hos igitur, cum hic non potuerim, ad finem inter addenda locabo).

VENTOSITAS SPINÆ. Vide *spina ventosa.*

VESICANTIA
SIVE
VESICATORIA.

(Hi quoque auctores ex sola HALLERI *Bibliotheca chirurgica* collecti, paucis exceptis.)

ARETÆUS in *diut. cur.* L. I. cap. 4. ad vesicas excitandas cantharidibus primus usus est. Vide *pag.* 291.

AETIUS in L. II. de cantharidibus agit, quarum alas & pedes rejicere jubet, ex præceptoris consilio. V. *pag.* 265.

LEONHARDUS FUCHS in *paradoxis* L. I. cantharides, ad Græcorum sensum, integras jussit adhibere. V. *pag.* 683.

JOH. ANDR. della CROCE in *Chirurgia universale* &c. L. V. agit etiam de vesicatoriis. V. *pag.* 10.

PETRUS PAULUS MAGNUS. V. *pag.* 1500.

MICHAEL GAVASSET. V. *pag.* 590.

HERCULES SAXONIA, Professor Patavinus, inde Bononiensis. Ejus *de phœnigmorum, quæ vulgo vesicatoria appellantur, & de theriacæ usu* &c. PATAV. 1591. 4.

Ejus *de phœnigmis L. III. quibus agitur de universa rubificantium natura deque differentiis omnibus atque usu* &c. PATAV. 1593. 4. Valde laudat vesicatoria & sinapismos in malis nervorum, hydrope, melancholia &c. Usum medicamentorum vesicas cientium, quæ obsoleverant, etiam ad malignarum febrium curationem pestisque, revocavit, adjuvante etiam

HIE-

HIERONYMO MERCURIALI. Palinodiam cecinisse, TERILLUS. Confer *pag.* 362.

ALEXANDER MASSARIA. Ejus *de abuſu medicamentorum veſicantium, & theriacæ in febribus peſtilentialibus.* PATAV. 1591. 4. Contra SAXONIAM. Veſicatoria in febribus peſtilentibus defendit auctoritatibus potius quam experimentis.

Ejus *diſputatio ſecunda apologetica.* VICENTIÆ 1593. 4. Contra SAXONIAM. V. *pag.* 384.

JOSTERIUS de JOSTERIIS, Baſſanenſis. Ejus *admirationes medicæ ex doctrina* GALENI & *aliorum.* VENET. 1596. 4. De veſicantium uſu promiſcue in morbis omnibus. Intra viginti annos, quibus peregre abfuerat, novum medicandi genus VENETIIS invaluiſſe. Veſicas cientia medicamenta male in morbo calido adhiberi, quæ calefaciant. Temere ſperari cauſam mali in bullas ſeceſſuram. Cucurbitulas minus nocere.

BERNARDINUS CAIUS. Ejus diſp. *de veſicantium uſu.* VENET, 1606. 4. Contra eorum uſum.

DOMINICUS TERILLUS, Venetus, ſculptoris filius. Ejus *de veſicantibus dilucidatio ac aretologia.* VENET. 1606. 4. Contra B. CAII librum, cujus ſingula argumenta ex ordine proponit & refutat. Neque tamen ad propria provocat experimenta, ſed ad medicos innumeros Venetos & Patavinos, qui veſicatoriis utantur. Veteres etiam phœnigmis uſos eſſe, & veſicas trahentibus medicamentis, quæ inter veſicans CRITONIS.

LÆLIUS a FONTE in diſp. *de veſicantium uſu* de veſicantibus oppoſitas opiniones expendit, & fere ampliat. HALLER (a). V. *pag.* 434.

LAZARUS RIVERIUS. V. *pag.* 737.

HIPPOLYTUS OBICIUS, Ferrarienſis, eques, medicus Venetus, inde Bellunenſis. Ejus *epiſtola adverſus veſicantia cum decem deciſionibus ad ſingula capita Bernardi Caii.* VENET. 1618. HALLER (b).

DOMINICUS GALVANI, V. *pag.* 592.

JOHANNES COLLE in *Coſmetore Mediceo* &c. V. *pag.* 19.

TIBERIUS MALFI. V. *pag.* 20.

THOMAS WILLIS, Profeſſor Medicinæ Oxonienſis, poſtea celebratiſſimus medicus Londinenſis, qui circa medium XVII. ſeculum potiſſimum floruit. Ejus *opera omnia* jam GENEVÆ 1646. prodierunt. In *pharmaceutices* Parte II. caput occurrit de veſicatoriis. Ita de HAEN. Confer *pag.* 703.

GUIDO PATINUS. V. *pag.* 1504.

OLAUS

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 400. (b) Ibid. pag. 374.

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafniens. Vol.* III. IV. *obs.* 80. cantharides non acida, sed alcalina principia ad ignem fundere. V. *pag.* 30.

TARDUCIO SALVI in *ministro del medico* &c. agit etiam de vesicatoriis. V. *pag.* 31.

JOH. GROENEVELT. Ejus *de tuto cantharidum usu L.* LONDON 1698. 8. 1707. 8. Anglice vertente J. MARTIN. Ibid. 1706. 8. Potius ad clinicen pertinet. Accusatus ob propinatas cantharides, etiam carceri addictus fuerat. V. *pag.* 455.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de cantharidibus.* JENÆ 1717. 4. V. *pag.* 34.

DANIEL LUDOVICUS. V. *pag.* 36.

AUGUSTINUS HENRICUS FASCHIUS, Professor Jenensis. Ejus disp. *de vesicatoriis.* JENÆ 1673. 4.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cantharidibus.* FRANCOF. ad VIADR. 1687. 4. V. *pag.* 703.

J. DAN. GEYER. Ejus *thargelus Apollini sacer.* FRANCOF. 1687. 4. Agit de cantharidibus.

JACOBUS SINIBALDI, Professor Romanus. Ejus *Apollo bifrons medicas & amœnas dissertationes latino & etrusco sermone exponens.* ROMÆ 1690. 4. Huc pertinet dissertatio contra vesicantium abusum: veteres Græcos iis non usos. Non convenire nisi veris febribus malignis, quæ sint cum humorum coagulatione conjunctæ; humores enim dissolvere.

GERARD SERMES in *Kortbondige verklaaring* &c. agit etiam de medicamentis vesicas cientibus. V. *pag.* 1019.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Parte I. cap. 33. de vesicatoriis. V. *pag.* 305.

GEORG. DETHARDING. Ejus disp. *scrutinium medicamentorum vesicatoriorum.* ROSTOCK 1713. 4. V. *pag.* 468.

J. FRIDER. ORTLOB. Ejus disp. *de vesicatoriis.* LIPS. 1694. 4. V. *pag.* 653.

GEORG. BAGLIVIUS in *dissertationibus* &c. est diss. *de vesicantium usu & abusu*, quibus medicamentis noster valde infensus erat. Nonnullis annis frequentiores a vesicatoriis gangrænas supervenire. V. *pag.* 1047.

FRID. HOFMAN. Ejus disp. *de vesicatoriorum præstantia in Medicina.* HALÆ 1727. 4.

Ejus

Ejus dissertatio *de vesicantium & fonticulorum circumspecto in Medicina usu*, reperitur in *opusculis medico-practicis*. HALÆ 1736. 4. V. *pag.* 324.

FERDINANDUS SANTANELLI. Ejus diss. *de vesicantibus* est in novo diario *Galeria di Minerva*. VENEZIA 1696. fol.

J. HENR. STARCK. V. *pag.* 71.

MATTHÆUS GEORGI. Ejus *parere intorno ai vesicatori*. GENOVA 1699. 8. 1706. 8.

CAR. FRID. SCHWEIKER. Ejus disp. *de vesicatoriis*. FRANEKER 1701. 4.

GERH. HERM. CRATER. Ejus disp. *de vesicatoriorum usu & abusu*. ERFORD. 1701. 4.

J. PHILIPP. NENTER, Professor Argentoratensis ex schola Stahliana. Ejus disp. *de vesicatoriorum usu*. ARGENT. 1704. 4.

DOMINIC. MISTICHELLI in *trattato dell' apoplessia* &c. L. II. agit etiam de vesicatoriis. V. *vulnera capit.*

ANTONIUS VALISNIERI. V. *pag.* 1048.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte II. cap. 20. de vesicatoriis. V. *pag.* 82.

MICHAEL KIRCHDORF. Ejus disp. *de cantharidibus*. REGIOMONT. 1711. 4.

J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag.* 87.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

G. WHITAKER. Ejus disp. *de cantharidibus*. LEID. 1718. 4.

FR. RONCAL. PAROLINUS in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de cantharidibus. V. *pag.* 93.

JANUS PLANCUS (sive JOH. SIM. BIANCHI). Ejus *de' vesicatori dissertazione*. VENEZ. 1746. 8. Contra horum usum.

Ejus cum titulo J. B. GISMONDI *lettera intorno una poscritta, che contiene note critiche sopra la diss. de' vesicatori*. V. *pag.* 1287.

ABRAHAM VATER. Ejus disp. *de vesicatoriorum ad domandas febres malignas efficacia confirmata*. WITTEBERG 1742. 4. V. *vulnera.*

CHRISTIAN. GOTTFRIED STENZEL. Ejus disp. *de cantharidibus prosperæ adversæque valetudinis*. WITTEB. 1740. 4.

Ejus *de cantharidum & his similium medicamentorum calculis compactis atterendis minus parium virtute*. Ibid. 1741. 4.

Ejus *de cantharidum externo usu imprudentum prudentumque asylo medicorum*. Ibid. 1744. 4. V. *pag.* 1481.

J. STORCK.

J. Storch. V. *pag.* 1153.

Ant. Pacchionus. In editione *operum* Rom. 1741. est ejus dissertatio de vesicantium in multis morbis noxa. V. *pag.* 1423.

Joseph. Philipp. Salomon. V. *pag.* 704.

Andr. Elias Büchner. Ejus disp. *de vesicatoriorum ad exanthemata a nobilioribus partibus avocanda efficaci usu.* Halæ 1758. 4.

Ejus *de vesicatoriorum parti dolenti applicatorum usu salubri & noxio.* Halæ 1765. 4. V. *pag.* 479.

Joseph. Volpini. Ejus *opere fisico-mediche.* Parma 1727. 4. Etiam contra vesicas trahentia medicamenta.

J. Jac. Bacmeister. Ejus disp. *de vesicatoriorum in medicina usu.* Halæ 1727. 4.

Herm. Paul. Juch. Ejus disp. *de medicamentorum vesicatoriorum agendi modo eorumque usu.* Erford. 1745. 4. V. *pag.* 1157.

Bryan Robinson. Ejus *animal œconomy.* Lond. 1732. 8. 1738. 8. Contra cantharidum usum.

Th. Bowden. Ejus disp. *de usu & abusu vesicantium.* Leid. 1739. 4. vel potius 1749. 4.

Ant. Ferrein & Ant. Pergier *E. febri maligna vesicantia.* Paris 1741. 4.

Isaac Perez. Ejus disp. *de vesicantibus.* Leid. 1742. 4.

Mopillier. V. *pag.* 704.

Joseph. Veratti in *tal om ögonen* Stokholm 1748. 8. ostendit per experimenta vim cantharidum vesicas ciendi, volatilem esse & facile evanescere, liquores ad ignem stillantes non esse alcalinos.

Ciriaco sincero Modenese (D. Vandelli) *lettere al D. Simon Cosmopolita.* Modena 1746. 4. In ultima epistola agitur de vesicantibus, quæ contra Janum Plancum defenduntur.

Postscritta di Ciriaco sincero Modenese al S. Cosmopolita. Ibid. 1747. 4. Ejusdem est argumenti. *Risposta apologetica della postscritta del S. Ciriaco sincero Modenese contra la lettera publicata sotto nome del D. Gismondi . . .* in collectione Veneta 1749. 4. Fusius ostenditur, perantiquum esse usum cantharidum, imo ipsum Hippocratem unguentum habere, quod cantharides recipiat, tum Archigenem, Galenum, Aetium, Paulum, tum Arabes, & nuperos omnes, adductis locis. De Mercurialis & Massariæ litibus. Male a Gismondio fratris mortem vesicatoriis tributam fuisse, Plancum non esse clinicum &c. De veterum cauteriis, sinapismis.

Wil-

WILLIAM BARKER. Ejus *essay on the agreement between the ancient and modern physicians.* LOND. 1747. 8. In nostris regionibus frigidis vesicas cieri necesse videri, cum vires oporteat suscitare.

GIAMBATISTA GISMONDI, di GUBBIO. Ejus *lettera intorno una poscritta, che contiene note critiche sopra la dissertatione de' vesicatori del* D. G. BIANCHI *di Rimino.* PESARO 1748. 8. & in collectione *de vesicatoriis* VENETA 1749. 4. Habetur pro ipsius PLANCI opere.

OTTAVIO NERUCCI, Sanese. Ejus *lettere fisico-mediche.* LUCCA 1748. 8. & *in collect.* VENET. *de vesicatoriis.* Quarta contra PLANCUM scripta est.

Lettera al S. Curzio, in cui si ragguaglia varie osservazioni medico-fisiche. FIRENZA 1748. 4. Vesicantium usus defenditur.

GREGOR. BARBETTE. Ejus *raccolta di scritture mediche appartenenti alla controversia de' vesicatori.* VENEZ. 1749. 4. Hic collecta habentur, quæ prius jam recensita sunt.

J. ADR. FRID. ZOBEL. Ejus disp. *de modo agendi atque effectu vesicatoriorum.* ARGENT. 1751. 4.

ERNEST GOTTLOB BOSE. Ejus *de vesicatoriis recte utendis.* LIPS. 1776. 4. MEUSEL. V. *pag.* 1203.

FRIDR. JOSEPH. WILH. SCHROEDER. Ejus disp. *de vesicatoriorum usu abrogando & meliori ejusdem indolis præsidio.* MARBURG. 1777. 4. V. *pag.* 357.

RUDOLPH AUGUSTIN VOGEL. Ejus & STRUVE disp. *de tuto & eximio usu vesicatoriorum in acutis.* GÖTTING. 1768. 4. V. *pag.* 170.

FRIDER. LUD. THIEL. V. *pag.* 595.

THEODOR. GER. TIMMERMANN. Ejus disp. *de vesicantium locis.* RINTELN 1771. 4. V. *pag.* 668.

THOMAS DICKSON. V. *pag.* 181.

LUD. FRID. EUSEB. RUMPEL. Ejus disp *de cantharidibus earumque usu tam interno, quam externo in medicina.* ERFORD 1766. 4.

PICAMILH. V. *pag.* 200.

ADAM IGNAT. PRANDT. Ejus disp. *de vesicantibus.* WIEN 1768. 8.

J. MATTHIAS COSTENBACHER. Ejus disp. *de abusu vesicatoriorum in malignis.* LEID. 1769. 4.

CHRIST. FRID. JÆGER, & CHRIST. FERD. KEYSER disp. *de cantharidibus earumque actione & usu.* TUBING. 1769. 4. Ipsum extractum vesicas ciere. Vires medicatæ.

J. Jac. Greiner. Ejus diſp. *de veſicatoriorum præſtanti in variolis uſu magno pro exſtirpatione argumento.* Argentor. 1769. 4.

William Alexander. Ejus diſp. *de cantharidum hiſtoria, & uſu.* Edinburg 1769. 8.

Cl. Hugo Marret. V. *pag.* 207.

Franc. Philip. Berset, Friburgenſis Helvetus. Ejus diſp. *de cantharidibus.* Oeniponti 1771. 8.

Rudolph. Forsten. Ejus *diſp. medica ſiſtens cantharidum hiſtoriam naturalem, chemicam & medicam exhibens.* Lugd. Bat. 1775. 8. Argentorati alii Berolin. 1776. 8. Quomodo cantharides in corpus humanum agant, & qualis eorum uſus externus internusve ſit, explicat. Vix non omnia optimorum auctorum ſcripta, hanc magni momenti materiem continentia ſollicite collegit, in ordinem methodicum digeſſit, ſolideque dijudicavit, ita ut qui hunc librum poſſidet carere multis aliis poſſit. Ita in *deutſch. allgem. Bibl. 6. Band.* 1. *St.* pag. 191.

VETERINARIA ARS.

Magna turba hominum fuit, qui cum veterinis mederentur, veterinarios ſe dixerunt medicos. Hanc humiliorem artis medendi partem ab humana Medicina non undique ſeparaveris, cujus artis principia fere eadem ſint cum noſtris, chirurgicæ curationes etiam ſimiliores. Fracta oſſa equorum præter paucos caſus difficiles utique ſananda receperunt, quem laborem nuperrimus auctor putet (a) ſe primum ſubiiſſe. Res medicamentaria utique eſt ad empiricorum morem, qui his temporibus etiam in Medicina humana dominati ſint. Quo ævo medici Veterinarii viguerint, difficile eſt dictu, neque eodem tempore floruerunt. Inter antiquiores videtur Hieronymus eſſe, de armis læſis apud Hieroclem citatus. Ita Celeberrimus Haller (b).

Epicharmus, Pythagoræ diſcipulus, philoſophus & poeta, pecudum medicinam diligentiſſime ſcripſiſſe dicitur (c). Haller (d).

Ἱππιατρικὰ nuperi Hippocratis, equarii medici, farrago eſt medicamentorum ex veterinariorum collectione repetita, & a Lindenio recuſa. Ita Haller (e).

Aristo-

(a) Sindius. (b) In *Bibl. chir.* T. I. p. 99. (c) Columell. L. VII. c. 3. (d) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 27. (e) Ibid. pag. 84.

ARISTOTELES in *hist.* L. II. c. 15. vermes in capite cervi ubique nafci, fub lingua, ad vertebras, alibi, ante nuperos vidit. HALLER (f). Vide *pag.* 588.

DIOCLES in *præceptis falubribus* egit etiam de equis verno gramine recreandis (g). HALLER (h). V. *pag.* 682.

MAGO Carthaginenfis, perantiquus auctor, qui *de mulomedicina* fcripfit, PLINIO dictus. Ejus ætas ignoratur, non multo ferioris tamen ævi fuerit. Aliqua ejus lóca exftant apud Veterinarios. Boum caftrationem docet (i). HALLER.

HEROPHILUS, medicus equarius, qui nomen C. MARII (k) filii ufurpavit, ut factionem fibi conciliaret. HALLER (l).

AUREL. CORNEL. CELSUS fcripferat etiam *de veterinorum morbis* librum COLUMELLÆ laudatum, a PELAGONIO citatum, & a VEGETIO. Ita HALLER (m). V. *pag.* 287.

P. VIRGILIUS MARO, *Andibus* MANTUÆ pago natus anno ROMÆ conditæ 684., Medicinæ & Mathematicæ NEAPOLI præcipue incubuit, quarum peritus ROMAM fe contulit, & magiftro ftabuli equorum (in aula CÆSARIS AUGUSTI) conciliatus, curam egregie geffit. *Georgica* (quæ fcribere incepit anno 34. fuæ ætatis) feptennio NEAPOLI abfolvit (n), mortuus eft BRUNDUSII anno ætatis 52., fepultus PAUSILYPI prope NEAPOLIM. Poeta omni laude major. In *georgicorum* L. III. prior pars armentorum, equorum præfertim & boum, curam continet: quales fcilicet in utroque genere deligendæ funt matres, quales potiffimum parandi funt admiffarii, quibusque indiciis equini pulli generofitas poffit deprehendi, quæque omnibus iis cura pro ratione ætatis debeat adhiberi. Pofterior pars minoris pecoris pafcendi rationem complectitur, ovium præcipue & caprarum, generaque morborum explicat, quibus greges peculiariter infeftantur, una cum eorum caufis, fignis, & remediis. Inter cætera autem morborum genera fcabiem, febrim, & peftilentiam enumerat. Ita JOHANNES FRISIUS Tigurinus (o).

L. JUNIUS MODERATUS COLUMELLA, in fuo *de agricultura* opere . . . morbos etiam animalium eorumque curationes adtigit. Sic in L. VII. cap. 7. hydropem fubcutaneum pelle incifa fanari docet. HALLER (p).

(f) Ibid. pag. 105. (g) HIEROCLES Veterinarius. (h) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 107. (i) Apud COLUMELLAM L. VI. cap. 16. (k) VALER. MAX. (l) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 140. (m) Ibid. pag. 162. (n) Ita JODOCUS BADIUS ASCENSIUS in fuis in opera Virgiliana *præambulis* ex DONATO *de vita* VIRGILII. (o) In fuis *adnotationibus in Georgica*, quæ annexæ funt ipfis P. VIRGILII MARONIS *operibus* excufis TIGURI a. 1581. 8. (p) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 164.

Hieronymus apud Hieroclem cutem aperire jubet, & aërem inflare, ut nuperi illi Nigritæ oræ *Quaqua*. Haller (q).

Hippocrates veterinarius. (An idem, qui *pag.* 1628.) ante Hieroclem poni debet, cum ad eum Absyrtus epiſtolas dederit veterinarias, de ſtrumis, de armis luxatis, teſtium inflammatione. Ad inflammatos, aut alioquin vitioſos artus (r). Paſtilli ad morbidum pulmonem. In malide ſicca veterina gravem de ore ſpiritum reddere. Tuſſis. Jecoris dolor. Nervorum rigor. Alvi profluvium. Tormina. Ad inflammationem. Carcinoma, meliceris. Pilorum defluvium. Verrucæ. Rabies. Serpentum morſus. Mus araneus. Fracta. Luxata. Fiſtula. Malagma unguentum. Linguæ inuſtæ medela. Agglutinatorium (s).

Absyrtus, qui ſub Constantino meruit (t), quem Hierocles citat (u). Princeps eſt, & pleniſſimus auctor, quem Hierocles paſſim ſequitur, & plerique imitantur. Ejus ſunt loci de febre equi, de malide articulari, de malide ſicca, quæ ipſe eſt morbus peſtilens boum, qui a dimidio ſeculo Europam devaſtat, qui ad peripneumoniam pertinet, & in quo noſter veratrum per cutem jubet trajici. De pulmone rupto. De *hordeatione*, qui videtur tetanus non ſatis dilucide deſcriptus. Quando venam ſecare oporteat. De vitioſis equis, quibus non idem in utroque oculo color eſt. Parotides, morbus adfinis *dem Rotze*. Angina. Tuſſis chronica. Ad *puſulam* ſive ignem ſacrum. In artuum doloribus aërem inflari jubet, ut Hieronymus. Sic ad coriaginem. In orthopnœa ſulphure utitur, in cardiaco morbo calidis. In nephritide urit. Jecoris dolor. Urinæ ſtillicidium: non vult manu in anum data veſicæ ſitum emendari. Caſtorei ſuffitum apud Sarmatas ſe didiciſſe. Rigor nervorum & opiſthotonos: adipe ſicco inungit. Alvi profluvium. Adſtringentia. Inteſtini converſio: & tenuis inteſtini dolor. Hydrops. Dyſentera, in qua anus procidit. Lienoſi, ſanguis de ano fluens. Obſtructio coli. Sanguis verno tempore de dorſo manans. Tormina. Ilium inflatio; eſſe qui pectus perforaverint, flatui viam aperuerint. Genuum defluxiones non debere uri. Podagra. Præfert ea, quæ alvum ducunt. Pilorum marcor. Curatio equi fatigati, aut exæſtuantis ex itinere. Convulſio interna. Bulimus. Ex obſcuris cauſis ſtrigoſitas, ſcabies. Cholera: hic putat auctor, ſuum eſſe in equo bilis conceptaculum. Dolor cervicis, quem convulſionem nervorum vocat. Venenatæ herbæ, primo loco braſſica ſylveſtris. Equi hirſuti. Dentitio. Ut farragine veterina recreentur, ſegete nempe viridi demeſſa. Oppletio & cruditas. Rabies; venam ſecat, dat veratrum. Defluxio a capite ſive catarrhus: dolor calvariæ. In ſudorem proclivitas. Perfrictio. Morbus comitialis. Strangula-

(q) Ibid. pag. 289. (r) Haller in *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 99. (s) Idem in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 289. (t) Apud Suidam. (u) De ſanguinis detractione.

gulatio. Purgantia alvum. Medicamenta varia. Lienis nimium incrementum. (Hæc ſunt, quæ de iſto auctore recenſet celeberrimus HALLER in ſua *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 289. Nunc ſequuntur, quæ idem in ſua *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. locavit). Egit etiam de albuginibus oculorum, de oculis contuſis. Mirifica, & pene incredibilis adminiſtratio, qua fœtum in ipſo utero manu jubet incidere. De utero prolapſo reponendo. De parotidibus, frequenti equorum malo. De ſtrumis rumpendis. De polypo. De cervice perverſa, quam injectis per cutem fibulis reſtituere tentat. De armis luxatis, armis ſuppuratis, tumentibus. Ulcera putrida maxillarum. Penis prolapſus, quem acri ſtimulo revocari poſſe putat. Herniæ: ſcrotum fibulis conſtringit, donec funiculus computruerit. Teſtium tumor & inflammatio. De fluxione in genu. Equi ſuffraginoſi. Marmor, quæ pedis eſt rigiditas, ex calloſo topho nata. Equi a calce combuſti, præcipites dati, a calcitrante equo percuſſi. Fracta. Formicatio, ficus. Nervi vulnus. Ad ſerpentum morſus, & ſcorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo in ore. De urendi ratione. Caſtrandi modus: adhibet ignem & fibulas. Fracta; ad pedes molles. Ulcera varia. Ex bdellio malagmata, emplaſtrum. CELSUM etiam citat.

EUMELUS, quem citat HIEROCLES, agit de febre, de pulmone, de rupto pulmone, de pulmonariis. Ad parotides. Tuſſis. Cardiacum malum. Ad vermes. Lienoſi. Teredines. Crurum defluxiones. Marcor. Scabies. Cholera. De farragine. Rabies. Capitis dolor. Laſſitudo. Æſtus. Dolores articulares. Alvum ducentia. Malidem ſiccam non poſſe curari. Ita HALLER (x). De locis, in quibus vena inciditur. De albuginibus, oculorum cicatricibus. De parotidibus & ſtrumis. De maxillarum tumore. De cervice emota. Crurum defluxio. Serpentum ictus. Ad ſubtritionem. Luxa. Cataplaſma ad ſedem procidentem, parulides. Ita HALLER (y).

PELAGONIUS agit de febre cum dolore inteſtinorum, de elephantia, ad peſtem, cui etiam remedium opponit ex ebuli radice cum creta, quod PISTERIO Siculo tribuit. Ad tuſſim fuſe, valde acria: præfert tamen expertam ſibi fabam cum adipe ſicco impoſitam. Ad coriaginem. Aſthma, in quo venam ſecat. Cardiacus morbus. Colica. Opiſthotonos: hic adipem etiam varium obungit. Hydrops ſub cute. Teredines. Sanguis de ano fluens. Membris capti. Arteriaca. PELAGONII. Marcor. Phthiriaſis in ano & ricini. Dolor capitis. Lethargus. Ad fluxum ex naribus. Ita HALLER (z). De inflammatione, quæ ſectæ venæ ſupervenit. Ad ictus oculorum collyrium. Fracta cervix aut crus; læſi armi. Vertebræ luxatæ. Penis prolapſus. Meliceris. Mus araneus. Cornu fiſſum. Ma-

(x) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (y) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (z) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290.

Malagmata & viride emplaſtrum; alia unguenta, lipara, ad linguæ vulnera. Ita HALLER (a).

THEOMNESTUS agit de malide arida, & ſicca: de pulmonariis. Rabies equorum ſe ipſos admordentium. Ad tuſſim, coriaginem. Cardiacum malum. Ventris dolor & cruditas. Jecoris dolor: in Pæonia ſe regem ſecutum, ex frigore id malum equum ſuum contraxiſſe, igne accenſo eum ſe refeciſſe, & unguentis. Alvi profluvium. Lienoſi Teredines. Pilorum defluvium. Marcor. Scabies. Citat ABSYRTUM. De farragine. Oppletio & cruditas. Dolor capitis; ad humores qui naribus devolvuntur, *der Wurm*. Ita HALLER (b). De albuginibus; de ſtrumis & tonſillis; de fractis armis. Uti urere oportet. Ad ſubtritionem. Ita HALLER (c).

TIBERIUS. Ejus ad tuſſim; ad orthopnoeam; nephritidem, in ea cremaſteres convelli; ad tympanitidem, in qua piper, coſtus; cutem amburit ſecatve (d). De ſcapulis luxatis; ad ſcabiem (e).

ANATOLIUS, idem, ut videtur, qui in *Geoponicis*. Agit de febre. Cura equarum prægnantium (f). Ad ictum ſcorpionis, ad hauſtam hirudinem: ungulam fiſſam (g).

ARCHIDEMUS, cujus eſt malagma (h).

HIPPASIUS HELIAS, cujus medicamentum ex argenti ſpuma. (i).

TETRIPPI aliquot medicamenta (k).

STRATONICUS (l).

VETERINARIUS apud HIEROCLEM citatus (m).

HIEROCLES J. C. & ethnicus, qui multa priorum videtur collegiſſe. Ejus ſunt de albuginibus: ad ictus, ad contuſiones oculorum & ungues. De ventre perforando (non perferendo, ut in editione RUELLII) ad eximendum fœtum, fere ut in ABSYRTI conſilio. De parotidibus; de tonſillis; de aurium ulceribus. De ſtrumis reſolvendis. In hydrope urit, ut vitet inteſtina. De polypo, de cervice adtrita, perverſa. Puſtula in tritu nata. De ulceribus in ſpina dorſi. In ore ulcera. Vulnus pectoris: jubet fibulam injicere. Penis prolapſus. Teſtium tumor & inflammatio. Hernia. Defluxus in genu, in pedes. Marmor. Radius fractus. Ulcera ſerpentia. Vulnera, ea debere conſui. Equus præceps datus, calce percuſſus. Crus fractum, quod ferulis & quiete, fere ut in homine curat. Fracta. Fragmentis oſſis per tophum cujunctis ignis admoveatur. Carcinoma, meliceris,

(a) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (b) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (c) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (d) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (e) Idem in *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 100. (f) Idem in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (g) Idem in *Bibl. chirurg* T. I. pag. 100. (h) Idem ibid. (i) Idem ibid. (k) Idem ibid. (l) Idem ibid. (m) Idem ibid.

ris, abfceffus, extrahendi aculei; uftio ut curanda. Formicatio, ficus; ad ferpentum morfus & fcorpii, muris aranei, phalangii. Hirudo ori adhærens. Caftrandi modus. Fracta. Fiftula. Malagma tripherum; emplaftrum; alia medicamenta externa. Glutinans. Barbarum. Hippacopum. Agglutinantia. Ita HALLER (n). Pariter de febre equi agit, & de malide humida, deque ficca malide articulorum. De elephantia, de pulmone, iterum morbo noftro bovillo fimili, de hordeatione. EUMELUM carpit, quod fatigato equo fanguinem detrahat. Ad parotides. Tumor tonfillarum. Angina. Tuffis, ad eam lenientia. Ad puftulam. Ad armorum dolores. Orthopnœa. Pulmonis ulcus. Malum cardiacum. Nephritis. Ventris dolor. Venam fecat, calida fovet. Morbi veficæ, eadem hic quæ ABSYRTUS. Opifthotonos; effe qui in balneum equum defcendere cogant. Alvi profluvium. Converfio inteftini plenioris: manum fubdere vetat; effe quibus inteftinum inde diffiliat. Dolor tenuis inteftini. Hydrops: paracentefin fuadet & ventris exuftionem. Dyfenteria ex ABSYRTO. Lienofi. Teredines. Sanguis de ano. Alvi obftructio. Sanguis de dorfo. Ilium inflatio. Pilorum in cauda rigor. Aphthæ. Arteria ulcerata. Bulimus. Strigofi, ut ABSYRTUS. Scabies. Cholera. Nervus. Herbæ venenatæ. Equi hirfuti. Farrago, five viridis feges. Rabies. Medicamenta. Ex miffione fanguinis ad genua tumores nafci. Ita HALLER (o).

Auctor hujus operis (five collectionis, quæ mox dicetur, & in qua continentur auctores nunc dicti) non eft HIEROCLES. Præfatio quidem libri I. & II. ei tribuitur, fed utique ipfe HIEROCLES nomine fuo (p) citatur, & demum plurima medicamenta & curationes integræ reperiuntur, nulli nomini adfcriptæ, dum aliis HIEROCLIS nomen præmittitur. Poft *Geoponicos* (q) collectio veterinariorum facta eft, quorum plufculi citentur (r), temporibus, ut videtur chriftianis. GREGORIUS (s) enim nomen, cum quo paftillus recenfetur, nifi fallor inquit HALLERUS, eft chriftiani. Pleniffime videntur de veterinaria ABSYRTUS fcripfiffe & HIEROCLES.

Edidit J. RUELLIUS collectionem, nempe *veterinariæ medicinæ libros duos*. PARIS 1530. fol. Latine verfos ex Græco codice. Tum BASIL. 1537. 4. LION 1571. fol. RUELLIUS vocum ad veterinariam pertinentium lexicon adjecit.

Codex ditior 25. medicamentis Græce exftat in Bibliotheca BODLEYANA, ABSYRTI nomine n. 164 demum CANTABRIGIÆ, codex eft vulgato melior, quem vidit UFFENBACHIUS (t).

An

(n) Ibid. pag. 101. (o) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 290. (p) Hic emplaftrum HIEROCLI fertur acceptum pag. 75. b. HIEROCLIS emplaftrum pag. 111. b. (q) QUINTILIOS. (r) DIDYMUS, DIOPHANES, TARENTINUS &c. (s) pag. 118. (t) *Reifen* L. III. p. 50.

An eadem eſt collectio hippiatrica cum figuris, multum diſcrepans ab editis ISAACI VOSSII Cod. Brit. n. 2217. Ita HALLER (u).

Prodiit etiam ANATOLIUS *de re veterinaria* Græce BASIL. 1537. 4. nempe ipſi *veterinariæ medicinæ libri* II., nunc primum Græca lingua editi.

Germanica eſt editio *Roſsarzney* NÜRNBERG 1579. fol. Italice VENET. 1543. 8.

Porro HIEROCLIS de curandis morbis equorum libri duo, cum iconibus equorum ſunt in Bibl. Reg. Pariſ. n. 2284. Videntur iidem eſſe libri.

Græce HIEROCLIS & ABSYRTI opuſcula de eodem argumento ſunt in eadem Bibl. ibid.

Tum collectio Hippiatrica a SOSTRATO & HIPPOCRATE collecta, in Bibl. Reg. Par. n. 1994.

Et ABSYRTI libri, qui reperiuntur in Bibliotheca Ducis MANTUÆ; Citat alium codicem GEORGIUS AGRICOLA. Alius ABSYRTI nomine inſcriptus codex eſt in Bibl. Bodleyana UFFENB. (x).

Quæ ſit *ars veterinaria ſ. faciendi equis medicinam* in lat. Bibl. LEID. p. 324. & in Bibl. VOSSIANA n. 2217., ignorat HALLERUS.

Nonne idem cum noſtris fuerit excerptum ex *libris de medicina veterinaria* ex ABSYRTO, HIEROCLE, THEOMNESTO, ANATOLIO, EUMELO, CHIRONE, AGATHOTYCHO, HIPPOCRATE &c. cujus codex eſt in Bibl. Medicea BANDIN. L. III. p. 149. Plut. LXXV. Idem eſt opus, quod GRYNÆUS edidit BASILEÆ.

In RUELLIANA porro editione ſuperius dicta alii continentur Veterinarii, nempe AGATHOTYCHIUS, qui de febre equi; de malide; de jecoris dolore agit.

NIPHON. Ejus ad malidem articularem.

ÆMILIUS HISPANUS.

LITORIUS BENEVENTINUS, qui agit de peſte.

GREGORIUS (ſuperius jam dictus). Ejus ad tuſſim; paſtillus ad dyſenteriam.

BERYTII aliqua, tum PAMPHILI & DIOPHANIS, qui ſunt inter *Geoponicos.*

DEMOCRITUS de dyſenteria.

DIODORUS ad pondera & menſuras.

Denique multa capita ſunt absque præfixo nomine auctoris, ut nephriticorum curatio. Ad dolores lumborum, coxendicis, claudicationem alvum

(u) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 101. (x) L. III. p. 50.

alvum torminosam, verminosam. Lienis mala, teredines. De ruptis intus visceribus; hic osteocola ad fracta sananda laudatur. Ad scabiem. Ad ileosos: manu ano inserta hic alvum evacuat. Medicamenta plurima. Phazala singulare malum maris rubri, dracunculus, non ille vermis. In universum hi scriptores ad empiricorum morem farragine medicamentorum pugnant. Ita HALLER (y).

Praeterea, cum magna pars operis epistolis fiat ad varios scriptis, multae sunt epistolae ad medicos veterinarios, quorum nomina hic repeto, inquit HALLERUS (z), cum nihil ultra repererim. Nempe DAMON LAODICENSIS. SECUNDUS. APELLES LAODICENSIS. EPIPHANIUS. MARCUS. AGATHOCLES. ANTIPATER. MEMNON. DIUS. APOLLONIADES, cujus nomen AETIUS habet (a). HEGESAGORAS medicorum optimus. FRONTO EPHESIUS. JULIUS FRONTINUS. HERODION ALEXANDRINUS. ELENUS. MENECRATES CLAZOMENIUS. PAPIAS ANTIOCHUS. GAIUS ALEXANDRINUS. PASICRATES ALEXANDRINUS.

FLAVIUS VEGETIUS (b). Summi viri nomen barbarus aliquis multo nuperioris aevi homo usurpavit. Hoc tamen opus hic ob id ipsum nomen recenseo, inquit HALLER; etsi ipse auctor VEGETIUM citat. Italici nuperi idiomatis pluscula vestigia reperiuntur. Foci pro igne. Glante ferreo calceare (c). Gamba (d). Battitura chalybis (e) sic barbare declinatur malagmae, cum malagmatis scribi oporteret (f). Ejus *artis veterinariae*, *s. mulomedicinae* L. IV. prodierunt BASIL. 1528. 4. edente HERMANNO comite in NEUENAAR, curante J. FABRO EMMEO typographo; deinde BASIL. 1537. 4. porro SAMBUCI cura 1574. & denique plenius & multo castigatius inter J. MATTHIAE GESNERI *rusticos* LIPS. 1735. 4. cum J. ZACH. PLATNERI notis. Germanice FRANCOF. ad MOENUM 1565. 4. Gallice vertente BERNARDO du PUY MONCLAR prodiit PARIS 1563. 4. Italice VENET. 1543. 8. cum *Hippiatricis* Graecis. Notas & lexicon RHODIUS paraverat, quae cum aliis BARTHOLINI libris incendio consumta sunt (g). Multa VEGETIUM ex COLUMELLA habere, & ex eo restitui posse REINESIUS (h) vidit. Citat Veterinarios Graecos, PELAGONIUM, quem elegantem vocat, & ABSYRTUM, qui nimis humiliter scripserit. Sed & PELAGONII formulam repetit, & CHIRONIS armamentarium pulverum. Morborum nomina, species, etiam causae, deinde farrago medicamentorum. Morbi a capite ad calcem, inter eos externi. In morbo malleo (malide) recte jubet morbosa jumenta separare, ea enim & viva & mortua

Xxxxxxxxx 2 suo

(y) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (z) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 101. (a) L. VIII. cap. 48. (b) HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 291. (c) L. III. cap. 18. (d) L. II. c. 53. L. IV. &c. (e) L. II. c. 27. (f) Ita HALLER in *Bibl. chirurg.* T. I. p. 102. (g) *Bibl. incend.* (h) Ad DAUMIUM; tum MORGAGNUS *epistol.* III. ad PONTED.

ſuo fœtore inficere. Sic de malleo boum, qui ipſe dirus eſt morbus, qui armenta pene univerſæ EUROPÆ devaſtat: in malide etiam conſiliginis radicem per cutem trajici. Calculum, qui e veſica in rectum inteſtinum irrepſit, jubet digito expediri. In hydrope abdomen perforat. Manu ſtercora retenta recte jubet ejici. Vermes inteſtinorum. Sanguinem a nimia fatigatione per nares effundi. Potionem diapente valde laudat, in qua gentiana, ariſtolochia, baccæ lauri. Cyclo (ad methodicorum ſenſum) jubet animalia ſanare, diæta & medicamentis. Platcchoriaſis, in qua pupillæ dilatantur, ut imaginem tuam in oculo inſpecto non videas. Muci varietas, qui de naribus fluit. Ad ſanguinis mictum lac. In epilepſia ſanguinem repetito mittit, tum alvum ducit. Tuſſis funeſta, in qua non vult ſanguinem detrahi. Intercedunt ſuperſtitioſa. Anatem conſpectu mulos & equas ſanare. Primi duo libri ſunt de equis, inde de bobus (i). Multa ſunt etiam chirurgica; venæ incidendæ ratio, deque ratione *foci*, ſive ignis admoti. De calculoſis, eſſe ubi veſica rupta ſit: jubet per vulnus recti inteſtini & veſicæ aculeo lapidem ejicere. De capitis vulneribus & calva fracta; de aurium ulceribus. De oculorum morbis; de paracenteſi oculi, de ſtaphylomate. De ſuffuſione curanda flatu per nares impulſo. Venam intra nares ſecat; variasque alias in equo venas. De ſtrumis, glandulis, fiſtula & peculiariter de maxillæ, faucium & capitis tumoribus; de lingua inciſa, oſſe fracto, polypo, cervicis vulneribus, ſcapularum diſſolutione, armis læſis, fractis articulis, marmore, ozæna. Exungulatio, ungulæ molles; de dorſo læſo, pulmunculis in dorſo, vulnere, luxato talo; viperæ, aranei muris, phalangii morſu, & rabidi canis, quo loco cutem cuprinis cauteriis jubet urere. Igne multum utebatur in morbo ſubcutaneo, ad morſus venenatos animalium, etiam alias. Frequenter etiam ſcarificat. Setonem ex conſiliginis radice per cutem ducit. Sinapi adhibet, ſed præfert cauterium. Trichiaſin tranſuendo ſanat, ut fiebat in homine. Cataractam ut in homine deponebat. Bovem (inquit) ſagitta compungo, fiſtulam ſubdo, poſt triduum iterum aquam educo. Fiſtulam ani non ſyringotomo curat, ſed papiri injectione. Caſtratione boves roboroſos fieri, (tetano corripi) ſi negligantur. Sagitta bovem curat hydropicum. Ad finem medicamenta. Ita HALLER (k).

Der Veldbaw, oder das Buch von der Veldtarbeyt. Vor tauſent Jaren von dem Chriſtlichen Keyſer Conſtantino dem Vierdten, inn Griechiſer Spraach beſchriben, unnd nachmals durch Dr. Michael Herrn in Teütſche ſpraach erſtmals verdolmetſchet. Jetzunde von neüwem vberleſen gemehrt und gebeſſert (l). STRASBURG 1567. 8. In L. XIV. de columbis, gallinis, anſeribus &c., ut a morbis præſerventur. In L. XVI. de equis, aſinis,

(i) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 292. (k) In *Bibl. chir.* T. I. pag. 102.
(l) Qui auxit & emendavit erat D. LUDWIG RABUS von MEMMINGEN, & dedit anno 1551. ARGENTORATI, ut ex præfatione apparet.

asinis, mulis, eorumque morbis. In L. XVII. de armentis, & eorum morbis & curatione. In L. XVIII. præcipue de ovibus & agnis, eorumque ægritudinibus curandis. In L. XIX. de canibus, & porcis, eorum morbis & cura.

SEVERUS SANCTUS f. ENDELEICHUS, Rhetor Aquitanicus, ROMÆ vixit exeunte seculo quarto christianus. Ejus est *carmen de mortibus boum*. PARIS. 1586. 4. 1590. cura PETRI PITHOEI, LION 1596. 8. FRANCOF. 1612. 8. cum notis WOLFGANGI SEBER cumque iis & J. WEITZII, LEID. 1775. 8. Breve carmen non contemnendum, ut ea ætate. HALLER (m).

DEMETRIUS PEPAGOMENUS, seculi videtur XIII. exeuntis vel incipientis XIV., cum ea ætate duo fuerint MICHAELES PALÆOLOGI, quorum alter librum suum dedicavit. Ei tribuitur codex a PETRO GYLLIO Latine, eleganter sed licenter versus, & LUGDUNI 1562. 8. Latine editus cum ÆLIANO, quem inde Græce & Latine ex codicibus Bibl. Reg. Paris. & Mediceo NICOLAUS RIGAULT edidit cum titulo *ιεϱακοσοφιον s. πεϱι της τεν ιεϱακων ανατϱοφης τε και επιμελειας*. PARIS. 1612. (non 1619.). Concinnus libellus ad medicinam bestiarum inter principes pertinet, neque malo ordine, neque stylo malo scriptus. Primum accipitrum species, captura, & educatio: quæ solis blanditiis & apta cibi exhibitione absolvitur. Deinde morbos hujus avis recenset a capite ad calcem, totidem fere quot hominis, & eosdem, ut accipiter etiam aphthis vexetur. Ut tamen etiam morbos sibi proprios patiatur, vermes in oculo, lapides in ventriculo, ex quarumdam carnium usu natos. Deinde medicamenta subjicit, similiaque eorum, quæ homini eo in casu dantur, ut sæpe non habeatur ratio peculiaris in ave rapace ingenii, & malva detur ad alvum solvendam. Venam etiam in pede secat. Inter morbos recenset accipitrem crebro bibentem, quem ex ARISTOTELIS lege putes, nunquam bibere. Emphysema aqua gelida affusa, & cute acicula compuncta, non male curat. Si penna fracta fuerit, alienam pennam in fractæ truncum adaptat, quam sperat comprehensuram.

Cum isto libro alterum PETRUS GILLIUS edidit, ejusdem argumenti, quem perinde DEMETRIO tribuit, RIGAULTUS vero in Bibl. Reg. Paris. anonymum adservari monet. Duriorem vocat GYLLIUS, brevior est, fere in formulis medicamentorum occupatur, & multa habet cum priori communia, nonnulla alia. GREGORII medicamentum citat, quod euphorbium recipit. Recudit Græce & Latine NICOLAUS RICAULT cum priori PARIS. 1612. 4.

(m) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 292.

Κυνοσοφιον η περι της των κυνων επιμελειας primus Latine vertit & Græce atque Latine edidit PHÆMONIS nomine ANDREAS AURIFABER, idque nomen in GESNERI *Bibliotheca* jam reperitur, WITTEBERG 1545. 8. Noviter Latine vertit GYLLIUS nepos, & cum prioribus libellis edidit LION 1562. 8. & DEMETRIO perinde tribuit. Idem RIGAULTUS Græce & Latine cum hieracofophio reddidit: denique ANDREAS RIVINUS cum fuis, RUDBERTI a MUSHAIM, & RIGAULTI notis LIPS. 1564. 8. & Latine T. JOHNSONUS cum libro *de re venatica*. LONDON 1700. 8. Brevis libellus, de hac vero veterinaria parte ex antiquitate folus fupereft. Vermem dicit fub lingua, cui rabiem tribuit; fanguifugæ epotæ meminit, & aliqua mifcet fuperftitiofa.

Ορνεοσοφιον juffu Imp. MICHAEL fcriptum una Græce edidit RIGAULTUS, breve fragmentum, barbare fcriptum, in quo genera avium nominibus nuperis diftinguuntur, denique morbi etiam aliqui tanguntur. Eum MICHAELEM putes Ducam effe, doctum principem feculi XI.

Adjicit idem inficetam epiftolam AQUILÆ SYMMANI & THEODOTIONIS ad R. PTOLEMÆUM, catalaunice, & Latine. Agit de falconum octo generibus, quatuor accipitrum. Deinde de morbis. Vitiofa fæpe lectio.

Aliud ἱερακοσοφιον eft in Bibl. Vindobonenfi apud LAMBECIUM L. VII. pag. 261. & *ornithofophium* ibid. L. VI. p. 160.

In Bibl. ANT. AUGUSTINI erat LEONIS Imp. liber *de aucupio.*

Κυνοσοφιον exftat in Bibl. Reg. Parif. n. 2246. & in Bibl. Vindobonenfi apud LAMBEC. L. VI. p. 119.

Ἱερακοσοφιον exftat etiam in Bibl. Reg. Parif. n. 2246. Ita HALLER (n).

GERODIUS, cujus veterinaria a MATTHÆO SYLVATICO & SIMONE JANUENSI fæpe citantur. HALLER (o).

Anonymi Græci aut Pfeudepigraphi *hippofophium, f. liber de curandis equorum morbis* fervatur in Bibl. Reg. Par. n. 2091.

Anonymi Græci aut Pfeudepigraphi *de curis boum ex diverfis auctoribus* eft in Bibl. Medicea. Ita HALLER (p).

Script. Arab. THABEB EBN KORRA EBN MERWAN (q) Sabeus, HARUNI Khalifæ medicus. Ejus *veterinaria* exftat in Bibl. Reg. Parif. n. 1038. HALLER (r).

RHAZEUS. Ejus librum *de leonibus & eorum morbis.* CASIRUS pag. 300. recenfet. HALLER (s). V. *pag.* 265.

AVI-

(n) Ibid. pag. 322. (o) Ibid. pag. 328. (p) Ibid pag. 329. (q) Apud ABULFARAI p. 192. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 352. (s) Ibid. pag. 304.

Scriptores Arabes.

AVICENNA. In libris *de animalibus* VENET. 1508. fol. excusis, caput est de animalium infirmitatibus. HALLER (t). V. *pag.* 267.

DHIAEDDIN ABDALLA BEN ACHMET AL MAGREBI BEN BEITHAR, sive medicus veterinarius, Afer Malacutanus, SALADINI aliquamdiu medicus, obiit anno 648. hegiræ. Vide apud HALLERUM (u).

ABU BEKER BEN ALI BEDR AL BEITHAR, equitum magister Ægyptius, scripsit *kamel al sanaa thain* s. veterinariam, cujus codex est in Bibl. Reg. Paris. HERBELOT p. 246. 20. HALLER (x).

Anonymi *de equorum morbis libri* III. exstant in Bibl. Reg. Paris. n. 176. & 179. HALLER (y).

VALENTINUS ex regia stirpe Aragonica. Ejus L. *de cavallo de las suas malatias e grand part de las curas de aquellas* Cod. MS. Vixisse a. 1443. CAP. de VILLA testatur. HALLER (z).

Anonymus incertæ ætatis *de practica equorum*, *avium* &c. est in Bibl. BODLEYANA n. 3541. HALLER (a).

JEAN de FRANCIERES, eques Melitensis, scripsit *de l'art de fauconnerie*. PARIS 1511. 4. ut putatur, POITIERES 1567. 4. cum aliis 1614. PARIS. cum FOUILLOUX ibid. 1621. 4. 1628. 4. HALLER (b).

HIERONYMUS FRACASTORIUS in *sympathia & antipathia* &c. luem contagiosam etiam boum horumque *Zungenkrebs* describit. HALLER (c). V. *pag.* 1525.

LAURENTII RUSII *hippiatria s. marescallia*, *in qua præter omnium morborum saluberrima remedia* &c. PARIS. 1531. fol. & 1532. fol. quæ editiones non differunt. Gallice cum titulo *la nouvelle marechallerie traduite par* BERNARD du PUY MONCLARD prodiit PARIS. 1556. 4. 1563. 4. Italice VENET. 1573.. Antiquioris veterinarii HALLERO opus videtur, cum morbi in urbe ROMA meminerit, ex quo intra unum annum 1301. milleni equi perierint, & codicem ex Bibliotheca J. a LUGDUNO se habuisse typographus moneat. Propria utcunque medicamenta proponit, non veterum exscriptor; morbos vero a capite ad calcem recenset. Quater in anno equo debere venam secari. *Cymorea* (*morve*) periculosissimum malum esse. Vermis furens. Vermis *antecor* (avant *cœur*), morbus nobis notus, in quo humor putrescat, qui sit in cordis capsula, febris nempe acutissima. Setacea commendat.

In

(t) Ibid. pag. 392. (u) Ibid. pag. 403. (x) Ibid. pag. 405. (y) Ibid. pag. 471. (z) Ibid. pag. 461. (a) Ibid. pag. 486. (b) Ibid. pag. 499. (c) Ibid. pag. 522.

In Bibl. *Taurinensi* T. II. dicitur de JORDANE RUSSI, cujus celebris sit tractatus *delle malatie delli cavalli*, & cujus codex MS. in ea Bibliotheca servetur. HALLER (d).

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de canum cura & venatione.* ROMÆ 1544. 4. HALLER (e). V. *pag.* 1532.

HIERONYMUS CARDANUS in *libris de subtilitate XXI.* NORIMBERG. 1550. fol. &c. & Gallice versis PARIS. 1556. 8. Germanice BASIL. 1559. fol. in libro nempe XI. monet vitiliginem facile ab equis in homines transire, & veterinarios medicos inficere.

Idem *de rerum varietate* L. XVII. BASIL. 1557. fol. &c. in L. VIII. lues aliquas armentorum describit, HALLER (f). V. *pag.* 374.

GUALTH. HERM. RYFF. Ejus *Lustgarten der Gesundheit im Hausgemach*, *Viehzucht* &c. FRANKFURT 1546. fol. HALLER (g). V. *pag.* 6.

La medicina de' cavalli composta da diversi antichi scrittori, e dal Greco tradotta. VENEZIA 1543. Fuerint veterinarii a RUELLIO editi. HALLER (h).

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *quæstio de purgatione per medicamentum* &c. *Quod veterinaria medicina formaliter una eademque cum nobiliori hominis Medicina sit, ex quo veterinarii quoque medici ad regiam protomedicatus jurisdictionem pertineant.* VENET. 1568. 4. Ducis de Medina Cæli accipitrem curandum receperat, cui crus fractum erat, & in deligando chirurgos direxerat. Ob hoc dedecus cavillos passus eos fuse repellit. HALLER (i). V. *pag.* 6.

CONRAD. GESNER. Ejus *historiæ animalium L. I. de quadrupedibus viviparis.* TIGURI 1551. fol. Capita occurrunt etiam de morbis epidemicis armentorum. HALLER (k). V. *pag.* 350.

CAROLUS STEPHANUS, medicus, anatomicus, botanicus, vir doctus. Ejus est *præsidium rusticum.* PARIS. 1554. 8. 1629. 8. sæpe recusum Gallice ibid. 1574. 8. 1668. 4. Germanice cum amplis augmentis, primum J KIEBAULT, deinde M. SEBIZ senioris, tum GEORGII MARII & J. FISCHART prodiit ARGENT. 1576. fol. In hac editione L. II. reperias morbos equorum eorumque curationem. In L. XIV. medicinam accipitrariam. HALLER (l).

JEAN

(d) Ibid. pag. 535. (e) Ibid. pag. 519. (f) Ibid. T. II. pag. 18. (g) Ibid. pag. 57. (h) Ibid. pag. 68. (i) In *Bibl. chirurg.* T. I. pag. 195. Monere hic debeo: ubi in sequentibus solum nomen HALLERI reperies absque citatione loci, scias ea esse ex ejusdem *Bibliotheca chirurgica* depromta. (k) In *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 52. (l) Ibid. pag. 91.

JEAN VINCENT *receptes pour guérir les chevaux de toutes les maladies.* ANVERS 1557. 8. Ex Italico versum opusculum, non laudatur a VITTETO. Ita HALLER (m).

FRID. GRISONI. Ejus *ordine di cavalcar, e la natura dei cavalli.* PADOVA 1559. 8. VENEZIA 1561. 8. hic cum COLUMBA. Ita HALLER (n).

HIERONYMUS GABUCCINI, Faneftris. Ejus *de comitiali morbo* L. III. VENET. 1561. 4. 1568. 4. Compilatio quidem hominis astrologicis ineptiis dediti. Aliqua bona. A THEODOSIO præceptore habet, in ovibus junioribus cavitatem intra sinciput reperiri aqua plenam, quæ ovum capere possit, eam aquam in culpa esse, cur animal in gyrum circumeat. HALLER (o).

GUILIELMUS GRATAROLUS, Bergomensis, ob religionem profugus. Ejus *de regimine omnium iter agentium, vel equitum, vel peditum, vel navi, vel curru, vel rheda.* PARIS 1561. 8. ARGENT. 1563. 8. COLON. 1571. 8. In L. I. etiam medicina equorum. HALLER (p).

AGOSTINO COLUMBA. Ejus *natura de' cavalli e le medicine appartenenti a loro.* VENEZIA 1561. 8. cum FR. GRISONI. Ita HALLER (q).

CLAUDIO CORTE di PAVIA. Ejus *il cavallerizzo, nel quale si tratta della natura dei cavalli* &c. VENEZIA 1562. 4. HALLER (r).

JEAN MASSE'. Ejus *l'art vétérinaire ou grand maréchallerie.* PARIS 1563.. HALLER.

ALFONSO de TORRES. Ejus *recapitulacion de los autores Griegos y Latinos que tratan de los cavallos sos enfermidades* &c. TOLET. 1564. fol. HALLER (s).

FRANCISCO de REYNA, veterinarius. Ejus *libro de Albeiteria.* BURGOS 1564. 4. 1602. 4. COMPLUT. 1623. 4. 1647. 4. idem auctor, quem ajunt sanguinis circulationem tradere. HALLER (t).

LAURENT. JOUBERT in libro *de peste* LION 1567. 8. etiam ovium morbum habet, *la clavelée* dictum. HALLER (u). V. *pag.* 631.

NICOLO BELLI. Ejus *de marchi de' cavalli.* VENEZIA 1569. . HALLER (x).

Zwey

(m) Ibid. pag. 120. (n) Ibid pag. 125. (o) Ibid. pag. 81. (p) Ibid. pag. 105. (q) Ibid. pag. 138. (r) Ibid. pag. 141. (s) Ibid. pag. 150. (t) Ibid. (u) Ibid. pag. 132. (x) Ibid. pag. 173.

CAROLUS RUINI. Ejus *delle infermità del cavallo f. liber secundus anatomes equi.* BOLOGNA 1598. 4. VENEZIA 1599. fol. Veterinariam continet. HALLER (l).

CASP. REUSCHEL. Ejus *hippopronia Bericht von Art und Eigenschaft der Pferde von derselben Zufällen und Krankheiten.* STRASBURG 1599. fol. HALLER (m).

MAGNUS SEUTER (MANGEN SEUTER). Ejus *Buch von der Rossarzney so von vielen Kunstbüchern von allerley Gegenden in Ordnung gebracht worden.* AUGSPURG 1599. fol. HALLER (n).

Hippiatrique, ou traité de causes des maladies des chevaux. PARIS 1601. 8 HALLER.

CHARLES d'ARCUSIA Sr. d'ESPARRON. Ejus *la fauconnerie en IV. livres.* PARIS 1605. 8. quæ editio tertia est, tum 1615. 4. ROUEN 1644. 4. Viri nobilis & experti opus. Non invenio, inquit HALLERUS, aves rapaces, ut erudiuntur, in delirium conjici, valde enim monet noster, ut blande tractentur, quo dominum ament. Morbi, scholastice secundum quatuor elementa dicti: numerosi cæterum; eos inter calculus cretaceus internam faciem intestini obsidens. Vermes teretes, quos naturales putat esse & congenitos. Purgatio avium, vomitus, pilulæ variæ. Catarrhus malignus a naribus ad pulmones decidens: emphysema per universum corpus diffusum. Accipitris educatio & morbi. In adjecto opusculo P. de LUSERRY de accipitris (*autour*) etiam morbis aliqua. Ita HALLER (o). Morbos etiam chirurgicos habet & aliquas mirificas curationes. Naribus obstructis medetur perforata cute inter oculum & rostrum, & traducto setaceo. Venæ pedum ut bis ligatæ resecentur. Fracturæ, ad eas ferulæ ex ramis pineis novellis. Pennæ ruptæ ut insitione reparentur. Unco extractum concrementum ventriculum replens. Emphysema totius corporis incisionibus sublatum. Ventriculum incidit & consuit. HALLER.

J. GEORG. SCHENK. V. *pag.* 434.

GIOVANNI ANT. CITO. Ejus *di conoscer le infermità del cavallo.* VENEZIA 1508. (forte 1608.) 4 HALLER (p).

GEORG. MARKHAM. Ejus *cure of all the diseases incident to horses.* LONDON 1610. 4. Annon idem *the Englisch farmer or remedies for all diseases in horses.* LOND. 1649. 8 HALLER (q).

BALTHASAR SCHNURR. Ejus *Kunst und Wunderbuch Schazkammer menschlicher Gesundheit.* FRANKFURT 1611. 4. 1626. 8. 1635. 8. 1643. 4. 1654. 8. 1666. 4. 1690. 4. Ita HALLER. In hoc opere reperio etiam libellum de arte veterinaria: *Ross-Büchlein; etliche schöne Regeln und Stück.* Agit etiam de venatione, de morbis canum.

Yyyyyyyyy 2 JAC.

(l) Ibid. pag. 332. (m) Ibid. pag. 335. (n) Ibid. (o) Ibid. pag. 378. (p) Ibid. pag. 404. (q) Ibid. pag. 414.

JAC. AUGUSTUS THUANUS. Ejus *de re accipitraria* L. III. PARIS. 1612. 4. a NICOLAO RIGAULT editi. HALLER (r).

NICOLAUS RIGAULT edidit PARIS. 1612. 4. collectionem cum titulo *ἱεϱακοσοφιον*, *f. rei accipitrinæ fcriptores*: Κυνοσοφιον *de cura canum.* Ea collectione continentur duo *ἱεϱακοσοφια*, olim a GYLLIO edita, tum Ορνιϑοσοφιον *l. de cura avium* Græce Latine, porro liber Catalaunicus *de falconum & accipitrum generibus* cum Latina verfione, demum J. AUGUSTI THUANI libri III. *de re accipitraria*, quo etiam carmine avium morbi continentur, & FRACASTORII ALCON, *f. de re venatica.* Ita HALLER (s). Confer *pag.* 1637.

J. B. DESASSIX. Ejus *avertiffement fur les morts de bêtes malades & maladies veneneufes, lesquelles ont cours en ce royaume.* PARIS 1612. 8. HALLER (t).

Pratique de chevaux. LION 1712. 12. HALLER (u).

FLORIANO CANALI. Ejus *fecreti univerfali raccolti ed experimentati — rimedii per tutte le infermità de' corpi umani . . . . de' cavalli, bovi, e cani.* VENEZIA 1613. 8. 1645. 8. 1677. 8. HALLER (x).

Cheap and good husbandry for the ordering of beafts fowls and the cure of their difeafes. LONDON 1614. 4. HALLER (y).

HORACE de FRANCINI. Ejus *hippiatrique, ou traité des caufes des maladies du cheval tant internes qu' externes & le moyen de les guérir.* PARIS 1619. 4. HALLER (z).

RENE' de MAON. Ejus *practique des cavaliers.* LION 1619. 12. PARIS 1651. 4. HALLER (a).

S. AULAIRE. Ejus *fauconnerie.* PARIS 1619 4. HALLER (b).

PIERRE HAMONT *dit* MERCURE. Ejus *miroir de fauconnerie ou inftruction pour nourir, dreffer toute forte d'oifeaux, connoître les maladies & remedes pour les guérir.* PARIS 1620. 8. 1625. 8. 1641. 8. HALLER (c).

BARET. Ejus *de la connoiffance des chevaux, jugement de leurs maladies & remedes d'icelles.* PARIS 1623. 8. 1666. 8. HALLER (d).

J. B. v. HELMONT in *opufculis propriis* COLON. 1644. 8. in tract. *de ignoto hydrope*, lapillos verno tempore in boum hepate frequentes concrefcere. HALLER (e). V. *pag.* 439.

ANTOINE de PLUVINEL. Ejus *medecine des chevaux.* PARIS 1625. fol. Germanice ARNSTADT 1652. 8. ARGENT. 1658. 8. FRANKFURT 1670. fol. LEIPZIG 1696. 8. HALLER (f).

CASPAR

(r) Ibid. pag. 428. (s) Ibid. pag. 427. (t) Ibid. pag. 429. (u) Ibid. (x) Ibid. pag. 434. (y) Ibid. pag. 441. (z) Ibid. pag. 487. (a) Ibid. pag. 488. (b) Ibid. (c) Ibid. pag. 494. (d) Ibid. pag. 515. (e) Ibid. pag. 518. (f) Ibid. pag. 541.

CASPAR COLLART. Ejus *recueil & abregé contenant les qualités de toutes les parties de la bouche du cheval & les receptes pour ses maladies.* BRUXELL 1627. 12. HALLER (g).

DU MESNIL. Ejus *art de la maréchallerie*. PARIS 1628. 4. HALLER (h).

SIMON PAULI. Ejus *anatomisches, medicinisches Bedenken über ein anatomirtes königliches Reitpferd.* HAFNIÆ 1672. 4. 1674. Spasmo perierat equus regius. Vermes inter intestina reperti, & calculus in intestino, lien mollis, hepar permagnum, lividum. In ventriculo vermes, in pyloro durities cartilaginea. Cor durum, flavus in cellulosa tela musculorum ichor, glandulæ sub axillis friabiles. De tetano & spasmo equis ex amputatione supervenientibus. De nimiæ ligaturæ noxis. HALLER (i). V. *pag.* 773.

THEOD. TURQUET de MAYERNE in *Phil. Trans.* n. 193. agit de canum morbis. HALLER (k). V. *pag.* 1016.

J. PRÆVOT. Ejus *consilia aliqua medica* exstant cura G. H. WELSCHII in *consiliorum centuria* IV. ULM. 1676. 4. in iis memorabile ejus est testimonium de lue a bobus Pannonicis in ITALIAM adducta, pulmonibus adfectis cum cibi fastidio. HALLER (l). V. *pag.* 1015.

THOM. BARTHOLINUS. Ejus *de unicornu observationes novæ.* PATAV. 1641. 8. recusæ filii cura redierunt AMSTERD. 1678. 12. Etiam equi cornuti: collectio eorum, quæ de cornubus unquam dicta sunt.

Idem in *observat. anatom. centuria* VI. h. 91. Cerebrum bovis lapidescens.

Ejus *carmina varii argumenti* HAFNIÆ 1669. 8. Inter ea etiam in aves, animalia.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* I. *obs.* 11. Equus regius, qui ob vermes in ventriculo nidulantes, spasmo cynico perierat. *Obs.* 33. sphacelus cerebri in bove. HALLER (m). V. *pag* 23.

J. B. SITONI in *jatrosophiæ* &c. Parte I. de morbis etiam veterinorum agit. HALLER (n). V. *pag.* 1570.

JOH. SCULTETUS in *centuria observationum* &c. In ove vertigo, cujus causa in hydatide, cerebrum inter & piam meningem, reperta est. HALLER (o). V. *pag.* 877.

F. CARCANO. Ejus *arte del strucciaro con il modo di conoscer e medicar i falconi.* MILANO 1645. 12. HALLER (p).

GIORGIO GIORDANI. Ejus *prattica di medicar i cavalli.* LIVORNO 1646. 8. HALLER.

(g) Ibid. pag. 551. (h) Ibid. pag. 565. (i) Ibid. pag. 573. (k) Ibid. pag. 359. (l) Ibid. pag. 590. (m) Ibid. pag. 653. (n) Ibid. pag. 674. (o) Ibid. pag. 702. (p) Ibid. pag. 706.

JEAN JOURDAN. Ejus *veritable connoiſſance du cheval, ſes maladies & remedes.* PARIS 1647. fol. HALLER (q).

ANT. le PLUVINEL. (Idem qui *pag.* 1644.) & STEPHAN. BRACCIOLINI *Zwey Bücher auserleſener und bewährt gefundener Roſsarzney* ex Gallico verſa ARNSTADT 1652. 8. ARGENT. 1658. 8. FRANKFURT 1670. fol. LEIPZIG 1696. 8. HALLER.

SEBAST. SCARABICIUS. V. *pag.* 452.

GUILIELMUS CAVENDISH, Marquis in Newcaſtle. Ejus *general ſyſtem of horſemanship.* LONDON 1657. fol. 1743. fol. & alias. (Germanice NÜRNBERG 1764. fol. cum 82. iconibus). Morbos equorum tractat. HALLER.

FOUQUET. Ejus *l'art de monter à cheval, avec les remedes les plus efficaces pour les maladies de chevaux.* PARIS 1664. 8. HALLER.

R. LOWER in BIRCHII diario T. II. & anno 1667. agit de vitio oculorum in equis, appendice nempe exuberante tunica uveæ. HALLER.

In eodem BIRCHII diario T. II. a. 1668. refertur de rene in cane inciſo & deſtructo, ut integre ſanaretur. HALLER.

CLARKE in BIRCHII diario a. 1670. refert de calculo 22. librarum ex utero vaccæ exciſo. HALLER.

J. NIC. PECHLIN in *obſervationum* &c. L. II. pag. 221. equos Calmucorum & Hungarorum ſibi ipſis ſanguinem morſu educere. HALLER (r). V. *pag.* 37.

LUCAS SCHROECKIUS. V. *pag.* 38.

J. SOLEYSELIUS. Ejus *parfait maréchal.* GENEV. 1677. 4. PARIS 1698. 4. Morbos habet etiam chirurgicos. Ejus operis vitia recenſet VITTET. Ita HALLER.

MARTINUS LISTER. V. *pag.* 462.

WINKLER in BIRCHII diario a. 1682. & in *Phil. Tranſ.* n. 145. agit de cancro linguæ, frequente equorum & armentorum malo. HALLER.

H. P. M. D. in *collectionibus philoſophicis* n. 7. (a. 1682.) agit de calculo maximo, reperto in veſica urinaria equi, pondere librarum quinque. HALLER.

Apud BIRCHIUM a. 1684. refertur de cane, qui convaluit, poſtquam ei non exigua pulmonis particula exciſa fuerat HALLER.

GEORG SIMON WINTHER. Ejus *hippiater expertus, ſ. medicina equorum abſolutiſſima.* NÜRNBERG 1685. 4. Germanice *wohlerfahrner Pferd-*

(q) Ibid. pag. 718. (r) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 4. *nota* (d).

Pferdarzt, welcher lehret, wie man der Pferde complexion, Natur, und Alter erkennen, und alle Krankheiten curiren solle; mit Kupfern. Ibid. 1757. 8. 1722. 8. De vulneribus, tumoribus, fracturis, luxationibus. HALLER.

GEORGIUS HELMHART v. HOCHBERG. V. *pag.* 58.

L'ecuyer François, la science de connoitre les chevaux & de guérir leurs maladies. PARIS 1694. 8. HALLER.

GUILIELMUS COWPER in *Phil. Transf.* n. 208. canum vulnera etiam absque medicamento sanari HALLER. V. *pag.* 67.

JOH. WALLIS in *Phil. Transf.* n. 219. retulit de equo, cui ventriculus perforatus fuerat, facile sanato. HALLER.

MART. BOEMB. Ejus *neues Buch von bewährten Rossarzneyen.* LEIPZIG 1697. 8. HALLER.

CHARLES (vel JAQUES) CESAR BAUDELOT. Ejus *lettre sur une pierre trouvée dans un cheval.* PARIS 1700. 8. Calculus maximus, fuscus, intestinum equi replens. HALLER.

J. V. V. N. P. C. *bewährtes Ros-Arzneybuch.* HANOVER und WOLFENBÜTTL 1697. 8. HALLER.

HERVIEUX. V. *pag.* 717.

ANTONIUS VALISNIERI. V. *pag.* 473.

Hausbuch von Viehzucht handlend, allen Hausvättern und Hausmüttern sehr nützlich; 2. Theile. NÜRNBERG 1710. 8.

JACOBUS VERCELONI. Ejus *de glandulis œsophagi conglomeratis & humore vero digestivo.* ASTÆ 1711. 4. huc referas, cum de strumis ulcerosis & verminosis agat, quæ canibus frequenter sunt molestæ. HALLER.

Der wohlerfahrne Rossarzt der durch seine glückliche Curen sich bekannt gemacht hat .... (NÜRNBERG vel LEIPZIG) 1712. 4. absque loco. HALLER.

J. WALTHER. Ejus *bewährte Ross- und Vieharzney.* LEIPZIG 1715. 8. HALLER.

Der wohlbestellte Meyer d. i. heilsame Mittel wider alle Seuchen des Viehes. NÜRNBERG 1715. 8. HALLER.

J. V. *approbirtes Rossarzneybuch.* WOLFENBÜT. 1716. 4. HALLER.

VAL. TRICHTER. Ejus *Pferd-Anatomie oder Ross-Arzneybuch. 2. Theil.* NÜRNBERG 1716. 8.

CHR. TROSTLÖWE. Ejus *Anleitung zu der wahren Rossarzney.* BUDINGEN 1717. 8. HALLER.

ABR.

ABR. FRID. (vel WILH.) KRAFT. Ejus *der so wohl Menschen als Vieh grausamer Thiere Ausrottung*. NÜRNBERG 1717. 8. Si huc facit. HALLER.

GREGOR. GERHARDI. Ejus *vollständiges Rossarzneybuch*. NÜRNBERG 1721. 12. HALLER.

J. FUCHSENS *vollkommenes Rossarzneybuch*. LEIPZIG 1721. 8. HALLER.

GIBSON. Ejus *farriers guide*. LONDON 1721. 8.

Ejus *method of dieting horses*. Ibid. 1721. 8. Diversum putat HALLERUS esse scriptorem ab eo, qui de equorum morbis scripsit.

J. JAC. SCHEUCHZER. Ejus *vom fliegenden Zungenkrebs einer Viehseuche*. TIGURI 1732. 4. De ulcere linguæ depascente, quod erasum facile curatur. HALLER. V. *pag.* 97.

OLAUS BROMEL in *Actis Litterariis Suecicis* a. 1725. agit de calculis animalium, equorum, boum, & de cerebro bovis offefacto. Pergit idem a. 1726. & calculos renales vesicales, salivales & alios describit. HALLER.

PAULUS DUDLEY in *Phil. Transf.* n. 398. refert de magno intestini calculo. HALLER.

JOSEPH. GALL. LUCAN. Ejus *neues und wohleingerichtetes Ross- und Arzneybuch*. LEIPZ. 1728. 8. HALLER.

BENEDICTUS DUDDELL. V. *pag.* 1294.

JACOB GABR. STALLMEISTER *höchstnützlicher Vorrath von allerhand bewehrten Rossarzney-Mitteln*. NÜRNBERG 1730. 8.

GARSAULT. Ejus *anatomie générale du cheval*. PARIS 1732. 4. 1755. 4. &c. Morbos etiam habet chirurgicos, *farcin*, *morve*, tumores varios, vulnera, contusiones, aneurysmata, fracturas, luxationes, cariem &c., machinas, quibus medicus veterinarius utitur, medicamenta. HALLER.

J. H. Matthæus Hodson ingleichen Holled Willis, Hodson, Robinson, Holden, Thom. Embson, Roper. Medrolf und Nath. Shaw englischer Stallmeister und bewährter Rossarzt überhaupt. LEIPZIG 1732. 8. HALLER.

ALBERTUS de HALLER. Ejus *de lue bovilla agri Bernensis commentatio*. GÖTTING . . . . 4. V. *pag.* 112.

HENRICUS BRAKEN. Ejus *farriery*. LONDON 1743. 12. HALLER. V. *pag.* 1166.

JOH. NICOL. TEXTOR, medicus Hallensis. Ejus *Versuch wie die giftige ansteckende Viehseuche unter Hornvieh und Pferden zu curieren*. CARLSRUHE 1739. 4.

Ejus

Ejus *vernunft- und erfahrungsmässiger Bericht wie die giftig ansteckende Viehseuche unter dem Hornvieh und Pferden wohl erkannt, präservirt und curirt werden können.* STUTTGARD 1764. 8. (CARLSRUHE 1768. 8.) MEUSEL.

GOTTWALD SCHUSTER. Ejus *der im Felde und auf der Reise geschwind heilende Pferdarzt.* BERLIN 1767. 8. est editio secunda. HALLER. V. *pag.* 119.

De la GUERINIERE. Ejus *manuel de la cavalerie, où l'on enseigne la maniere de dresser les chevaux, leurs maladies & leurs remedes.* PARIS 1740. 8. 3. vol. La HAYE 1742. 8. HALLER.

DELCAMPS. Ejus *connoissance parfaite des chevaux.* PARIS 1741. 8. HALLER.

W. WATSON in *Phil. Transf. n.* 475. retulit de lapide non modico in equi ventriculo reperto, in quo salem ammoniacum analysis deprehendit. HALLER.

GOTTL. HEINR. KANNEGIESSER. Ejus *Unterricht von der im Holsteinischen grassierenden Hornviehseuche.* KIEL 1745. 8. MEUSEL. V. *pag.* 124.

GEORG. AUG. LANGGUTH. Ejus *de recuperanda Medicinæ veterinariæ prima dignitate.* WITTEBERG 1765. 8.

Ejus *de morbo boum adhuc epidemice grassante.* Ibid. 1765. 8. MEUSEL. V. *pag.* 720.

Pferdarzt oder Mittel vor allerhand Pferdkrankheiten. LEIPZIG 1746. 8. HALLER.

JOH. FÜRSTENAU. Ejus *kurze Einleitung zur Haushaltungs- und Vieharzneykunst, oder vernünftige Gedanken von unvernünftigen Haushaltungsthieren.* WOLFENBÜTTEL 1747. 8.

W. BOURDON. Ejus *maréchal de poche du cavalier ... remedes qui conviennent dans les maladies & accidens.* La HAYE 1748. 8. ex Anglico versum opus. HALLER.

Rossarzneybuch oder bewährter Gegentheil wider alle Krankheiten der Pferde. BERLIN 1748. 8. HALLER.

De la FOSSE, pater. Ejus *traité sur le véritable siége de la morve des chevaux.* PARIS 1749. 8. Anglice, cum titulo *of the glanders in horses,* H. BRACKEN vertit LONDON 1751. 8. Germanice HALÆ 1752. 8. Morbum funestum & incurabilem residere unice in membrana pituitaria, cujus ulcus sit: posse & in septo narium sedem esse, & in sinu maxillari aut frontali, aut in ossibus turbinatis, demum in glandulis nonnullis equo propriis: esse ubi in pulmonibus resideat. Veram curationem poni in perforatione narium, inter mediam lineam & angulum oculi internum, tum in alia terebratio-

bratione in fine finus maxillaris. Idonei liquores in nares injiciuntur. Subinde neceffe eft, feptum finus maxillaris perforare.

Ejus *obfervations & decouvertes faites fur les chevaux avec une nouvelle pratique de la ferrure.* Ibid. 1754. 8. Germanice HALÆ 1759. 8. Exemplum laceratorum tendinum a terrore. Inflammatio foleæ carnofæ. Callum renafcentis & conferventis tendinis vidit. Vulnera. Demum de morbo *la morve* agit. Sanum equum experiendi caufa eo morbo infecit, dum inficientem liquorem in ejus nafum inpulit. Oriri a frigore fubito. De leviori morbo catarrhali *la Gourme*, qui & ipfe & ad ulcera pertineat, & egeat incifione. Ulcus ad divifionem afperæ arteriæ. Experiendo didicit a pulvere lycoperdi fanguinis jacturam, etiam cum arteriæ vulnere, fubprimi.

Idem in *Mem. des fav. étrang.* T. IV. agit de tumore in pede equi, quem male foricis morfui tribuant, & quem incifione curat. HALLER.

MATTHÆUS von HODSON. Ejus *der englifche Stallmeifter und bewährte Rofsarzt, welcher von den Eigenfchaften, Urfachen und Curen aller und jeder Krankheiten, die bey Pferden vorfallen, Unterricht giebt.* LEIPZIG 1749. 8. 1756. 8. Confer *pag.* 1648.

NIGROSILI *Gedanken von der Viehfeuche* LEIPZ. 1749. 8.

J. GEORG. LEOPOLD. Ejus *Einleitung zu der Landwirthfchaft.* SORAU 1750. 4. Morbos huc revoces pecoris, vertiginem ab arietum concuffis frontibus natam, hernias boum, placentulas in utero vaccarum refides, caftrationem. HALLER.

J. STAAR, M. D. in *Phil. Tranf. n.* 494. refert de equo a rabido cane demorfo, hydrophobo, rabido. HALLER.

GUILIELMUS GIBSON, chirurgus, alius, ut putat celeberr. HALLER, a veterinario fuperius dicto (*pag.* 1648.) Ejus eft *a new treatife on the difeafes of horfes.* LONDON 1751. 4. Morbi equorum. Inteftinum laxius nonnunquam rumpi, aut ventriculum. Hernias raras effe. De *farcys*, duris venarum nodis. *Bonefpavin* eft coacti humoris articulorum tarfi induratio. *Bloodfpavin* eft varix. In vulneribus turundæ perinde nocent ut in homine. Morbum *Glandels* (Rotz) raro curari. Herniam, etiam coli, in equo vidit. A vulneribus herniæ ventrales. HALLER.

The travellers pocket farrier or a treatife upon the diftempers and common incidents to horfes on a journey. LONDON 1751. 8. HALLER.

VICENZO PERALES. Ejus *tirocinio veterinario.* MODENA 1751. 8.

Ejus

Ejus *lettera apologetica in difesa del tirocinio veterinario.* RIMINI 1757. 8. HALLER.

J. BRIDGES. Ejus *no foot no horse.* LONDON 1752. 8. HALLER.

T. de GREY. Ejus *expert farrier.* LONDON 1752. 4. HALLER.

DANIEL GOTTFRIED SCHREBER, ex œconomicis scriptis notus, non quidem chirurgus, vertit tamen la FOSSII opus, & edidit cum titulo: *Abhandlung von dem wahren Sitze des Rotzes in den Pferden* HALÆ 1752. 8. & recus. in *Samml.* IV. *St.* 175?. 8. Varia addidit. Morbum *der Rotz* posse absque trepani usu curari, quoties humores nondum nimis corrupti sunt, neque causæ mali terebram mederi, eam esse in cacochymia. Veteres & ABSYRTUM hoc malum descripsisse, sedem ipsam D. GARSAULT dixisse. Varia medicamenta veterinaria ad glandulas induratas, alia mala.

Ejus versio libri alterius la FOSSII *neue Entdeckungen an Pferden zum Behuf der Armeen, Landwirthe und Hufschmiede.* HAL. 1759. 8. Male vir ceterum Cl. hic la FOSSIUM tuetur, cum certum sit ACHILLIS tendinem in calcaneum, eum vero quem la FOSSIUS Achilleum vocat, in externum digitum inseri, qui certo sit in equo unicus. Addit SCHREBERUS diss. de morbo *der Rotz*, adversus quem medicamenta mercurialia laudat, & testatur fuisse eo sanatum equum. Ceraunium lapidem ad mala equorum laudat, improbabile consilium. Essentia castorei pro certo remedio ad morbum *des verschlagen.* Lapis viridis ex ærugine, sale ammoniaco & alumine factus, ad ulcera equorum. Ita HALLER.

Der nach medicinischen Lehrsätzen sicher und gewiss curirende Pferdarzt, das ist, wie alle innere, und äusserliche Krankheiten der Pferde bald, sicher und auf unfehlbare Weise zu heben. LEIPZIG 1752. 8. 1757. 8. 1770 8. Ista quarta est editio. Ante aliquot annos magni momenti in arte veterinaria habitum opus brevi forte. ob tantam nunc hominum ubique ad studia ejusdem artis incumbentium solertiam, inutile reddetur. Putat auctor equos morbis iisdem prorsus ac homines infestari. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 1. *St.* pag. 208.

Lettera d'un cocchiere ad un suo figlio..... avertimenti necessari per essercitar con lode la propria arte. RIMINI 1753. 8. HALLER.

EISENBERG. Ejus *de perfectione & vitiis equorum.......* Editionem primam ignorat HALLERUS. Italice prodiit FLORENT. 1753. fol.

ACREZZA. Ejus *bewährtbefundene Rosarzney*.... CÖTHEN 1754. 8. HALLER.

HENR. WILH. DOEBEL. Ejus *neueröfnete Jägerpractica, oder der wohlgeübte, und erfahrne Jäger, darinn eine vollständige Anweisung der ganzen hohen und niedern Jagdwissenschaft, in vier Theilen; mit Kupfern.* LEIPZIG 1754. fol. Si huc facit.

J. C. ZEHENTNER. Ejus *kurz und gründlicher Unterricht von der Pferdezucht*. BERLIN 1754. 8.

Ejus *gründliche Abhandlung der Kunst Pferde zu kennen; mit Kupfern*. Ibid. 1766. 8.

Die edle Reitkunst; mit Kupfern, und einem Anhange von Rosarzney. EISENACH 1755. 8. 1771. 8.

JOHANNES BARTLET. Ejus *gentelmans farriery*.... Editio datur a. 1759. 8. sed non verus est annus, alia enim est editio Gallica (quæ sequitur) anni 1756. 8. vertente DUPUIS DEMPORTES. Hæc veterinaria recusa est LOND. 1770. 12. Ita HALLER.

DEMPORTES. Ejus *le gentilhomme maréchal tiré de M. Bartlet, où l'on traite fort au long de la castration & d'une nouvelle machine inventée pour couper la queue*. PARIS 1756. 12. HALLER.

JOH. CHRISTIAN. VOIGT, medicus. Ejus *Gutachten über die 1756. im Bayreuthischen von dem Stieh giftiger Brehmen entstandenen Vieh- und Wildpretstuche* reperitur in HASENESTS *medicinischen Richter* pag. 102. Ita MEUSEL.

FRANCESCO BONSI. Ejus *tirocinio veterinario*. MODENA 1756. 8.

Ejus *il dilettante di cavalli istruitto, doue si tratta del governo, delle malattie e della medicina de' cavalli* .... 1757. 8.

Ejus *lettera ed opusculi ippiatrichi intorno la medicina de' cavalli*. RIMINI 1758. 8. Medicamenta veterinaria, quæ equi acerrima ferant, arsenicum, hydrargyrum sublimatum.

Ejus *il mariscalco istrutto nella medicina pratica delle precipue malatie del cavallo*. RIMINI Pars I. 1767. 8. P. II. 1768. 8. HALLER.

GAETANO MORIGI. Ejus *lettera diretta a Vicenzo Peralez, acciochè la mandi al suo difensore, che si occulta col nome di Marzial Bontitiene*. RIMINI 1758. 8. Lites, non magni momenti, veterinariæ. HALLER.

BAR-

BARTHOLD HÜCKEL. Ejus *Abhandlung von den Ziegen und zahmen Schweinen.* FRANKFURT 1756. 8. An idem qui *pag.* 760.

EDWART l'ISLE. Ejus *obſervations in huſbandry.* LONDON 1757. 8. 2. vol. Aliqua ad veterinariam. De venæ ſectione in ovibus. In cervice veſicæ ovis calculus funeſtus.

Ejus *pharmacopoeja hippiatrica.* LEID. 1766. 8. HALLER.

JAC. RENAT. TENON. V. *pag.* 1314.

J. REEVES. Ejus *art of farriery.* LONDON 1758. 8. HALLER.

W. OSMER. Ejus *on the diſeaſe and lamene of horſes.* LONDON 1759. 8. De variis morbis equorum, etiam chirurgicis. In febre epidemica equorum ſex ſetaceis feliciter uſus eſt. De vulneribus equorum, de calceatione, de claudicatione. HALLER.

FRANCISCUS HOME. V. *pag.* 169.

JOH. ADAM KERSTING, veterinarius Caſſelanus. Ejus *der ſichere und wohlerfahrne Huf- und Reitſchmid...* 1760. 8. & ſecunda editio mutata cum titulo: *Unterricht Pferde zu beſchlagen und die an den Füſſen der Pferde vorfallende Gebrechen zu heilen.* GÖTTINGEN 1777. 8. MEUSEL.

Le maréchal François nouveau, où il traite de la connoiſſance des chevaux de leur maladies & de leur guériſon. PARIS 1760. 12. HALLER.

Heil- und Wundarzt für Mann und Pferde, oder nützliche und bewährte Heilsmittel wider die gemeinſten Krankheiten der Menſchen und Pferden. SCHWALBACH 1760. 8. HALLER.

HENR. BAKER in *Phil. Tranſ. Vol.* LI. P. I. ſeu anni 1760. refert de concremento oſſeo in colo equi reperto. HALLER.

La FOSSE, junior, prioris, quem diximus, filius. Ejus *diſſ. ſur la morve en forme de memoire préſenté en* 1761. *à l'Acad. des ſciences.* PARIS 1761. 12. In animalibus ab eo morbo occiſis, alias in ſola membrana pituitaria malum fuiſſe, alias aſperam arteriam pure plenam repertam; veram tamen mali in naribus ſedem eſſe. Ab ictibus & læſionibus naribus propriis oriri, & ab injecto ejuſdem generis veneno. Terebra & injectis liquoribus medicatis curari; his, ſi mature adhibita fuerint. Ut a pulmone ſuppurato differat, incurabili malo. Medicamenta varia experiundo futilia reperta.

Ejus *guide du maréchal, contenant .... la maniere de diſtinguer & à guérir ſes maladies.* PARIS 1766. 4. Ultima pars chirurgici argumenti.

Si a vulnere os frontis læsum fuerit, & sinus pituitarii aperti, noster os perforat, ne morbus sequatur, quem Galli vocant *la morve*. Cataractam, ut DAVIEL, sanat extracta lente crystallina. Fuse de morbis pedis. Cartilaginem corruptam totam aufert. Fracturæ morbus quem forici tribuunt. HALLER.

DIONYS. ROBERTSON, veterinarius. Ejus *Pferdarzneykunst, oder gründlicher Unterricht der äusserlichen und innerlichen Gebrechen der Pferde.* FRANKFURT 1761. 8. 1764. 8. BRIEG 1777. 8. (Primam editionem Anglicam ignoro.) Unus ex utilissimis de arte veterinaria libris, utpote methodo facili, & bene ordinata conscriptus. Signa & causæ morborum equos infestantium. Medicamenta efficacia, non ea absque necessitate nimis composita. Auctor ex SCOTIA oriundus est, in qua regione studium educandi equos præcipue excolitur. In icone adjecta equus cum ejusdem partium denominatione, & instrumenta huc necessaria exhibentur. Ita in *deutsch. allg. Bibl. 6. Band.* 2. *St.* pag. 244.

Ejus *leichte und ganz neue Art Pferde zu englisiren, nebst noch verschiedenen anderen Operationen und Pferden; mit Kupfern.* ARNHEIM 1770. 8.

COLLET in *Hist. de l'Acad. des sciences* a. 1761. in mulo morbo *la morve* laborante ostendit membranam pituitariam erosam. HALLER.

MALOUIN in *memoires* a. 1761. dissertationem habet de morbo *la morve*; incisiones & curationes recenset. Sinus pituitarios perforarunt, æthiopem antimonialem dederunt cum vincæ foliis: alio in equo setaceum trajecerunt: iterum in alio solo usi sunt æthiope cum vinca concisa ad manipulum, & alvum subinde duxerunt. Hæc simplicior curatio æque visa est respondisse, ac quidem trepani usus. HALLER.

Neue vollständige Jagdkunst sowohl von den Vögeln, als anderen Thieren, nebst einer Nachricht von Canarienvögeln; mit Kupfern. LEIPZIG 1762. 8. Si huc facit.

GOLDGRUBE HASTFER *Verbesserung der Schaafszucht, nebst einem Rath gegen die Schaafspocken.* BERN 1762. 8.

M. A. de PLENCIZ, celebris medicus Vindobonensis, pater JOSEPHI nunc Medicinæ Professoris Pragensis. Ejus sunt *opera medico-physica in quatuor tractatus digesta, quorum primus contagii morborum ideam novam cum additamento de lue bovina* &c. VIENNÆ 1762. 8.

J. GOTTL. SCHEFFER. Ejus *die Egelschnecken in den Lebern der Schaafe und die von diesen Würmern entstehende Schaafkrankheit*

heit, nebst einigen illuminirten Kupfern mit Figuren. REGENSBURG 1762. 4.

Der medicinische Tausendkünstler, oder Anweisung, wie alle Arten von Viehkrankheiten geschickt und mit wenig Kosten zu heben sind. FRANKFURT 1763. 8.

CLAUDIUS PETR. ELLIUS. Ejus *investigationum luis bovillæ atque experimentorum circa eam jussu ac sumtu Daniæ Majestatis Regiæ clementissimo institutorum specimen primum.* HAVNIÆ 1764. 8. Utilis libellus; dictio pura. Exhalationem fimi præcipuam vel forte unicam esse propagationis contagii caussam, ut docuerunt experimenta. Id ipsum se observasse testantur Censores in *deutsch. allgem. Bibl.* 2. *Band.* 1. *Stück.* pag. 289.

Der vollkommene Pferdarzt. UFFENHEIM 1764. 4. HALLER.

WOLFGANG. EHRENFRIED L. B. v. REITZENSTEIN. Ejus *der vollkommene Pferdekenner; 2. Theile mit Kupfern.* UFFENHEIM 1764. 4. MEUSEL.

HERM. FRID. GÖCHHAUSEN. Ejus *notabilia venatoris, oder Jagd- und Weidwerks Anmerkungen.* WEIMAR 1764. 8.

In *Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Zürich* T. II. a. 1764. 8. legas in alpibus Abbatiscellanis vaccas frequenter uteri prolapsu laborare. HALLER.

JOSEPH. Baro de 'TAM *während dem in Königreich Böheim in den Jahren* 1762. *und* 1763. *vorgefallenen Viehumfalle angestellt gewesenen Viehseuch-Commissarien, bewährte Horn- Schaaf- Pferd- und Federviehs-Arzneykunst, mit Kupfern.* WIEN und PRAG 1765. 8. Ad investigandam brutorum luem, in BOHEMIA a. 1762. & 1763. grassantem Vir Ill. missus ea, quæ circa eandem luem observaverat, hic refert. Regulas porro generales, juxta quas in tali lue cohibenda curandaque sit procedendum, tradit. Laneos, lineosque pannos cæruleo colore tinctos valde reprobat. Remedia partim iis in locis usitata, partim alia, quæ tum Facultatum quarumdam, tum Magistratus auctoritate suffulta præ reliquis expetebantur. Propria deinde consilia, nec non medicamenta copiosissima suppeditat. Methodum auctor, utut expertus fuerit, non optimam elegit, nec adeo ubique cogitata sua apte ad intelligendum proposuit, præterquam quod voces, quas vocant provinciales librum lectu molestum reddant. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 6. *Band.* 2. *St.* pag. 243.

BOURGELAT. Ejus *matiere medical, ou précis des medicamens.* LION 1765. 8. Germanice AUGSBURG 1766. 8. In morbo *la morve* cicuta frustra fuit adhibita, neque arcana nonnulla probat. Meloen cantharidum esse-

effectum non supplere. Sed neque solam la Fossii terebrationem sufficere. Haller.

Ejus *Anfangsgründe der Vieharzneykunst, oder kurzer Begriff von der Zergliederung des Pferdes. Zum Behuf der Lehrlinge in den königlichen Vieharzneyschulen. Aus dem Französ. übersetzt.* (Editionem Gallicam ignoro). Danzig 1772. 8. (Zerbst 1773. 8. Meusel). Titulus plura promittens imponere lectori credulo posset. In opere ipso sola traditur equi anatome. Atque hoc sensu liber perutilis est, & magnopere commendandus iis, qui artis veterinariæ studium colunt. Versio Germanica non mala. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 20. *Band.* 1. *Stück.* pag. 190.

Joh. Bapt. Mich. Sagar, medicus. Ejus *libellus de aphtis pecorum anni* 1764. *cum appendice de morbis pecorum* &c. Wien 1765. 4.

Ejus *libellus de morbo singulari ovium anni* 1765. *cum appendice de cultura earumdem.* Ibid. 1765.

Ejus *Abhandlung von dem Mehlthau, als der grösten Ursache der Hornviehseuche und derselben Curart.* Ibid. 1775. 8. Meusel.

Georg. Rudolph. Boehmer. Ejus *an pastus pecorum in stabulis potius quam pratis instituendus.* Witteberg 1775. 4. Meusel. V. *pag.* 284.

In *Landwirthschaft-Nachrichten von Verbesserung des Landes und des Gewerbes*, quod diarium Cellis prodire cœpit a. 1765. 8. passim aliqua de morbis animalium intercedunt, ut in T. I. de pullorum equi dentitione difficili, de vaccarum partu & placentis in utero residentibus: de morbo equino *morve*, ejusque deteriori gradu *Rotz*. Non valde confidunt terebræ, cum malum in humoribus resideat. Mercurio cum aloe feliciter aliquos usos esse. Haller.

L. W. F. Oebschelwiz. Ejus *der holländische Stallmeister, oder gründliche Unterweisung, was zum Kennen, Zäumen, Satteln, Beschlagen* &c.; *mit Kupfern.* Leipzig 1766. 8.

Richard de Hautesierk. V. *pag.* 192.

Carol. Aug. Grutebruck. Ejus *Unterricht von Schaafen und Schäfereyen zum Behuf der dabey vorkommenden öconomischen Policey- und Cammergeschäfte;* 2. *Theile.* Leipzig 1766. 8. Si huc facit.

Petr. Ernest. Wilde, medicus. Ejus *kurzer Unterricht, in welchem allerley Arzneyen für Menschen und Vieh bekannt gemacht werden — alles dem Esthnischen Landvolke zum Besten.* Schloss Oberpalen 1766. 4.

Ejus

Ejus *von der Liefländischen Pferdezucht und einigen bewährten Pferdekuren.* RIGA 1770.. MEUSEL.

J. von SAUNIER. Ejus *vollständige Erkenntniss von Pferden, deren Zergliederung, Eigenschaften, Krankheiten, und dawider dienlichen Mitteln; aus dem Französischen übersetzt, mit Kupfern.* LEIPZIG 1767. fol. Primam editionem Gallicam in variis librorum catalogis frustra quaesivi.

JOH. DANIEL MITTELHAUSER, medicus. (Idem, ut puto, qui *pag.* 1197.) Obiit a. 1769. Ejus est *gründliche Nachricht von der bisher unter dem Rindvieh grassirten Seuche.* LEIPZIG 1767. 8. MEUSEL.

REAMUR. Ejus *Anweisung wie allerley zames Geflügel vermittelst der Wärme aufzuziehen sey; 2. Theile, mit Kupfern.* AUGSBURG 1767. 8.

JOH. GEORG. KRÜNITZ, medicus Berolinensis. Ejus *Verzeichniss der vornehmsten Schriften von der Rindviehseuche gesammlet.* LEIPZIG 1767. 8.

Ecole Roy. veterinaire de Paris. PARIS 1767. 4. HALLER.

L'art veterinaire, ou medecine des chevaux. PARIS 1767. 4. HALLER.

Die beste und bewährteste Erfindung wider das Knoppen der Pferde, mit Kupfern erklärt. UFFENH. 1767. 4.

JOH. Baro de SIND. Ejus *der im Felde und auf der Reise geschwind heilende Pferdarzt, oder Unterricht von den gewöhnlichsten Krankheiten der Pferde im Felde und auf der Reise, nebst nützlichen und durch die Erfahrung bewährtesten Heilungsmitteln, mit Kupfern.* FRANKFURT und LEIPZIG 1767. 8. Secunda & aucta editio (tum ibid. 1772. 8.) Laude dignus auctor, qui & dissectionibus sedule administratis, & longo exercitio, & experimentis non temere captis, & denique felici theoriae medicae ad similes casus applicatione tutam artis suae sectatoribus viam prudenter aperuit. Nam certe plurimarum, quas vulgus veterinariorum hactenus foverat, opinionum errores detexit, exterminavit. Quapropter liber iste non potest non magni momenti esse, etsi caeterum medicamenta aliqua minus laudabilia continet. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 12. *Band.* 2. *St.* pag. 270.

Ejus *Kunst Pferde zu zäumen, 2. Theile, mit Kupfern.* FRANKF. und LEIPZ. 1768. 8. 1771. 8.

Ejus

Ejus *vollständige Abhandlung von der Rehkrankheit der Pferde, mit Kupfern.* Ibid. 1768. 8.

Ejus *neue und sichere Lehrart die Pferde in kurzer Zeit fein und schulmässig zu dressiren.* Ibid. 1768. 8.

Ejus *Lehrart die Pferde lange Zeit brauchbar zu erhalten.* Ibid. 1768. 8. MEUSEL.

Ejus *gründlicher Unterricht von der Pferdzucht und Anlegung der Gestütte, mit Kupfern.* FRANKFURT 1769. 8. HALLER.

Ejus *vollständiger Unterricht in den Wissenschaften eines Stallmeisters.* GÖTTING und GOTHA 1775. fol. (lego etiam 1775. 8.) cum iconibus. (Titulum quidem non respondere materiis hic pertractatis, opus tamen ipsum laudabile esse, & attentionem nostro hoc ævo summam mereri Censores (s) testantur). Agit de morbis equorum, eorumque remediis. Id animal non ferre acria medicamenta, quæ vesicas trahant: setacea ad oculorum morbos non valere. Se cataractam in equo docuisse deponere, modumque dicit & instrumenta; sic vesicæ calculum incidisse; semel tamen tantum ab ea curatione equum superstitem evasisse. Spiritu vitrioli dulci ganglia destruit. Fracturas ossium vulgo pro desperatis haberi; eas se curare, & ostendit ut caveatur, ne sibi equus noceat. Decies ossa fracta feliciter se curasse. Tendines non dolere, dum in gangrænam abeunt. Morbum *der Rotz* in sanguine residere, non in pituitariis sinubus: ad eum morbum Ill. viri arcanum. Renes equis sæpe ulceribus corrumpuntur & calculis. Hernias etiam curat. Ita HALLER.

CHRISTIAN GOTTLOB JANISCH, medicus. Ejus *Abhandlung von der im Jahr 1766. und 1767. in Schlesien geherrschten Rindviehseuche.* BRESLAU 1768. 8. MEUSEL.

Le dictionnaire portatif contenant la maniere de soigner les chevaux &c. PARIS 1768. 12. 3. vol. HALLER.

CHRIST. ZORN. Ejus *vollständiger Unterricht von Erziehung der Pferde, und Mittel für alle innerliche und äusserliche Krankheiten derselben.* ERFURD 1768. 8. HALLER.

P. HERRENQUIST in *k. Sw. Wet. Acad. Handling a.* 1768. consilia sua dat adversus contagiosum equorum morbum *le farcin*, ulcera nempe crurum circa venas nascentia. Alvum duxit, emollientia medicamenta admo-

(s) In *deutsch. allgem. Bibl.* 13. *Band.* 2. *Stück.* pag. 440.

admovit, denique æthiopem mineralem dedit, quem imprimis laudat. HALLER.

In *London Magaz.* anno 1768. refertur de emphysemate in vacca, inter duas costas spurias aperto, de quo aër inflammabilis exierit. HALLER.

JOH. CHRISTIAN. POLYCARP. ERXLEBEN. Ejus *Einleitung in die Vieharzneykunst.* GÖTTING und GOTTA 1769. 8. In sectione I. tradit elementa artis veterinariæ. In II. morbos, horumque causas & signa. In III. de tuenda brutorum animalium sanitate. In IV. de auxiliis, quibus amissa sanitas restituitur, sive materia medico-veterinaria. In V. de methodo propinandi medicamenta. Theoriam ubique ab arte medica mutuavit. Laudant Censores in *deutsch. allg. Bibl.* 13. *Band.* 2. *Stück.* pag. 510.

Ejus *practischer Unterricht in der Vieharzney.* GÖTTING 1771. 8. Morbi equorum etiam potissimum. SINDII curationem polypi narium esse perfectissimam. Malum equinum *Spat* esse ancylosin a crassiori liquore articulationis natam. *Rotz* equorum universi corporis morbum, non solius esse membranæ pituitariæ narium. HALLER.

Ejus *oratio de arte veterinaria veteribus maxime æstimata, diu neglecta, hodie lætissime efflorescente.* GÖTTING 1771. 4. HALLER.

HUREL, veterinarius, Ejus *diss. sur le farcin.* PARIS 1769. 8. Germanice *Abhandlung über den Wurm, eine Krankheit, welche die Pferde sehr oft befällt.* BRESLAU 1771. 8. Causa mali, quam potissimum tribuit deficienti per nares humorum purgationi, quam necessariam putat. Contagium habere, curari medicamentis antiphlogisticis, & sua potissimum potione. Ita HALLER. Bonus de morbo periculoso, & curatu difficili tractatus, quem auctor scripsit cum veterinariam PARISIIS exerceret. Versor quidem esse eorum ex numero videtur, qui passim ultra non aspirant, dummodo a legentibus intelligantur. Signa, causæ, & natura mali, satis accurate explanantur. Potio ad morbum *Wurm*, quam non revelat. Theoria bona est; curandi vero methodus ad Gallorum saporem. In purgantibus exhibendis & in detrahendo sanguine nimius est auctor. Cæterum ideo solum scripsisse videtur, ut hominibus praxi sua magis innotesceret, sicque ad lucrandum viam sibi aperiret. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 16. *Band.* 2. *Stück.* pag. 535.

An idem libellus *le farcin maladie de chevaux & les moyens de le guérir.* PARIS 1770. 12. HALLER.

Anton. Koczian, Consiliarius Aulicus, & œconomicæ Societatis Austr. infer. membrum. Ejus *Prüfung der Ursachen von der Hornviehseuche, mit dem Vorschlage auf was für Art derselben am sichersten Einhalt gethan werden könne.* Wien 1769. 8. Variæ luis bovillæ species una cum observationibus & experimentis circa eam in Austria factis. An & quomodo causa mali esse possint aër, nebulæ, ros, pluviæ diuturnæ, robigo, eclipsis solis & lunæ, æstus, frigus, pabulum, potus, fames, sitis, insecta. Quam corporis partem lues primum adgrediatur, & ubi propriam sedem figat. De luis propagatione. Etiam in alterius speciei animalia ruminantia luem propagari: modi quibus lues de loco in locum serpat: cur in ditionibus Austriacis fere constanter grassetur: cur medicamenta raro efficacia esse deprehendantur. Proprium consilium, qua ratione nempe lui bovillæ in terris Austriacis, certissime resisti posset: quæ observanda essent, ut præcaveatur: quid agendum ea jam præsente: quid porro ubi sævire desierit: ut animadvertendum esset in transgressores legum, concernentium ordinem in lue observandum: homines alii ad invigilandum alii ad medicandum necessarii: quibus sumtibus iidem sustentandi. In appendice in molitores, genus nempe hominum præ cæteris avaritiæ maxime deditum, merito invehitur, qui ingentem pratorum partem inundationibus fere continuis obnoxiam reddant, unde graminis ab aqua stagnante putredo, sicque pascua animalibus perniciosa.

Des sorgfältigen Hauswirths nöthigste Wissenschaft bey Pferden. Langensalza 1769. 8. Scribendi stilus solito melior. Principia utcunque bona; sed curandi ratio plane empirica. Formulæ omnes collectitiæ. Propria experimenta nulla. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 1. *Stück* pag. 209.

J. G. Brizelius. Ejus *Beschreibung des so bekannten Sennergestüts in der Grafschaft Lippe.* Lemgo 1770. 8.

Ejus *der Bereiter.* Braunsweig 1775. 8. Leipz 1777. 8.

Ejus *vollständige Pferdwissenschaft.* Leipzig 1777. 8. Meusel.

Abhandlung über die epidemische Krankheiten des Viehes von H. D. Barberet, *mit Anmerkungen von* H. Bourgelat prodiit Witteberg. und Zerbst 1770. 8. (editionem Gallicam ignoro, puto Paris. a. 1761.) Barberreti, Gallicæ societatis œconomicæ membri, etsi præmio condecoratus tractatus nihil equidem valde novi continet: utpote quem auctor ex descriptionibus epidemicis *Actorum Germ. N. O.*, soli aëri pabuloque causam morborum in pecoribus obvenientium tribuens, mutuavit. Attamen ob numerosas ac eruditas Bourgelati adnotationes, versionem iste tractatus sibi promeruit. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 2. *Stück* pag. 553.

J. Ant. v. Schäfersfeld. Ejus *Preisschrift über die Schaafzucht in Steyermark.* Wien 1770. 8.

Wenz. Joh. Pauli. Ejus *Abhandlung von der Schaafzucht.* Wien 1770. 12.

Eröffnete Wissenschaften von leichten Haus - und Arzneymitteln, Pferdecuren, und nützlichen Haushaltungs - Künsten. Frankfurt und Leipzig 1770. 8. Circumforanei cujuspiam veterinarii fuerit fœtus. Ita in *deutsch. allgem Bibl.* 15. *Band.* 1. *Stück* pag. 204.

Rossarzneybuch, Pferdcuren &c. Leipzig 1770. 8. Haller.

Vitet, medicus. Ejus *medecine vétérinaire* T. II. Lion 1771. 8. (Germanice *Unterricht in der Vieharzneykunst, mit Anmerkungen von* J. C. P. Erxleben; I. *Theil.* 1. *und* 2. *Band.* Lemgo 1773. 8. 1776. 8.) In T. II. de morbis veterinorum agitur. A morsu viperæ emphysema nasci: ustionem conferre. In hydrocele acum triquetram melius adhiberi. Varices excidendi. Vulnus ventriculi periculo carere. Hydrops articulationum. Ustionem in ulceribus profundis incisione tutiorem esse. Glandulosos tumores fere ferro aperit. Polypum urit, sarcocelen excidit, hydropicum oculum perforat. Hernia: in equo castratio tutior. Ventralis hernia frequens, etiam scrotalis. Repetitos ictus apum equum interemisse, & venæ jugularis sectionem poscere. Tendines lacerari, cæterum mala nulla symptomata facere. Posse tamen ossium fracturas in equo sanari. Rabiem a pecore non concipi, nisi per contagium. Fistula lacrymalis. Castratio bene fit duobus tubulis sambucinis, plenis polline vitrioli, qui vasis spermaticis applicantur. Liber utilis. Ita Haller.

Petrus Camper. Ejus *Vorlesungen über das heutige herumgehende Viehsterben, aus dem Holländischen übersetzt van* J. C. Lange M. D. Kopenhagen 1771. 8. (Primam Hollandicam editionem ignoro). Hæ tam magni momenti & optimis quibusvis adnumerandæ prælectiones de lue armentorum meliorem certe Langio versorem meruissent. Præcipua tamen rerum momenta utcunque versor ad captum exhibuit. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 15. *Band.* 2. *Stück* pag. 536.

Der cursächsische Land - Pysicus. Eine medicinisch - praktische Monatschrift zum besten des Landmannes, des Hauswirths und jeder anderer unmedicinischer Leser, unter der Direction des D. Friderich August Weiz *veranstaltet. Erster Jahrgang auf Kosten des in* Naumburg *diesfalls errichteten Comtoirs.* 1771. 8. *Zweyter Jahrgang* 1772. 8. Quolibet ejus anni mense philyra una in lucem prodiit eo fine, ut ruricolæ superstitionibus dediti tandem resipiscant, hebeantque unde sive suam sive pecorum suorum valetudinem tueri condiscant. Dubites tamen an Weizii opus, in paragraphos distributum,

magna cum utilitate lecturi sint ruricolæ, simili methodo nequaquam erudiendi. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 21. *Band.* 2. *Stück* pag. 529.

Auserlesenes Arzneybüchlein bey einer Hornviehseuche. CÖLLN 1771. 8.

Le medecin de la campagne, ou encyclopedie medecinal, chirurgical, vétérinaire. PARIS 1771 8. 6. vol. HALLER.

J. ERNEST. ZEIHER; Professor Medicinæ & Matheseos Wittenbergensis. Ejus est *Lehrbegrif von den Krankheiten der Pferde und deren Heilung, nebst einem Anhange von der Pferdezucht.* BERLIN 1771. 8. Multa ex BRACKENIO. Morbum *Rotz* esse a lympha spissata. Hydrops equi per vulnus abdominis casu inflictum sanatus. Ita HALLER. Omnia ex SOLLEYFELSIO & BRACKENIO. Verum meliora hodie extant scripta veterinaria, quæ auctor aut ignoravit, aut saltem non usurpavit. Ordo capitum nexu caret. Ex appendice de educandis equis ex WINTERNO, BUFFONE, & ZEHENTNERO desumta iterum patet, nostrum scriptores optimos ignorare. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 16. *Band.* 1. *Stück* pag. 257.

JOH. ANDR. GAAB. Ejus *praktische Pferdarzneykunst, oder der durch lange Erfahrung sicher curirende Pferdarzt; herausgegeben von dessen Schwiegersohn* GOTTL. LUDW. FLEISCHER, *Büchsenspanner. Mit Kupfern.* SCHWAB. 1771. 8. LEIPZ. 1777. 8. Catechismus, in quo equorum morbi, & horum causæ, signa, curandi methodus, operationes necessariæ a veterinario isto bona fide, prout ipse multorum annorum experientia didicit, enarrantur. Medicamentorum farrago, quorum usus in equis ac hominibus efficacissimus fuerit observatus. Non malum opus, si universim spectes; at singillatim si Veterinariæ gnarus examinaverit, facile quædam minus probanda deprehendet. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 35. *Bad.* 2. *Stück* pag. 471.

P. C. ABILGARD, medicus. Ejus *Unterricht von Pferden, Kühen, Schaafen und Schweinen, wie man dieselbe warten und aufziehen muss, in gleichen von ihren Krankheiten &. I. Theil. Auf königl. Befehl herausgegeben.* KOPENHAGEN und LEIPZIG 1771. 8. Cave credas, omnia, quæ titulus habet in prima hac parte contineri. Agitur solumodo de cognoscendis & educandis iis animalibus. Omnia vulgo nota, eaque nihil aliud sunt, quam quæ medicus iste didicerat, cum LUGDUNI per biennium Veterinariæ operam navasset. Modus proponendi non valde bonus, persæpe ambiguus, & eorum, quibus se scribere profitetur, captui minime accommodatus. Non excuses, quod in præfatione de scriptoribus revera bonis valde humiliter sentiat, quodque ipsum præsertim SINDIUM calumniari

niari non erubescat. Ita *deutsch. allgem. Bibl.* 16. *Band.* 1. *Stück* pag. 258.

Nützliche Hausapotheke, darinnen viele Kräuter und Wurzeln nach ihrer Beschaffenheit und Wirkung, desgleichen die von wilden Thieren, Vögeln und Fischen zur Arzney dienlichen Sachen, nebst vielen anderen so wohl zur menschlichen Gesundheit, als auch vor Pferde- Rind- Schwein- und Schaafvieh dienliche Mittel beschrieben werden. LEIPZIG 1771. 8. Absurda medicamentorum partim ex superstitiosis formulis, partim ex aliis æque malis libris compilatio. Ita in *deutsch. allgem. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 539.

Neuvermehrtes Viehbüchlein darinnen zu finden allerhand bewährte Haussarzneymittel für die viele Krankheiten des Rindviehes; ingleichen gar gewisse Arzneymittel für vielerley Krankheiten der Schaafe, Ziegen, Schweine &c. *Gänse und Hühner.* SCHLEIZ . . . . . 8. Commiseratione magis quam prelo dignus labor. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 1. *Stück* pag. 540.

Gründliche Anleitung, worinn die so gefährlich als höchst schädliche Seuche bey dem Hornvieh erklärt wird, nebst Entdeckung der Uebel dieser Seuche und vollkommenen Heilungsart derselben. Aus den allerneuesten französischen Beobachtungen der école vétérinaire in das Deutsche übersetzt. WIEN 1771. 8. Originale, ut vocant, & ipsum auctorem Censor (t) se ignorare; accuratam autem, utilemque luis descriptionem in eo contineri.

J. G. BOUTROLLE. Ejus *der geschickte Viehhirte, oder Unterricht die Kenntniss der Ochsen und Kühe, ihres Alters, ihrer Krankheiten, und der damit verbundenen Zufälle; wie auch die bewährtesten und tauglichsten Heilungsmittel betreffend* &c. *Aus dem Französischen übersetzt.* WITTENBERG und ZERBST . . . . 8. (Editionem Gallicam ignoro). Descriptio morborum justo brevior & minus plena. Remedia non semper optima. Liber tamen non plane spernendus. Quæ utilissima in eo occurrunt, solæ forte sunt MALOUINI observationes de morbo *Rotz* hic adjectæ, & lectu dignissimæ. Versio Germanica satis mala, & valde obscura subinde. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 540.

JOH. GEORG. WIEHE. Ejus *Beschreibung wie man flüchtige Pferde vor einer Kutsche losspannen und die Räder an einem Wagen weit und enge stellen kann.* HILDESHEIM 1772. 4. Si huc facit.

CHRISTOPH. JACOB. MELLIN, medicus. Ejus *Landapotheke oder Sammlung der besten Arzneyen für menschen und Thiere. Nebst einem*

(t) In *deutsch. allgem. Bibl.* 17. *Band.* 2. *St.* pag. 540.

einem Anhang von den Mitteln ertrunkene, erfrorne, erhenkte, erstickte zu retten AUGSBURG 1772. 8. (auctius 1776. 8.). Auctori scopus fuit, institutiones methodo Tissotiana elucubrari, ut esset, unde ejus populares, qui pagos inhabitant, solatium petere contra luem pecora sua infestantem possent; eum tamen scopum ob justo breviores suas institutiones, mancaque hinc inde consilia, haud exacte attigit. Quid enim juvat possidere rusticum remedia, si morbum ignoraverit? Non laudes tum compositiones medicamentorum, tum superstitiosa quaedam hic occurrentia. Tractatus de submersis, suffocatis &c. est HENSLERI. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 21. *Band.* 2. *Stück* pag. 523.

JOH. GOTTFRIED GALLESKY. Ejus *Bemerkung und Versuche über einige Ursachen des unter dem Hornvieh vorkommenden Viehsterbens* I. *St.* KÖNIGSBERG 1772. 8.

Anweisung zur Wartung des Hornviehes in Absicht der Seuche von einem Landmanne an der Niederweser. BREMEN 1772. 8. Brevis quidem, at perutilis tractatus, quem & materia, quam in se continet, & proponendi modus, captui probe accomodatus, commendant. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 17. *Band.* 2. *Stück* pag. 542.

NICOLAS. V. *pag.* 217.

F. du TY, medicus. Ejus est *l'antimaréchal, ou le vrai miroir des maladies internes des chevaux, leurs remedes.* LIEGE 1773. 8. HALLER.

JOH. ROHT, chirurgus. Ejus *vom Auflaufen des Rindviehes und der Heilung dieses Uebels.* GÖTTING 1773. 8. Ut ventriculus pecoris certo & tuto aperiatur, tubulo in cultrum exeunte, & cis cultrum perforato. Nihil inde mali sequi. HALLER.

Auserlesenes Arzneybüchlein, oder Unterricht, wie der Landmann bey einer Hornviehseuche sich zu verhalten hat. WIEN 1773. 8. An idem libellus qui *pag.* 1662.

PODA. Ejus *akademische Vorlesungen über die zu Schemniz in Niederungarn errichtete Pferdezügel; mit Kupfern.* DRESDEN 1773. 8.

ALOYSIUS FERDINAND. KIESWETTER, Medicinae doctor, physicus in Moravia Hollefchaviensis. Ejus *Berichte über die Hornviehseuche, und derselben praktischr Behandlung.* . WIEN 1773. 8.

JOH. ANT. DORNER. Ejus *Abhandlung von der allgemeinen Hornviehseuche* . . . . 1773.

Ejus *von den Krankheiten der Schaafe und ihren Heilungsmitteln* . . 1774. MEUSEL.

De

De MONTIGNY. Ejus *instructions & avis aux habitans des Provinces méridionales de France, sur la maladie putride & pestilentiale, qui détruit le bétail* . . . . . Germanice, vertente R. C. F. OPITZ, Medicinæ doctore, *von der faulen und pestartigen Krankheit des Viehes, als ein Unterricht für die Bewohner der mittägigen Provinzen Frankreichs*, BERLIN und LEIPZIG 1776. 8. Erudite scriptum opus varias continet observationes, consilia, & præcepta circa luem armentorum in GALLIIS grassatam. Præclare OPITZIUS versione sua meruit; sic enim Germani quoque librum consulere eodem aut simili in casu poterunt. Et quamvis doleas nec aut remedia aut curandi methodos varias hic deprædicatas sufficere ad id malum devincendum, omniaque eo demum redire, ut animalia infecta quantocyus vel mactentur alte defodienda, vel a consortio sanorum amoveantur: tamen, quia ad illud ipsum debite exequendum tam variæ cautelæ ac apparatus requiruntur, quæ omnia hic fuse traduntur, lectio hujus libri haut erit inutilis. Insunt præterea quæpiam, quæ scire multum interest: uti e. g. fuisse, qui morbo pestilentiali correpti interierint quam citissime, dum talium brutorum cadavera excoriarent; etiam halitum infectorum animalium contagiosum esse; posse propagari contagium non solum per vestes, canes &c. sed etiam per muscas humoribus infecti cadaveris pastas, & sana animalia involantes; comburenda esse istiusmodi cadavera una cum fimo; quod quidem consilium haud sine prævio examine sequaris, ne forte malum magis inde exasperetur. Suffumigiorum laudabilium varietas. Universim opus iis, qui opem tali in calamitate quærunt, commendandum. Versio bona. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 2. *Stück* pag. 502.

Sicheres Mittel der Hornviehseuche vorzubeugen. GLOGAU 1774. 4.

CHRIST. FRIDR. WEBER, Medicinæ & Chirurgiæ doctor. Ejus *kurzer Begriff von der Knochenlehre des Pferds, zu seinen Vorlesungen in der Vieharzneyschule zu Dresden.* DRESDEN und LEIPZIG 1774. 8. Nova inventa hic ne quæras. Cæterum ordinate & dilucide scripsit. Ita in *deutsch. allg. Bibl.* 28. *Band.* 1. *St.* pag. 184.

JOH. CLEMENS TODE. Ejus *Geschichte der Einimpfung der Hornviehseuche, welche in den Jahren* 1770 - 1771. *und* 1772. *in Dännemark auf königl. Kosten angestellet worden, aus dem Dänischen übersezt.* KOPENHAGEN 1775. 8. V. *pag.* 240.

JOH. RIEM. Ejus *vollständige praktische Anleitung, das aufgeblähte Vieh zu retten.* BERLIN 1775. 8.

J. WIE-

J. Wiegand. Ejus *Handbüchlein zum Unterricht für die Schaafmeister.* Wien 1775. 8.

Ludw. Christian Petzolt *meine Gedanken bey der bisherigen und noch fortdaurenden Hornviehseuche in den angrenzenden Provinzen.* Nordhausen 1776. 8. Meusel.

Ant. Carol. von Willburg. Ejus *Anleitung für das Landvolk in Absicht auf die Erkenntniss und Heilungsart der Krankheiten des Rindviehes, samt den Hülfmitteln und einem Anhang über die Materie der Medicin* &c. Nürnberg 1776. 8.

Lentin. Ejus *Grundsätze zu der 1775. publicirten Vorbauskur gegen die Hornviehseuche.* Götting 1776. 8.

Paulet. Ejus *Beyträge zu einer Geschichte der Viehseuchen nebst der Behandlung und Kur.* Dresden 1776. 8.

Franc. Maximil. Frid. Bouwinghausen von Wallmerode. Ejus *Beschreibung eines neuen Verfahrens, das aufgelaufene Vieh durch den Stich zu heilen.* Stuttgard 1776. 8.

Ejus *praktische Abhandlung von dem Unterschied zwischen der Strengel und Drüse der Pferde.* Ibid. 1777 8.

J. David Michaelis. Ejus *etwas von der ältesten Geschichte der Pferde und Pferdzucht in Palästina und den benachbarten Ländern sonderlich Ægypten und Arabien.* Frankfurt am M. 1776. 8.

Kunst und Wundarzt bey Menschen und Vieh. Wien 1776. 8.

Georg. Hartmann. Ejus *die Pferde-und Maulthierzucht* &c. Stuttgard 1777. 8.

Joseph. Stahl. Ejus *Abhandlung von der Hornviehseuche und deren Heilungsart.* Frankfurt 1777. 8.

John Clark. Ejus *Anmerkung von dem Hufschlage der Pferde; aus dem Englischen.* Leipzig 1777. 8. Primam editionem Anglicam ignoro.

Du Paty de Clam. Ejus *la science & l'art de l'équitation demontrée d'après la nature: ou theorie & pratique de l'équitation, fondées sur l'anatomie, la mechanique, la geometrie & la physique.* Yverdon 1777. 8. Germanice Bern 1778. 8. Aliqua huc faciunt, potissimum quæ in L. II. habentur de natura equi.

Monatliche Verrichtungen, in welchen gezeiget wird was in jedem Monat so wohl im Felde, als in dem Kuchen, &c. *bey der Vieh-und Pferdzucht,* &c. Nürnberg . . . . . puto 1777. 8.

Par-

Parlets *pharmacopée, oder Apothecke eines Rossarztes, welche auserlesene und erprobte Mittel für die Krankheiten der Pferde enthält.* Weimar 1778. 8.

J. Ehr. Ehrmann. Ejus *praktischer Versuch in der Darmgicht der Pferde.* Frankfurt 1778. 8.

Joh. Georg. Marschall. Ejus *Geschichte der Hornviehseuche zu Offenbach, und der Vorkehrung dagegen.* Offenbach. 1778. 8.

Von Pferdkrankheiten, besonders dem Kropf und Rotz, und deren Heilung.... 1778. 8.

Der vollkommene Kutscher oder die Kunst Kutsche und Pferde, sowohl in der Stadt, als auf dem Lande in gehörigem Stande zu halten; nebst einem Unterricht für die Kutscher, von Kutschpferden, ihren Krankheiten und den Mitteln selbige zu heilen. Frankfurt 1778. 8.

Sammlung einiger Abhandlungen von verschiedenen Krankheiten der Pferde, und der Schaafe. Nürnberg 1779. 8.

Joh. Gottlieb Wolfstein, la Fossii, Hunteri, & Potii discipulus, Medicinæ & Chirurgiæ doctor, Vindobonensis Professor ordinarius artis veterinariæ. Ejus est *Unterricht für Fahnenschmide, über die Verletzungen, die den Pferden durch Waffen zugefüget worden, in Vorlesungen erklärt im Sommer a.* 1778. Wien 1779. 8. Auctor ea se hic proponere, quæ propria 26. annorum experientia didicerat. De equorum vulneribus agit. Aliqua excerpsi: varia vulnerum figura variam parit curationis difficultatem. Dolor, tumor, inflammatio, symptomata nempe vulneribus supervenientia ad vulneris consolidationem omnino necessaria sunt, dummodo non excedant, aut mala medendi ratione non exacerbentur. Ea symptomata sunt naturæ molimina, quibus vulnera consolidantur, vel quæ consolidari nequeunt, in suppurationem sane necessariam ducuntur. Quæ vulnera suppurationem exigant. Pus bonum non esse corpus in vulnere peregrinum, ad curationem ejus multum conferre, hinc non esse abstergendum. Cataplasmata tepide applicata, ut & ipsum opium inflammationem augere. De vulnerum hæmorrhagia: vasa grumo sanguinis obturari. Neque sanguis in vulneribus est corpus peregrinum. Varia ad compescendum sanguinem adminicula, eorumque usus explicatus. Fungus agaricus, nisi simul vas comprimas, non sistit hæmorrhagiam. Fascias, non sine urgente necessitate esse imponendas, quæ irritando inflammationem & suppurationem nimis augeant. Vulnera, præsertim quæ debite suppurant, molliter esse deliganda, nec ultra necessitatem protrahendam esse deligationem. Aëris accessum noster non timet; eum potius requirit: ulcera tamen fœtida æstivo tempore a

calida aëris athmosphæra defendit, ne vermes innascantur. Suas de utilitate aëris observationes WEBBERO medico veterinario Dresdensi se communicasse, easque a sagaci isto viro novis experimentis fuisse confirmatas. Vetat tamen cartilagines, ossa, cavitates articulorum, & intestina aëri exponere. Nullum, SCHARPIO & BRAMBILLA excepto, se noscere auctorem, qui aërem non metuat. De cura vulnerum: simplicem ubique adhibet curationem. Ubi sanguis, pus effluere nequeunt, vulnus incisione ampliandum. Incommoda suturæ cruentæ: esse tamen ubi hanc evitare nequeas. Nulla dari medicamenta, quæ gangrænam coerceant; solam suppurationem hic prodesse. De febri vulneraria: ut eam in equo præsentem adgnoscas; ut mitiganda sit, si nimia. De vulneribus profundis: signa, ex quibus noscas, in quonam viscere vulnus lateat. Ad nervorum & tendinum vulnera commendat spiritum vini rectificatum cum oleo terebinthinæ. Turundas rejicit. Fuse contra fabros ferrarios, qui nimium quantum de ungulis equorum rescindere solent. In contusionibus sanguinem sub cellulosa tunica effusum incisione tutius emitti, quam medicamentis resolvi. Mala, quæ a nimia ephippii pressione oriantur. Ut ea præcavenda, utque curanda sint. Vulnera sclopetaria: ossa in extremitatibus fracta in adultis equis nunquam curari; difficulter vulnera, aut alias læsiones cartilaginum. Nequaquam cartilagines exfoliari, ut necesse sit vel eas excindi, vel cultro deradi. Escharam in vulneribus sclopetariis nunquam se vidisse. Quæ in equi vulnere a glande plumbea inflicto observavit, exacte narrat. Vulnera sclopetaria, utpote angusta & profunda incidere suadet. Sanguinis de vulnere fluxum non esse supprimendum; arterias vero & vasa majora vel vinculo intercipi, aut ferrum ignitum iis admoveri jubet. Glandes & alia peregrina corpora digitis, facta etiam si opus est incisione, melius quam instrumento extrahi. Hæc vulnera nonnisi ope suppurationis curari; a suppurantibus medicamentis tamen auctor abstinet, solo linteo carpto & sua aqua vulneraria utitur, vulnus frigida ablutum molliter deligat, reliquum naturæ relinquit; symptomata graviora aptis medicamentis sedat; retentionem puris solicite præcavet; si pus vel sanies non effluat, aut dilatandum ulcus, aut fundus in opposita regione incidendus. Ultimo formulæ aliquot medicamentorum simplicium, quorum efficaciam noster expertus laudat.

VINCULUM. Vide *fasciæ*.

U L C E R A.

HIPPOCRATES in aphorismis agit etiam de ulceribus.

Idem in L. *de locis in homine* agit de ulceribus ferinis.

Idem in *prorrheticorum* L. II. iterum de ulceribus.

Idem in L. *περι ἑλκων* aliqua etiam habet de ulceribus. De carne supercrescente. Non purgata glutinari non posse, sed neque circularia. Esse ubi cataplasmate egeant, ad viciniam ulceris admoto. Ulcera phagedænica. Cataplasmata varia, & nume- rosa medicamenta, inter quæ acerrima aliqua occurrunt, nasturtium, cantharides, helleborus.

Idem in L. *περι συριγγων* etiam de ulceribus.

Codices L. *de ulceribus* exstant in Bibl. Reg. Par. n. 2140. 2141. 2143. 2144. 2254. Ita HALLER. Vide *pag.* 286.

ARISTOTELES in *problem.* V. 31. passim aliqua de ulceribus habet. HALLER. V. *pag.* 588.

ERASISTRATUS ulcera in abdomine, prope inguen inciso abdomine aperiri debere, & facile sanari (a). HALLER. V. *pag.* 762.

ASCLEPIADES scripsit librum *de ulceribus*, in quo de sympathiis egit, a CASSIO citatus (b), in quo explicat, cur offenso uno membro alia multum distantia patiantur. HALLER. V. *pag.* 406.

CASSIUS FELIX in *naturalibus* &c. agit etiam de ulceribus rotundis. HALLER. V. *pag.* 984.

THESSALUS. V. *pag.* 991.

ANTONIUS. V. *pag.* 991.

RUFUS in L. *de regimine infantum* scripsit de ulcere Ægyptio, cui igne medetur, & de aphthis malignis. HALLER. V. *pag.* 415.

ALEXANDER APHRODISEUS dicit ulcera renum & vesicæ difficulter sanari. HALLER. V. *pag.* 416.

GALENUS in L. III. *de methodo medendi* agit de ulceribus, & potissimum Asiatica diffusione refutat THESSALUM, qui omnibus ulceribus eandem opponebat curationem, neque aliam indicationem præter replendorum carne ulcerum studium admittebat, cum alia & alia ulcera aliis modis curare oporteat. Mel non bene ad cerebri ulcera adponi. In L. IV. de ulceribus mali moris. Contra curationem THESSALI metasyncriticam, ut varia ejus consilia potius ad malum habitum emendandum pertineant. Contra tres illos dies jejunii methodici, in febre minime necessarios. Siccantia fere laudat, alvumque ducentia, & in universum cacochymiam jubet corrigere

(a) Apud GALENUM L. I. (b) CASSIUS n. 70. *problem.*

per ea, quæ cuique cacochymiæ contraria sunt. Singularum partium ulcera ex ordine considerat. In L. V. ut THESSALUS medicus ulcus fœtidum & verminosum auris male curaverit, GALENUS vocatus subito siccante usus medicamento sanaverit. Ulcera asperæ arteriæ sanata siccante medicamento, lacte Stabiis poto. HALLER. V. *pag.* 1002.

ADAMANTINUS. Ejus ad phagedænica ulcera medicamentum ORIBASIUS (c) habet. Ita HALLER. V. *pag.* 638.

ORIBASIUS *de morb. cur.* L. III. cap. 13. 15. 16. 24. 25. 26. 33. & in L. VII. *synopf.* cap. 1. &c. agit de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. 2. cap. 32. de variis ulceribus & eorum cura. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 293.

SYMON vel SYMEON vestigia ulcerum docet tollere, perforando acu, deinde acerrimis medicamentis impositis (d). HALLER. V. *pag.* 1008.

JUDÆUS de periculis & eventibus ulcerum. De diuturnis ulceribus (e) agit. HALLER. V. *pag.* 1009.

ISAAC de ulcere consolidando (f) agit. HALLER. V. *pag.* 1010.

RHAZEUS in L. III. ulcera narium difficulter sanari, & lenibus. Non nimis valentia medicamenta ad oris ulcera debere adhiberi. In L. IV. aliqua admista sunt de pectoris ulceribus. In L. X. de renum & vesicæ ulceribus. Aquam casei (lactis nempe serum) in his ulceribus præstantissimum esse medicamentum. In L. XIV. de ulceribus. De sublimati mercurii ad vulnera usu. Difficile ulcus ex ambustione ortum denique se bolo Armena imposita sanasse. Antiquum in facie ulcus se curasse calefacta facie & defricata. Frictione, acri medicamento, & vini potu ulcus uteri se sanasse. Se ulcera post aperitionem continuo mundificare, inmisso panno, quo confricentur, circumjectis vinculis. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practicæ* L. IV. cap. 20. 21. 22. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 295.

Codex ISAACI SALAMONIS fil. *de ulceribus & inflammationibus* ex Arabico in Hebraicum conversus exstat in Bibl. Reg. Par. n. 425, is poterit & ipse ad HALY pertinere. Mahometani auctoris esse ex formula initiali apparet: in nomine Domini misericordis &c. Ita HALLER.

AVI-

(c) In *synopf.* L. III. cap. 1. (d) Apud RHAZEUM *continuat.* 3. 2. (e) Apud RHAZEUM L. XIII. cap. 9. (f) Ibid. L. XIV. cap. 1.

Avicenna in L. IV. *fen.* 4. tract. 3. cap. 1, de ulceribus & eorum cura. Walth. V. *pag.* 267.

Constantinus in L. *de morborum cognitione* &c. agit etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 268.

Gariopontus *ad totius corporis ægritudines* &c. etiam ulcera. Haller. V. *pag.* 296.

Lanfrancus in *practicæ* &c. Doctr. III. tract. 1. cap. 11. de ulceribus. Ita Walther. In curandis ulceribus satis peritus, ingenue fatetur, nullum se in mamma cancrum sanare potuisse. Haller. V. *pag.* 2.

Codex chartaceus Anonymi *de vulneribus & ulceribus sanandis*, quæ auctor fatetur se debere medicis Parisinis, & potissimum Johanni de Passuano (Passavant), est in Bibl. Reg. Paris. I. n. 428., scriptus adeo circa annum 1295. Ita Haller.

Guilielmus de Varignana. Ejus *opera medica de curandis morbis universalibus & particularibus, febribus, ulceribus, venenis. faciei & totius corporis mundificantibus.* Basil. 1545. 4. 1595. 4. Lion 1560. &c. Haller.

Guy de Chauliac in *Chirurgiæ* &c. Tract. IV. doctr. 1. cap. 1. &c. de ulceribus variis. Walth. V. *pag.* 297.

Nicolaus de Falconiis. V. *pag.* 634.

Leonardus Bertapalia in tract. 3. cap. 1. &c. de variis ulceribus. Walth. V. *pag.* 3.

Barthol. de Montagnana in *consiliis* &c. agit etiam de ulcere uteri. Haller. V. *pag.* 372.

Anton. Guainerus in L. *de ægritudinibus capitis* &c. agit etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 372.

Anton. Cermisonus in *consiliis* &c. etiam ad ulcera. Haller. V. *pag.* 372.

Joh. Baverius de Baveriis in *consiliis* &c. etiam de pectoris ulcere. Haller. V. *pag.* 3.

Anton. Benivenius *de abditis morborum caufis* &c. cap. 22. ulcus menti evulso dente persanatum. Haller. V. *pag.* 362.

Angelus Bologninus, medicus Bononiensis, qui Chirurgiam publico stipendio docuit. (Ejus *de cura ulcerum exteriorum* (g) *libri* II. una prodiit *liber de unguentis quo communis chirurgorum usus in solutæ continuitatis medela recipit.* Ita Kestnerus). Bonon 1514. 4. Papiæ 1516. fol. Venet. 1535. 8. Lion 1536. fol. Basil. 1536. & in collectione chirurgi-

(g) Et non *interiorum*, ut Hallerus habet in *Bill. Med. pract.* T. I. pag 492.

rurgica GESNERI exſtant TIGURI 1555. fol. tum in UFFENBACHII collectione. Gallice *traité de la curation des ulceres externes du corps humain.* LION ...16. Ante annum 1508. ſcriptum fuiſſe opus MORGAGNI conjectura eſt, quod VENETIIS auctor idem abſolverit, ut tamen a. 1508. mortem obierit. HALLERO (h) videtur, aliquantum ſerius ſcriptum eſſe, quam BONONIAM venerit; cum aſſiduis ſcholaſticorum ſuorum precibus exoratum ſe *de unguentis* ſcripſiſſe ipſe dicat.

JOH. de VIGO in *practicæ* &c. L. IV. de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 270.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. XIII. cap. 18. & 19. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 313.

MAR. SANCTUS BAROLITANUS in *compendio* &c. agit etiam de ulceribus.

Idem in *libello quidditativo* &c. etiam ulcera habet. HALLER. V. *pag.* 271.

LEONHARDUS FUCHS in *curandi ratione* &c. etiam de ulceribus agit. HALLER. V. *pag.* 683.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS. V. *pag.* 272.

JOH. MANARDUS in *epiſtol. med.* L. XVII. *epiſt.* 4. de ulcere palati. HALLER. V. *pag.* 421.

NICOL. MASSA in *epiſtol. med.* L. I. *epiſt.* 24. de ulcere inteſtini recti. *Epiſt.* 29. de ulcere Gallico femoris. *Epiſt.* 31. de ulcere maligno & cancroſo. In L. II. *epiſt.* 23. de ulceribus & varicibus cruris in venereo. *Epiſt.* 24. ſic in alio duri tumores ulceroſi. *Epiſt.* 28. ulcus fiſtuloſum cruris. HALLER. V. *pag.* 273.

Anonymi L. IV. *de morbis oculorum* &c. *& antiquis ulceribus.* V. *pag.* 1258.

JOH. FERNELIUS in *pathologiæ* L. VII. etiam ulcera tractat. HALLER. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS in tract. *de compoſ. med.* cap. 73. ad pedum ulcera. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. TAGAULT *de chirurgica inſtitutione* L. III. cap. 1. &c. de ulceribus, eorum cauſis, ſignis & prognoſi. Cap. 6. &c. de eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 6.

LEONHARD. FAVENTINUS in tract. *de morbis puerorum* &c. cap. 54. remedia ad ulcera. WALTH. V. *pag.* 422.

VIDUS VIDIUS. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS. V. *pag.* 301.

AMA-

(h) Ibid.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. *cur.* 75. de ulceribus telæphiis & chironicis. Ita WALTH. In *centuria* IV. ulcus antiquum cruris sanatum cauterio in eodem crure admoto, & fontanella excitata. In *cent.* V. ulcera a mala carunculæ curatione orta, sanata. In *cent.* VI. renum ulcus mineralium aquarum usu sanatum. HALLER. V. *pag.* 314.

BARTHOLOM. MAGGIUS in L. *de vulnerum bombardorum* &c. etiam de ulceribus fuse agit. Ad depascentia ulcera laudat aquam aluminosam, ad acrimoniam humorum lithargyrium, denique ignem. Ad ulcus sordidum unguentum apostolorum, terebinthinam. Si a nimis acribus medicamentis rubellus humor manaverit, pompholyx est solamini. Saniosa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere relictis fieri. Ad sinus difficiles adstringentia, Ægyptium, pressio idonea fundum sinus urgens. Si sanies non effluat, aut dilatandus aditus ulceris, aut fundus in opposita regione incidendus. Ad callos trochisci de minio VIGONIS. Ad dilatanda ulcera gentianæ radix. HALLER. V. *vulnera.*

FRANC. VALERIOLA in *exercitationum* &c. L. V. ulcus ad spinam dorsi injectione sola, absque sectione reconciliatum. In L. VI. ulcus renis curatum. HALLER. V. *pag.* 273.

Les anciens & renommés auteurs HIPPOCRATES *des ulceres, des playes de la tête, avec les commentaires de* GUI VIDE &c. *traduits par un D. en Medecine.* LION 1555. 8. HALLER.

J. B. MONTANUS in *consult. med. cons.* 27. 28. de ulcere pedum. WALTH. V. *pag.* 424.

JODOC. LOMMIUS in *med. observat.* L. II. pag. 242. (i) de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 425.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchiridii chirurgici* &c. L. III. cap. 1. &c. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYM. CRASSUS. Ejus *de ulceribus.* VENET. 1566. 4. HALLER. V. *vulnera capit.*

GEORGIUS PHÆDRO, Paracelsicus homo, ob pessimum testimonium C. GESNERI HALLERO notus. Ejus *opuscula, inter quæ Chirurgia minor, s. omnium ulcerum perfectæ curationis methodus.* BASIL. 1562. 4. FRANCOF. 1621. 8. HALLER. Confer *pag.* 387.

J. ANTO-

(i) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

J. ANTONIUS FOGLIA. Ejus *de faucium ulceribus*. NEAPOLI 1563. 4. 1635. 4. Si idem, quem A. a CRUCE FOGLIATUM vocat, est inter præcipuos ejus ævi chirurgos. Libellus ipse potius ad clinicam pertinet, morbumque malignum anginosum. Ita HALLER.

GABRIEL FALLOPIA, vulgo FALLOPIUS dictus, pagus enim a quo nomen habet *Falloppia* dicitur, & Falloppia gens Mutinensis, cujus TASSONUS in *culeo capto* meminit. Noster Mutinensis, Professor Patavinus, magnus incisor fuit, qui anno 1563. præmatura morte ex pleuritide obiit (k). Chirurgiam cum laude exercuit (l), & calculum etiam secuit (m). Sed ea fuit magni viri infelicitas, ut chirurgica ejus opera post mortem demum auctoris a discipulis edita fuerint, plerumque deformata. Primi excusi sunt *de ulceribus & de tumoribus præter naturam libri* II. VENET. 1563. 4. continuo a morte FALLOPII. Librum *de ulceribus* multo emendatiorem & pleniorem reddidit BRUNO SEIDEL & edidit ERFORD. 1577. 4. Prælectiones sunt anni 1557. Multa tamen bona suaque habet. Nihil magis repellere, quam fasciarum usum. Aërem Pisanum, Mantuanum, Ferrariensem ulceribus inimicum esse, favere Patavinum. Ægyptiacum optimum esse medicamentum, magisque siccans, si pompholygem addideris. Escharoticum laudat, in quo cum argento sublimato opium miscet & cerussam. Arsenico etiam utebatur, idque commendat. Ulceribus malignis aquam puram aut mineralem in spongia adhibet. Non debere ulcera quotidie detegi, sufficere, si die tertio & quarto. Phagedænicum ulcus aqua aluminosa eluit. HALLER.

LEONARDO FIORAVANTI. Ejus *compendio dè secreti medicinali*. VENEZIA 1571. 8. 1591. 8. &c. Germanice DARMSTADT 1624. 8. In L. I. de ulceribus agit. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 9.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgiæ* L. III. de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curandorum vulnerum ratione* &c. præter vulnera etiam ulcera tangit. HALLER. V. *vulnera.*

JOH. BANISTER. Ejus *a needfull new and necessary treatise of Surgery briefly comprehending the general and particular curation of ulcers.* LONDON 1575. 8. HALLER. V. *pag.* 10.

VICTOR. TRINCAVELLUS in *enchirid. med.* L. III. cap. 13. de curandis ulceribus, quibus supercrescit caro inutilis. WALTH. V. *pag.* 378.

ADAM

(k) Ita HALLER in *Bibl. Med. pract.* T. II. pag. 143. (l) GUILANDIN *papir.* p. 25. (m) THONER L. VII. *obs.* 4.

ADAM BODENSTEIN a CARLSTAD. Ejus *heimlicher Rathschlag zu curieren Pestilenz, Brust Geschwür.* BASIL. 1576. 8. HALLER.

MATTHIAS NARVATIUS in *sylva sententiarum* &c. etiam ad ulcera. HALLER. V. *pag.* 10.

LAURENTIUS JOUBERT in tract. *de affectibus pilorum* &c. agit quoque de faucium ulceribus. HALLER. V. *pag.* 631.

JOH. RIOLAN in *general. med. method.* Sect. III. cap. 2. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 378.

PETR. de la MER & J. de GAYETTE *E. ulceris curatio siccatio.* PARIS 1577. 4. HALLER.

TANEQUIN GUILLEAUMET. V. *vulnera.*

JUST. ORTLOPH. MAROLDUS in *practica medica* &c. pag. 326. ad ulcera varia. WALTH. V. *pag.* 379.

HIERONYM. RUBEUS in *L. de destillatione* Sect. III. ad ulcera maligna. WALTH. V. *pag.* 381.

PETRUS FORESTUS in *observationum* &c. L. XXVI. & XXVII. ulcera partium genitalium. HALLER. V. *pag.* 381.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medendi* &c. *de externis curandis* L. I. cap. 1. &c. de variis ulceribus. Cap. 17. ad ulcera fistulosa & callosa injectiones ex unguento Ægyptiaco, sublimato, & lixivio laudat. WALTHER.

Ejus *de ulceribus libri tres.* PATAV. 1602. 4. Ad veterum undique saporem, nulla cum sua adnotatione. HALLER. V. *pag.* 382.

HIERONYM. CAPIVACCIUS in *consil. med. cons.* 47. de crurum ulceribus. WALTH. V. *pag.* 382.

ALEXAND. MASSARIA in disp. *de scopis mittendi sanguinem* &c. de ulceribus etiam nonnulla habet. HALLER. V. *pag.* 1502.

FELIX PLATERUS in *observationibus* &c. ulcera varia etiam faucium, partium genitalium. HALLER. V. *pag.* 385.

HIERONYM. FABRICIUS in *praelect. chirurg.* L. III. de ulceribus.

Idem in *pentateuchis* &c. ulceribus ferrum ignitum sed varie temperatum admovet. Caustica medicamenta non amat. HALLER. V. *pag.* 302.

GUIL. FABRICIUS in *observat. chirurg. centuria* III. *obs.* 39. ex ulcere cruris empyrice curato pleuritis lethalis. WALTH. V. *pag.* 274.

NIC. ABRAHAM. FRAMBESARIUS in *canon. & consult.* pag. 602. de cura ulcerum. WALTH. V. *pag.* 14.

Barthol. Hierovius. V. *pag.* 15.

Durant. Scacchius in *subsidii Medicinæ* &c. L. IV. agit etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 15.

Jul. Cæs. Claudinus in *consult. & respons. cons.* 72. de ulceribus fistulosis cum ossis corruptione. Walth. V. *pag.* 386.

Idem *de ingressu ad infirmos* L. II. cap. 32. quæ ulceribus conveniunt. Walth. V. *pag.* 1502.

Petr. Matth. Rossius in *consult. & observat. obs.* 7. ulcus sordidum. *Obs.* 8. ulcus corrosivum. *Obs.* 9. ulcus sinuosum. *Obs.* 11. ulcus callosum perinæi a gangrænæ curatione relictum, per quod tota urina diffluebat, tamen curatum. Alberti. V. *pag.* 322.

Paulus Reneaulme *ex curationibus observationes* &c. Crurum ulcera sanata medicamentis. Haller. V. *pag.* 1040.

Hippolit. Parma in *introductione* &c. etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 17.

Lelius a Fonte in *consultationibus* &c. etiam de recti intestini sordido ulcere. Walth. V. *pag.* 434.

Christoph. Guarinoni in *consil. med. cons.* 493. de ulceribus crurum. Walth. V. *pag.* 436.

Sebast. Cortilio *de chirurg. institut.* L. II. cap. 15. de ulceribus malignis. Walth. V. *pag.* 17.

Henr. Smetius in *miscellaneis* &c. Intestinum tenue a lumbricis perruptum, per ulcus elapsum, fæcesque reddens, repositum, lamina argentea compressum, sanatum. Hepatis ulcus sponte per umbilicum patens; icterus inde & mors. Haller. V. *pag.* 436.

Daniel Sennertus in *Medicinæ practicæ* L. V. agit quoque de ulceribus. Haller. V. *pag.* 17.

Wolfg. Gabelchoverus in *curat. med. centuria* IV. *cur.* 4. ulcus profundum tibiæ. *Cur.* 46. ulcus in superiori parte palati. Alberti. V. *pag.* 352.

Petrus van der Stylle in *chirurg. Handbuch* Parte V. cap. 4. de carnis excrescentia in ulceribus. Walth. V. *pag.* 555.

Gregor. Horst in *observat. med.* L. IX. *obs.* 16. fœtida ulcera curata. Walth. V. *pag.* 276.

Johannes Vigier (non diversus a J. Vigiero Lindenii), medicus castrensis. Ejus *traité de ulceres.* Lion 1614. 12. *La grande Chirurgie des ulceres & tumeurs.* Lion 1656. 8. *La grande Chirurgie de tumeurs.* Lion 1657. 8. & *troisieme partie divisée en trois traités.* Lion 1656. 8. Ita componuntur *les œuvres chirurgicales.* Lion 1658. 8. 3. vol. Cujus alius esse titulus videtur *la grande Chirurgie & pratiques des tumeurs, ulce-*

ulceres, & des toutes les parties externes &c. Plura ſcripſit Gallico fere ſermone, quæ collecta & Latine verſa filius ejusdem nominis edidit cum titulo *operum medico chirurgicorum* PRAG. 1659. 4. Horum librorum duo ſunt chirurgici argumenti. *Chirurgia magna* ſive artis compendium ſ. pentateuchus, medicamentarius magis quam chirurgicus, etſi auctor tamen & ipſe operi manum admovit. *Theſaurus & armamentarium chirurgicum* totum in medicamentis eſt. In eo medicamenta aliqua reperiuntur nuperorum conſenſu probata, ut unguentum ex enula. HALLER.

L'epitome des ulceres de CALVE, *traduit par* GUY S. PONT 1614. Ita HALLER.

PETRUS POTERIUS in *inſign. curat.* &c. *centuria* III. etiam ulcera. Mumia minerali narium ulcus ſanavit. HALLER. V. *pag.* 387.

CLAUDE GERVAIS & MICH. SEGUYN *ergo ulceri exſiccantia.* PARIS 1615. 4. HALLER.

GUIL. BALLONIUS in *conſil. med.* L. III. *conſ.* 171. de ulcere & tumore inguinis. WALTH. V. *pag.* 387.

FRANCISCUS PECCETTI. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *obſervat. med. obſ.* 21. ulcus ſordidum. *Obſ.* 32. ulcus verminoſum. WALTH. V. *pag.* 388.

SAILLENS in *quæſtionibus medicis* MONSPEL. 1617. 4. an ulcera rotunda an ſinuoſa difficiliora. HALLER.

MELCH. SEBIZ. Ejus diſp. *de ulceribus.* ARGENT. 1647. 4. Ulcus inguinis recrudeſcens. HALLER. V. *pag.* 1502.

PAULUS ZACCHIAS in *quæſt. med. legal.* L. III. tit. 2. *quæſt.* de effectibus ulcerum. WALTH. V. *pag.* 599.

J. RUD. CAMERARIUS in *ſyllog. memorab. centuria* IV. part. 58. Ulcerum facilis aut difficilis curatio ex aëre. ALBERTI. V. *pag.* 19.

SANCTORIUS SANCTORIUS. Ejus *commentarii in* I. *ſectionem aphoriſmorum Hippocratis.* VENET. 1629. 4. Huc faciunt, quæ habet de ulcerum curatione, a qua ſiccantium uſum removet.

Idem in *commentario ad artem parvam Galeni.* VENET. 1630. 4. aliqua etiam habet de ulceribus.

Idem in *methodo vitandorum errorum* GENEVÆ 1631. 4. de ulceribus variorum viſcerum, etiam veſicæ agit. HALLER. V. *pag.* 19.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* I. *obſ.* 8. de ulcere veſicæ. ALBERTI. V. *pag.* 442.

J. ANT. LAMBERT. V. *pag.* 20.

ZACUTUS LUSITANUS *de med. princip. hiſt.* L. I. ulcera faciei curata cauterio, cui plurimum tribuit. HALLER.

Idem in *praxis med. admirandæ* &c. L. I. *obs.* 4. Ulcus restrictum in infante lethale. *Obs.* 89. ulcera oris & genitalium curata. In L. II. *obs.* 96. ulcera cacoethea uteri. *Obs.* 97. ulcera uteri aqua theriacali curata. In L. III. *obs.* 132. ex ulcere depascente in pede mors repentina. *Obs.* 136. ulcera manantia diuturna in universa corporis mole exorta. ALBERTI. V. *pag.* 389.

SAMUEL HAFENREFFER in πανδοχειον &c. L. II. cap. 15. de cura ulcerum. WALTH. V. *pag.* 412.

JOH. PRÆVOTIUS in *medicina pauperum* &c. pag. 293. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 1015.

MARC. AUR. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. cap. 52. &c. de variis ulceribus. Cap. 99. de calloso plantæ pedis ulcere. In *pyrot. chir.* L. II. part. 1. cap. 1. 2. &c. de variis ulceribus. WALTH. V. *pag.* 303.

Idem in *trimembri chirurgia* &c. cap. 5. & 20. de ulceribus. WALTHER. V. *pag.* 1016.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. V. cap. 2. de ulceribus. WALTH. V. *pag.* 390.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 1471.

PHIL. GRULING *curar. med. centuria cur.* 2. de ulceribus crurum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *observat. med. centuria* III. *obs.* 25. ulcus vesicæ sanatum. ALBERTI. V. *pag.* 447.

GODOFR. MOEBIUS. Ejus disp. *de ulceribus.* JENÆ 1645. 4. HALLER. V. *pag.* 1118.

NICOL. TULPIUS in *observat. med.* L. II. cap. 53. Ulcus vesicæ sanatum. ALBERTI. V. *pag.* 22.

THOM. BARTHOLINUS in *hist. anatom. centuria* III. Ulcus in dorsi spina cum carie, tamen sanatum. HALLER.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* V. *obs.* 44. Ulcera crurum contagiosa. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. II. pag. 223. &c. de variis ulceribus, & eorum curatione. WALTH. V. *pag.* 23.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observat. & curat. obs.* 45. Ulcus profundum tibiæ. ALBERTI. V. *pag.* 24.

PETRUS PIAZZA in *breve & utile discorso* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 25.

SAMUEL FORMEY. V. *pag.* 684.

AUGUST. THONER in *observat. med.* L. IV. *obs.* 1. ulcera tuberosa & sinuosa in capite curata. *Obs.* 2. exulcerata frons pene tota carne ad os absumta restituta, chirurgorum opera annua frustanea cum decocto salsæ-

parillæ

parillæ & emplaſtro de gratia Dei. *Obſ.* 3. ulcus ſordidum in indice manus dextræ. ALBERTI. V. *pag.* 450.

JOH. SCULTETUS in *armament chirurg. obſ.* 82. Excreſcentia carnis in ulceribus digitorum & pedum. WALTH. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 16. Ulcera magna emplaſtro ex maſtiche, terebinthina, & cera flava, curata. *Obſ.* 20. ulcus pediculis refertum. In *cent.* II. *obſ.* 48. in ulcere animalcula. *Obſ.* 86. ulcus piſis refertum. In *cent.* IV. *obſ.* 4. ad ulcera balſamus FIORAVANTI utilis. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASS. TIMÆUS in *caſ. med.* L. I. *caſ.* 28. (vel 26.) ulcus rheumaticum in crure occluſum cauſa cœcitatis. ALBERTI.

Idem in *reſponſis medico poſthumis* &c. Cœcitas ex clauſo ulcere. HALLER. V. *pag.* 26.

PETRUS de MARCHETTIS in *obſervat. med. chirurg. obſ.* 57. ulcus amplum depaſcens diuturnum cruris uſtione oſſis repetita ſanatum. WALTH. V. *pag.* 26.

OSWALD GREMBS in *arboris integræ & ruinoſæ* &c. L. II. cap. I. pag. 308. ad ulcera crurum. WALTH. V. *pag.* 27.

CORNEL. van der VOORDEN in *lichtende Fakkel* &c. etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag.* 28.

ANTONIUS THYMIUS diſputavit in HIPPOCRATIS *aphoriſmum* 46. *ſect.* 6., *quo ulcerum antiquorum ſtatus & prognoſis continetur.* JENÆ 1665. 4. HALLER.

EBERHARD. GOEKEL in *conſil. & obſervat. centuria* II. *conſ.* 55. Ulcera pedis dextri a ſanguine ſcorbutico & atrabiliario lethalia. *Conſ.* 59. ulcus partes cum facie corrumpens. ALBERTI.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* II. *obſ.* 143. Ulcus abdominis fiſtuloſum ſanatum. *Ann.* VII. *obſ.* 129. ulcus in inguine, de quo vermes exierunt, ſanatum. HALLER. V. *pag.* 29.

OLAUS BORRICHIUS in *Actis Hafnienſ. Vol.* V. *obſ.* 44. Crurum ulcera, ut putat, contagioſa. HALLER. (an eadem cum BARTHOLINI obſervatione? Confer *pag.* 1678.). V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curation. propr. Dec.* IX. *cur.* 3. Ulcus tibiæ dyſepuloton a contuſione cum affluxu ichoris ſalſi. ALBERTI. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. ulcus uteri ſanavit. Ulcus renis ſublatum. Ulcus graviſſimum uteri cum plurimo pure effuſſo, tamen ſanatum. HALLER. V. *pag.* 30.

J. HENR. MEIBOM. Ejus diſp. *de ulcerum natura & curatione in genere.* HELMSTADT 1674. 4. HALLER. V. *pag.* 448.

J. GEORG.

J. Georg. Volcamer in *Eph. Nat. Cur. Dec.* III. *ann.* V. *obs.* 152. a clausis tibiarum ulceribus impotentia ambulandi. Haller. V. *pag.* 455.

Justus Schrader, Professor Helmstadiensis. Ejus disp. *de ulceribus.* Leid. 1670. 4. Haller.

In *Act Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* VI. *obs.* 61. ulcus ex veneficio, cum cineribus fagæ combustæ curatum. *Obs.* 188. ulcus sponte natum fluens salutare, repressum vero noxium. *Dec.* II. *ann.* II. *obs.* 41. ulcus annosum reciso pede curatum. *Ann.* III. *obs.* 127. ulcera fluida genu tumefacti & abscissi, mortem includunt, *Obs.* 129. ulcera fistulosa in osse humeri. *Ann.* IV. *obs.* 81. ulcerati pedis lepida curatio & inde damna. *Ann.* V. *obs.* 152. ulcerum in cruribus periculosa curatio. *Ann.* VIII. *obs.* 83. funesta ulceris antiqui consolidatio. *Ann* IX. *obs.* 128. ulcus fistulosum ani sanatum. *Obs.* 216. ulcus vesicæ, amore proximi, per suctionem maxime curatum. *Ann.* X. *obs.* 124. ulcus in inguine sanatum. *Dec.* III. *ann.* III. *obs.* 131. ulcus fascinationi falso adscriptum. *Obs.* 145. ulcus in brachio circa articulationem humeri & cubiti periculosum, tandemque lethale. *Ann.* V. VI. *obs.* 115. ulcus ad tibiam manans, ad id repertum euporistum. *Ann.* IX. *obs.* 227. ulcera pedum per spontaneam gonorrhœam curata. In *Centuria* I. pag. 118. ulcus mammarum ex phthisi. In *Cent.* III. pag. 43. ulcerum cura per spiritum vini. In *Cent.* V. pag. 89. ulceris antiqui consolidatio funesta. Alberti. V. *pag.* 31.

Elias Rud. Camerarius. Ejus disp. *de ulceribus antiquis.* Tubing. 1689. 4. Haller. V. *pag.* 33.

Ehrenfried Hagedorn in *observat. & histor.* &c. Ulcera circa asperam arteriam sanata. Fistulosum pectoris ulcus funestum. Haller. V. *pag.* 33.

Franciscus Sylvius de le Boe. V. *pag.* 35.

Henricus Schultze. Ejus disp. *de ulceribus.* Haderovici 1672. 4. Haller.

Cornelius Solingen in *manuale operation* &c. Mirifica curatio ulceris sub axilla nati, pectorali musculo perforato. Haller. V. *pag.* 304.

J. Nicol. Pechlin in *observationum* &c. L. I. *obs.* 39. per ulcus pedum fluor albus. Alberti. V. *pag.* 37.

J. Nicol. Binninger in *observationum* &c. *centuria* II. *obs.* 28. ulcus tibiæ sinistræ rarum ab aura maligna. Alberti. V. *pag.* 37.

Jacob. Constant in *chirurgien charitable* &c. agit etiam de ulceribus. Haller. V. *pag.* 37.

Ru-

Rudolph. Wilhelm Krause. Ejus disp. *de ulceribus uteri.* Jenæ 1690. 4.

Ejus *de ulceribus crurum antiquis.* Ibid. 1699. 4. Haller. V. *pag.* 813.

Richardus Visemann in L. II. *de ulceribus:* mala esse, quæ inter dorsi musculos. De vero tempore, quo epulotica conveniant, quando nempe caro pene ad labia ulceris adscendit. Quæ medicamenta conveniant pro varietate ulcerum. Medicamentum ad carnis fungosæ incrementum. Ad ulcera sordida lixivium. Exemplum difficillimi ulceris, cum tamen os nihil esset passum. Cariosa ulcera deligationem poscunt. Quæ profunda, si fieri potest, in ima & opposita sede aperienda. Ulcera penetrantia pectoris inmisso piso mutavit in fonticulos. Ea ratione ulcus renis in infante sanavit. Ulcerum callosorum rotundorum labra oportet emolliri, demum caustico removeri, aut scalpello. Eximia in universum tractatio. Ita Haller. V. *pag.* 41.

Nicol. Blegny in *Zod. med. Gallic. ann.* 1681. *Mens. Octobr. obs.* 4. ulcus inguinis sanatum. *Obs.* 5. ulcus inguinis enterocelen secutum. *Ann.* 1682. *Febr. obs.* 22. ulcus tonsillarum lethale ex sanatis ulceribus tibiarum. Alberti. V. *pag.* 42.

Gerard. Blasius in *Medicinæ universæ* Parte X. sect. 1. cap. 2. de variis ulceribus. Walth. V. *pag.* 42.

Samuel Ledel. V. *pag.* 43.

Cornelius Bontekoe. V. *pag.* 44.

Steph. Blancard in *anatomiæ practicæ* &c. *centuria* I. *obs.* 43. ulcus in pene & vesica. In *cent.* II. *obs.* 5. ulcus in abdomine. Albertr. V. *pag.* 45.

Dionys. van der Sterre in *genees en heelkonstige pratyc* &c. Mortes ex ulceribus serius apertis. Ulcus calculosæ vesicæ validis medicamentis purgantibus sanatum. Haller. V. *pag.* 48.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1694. *Mens. Jan.* pag. 5. ulcera pedum non tuto sæpe curantur. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 74. ulceribus cancrosis suffumigium cinnabaris medetur. *Ann.* 1700. *Jun.* p. 254. ad ulcera antiqua remedium. *Ann.* 1712. *Decemb.* p. 548. ulcerum causa. *Ann.* 1715. *Sept.* p. 410. ulcerum vermes. *Ann.* 1721. p. 317. ulcera antiqua folia cariophilatæ mundificant. In *Supplem.* IV. p. 123. ulcera sinuosa curata. Alberti. V. *pag.* 49.

Bourbon in *diario*, quod Abb. de la Roque edidit, & deinde T. Bonnet complevit a. 1682. Ab ulcere tibiæ sanato funestum ulcus tonsillarum. Haller.

Joh.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. Ulcus tibiæ cariosum cum erysipelate spontanea hæmorrhagia oborta mitigatum, denique sanatum. Ex enormi femoris ulcere hydatides. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* III. *mens. Mart. obs.* 13. ulcus vesicæ in pene apertum. *Maj. obs.* 21. ulcera antiqua salivatione curata. *Ann.* IV. *obs.* 14. ulcere in pede curato succedens catarrhus diu durans. ALBERTI. V. *pag.* 52.

J. CHRISTIAN FROMMANN. V. *pag.* 54.

ROSIN. LENTILIUS in *miscellaneis* &c. Ulcera etiam vesicæ.

Idem in *jatromnematibus* &c. Ulcus vesicæ: ulcus auris post morbillos. HALLER. V. *pag.* 54.

Diss. sur les fievres pourprées par les medecins de Dijon, diss. sur les ulceres des riens, & de la vessie. DIJON. 1685. 12. HALLER.

SAMUEL COLLINS in *systemate anatomico* LONDON 1685. fol. refert etiam de ulcere uteri in rectum intestinum communicante. HALLER.

J. CONR. LEONH. PEYER. Ejus disp. *de exulceratione.* ALTDORF. 1686. 4. HALLER.

DAVID KELLNER. V. *pag.* 1340.

NICOLAUS GRIMBERG. V. *pag.* 61.

J. CONRAD. BRUNNER in L. *de duodeni glandulis* agit etiam de œsophagi ulceribus. HALLER. V. *pag.* 61.

CHRISTIAN. VATER. Ejus disp. *de ulcere cancroso.* WITTEBERG 1700. 4.

Ejus *de ulceribus fistulosis.* Ibid. 1700. 4.

Ejus *de ulceris vesicæ originibus, signis, remediis.* Ibid. 1709. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

FRID. RUYSCH in *observationum* &c. *obs.* 12. ulcus uteri malignum. ALBERTI. V. *pag.* 63.

J. B. VERDUC in *pathologie de Chirurgie* Parte I. cap. 15. de ulceribus. V. *pag.* 305.

J. PHIL. EYSEL. Ejus disp. *de phagedæna.* ERFORD. 1706. 4. HALLER. V. *pag.* 1366.

WALTHER SCHOUTEN in *verhandeling* &c. Ulcera sanata. HALLER. V. *pag.* 1476.

J. VICTOR JÆGERSCHMIDT. V. *pag.* 66.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

J. HADRIANUS SLEVOGT. Ejus *de roncho infantis ex ulcerum paroticorum intempestiva curatione variis symptomatibus stipato.* JENÆ 1699. 4. HALLER. V. *pag.* 580.

LUDO-

Ludovicus Apinus. V. *pag.* 68.

August. Belloste in *chirurgien de l'hôpital* &c. ulcera non fodienda digito neque stylo. Haller. V. *pag.* 68.

Frider. Hoffmannus. Ejus *ulcerum ætiologia vera & circa curam cautelæ.* Halæ 1703. 4.

Ejus *de exulceratione vesicæ.* Ibid. 1724. 4.

Idem in *Medicinæ consultatoriæ* T. II. ulcus pertinax femoris, & ex ejus luxatione atrophia. In T. V. ulcus intestini recti In T. XII. ulcus renis.

Idem in *Medicinæ systematicæ* T. IV. parte 5. caput habet de ulceribus. Haller. V. *pag.* 324.

Petr. Verduyn in *observationibus* &c. de ulcere diuturno in cerebri ventriculum patente, post triennium lethali. Haller. V. *pag.* 69.

Christian. a Steenevelt. Ejus diss. *de ulcere verminoso ad* Bidloum est inter Bidloi *opuscula.* Ita Haller.

Reinhold Wagner. V. *pag.* 71.

J. Carol. Westphal. V. *pag.* 72.

Carolus Musitanus. V. *pag.* 72.

Dionysius Sancassani. V. *vulnera.*

Antonius Boccacini. V. *vulnera.*

J. Albergi. V. *pag.* 75.

J. Matth. Müller. in *Eph. Nat. Cur. cent* V. *obs.* 57. retulit de apoplexia ex antiquo ulcere clauso. Haller. V. *vulnera capit.*

J. B. Morgagni V. *pag.* 77.

J. Jacob. Baier. V. *pag.* 78.

David Scholz. Ejus disp. *de ulceribus uteri.* Traject. 1711. 4. Haller. V. *pag.* 472.

Hermannus Boerhaave in *prælectionibus*, quas ignotus auctor edidit. Ulcus ad cervicem sanatum fuisse, subnato ad coccygem ulcere, ut utrumque communicaret. Ulcera scorbutica non sanari vulgari ulcerum medela. Haller. V. *pag.* 79.

Thomas Beckett in *chirurgical observations* &c. Ulcus ad vertebras pertinens funestum. Haller. V. *pag.* 81.

Cornelius Trioen in *observationibus* &c. De ulceribus sermo. Ulcera perinæi & urethræ sanata absque cereolis. Ulcus tumidi cruris elephantiaco morbo adfine. Haller. V. *pag.* 1146.

LAURENT. HEISTER in *institut. chirurg.* Parte I. L. IV. de ulceribus. V. *pag.* 82.

MICH. ALBERTI in *fystem. jurisprud.* Parte I. p. 104. §. 13. Ulcera fimulata. ALBERTI. V. *pag.* 608.

ANTON. DEIDIER in *confultations* &c. Urethræ ulcera. Ulcera proftatæ. Ulcus auris. Ulcera crurum. Ulcus veficæ a calculo. Ulcus oris cum carie conjunctum. Ad ulcera. HALLER. V. *pag.* 1479.

J. CHRIST. STISSER in *obfervationibus* &c. Ulcus finuofum ex repreffo eryfipelate: aliud ex nervi punctura. HALLER. V. *pag.* 729.

J. CASPAR GRIMM. V. *pag.* 85.

GOTTFRID DAVID. MAYER. V. *pag.* 85.

MICH. ERNEST. ETTMÜLLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

JOHANNES FANTONUS. V. *pag.* 87.

SAM. GOTTL. SCHOLZ (an idem qui *pag.* 1683.) Ejus difp. *de ulceribus uteri.* UTRECHT. 1713. 4. HALLER.

MARTIN. GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

GOTTFRIED KLAUNIG. V. *pag.* 88.

GERARD ARNOLD de VINCQUEDES. V. *pag.* 88.

JOHANNES FREIND. V. *pag.* 90.

CHRISTIAN GOTTLIEB REUSNER in *Eph. Nat. Cur. cent.* V. *obf.* 9. ex ulcere brachii curato tuffis ferina. *Obf.* 12. phthifis ex ulcere tibiarum. HALLER.

JOHANNES ASTRUC. V. *pag.* 1480.

FULV. GHERLI in *centuria di rare offervazioni* &c. ulcera diuturna cauteriis ficcavit. Maxima ulcera & fiftulas inteftini recti curavit. Graviffima ulcera fanavit, etiam cum femoris carie conjuncta. Erraffe fe fatetur, cum fœtidum ulcus cariei tribuiffet. Graviffima femoris ulcera turundis adhibitis fanata, confumto callo. HALLER. V. *pag.* 92.

In *Actis Helveticis* &c. V. *pag.* 93.

RENAT. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. ulcera ad anum quantocyus aperienda. HALLER. V. *pag.* 306.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS in *hiftoriis morborum* &c. de ulcere auris. De uteri ulcere. De ulcere veficæ. HALLER. V. *pag.* 93.

JOH. JUNCKER. V. *pag.* 280.

J. HERM. FURSTENAU. V. *pag.* 98.

In *Breslauer Sammlung*. V. *pag*. 98.

CHABERT in *observations* &c. Sanatum ulcus hepatis. Ulcus cerebri non adgnitum & sero lethale. HALLER. V. *pag*. 758.

J. STORCH in *theoretisch- und practische Abhandlung* &c. T. IV. etiam de ulceribus agit. V. *pag*. 1153.

J. ABRAHAM MAYER. Ejus disp. *de curatione ulcerum rebellium*. GREIFSWALD. 1724. 4. HALLER.

ANT. MONRAVA y ROCCA. V. *vulnera*.

J. THOM. HENSING. Ejus disp. *de ulcere cacoethe feliciter curando*. GIESSÆ 1725. 4. HALLER.

GUILIELM. RUTTY. V. *pag*. 1021.

J. HENR. SCHULZE in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de ulceribus. HALLER. V. *pag*. 102.

BENEDICTUS GULMANN. V. *pag*. 102.

FRANC. QUESNAI in tr. *de la suppuration* &c. ulcera mundat turundis, injectis aptis liquoribus. Spiritum nitri dulcem in putridis ulceribus laudat. HALLER. V. *pag*. 1445.

PIERRE GUISARD. V. *vulnera*.

LAUR. THEOPHILUS LUTHER. Ejus disp. *de opprobrio medentium phagedæna*. ERFURT. 1731. 4. HALLER.

THOMAS SHORT in *Phil. Transf. n*. 420. de hepatis ulçere per anum egesto, pureque acido, eventu funesto. HALLER.

J. GUIL. KRAUSIUS. V. *pag*. 105.

ABRAHAM. TITSINGH. V. *pag*. 106.

J. FRID. ZIESNER. Ejus *rarus œsophagi morbus*. REGIOMONT. 1732. 4. Disputatio. Vitium deglutitionis & œsophagi; ulcus cum sphacelo & rupta gula. HALLER.

GEORG. EBERHARD HAMBERGER. Ejus *ulcerum pathologia*. JENÆ 1753. 4. Disputatio. HALLER. V. *pag*. 343.

J. PHILIPP. BURGGRAV. V. *pag*. 106.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag*. 106.

J. LEMBKEN & J. BUCHOLZ auctor, disp. *de ulcere intestini recti sinuoso*. GREIFSWALD. 1733. 4. tamen feliciter sanato. HALLER.

JOSIAS WEITBRECHT in *Comm. Litt. Nor*. 1734. *h*. 19. cor ulceribus erosum. HALLER. V. *pag*. 897.

CLAUD. NIC. le CAT in *Journal de Medecine* T. XIV. de ulcere fungoso cum costarum carie & glandularum axillarium tumore tamen extirpatum & sanatum. HALLER. V. *pag.* 529.

J. CHRISTOPH POHL. Ejus *de callo ulcerum.* LIPS. 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 1483.

ANTONIUS FORMELLINI. Ejus commentarius in FIORAVANTI caput XIII. *degli ulceri.* VENEZIA 1736. 8. HALLER.

SAMUEL SCHAARSCHMID. V. *pag.* 115.

ELIAS COL de VILLARS in *cours de Chirurgie* &c. Ulcus lethale thoracis cartilagine costæ perforata. HALLER. V. *pag.* 116.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

PETR. STUART. V. *pag.* 117.

GIUSEPPE CIGNOZZI. Ejus *la cura delle piaghe.* VENEZIA 1739. 8. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatise on the operations* &c. ulcera callosa lapide infernali tangenda, ulcus dysepuloton aqua calcis. HALLER. V. *pag* 309.

GOTTWALD. SCHUSTER. V. *pag.* 119.

J. GRASHUYS in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obs.* 40. retulit de curato ulcere pectoris: terebinthinato remedio. HALLER. V. *pag.* 1415.

GUILIELMUS BROMFIELD. V. *pag.* 121.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag* 123.

GUILIELMUS BURTON in *Phil. Trans. n.* 464. retulit de renis ulcere ab ictu nato. HALLER.

J. ADOLPH. JAUCH. V. *pag.* 124.

GOTTFRIED WILHELM MÜLLER. V. *pag.* 124.

J. MARTIN BREHM. V. *pag.* 124.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

HENR. AUGUST. GERLACH. Ejus *de cura mammæ in mamma exul: rata possibili.* HAMBURG 1744. 4. & in *appendice Vol.* VIII. *E. N. C.* Ita HALLER.

J. GOTTLIEB BOETTICHER. V. *pag.* 131.

GEORG. AUGUST. LANGGUTH. Ejus *de optima methodo sanandi ulcera corporis humani per remedia potissimum interna.* WITTEBERG 1753. 4 HALLER. V. *pag.* 720.

AN-

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

HENR. FRID. DELIUS. V. *pag.* 137.

JAC. ROELKE. Ejus disp. *de therapia morborum per ulcera.* LEID, 1748. 4. HALLER.

CHRIST. FRID. DANIEL. V. *pag.* 139.

GEDEON (vel GUIL.) de RABOURS & C. AUG. VANDERMONDE *an in ulcere faucium gangrænoso antiseptica.* PARIS 1749. 4. recus. in HALLERI *selectis pract.*

GOTTLOB CARL SPRINGSFELD in *Eph. Nat. Cur. Vol.* X. *obs.* 83. retulit de curato sinuoso pectoris ulcere, quod ad femoris usque musculos descenderat, eventu funesto. HALLER. V. *pag.* 494.

J. GEORG. ROEDERER. V. *pag.* 1185.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

MICHAEL. LUD. VERNAGE & HONORATI PETIOT auctoris *E. in inveteratis ulceribus remediis internis potius quam externis instituenda curatio.* PARIS 1752. 4. HALLER.

WOLFGANG THOM. RAU. V. *pag.* 145.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

JOSEPH RAULIN in *observations de Medecine* &c. Ulcera tibiæ decocta cum rapis aqua curata. HALLER. V. *pag.* 1198.

GEORG WILHELM FEUERLIN. Ejus disp. *de ulcerum artificialium in crisibus febrium acutarum imperfectis præclaro usu.* GÖTTING 1754. 4. Ex Ill. BRENDELII scholis. Ita HALLER.

CAROLUS AUGUSTUS VANDERMONDE. V. *pag.* 148.

LUD. GOTTFR. KLEIN in *interprete clinico* &c. tit. ulcus. V. *pag.* 283.

J. WOLFG. FRID. BOENNEKEN. V. *pag.* 148.

BENJAM. GOOCH. V. *pag.* 149.

PHILIPP. JACOB. SCHLOTTERBECK. V. *pag.* 152.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

THOMAS GATAKER. V. *pag.* 1025.

MICHAEL (vel STEPH.) FRANC. VALENZI. Ejus disp. *de ulceribus.* VIENNÆ 1757. 4. HALLER.

ANTONIUS de STÖRCK. V. *pag.* 1026.

Le BEAU. V. *pag.* 163.
BARATTE. V. *pag.* 164.
VERMONT. V. *pag.* 165.
J. FRID. HENNING. V. *pag.* 166.
In *recueil de plusieurs pieces* &c. V. *pag.* 1488.

ANDREAS EPPLI, Helvetus. Ejus *rarior ulceris intestinalis casus & epicrisis.* TUBING 1759. 4. præside P. F. GMELIN. Recus. anno 1773. in *Sammlung* GESNERI. Tumor hypochondrii apertus, in fistulam abiens, ad intestinum tenue patentem. Eam fistulam decocto vulnerario J. C. BRUNNERUS minorem reddidit, demum mercurio in aqua forti soluto sanavit. Ita HALLER.

J. CHRISTIAN. BRUNS. V. *pag.* 171.

FRIDER. LUD. THIEL. Ejus disp. *de curatione morborum artificiali per ulcera.* GÖTTING 1760. 4. Agitur de ulceribus ab ipsa natura suppeditatis, aut utilibus, aut noxiis. Funestus abscessus umbilici. Mala ulcera, quæ variolas consequuntur. Insignes noxæ confervescentium ejusmodi ulcerum. Ulcera artificialia, fontanellæ, ustiones, vesicatoria, setacea, eorumque utilitas. HALLER.

CHRISTOPH. MOLINARI. V. *pag.* 899.
FRID. AUGUST. WEIZ. V. *pag.* 175.
LEBERECHT EHREGOTT. SCHNEIDER. V. *pag.* 178.

P. IMMAN. HARTMANN. Ejus *ulcus inguinis sinistri ileique sanatum.* FRANCOF. ad VIADR. 1766. 4. HALLER. V. *pag.* 499.

JOSEPH. QUARIN. V. *pag.* 1028.

ADAM NIEZKI. Ejus disp. *de callorum circa ulcera ortu, effectu, præservatione, & curatione.* HALÆ 1762. 4. HALLER.

TRIQUET. V. *pag.* 181.

Manœuvre d'ouvrir & traiter les abcés &c. V. *pag.* 284.

SANNIER. V. *pag.* 181.
DAVID. HENR. GALANDAT. V. *pag.* 182.

CHRIST. ANDR. MANGOLD & P. WILH. APEL disp. *de generibus & speciebus ulcerum.* ERFORD. 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 318.

De la BROUSSE. Ejus *essai suivi d'observations sur la phthisie, les fievres lentes, les ulceres à la vessie, de cours de ventres purulens guéris par un remede nouveau.* AVIGNON 1769. 12. HALLER. V. *pag.* 187.

AUR-

Aurran. V. *pag.* 188.
Vincentius Pasquinelli. V. *pag.* 189.
Hunt. V. *pag.* 189.
J. Phil. Nonne. Ejus disp. *de excoriatione morborum comite.* Erlang 1765. 4. Haller. V. *pag.* 871.
Robert Tailford. Ejus disp. *de ulcere alæ.* Leid. 1765. 4. Haller.
Richard Browne Cheston. V. *pag.* 191;
Charles Bisset. V. *pag.* 191.
Richard de Hautesierk. V. *pag.* 192.
August Gottlieb Richter. Ejus observatio de ulcere pectoris, de quo, incisione facta, plurimum pus eruperit, quale ægrotus exscreavisset: specillum profunde penetrasse, ægrum saporem injecti medicamenti non percepisse. Respirationem tamen fuisse malignam: malum in fistulam abivisse, quacum æger Orthostadios vixerit. *Gött. Anz.* 1772. n. 17. ex *Commentariis Soc. Gott.* ineditis. Haller. V. *pag.* 1318.
Scherer. V. *pag.* 194.
Joh. Else. V. *pag.* 197.
Dupouy. V. *pag.* 199.
J. Godofr. Jaenichen *pentas observationum medicarum.* Hal. 1768. 4. Ex repercussa scabie, & ex clauso vetusto ulcere maxima symptomata, ista sanata refricato ulcere. Haller.
Grivet. V. *pag.* 204.
Dumas. V. *pag.* 204.
Vincent. Bortolini. V. *pag.* 205.
J. August Montanus. Ejus disp. *de curatione ulcerum per puris resorptionem.* Erford 1769. 4. Haller.
William Rowley *essay on the cure of ulcerated legs without rest* &c. London 1770. 8. A solo nitro curationem sperat. Non probat quietem perpetuam, quæ momentaneum præstet levamen, ut deterius malum continuo erumpat, quamprimum corpus exerceatur. Addita curationum exempla. Haller.
Nicolaus Gerard Oosterdyck retulit in T. II. *verhandelinger Zeeuwsche genootschap der Wetenskapen* Middelburg 1771. 8. de femore putrido, variis excrescentiis oblito, insensili; ut de ingrassata tela cellulosa. Haller.
Benjamin Rush. V. *pag.* 215.

Man-

MANGIN. V. *pag.* 216.
POULAIN. V. *pag.* 216.
MATTH. FR. ALIX. V. *pag.* 218.
PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.
J. D. METZGER. V. *pag.* 226.
LUD. PATHIOT & J. JAC. ROUSSELI, auctoris, *E. ulcerum curationi blanda medicatio.* PARIS 1772. 4. HALLER.

J. DANIEL REICHEL in LUDWIGII *adv.* P. III. refert de ulcere mammæ pueri nuper nati. HALLER. V. *pag.* 502.

GODOT. V. *pag.* 229.
JOH FRID. CONSBRUCH. V. *pag.* 229.
J. CHRIST. HUHN. V. *pag.* 237.
MICHAEL. PHIL. BOUVART & THOMÆ le TENNEUR, auctoris *E. ulcus inveteratum si exaruerit arte revocandum.* PARIS 1774. 4. HALLER.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.
LEAUTAUD. V. *pag.* 239.
POWER. V. *pag.* 240.

VULNERA.

HIPPOCRATES in *aphorismis* agit de vulnerum majori ad mortem inferendam vi. De ossium vulneribus.

In L. *de locis in homine* atram bilem si vulneratus vomat, lethale.

In *prorrheticorum* L. II. agit de vulneribus in universum; de febre, quæ vulneri supervenit; de articulorum & tendinum vulneribus; de vulneribus occidendi vim habentibus, etiam vasorum.

Liber minus certo HIPPOCRATIS περι ἑλκων, quem MANIALDUS mavult *de vulneribus* interpretari (a). Inter HIPPOCRATICOS EROTIANUS habet, sed tres facit titulos, *de ulceribus*, *de vulneribus*, *de vulneribus & telis.* Citat etiam librum *de ulceribus* HIPPOCRATIS GALENUS (b) & auctor *lect.* HIPP. quæ sunt inter GALENI opera. De vulneribus utique aliqua habet HIPPOCRATES, eaque vetat, nisi vino, humectare, multa vero vulnera

(a) HIPPOCRATEM ἕλκος pro vulnere dixisse SCHULZE *hist.* p. 281. (b) *Meth. med.* L. IV.

vulnera monet neque cataplasmata ferre. Pus ut cito generetur procurari debere, & ut liberum habeat exitum; simplex tamen vulnus non egere suppuratione; ex eo recte sanguinis effluxum aliquamdiu permitti. Oleum vetat adhibere, spongiam solam imponit. Ad ulcera cataplasmata varia & adeo numerosa medicamenta, ut etiam ex eo indicio habeas pro alterius scriptoris opere.

Reperitur in collectione VIDI VIDII, inque altera MANIALDI, & in Gallica FRANCISCI le FEVRE cum L. *de vulneribus capitis*. PARIS. 1555. fol.

Italice ex editione JOSEPHI CIGNOZZI. FLORENT. 1690. 8.

Arabice versus exstat, *Ketab albothur* (c).

M. S. *codex Græcus* est in B. R. Par. n. 2148. non antiquus. In CAIO GONVILENSI. B. Cantabrig. n. 949.

In L. περι βελεων agit de extrahendo telo. Conf. *pag.* 1.

In aliis quoque minus certo HIPPOCRATICUS libris multa de vulneribus reperiuntur. Sic in *prædictionibus Coacis* in L. II. moriuntur empyi, quibus thoracis penetrabile vulnus extus sanatum est. In L. III. agit de vulnerum eventibus. Intestini vulnus funestum. Vulnera tendinum claudicationem facere.

In *Epid.* V. plurima sunt chirurgica. Vulnus illud celebre diaphragmatis, ex quo manavit receptus error, ab ejus musculi læsione risum fieri Sardonicum. Ibi etiam illa HIPPOCRATIS de errore suo ex fissura nato, quam pro futura habuit & neglexit, confessio, CELSO olim laudata. Mors ex vulnere punctorio. Cuspis sagittæ multis annis in vulnere manserat; quoad sponte prodiit. Vulnus per abdomen penetrans funestum: recte suspicatus est, sanguinem esse effusum. Vulnera ventriculi, hepatis; hoc lethale. Vulnus, ut videtur, nervi, aut ipsius spinalis medullæ, unde funestus spasmus cynicus. Tetanus ex acri medicamento in vulnus dato.

Hunc librum GALENUS HIPPOCRATI II, vel DRACONI tribuit; HALLERO videtur omnino magno HIPPOCRATE non indignus, sed obstat venarum ab arteriis distinctio.

In *Epid.* L. VII. multa sunt eadem, quæ in quinto.

In L. *de morbis* II. vulnus asperæ arteriæ, & ejus curatio.

In L. περι παθων tradit vulneratorum curam. Fame jubet adfligere.

In L. περι ευσχημοσυνης monet debere machinas & ferramenta, & instrumenta ad vulnera præsto esse. Edidit G. A. MATTHIÆ, GÖTTING.

(c) HERBELOT *bibl.* p. 965.

1740. 4. Reperitur in editione MACKII T. I. Gallice vertit DACIER cum aliis. Ita HALLER. Vide *pag.* 286.

CTESIAS. V. *pag.* 964.

ARISTOTELES in *Probl.* V. 31. passim aliqua de vulneribus habet. HALLER. V. *pag.* 588.

CRITOBULUS sagittam ab ASTERE emissam, quæ in palpebra hærebat PHILIPPI MACEDONIÆ Regis, feliciter excidit (d), ut amisso quidem oculi usu vulnus absque fœditate sanaretur. HALLER.

CRITODEMUS, ex gente Asclepiadarum, ALEXANDRI M. curam gessit, cum in Malliorum oppido graviter fuisset vulneratus (e). HALLER.

ANTISTIUS CÆSARIS vulnera inspexit, postquam in Senatu fuerat occisus (f). HALLER.

GLYCON, vulnera PANSÆ Consulis curavit, & in suspicionem venit veneni illiti, sed ejus innocentiæ BRUTUS gravissimus testis est (g). HALLER.

AUR. CORNEL. CELSUS *de re medica* L. VII. cap. 5. de telis e corpore extrahendis. Vesicæ vulnera lethalia esse. Cap. 16. de ventre ictu perforato & intestinis vulneratis. Ita WALTHER. In L. VIII. cap. 10. vulnere super supercilia illato (in frontali sinu) fieri non posse, quin per omnem ætatem ulceratio supersit. HALLER. V. *pag.* 287.

ARETÆUS in *diuturn. caus.* L. II. cap. 4. vulnera in vesicam illata funesta esse, aut subito, aut intra paucos dies. HALLER. V. *pag.* 291.

CÆLIUS AURELIANUS in *tardar.* L. III. cap. 12. pulmonem a sagitta læsum aliquando convaluisse. HALLER. V. *pag.* 293.

GALENUS *de methodo medendi* in L. V. de vulneribus venarum & arteriarum: ea thrombo claudi. Contra escharotica in arteriarum vulneribus. Candens ferrum permittit, ubi metus est putredinis. Contra methodicos, medicamenta a partium vulneratorum substantia mutari, neque in omni parte convenire. In L. VI. vulnera tendinum & nervorum. Ista requirere non aquam, sed medicamenta calida, euphorbium ipsum cum terebinthina. Puncto nervo oleum antiquum recte imponi. Gastroraphiæ diversi modi. Alia vulnera, ventriculi, omenti: hoc exiguum resecandum tantum, vinculo injecto, ne sanguis nimis fluat.

Idem in L. VI. *de locorum adfectorum natura* &c. multa huc facientia habet, ut signa vulneratæ vesicæ urinariæ. De vulnere intestini, cujus sedes ex puritate sanguinis exque tempore divinetur, quo cruor decedit;

(d) PLIN. VII. 37. (e) ARRIAN. *exped.* VI. (f) CÆLIUS *tard.* L. III. cap. 8. (g) Ad CICERONEM *epist.* L. VI.

dit; tanto enim proditurum meraciorem, & tanto citius, quo propius rectum inteftinum vulneratum fuerit.

Idem in L. *de plenitudine* incifam in cubito arteriam fe injecto vinculo absque aneuryfmate fanaffe, & præftare totam diffecare arteriam.

Idem in *adminiftr. anat.* L. VII. mortem vidit fuperveniffe, cum ob vulnus arteriæ, artus nimis diu vinculo fuiffet interceptus. In L. VIII. arteriam incifam tranfverfim jubet diffecare.

Idem *de compof. med. fec. genera* L. III. potiffimum ad vulneratos nervos.

Idem in *fpuriis & anatome mortuorum* de vulnere abdominis agit, in quo omentum adparebat: amplius vulnus reddidit & confuit. In alio exemplo, bilis profluxit, in alio urina: fanatus etiam eft, cui ftercus de vulnere effluebat. HALLER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS *de morb. curat.* L. III. cap. 3. de nervis vulneratis.

Idem in *fynopfis* L. VII. cap. 11. de nervis vulneratis. WALTH. V. *pag.* 264.

THEODORUS PRISCIANUS in *phæn. eup.* L. I. cap. 21. de vulneribus telo inflictis. WALTH. V. *pag.* 361.

AETIUS in *tetrabibl.* IV. f. 2. cap. 26. de cruentorum vulnerum cura. Cap. 27. de nervorum vulneribus. Cap. 28. de cura nervorum denudatorum & vulneratorum. WALTH. V. *pag.* 265.

PAULUS ÆGINETA in L. IV. cap. 5. de inteftinorum vulneribus. Cap. 54. de nervis fauciatis. Ita WALTHER. In L. VI. agit etiam de varietate telorum, & ut evellantur. HALLER. V. *pag.* 293.

JOHANNES ACTUARIUS *de meth. med.* L. IV. cap. 6. de inteftinorum vulneribus. Cap. 16. de nervorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 358.

RHAZEUS in L. XIII. de venarum & arteriarum vulneribus. Albumine ovi, thure & aloe, arteriæ vulnus fanatum fuiffe. Socios fuos in nofodochio colcothar cum calce & thure ad ea vulnera terere. Arterias jubet bis ligari. Digito per tres horas arteriæ impreffo, quæ venæ loco incifa fuerat, fanguinem fubftitiffe. In alio cafu, vinculo per quatuor dies non remoto, dum impofita fpongia fubinde humectabatur, fanatum fuiffe vulnus. Sic etiam diuturna preffione, impofitis leporinis pilis, aut goffypio. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *theoria* L. VIII. cap. 19. de vulneribus. In L. IX. cap. 21. de vulnere cordis. In *practicæ* L. IV. cap. 18. & 19. de vulnerum fimplicium & compofitorum medela. Cap. 21. de nervorum vulnere. WALTH. V. *pag.* 295.

Avicenna in L. *fen.* 16. tract. 5. cap. 1. de inteſtinorum vulneribus. In L. IV. *fen.* 4. tract. 1. cap. 1. &c. de vulneribus & eorum cura. Walth. V. *pag.* 267.

Avenzoar in opere *Tajeſſir* experimentum in capra fecit, pulmonis particulam abſcidit, & feliciter curavit. Hominem vidit, cui per vulnus lateris longo tempore alimenta deceſſerant. Haller. V. *pag.* 295.

Maimonides de vulneribus etiam breviſſime agit. Haller. V. *pag.* 267.

Albucasis in L. I. arteriam læſam aut abſcindit, aut ligat, aut amburit, aut impoſito digito compreſſam tenet. In L. II. de vulneribus etiam agit ex ordine; ſanavit noſter virum, cui ampliſſimo vulnere abdomen patebat, & inteſtinum 24. horis extra ventrem fuerat, ſutura ſimplici & repetita, quam vocant *entrecoupée.* Vulnus ventriculi abiiſſe in fiſtulam, diuque cum bonis ægri rebus toleratum fuiſſe. Alium hominem curavit, cui inteſtinum læſum fuerat. Suturam inteſtino injicere diſvadet. De telorum varietate, eorumque extrahendorum artibus. Ut telum extraxerit, quod prope oculum ſubierat, & ad aurem alterius lateris exierat. Ut ex oculi adipe & palpebra inferiori ferrum extraxerit illæſo oculo. Ut ex gutture hamatum ſagittæ ferrum de mediis venis jugularibus eduxerit; ut ex ventre exciderit; ut in muliere ſagitta in abdomine manſerit abſque incommodo, ut in facie. Ut non ſine difficultate ſagittam infra naſum hærentem tandem evulſerit. Debere nonnunquam ſagittam per inciſionem introitui vulneris oppoſitam excidi. Haller. V. *pag.* 267.

Constantinus *de morb. cognit.* agit etiam de vulneribus renum, uteri, & teſtium. Haller. V. *pag.* 268.

Gariopontus *ad totius corp. ægrit.* etiam de vulneribus ventriculi, inteſtini, renis. Haller. V. *pag.* 296.

Brunus. V. *pag.* 2.

Theodoricus in *Chirurgia* pag. 138. &c. arteriæ vulnera impoſitis pulvillis & apta, diuque non remota, preſſione ſanat. Olea perinde reprobat ut Brunus, vinumque vult vulneratis dari, & alimenta boni ſucci. Hugonem omnia vulnera vino, ſtupa & apta deligatione ſanaſſe. Ipſe multa vulnera arteriarum abſque aneuryſmate curavit (h). Narcoticorum uſum rejicit. De vulnerum curatione; turundas improbat, Rogierum & Rolandum corrigit, arteriarum vulnus ſolo vinculo ſanari. Hugonem thoracis vulnus, cum pars pulmonis amiſſa eſſet, ſanaſſe, præſente Rolando, male ſibi hanc curationem tribuente. Os inciſum ſanavit. Diuturnum ſanioſum vulnus thoracis Salerni ſe ad ſanationem perduxiſſe. In vulneratum inte-

(h) Niſi Galenus eſt, qui loquitur.

inteftinum molle quid de fambuco introducit, tum confuit, tum ventrem ipfum confuit, finitque coalefcere, omni rejecta cannula. Vulnus etiam cum fractura complicatum jubet confui, & pariter deligat. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* pag. 331. &c. afperæ arteriæ vulnus fanavit. Demum futura curavit hominem, qui eodem vulnere & afperam arteriam fibi præciderat, & œfophagum: demum um fagitta per collum penetraffet, non læfa tamen gula. Inteftinum cultro læfum futura, quam vocant pellionum, confuit, repofuit, tunc abdomen confuit, felici eventu. Nervos fenfibiles & motivos jubet confuere. Detectum nervum fenfum amittere, experimento procul dubio a tendinibus ad alios nervos translato. Sigillatim defcribit vulnera fingularum partium. HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *Chirurgiæ magnæ Doctr.* III. tract. 1. cap. 1. &c. de variis vulneribus. In Tract. 2. cap. 1. &c. de vulneribus variarum partium. Ita WALTHER. In vulneribus fimplicem curationem adhibuit, quam eo ævo vocabant *primæ intentionis*, & turundas undique rejicit. Nervos ut Magifter fuere jubet. Puerum ex vulnere venæ organicæ (in collo) exfanguem & pene exanimem compreffa primum digito vena, deinde apta & diuturna deligatione fervavit. Cum & vena effet in brachio incifa, & nervus conpunctus, illam quidem vinculo intercepit, nervo oleum rofatum adhibuit; & male a laico fucceffore fuo tractatum vulnus, alius phyficus ex fuo confilio iisdem præfidiis ad fanitatem reduxit. Vino juffit in vulneribus abftinere, nifi debilis fuerit æger. HALLER. V. *pag.* 2.

PETRUS de APONO in *conciliatore* &c. etiam de vulnere agit. HALLER. V. *pag.* 270.

Codex chartaceus &c. V. *pag.* 1671.

BERNARDUS GORDON in *Medicinæ* &c. Parte I. cap. 26. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 270.

ARNALDUS de VILLANOVA in *breviario* &c. vulnera aqua ardente fere fanat. HALLER. V. *pag.* 296.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *fecretorum* &c. Tract. II. ferm. 3. cap. 1. de vulneribus. WALTH. V. *pag* 371.

Tractatus anatomicus & chirurgicus, in quo de vulnerum curandorum ratione differitur, PHILIPPI VALESII ævo fcriptus eft, reperitur in Bibl. Reg. Parif. I. n. 394. HALLER.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Tract. III. doctr. 1. cap. 1. &c. de vulneribus. WALTHER. Sagittæ cufpidem ita extrahere jubet, ut ad baliftam adligata ejus elatere explodatur. Nervos & tendines vidit incifos confu-

confutos & feliciffime fanatos. Hepatis exigua vulnera curari vidit. HALLER. V. *pag.* 297.

NICOLAUS de FALCONIIS in *fermone* VII. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 634.

LEONARDUS BERTAPALIA. V. *pag.* 3.

PETRUS de la CERLATA in *opere chirurgico* nervos vetat confui. Sagittam inter duo fupercilia ad quatuor digitos fubiviffe, vulnusque facile a fe curatum fuiffe narrat. Mors fubita vix adparente vulnere, & læfa vena jugulari. Sagittam de gula felici eventu extraxit. Motum, non fenfum, ex vulnere periiffe, cum mufculus (fublimis, ut videtur), incifus fuiffet. Vulnera maxima manus, etiam diffectis omnibus tendinibus, confuit & fanavit, & in univerfum futuris conftanter in vulneribus ufus eft. Sagittam gulæ infixam cum extraheret, ex fanguinis jactura æger fubito interiit. Et colli veficæ vulnus & uteri fanavit. Nervi parvum vulnus, non æque mortem intuliffe refert ingenuus. In univerfum magnam vulneram varıetatem vidit & curavit. HALLER. V. *pag.* 269.

JOHANNES de KETAM in *tractatu de Chirurgia.* Vulnerum per univerfum corpus tabula. Medicamenta chirurgica varia. Paffim etiam confilia. Inteftina jubet filo fubtili confuere. Codex eft in libris BERNARDI B. Brit. n. 3669. HALLER. V. *pag.* 1499.

HIERONYM. a BRUNSWICH in *Buch der Chirurgia* &c. agit de vulneribus a capite ad calcem, & eorum ad inferendam mortem poteftate. HALLER. V. *pag.* 4.

MAESTRO BARTOLOMEO SERAPINO, incertæ ætatis fcriptor. Ejus codex M. S. *delle ferite* eft in Bibl. Vatic. apud MONTF. I. p. 23. n. 395. HALLER.

Anonymi L. *de vulneribus & morbis* eft in Coll. f. Mar. Magd. B. B. n. 2349. HALLER.

ANTON. BENIVENIUS *de abditis morb. caufis* cap. 76. Mortes ex vulnerato inteftino tenui. HALLER. V. *pag.* 362.

JOHANNES de VIGO in *practica* L. III. de vulneribus. Hæmorrhagiam cum putrefactione turunda longa compefcit. Vulnus faciei curat futura incruenta, alterne fibi refpondentibus triangularibus emplaftris facta. Vulnus veficæ fanavit, cum lotium effluxiffet. Suturarum varietatem defcribit. Eas inter intortam ad labra, & vulnera.

Idem in *Chirurgiæ compendiofæ* L. I. de vulneribus. Vulnus in collo enorme cum deftructo brachii motu, duodecies repetita futura fanatum. Telum vel glans infixa, fi commode extrahi non potuerit, non nimis laborandum, absque noxa enim multis annis carnibus inclufum ferramentum manfiffe. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXAN-

ALEXANDER BENEDICTUS *de omnium a vertice ad plantam* &c. in L. XVII. cap. 21. de lienis vulnere. WALTH. V. *pag.* 300.

GODOFR. STEGHIUS in *artis medicæ* L. XIII. cap. 14. de vulnerum curatione. WALTH. V. *pag.* 313.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS in *compendio* &c. agit quoque de vulneribus. Ut in vulnere ſupra genu, cum MARIANUS periculum non intellexiſſet, monitus ſit a præceptore, ne fauſtum, ſed mendax prognoſticon, ſibi ſineret elabi: adeo vere, ut quinta die ægrotus ex nervorum diſtentione interierit. Ut vulnus contuſum male ſutura clauſum idem J. de VIGO feliciter aperuerit. In vulnere venæ (arteriæ forte) ſutura vas læſum cum cute comprehendit. HALLER. V. *pag.* 271.

PETR. de BAYRO *de medendis corp. hum. malis* L. IX. cap. 2. de vulnere pectoris. WALTH. V. *pag.* 374.

LEONHARD. FUCHS in *curandi ratione* L. VI. agit de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 683.

PHIL. THEOPH. PARACELSUS *der groſſen Wundarzney* L. I. de vulneribus. Suturas rejicit. Multum tribuit antiquis illis potionibus vinoſis cum herbis vulnerariis coctis; deinde medicamentis ex antimonio, oleo vitrioli. Sanguinis eruptionem debere comprimi emplaſtris ſtypticis (*Stichpflaſter*). Sagittas certis vocibus obſequi, quas ſophiſtæ male contemnant.

Ejus *Bertheonea ſ. tres libri de vulneribus* &c. Cuique parti corporis ſuam eſſe mumiam ex ea ipſa natam, qua ejus vulnera ſanentur. HALLER. V. *pag.* 272.

NICOL. MASSA in *iſagoge anatomica* aliqua habet de vulneribus abdominis: de repoſitione inteſtini per vulnus ope ſyringotomi dilatatum: de inteſtini ſutura ad pellionis morem facta, ſed cum adſuta ſubtiliſſima agni membranula, quæ inteſtinum conglutinet: de omento vinciendo, & ubi corruptum eſt, exurendo; deque gaſtroraphia. Os femoris in vulnere tibiæ ſenſu fuiſſe deſtitutum ipſe miratus eſt, cum nervum forte profundum aliquem tetigiſſet.

Idem in *epiſtol. med.* L. II. *Epiſtola* 11. eſt fere integer de vulneribus tractatus, multis cum utilibus adnotationibus. Multa exempla vulnerum cerebri ſanatorum. Pectoris vulnera, quæ in cavum penetraverant, ſanata decocto, cujus formulam dat. Solet lychnos terebinthina oblinitos immittere. Se empyos ex vulnere ſanaſſe, inciſione facta inter tertiam quartamque coſtam, injectis in pectus decoctis vulnerariis. Inteſtini vulnera. Renis vulnus ſanatum. Meſenterium in colo per vulnus elapſum revinctum, cauterio compreſſum. Sanatum a natura vulnus inteſtini. HALLER. V. *pag.* 273.

HIE-

HIERONYM. CARDANUS *de causis, signis* &c. L. VI. pag. 163. &c. Vulnus pulmonis. Vulnus septi transversi. Vulnus cordis. WALTHER.

Idem in *comment. ad aph. Hipp.* Vulnus pericardii sanatum.

Idem in opere *de varietate rerum.* Vulnus gravissimum in genu a Græco contra omnium spem sanatum. HALLER. V. *pag.* 374.

JOH. GUINTHERUS in *comment.* T. I. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 421.

MICHAEL ANGELUS BLONDUS. Ejus *de partibus ictu sectis citissime sanandis, & medicamento aquæ nuper inventæ.* VENET. 1542. 8. & in collectione GESNERIANA & UFFENBACHIANA. Valde laudat aquam, contra nuperos. Hominem 17. vulneribus concisum, cui pectus perforatum erat, in Brutiis sanavit. Resina aliisque ad glutinandum utitur. Puncto nervo cataplasma ex farina fabarum, aceto, lixivio, oleo imposuit. HALLER.

ALPHONSUS FERRUS, qui laudatur a BLONDO inter principes chirurgos. Ejus *de sclopetorum, s. arquebusorum vulneribus L. III. Corollarium de sclopeti ac similium tormentorum pulvere. De caruncula* &c. LION 1553. 4. 1559. 4. FRANCOF. 1675. 4. ANTWERP. 1583. 4. cum BOTALLO, & ROTA, & in collectione GESNERI, TIGUR. 1555. fol. & UFFENBACHII, FRANCOF. 1610. fol. In medicamentis plurimus, venenum sclopetariis vulneribus esse defendit, gravissimorum malorum argumento, quæ ejusmodi vulneribus superveniant. Quare adhibenda esse bezoardica. Ad extrahendas glandes instrumentum invenit, quod vocat *Alphonsinum*; forceps est dentata, tricruris. Ejus est specillum ad detegendas glandes. Acus incurva ad revinciendam arteriam. Vitriolum calcinatum ad ossium cariem adhibuit. In *supplemento* suam de venenata indole vulnerum sclopetariorum hypothesin defendit. A transeunte sphæra majori humerus fractus, & magnæ contusiones a levi majoris pilæ contactu. HALLER. V. *pag.* 1530.

JOH. FERNELIUS in *universæ Medicinæ* L. VII. cap. 8. de vulneribus variarum partium. WALTH. V. *pag.* 273.

ANTON. FUMANELLUS in tract. *de compos. med.* cap. 73. quæ vulnera sanant. WALTH. V. *pag.* 375.

JOH. TAGAULT *de chirurgica institutione* L. I. cap. 2. 3. 4. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 6.

JACOB. HOLLERIUS in *materia chirurgica* L. II. pag. 51. &c. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 1012.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. VIII. cap. 18. thoracis vulnera. In L. IX. cap. 21. de curatione vulnerum intestinorum.

Idem

Idem *de curatione generatim* L. IX. cap. 3. de vulneribus nervorum. WALTH. V. *pag.* 375.

AMBROSIUS PARÆUS in *maniere de traiter les playes d'arquebusades* &c. methodum lenibus medicamentis curandorum horum vulnerum habuit a chirurgo Italo (i), quem TURINI vidit. Vulnera sclopetaria negat amburere, negat glandem plumbeam figuram mutare; eaque vulnera suppurantibus medicamentis excipit. Digitis corpora aliena melius eximi; sæpe plumbeas glandes diu absque malo in vulnere manere, non perinde ferreas. Os longe super percussionis sedem a globis majoribus frangi. Machinæ ad evellendos globos, & varii forcipes; acus pro trajicienda sutura, ne vulnus prius coalescat, quam glans extracta sit. Inde de sagittis; etiam ad eas varia instrumenta. De fracturis cum vulnere complicatis, a sagitta inflictis aut ab igne. Excusat se quod diætam tangat. Exempla gravissimorum vulnerum sanatorum. Injectiones in vulneribus thoracis præscribit. Vulnus venæ jugularis & asperæ arteriæ sanatum. Sic lanceæ ictus, qui Ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafré*) sub oculo percusserat, ut sub aure alterius lateris exiret. Vulnus intestini crassi sanatum. Quare monet, non esse in maximis etiam malis desperandum.

Idem in collectione *operum* L. VIII. de vulneribus in genere & de eorum symptomatibus. Pulvere vitrioli hæmorrhagiam comprimit. In L. IX. de cruentis vulneribus sigillatim. In vulnere genæ perpetua aquæ stilla, suppressa aqua forti. Humorem articularem, ut CELSUS, vidit affluere, a quo periculum ancyloseos. Esse qui poplitis tendinem consuant; se non ea esse audacia. Lingua pene tota resecta, tamen reconciliata. Aliquot exempla vulnerum asperæ arteriæ sanatorum. Sanguis in pectus effusus, & spiritum impediens, injectis aptis liquoribus, & proprio situ eductus: tubuli ad educendum tabum. In pectoris vulnera nonnisi urgente necessitate dandi penicilli, a quorum usu in fistulas degenerent. Ad vulnera nervorum validi balsami, etiam terebinthinæ. Vulnera medium corpus transverberantia sanata. HALLER. V. *pag.* 301.

JULIUS ALEXANDRINUS in *enantiomatibus* agit etiam de vulnerum exsiccatione. HALLER. V. *pag.* 376.

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. Vulnus pectus ad quartam costam, ut videtur, penetrans sanatum. In *cent.* III. omentum per vulnus elapsum, vinctum & præcisum, bono eventu. HALLER. V. *pag.* 314.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS. Ejus librum frater J. BAPTISTA edidit *de vulnerum bombardarum & sclopetorum, globulis illatorum, & de eorum symptomatum curatione tractatum.* BONON. 1552. 4. & in collectione

(i) *Præfat.*

Tigurina 1555. fol. tum in Veneta 1566. 8. & in Uffenbachiana a. 1610. fol. Bonus liber & utilis. Non aduri a globulis sclopetariis vulnera, neque enim ægros sentire se aduri, neque glandes stupam incendere, experimento facto, sed ne pulverem quidem pyrium a glandibus inflammari, denique liquatum plumbum chartam non adurere. Escharam vulnerum sclopetariorum esse a contusione, hinc in exitu glandis nullam. Sulfureo globo ex stlopo emisso paries perforatur. Neque in pyrio pulvere venenum est. Turundas non debere in imum vulnus mitti. Solum immittendum oleum rosatum cum resina, deinde lenia quæque, ut unguentum dialthææ. Leniter vulnus tractandum neque abstergendum. Sarcoticum optimum parari ex pompholyge. Glandes eximendæ prima die, etsi non sunt malignæ; si profundissime penetrarint, in opposito fine incidendum. Vestes aliaque peregrina corpora deteriora sunt, & omnino debent eximi. Ossi impactus globulus terebella eximitur, per cannulam immissa. Ad nervosa vulnera oleum cum aceto confert. Terebinthina contusis non convenit. Ossa etiam non tacta franguntur, ut tibia, cum sola fibula tacta esset. Fragmenta ossea non tamen evellenda, ob magna, quæ inde sequuntur symptomata, sed imponendæ fasciæ non arcte adstringendæ. Ex ichore intelligas aut squamam esse impactam, aut os absceſſurum. Granula pulveris pyrii primus docuit emoliri specillo, tum digerentibus medicamentis. Instrumenta varia, etiam acus pro setaceo. Apparet omnino, PARÆUM plerumque placita nostri secutum esse. De ulceribus fuse. Saniosa ulcera a corporibus peregrinis in vulnere relictis fieri. Cutis, quæ cranio non cohæret, incidenda. HALLER. V. *pag.* 1534.

CHRISTOPH. a VEGA in *commentariis in aphorismos Hippocratis*, LION 1576. fol. habet vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 1536.

JOH. LANGIUS in *epistol.* L. I. *epist.* 3. &c. de vulneribus. WALTH. Oculum cultro violatum ipse sanavit. In L. II. ACHILLIS GASSERI historia vulneris uteri, & ipsius, qui utero gerebatur fœtus, feliciter sanati. HALLER. V. *pag.* 320.

FRANC. VALERIOLA in *exercitat.* L. II. vulnus lethale renis & intestini. Sanguis in homine occiso post mortem manans. In L. IV. a vulnere empyema. Vulnus sanatum, in quo globulus de ano exierat. Sauciorum in prælio curationes. Empyema a vulnere, tali parte per alvum ejecta in fistulam abiens. Sanatus homo cujus totum pectus globulus peragraverat. Æneo tormento in pede percussus, servato artu claudus mansit, cætera sanus. Cui thoracis catenati plusculi circuli in pectus depulsi fuerant, tamen servatus. Sanatus, cui tormenti ænei globulus os transverberaverat. In L. V. globuli stlopetarii vulnus in pectore sanatum. HALLER. V. *pag.* 273.

J. FRAN-

J. Franciscus Rota, lector Chirurgiæ publicus Bononiensis. Ejus *de tormentorum vulnerum curatione & natura.* Bonon. 1555. 4. 1566. 8. Francof. 1575. 4. Antwerp. 1583. 4. Multa ex Maggio, etiam rationes, quibus vincit, globos sclopetarios vulnus non amburere, venenum utique habere ex halitu pulveris pyrii natum. Veneno ergo primum occurrendum, & scarificandum. Magnas arterias a globis sclopetariis divelli; nullo sanguine ex tanto vulnere sequente. Albumen ovi imponit cum bolo Armena tritum. Molliter debere deligari. Longiorum turundarum noxa. Ut tela eximantur. Facile eximi facta incisione. Glande plumbea trajectum absque malo abdomen. Venas etiam vincire nonnunquam necesse. Cæterum sectarius homo, & antiquorum fere medicamentis confisus. Ad vitam in diarii Orteschiani T. I. aliqua. Haller.

Petrus Franco in *traité des hernies* &c. etiam de vulneribus agit. Haller. V. *pag.* 801.

J. B. Montanus in *consultat. med. consf.* 13. 14. 16. de vulneribus. Walth. V. *pag.* 424.

Bald. Ronssæus in *epistolis* de potionibus etiam vulnerariis. Haller. V. *pag.* 629.

Realdus Columbus in L. XV. *de re anatomica* . . . . . musculum in vulnere convelli vidit. Pleuram frequenter pulmoni adnatam facere, ut vulnera pectoris non adgnoscantur. Haller.

Leonhardus Botallus, Astensis ex Pedemontio, ex schola Italica, Doctor Ticinensis, Catharinæ Reginæ, Caroli IX., deinde Guilielmi Arausiaci medicus, castra secutus, præceptore fratre chirurgo usus, manu medicatus est, & inter præcipuos medicos a Fioravanto numeratus. Ejus *de curandis vulneribus sclopetorum.* Lion 1560. 8. 1565. 16. Venet. 1566. 8. 1597. 8. Antwerp. 1583. 4. cum Ferro & Rota. Germanice Nürnberg 1676. 8. Liber Taurini datus est. Contra Alphonsum Ferrum ostendit, non esse in his vulneribus venenum, sed neque ignem inesse, & glandem tepere, non inflammari, neque in pannis sclopo percussis aliquot ignis indicium esse. Corpora peregrina relinquenda, quoties non absque magno malo educi possunt. Contra instrumentum *Alphonsinum.* Cutis non incidenda, nisi glans subter eam longum iter fecerit. Artus gravius confractos continuo amputandos. Triduo & quatriduo, non ultra, repercutientibus utendum. Ad sanguinem comprimendum tamen denique ignis adhibendus. In principio, unica die, vehementibus digestivis noster utitur, ipsoque demum sublimato mercurio; deinde cum abstersione siccantibus. Non anxie quærendam glandem esse, qua in abdomine relicta, æger tamen sanatus fuerit. Ossa nisi libera non extrahenda. Vulneratus artus in capsula continendus absque vinculis. Instrumenta varia, etiam tre-

panum cum rectis laminis. Glandem cranio impactam ter admoto trepano exemit. Celebris huc pertinet curatio Principis Auriaci, cujus læla arteria carotis digito diu impresso consolidata est.

Ejus *opera omnia conjuncta* JOHANNES v. HORNE edidit AMSTERD. 1660. 8. HALLER.

JOD. LOMMIUS in *med. observat.* L. II. pag. 123. &c. vulnera pectoris, cordis, intestinorum. WALTH. V. *pag.* 425.

ANT. CHALMETHÆUS in *enchirid. chirurg.* L. II. cap. 13. de ossibus vulneratis. Cap. 12. de thoracis vulneribus. WALTH. Vulnus pectoris cum fracta costa & emphysemate sanavit. HALLER. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de solutione continui.* VENET. 1563. 4. HALLER. V. *vulnera capit.*

THOMAS GALE. V. *pag.* 7.

GABRIEL FALLOPIUS. Ejus *de vulneribus in genere, de vulneribus capitis, nasi, oculorum, colli* &c. VENET. 1571. 4. Videtur hunc librum eumdem esse, quæ *Chirurgia* dicitur FALLOPII, quæ iterum prodiit VENET. 1604. 4. 1637. 4. 1647. 4. 1675. 4. Vulnera carnis secundum primam intentionem sanari; non ita arteriarum, nervorum, ossium. Sanguinem non debere supprimi, sed ad deliquium usque manare, eum cæterum se multo linteo carpto compescere. In facie turundas se non adhibere, in femore utique. Esse, qui sola frigida vulnera sanent, etiam sibi successisse, neque tamen sibi probari. Laudat ceratum barbarum & isidis. Nimium aërem metuit. Naturam etiam absque medicamentis vulnera sanare. Carnem luxuriantem mercurio præcipitato reprimit. Unguento de minio inter epulotica plurimum tribuit; pro vulnerario medicamento succo hyperici cum vino expresso. Vulnus diaphragmatis in parte carnosa non esse lethale. Vulnus ventriculi se sanasse. Queritur, quod chirurgus legibus teneatur intra tertium diem de vulneris curatione respondere, quo tempore sæpe ipsi non liqueat. Vulnus vesicæ urinariæ sclopetarium. Auriculam resectam & de pellicula pendentem adglutinavit. Acetum in vulneribus ipsi parum placet. Peregrina corpora, tela, fragmenta calcis in vulnere inclusa, quod conferbuit. Quæ continuo extrahere oporteat, quæ minus egeant ea celeritate. Suturæ siccæ cruentam præfert. Curatio sympathetica, quæ fere DIGBYI, Germani, qui cultro medebatur. Digitum pene totum abscissum tamen conserbuisse. Decocta vulneraria, quibus solis Hebræi chirurgi eo ævo utebantur; formulæ, etiam celeberrima & absurda Romani circulatoris. Non debere ossa confracta facile avelli, dum carnibus adhærescunt. Musculos colli in transversum sectos conferbuisse. Vasorum vulneri labiorum suturam opponit; melius tamen paulo post ex GALENI consilio arteriam vulnera-

neratam ligavit. Neque tamen cauterium rejicit. Injectis aptis liquoribus, se in vulneribus pectoris felicem operam posuisse. Totum omentum cum emortuum esset, absque superstite malo extraxit. Intestina crassa consui debere. Contra inmissum tubulum sambucinum. Vulnera sclopetaria. Nullam in iis ambustionem esse, neque stupam incendi, & pulverem pyrium in cute inventum absque malo. Extrahendarum per partem oppositam glandium consilium. HALLER. V. *pag.* 1674.

FELIX WURTZ in *practica der Wundarzney* &c. L. I. contra suturas; nocere, neque esse necessarias. Contra usum ferri igniti ad compescendas hæmorrhagias. Contra nimiam in explorandis vulneribus sedulitatem. Contra turundas, consolidationem vulneris impedientes: vidit a turunda ruptam venam, funesto eventu. De malis curationibus, quas in ITALIA vidit vulneribus adhiberi. L. II. de cura vulnerum. Non debere aërem admitti, neque vulnera elui. Fragmenta ossium non debere evelli, nisi undique mobilia sint. Vulnera articulorum & humeri suturas requirere, cæterum id auxilium rarissime debere adhiberi. Vulnera sigillatim. Peregrina sæpe diu in corpore humano absque dolore & symptomatibus retineri. De vulneribus sclopetariis. Contra setaceum in iis vulneribus. Contra olea & emollientia. Suturas cruentas se raro adhibere, cum siccæ sufficiant: si aliqua adhibenda, eam præfert, quæ fit distantibus filis & repetitis. Acu utitur Damascena, quam ipse super flammam flectit. Vulnus vesicæ sanatum. L. III. vulnerum symptomata, & prognostica, suppuratio, synovia: compressa unguento fusco (suo) & opodeldoch. Ut coactus sanguis dissolvatur: hic decocta sudorifera. Alumen ustum ad compescendum sanguinem. Emollientibus & ferulis superata rigiditas vulnerati articuli. Vulnera arida vitriolicis tentanda. HALLER. V. *pag.* 8.

J. le PAULMIER. Ejus *de la nature & curation des playes de pistole, d'arquebuse* &c. PARIS 1568. 8. CAEN. 1569. 4. Resistendum ustioni. HALLER.

MARCEL. DONATUS *de medica historia* &c. L. V. Ossium vulnera majora sanata. Vulnera præter fidem sanata. Vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 578.

FELICE PALAZZO (PALATIUS), Trebias, M. D. Ejus *de vera methodo quibuscunque vulneribus medendi cum aqua simplici & frustulo de canabe & de lino.* PERUSIÆ 1570. 8. & cum *dilucidationibus* SANCASSANI, VENET. 1733. Linteis aqua calida ebriis omnia vulnera sanat. HALLER.

LEONARDO FIORAVANTI in *tesoro della vita umana* Parte II. lienis vulnus sanavit, cujus partem resecuit.

Idem

Idem in *compendio de' secreti* &c. L. II. agit de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 1674.

J. PAULUS NATIUS. Ejus *opusculum de Chirurgia*, & *potissimum de solutione continui.* VENET. 1570.. HALLER.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. etiam de vulneribus. Tela absque malo longo tempore in corpore latuisse. Sclopetarios globos neque inflammari, neque venenari. Vermes in vulneribus non valde noxii, per exempla. HALLER. V. *pag.* 9.

COMPAGNON. Ejus *discours des arquebusades*, *en forme d'épitre*, *pour répondre à certaines apologies publiées par Ambroise Paré.* LION 1572. 8. Pro GOURMELENO contra AMBROSIUM PARÆUM, qui sua opera a medicis habuerit &c. HALLER.

J. ANDR. della CROCE. Ejus *due trattati*, *uno in materia delle ferite*, *e l'altro del cavar le armi e le saette fuor delle carni* VENETIIS 1560. 4. prodierunt cum JOHANNE de VIGO.

Idem in *Chirurgia* &c. vulnera pectoris penetrantia sæpe sanari, pulmonis aliquando, qui vix dolorem percipiat. Sanguinem in pectus effusum siphone resorbet. In gastroraphia una & peritonæum filo comprehendit & abdominis musculos. Vulnus renis se brevi tempore sanasse, terebinthina, sed non bene, data. HALLER. V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS, vulgo de ARCE, Fraxinalensis, METHYMNÆ medicum fecit, manuque etiam medicatus est. BENEDICTUS ARIAS MONTANUS ei suasor fuit, ut opus suum ederet; ideo multa ob novam methodum passo. Vivebat anno 1573. annos natus octogiuta, integerrima valetudine, felix practicus, ut ex ipso opere constat, & pius homo, paulo nimius in medicamentorum laudibus. Edidit ALVARUS NONNIUS (NUNNEZ) a B. ARIA rogatus, & notas nonnullas addidit. Liber non grandis est, *de recta curandorum vulnerum ratione* T. II. ANTWERP. 1574. 8. AMSTERDAM 1659. 12. Belgice *kortbondige middel van allerhand sorten van Wonden to geneesen*, vertente GEUSIO prodiit RUREMONDE 1667. 8. Germanice *von der rechten Wunden* &c. NÜRNBERG 1614. Nullam in vulnus mittendam flammulam, nisi in futuris; superdandum suum vulnerarium balsamum ex terebinthina & gummi elemi cum axungia coctum. In magno vulnere flammulam in parte inferiori admittit; embrocationes rejicit. Nervos non suere, sed fines extremos sibi adponere & situ juvare jubet, ut conserveant. Spica deglutita ex vulnere femoris extracta. In vulneribus pectoris negat fistulas (cannulas) requiri; flammulam tantum in partem inferiorem dat; cæterum vulnus bene elutum consuit, duodecimo die flammulam abjicit. Vulnera pulmonis sanavit, cum æger vix spiraret. Cum sagitta veneno tincta esset, ignem adhibuit. Aliud vulnus pectoris sanavit, per incisionem aditu sibi aperto, enormi copia lym-

lymphæ effluente. Jecore & liene rupto hominem ſanavit. Alia etiam mala præter vulnera tangit, ulcera, pedem diſtortum, quem propria machina correxit. Exempla inſignium curationum. Medicamenta. HALLER.

Traité des arquebuſades, contenant la vraie eſſence du mal, & ſa vraie curation, par certaines & methodiques indications: avec l'explication de pluſieurs problemes touchant ces matieres. Plus, des cures, en forme d'epitre touchant la curation des arquebuſades. Epitome de la therapeutique des arq. Tr. des bruslures. Le regime des bleſſés. LION 1574 8. HALLER.

JOH. BANISTER. V. *pag.* 709.

CORNELIUS GEMMA. In ejus *naturæ divinæ characteriſmis* ANTWERP. 1575. 8. editis vulnera aliqua gravia curata recenſentur; etiam cum pulmonis pars ablata eſſet. Pars tenuis inteſtini reparata. HALLER.

HORAT. AUGENIUS in *epiſtol. med.* L. IX. *epiſt.* 2. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 427.

JOSEPHUS du CHESNE vulgo QUERCETANUS. Ejus *ſclopetarius, ſ. de curandis vulneribus, quæ ſclopetorum & ſimilium tormentorum ictibus accidunt.* LION 1576. 8. 1600. 8. Gallice *traité de cure générale & particuliére des arquebuſades.* LION 1576. 8. PARIS 1625. 8. Utique glandes plumbeas veneno imbui poſſe, etſi vulgo neque ipſæ ſint venenatæ, neque ſclopetarius pollen. Curationes (ex PALATII conſilio) tepida in fomentis adhibita peractas laudat, & utilitatem, per ſua etiam experimenta confirmatam, oſteocollæ in fracturis oſſium. Sanatus oleo & aceto, cui putabatur hepar læſum eſſe. Brachium totum a majoris tormenti ictu confractum & tamen ſervatum. Contra arcta vulnerum vincula. Thermarum uſus ad inducendam cicatricem. HALLER. V. *pag.* 427.

FRANCISCUM MARTEL *de curatione vulnerum a bombardis inflictorum* citat PASCHALIS GALLUS; annum non adddit. HALLER.

DESIDERIUS JACOT. In ejus *commentariis ad Coaca Hippocratis præſagia*... Sanatum vulnus inteſtini & diaphragmatis, tum aſperæ arteriæ. HALLER.

J. JACOB. WECKER. V. *pag.* 1014.

MATTHIAS NARVATIUS in *ſylva ſententiarum* &c. etiam ad vulnera. HALLER. V. *pag.* 10.

LAU-

LAURENTIUS JOUBERT in tract. *de pectoris adfectibus* meminit sanati vulneris arteriæ asperæ.

Ejus *sentence de deux belles questions sur la curation des arquebusades & autres playes.* LYON 1581. 8. editio tertia. Laudatur. Ea vulnera negat esse venenata, aut glandes sclopetarias urere. Suppurantia & detersiva adhiberi debere. HALLER. V. *pag.* 631.

RAYMOND FILLIOL (vel FILLIOT), M. D. Cadurcensis. Ejus *traité des playes faites par arquebusades & tous bâtons à feu, avec leur cure & remedes secrets expérimentés.* PARIS 1578. 8. HALLER.

NICOLAS POGET, chirurgus Monspeliensis. Ejus *apologie contre* JOSEPH *du* CHESNE *pour* LAUR. JOUBERT, *touchant le probleme s'il est possible d'envenimer les balles de archebouze, & que le venin en soit porté dans le corps.* AVENIONE 1578. 8. Primum locus QUERCETANI excusus est, quo contendit, utique plumbeas sphærulas posse veneno imbui, adeo enim parum calescere, ut ab eo tempore venenum difflari nequeat. Sagittas enim venenatas citat POGETUS, & putat utique extus venenum posse plumbo oblini, idque suum effectum producere, nisi ab igne dissipetur. Intus autem in plumbum venenum nisi minerale recipi non posse, cum fusioni necessarius ignis animale aut vegetabile venenum continuo dissipet. Ceram duriorem in sclopeto non liquescere.

TANNEGUY (TANNEQUIN) GUILLAUMET, chirurgus Nemausensis. Ejus *traité de Chirurgie pour guérir les playes d'arquebusade par Jacques Veyras & Tannequin Guilhaumet, avec les avis de Laurent Joubert* prodiit LION 1581. 8.

Ejus *replique à la reponse de Maitre Jacques Veyras D. M. sur la refutation & dispute entre eux debattue quant à la nature des arquebusades.* LYON 1590. 8. Utique calescere pilas, glandesque plumbeas de sclopo emissas & exurere, cumque fulminis adfinitatem iis intercedere. Nescio quem balsamum Paracelsicum cujusque partis corporis admittit, a quo ea ipsa læsa restituatur. Venenum esse in sclopetariis vulneribus. Vinum vulneratis non nocere. Male D. VEYRAS unicum in omnibus vulneribus medicamentum deprædicare.

An ejus L. *des ouvertures & ulceres spontanés.* LION 1611. 8. HALLER.

Ejus etiam est (ut putat HALLER) *Xenodochial c'est-à-dire hospitalier.* LYON 1611. 8.

WILLIAM BULLEYN (alius a RICHARDO). Ejus *a little dialogue between two men the one called sorenefs* (vulnus) *and the other chirurgici concerning apostumations and wounds.* LONDON 1579. fol. HALLER.

J. Udalricus Rumler in *observationibus* &c. Vulnus prope umbilicum cum maxima sanguinis jactura. Vulnus sclopetarium fero consolidatum, expulsa denique petia. Acus fero de vulnere exiens. Vulnus intestini sanatum. Cartilago scutiformis præsecta absque morte ægri. Haller. V. *pag.* 338.

Joh. Hester edidit etiam *spagyricum antidotarium contra vulnera sclopetaria.* London....8. Haller. V. *pag.* 11.

Germanus Courtin in *leçons anatomiques* &c. L. IX. de vulneribus in universum. In L. XI. de vulneribus sigillatim. Haller. V. *pag.* 11.

Alexander Dionise, chirurgus & tonsor Vindocismensis. Ejus *traité & reponse proposée par d'Angaron & Martel chirurgiens du Roi, & decidée par L. Joubert à savoir si avec la seule eau froide & simple on peut guérir tant les playes des arquebusades qu'autres.* Paris 1581. . Haller.

Jacques Guillemeau in *Chirurgie Françoise* &c. de vulneribus etiam agit, & subinde proprias adfert adnotationes, ut de curatione vulneris sclopetarii, & fibulæ a glande plumbea diffractæ, quam Nicolaus Habicot chirurgus tonsor jam anno 1589. perfecit. Haller. V. *pag.* 11.

Ludov. Lemos in *method. med.* &c. agit etiam de methodo simpliciori curandorum absque turundis vulnerum, ad Apparitti ignoti hominis consilia, quæ noster probat. Haller. V. *pag.* 12.

Roder. a Fonseca in *consultat. med.* T. II. *conf.* 9. ad vulnera. Walth. V. *pag.* 381.

Guil. Bertinus in *Medicinæ* L. XIII. cap. 7. de vulneribus. Walth. V. *pag.* 12.

Andreas Libavius. Ejus *de curatione vulnerum recentium.* Jenæ 1590. 4.

Ejus περι σπλατριας, *s. de medicatione vulnerum, quam empirici telo aut alio instrumento cereato moliuntur.* Ibid. 1590. 4.

Ejus tract. *de impostoria vulnerum per unguentum armarium sanatione Paracelsicis usitata* Francof. 1594. 8. Imposturas esse, quæ de eo unguento Paracelsus & Wittichius protulerint. Haller. V. *pag.* 553.

Petrus Forestus in *observat. chirurg.* Vulnera a capite ad calcem, etiam viscerum. In pulmone sanatum vulnus. Hæmorrhagia insignis ex omento læso neque ligato: inde natus abscessus, injectionibus exacte factis denique curatus. Vulnus pectoris sanatum, potione, ut putat optimus, valde composita. Sic vulnus utrinque penetrans, (quale Hallerus præter spem & facillime, fere sola stricta victus ratione Göttingæ se sanasse narrat.)

rat.) Vulnus a paſtinaca marina inflictum vehementi deligatione curatum. Arteria læſa digito compreſſa; alia cauterio. Manus pene tota abſciſſa, etiam oſſibus inciſis, tamen ſutura facta reconciliata. Vulnus leve in planta pedis, moto tetano funeſtum.

Idem in *obſervationibus*, quæ ab anno 1589. prodierunt. In L. IX. ex vulnere colli hemiplegia totius lateris. A vulnere gulæ ſclopetario paralyſis & convulſio, tamen denique ſublata. HALLER. V. *pag.* 13.

EUSTACH. RUDIUS in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 13. de pectoris vulneribus. WALTH. V. *pag.* 382.

LEBERLIN. Ejus diſp. *de ſolutione unitatis.* BASIL.... 8. HALLER ad annum 1590. refert.

An approved practice for all jung ſurgeons concerning burnings with gunpowder and wounds made with ſhot ſword &c. LONDON 1590. 4. HALLER.

HIERONYM. FABRICIUS in *prælect. chirurg.* L. II. de vulneribus. Suturam præfert, quæ multis & repetitis punctionibus abſolvitur. Aciam ex ære fieri traducto & intorto. Olea ablegat a vulneribus, quod conglutinationem impediant. Turundas in cavo & profundo vulnere requirit. In vulnere arteriæ ultimum remedium eſſe deligationem, bis repetitam. Pectoris vulnus exiguum, cum non intelligeretur, penetraſſe, collecta in cava ſanie, levatum eſſe pure cum lotio erumpente. Vulnus inteſtini conſuit abſque ineptis tubulis.

Idem in *pentateuchis* ſuturas nunc totas rejicit, præter ſiccas, ſecutus FALLOPIUM. Suturas in vulneribus citat. Aciam eſſe ſuturam repetitam: neceſſariam eſſe in cavo vulnere.

Ejus tract. M. S. *de vulneribus* inter codices ſuos habuit FRANCISCUS BERNARD B. Brit. n. 3671.

FRANCISCI PLAZZONI *liber de vulneribus ſclopetariis* potius FABRICII opus eſſe MAZUCCHELLIUS ex PLACCIO. Ita HALLER. V. *pag.* 302.

GUILIELMUS FABRICIUS vulgo HILDANUS in *obſervat. cent.* I. Oculus a ſagitta perforatus, ſed humor aqueus, & ipſe demum viſus reſtitutus. Lingua pene integra abſciſſa reconciliata. Turundæ tuſſi ejectæ, quæ per vulnus pectoris in cavum datæ fuerant. Mors ex umbilico in juvene reſecto. In *cent.* II. ABELIS ROSCII pectoris vulnus cum jactura particulæ pulmonis ſanatum. Sic hepatis, etſi ea vulnera ſunt graviſſima. Culter dimidiatus ex lumborum vulnere poſt biennium exiens, vulnus ſanatum.

Ejus *de vulnere quodam graviſſimo & periculoſo ictu ſclopi inflicto obſervatio & curatio ſingularis.* OPPENHEIM 1614. 8. Accurata hiſtoria vul-

vulnerum tribus globulis plumbeis inflictorum & natæ inde gangrænæ. Decocti vulnerarii usum hic & alibi improbat. Demum cum fistulæ superessent, malum caustico detectum, maxima ossis fragmenta educta, trajectum per fistulam setaceum, callus destructus, & post multorum officulorum decessionem, integra valetudo reparata.

Idem in *observat. cent.* III. Pessimi eventus unguenti armarii. GREGORIUS HORST vulnus pulmonis sanavit.

Ejus *von geschossenen Wunden und derselben gründlichen Curen und Heilung.* BASIL. 1615. 8. Latine, vertente J. HENRICO LAVATER, inter *opera omnia.* Non esse venenum in vulnere sclopetario. Ad glandes eximendas, eadem intra fistulam terebra, setacea laudat.

Idem in *observat. cent.* IV. de variis gravissimis vulneribus, quæ absque funesto eventu fuerunt. Globulo trajectum abdomen nullo viscere læso. Contra F. WURZ, quem noster non amabat, vulnera digitorum debere aperta servari. In *cent.* V. CLAUDIUS DEODATUS de ensis cuspide post annum de vulnere abdominis per anum educto. In *cent.* VI. vitri fragmentum, acus, similia corpora peregrina diu absque malo in media carne tolerata.

Idem in tribus voluminibus, in quibus multum est ineditorum. De vulnere Christi. Vulnus vesicæ gladio inflictum sanatum. JOHANNES WESLING de tendine extensoris feliciter consuto. M. SEBIZIUS vulnus articuli genu sanatum terebinthina. HALLER. V. *pag.* 274.

Idem porro *vom Nutzen der Anatomey* Venæ cavæ stylo percussæ subito funestum vulnus, illæsis visceribus. Ab adstringentium medicamentorum usu vulnera articulorum in ancylosin transiisse. HALLER. V. *pag.* 598.

LUDOV. MERCATUS in *institut. chirurg.* L. I. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 14.

NICOL. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canon. & consultat.* &c. vulnerum etiam universa judicia & curationem tradit, & plusculas curationes a patre nostri HECTORE ABRAHAMO perfectæ, minime vulgares, & magnorum malorum. Glans plumbea in genu defixa sponte se post curatum vulnus obtulit, & passa est excidi. Cum sanguis plurimus in pectus effusus putresceret, injecta potione vulneraria denique vulnus clausum est. Vulnera pulmonis etiam grandia, dilatato sed turundis vulnere curata. Sed & hepatis vulnus idem sanavit. Maximum vulnus, & os humeri a sclopo diffractum, absque gangræna curavit, multa jactura ossium & car-

carnium reparata; mera hic aromatica adhibuit. HALLER. V. *pag.* 14.

BARTHOLOMÆUS HIBROVIUS. V. *pag.* 15.

GABRIEL FERRARA in *nova selva* &c. L. I. quædam habet de vulneribus, sed admista superstitiosa, ut telis evulsis ex suris perire saucios, debere ea adeo in vulnere relinqui. HALLER. V. *pag.* 15.

HIPPOLYTUS BOSCUS, Ferrariensis. Ejus *de vulneribus a bellico fulmine illatis.* FLORENT. 1569. 4. 1603. 4. Ambustionem statuit. HALLER.

BALTHASAR GITTLER. Ejus *de renum vulnere, & qui huic succedit, cruento mictu.* LIPS. 1596. 4. HALLER.

WILLIAM CLOWES. Ejus *a necessary book of observations for all these who ale burnd by the flames of gunpowders.* LONDON 1596. 8. HALLER. V. *pag.* 1546.

DIOMED. CORNARIUS in *historiis admirandis.* Vulnus ventriculi curatum. HALLER. V. *pag.* 1440.

EILHARD LUBINUS. Ejus *de divisione continui.* ROSTOCK 1599. HALLER.

FRANCISCUS MURATORI. Ejus *apologia adversus calumniatores therapiæ, quam ipse in vulnere brachii cujusdam sclopeto læsi adhibuit.* BONON. 1600. 4. Arteria violata erat: venam non secuit, digestivo usus est, inde hæmorrhagia, & cum vinculum noster admovisset, alius vero medicus abstulisset, mors ipsa. Nulla preli memoria, nulla arteriæ deligatio &c. HALLER.

FRANCISCUS RANCHIN in *questions de Chirurgie* &c. agit de vulnerum vi ad inferendam mortem: de vinciendis, non amburendis vasis, non claudenda esse neque consuenda vulnera pectoris. In vulneribus curandis multum tribuit purgationi & venæ sectioni. HALLER ex PORTALIO. V. *pag.* 15.

JOH. SCHENK in *observationibus* &c. Vulnera etiam capitis & reliquarum corporis partium. Gulæ vulnus curatum. Vulnera sclopetaria. HALLER. V. *pag.* 16.

JOH. JESSENIUS in iisdem SCHENKII *observationibus* refert de pulmone vulnerato & abscedente sanato.

JOH. OETHEUS ibid. refert de vulneribus ventriculi sanatis.

JACOB. SEIDEL ibid. de vulneribus intestinorum sanatis.

ABRAHAM MEGEL ibid. de vulneribus intestinorum sananatis.

ESAIAS

ESAIAS MEICHSNER ibid. de vulnere hepatis sanato. HALLER.

JOSEPHUS FENTON. Ejus codex MS. de vulneribus capitis, faciei, pectoris, nervorum, ventris & partium ejus. Ex NICOLAO MASSA. Est in libris H. SLOANE n. 8935. HALLER.

ANTONIUS de CRUZ. V. *pag.* 275.

BARTH. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Ex vulnere intestini coli sclopetario anus præter naturam natus. Vulnus profundum hepatis ense inflictum, sanatum & cicatrice clausum, ut in cadavere adparuit. Sanguis effusus, per incisum abdomen, exhaustus. Vulnus vesicæ sanatum. HALLER. V. *pag.* 275.

FELIX PLATERUS in tract. *de doloribus* cap. 17. de curatione vulnerum. WALTHER.

Idem in *observationibus* &c. etiam vulnera & mutilationes varii generis. HALLER. V. *pag.* 385.

PETRUS PARISIUS, Siculus. Ejus *breve discorso sopra il medicamento di vino ed oglio per guarir ogni sorta di ferite.* PANORM. 1603. 4. Gallice *discours touchant le medicament du vin & de l'huile pour guerir les blessures.* PARIS 1607. 8. HALLER.

FRANCISCUS PLAZZONI, qui operationes chirurgicas PATAVII demonstrabat. Ejus *de vulneribus sclopetorum tractatus.* PATAV. 1605. 4. VENET. 1618. 4. PATAV. 1643. 4. 1658. 4. 1669. 4. In castris Venetorum medicinam fecerat, neque tamen ea opportunitate ad eruendum verum usus est. Nam a principio vulnera sclopetaria facit venenata, & amburere adseverat. Incisionem medicam in mali principio præscribit, hæmorrhagias ferro candente comprimit, neque escharæ lapium metuit. Alexipharmaca propinat, ex hypothesi. Si sphacelus urserit, amputat in limite partis sanæ & mortuæ. HALLER.

ADAM ADAMIUS. Ejus *de thoracis vulneribus*, *de immodico menstrui profluvio.* BASIL. 1605. 4. HALLER.

JUL. CÆS. CLAUDINUS *de ingressu ad infirmos* L. II. cap. 31. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 1502.

PETR. MATTH. ROSSIUS in *consultationibus* &c. Vulnus sclopetarium teterrimum dorsi feliciter sanatum. HALLER. V. *pag.* 322.

HIPPOLITUS PARMA in *introductione in Chirurgiam* de vulneribus etiam agit. Vulnus ventriculi a CASSERIO sanatum. HALLER. V. *pag.* 17.

PETRUS PIGRAUS in *epitome* &c. Gulæ vulnus injecta futura sanatum. Vulnus, quo pulmo & thorax transverberatus, multumque pus excreatum, tamen sanatum: & aliud cum costæ fragmentum per asperam arteriam

riam rejectum fuisset: aliud ubi costam diffractam de diaphragmate extraxit. Aliquot gravissima vulnera pectoris sanata, etiam cum pus subnatum esset. Vulnus oesophagi sanatum, sed ex tracheæ vulnere fistula lente funesta. HALLER. V. *pag.* 17.

RUDOLPHUS GOCLENIUS, Professor Marburgensis, Paracelsista. Ejus *tract. de magnetica curatione vulnerum extra ullum dolorem & remedii applicationem.* MARBURG. 1608. 8. 1609. 12. FRANCOF. 1613. 8. tum cum *theatro sympathetico* NORIMBERG. 1662. 4. Pro sympathia & antipathia in universum, exempla collectitia. Sigilla sub certis planetis sculpta suam virtutem possidere. Talismani & sigilla dæmonum. Usneæ virtutes.

Ejus *synarthrosis magnetica opposita infaustæ anatomiæ* JOHANNIS ROBERTI JESUITÆ *pro defensione tractatus de magnetica vulnerum curatione.* MARBURG. 1618. 8. & in *theatro sympathetico.*

Ejus *nova defensio magneticæ curationis vulnerum ex solidis principiis.* FRANCOF. 1625. 8. 1643. 8. HALLER.

SEBAST. CORTILIO *de chirurgica institutione* L. II. cap. 1. 2. 3. 6. 7. de vulneribus variis. WALTH. V. *pag.* 17.

Relatio chirurgorum, qui vulnera HENRICI IV. *post ejus cædem explorarunt* a. 1610. M. S. est in Bibl. Reg. n. 7141. HALLER.

HENRICUS SMETIUS in *miscellaneorum* &c. L. IV. de solutione continui. A vulnere pus in pectus effusum & putridum, per paracentesin feliciter eductum. Ex pectoris vulnere enorme emphysema, quod die quinto evanuit. HALLER. V. *pag.* 436.

De lampade vitæ &c. V. *pag.* 1015.

MICH. JAC. DOERING *de Medicina & medicis* &c. agit etiam de lethalitate vulnerum. HALLER. V. *pag.* 912.

J. RUD. SALZMANNUS. Ejus *σκευαστικη οπλιατρειας.* *Quæstio an unguentum armarium, quod panno solum gladiove cruento illitum a concinno applicatu vulneribus ægri s. præsentis, s. ad multa milliaria absentis medelam adferat naturaliter.* ARGENTOR. 1663. 4. HALLER. V. *pag.* 711.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. V. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurg. Handbuch* Parte IV. cap. 10. de sclopetorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 555.

GREGORIUS HORST in *complemento ad librum* II. &c. A vulnere coli intestini in pectus migratio.

Idem in *centuria problematum* &c. Vulnera thoracis non continuo claudenda. In *consultat. & epistol.* Ad HILDANUM etiam exempla corporum

porum peregrinorum diu absque dolore toleratorum. Aliqua de malis vulnerum curationibus. HALLER. V. *pag.* 276.

LUDOV. SEPTALIUS in *animadverſ.* L. VIII. vulnerum curationem tradit. MAGATI conſilia noſter ſequitur, laudat raram vulnerum deligationem in bellicis noſocomiis experientia propria doctus. Vulnus vix, niſi quarto quintove die vult deoperiri. HALLER. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER in *operum med. chir.* L. II. cap. 16. de vulneribus nervorum. Cap. 25. de vulnere thoracis. WALTH. V. *pag.* 1676.

PETRUS POTERIUS in *inſign. curat. centuria* II. in articulatione vulneratum digitum ſanavit, balſamum acrem adhibuit. In vulnere faciei ſutura abſtinuit. HALLER. V. *pag.* 387.

JOHANNES ROBERT, Jeſuita. Ejus *tractatus novi de magnetica vulnerum curatione* R. GOCLENII *brevis anatome.* LOVAN . . . . TREVIRIS 1615. 8. NORIBERG. in *theatro ſympathetico* 1662. 4. Curationes ſympatheticas admittebat, ut dæmonis eſſent opus.

Ejus GOCLENIUS *heautontimorumenos ſive curationis magneticæ & unguenti armarii ruina.* LUXEMBURG 1616. 8. NÜRNBERG 1662. 4. in eodem *theatro.*

Ejus *metamorphoſes magneticæ Calvino-Goclenianæ, ſ. curationis magneticæ & unguenti armarii magica impoſtura clare demonſtrata. Modeſta reſponſio ad* J. B. v. HELMONT *contra eundem* ROBERTUM *perniciosum diſputatorem.* LUXENBURG 1618. 8. Colon. 1622. 8.

Ejus GOCLENIUS *magus ſerio delirans.* DUACI 1619. 12. HALLER.

CÆSAR MAGATUS, Scandianenſis, Profeſſor Ferrarienſis, inde Franciſcani ordinis monachus, medicus ſed in chirurgicis adminiſtrationibus exercitatus, magnum Chirurgiæ incrementum addidit in *duobus libris de rara medicatione vulnerum*, qui VENET. 1616. fol. prodierunt & ſæpe alias ſunt recuſi ibid. 1676 fol. NORIBERG. 1733. 4. 2. vol. etſi locus non additus eſt. In L. I. agit de vulneribus in univerſum. Etſi ante Cl. virum FELIX WURZ & alii de relegandis turundis cogitarunt, deque ſimpliciori medicina, etſi a medicis Romanis ſuam ſimpliciorem medicationem ipſe MAGATUS accepit, etſi frater id conſilium ipſe tribuit APPARITIO Vaſconi, deinde LEMOSIO, totum tamen inventum noſter primus pro dignitate propoſuit, & ejusmodi fulcivit rationibus, ut peritorum adſenſum mereretur, etſi in viro multa experto potius aliquanto nimis ſit Galenicæ lectionis. Curioſam vulnerum deterſionem, frequentem vinculorum ſolutionem, merito reprehendit, aërem metuens & deterſionem novorum renaſcentium ſtaminum. Turundas, communi nuperorum cum plauſu, ut inutile & noxium conferventis vulneris impedimentum rejicit. Unionem labiorum, mitem medica-

dicationem, clausum vulnus commendat. In L. II. copiose agit de capitis vulneribus. Vulnus maximum peritonæi absque hernia sanatum. Sclopetorum vulnera neque venenata esse, neque exurere, omneque malum a contusione esse. Oleum suum hyperici cum ophioglosso paratum valde laudat.

Deinde, cum SENNERTUS nonnulla objecisset, & pro turundis stetisset, MAGATUS jam induta religiosa vita sub nomine J. B. MAGATI se tuitus est, esse enim CÆSARIS opus SANCASSANUS testis est. Titulus est: *tractatus, quo rara vulnerum deligatio defenditur contra* SENNERTUM, BONON. 1637. 4. & cum CÆSARIS opere VENET. 1676. fol. FRANCOF. 1733. 4. FRATRIS curandi modum a L. SEPTALIO adoptari, & ab eo feliciter esse adhibitum. SENNERTUM MAGATI opus non legisse. Ad auctoritatem HIPPOCRATIS, GALENI, & AVICENNÆ noster provocat. Fratrem de vulnere simplici agere. Unicum medicamentum sufficere: diligente illa per stilos vulnerum indagatione non esse opus. Abscessum humeri profundum, qui vulgaribus auxiliis non obtemperaverat, cum raro curaretur, continuo coivisse. Vulnus pectoris cum copioso puris adfluxu simpliciori reddita curatione, suppressis injectionibus, omissa nimia diligentia sanatum esse. Ægyptium tamen unguentum post 24. dies a CÆSARE removeri, quod carnes corrumpat. In HILDANUM, turundarum defensorem. Exempla, in quibus cum puris copia a turundis continuo cresceret, chirurgus ad raram curationem rediens feliciter sanitatem restituit.

Quantum SANCASSANUS MAGATO fauerit, ut etiam nomen viri suo nomini adderet, infra dicetur. In SANCASSANI *dilucidationibus*, inque T. I. ROM. 1731. fol. compendium sententiæ MAGATI recusum est, ALEXANDRI PISONI opus. In T. II. vita exstat MAGATI, a PROSPERO MAGATI J. BAPTISTÆ filio scripta. Ex ea vita adparet, secundum & tertium tomum responsionum J. BAPTISTÆ manuscriptum superfuisse: primam vero partem in linguam vulgarem conversam in Tomo III. ROMÆ 1737. SANCASSANUS recudi fecit. Ita HALLER.

JULIUS GASTAVINUS in *locor. de med. select.* aliqua habet de dolore a vulnere. HALLER. V. *pag.* 407.

GUIL. BALLONIUS in *consil. med.* L. II. Vulnus in manu recisis tendinibus decimo die lethale. Cum vulnus pectoris pessimo consilio chirurgorum clausum fuisset, e sanguine in cavum pectoris effuso mors supervenit non exspectata. In L. III. Extenuatio cruris a vulnere globi missilis, ex æneo, ut videtur, tormento expulsi; catapultam noster latine vocat. HALLER. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI. V. *pag.* 18.

Henr. Petræus in *Handbüchlein* &c. Tract. III. agit de vulneribus. Walth. V. *pag.* 18.

Lazarus Riverius in *observat. med. obs.* 1. de vulnere pectoris. *Obs.* 6. de vulnere thoracis. In *observat. communicat. obs.* 8. de vulnere sclopetario. Walth. V. *pag.* 388.

J. Schwab. Ejus *de horribilium atque horrisonorum* πυροβολω και σφαιροβολων *tormentorum bellicorum vulnerum essentia & curatione.* Basil. 1618. 4. Haller.

Matthias Ludwig Glandorp, medicus Bremensis, qui ad Italorum, quos audiverat, exemplum etiam manu medebatur. Exiguos scripsit libellos, sed per experientiam natos. Anno primum 1619. edidit admodum juvenis *speculum chirurgorum*, (*in quo, quid in uno quoque vulnere faciendum, quidque omittendum præmissa partis adfectæ anatomica explicatione, observationibusque ad unum quodque vulnus pertinentibus adjunctis, conspicitur ac pertractatur.* Bremæ 1619. 8. Ita Kestnerus) in quo vulnera fere sunt, sigillatim secundum corporis humani partes. Ad patris fere, tum Spigelii, etiam Holzemii experimenta. Pulmonis vulnus per os egesto pure sanatum; alias vero per urinam. Vulnus diaphragmatis sanatum; tum œsophagi, colique intestini, hoc sutura pellionum adhibita; denique profundum hepatis vulnus curatum. Glans plumbea per oppositam partem extracta. Extracta ossis ab ejusmodi glande percussi lamina, vulnus sanatum.

Ejus *opera omnia* collecta prodierunt Londini 1729. 4. cum brevi auctoris vita. Ita Haller.

Melchior Sebiz edidit *de vulneribus* octo dissertationes his cum titulis: *prodromus examinis vulnerum singularum corporis humani partium, quatenus vel lethalia sunt, vel incurabilia, vel ratione eventus salutaria & sanabilia.* Argentor. 1632. 4.

Prodromi pars II. affectus, qui vulneribus superveniunt, & causas eorum exponens. Ibid. 1633. 4.

Prodromi pars III. problemata quædam decidens. Ibid. 1633. 4.

Examen vulnerum partium similarium. Ibid. 1635. 4.

Examen vulnerum partium dissimilarium P. I. Ibid. 1636. 4. continens eventus vulnerum capitis.

Pars II. eventus vulnerum colli & thoracis. Ibid. 1637. 4.

Pars III. eventus vulnerum abdominis. Ibid. 1637. 8.

Pars IV. eventus vulnerum artuum superiorum & inferiorum, cum appendicula de eorum excrementitio humore Gliedwasser dicto. Ibid. 1637. 4. Collectaneæ omnes. Ita Haller. V. *pag.* 1502.

Stephanus Manialdus. V. *pag.* 691.

HERMANNUS CORBEUS. Ejus *oratio de vulneribus lethalibus & sanabilibus*. FRANCOF. 1620. 8. MARBURG 1620. 8. HALLER.

DAVID de PLANIS CAMPY. Ejus *traité des playes faites par les mousquetades*. PARIS 1623. 8. Astrologiæ deditus & alchemiæ. HALLER. V. *pag.* 1566.

FRANC. QUIQUEBOEUF & NIC. REGNIER *E. articulorum vulnera lethalia*. PARIS 1620. 4. HALLER.

J. B. v. HELMONT. Ejus *de magnetica vulnerum curatione*. PARIS 1621. 8. & in *theatro sympathetico* NORIMBERG. 1662. 4. inque *operibus omnibus* AMSTERDAM 1652. 4. & *propositiones desumtæ ex* HELMONTII *curatione magnetica vulnerum*. COLON 1624. 8. In litem se immiscuit, quam diximus, GOCLENIUM inter & ROBERTUM fuisse agitatam. Non laudat illum, qui bonam causam male egerit. Contra ROBERTUM defendit experimenta magneticarum curationum non esse a dæmonio. Unguentum autem potissimum armarium tuetur, quod ex adipe humano, mumia, sanguine, usnea componebatur. Testimonia citat curationum magneticarum, aliqua valde paradoxa. Artes dari putat, quæ corpus reddant invulnerabile.

Idem in tract. *de sympatheticis mediis* etiam aliqua de vulnerum curatione, quæ fit per sympathiam. HALLER. V. *pag.* 439.

JOH. COLLE in *Cosmetore Mediceo* &c. Vulnus Labii. HALLER. V. *pag.* 19.

PAULUS ZACCHIAS. V. *pag.* 599.

EPIPH. FERDINANDUS in *centum historiis* &c. Vulnus cum hæmorrhagia ab usu turundæ renovata, lethale. HALLER. V. *pag.* 354.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. Vulnus ventriculi non cruentum quidem sed tamen funestum. Vulnus cordis basi conoque a glande plumbea trajecti, septima die funestum. Sanatus, qui ab ictu sclopeti sanguinem sursum egerebat & deorsum. HALLER. V. *pag.* 364.

J. RUDOLPH. CAMERARIUS in *sylloge memorabilium* &c. *centuria* IV. de vulnerum facili aut difficili curatione ex aëre. In *cent.* XVII. vulnerum curatio per solam aquam. ALBERTI. V. *pag.* 19.

SANCTORIUS SANCTORIUS in *commentario ad artem parvam Galeni* &c. aliqua etiam habet de vulneribus nervi & tendinis. HALLER. V. *pag.* 1677.

CASPAR WINK, S. J. Ejus *notæ unguenti magnetici & actiones ejus adversus* GOCLENIUM, DILLING. 1626. 8. HALLER.

PETR.

PETR. FABRUS in *chirurgiæ ſpagiricæ* Sect. II. cap. 2. &c. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 19.

QUIRINI le VIGNERON & JAC. THEVART *non E. ſclopetorum vulnera venenata.* PARIS. 1626. 4. HALLER.

JOH. RIOLAN & JAC. CORNUTY *non E. neceſſaria vulneribus μοτωσις.* PARIS 1626. 4. HALLER.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires & œuvres* &c. L. I. Vulnus pectoris ſanatum. Oeſophagus vulneratus ſutura contorta conjunctus, ſanatus. In L. II. Vulnus hypogaſtrii; ex uſu turundæ multus ſanguis, felici eventu. In vulnere manus, arteria digitali læſa, ſenſus & motus amiſſus rediit. In L. IV. Vulnus pectoris, injectionibus ſublimati diſſoluti alvus mota, exfoliato pulmone tamen ſanatum. HALLER. V. *pag.* 20.

ALBERT. FR. KNOPIUS. Ejus diſp. *de vulneribus.* BASIL. 1628. 4. HALLER.

SIMON PAULI. Ejus *de periculoſiſſimo difficillimo anatomico & chirurgico caſu.* FRANCOF. 1660. 8. idem (ut putat HALLER), qui prodiit ad finem *παρεκβασεως de cauſa febrium malignarum; vulnus nempe grave abdominis diaphragmatis & ventriculi, ſolutum abſceſſu in femore ſubnato & aperto.* Acceſſit reſponſoria RIOLANI. Magna ſymptomata ex vulnere acu per jocum inflicto.

Idem in *quadripartito botanico* ARGENTOR. 1667. 4. 1708. 4. vulneris veſicæ ſanati hiſtoriam habet. HALLER. V. *pag.* 773.

BERNARDUS SUEVUS. V. *pag.* 600.

SAMUEL HAFENREFFER in *πανδοχειον* &c. L. III. cap. 3. de vulneribus ictu vel ſclopeto inflictis. WALTHER. V. *pag.* 412.

JOH. GEORG. PELSHOFER. Ejus *de Paracelſiſtarum unguento armario.* WITTEBERG. 1630. 4. & in *theatro ſympathetico* NORIBERG. 1662. 4. Contra id unguentum. HALLER.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchiridii* &c. Parte I. pag. 99. de vulneribus variis. WALTH. V. *pag.* 443.

ROBERTUS FORSTER. Ejus *hoplochriſma ſpongus or a ſponge to wipe away the weapon ſalve.* LONDON 1631. 4. Diſcurſus de unguento armario.

Contra eum libellum prodiit ROBERTI FLUDD *reſponſum ad hoplochriſma ſpongum M. Forſteri ab ipſo ad unguenti armarii validitatem deludens ordinatum ſpongiæ M. Forſteri expreſſæ.* GOUDÆ 1638. . HALLER.

MARC. AUREL. SEVERINUS *de efficaci medicina* Parte II. cap. 30. de vulneribus thoracis. Cap. 31. de vulneribus anguſtis ampliandis.

Cap. 122. de futura vulnerum. Cap. 123. de nervi præcifi & vulnerum futura. WALTH. V. *pag.* 303.

JOSEPH. COVILLARD in *obfervations chirurgiques* &c. Vulnera fclopetaria gravia. Vulnus ignivomi tubi thoracem perterebrans. Vulnus fiftulofum ventriculi ex fclopeti ictu. Vulnus in lumbis, a quo crura ftupida, tamen reconciliatum: non fatis tamen caufas tantæ felicitatis aperit, modumque, quo mortis minas fuperaverit. HALLER. V. *pag.* 303.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* Tract. III. de vulneribus fclopetariis. Tract. IV. de vulneribus venenatis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. L. II. cap. 3. de thoracis vulneribus. In L. V. cap. 2. de vulneribus fclopetariis. Cap. 20. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 390.

J. PIETRE & LEO le TOURNEUR *Ergo qui e trucidati vulnere antea ficco manat fanguis, prodeunte etiam ficario fola effluit putredine.* PARIS 1634. 4. HALLER.

ALEXANDER READ. V. *pag.* 21.

DANIEL BECKER. V. *pag.* 21.

PHILIPP. GRULING in *Med. pract.* L. V. part. 3. cap. 20. de vulneribus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obfervationum* &c. *centuria* II. *obf.* 18. Thorax a finiftris ad dextra transverberatus, nihil inde mali natum. *Obf.* 19. a vulnere thoracis mictio cruenta. *Obf.* 38. vulnus pericardii fanatum. *Obf.* 39. vulnus cordis, vita tamen aliquamdiu durante. ALBERTI. V. *pag.* 447.

ERICH MOHYUS, Eburo. Ejus *pulvis fympatheticus, quo vulnera fanantur absque medicamenti applicatione.* . . . 1639. . Ita HELMONTIUS. Recufus eft cum utroque *theatro fympathetico* NORIBERG. 1662. 4. & 1666. 12. Brevis libellus. Veram curationem ab eo pulvere fperari; neque fuperftitionem in ejus ufu effe. HALLER.

In *tractatu*. . . FRAGOSO SECUNDO. V. *pag.* 22.

NICOLAUS TULPIUS in *obfervationibus* &c. Ab autocheire diffecta afpera, futura adhibita rupta, fubventum glutinante futura felici eventu. In furiofo vulnus afperæ arteriæ fanatum. In vulnere pectoris abforpta turunda & per os rejecta. Emortui & extra pectus effufi pulmonis tres unciæ refectæ, eventu felici. Ab ictu baculi, nulla parte extus læfa, lien diffiluit. Paralyfis & mors a vulnere medullæ fpinalis. HALLER. V. *pag.* 22.

ATHANAS. KIRCHER in *magnetis* &c. L. III. caput habet de hoplochrifmate, in *theatro fympathetico* recufum, ubi pro diaboli opere habet: interponit hiftoriam utriusque cultrivori. HALLER. V. *pag.* 1043.

GUER-

GUERNER ROLFINK. Ejus disp. *de vulneribus*, JENÆ 1653. 4. HALLER. V. *pag.* 860.

PETRUS SERVIUS. Ejus *de unguento armario*, *sive de naturæ artisque miraculis*. ROMÆ 1643. 8. alii 1642. Germanice . . . . 1672. 8. Liber plenus fabulis, variisque miraculis, quæ magno numero congerit, ut fabuloso unguento fidem faciat. Ita HALLER.

HERMAN. van der HEYDE. V. *pag.* 1016.

THOMAS BARTHOLINUS. Ejus *de latere* CHRISTI *aperto*. LEID. 1646. 4. LIPS. 1685. 8. HALLER.

Idem in *histor. anatom. centuria I. hist.* 77. vulnera cordis. Ita WALTHER. In *cent.* V. VI. Ex vulnere prope claviculam inflicto emphysema. Manus ossibus, musculis, vasis, dissectis ut sola cute hæreret, tamen reconciliata. Vulnus asperæ arteriæ facile sanatum. Pulmonis vulnus sanatum. Glans plumbea demum ex faucibus excisa. Scapula a forti nixu divulsa. Thorax ense transverberatus, sanatus, illæsis pulmonibus. Ex pulmonis vulnere emphysema. Ferramentum diu in diaphragmate latuit. HALLER.

Idem in *epistolarum* &c. *centuria* I. *epist.* 68. de vulneribus thoracis. Ita WALTHER. De aqua ex latere CHRISTI fluente BARTHOLINUS cum HIERONYMO BARDI disputavit. MICHAEL LYSERUS de cœcitate ex vulnere labii, & alterius lateris paralysi. Ita HALLER.

Ejus *de unguento armario*. NORIBERG. 1662. 4. Historiæ collectæ curationum sympatheticarum.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* II. *obs.* 21. Mors ex vulnere cordis, per somnum & absque sensu. In *Vol.* IV. *obs.* 32. Vulnus sclopetarium per gangrænam lethale. HALLER. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ universæ Medicinæ* L. V. tit. 2. cap. 2. de vulneribus. In L. IX. cap. 4. de pulmonum vulneribus. In L. X. tit. 5. cap. 1. art. 3. de lienis vulneribus. Art. 5. de intestinorum vulneribus. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. PETR. LOTICHIUS in *consil. & observat.* L. VI. cap. 8. *obs.* 4. 5. 7. 8. 9. 10. de vulneribus, etiam sclopetariis. WALTH. V. *pag.* 23.

J. THEODORUS SCHENK, Professor Jenensis. Ejus disp. *de vulneribus*. JENÆ 1644. 4.

Ejus *de vulneribus*. Ibid. 1670. 4. HALLER.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* &c. L. I. de vulneribus variarum corporis partium. WALTH. V. *pag* 23.

NICOLAUS PAPINUS. Ejus diss. *de pulvere sympathetico*. LUTET. 1644. 8. ROM. 1650. 8. PATAV. 1654. sed censura VESLINGII est anni 1646.

1646., porro recusa est hæc diss. in *theatro sympathetico* NORIBERG. 1662. Pro eo pulvere: ad experimenta provocat CARMÆI: & eundem pulverem defendit ex vitriolo Romano ad solem calcinatum. Ad omnia vulnera valere.

Ejus *la poudre de sympathie defendue contre les objections de Mr.* CATTIER prodiit PARIS. 1651. 8. Non debere nimia ab eo pulvere sperari. Robur addere naturæ, & sanguini cæelestes quasdam moleculas reddere, quæ per vulnus exiverint. Esse ubi male adhibeatur. Contusis non mederi, neque vulneribus ignivomarum machinarum. HALLER.

FRID. GNICHWIZIUS MONAVIUS. V. *pag.* 408.

J. JOSEPH. BROGLIA, medicus Aquisextiensis. Ejus *exercitatio medica, qua vulgo pulveris sympathetici vires propugnantur.* AIX 1644 4. Ita PORTALIUS, sed HALLER putat esse a. 1648.

FRANCISCUS SOARES TEYO. Ejus *tratado de come si devem abrir feritas e dos enfermidades de bicho salicions* &c. LISBOA 1649. 4. HALLER.

HERMAN. CONRING in PHILIPPI SALMUTH *observationibus* &c. vulnus vesicæ ab ense inflictum, sanatum. HALLER. V. *pag.* 24.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observationibus* &c. In tibiæ vulnere turunda intrusa, summum gangrænæ periculum: id noster sustulit rejecto inepto auxilio, ad F. WURZII ductum, duobus exemplis confirmato. Glans sclopetaria in pectore supra diaphrapma reses, ut vulnerata fœmina eam perciperet, cæterum restituta.

Idem in *anatome* . . . Vulnus ventriculi sanatum. HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. VESLING in *epistolis medicis* &c. pro sententia MAGATI. In Ægypto vidit frequentia vulnera ensibus inflicta simplicissima curatione sanata fuisse. HALLER. V. *pag.* 24.

ISAAC CATTIER. Ejus *discours sur la poudre de sympathie.* PARIS 1650. 8. cum L. *de la macreuse.* Exempla colligit, in quibus post sympatheticam curationem varia mala successerunt. Negat quidquam in distans posse operari. Curationes fere fabulosas esse.

Ejus *reponse a* M. PAPIN *touchant la poudre de sympathie.* PARIS 1651. 8. Evertit subtilem magnetismum, quo se PAPINUS tegebat. Nihil facere pulverem sympatheticum, nisi quod sponte natura sua præstet.

Idem in *observationibus* &c. Magna vulnera sanata, vesicæ mediæ, intestini HALLER. V. *pag.* 450.

CONRADUS VICT SCHNEIDER. Ejus *de vulneribus pulmonum.* WITTEBERG. 1654. 4. HALLER. V. *pag.* 450.

PETRUS

PETRUS PIAZZA in *breve ed utile discorso* &c. agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 25.

CHARLES ST. GERMAIN. Ejus *la poudre de sympathie prouvée naturelle & exempte de magie diabolique* . . . . 8. HALLER. V. *pag.* 1120.

LAURENTIUS STRAUS. Ejus *epistola de pulvere sympathetico ad* DIGBÆUM . . . . . 1651. 8. & in *collectione majori* NORIMBERG. 1662. 4. Variorum miraculorum consarcinatio. HALLER.

KENELMUS DIGBY, vir nobilis, sed credulus. Ejus *orationem de pulvere sympathetico* oportet ante annum 1651. prodiisse, quæ eo ipso anno a STRAUSIO citetur, eam vero editionem HALLERUS non reperit citari, alias vero bene multas. Gallice *discours sur la guérison des playes & la composition de poudre de sympathie.* PARIS 1658. 8. 1749. 12. ROUEN 1633. 12. cum PAPINO. Porro UTRECHT 1681. 12. Belgice *theatrum sympatheticum of wonder-tonneel der natur verborgenheden.* LEEUWARDEN 1697. 8. Germanice *von Heilung der Wunden ohne Berühren.* FRANKFURT 1661. 8. Latine in utroque *theatro sympathetico* NORIMBERG. 1660. 12. 1662. 4. Anglice *discours touching the cure of wounds by the powder of sympathy.* LONDON 1658. 8. 1659. 8. Historiolæ sanatorum vulnerum, cum soli periscelidi sanguini imbutæ medela adhiberetur: doloris, quem æger a calore, levaminis, quem a vitrioli insperso pulvere perceperit. Inde in multa alia, quæ putat esse naturæ miracula, se diffundit, quorum multa manifesto vana sunt. Vitriolum requirit cyprium.

Ejus *receipts of Surgery and Physik.* LONDON 1668. 12. Germanice FRANCOF. 1689. &c. Ita HALLER.

DOMINICUS PANAROLI in *iatrologismorum* &c. *pentecoste* II: opisthotonus a pedis vulnere. HALLER. V. *pag.* 25.

GERHARD GELMAN. V. *pag.* 25.

P. STOLLIUS. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *observat. chirurg. obs.* 27. Vulnus sclopetarium in maxilla inferiori. *Obs.* 40. vulnus thoracis cum fractura. *Obs.* 42. vulnus thoracis paracentesin requirens. *Obs.* 47. vulnus per septum transversum. *Obs.* 49. 50. vulnus thoracis. *Obs.* 53. vulnus sclopetarium in inguine & pene curatum. *Obs.* 58. vulnus sclopetarium in dorso. *Obs.* 69. vulnus sclopetarium cum gangræna. *Obs.* 94. vulnus sclopetarium cum fractura tibiæ. WALTH. V. *pag.* 877.

PE-

PETRUS BORELLUS in *hiſtor. & obſervat. centuria* I. *obſ.* 16. vulnera magna curata. *Obſ.* 88. vulnus in corde ſine morte. *Obſ.* 93. vulnera ob amaſiæ præſentiam non curata. In *cent.* III. *obſ.* 20. a tormento bellico utraque ſcapula ſuis cum carnibus ablata, ut cordis ſyſtole oculis cerni potuerit, ſaucius tamen curatus. *Obſ.* 25. vulnera citius quam decet clauſa vel gangrænæ metus. In *cent.* IV. balſamum FIORAVANTI laudat ad vulnera. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTAS. TIMÆUS in *reſponſ. med.* &c. *reſp.* 16. Vulnus pulmonis. *Reſp.* 52. 53. vulnus pectoris. Ita WALTHER. V. *pag.* 26.

PETRUS de MARCHETTIS in *obſervat. med. obſ.* 3. nervos & tendines vulneratos non eſſe ſuendos. *Obſ.* 41. vulnus in thoracis cavitatem penetrans. *Obſ.* 42. in vulnere pectoris turundam inmittit: ab ejus tamen uſu epilepſia viſa. *Obſ.* 43. ex vulnere thoracis pus effuſum: monet ne vulnera pectoris præpropere claudantur. *Obſ.* 45. thoracis vulnus in cavitatem penetrans. Ex vulnere in cavo thoracis pus collectum per os & urinam evacuatum. WALTH. V. *pag.* 26.

PAULUS MOTHIUS. Ejus *caſus chirurgicus perforati thoracis fideliter deſcriptus.* HAFNIÆ 1656. 1658. 1661. 4. cum reſponſione ad S. PAULI *animadverſionem amicabilem in eum intercalatam.* HALLER.

J. NARDIUS in *noct. genial.* L. VII. aliqua habet contra MAGATUM. HALLER. V. *pag.* 26.

IRVINE. Ejus *medicina magnetica, or the art of curing by ſympathy.* LONDON 1656. 8. HALLER.

J. JACOB. WEPFER in *obſervat. med. pract.* pag. 169. vulnus ſclopetarium pedi inflictum, curatum. ALBERTI. V. *pag.* 27.

BARTH. DEUXIVOYE & FAB. PERREAU *E. conglutinandis tenuium inteſtinorum vulneribus parciſſima diæta.* PARIS 1650. 4. HALLER.

J. ANDR. SMITZIUS in *Medicinæ practicæ* &c. pag. 241. de variis vulneribus. WALTH. V. *pag.* 316.

CONSTANTIN. ZIEGRA. Ejus *contra ὁπλιατρείαν.* WITTEBERG 1659. 4. HALLER.

ANTON. ULR. GOSKY. Ejus *de vulneribus.* ARGENTOR. 1659. 4. HALLER.

J. ANTONIUS van der LINDEN inter *miſcellanea* . . . . habet etiam aliqua de vulnere thoracis. HALLER. V. *pag.* 1568.

CA-

CASPAR. REIES in *Elysio jucund. quæst. campo* de acuum & ferramentorum in alias corporis sedes migratione. Emphysema a pectoris vulnere. HALLER. V. *pag.* 27.

J. WOLFG. RENTSCHIUS. Ejus *de heteriatria, s. unguento armario.* WITTEBERG. 1662. 4. HALLER.

J. MATTHÆUS, Professor Herbornensis. Ejus *enodatio quæstionis: an unguentum armarium ad curanda vulnera aliquid conferat.....* Reperitur in *theatro sympathetico.* NORIBERG 1662. 4. Negat conferre. Ita HALLER.

CHRISTOPH. NICOLAI & JACOB. BÜRLIN disp. *de pernicioso Paracelsistarum hoplochrismate.* ALTDORF. 1662. 4. & in *theatro sympathetico.* HALLER.

ANTON. DEUSING, Professor Groninganus. Ejus *pulveris sympathetici examen.* GRONING. 1662. 12. & in *theatro sympathetico.* Magnus & verbosus libellus, defensionibus hujus pulveris obpositus. HALLER.

Theatrum sympatheticum auctum exhibens varios auctores, de pulvere sympathetico & de unguento armario. NORIMBERG 1662. 4. Omnes scriptores suo loco jam diximus, quorum opuscula hic collecta habentur.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonstige aanmerkingen* &c. P. II. cap. 4. de vulnere nervi sanato. HALLER. V. *pag.* 28.

J. ARNOLD. FRIDERICI. Ejus *diaphragma ex vulnere læsum.* JENÆ 1671. 4. Disputatio. HALLER. V. *pag.* 1460.

FRANCISCUS REDI. V. *pag.* 775.

CORNEL. van der VOORDEN in *lichtende Fackel* &c. habet etiam vulnera. HALLER. V. *pag.* 28.

J. LAURENTIUS BAUSCH. V. *pag.* 453.

EBERHARD GOEKEL in *consil. & observat. centuria* I. *cons.* 19. vulnera sclopetaria colli lethalia. *Cons.* 69. & 72. vulnus pulmonis sclopetarium lethale. *Cons.* 73. vulnus femoris lethale. *Cons.* 74. vulnus vesicæ lethale. *Cons.* 78. vulneratorum militum historia. *Cons.* 81. vulnus ventriculi lethale. *Cent.* II. *cons.* 26. vulnus sclopetarium scapulæ in puero curatum. *Cons.* 77. vulnus sclopetarium in meatu urinario. *Cons.* 81. vulnus bombardæ manui inflictum lethale. ALBERTI. V. *pag.* 29.

HIERONYMUS NIGRISOLI. Ejus *epistolæ & responsa medicorum & philosophorum de pulvere sympathetico.* ROTERDAM 1665. 8. HALLER.

In *Actis Soc. Reg. Britan.* V. *pag.* 29.

JOB. van MEEKREN in *heel en genees* &c. Flatus a vulnere thoracis in scrotum communicans, quod utique per cellulosæ telæ continuitatem explicari potest. Ex lingua glans sclopetaria feliciter excisa, quæ in ea diu hæserat. HALLER. V. *pag.* 30.

GEORG. HIERONYM. WELSCH in *curat. propr. decade* IX. *cur.* 5. Vulnus pectoris lethale. ALBERTI. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Vulnus sclopetarium pectoris recte sanatum, etsi glandem impulsam noster non potuit educere. Laudes balsami vulnerarii POTERIANI.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 124. de morte ex vulnere jecoris. HALLER. V. *pag.* 30.

CASPAR MANZIUS in iisdem MURALTI *Schriften* &c. Vulnus articuli cubiti incisivum, feliciter emplastris vulnerariis curatum: ancylosis, quæ metuebatur decocto intestinorum superata. HALLER.

PIERRE DAILLY. Ejus *traité des blessures & playes faites par armes à feu.* PARIS 1668. 12. Liber est PLAZZONI Gallice versus, & nonnullis propriis adnotationibus auctus. Tamen glandes plumbeas calescere. HALLER.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de vulneribus lethalibus.* HELMSTADT 1674. 4. 1694. 4.

Ejus *de vulnerum natura & curatione in genere.* Ibid. 1685. 4. Sanatum vulnus colli vesicæ: cochlea umbellata ad arteriæ vulnus. In ITALIA arterias ligari forcipe correptas. HALLER. V. *pag.* 448.

PIERRE JOSEPH. MICHON vulgo Abbé BOURDELOT in *conversations* &c. Vulnus intestini severa diæta sanatum. HALLER. V. *pag.* 1044.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* III. *obs.* 176. vulnera intestinorum sanata. *Obs.* 310. vulnera vino, in quo saccharum solutum, eluta, & croco repleta, sanata. *Ann.* IV. V. *obs.* 115. vulnus pectoris & pulmonum quinquennale minime lethale. *Ann.* VIII. *obs.* 61. in phthisin mutatum. *Ann.* X. *obs.* 122. vulnus intestini coli cum vulnere hypogastrii coalescens. *Obs.* 131. vulnus ventriculi fistulosum sanatum. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 1. & 20. vulnera intestinorum sanata. *Obs.* 26. vulnus ventriculi sanatum. *Obs.* 29. vulnera cum convulsionibus combinata non semper sunt lethalia. *Ann.* II. *obs.* 188. vulnus cordis non statim lethale. *Ann.* III. *obs.* 118. vulnus pectoris sclopetarium. *Ann.* V. *obs.* 9. vulnus ventriculi ultra undecim annos apertum. *Ann.* IX. *obs.* 93. vulnus sclopetarium pulmonis lobum & œsopha-

phagum perforans, a natura feliciter curatum. *Ann.* X. *obs.* 134. vulnus aqua vitæ curatum. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 141. vulnus sclopetarium thoracis cum pulmonis læsione feliciter curatum. *Ann.* II. *obs.* 154. vulnus inferioris ventris grave feliciter sanatum. *Ann.* III. *obs.* 43. vulnus gulæ lethale. *Ann.* IV. *obs.* 4. vulnus periculosum manus dextræ curatum. *Ann.* IX. *obs.* 44. vulnus hactenus inauditum & horrendum. *Obs.* 225. vulnus thoracis grave cum insigni pectoris contusione, feliciter sanatum. In *cent.* I. pag. 19. vulnus hepatis lethale; pag. 68. vulnus cordis singulare; pag. 69. vulnus hepatis. In *cent.* V. pag. 56. vulnus ventriculi lethale; pag. 87. vulnus vaginæ uteri curatum; pag. 206. vulnerarius liquor. In *cent.* IX. pag. 16. vulnus pulmonum brevi sanatum; pag. 159. vulnus vesicæ lethale; pag. 160. vulnus abdominis utrinque penetrans sanatum; pag. 204. vulnus ventriculi lethale; pag. 263. vulnus lienis & renis lethale; pag. 339. vulnus hepatis. In *cent.* IX. X. *obs.* 20. vulnus ventriculi curatum. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PETRUS MOELLER. Ejus disp. *de vulneribus sclopetorum.* REGIOMONT. 1671. 4. HALLER.

SIMON SCHULZE. V. *pag.* 32.

PAULUS de SORBAIT. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *observat. & histor.* ventriculi vulnus funestum. Vulnus abdominis a bove cornipeta inflictum sanatum. Vulneris utilis suctio. Globulus sclopeti sub clavicula absque malo retentus. HALLER. V. *pag.* 33.

CASPAR THEOPH. BIERLING in *adversariis* &c. Ex levi vulnere brachii per malam curationem mors. HALLER. V. *pag.* 34.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus disp. *de punctura nervorum.* JENÆ 1689. 4.

Ejus *de fundamentis lethalitatis vulnerum.* Ibid. 1695. 4.

Ejus *de vulnere in quinta costa.* Ibid. 1684. 4.

Ejus *de latere* CHRISTI *aperto.* Ibid. 1686. 4.

Ejus *de efficacia dierum criticorum in vulneribus de lethalitate dubiis.* Ibid. 1712. 4. HALLER. V. *pag.* 34.

JOHANNES BOHN. V. *pag.* 602.

BERNARD. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. vulnera *penetrantia* non vult dilatari, nisi eo fine, ut sanguini effuso exitus paretur; in abdomine vero, si quando partes elapsas non aliter datur suum in locum reponere. HALLER. V. *pag.* 1338.

THEODORUS KIRCHMAJER. Ejus disp. *de vanitate pulveris sympathetici.* WITTEBERG 1672. 4. HALLER.

DANIEL LUDOVICI. V. *pag.* 36.

GEORG. FRANK. V. *pag.* 36.

CORNELIUS SOLINGEN in *manual operation* &c. Vulnera vasorum lymphaticorum, novum malum: ex eo casu tumor aquosus, compressione sanatus: ex eadem causa diuturna distillatio lymphæ, ut atrophiæ metum faceret, etiam causticis sublatam. Ductus salivales læsos sanari, sed ægre, compressione. In vulneribus etiam particulas duras callosas conspici, quæ sint ipsa lymphatica vasa, ea debere erodi. Exempla de tibia pila plumbea, cochlea, sive cannula & terebella adhibita. Quæ glandes sunt in focilium intervallis permittendæ suppurationi. Vesicæ vulnera non esse lethalia. Vulnus abdominis & intestini absque sutura sanatum, gastroraphiam enim negat in vivo homine locum habere posse. HALLER. V. *pag.* 304.

JACOB CONSTANT in *chirurgien charitable* agit etiam de vulneribus. HALLER. V. *pag.* 37.

LEONARD. TASSIN, chirurgus castrensis. Ejus *la Chirurgie militaire, ou l'art de guérir les playes d'arquebusades.* NIMEGUE 1673. 12. PARIS 1688. 12. Germanice *kurze Kriegswundarzney.* NÜRNBERG 1676. 8. Lentissime nonnunquam ossa vitiata squamas dejicere: aërem nosocomiorum perniciem sæpe inferre. Gangrænæ curatio & hæmorrhagiæ, quam fere vitriolo suscipit comprimere cum pulvere tragacanthi. Vinculum trajectum, quo arteria una cum carnibus comprimatur, periculosum esse auxilium, certe si diutius artum adstrinxeris. Medicamenta aliqua. HALLER.

CHRISTOPH. HELWIG. Ejus disp. *de vulneribus cum fracturis & luxationibus conjunctis, eorumque præcipuis symptomatibus.* GREIFSWALD 1674. 4. HALLER. V. *pag.* 458.

ANTON. de POZZIS. V. *pag.* 38.

J. NICOLAUS PECHLIN, Professor Kiloniensis, incisor, & acuti ingenii vir. Ejus disp. *de vulneribus sclopetorum in genere.* KIEL 1674. 4.

Ejus *dissertatio sistens historiam vulneris thoracis & in eam commentarium.* Ibid. 1682. 4. recusa cum *observationibus;* & in HALLERI *selectis.* Docta ephemeris vulneris pulmonis, ex quo immensa vis sanguinis & puris fluxit, ut tamen longo medicamentorum usu sanatum sit, nulla mascula medela adhibita. Aneurysma cum gangræna circa ruptam arteriam brachii. Vulnus venæ jugularis ægre sanatum. Casu quercui admotum corpus vulnerati, inde suppressus sanguis. Cæterum hæc historia nuper acerrime a VALENTINO Gallico chirurgo tractata, & mihi, inquit HALLERUS, præter omnem rationem imputatum est, cam medicationem PECHLINI me probasse. HALLER.

J. Lu-

J. Ludov. Hanemannus. V. *pag.* 39.

Rudolph. Wilhelm. Krause. Ejus diſp. *de vulneribus per ſe lethalibus.* Jenæ 1684. 4.

Ejus *de ſclopetorum vulneribus.* Ibid. 1695. 4. Haller. V. *pag.* 813.

Henricus Nicolai. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetorum.* Argentor. 1675. 4. Haller.

Daniel Wincler. V. *pag.* 40.

Richard Wisemann in *ſeveral chirurgical* &c. L. V. de vulneribus. Non ſemper peregrina corpora extemplo eximi poſſe, eſſe ubi ſuppurationi debeant relinqui: ſed neque nimis curioſe ſanguinem coactum oportere repurgari. Turundas a ſimplici vulnere abeſſe debere. In victus ratione debere aliquid conſuetudini dari. Eſſe quos enecares ſi vino prohiberes. Vermes non metuendos. Cavendum ne vulnus ante diem tertium deligetur. Vulnera ex multis vicinis vulneribus compoſita poſſe conſui, etiam ſutura intorta. Exemplum vulneris in cavum pectoris non penetrantis, magna turunda corrupti, cum vero totum aperiretur mortis ſecutæ. Vulnus punctorium, profundum, male ſutura curatum, eam noſter reſecuit, ſetaceum per imum fundum trajecit. Vulnus pertebrans femoris facile ſanatum, utrique fini plumaceolis impoſitis. Iterum profundum femoris vulnus rejecta turunda facile clauſum: alia ſimilia exempla. In L. VI. de vulneribus ſclopetariis. Haller. V. *pag.* 41.

Bernard. Christinus in *obſervationibus* &c. in vulneribus multum plumbeis uſus eſt. Solebat in vulneribus vinum in ſcyphum vitri antimonii infuſum propinare. Integræ familiæ a ſicario varie vulneratæ feliciter ſubvenit, naſum poſt horam adſuit & reconciliavit, arteriæ vulnus impoſito digito compreſſit. Oculi etiam vulnus vino reguli antimonii eluit & ſanavit. Vulnus ſanavit, de quo inteſtina prodierant & hepar. Haller. V. *pag.* 317.

Joh. Verbrugge in *veſtibulo Chirurgiæ* &c. Vulneris renum ſanati exemplum. Haller. V. *pag.* 41.

Nicol. Blegny in *zod. med. Gall. ann.* 1679. *Menſ. Jan. obſ.* 2. Elixirium vulnerarium. *Jul. obſ.* 1. vulnus pectoris, ex quo vermes excluſi. *Aug. obſ.* 10. vulnera citra ſuppurationem curandi ratio. *Decemb. obſ.* 2. vulnus pectoris, cui acceſſit fiſtula & phthiſis, feliciter ſanatum. *Obſ.* 5. vulnus tibiæ cum carie feliciter curatum. *Ann.* 1680. *Febr. obſ.* 9. vulnus ſclopetarium. *April. obſ.* 10. vulnus cordis. *Jun. obſ.* 4. vulnera inteſtinorum. *Octob. obſ.* 1. vulnera inteſtinorum. *Obſ.* 2. vulnus ventriculi. *Ann.* 1681. *Maj. obſ.* 2. vulnus manus inſigne curatum. *Ann.* 1682. *Febr. obſ.* 11.

11. vulnus sclopetarium. *Mart. obs.* 14. vulnera jejunii parca diæta curanda. ALBERTI. V. *pag.* 42.

MATTHIAS HYER. Ejus *doctrine nouvelle de la poudre vitriolique de sympathie.* TOULON 1677. 12. HALLER.

GERARD. BLASIUS in *medicinæ universæ* &c. Parte II. sect. 14. cap. 4. de vulneribus pectoris. Sect. 42. cap. 9. de vulnere intestinorum. Parte X. sect. 1. cap. 8. de vulneribus diaphragmatis. Sect. 4. cap. 10. de vulneribus pulmonum. WALTH. V. *pag.* 365.

RAYMUND. FORTIS. V. *pag.* 42.

JOH. SILLER, chirurgus, in *Act. Hafniens. Vol.* V. *obs.* 6. de enormi vulnere femoris & abdominis, resectis musculis iliacis & abdominis musculis incisis, cujus eventus felix fuit. HALLER.

CHRISTOPHORUS WREN in BIRCHII *diario* T. III. a. 1677. glandem plumbeam in asperam arteriam illapsam expedivit, ægro de pedibus suspenso. HALLER.

JOHANNES BROWN, chirurgus. Ejus *compleat description of wounds both in general and particular.* LONDON 1678. 4. De varia lethalitate vulnerum. Curatio. Telorum extractio. Symptomata. Vulnera sclopetaria. Ipsi brachium a vento fractum, quem transiens pila 24. librarum excitaverat. Vulnera secundum partes humani corporis. Fere collectitium opus. HALLER.

SAMUEL LEDEL. V. *pag.* 43.

JACOB. JOUNG. V. *pag.* 323.

CHRISTOPH. VOELTER. V. *pag.* 1129.

BENJAMIN SCHARF. Ejus *Gedanken von magnetischen Curen.* SONDERHAUSEN 1700. 8. HALLER. V. *pag.* 1045.

J. EISENHART. Ejus disp. *de die critico vulnerum lethalium.* HELMSTADT 1679. 4. HALLER.

ANTONIUS de LEEUWENHOECK in *Journ. des sav. a.* 1679. ostendit cur gossypium ad vulnerum curationem inutile sit, plana nempe fila esse duasque habere acies. HALLER.

CORNELIUS BONTEKOE. V. *pag.* 44.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. WILH. MILLAND: sanatus, cui pars pulmonis abtruncata. JOH. SWART: natium altera cum ultimo intestino ab ictu sclopi ablata, eventu felici. Aspera arteria resecta, vulnus sanatum. Vigesimo secundo anno pars cultri de brachio exemta.

Idem in *duabus aliis centuriis.* Vulnus hepatis extus clausum, inde purulenta sputa funesto eventu. J. B. PINCKET vulnus

nus sclopetarium penetrans abdominis, solis medicamentis curatum.

Idem in *anatomia practica* &c. Vulnus sclopetarium diaphragmatis sero funestum, neque alia ciens symptomata, præter ea, quæ a colo intestino in pectus adscendente nata essent. Ex vulnere brachii pus per alvum & urinam. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH. GODOFR. PURMANN *der wahrhaftige Feldscherer* &c. sæpius se leviora ventriculi vulnera sanasse.

Idem in *chirurgischer Lorberkranz* &c. Vulnus gulæ & asperæ arteriæ sanatum. Lienis vulnus cum naturæ ejus jactura sanatum. Vulnera faciei non esse suenda. Auris resecta reconciliata. Vulnera ventriculi sanata, aliquoties, ut filum de cutis vulnere prodiret.

Idem in *fünf und zwanzig sonderbare Schuswundencuren.* Videas pulmonis, hepatis, lienis sanata vulnera sclopetaria. Sphæras plumbeas neque urere, neque venenum admittere confirmat.

Idem in *Chirurgia curiosa.* Videas olfecisse expertum virum, vulnera etiam breviori modo curari posse.

Idem in *curiosis observationibus* &c. Vulnus sclopetarium, quo linguæ particula destructa, cujus curationis duo adfert exempla. Vena jugularis & gula læsa & sanata, tum dissectus larynx & arteria aspera. Vulnus thoracis utrinque ab ense trajecti sanatum. Renis & vesicæ vulnera sanavit. Sphæra plumbea in humeri os impacta tandem exemta. Enormia vulnera a rota molendini illata, amputatione facta, demum sublata. A pila tormentaria ablatæ tibiæ, æger tamen servatus. HALLER. V. *pag.* 45.

CAROLUS PATINUS. V. *pag.* 47.

BERNARD. ALBINUS. Ejus disp. *de cervo glande plumbea trajecto post tres horæ quadrantes quatuor circiter passuum millia aufugiente.* FRANCOF. ad VIADR. 1686. 4. HALLER. V. *pag.* 703.

J. MAURITIUS HOFMANN. V. *pag.* 47.

JULIUS MALVICINUS. V. *pag.* 48.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. restituto situ, in quo æger vulnus acceperat, ostendit noster vulnus in pectoris caveam non penetrare. HALLER. V. *pag.* 48.

In

In *Act. Eruditor. Lipsiens. ann.* 1682. *Mense Jul.* pag. 221. vulnus ilei curatum. *Ann.* 1684. *Jul.* p. 356. vulnus vasorum lymphaticorum. *Ann.* 1686. *Jul.* p. 366. vulnus costæ quintæ. *Decemb.* p. 616. vulnus vesicæ consolidatum. *Ann.* 1687. *Jul.* p. 397. vulnus abdominis. *Sept.* p. 397. vulnus thoracis; pag. 398. vulnus tibiæ cum fractura. *Ann.* 1689. *Febr.* p. 101. vulnerum examen. *Novemb.* p. 561. vulnus ventriculi sanatum. *Ann.* 1694. *Aug.* p. 378. vulneribus medetur succus chelidonii. *Ann.* 1695. *Jan.* p. 15. ad vulnera præstantissimus balsamus Americanorum ex gummi Carannæ. *Ann.* 1699. *Febr.* p. 52. vulnera ventriculi non omnia lethalia; pag. 74. vulnus laryngis sanatum. *Ann.* 1703. *Maj.* p. 212. vulnera rarius curata citius sanantur. *Ann.* 1707. *Aug.* p. 380. vulnerum suctio quando admittenda. *Ann.* 1709. *Jun.* p. 214. vulnus mirabile. *Ann.* 1712. *Aug.* p. 357. vulnerum lethalium, aliorumque sciagraphia. *Ann.* 1713. *Jul.* p. 323. medicamentorum vulnerariorum natura. *Ann.* 1715. *Novemb.* p. 491. vulnus spiritu vini sanatum. *Ann.* 1719. *Aug.* p. 337. ad vulnera lignum syringæ cæruleæ. *Ann.* 1720. *Mart.* p. 143. vulnera mundificat pulsatilla. In *Supplement.* III. pag. 113. vulnerum cura & remedia. ALBERTI. V. *pag.* 49.

LAURENTIUS FEHR. V. *pag.* 50.

GUNTHER CHRIST. SCHELHAMMER. V. *pag.* 50.

DARLES in *diario*, quod Abb. de la ROQUE edidit, & deinde T. BONNET complevit a. 1682 retulit de vulnere sclopetario femoris cum plurima sanguinis effusione, tamen sanato. HALLER.

J. PAUL. WURFBAIN. V. *pag.* 51.

MICH. BERN. VALENTINI. V. *pag.* 51.

Idem porro in disp. *de herniis* &c. casum narrat memorabilem viri, cui a vulnere sclopetario magnus in septo transverso hiatus perforatus fuerat, ut tamen interim maneret orthostadios, & uxorem duceret, in cujus amplexibus concitato spiritu inflammationem & ulcus pulmonis contraxit. HALLER. V. *pag.* 815.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. plumbum utique diu absque malo inter carnes nostras morari, ferrum non item. Tibiæ os a sclopo comminutum feliciter curatum. Vulnus vasculi lymphatici in talo curatum replicito vasculo, quod vulneratum fuerat. Mors a levi vulnere talo per chartam contortam illato ex sclopo emissam. Vulnus colli vesicæ a lithotomia superstes sanatum. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* I. *Mense Decemb. obs.* 14. vulnus inepte deligatum sequentia symptomata. *Ann.* III. *Sept. obs.* 26. vulnus inepte deligatum, gangrænosum. *Octob. obs.* 12. vulnus uteri non lethale. *Novemb. obs.* 26. a vulnere in genu sinistro spasmus oris aliarumque partium. *Decemb. obs.* 30. vulnus pectoris feliciter sanatum.

tum. *Ann* IV. *Mart. obs.* 20. vulnus parvum digiti indicis gravia post se trahens mala. *April. obs.* 6. vulnus sclopeti in principio minus recte tractatum.

Idem in *observat. chirurg. obs.* 22. vulnus in femoris articulo. *Obs.* 25. vulnera thoracis curata. *Obs.* 26. vulnus femoris cum fractura. *Obs.* 36. vulnera sclopetaria in femore lethalia. *Obs.* 37. vulnus sclopetarium humeri sanatum. *Obs.* 38. vulnera in articulo cubiti sanata. *Obs.* 39. vulnus metatarsi sanatum. ALBERTI. V. *pag.* 52.

GEORG. LANE. Ejus disp. *de unguento armario.* LIPS. 1683. 4. HALLER.

PHILIPPUS MATTHÆUS. Ejus disp. *de pulmonum vulneribus.* FRANEKER 1683. 4. HALLER.

CORNELIUS SPIELMAN. V. *pag.* 53.

ROSINUS LENTILIUS. V. *pag.* 54.

LAURENTIUS VERDUC. V. *pag.* 715.

GIDEON HARVEY, medicus Regis & celebris satyricus. Ejus *most memorable case of a nobleman deccosed, the art of curing the most dangerous wounds by the first intention.* LONDON 1685. 12. Acris scriptor, neminique parciturus, itinera fecerat, nosodochia erat secutus, manu sua fascias admoverat. Vulnus erat, de quo agit, per abdomen descendens in inguen, valde dolorificum. De chirurgo Gallo queritur, qui specillum intruserit & turundam, LOWERUM non quidem nominat. Multum propinatum est opii. A diureticorum usu supervenit verus diabetes, & hectica consumtio. Noster demum vocatus nervum magnum læsum fuisse pronuntiavit, ex eo nervo pituitam defluere. Cucurbitulas admovit, caustico medicamento ei pituitæ exitum conatus est aperire. Cum æger melius se haberet, relapsus urinam reddidit purulentam & periit. Ren sanus erat. Psoas musculus sphacelatus. Ad vulnera styptica medicamenta laudat, Regisque guttas vulnerarias. Stypticum commendat ex vitriolo ad rubedinem calcinato, alumine & sale prunellæ cum spiritu vini maceratis. HALLER.

JOACHIM BECCHERUS. Ejus *wohlerfahrner Wundmedicus.* LEIPZIG 1685. 12. HALLER.

FRID. SCHRADER. Ejus *de vulnerum cura.* HELMSTADT 1695. 4. Fuse de D. VIVIENI liquore styptico, cujus scripturam CAROLUS II. magni redemit. HALLER. V. *pag.* 1133.

GABRIEL CLAUDER. V. *pag.* 55.

J. BERN. GRÜNDEL. V. *pag.* 55.

J. Jacob. Harder in *apiario observationum* &c. Vulnus pulmonis gladio ictu sanatum. Vulnus tenuis intestini exquisita victus ratione sanatum. Haller. V. *pag.* 56.

Anton. Nuck in libello *de ductu salivali* aliqua habet de vulneribus ductuum salivalium, & de diuturnorum liquoris fluxuum molestia, ut corrodentibus medicamentis demum uti necesse fuerit. Novum hoc malum, nova fuit curatio. Simile etiam malum in lacrumali ductu vidit, in quo necesse fuerit punctum lacrumale coalitum resecare.

Idem in *operationibus* &c. iterum de vulneribus vasorum lymphaticorum sanatu oppido molestis. Haller. V. *pag.* 56.

Cornel. Stalpart van der Wiel in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. Vulnus sterni, pus in mediastino collectum, sterno perfosso emissum. Vulnus, quo pectus trajectum, facile sanatum. Aphonia ex pectoris vulnere, plane ut in Vesalii experimento. Vulnus infimi ventriculi, felicis eventus. Vesicæ vulnus facile sanatum, & in partu ruptum. Calculus per inguinis vulnus. Haller. V. *pag.* 56.

Le manual des chirurgiens, ou l'art de guérir méthodiquement les playes. Paris 1686. 12.

Georg. Hannæus. V. *pag.* 57.

J. Daniel Geyer. V. *pag.* 57.

J. Jacob. Waldschmidt in *chirurgo* Cartesiano &c. pro curatione vulnerum simplici, & excludendo aëre. Vulnera sclopetaria veneno carere. Haller. V. *pag.* 57.

Franc. Maria Nigrisoli. V. *pag.* 58.

J. Ern. Walther de Tschirnhausen, nobilis Saxo, in *appendice ad medicinam corporis* Lips. 1687. 4. 1695. 4. egit de vulneribus. Ea sola quiete, aëre excluso, & admoto perpetim corpore aliquo oleoso vult sanari. Haller.

Joh. de la Serre. V. *pag.* 59.

Alard Mauric. Eggerdes. V. *pag.* 59.

Petrus Chirac, Archiatrorum Comes, acri vir ingenio, amans gloriæ & hypothesium, carus Philippo Aurelianensi, quem curaverat, cum in carpo vulnus maxime dolens accepisset. Ad annum 1688. refert Portalius, serius tamen chirurgica scribere adgressus est. Ejus *quæstio medico-chirurgica, utrum absoluta vulnerum suppuratione ad promovendam cicatricem præstet detergentia salino aquea sarcoticis aliis oleosis & pinguibus quibusdam medicamentis.* Monspel. 1707. 12. Gallice cum titulo: *observations de chirurgie sur la nature & le traitement des playes.* Paris 1742. 12. Plenus libellus acidæ theoriæ. Aquas hic Balarucenses laudat, quibus vulnera tendinum foveas, quod ipsum auxilium

lium in Duce Aurelianensi efficax expertus erat, cæterum non diversum a FELICIS PALATII consilio. In universum simplicem vulnerum curationem commendat, primæque intentionis, ut olim vocabant, pulveresque digestivos dissuadet. Lixivium posse aquæ Balarucensis vicibus fungi. Ita HALLER.

JEAN BIENNAISE. V. *pag.* 304.

JUSTUS VESTI cum *collegio chymico* CASPARI CRAMERI, FRANCOF. & LIPS. 1688. 4. edidit *decadem observationum*, in qua vulnus pectoris, quo diaphragma bis transfixum fuerat.

Ejus disp. *de vulneribus sclopetariis.* ERFURT 1711. 4. HALLER. V. *pag.* 467.

JOSEPHUS LANZONI. V. *pag.* 59.

J. CHRISTIAN MACK. V. *pag.* 60.

MAXIMILIAN PREUSS. V. *pag.* 60.

GUALTHERUS HARRIS. V. *pag.* 1491.

CHRISTIAN. VATER. Ejus disp. *de vulneribus eorumque symptomatibus.* WITTEBERG 1712. 4. HALLER. V. *pag.* 62.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. sola commoda situs ratione effuso sanguine pectus liberavit: alium, cui frustra sanguinem exsuxerant, ampliato vulnere servavit. Pectoris vulnere dilatato sanatus, cui multus sanguis in caveam effusus erat. Suctio non suffecit. A vestium fragmentis in vulneribus sclopetariis diuturna incommoda, soli excisioni cessura. Corpora peregrina continuo extradenda, non tamen de osse glandem. Fragmenta globi ferrei (*bombe*) inevitabilem fere mortem inferre. Non amputandi digiti, si vel de filo hæserint. Itinera glandium plumbearum longe processurarum, si ab osse repulsæ fuerint. HALLER. V. *pag.* 304.

JOSEPH de la CHARRIERE. V. *pag.* 305.

GUSTAV. CASIM. GAHRLIEP. V. *pag.* 62.

J. ZWINGER in *neue wohlbestellte* &c. primum de vulneribus & infortuniis, quibus vita militaris obnoxia est. Deinde cista militaris. HALLER. V. *pag.* 63.

FRID. RUYSCH in *observat. anatom. obs.* 53. vulnus thoracis penetrans, egressa pulmonis particula, ea ligata sanatum. *Obs.* 75. notabile vesicæ vulnus feliciter sanatum, succedente herniosо tumore. ALBERTI.

Idem in *adversar. anatom.* Mesenterii etiam solius vulnera funesta. HALLER. V. *pag.* 63.

PAULUS SPINDLER in *consignat. observat. obs.* 48. Vulnus abdominis stercus eructans. ALBERTI. V. *pag.* 64.

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. experimenta aliqua fecit: inteſtina animalium vulneravit: quoties ſutura ea confirmare neglexerat, animalia vidit periiſſe, materia cibaria in ventrem effuſa; facilius vero ſanata eſſe, quoties ſuturam inteſtino injiciebat, hanc ad vulneris labra adſuebat. HALLER.

Idem in *pathologie de chirurgie* cap. 18. 19. 20. 21. 22. de vulneribus variarum partium, eorumque lethalitate. V. *pag.* 305.

JEAN FRANÇOIS LAUGIER, chirurgus Maſſilienſis. Ejus *traité des remedes vulneraires, leur nature, leurs effects, avec la theorie des accidens qui arrivient aux playes.* LION 1693. 12. Laudari video, inquit. HALLER.

J. G. R. *ſynopſis doctrinæ ac medicinæ vulnerum.* WITTEBERG 1693. 4. HALLER.

GEORG. DETHARDING. Ejus diſp. *de operationibus medicamentorum vulnerariorum catheræticorum.* HAFNIÆ 1735. 4. HALLER. V. *pag.* 468.

J. PHIL. EYSEL. Ejus *vulnus ventriculi duplicatum non lethale.* ERFORD. 1716. 4. Diſputatio. HALLER. V. *pag.* 1366.

CHRISTIAN. JOH. LANG, BOHNII diſcipulus. Ejus *de remediis vulnerariis.* LIPS. 1694. 4. HALLER.

FR. H. WERKMEISTER. Ejus diſp. *de vulnere arteriæ magnæ.* HALÆ 1694. 4. HALLER.

J. VICTOR JÆGERSCHMID. V. *pag.* 66.

GUILIELMUS COWPER. V. *pag.* 67.

FRANCISCUS POUPART in *Journal des Savans* a. 1708. refert de vulnere ictu cornu bubuli illato, ſponte a natura ſanato, etſi chirurgus labia vulneris reſecuerat. HALLER. V. *pag.* 68.

JOH. COLEBATCH *a new light* &c. de pulvere etiam, quem ſolutum in apto liquore injiciebat in vulnera: eo hæmorrhagiam & omnia ſymptomata putat compeſci poſſe: interna vero ſanguinis profluvia, tinctura ſua ſupprimebat. De COWPERO minus amice de eo arcano medicamento judicante conqueritur. Sclopetaria vulnera abſque ſuppuratione, ſolo quodam emanante liquore curari poſſe, per exempla aliqua confirmat. HALLER. V. *pag.* 68.

J. LEBZELTER. Ejus diſp. *de vulneribus, quæ ſclopetorum globis infigi ſolent, & eorum curatione.* LIPS. 1695. 4. HALLER.

J. GEORG. HOYER. V. *pag.* 68.

CHRISTOPH. HORCH. V. *pag.* 68.

AUGUST. BELLOSTE. V. *pag.* 68.

SCIPION

SCIPION ABEILLE. Ejus *traité des playes d'arquebusades.* PARIS 1695. 12. Non esse venenata. HALLER. V. *pag.* 69.

DU TREYVE. Ejus *lettre sur la blessur de M. du Palais.* PARIS 1696. 12. HALLER.

J. JAC. WOYT. Ejus *Unterricht von den tödlichen Wunden des ganzen menschlichen Körpers.* DRESDEN 1716. 8. V. *pag.* 69.

Mle. D'AUVERGNE *recueil de secrets touchant la Medecine pour les maladies & les playes.* PARIS 1696. 12. HALLER.

FRIDER. HOFFMANN. V. *pag.* 606.

GODOFR. BIDLOO *de extraneis ex vulneribus eximendis*, quod studium noster accurate commendat: exemplum addit trabeculæ ferreæ, multis annis in lumbis gestatæ. Periisse, cui glans plumbea inter costas hæserat, quam noster jusserat eximi. Laxato vulnere demum vitri fragmentum noster eduxit, quod vix tactum convulsiones ciebat. HALLER. V. *pag.* 70.

M. L. D. *lettre sur l'impossibilité des cures sympathiques.* ROTERDAM 1697. 12. Medicus serio eas curationes refutat. HALLER.

REINHOLD WAGNER. V. *pag.* 71.

CAROLUS MUSITANUS. V. *pag.* 72.

J. W. RHODE. Ejus disp. *de nervi punctura.* LEID. 1698. 4. HALLER.

GEORG. ERNEST. STAHL. Ejus disp. *de vulnerum lethalitate* HALÆ 1705. 4. HALLER. V. *pag.* 469.

JUSTUS FRID. DILLENIUS. V. *pag.* 73.

J. KEEN in *Phil. Transf. n.* 258. refert de vulnere asperæ arteriæ sanato. HALLER.

ALEXIUS LITTRE. V. *pag.* 73.

GUILIEL. ULR. WALDSCHMIDT. Ejus disp. *de vulneribus arteriarum in artubus sæpe funestis.* KIEL 1728. 4. HALLER. V. *pag.* 74.

ROB. SUTTON *observatio medica de corpore vulnerato* est M. S. seculi XVII. inter ASHMOLEANOS n. 7746. HALLER.

KYNDER *a confutation of the pouder of sympathy* pariter M. S. ejusdem seculi. ASHMOL. n. 7678. HALLER.

DIONISIUS SANCASSANI, medicus Comaclensis, qui MAGATI nomen adoptavit. Passim supererant in Italia viri ad MAGATI modum turundis abstinebant, vulnera eo fine curabant, ut clauderent, & simplicissimam medicationem adhibebant. Laudat (k) noster ALEXANDRUM GUICCIAR-

(k) *Dilucid,* I. p. 180.

CIARDINUM chirurgum, qui eandem fecutus fit methodum. Sed etiam pater SANCASSANI eamdem in curando MAGATI methodum fecutus erat (l). Ejus prima eft *polyarchia*, *f. enneas differtationum epiftolarium* FERRAR. 1701. 4. quæ num quædam chirurgica contineant, ignorat HALLER.

Idem edidit etiam BELLOSTI opus *il chirone in campo* a. 1708. deinde 1729. cum fuis notis, in quibus MAGATO fuas laudes nofter vindicat. Ardens in confirmanda fententia auctor, verbofior, neque timidus fuas interfpergere laudes.

Ejus *il lume all' occhio per la lettura d'un tal modo di medicar le ferite* FORLI 1707. 8. MAGATI propria jura contra BELLOSTIUM defendit.

Ejus *Aforifmi generali della cura delle ferite col modo di Magati.* VENEZ. 1713. 4. recuf. cum *dilucidazioni.* Acceffit epiftola JAC. PEREGRINI NUVOLETTI de modo, quo lingendo canes fua vulnera fanant. Deinde SANCASSANI refponfio, tum alia epiftola de vulnere balfamo fympathetico fanato; de eodem porro balfamo, & de auricula propriæ filiæ adfuta & reconciliata.

Ejus *offervazioni medico-chirurgiche cum tr. de balfamo fympathetico.* VENEZ. 1713. 8.

Ejus *dilucidazioni fifiche mediche tendenti a richiamare la medicina prattica e la preciofa purità in cui fi lafciò il grande* HIPPOCRATE, ROMA fol. 4. vol. Magna eft collectio. In Tom. I. multi funt libelli PHILIPPI PALACII, de quo jam diximus, cum vita viri fcripta a J. B. BOCCOLINO.

ZAMBECCARI porro experimenta facta in vivis animalibus.

REDI de liquore ftiptico.

HERMANNI de HEYDE difcurfus de efficacia aquæ fimplicis in vulneribus. Adjecit nofter decadem obfervationum, partim alienarum, partim SANCASSANI, cephalææ, maniæ, pleuritidis, aqua frigida fanatarum. Deinde SANCASSANI epiftola ad eundem libellum HERMANNI van der HEYDEN. Epiftola ad BELLOSTIUM. Ipfum fuæ apologiæ auctorem effe MAGATUM. Vitio fæculi medicamenta compofita a MAGATO præfcribi, amaffe tamen SETTALAM fimplicia. Sequaces viri CIGNOZZI, FALCINELLI.

MARIO CECCHINI *bilancia fatta in Roma frà li due modi di curar le ferite communale, e del* MAGATI. Vulgari modo Petrus CESCONI curabat. Magatiana CECCHINUS fuperat felicitas curationis fimplicis.

ALES-

(l) Ibid. III. p. 282.

ALESSANDRO PISONI, chirurgi Cremonensis, *breve compendio dell' opinione di* C. MAGATI *intorno al medicar rare volte e senza tasta le ferite.* Brevis libellus.

Cinquanta osservazioni chirurgiche estratte dalle opere del MAGATI. Notas adjecit SANCASSANUS.

Paradosso chirurgico dedotto da una osservatione di M. de la PEYRONIE, quam curationem late patentis cariei aqua potissimum Balarucensi perfectam alias laudavimus: cum variis SANCASSANI additamentis.

JOSEPHI MARIÆ BACCHETTONI, chirurgi Bononiensis, epistola ad SANCASSANUM.

In Tom. II. ROMÆ 1733. fol. PROSPER MAGATUS, ex fratre nepos, CÆSARIS vitam describit. Habetur hic etiam *il vero Magati redivivo.* Satis fusus liber ex BELLOSTIO fere decerptus, quo primum methodus curandorum vulnerum MAGATIANA, dein pharmacopœa chirurgica, tunc aphorismi practici continentur. Inde de cura sinuum, & ulcerum, de remediorum spagyricorum in vulneribus curandis usu & abusu, de certarum partium corporis humani in certis regionibus faciliori, aut difficiliori sanatione. Omnia fere ex MAGATO decerpta. Denique tres epistolæ PROSPERI MAGATI.

Centum curationes a DIONYSIO SANCASSANO aliisque peractæ ad leges MAGATI, *cum dilucidationibus, s. adnotationibus.* Ita titulus ait, nam 19 tantum hic observationes reperiuntur, reliquæ sunt in Volumine III. Deglutitus fusus, exiens de tumore sub gula nato. De ulceribus & fistulis, rejecta turunda sanatis. Contra magnas incisiones. Ulcus intestinorum & abdominis rara deligatione superatum. Sic vulnus arteriæ carotidis. Vulnera pectoris ad MAGATI leges sanata, etiam cum globus plumbeus utramque pectoris caveam perterebrasset. Vulnera laryngis, asperæ arteriæ & œsophagi sanata. Solo neglectu chirurgi sanatus æger. Digitus reconciliatus, qui pene totus resectus erat. Magna hæmorrhagia digitorum pressione sanata.

Tomus III. a. 1737. fol. prodiit. In eo centum observationes perficiuntur.

Decas curationum SANCASSANI, per quas constitit, usum turundarum nocere. J. B. MAGATI quam diximus apologia. Epistolæ quinque medicorum MAGATI consilia probantium, FRANCISCI VERATTI, BRIZII PAOLUCCII, J. ANTONII MILLIARI, ANTONII FRIDIANI, NICOLAI CAPELLETI.

SAN-

SANCASSANI *apologia II. s. il lume della raggione all' occhio della mente; epistola ad* VALISNERIUM. Variae probantium MAGATI consilia epistolae, etiam VALISNIERI.

J. ANTON. MILLIARI, & ANTONII FRIDIANI, adnotationes, quibus utilitas methodi MAGATIANAE porro confirmatur.

Scriptum adversarii contra ARCANGERILLUM cum titulo *considerazioni chirurgiche d'un chirurgo Italiano*, auctore, ut putat HALLER, J. BAPTISTA AGNOZI. Sic etiam TATTONI *ricerche*, uterque liber cum responsionibus fictitii ARCANGERILLI, cui titulus est *strattojo.*

Tomus IV. posthumus prodiit ROM. 1738. fol., in quo continuatur primum ARCANGERILLI *strattojo.* Deinde sequuntur epistolae duodecim, judicia celebrium virorum pertinentia ad vulnus femoris articulationi vicinum, demum ad MAGATI leges rejectis turundis curatum.

DOMINICI ANEL ars exsugendi vulnera Italice versa, & remedia chirurgica Cl. ANELLII, cum SANCASSANI notis, qui suctionem reprobat, ob aëris noxium accessum. Ad medicamenta notas etiam adjecit.

Chirurgia svelata, o sia continuazione del Chirone in campo. VENEZ. 1716. 8. Scripta fuerat pro MAGATO. In eam excusa erat *chirurgia inforzata* VENEZ. 1721. 8. Contra eandem scripsit SANCASSANUS *lettera della chirurgia suelata alla chirurgia inforzata circa l'uso ed abuso delle taste.* Morborum curationes ab auctore chirurgiae *inforzatae.* Nihil eas pro methodo vulgari & pro turundis facere. Observationes adeo chirurgiae, quae dicitur *inforzata*, recudi fecit, suasque addidit refutationes.

Epistolae aliquae doctorum virorum, & judicia de *chirurgia inforzata.*

ANTONII MARIAE FANELLI decem observationes, quibus utilitas simplicis curationis confirmatur.

Epistolae eruditorum virorum, eandem methodum laudantium. Inter eas & magni BOERHAAVII.

Apologia moralis, prius VENET. 1724. 12. excusa, qua defensor *chirurgiae inforzatae* refutatur.

ANTONIUS BOCCACINI, chirurgus Ferrariensis, SANCASSANI discipulus, edidit *cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite* VENEZ. 1713. 8. quos libellos ipsius SANCASSANI scripta esse ipse testatur in *dilucid.* IV. p. 119. etsi in iisdem passim SANCASSANUS laudetur. Plusculi sunt libelli. In primo laudes dantur curationis MAGATIANAE, quae fit rara deligatione, turundarum abstinentia &c. Accedit vulneris sclopetarii femoris ad MAGATI modum feliciter curati historia, quae etiam est in *dilucidationibus.*

Giunta

Giunta di alcune lettere in difesa dei disinganni ibidem. Approbationes sunt CECCHINI, & BELLOSTII eamdem methodum laudantium.

Ejus porro BOCCACINI *cinque disinganni chirurgici per la cura delli ulceri.* VENEZ. 1714. 8. Ulcera absque unguentis & medicamentis oleosis curari debere, & ideo in nonnullis regionibus pedum ulcera non sanari, quod perperam curentur.

Ejus *giunta seconda di alcune lettere in difesa dei disinganni.* VENEZ. 1714. 8. Sunt approbationes TORTI, CECCHINI, PETRUCCI.

Ejus *cinque disinganni chirurgici per le cure delli sini.* VENEZ. 1715. 8. Ex turundis & injectis liquidis medicamentis sinus nasci. Addita curatio abscessus ad anum, plumaceolis solis cum oleo adjectis sanati.

Ejus *giunta terza di alcune lettere.* ALOYSIUS della FABBRA, H. NIGRISOLIUS, J. DOMINICUS GOTTI methodum MAGATI probant. Ita HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. V. *pag.* 819.

JUSTUS HENR. MANGOLD. Ejus disp. *de vulnere lethali.* RINTELN 1701. 4. Id fumo myrti baccarum sanavit agricolas imitatus. HALLER.

J. HENR. HOTTINGER. V. *pag.* 74.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. a vulneribus cruentis turundas rejicit. Vulnus œsophagi casu factum sanatum.

Idem in *chirurgical memoires* &c. Curatio vulneris œsophagi, brachii a globo de tormento majori emisso avulsi. HALLER. V. *pag.* 75.

BENJAMIN EWALDT. Ejus disp. *de pulvere sympathetico.* REGIOM. 1702. 4. HALLER.

J. CASPAR SCHWARZ. Ejus *wundarzneyischer Anmerkungen erstes Duzt von gehauenen Wunden.* HAMBURG 1705. 8. Adparet in castris Danicis militasse, sectamque secutum C. BONTEKOE, ut acidum, & viscidum pro causa morborum haberet, digestiva, turundas, & alia vulgaria præsidia rejiceret. In præfatione declamat contra chirurgos vulgares, suumque ebriosum inimicum FRIEDLIEBII nomine utentem, quem vocat RECHEB. Errorem adgnoscit suum, qui in vulneribus turundis & digestivis medicamentis usus sit, monitus vero a medico, sinibus cultro conjunctis, adhibitis aromaticis facile malum curaverit. Os sicca deligatione sanavit. Plurimum tinctura aloës & myrrhæ usus est. Theoriam addit acidi & viscidi.

Ejus *zweytes Duzt von gestochenen Wunden.* Ibid. 1705. 8. Ut æger ex vulnere pectoris non penetrante perierit, adhibitis turundis, iis rejectis sanitatem recuperaverit. Pluscula alia exempla noxii turundarum usus.

Ejus *drittes Duzt von geschossenen Wunden.* Ibid. 1706. 8. Siccam curationem laudat. Vulnera magnorum tormentorum esse ab aëre compresso: ardere negat: monet ne glandulæ impactæ celeriter & violenter extrahantur.

Ejus *viertes Duzt von zufälligen Wunden.* Ibid. 1713. 8. cum prioribus.

Ejus *fünftes Duzt von Geschwulsten und Geschwüren.* Ibid. 1718. 8. & una priores. Ita HALLER.

J. ALBERGIUS. V. *pag.* 75.

J. MATTH. MÜLLER in *observat. & curat.* &c. refert de vulnere hepatis sanato.

Idem in *Eph. N. C. cent.* V. *obs.* 56. de vulnere vaginæ sanato. HALLER. V. *vulnera capit.*

IDON. WOLF. V. *pag.* 75.

J. CONRAD ZACHMAN. Ejus disp. *de vermiculis in vulnere cum ossis fractura genitis.* BASIL. 1704. 4. est relatio morbi patri suo visi. HALLER.

ANDR. RAPS. Ejus disp. *de sclopetorum vulneribus* LEID. 1704. 4. HALLER.

RAPHAEL THORESBY in *topography* &c. casus etiam aliquos vulnerum habet. HALLER. V. *pag.* 472.

J. LUDOV. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. Vulnera pectoris, quæ in cavum non penetrant, tamen nonnunquam magna mala facere, si sanguis sub magnis musculis collectus fuerit. Vulnera axillæ magnas facere puris collectiones. Sanguinem in cellulosam telam effusum ea divulsa eduxit. Dari vulnera pectoris, in quibus futura vitari nequit. Post vulnus sclopetarium terebratum sternum ejusque spongiosa natura a PETITO destructa, exfoliata, sæpe sanata. Sternum depressum symptomata pleuritidis inde facta. Emphysema a longo vulnere. Periculosa vulnera pectoris extus coalescere, dum sanguis intus effusus est. Vulnus glandulæ salivalis lata incisione egere. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

J. JACOB BAIER. V. *pag.* 78.

THOMAS JACOBÆUS. Ejus disp. *de vulneris Aeneæ curatione.* HAFNIÆ 1706. 8. HALLER.

DOMI-

DOMINICUS ANEL, chirurgus primarius caſtrenſis, deinde in Aula Sabaudica artem exercuit. Ejus *l'art de ſuccer les playes ſans ſe ſervir de la bouche d'un homme*. AMSTERDAM 1707. 8. 1716. 12. 1733. 12. Italice a SANCASSANO recuſa cum ſuis *dilucidationibus*. Siphonis ope ſanguinem & pus de pectoris cavea & de muſculorum intervallis docet educere, ad militum imitationem qui ſolo ore idem moliuntur. Inſtrumenta etiam depingit ſua, inter ea ſiphonem metuendæ magnitudinis, & aliqua medicamenta. HALLER.

FRANÇOIS GIGOT de la PEYRONIE. V. *pag.* 78.

BENJAMIN BENED. PETERMAN. V. *pag.* 79.

Il lume all' occhio FORLI 1707. Gloria inventorum MAGATI contra BELLOSTIUM adſeritur. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

THOMAS BECKET in *chirurgical remarks* &c. Glans plumbea pelvim per foramen pubis ſubiens, inde ſinuoſa ulcera. HALLER. V. *pag.* 81.

J. HENR. GRAHE *epiſt.* I. *das Nervenheften betreffent.* GREIFSWALD. 1709. 4. nervos vulneratos non debere conſui, cutemque emplaſtris glutinantibus adduci; id ſe feliciter eſſe molitum aſſerit. In tendinibus rem admitti poſſe. HALLER.

VILLIERS. Ejus diſſ. *ſur le ſecret de* M. de REVEL *pour faire ſuer par ſympathie à la* HAYE 1709. 8. HALLER.

JAC. STAAL. Ejus diſp. *de medicamentis vulnerariis.* LEID. 1709. 4. HALLER.

J. LAMBREGTS. Ejus diſp. *de vulnere lethali.* LEID. 1709. 4. HALLER.

ROBERTUS FIELDING in *Phil. Tranſ. n.* 32. refert de vulnere, quod a ſclopeto accepit. Glans plumbea prope os petroſum ſubierat, ea longiſſimo poſt tempore 30. annis elapſis per abſceſſum prope cartilaginem thyroideam ſubnatum prodiit. HALLER.

JAC. FINKENAU. Ejus diſp. *de ſclopetorum vulneribus.* REGIOMONT. 1716. 4. HALLER. V. *pag.* 704.

GEORG. EMMERICH. Ejus diſp. *de vulnere lethali in genere.* REGIOMONT. 1711. 4. HALLER.

LAURENT. HEISTER in *inſtitut. chirurg.* Parte I. L. I. de vulneribus.

Ejus diſp. *de arteriæ cruralis vulnere periculoſiſſimo feliciter ſanato.* HELMSTÄTT 1741. 4. Exemplum curationis, ſanguis faſcia compreſſus & preſſione, vulnusque ſanatum. Ob hoc vulnus non continuo artus amputandus.

Ejus *de ossium vulneribus rite curandis.* Ibid. 1743. 4. Vulnus, quo digitus, & quo cubitus pene totus abscissus feliciter sanatum. Vulnus, quo os a glande plumbea transverberatum per linguam & maxillam trajectum, tamen curatum, fuse.

Ejus *de vulneribus machinarum ignivomarum auctore, ut se vocat,* HELMKAMPFIO. Ibid. 1744. 4. HALLER. V. *pag.* 82.

MICHAEL ALBERTI. Ejus disp. *de curationibus sympatheticis.* HALÆ 1730. 4. HALLER. V. *pag.* 608.

PAULUS BERNARDUS CALVO in chirurgiæ suæ Italicæ Tom. II. TURIN 1711. agit de vulneribus. Annum ignorat HALLER, quo Tomus I. de tumoribus prodiit.

ANTON. DEIDIER in *consultations* &c. etiam ad vulnera. HALLER. V. *pag.* 1479.

HIERONYM. LUDOLF, Professor Erfordiensis. Ejus diss. *de lethalitate vulnerum.* ERFORD. 1712. 4. HALLER.

J. DAVID MAUCHART. V. *pag.* 85.

MICHAEL ERNEST. ETTMULLER. Ejus *de vulneribus diaphragmatis.* LIPS. 1730. 4. Collectio.

Ejus *de vulnere ventriculi progr.* Ibid. 1730. 4. Ulcus ventriculi ex contusione natum, a virgine decem annos toleratum, denique sponte sanatum. HALLER. V. *pag.* 86.

SEBASTIANUS MELLI. V. *pag.* 86.

PANDOLFO MARAVIGLIA. Ejus *riflessioni sopra i cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite dell' Antonio Boccacini.* RAVENNA 1713. Contra simpliciorem vulnerum curationem, modestiam in viro laudant auctores *del giornale de' letterati.* Ita HALLER.

Ejus *risposta alla difesa de' dritti di C. Magati d'Antonio Boccacini.* RAVENNA 1714. 12. Ita RICHTER.

DOMENICO CECCHINI. Ejus *la difesa dei diritti di C. Magati risponsiva alle riflessioni di Pandolfo Maraviglia contro i cinque disinganni chirurgici per la cura delle ferite sposti da Antonio Boccacini con ragioni anatomiche & fisico-mechaniche.* ROMA 1714. 4. HALLER.

CRISTIAN POLYCARPUS LEPORIN. Ejus *wahrhafte Nachricht von einem Handschaden eines Knaben so er bey losschiessen einer Flinte bekommen.* QUEDLINBURG 1715. 4. Cum puer imperite sclopo usus pollicem sibi pene evulsisset, & carpum fregisset, chirurgus quidam sutura usus fuerat, demum cum gangræna immineret, LEPORINUS pollicem resecuerat. Alius medicus advocatus curationem improbaverat. LEPORINUS se tuetur.

J. HEN-

J. HENRICH BOLMANN. Ejus *kurze aufrichtige species facti über die verwundete Hand eines Knaben von 12. Jahren*, 1716. medicus, adversarius LEPORINI futuram condemnat, ut in vulnere complicato, tum spem sanationis irritam quam gangræna refutavit. Acerbus nimis.

LEPORINUS reposuit *continuation der wahrhaften Nachricht von einem Handschaden*. Ibid. 1716. 4. Acris & ipse, ita se tuetur, ut parum inde utilitatis arti accedat.

Ejus *Leben* W. FABRICI v. HILDEN. Ibid. 1722. 4. Brevis neque viro dignus libellus.

Ejus *vom Leben und Schriften* H. HEISTERS. Ibid. 1725. 4. Studia viri, & opera. Ita HALLER.

J. CONR. BARCHUSEN. V. *pag.* 87.

GOTTFRIED KLAUNIG in *nosocomio* &c. Vulnus, ex quo plurima lympha. HALLER. V. *pag.* 88.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

JAC. ANT. LUPI. V. *pag.* 89.

J. HENR. CROESER, Professor Groningensis. Ejus *de thoracis vulneribus*. LEID. 1716. 4. Exemplum vulneris conspicui, cum ensis per costam penetrasset. HALLER.

J. P. WAGRET in *observations* &c. etiam vulnera sclopetaria & alia. HALLER. V. *pag.* 89.

J. DANIEL GOHL in *Actis Eruditor. Berolinens. Dec.* I. Vulnus thymi funestum. Coli intestini vulnus a chirurgo factum, sanatum. Gangrænæ ex levi vulnere. In *Dec.* II. Resectus ense condylus humeri internus, radius trepano perforatus & exemtus, felici eventu. Ex lapsu intestinum jejunum ruptum. THEODORI VALENTINI KRAMER relatio de vulnere pectoris in empyema degenerante, tamen sanato. In *Dec.* III. Glans plumbea trigesimo post anno ex pede extracta. HALLER V. *pag.* 89.

SANTI ZARINI *alcune raggioni della cura fatta nella città di Prato d'una ferita nella corda magna*. LUCA 1718. 4. Methodum MAGATI defendit, qua usus est, rejectis turundis. HALLER.

GUIL. MAUQUEST in *traité complet* &c. Os cubiti dissectum integre conferbuit, sed difficulter. Sic pes, cum totus resectus a solo metatarsi quinto osse retineretur. Vulnera etiam arteriarum. In vulnere debere opposita in sede incidi, quoties nimis magnum malum fieret, si totum incideretur. Vulnus furca per ligamentum interosseum inflictum, ægre sanatum. Tendines suendi. In facie vulnera noster sæpe consuit. Nasus pene resectus sutura reconciliatus. Vulnus venæ cruralis, & arteriæ brachii facile sana-

ſanatum. Vulnera diaphragmatis, renis, inteſtinorum, ventriculi, curata. In vulnere pectoris tamen turundam adhibet, quæ vulnus accurate claudat: ſed injectione idem abſtinet. Ad educendum ſanguinem ſcalpello vulnus potius aperuit. Vulnus medii ſterni absque exſoliatione ſanatum. HALLER. V. *pag.* 90.

ANDREAS HUTTER in *funfzig chirurgiſche Obſervationes* &c. morti raro exemplo eripuit, quibus globus ſclopetarius major brachium avulſerat manumve. Vulnus articulationis cubiti enſe factum, tamen curatum & motus ob violatum maſculum temporalem læſus reſtitutus. Renis vulnus, & inteſtini, quod nimis preſſum plurimis punctis conſuit, tamen felix. Sic vulnus ſclopetarium vertebræ & renis. HALLER. V. *pag.* 91.

J. FRIDER. du PRE'. Ejus diſp. *de vulneribus.* ERFORD. 1726. 4.

Ejus *de vulneribus lethalibus in genere per ſe, & per accidens contingentibus.* Ibid. 1726. 4. HALLER. V. *pag.* 395.

In *Breslauer Sammlung.* V. *pag.* 91. 98. 100. 101.

FULVIUS GHERLI in *centuria di rare oſſervazioni* &c. Cum in vulnere ſclopetario turundam vellet omittere, nati ſunt ſinus ulceroſi, quos turundis dilatavit, oſſicula exemit, malum ad ſanationem perduxit. Vulnus pectoris, effectus funeſtus, cum præmature clauſum eſſet, absque turundarum uſu. Inteſtinum ab imperito chirurgo pro abſceſſu inciſum, tamen ſanatum.

Ejus *i feriti poſti in ſalvo, o ſia il vero modo di curar le ferite.* PADOVA 1724. 8. HALLER. V. *pag.* 92.

RENAT. JAC. CRESC. GARENGEOT in *traité des operations* &c. in vulneribus cruentis ſimplicem curationem docet, & de reconciliato naſo refert, qui nuper fuerat reſectus, quæ felicitas incredulos invenit. Contuſa, aut ab inſtrumentis non accurate ſcindentibus inflicta, vulnera ſuppurare cogit, ſpirituoſa exoſus. In profundis majorum muſculorum vulneribus, inque gaſtroraphia clavatam ſuturam commendat. Inſtrumentum vulnerans longe inter muſculos abdominis viam ſibi aperire monet, neque in caveam proximam penetrare. Turundas fere rejicit. Vulnus aſperæ arteriæ ſanavit Cl. ARNAULD, etiam & aſperæ arteriæ & gulæ. Vulnus abdominis & forte hepatis ſanatum. Vulnus ſclopetarium veſicæ ſanatum: circa glandem plumbeam calculus. Vulnera veſicæ poſterioris funeſta. In vulneribus inteſtinorum anum ſubinde facit artificialem. Suturam ſiccam putat fere obſolevisse. Raro deliganda vulnera, quæ pus non habent. In perforatione thoracis turundas rejicit.

Idem

Idem in *Memoires de l'Acad. de Chirurgie* T. II. agit de sanguine in abdomen effuso. Migrare ad sedem a vulnere remotam, in superficie tamen intestinorum consistere. Posse in sede commodissima incidi, ut emittatur. HALLER. V. *pag.* 306.

FRANC. RONCALLUS PAROLINUS. Ejus *quatuor dissertationes.* BRIXIÆ 1740. 4. Earum secunda est de hominibus invulnerabilibus. Fraudulentæ aliquæ historiæ. HALLER. V. *pag.* 697.

JOH. JUNCKER. Ejus *de viscerum læsionibus rite dijudicandis & congrue tractandis.* HALÆ 1745. 4. HALLER. V. *pag.* 93.

MARTINUS SCHURIG. V. *pag.* 781.

ABRAHAM VATER, Professor Wittebergensis, incisor & clinicus, in numerosis suis disputationibus etiam Chirurgiam adtigit. Ejus & TIEFFENBACH *lethalitas vulnerum in intestinis, occasione casus rarissimi, quo colon vulneratum inversum per* 14. *annos ex abdomine propendens exhibetur.* WITTEBERG 1720. 4. HALLER.

ALEXANDER CAMERARIUS in *Eph. Nat. Cur. cent.* X. *obs.* 158. Sanatum vulnus abdomen perforans utrinque. HALLER. V. *pag.* 1481.

J. B. AGNOZZI, chirurgus Fanensis. Ejus *syntaxeos tragediæ chirurgicæ catastrophe, in qua* J. B. RUBINUS *auctor syntaxeos malus histrio, pejor historicus, pessimus chirurgus instruitur.* VENET. 1721. 4. Exiguus libellus, quo agitur de viro nobili, cui ob femoris abscessum AGNOZZIUS turundam in vulnus dederat, & qui idem eadem rejecta convaluit. Tuetur se AGNOZZIUS, & in MAGATI methodum invehitur.

ANTONII BOCCACINI *a J. B. Agnozzi salute.* MODENA 1721. 4. De curatione ejusdem vulneris adversus mendacem AGNOZZI epistolam. Ita HALLER.

SALVAT. FRANC. MORAND in *opuscules de Chirurgie* &c. Turundarum abusus: esse tamen, ubi necesse sit vulnus tenere dilatatum. Vulnera vesicæ felicia, etiam sclopetaria. Vulnera abdominis: in ventriculi vulnere vomitus feliciter motus. Vulnera pectoris: a læsis vertebris funesta mala. Vulnera sclopetaria: trepano pila ex osse calcanei excisa. KERTHII vulnus in genu: sanatum cum pannus exemtus esset. Vulnera a fanaticis sibi inflicta, facile sanata. HALLER. V. *pag.* 95.

J. ER-

J. ERNESTUS WREDE. V. *pag.* 96.

JACOB FIELD in *Phil. Tranf. n.* 371. duo adfert exempla vulnerum ventriculi fanatorum. HALLER.

J. ADAM LIMPRECHT. V. *pag.* 97.

J. HERM. FÜRSTENAU. V. *pag.* 98.

Du VIVIER, chirurgus, in *Hift. de l'Acad. des fciences* a. 1723. refert de vulnere œfophagi fanato, in quo malo audacter & felici eventu emeticum propinavit. HALLER.

CHABERT in *obfervations* &c. in vulnerum curatione abftinet turundis, unguentis etiam & emplaftris, totus MAGATIANUS. Magna pars operis verfatur in vulneribus. Funeftum vulnus arteriæ humeralis. Vulnus fclopetarium graviffimum brachii cum arteriæ læfione, fenfim fanatum absque amputatione. Vulnus abdominis fanatum, de quo fæces prodierant. Tendo ad dimidia fectus facile fanatus, & absque fymptomate. HALLER. V. *pag.* 758.

J. STORCH. V. *pag.* 98.

JOHANNES RANBY, (qui obiit anno 1773. 28. Augufti). Ejus *method of treating gunshot wounds.* LONDON 1744. 8. 1760. 8. Gallice vertente DESNOUES. Mitem curandi rationem fequitur. Non vult multum fpecillo vulnera fodicari, quod & dolorificum fit, & periculofum, cum prætereа relictæ in vulnere glandes vix quidquam noceant. Melius fanguinem fibi permitti, ut aliquamdiu fluat. Turundis parciffime utitur. Spirituofa rejicit. Laudes corticis Peruviani in vulneribus fclopetariis, fed etiam elixirii vitrioli in cafibus gravioribus. Glandem non nimia vi evellendam. Ad grave vulnus offis emollienria feliciter adhibita. Sanguinei fudores de trunco amputato corticis febrifugi ufu repreffi. Nunquam uncis utendum. Exemplum arteriæ, quæ ligata perinde fanguinem dedit, ut vinculum oportuerit iterare. HALLER. V. *pag.* 1293.

ANT. MONRAVA y ROCCA. Ejus *tratado proemial de las plagas, de las feridas, de las fracturas, de differentes enfermidades.* LISBOA 1745. fol. 3. vol. HALLER. V. *pag.* 100.

J. HENR. BECKER. Ejus difp. *de vulneribus tibiarum a contufione ortis.* ARGENTOR. 1725. 4. HALLER.

URBAN. ELSWING. Ejus difp. *de vulnere lethali ventriculi.* ABO. 1725. 4. HALLER.

ROBERTUS PAYNE vel PAYEN: in *Phil. Tranf. n.* 391. retulit de furca, quæ in inteftinum rectum fubiverat, feliciter excifa. HALLER.

MAR-

MARTIN in *Hist. de l'Acad. des sciences* a. 1725. de vulnere vesicæ, & simili exemplo a MORANDO addito. HALLER.

ANDR. ELIAS BÜCHNER. Ejus disp. *de aëris externi noxis in cura vulnerum.* ERFORD. 1737. 4.

Ejus & WOLF disp. *de damnis ex præmature suppressis hæmorrhagiis vulnerum oriundis.* HALÆ 1766. 4. alii 1767. 4. HALLER. V. *pag.* 479.

J. HENR. SCHULZE. Ejus & SCHAFNER disp. *de mechanico naturæ medicatricis in vulneribus persanandis artificio.* HALÆ 1735. 4.

Ejus *nonnulla ad motum globuli a sclopeto explosi pertinentia.* Ibid. 1737. 4. Physici argumenti sed cujus in vulneribus sclopetariis explicandis sit usus.

Idem *de anatomes ad praxin chirurgicam* &c. Vulnus arteriæ inter duo ossa metatarsi læsæ perpetuo sanguinem edens, compresso trunco sanatum.

Idem in *Chirurgia in usum auditorum* &c. agit etiam de vulneribus, eorumque lethalitate. HALLER. V. *pag.* 102.

J. BAPT. du BOIS *ergo vulneris moderate suppurati rara curatio.* PARIS 1734. 4. HALLER. V. *pag.* 1156.

PIERRE GUISARD. Ejus *pratique de Chirurgie ou histoire des playes en général & en particulier.* AVIGNON. 1735. 12. PARIS 1742. 12. AMSTERD. 1742. 12. 1747. 12. 2. vol. cum *duodecim quæstionibus medicis.* Ad leges MAGATI raram deligationem præcipit, suturam pellionis rejicit, sarcotica improbat. De gangræna sigillatim. Cortice Chinæ compressa gangræna. Os denudatum necessario squamam dejicere. Ulcera nimis abunde supp rata ab aquis pagi *Barrege* curari. Duram membranam cerebri omnino debere dividi. Vulnera sclopetaria omnino ad contusa refert. Vulnera sclopetaria pectoris, nullo viscere læso. Abscessus per umbilicum sanati absque turunda. Sarcomata amputata. Hepar contusum, per anum egestum. Alcohol utiliter injectum. Maxima pars cranii absque malo ablata. In vulneribus tendinum colophoniam laudat & thermas. HALLER. V. *pag.* 1482.

GIUSEPPE MARIA BACCHETONI. V. *pag.* 525.

In *the practical physician* &c. V. *pag.* 103.

HENR. FRANC. le DRAN in *observations de Chirurgie* &c. Vulnus gulæ & laryngis, injecta sutura curatum, funesto tamen eventu. Vulnus pectoris penetrans aliquoties facile curatum. Vulnus arteriæ brachii funestum, cum grumo tamen obstructa esset. In tendinosis partibus non multum digestivis utendum.

Ejus *traité ou reflexions tirées de la pratique sur les playes d'armes à feu.* PARIS 1737. 12. AMSTERDAM 1741. 8. Germanice NÜRNBERG 1740. 8. Belgice AMSTERDAM 1748. 8. Simplex opus viri experti & animoli, qui audacter incisiones, trepani usum imperet. Ab ictu sclopeti stuporem supervenire, ut reliqui Galli, docet. Laciniam cutis sutura sicca jubet adglutinare: introitum & exitum glandis conjungi, nisi nimis remoti fuerint. Os a sclopeto contusum trepanum requirit. Tendines audacter incidit. Turundis corruptum vulnus humeri, iis rejectis sanatum. Post communia præcepta singularum partium vulnera percurrit.

Idem in *consultations* &c. ne in pectoris caveam quidquam injiciatur. A vulnere nervi suppressa deglutitio. Non esse necesse, ut os suis velamentis denudetur, quo squamam dejiciat. Cylindrus plumbea ex sclopetario tubo in femur impacta dolorem fecit. Præteriens pila ex tormento majori explosa musculos avulsit. HALLER. V. *pag.* 103.

FRANCISCUS QUESNAI. V. *pag.* 743.

CAMILLUS FALCONET & LAVIROTE *E. legitimæ vulnerum suppurationi promovendæ cortex Peruvianus.* PARIS 1752. 4. HALLER. V. *pag.* 526.

WILHELM BERNARD NEBEL. Ejus disp. *de lethalitate vulnerum pericardii.* HEIDELBERG 1739. 4. V. *pag.* 759.

J. CHRISTIAN KUNDMANN. V. *pag.* 104.

J. CHRISTOPH. GOETZ. V. *pag.* 105.

ALEXANDER STUART in *Phil. Transf. n.* 414. refert de vulnere vesiculæ fellis, ablatoque ab eo somno. HALLER.

JOH. TIMME in *observationibus* &c. Vulnus cordis. HALLER. V. *pag.* 527.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde heelkonst* &c. Totum opus fere fit historiis morborum & curationum chirurgicarum, non fine multa litigatione cum aliis medentibus. Vulnera faciei fere emplastris tenacibus curat, per fila adductis: palpebras tamen sutura intertorta continet. In magno vulnere a vitro facto etiam filo intortas retinuit Non debere, ut soleant in *Hôtel-Dieu* Parisinorum, angulos vulneris resecari. In naso sutura etiam cruenta usus est, ut cartilaginem vitaret. Vulnus asperæ arteriæ & jugularis venæ sanatum, fistula lignea in arteriam data. Sic gulæ vulnus RAVIUS sanavit. Vulnus brachii, pectus etiam & pulmonem vulnerans. Vulnus vesicæ urinariæ absque turundis curatum. Vulnera sclopetaria absque turundis & setaceis feliciter sanata. Non debere in glandes plumbeas nimis curiose forcipibus inquiri; retineri absque malo, etiam fragmenta, multis adductis exemplis. Ex diploe glans exemta bono eventu. A vulnere tendinis

plus-

plusculis diebus exiguus dolor. Ejecta turunda, molli deligatione vulnus pectoris gravissimum sanatum. Vulnus renum lethale cum convulsionibus.

Idem in *rusluuren bestoit* &c. Sanatum vulnus renale. Vulnus, in quo culter per ipsam costam penetravit. Vulnus cruris, cum arteria tibialia læsa esset, ea resecta, post aliquot horæ minuta lethale. Intestini vulnus a bubonocele, de quo cibi exibant, simplicissima curatione celeriter sanatum. Vulnus arteriæ axillaris sola pressione videbatur bene eventurum. Vulnus intestini per hecticam febrim funestum, cum superior vulneris pars jam adhæreret: sed fæces intra musculos abdominis erant elapsæ. HALLER. V. *pag.* 106.

HENR. VYLHOORN in HEISTERI *institut. chirurg.* in vulneribus pectoris HEISTERI cannulas nimis longas esse. Suctionem probat. HALLER. V. *pag.* 106.

D. OTTO JUST. WREDEN, HALLERI olim amicus. Ejus *kurze Anweisung zur chirurgischen Praxi, in welcher die Wunden abgehandelt werden, nebst einem Anhange von den Eigenschaften eines rechtschaffenen Chirurgi.* HANNOVER 1732. 8.

Ejus *Unterricht vom chirurgischen Feldkasten.* Ibid. 1743. 8. HALLER.

J. BAPT. MUNNICH. Ejus *von zwey durch einen Durchschlag in Osterwych gerührten Personen.* HALBERSTADT 1732. 4. HALLER.

ANTON. FERREIN in *Hist. de l'Acad. a.* 1743. mirificam habet historiam medullæ spinalis ense trajectæ, per annos toleratæ, ut etiam succus osseus in exostosin exuberaverit. HALLER. V. *pag.* 1296.

J. GEORG. HENR. KRAMER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRIST. DETHARDING. Ejus *de febribus vulnerariis.* ROST. 1754. 4. HALLER. V. *vuln. capit.*

JAC. FOURNEAU & OTTO CASIMIR BARFERNECHT *E. noxiæ vulneribus turundæ.* PARIS 1732. 4. HALLER.

J. AUGUST. OEHME *der expedite Feldchirurgus.* Turcas vulnera quotidie vino eluere, adspergere pulverem sacchari, etiam origani, & decoctum pyrolæ bibere. Vulnera potissimum tractat. HALLER. V. *pag.* 107.

J. JOACH. SCHÖPFER. Ejus disp. *de hæmorrhagia vulneratorum.* ROSTOCK 1733. 4. HALLER. An idem, qui *pag.* 779.

J. HENR. RESPINGER. Ejus disp. *de vulnerum lethalitate.* BASIL. 1733. 4. HALLER.

J. SEBAST. ALBRECHT. V. *pag.* 107.

J. DANIEL SCHLICHTING. Ejus *traumatologia novantiqua of te vernieuwde wondheelkonde wounden te genezen zonder prop, stop en stuk, wiekken of veele zalven, plaister en meer andere kragtlooze hulpmiddel.* AMSTERDAM 1748. 4. Primum fuse de vulneribus, quæ mortem certo inferant, aut plerumque, etsi eadem in raris nonnullis casibus sanata fuerint. Non magnum a vulneribus arteriarum vertebralium periculum metuit, qui femoralis etiam arteriæ vulnera & in bestiis curaverit, & in hominibus. Neque vulnera pectus utrinque perforantia habet pro gravissimis. Vulneratum, etiam contusum, hepar sanavit. Renum vulnera adnumerat plerumque lethalibus. Deinde de vulnerum curatione: non respondisse curationes sympatheticas. Contra turundas & emplastra. In inflammatis succum rubrum in cellulas effundi. Dari etiam in iis corporis partibus suppurationes, ubi nullus sit adeps. Contusa etiam prima intentione posse curari. Pro rara deligatione; ea se dudum usum. Non replenda vulnera carpto linteo, ut Galli soleant, & præstare laciniam lineam in vulnus dare, si quando non utile sit, id confervere. Contra turundas, emplastra, unguenta, plantas vulnerarias & arnicam. Vulnus nonnisi digitis explorandum. In animalibus vulnera tendinum ossiumque fracturas facile sanari. Turundas rejicit, sympatheticum pulverem operæ pretium negat sibi præstitisse in sanguine comprimendo. Præferre se lycoperdon cum alcohole, etiam hoc solum & spiritum terebinthinæ. Arterias curvula furcula subjectas ligat. Oleum cæterum terebinthinæ in arteriarum vulneribus laudat: eo in turundas suscepto profundorum vulnerum sanguinem supprimit. Vertebralis & carotidis arteriæ vulnus non valde metuit. Arteriam etiam infra vinculum sanguinem dedisse. Palpebra lacerata emplastro de terebinthina conjuncta. Exempla maximorum vulnerum maxillæ superioris sanatorum, ut una etiam oculus destructus fuisset. Vulnera œsophagi sanavit etiam in cane; tum ventriculi, quem consuit: a vulnere asperæ arteriæ alias mortem vidit successisse, alias feliciorem eventum. A compuncta arteria subclavia, in quam fragmentum claviculæ penetraverat, mortem factam adnotavit. Lobum pulmonis absque noxa excidit. Vulnus pectus utrinque penetrans negat continuo funestum esse, etiam experimento in cane facto. Ita neque hepatis vulnus, cui antiseptica opponit. Femoris os a plumbea glande perforatum vidit, ut non ideo fractum esset. HALLER. V. *pag.* 108.

JOH. KENNEDY. V. *pag.* 109.

EDWARD BARRY. V. *pag.* 109.

GIL-

GILBERT. WAUGH. V *pag* 109.

GEORG. HENR. BEHR in *medicina consultatoria* &c. de vulnere abdominis plurimum sanguinem fundente, nulla tamen parte nobiliori læsa. HALLER. V. *pag*. 1369.

ALEXANDER MONRO. V. *pag*. 110.

JOHN ATKINS. V. *pag*. 111.

CHRISTIAN AUG. COITTE. Ejus disp. *de lumbricis intestino perforato per abdomen egressis*. BASIL 1734. HALLER.

FRANC. MERY & ANDR. MALAVAL *quæstio medica non ergo tenuium intestinorum vulnus lethale*. PARIS 1734. 4. recusa in HALLERI *selectis*. Refertur exemplum intestinorum corruptorum, & felici eventu incisorum. HALLER.

ALBERTUS de HALLER in *opusculis pathologicis* &c. Vulnus renis sanatum. V. *pag*. 112.

CLAUD. NIC. le CAT anno 1735. præmium meruit diss. de rara vulnerum deligatione, quam probat, nisi putris aliqua materia subsit, aut corpus peregrinum, aut gangrænæ sit metus, ut in abscessibus circa rectum intestinum.

Idem a. 1738. iterum præmium retulit ob quæstionem de vulneribus sclopetariis propositam. Spirituosa medicamenta rejicit, laudat balsamum ARCÆI, & ea quæ pus movent. Fasciam latam optimo successu divisit. Glans plumbea cum extrahi nequiret, in vulnere relicta nihil nocuit. HALLER. V. *pag*. 529.

CAROLUS FRIDERICUS KALTSCHMIDT, Professor Jenensis, qui & manu sua curabat, & primum innotuit hepatis vulnere sanato: inde numerosas administrationes suas & curationes in programmatibus descripsit. Ejus prima est disp. præside TEICHMEYERO *de vulnere hepatis curato*. JENÆ 1735. 4. recusa in HALLERI *selectis*. Vulnus hepatis in juvene, & in canibus de industria sauciatis, neque difficulter sanatum.

Contra eam disp. G. E. HAMBERGER ALETOPHILI nomine edidit *Antwortschreiben über* D. KALTSCH. Disp. &c. JEN. 1735. 4. Reposuit noster: *Antwort auf Aletophili Schmächschrift wider die Disp. de vulnere hepatis curato*. JEN. 1736. 4. Ursit objectiones suas HAMBERGERUS in L. *Unterricht wie D. K. seine disp. de vulnere hepatis besser hätte defendiren sollen*. Ibid. 1736. 8.

Ejus *de vulnere vasorum intercostalium non lethali*. Ibid. 1754. 4.

Ejus

Ejus *de lethalitate vulnerum capitis in infantibus recens natis.* Ibid. 1769. 4. HALLER.

NICOL. le ROY de S. AIGNAU & JAC. ALB. HAZON *E. vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præstat.* PARIS 1735. 4. HALLER.

CAROLUS AUGUSTUS a BERGEN in *Comm. Litt. Nor.* 1735. N. 26. de vulnere palpebræ sanato.

Idem in *Nov. Act. Nat. Cur. Vol.* I. *obs.* 48. cum plumbum arsenici ope in sphærulas granuletur, putat vulnera inde venenari.

Ejus *de lethalitate vulnerum hepatis.* FRANCOF. ad VIADR. 1753. 4. HALLER.

Anonymi *quæstio de rara aut frequenti vulnerum deligatione*, quæ a. 1735. de præmio Academiæ chirurgorum contendit, exstat in collectione. HALLER.

Ad *præmium Academiæ chir. Parisinæ* a. 1735. diss. de rara vulnerum deligatione Anonymus dissertationem obtulit a. 1735. 4. PARIS excusam. HALLER.

C. FRANC. FAUDACQ, chirurgus Namuriensis, PETITI, atque MORANDI non indignus discipulus. Ejus *reflexion sur les playes ou la methode de proceder à leur curation.* PARIS 1736. 12. & forte jam 1735. 12. Stylo usus est minus placituro, nimisque verbosus ratiocinator, cæterum expertus. Interspersæ passim adnotationes, etiam propriæ.

Ejus *nouveau traité des playes d'armes à feu, avec des remarques & des observations.* NAMUR 1746. 8. Balsami vel unica gutta impedit vulneris sanationem. Vulnera punctoria dilatatione aperit. Vulnus posse utrinque pectus perfodere, neque mortem subitam inferre. In magnis thoracis vulneribus sutura utitur. Glandes plumbeas de pectoris cavea jubet eximere. Emphysemata fere in vulneribus contusis superveniunt. Vulnus vere in cavum pectus penetrans posse fallere, si ea sede pulmo adhæserit. De profundis pulmonis abscessibus dum vulnus externum coaluit. A glande plumbea in diaphragma delapsa, subita, ut putat, mors. Vulnera abdominis non semper penetrant, quæ penetrare videntur. Vulnus a cornu bubulo inflictum absque gastroraphia sanatum. Ita HALLER.

ANTONIUS FORMELLINI. Ejus *comm. sopra il capitolo* XIII. in J. ANDREA a CROCE, VENET. 1736. 8. De vulneribus cum ossium carie. HALLER.

AN-

ANDREAS WILSON in *Essays a Society at Edinburg.* T. IV. 1736. n. 15. de vulnere a vertebris per pelvim penetrante, ut in linea alba terminaretur, sanato. HALLER.

VACHER in *Merc. de France* 1758. *April & Maj.* de noxia injectione in vulnera, & ulcera. Ad duriora ulcera colcothar dissolutum injicere permittit. HALLER. V. *pag.* 676.

SAMUEL SCHAARSCHMID in *medicinischen und chirurgischen* T. I. Coli intestini vulnus, & anus inde natus artificialis. Ab ictu abdomini inflicto ruptum hepar. Vulnus sclopetarium tendinis Achillis feliciter sanatum. Vulnera pectoris sclopetaria aliqua utrinque perforantia, sanata. In T. II. Aspera arteria gravi vulnere saucia, sanata. In T. IV. alio modo contusa vulnera, alio incisa debere curari, suse. De vulneribus sclopetariis tractatus: non incalescere glandes plumbeas. In T. V. Iterum de vulneribus sclopetariis plenus libellus: ad le DRANII ejusdem argumenti librum adnotationes. Vulnus sclopetarium pectoris sanatum, cum glans in pulmone hæsisset, inque altero exemplo loco ignoto fuisset retenta. Vulnus ossis maxillæ superioris sclopetarium, & glans plumbea amissa, longo post tempore per os rejecta. De vulneribus sclopetariis gravioribus. In T. VI. Vulnus sclopetarium ventriculi sanatum; sic pectoris vulnus, per quod lobus pulmonis eruperat.

Ejus *Abhandlung von Wunden* auctius ab ERNESTO GODOFR. KURELLA edita BERLIN und STRALSUND 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 115.

GEORG. de la FAYE in *cours d'operations* &c. pro sutura clavata in magnis transversalibus vulneribus. De vulneribus, quæ videntur abdomen utrinque perforasse, neque perforaverunt.

Idem in *Mem. de l'Acad. de Chirurg.* T. II. de lectulo pro transvehendis hominibus graviter vulneratis. HALLER. V. *pag.* 308.

CAJETANUS TACCONI, medicus, incisor, & Chirurgiæ Professor. Ejus *notizia della ferita e della cura chirurgica seguita di Giov. Pinti* in BOLOGNA 1738. fol. De vulnere intestini coli sanato. HALLER. V. *pag.* 116.

JOH. FREKE. V. *pag.* 117.

PETR. STUART. V. *pag.* 117.

ADR.

ADR. KOOG. Ejus diſp. *de vulneribus thoracis* LEID. 1738. 4. HALLER.

J. BAPT. MARTINENCQ & GED. de RABOURS *non E. in plagis abdominis vulnerato inteſtino pellionum ſutura.* PARIS 1738. 4. HALLER.

JOS. MARIA FRANC. de la SONE, *in vulneribus profunde contuſis inciſiones cultro chirurgico profunde inſtitutæ neceſſariam præparant aut promovent ſuppurationem.* PARIS 1748. 4. HALLER. V. *pag.* 567.

MICH. CHRISTOPH. HANOW. V. *pag.* 118.

HENR. JOH. MEIBOM. Ejus diſp. *de methodo præcavendi in conſolidandis vulneribus & ulceribus cicatricem.* JENÆ 1739. 4. HALLER.

SAMUEL SHARP in *treatiſe on the operations* &c. Inteſtinum vulneratum, elapſum, ſecandum fine utrinque libero, & ad labia vulneris figendum. Inteſtinum perforatum ſanari vidit. Tendinem ad dimidia diſſectum debere totum diſſecari. HALLER. V. *pag.* 309.

JOH. CONRAD SCHMIDT. Ejus diſp. *de vulnere thoracis & pulmonis ſiniſtri feliciter ſanato* BASIL. 1740. 4. HALLER.

BALTHAS. JOH. de BUCHWALD. Ejus & auctoris BARTOLD JUNGE, chirurgi, *ſpecimen de vulneribus*, HAFN. 1753. 4. HALLER. V. *pag.* 1169.

MICHAEL PROCOPE COUTEAUX & LUD. ALEX. VIELLARD *E. ſimplicia pulmonum vulnera acie facta ſolis diæta & Venæ ſectione ſanantur.* PARIS 1740. 4. HALLER.

GOTTWALD SCHUSTER. V. *pag.* 119.

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

FRANC. MICH. DISDIER. Ejus & LESAUX diſp. *de vulneribus cum amiſſa ſubſtantia.* PARIS 1768. 4. HALLER. V. *pag.* 686.

DANIEL THEOD. OLIER. Ejus diſp. *de vulneribus ſclopetariis* LEID. 1741. 4. HALLER.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

JOSEPH. de JUSSIEU & JOS. M. FRANC. de la SONE *E. vulnerum curatio quo ſimplicior eo melior.* PARIS 1742. 4. HALLER.

FRANC. MERY & SYLVANI le MOINE *non E. tenuium inteſtinorum vulnus lethale* PARIS 1742. 4. HALLER.

DALE INGRAM. V. *pag.* 125.

J. ULR. KAUFF. Ejus diſp. *de hæmorrhagia vulnerum.* BASIL. 1743. 4. HALLER.

J. JAC.

J. JAC. BERENDS. Ejus disp. *de diæta vulneratorum*. GREIFSWALD 1743. 4. HALLER.

LUD. HENR. LEO HILCHEN. Ejus disp. *de vulnerum in intestinis lethalitate*. GIESS. 1743. 4. HALLER.

ANDR. WESTPHAL. Ejus & WILICHII disp. *de vulnere intestini feliciter consolidato*. GREIFSWALD 1743. 4.

Ejus *de curatione morborum vel vulnerum sympathetica*. Ibid. 1756. 4. HALLER.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 123.

PLANQUE. V. *pag.* 130.

CLAUD. ANT. RENARD & ANT. le CAMUS *non E. sua vulneribus sclopetariis peculiariter competit tractatio*. PARIS 1744. 4. HALLER.

WILLIAM HALLET in *Phil. Transf. n.* 474. refert de vulnere sclopetario pulmonis sanato. HALLER.

L'ECLUSE, chirurgus, in *Hist. de l'Acad. des Sciences* a. 1744. refert de vulnere cordis septimo demum die lethali. HALLER.

OLAUS ACRELL. V. *pag.* 131.

An expostulatory adress to J. RANBY *occasioned by his treatise on gunshot wounds by a physician*. LONDON 1745. 8. HALLER.

THEOD. KAPPENHAGEN. Ejus diss. *de insigni usu venæ sectionis in sanandis vulneribus*. ALTDORF 1745. 4. HALLER.

J. FRANC. MAURIN. Ejus disp. *de vulneribus*. MONSPEL. 1745. 8. HALLER.

PHILIPP. CONRAD. FABRICIUS. V. *vulnera capitis*.

ANTON. LOUIS, Professor & Academiæ chirurgiæ Parisinæ a secretis, vir ingeniosus ac eloquens. Ejus *cours de Chirurgie pratique sur les playes d'armes à feu*. PARIS 1746. 4. Multum ratiociniorum. HALLERUS librum non vidit. Laudat experimenta PORTALIUS.

ANGELUS NANNONI. V. *pag.* 134.

JOS. LALLEMANT & JULIAN JAC. HINGANT *E. vulneri moderate suppuranti rara curatio*. PARIS 1746. 4. HALLER.

PETR. POISSONNIER & PASCAS. BORIE *E. in vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præstat*. PARIS 1746. 4. HALLER.

JACOB van der HAAR, chirurgus castrorum Belgicorum, inde SYLVÆ DUCIS artem exercuit. Ejus *korte verhandeling von de geschootene*

 wonden

wonden en uytwerking van de donder aan een man. HERTOGENBUSCH 1747. 8. In castris mirabiles curationes cominus vidit, quas chirurgi Britannici corticis Peruviani ope perfecerunt. Contra longas forcipes evellendis glandibus sclopetariis destinatas. Pro dilatatione vulnerum ejus generis, pro venæ sectione & de medicamentis emollientibus. Contra setacea. Linteum carptum purum ad comprimendos fungos sufficere. Vulnera articulationum sæpe amputationem poscere. HALLER.

HENR. FRIDER. DELIUS. V. *pag.* 137.

GEORG. KEY in *dissertation on the effects of mercury* agit etiam de corticis chinæ efficacia adversus vulnera sclopetaria. Vulnus sclopetarium per foramen ossis pubis penetrans cum plurimis sinibus feliciter sanatum. HALLER. V. *pag.* 1604.

CHRISTOPH. FRID. TRAUN. Ejus disp. *de modo quo consolidantur vulnera aliæque cohæsiones solutæ.* LEID. 1747. 4. HALLER.

LAURENTIUS MARTRUCCIUS. Ejus disp. præside J. ANTONIO SCRINCI *de puncto aut scisso nervo atque tendine.* PRAG. 1748. 8. In BOERHAAVIUM commentarius. HALLER.

GODOFREDUS BEHR in *selectis Francofurt.* T. IV. *n.* 6. retulit de omento ex vulnere prolapso, resecto, superveniente febre facile sanabili. HALLER.

J. FRID. FÜRSTENAU. V. *pag.* 139.

DANIEL WILH. TRILLER. Ejus *de mira naturæ solertia in reparandis damnis corpori animato illatis.* WITTEBERG. 1766. 4.

Ejus *de mirando cordis vulnere post* 14. *demum dies lethali.* Ibid. 1775. 4. V. *pag.* 884.

Des PORTES, chirurgus castrensis. Ejus *traité des playes d'armes à feu.* PARIS 1749. 12. De vulneribus sclopetariis primo in universum. Contra BELLOSTIUM, pro turundis, quibus si cesses uti, vulnus claudatur quidem, cæterum corpora peregrina in imo vulneris sinu retineri possint, certe in profundis vulneribus. Spirituosis se olim medicamentis, magno cum sauciorum malo, esse usum, ipsam vero se experientiam docuisse quantam inferant perniciem, quod necessariam suppurationem supprimant. Argentum vivum præcipitatum nimis acre esse, & salivationem ciere, si vulneri imposueris. Qui saucii malo pane aluntur, eos vix convalescere. Dari veras contusiones cum sanguine effuso, esse vero etiam, ubi sub eschara sanissima caro sit. In vulneribus nimis hiantibus aciculas infigit, filisque decussatis obvolvit. Si cum fracto osse contusio conjungatur, incisionem rejicit. Vulnus quodcunque sclopetarium utrinque dilatat, carpitque exteros, qui necessariam curam negligant. Si glans plumbea inter duos tendines impacta fuerit, alte-

alterum vel utrumque resecat; etiam ossa frangit ut eximat. Læsum tendinem totum dividit. De vulnere in articulo genu accurate, ut casum distinguat, in quo sit amputandum, quam curationem vitat, quantum ejus fieri potest. Gravia vulnera sclopetaria ad sanationem perduxit, in cerebro, scapula, vesica, œsophago. Clathrata sutura abdomen conjungit. Utique a globo tormentario transeunte manum amputatam, hepar, lienem læsa &c. Omnino vulnus sclopetarium sursum & deorsum debere dilatari. Ossi impacta glans incisione nudanda, etiam trepano excidenda. Esse, ubi glans circumflexa tamen os frangat. Sanatum memorabile vulnus, cum glans esset in cavitate semilunari tibiæ. Vulnus articuli tibiæ cum talo amputationem exigit; sic ossa tarsi fracta. Glans articulationi impacta excidenda. Pro injectione apti liquoris in pectoris vulnere. Sanatum vulnus vesicæ & ossis sacri perforati. Oesophagi vulnus sanatum. HALLER.

PETRUS SENAC, Archiater, in *traité du cœur*. PARIS 1749. 4. 2. vol. in secundo volumine agit de cordis vulneribus, ulceribus &c. Parvorum vasorum vulnera non ita subito mortem inferre, etsi multum amittatur sanguinis; tempus enim concedi tenuioribus humoribus, ut locum sanguinis occupent, (& arteriarum tunicas minus distentas dilatari, quo tubulus sanguini perfluus minor nunc sit. Ita HALLER.).

JACOBUS FARION. V. *pag.* 140.

ANTONIUS de HAEN. V. *pag.* 140.

Idem porro in *prælectionibus* &c. pag. 357. agit de vulneribus, eorumque lethalitate. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON, chirurgus nosodochii Landaviensis. Ejus *traité des playes d'armes à feu, avec des observations sur differens genres de maladies & plusieurs methodes nouvelles pour les operations de Chirurgie & pour la reduction des fractures.* PARIS 1750. 8. Germanice STRASBURG 175. . 8. Ordo quidem nullus, & scopus est, nova consilia auctoris exponere. De vulneribus sclopetariis. Nimium sanguinis suos cives detrahere. Incisiones parcius administrat, cuti parcit, neque late incidit, nisi ubi latæ sunt aponeuroses. In calvariæ vulneribus a globo plumbeo inflictis, ex robore ictus de malignitate judicium ferri debere, & pericranium dividi, calvariam vero, si decolor fuerit, terebrari, neque eam curationem differri, quam mora reddat inutilem. Pilas tenero ex linteo glomeratas, adhærenti carpto præfert. Setacei usum & turundarum, & spirituosa & rodentia medicamenta rejicit. Corticem chinæ gangrænæ opponit, quæ febribus acutis supervenit. Pertentationes, quæ specillo fiunt, invitus fere admittit. Majores ossium confractiones contusionibus & rimis minus habere periculum. Contra usum spirituosorum. Femur a glande plumbea fractum fere funestum est. Turundæ ob sola corpora peregrina ferri possunt. Magna faciei & capitis

vulnera ſanata. Inde vulnera alterius generis, neque a ſclopis inflicta. Iterum amplas calvariæ fracturas minus habere periculi. Vulnera ex ordine partium corporis humani. Non debere ſanguinem de vulneribus nimis curioſe detergi. Suturæ genus, in qua acus per convolutum emplaſtrum trajicitur. Naſum pene reſectum reconciliavit. Enſis per ipſum ſteſtrum pulmonem perforavit, eventu funeſto. Aſperæ arteriæ vulnus facile ſanatum.

Ejus *Chirurgie d'armée ou traité des playes d'armes à feu & d'armes blanches.* PARIS 1768. 8. Opus experimentis plenum. De vulneribus ſclopetariis. Diſſilientes globos ferreos minus periculoſe lædere, quam minores pilas. Glandes plumbeas incaleſcere non tamen ut amburant. Tranſiens ex proximo tormenti majoris ſphæra occidit, & cute integra oſſa comminuit. In contuſione calvariæ debere pericranium in ſpeciem acuti anguli incidi. Duram meningem liberrime incidit. Lamina exterior integra, interna funeſto eventu depreſſa. De contuſionibus porro, in pectore abdomine. Contuſum lienem difficilem curationem accipere: renis contuſionem cum cruento lotio tamen ſanavit. Faſciam latam optimo eventu diviſit. Articulorum contuſionem metuit: ei repetitas venæ ſectiones, deinde fomenta mollientia opponit. Contuſa oſſa continuo terebat, ut medullam corruptam emittat. Iterum de vulneribus ſclopetariis; minus audax eſt in incidendo. Maxillæ inferioris fractæ partes adaptat, quæ facile conſerveant. Gravia abdominis vulnera ſclopetaria, fere funeſta eſſe. In genuum vulneribus majores inciſiones improbat. In vulnere capitis humeri neceſſe eſt id os ex ipſa ſua cotyle excidere. Compreſſio in hæmorrhagia ſæpe ſalutaris eſt: viſco etiam contuſo utitur. Tenuis forceps ad eruendas ex profundis receſſibus glandes plumbeas. Aloen & myrrham non vult oſſi imponi: detruncati oſſis finem oleo vitrioli cogit delabi. In vulnere utrinque penetrante ſetaceum admittit. Ad tenuem ichorem maturandum unguentum pompholygos probat. Spiritum vini a vulneribus ſclopetariis abeſſe vult; emollientibus utitur, oleo in detecto cerebro, cujus fungos amputat. Maxima mala in cerebri abſceſſibus, eſſe a puris in ſanguinem reditu. Glans plumbea diu in ſinu frontali hæſit, & denique elapſa eſt. Glandulam lacrumalem coactus eſt excidere, tum glandem plumbeam ex maxillari ſinu. Vulnus aſperæ arteriæ ad ſanitatem reduxit, ſic ſclopetarium vulnus in pectus penetrans. Cum ſanguis in pectus effuſus eſſet, eum emetico medicamento abegit. Cum una magna arteria ſauciata eſſet, & in brachio pulſus defeciſſet, æger tamen ſervatus eſt. In alio caſu ſternum perterebravit, glandem ſclopetariam extraxit. Internis medicamentis ſervatus, cui pila ex ſclopeto adacta per anum exierat. Sic alius neci ereptus, cui globus ſclopetarius ſcapulam avulſerat; ejus etiam oſſis magna confractio alias abſque magnis

gnis symptomatibus fuit. Humerum ex articulatione excidit, faucium servare non potuit. Sæpe tamen (contra sua præcepta) ejus ossis caput confractum ægrum non occidit. Non debere artum amputari, dum gravia symptomata sæviunt. Contritio articuli cubiti nunquam sanatur. Ad vulnera & contritiones brachii inferioris semicanalis ex ferro stanno obducto. Mireris in gangrænæ minis, nostrum corticem Peruvianum omisisse. Cui confractum brachium amputare gestiebant, artum noster servavit; etiam alias, cum a globo sclopetario majori malum esset, tendinesque lacerati. Confracti femoris exitus funestus est. Fuse de vulneribus cæsim inflictis aut punctim, per singulas corporis partes. Punctoria vulnera per oculum fere subito mortem inferunt, cerebro læso. Vulnera punctoria calvariæ sopiunt. Quindecies intra 23. horas in pectoris vulneribus venam aperuit. Vulnera arteriarum intercostalium vinculo non egere. A vulnere pectoris ventriculus perforari potest, si cibis plenus fuerit. Sanata gulæ vulnera. Fatetur in vulnere magni vasis sanguinei, nimia incisione se mortem præcipitasse. Vulnus ventriculi curavit & diaphragmatis, & demum intestinorum, dum saucius in ventrem decumberet. In vulnere arteriæ brachialis vomitum movit, funesto, ut merebatur, eventu. Condylos femoris vidit secessisse. Nasum, aures, digitos pene resectos coalescere, dum arteria integra fuerit. Si ductus salivalis læsus fuerit, calamum aut aureum tubulum in naturale ostium dari debere. Neque omentum ligat, neque intestina suit, neque chartam crassiorem in eorum cavum dat. Paulatim manus vires recepit, cujus tendines resecti fuerant. Balsamum ARCÆI laudat in articulorum vulneribus. Quæ in castris ad Chirurgiam faciendam requirantur, accurate docet. Inter centum milites sub finem expeditionis, duodecim ægri sunt, & in pugna pars duodecima exercitus vulneratur.

Idem in *Journal de Medecine a.* 1757. *Jul.* Magnæ incisiones in ossium adtritu nocent. Casus absque incisione sanati maximi a glande adtritus. Ita HALLER.

J. BAPT. ANT. ANDOUILLE', chirurgus. Ejus & BONAV. FOURNIER diss. *de vulneribus pectoris.* PARIS 1750. 4. HALLER.

Cl. M. de la CONDAMINE. V. *pag.* 144.

RAIMOND de VERMALE in *observations* &c. Cor vulnere dextri lateris læsum, quod viscera inversa alienum locum tenerent. Eduxit noster defractam cuspidem cultri, quæ psoam musculum & renem convulnerabat.

Idem in *N. Eph. Nat. Cur. Vol.* I. *obs.* 80. Pugione inflictum vulnus, mors ex pectore sanguine pleno. *Obs.* 81. mors ex contusione ab equo, abdo-

abdomen pure plenum, ilei inteſtini fiſtula oſtio ſuo peritonæo adnata. HALLER. V. *pag.* 329.

GEORG. HEUERMANN in *vornehmſten chirurgiſchen Operationen* &c. T. I. monet ne cibum carneum & nimis nutrientem vulneratis largiamur. Peregrina corpora ſæpe abſque ullo malo in corpore reſidere, exemplo glandis in pelvi plumbeæ. In ventriculo veſtigia vidit cicatricis, & omentum adnatum. In T. II. vulnus utriuſque cavi pectoris in canibus curavit. HALLER. V. *pag.* 310.

REY in *traité des tumeurs* &c. ſanavit colon inteſtinum a glande plumbea percuſſum, ut fæces emitteret. HALLER. V. *pag.* 1486.

CHAIGNEBRUN, chirurgus, in *Journal de Med.* T. XII. agit de vulneribus ſclopetariis, quæ contra pleroſque chirurgos contendit amburere. HALLER.

J. HERMENT & PAUL. le ROI, auctoris, *E. in arteriarum vulneribus tutum hæmorrhagiæ ſiſtendæ auxilium fungus maximus rotundus pulverulentus* J. BAUCHINI, PARIS 1752. 4. recuſ. in HALLERI *ſelectis.* Non bene eandem facit cauſam lycoperdi & agarici Broſſardiani, plantarum valde diverſarum. D. GRANDCLAS experimenta cum aliis agarici ſpeciebus facta. HALLER.

ANTON. PEPIN & EDMUND THOM. MOREAU *E. in vulneribus ſclopetariis ictu factis ad præcavendam gangrænam inciſiones & aqua maris.* PARIS 1752. 4. HALLER.

DELAISSE. V. *pag.* 145.

J. A. LOUBET, chirurgus militaris triginta & quinque ſtipendia meruit. Ejus *traité des playes d'armes à feu.* PARIS 1753. 12. Simplicitatem ſe in curando ſequi. Fomenta vulnerum ſclopetariorum calefacientia, indurantia rejicit, oleave calida, & unguentis lenibus utitur atque balſamicis. Vulnera inciſionibus dilat t, quæ ſufficiant ad peregrinorum corporum exitum, humorumve putreſcentium. Diſſectis oſſibus, deque ſola cute hærentibus, ſutura convenit, & ſæpe artus, naſumque pene reſectos reconciliavit; ſic ad muſculos uniendos. Oſſa in confracta majores poſtulant inciſiones. Transverſos proceſſus vertebrarum colli fractos convaluiſſe: ſic a ſclopo ictas vertebras lumborum & dorſi. Sanguis in pectoris cavum effuſus poteſt per ipſum vulnus emitti. Vulnera circa os coccygis & ſacrum facile in fiſtulas tranſire. Non adeo difficulter vulnera capſularum articulorum & ligamentorum ſanari, ſeque fractum olecranum abſque noxa exemiſſe. Patellæ mala difficulter curari. Ventriculi vulnus fere medicamentum requirere, quod vomitum cieat. Nimias venæ ſectiones ſuppurationi nocere. Carpti lintei loco cannabeam ſtupam eſſe poſſe; aſpera lintea nocere. Vulnera ſclopetaria ſudo-

rem

rem desiderare. Et hic & demum interno usu oleum veneni loco esse. Profunda ulcera utiliter lapide infernali aperiri, in longam cylindrum ficto. Colophonium carpto linteo inspersum optimam dare cicatricem. Spirituosa fomenta febrem facere & ebrietatem. Fractas a majoris tormenti pila ossis festucas maximas ecchymoses facere & magnarum incisionum necessitatem. Frigus suppurationem morari. Vulnera mire maligna fieri & a scorbuto & a venereo malo. Vulnus ventriculi & arteriam in pectore læsam noster sanavit, hanc charta emporetica in acetum tincta. Os femoris emollitum. HALLER.

TOUSSAINT BORDENAVE in *Mem. de Chirurgie* T. II. Gravissima vulnera in pectore, abdomine, curata. Sanatum vulnus intestini coli, aliquoties & ilei, & vesicæ, etiam repetito. Sanatum vulnus sclopetarium articuli genu & articuli brachii. De provido setacei in ejusmodi vulneribus usu. A globo sclopetario ablata pars magna scapulæ, eventu non lethali.

Ejus & du FOUART disp. *de intumescentia partium, in primis vulnerum sclopetariorum instantibus.* PARIS 1763. 4. HALLER. V. *pag.* 1312.

GUERIN in *Mem. de Chirurg.* T. II. Curatio vulneris sclopetarii pectoris quod extracto demum panno & squama ossea ex pulmone, noster ad sanationem perduxit, magna facta incisione. HALLER.

ANDOUILLE', celeberrimus Chirurgus, in *Mem. de Chirurg.* T. II. Vulnus, in quo a globo sclopetario pelvis trajecta. Fecibus iter apertum per cannulam in anum datam, inque vulnus inguinis communicantem, felici eventu. HALLER.

PETRUS PAULUS TANARON. V. *pag.* 146.

J. LUD. LEBERECHT LOESECKE. V. *pag.* 146.

FRID. HERM. LUD. MUZELL. V. *pag.* 146.

LUD. GOTTFRID. KLEIN. V. *pag.* 147.

Idem porro in *interprete clinico* &c. tit. vulnus. V. *pag.* 283.

DESTRREMAU. V. *pag.* 149.

BENJAMIN GOOCH. V. *pag.* 149.

Du VERGET. V. *pag.* 151.

ERCOLE BERTELLI, chirurgus. Ejus *risposta ad una lettera del S. Giuseppe Rocchi* (pharmacopolæ). PISAURI 1755. 8. Cum iste aromatarius oculo, in quem lapis ceciderat, spiritum vini inspersisset, tanta sequebatur inflammatio, ut æger visum amiserit. BERTELLI emollientia fomenta adhibuit; & hoc etiam libello ostendit, spiritum vini in faciei vulneribus male

male adhiberi. Cum eo in epistola adjecta sentit JANUS PLANCUS, & ab ejusdem spiritus usu spasmum cynicum supervenisse testatur. HALLER.

CHRISTIANUS GOTTLIEB LUDWIG. Ejus *de suctione vulnerum pectoris*. LIPS. 1768. 4. Machinam cum appenso globo depingit, in quam sanguinem de cavo pectoris sugit. HALLER. V. *pag.* 151.

JOACHIM NIEMAND. V. *pag.* 1374.

BERTRAND in *Mercure de France a.* 1755. *Mart.* retulit de sanato vulnere ventriculi, & diaphragmatis, repetita venæ sectione, potu acidulo &c. HALLER.

De BERGE. V. *pag.* 153.

PETRUS SANNIE. V. *pag.* 154.

J. M. HOFMANN. V. *pag.* 154.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

DUPUY. V. *pag.* 159.

LEAUTAUD. V. *pag.* 159.

GUSTAV. HIERTZEL. V. *pag.* 160.

MARC. ANT. LEOP. CALDANUS. V. *pag.* 1454.

GERH. ANDR. MULLER & auctoris THEOD. FRID. LUD. BALSER *biga observationum chirurgico-medicarum.* GIESS. 1757. 4. Vulneris lethalis arteriæ, & venæ cruralis, cum oborto sphacelo historia: tum sanati vulneris abdomen utrinque penetrantis. HALLER.

J. CHRISTIAN LUDWIG. Ejus disp. *de vulnerum residuo.* LIPS. 1757. 4. HALLER.

PETRUS TRAVERS, chirurgus, in *Phil. Transf. Vol.* L. P. I. egit de intestino ileo bis dissecto, utrinque sutura pellionis collecto, ut fila de vulnere penderent, felici eventu. HALLER.

Du PHOENIX in *Mem. de l'Acad. R. de Chir.* T. III. retulit de lacerato ductu salivali STENONIANO, cujus vulnus fistulosum erat. Tubulus quasi temere insertus, ut per eum saliva manaret. HALLER.

D. BEAUPRE' ibid. in ægro setaceum in ductum salivalem ipsum datum, & in fistula relictum, saliva setaceum sequebatur, vulnus delerebat. Ita sensim diminuto setaceo, tandem malum sanatum est. HALLER.

PIBRAC

PIBRAC in *Mem. de l'Acad. de Chir.* T. IV. valde laudat simplicissimam vulnerum deligationem, in qua nihil imponatur præter carptum linteum. HALLER. V. *pag.* 1449.

DONADIEU. V. *pag.* 164.

MOUBLET. V. *pag.* 165.

J. FARMER. V. *pag.* 166.

T. C. REINHART *de vulnerum hepatis lethalitate.* GLOGAU 1758. 8. Germanice *verletzte Leber.* Ibid. 1758. 8. alii 1761. 8.

JOSEPHUS BIANCHI. V. *pag.* 167.

CAROL. MERTENS *vulnus pectoris complicatum cum vulnere diaphragmatis & arteriæ mesentericæ inferioris.* ARGENTOR. 1758. 4. Ab ense de superiori sede inflictum. Est disputatio. HALLER.

CAMPARDON. V. *pag.* 168.

LAUGIER. V. *pag.* 169.

FRANC. HOME in *medical facts* &c. A globo tomentario vasa vincula gerere, absque dolore & inflammatione. HALLER. V. *pag.* 169.

BONNET, chirurgus Taurinensis, in *Journ. de Med.* T. X. de vulnere memorabili pectoris & pulmonis sanato. A tauro cornipete inflictum fuerat, ut necessitas nostrum urgeret, particulam pulmonis resecare. Usus est futura clavata. HALLER.

(De vulnerum tendinum & aliarum partium innocentia. V. *tendinum adfect.*)

J. CHRISTIAN BRUNS. V. *pag.* 171.

PETR. POISSONNIER & JOSEPH. DUSSANS *Non ergo recenti vulnere nudatis ossibus exfoliatio.* PARIS 1760. 4. HALLER.

LUDOV. PATHIOT & GUIL. le BEGUE de PRESLE *E. vulnerum quo simplicior curatio, eo melior.* PARIS 1760. 4. HALLER.

CAROLUS WHITE in *Med. Obs. and inquiries Vol.* II. habetur ejus curatio spasmi cynici. Causa erat in levi vulnere digiti, malumque eo digito amputato sublatum est. HALLER. V. *pag.* 171.

TAIGNON. V. *pag.* 172.
SERIN. V. *pag.* 172.
GODARD. V. *pag.* 173.
DUMONT. V. *pag.* 173.
J. ULRIC. BILGUER. V. *pag.* 174.

SPIRITUS Cl. FRANCISCUS CALVET & J. B. L. AGRICOLUS PERU disp. *an a pulvere sympathetico dicto vulnerum curatio expectanda.* AVENIONE 1768. 4. Ita HALLER. V. *pag.* 785.

RUDOLPHUS BURCKHARD. V. *pag.* 1457.

THOMAS BAKER in *Verhandelin der Holl. Maatschapp* retulit de vulnere vesicæ feliciter sanato, cum culter in ipsa vesica abruptus fuisset. HALLER.

ALLARD. V. *pag.* 177.
CASTILLON. V. *pag.* 177.
FERRAND. V. *pag.* 177.
LEBERECHT EHREGOTT SCHNEIDER. V. *pag.* 178.
JOSEPHUS CAVALLINI. V. *pag.* 179.
ANTON. HÖGG. V. *pag.* 180.

J. DAVID GRAU. Ejus *Abhandlung von den Wundmitteln überhaupt.* HAAG 1763. 8. HALLER. V. *pag.* 1446.

THOM. ADAMS. V. *pag.* 180.
LAMBERT. V. *pag.* 181.
De la COMBE. V. *pag.* 182.
DAVID HENR. GALANDAT. V. *pag.* 182.

ERNESTUS GODOFREDUS KURELLA *Samuelis Schaarschmidii Abhandlung von den Wunden* auctius reddidit. BERLIN 1763. 8. HALLER.

J. HERMAN VOGEL, ZACHARIÆ filius. Ejus disp. *de gemino coli vulnere non lethali.* GÖTTING 1763. 4. Pulcherrima curatio, quam æger sui patris industriæ debuit. HALLER.

FRANC. GUIL. le VACHER in *Mem. de l'Acad. de Chirurgie* T. IV. qui prodiit a. 1768. egit de vulneribus machinarum ignivomarum. Negat aërem a globo tormentario compressum posse hominem lædere; exempla varia affert, ubi proxime transeuntes globi homini aut equo non nocuerunt. Glandes plumbeas os nonnunquam circumire, & etiam a mollibus corporis partibus in aliam directionem flecti, neque eo minus vim retinere, qua ossa frangant. Ita HALLER. Hanc suam opinionem contra BILGUERUM, & TISSOTUM defendit argumentis & observationibus,

bus, quæ omnino probantur magisque illustrantur a celeb. RICHTERO (a). V. *pag.* 1212.

Le ROUX. V. *pag.* 184.

ANT. PHILIPP. LANDI. V. *pag.* 184.

J. GEORG. WALLERIAN. Ejus disp. *de vulnere terræ globo viri pudendis graviter quidem inflicto, attamen feliciter curato.* REGIOMONT. 1764. 4. HALLER.

FRANCISCUS MUMSEN. Ejus disp. *de corde rupto.* LIPS. 1764. 4. ex ictu equi. HALLER.

BOURIENNE. V. *pag.* 187.

Le ROI. V. *pag.* 188.

BEAUSSIER. V. *pag.* 188.

DESGENETS. V. *pag.* 188.

BAYLE. V. *pag.* 188.

MONBALLON. V. *pag.* 188.

AURRAN. V. *pag.* 188.

GEORG. RUDOLPH. BOEHMER. Ejus *natura vulnerum medicatrix.* WITTEBERG 1765. 4. HALLER. V. *pag.* 284.

NOLLESON. V. *pag.* 189.

GOIRRAND. V. *pag.* 190.

GAETANO FORNASA. V. *pag.* 191.

CHARLES BISSET. V. *pag.* 191.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

NICOLO SERNICOLO *raggionamento sul caso d'una donna siderogona felicemente curata.* NAPOLI 1766. 4. In cute fragmenta ferri hæserant. HALLER.

GUIL. JOSEPH. de l'EPINE & J. STANISLAI MITTIE', auctoris, *E. in vulneribus thoracis læsi pulmonis coalitioni conducit aër per ipsummet thoracis vulnus admissus.* PARIS 1766. 4. Ut pulmo quiescat, aer admittendus. HALLER.

NICOLAUS le ROI de S. AIGNAN & CAR. NIC. DESLON *E. in vulneribus ex catapultis globulos plumbeos relinquere aliquando præstat.* PARIS 1766. 4. HALLER.

SIMON. V. *pag.* 193.

REGNAULT. V. *pag.* 193.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. V. *pag.* 195.

(a) In *chirurgischer Bibl.* 1. *Band.* 1. *St.* pag. 22.

CHRIST. TOB. EPHR. REINHART. V. *pag.* 196.

In *Stralsunder Magazin*, cujus prima particula BEROLINI & STRALSUNDIÆ prodiit a. 1767. 8. In *Part.* I. habetur formula emplastri vulnerarii Anglici. In quinta maximum vulnus abdominis a palo defracto inflictum, tamen sanatum. HALLER.

RICHARD HUCK. V. *pag.* 197.

WILLIAM HEWSON. V. *pag.* 198.

LAFFEY. V. *pag.* 200.

BOURDIER. V. *pag.* 200.

VALLANDRE'. V. *pag.* 200.

PENANT. V. *pag.* 201.

GERMANUS PICHAUT de la MARTINIERE. V. *pag.* 202.

A letter to M. DALE INGRAM *in which the accounts* (si recte legitur) *of his inquiry in to the cause of Clarks death are infected.* LOND. 1769. 8. HALLER.

A short appeal to the puble, touching the death of Clarke ibid. 1769. 8. Omnino juvenem ex vulnere & effuso sanguine interiisse.

A counter appeal to the publik tonching the death of G. Clarke. Ibid. 1769. 8.

An examination of M. Ingram blow. Ibid. 1769. 8. Parum continere boni legit HALLER.

J. AUGUST UNZER. V. *pag.* 206.

D'OEILLEY. V. *pag.* 206.

NICOLAS, chirurgus. V. *pag.* 207.

ERN. PLATNER. V. *pag.* 208.

J. BAP. ROBERT. Ejus disp. *de ventriculi vulneribus.* LEID. 1770. 4. Exiguum vulnus, per quod potus elabebatur, quarto die funestum. HALLER.

GERHARD EYTING. Ejus disp. *de consolidatione vulnerum* ARGENTOR. 1770. 4. Experimenta in animalibus facta. Vidit puncta esse efflorescentia, in quibus vasa, quæ etiam in cicatrice reperiuntur, veram nempe cutem & vasculosam materiem renasci. HALLER.

THOMAS WOOLCOMB, chirurgus, in *Phil. Transf. Vol.* LX. ex magno vulnere brachialis arteriæ nulla hæmorrhagia. HALLER.

AUDOUX. V. *pag.* 210.

J. CHRIST. ANT. THEDEN. V. *pag.* 211.

ADOLPH FRID. VOGEL. V. *pag.* 212.

DOWRY. V. *pag.* 215.

J. PHIL. HAGEN. V. *pag.* 218.

MATTH.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

THOMAS VALCONEL in *Phil. Transf. Vol.* LX. retulit de vulnere sclopetario arteriæ absque hæmorrhagia per gangrænam lethali. HALLER.

ROUDIER. V. *pag.* 225.

PIETER van ESCH. V. *pag.* 226.

J. B. MUNIER & CAR. JAC. SAILLANT *E. vulneribus unicum linteum carptum* PARIS 1772. 4. HALLER.

MARIE. V. *pag.* 229.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

BINGERT. V. *pag.* 232.

REISENBACH. V. *pag.* 234.

SPONIZER. V. *pag.* 234.

JUNG. V. *pag.* 234.

HOFFMANN. V. *pag.* 234.

FRANC. SEGURA. V. *pag.* 237.

POUMEL. V. *pag.* 237.

BOURIENNE. V. *pag.* 238.

Le BLANC. V. *pag.* 311.

CARLIER. V. *pag.* 238.

FILLION. V. *pag.* 239.

CHARNAUX. V. *pag.* 240.

BEILLARD. V. *pag.* 242.

VILDE. V. *pag.* 245.

NOURSE. V. *pag.* 247.

SASSARD. V. *pag.* 249. & 255.

SAVIARD. V. *pag.* 249.

ZACHARIAS SCHMIDT, Silesius Olberdorfensis. Ejus diss. inaug. *de vulnere in genere.* WIEN 1777. 8.

ANTON. ANDR. SUMA, Goritiensis. Ejus *diss. inaug. sistens in compendio vulnera cum in genere, tum in specie.* WIEN 1777. 8. Commodum compendiolum.

GOVELLE. V. *pag.* 254.

SUSSI. V. *pag.* 255.

MARIGUES. V. *pag.* 255.

LESCHEVIN. V. *pag.* 260.

JOSEPHUS de HERBERT, Præsbiter, Philosophiæ doctor, Physices & Mechanices in Universitate Vindobonensi Professor. Vir celeberrimus. Ejus *theoriæ phænomenorum electricorum* &c. editio altera aucta & emendata prodiit VINDOBONÆ 1778. 8. In capitis ultimi propos. VII. contra JOSEPHUM JACOBUM PLENCK, qui vulnera ad electricitatem ab

aëris

aëris inter globum tormentarium & corpus humanum intercepti attritu excitatam retulit, experimentum auctor cum Unterbergero supremo vigiliarum Præfecto, viro tam rerum electricarum, quam geometriæ peritissimo sequens instituit: cylindrum, inquit celeber. Herbertus, ex ligno tosto telluri infixi, super hoc conum lamineum collocavi, cujus summitati filum ferreum tres pedes longum, lineam crassum imminebat, quod ita flexeram, ut globus tormentarius proxime præter filum prætergredi deberet, adfixa præterea huic filo fila orichalcina erant in cuspides delinentia, ut sin minus filum ipsum, tenues tamen metallicæ cuspides electricitatem haurirent. Ex cono filum tenue triginta pedes longum ad latus deduxi, cumque lamina ferrea, quæ intra vas vitreum fixa erat, junxi. Vas hoc vitreum iterum baculo ex ligno tosto impositum, & undique clausum erat, ne motus electrici aut halitu, aut vento turbarentur: intra vitrum loco intra duas laminas medio, quarum una, ut dixi, cum cono lamineo, altera cum tellure communicabat, foliolum metallicum dependebat ad minimos motus electricos sensibile. Facto hoc apparatu tormentum solutum, & a me aliisque folium metallicum proxime inspicientibus quietum mansisse observatum est. Experimento multoties repetito, quum de vicinissimo globi prætergressu ablata fili majoris cuspis, fila orichalcina avulsa alias, alias velut mallei ictibus una parte applanata, aliquoties me certum reddidissent, concluseram denique, nullam tritu solidorum ad aërem electricitatem gigni. Ea jam vulnera, quæ Plenckius electricitati tribuebat, sulco illi aëreo, in quo globi celerrimo præterlapsu momento vacuum gignitur, melius fortasse, quam electricitati assignabuntur; fit scilicet, ut corpus illi sulco adsitum non tantum fluidi elastici ea in parte, in qua jam pressu extraneo non retinetur, liberatione, sed etiam ambientis atmosphæræ pressu tumere, rubereque velut ab ictibus inflictis debet.

Joseph. Mohrenheim in *Beobachtungen* &c. *obs.* 11. Vulnus sclopetarium musculi pectoralis majoris in viro sanatum. *Obs.* 20. 21. 22. 23 24. Varia vulnera cum gravissimis contusionibus & fracturis complicata ab irruentibus globis tormentariis ex æde pulveraria Vindobonæ anno 1779. 26. Jun. horribili cum impetu per infortunium dejecta. Vulneratorum horum unicus evasit. V. *pag.* 1435.

VULNERA CAPITIS.

HIPPOCRATES. Ejus Liber περι των της κεφαλης τρωματων, *f. de capitis vulneribus*, qui & ipse est inter melioris notæ scripta HIPPOCRATIS. Suturas fallere monet, qui fere error in Quinto *Epidemiorum* uberius exponitur. Fissuras minutas magis lethales esse, eas radere jubet, quoad totæ deletæ sint; excidere denique terebra, si eradi nequierint. Humidis medicamentis jussit abstinere; nulla capitis vulnera vult negligi. Æstate periculum majus esse, sic rimas angustiores. Infortunium, *contre-coup*. Os nudandum, si suspicio fuerit passum esse. Ossa defracta non facile avelli debere. Præsagia funesti eventus. In alterna parte corporis paralysin ex cerebri malis sequi primus adnotavit.

Codex est in NICETÆ collectione. Et in B. R. P. n. 2254. Codex conversi a VIDO VIDIO libri *de capitis vulneribus* est in B. R. P. n. 6861.

In eum librum plurimi exstant commentarii, VIDI VIDII primo, in collectione, quam edidit PARIS. 1544. fol.

Idem commentarius cum HIPPOCRATICO opere prodiit Gallice a FRANCISCO le FEVRE versus PARIS. 1555. 8. cum titulo: *les trois premiers livres de Chirurgie.*

Seorsim Latinitate donatus, commentariis FRANCISCI VERTUNIANI illustratus prodiit PARIS. 1578. 8. Textum Græcum JOSEPHUS SCALIGER castigavit, suasque castigationes ipse explicavit.

G. FALLOPII *posthumus commentarius.* VENET. 1566. 4.

Brevis commentarius cum adnotationibus marginalibus CLAUDII PORRAL. LION 1580. 8. LEID. 1639. 12.

ANDREÆ DOERRER αμφισβητησις ιατρικη περι των εν κεφαλη τρωματων Ἱπποκρατους. BASIL. 1589. 4. Disp. RIV.

HIPPOLYTI PARMÆ *commentarius* VENET. 1608. 8.

Est etiam inter libellos utraque lingua cum notis a STEPHANO MANIALDO editos PARIS. 1619. 8. Textum HIPPOCRATIS passim emendat.

J. BAPTISTA CORTESI *tractatus de vulneribus capitis.* MESSAN. 1632. 4.

PETRI PAVII *succenturiatus anatomicus, f. commentarius in Hippocratem de vulneribus capitis.* LEID. 1616. 4.

BERNARDINI FALCINELLI *commentario al libro delle ferite del capo.* FIORENZA 1658. 12.

Gallice

Gallice etiam vertit, & commentarios adjecit FRANCISCUS DISSAUDEAU. ROUEN 1658. 12.

Belgice *H. van de wonden in t'hoofd door* P. HAZARDUS. ANTWERP. 1595. 8. AMSTERD. 1634. 8.

Porro HIPPOCRATES in *prorrheticorum* L. II. agit de capitis, cerebri & medullæ spinalis vulneribus, eorumque præsagiis, & de febre, quæ vulneri supervenit.

In aliis etiam minus tamen certo HIPPOCRATIS libris multa occurrunt huc pertinentia.

Sic in *praedictionibus Coacis* in L. II. habentur præsagia vulnerum capitis. In L. III. iterum, dum de capitis agit vulneribus, queritur de difficili adgnitione eorum, quæ circa suturas sunt, deque rimarum maligna natura.

In *Epid.* II. iterum de capitis vulnere.

In *Epid.* IV. exempla funestorum capitis vulnerum.

In *Epid.* V. multa exempla vulnerum capitis, pleraque funesta.

Inter codices B. R. Paris. est n. 2247, in quo fragmenta sunt HIPPOCRATIS de officina medici, de capitis vulneribus &c. HALLER. Vide *pag.* 286.

CASSIUS FELIX de vulneribus capitis longum demum post tempus lethalibus: de occipitis læsione magis periculosa; de paralysi lateris sinistri, quando in dextra parte meninx inciditur. HALLER. V. *pag.* 984.

A. C. CELSUS in L. VI. mala capitis habet. In L. VIII. cap. 2. Fissuram ad imum eradere dissuadet. Venula in cerebro rupta, & sanguinem fundens, periculo plena est. Membranam duram cerebri acri aceto debere adspergi. HALLER. V. *pag.* 287.

CÆLIUS AURELIANUS membranam cerebri læsam plerumque, non tamen semper mortem inferre (a). HALLER. V. *pag.* 293.

HELIODORUS. Ejus locus de capitis vulneribus exstat in NICETÆ collectione (b). In fissura partes cranii defractas nonnunquam sibi relinquit, quas sperat convalituras (c). HALLER. V. *pag.* 319.

GALENUS in *commentario* &c. V. *pag.* 706.

Idem in notis ad *aphorismos* vulnera cerebri majora vidit sanata apud præceptorem PELOPEM. Ita HALLER.

Idem

(a) EX ASCLEPIADE *Acut.* c. 1. (b) P. 91. (c) P. 96.

Idem *de compof. medicam. fecund. loc.* L. II. cap. 2. de fiffuris & contufionibus capitis. WALTHER. V. *pag.* 1002.

ORIBASIUS in *fynopfis* L. I. cap. 10. de ruptis. Cap. 16. de laxatis & contufis. WALTH. V. *pag.* 264.

AETIUS in *tetrabibl.* II. *f.* 2. cap. 47. ad dolorem capitis ob plagam. In *tetrab.* IV. *f.* 3. cap. 13. emplaftra cephalica ad fracturas & vulnera capitis. WALTH. V. *pag.* 265.

ALEXANDER TRALLIANUS in L. I. cap. 6. agit etiam de dolore capitis ex ictu. WALTH. V. *pag.* 369.

PAULUS ÆGINETA in L. III. cap. 4. de dolore capitis ex plaga. In L. IV. cap. 29. & 30. de luxatis contufis. Cap. 31. de ruptione & vulfione capitis. WALTH. V. *pag.* 293.

RHAZEUS in L. XV. Vulnera capitis. Ut contufa fanentur. Cranium denudatum ut fanaverit: fic alium hominem, cui fœtida in vulnere erat fanies, offe non rafo. Trepanum in carie frontis feliciter adhibitum. Qui cum nudatam haberet duram matrem, ex preffione apoplexiam paffus fit, eaque omiffa ad fe redierit. Alium nudata ex fracto cranio dura membrana convaluiffe; periiffe alium, quod fanies ad cerebrum manaret. HALLER. V. *pag.* 265.

HALY ABBAS in *practica* L. V. morbos habet capitis. Ita HALLER. Modum terebrandi cranium cum trepano docet. Ita BERENGARIUS, V. *pag.* 295.

AVICENNA. Ejus *canonis* L. III. *fen.* I. *de ægritudinibus capitis a* J. QUINQUARBOREO *latine verfis & ad fidem codicis Hebraici correctus.* PARIS 1572. 8. HALLER. Modum etiam terebrandi cum inftrumento, quod vocat *trepanum & perforatorium non profundans*, docet. Ita BERENGARIUS. V. *pag.* 267.

ALBUCASIS. V. *pag.* 1694.

BRUNUS in *Chirurgia* &c. pag. 114. &c. multos fe vidiffe fanatos, quibus dura cerebri membrana læfa fuerit, aliquos, quibus pia. Angulos cutis in cranii fracturis non debere amputari. Styptica utiliter duræ membranæ admota. HALLER. V. *pag.* 2.

THEODORICUS in *Chirurgia* &c. pag 115. de excifione in fractura cranii fufe agit: de foraminibus terebra repetito terebrandis, deinde conjungendis, ut os excidatur. Pag. 145. cellulam cerebri evacuatam fuiffe, quæ effet memoriæ, & vulneratum tamen convaluiffe, neque jacturam feciffe ejus facultatis: fanatos etiam, quibus rupta utraque meninx, & pars non exigua medullæ deleta fuiffet. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de SALICETO in *Chirurgia* &c. pag. 330. b. cui cerebrum ense incisum erat, cum paralysis supervenisset, eum tamen vidit mortem effugisse. Sic alium evasisse, cui a cerebri vulnere excrementa præter voluntatem decedebant. Pag. 327. b. sagittam de cerebro eximi non debere, sæpe enim naturam se ea liberasse. Ita HALLER. V. *pag.* 268.

LANFRANCUS in *practicæ* &c. Tract. II. cap. 1. de cura percussionis capitis; de cura vulnerum capitis variorum. Ita WALTHER. Cum chirurgus LANFRANCI discipulus vulnus pericranii præpropere ad sanationem perduxisset, ipse convulso ægro vulnus ad imam usque novacula aperuit, & percuravit. Absque trepano plerosque se ægros servare, nec os ferro movere, nisi duram membranam fragmentum aliquod compugerit. Maximam a lapsu commotionem cum sensus motusque & vocis jactura sanavit. Commotio cerebri curata. HALLER. V. *pag.* 2.

GUILIELMUS de VARIGNANA in *secretorum* &c. Tract. I. serm. 3. cap. 2. de vulneribus capitis: betonicam contusam valde laudat. WALTH. V. *pag.* 371.

GUY de CHAULIAC in *Chirurgiæ* Tract. III. doctr. 2. cap. 1. de vulnere capitis. WALTHER. Capitis vulnus cum jactura cerebri sanavit. HALLER. V. *pag.* 297.

ROGERIUS de BARON, Parisinus, alius a ROGERIO Salernitano (*pag.* 2.). Ejus ineditum codicem *de vulneribus capitis* in Bibl. Reg. Par. dicit reperiri PORTALIUS. Nuperior auctor cujus multa sint ex CAULIACO. Ita HALLER.

PETRUS de la CERLATA in *operis chirurgici* pag. 35. b. sagittam inter duo supercilia ad quatuor digitos subivisse, vulnusque facile a se curatum fuisse narrat. Pag. 61. b. suturam sæpe se in capite administrasse; cutem late detectam reconciliasse. HALLER. V. *pag.* 269.

JOHANNES de VIGO in *practicæ* L. III. Exempla maximæ commotionis cerebri, tandem lente curatæ, cum sanguis de naribus effluxisset. Vulnus faciei curat sutura incruenta, alterne sibi respondentibus triangularibus emplastris facta.

Idem in *Chirurgia compendiosa* in L. de vulneribus pag. 2. &c. sæpe se ob sanguinem sub cranio effusum trepano cranium perforasse. De signis periculi. Malum portendere frigus, quod post diem septimum accesserit, tum si granula ex osse die nono efflorescentia subsederint & evanuerint. In facturis cranii suturam comprehendentem non in sutura, sed ad utrumque latus perforat. Cum os depressum esset & contusum, totum exemit, conprehensum trepano. Sanasse se, cui ense cerebrum fuisset incisum.

ſum. Periculum a capitis vulneribus diuturnum eſſe, ſeque vidiſſe cum optimis ægri rebus, ex cibi abuſu quadrageſimo die funeſtam apoplexiam ſuperveniſſe. Quadrageſimo demum die os ſquamam dejicere, & ſæpe neceſſe eſſe, cauterium admovere ut removeatur. HALLER. V. *pag.* 270.

ALEXANDER BENEDICTUS in *anatomia* &c. Græcum hominem ſagitta in temporum altero vulneratum quinto poſt anno ferrum per nares edidiſſe. HALLER. V. *pag.* 1511.

JACOBUS BERENGARIUS, multo major medicus, quam MARIANO SANCTO æmulo placuit. Ejus tractatus *de fractura calvariæ ſ. cranii.* BONON. 1518. 4. VENET. 1535. 4. (LUGDUNI Batavor. 1629. 8.) LEID. 1715. 4. Liber experimentis utique dives. Reſonitum, ſ. partis oppoſitæ, neque a cauſa externa læſæ vitia a magna contuſione nata; etiam fracturam dari. Crania abſque ſuturis, quæ aliquoties noſter vidit. Nuces frangi, cum tamen cranii magna adeſſet fractura, neque iſtis vulgaribus ſignis fidem poſſe adhiberi: & in univerſum unico ſigno fidi non poſſe. Fuſe de commoto cerebro, de vaſis ſub cranio ruptis. A ſanie per cranii porros (vaſorum vias) intra cranium penetrante integrum neque fractum, ſe maxima vidiſſe ſymptomata. Parcam ſaniei copiam, quæ per fiſſuram ſubiverat, maxima feciſſe ſymptomata, quæ eraſa fiſſura & emiſſa ſanie ſublata fuerint. In homine non puero depreſſum ſe vidiſſe abſque fractura cranium. Depreſſum cranium admota terebra elevavit. Fracturas, fiſſuras, & depreſſiones nonnunquam abſque manus auxilio ſanari. Curavit, cui per errorem oſſeum fragmentum ſub ipſum vicinum os depreſſum duram membranam urgebat. LAURENTIO MEDICEO Urbini Duci os ſub os, ut ſolet loqui, depreſſum terebra cranio feliciter reſtituit. Duram membranam utique undique cranio adhærere; ſeparari tamen a ſanguine de rupta venula effuſo, ſeparatum ſiccari. Medicos male Chirurgiam dedignari, chirurgulos ad ægros ducere, & cæcum a cæco duci, cum priſci medici omnes Chirurgiam exercuerint. Multa cerebri vulnera curavit, profund m etiam a ferro factum, quatuor digitos longum, inque cerebrum demerſum, in quo cum ſanies reſediſſet, nata die ſexageſimo epilepſia; liberato ſaniei exitu; immiſſa in ipſum cerebrum turunda, nervorum diſtentio conquievit, & æger ad ſanitatem rediit. Duram membranam corruptam ſæpe ſe ſolis medicamen is emendaſſe. Sæpe ad diem uſque vigeſimum nulla ſe ſymptomata offerre, & tum demum, etiam cum funeſto eventu erumpere, quæ ſint a ſanie in imis collecta. Malorum externorum capitis curatio, in quibus oleo roſato fere utitur. Si cauſa mali fortior fuerit, debere cranium uſque incidi, ut de ejus ſtatu conſtet. Terebinthinam, ut acrem, non valde probat. Ceratum humanum laudat, quod mumia ſubit. Magnam ſæpe jacturam cranii

 fieri,

fieri, ut decussum ense totum os frontis, quod resecare necesse fuerit; nudata dura matre systolen & diastolem conspicuam fuisse, & tamen cute sutura conjuncta malum sublatum. De curatione fracti cranii per potionem vinosam: vidisse se egregie successisse non probare tamen; sic neque eos, qui solis emplastris utantur, & plerumque certe manus auxilium requiri; sæpe etiam os removeri, etsi nonnunquam non sit necesse, quos faventes casus noster enumerat, propositis exemplis. Exponit quoties id sit necesse. Tota curatio & multum medicamentorum. Contra aquæ vitæ usum. Quibus in casibus continuo os removere oporteat; in quibus expectare liceat. Os non debere removeri, nisi dura membrana secesserit. Robustos homines præter omnem legem convalescere, ut ex fissura, quam nolebat eradi, juvenis, cujus os natura denique expulit; alios cum veneri cibisque indulgerent. Et in temporibus trepanum admovendum, & in suturis, si necessitas audaciam requisierit. In posteriori parte os se in eodem LAURENTIO MEDICEO feliciter removisse. Denuo de oleo rosato ad duram matrem, non semper t. men adhibendo, ut omnino noster MARIANI calumniam non meruerit. In ulceribus siphone aptos humores debere injici. Instrumenta (cum iconibus) Laudat trepanum aculeo armatum, cum manubrio, tum terebellam manu agitatam *αβαπτιστον*, conicam, cum laminis elevatis, non spiralibus. Elevatorium nostri simile. Chirurgum debere pro casuum varietate propria instrumenta invenire. In fissura capillari non debere symptomata exspectari, sed continuo terebram adhiberi, secus in penetrante rima. Internæ laminæ cranii fracturam, dum externa integra est, eo ævo proprio nomine *marusin* vocabant. In dura matre incidenda meticulosus erat. Arabes plerumque legebat, inter eos HALY filium ABBAS. Ita HALLER. V. *pag.* 1519.

MARIANUS SANCTUS BAROLITANUS. Ejus *super textu* AVICENNÆ *de calvariæ curatione dilucida interpretatio.* ROMÆ 1526. 4. min. Cum. aliis opusculis VENET. 1543. 4. & 1647. 4. Contra illiteratos chirurgos. AVICENNAM vulnera capitis fere siccantibus medicamentis curasse, alios emollientibus, se media incedere via. Male magistrum suum JOHANNEM de VIGO contusum caput oleis anodynis frigidisque pulueribus curasse, deinde incisum setaceo trajecisse, quod turundam traheret; se vero, cum ægrum præ dolore videret disperire, meliorem indicasse curandi modum. Non debere absque necessitate cutem incidi, & os detegi. JACOBUM BERENGARIUM oleo abuti, quem virum noster ubique persequitur. Passim in terebrando cranio duram membranam lædi, quæ cranium undique contingat. Eam ab oleo omphacino corrumpi. Foramen a terebra factum e vidisse undique subnato osse clausum fuisse. In corpore infirmo vulnus non temere dilatandum esse. Vulnera temporum sæpe funesta esse, ob nervos

vos læfos. Quæ fymptomata compreffam duram matrem fequuntur, ea laxata evanefcere. Digitale fibi tribuit, in quo terebra moveatur, quæ cranium perforat. Fragmenta offis depacta non debere vi & forcipibus evelli, fed medicaminum ufu folvi: fed neque malleis utendum. Plumaceola non debere fuper offis fuperficiem eminere, ne dura mater comprimatur. Morofius opufculum, & quafi *patrui*, plenum præterea aftronomica vanitate. Ita HALLER. V. *pag.* 271.

PHIL. THEOPHR. PARACELSUS in *prælectionibus chirurgicis de vulneribus* cap. 6. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag* 272.

JOH. MANARDUS in *epiftolarum* &c. L. VI. *epift.* 1. de vulnere cerebri, quod negat effe lethale. HALLER. V. *pag.* 421.

NICOLAUS MASSA in *ifagoge anatomica* &c. etiam de paralyfi lateris oppofiti frequente in cerebri malis. Nunquam, nifi vitio, duram membranam a cranio femotam effe.

Idem in *epiftolarum* &c. L. II. *epift.* 11. multa exempla vulnerum cerebri fanatorum, cum aliquid de pulpa periiffet. Ex retenta fanie epilepfia, fublata cannula inmiffa exitu faniei liberata. Diuturnum ulcus cerebri fanatum denique injecto vini fpiritu. HALLER. V. *pag.* 273.

HIERONYM. CARDANUS in L. *de caufis & fignis* &c. pag. 128. vulnus cerebri. WALTHER.

Idem in *contradicentium medicorum* L. II. PARIS. 1565. 8. &c. in tract. 1. n. 5. exempla aliqua cerebri vulnerati absque funefto eventu.

Idem in *commentariis ad aphorifmos Hippocratis* PATAV. 1653. 4. Qui de cerebro partem æqualem ovo amiferint, fuperftes per tres annos, fed ftupidus. BONONIÆ omnes interire, quibus caput fit vulneratum. HALLER. V. *pag.* 374.

JOH. FERNELIUS in *Pathologiæ* L. VII. atrociffimum a læfa meninge dolorem fequi docet, qui nullus eft: cerebrum tantum in plenilunio calvariam replere. Symptomata tamen non prætervidit, quæ in calvariæ læfionibus fero fuperveniunt.

Idem *de abditis morb. cauffis* &c. etiam apoplexiam & fanguinem effufum defcribit. Ita HALLER. V. *pag.* 273. & 1095.

VIDUS VIDIUS *de curatione membratim* L. VI. cap. 2. de vulneribus capitis cognofcendis & curandis. WALTH. V. *pag.* 375.

J. PHIL. ab INGRASSIA. Ejus *jatrapologiæ* &c. adjecta eft *quæftio utrum in capitis vulneribus, phrenitide atque etiam pleuritide, exfolvens nuncupatum, an leniens duntaxat congruens fit.* Refpondet, in vulnere capitis alvum poffe pilulis cochiis duci. Ita fi febris mitis fuerit; fi valida, pru-

prudenter alvum movendam. Si meninges inflammatæ fuerint, adhuc cautius purgandum, & moderatis lenitivis. Diligenter veteres legerat. HALLER. V. *pag.* 6.

AMBROSIUS PARÆUS in *maniere de traiter les playes* &c. Sanatum vulnus cum jactura cerebri. Fractura, in qua interior calvæ lamina fracta, exterior integra mansit, feliciter incisa dura mater, ut puri exitus pararetur. Sanatus lanceæ ictus, qui ducem GUISIUM (ideo dictum *le balafré*) sub oculo percusserat, ut sub aure alterius lateris exiret.

Ejus *methode curative des playes & fractures de la tête humaine, avec les portraits des instrumens necessaires pour la curation d'icelles.* PARIS 1561. 8. Non habuit HALLERUS hanc editionem, dicit tamen respondere in *collectione operum* partem libri IX. A leone impressa vulnera venenata fuisse, a se tamen incisione repetita, sanguisugis denique lente sanata. Cranium ne vino quidem tangendum. Olei ferventis usum rejicit. Terebratio: terebra simplex *trephine*: tum manubriata altera cum cylindrica corona simplici, absque laminis: stylo armata & inermis. Cunei ad excindendum cranium, nunc quidem obsoleti. Cavendum a vulnere sinus frontalis. Musculum temporalem ad HIPPOCRATIS modum vetuit incidi, & trepanum admovet, in temporum contuso vulnere, atque ossea fragmenta exemta fuisse felici eventu in gravissimo casu. Sanatum fuisse miratur, cui cranio læso, vermes supra duram membranam repebant. Eam duram membranam jubet dissecare, si sanguinem aut pus sub ea conspexeris. Acria medicamenta ab ea meninge facile ferri. In cerebro non raro abscessus gigni.

Idem in *collectione operum* L. IX. se decimo septimo etiam die feliciter esse trepano usum. Aposceparnismo detruncata ossea squama, vix hærens, tamen reconciliata. Pro resonitu exemplum sanguinis in alterum latus effusi, detecti die vigesimo primo. Sic integra etiam manente lamina exteriori frangitur subinde interior. Ex commotione & sanguine supra duram membranam effuso HENRICUS II. interiit, omnibus integris. Sæpe convulsio fit in latere alterno. Vehementissima contusio repetita venæ sectione superata. Trepanum, quem BERENGARII rudius, cylindricum, absque laminis. Suturas vitat, duram membranam incidit. Vulnera tunicæ adnatæ aromaticis fomentis oportet sanare. HALLER. V. *pag.* 301.

PAULUS JULIARIUS. Ejus *de curatione vulnerum capitis libellus.* VENET. 1549. 12. VERON. 1581. 4. Trepanum tunc solum permittere, quando sanguis aut pus sub calvaria effunditur. Cavere jubet ab aëris ad cerebrum & ad duram membranam accessu. HALLER.

AMA-

AMATUS LUSITANUS in *curationum* &c. *centuria* I. calvariam depressam cucurbitula cum multa flamma evocavit. In *cent.* II. in occipitis fractura super lamdoideam suturam, nihil veritus contraria præcepta veterum, noster cranium perforavit. Vulnus ense in cerebrum penetrante inflictum curatum. In *cent.* IV. Incisa, ut videtur, calvaria, ut tamen vulnus ad meninges non pertingeret. Os erosum oleo rosaceo cum ovo imposito, sanitas restituta. In *cent.* VI. Integer tractatus de capitis vulneribus. Ad terebrandam calvariam modiolum rejicit; præfert terebram manubriatam cum clavo turbinato, frequentibus scabris foraminibus compuncto. Ossis fracti undique exeuntibus partibus, insula ossea in medio libera mansit, quæ confirmata est & convaluit. Post exemta fragmenta rigor die septimo sæpe rediens, & tamen secedentibus ossiculis denique plena sanatio. Cerebri particulæ amissæ; felix eventus. In *cent.* VII. A variis cranii injuriis aut memoria amissa, aut unius oculi visus, aut utriusque. HALLER. V. *pag.* 314.

BARTHOLOMÆUS MAGGIUS. V. *pag.* 1699.

CHRISTOPH. a VEGA in *commentariis* &c. debere duram membranam aperiri, ut ulcus mundari possit. HALLER. V. *pag.* 1700.

G. vel J. CHRETIEN edidit HIPPOCR. *des fractures de la tête.* RHEIMS 1553. 8. HALLER.

JOH. LANGIUS in *epistolarum* &c. L. I. Cranium cum ex gravi lapsu fractum esset, convulsusque æger, ipse vulnus incidit. HALLER. V. *pag.* 320.

FRANCISCUS VALERIOLA in *observat. medicinal.* L. III. *obs.* 1: & 8. Vulnus capitis lethale. In L. V. *obs.* 9. capitis vulnus cum fractura cranii ad duram usque matrem. *Obs.* 17. 19. 29. juvenis cui caput vulneratum extra tumultu nimio mortuus. *Obs.* 21. virgo parvo capitis vulnere neglecto moritur. WALTH. V. *pag.* 767.

Idem in *exercitat.* L. III. Ictus funestus in caput acceptus, cum cranium integrum esset. A globi plumbei vulnere in cerebro accepto, cæcitas & surditas. Cranii gravissimum vulnus absque symptomate curatum.

Idem in *locis medicinal.* in *appendice ad loca communia.* Ab ictu tertio demum die apparentibus symptomatibus maxima puris copia intra cranium reperta. HALLER. V. *pag.* 273.

Idem in *enarrationum* &c. L. II. de vulnere capitis. HALLER. V. *pag.* 597.

Les

Les anciens & renommés auteurs &c. V. *pag.* 1673.

ALEXIUS PEDEMONTANUS *de secretis* L. I. pag 32. ad percussionem & vulnus capitis. WALTH. V. *pag.* 1013.

REALDUS COLUMBUS in L. XV. *de re anatomica.* . . Os temporum fractum sanatum. HALLER.

LEONHARDUS BOTALLUS *de curandis vulneribus* &c. cap. 16. de ratione vulnerum capitis. WALTH. V. *pag.* 1701.

JODOC. LOMMIUS in *medicinal. observat.* L. II. pag. 90. (d) de vulneratione membranarum cerebri. WALTH. V. *pag.* 425.

ANTON. CHALMETHÆUS in *enchirid. chirurg.* L. II. cap. 14. de capitis vulneribus. WALTH. V. *pag.* 274.

HIERONYMUS CRASSUS. Ejus *de calvariæ curatione.* VENET. 1560. 8. HALLER.

GABRIEL FALLOPIUS *de vulneribus in genere* &c. Magnam portionem cerebri ad sex uncias amissam fuisse absque malo: in alia os confractum & amissa cerebri particula. Utique labia vulneris in capite conglutinari. Frequenter calvariam contundi, etiam deprimi cute integra. Calamitatem vidit, ut ictu accepto in dextrum latus, abscessus in sinistro esset, neque tamen admittit, ab ictu alienæ partis os vere læsum esse. Ab alapa os temporum depressum. Serotina symptomata, cum ipsa etiam quadragesimo die a capitis vulnere superveniant. Supra suturam vulnus non debere dilatari. Non debere ossa confracta facile avelli, dum carnibus adhærescunt. Pro oleo rosaceo in vulneribus duram membranam nudantibus. Absque dolore eam meningem incidi, etsi sensu sit acutissimo. Fungos cerebri non vult resecari. A percusso capite æger obmutescens, pure per nares & palatum exeunte liberatus est. Pueros, quibus calvaria depressa esset, plurimos sanavit, cute non incisa.

Ejus *commentarius in* HIPP. *de vulneribus capitis.* VENET. 1566. 4. Fissuras sanavit die quadragesimo incisis carnibus: osse, ut vocat, fracto, corpore hominis inverso. Laminam calvæ internam fissam vidit, cum externa integra esset. Ut fiat per continuitatem ossis calamitas sive abscessus in parte opposita percussæ. Male se, etsi feliciter, medicatum esse, cum ossis fragmentum resectum avulsisset, ut videtur, obscurus enim est locus. Musculum temporalem vetat dissecare: vult etiam sede suturæ in terebrando abstineri. Quæ causæ sint ossis aperiendi. Instrumentum ad eam administrationem. Abscessum duræ membranæ esse aperiendum. Ab amissa parte cerebri sanari nonnullos, alios mentis usum amittere. HALLER. V. *pag.* 1702.

FELIX

(d) Edit. FRANCOF. 1643. 8.

FELIX WURZ in *practica der Wundarzney* &c. L. I. cap. 6. 7. 8. de capitis vulneribus. Ita WALTHER. In L. II. cerebro nihil debere imponi: fragmenta ossium non debere evelli, nisi undique mobilia sint. Ut magnum apoleeparnisnon sanaverit. Nullum in vulneribus capitis oleum, neque unguentum adhibendum. HALLER V. *pag.* 8.

PIERRE HAZARD. Ejus *Hippocrates van de Wonden des Hoofds.* AMSTERDAM 1634. 8. (Confer *pag.* 1770.) Antiquus liber quo narratur de vulnere capiti anno 1528. inflicto, de quo subinde cerebrum pullulavit, æger centesimo die interiit. HALLER. V. *pag.* 9.

MARCELL. DONATUS *de medica historia* &c. L. II. cæcitas ex vulnere occipitis subita. In L. V. vulnera cerebri præter fidem sanata. Trepanum & cranii fractura. HALLER. V. *pag.* 578.

LEONARDO FIORAVANTI in *Chirurgia* &c. L. I. vulnera capitis continuo adstringit (serra), ne aër subeat, affundit suam quintam essentiam, suum balsamum, suum pulverem, odorem etiam balsami naribus supponit, ita gravissima mala sanat. In AFRICA, sicca regione, capitis: vulnera periculosa esse, sic MESSANÆ, in urbe pariter sicca; PANORMI in humido solo, facile sanari, sic ROMAE. Tunc herbas dicit vulnerarias, conjunctas oleo. HALLER. V. *pag.* 9.

JOH. FRAGOSUS in *Chirurgia universal* L. II. PANORMI, in aëre humido, vulnera capitis facile sanari, contra MESSANÆ. Longa historia vulneris capitis, quo infelix CAROLUS PHILIPPI filius fere exstinctus est, & exemta cranii particula sero convaluit. HALLER. V. *pag.* 9.

VOLCHER COITER in *observationibus* &c. in brutorum animalium cerebris incidendis, experimenta fecit, partem magnam exemit, nulla principali facultate læsa, ut etiam aves absque cerebro vivant. Recte monet, & exemplo proprio vincit, plus esse periculi in capitis vulneribus, in quibus dura membrana cerebri integra mansit. Eam, quoties humor subtus effusus est, animose suadet incidere. Ex vulnere cerebrum solere pullulare. Non debere pro desperatis deseri, quibus fungi de cerebro efflorescunt. Vulnus sanavit, quod ad ventriculos usque cerebri penetraverat, tamen ut æger mentis integritatem non recuperaverit. Gravissimi cerebri vulneris a bombarda inflicti exemplum in principe, quem COITERUS, præter omnem opinionem, amissa cerebri particula servavit. HALLER. V. *pag.* 10.

J. ANDR. della CROCE in *Chirurgia* &c. Occipite percusso cum sævis accidentibus salutarem fuisse sanguinis per nares fluxum. Oleum rosaceum in cranii fracturis non nocuisse. Vulnera cerebri & membranarum sæpius se sanasse. Cum os sincipitis & temporum fractum esset, solum per-

perforavit os sincipitis, felici eventu. In temporibus musculum incidit, & supra suturas terebram admovit, absque malo. Trepana depingit, & alata & absque alis. HALLER V. *pag.* 10.

FRANCISCUS ARCÆUS *de recta curand. vuln. ratione.* Maximum vulnus capitis, late destructis ossibus, balsamo adhibito sanavit: renata durissima caro duram membranam operuit. Cerebri etiam cum jactura facta esset, & convulsio adesset lateris dextri, sinistri paralysis, ægrotum fato eripuit. HALLER. V. *pag.* 1704.

ANDREAS ALCAZAR in *Chirurgia* &c. Vulnera etiam capitis.

Ejus *de vulneribus capitis* . . . . . 1582. fol. HALLER. V. *pag.* 10.

HORATIUS AUGENIUS in *epistol. med.* L. IX. *epist.* 2. de vulnere capitis. WALTH. V. *pag.* 427.

JOSEPH. du CHESNE in *sclopetario* &c. cap. 1. de vulneribus capitis cum fractura ossium. WALTHER. V. *pag.* 1705.

MATTHIAS NARVATIVS. V. *pag.* 10.

DOMINICUS LEONUS in *artis medendi* &c. Sect. I. L. I. cap. 2. de capitis vulneribus. Cap. 21. de dolore capitis ex percussione. WALTH. V. *pag.* 378.

BARTH. PERDULCIS & TH. SCOURION *E calidum vulneribus capitis amicum.* PARIS 1577. 4. HALLER.

FRANCISCUS VERTUNIANUS edidit HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis* PARIS. 1578. 8. addito Græco textu, cum *ejusdem suarum castigationum explicatione* PARIS. 1578. 8. Cæterum VERTUNIANUS aliquas etiam suas habet adnotationes: duram meningem ad pus emittendum suadet incidere. HALLER.

J. JUSTUS SCALIGER sub nomine NICOLAI VINCENTII Pictaviensis animadvertit in *epistola ad dictata* J. MARTINI in L. HIPPOCRATIS *de vulneribus capitis.* Respondet J. MARTINUS in *respons. ad* JOH. SCALIGERI *epistolam.* PARIS. 1578. 8. HALLER.

JULIUS CÆSAR ARANTIUS, Bononiensis, BARTHOLOMÆI MAGGII avunculi sui discipulus, celebris anatomicus. Ejus *in* HIPPOCRATEM *de vulneribus capitis brevis commentarius.* LUGDUN. 1579. 8. LEID. 1639. 12. in qua editione CLAUDII PORRALTI adnotationes marginales accesserunt, qui has sui præceptoris prælectiones edidit. Commentarius fere paraphrasticus est. Causas enumerat, quare vulnera capitis funestum sortiantur eventum. Adjecit ARANTIUS prætermissa ab HIPPOCRATE de contusis puerorum capitibus. Non facile debere puerorum contusa capita aperiri, cataplasmatibus enim farinosis ea obsequi. HALLER.

J. UDALR.

J. Udalr. Rumler in *observationibus* &c. Vulnus capitis sero funestum, sanguine sub cranio effuso. Florentiæ omnes perire, quibus caput læsum fuerit. Accusat nimis strictam victus rationem. Haller. V. *pag.* 338.

German. Courtin in *leçons anatomiques* &c. L. X. de vulneribus capitis. Haller. V. *pag.* 11.

Rembert. Dodonæus in *medicinal. observat.* &c. *cap.* 2. de vulnere capitis. Cap. 3. de cerebro punctim læso. Ita Walth. Adnotationes de cerebri concussione funesta, de effuso intus sub calvaria sanguine. . Ita Haller.

Idem in *exempl. med.* &c. Os petrosum fissum. Magna symptomata cum sola cutis capitis læsa esset. Sopor funestus ex punctorio cerebri vulnere. Haller. V. *pag.* 506.

Justus Ortloph. Maroldus in *practica medica* &c. pag. 10. ad contusionem capitis. Walth. V. *pag.* 379.

Philipp. Hardouin de S. Jacques & Jacob. Herault *ergo inter capitis τρωματα, βρεγματος periculosa.* Paris 1581. 4. Haller.

J. Baptista Carcanus, medicus Mediolanensis, Professor Ticinensis. Ejus *de vulneribus capitis* liber absolutissimus. Mediolan. 1583. 4. Fallopii discipulus, nimis meticulosi, vir insignis, & in anatome, uti est notissimus, & in chirurgicis, cui Vesalii munus sit oblatum. In pauperibus artem se potissimum dicit exercuisse, ipse pauper. Quingentos milites se Mediolani curasse. Verbosior paulo. De vulneribus primum superficiei capitis. Medicamenta emollientia rejicit, nisi quando pus jam generatum est, digestiva parce adhibet, & omittit, quamprimum signa adsunt digestionis. Musculum temporalem audacter incidit, neque convulsionem metuit, quoties os ea sede fractum est. In sclopetariis vulneribus Maggii consilia laudat. Fissuras callo repleri contra Celsum negat. Sectiones cutis Fallopianas cum punctis rejicit. Galenum in curandis ægrotis potius nimis felicem fuisse. Historiæ curatorum vulnerum. Cutis incidenda, quando mollis est, aut a pericranio recessit, tum quando sanguis sub cute effusus in hepar quasi abiit. Fracturis ceratum barbarum salutare esse. Os se vidisse repositum, cuti reconciliatum fuisse. Labella cutis non resecanda. A sola denudatione os non abscedere. A carie calvaria illæsa, cute & dura membrana destructa, sanguinem posse & lente sub calvaria colligi, & subito ex magno vase effundi. In malignis, aquæ forti & præcipitato argento vivo multum fidit. In L. II. de calvariæ rasione & oenelæo, quod non probat. Simul & semel radendum, neque repetendam rasionem, cum vehementer inflammet. Rimas non valde vult eradi, neque perforationem probat, nisi

nisi os depressum fuerit. Blandæ curationis se felices vidisse eventus. Trepani foramen non satis firmo osse repleri. Contusiones gravia mala facere, quæ funestum exitum sortiantur, etiamsi calvariam perforaveris. Piæ, potius quam duræ, meningis vasa rumpi, sanguinem effusum fluidum esse. Periculose cranium terebrari, neque eam administrationem ægrum in gravi casu servare. Calamitatem non fieri, nisi suturis obsoletis. Unicam rimam non totam debere eradi, etsi longissima fuerit, & potius bis trepanum admovendum, partem utrinque foramini mediam exscindendam. Hæmorrhagiam a vasis sub calvaria ruptis negat fieri. Trepanum non valde probat, nequidem si sanies sub calvaria effusa fuerit. Elevatum feliciter os, quod depressum fuerit, multis exemplis confirmat. In L. III. de perforatione, ejus instrumentis, idoneo tempore. Perforandum in parte fracturæ profundissima, contra GALENUM, sive crassum os fuerit, sive tenue. Fungos non metuit. Prius perforandum, quam magna se offerant symptomata: periculo plena esse, quæ sero adparent. Cuneolos ligneos in fissuras intrudit, ut saniei libertatem faciat effluendi. Non valde credit, gravia illa vulnera cerebri ab aliis sanata esse, sibi certe non contigisse adeo esse felicem. Putes utique chirurgis virum se adcensere & distinguere a physicis. Hyeme vulnera capitis minus esse gravia. Qui nimis fervido oleo rosaceo ægrum suum occiderit. Post funestorum symptomatum adventum frustra calvam perforari. Malleo se raro uti, tum lenticulari instrumento. Siccantia debere ad os adhiberi. Fere perire, quibus dura membrana denigrata sit. Contra betonicæ vires. Se feliciter usum cerussa. Ad sinciput adplicato ab imperito medico cauterio, mors. HALLER.

PETRUS MARTYR TRONI, quem CARCANUS magni faciebat. Ejus *de ulceribus & vulneribus capitis libri* IV. TICIN. 1584. 4. HALLER.

JOH. HEURNIUS. Ejus *de morbis qui singulis partibus capitis humani incidere consueverunt.* LEID. 1594. 4. 1609. 4. HALLER. V. *pag.* 380.

JACQUES GUILLEMEAU. V. *pag.* 11.

ANDREAS DOERER. V. *pag.* 12.

JOH. CRATO in *consil. med.* L. VII. *cons.* 55. in ictu capitis.

Idem in *singular. observat. med.* obs. 29. de ictu ex lapide in capite. WALTH. V. *pag.* 380.

RODER. a FONSECA in *consultationum* &c. T. I. *cons.* 79. de vulnere capitis simplici sine læsione pericranii. *Cons.* 80. de vulnere capitis cum læsione cranii. Aliqua medicamenta vulneraria præstantia sunt descripta. WALTH. V. *pag.* 381.

FE-

Petrus Forestus in *observationibus chirurgicis* Vulnera etiam capitis.

Idem in *observationibus*, quæ ab anno 1589. Leidæ prodierunt, in L. VIII. mala etiam capitis. In L. IX. interna capitis mala ex causa externa nata, ut caries ex fractura calvariæ; paralysis ex ictu teli, non læsa calva, felix exemplum. Haller. V. *pag* 381.

J. Petrus Passerus, Bergomas, Gabrielis Cunei discipulus. Ejus *de caussis mortis in vulneribus capitis & de recta eorum curatione*. Bergomi 1590. 4. Nuper caput læsos Bergomi plerumque interire, etiam ex non magno malo, casu aliquos & ab aliena medicatione, ut a violento medicamento clanculum adhibito. Purgantia vehementiora nocere. Aërem patriæ suæ tenuem esse. Non frequentes esse, qui perite sciant calvariam aut deradere, aut perterebrare. Ab incidente instrumento non læsa dura membrana, & tamen sub ea effusus sanguis. Ex gravi lapsu pulsus cordis perpetuum silentium. Caries ossis, cum tegumenta læsa non essent, a lignei rami ictu, sero intellecto malo ex supervenientibus symptomatibus: pus effusum funesto eventu. Os collisum deradendum, quoad naturalis color appareat. Trepano omnino prius utendum, quam symptomata se offerant. Sanati aliqui, quibus dura cerebri membrana computruerit. Serius licet, osse ad diploen eraso puri facta via, & salus. Contra coronata trepana: non posse fieri, quin asperum os relinquatur. Necessitas radendi, quando solo osse corrupto tamen mors supervenit, eraso vero osse sanitas restituitur. Minime male scriptus liber, neque imperite. Ita Haller.

Eustach. Rudius in *artis medicæ* &c. L. I. cap. 13. 19. de vulneribus capitis. Walth. V. *pag* 382.

Hieronym. Fabricius in *Chirurgie* &c. L. II. cap. 13. de vulneribus capitis. Cap. 20. de vulnere membranæ cerebri, & ipsius cerebri. Ita Walther. Calamitatem se vidisse, fissamque calvariam, quam partem æger adliferat. Vulnerato pericranio os radendum. Ita Haller. V. *pag*. 302.

Guilielm. Fabricius in *observat. chirurg. centuria* I. Commotio cerebri funesta, cum nihil extus læsum videretur. Sanati, qui partem cerebri amiserant. Putrida dura cerebri membrana cum vermibus, æger tamen sanatus. Mortes capite læsorum ex ira, ex venere. Ex lapsu, cum malum leve videretur, mors, sanguine sub calvaria collecto. In *cent*. II. Globulus plumbeus sex mensibus in cerebro retentus absque malo. Depressi cranii pluscula exempla & elevati, vecte longo, qualem nuper etiam delineaverunt; & cucurbitula, & glutinoso emplastro. Cephalæa vulnere in suturarum conjunctione accepto sublata.

Ni-

Nimis incifionem temporalis mufculi metuit. In *cent.* III. Ab ictu lapidis calvaria nihil paffa, alterius oculi ufus amiffus & diuturno multorum annorum mala. A depreffo cranio ingeniofi pueri ftupiditas. In *cent.* IV. DANIEL NABOROWSKI de milite fub oculo hafta trajecto, ut ferramentum caffidi adhæreret, tamen fervato. JOHANNIS de BURGO cranii fecundo menfe a percuffione capitis felix terebratio. HILDANUS per exempla docet, ferius aliquando bono cum effectu trepanum admoveri. In *cent.* V. Iterum cæcitas ex cerebri commotione cranio non læfo: alia commotio poft aliquot menfes funefta. Fracturam calvariæ enormem cum depreffione ab equi ictu nofter feliciter reftituit. Sic vulnus cum cerebri parte deleta LUDOVICUS SCHMIDT. Ita HALLER. V. *pag.* 274.

LUDOV. MERCATUS in *inftit. chir.* L. I. tract. 2. *inftit.* 8. de capitis contufione & vulnere. WALTH. V. *pag.* 383.

NICOL. ABRAHAM FRAMBESARIUS in *canon. & confultat.* L. VIII. pag. 555. &c. vulnera capitis & fractura. Ita WALTHER. Fractura calvariæ & fragmentum offeum in piam meningem depactum. Incifa dura membrana, ut puri exitus pateret, felici eventu. Cum in alio cafu poft terebræ ufum eadem meninx nigrefceret, tamen fe paffa eft reconciliari. Iterum dilatato calvariæ aditu, ut ea meninx fe poffet mundare, graviffimum a diffiliente fclopo inflictum vulnus curatum. Ita HALLER. V. *pag.* 14.

PETR. PALMIER & MARTIN. AKAKIA. *ergo a capitis τρωματι oppofitæ partis convulfio.* PARIS 1597. 4. HALLER.

JOH. SCHENK in *obfervation. med. de capite humano obf.* 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 30. 31. 32. 34. 66. varia capitis & cerebri vulnera. WALTH. V. *pag.* 16.

IOSEPHUS FENTON. V. *pag.* 1711.

BARTHOL. CABROL in *alphabet anatomique* &c. Vulnus ftlopetarium, cerebri particula amiffa, paralyfis lateris adfecti, quæ omnia mala fe paffa funt fuperari. Fractura cranii nudata integra dura membrana, amiffus inde rationis ufus poft annos reftitutus. Mirificum vulnus ftlopetarium, quo per labium fuperius perforatum bregma, fanatum. Vulnus cerebri cum ferramento impacto fanatum. HALLER. V. *pag.* 275.

FELIX PLATERUS in tract. II. *de doloribus* cap. 17. de capitis vulneribus. WALTH. V. *pag.* 385.

JOH. BRABO CHAMISSO. V. *pag.* 16.

J. KEGLER. Ejus *τα χειρυργηµενα περι τρωµατων, f. fumma de capitis vulneribus.* LIPS. 1606. 4. HALLER.

PETR.

PETR. MATTH. ROSSIUS in *consultationibus* &c. Os fractum, inque duram cerebri membranam depressum evulsit, ægrum sanavit. Gravissimam cerebri commotionem feliciter discussit. De capitis vulneribus varia, deque trepano: & in magnis malis felix medicatio. HALLER. V. *pag.* 322.

PETR. PIGRAUS in *epitome* &c. A pressione temporis valida maxima symptomata, sopor etiam & hemiplegia: & tamen sensim pene sponte malum sanatum, præter superstitem brachii paralysim. In mortuis ex capitis læsionibus fere in jecore abscessum esse. Et ex parvis malis ægrotos perire, & ex maximis convalescere, ut in amplissima calvariæ fractura cum paralysi universi corporis conjuncta. HALLER. V. *pag.* 17.

SEBAST. CORTILIO *de chirurg. institut.* L. II. cap. 8. 9. 10. de vulneribus capitis. Cap. 12. de cerebro læso. WALTHER. V. *pag.* 17.

HENR. SMETIUS in *miscellaneorum* &c. L. IV. Paralysis dextri brachii cum capitis pars sinistra percussa fuisset. Vulnerum capitis funestorum pluscula exempla, etiam cum calvaria non esset violata. Ab ictu pus sub dura membrana cerebri, cum calvaria integra effusum, eventu funesto, mente nihil passa. HALLER. V. *pag.* 436.

DANIEL SENNERTUS in *Medicinæ practicæ* L. I. cap. 22. de vulneribus capitis. Cap. 24. de vulneribus cerebri. WALTHER. V. *pag.* 17.

PETR. van der STYLLE in *chirurgisches Handbuch.* Parte IV. cap. 11. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 555.

FRANÇOIS DISSAUDEAU. Ejus *commentaire sur* HIPPOCRATE *des playes de tête.* SAUMUR 1612. 12. ROUEN 1658. 12. HALLER.

GREGOR. HORST in *observat. medicinal.* Vulnus cerebri cum paralysi ejusdem lateris & alterni lateris convulsione.

Idem in *observ. med. singul. libr. quatuor poster.* Vulnera cerebri cum integris mentis muniis.

Idem in *complem. ad librum II. consult.* &c. Vulnus per orbitam inflictum cuspide ferrea ad os cuneiforme hærente, tamen curatum; sic sagitta Turcica per palatum trajecta. HALLER. V. *pag.* 276.

J. B. CORTESIUS. Ejus *tractatus de vulneribus capitis.* MESSANÆ 1632. 4. Adjecti tractatuli de contusione calvariæ in pueris & de hidrocephalo. Commentarius est in HIPPOCRATEM de vulneribus capitis cum interpretatione latina. Græca vitiosa sunt. Trepanum passim feliciter a TAGLIACOTIO admotum. Trepanum in suturis admittit. Instru-

Instrumenta fere ex PARÆO. Nocere lanea involucra. In pueris sectione abstinet. HALLER. V. *pag.* 17.

LUDOVICUS SEPTALIUS in *animadverf. & curat. libris duobus* Patav. 1630. 8. &c. Duo exempla symptomatum sero & post mensem subnatorum, cum pus sub calvaria esset, & per ejus poros erumperet, tandemque enorme fragmentum abscederet, felici tamen eventu. HALLER. V. *pag.* 18.

JOH. VIGIER. in *operum chirurg.* L. II. cap. 16. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 1676.

PETRUS POTERIUS in *insign. curat. centuria.* II. cap. 6. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 387.

PETR. PAAUW. in *primit. anatom.* &c. sinuum frontalium vulnera non coalescere. Convaluisse absque symptomate, cui temporum musculus laceratus esset & os collisum.

Ejus *subcenturiatus anatomicus continens commentaria in* HIPPOCRATEM *de vulneribus: additæ in aliquot capita* C. CELSI *explicationes* LEID. 1616. 4. Proemium libri HIPPOCRATICI spurium esse. Præter commentarium paraphrasticum adnotationes intercedunt propriæ. Fissuram neglectam, cum cutis coaluisset cranium infecisse, & duram meningem, subitamque longo post tempore necem intulisse. A levi depressione corrupta calvaria & infecta funesto eventu meninx. De apechemate: a lapsu interna tabula fracta depressa, cum externa integra esset. Terebra & reliquum instrumentum ad fractam calvariam. Periculosum esse rectum in calvam glandis ex sclopo emissæ ictum, non ita amplam diacopen. Frequentius a fasciis strictioribus neque solutis, gangrænæ. Iterum temporum os absque malo diffractum: & musculum secundum ductum fibrarum absque metu incidi. A lamina ossea corrupta & fecessura curatio protrahitur, carnesque malæ notæ succrescunt. HALLER. V. *pag.* 1337.

CÆSAR MAGATUS *de rara medicatione* &c. L. II. contusiones calvariæ vehementer metuit, quæ gangrænas pariant. Rimam non penetrantem totam debere deradi, non ita si penetraverit. Moriuntur, quibus septima die os decolor est, pueri tamen minus. Ante quartum diem fasciæ non removendæ. Osse integro a lapsu delirium, sensus amissus. Corpora peregrina non ante suppurationem removenda. Ossa negat interius consolidari cum callus extus tantum adhærescat. Aliqua exempla depressi absque symptomate cranii, etiam in adulto. Contusiones cranii periculo plenæ, ob gangrænas. Os denudatum etiam absque exfoliatione sanari. Serotinæ febres valde funestæ. Magna portio cranii fracta vacationem facit trepani. HALLER. V. *pag.* 1713.

GULI.

GUIL. BALLONIUS in *epidem. & ephemerid.* L. II. pag. 251: capitis vulnera etiam levia non negligenda.

Idem in *consiliorum* &c. L. I. *cons.* 49. de capitis vulnere. WALTHER. V. *pag.* 387.

FRANC. PECCETTI in *Chirurgia* L. I. cap. 53. de variis capitis vulneribus. In L. II. cag. 72. de cerebri & piæ matris vulnere. WALTH. V. *pag.* 18.

FRANC. JOEL in *operum medicorum* T. II. L. I. sect. 4. pag. 36. Vulnus capitis. Ita WALTHER. Cranium terebella ad id opus fabricata curaverat elevari. Nimis timidus, non vult tangi ægros, quibus in osse temporum vel in sutura os fractum est. Ita HALLER. V. *pag.* 18.

HENR. PETRÆUS in *Handbüchlein* &c. L. III. cap. 10. &c. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 18.

LAZARUS RIVERIUS in *observat. communicat. obs.* 31. Cranii depresso. *Obs.* 38. vulnus capitis cum contusione. WALTH. V. *pag.* 388.

EUSEBE LANGLOIS in *quæstionibus medicis* MONTPEL. 1617. 4. an in qualibet cranii fractura adhibenda terebra.

ABERNETHE' ibid. an præciso cerebro necesse sit febrem & vomitum supervenire. An epilepsiæ cranii perforatio. HALLER.

MATTH. LUD. GLANDORP in *speculo chirurgorum* &c. remoto osse (evitata sutura) pus sub dura membrana effusum, incisa eadem emisit, felici eventu, cerebri parte non modica ablata, etsi convulsiones & alterni lateris paralysis accesserant. A fragmentis cranii in cerebrum demersis, neque extractis, mors, magno in cerebro abscessu nato: cerebri motum chirurgi viderant. Alii casus funesti & alterni lateris paralysis. A SPIGELIO septies repetita terebratione ægrum sanatum vidit. Pro apechemate. A temporali musculo lacerato alterius lateris musculus convulsus. HALLER. V. *pag.* 1715.

MELCHIOR SEBIZ. V. *pag.* 1715.

STHEPHANUS MANIALDUS. V. *pag.* 691.

HENR. ab HEERS in *observationibus* &c. Ab ictu nulla parte læsa, mors, a sanguine sub calvaria effuso. HALLER. V. *pag.* 364.

PHIL. HOECHSTETTER in *raris observationibus* &c. Sagittæ cuspis, qui triginta annis in orbita hæserat, per palatum egestus. Ex capite percusso icterus. A capitis contusione surditas & mutitas congenita sanata. A vulnere neglecto cerebri corruptio. HALLER. V. *pag.* 19.

J. RUD. CAMERARIUS in *sylloges memorab. cent.* VIII. part. 60. vulnus capitis lethale in sene. ALBERTI. V. *pag.* 19.

PHIL. SALMUTH in *obſervat. med. centuria* I. pag. 12. Dura mater vulnerata male curata; pag. 128. vulnus cerebri curatum. WALTH. V. *pag.* 442.

PETR. JOH. FABRUS in *Chirurg. ſpagyric.* Sect. II. cap. 11. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 19.

J. ANT. LAMBERT in *commentaires ſur la carie* &c. Juveni ictu capitis fracta calvaria, ruptis meningibus, fungis pullulantibus ſubinde reſectis, etiam ab ebrio ægroto evulſis, ut pus ad corpus calloſum deſcenderet, æger tamen ſanatus. HALLER. V. *pag.* 20.

JACOB. PRIMEROSIUS in *enchirid. med. pract.* Parte I. pag. 182. Vulnera cranii. WALTH. V. *pag.* 443.

SENGUERDUS in *oſtologia* . . . . . . narrat exemplum evidentiſſimæ calamitatis calvæque & in loco vulneris fractæ & in oppoſito. HALLER.

JOSEPH. COVILLARD in *obſervations* &c. Vulnera ſclopetaria gravia, inter ea glans in orbita latens, illæſo oculo, & oculus conſervatus, quem ſtlopi ictus de orbita ſeparaverat. HALLER. V. *pag.* 303.

JOH. AGRICOLA in *Chirurgiæ parvæ* Tract. II. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 21.

WOLFG. HOEFER in *Herculis medici* &c. tract. de capitis affectibus cap. 4. de vulneribus capitis. WALTH. V. *pag.* 390.

PHIL. GRULING in *curat med. centuria* I. *cur.* 6. de privatione animalis functionis in virgine ex alliſione capitis ad lignum. WALTH. V. *pag.* 391.

JOH. RHODIUS in *obſervat. med. centuria* I. *obſ.* 30. de capitis contuſione ſanata ſine perforatione cranii. *Obſ.* 31. cranii vulnus præter ſpem ſanatum. *Obſ.* 32. cerebri vulnus non ſemper lethale. WALTH. V. *pag.* 447.

In *tractatu* . . . FRAGOSO SECUNDO. V. *pag.* 22.

CLAUD. GERMAIN. V. *pag.* 712.

NICOLAUS TULPIUS in *obſervationibus* &c. Defracta a lapſu calvaria in cerebrum impreſſa, hujus non modica pars exemta: reſolutio funeſta lateris alterni. Calvaria extus integra intus repetito fiſſa, funeſto eventu, etſi trepanum admotum fuerat. His ſanguis erat in imum caput effuſus, ſervati alii, in quibus terebrato cranio educi potuit. Hæc in prima editione operis. In reliquarum L. IV. memoria ab ictu in occiput deleta. Caput in ſiniſtrum latus obſtipum, inciſo muſculo reſtitutum. A vinculo caput in latus detractum, eo vinculo reſecto reſtitutum. HALLER. V. *pag.* 22.

JACOB. BONTIUS *de medicina Indorum* L. III. A magna collisione totum os, quod sutura lambdoidea circumscribitur, exemtum fuisse felici eventu. Sutura a chirurgo pro fissura habita, quem errorem BONTIUS detexit. HALLER. V. *pag.* 448.

THOM. BARTHOLINUS in *hist. anatom. centuria* III, IV. Vulnus sclopetarium occipitis post minacia symptomata sanatum. Pars corii capillati capitis evulsa & reparata. Gladioli particula in cerebro diu gestata. In *cent.* V. Ictum lapide caput, convulsio in latere alterno. Cum ab ictu nulla extus culpa conspiceretur, fissura, fractura, sanguis sub calvariam effusus, mors. HALLER.

Idem in *Actis Hafniens. Vol.* II. *obs.* 132. Frustum teli ferrei in cerebro 14. annis hærens. ALBERTI. V. *pag.* 23.

JOH. JOHNSTONUS in *ideæ univ. med.* L. VIII. cap. 8. art. 1. de vulneribus capitis & pericranii. WALTH. V. *pag.* 391.

J. PETR. LOTICHIUS in *consil. & observat.* L. VI. cap. 8. *obs.* 3. vulnus capitis contusione factum. Ita WALTHER. A cranio perforato mors, cum nihil tentaretur ad emittendum tabum. Vulnus sclopetarium per malam infixum, glande ad principium medullæ spinalis hærente nec educta. Ita HALLER. V. *pag.* 23.

JOSEPH. SCHMIDT in *Spiegel der Wundarzney* L. I. Vulnera capitis. WALTH. V. *pag.* 23.

PETRUS PACHEQUO in LAZARI RIVERII *observationibus* &c. Mortes a symptomatibus contuso capiti fero supervenientibus.

Des GRANDS PREZ ibid. Fractura occipitis sublata surditas. Cranium depressum evocatum cucurbitula cum flamma admota.

SAMUEL FORMY ibid. Cranium depressum cucurbitula elevatum. Cui os temporis confractum esset, incisus audacter temporum musculus, officula exemta. V. *pag.* 684.

OZIAS AIMAR ibid. Trepanum in temporis ossis fractura feliciter adhibitum. HALLER. V. LAZARUS RIVERIUS *pag.* 24.

YSBRAND de DIEMERBROECK in *centum observationibus* &c. Vulnus cerebri sclopetarium post diuturnum soporem, amissa cerebri particula sanatum. A sanguine super duram meningem effuso & exsiccato mors. Fissum esse cranium, cum noster divinasset, trepano admoto salus. Sic iterum sanatus, cui chirurgus duram matrem depressit, ut sanguini exitum aperiret, HALLER. V. *pag.* 24.

JOH. VESLING in *epistolis medicis* &c. vidit cerebelli particulam acinace ablatam, eventu non funesto, cum ipse manum adhibuisset. HALLER. V. *pag.* 24.

ISAAC CATTIER in *observat. med.* Magna symptomata a cerebri concussione. Ab osse vehementius avulso, ut putat, in cerebro violato, funestum apostema. Magna symptomata in vulnere musculi temporalis, per sectionem sublata. HALLER. V. *pag.* 450.

CONRAD. VICTOR SCHNEIDER. Ejus disp. *de osse frontis.* WITTEBERG 1650. 8. Vulnera sinuum frontalium.

Ejus *de osse occipitis*, *ejusdem vitiis & vulneribus.* Ibid. 1653. 8. Magnum in eo osse vulnus curatum. Alias lamina prima fracta, dum interna integra mansit. Vulnus suturæ non lethale.

Ejus *de vulneribus sincipitis.* Ibid. 1653. 8. HALLER. V. *pag.* 450.

DOMINICUS PANAROLI in *jatrologismorum* &c. *pentecoste* I. *obs.* 3. caput trajectum globo sclopetario, æger sanatus, non additis tamen auxiliis, quibus tam grave vulnus superatum fuerit. Ita HALLER. In *pentecost.* II. *obs.* 30. a capitis vulnere surdus & mutus decimo quinto die recuperata voce & auditu æger convaluit. In *pentecost.* III. *obs.* 27. vulnera capitis etiam levia non contemnenda. Ita WALTH. V. *pag.* 25.

GERHARD GELMAN in *dreyfache chirurgische Blume* &c. esse ubi sanguine sub calva effuso oculi sugillentur. Rarissimam esse contrafissuram. HALLER. V. *pag.* 25.

JOH. SCULTETUS in *armamentario* &c. Cranium depressum externa lamina salva, de interna squama in meningem infixa. In *centuria observationum* &c. In capitis malis audacter & feliciter trepano usus est, etiam valde sero admoto, ex cujus neglectu secutas frequentes mortes recenset. Magnam etiam depressionem eo auxilio superavit. Vulnus falcis curatum. Iterum depressio cranii cum fissura laminæ interioris, exteriori integra. Fracto cranio tamen posse officula cerasorum morsu frangi. A concussione forti capite pendulo serotina magna mala, etiam paralysis sanata. In *appendice* &c. multas & gravissimorum malorum capitis historias reperias, ipsius etiam callosi corporibus. A fractura cranii paralysis alterni lateris. HALLER. V. *pag.* 877.

PETRUS BORELLUS in *histor. & observat. centuria* I. *obs.* 47. vulnus dimidiæ partis cutis capitis usque ad aurem, sola panis albi assi & vino imbuta admotione curatum. In *cent.* II. *obs.* 19. vulnus per oculi orbitam ad cerebellum penetrans. *Obs.* 20. fracturæ cranii non apparentes, modusque eas optime cognoscendi. *Obs.* 88. cerebri substantia sine morte deperdita. ALBERTI. V. *pag.* 25.

BALTASSAR TIMÆUS in *casuum med.* L. VI. cap. 36. vulnus capitis cranium penetrans. Cap. 37. vulnus capitis cum utriusque membranæ & cerebri læsione.

Idem in *responsf. med. resp.* 13. Vulnus capitis in osse frontis cum fissura cranii. *Resp.* 18. vulnus capitis. WALTH. V. *pag.* 26.

PETRUS de MARCHETTIS in *observationibus* &c. Ut ægrum ex fracta calva & corrupto cerebro laborantem noster curaverit, tum alterum, filamentis carptis cerebro impositis. Laminam etiam vitream cum adnexa dura piaque meninge & cerebro extraxit, bono eventu. Sic cui ad corpus callosum usque cerebrum erat incisum (quam ipsam adnotationem, neque solam, ZAMZWEERDIUS exscripsit). Sic iterum ossa cum meninge utraque e cerebro educta; sic alium ægrum servavit, cui fungus de cerebro efflorescebat. Sic a clauso vulnere epilepticum terebra admota sanavit: sic quibus calva erat depressa; sic rima scalpro dilatata. Contra, funesta vulnera capitis, cum vel sub neglecta fractura, vel sub integra calvaria, sanguis aut pus effusa essent, vel sanies ex læsa calva sub ea erupisset, duramque membranam compressisset. Ab ursa dilaniatum corium capillatum restitutum. Non esse supra suturam, sed neque in vicinia terebrandum. HALLER. V. *pag.* 26.

LUDOV. CLUEYRAT. Ejus *tractatus de vulneribus capitis.* TOLOSÆ 1657. . . HALLER.

J. JACOB. WEPFER in L. *de locis adfectis* &c. passim de capitis vulneribus funestis aut non funestis egit. Cui a securis ictu sanguis per aures effluxerat, valetudo integra absque trepani usu est restituta. Ex impacto capite calvaria integra, sanguis funesto eventu per cerebrum effusus. Varii ab illiso capite mortui, etiam cui paralysis alterni lateris ex fissura calvæ. A vulnere ense inflicto sero symptomata superuenerunt, mors successit, dura meninge inflammata & sub ea effuso ichore & sanguine. Cranio fisso, sanguine super cerebrum effuso, sanatus alius. A globo sclopetario cerebrum feriente occisus, sanguinem in vasis pectoris & abdominis vix ullum habuit. Ab ictu lapidis calva ut videtur, integra, torcular ruptum, effusus per cerebrum sanguis. Sic in alio exemplo squama de cranio defracta duræ membranæ infixa paralysis lateris oppositi.

Idem in *observationibus medico practicis* &c. Vulnera & contusiones numerosæ capitis. A pugno oculo impacto, nulla parte læsa vel calvæ, vel cerebri neque effuso usquam cruore mors. Ab alapa utique sanguis cum sero in totum cerebrum diffusus. Ab ictu, cum delirium adesset, trepano admoto æger servatus. Calvæ fractura exemtis ossibus depressis bene curata, ut mortem, quæ post duos menses supervenit, absque vitio cerebri ingruisse compertum sit. Fissuræ a lapsu, symptomata serotina, & neglecta terebratione mors, effuso sanguine circa cerebrum. A lapsu fissura, mors per convulsiones, sanguis effusus. A capitis vulnere diuturnæ convulsiones tamen sanatæ. Neglecta calvariæ fractura funesta. Incisum cerebrum

rebrum in homine ebriofo, convulfiones, fanatio per annum dilata, & tamen reparata falus. Iterum vulnus cerebri fanatum; funeftum alterum, cum nihil tentatum effet mafculi. HALLER. V. *pag.* 27.

TOBIAS BAUMGARTNER. Ejus *de vulneribus capitis.* BASIL. 1660. 4. HALLER.

PAULUS AMMAN. Ejus *de refonitu, f. contrafiffura cranii.* LIPS. 1674. 4. cum confilio de emendatione inftitutionum medicarum. Omnino locum habere refonitum, & in diffitum, & in alteram laminam. HALLER. V. *pag.* 601.

HENR. v. ROONHUYSEN in *genees en heelkonftige Aanmerkingen* &c. Parte II. cap. 1. docet, duram membranam acurate ad cranium firmari, hinc neque decufforio inftrumento feparari debere, neque trepanum facile admoveri. Cap. 2. de capitis fractura.

Idem in novo volumine. Calvaria fracta & depreffa elevata, felici eventu. Caput recurvum fectione maftoidei mufculi correctum. Graviffimum fracturæ & depreffæ calvæ vulnus denique multis fragmentis evulfis fanatum. Reliqua hujus libri de dura membrana &c. in priori opere reperiuntur. HALLER. V. *pag.* 28.

PHIL. JACOB SACHS in *Eph. Nat. Cur. ann.* II. *obf.* 119. vulnus capitis curatum refectis aliquoties fungis. HALLER. V. *pag.* 453.

MARTIN. BOGDAN in *obfervationibus* &c. Ab ictu lapidis os frontis depreffum, a natura reftitutum. HALLER. V. *pag.* 29.

EBERHARD. GOEKEL in *confiliorum* &c. *centuria* I. *conf.* 15. vulnus capitis cum fractura cranii lethale. *Conf.* 75. vulnus frontis ex contufione vehementi lethale. *Conf.* 79. vulnus a globo plumbeo fupra dextrum oculum cranio inflictum. *Conf.* 82. vulnus prope oculum punctim inflictum in fubftantiam cerebri penetrans. In *cent.* II. *conf.* 23. cranii fiffura infequente vertigine & lethargo lethalis. *Conf.* 42. vulnera capitis feliciter curata. *Conf.* 47. cranii fractura a mallei majoris ictu lethalis. *Conf.* 88. cranii depreffio a machina mechanica feliciter curata. In *append. Dec.* I. *obf.* 7. vulnus capitis cum fractura & depreffione cranii ab equi percuffione inflictum. In *Dec.* V. *obf.* 7. duo vulnera capitis per bombardam manuariam duobus globis cum fractura cranii ac cerebri & meningum læfione inflicta, feliciter curata. *Obf.* 8. vulnus capitis cum fractura cranii ac læfione meningum & cerebri curatum. ALBERTI. V. *pag.* 29.

JOB van MEEKREN in *heel en genees* &c. Fufe de cranii fracturis & vulneribus, & exemtis fragmentis offeis. Exemplum fenfuum diu integrorum, cum cerebri quotidie jactura fieret. Impreffiones cranii a junio-

ribus

ribus absque magno malo tolerari. Temporali musculo non necesse esse parci. Abscessus hepatis icterumve capitis vulnera & cranii sequi. Glans plumbea duræ matri spinalis medullæ adjacens absque symptomatibus. HALLER. V. *pag.* 30.

JOH. MURALTUS in *Schriften von der Wundarzney* &c. Ab ictu fissa ossis frontis pars superior, qua cum committitur: trepano feliciter emissus sanguis, qui sub cranium effusus fuerat. Vulnus cum jactura pene drachmæ cerebri, sanatum.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Dec.* II. *ann.* III. *obs.* 137. Teterrima calvariæ fractura curata, in qua os petrosum, ut putat, fissum, pars orbitæ exemta, & musculus temporalis incisus. *Obs.* 150. fractura cranii cum amissa parte cerebri, curata. HALLER. V. *pag.* 30.

VITUS RIEDLINUS in *observationibus* &c. A lapsu cerebro concusso per biduum mens emota, sponte restituta: neque enim in medicamentis vis illa fuit, quæ propinavit. Vulnus, in quo dura mater incisa, sanatum, cum rimam ad pus emittendum noster dilatasset. HALLER. V. *pag.* 1460.

J. HENR. MEIBOM. Ejus disp. *de læsionibus cranii a causa externa violenta.* HELMSTADT 1674. 4. HALLER. V. *pag.* 448.

IRENÆUS VEHR. Ejus disp. *de vulnere capitis personæ illustrissimæ casus feralis.* FRANCOF. ad VIADR. 1689. 4. HALLER. V. *pag.* 31.

THEOD. KERKRING in *spicilegio anatomico.* Fissura calvariæ a lapsu prætervisa, & tumores varii circa arterias temporales, eventu funesto. HALLER. V. *pag.* 31.

In *Act. Nat. Cur. Dec.* I. *ann.* II. *obs.* 109. vulnus capitis grave non lethale. *Ann.* III. *obs.* 199. vulnus cranii neglectum lethale. *Ann.* IX. *obs.* 124. vulnus cerebri profundum ad cicatricem tendens. *Ann*, X. *obs.* 194. vulnera capitis ab Ægyptiis cum sebo ovillo curantur. *Dec.* II. *ann.* I. *obs.* 91. cranii fractura circularis persanata. *Ann.* II. *obs.* 2. ex vulnere capitis plica. *Ann.* III. *obs.* 194. cranii fractura & depressio in puella sine elevatione per instrumentum curata. *Ann.* IV. *obs.* 123. vulnera cerebri non semper lethalia. *Ann.* IX. *obs.* 174. vulnus capitis cum fractura & fungo. *Ann.* X. *obs.* 24. fractura capitis rara & lethalis ex lapsu. *Obs.* 25. Vulnus capitis cum fractura & fissura lethale. *Dec.* III. *ann.* I. *obs.* 125. vulnus capitis gravissimum per cranium & meninges ad ipsum cerebrum usque penetrans. *Ann.* IV. *obs.* 54. vulnus capitis magnum sine magnis accidentibus In *cent.* V. VI. *obs.* 206. vulnera cerebri profundiora in cane sponti sanata. *Cent.* VII. pag. 119. vulnus capitis subito lethale. *Cent.* IX. pag.

pag. 103. cerebri læfiones a caufa violenta externa, illæfo cranio; pag. 246. cerebri laceratio violenta non lethalis. ALBERTI. V. *pag.* 31.

PAUL. de SORBAIT in *examine chirurgico.* Vulnera cerebri cum amiffa fubftantia curata. HALLER. V. *pag.* 33.

EHRENFRIED HAGEDORN in *obfervat. & hiftor.* Offis bregmatis in pueris nuper natis funeftæ depreffiones. Cutis a cranio in partu divulfa. Vulnus calvariæ cum depreffione curatum. Sanatus, cui palus faciem trajecerat. HALLER. V. *pag.* 33.

GEORG. WOLFG. WEDEL. Ejus *æger vulnere capitis laborans.* JENÆ 1684. 4.

Ejus *de contrafiffura.* Ibid. 1708. 4. Refpondente RUD. CHRIST. WAGNER. Docta difputatio, qua contrafiffuram locum habere poffe etiam experimentis demonftratur, quorum aliqua funt LEIBNITII. In eadem collectione VALENTINI rediti. Ita HALLER. V. *pag.* 34.

BERNARDIN. GENGA in *anatomia chirurgica* &c. monet, ne pericranium facile incidatur. Vulnus finus frontalis fanatum. Vulnus cerebri verfus occiput cum ipfius cerebri jactura: a curatione manfit femi paralyfis & ftoliditas. HALLER. V. *pag.* 1338.

FRIDER. LOSSIUS in *obfervationibus* &c. Fiffura occipitis ex lapfu in frontem: inde fanguis fuper duram membranam effufus & mors. Concuffio cerebri vehemens, omnibus integris: fanguis multus per foramen terebra patefactum erupit, funefto eventu. HALLER. V. *pag.* 34.

CORNEL. SOLINGEN in *manual operation* &c. Multa de elevato cranio, quod depreffum fuit, emplaftro, cucurbitula. Labia vulneris non debere refecari. In pueris fibi cavendum, quibus fæpe nulla fit in cranio diploe. Fiffuras eradi debere. Super futuras trepanum admoveri poffe. Refonitum utrumque locum habere. HALLER. V. *pag.* 304.

J. NICOL. BINNINGER in *obfervationibus* &c. Mors ex percuffione finiftri oculi anguli, alia ex fupercilii vulnere. A lapfu ex equo temporalis mufculus læfus, pars calvariæ decedens, eventu felici. Terebrata calvaria fanguis effufus emiffus, duræ meningis gangræna abfque funefto eventu. Ex lapfu cerebri particulam putat per aurem prodiiffe, hic funefto eventu. Maxima ab alapa fymptomata. HALLER. V. *pag.* 37.

THEOPH. BONNET in *prodromi anatomiæ* &c. ex variis fcriptoribus & ex propriis experimentis, caufas etiam chirurgicas doloris capitis tradit.

tradit. Huc MAURITII HOFMANNI adnotatio de dolore capitis a frontis particula depressa, duramque meningem urgente. CAROLI SPON adnotatio de capitis dolore a cerebri abscessu, cum interim suturæ deficerent. T. BONNETI de eodem malo ex meningibus sideratis. Alius casus a chirurgo BAILLY ab abscessu sub cranio & cerebri putredine, a sanguine circa occiput inter cranium & pericranium effuso. HALLER. V. *pag.* 39.

RICHARD. WISEMANN in *several chirurgical* &c. L. V. de vulneribus capitis fusissime agit. Vulnus non contusum posse consui, etiam in temporali musculo. Si contusum fuerit, plumaceolum leve spiritu vini ebrium imponit, quo aposceparnismum sanaverit; grave requirit rasionem. Turundas rejicit, etiam in profundo vulnere ad duram membranam penetrante. Recentes cranii fracturas non requirere, ut fragmenta omnia removeantur. Concussionem poscere trepanum. Duram membranam audacter debere incidi, si sub ea sanguis effusus fuerit. Calli renascentis initium esse membranam. In magnis contusionibus venam jugularem incidit. Exempla gravium vulnerum capitis, levibus auxiliis percurati. Labiorum refectio curationem meretur. Error a sutura sagittali pro fissura habita. Exemplum ossis plani læsi, &, ut videtur, non sanati. Trepano admoto, elevato osse, quod depressum erat, erasa fissura, magna mala curata. Ad punctorium vulnus frustra cranium terebratum, omnia sana. Lacera dura mater, ut labia per externum vulnus exiret, facile sanata. Calva fissa, cum cutis integra esset, eadem late mortua discessit, natura per fissuram se repurgavit eventu felici. HALLER. V. *pag.* 41.

NICOL. BLEGNY in *nouvelles decouvertes* &c. Sanatus die demum 39. incisa dura membrana, malo pure a D. TRIBOULEAU emisso. TAMPONNET tota ossa parietalia abscessisse, & tamen sanatum esse ægrum. Enorme vulnus: ut ventriculi cerebri a ligneo bacillo transverberarentur, eventu non funesto. BILLOT vidit globum plumbeum totum cerebrum perterebrasse, & saucium tamen vixisse ad diem decimum, cum interim cerebrum pene totum consumtum fuisset. In alio ægro, cui cerebrum incisum, valetudo reparata. In *anno secundo* BAUGRAND servavit ægrum, cui os depressum utramque meningem perforaverat.

Idem in *Journal des nouvelles* &c. Iterum major pars duorum ossium parietalium absque ullo malo ablata. Fractura cranii sanata per usum trepani HALLER. V. *pag.* 42.

GERARD. BLASIUS in *Medicinæ universæ* &c. Parte II. sect. 7. cap. 4. de vulnere cerebri. WALTH. V. *pag.* 365.

ANTOINE BOREL, chirurgus civitatis Argentan., non rudis homo, neque in arte inexercitatus. Ejus *traité des playes de teste.* ALENÇON 1677. 12. Præter præcepta numerosas etiam curationes adfert. Duram matrem incidit, ut puri exitum aperiret, felici eventu. Sub externa calvaria lamina integra, fracta ex lapsa lamina interna. Non putat calamitatem accidere, nisi quando suturæ abolitæ fuerunt. A commotione sensus, visus, auditus amissus, vena incisa reparatus. A lapsu tumor, dissipatus, cute non incisa. Quibus ab ictu vel lapsu per aures sanguis effluit, iis non raro sanitas restituitur. A neglecta fractura magnum malum, & sanguis super duram meningem effusus, æger tamen sanatus. Paralysis in latere adfecto. Puer convaluit, cui cerebrum a fragmento conpactum & pars amissa. Prima lamina depressa, interna in multas particulas diffracta. HALLER.

JACOBUS YOUNG. Ejus *wounds of the brain proved curable by the remarkable history of a child cured of two very large depressions with the loss of a great part of the skull, and a portion of the brain issuingh trough the wound of the dura and pia mater.* LONDON 1678. 12. Ephemeris est gravissimi vulneris ab auctore & ejus amico SPENCERO sanati. Eam felicitatem cum DURSTON inter fabulas numeraret, noster sexaginta omnino paris felicitatis curationes ex scriptoribus variis collegit, & DURSTONII objectiones refutat, non absque asperitate. HALLER. V. *pag.* 323.

STEPHANUS BLANCARD in *collectaneis* &c. Rotundo foramine calvaria casu quasi perterebrata, ut cerebri motus conspiceretur, sanata.

Idem in *duobus aliis centuriis.* Fracta calvaria, in cerebro abscessus, funesta symptomata demum 19. die se efferentia.

Idem in *centuria* VII. vulnus sclopetarium cerebri absque symptomate curatum. Mors a lapsu & commotione cerebri. Aliquot commotionis exempla etiam feliciora. Cum duo ossis fragmenta duram membranam compungerent, symptomata demum die decimo sexto aliqua. Servatus trepano æger, cui globus sclopetarius cranium fregerat.

Idem in *anatomia practica* &c. Mors subita ab ictu capitis, calvaria fissa, sub ea sanguis effusus. A lapsu in virgine, post saltationem æstuante, mors, nulla parte calvariæ læsa. Sexto die mors ab ictu, cum cerebellum sphacelum pateretur. In frontem sed violente delapso, in occipite rima calvam divisit. HALLER. V. *pag.* 45.

MATTH.

MATTH. GODOFR. PURMANN in *Chirurgia curiosa.* Vulnera etiam capitis.

Idem in *curiosis observationibus* &c. Gravia vulnera capitis sanata, etiam quandò utraque meninx incisa fuerat. A globo sclopetario occipitis os findente rima in osse frontis, eventu tamen fausto. A lapsu fracta calvaria, symptomata sæva, felix tamen eventus. HALLER. V. *pag.* 45.

JOH. HELLWIG in *observationibus* &c. Ex casu ab alto cute integra fracta calva, felici tamen eventu. Ab ictu rostri gallinacei os temporum perforatum, mors secuta. Cutis capillata ab urso divulsa, reparata. HALLER. V. *pag.* 46.

ANTONIUS de HEYDE in *observationibus* &c. Frontis lamina exterior sola depressa ab ictu, dum integra erat interior, dura meninx sana, mors tamen intra ipsa initia sanationis. Experimento facto Vir Cl. duram cerebri membranam incidit, nullo inde nato symptomate, præter debilitatem ex amisso sanguine. Sic nec temporalis musculus incisus mali quidquam fecit. HALLER. V. *pag.* 46.

DIONYS. van der STERRE in *genees en heelkonstige practyc* &c. Cranium infantile absque noxa depressum mansisse. Nullos a fragmentis cranii in duram membranam cerebri adactis dolores secutos. Pericranio nudatæ calvariæ novum tegumentum subnatum, ex punctis rubris, quæ confluxerint. HALLER. V. *pag.* 48.

In *Actis Eruditor. Lipsiens. ann.* 1683. *mense August.* pag. 322. vulnus cerebri curatum. *Ann.* 1686. *Sept.* p. 397. vulnus cerebri curatum. *Ann.* 1686. *Decemb.* p. 615. vulneri frontis imposita turunda per nares excreta. *Ann.* 1693. *April.* p. 182. a fractura cranii paralysis. *Aug.* p. 341. cranii depressio quomodo elevanda. *Novemb.* p. 512. fissuram cranii num innuant febriculæ & vomitus, capitis vulneri supervenientes. *Ann.* 1712. *Sept.* p. 418. fractura cranii. *Ann.* 1715. *Octob.* p. 465. perforatio cranii a charta masticata sclopeto majori explosa. *Ann.* 1723. *April.* p. 138. mira cranii fractura. *Ann.* 1725. *Febr.* p. 83. cranii depressio magna. ALBERTI. V. *pag.* 49.

JOH. MUYS in *Podalirio redivivo* &c. nunquam se contrafissuram vidisse. Vulnus sinus frontalis stabili cicatrice obductum. Noctambuloni a lapsu sanguis effusus per terebrationem remotus feliciter. HALLER. V. *pag.* 51.

VITUS RIEDLIN in *lin. med. ann.* IV. *mense Jul. obs.* 20. vulnus cranii absque vix ullo notabili symptomate. *Ann.* VI. *April. obs.* 7. vulnus capitis glutine curatum.

Idem in *observat. chir. obs.* 6. Cranii fissura cum depressione. *Obs.* 30. vulnera capitis lethalia. *Obs.* 31. vulnera cranii sanata. *Obs.* 32. vulnera cranii penetrantia. *Obs.* 33. ex vulnere cerebri fungus. ALBERTI. V. *pag.* 52.

CHRISTIAN. LUD. GOECKEL. V. *pag.* 55.

J. THEOD. MOEREN. V. *pag.* 55.

J. JACOB HARDER in *apiario* &c. Ex vulnere musculi temporalis convulsio alterius lateris. Vulnus funestum sclopetarium per nares cum impotentia glutiendi. Ab ictu mors & sanguis aliquis effusus. In alio a vulnere capitis latus alterum resolutum. Sic in alio. HALLER. V. *pag.* 56.

CORNEL. STALPART van der WIEL in *centum & quinquaginta adnotationibus* &c. monet, ne incidantur abscessus in fronte infantum teneriorum, qua per suturam dura membrana cum pericranio adhaeret. Aposceparnismo separata ossis in capite particula, cum haereret, chirurgi manu divulsa. Depressa infanti frons, ut etiam multis post annis insignis fovea excavata superesset. Contusio absque violatione calvariae cutisve, absque terebratione sanata, & contra in principe Nassoviorum stirpe 22es cranium terebratum. Ab ictu multum aquae per aurem effluit. In alterius *centuriae* Parte I. Magna symptomata cranio illaeso, ex concusso cerebro aut effuso sanguine: sanguis ab ictu accepto effusus, terebra admota eductus, bono eventu Doctus anatomen, adgnovit vulnus frontalis sinus. Gladii magna particula in orbitam infixa, aegro superstite. HALLER. V. *pag.* 56.

SYLVEST. SAMUEL ANHORN. V. *pag.* 58.

PETRUS DIONIS in *cours d'operations* &c. Contrafissura in occipite, cum frons ictum esset passa. Utique calvariam velamento in pueris tegi posse, absque squamae decessione. Trepanum continuo debere admoveri, sed in urbe raro bene evenire. HALLER. V. *pag.* 304.

FILIPO MASIERO in *chirurgo in prattica* &c. se trepano usum, absque ulla sanguinis profusione. Adversus severiori Chirurgiae, a lapsu, cum aeger vomeret & linguae usum amisisset, noluit cutem super calvariam incidi, felici eventu. Cum frons puellae depressa esset, primam calvariae laminam excidit, alteram conservavit. HALLER. V. *pag.* 62.

FRID. RUYSCH in *observat. anat. chirurg.* Calvaria denudata, nigrescens, nulla tamen squamarum decessio. Vulnus per orbitam sanatum. Contusio capitis absque incisione sanata. HALLER. V. *pag.* 63.

J. B. VER-

J. B. VERDUC in *traité des operations* &c. Exempla magnarum fracturarum cranii sanatarum, cum partes fractæ ob ipsam suam amplitudinem auferri nequivissent. Duræ cerebri membranæ jactura reparata, carne de pia meninge efflorescente. Felix eventus sanguinis depressa dura meninge emissi. HALLER. V. *pag.* 305.

WALTHER SCHOUTEN, qui in INDIA orientali castra secutus est, vir expertus & integer, itinerarii scriptor, cognatus F. RUYSCHII, obiit anno 1704., cum INDIAM a. 1658. petiisset, promissorum BONTEKOI contemtor. Ejus est *het gewonde hoofd of korte verhandelinge van de opperhoofds wonden, bekkeneels breuken wonden des angesigts en des hals.* AMSTERDAM 1694. 8. ROTERDAM 1726. 8. Germanice W. SCH. *verletzter Köpf* &c. LEIPZIG 1695. 8. Contra Cartesianam in BELGIO scholam, quæ omnem suppurationem proscribebat. In temporali musculo triangularem jubet incisionem fieri, non cruciatam. A solo lapsu alterno in latere putat fissuram posse nasci. Terebrationem calvariæ commendat, suumque paulo longius elevatorium describit. Ossa denudata absque squama decedente curat. A lapsu alterni lateris convulsio. Ictus acinacis per duram membranam cerebri penetrans sanatus. Impacta per depressionem calvariæ in cerebrum fragmenta, tamen curata: tum humeri a globo amputatio, duræ membranæ ambustio, alia magna mala. Belgas venenata Macassariæ vulnera facile sanasse. HALLER.

GEORG. FRID. FRANK de FRANKENAU. V. *pag.* 65.

ELIAS CAMERARIUS. V. *pag.* 70.

J. B. FANTONI in *observationibus* &c. Ex lapsu meninges inflammatæ & cerebrum corruptum, absque mentis læsione. HALLER. V. *pag.* 72.

J. BESSE in *rech. analytiques sur la structure des parties.* TOULOUSE 1701. 8. habet aliqua huc facientia. A lapsu ex alto magna pars corticis cerebri destructa, neque ulla inde paralysis &c. Ita HALLER.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus disp. *de pressione cranii maxima innocua* LIPS. 1720. 4. nempe absque fractura. HALLER. V. *pag.* 1278.

JOHN MOYLE in *chirurgo marino* &c. Ridicula curatio commotionis cerebri, admoto pedibus assere, quem malleo pulsabant. HALLER. V. *pag.* 75.

J. ALBERGIUS. V. *pag* 75.

J. MATTH. MÜLLER. Ejus *casus medico-chirurgicus de fractura cranii. Casuum medicorum decas.* HALÆ Suevor. 1712. 8. Fusissima narratio de vulnere ossis frontis & ethmoidei clava inflicto, unde apoplexia, phre-

phrenitis, amaurosis, quæ omnia tamen remiserunt, cum os vitiatum decessisset, medela medica potius quam chirurgica adhibita.

Ejus *observationum & curationum medico - chirurgicarum Decades* II. . . . 1714. 4. Casus non inutiles, pertinent ad fracturas cranii, contrafissuram. HALLER.

IDON WOLF in *observationibus* &c. vulnerum cerebri multas habet historias, inter eas neglectæ rasionis fissurarum funestique inde eventus. Multas militum mortes, cum chirurgi calvariam perterebrassent, noster vellet trepano tribuere. Fractura calvariæ curata, cum sinus falcis læsus esset. Ossis frontis magna jactura, succrescente callo reparata. Quadraginta unciæ cerebri & cerebelli amissæ. HALLER. V. *pag.* 75.

ANTON. MARIA VALSALVA hemiplegiarum causam esse in latere cerebri opposito primus per multa experimenta constituit (e). HALLER. V. *pag.* 394.

J. PHILIPP. NENTER. Ejus disp. *de vulneribus capitis.* ARGENTOR. 1704. 4. HALLER. V. *pag.* 1625.

J. MELCHIOR VERDRIES in *Eph. Nat. Cur. Cent.* VI. *obs.* 17. Magna vulnera cerebri in cane sanata. HALLER. V. *pag.* 472.

J. LUD. PETIT in *traité des maladies* &c. T. I. vulnera capitis periculo carere, nisi peregrina corpora ejicere non liceat, aut commotioni mederi nequeat. HALLER. V. *pag.* 76.

J. B. MORGAGNI. V. *pag.* 77.

PETRUS BRISSEAU. Ejus *observations.* DOUAY 1706. 12. Ferrum in cerebrum militis infixum, cum cerebri jactura, æger sanatus. Curatus etiam, cui dura cerebri membrana se desquamaverat. Sanguis effusus duram inter membranam & calvariam, favente situ emissus. Scirrhus cerebelli absque symptomatibus toleratus. HALLER. V. *pag.* 1279.

In *Hist. de l'Acad. des Sciences* a. 1706. agitur de fœmina, cui a lapsu cerebri jactura sit facta, viribus & sensibus illæsis; etiam fungis superatis, a PIAT & CUSMONT chirurgis. HALLER.

HERMANNUS BOERHAAVE. V. *pag.* 79.

Idem porro in *prælectionibus* ab ignoto auctore editis. Sanatus, cui ferrum hæserat in cerebro & hujus pars amissa. Sanatus, cui galea cranii perierat. HALLER. V. *pag.* 79.

THOMAS BECKET in *chirurgical remarks occasioned by the death* &c. mortem pueri tribuit, recte quidem, neglectui, quod puri exitus non fuerit apertus: exempla aliorum casuum addit, ubi idem neglectus perniciem intulit. De viscerum abscessibus a capitis vulneribus ortis. In altero casu lamina interna calvariæ fuerat in cerebrum impacta, ut id viscus computresce-

(e) MORGAGNUS in *epist.* XIII., quo loco multæ adnotationes VALSALVÆ in eam rem proponuntur, earum aliquæ cum MORGAGNO communes.

trefceret, & tamen æger vixerat orthoftadios. Poft magna capitis mala frequentes cerebri abfceffus.

Idem in *chirurgical obfervations* &c. Calvaria nudata, & fana, fubnafcente nova carne tecta, cum auctor folum linteum carptum impofuiffet. HALLER. V. *pag.* 81.

DOMINICUS MISTICHELLI, Firmanus, medicus Romanus. Ejus *trattato dell' apopleffia.* ROMA 1709. 4. Totus liber II. eft chirurgici argumenti, & præter curationem apoplexiæ etiam curationem vulnerum & ictuum capitis tradit. Ad apoplexiam peculiarem putat effe efficaciam uftionis plantæ pedis, quæ laminis ferreis quadratis fiat. De veficatoriis & fonticulis &c.

Idem in *aggiunta* PADOVA 1715. 4. fatetur avunculo fuo plantas fruftra uftas fuiffe. HALLER.

LAUR. TERRANEUS in *diff. de glandulis* &c. cafum habet vulneris cum pure fuper piam membranam & cerebrum effufo, absque fymptomatibus. HALLER. V. *pag.* 758.

ROBERTUS FIELDING in *Phil. Tranf. n.* 32. retulit de vulnere, quod a fclopeto accepit. Glans plumbea prope os petrofum fubierat, ea longiffimo poft tempore 30. annis elapfis per abfceffum prope cartilaginem thyreoideam fubnatum prodiit. HALLER.

JOH. PALFYN in *anatomie du corps humain* &c. Vulnus finus frontalis, quod nunquam potuit reconciliari. HALLER. V. *pag.* 306.

CORNEL. TRIOEN in *obfervationibus* &c. Ex BIDLOI fchedis, de maximo vulnere calvariæ, meningum, cum hemiplegia, & ampliffimo pullulante fungo, hoc refecto fanato. HALLER. V. *pag.* 1146.

FRANCISCUS PETIT, Academiæ fodalis medicus, incifor accuratus, & medicus ocularius, qua in artis parte plurimum laborem pofuit. Edidit absque fuo nomine *lettre d'un medecin des hopitaux du Roi a un autre medecin de fes amis.* NAMUR 1710. 4. In epiftola cafus narrantur vulnerum cerebri, a quibus latus oppofitum refolutum fuit, quod quidem phænomenon nofter imputat decuffatis filis medullaribus, in fiffura medullæ oblongatæ a dextro latere ad finiftrum tranfeuntibus. HALLER.

LAURENTIUS HEISTER in *inftitut. chirurg.* Parte I. L. I. cap. 12. 13. 14. de vulneribus capitis.

Idem in *medicinifch-chirurgifch* &c. T. I. Os frontis a prætereunte glande fclopetaria fractum, & trepano fanatus æger. HALLER. V. *pag.* 82.

J. HENR.

J. HENR. STÆHELIN in *thesibus* &c. Exemplum vulneris, in quo meninges & cerebrum jacturam passa sunt & æger servatus est. HALLER. V. *pag.* 1146.

SEBAST. MELLI in *arte medico chirurgica* &c. *Dispac.* VI. Commotio cerebri aliquoties sanata. In *dispac.* X. contusio temporalis musculi cum temporali arteriæ dilaceratione, felix eventus. HALLER. V. *pag.* 86.

JOHANNES FANTONUS. V. *pag.* 87.

PETRUS SIMON ROUHAULT, qui in aula Sabaudica manu medebatur, in *Mem. de l'Acad.* a. 1714. vesicæ internam membranam late vidit decessisse.

Ejus *traité des playes de tête.* TURIN 1720. 4. Simplex modestus & facilis, consilia dat ad varia vulnera malaque capitis. Signis vulgo receptis parum tribuit. Ut repetita venæ sectione congestiones sanguineas dissipaverit. Fuse de trepani usu. Vulnera punctoria pericranii mala esse. Signa pericranii contusi. MERYUM noluisse trepano uti, cum utraque tabula perforata esset, & bona signa adessent. Exemplum calamitatis, & fissi ossis frontis, cum æger in occiput lapsus esset. A dissecta dura membrana nulla magna sequi symptomata. HALLER.

CONRAD. LUD. WALTHER in *medicinisch-chirurgischer Schatz* &c. Incisum cranium multis festucis amissis denique sanatum. Fissuræ calvariæ ex uno puncto quinquies callo oppletæ, & cum dura meninge connatæ. HALLER. V. *pag.* 87.

MARTIN GOTTHELF LOESCHER. V. *pag.* 88.

HIERONYMUS LAUB. V. *pag.* 88.

LUDOV. FRANC. MANNE, chirurgus Avenionensis, primus fuit, qui septum palati divisit, ut legitur in diss. a. 1717. edita. Ejus *observations de Chirurgie au sujet d'une playe a la tête avec fracas & une piece d'os implantée dans le cerveau* &c. AVIGNON 1729. 8. Minime contemnendus labor. Fragmentum calvariæ in cerebrum per integrum mensem depactum hæsit, absque ullo symptomate: ejusmodi vero casus plures recenset. Miratur, potuisse duram membranam absque magno malo incidi. Non vulnera cerebri aut membranarum magna illa symptomata facere, sed cerebri commotionem, etiam solam. Dolores capitis in cerebri vulneribus fere ubique citat. Adjectæ epistolæ FRANCISCI de la PEYRONIE pro suo corpore ovali pugnantis, quod sit animæ sedes, & FRANCISCI CHICOINEAU, denique J. LUDOVICI PETIT, & MORANDI, qui cerebri magna vitia viderint, nihil in sensuum usu mutasse. HALLER.

J. Daniel Gohl in *Act. Erudit. Berolin. Decade* II. Mors a commotione cerebri per illapsum saccum lana plenum concussi. Alapa occisus calvaria non læsa. Exempla calvariæ depressæ, per retentum halitum restitutæ (potius per efflationem, quæ succedit, fortiorem, qua cerebrum distendatur). In fulgurato os bregmatis perforatum. Ita Haller. V. *pag.* 89.

Guil. Mauquest in *traité complet* &c. Sanatus, cui in fronte tormenti particula hærebat. In frontis inque palpebrarum vulneribus suturam adhibet. Graves commotiones cerebri, ut pleræque tamen feliciter evenerint, sic vulnera calvariæ; dura mater bono eventu incisa. In aposceparnismo felix digestivi usus. In Neustria vulnera capitis sæpe absque exfoliatione sanari. Sinus frontales noster videtur ignorasse. A corrupta dura membrana nulla fieri symptomata, & cum sub ea pus esset, sibi non innotuisse mali naturam, sic trepani usum se non bene omisisse. Depressio calvariæ maxima trepanis elevata. Vulnera occipitis sanata, & temporum, ubi arteriam oportuit dissecare. Contusiones illæso cranio faciunt periculosas commotiones cerebri, quod molle esse solet in funesto languore. Haller. V. *pag* 90.

Andreas Hutter in *fünfzig chirurgische* &c. Cerebri vulnus sclopetarium sanavit, cum cerebrum jacturam passum esset. Cranium late nudatum vidit cute operiri, neque squamam deponere. Sic aposceparnismon fungumque cerebri, & salivalis ductus, quem tamen liquore styprico compressit. Haller. V. *pag.* 91.

Henrich Walther. Ejus *glücklicher Feldscherer*, *oder gründlicher Unterricht von den Kopfwunden.* Lips. 1718. 8. Haller.

J. Adam Morasch. Ejus disp. *de externis capitis morbis atque catarrhis.* Ingolstadt 1719. 4. Haller.

Daniel Hofmann. Ejus *rarissima cerebri quassatio cum notabili substantiæ deperditione.* Tubing. 1719. Puer Hallero bene notus, cui later de tecto lapsus caput comminuerat, ut cerebrum dispersum exsiliret, tamen adeo feliciter est restitutus, ut de tanto malo in corporis animique viribus nullum vestigium superesset. Reperitur etiam hæc historia in *Eph. Nat. Cur. Cent.* X. *obs* 2. & *Vol.* V. *obs.* 54.

Idem in *Eph. Nat. Cur. Vol.* IV. *obs.* 90. Ex ictu ungulæ equi excussa pars frontis, cerebri etiam multum effusum. Malum tamen sanatum. Haller.

Renat. Jacob. Crescent. Garengeot in *traité des operations* &c. fuse agit de capitis vulneribus. Vix bona signa dantur fracturæ cranii. Symptomata sero supervenientia funesta. Exempla duræ matris absque

que ſymptomate gangrænoſæ. Exemplum lateris oppoſiti fiſſi. In magnis ſymptomatibus Meryus divinavit, fractam eſſe calvariæ laminam internam, & feliciter trepano uſus eſt. Haller. V. *pag*. 306.

Franc. Roncallus Parolinus in *Europæ Medicina* &c. agit etiam de vulneribus capitis. Haller. V. *pag*. 93.

Abraham Vater. Ejus diſp. *de vulnere cerebri ſclopetario ſeptima demum hebdomade abſolute lethali.* Witteberg 1722. 4. Haller. V. *pag*. 1745.

In *Breslauer Sammlung*. V. *pag*. 94. 98.

J. Zachar. Platner. Ejus diſp. *de curatione τȣ ἀποσκεπαρνισμȣ in calva.* Lips. 1736. 4. per exemplum ſquamæ oſſeæ decuſſæ, quæ adplicata calvariæ comprehendit.

Idem in *inſtitut. chirurg*. Cum cerebrum a lapſu fragmentis calvariæ convulneraretur, mens ſibi conſtabat, ut tamen res in mortem terminaretur. Haller. V. *pag*. 94.

Theod. Phil. Schacht. Ejus diſp. *de vulneribus capitis interioribus.* Herborn 1721. 4. Haller.

Antonius Fizes. V. *pag*. 395.

Salvator Fr. Morand in *opuſcules de Chirurgie* T. I. Miles nono menſe a vulnere accepto mortuus. Sphæra plumbea ſub dura membrana reperta. Abſceſſus externus, cranii caries: demum trepano detectus abſceſſus cerebri, cum multa ejus jactura demum ſanatus. Cerebrum pene totum inſenſile eſſe. A vulnere accepto ſopor, paraliſis lateris oppoſiti, tamen ſervatus æger, cum aliquo ſanæ mentis detrimento. Dura mater inciſa, ſanguis ſub ea effuſus, emiſſus, vulnus cerebri curatum. Maxima fractura cranii ſanata. In T. II. Calvariam denudatam ſe parvis foraminibus feliciter terebraſſe. Ingens vulnus cerebri, ſuppurata dura meninx, eventu felici. In terebrando cranio Marechallum infelicem fuiſſe, Meryum neminem in ſexaginta annorum experimentis ſervaſſe. Haller. V. *pag*. 95.

J. Ernestus Wrede in *collectan. chirurg*. T. I. Dura mater a fragmentis oſſeis compuncta, ſanata. In T. II. De vulnere occipitis decedentibus oſſeis fragmentis curato. Iterum grave calvariæ vulnus ſquamis & fragmentis purgatum. Trepano ſanguis ſub cranium effuſus emiſſus æger ſervatus. Haller. V. *pag*. 96.

Burchard David Mauchart. Ejus *caput obſtipum*. Tubing. 1747. recuſum in Halleri *ſelectis*. In muſculo maſtoideo exſcindendo monet chirurgos, ut caute verſentur. Utilitas in eo malo thermarum. Haller. V. *pag*. 824.

Henr.

Henr. Sigm. Stosch. Ejus disp. *de resonitu experientia confirmato.* Argent. 1722. 4. Exempla aliqua: cum cranium fissum esset ab ictu, & sanguis tamen in opposito latere effusus. Tabulæ internæ cranii depressio. Iterum fissura in latere opposito. Haller.

J. Andreas Conradus. Ejus disp. *de vulnere fronti inflicto.* Leid. 1722. 4. recusa in Hallberi *selectis.* Vulnus cerebri a globo sclopetario percussi. Haller.

Dassé in *Journal de Trev.* a. 1722. Ex ictu baculi ossa cerebrum perforantia, sanata. Haller.

Michael Ernest Boretius Ejus disp. *de epilepsia ex depresso cranio.* Regiomont. 1724. 4. Haller. V. *pag.* 521.

Christophorus Jacobus Trew, medicus Noribergensis, vir illustris, nullam artis medicæ partem inornatam reliquit. Primus prodiit libellus: *Nachricht von einer raren Hauptwunden.* Nürnberg 1724. 4. Diarium enormis vulneris sclopetarii, quo cerebrum læsum fuerat, nullo magno superveniente symptomate, quoad decimo septimo die res in deterius vergere cæperunt. Accurata successit anatome. Haller.

J. Georg. Kisner, J. Adolph. Glosbach, Barth. Gerh. Jonas *Nachricht von einer besonderen Hauptwunde.* Francf. 1724. 4. Haller.

Dieterich Conrad Schlepper. Ejus disp. *de commotione cerebri.* Leid. 1724. 4. Haller.

Andr. Elias Büchner. Ejus & J. C. Ph. Trubeler. auctoris disp. *de vulneribus cerebri non semper lethalibus.* Halæ 1750. 4. Bona disputatio & per experimentum nata. Haller. V. *pag.* 479.

Pierre Guisard. V. *pag.* 1747.

J. Theod. Eller in *Mem. de l'Acad. de Berlin* a 1752. refert de magna jactura cerebri ab ala molendini elisi facultatibus animæ non læsis. Haller. V. *pag.* 103.

Henr. Franc. le Dran. in *observations de Chirurgie* &c. Mors ex commotione, grumulis sanguinis passim per cerebrum dispersis. Alius funestus casus, in quo sanguis sub dura matre effusus erat in latere ei opposito, quod ictum acceperat. Alia pluscula exempla funesta, qualia & ipse Hallerus cum Dranio præsens vidit, etiam arteriæ ex canali sincipitis sanguinem fundentis. Sanatus cui ossis particula de calvaria secesserat, & reconciliata est. Recte periculo plenam esse simplicem fissuram, commotionem potius fieri, quando cranium integrum est, & malum a lapsu aut percusso capite. Lethargum fere ab effuso sanguine supervenire. Fissuram suturam lambdoideam,

equidem totam osseam, supergressam esse. Fungum ab aposceparnismo ftlopetario natum sanavit. Ex ictu gladii abscessus cerebri funestus, & in cerebro cavea. Quoties pericranium a calvaria abscessit, trepanum requiri. Meninges sæpe sub integro cranio corruptæ. Duram matrem vitiatam debere incidi, repetitis incisionibus. Duræ matris vulnera absque symptomate. HALLER. V. *pag.* 103.

Idem in *traité des operations* &c. Vulnus punctorium, utramque calvariæ laminam perforans, requirit trepanum. Quando extrema lamina excisa est, interna fere fracta reperitur. In aposceparnismo lamina decussa fere se patitur adglutinari. Omnis fissura trepanum requirit. Laminæ internæ fractura solet quam externæ esse longior. Vix adgnoscitur, quando ea integra est. Trepanum posse suturis admoveri. Senibus diploen vix sanguinem dare. HALLER. V. *pag.* 308.

FRANC. QUESNAI in *tr. de la suppuration* non posse a capitis vulneribus ulcus hepatis sequi. HALLER. V. *pag.* 1445.

PETR. PAUL. MOLINELLUS. V. *pag.* 105.

ABRAHAM TITSINGH in *verdonkerde heelkonst* &c. Vulnera meningum, dum aditus late pateat, nulla facere symptomata. Ex diploe glans exemta bono eventu.

Idem in *rustuuren bestoit* &c. Olea & acria medicamenta non convenire duræ cerebri membranæ vulneribus, sed mel utique rosatum. HALLER. V. *pag.* 106.

GEORG. CHRISTOPH. DETHARDING, Professor Rostochiensis. Ejus *an sub depressione cranii hujus elevatio sit necessaria.* ROSTOCH 1732. 4. HALLER.

DANIEL SIGMUND GOTTL. BEHRENS. Ejus *de vulnere cerebri non semper absolute lethali, oder Observation von einer gräulichen Verwundung des Gehirns.* FRANKFURT 1733. 4. Cranii magnæ fracturæ & depressio, jactura cerebri, pene absque symptomate curatæ, & cerebrum novo involucro subnato tectum. HALLER.

J. DANIEL SCHLICHTING in *traumatologia* &c. Detecto cranio, etiam lamina exteriori fissa, vulnus nonnunquam ut simplex vulnus sanari: penetrantem utcunque puncturam trepani usum requirere. Suturis parcere non esse necesse. Sæpe ignaro & medico & ægro calvariæ fissuras sanari. Laminam exteriorem posse deprimi, externa integra, & sanguinem etiam sub calvaria effusum resorberi. Contra chiasmum; paralysin sæpe in læso latere sequi. Magna symptomata absque cerebri vulnere supervenire. Presso cerebro canem nihil passum. HALLER. V. *pag.* 1750.

FRANCISCUS de ZIEGLER. V. *pag.* 111.

CAROL.

CAROL. FRID. KALTSCHMIDT. Ejus disp. *de vulnere capitis a chirurgo intempestive consolidato fissura cranii neglecta & trepanatione feliciter instituta detecta.* JENÆ. 1754. 4. HALLER. V. *pag.* 1751.

J. WILH. ALBRECHT, HALLERI in cathedra Gottingensi antecessor, in *Comm. Nor.* a. 1735. *n.* 41. de vulnere frontis, in quo lamina prima, deinde seorsim quæ decesserat secunda trepano terebrata, ferramentum evulsum, quod impactum fuerat, tum ossis fragmenta exemta, & vulnus demum sanatum est. HALLER.

C. FRANC. FAUDACQ in *nouveau traité des playes* &c. Si duræ matris arteria in osseo canali violata fuerit, duobus trepanis opus est, ut os demoliamur. Sopor in capitis vulneribus frequens nulla parte læsa. Tumores sensim augescentes non faciunt soporem. Periculum summum est a commotione; solent vasa aliqua rumpi & fieri ecchymoses. Inter istas pessimæ, quæ lente fiunt, & absque symptomatibus. Bellostianas conpunctiones debere in partem ossis sanam penetrare: eas in contusis vulneribus esse necessarias. Fragmenta sæpe reconciliari. Sanam, tensam, glabram duram matrem tamen scarificat. Ecchymosis octava demum terebratione detecta, & æger servatus. Vulnera per nasum in cranium penetrantia subito fere necem inferunt. HALLER. V. *pag.* 1752.

GASP. COCHON du PUY & BARTH. MURRY *E post gravem ab ictu vel casu capitis percussionem non juvante eiam iterata terebratione dura meninx incisione aperienda.* PARIS 1736. 4. Sub dura membrana materiem puri similem per eam incisam exivisse. HALLER.

DUNCAN BAYNE. V. *pag.* 115.

SAMUEL SCHAARSCHMIDT in *medicinischen und chirurgischen* &c. T. I. Ex lapsu coma, sanguis de aure manans & diuturnus stupor, felici tamen eventu. In T. II. Post vulnus capitis terebra adhibita, pus in ventriculo cerebri. De vulneribus capitis in genere. In T. III. Ex orbita impacta pars fistulæ tabacariæ excisa, ex qua magna symptomata orta fuerant. In T. IV. Cum vulnus capitis præmature futura sicca uniretur, pus plurimum subnatum, ægerque servatus. In T. V. Feliciter evenientia vulnera cum cerebri ipsius jactura. A vulnere per orbitam inflicto funesta cerebri destructio. In T. VI. Vulnus sclopetarium sanatum, quo os temporum comminutum fuerat, & globus ex cranio exiit. HALLER. V. *pag.* 115.

CAJETANUS TACCONI. V. *pag.* 116.

SAMUEL SCHARP in *treatise on the operations* &c. duram cerebri membranam aperire jubet, si sub ea sugillatio fuerit. Duodecies terebrationem repetiit.

Idem

Idem in *critical inquiry* &c. commoti cerebri ſigna a Gallis obſcure proponi. HALLER. V. *pag.* 309.

JOH. CAGUA in *Phil. Tranſ. n.* 458. de fractura & depreſſione calvariæ cum laceratione cerebri & meningum, tamen curatis. HALLER.

JACQUES BAGIEU. V. *pag.* 119.

J. BOECLER & PHIL. HENR. BOECLER *decas quæſtionum medicarum.* ARGENTOR. 1741. 4. Vulnera cerebri non eſſe lethalia. HALLER.

PERCIVAL POTT. Ejus *obſervations on the nature and conſequences of wounds and contuſions of the hand, fractures of the ſkull, concuſſions of the brain.* LONDON 1760. 8. Artis principes patreſque ſtudioſe legit. Calvariæ fragmentum ſi depreſſum fuerit, cerebrumque urſerit, poſcere terebræ uſum. A duriori ictu decedere fere de calvaria duram membranam, exque ruptis vaſculis ſanguinem effundi, & cerebrum comprimere, unde periculum imminet, in dies majus. Pericranium abſque periculo incidi & lacerari. Effuſi ſub dura matre humores terebram reddunt neceſſariam. Calvariam fractam eſſe nullo ex ſigno, & unice ex ipſa inſpectione cognoſci, quæ requirit, ut calvaria denudetur. Sub fiſſura quacunque duram membranam fere inflammatam eſſe, & neceſſe videri cranium aperire. Depreſſum & fiſſum calvæ fragmentum optime tamen totum auferri. Suturis non parcendum, neque temporali muſculo. Non amat duram membranam incidere. Germanice vertit, notas adjecit vir gen. CHRISTOPH GOTTLIEB de MURR, qui etiam catalogum ſcriptorum de fracturis & vulneribus cranii addidit. Ita HALLER. In hac præſtantis adeo operis verſione Germanica, quæ prodiit NORIBERGÆ 1768. 8, doleas auctoris ſenſum ſubinde obſcuratum, ſubinde plane immutatum eſſe. Notæ adjectæ nullius ſunt momenti. Sed nec aliter fieri poterat a verſore ſcientia medica chirurgicaque deſtituto. Catalogus ſatis prolixus auctores ſuppeditat, quos hic adeſſe haud putares; ſunt tamen & alii plurimi, qui hic deſiderantur. Ita in *Deutſch. allgem. Bibl.* 10. *Band.* 1. *Stück pag.* 217.

Ejus *obſervations on the nature and conſequences of thoſe injuries to which the head is liable from extern violence.* LONDON 1768. 8. Velamenta calvæ conſuit, neque de iis aufert quidquam. A duro ictu vel lapſu calvam flaveſcere; in juniori homine ſuturam laxari fungumque emittere. Si dura cerebri membrana a calvaria feceſſerit, ulcus fere inter utramque offendi: perire, quibus pus non emittitur, & ſanari id ſi fiat. Terebra manu circumacta calvariam noſter perforat, ut pus emittat. A ſanguine effuſo ſenſus aboleri, cordis vires deprimi,

quæ

quæ symptomata continuo ab ictu vel lapsu superveniant. In fractura absque depressione mature terebra utitur. Instrumenta præfert simplicia. Quando fracta est calvaria, venæ sectiones repetitas monet convenire, neque tamen ægrum securum præstare, nisi & calvaria terebretur, & pus emittatur. Suturam continuationem fissuræ in alterum cranii latus non morari. Non necessario funestum esse sinus cerebri vulnus. Monet, ut sufficiens calvariæ portio auferatur. Ad sanguinem effusum necessario requiri terebram; eum enim frequentem causam esse mortis. Non raro laminam internam calvariæ solam frangi. HALLER. V. *pag.* 832.

GERARDUS v. SWIETEN. V. *pag.* 123.

GOTTFRIED HENR. KANNEGIESSER. V. *pag.* 124.

Dale INGRAM. V. *pag.* 125.

JULIANUS OFRAI in *observations* &c. Ex ictu mors, nulla parte calvariæ fracta, suturis hiantibus. HALLER. V. *pag.* 126.

LUD. HENR. LEO HILCHEN. Ejus & *F. C.* RAINER. disp. *de vulneribus cranii.* GIESSÆ 1748. 4. HALLER. V. *pag.* 1755.

JOACHIM FRID. HENKEL. V. *pag.* 123.

J. FRID. SCHREIBER. V. *pag.* 130.

PHILIPP. FICHET de FLECHY in *observations sur différene cas* &c. Inter eas observationes memorabilis est curatio, in qua noster os frontis terebra destruxit, ut denique nervi olfactorii in foraminibus cribrosi ossis nudi apparerent. In fractura cranii tendines & ligamenta lacerata absque symptomate. Calvariam absque noxa depressam vidit. Sinus frontales magno vulnere aperti sexto mense coaluerunt. HALLER. V. *pag.* 132.

GEORG. AUG. LANGGUTH. Ejus disp. *de sinus frontalis vulnere sine terebratione curando.* WITTEBERG. 1748. 4. recusa in HALLERI *selectis.* Hæc vulnera, quæ vulgo habentur pro difficilimis, noster absque labore curat. HALLER. V. *pag.* 720.

PHILIPPUS CONRADUS FABRICIUS. V. *pag* 615.

ANTONIUS LOUIS. Ejus *positiones anatomico chirurgicæ de capite*, PARIS 1749. 4. Prima, ut putat HALLERUS, thesis, quæ a chirurgis literatis proposita sit. Aliqua de vulneribus capitis.

Contra eam disput. prodiit *lettre a M. de F. Medecin ordinaire du Roi.* PARIS. . . . Præsidem ejus disp. græca fracturarum nomina pro Arabicis habuisse &c. Ita HALLER. V. *pag* 133.

CLAUDE FRANÇOIS ATTHALIN, Professor Vesuntinus. Ejus *lettre a un Medecin de la province, au sujet d'une observation sur les accidens funestes survenus au bout de* 54. *jours a un coup reçu a la tête*,

tête, qui n'avoit occasionné aucun accident primitif. BESANÇON 1746. 8. Post lapsum & depressam calvariam, & terebræ usum, sanguis in cerebro effusus, qui corrumpi incipiebat, & initium putredinis cerebri ipsius. Non male duram membranam incisam fuisse. HALLER.

JOH. CLAUD. MUNIER & J. FR. PARIS *E. post gravem ab ictu vel casu violento capitis contusionem, etiam mediocriter suspecta cranii fractura vel fissura cutis una cum pericranio ad os usque incidenda.* PARIS 1746. 4. HALLER.

CHRIST. PHILIPP. HERWIG. V. *pag.* 137.

DES PORTES in *traité des playes* &c. gravia vulnera sclopetaria in cerebro ad sanationem perduxit. Novam cranii a sclopo læsionem vocat *en pente*, in qua lamina externa finditur, & paulum deprimitur, interna secedit, & cerebrum oblique comprimit: per fissuram vero tenuis de globo lamina transit; ut id malum curetur, cujus exemplum producit. Vulnus & glans intra caput latens trepano quæri debet. Vulnus per nares ad tympanum usque post multas incisiones sanatum. HALLER. V. *pag.* 1756.

Le BLANC, chirurgus. Ejus *lettre a M.* Le CAT, PARIS 1749. 12. excusam citat PORTALIVS. Exstat in le CATIANA narratio hujus chirurgi de proprio in dura membrana vulnere. HALLER. V. *pag.* 837.

JANUS REGHELLINI in *osservazioni* &c. Dolor capitis a dura matre in cerebrum depressa: dura cerebri membrana cartilaginea. Abscessus cerebri ad ventriculum usque penetrans, & pars magna calvariæ consumta HALLER. V. *pag.* 139.

GOTTLOB THEBESIUS. Ejus disp. *de gravi vulnere curato.* HALÆ 1749. 4. HALLER.

FRANCISCUS LAMURE. V. *pag.* 140.

J. GODOFR. ZINN. Ejus *experimenta circa corpus callosum, cerebellum, duram meningem in vivis animalibus instituta.* GOTTING. 1749. 4. Vulnera corporis callosi nihil habere magis perniciosi, quam aliarum cerebri partium vulnera. Sed neque cerebelli vulnera velociorem necem inferre: duræ meningis vulnera ne dolere quidem. HALLER.

J. GEORGIUS ROEDERER. V. *pag.* 1462.

ANTONIUS de HAEN in *prælectionibus* &c. pag. 539. agit de vulneribus capitis. V. *pag.* 656.

HUGO RAVATON in *Chirurgie d'armée* &c. in contusione calvariæ debere pericranium in speciem acuti anguli incidi, duram meningem liberrime incidit. Lamina calvariæ exterior integra, interna funesto eventu depressa. Maxima mala in cerebri abscessibus, esse a puris in sanguinem reditu. Glans plumbea diu in sinu frontali hæsit, & denique

nique elapsa est. Punctoria vulnera per oculum fere subito mortem inferunt, cerebro læso. Vulnera punctoria calvariæ sopiunt. HALLER. V. *pag.* 1757.

J. FRID. CARTHEUSER. Ejus disp. *de morbis capitis externis.* FRANCOF. ad VIADR. 1756. 4. HALLER. V. *pag.* 898.

J. CHRISTOPH. TEUBELER. Ejus diss. *de vulneribus cerebri non semper lethalibus*: præside J. A. BÜCHNER prodiit HALÆ 1750. 4. Memorabilis dissertatio, recusa in HALLERI *selectis chir.* Proprias in castris collectas observationes producit, Pars cerebri, fracta calvaria, destructa, convulsio, delirium, ut tamen ægrotus servaretur. Amissa pars medullæ cerebri absque febre & convulsione, & aliud absque symptomate HALLER.

ACHILLES FRANC. FONTAIN & ANT. GARNIER *E. post gravem ex ictu vel casu capitis percussionem, non juvante etiam iterata terebratione dura meninx incisione aperienda est.* PARIS 1750. 4. HALLER.

JOSEPH. WARNER in *cases in Surgery* &c. Os per tres menses in dura matre hæsit absque convulsione & symptomate, tantum ut fungus de cerebro pullularet, qui absque ullo malo extractus est. Trepanum futuræ lambdoideæ admotum, dura membrana incisa, ut serum emitteretur. HALLER. V. *pag.* 142.

PETRUS BARRERE in *observations anatomiques* &c. in editione a 1753. 4. Mortes ex commotione cerebri, nulla parte læsa HALLER. V. *pag.* 345.

GEORG. HEUERMANN in *vornehmsten chirurgischen Operationen* &c. T. I. Vulnera cerebelli tamen lethalia esse. In T. III Musculos temporales absque malo symptomate contundi, & duram matrem absque malo dividi. Corporis callosi & cerebelli vulnera non adeo certo perniciem inferre.

Idem *in vermischte Bemerkungen* &c. Fractura ossis occipitis sanata.. Ex vulnere funestus cerebri abscessus, qui potuisset vitari. Commotio medullæ spinalis, exque ea magna symptomata. HALLER. V. *pag.* 310.

J. GEORG. ZIMMERMANN, Archiater nunc Regius & Electoralis. Ejus disp. inauguralis *de irritabilitate.* GOTTING. 1751. 4. Experimenta sunt de vulnerum cerebri, nervorum, spinalis medullæ, effectu. HALLER.

J. TARGIONI TOZZETTI. V. *pag.* 144.

ALEXAND. SCHMID. Ejus disp. *de vulneribus capitis.* HARDEWYK 1752. 4. HALLER.

J. A. Loubet in *traité de playes* &c. Vulnera capitis, quando aponeurosis calvariæ aut pericranium læsum est, majores postulant incisiones. Non debere quatuor incisionis angulos detruncari. Fractæ calvariæ trepani usus convenit, ut coronæ repetita foramina se decussent. Dari tenues calvarias, ob quas levis ictus mortem possit inferre. Haller. V. *pag.* 1760.

Andouillé in *Mem. de Chirurg.* T. III. reprobat in vulneribus capitis venæ pedis sectionem, ex qua subita sanguinis in hepar congestio fieri queat. Haller. V. *pag.* 1761.

Delaisse in *recueil d'observations* &c. P. I. Cum Capillus per quinque dies in dura matre impactus hæsisset, nulla inde secuta symptomata. Haller. V. *pag.* 145.

Petrus Paulus Tanaron. V. *pag.* 146.

Nicolaus Capelleti, Lucensis, ex Magati secta. Ejus *delle ferite della cute del capo diss., in cui si dimostra l'insussistenza del di loro preteso pericolo ed il metodo di curarle.* Venezia 1754. 4. Multo minus quam veteres sibi a vulneribus capitis metuit. Falcinellum citat, & ipsum Magati adseclam: cutanea capitis vulnera negat periculum habere. Neque turundas probat, neque terebrationem nimis repetitam. Infeliciter fere in bellis Insubricis eam cecidisse: sæpe vidit fracta ossa decessisse. Sæpe cerebri vulnera sanata fuisse. Cutanea vulnera capitis, evitatis turundis & suppurantibus emplastris glutinantibus curat. Melitæ ob simplicitatem curationis chirurgos esse felicissimos. Dira die septimo symptomata a sphærula nata apparuisse, quæ cranium absque visibili inæqualitate perforaverat, & meninges compresserat. Pro curatione Magatiana. Haller.

Benjamin Gooch. V. *pag.* 143.

Du Vergrt in *Anfangsgründe der Wundarzneykunst* &c. T. I. magna mala a meningum suppuratione metuit, quæ propterea plerumque nimis sero adgnoscatur; cum vulneribus stlopetariis id infortunium fere conjungi, & solere una cerebri adesse suppurationem. Haller. V. *pag.* 151.

J. Henr. Brandau. Ejus *diss. chirurgica sistens singularem casum concernentem vulnus capitis ubi stlopeta cranium non modo fractum, sed & cerebri substantia corticalis ut & medullaris partim effluxa absque trepani operatione feliciter sanatum.* Cassel 1755. 4. Haller.

J. Henr. Schutte. V. *pag.* 154.

J. M. Hofmann. V. *pag.* 154.

Gustav. Phil. vel Mich. Zwinger. Ejus *historia pericranii sua sponte regenerati.* Altdorf. 1756. 4. Disputatio. Haller.

Beau-

BEAUREGARD. V. *pag.* 156.

TRECOURT. V. *pag.* 156.

MARTIN. V. *pag.* 157.

MARC. ANTON. LEOP. CALDANI in epist. *sull' insensilità* &c. Laudat aquæ frigidæ in recentibus vulneribus utilitatem. A dura meninge læsa nulla symptomata secuta: a cerebri vero vulneribus convulsiones ortæ sunt, neque hic corpus callosum ullam habet prærogativam.

Idem in *riflessioni fisiologiche* &c. Ab ictu equi calvaria fracta, dura membrana a VERNA irritata absque malo, ut vulnus feliciter sanesceret. Post ictum lapidis, ex Cl. BONIOLI relatione, cum trepano chirurgus uteretur, laceravit duram membranam: nullus inde dolor, neque convulsio neque symptoma, & facilis sanatio. Iterum ab ictu duram matrem ossea fragmenta laceraverant, cum ea eximerentur, nullus dolor, nulla symptomata, nullæ nervorum distentiones supervenerunt, etsi quidem a suppuratione æger denique exstinctus est. Plus quadragesies dura membrana sanguine tincta, suppurata, absque ullo dolore. Iterum osse a saxo depresso, dura membrana nudata, exemta de ea vitreæ laminæ fragmenta: nullus dolor, irritata eadem meninx asperis instrumentis nullo cum sensu, facile convaluit. Ab ictu saxi spasmus rigidus masseteris, cranium depressum, dura mater trepano nudata, irritata volsellis, repetito, nullo cum sensu, & facilis secuta sanatio. HALLER. V. *pag.* 1454.

ARNOLDUS DUNTZE, HALLERI olim carus discipulus. Ejus *Werlhofs* &c. *Urtheile über eine Krankengeschichte* . . . . 1757. Vulnus capitis sero lethale, cum dura mater incisa esset, & in cerebro abscessus. Curatio hic defenditur, & respondent, quos Cl. vir consuluit, medici nullam in mali initiis causam fuisse, cur dura mater divideretur. HALLER.

GEORG. LUD. ALEFELD. Ejus *an contrafissura in cranio infantis æque ac adulti generari queat.* GIESSÆ 1769. 4. Ictus in sinistrum bregma, a quo alæ minores ossis sphenoidei ab osse frontis secesserunt. HALLER. V. *pag.* 1204.

AMBROSIUS BERTRANDI. V. *pag.* 162.

LARBER in *anatomia chirurgica* &c. Grave vulnus calvariæ absque trepani usu sanatum. In dubio casu vehementis commotionis malum absque trepano curatum. HALLER. V. *pag.* 1315.

MEHE'E de la TOUCHE. Ejus *traité de lesions de la tête par contre coup avec des experiences propres a en éclairer la doctrine.* MEAUX 1773. 8. Etsi non ubique veriorem sententiam tuetur, laudem tamen est meritus, quod experimenta propria in animalibus fecerit. Cæterum ei mens est, læsionem, quæ dicitur calamitas, locum habere, & potissimum ab anterioribus ad posteriora: tunc etiam facilius, quando nihil fractum est. De pa-

paralyſi in latere oppoſito partis læſæ, cujus varia exempla habet, etiam aliquando in experimento, nam plerumque equidem effectus compreſſi cerebri utrique lateri moleſtus fuit. Vulnera cerebri non profunda, non magna producere ſymptomata, ea tum demum ſupervenire, quando vel ventriculorum aliquis apertus eſt, vel cerebellum, vel aliqua pars oblongatæ medullæ. Plerumque id latus convellitur, quod eſt e directo vulneris. Cerebelli læſiones perinde modo ſuum latus afficiunt, modo latus oppoſitum. In experimentis vulnera calloſi corporis nihil habuerunt peculiare. Cerebelli vulnera facere, ut caput in ſuum latus demergatur. Sedem læſionis potiſſimum a dolore innoteſcere. Calvariam fractam, aut depreſſam, terebram poſcere. Venam ſectam ad concuſſionem cerebri valere, & terebrationi debere præmitti. Cerebelli vulnera graviora mala conſequi, paralyſin &c. Vulnera medullæ ſpinalis extemplo necare. Vulnera medullæ oblongatæ ſere late paralyſin facere, neque tardas mortes. Poſt validum ictum acceptum calvariam detegi debere. Exfoliationem inconſpicuam etiam locum habere, in qua carunculæ ſubnaſcentes os amiſſum continuo reparent. Eſſe ubi os ſquamam non dejiciat, etiam quando ſanguis per aures manavit, etiam quando os fractum fuit. Emplaſtra glutinoſa male ad depreſſiones adhiberi. Fungos eſſe e ſanguine coacto. Non continuo canem periiſſe, cui cerebellum noſter fauciaverat, continuo vero cum medullam ſpinalem. HALLER. V. *pag.* 844.

CHEVALIER, chirurgus, in *Journal de Med.* T. XI. poſt ictum in capite acceptum, quinquageſimo ſeptimo demum anno ſquama oſſea deceſſit. HALLER.

CLAUD POUTEAU. V. *pag.* 170.

HERM. HENR. CHR. SCHRADER in *obſervationibus* &c. Graviſſimus lapſus, ut ſanguis per nares flueret, pars ſcapulæ fracta eſſet, ſervatus tamen eſt æger. Contra periit, cui illapſum lignum graviter cervicem percuſſerat. HALLER. V. *pag.* 1206.

JOHANNES BATTING, chirurgus. Ejus *chirurgical tracts relating to wounds and contuſions of the head, fractures of the ſkull with remark* OXFORD.... 8. anno non addito. Prodiit a. 1760. Princeps viro ſcopus eſt, chirurgos monere, quoties ſigna gravis in cerebro mali adſunt, ne omittant venæ ſectione & aliis medicamentis evacuantibus inflammationi ſubvenire, quam ipſe in dura membrana ponit. Caſus eo ſpectantes omnino viginti recenſet, pleroſque funeſtos. Inter eos eſt calamitas varia, etiam internæ laminæ fractæ cum externa integra: & inflammata meninx, cum tamen alia in ſede cranium percuſſum fuiſſet. Os temporum perforavit abſque malo eventu. Occipitis mala fere necem intulerunt. Abſceſſus hepatis ſemel ſucceſſit. HALLER.

BOIS-

Boisson. V. *pag.* 172.

Jacobus v. Lil. V. *pag.* 174.

J. Ulric. Bilguer. V. *pag.* 174.

Ejus porro *medicinisch-chirurgische Fragen, welche die Verletzung der Hirnschale betreffen; nebst einem Versuch zur Beantwortung der Fragen von den Contrafissuren in den Verletzungen des Kopfs, und die praktischen Folgen, welche man daraus ziehen kann, zu bestimmen.* Berlin 1771. 8. De ossium longorum fissuris: utique locum habere, etiam in simplici fractura. Quando aut eas aut cranii fissuras gravia symptomata sequantur, quarum signa tamen incerta sint: in fissuris ossium longorum tamen justæ conjecturæ. Contrafissuræ plura exempla producit, ubi alias interna lamina, alias alternum latus fissum est. Magna symptomata orta absque chirurgica curatione evanuisse. Haller.

J. Christian Hildebrand. V. *pag.* 176.

Anton. Högg. V. *pag.* 180.

J. Rud. Stæhelin in *Act. Helvet.* T. V. retulit de gravissimo vulnere capitis sanato. Duram matrem & tendines in homine sensu destitui. Haller.

Samuel Clossy. V. *pag.* 183.

J. Martin Lörsch. Ejus *metastasis ad caput cum trepano.* Argentor. 1763. 4. Disputatio. Suturarum post lapsum discessio, nudata dura matre inflammata absque dolore, æger servatus. Haller.

Justus Christophorus Ketsch. Ejus *de venæ sectione in læsionibus capitis vicem terebræ aliquando sustinente.* Greifswald 1763. 4. Non esse Ketschii legit Hallerus.

Ferdinandus Martini, chirurgus. Ejus *Spuhr zum Begriff von der Erschütterung des Hirns.* Koppenhagen 1764. 8. Eam commotionem cerebri interpretatur a mutata figura ovali capitis, ut oppositi fines ad se propius accedant. Quamprimum ea vis major est quam cordis impulsio, necesse est cerebrum elidi, ejus humores exprimi, & inter cerebrum atque calvariam spatium vacuum nasci; in id spatium sanguinem a pondere aëris impelli, & minima vasa distendi, & denique rumpi.

Idem in *chirurgische Streitschriften* &c. Symptomata, quæ pericranio, aut aponeurosi calvariæ impositæ, tribuuntur, verius ad nervos pertinere. Rectius dura mater incideretur, quoties calvaria terebratur.

Ejus *ein Dutzend Betrachtungen, welche das Hirn betreffen.* Ibid. 1768. 8. De vulneribus etiam cerebri agit, iisque gravissimis sanatis, cum pars cerebri periisset, aut glans plumbea in cerebro resideret

Ejus

Ejus *Zweites Dutzend Beobachtungen, welche das Hirn betreffen.* KOPPENHAGEN 1769. 8. Huc nonnullæ calvariæ fracturæ, quæ, dum æger vixit, non potuerunt adgnosci. Febres ex vulneribus cerebri periodicæ. Ut in vulneribus capitis firmior cicatrix fubnafcatur, annulum inter cutem & calvariam inmittit. Concrementum lapideum cerebri in paralyfi. Gangræna cerebri non funefta. Refolutiones fubitæ ex concuffione & faltu. HALLER. V. *pag.* 185.

LEBRECHT FRID. BENJAM. LENTIN. V. *pag.* 186.

VOLAIRE. V *pag* 187.

DAUNOU. V. *pag.* 187.

BAYLE. V. *pag.* 188.

JOHN WILLIAM, chirurgus in *Redruth* Cornubiæ. Ejus *fome hiftories of wounds of the head with obfervations.* FALMUTH 1765. 8. Primum de capitis vulneribus. Adverfus deligationem, in qua nihil admittitur præter linteum carptum ficcum. Medicamenta, quæ duræ meningi oporteat imponi. Fungos cerebri refecat. Ex lapfu feftuca offea in finum duræ membranæ impacta. Sanguis fub ea meninge effufus, ea ipfa incifa emiffus, cum bonis ægri rebus. A lapfu vertigo: terebrata calvaria, meninx & cerebrum fuppuratum, eventu funefto. Ab ictu mulæ nata fymptomata trepano repetito fublata, nullo humore emiffo. A fragmentis offeis cerebro impactis terebratum cranium; cerebrum erupit, mors fecuta eft. Sanguinem fupprimit linteo in vitriolum intincto. HALLER.

J. BAPT. M. WILH. FERRAND. Ejus & FRANC. CHOPART difp. *de refonitu* PARIS 1770. 4. Cum in finiftrum latus fœmina lapfa effet, in dextro latere fanguis effufus eft. Sic in alio exemplo ex lapfu in verticem fanguis effufus fub offe frontis. HALLER. V. *pag.* 584.

HYACINTH. THEODOR. BARON & HENR. RAYMOND *E. capitis affectibus jugularis venæ fectio.* PARIS 1765. 4. HALLER.

NOLLESON. V. *pag.* 189.

A. van DEKEN. V. *pag.* 191.

JACOB. BOTH. V. *pag.* 191.

RICHARD de HAUTESIERK. V. *pag.* 192.

PLANCHON. V. *pag.* 193.

MARESCHAL de ROUGERES. V. *pag.* 194.

JOSEPH. JACOB. PLENCK. Ejus *Lehre von den Hauptkrankheiten nach ihren Klaffen, Gefchlechtern und Gattung; aus dem Lateinifchen von* F. X. v. WASSERBERG, WIEN 1777. 8. Ita de LUCA (f). V. *pag.* 195.

PAGE. V. 201.

PETR.

(f) In *gelehrten Oeftrreich* &c.

PETR. MARIA VIELLARD & JOSEPH DUSSANS præſ. *E. in pertinacibus faciei capitisque doloribus nihil, ſed contra plurimum nocere poteſt nervorum quinti paris ſectio.* PARIS 1768. 4. Tria exempla ad ALBINI conſilium reſecti nervi infraorbitalis. Dolor ſublatus cito rediit. HALLER.

J. AUG. PHIL. GESNER. V. *pag.* 205.

J. JAC. FRISAC, chirurgus. Ejus *theſe de Chirurgie ſur les bleſſures de la tête.* Gallice TOULOUSE 1769. 4. HALLER.

DUPRE' de l'ISLE. Ejus *traité des leſions de la tête par le contrecoup & des conſequences pratiques.* PARIS 1770. 12. Aëre caput plenum ponit. Calamitatem prævidet, & præſagium ab experimento confirmatum eſt, quod tumori erat ſuperſtructum, ſi fiſſura adfuerit: terebram commendat. HALLER.

J. PHILIPP. KEES. Ejus diſp. *de læſionibus capitis.* ARGENTOR. 1770. 4. A gravi lapſu magna ſymptomata absque terebratione ſuperata. HALLER.

J. GEORG. OBERTEUFFER. Ejus *diſſertatio enthlaſin cranii ſponte reſtitutam exhibens.* ARGENT. 1771. 4. HALLER.

DANDEVILLE des PARTS. V. *pag.* 216.

JOHN HILL. V. *pag.* 216.

MATTH. FRANC. ALIX. V. *pag.* 218.

J. DAN. METZGER. Ejus *adverſaria medica. Continent chirurgica, phyſiologica, practica.* TRAJECTI ad MOSAM 1775. 8. Huc facit tractatus *de læſionibus capitis*, quem J. PHILIPPUS KEES diſſertationis inauguralis loco edidit ARGENTOR. 1770. Hic autem recuditur tanquam METZGERI opus, hinc inde mutatum. Concuſſionem cerebri ſemper eſſe metuendam; mala, quæ inde oriantur. Ea quiete, nervinis, cortice potiſſimum Peruviano noſter curat. Sanguinem in cerebro effuſum reſolvi ac reſorberi poſſe. Terebrationem calvariæ non continuo neceſſariam eſſe, quæ infida ſit operatio. RICHTER. V. *pag.* 1327.

J. W. vel FR. BAUER. Ejus *zwo chirurgiſche Wahrnehmungen bey einer Kopfwunde, und in einem wahren Krebsgeſchwüre.* HERSFELD 1773. 8. Os verticis a lapſu depreſſum, & fractum, dura meninx in elevando læſa, nihilo ſecius ſervatus puer. HALLER.

THOYER. V. *pag.* 229.

J. LEBERECHT SCHMUCKER. V. *pag.* 230.

SCHUMACHER. V. *pag.* 233.

WURM. V. *pag.* 233.

GEISLER. V. *pag.* 233.

KOBE-

KOEHLER. V. *pag.* 233.
PISTOR. V. *pag.* 233.
RAMDOHR. V. *pag.* 233.
TROESTER. V. *pag.* 236.
DUPOUY. V. *pag.* 237.
PIETSCH. V. *pag.* 239.
BOURLEYRE. V. *pag.* 239.
HENR. FRID. KOCH. V. *pag.* 240.
RAPHAEL JOH. STEIDELE. V. *pag.* 243.

WILLIAM DEASE, chirurgus Londinenſis Noſodochii S. Nicolai & S. Catharinae. Ejus *obſervations on the wounds of the head, with a particular enquiry into the parts principally affected in thoſe, who die in conſequence of ſuch injuries.* LONDON 1776. 8. Contra eos, qui propendentes de capite contuſo tegumentorum lacinias protinus coaptant firmantque; corpora utique hic peregrina obſtare, necque partes eas contuſas ſine ſuppuratione ſanari. Telam ſubtilem unguento digeſtivo imbutam tegumenta inter & cranium ponendam eſſe ſuadet, ac demum poſt aliquot dierum ſpatium, cum partes laeſae, abſoluta jam ſuppuratione, confervere inceperint, auferendam. Non probes tamen hanc auctoris opinionem, tum quod ea corpora peregrina tolli poſſunt; tum quia, ob figuram capitis ſphaericam, non tantam, ut noſter putat, laeſionem integumenta patiuntur: quid, quod experientia teſtis eſt, ſanari ſaepe vulnera cum contuſionibus complicata absque ſuppuratione? Quo in caſu noſter noxie linteum ſuum applicabit, in contrario autem ſupervacanee. Majoris momenti ſunt, quae de dura matre accurate proponit. Etſi multi auctores & imprimis POTT durae matris a cranio ſeceſſionem, ejus inflammationem ſuppurationemque, ut frequentiſſimam ac praecipuam ſymptomatum periculoſiſſimorum vulneribus capitis ſupervenientium cauſam eſſe perhibent, & metuunt; noſter tamen his adeo non movetur, ut periculum, ſi quod ex durae membranae ſuppuratione immineat, admoto trepano praeverti poſſe credat. Contra communem opinionem negat in laeſione cranii ſimul & duram matrem adfici, quamvis per vaſa ſanguinea cum eodem communicet; nam a fonticulis in ſutura cranii excitatis, turbata manifeſte communicatione, nunquam fuiſſe obſervatam durae matris aut a cranio ſeceſſionem, aut ſuppurationem. Sic, ubi per nodos tophoſque venereos ea communicatio manifeſte ſublata fuerit, nihil duram matrem pati. In carie quidem cranii utramque ſubinde laminam exedente aboletur haec communicatio, ut tamen, reparato poſt exfoliationem cranio, nova renaſcatur. Igitur, ſi ex turbata manifeſte tali duram matrem inter & cranium communicatione vel nulla fiat ſeceſſio, vel poſita hac nullum periculum ſequatur, non videri, cur durae meningis ſeceſſio, quam in vulneribus

bus capitis fieri contigerit, adeo periculosa sit, præsertim ubi homo cætera sanus, & pus terebratione eductum fuerit. Funestos in læsionibus capitis eventus non a dura sed pia matre & cerebro repetendos esse; horum enim tenerrima vascula concussione facile debilitari, paralytica fieri, atque sic humorum affluentium stagnationem, indeque natam inflammationem & suppurationem facile intelligi. Semper his in casibus piam matrem & corticem cerebri suppurata vidit. Symptomata hujus inflammationis & suppurationis potissimum inter octavum & decimum septimum diem, raro citius aut serius, se manifestare. Signa mali externa vix apparere, nisi incipiente fere suppuratione. Sæpe noster, instituta ad primum, quod apparuit signum, trepanatione præsentem jam suppurationem vidit, neque id mirum videri, cum partes inflammationis sedem hic præbentes, prorsus insensiles sint. Ipsa hæc symptomata suppurationem comitantia videntur potius a resorptione puris, quam a topica irritatione oriri. Ex his facile intelligi, cur cura antiphlogistica apparentibus primis mali signis, hoc est præsente jam suppuratione, instituta omni careat effectu. Frustra hic sive largas venæ sectiones, quas POTTIUS, sive pulverem DOVERI, quem BROMFIELDUS commendat se tentasse. Nec profuit terebratio a POTTIO post frustraneas venæ sectiones commendata; sed nec prodesse potest, hac enim administratione pus inter cerebrum & duram membranam hærens solummodo educitur, nequaquam autem illud, quod ex suppurata pia matre, sede mali, natum inter eam & cerebrum latet, etsi duram meningem incidas, cum illud plerumque per cerebri superficiem late diffusum sit. Illud noster medicamentis resolvere tentat, ut resorbeatur. Hujus resolutionis felices eventus. Doleas, ignotas fuisse auctori, cum hæc scriberet, observationes chirurgicas SCHMUCKERI. Invenisset profecto ibidem cum argumenta veritatem suorum assertorum indubiam reddentia, tum etiam remedium ad inflammationem piæ matris cerebrique efficacissimum: fomentationes videlicet frigidas a SCHMUCKERO tantopere & merito commendatas. Cæterum DEASE & SCHMUCKER, unam ex obscurissimis, quæ de capitis læsione obvenire possunt, materiam egregie illustrarunt: cum alter symptomatum in capitis læsione adeo sero & cum mortis plerumque periculo se se manifestantium veram causam, remedium alter nos edocuerit. Quippe ex sola humorum adfluentium in vasis piæ matris per concussionem debilitatis stagnatione ratio aperte evincitur natæ ibidem inflammationis & suppurationis. Roborantibus itaque hic opus est: id quod nec venæ sectiones, nec trepanatio, nec denique Doverianus pulvis, sed frigidæ fomentationes maxime valent efficere. Ita RICHTER.

SCHARP. V. *pag.* 244.

MAXIMILIANUS STOLL. V. *pag.* 251.

ALEXANDER KÖLPIN, chirurgus Aulicus S. R. M. Dan. Ejus *de capitis læsionibus meletemata medico-chirurgica, cum adjectis adnotationibus.* HAFNIÆ 1777. 8. Multa hic occurrunt, quæ experimentis non satis repetitis innixa, parum firma esse videntur. Latinitatem non laudes. Ita RICHTER. An idem qui *pag.* 1216.

MALER von CARLSRUH. Ejus disp. *de commotione cerebri.* STRASBURG. 1777. 4.

GUYETAN. V. *pag.* 254.

LIMBOURG. V. *pag.* 255.

JOSEPH. MOHRENHEIM in *Beobachtungen* &c. *Obs.* 1. Vulnus ossi frontis & temporum cæsim inflictum, funestum. *Obs.* 2. a lapsu contusio ossis parietalis & vulnus gangrænosum cum vertigine & lethargo, usu fomenti ex cortice Peruviano & essentia mirrhæ feliciter in sene curatum. *Obs.* 3. ab ictu globi tormentarii fracta calvaria, indeque gravissima symptomata & mors. *Obs.* 4. in puero vulnus capiti ab irruente tegula inflictum, a cranii fragmentis dura meninx lacerata, eventu lethali. *Obs.* 5. præmagnum capitis vulnus cum ingenti contusione in fœmina gravida sanatum. *Obs.* 6. capitis contusio & vulnus facile sanatum. V. *pag.* 1435.

(Plura de fractura capitis. V. *fracturæ*).

(Plura de terebratione cranii. V. *terebratio*).

ADDENDA.

ADDENDA.

Ad pag. 34. lin. 11. infer. post & 1717. 8. adde

Italice prodiit BONON. 1695. 8.

Pag. 114. ad ALBERTUM de HALLER post *Lobrede &c.*

ERNESTI GODOFRED. BALDINGER, Professoris primarii Gottingensis, *oratio in laudes meritorum* ALBERTI de HALLER *nuper (12. Dec. 1777.) pie defuncti.* GÖTTINGÆ 1778. 4.

Pag. 122. lin. 1. post 1733. 8.

Germanice LIPSIÆ 1774. 8.

Pag. 183. ad P. SUE post 1771. 12.

Germanice, vertente JOH. GEORG. KRÜNITZ, prodiit BERLIN u. LEIPZ. 1773.

Pag. 216. ad JOHN HILL post 1772. 8.

Germanice cum titulo *chirurgische Beobachtungen, welche hauptsächlich den Krebs und Verletzung des Kopfs betreffen.* LEIPZIG 1777. 8.

Pag. 243. ante RAPHAELEM JOH. STEIDELE.

JACOBE REINLEIN, medicus, qui novam prælectionum medico-chirurgicarum cathedram VINDOBONÆ primus conscendit. Ejus *Vorlesbuch über die Anfangsgründe der Arzneywissenschaft für die Wundärzte.* WIEN 1776. 8.

Pag. 264. ante CLAUDIUM GALENUM.

ARETÆUS CAPPADOX in *diuturn.* L. I. cap. 9. abscessum coli prope hepar in dextra parte ipse secuit, ex quo multum puris effluxit, multum etiam per renes & vesicam decessit: post longum tempus tamen æger convaluit.

Idem in *caus. & sign. acut.* L. I. cap. 13. abscessum hepatis extrorsum vergentem ferro candente jubet aperiri. HALLER. V. *administr. chirurg.*

Pag. 267. ad Abu Amram Musa &c. post vocem *Doctor*.

Ejus *Mosis aphorismi secundum doctrinam Hippocratis & Galeni* prodierunt Bonon. 1489. 4 Venet. 1497. fol. cum Rhazei variis. Basil. 1579. 8. Est compendium Medicinæ universæ, etiam Chirurgiæ. Ita Haller (a).

Pag. 289. lin. 6. post Patav. 1769. 4.

Hæc editio utilissima est, cum multis codicibus usus sit editor, ut ex variis lectionibus meliorem quamque divinet, expellat, quæ subinde ex glossa in textum irrepserunt, corrupta emendet. Eo in labore diligentissime versatus, plurima certe correxit, & probabiliter restituit. Ita Haller.

Pag. 382. post Hieronymum Fabricium.

Hieronymus Nymman. Ejus *de gravi auditu, s. surditate*. Wittebergg 1592. 4. Haller (b).

Pag. 503. post Maximilianum Stoll.

Nathanael Hulme, medicus Londinensis, in sua *oratione de re medica cognoscenda & promovenda* London 1777. 4. pag. 44. historiam narrat hominis calculosi proprio medicamento curati. Hæc eadem historia redit in altero suo libello Anglice scripto...... & deinde Germanice verso cum titulo: *Anzeige eines leichten und sicheren Mittels wider den Blasen- und Nierenstein, den Scorbut, das Podagra, wieder aufzehrendes Fieber und die Würme.* Leipzig 1778. 8. Suum hic auctor revelat arcanum, quod calculum solvat, solutumque per urinam eliminet. Parari ex sale tartari & spiritu vitrioli, sequenti modo: salis tartari grana xv in aquæ puræ unc. iij. soluta, quater de die propinantur, quibus mox superpotandæ sint guttæ xx. spiritus vitrioli in unciis iij. aquæ; ut sic in ventriculo fiat effervescentia, a qua plurimum noster sperat. Pro efficacia hujus remedii testimonia & faustos eventus addit.

Pag. 662. ante de la Condamine.

Joseph. Jacob. Plenck. Ejus *de dentium & gingivarum morbis.* Wien 1778. 8. V. *pag.* 195.

Pag. 899. lin. 3. post vocem Haller adde

Non solum de prostata ulcerosa retulit Molinarius, sed integrum & egregium dedit tractatum, in quo de ischuria & de punctione vesicæ fuse agit. Plurima auctorum loca ad scopum facientia collegit & allegat.

(a) In *Bibl. Med. pract.* T. I. pag. 399. (b) Ibid. T. II. pag. 303.

Pag. 1012. ad OTTONEM BRUNFELSIUM adde integrum operis titulum:

Jatrium medicamentorum ſimplicium, continens remedia omnium morborum. ARGENT. 1533. 8. 2. vol. Morborum a capite ad calcem recenſio, & ad quemque farrago medicamentorum ſimplicium, potiſſimum ex PLINIO VALERIANO. Ita HALLER (c).

AD VENEREUM MORBUM

Adde ſequentes auctores, quos ex noviſſima ASTRUCII editione Latina & Gallica decerptos hic ſuppeditare *pag.* 1622. promiſi.

Pag. 1511. poſt PETRUM de la CERLATA.

JOHANNES MULLERUS, de REGIOMONTE, vulgo REGIOMONTANUS, vel MONTEREGIUS a patria ſic dictus, natus anno 1436., KÖNIGSBERGÆ in FRANCONIA, Aſtronomiæ elementis ſtudium dedit primum LIPSIÆ, ac poſtea VINDOBONÆ, ubi GEORGIUM PEURBAGHIUM Aſtronomiam cum laude docentem audiverat, quo mortuo anno 1461., in ITALIAM profectus eſt, BESSARIONEM Cardinalem comitatus, ſed in Germaniam brevi regreſſus eſt, & aliquamdiu VINDOBONÆ mathematicas ſcientias publice docuit, donec perluſtrata prius HUNGARIA, quo a REGE MATTHIA CORVINO invitatus fuerat, NORIBERGAM conceſſit anno 1471., ubi obſervandis cœleſtibus ad Aſtronomiæ inſtaurationem, librisque excudendis ſedulus vacabat, cum a SIXTO IV. ſummo Pontifice deſignatus eſt Epiſcopus Ratisbonenſis, & anno 1475., ROMAM accerſitus, ut Kalendarii reformationi præeſſet: obtemperavit ſed non lubens, & anno inſequente 1476., ROMÆ fato functus eſt anno ætatis 41., ſive peſte, ut narrat JOVIUS, ſive potius veneno de medio ſublatus, inſidiis, ut fama fuit, filiorum GEORGII TRAPEZUNTII, quos ſibi iratos habebat, quod parentis eorum circa PTOLOMÆUM, THEONEMque lapſus non diſſimulaſſet. Inſultum luis Gallicæ ex aſtrologia a MULLERO prædictum fuiſſe THEOPHRASTUS PARACELSUS (d) ſcribit; ſed in MULLERI *ephemeridibus* (ubi illa prædictio videbatur contineri potuiſſe,) *quas vulgo dicunt Almanach, ad triginta duos annos*, ſcilicet ab anno 1474., ad annum 1506. *ſcriptis & editis* NORIBERGÆ 1474. 4. nihil de lue venerea ASTRUCIUS comperit.

PAULUS

(c) Ibid. T. I. pag. 527. (d) In L. I. *de peſte* cap. 4.

PAULUS ALMANUS, de MIDDELBURGO, five PAULUS MIDDELBURGIUS, a natali folo ita vocatus, Aftronomiæ Profeffor Paduanus, medicus FREDERICI Ducis Urbini, & GUIDONIS EUBALDI Comitis Montis feretri; obiit ROMÆ a. 1534. ætatis 89. Scripfit PETRUS MAYNARDUS (e) Gallicum morbum prædictum fuiffe a PAULO de MEDELBURGO in *prognoftico* 20. *annorum*, quod *ad illuftriffimos Principes*, *Urbini Ducem*, *D. Guidonem Monferetanum ac fapientiffimum Octavianum de Ubaldinis* fcripfit pridie Kalendas Januarii, anno virginei partus 1487. In eo *prognoftico* fequentia quidem habet „ quondam morbum curatu difficilem „ imminere hominibus habentibus ftellam fcorpionis horofcopantem in geni„ tura eorum, aut ipforum nativitatibus; & quod ejus caufa fupercœleftis „ fuerat tremebunda conftellatio coitus trium fuperiorum fyderum, Satur„ ni fcilicet, Jovis & Martis. Temere ALMANUS credidit morbos ab influxu fyderum oriri, atque adeo ab aftrologis prædici poffe. Nec excufari poteft MAYNARDUS credulitatis, qui ad luem veneream inconfiderate retulerit ea, quæ ab ALMANO de quovis morbo in genere dicta, vel potius effutita erant. ASTRUC.

Pag. 1516. poft JOH. MANARDUM.

FRANCISCUS CIRCELLUS. Si fides adhibenda GEORGIO HIERONYMO WELSCHIO (f), liquet ex CIRCELLI manufcriptis traditas fuiffe ab illo Regi Romanorum MAXIMILIANO I. primæ originis tempore pilulas, quæ a lue venerea tutum quemlibet præftarent, conftantes ex myrobolanis Cabulenfibus, Indicis & citrinis, agarico præparato, fpica Indica, maftiche, fchoenantho, maci, croco & Xylobalfamo. ASTRUC.

Pag. 1525. ante HIERONYM. FRACASTORIUM.

JOH. LUDOV. VIVE's, Hifpanus, non medicus, vir doctus, natus VALENTIÆ a. 1492., obiit BRUGIS a. 1540. in fua *concione de fudore Chrifti*, fcripta BRUGIS a. 1529. fequentia habet: & ne quis effet a periculo immunis, morbi univerfi funt EUROPAM pervagati, non illi modo veteres, ...fed novi, infoliti, inufitati, horribiles, abominabiles. Primum *Scabies Indica*, quam aliæ nationes in alias nominatione rejiciunt; fed quid juvat, fi re non ab fe dejiciunt ac depellunt? Nam ira dei effecit, ne cujusquam fit peculiaris; omnium eft communis factus. Quam eft fœdus morbus? Quam contagiofus? Quantum in eo faftidii, moleftiæ, periculi? Quam infinitus? Ita ASTRUC (g).

JACO-

(e) In *tract. I. de morbo Gallico* cap. 1. (f) In *fylloge curat. & obfervat.* In notis ad *obfervat.* 4. MARCELLI CUMANI pag. 25. (g) De morbis venereis edit. Gallica 1743. 8. T. II. pag. 237.

Pag. 1531. post Mart. Dorchheimum.

Jacobus Sylvius in L. *de ordine & ordinis ratione in legendis Hippocratis & Galeni libris* Lutetiæ 1539. 8. dum versatur in enumerandis diversis Medicinæ partibus, ait „ ne interim omittam, quæ annis „ circiter quadraginta ante hidroticen inventa est, *Aleipticen*, hoc est un„ ctoriam, quæ luem initio Hispanicam, nunc vero toti orbi communem & „ publicam, ipsa elephantia multo seviorem, multis alioqui symptomatis illi „ similem, curare conantur unguentis & argento vivo, & aliis quibusdam: „ cujus hodie quæstus est longe uberrimus, sibi adjunxit magna ex par„ te *Leptodiæteticem*, cum ligni Guaiaci decocto; & interdum *Thy„ miamaticen*, hoc est suffitu quodam ex argento vivo & sulphure simul „ ustis curatricem; cujus Aleiptices immensa hodie volumina plena in„ venias.

Idem in *methodo medicamenta componendi ex simplicibus, quatuor libris distributa* Lutetiæ 1541. 8. L. II. sequentia habet de ligno Guaiaco „lignum Guaiacum scabiem Hispanicam tota sua substantia sanare quibus„ dam videtur, cum tamen in eo sapor sit amarus & acer non invalidus, „ unde vim habet incidendi, tenuandi, tergendi & purgandi, per quas fa„ cultates vacuat urinis, sudore, vomitu, dejectione, insensibili transpira„ tu, putrem ex contagione materiem: sæpe tantum spirituosam, cum re„ cens est contagio, nec vehemens, & spiritus affici contumaces; sæpe si„ mul etiam humidam, cum in vasa ipsa & corpus mali labes jam grassa„ tur. Cui corruptelæ nisi occurratur per alterantia & vacuantia, etiam in „ partes solidas impetus fit, easque putredo occupat, ferro sæpe & caute„ rio tantum curabilis. Necque victus tenuis & tenuans, catapotia Ægi„ diana (fere eadem, ut putat Astruc, quæ pilulæ Barbarossæ) aut illi„ tus ex argento vivo, suffitus ex cinnabari factitia, vel herbarum digeren„ tium & tenuantium decocta, quæ sunt alia hodie consuetissima mali hujus „ remedia, ratione alia, quam corruptæ hujus materiæ totius vacuatione „ luem istam persanant.

Idem in *isagoge in Hippocratis & Galeni physiologiæ partem anatomicam* Lutet. 1555. fol. in præfatione hæc habet de lue venerea „ paulo ante nostram ætatem morbus maxime pernicialis & contagiosus, elephantiæ symptomatum sævorum magnitudine propinquus, Europam prius pervasit ex orbe novo invectus, ut docte probat Manardus, ætate nostra medicus longe diligentissimus; nunc enim tenet Asiam & Africam. Ita Astruc. V. *pag.* 350.

Petrus

Pag. 1533. ante BENEDICT. RINIUM.

PETRUS BEMBO, Venetus, qui ab anno 1513. a secretis erat Pontifici LEONI X., Cardinalis creatus a. 1538. a PAULO III., mortuus a. 1547. ætatis 77. annorum. Inter reliqua sua opera scripsit historiam libris XII. comprehensam Reipublicæ Venetæ ab anno 1480., usque ad annum 1513., impressam VENETIIS 1551. fol. PARIS. 1551. 4. In hac historia mentio fit luis venereæ, tamquam novi, & incogniti morbi, qui VENETIIS anno 1496. violenter grassari inceperit. Atrocis hujus morbi initium ab advenarum contagione infectioneque syderum repetit. Symptomata luis obiter percurrit. FRACASTORIUM allegat. ASTRUC (h).

THIBAULT LESPLEGNY, Pharmacopœus. Ejus tractatulus *de la nature, vertu, & faculté de la racine du bois nouvellement inventé, appellé l'Esquine, & comme il en faut user* adnexus est duobus operibus Anonymi, quorum primi titulus est: *les trois premiers livres de Claude Galien, de la composition des medicamens en général;* alterius: *brief traité des Poids & Mesures pour l'intelligence dudit œuvre.* TURS 1545. 12. ASTRUC (i).

Pag. 1536. post THEODOR. de HERY.

PHILIPPUS LUSITANUS, empiricus, inclaruit olim inter primos arte exstirpandi excrescentes in collo vesicæ carunculas, quam primum ULYSSIPONE, ac deinde ROMÆ feliciter exercuit, antequam DAMASCUM abiret, cujus artis primus inventor ab ANDREA LACUNA creditus fuit, quippe qui ab illo fatetur salutarem illam methodum secum communicatam fuisse. At vero AMATUS LUSITANUS (k) hanc eandem methodum sibi tribuit contenditque PHILIPPUM, de quo quæstio est, illam a se didicisse, dum ipsi adstitit militem quemdam curanti, qui ex carunculis in urethra graviter ægrotabat: atque ut fidem sibi impetret, ingenue fatetur se methodum illam suo marte non adinvenisse, sed ab ALDERETO, Professore medico Salmanticensi, & suo quondam præceptore, accepisse. ASTRUC. Confer cum AMATO *pag.* 1535.

Pag. 1537. ante PETRUM HASSART.

HERCULES BONACOSSUS, Italus Ferrariensis (l), Medicinæ doctor. Ejus *de humorum exsuperantium signis ac serapiis* &c. Accesserunt *ejusdem varia auxilia experimento comprobato ad varias ægritudines profligandas; &c. de modo præparandi aquam ligni sancti; de curatione catarrhi sive destillationis.* BONONIÆ 1553. 4. ASTRUC.

Pag.

(h) Ibid. pag. 341. (i) Ibid. pag. 366. (k) In *curat. cent.* IV. *curat.* 19. in *scholio.* (l) PELLEGRINUS ANT. ORLANDI in *notizie degli Scrittori Bolognensi.*

Pag. 1539. post Joh. Sylvium.

Julius Cæsar Scaliger (m) in Hieronymi Cardani librum *de ſubtilitate* ſcripſit *exercitationes* acerbas & amarulentas, quæ prodierunt Lutetiæ 1557. in quibus contradictionis ſtudium tam palam ubique ſe prodit, ut ſophiſta quam philoſopho opus dignius eſſe videatur. Hic inter alia, in *exercit.* 161. contendit a Cardano dici ſe octo de morbo Gallici natura libros edidiſſe. Sed in Cardani libris *de ſubtilitate* nihil tale legitur; ſuſpicio tamen eſt dictum fuiſſe, cum Cardanus alibi (n) laudet ſuos de morbo Gallico libros. At vero libri illi, ſi revera ſcripti fuerint, in lucem nunquam venere; neque enim exſtant alia Cardani opera, quæ ad luem veneream ſpectent, præter diſſertationem perbrevem *de radice Cyna.* Astruc. Confer *pag.* 1534.

Pag. 1542. post Ant. Francantianum.

Johannes Hessus. Ejus *epiſtola ad Petrum Andream Matthiolum, qua proponuntur quæſtiones aliquot ſimplicium medicamentorum, nempe cardamomi, gelſomini, ſuccini, ſarſæparillæ, glycyrrhizæ, hyoſcyami albi, aluminis, haloſanti, lapidis morochti & aliorum quorumdam,* exſtat in *epiſtolarum Matthioli* L. III. in editione Lugdun. 1564. 8. Astruc.

Pag. 1543. post Prosperum Borgarucci.

Joachim Camerarius, diſcipulus & poſtea amicus Melanchtonis, cujus *vitam* ſcripſit Lipsiæ 1566. 8. in qua, luis originem ad Melanchtonis pueritiam referens (Melanchton anno 1491. natus, litteris operam navavit Heidelbergæ ab anno 1509., & duos annos retro Phortzheimi vixit: unde id, de quo hic agitur, referendum eſſe ad a. 1505. vel 1506. videtur) ſequentia habet: cum in ludum publicum pueri illi fratres. (Scilicet Philippus & Georgius Melanchton) una cum avunculo & ipſo puero (Johanne Reuttero) cœpit tum lues fœda paſſim homines in Germania primum invadere & miſerum in modum non ſolum excruciando, ſed mutilando & membra depaſcendo affligere, quam *Hiſpanicam* nonnulli, plerique *Gallicam* nominabant. Quo malo, cum magiſtrum ludi avus puerorum laborare reſciviſſet, contagionem metuens, nepotes cum filio domi apud ſe retinendos duxit, ubi matura ætate juvenis opera primis litterarum elementis curavit erudiendos. Astruc (o).

(m) Fuſam ſed dubiam hactenus hujus viri hiſtoriam tradit Astruccius *de morb. vener.* L. VI. pag. 146. (n) *De methodo medendi* cap. 37. & *de venenis* L. III. cap. 13.
(o) De morbis venereis edit. Gallica T. II. pag. 339.

Pag. 1544. post Henr. Brucæum.

Henricus Goldlius, Tigurinus, medicus, scripsit Germanica lingua: *regimen pestilentiæ; itemque medicamentum approbatum in pleuritide, quæ pestis quasi species quædam est: tum præterea forma medicamenti, quæ paralysi apprime confert, ac insuper pretiosæ aquæ descriptio contra ingentes capitis dolores, vertiginem, maniam in apoplexiam: quin etiam modus, quo morbus Gallicus curari potest citra unctiones, suffumigia, aut lotiones ullas, gummata nasci prohibens, si morbus recens, nec prius a quoquam unctionibus aut suffumigiis, aliisque modis vexatus fuerit.* Libellus iste prodiit in 4. absque anno & loco. Ad annum 1570. refert Astrucius.

Johannes de Foguera, medicæ artis & philosophiæ doctor, Johanni Tellio Gironio, Comiti Ureniæ, dicavit olim libellum *de pustulis, quæ saaphati nominantur.......* Ita Nicolaus Antonio (p). Astrucius non vidit, putat tamen auctorem (quem refert ad annum 1570.) de lue venerea egisse, tum quod morbus ille, ut ab Hispanis *las bubas*, sic ab auctore *pustulæ* nominentur, quæ utræque voces idem sonant; tum quod ubi primum Europæ innotuit, medicorum non pauci censuerint eundem illum esse morbum ac *saaphati* sive *asaphati* Arabum, atque ideo cum eo nomine nonnulli appellaverint. Astruc. Confer *pag.* 631.

Pag. 1546. post William Clowes.

Georgius Baker, chirurgus Anglus, scripsit Anglice per brevem dissertationem de hydrargyro, quæ octo paginis constat, cujus titulus est: *the nature & proprietes of quiksilver* prodiit cum William Clowes tractatu de morbo Gallico London 1575. 8. &c. Astruc.

Pag. 1548. post Jul. Palmarium.

Victor Giselinus, natus Sandfurtæ anno 1543., Lovanii & Parisiis Medicinæ, Bergis annos plures vixit & Medicinam fecit, obiit anno 1591. Ejus *epistola de hydragyri usu ad* Martinum Everartum, *Brugensem medicum* exstat in libro Johannis Fernelii *de lue venerea* a Giselino primum edito Antwerpiæ 1579. 8. Astruc.

Petrus

(p) In *Bibliotheca Hispanica.*

PETRUS PAULUS PEREDA, Valentinus Setabensis, medicus & Professor apud Valentinos, in *praxis medicæ* &c. cap. 1. de morbo Gallico in scholiis consentit cum PASCHALI de novitate luis venereæ. Morbum antiquis medicis fuisse ignotum. Castigat FRANCISCUM VALLESIUM, qui morbum veteribus cognitum fuisse ex HIPPOCRATIS *epidem.* III. *sect.* 3. contendit. Laudat Guaiacum, radicem Chinæ, Sarsamparillam &c.; si morbus tamen antiquus & pertinax fuerit, deveniendum esse ad unctiones mercuriales. Describit unguentum mercuriale ad pilorum defluvium. Non probat pulverem præcipitati rubri JOHANNIS de VIGO, nec usum suffituum ex cinnabari. ASTRUC. Confer *pag.* 11.

GUALTHERUS BRUELE, alias BRANT, medicus, in *praxi medica, theorica & empirica familiarissima* &c. pag. 177. &c. de methodo curandæ luis venereæ paucis & tantum obiter differit. Multam & inconditam habet farraginem remediorum. ASTRUC. V. *pag.* 11.

Pag. 1548. post REMBER. DODONÆUM.

FRANCISCUS LOPEZ, de CORELLA vel Coreolanus, medicus. Ejus *de morbo pustulato liber unus* VALENTIÆ 1581. 4. ASTRUCIUS non legit, suspicatur tamen nostrum hic de morbo Gallico agere.

Pag. 1555. post JOH. JESSENIUM.

GUILIELMUS ARRAGOSIUS, Tolosas, natus a. 1513., medicinæ studuit in Monte Pessulano a. 1551., medicus trium GALLIÆ Regum, forte HENRICI II., FRANCISCI II., & CAROLI IX., & Imperatoris MAXIMILIANI II., secessit BASILEAM octuagenario major, ubi hospitio usus est JACOBI ZWINGERI, medici & Professoris chimici, in cujus domo obiit a. 1610., & quem omnium suarum facultatum hæredem instituit. Scripsit a. 1597. *epistolam de natura & viribus hydrargyri ad Paulum Jovium*, Florentinum, quæ manuscripta diu latuit in Bibliotheca ZWINGERUM, & tandem a THEODORO ZWINGERO, JACOBI pronepote, edita in *fasciculo dissertationum medicarum selectarum* BASIL. 1710. 8. Curam, quæ fit cum hydrargyro, omnium esse acerbissimam & periculosissimam, unde peritum, prudentem, longoque tempore exercitatum medicum esse oportet, qui tam periculosum pharmacum sine noxa audeat usurpare. Hydrargyrum incidere, resolvere, purgare quandoque sicut antimonium, sive per os sumptum, sive inunctionibus illinitum. Ab inunctione mercuriali oriri plerumque convulsiones, paralysin, tremorem, continuum dolorem, diros cruciatus, & brevi tempore mortem (hic certe nimius); fatetur tamen habere suas dotes, atque cœlestes virtutes, iis potissimum cognitas, quibus genuina ipsius præparatio perspecta est. Qua autem ratione hydrargyrum præparari debeat,

ut tuto in usum medicum venire possit, auctor nullibi indicat. ASTRUCIUS.

Pag. 1556. post ANDR. BAITELLUM.

HORATIUS AUGENIUS, natus in oppidulo Piceni, hodie *Machia Anconi*, quod *Monte santo* appellatur, doctoris medici honorem BONONIÆ consecutus (q), deinde Professor medicinæ practicæ Taurinensis, postea Patavinus theoreticus, obiit a. 1603. Scripsisse dicunt (r) etiam tractatum *de morbo Gallico*, quem tamen librum nunquam in lucem venisse putat ASTRUCIUS.

Pag. 1560. ante LUDOV. MERCATUM.

ÆMILIUS CAMPOLONGUS, Patavinus, natus a. 1550, obiit a. 1604., ut ex epitaphio constat, in Academia patria Medicinam primum theoreticam, & deinde practicam publice docuit. Scripsit libellum *de lue venerea*, quem ASTRUCIUS nondum vidit, prodiisse vero post auctoris mortem constat ex præfatione PAULI BENII, eidem libello præfixa, & recusa cum BENII *orationibus & præfationibus* editis VENET. 1625. fol.

Pag. 1561. post. NIC. MATTH. BACHENDORPH.

GERARDUS COLUMBA, Messanensis, medicus, qui ea floruit doctrina, ut inter primarios medicos ævi sui cooptatus, in celeberrimo Patavino Lyceo medicam facultatem cum applausu docuerit. Ejus *tractatus de lue venerea*. FRANCOFURT. 1609. 8. ASTRUC.

Pag. 1563. ante GEORG. CORNUTY.

SIMON PIETRE, Parisinus, medicus, filius SIMONIS PATRE, medici Parisini, mortui anno 1548., noster regiam Medicinæ cathedram obtinuit in regio FRANCIÆ Collegio anno 1594., quam genero suo CLAUDIO CHARLES resignavit anno 1607., obiit anno 1618., ætatis suæ 57. Ejus NICOL. ROUSSEAU *quæstio medica an urethræ angustiis noceant καθαιρετικα ?* LUTETIÆ 1614. fol. Damnat auctor usum cathæreticorum. ASTRUC.

SIGISMUND. SCHILLING, Silesius Frankensteinensis, Professor Medicinæ Lipsiensis. Ejus & FRANC. KEST *themata disputationis ordinariæ de gonorrhœa*. LIPS. 1614. 4. ASTRUC (s).

Pag.

(q) Ita GIOVANNI GIACINTO VOGLI in *tavole cronologiche degli Uomini illustri* &c. Et NICOLAUS COM. PAPADOPOLI in *historia Gymnasii Patavini*. (r) VOGLI & PAPADOPOLI ibid. (s) *De morbis venereis* edit. Gallica T. II. pag. 353.

Pag. 1565. post. NIC. HABICOT.

GUILIELMUS LOYSEAU, Bergeracensis, medicus & chirurgus. V. *pag.* 18.

Pag. 1565. post. VICTOR. MANGGUM.

JACOBUS PRADILLÆUS, Professor Monspeliensis. Ejus & JOH. du CLERC *quæstio medica an in gonorrhœa verum semen excernatur*. MONSPEL. 1619. 8. Negat. ASTRUC (t).

Pag. 1566. post. PAUL. ZACCHIAM.

EPIPHANIUS FERDINANDUS in *centum historiis* &c. *obs.* 17. erudite differit de morbo gallico. Novum in EUROPA esse morbum, sed vetustum in INDIIS, quibus est frequens & familiaris, vernaculus & endemius; antiquis medicis fuisse incognitum; contagiosum esse absque etiam concubitu; multo nunc mitiorem esse; toto cœlo differre ab elephantiasi; curari decoctis, inunctione, emplastris, suffitu; hoc tamen non nisi summa urgente necessitate utendum esse, etsi ipse felicissimo cum successu suffumigia adhibuisse fateatur. ASTRUC. V. *pag.* 354.

Pag. 1567. post J. BAPT. SORI.

GUIDO PATINUS, natus a. 1602., Parisinus medicus & Professor, vir facetus, dicax, ingenio acer, sed maledicus, multiscius potius quam doctus, eruditionis plerumque vanæ, nec satis certæ, obiit PARISIIS a. 1672. *Opera* ANDREÆ LAURENTII Gallice scripta Latine vertit imprimis tractatum *de lue venerea*, quem scholiis quatuor auxit, & ad calcem Tomi II. adjecit, & edidit PARIS. 1628. 4. In iis scholiis statuit „ morbum esse novum, ante annum 1493. in EUROPA nunquam visum, sed „ primum a CHRISTOPHORO COLUMBO, ejusque sociis vel servis Italis ex „ INDIA redeuntibus advectum, & Italis communicatum mulieribus, quæ „ cum in obsidione Neapolitana, militibus Gallicis copiam sui fecissent, simul & pudenda, & pudendum morbum communicarunt.

Idem in *epistola* data a. 1665., & quæ inter ejus epistolas Gallice editas numeratur 370., in contrariam abivit de origine luis venereæ opinionem, & mireris potuisse tam multa temere effutire: JOBUM scilicet, DAVIDEM, SALOMONEM ex ipsa lue venerea olim egrotasse: luem veneream ab HIPPOCRATE *epidem.* 3. & *prognostic.* 1. describi: lepram Judæorum, & morbum Campanum HORATII ipsissimam fuisse luem veneram: luis venereæ mentionem fieri ab HERODOTO (u), XENOPHONTE (w), CATULLO (x), JUVENALE (y), &c. luem veneream in EUROPA notissimam fuisse, antequam CAROLUS

(t) Ibid. pag. 365. (u) L. I. *clio* dicto, ubi *de morbo fœmineo.* (w) Nihil in XENOPHONTE occurrit de lue venerea. (x) Idem dicendum de CATULLO. (y) *Satyra* II. ubi legitur hic versus: *cæduntur tumidæ, medico ridente, marisca.*

LUS VIII. regnum Neapolitanum invaderet &c. Sed hæc singula aperte futilia sunt, nulliusque pretii. ASTRUC. V. *pag.* 360.

Pag. 1569. ante NICOL. FONTANUM.

JOH. GERHARD, Professor Med. Tubingensis. Ejus & JOH. CONRAD. OSIANDER disp. *de lue venerea.* TUBING. 1636. 4. ASTRUC (z).

GODOFR. WEIDNER, Professor Med. Francofurtensis. Ejus & JOH. DAVID. RULAND, medici celebris filii, disp. *de lue sive lepra venerea.* FRANCOF. ad ODERAM 1636. 4. ASTRUC (a).

Pag. 1570. ante JOH. SCHROEDER.

NICOL. COLLETET & MARTIN. AKAKIA *quæstio medica an gonorrhææ cubiti sectio?* PARIS 1637. fol. Conclusio affirmans est. ASTRUC.

Pag. 1570. ante ALBERTUM KYPER.

PAULUS von FLEMMING, Germanus Variscus, medicus celebris ob varia itinera per MOSCOVIAM, PERSIAM, aliaque Asiæ ac EUROPÆ, loca, obiit anno 1640., ætatis 31. Ejus *disputatio de lue venerea, . . .* Ita ASTRUC.

Pag. 1572. post AUGUSTINUM THONER.

PETRUS CASTELLUS, Romanus, lauream doctoralem adeptus est in Collegio patrio, ubi aliquamdiu publicus Philosophiæ & Pharmaciæ Professor fuit; deinde impetraverat professorium locum in Academia Patavina beneficio Cardinalis BISCIÆ, & LUDOVICI CONTARINI, tunc temporis Reipublicæ Venetæ Legati ad URBANUM VIII., summum Pontificem; sed cum electus fuisset a Messanensibus in gradum primarii Medicinæ theoriæ Professoris, illuc se contulit, ubi videtur reliquum vitæ transegisse. Florebat initio seculi proxime præteriti. Ejus *de smilace aspera.* MESSANÆ 1652. 4. ASTRUC.

FRANCISCUS PONA, Veronensis, PATAVII studuit, ubi doctoris gradum adeptus est circa initium seculi XVII., medicinam cum laude fecit in urbe patria, ubi florebat a. 1652. Ejus *academico-medica saturnalia.* VERONÆ 1652. 12. Exstat ad calcem hujus libri index opusculorum FRANCISCI PONÆ, unde colligere est scriptum fuisse ab illo *tractatum de lue venerea*, ex quo, ut ibidem adjicitur, *libata est prolusio saturnalium septima.* Tractatum de lue venerea non vidit Astrucius; in ea vero *septima prolusione* auctor asserit luem veneream morbum esse novum, antiquis incognitum.

(z) Ibid. pag. 354. (a) Ibid. pag. 354.

tum. Non ex GALLIA, non ex INDIA, sed ex truci furiarum sede pullulasse credendum. Symptomata recenset: bubones, scabies, verrucæ, pustulæ, ulcera, dolores, gummata, lippitudines, dentium casus, narium jactura, faucium erosio, infelix ploratus penis (gonorrhœa). Medicamenta: decocta lignorum, hydrargyrum, stibiata, illitiones, suffumigia. ASTRUCIUS.

Pag. 1573. ante J. RUD. SALZMANNUM.

HENRICUS RYSENDEECH, Lugduno-Batavus. Ejus disp. *de lue venerea, seu morbo Gallico.* LUGDUN. 1654. 4. ASTRUC.

J. VIETOR. Ejus *de morbo Neapolitano.* GIESSÆ 1654. 4. ASTRUC.

Pag. 1573. post GUERNER ROLFINK.

CAROL. BARALIS & NICOL. LIENARD *an gonorrhœæ virulentæ superiorum sectio?* PARIS 1656. fol. Conclusio affirmativa. ASTRUCIUS.

Pag. 1573. post OSWALD GREMBS.

ANDREAS VETERANUS, Panormitanus, patriæ urbis Archiater, defuncta uxore, clericali militiæ mancipatus ad Jurisprudentiæ & Theologiæ studia animum appulit, & in utraque Facultate emerita Doctoris laurea donatus, ad nonnullos honorum gradus PANORMI ascendit, ubi a. 1689. obiit, ætatis circiter 64. Ejus *medicum discrimen de lepra Gallica.* PANORMI 1657. 4. ASTRUC.

JOHANNES LIPPINS, Slusa-Flander. Ejus disp. *de lue venerea.* ULTRAJECTI 1657. 4. ASTRUC.

Pag. 1573. post GASP. FERQUET.

PETRUS BENOIST, Carcassonensis, medicus Monspessulanus ab anno 1659., professorium munus obtinuit a. 1664., obiit, a. 1668. Ejus *quæstiones duodecim e Medicina depromptæ.* MONSPEL. 1659. 4. In sexta quæritur an primæ venereæ luis origo ab antropophagia? Conclusio est affirmans. ASTRUC.

Pag. 1573. post CASPAR. REIES.

TOBIAS WITHAKER, Anglus, medicus ordinarius CAROLI II. regis BRITANNIÆ. Ejus *an elenchus of opinions concerning the cure of the small pox: together with problematical questions of the French pest.* LONDON 1661. 16. ASTRUC.

Pag. 1574. post Joh. Vaulgue.

Richardus Bunworth, Anglus. Ejus *a new discovery of the French disease, and running of the reins, their causes, sings, with plain and easie direction of perfect curing the same. The second edition with large additionals.* London 1662. 12. Astruc.

Albertus Otto Faber, medicus Regius exercituum Suecicorum. Ejus *paradoxon de morbo Gallico libri II. or a paradox concerning the shamefull disease. For a warning to all against deceitfull cures. Translated out of the High Dutch by* John Kauffman, London 1662. 12. liber a Fabero Germanice scriptus & a Johanne Kauffman Anglice versus. Astruc.

Melchior Sebiz. Ejus respondente Johanne Ulrico Oeler disp. *de morbis novis.* Argentorati 1662. 4. Agitur etiam de lue venerea, ceu morbo novo. Astruc. V. *pag.* 1502.

Leonhard. Ursinus, Professor Medicinæ Lipsiensis. Ejus & Joh. Centur. Macasii disp. *de gonorrhœa.* Lips. 1662. 4. De gonorrhœa simplici, sive non virulenta agit, ut adeo huc non pertineat. Astruc (b).

Wilhelmus Barbor, Anglo-Britannus. Ejus disp. *de lue venerea.* Trajecti ad Rhenum 1663. 4. Astruc.

Michael Heiland, Anatomiæ, Chirurgiæ & Botanices Professor Giessensis. Ejus & Georg. Cretzschmar *theses inaugurales medicæ de lue venerea.* Lipsiæ 1663. 4. Astruc.

Joh. Thomasius, Eschweilerio - Juliacensis, physicus Chemnicensis. Ejus disp. *de lue venerea.* Altdorf. 1664. 4. Astruc (c).

Pag. 1574. post Fridericum Monavium.

Johannes Bergerus, Amstelodamensis Batavus. Ejus disp. *de lue venerea.* Lugdun. Batav. 1665. 4. Astruc.

Joh. Arnoldus Friderici, Altenburgensis, natus anno 1637., post varia itinera in Italiam, Angliam Belgium & Germaniam, anno 1661. medicus Jenensis, & paulo post ibidem Anatomiæ, Chirurgiæ & Botanices Professor, obiit a. 1672. Ejus & Joh. Georg. Keyser disp. *guaiacan.* Jenæ 1665. 4. Astruc.

Gedeon Harvey. Ejus *great venus unmask'd, or a more exact discovery of the French disease, and virulent runing of the Reins, with the several methods of curing them.* London 1666. 8. Aliquot post annis in lucem emisit tractatum eundem, vel tractatum alium præcedenti parum dissimilem

(b) Ibid. pag. 355. (c) Ibid. pag. 356.

similem cum inscriptione: *Little venus unmask'd, or a perfect discovery of the French pox, comprising the opinions of most ancient and modern Physicians, with the author's judgement and observations upon the rise, nature, subjects, causes, Kinds, signes and prognosticks of the said disease, with several ways and methods of curing that diseafe and the running of the Reins.* LONDON 1670. 8. 1675. 8. 1685. 8. ASTRUC. V. *pag.* 1731.

Pag. 1574. post GEORG. HIERONYM. WELSCH.

FERDINANDUS MENDEZ, Hispanus, medicus Monspeliensis LONDINI medicinam cum honore exercuit, ubi & obiit circa annum 1728. Ejus est *stadium Apollinare, sive progynasmata medica ad Monspeliensis Apollinis laurum consequendam habita, propugnataque a Ferdinando Mendez Hispano Francozensi.* LUGDUNI 1668. 4. In thesi IX. *an lui venereæ hydrargyrum?* Bona thesis. Pro frictione mercuriali. ASTRUC (d).

ANDREAS BRUNEL, Santponensis non longe a Piscenis, Occitanus, doctoris gradum consecutus est in Facultate Monspessulana anno 1656 & ad Professorium munus ascendit anno 1668. Ejus *quæstiones medicæ duodecim.* MONSPEL. 1668. 4. Harum quæstionum sexta quæritur: an bubo venereus retrocedens sit deterior parotide retrocedente? ASTRUC.

LAURENTIUS LOSS, Isnacensis. Ejus disp. *de lue venerea.* GIESSÆ 1668. 4. ASTRUC.

Pag. 1574. post FRIDER. HOFFMANNUM.

JUSTINUS WIGAND. Ejus disp. *de ptyalismo.* GIESSÆ 1669. 4. ASTRUC.

Pag. 1577. post CLAUD. REYNAUD.

IRENÆUS VEHR. Ejus & J. PETR. ALBRECHT disp. *de luè venerea.* FRANCOF. ad VIADR. 1673. 4.

Ejus *de gonorrhœa.* Ibid. 1674.

Ejus & GISBERT. van TOL *de gonorrhœa virulenta.* LUGDUN. Batav. 1674. 4. ASTRUC. V. *pag.* 31.

Pag. 1577. lin. 12. infer. dele. Non vidit ASTRUCIUS, & adde.

In tractatu de lue venerea contra Astrologos, qui originem morbi venerei ab astrorum influxu repetunt. Initium & propagationem hujus morbi dubiam esse. Circa curam statuit, quatuor intentiones, quarum prima, in-

Zzzzzzzzzz 2

(d) Ibid. pag. 371.

inquit, est victus ratio; secunda est lenitio ventris & præparatio humorum & malæ qualitatis eorum remotio; tertia est evacuatio; quarta est symptomatum correctio. Laudat decocta ex ligno sancto, salsa parilla &c., quibus quasi succedanea putat substitui posse, quamquam virtute debiliora, smilacem asperam, lignum lentiscum, lignum visci quercini, buxi, & juniperi. Varia recenset mercurialia præparata, quæ prostant descripta in pharmacopœa JOHANNIS SCHROEDERI; ea omnia mochlica sunt & laboriosa, imo & deleteria. Pro efficacia præparationum antimonialium; quæ tamen, ut constat, in hoc morbo curando ex se nulla est. Probat etiam inunctiones mercuriales, & unguentum habet ad veterum morem valde compositum. Ad finem quinque adjecit observationes, in quibus nihil notabile occurrit. In universum spernit auctorem istum ASTRUCIUS.

GUIDE, medicus. Ejus *traité de la nature du mal vénérien, tiré de plusieurs experiences physiques & des mechaniques.* PARIS 1676. 8. Est epistola ad PETRUM MICHON scripta. ASTRUC.

Pag. 1578. ante PAULUM de SORBAIT.

CAROLUS PETER, Anglus, chirurgus, & ut ipse gloriatur, practicus Medicinæ. Ejus *a description of the venereal disease, declaring the causes, signes, effects and cure thereof, with a discourse of the most wonderful antivenereal pill prepared only by* CHARLES PETER, *chyrurgeon and practitioner in Physick.* LONDON 1678. 8. 1686. 12. Liber hicce nihil est præter monitorium circulatoris programma, Gallice *une Affiche*, eo fine ab auctore conscriptum, ut arcana sua, in quibus gloriatur, sed quæ celat tamquam mysteria, magnifice jactitaret, & quamplurimi venderet, si quem stolidum frustrari posset. Ita ASTRUC.

Pag. 1578. post THEOPHILUM BONET.

MICHAEL SENNERTUS, DANIELIS filius, Prof. Med. Wittebergensis. Ejus & ADAM. PURPH disp. *de lue venerea.* WITTEBERG 1679. 4. 1680. 4. ASTRUC (e).

HUMFREDUS RIDEY, Anglus. Ejus disp. *de lue venerea.* LUGDUN. Batav. 1679. 4. ASTRUC.

Pag. 1579. ante STEPH. BLANCARD.

JOH. RUDOLPH. BECKH, Basileensis. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* BASIL. 1680. 4. ASTRUC (f).

Pag.

(e) Ibid. pag. 359. (f) Ibid. pag. 360.

Pag. 1579. post Georg. Wolfg. Wedel.

Ejus & Joh. Adolph. Stoll *dissertatio chymico-medica de mercurio dulci.* Ibid. 1700. 4. Astruc.

Pag. 1579. lin. 14. dele Neque librum &c. & adde.

Quod monitum in ipsa libri fronte circulatorias artes videtur sapere, a quibus auctor non abhorrebat, & eo tantum consilio apponi, ut cupido auctorem ipsum adeundi lectoribus injiceretur, indicato ejus domicilio. De cætero liber est nullius pretii. Ita Astruc.

J. Henr. Meibom. Ejus & Andr. Guil. Fischbeck disp. *de lue venerea.* Helmstadt 1682. 4. Astruc (g). V. *pag.* 448.

Pag. 1580. ante Jer. Lossium.

Jacobus Plutacrius. Ejus *morbi Gallici, sive luis venereæ aut potius anonymæ laus* . . . . sine ulla nec loci, nec anni notatione; sed ad libri calcem legitur: Τέλος *diebus saturnalibus anno ab invecta feliciter in Europam lue anonyma CLXXXVIII.* hoc est, ut putat Astrucius, anno 1683., ducto calculo ab anno 1495. quo lues venerea Europæ palam innotuit. Auctor, qualiscunque sit, qui latet ficto Plutacrii sub nomine, inter scriptores numerandus est, quibus visum fuit ingenio abuti in commendandis rebus pessimis, aut potius quibus plaucuit ludicra elogiorum specie ἱερονικῶς res illas pessimas illudere. Astruc.

Pag. 1581. post Michael. Ettmüller.

Joh. Petr. Fischer, Coburgo-Francus. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta.* Lugdun. Batavor. 1686. 4. Astruc.

Guilielmus Douglas, Scotus. Ejus disp. *de lue venerea.* Lugdun. Batav. 1687. 4. Astruc.

Pag. 1582. post Joh. Andr. Stisser.

Georgius Frank de Frankenau, Naumburgensis, natus anno 1642., Professor primum Heidelbergensis ab anno 1672., deinde Wittebergensis ab anno 1689. ad annum usque 1697., quo in Daniam accitus fuit, ubi primum Christiani V., ac mox post illius mortem, quæ accidit anno 1699., Friderici ejus filii, Daniæ Regum, Archiater fuit, obiit anno 1704. Ejus & Daniel. Hake disp. *de syphilidis natura & cura.* Witteberg 1690. 4. Astruc. Confer *pag.* 637.

(g) Ibid.

Pag. 1582. post FRIDER. RUYSCH.

JOH. MAURITIUS HOFFMANN, natus ALTORFI anno 1653, filius MAURITII HOFMANNI, celebris Medicinæ Professoris Altorfensis. Aliquamdiu peregrinatus est per Belgium, Angliam & Italiam, unde redux doctor Medicinæ renunciatus est ALTORFI anno 1675., & electus Professor publicus a. 1677., obiit anno 1727. Ejus & ADAM. UNZELMANNI disp. *de salivatione mercuriali.* ALTDORF 1691. 4. ASTRUCIUS.

Pag. 1583. post MARTINUM LISTER.

NICOLAUS MAXIMILIANUS WILHELMI, L. . . Schwalbacensis. Ejus disp. *de salivatione mercuriali.* LUGDUN. Batav. 1694. 4. ASTRUC.

Pag. 1584. ante J. VIERZIGMAN.

JOH. FRIDER. STÆDEL, Argentoratensis. Ejus *theses medicæ de gonorrhœa virulenta.* ARGENT. 1695. 4. ASTRUC.

Pag. 1584. post GEORG. BAGLIVIUM.

W. WALL, Anglus. Ejus *a new system of the French disease, with an easiy and familiar method of curing it, unknown to the ancients or moderns, with all its common and remote symptoms, obvious to the meanest capacities. Also an introductory preface, giving an account of the work and an uncommon case.* LONDON . . . . 8. anno non addito, sed ut videtur anno circiter 1696. Auctor plurimum olim inclaruit in ANGLIA in curandis morbis venereis, an jure merito viderint illi, quibus compertum est, quos successus habuerit. At certe utcunque spes donare largus sit, arcanum suum de industria celat, quod circulatoris fraudis esse videtur. Ita ASTRUC.

Pag. 1584. post CAROLUM MUSITANUM.

CHARLES DENIS de LAUNAI, chirurgus castrensis. Ejus *nouveau systeme concernant la generation, les maladies vénériennes & le mercure, où leurs phénomenes sont eliquez d'une maniere toute particuliere pour la connoissance de ces maladies, & la preparation qu'on doit faire observer aux malades. Divisé en deux parties.* PARIS 1698. 12. Frustra in tractatu de morbo venereo & de mercurio quæras quidquam, quod novum sit aut egregie dictum. Ita ASTRUC.

Pag. 1585. post PETRUM GARNIER.

GUILIELMUS VINCE, Anglus. Ejus disp. *de lue venerea*. TRAJECTI 1699. 4. ASTRUC.

Pag. 1586. post BERNARD RAMAZZINI.

T. NEDHAM, Anglus, chirurgus. Ejus *a treatise of a consumption and the venereal disease: the signs or symptoms of the venereal infection, with various methods of cure*. LONDON 1700. 12. ASTRUCIUS.

ANDREAS WRIGTH, medicus Anglus. Ejus *venus deceived, or an account of the seat and nature of clap or running of the Reins in men and women, with its perfect cure (tho' attended with very worst of symptoms) in 24. hours time, by external applications only without the least medicine inwardly. As also of simple gonorrhœa's gleets and weaknesse in men and the whites in women, confirmed by various instances, and made obvious to the meanest capacity. By* ANDREW WRIGHT: *Physician. To which is added an account of specifick bolus, which cure the confirmed pox with all its symptoms by seven doses, and where the case is not so inveterate by less.* LONDON . . . . 8. anno nullo adscripto, sed tamen ut videtur anno 1700. Quid? Arcana inefficacia; si forte, quod pejus est, non noxia sint, quorum venditator & diribitor erat. Sane vere digni sunt, qui decipiantur, quicunque tam ineptis pollicitationibus possunt decipi, quæ solæ, si cætera silerent, fraudes apertissime demonstrarent. Ita ASTRUC.

JOHANNES ZELLER, Tubingensis, medicus, Professor Praxeos, Anatomiæ, & Chirurgiæ in Academia Tubingensi, Archiater Würtenbergicus. Ejus & GEORG. FRID. GMELIN disp. *de gonorrhœa virulenta in utroque sexu*. TUBINGÆ 1700. 4. ASTRUC.

Pag. 1586. ante CHR. JOH. LANG.

Anonymi *Genees en heelkonstige Redenhoering ober de spaansche Pokken*. AMSTERDAM 1703. 8. ASTRUC.

Pag. 1586. post CHR. JOH. LANG.

JOH. HADRIANUS SLEVOGT, Jenensis, natus anno 1653., summos in Medicina honores assecutus est anno 1681., & anno 1695. constitutus est Anatomiæ, Chirurgiæ, & Botanices Professor in Academia Jenensi, obiit 29. Augusti a. 1726. Ejus disp. *de gonorrhœa virulenta*. JENÆ 1704. 4. ASTRUC.

JOH.

JOH. JACOB. BAYER, Jenensis, natus anno 1677., doctoris gradum in Academia patria a. 1700. consecutus est, Professor Altorfensis a. 1704. constitutus. Ejus & JOH. PETR. ROSELII disp. *de mercurii crudi usu interno.* ALTDORF 1704. 4. ASTRUC.

Pag. 1587. ante J. GEORG. NEUBAUER.

LAURENTIUS ROBERG, medicus. Ejus *de fœda lue, dicta venerea.* UPSAL. 1705. 4. ASTRUC.

GEORGIUS RAST. Ejus *de salivatione mercuriali.* REGIMONT. 1705. 4. ASTRUC.

CONRAD. JOHREN, Professor Med. Francofurtensis. Ejus & FRIDER. SARTORII disp. *de mentagra ad locum Plinii secundi histor. natur. Lips. XXVI. cap.* 1. FRANCOF. ad VIADRUM 1705. 4. Eruditionis plena dissertatio, quam non sine fructu legeris. Est commentarium in eum PLINII locum. Fuse agit de luis venereæ origine. Morbum esse novum & cum *mentagra* PLINII non confundendum.

Ejus & GUSTAV. ADOLPH. EISENER disp. *de lue venerea.* Ibid. 1706. 4. ASTRUC (h). An idem qui *pag.* 460.

JOHANNES LINDER, Wermlandia Suecus, medicus in Academia Upsaliensi anno 1705., ubi dissertationem publicam propugnavit *de venereæ luis virulentia* . . . . . quæ utrum in lucem prodierit, ASTRUC se ignorare ait.

Idem in L. *de venenis* &c. cap. 1. refert se in disputatione Upsalensi luis venereæ originem inter Americanos, sodomiæ homines inter Cercopithecos magnos sive veterum satyros aliquando exercitæ audacter forte vindicavisse. Cap. 10. ait se tanto jam confidentius in ea sententia persistere, quanto jam bene liquere arbitratur, animalia diversa morsu aut punctu externo, pro vario naturæ suæ & alimentorum habitu, excitare in corpore vivo læso symptomata varia, varioque schemate ludentia. Statuit porro, sterilitatem ex lue venerea redundare in familias, non tantum per morbi virulentiam in partes genitales exercitam, sed quoque ex mercurialium frequenti usu excitari; putat enim noster a vi mercurii anthelmintica occidi animalcula spermatica, sicque sterilitatem sequi. ASTRUC. Confer *pag.* 1048.

IVO GAUKES, Medicinæ & Chirurgiæ doctor, scripsit Belgice *tractatum de lue venerea.* AMSTERDAM 1706. 8. ASTRUC (i). Conf. *pag.* 73.

Pag.

(h) Ibid. pag. 363. (i) Ibid. pag. 374.

Pag. 1587. post Joh. Moyle.

Johannes Marten, chirurgus Anglus. Ejus *a treatise so all the degrees and symtoms of the venereal disease in both sexes* &c. *The sixth edition corrected and enlarged.* London....8. anno non addito, sed quem annum 1708. fuisse constat.

Ejus *gnosologium novum, or a new system of all the secret infirmities and diseases natural, accidental, and venereal in mere and women* &c. London 1709. 8. Est prioris operis appendix. Auctor, quisque ille sit, veterator fuit & egregius fraudum artifex, qui circulatorum more in librum suum simulatas epistolas, casusque morborum commentitios infarsit, ut sibi suoque arcano famam conficeret, & imperitum vulgus ludificaretur. Ita Astruc.

Johannes Spinke, Anglus, medicus. Ejus *quackery unmask'd, or reflexions on sixth edition of M. Martin's treatise of the venereal diseases, and its appendix, and the pamphlet call'd the charitable surgeon* &c. London 1708. 8. 1711. 8. Litigat auctor cum Johanne Marten, & cum auctore anonymo libelli, qui inscribitur *charitable surgeon.* circulator cum circulatoribus duobus, qui ipso nihilo magis futiles sunt, aut magis vaniloqui.

Ejus *London's medicinal informer, containing* 1. *a brief inquiry into the ancient state of the Practices of Physick an Surgery in the world.* 2. *The present state of those Professions in London.* 3. *Quachs rightly distinguish'd from other practiciers, character'sd and chastiz'd.* 4. *The venereal disease in its cause, nature, signs, dangerous effects; best, most cheape, safe and private methods of cure, truly represented, in order to prevent peoples being ruin'd either by that disease, or by unskilfull pretenders to its cure.* London 1710. 8.

Ejus *the venereal patient's refuge, or the secret disease in all its stages, degrees and circumstances plainly describ'd* &c. London 1717. 8. Ita Astruc.

Pag. 1588. post Johannem de Vaux.

Johannes Joachimus la Grue. medicus & chirurgus Amstelodamensis. Ejus *korte reden over de nuttigheid en noodzakelykheid der salivatie, en hoe men dezelve veiliger als voorheen zal bevorderen en voorzetten, in't geneezen der gevaarykste venusziek en, en van verscheide zwaare kwaalen, van de meeste Genesheeren en Heelmeesters voor ongenezelyk gehouden* &c. Amsterdam 1711. 8. Librum nec usurpavi, inquit Astrucius, nec usurpare curo. Ipsius enim inscriptionis (cujus vix tertiam partem

tem hic posui) circuitiones circulatorias strophas olent, ac infidas agyrtarum pollicitationes clamitant.

PETRUS PAXTON, Anglus, medicus. Ejus *specimen medico-physicum de corpore humano & ejus morbis, or an essay concerning the knowledge and cure of most diseases afflicting human bodies. To which is annex'd a short account of salivation, and the use of mercury.* LONDON 1711. 8. Liber posthumus, cujus capite VI. & ultimo differitur de salivatione paginis undecim. En quo recidunt magnifica inscriptionis promissa! Ita ASTRUC.

LULLIUS HILARIUS, Medicinæ doctor. Ejus *oratiuncula panegyrica seu laus gonorrhœæ.* HAGANOPOLI 1711. 8. Gonorrhœam ludicra oratione concelebrat, vel potius ironice confodit. Cæterum errat auctor, cum opinatur gonorrhœam in EUROPAM inductam fuisse anno 1492, eodem quo lues ipsa, cum constet non supervenisse nisi tardius. ASTRUC.

GEORGIUS WARREN, Cantabrigiensis, Chirurgiam in urbe patria fecit aliquamdiu cum laude, sed inde demum migravit LONDINUM, ubi in curandis morbis venereis dicitur inclaruisse. Obiit post annum 1711. sed ante annum 1734. Ejus *a new method of curing without internal medicines, that degree of the venereal disease call'd a gonorrhœa or clap, deduced from a mechanical account of the original, seas and nature of that distemper, (according tho the opinion of Dr. Drake, Mr. Cowper &c.) And conformed by instances of the author's successe in this practice.* LONDON 1711. 8. 1734. 8. Verosimiilimam esse opinionem NICOLAI de BLEGNY, & GERVASII UCAY, qui volunt virus, quo gonorrhœa producitur, ex diverso semine una commixto & computrescente generari; quod commentum auctor conatur suis ratiunculis, seu potius cavillationibus confirmare. Rejicit remedia interna, solaque externa probat, ut indicatur in ipsa fronte libri, nempe inunctiones pudendorum, & injectiones in urethram & in vaginam. Remedia externa quibus utebatur, non indicat; certissimum tamen est chirurgum WARREN circulatorem fuisse, qui illito unguento, ut videtur, mercuriali, & injectis simul præparatis quibusdam mercurialibus in idoneo vehiculo dissolutis curandas suscipiebat gonorrhœas virulentas; qui de sua methodo, vitio & periculo utique plena, sentiebat gloriosius, vel sentire simulabat, ut credulos ægrotantium animos inescaret; qui librum huncce conscripsit, ut serviret quæstui, & arcano suo, quod studiose celabat, famam faceret, quam effectis non poterat. Ita ASTRUC.

Pag. 1589. post RICHARDUM BOULTON.

GUILIELMUS HALLET, Anglo-Britannus. Ejus disp. *de viribus argenti vivi.* LUGDUN. Batav. 1714. 4. HALLER.

Pag.

Pag. 1592. ante FRANC. ROSCALLUM PAROLINUM.

J. F. NICHOLSON, Scotus. Ejus *the modern syphilis, or the true method of curing every stage and symtom of the venereal disease, as now practised by the most eminent physicians and surgeons in Europe. With an accurate description of the parts of generation in both sexes, as approv.d by the best anatomists.* LONDON 1718. 8. ASTRUC.

Anonymi *a mechanical account of the cause and cure of a virulent gonorrhœa in both sexes.* LONDON 1719. ASTRUC.

PHILIPPUS SHORT, Anglo-Britannus. Ejus disp. *de medicata Guaiaci virtute.* LUGDUN. Batav. 1719. 4. ASTRUC.

HERMANNUS OOSTERDYCK SCHACHT. Ejus & ABRAHAM. van LOON disp. *de ptyalismo artificiali.* LUGDUN. Batav. 1720. 4. ASTRUC.

Pag. 1592. ante JAC. BOVER.

JOHANNES BERNHARD. OELFFEN, Wratislavia - Silesius. Ejus disp. *de lue venerea ex atomis seminalibus oriunda.* LUGDUN. Batav. 1721. 4. ASTRUC.

Pag. 1594. post P. LABOT.

P. R. JOUNEAU, Anglus. Ejus disp. *de lue venerea.* LUGDUN. Batav. 1724. 4. ASTRUC.

Pag. 1595. ante J. FRID. SCHROMMIUM.

JOHANNES WILHELM. SPARMANN, Medicinæ doctor, & practicus Dresdensis. Ejus *anguis in herba, oder das bey vielen unbekannte und dennoch an seinem Leib habende Uebel, das ist: Natur und Cur aller alten inveterirten Saamenflüsse beyderley Geschlechts.* CHEMNITZ 1725. 8. Auctor pollicetur inveteratas quascunque gonorrhœas, spatio duorum vel trium mensium tolli posse ope sui instrumenti, & specificorum conducibilium. Fuse de gonorrhœa benigna & maligna. Inveteratam esse a callis & carunculis urethræ, quæ solo externorum medicamentorum usu tolli possunt. Caustica cathetere applicata rejicit. Suum instrumentum, quod tantopere laudat, fingit nec describi, nec depingi posse. Medicamenta, eorumque applicandi modum non communicat. Verbo nihil dicit, sed vult ut ægri SPARMANNUM audeant. ASTRUC.

FRICUS JOACHIMUS ANISIUS, Soltquella - Marchius. Ejus disp. *de ophthalmia in genere, ejusque specie venerea.* LUGDUN. Batav. 1725. 4. ASTRUC. An idem qui *pag.* 1287?

Pag. 1595. ante FRANCISCUM COLOT.

JOH. GOTTLOB SEGNITZ. Ejus *de erroribus circa salivationem mercurialem.* ERFORD. 1726. 4. ASTRUC.

Pag. 1596. ante J. ADOLPH. WEDEL.

GEORGIUS DANIEL COSCHWITZ, Anatomiæ, Chirurgiæ, & botanices Professor Halensis, obiit anno 1731. ætatis suæ 56. Ejus *organismus & mechanismus in homine vivo obvius, destructus & labefactatus, seu hominis vivi consideratio pathologica, ex veris naturæ principiis eruta ad mechanismi & organismi leges ordine concinno deducta, methodo plana ac demonstrativa exposita.* LIPSIÆ 1728. 4. In Parte II. sect. 2. cap. 3 agitur de lue venerea, de gonorrhœa virulenta, & fluore albo venereo, ac præcipua de hoc argumento theorica dogmata brevissime referuntur; inter quæ ut nihil novi, sic quoque nihil quod a certissimis naturæ legibus abhorreat, reperire est. ASTRUC.

HERMANNUS KAAU, Batavus, HERMANNI BOERHAAVE nepos ex sorore. Ejus disp. *de argento vivo.* LUGDUN. Batav. 1729. 4. ASTRUC.

Pag. 1596. post J. CASPARI.

JOH. BAPT. THOM. MARTINENQ & ANTON. NICOL. GUENAULT *an ab injectionibus directa gonorrhϾ curatio.* PARIS 1730. 4. Conclusio affirmat. Non aliam esse gonorrhœæ virulentæ sedem præter lacunas urethræ, ac proinde contendit injectionibus directam gonorrhœæ curationem præstari. ASTRUC.

Pag. 1596. ad DANIELEM TURNER adde

Ejus *syphilis. A practical dissertation* &c. primum prodiit LONDON anno 1717. 8. hinc refer ad eundem annum *pag.* 1590. ante GERARDUM GORRIS.

Ejus *a discourse concerning gleets, their cause and cure, with a prefatory account of Professor Boerhaave's new comments on the venereal disease, and some animadversions thereon, addressed to the Surgeons of the City of London.* LONDON 1729. 8. In præfatione multus est in confutando auctore quodam anonymo, qui librum de gonorrhœa: *the book of gonorrhœa* nuper ediderat, & in exponenda HERMANNI BOERHAAVE dissertatione *de lue venerea*, quæ præfixa est editioni Lugduno-Batavæ *collectionis Luisinæ.* In ipsa vero dissertatione, quæ præfationem vix superat numero paginarum, varia proponit remedia, quæ putat maxime facere adversus stillicidia gonorrhoica, nempe injectiones plures stypticas & adstringentes, potiones balsamicas, balsama varia, tum naturalia, tum factitia.

Hæc

Hæc differtatio plerumque proftat ad calcem quartæ editionis tractatus *de syphilide*, quæ prodiit LONDINI 1732. 8.

Ejus *remarks upon Dr. Willougbby's tranflation of Mr. Chicoynhau's method of cure, which he entitles: the practice of falivating fhewn to be of no ufe or efficacy in the cure of the venereal difeafe, but greatly prejudicial thereto. With a letter from. Mr. Samuel Palmer to thi author of the forefaid remarks upon the fubject abovementioned.* Hæc differtatio adjecta eft tractatui *de syphilide* in editione quarta LONDON 1732. 8. Contra FRANCISCUM CHICOYNEAU. Adjecta eft SAMUELIS PALMER epiftola ad TURNERUM data, in qua methodus curandæ luis a FRANCISCO CHICOYNEAU propofita pariter imprcbatur.

Ejus *aphrodifiacus, containing a fummary of the ancient Writers on the venereal difeafe, under the following heads I. of its original; II. of the fymptoms; III. of the various methods of cure.* LONDON 1736. 8. Scriptores antiquos recenfet, fed eos tantum, quæ in *collectione Luifina* proftant. Cæterum TURNERI confilium laudat ASTRUC.

Ejus *fyphilis, the fecond part, containing fome farther obfervations on the venereal difeafe in two commentaires, the one upon the practice of Dr. Aftruc. at Paris: the other en that of Dr. Default at Bordeaux, whith a preface, in which the author's vindication of his firft part or practical differtation from the cenfure poft thereon by the former of thefe gentelmen, in his fixth book of venereal difeafes.* LONDON 1739. 8. Agere contra cenfuram ASTRUCI, quem paffim caftigat. ASTRUCIUS (k) paucis fe tuetur.

Pag. 1597. ante PETRUM DESAULT.

POLYCARP. GOTTLIEB SCHACHER. Ejus & JOH. GEORG. RUPP difp. *de ægro ex lue venerea in cephalalgiam chronicam delapfo.* LIPSIÆ 1732. 4. ASTRUC. V. *pag.* 1278.

JOH. ZACHAR. PLATNER. Ejus *programma de morbo Campano Horatii.* LIPS. 1732. Refutatis variis variorum interpretum opinionibus, cenfet nofter, veritati & ipfis HORATII verbis magis confentaneum videri Campanos fœdis laboraffe verrucis, quibus exfectis magnæ cicatrices relictæ fuere. Ex locis antiquorum autorum colligit veneream luem antiquiffimum effe morbum, & verrucas illas, quæ Campanis luxuriofe viventibus in facie nafcebantur, cum noftri feculi verrucis aliquam habuiffe fimilitudinem. ASTRUC. V. *pag.* 94.

J. S., chirurgus Anglus. *A mechanical differtation on the lues venerea, proving the certainty of curing that difeafe without falivation.* LONDON 1732. 8. Non vidit ASTRUCIUS.

(k) *de morbis venereis* in L. IX. pag. 388. edit. VENET. 1760. 4. 2. vol.

Pag. 1598. ante J. Georg. Henr. Kramer.

ALEXANDER CAMERARIUS. V. *pag.* 1287.

Pag. 1600. post. Georg. Feuerlin.

JOHANNES ARMSTRONG, Scotus, medicus. Ejus *a synopsis of the history and cure of the venereal disease.* LONDON 1737. 8. Scriptores aphrodisiacos in compendium contraxit, majore sane diligentia, quam aut ego, inquit ASTRUCIUS, aut ipse TURNERUS. Sed illos tantum auctores recenset, quorum opera ante annum 1566. scripta sunt, & in *collectione Luisina* prostant, prætermissis aliis non paucis ejusdem ætatis & nihilo pejoribus. ASTRUCIO usus est, quem subinde corrigit.

Pag. 1602. ante Andr. El. Büchner.

JOSEPH. MARIA XAVERIUS BERTINI, Florentinus, medicus. Ejus *dissertatio de usu mercurii in Medicina tam interno quam externo habita coram sodalibus Botanices Florentiæ mense Septembri* 1744. *Ex Italico in Latinum sermonem translata* adjecta ad finem operis ASTRUCII *de morbis venereis* edit. VENET 1760. 4.

Pag. 1619. ad Gerardum v. Swieten adde

Ejus *epistola ad* JOSEPHUM BENEVENUTUM, *Lucensem medicum* scripta Vindobonæ 8. Martii 1755.

Ejus *epistola* altera ad eundem scripta ibid. 12. April. 1755.

Ejus *epistola ad* PETRUM BURSERIUM, *medicum exercitus Cæsarei in Italia*, scripta ibid. 26. Decemb. 1755. Brevissimæ sunt epistolæ, in quibus mercurii sublimati corrosivi in spiritu frumenti rectificato soluti usum internum commendat. Prodierunt cum ASTRUCII opere *de morbis venereis* VENET. 1760. 4.

INDEX

INDEX.

(Aſteriſcus (*) Chirurgos, Crux (†) eos denotat, quos determinare non potui.)

A.

Akenſide,

Austrius

B.

Bo-

Bourg,

Brühl,

C.

Caspari

Cock-

D.

Dahm,

E.

F.

G.

Glose-

Grashuys,

† Hinojoso

J.

Janus

Jungken,

* Louis

Milco-

Naboth,

Panthio.

† Pibrac,

Polydes.

Quadra-

Pag. Pag.

Q.

R.

Riviner,

S.

Schrek,,

† Som

T.

† Tri-

Pag. Pag.

V.

Vogel,

† Winkler,

ERRATA.

Pag.	*Lin.*	*Errata.*	*Correcta.*
9	10	GASSEER	GASSEE
10	15 *inf.*	LEONIS	LEONUS
11	27	e dicto	Edicto
13	6 *inf.*	V. *hern.*	V. *adminiſtr. chirurg.*
15	19	UFFENBACHIO. *Sylva*	UFFENBACHIO *ſylva*
17	16	1620	1610.
——	34	eſt. In quo	eſt, in quo
22	23	V. *adminiſtr. chirurg.*	V. *inſtrument. chirurg.*
27	13	*minoſa*	*ruinoſa*
——	16	*nocer*	*nocer*
——		CASPAR REIES, FRANCO.	CASPAR REIES, Franco-Evoranus
31	17	*obſervations & hiſtoires*	pone ab initio, non enim eſt FERREIRÆ ſed Anonymi opus.
——	*penult.*	ALLART	ALLARD
36	17	REYGER	RAYGER
87	4 *inf.*	ani clauſi. *Obſ.*	ani clauſi. In *Vol.* V. *obſ.*
38	17	*αυτοχειρ*	*αυτοχειρ*
40	*penult.*	retentus. *Ann.* IV.	retentus. *Dec.* III. *ann.* IV.
42	22	GERADIUS	GERARDUS
——	26	REYMUNDUS	RAYMUNDUS
63	17	*chirurgicarum.*	*chirurgicarum centuria.*
73	19	STRUM	STURM
80	3 *infer.*	TOURNER	TURNER
81	6	TURNNR	TURNER
——	12	*dele* HALLER.	
82	1	HERN.	HENR.
83	8 *infer.*	ſchedis	ſchedis
90	10 *inf.*	MANQUEST	MAUQUEST
92	9	*ſcheiden*	*ſchneiden*
93	8 *infer.*	V. *caruncul.*	V. *fiſtul.*
95	12	RENUAT	RENUART
——	26	ecoribus	achoribus
96	*penult.*	GOERDENS	JOERDENS
117	11 *inf.*	lachrymalis	lachrymali
——	10 *inf.*	lachrymali	lachrymalis
126	11	V. *podagr.*	V. *calcul.*
139	24	FRUSTENAU	FÜRSTENAU
142	12 *inf.*	1777. 4.	1778. 4.
148	18	Rouhuyſiano	Rouhuyſiano
153	12 *inf.*	DARLUB	DARLUE vel DARLUC
161	23 & 24	vertente M. Profeſſore de MENGHIN & BARTHOLOM.	vertente, ſub Med. Profeſſore de MENGHIN, BARTHOLOM.
163	17 *inf.*	F. G. De	F. J. de
164	5	T. XXVI	CÆSTRYE, chirurgus in T. XXVI
175	13	*dele* HALLER.	
178	3 *infer.*	detri	dextri
182	8 *infer.*	due	dum
193	16	evaſiſſet.	evaſiſſet. V. *ocu*-*lor. morb.*
204		De BEAUVE	De BAUVE
205	10	SCARDATI	SCARDAVI
209	5	HELNERSHAUSEN	HELMERSHAUSEN
——	13	GERG.	GEORG.
211	5 *infer.*	THEDE	THEDEN
213	12	aquæ Hungaricæ	aquæ Reginæ Hungariæ
220	11	clauſa	clauſus
——	——	aperta	apertus
221	14	lateris	lateris coſtam
240	14	cogeſtaque	congeſtaque
242	6	*dele* cum poſtea	
——	10 *inf.*	WHITC	WHITE
247	7 *infer.*	1676	1776
250	17	thriti de	thritide
——	6 *infer.*	deinde corpus	deinde totum corpus
264		*dele* HALY ABBAS, & refer ad pag 267. ante AVICENNAM.	
265	11	ÆTIUS	AETIUS
266	25	hydrocelle	hydromelle
267	25	exſta	exſtat
270	25	1734.	1534.
273	2	HAZARD ANRERS	HAZARD. ANVERS
276	5	GEORGIUS	GREGORIUS
——	20	GEORGII	GREGORII
284	22	*abies*	*abcès*
317	10 *inf.*	V. *off. morb.*	V. *vener. morb.*
322	4 *infer.*	V. *adminiſt.*	V. *pag.* 303.
324	2	V. *adminiſt.*	V. *pag.* 304.

Pag.	*Lin.*	*Errata.*	*Correcta.*
433	12 *inf.*	*hygaſtici*	*hypigiaſtici*
439	15	Strum	Sturm
447	8 *infer.*	1640. 4.	1674. 12.
——	9 *infer.*	Haller.	Haller. V. *medicament. chirurg.*
455	6 *infer.*	Exortatum	Exoratum
478	21	Lobertus	Robertus
484	11 *inf.*	Contwello	Cantwello
498	20	D. Appeles	D'Apples
553	2	ve	vel
584	*infim.*	J. Christ.	J. Frid.
638	7 *infer.*	Adamantius	Adamantirus
686	3 *infer.*	altera	alter
695	7	Meriet	Merlet
720	poſt Guilielm. Bromfield		*pone* Percival Pott. V. *lu. at.*
727	13 *inf.*	Chaffel	Cnöffel
806	8 *infer.*	Strum	Sturm
842	5 *infer.*	V. *medicam. chir.*	V. *oculor. morb.*
857	3	Riveri	Riverii
914	2 *infer.*	opera ut huic totus vicaret	operæ ut huic totus vacaret
981	in nota (a) lin. 3 & 4	in elufa	inclufa
1027	4	*continentur*	*continuentur*
1030	22	Franciscus Rahn	J. Henr. Rahn
1031	22	1776.	1766.
1040	13 *inf.*	Reonaulme	Rerbaulme
1153	1	Jacobus	J.

Pag.	*Lin.*	*Errata.*	*Correcta.*
1192	in nota lin. 4.	primum	primam
1206	*infim.*	Galli	Eli-
1237	14	arti	artis
1245	19	lubrice reſilit, motus urethram	lubrice motus reſilit, urethram
——	21	alterutro	alterutri
1294	5	Dudell	Duddell
1371	5 *infer.*	*dele* (a)	
1385	5 *infer.*	ipſe	ipſi
1505	23	*une*	*un*
1538	*ultim.*	*pag.* 709.	*pag.* 790.
1570	9	1630.	1639.
——	25	*pag.* 22.	*pag.* 9.
1581	4 *infer.*	1668.	1688.
1584	11	Joh. Jackson	Joseph Jackson
——	12	1716..	1716.. Norimbergæ 1719. 12.
1587		*dele* lin. 13. 14. 15.	
1610		*dele* lin. penultimam & ultimam	
1622	4	diſtribuit	diſtributi
1680	11 *inf.*	Schultze	Schütze
1735		J. W.	Ulr. Wilh.
1768	*penult.*	dejecta	diſjecta
1821	12 *inf.*	Jacobe	Jacobus
1858		*poſt* Ccæsalpinus *pone*	* Cæstryk. 164.